

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 18.05.2020

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	6
3 § Vantaan kaupungin äänestysalue rajojen tarkistaminen ja äänestysaluejaon muuttaminen	7
- Karttaliite	11
- Äänestysalueet 1.1.2021 lukien	12
4 § Valtuustoaloitteet vuodelta 2019	13
- Luettelo valtuustoaloitteista vuonna 2019	15
5 § Kunnan asukkaiden tekemät aloitteet vuonna 2019	20
- Luettelo kunnan asukkaiden tekemistä aloitteista vuonna 2019	22
6 § Vantaan kaupungin henkilöstökertomus 2019	26
- Vantaan kaupungin henkilöstökertomus 2019	28
7 § Arviointikertomus 2019	57
- Arviointikertomus 2019 pdf	58
8 § Vantaan kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös	152
- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2019	159
- Vuoden 2019 tilintarkastuskertomus	448
9 § Vantaan hyvinvointikatsaus 2019	450
- Hyvinvointikatsaus 2019	452
- Vantaan hyvinvointikatsaus 2019 esitys	501
10 § Vastaus Antero Eerolan ja 23 muun valtuutetun aloite ikäihmisten vapaamuotoisen kerhotoiminnan laajentaminen Vantaalla	512
- Antero Eerolan ja 23 muun valtuutetun aloite ikäihmisten vapaamuotoisen kerhotoiminnan laajentaminen Vantaalla	516
11 § Vastaus Minna Atiyan ja 35 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunkipyörät henkilöstöeduksi	518
- Minna Atiyan ja 35 muun valtuutetun aloite kaupunkipyörät henkilöstöeduksi	520
12 § Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin tarjoaman ruuan hiilijalanjäljen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä	522
- Vihreän valtuustoryhmän ja 14 muun valtuutetun aloite kaupungin tarjoaman ruuan hiilijalanjäljen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä	526
13 § Vastaus Minna Kuuselan ja 33 muun valtuutetun aloitteeseen vähäpäästöisten autojen pysäköintimaksujen alennuksesta	527
14 § Vastaus Markku Weckmanin ja 38 muun valtuutetun aloitteeseen että Vantaan tulee ryhtyä toimenpiteisiin viljelypalstojen kesävesijärjestelmän aikaansaamiseksi	530
- Markku Weckman ja 38 muun valtuutetun aloite että Vantaan tulee ryhtyä toimenpiteisiin viljelypalstojen kesävesijärjestelmän aikaansaamiseksi	533
- Vantaan kaupungin viljelypalstojen kesävesijärjestelmät	535
15 § Vastaus Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Itä-Hakkilan Pyhän Annan kirkon suojelemiseksi asemakaavalla	549
- Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloite Pyhän Annan lastenkirkko Itä-Hakkilassa on suojeltava asemakaavalla	551

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 18.05.2020

16 § Vastaus Sirpa Kauppisen ja 37 muun valtuutetun aloitteeseen ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa	552
- Sirpa Kauppisen ja 37 muun valtuutetun aloite ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa	555
17 § Vastaus Ulla Kaukolan ja 48 muun valtuutetun aloitteeseen vanhat kadut kuntoon Vantaalla	557
- Ulla Kaukolan ja 48 muun valtuutetun aloite vanhat kadut kuntoon Vantaalla	560
18 § Tilakeskuksen ja kuntatekniikan keskuksen vuonna 2019 valmistuneet merkittävät toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeet	562
- Tilakeskuksen vuonna 2019 valmistuneet merkittävät toimitila investointihankkeet	564
- Vuonna 2019 valmistuneen merkittävät KT-investointihankkeet	565
19 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 511800 sekä tonttijako, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano	566
- Kaavaselostus 511800 Backas kh 23.3.2020	574
- Muistutukset ja vastineet 11.2.2020 / 511800 asemakaava, Backaksen kartano, 51 Pakkala, 40 Ylästö	630
- Lausunnot ja vastineet 11.2.2020 / Asemakaava 511800, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano	647
- kartta 511800 asemakaava, Backaksen kartano, 51 Pakkala	654
20 § Asemakaavamuutos 002364 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1 - 3	655
- Asemakaavamuutosselostus 11.2.2020/Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki	663
- Muistutukset ja vastineet 11.2.2020/Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki	724
- Lausunto ja vastine 11.2.2020/Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki	732
- Lausunto, Arkkitehdit Leppänen 13.12.2019/ Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki / henkilötiedot peitetty	736
21 § Asemakaavamuutos 002206 ja tonttijako, 86 Nikinmäki / Harrikuja	737
- Asemakaavamuutoksen selostus 21.4.2020 / Asemakaavamuutos 002206, 86 Nikinmäki / Harrikuja	742
- Muistutukset ja vastineet 21.4.2020 / Asemakaavamuutos 002206, 86 Nikinmäki / Harrikuja	775
- Lausunnot ja vastineet 21.4.2020/ Asemakaavamuutos 002206, 86 Nikinmäki / Harrikuja	782
- Aikaisemmat käsittelyvaiheet-liite 21.4.2020/ Asemakaavamuutos 002206, 86 Nikinmäki / Harrikuja	790
22 § Asemakaavamuutos 002357 sekä tonttijaon muutos, 52 Veromies / Pyhtäänkorventie 15	795
- 002357 selostus asemakaavamuutos 17.3.2020 II Pyhtäänkorventie 15 (23.3.2020)	800
- Lausunnot ja vastineet 17.3.2020 / Pyhtäänkorventie 15	845
23 § Asemakaavan muutos 002073 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja	852
- Asemakaavamuutoksen selostus 4.11.2019 / 002073 - 41 Viinikkala, Turvalaaksonkuja	856
- 002073 lausunnot ja vastineet 4.11.2019, Turvalaaksonkuja	909
24 § Taloussuunnitelman 2021-2024 lähetekeskustelu	919
- Taloussuunnitelman 2021-2024 lähetekeskustelu, ryhmäpuheenvuorot	920

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 18.05.2020

25 § Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma	932
- Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma	934
26 § Jenny Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloite Kivistön autoparkki ongelmalle ratkaisu	936
- Jenny Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloite Kivistön autoparkkiongelmalle ratkaisu	937
27 § Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 16 muun valtuutetun aloite viljelyosuuskuntien perustamisesta	938
- Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 16 muun valtuutetun aloite viljelyosuuskuntien perustamisesta	939
28 § Markku Weckmanin, Tiina Tuomelan ja Juha Hirvosen sekä 8 muun valtuutetun aloite Kuusitien (Asola) läpiajon kieltämiseksi	941
- Markku Weckmanin, Tiina Tuomelan ja Juha Hirvosen sekä 8 muun valtuutetun aloite Kuusitien (Asola) läpiajon kieltämiseksi	942
29 § Kokouksen päättäminen	946
Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus	947
Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto	949
Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	950

Kaupunginvaltuuston kokous

Aika 18.5.2020 klo 18.00-23.45

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Jäsenet	Läsnä
Lindtman Antti, puheenjohtaja	x (pj §:t 1-23)	Laakso Päivi	x (etäyhteydellä)
Orlando Carita, I varapuheenjohtaja	x (pj §:t 24-25)	Lehmuskallio Paula	x (etäyhteydellä)
Kauppinen Sirpa, II varapuheenjohtaja	x (etäyhteydellä)	Leppänen Janne	x (etäyhteydellä)
Abdi Faysal	x (etäyhteydellä)	Letto Pirkko	x (18.45-23.45) (etäyhteydellä)
Ahokas Siri	x (etäyhteydellä)	Lindblad-Palo Salla	x (18.50-23.45) (etäyhteydellä)
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	x (etäyhteydellä)	Linnainmäki Joel	x (etäyhteydellä)
Ansalehto-Salmi Irja	-	Lundell Kai-Ari	x (etäyhteydellä)
Atiye Minna	x (etäyhteydellä)	Malmberg Piia	x (etäyhteydellä)
Aura Anssi	x (etäyhteydellä)	Malmi Juha	x (etäyhteydellä)
Auvinen Timo	x (etäyhteydellä)	Multala Sari	x (etäyhteydellä)
Ayub Saba	-	Mäkilaine Kirsi	x (etäyhteydellä)
Bruun Susanna	x (18.00-22.00) (etäyhteydellä)	Mäkinen Tapani	-
Chen Jenni	x (etäyhteydellä)	Mölsä Jukka	x (etäyhteydellä)
Edelmann Jan	x (etäyhteydellä)	Niikko Mika	x (etäyhteydellä)
Eerola Antero	x	Norrena Vaula	x (etäyhteydellä)
Eklund Tarja	x (etäyhteydellä)	Norres Lasse	x (18.00- 22.55) (etäyhteydellä)
Eskelinen Jarno	x (etäyhteydellä)	Orpana Anitta	x (etäyhteydellä)
Hirvonen Juha	x (etäyhteydellä)	Pajunen Emmi	x (etäyhteydellä)
Ibrahim Aadan	x (etäyhteydellä)	Raja-Aho Maarit	x (etäyhteydellä)
Juurikkala Timo	x (etäyhteydellä)	Rautavaara Maija	x (18.00-22.35) (etäyhteydellä)
Jääskeläinen Jari	-	Rokkanen Sakari	x (etäyhteydellä)
Jääskeläinen Jouko	x (etäyhteydellä)	Rämö Eve	x (etäyhteydellä)
Jääskeläinen Pietari	x	Räsänen Minna	x (etäyhteydellä)
Kaira Lauri	x (etäyhteydellä)	Saramo Jussi	x (18.00-18.55, 23.00-23.45) (etäyhteydellä)
Kanerva Sami	x (etäyhteydellä)	Sillanpää Minttu	x (18.00-23.00) (etäyhteydellä)
Karlsson Patrik	x (etäyhteydellä)	Silvennoinen-Hiisku Sveta	x (etäyhteydellä)
Kasonen Mika	x (etäyhteydellä)	Sodhi Ranbir	x (etäyhteydellä)
Kaukola Ulla	x (18.00-23.15) (etäyhteydellä)	Tahvanainen Säde	x (etäyhteydellä)
Kiljunen Kimmo	x (18.00-23.20)	Tuomela Tiina	x (etäyhteydellä)
Kostilainen Anniina	x (etäyhteydellä)	Tyystjärvi Kati	x (etäyhteydellä)
Kuusela Minna	x (etäyhteydellä)	Vahvelainen Tanja	x (etäyhteydellä)
Kähärä Sirkka-Liisa	x (etäyhteydellä)	Weckman Markku	x (etäyhteydellä)
Kärki Niilo	x (etäyhteydellä)	Vähäkangas Jussi	x (etäyhteydellä)

		Åstrand Stefan	x (etäyhteydellä)
Varajäsenet			
Hakulinen Pentti	x (etäyhteydellä)	Kotila Pirkko	x (18.55-23.45) (etäyhteydellä)
Heiskanen Jaana	x (18.00-23.05) (etäyhteydellä)	Nqueyen Chau	x (etäyhteydellä)
Lyyra Markus	x (etäyhteydellä)	Sainio Jari	x (22.00-23.45) (etäyhteydellä)
Kaupunginhallituksen jäsenet		Läsnä	
Puoskari Pentti		x (18.40-23.45) (etäyhteydellä)	
Nuorisovaltuuston edustaja		Läsnä	
Singh Tejwant		x (18.00-22.10) (etäyhteydellä)	
Muut osallistujat		Läsnä	
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja		x	
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Aronkylä Timo, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Ormio Hanna, hallintojohtaja		x	
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja		x	
Rainio Päivi, viestintäjohtaja		x	
Hyvönen Helena, kaupunginreviisori		x (etäyhteydellä)	
Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies		x	
Silfverberg Lotta, hallintoasiantuntija		x	
Kamppi Kaisa, hallintoasiantuntija		x	
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä		x	
Räikkönen Outi, hallinnon harjoittelija		x	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Antti Lindtman Carita Orlando

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 25.5.2020, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa

Tarja Eklund Jarno Eskelinen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 27.5.2020, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 11.5.2020 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 1

Esitys:

- a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja
- b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:

Puheenjohtaja totesi, että valtuutetut Irja Ansalehto-Salmi, Saba Ayub, Jari Jääskeläinen ja Tapani Mäkinen ovat pyytäneet vapautusta valtuuston tästä kokouksesta työn, matkaesteen tai henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Estyneiden tilalla valtuutettuina tässä kokouksessa olivat samassa järjestyksessä Pentti Hakulinen, Jaana Heiskanen, Chau Nguyen ja Markus Lyyra.

Puheenjohtaja totesi, että paikalla oli 65 valtuutettua.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi, lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen aikana puheenjohtaja totesi seuraavat muutokset kaupunginvaltuuston kokoonpanossa:

- §:n 4 käsittelyn aikana klo 18.45 valtuutettu Pirkko Letto saapui kokoukseen, minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua.
- §:n 4 käsittelyn aikana klo 18.50 valtuutettu Salla Lindblad-Palo saapui kokoukseen, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.
- §:n 5 käsittelyn aikana klo 18.55 valtuutettu Jussi Saramo poistui henkilökohtaisen syyn vuoksi ja varavaltuutettu Pirkko Kotila otti hänen paikkansa, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.
- §:n 21 käsittelyn aikana klo 22.00 valtuutettu Susanna Bruun poistui henkilökohtaisen syyn vuoksi ja varavaltuutettu Jari Sainio otti hänen paikkansa, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.
- §:n 24 käsittelyn aikana klo 22.35 valtuutettu Maija Rautavaara poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua.
- §:n 24 käsittelyn aikana klo 22.35 valtuutettu Lasse Norres poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua.
- §:n 24 käsittelyn aikana klo 23.00 valtuutettu Jussi Saramo otti paikkansa ja vapautti varavaltuutettu Pirkko Kotilan, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua.
- §:n 24 käsittelyn aikana klo 23.00 valtuutettu Minttu Sillanpää poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi ja varavaltuutettu Pirkko Kotila otti hänen paikkansa, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua.
- §:n 24 käsittelyn aikana klo 23.05 varavaltuutettu Jaana Heiskanen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua.
- §:n 24 käsittelyn aikana klo 23.15 valtuutettu Ulla Kaukola poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 63 valtuutettua.
- §:n 24 käsittelyn aikana klo 23.20 valtuutettu Kimmo Kiljunen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 62 valtuutettua.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 2

Esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 25.5.2020 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 27.5.2020 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Tarja Eklund ja Jarno Eskelinen toimittamaan pöytäkirjan tarkastus kaupungintalossa maanantaina 25.5.2020 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 27.5.2020 lähtien.

VD/2040/00.00.00.02/2020

RV/NK/NK/NJ/MP/HY-L

Vaalilain mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueista päättää kaupunginvaltuusto. Valtuuston on myös määrättävä, mihin äänestysalueeseen kuuluvat ne henkilöt, joista ei ole väestötietojärjestelmään merkitty minkään kiinteistön kohdalle. Äänestysalueiden äänestyspaikoista päättää kaupunginhallitus.

Päätös äänestysalueista tulee voimaan 1.1.2021, jos valtuuston päätöksestä on ilmoitettu Digi- ja väestötietovirastolle viimeistään 31.8.2020. Seuraavaksi toimitetaan kuntavaalit huhtikuussa 2021.

Vantaalla on tällä hetkellä 65 äänestysaluetta (kv 21.3.2005 § 11). Äänestysalueet noudattavat kaupunginhallituksessa 1.3.2004 § 6 vahvistettua kaupunginosajakoa. Henkilöt, joilla ei ole vakinaista osoitetta tai joiden kotikunta on ulkomailla, kuuluvat äänestysalueeseen 999 Lummetie.

Äänestysalueen koon määrittelemisestä

Vaalilaissa tai oikeusministeriön ohjeissa ei ole äänestysaluekohtaista äänioikeutettujen määrää koskevaa säännöstä, vaan äänestysalueen koon määrittää kunta itsenäisesti. Äänestysalueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon rakentaminen ja sen vaikutukset väestönmäärään alueella. Äänestysalueiden optimaalista kokoa tavoiteltaessa tulee ottaa erityisesti huomioon, että vaalipäivän äänestyspaikka on riittävän lähellä äänestysalueen äänestäjiä (saavutettavuus) ja että vaalipäivänä ei äänestyspaikalle muodostuisi suurempia ruuhkia (äänestyksen sujuvuus). Liian suuri äänestysalueiden määrä puolestaan lisää kustannuksia.

Nykyisten 65:n äänestysalueen muodostamisessa on lähdetty siitä, että keskimäärin 3000 äänioikeutettua äänestysalueella on sopiva määrä. Luku on kuitenkin ainoastaan suuntaa-antava. Vantaalla äänestysalueilla on keskimäärin 2500–3500 äänioikeutettua, jolloin äänestystoimitus on sujuvaa ja nopeaa. Vantaalla tällä hetkellä yli 3500 äänioikeutetun äänestysalueita ovat 302 Pakkala, 401 Koivukylä ja 411 Nikinmäki (lähde: Äänestysaktiivisuus kunnassa – EKV – 2019 vaalitietoraportti). Arvioidun väestökehityksen perusteella välitöntä tarvetta muutoksiin näiden osalta ei kuitenkaan ole. Lisäksi vaalipäivänä sähköinen vaaliluettelo nopeuttaa äänestyksen toimittamista, ja tarvittaessa ruuhkaa voidaan purkaa myös jakamalla vaaliluettelo.

Suurimat äänestysalueet ovat 202 Keimola ja 301 Veromies. Helmikuun 2020 tilastotietojen mukaan Keimolassa on noin 8800 äänioikeutettua ja Veromieheissä noin 5800 äänioikeutettua. Yli 4000 äänioikeutetun äänestysalue on epätarkoituksenmukaisen suuri.

Ehdotus uudeksi äänestysaluejaoksi

Valmistelussa on lähdetty siitä, että muutoksia alueille tehtäisiin mahdollisimman vähän siten, ettei kaupunginosarajoja ylitetä tarpeettomasti. Uutta jakoehdotusta laadittaessa on otettu huomioon nykyisten äänestysalueiden äänioikeutettujen lukumäärä ja vuoden 2019 eduskuntavaaleissa vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä. Liian suuriksi kasvaneita äänestysalueita tulisi pienentää ja äänestysalueiden rajoja ehdotetaan muutettavaksi kahdella alueella seuraavasti:

- 202 Keimolan äänestysalueen itäosasta ehdotetaan muodostettavan kaksi uutta äänestysaluetta 211 Kivistö ja 212 Kivistöntähti, ja
- 301 Veromiehen äänestysalueen eteläosasta ehdotetaan muodostettavan uusi äänestysalue 318 Tammisto.

Muutos lisäisi äänestysalueiden määrää kolmella, jolloin äänestysalueita olisi 68. Muilta osin vanha äänestysaluejako jää voimaan kuitenkin siten, että äänestysalueiden rajoja on tarkennettu vastaamaan paremmin kaavoituksessa muuttuneita kaupunginosarajoja seuraavasti:

- Hämeenkylässä äänestysalueen (102) rajaa on siirretty länteen ja tarkennettu pohjoisessa - äänestysalue ei muutu,
- Uomatien äänestysalueen (106) rajaa on korjattu pohjoisessa - Martinlaakson (207) äänestysalueelta siirtyy noin 550 äänioikeutettua Uomatien äänestysalueelle,
- Veromiehen (301) ja Ylästön (210) välistä rajaa on tarkennettu - äänestysalue ei muutu,
- Simonkylässä (306) ja Koivukylässä (401) rajaa on siirretty keskikohdassa etelään - Simonkylässä äänestysalueelta siirtyy noin 22 äänioikeutettua Koivukylän äänestysalueelle,
- Rajakylän (507) rajaa on siirretty itään - Länsimäen äänestysalueelta (509) siirtyy noin 210 äänioikeutettua Rajakylän äänestysalueelle,
- Nikinmäen äänestysalueeseen (411) on itärajan pohjoisosassa liitetty Sipoosta Vantaalle siirtynyt kiinteistö.

Vaalien järjestämisestä äänestysalueella vastaa vaalilautakunta puheenjohtajan johdolla. Vaalilaki edellyttää, että kussakin vaalilautakunnassa tulee olla vähintään 8 jäsentä. Jotta sijaisjärjestelyt voidaan tarvittaessa toteuttaa ja jotta äänestyslippujen laskeminen vaalilautakunnassa saadaan tehtyä kohtuullisessa ajassa, vaalilautakunnassa on tarkoituksenmukaista olla vähintään 10 jäsentä. Ehdotettu lisäys merkitsisi enimmillään 30 vaalilautakunnan jäsenen lisäystä. Kaupunginhallitus nimeää vaalilautakuntien jäsenet puolueiden kunnallisjärjestöjen esityksestä.

Äänestysalueiden määrän kasvaessa uusille äänestysalueille on myös löydettävä äänestyspaikka tai lähinnä sijaitsevasta äänestyspaikasta riittävät tilat. Muodostettavilla äänestysalueilla ei ole kaupungin omistamaa äänestyspaikaksi soveltuvaa tilaa. Viereisellä Keimolan alueella äänestyspaikkana on Aurinkokiven koulu ja Veromiehen alueella äänestyspaikkana on Helsingin skola. Molemmissa kouluissa toimii yksi vaalilautakunta, joten tilaa näihin kouluihin löytyisi myös uusien äänestysalueiden vaalilautakunnille. Äänestyspaikoista päättää kaupunginhallitus.

Valtuuston tämän valtuustokauden strategisena tavoitteena on lisätä asukkaiden mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueensa kehittämiseen. Äänestäminen vaaleissa on yksi vaikuttamisen keino, ja ehdotettu äänestysaluejako osaltaan tukee äänestysaktiivisuuden lisäämistä kuntavaaleissa. Sopivan kokoisilla äänestysalueilla äänestystoimitus nopeutuu ja vältetään ruuhkilta.

Uudet äänestysalueet on muodostettu nykyisten suuralueiden rajojen sisään, eikä muutoksella ole vaikutusta kaupunginosajakoon tai kaupunginosien numerointiin taikka muiden äänestysalueiden numerointiin. Äänestysalueen numerossa ensimmäinen numero on suuralueen numero, jota seuraa suuralueen sisällä sijaitsevan äänestysalueen numero juoksevassa järjestyksessä 01, 02, 03 jne.

Keskusvaalilautakunta 11.3.2020 § 2

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se

- a) muuttaa äänestysaluejakoa siten, että kolmen uuden äänestysalueen myötä äänestysalueiden määräksi tulee 68, ja
- b) hyväksyy Vantaan kaupungin äänestysalueisiin karttaliitteestä ilmenevät äänestysalueiden (rajat, nimet ja numerot) muutokset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 23.3.2020 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että se

- a) muuttaa äänestysaluejakoa siten, että kolmen uuden äänestysalueen myötä äänestysalueiden määräksi tulee 68, ja
- b) hyväksyy Vantaan kaupungin äänestysalueisiin karttaliitteestä ilmenevät äänestysalueiden (rajat, nimet ja numerot) muutokset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 3

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) muuttaa äänestysaluejakoa siten, että kolmen uuden äänestysalueen myötä äänestysalueiden määräksi tulee 68, ja
- b) hyväksyä Vantaan kaupungin äänestysalueisiin karttaliitteestä ilmenevät äänestysalueiden (rajat, nimet ja numerot) muutokset.

Päätös:

Hyväksytään ehdotus.

Lisäksi merkittiin, että Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kokoomuksen valtuustoryhmä, vihreiden valtuustoryhmä, vasemmistoliiton valtuustoryhmä, kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä, keskustan valtuustoryhmä sekä ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä yhtyivät:

”Kuntalaisaktiivisuuden ja demokratian kannalta on tärkeää, että äänestäminen vaaleissa on ihmisille helppoa ja esteetöntä. Tämän pöytäkirjalausuman allekirjoittaneet valtuustoryhmät esittävät kaupungin keskusvaalilautakunnalle, että Vantaalle lisätään ennakkoäänestyspaikkoja aiempiin vaaleihin verrattuna. Lisäksi äänestyspaikkojen sijoitteluun tasapuolisesti ympäri Vantaata on kiinnitettävä erityistä huomiota huomioiden myös erityisryhmät. Lisäksi toiveena on, että uusia äänestyspaikkoja luodaan entisestään paikkoihin, joissa vantaalaiset muutenkin liikkuvat. Kuten useat suomalaiset nuoriso- ja opiskelijajärjestöt esittävät, olisi esimerkiksi Vantaankin keskusvaalilautakunnan hyvä kuunnella nuoria,

kun päätöksiä äänestyspaikkojen sijoittumisesta tehdään. (<https://www.alli.fi/uutiset/nuoriso-ja-opiskelijajarjestot-vaativat-aanestyspaikat-lahelle-nuoria>)

Pöytäkirjalausuman allekirjoittajat huomauttavat, että keskusvaalilautakunnan on hyvä Vantaalla valmistautua myös siihen, että koronapandemialla saattaa olla vaikutuksia kevään 2021 kuntavaalien äänestyspaikkojen järjestelemisvastuisiin.”

Liitteet:

- Karttaliite
- Äänestysalueet 1.1.2021 lukien

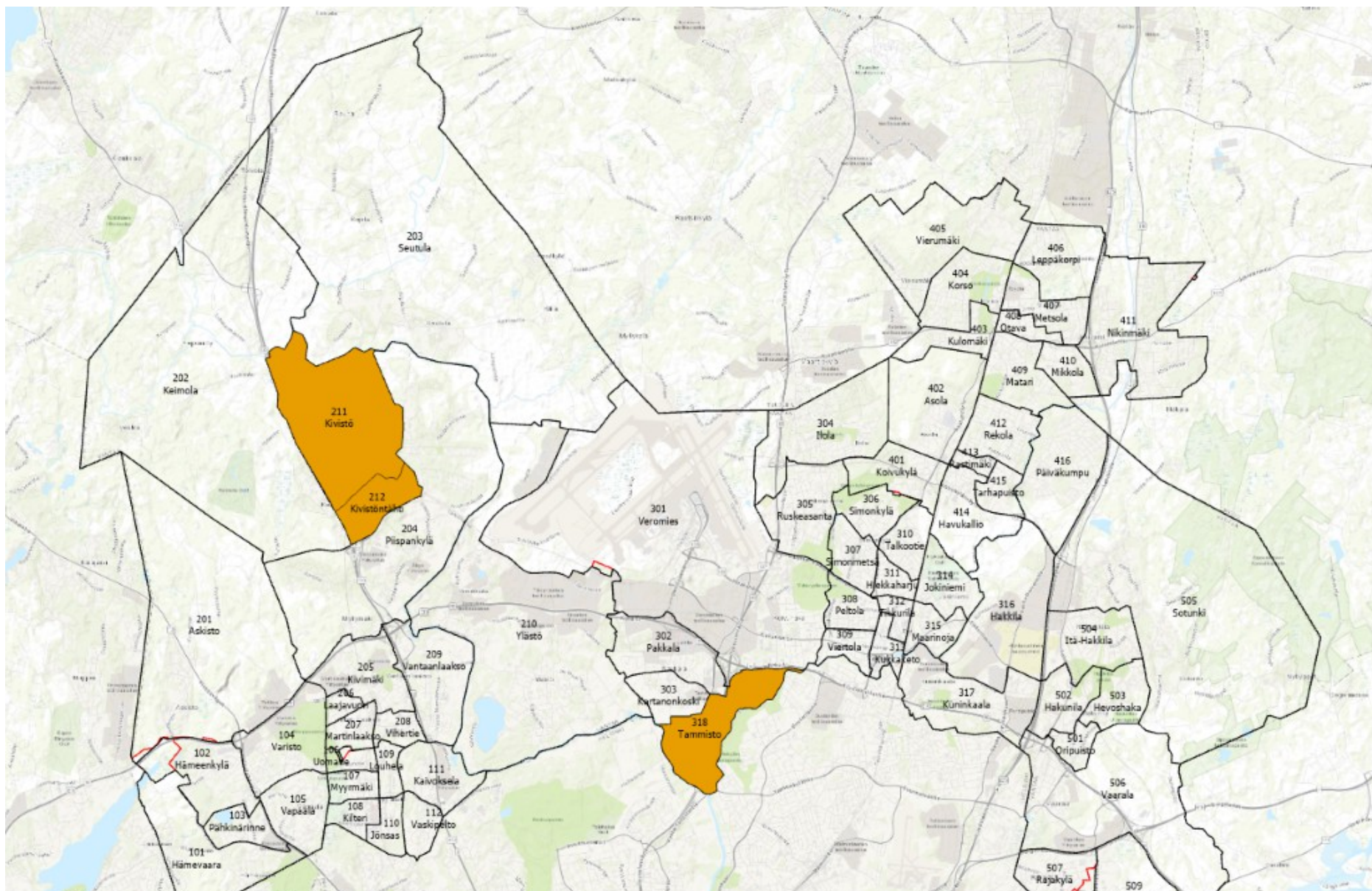
Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteerä Niina Kolju, puh, 040 5149 558, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
suunnittelija Markku Pietinen, puh. 043 8252 854, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Karttaliite (uudet äänestysalueet näkyvät kartassa korostevärillä ja vanhat äänestysaluerajat erottuvat kartassa punaisella värillä)

Äänestysalueet 1.1.2021 lukien (muutosehdotukset on merkitty keltaisella korostusvärillä)

Äänestysalueen nro	Äänestysalueen nimi	Äänioikeutettujen lukumäärä
101	Hämevaara	1890
102	Hämeenkylä	2860
103	Pähkinärinne	3907
104	Varisto	1924
105	Vapaala	3275
106	Uomatie	3100
107	Myyrmäki	2429
108	Kilteri	3234
109	Louhela	2674
110	Jönsas	3064
111	Kaivoksela	2406
112	Vaskipelto	2525
201	Askisto	1585
202	Keimola	1795
203	Seutula	1541
204	Piispankylä	1899
205	Kivimäki	2536
206	Laajavuori	2467
207	Martinlaakso	3171
208	Vihertie	2407
209	Vantaanlaakso	2266
210	Ylästö	3635
211	Kivistö	3601
212	Kivistöntähti	3418
301	Veromies	3145
302	Pakkala	4385
303	Kartanonkoski	3270
304	Ilola	3660
305	Ruskeasanta	3335
306	Simonkylä	3443
307	Simonmetsä	3138
308	Peltola	3067
309	Viertola	3212
310	Talkootie	2312
311	Hiekkaharju	2156
312	Tikkurila	2105
313	Kukkaketo	4079
314	Jokiniemi	1998
315	Maarinoja	2846
316	Hakkila	1062
317	Kuninkaala	2181
318	Tammisto	2699
401	Koivukylä	4167
402	Asola	3910
403	Kulomäki	2475
404	Korso	3636
405	Vierumäki	2408
406	Leppäkorpi	1873
407	Metsola	2653
408	Otava	2408
409	Matari	1808
410	Mikkola	2511
411	Nikinmäki	3848
412	Rekola	2335
413	Rastimäki	2602
414	Havukallio	2369
415	Tarhapiisto	2016
416	Päiväkumpu	3004
501	Oripuisto	2919
502	Hakunila	3358
503	Hevoshaka	3234
504	Itä-Hakkila	2204
505	Sotunki	2020
506	Vaarala	2503
507	Rajakylä	3312
508	Estepuisto	2280
509	Länsimäki	2421
999	Lummetie	5173

4 § Valtuustoaloitteet vuodelta 2019

VD/443/00.02.00.03/2015

RV/HO/NJ/HY-L

Vantaan kaupungin hallintosäännön (22 Luku § 1) mukaan on valtuutetuilla ja valtuustoryhmällä oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Kaupunginhallituksen on valmisteltava vastaus aloitteeseen, jossa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä ja se on annettava valtuustolle tiedoksi. Aloitteet, jotka merkitsevät uuden määrärahan ottamista talousarvioon tai määrärahan korottamista, on käsiteltävä seuraavan vuoden talousarvion yhteydessä.

Kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä tuotava valtuustolle tiedoksi luettelo valtuutettujen edellisen vuoden aikana tekemistä aloitteista. Luettelosta tulee käydä ilmi, milloin aloitteeseen on vastattu tai mikä aloitteen käsittelyvaihe on. Samassa yhteydessä voidaan tuoda luettelo muista aikaisemmin valtuustokauden aikana tehdyistä, edelleen vastaamatta olevista aloitteista.

Kuntademokratian palvelualueen lakiasiat ja päätösvalmistelun palveluyksikössä on pidetty luetteloa valtuutettujen tekemistä aloitteista vuodelta 2019 sekä kaupunginhallituksen antamista vastauksista aloitteisiin.

Vuonna 2019 tehtiin 33 valtuustoaloitetta, mikä on edellisvuoteen verrattuna neljänneksen vähemmän, jolloin valtuustoaloitteita jätettiin 42 kappaletta. Vuosittain jätettävien valtuustoaloitteiden määrä on vaihdellut lähivuosien aikana 25:n (vuonna 2015) 43:n (vuonna 2017) välillä. Aloitteet kohdentuivat aihepiireiltään pääasiassa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle.

Kaupunginhallitus 24.2.2020 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi liitteenä oleva luettelo valtuustoaloitteista vuodelta 2019.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi liitteenä oleva luettelo valtuustoaloitteista vuodelta 2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi liitteenä oleva luettelo valtuustoaloitteista vuodelta 2019.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 4

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi liitteenä oleva luettelo valtuustoaloitteista vuodelta 2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- luettelo valtuustoaloitteista vuodelta 2019

Muutoksenhakuohje: 2.1 valituskielto

Lisätiedot:

hallintojohtaja Hanna Ormio, puh. 040 582 6554, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

hallintoasiantuntija Nelli Jääskeläinen, puh. 040 828 1271, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VASTAAMATTOMAT VALTUUSTOALOITTEET VUODELTA 2018

Toimiala	pvm	Dnro	Aloitteentekijä + allekirjoittajien määrä	Aloite	Tila
Mato	23.12.2018	VD/10159/00.02.00.03/2018	Eve Rämö sekä 56	Eve Rämön ja 56 muun valtuutetun aloite kotiin tehtävän työn tekijöille luotava sosiaali- ja terveystoimen pysäköintilupa	KH 11.2.19 § 21, KH 11.11.2019, KH 10.2.2020 § 23, KV 24.2.2020

VALTUUSTOALOITTEET VUONNA 2019

Päivitetty 18.2.2020

ylläpitäjä: kaupunginkanslia; sihteeri@vantaa.fi

	Toimiala	pvm	Dnro	Aloitteentekijä + allekirjoittajien määrä	Aloite	Tila
1	Mato	28.1.2019	VD/944/00.02.00.03/2019	Sakari Rokkanen, Jarno Eskelinen +28	Sakari Rokkasen ja Jarno Eskelisen sekä 28 muun valtuutetun aloite korkea rakentamisen lisäämisestä Vantaalle	KH 3.6.2019 §13, KV 17.6.2019 §16
2	Soster	28.1.2019	VD/942/00.02.00.03/2019	Joel Linnainmäki + 43	Joel Linnainmäen ja 43 muun valtuutetun aloite lapsiperheköyhyyden torjunnan toimintaohjelmasta	KH 12.8.2019 §27, KV 26.8.2019 § 13
3	Sivi	28.1.2019	VD/935/00.02.00.03/2019	Markku Weckman + 7	Markku Weckmanin ja 7 muun valtuutetun aloite lasten ja nuorten kotiintulosuosituksista	KH 17.6.2019 §14
4	Mato	28.1.2019	VD/941/00.02.00.03/2019	Kai-Ari Lundell + 11	Kai-Ari Lundellin ja 11 muun valtuutetun aloite Torikauppiaisyhdistyksen tukemiseksi	KH 29.4.2019 §34
5	Sivi	28.1.2019	VD/937/00.02.00.03/2019	Tanja Vahvelainen, Tiina Tuomela + 9	Tanja Vahvelaisen ja Tiina Tuomelan sekä 9 muun valtuutetun aloite koulurauha-asiamiehen viran perustamisesta	KH 11.11.2019 § 11

6	Sivi	4.3.2019	VD/2164/00.02.00.03/2019	Antero Eerola + 7	Antero Eerolan ja 7 muun valtuutetun aloite toisen asteen maksuttomaan opetukseen siirtymisestä Vantaalla	KH 7.10.2019 § 14
7	Sivi	4.3.2019	VD/2169/00.02.00.03/2019	Vihreä valtuustoryhmä + 29	Vihreän valtuustoryhmän ja 29 muun valtuutetun aloite erityisluokanopettajien saatavuudesta ja pysyvyydestä	KH 28.10.2019 § 9, KV 11.11.2019 § 8
8	Mato	4.3.2019	VD/2180/00.02.00.03/2019	Carita Orlando + 46	Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloite Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila	KH 29.4.2019 § 32, KV 20.5.2019 §10
9	Kajo	4.3.2019	VD/2181/00.02.00.03/2019	Juha Malmi	Valtuutettu Juha Malmin aloite määränemmistön allekirjoittamat valtuustoaloitteet on hyväksyttävä	KH 21.10.2019 § 9
10	Mato (soster)	8.4.2019	VD/3185/00.02.00.03/2019	Pirkko Letto + 44	Pirkko Leton ja 44 muun valtuutetun aloite Peijaksen sairaala-alueen kehittämistä osana vantaalaista vetovoimaa	KH 21.10.2019 § 14, odottaa edelleen HUS:n suunnitelmaa
11	Mato (kajo)	8.4.2019	VD/3184/00.02.00.03/2019	Sirpa Kauppinen + 37	Sirpa Kauppisen ja 37 muun valtuutetun aloite ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa	Vastaamatta (siirtynyt katoon 18.2.2020)
12	Konsas	8.4.2019	VD/3183/00.02.00.03/2019	Sveta Silvennoinen-Hiisku +22	Sveta Silvennoinen-Hiiskun ja 22 muun valtuutetun aloite uudesta avustusmuodosta monitoimiyhdistyksille ja -järjestöille	KH 7.10.2019 § 11, KV 21.10.2019 §10
13	Mato	20.5.2019	VD/4588/00.02.00.03/2019	Jenni Chen-Ye + 51	Jenni Chen-Yen ja 51 muun valtuutetun aloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi	KH 12.8.2019 § 30, KV 26.8.2019 § 11

14	Sivi	20.5.2019	VD/4590/00.02.00.03/2019	Minna Kuusela, Eve Rämö, Anniina Kostilainen + 37	Minna Kuuselan, Eve Rämön ja Anniina Kostilaisen ja 37 muun valtuutetun aloite Tikkurilan yhteyteen toteutettavasta kesäkeitaasta	KH 11.11.2019 § 18, KV 16.12.2019 § 8
15	Sivi	20.5.2019	VD/4589/00.02.00.03/2019	Kai-Ari Lundell + 25	Kai-Ari Lundellin ja 25 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen liikuntakerhojen järjestämiseksi lapsille	KH 12.8.2019 §29, KV 26.8.2019 § 12
16	Soster	20.5.2019	VD/4591/00.02.00.03/2019	Antero Eerola + 27	Antero Eerolan ja 27 muun valtuutetun aloite yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopumisesta sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä	KH 28.10.2019 § 7, KV 11.11.2019 § 9
17	Sivi / Kajo	17.6.2019	VD/5386/00.02.00.03/2019	Salla Lindblad-Palo, Minna Räsänen +27	Salla Lindblad-Palon ja Minna Räsänen sekä 27 muun valtuutetun aloite demokratiakasvatuksen vahvistamiseksi Vantaalla	KH 10.2.2020 § 16, KV 24.2.2020
18	Mato	17.6.2019	VD/5388/00.02.00.03/2019	Sakari Rokkanen, Juha Hirvonen, Jari Jääskeläinen, Maija Rautavaara, Kai-Ari Lundell, Tiina Tuomela + 41	Sakari Rokkasen, Juha Hirvosen, Jari Jääskeläisen, Maija Rautavaaran, Kai-Ari Lundellin, Tiina Tuomelan ja 41 muun valtuutetun aloite suunnitelman laatimiseksi öljylämmityksestä luopumisesta Vantaan kaupungin omissa rakennuksissa	KH 11.11.2019 § 23, KV 16.12.2019 § 10
19	Soster	17.6.2019	VD/5400/00.02.00.03/2019	Markku Weckman + 42	Markku Weckmanin ja 42 muun valtuutetun aloite veteraanien maksuttomien kotona asumista tukevien palveluiden järjestämiseksi	KH 28.10.2019 § 8, KV 11.11.2019 § 6
20	Mato	17.6.2019	VD/5401/00.02.00.03/2019	Sveta Silvennoinen-Hiisku, Minna Kuusela, Maija Rautavaara + 18	Sveta Silvennoinen-Hiiskun, Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 18 muun valtuutetun aloite koirille varattujen ulkoilualueiden ja koira-aitausten lisäämiseksi	KH 16.12 § 20, KV 27.1.2020 § 6
21	Konsas	26.8.2019	VD/6861/00.02.00.03/2019	Vihreän valtuustoryhmän + 14	Vihreän valtuustoryhmän ja 14 muun valtuutetun aloite kaupungin tarjoaman ruoan hiilijalanjäljen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä	Vastaamatta

22	Konsas	26.8.2019	VD/6865/00.02.00.03/2019	Faysal Abdin + 35	Faysal Abdin ja 35 muun valtuutetun aloite Kirnun tilojen säilyttäminen asukaskäytössä	Vastaamatta
23	Mato	26.8.2019	VD/6875/00.02.00.03/2019	Tiina Tuomelan, Jari Jääskeläisen, Kai-Ari Lundellin ja Sirpa Kauppisen + 33	Tiina Tuomelan, Jari Jääskeläisen, Kai-Ari Lundellin ja Sirpa Kauppisen ja 33 muun valtuutetun aloite sisäilmaesteetön koulu	KH 11.11.2019 § 24, KV 16.12.2019 § 11
24	Mato	26.8.2019	VD/6877/00.02.00.03/2019	Tarja Eklundin + 33	Tarja Eklundin ja 33 muun valtuutetun aloite Vantaalla otettava käyttöön asemakaavoituksessa ja tontin luovutuksessa viherkertoimen käyttövaatimus tontin rakentamisessa Helsingin tapaan	KH 21.10.2019 §15, KV 11.11.2019 § 5
25	Kajo	23.9.2019	VD/7548/00.02.00.03/2019	Minna Atiyn + 35	Minna Atiyn ja 35 muun valtuutetun aloite kaupunkipyörät henkilöstöeduksi	KH 24.2.2020
26	Mato	23.9.2019	VD/7550/00.02.00.03/2019	Maija Rautavaara, Eija Liinakoski + 33	Maija Rautavaaran ja Eija Liinakosken ja 33 muun valtuutetun aloite meluesteet Kiilaan	KH 10.2.2020 § 26, KV 24.2.2020
27	Mato	23.9.2019	VD/7554/00.02.00.03/2019	Minna Kuusela, Eija Liinakoski + 33	Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran ja 33 muun valtuutetun aloite vähäpäästöisten autojen pysäköintimaksujen alennuksesta	KH 24.2.2020
28	Mato	23.9.2019	VD/7557/00.02.00.03/2019	Markku Weckman + 38	Markku Weckman ja 38 muun valtuutetun aloite, että Vantaan tulee tyhtyä toimenpiteisiin viljelypalstojen kesävesijärjestelmän aikaasaamiseksi	KH 10.2.2020 § 25, jäi pöydälle
29	Kajo	23.9.2019	VD/7588/00.02.00.03/2019	Jussi Särkelä + 15	Jussi Särkelän ja 15 muun valtuutetun aloite vaikuttamistoimielinten toiminnan varmistamiseksi	Vastaamatta

30	Soster	11.11.2019	VD/8995/00.02.00.03/2019	Antero Eerola + 23	Antero Eerolan ja 23 muun valtuutetun aloite ikäihmisten vapaamuotoisen kerhotoiminnan laajentamiseksi Vantaalla	Vastaamatta
31	Mato	11.11.2019	VD/9010/00.02.00.03/2019	Jarno Eskelisen, Otso Kivimäen, Jari Jääskeläisen, Sveta Silvennoinen-Hiiskun, Niilo Kärjen, Jussi Vähäkankaan + 13	Jarno Eskelisen, Otso Kivimäen, Jari Jääskeläisen, Sveta Silvennoinen-Hiiskun, Niilo Kärjen, Jussi Vähäkankaan sekä 13 muun valtuutetun aloite puhtaan maan kierrätyskeskuksen perustamiseksi	KH 10.2.2020 § 24, KV 24.2.2020
32	Mato	16.12.2019	VD/10025/00.02.00.03/2019	Tarja Eklund + 15	Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloite Pyhän Annan lastenkirkko Itä-Hakkilassa on suojeltava asemakaavalla	Vastaamatta
33	Konsas	16.12.2019	VD/10028/00.02.00.03/2019	Antero Eerola +20	Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloite kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille	Vastaamatta

Vuonna 2019 jätettiin yhteensä 33 valtuustoaloitetta, jotka jakautuivat seuraavasti toimialojen vastattaviksi:

Kaupunginjohtajan toimiala	2
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	4
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön t.	15
Sivistystoimen toimiala	6
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	4

5 § Kunnan asukkaiden tekemät aloitteet vuonna 2019

VD/2774/00.01.02.02/2015

RV/HO/NJ/HY-L

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Jos valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

Kaupungin hallintosäännön (25 Luku § 2) mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Kaupungille tehtiin vuonna 2019 yhteensä 49 kuntalaisaloitetta, joista yhdessäkään ei ollut aloitteen tekijöitä oli yli kahta prosenttia kunnan asukkaista. Aloitteiden määrä on edellisvuosien tasolla (2018; 30, 2017; 52, 2016; 44). Aloitteiden aiheet painottuivat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle ja sivistystoimen toimialalle, jotka vastasivat yhdessä suurimpaan osaan kuntalaisaloitteisiin. Runsaasti aloitteita tehtiin kuntatekniikan keskuksen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, kuten liikenneturvallisuuden parantamisesta ja lähiympäristön viihtyvyydestä.

Luettelo kaikista kuntalaisten vuonna 2019 tekemistä aloitteista löytyy asian liitteenä.

Kaupunginhallitus 24.2.2020 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi liitteenä oleva luettelo kuntalain 23 §:ssä tarkoitetuista kuntalaisten vuonna 2019 tekemistä aloitteista.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi liitteenä oleva luettelo kuntalain 23 §:ssä tarkoitetuista kuntalaisten vuonna 2019 tekemistä aloitteista.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi liitteenä oleva luettelo kuntalain 23 §:ssä tarkoitetuista kuntalaisten vuonna 2019 tekemistä aloitteista.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Luettelo kunnan asukkaiden tekemistä aloitteista vuonna 2019

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

hallintojohtaja Hanna Ormio, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

hallintoasiantuntija Nelli Jääskeläinen, puh. 040 828 1271, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KUNTALAISALOITTEET VUONNA 2019

päivitetty 18.2.2020

	Toimiala	pvm	Dnro	Aihe	Toimeksiantaja	Tila
1	Mato	7.1.2019	VD/244/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Tammiston kauppatie ostosruuhkien häiriön vähentäminen asukkaiden kannalta	1 allekirjoittanut	Vastattu
2	Sivi	8.1.2019	VD/305/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Kaupungille oma sisäaktiviteettipuisto	1 allekirjoittanut	Vastattu
3	Sivi	16.1.2019	VD/586/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Vantaankosken koulun säilyttäminen/Lisää puiston penkkejä	1 allekirjoittanut	Vastattu
4	Mato	24.1.2019	VD/819/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Raappavuorentien ja Suvantopolun välisen suojatien muutos hidastetöyssyksi	1 allekirjoittanut	Vastattu
6	Sivi	7.2.2019	VD/1247/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Liikunta- ja kamppailukeskuksen rakentaminen Korson ja Koivukylän alueelle	1 allekirjoittanut	Vastattu
5	Soster	8.2.2019	VD/966/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite vammaisten ja vanhusten palvelujen parantaminen	1 allekirjoittanut	Vastattu
24	Sivi	12.2.2019	VD/1434/00.01.02.02/2019	Nuorisovaltuuston aloite tarpeellisten oppikirjojen saamisesta yläkouluihin		Vastaamatta
25	Sivi/ Mato	18.2.2019	VD/1576/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Ilmailumuseo säilytettävä Vantaalla	6 allekirjoittanut	Vastaamatta/ siirtynyt katoon 6.2.2020
26	Sivi	20.2.2019	VD/1705/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Nuorisotila Kaivokselaan	1 allekirjoittanut	Vastattu
7	Mato	21.2.2019	VD/1725/00.01.02.02/2019	Aloite kevyenliikenteenväylän rakentamiseksi Koivukylään	1 allekirjoittanut	Vastattu
8	Sivi	22.2.2019	VD/1777/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Radio hiljaiseksi julkisissa tiloissa	1 allekirjoittanut	Vastattu
9	Mato	25.2.2019	VD/1868/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite uuden Pp.tie yhteyden rakentaminen/Liljapuiston oikopolun rakentaminen hiekkaväyläksi	1 allekirjoittanut	Vastattu

10	Mato	11.3.2019	VD/2264/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Louhelantielle hidasteita haltiantien ja Norotien risteykseen	1 allekirjoittanut	Vastattu
11	Mato	13.3.2019	VD/2374/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite yli 75 vuotiaalle maksuton julkisten joukkoliikennevälineiden käyttö	2 allekirjoittanut	Vastattu
12	Soster	13.3.2019	VD/2375/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite nastapohjien hankinta kaikille eläkeläisille	2 allekirjoittanut	Vastattu
13	Mato	13.3.2019	VD/2377/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite moottoriajoneuvolla ajon kieltävä liikennemerkki pyöräily/jalankulku merkin lisäksi Takojanteiden väliselle kevyenliikenteen väliselle osuudelle. 1.5.2019 alkaen katujen nimet Taostie ja Taoskuja	1 allekirjoittanut	Vastattu
14	Mato	8.4.2019	VD/3124/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite jalkakäytävä/pyörätie Ohratielle	1 allekirjoittanut	Vastattu
15	Mato	15.4.2019	VD/3472/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite kävely/pyöräilytie Hanabölen rantatien varteen	9 allekirjoittanut	Vastattu
16	Mato	15.4.2019	VD/3483/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite kävely/pyöräilytie Koivukylänväylän varteen, Vanhan Myllypolun ja (vanhan) Lahdentien välille	10 allekirjoittanut	Vastattu
17	Mato	24.4.2019	VD/3675/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Silta Vaskipellosta Malminkartanoon	3 allekirjoittanut	Vastattu
18	Mato	2.5.2019	VD/3921/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite kamera/nopeusvalvonta kuntaan	1 allekirjoittanut	Vastattu
19	Mato	29.5.2019	VD/4843/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Lisää pysäköintimahdollisuuksia	1 allekirjoittanut	Vastattu
27	Mato	11.6.2019	VD/5200/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Kirjahyllyjä busseihin	1 allekirjoittanut	Vastattu
28	Mato	20.6.2019	VD/5481/00.01.02.02/2019	Kannanotto meluesteen rakentamiseen Vanhan Porvoontien varteen Kokkolankalliontien ja Malmarintien väliselle osuudelle	13 allekirjoittanut	Vastattu
43	Sivi	1.7.2019	VD/5733/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Lastentarhaopettajien palkka vastaamaan työn vaativuutta ja vastuullisuutta	413 allekirjoittanut	Vastattu

20	Sivi	1.7.2019	VD/5733/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Lastentarhaopettajien palkka vastaamaan työn vaativuutta ja vastuullisuutta	413 allekirjoittanut	Vastattu
21	Mato	3.7.2019	VD/5833/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Liikennehidaste - korotettu suojatie, Keimolankaarre Vantaa	1 allekirjoittanut	Vastattu
29	Mato	8.7.2019	VD/5892/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Keravanjoen ylittävän sillan muuttaminen turvallisemmaksi	1 allekirjoittanut	Vastattu
42	Mato	8.7.2019	VD/5880/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Länsi-Vantaalle kuntoportaat	1 allekirjoittanut	Vastattu
22	Mato	15.7.2019	VD/6028/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Ulkokuntoilulaitteet Bäckbyn puistoon	13 allekirjoittanut	Vastattu
30	Sivi	5.8.2019	VD/6307/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Kilterin kentän sulkemisesta	38 allekirjoittanut	Vastattu
31	Mato	19.8.2019	VD/6646/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite uusi roska-astia Turkkilaisentie/Turkkilaisenpolun risteukseen	13 allekirjoittanut	Vastattu
32	Mato	22.8.2019	VD/6716/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Kivistön kauppakeskuksen hautaaminen	1 allekirjoittanut	Vastattu
33	Sivi/ Mato	27.8.2019	VD/6829/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite ulkokuntolaitteet Vaskipeltoon	1 allekirjoittanut	Vastattu
23	Mato	27.8.2019	VD/6849/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Korotettu suojatie Palttinatielle koululaisten turvaksi	48 allekirjoittanut	Vastattu
34	Soster	6.9.2019	VD/7130/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite: Esitys koskien terveyskeskusmaksujen poistamista vuoden 2020 alusta lukien/ Etelä-Vantaan Eläkeläiset ry	1 allekirjoittanut	Vastattu
44	Soster	6.9.2019	VD/7131/00.01.02.02/2019	Esitys koskien verenpainetautiä sairastavien kuntalaisten/eläkeläisten säännöllistä ohjauksen ja seurannan järjestämistä/ Etelä-Vantaan Eläkeläiset ry	yhdistys	Vastattu
35	Mato	9.9.2019	VD/7153/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Länsi-Vantaan linjastosuunnitelman muuttamiseksi/Vapaalan Omakotiyhdistys ry, Rajatorppa-Seura ry	yhdistys	Vastattu
36	Mato	9.9.2019	VD/7155/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite koskien Hernekujan ja Hernetien asukaspysäköintiä	1 allekirjoittanut	Vastattu
39	Sivi	9.9.2019	VD/7459/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Vantaankosken koulun säilyttämisen puolesta	1 allekirjoittanut	Vastaamatta

37	Mato	17.9.2019	VD/7401/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite koskien kameravalvontaa Rekolantien turvallisuuden parantamiseksi	yhdistys	Vastattu
38	Mato	18.9.2019	VD/7415/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite: Keimolanmäkeen parkkitilaa lisää	77 allekirjoittanut	Vastattu
40	Soster	19.9.2019	VD/7470/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite/ Henkilökohtaisen avun palvelusetelin hinnan tarkastelu vuodelle 2020 sosiaali- ja terveyslautakunnan esityslistalle	1 allekirjoittanut	Vastattu
41	Sivi/ Mato	25.9.2019	VD/7567/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Frisbeegolf-rata Matarin alueelle	1 allekirjoittanut	Vastaamatta/ siirtynyt katoon 13.2.2020
47	Mato	21.10.2019	VD/8277/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite koirapuisto Leinelään	1 allekirjoittanut	Vastattu
48	Mato	21.10.2019	VD/8283/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite koirapuisto Ylästöön	142 allekirjoittanut	Vastattu
49	Mato	21.10.2019	VD/9404/00.01.02.02/2019	Kuninkaalantie Voutila	1 allekirjoittanut	Vastattu
45	Soster	5.11.2019	VD/8761/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Vantaan kaupungin liittymiseksi ikäystävällisten kuntien verkostoon	1 allekirjoittanut	Vastaamatta
46	Sivi	3.12.2019	VD/9570/00.01.02.02/2019	Kuntalaisaloite Lentopallokenttä Kivistöön	1 allekirjoittanut	Vastaamatta

Kaupunginjohtajan toimiala	0
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	0
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	32
Sivistystoimen toimiala	11
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	6

VD/2195/01.00.02.01/2020

RV/K-ML/KK/H-YL

Vantaan henkilöstökertomus vuodelta 2019 on valmistunut. Se kuvaa henkilöstöjohtamisen ja henkilöstön kehittämisen tilaa, niille asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja kehittämistoimia.

Vantaan palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 11 089 henkilöä, joista vakituisia 8 828 ja määräaikaista 2 261.

Kaupungin organisaatorakenne muuttui 1.1.2020 kaikilta muilta osin, mutta sosiaali- ja terveystoimi oli linjattu muutoksen ulkopuolelle maakuntaudistuksen takia. Uudella organisaatorakenteella tavoitellaan kaupunkia, jossa strategia ohjaa entistä paremmin toimintaa ja koko konsernia ohjataan yhdenmukaisemmin ja jossa tuotetaan laadukkaita ja vaikuttavia palveluita. Uuden Vantaan rakentaminen käynnistyi erityisesti syksyllä 2019 henkilöstöä osallistaen, ja työ jatkuu useilla palvelualueilla henkilöstön osallistuessa lukuisiin työpajoihin ja kehittämispäiviin.

Vantaan kaupungin työntekijöiden sairauspoissaolot ovat laskeneet vuoden 2019 aikana peräti 0,4 prosenttiyksikköä. Vuonna 2019 luku oli 4,35 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 4,71. Lasku toi kaupungille 2,1 miljoonan euron säästöt. Myös pitkät yli 90 päivää kestäneet sairauspoissaolot laskivat. Vuoteen 2018 verrattuna 90 päivää sairastaneita oli 13 prosenttia vähemmän. Yhteistyössä työterveyshuollon kanssa suunnitella työkyvyn edistämisestä ja työssä jatkamisen tukemisesta tehtiin 90 prosentille yli 90 päivää sairastaneista.

Syksyn 2019 aikana Vantaalla kiinnitettiin erityistä huomiota uhka- ja väkivaltatilanteisiin ja työturvallisuuden parantamiseen. Kaupungin #Ollaanihmisiksi-kampanja sai kunniainnoksen kuntatyön kehittämiskilpailu Kuntekossa Vuoden viestintäteko -sarjassa. Työturvallisuusjärjestelmä Tutkan ilmoitukset kasvoivat 3 682:een, kun edellisvuonna ilmoituksia oli 3 424. Esimiehet olivat käsitelleet vuoden loppuun mennessä 80 prosenttia työturvallisuusilmoituksista.

Pääkaupunkiseudun kunnallisia työnantajia vaivaa kova työvoimapula. Samaan aikaan väestönkasvu on ennätysellisen suurta pääkaupunkiseudun kunnissa, väestö ikääntyy ja palvelutarve kasvaa sekä työikäisten työntekijöiden ikäluokat pienevät. Myös koulutuspaikat kunta-alan ammatteihin ovat olleet riittämättömiä pääkaupunkiseudulla.

Työvoiman saatavuus heikkeni myös Vantaalla: kaupungin työpaikkoihin oli vuonna 2019 11,2 prosenttia vähemmän hakijoita kuin vuonna 2018. Haastavassa tilanteessa lähtövaihtuvuus kuitenkin pieneni 7,9 prosenttiin edellisvuoteen verrattuna (8,3 prosenttia). Vaikka hakijamäärät siis laskivat, henkilöstön pysyvyys samalla hieman parani.

Saatavuushaasteisiin vastataan muun muassa tehostamalla Vantaan kaupungin markkinointia työnantajana. Vantaan työnantajamielikuvaa alettiin kehittää määrätietoisesti vuoden 2019 aikana uusilla avauksilla muun muassa sosiaalisessa mediassa ja rekrytoinnin kehittämissäryhmissä. Toimenpiteet jatkuvat vuonna 2020. Myös henkilöstöjohtamisen laatuun kaikilla organisaation tasoilla panostetaan ja henkilöstöä otetaan mukaan työn kehittämiseen.

Vantaa kokeili anonyymia rekrytointia vuonna 2019 yhteensä 25 rekrytoinnissa. Anonyymi rekrytointi otetaan käyttöön yhtenä rekrytointimuotona vuoden 2020 aikana edistäen yhdenvertaisuutta ja vastuullisuutta.

HR:ssä Uuden Vantaan organisaatiomuutos on näkynyt jatkuvana muutos- ja valmennustukena organisaation eri tasoilla. Johtamisosaamisen kehittämisessä on jatkettu strategiasta tulevien johtamisen painopisteiden eteenpäinviemistä. Tämän valtuustokauden strategiassa johtamisen painopistealueina ovat valmentava suorituksen johtaminen, itsensä johtaminen, yhteistyö- ja palautekulttuuri sekä rohkean kokeilukulttuurin kehittäminen.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi tiedoksi henkilöstökertomus vuodelta 2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi henkilöstökertomus vuodelta 2019.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 6

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi henkilöstökertomus vuodelta 2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Henkilöstökertomus 2019

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonon, puh. 040 570 5593 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

HENKILÖSTÖ- KERTOMUS 2019

HENKILÖSTÖ- KERTOMUS 2019

- 4** Henkilöstökeskuksen palvelut
- 10** Osaavan henkilöstön varmistaminen
- 18** Johtamisen ja työyhteisöjen kehittäminen
- 28** Terveys- ja turvallisuusjohtaminen
- 36** Palkitseminen ja kannustaminen
- 44** Sammandrag
- 46** Tunnusluvut

#töissävantaalla

HENKILÖSTÖKERTOMUS 2019

Teksti	Kaisu Lehtomaa-Digha sekä henkilöstökeskuksen asiantuntijat
Tilastot	Kaisa Halme, Anne-Maria Kuronen
Kuvat	Sakari Manninen
Kansikuva	Sakari Manninen
Kansikuvassa	"Eteenpäin yhdessä oppien."
Taitto	Alina Tirkkonen
Paino	Savion kirjapaino oy

TAULUKOISSA KÄYTETYT LYHENTEET

Sito	Sivistystoimen toimiala
Soster	Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
Konsas	Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala
Mato	Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kajo	Kaupunginjohtajan toimiala

UUSI VANTAA KEHITTI JA OSALLISTUTTI

Kaupungin organisaatorakenne muuttui 1.1.2020 kaikilta muilta osin, mutta sosiaali- ja terveystoimi oli linjattu muutoksen ulkopuolelle maakuntauudistuksen takia. Muutokset rakenteissa olivat ennennäkemättömän suuria.

Uudella organisaatorakenteella tavoitellaan kaupunkia, jossa strategia ohjaa entistä paremmin toimintaa ja koko konsernia ohjataan yhdenmukaisemmin. Tavoittelemme kansainvälistymistä ja haluamme luoda organisaation, joka aidosti kykenee uudistumaan ketterästi toimintaympäristön jatkuvissa muutoksissa. Lisäksi tavoittelemme aitoa yhteistyötä kaupungin organisaatioiden välillä: yhteistyötä, joka tulisi näkyä myös kumppaniemme ja asiakkaidemme kanssa toimittaessa.

Organisaatorakenteen nimissä korostuu sana palvelu siksi, että haluamme aidosti olla asukkaille ja yhteistyökumppaneille paras palvelun tuottaja. Palvelumme tulee olla laadukasta, mutta myös vaikuttavaa.

Uuden Vantaan rakentaminen käynnistyi erityisesti syksyllä henkilöstöä osallistaen ja työ jatkuu useilla palvelualueilla henkilöstön osallistuessa lukuisiin työpajoin ja kehittämispäiviin. Uskon, että Uusi Vantaa on aidosti iloinen asia – kuten hankkeen slogan alkujaan totesi.

Osaavan työvoiman saatavuus on haastavaa

Pääkaupunkiseudun kunnallisia työnantajia vaivaa kova työvoimapula. Samaan aikaan väestönkasvu on ennätyksellisen suurta pääkaupunkiseudun kunnissa, väestö ikääntyy ja palvelutarve kasvaa sekä työikäisten työntekijöiden ikäluokat pienevät. Myös koulutuspaikat kunta-alan ammatteihin ovat olleet jo pitkään täysin riittämättömiä pääkaupunkiseudulla. Viestimme tilanteen korjaamisesta ovat kaikuneet kuuroille korville.

Taloudellinen noususuhdanne on luonut työntekijän markkinat, jossa yleisesti lähtövaihtuvuus on kasvanut ja kilpailu työvoimasta on aitoa. Siksi onkin hienoa, että Vantaan henkilöstön pysyvyys hieman parani. Meillä on tarve aidosti olla hyvä ja houkutteleva työnantaja, joka myös tunnetaan koko Suomessa. Vantaan kaupungin markkinointi työnantajana on noussut vahvasti esille ja olemme vuoden aikana alkaneet näkyä entistä enemmän muun muassa somessa erilaisten työntekijätarinoiden avulla. Myös #ollaanihmiseksi-kampanjamme on ollut rohkea tapa tulla aidosti työntekijöistään välittävänä työnantajana julkisuuteen. Kampanjamme sai myös KUNTEKO-ohjelmassa Vuoden viestintäteko -kunniamaininnan.

Työntekijöiden sairauspoissaolot ovat laskeneet vuoden 2019 aikana upeasti: peräti 0,4 prosenttiyksikköä, eikä se todellakaan ole sattumaa, vaan ahkeran työn tulos. Työ tuotti laskennallisesti 2,1 miljoonan euron säästöt henkilöstömenoissa. Työtä tulee kuitenkin riittämään vuodelle 2020 vielä runsaasti: laitetaan yhdessä osallistuen hihat heilumaan.

Kirsi-Marja Lievonen,
henkilöstö- ja konsernihoitaja

HENKILÖSTÖ- KESKUKSEN PALVELUT

Henkilöstökeskus tarjoaa monipuolisia palveluja esimiehille ja työyhteisöille. Se tukee työyhteisöjen kehittämisessä ja huolehtii esimiesten valmentamisesta, huolehtii kaupungin palkkausjärjestelmistä ja työmarkkina-asioista, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittämisestä sekä työterveyspalvelujen tilaamisesta henkilöstölle. Lisäksi henkilöstökeskuksella on hallintosäännön mukaan kaupunkitasoinen ohjausrooli kaupungin henkilöstöpolitiikan kehittämisessä.

UUDEN HR:N KEHITTÄMISEN VUOSI

Uutisissa sinä lämpimänä toukokuun lopun päivänä julistettiin kesä virallisesti alkaneeksi. Samana päivänä alkoi koko henkilöstökeskuksen ja toimialojen HR:n yhteinen visiointi Vantaan uudesta HR:stä – mitä Uusi Vantaa 2020 voisi tuodakaan mukanaan.

Alkuvuonna HR-uudistuksen työpajoja oli käyty pienemmissä porukoissa, joissa mukana oli ollut myös esimiehiä eri toimialoilta. Metodina työpajoissa oli ns. palvelumuotoilu eli esimiesten toiveet ja palautteet kerättiin HR:lle. Näistä työpajoista syntyneiden asiakasprofiilien avulla kehittämissä myös mietittiin, miten erilaisia asiakkaita voisi palvella erilaisissa tilanteissa.

– Asiakas on ollut kehitystyön keskiössä. Emme ole lähteneet väkisin ohjaamaan tai synnyttämään mitään, vaan ottaneet nöyränä vastaan sen, mitä on tullut, henkilöstö- ja konsernijohtaja **Kirsi-Marja Lievonon** sanoo.

– Tavoitteenamme on luoda asiakasta palveleva HR-kokonaisuus, joka halutaan entistä käyttäjäläheisemmäksi. Haluamme lisätä HR:n ja kaupungin johdon sekä esimiesten yhteistyön toimivuutta sekä parantaa esimiestukea, Kirsi-Marja Lievonon kertoo.

Esimiesten toiveet ja tarpeet ovat olleet uuden HR:n kehittämisen keskiössä. Kehittämistyön tuloksena Vantaalle on syntynyt HR:n keskitetty asiakaspalvelu, joka aloitti toimintansa vuoden 2020 alussa.

Esimiehille ja johdolle on rakennettu HR-palvelualusta, jonka avulla esimiesten henkilöstöasioiden hoito helpottuu ja nopeutuu. Alusta tulee näkymään asiakkaille näkyvämmän maaliskuusta 2020 alkaen, kun sinne sijoitetaan muun muas-

sa täyttölupaprosessi. Uusi palvelualusta nopeuttaa ja selkeyttää täyttölupien ja vakanssimuutosten käsittelyä. Tulevaisuudessa sitä hyödynnetään useissa HR-prosesseissa. Mahdollista on, että myös chatbottia päästään tulevaisuudessa hyödyntämään ensikontaktoinnin välineenä.

Reima-robotti avuksi rutiineihin

Henkilöstökeskus alkoi hyödyntää myös robotiikkaa vuoden 2019 aikana. Keväällä henkilöstökeskuksessa aloitti Reima, eri tiimien rutiinitehtäviä hoitava ohjelmistorobotti.

Henkilöstökeskuksen asiantuntijatideoivat robotille sopivia tehtäviä ja listaan löytyi kymmeniä sääntöihin perustuvia ja toistuvia rutiinitehtäviä, jotka syövätkin merkittävästi työaika. Jokaisen tehtävän tuottama hyöty ja vaikuttavuus arvioitiin, ja tältä pohjalta tehtäviä oli mahdollista priorisoida.

– Samalla kun ensimmäisiä tehtäviä on toteutettu, olemme luoneet toimintamallia tehtävien tuottamiseen, jatkokehittämiseen ja robotin ohjaamiseen. Käytännössä robotilla on ”esimies”, joka ohjaa robotin aikatauluja, selvittelee poikkeamia ja toimii uusissa tehtävissä substanssiosajien tukena määrittelyssä ja testaamisessa, kertoo HR-järjestelmäasiantuntija **Mari Holkko**.

”
Uuden HR-palvelualustan avulla henkilöstöasioiden hoito helpottuu ja nopeutuu.”

Reima on saanut hoitaakseen useampia rutiinitehtäviä. Se esimerkiksi päättää HR-järjestelmän käyttöoikeuksia, vie tietoja järjestelmästä toiseen sekä lähettää sähköpostiin muistutusviestin, jos rekrytointiprosessi on jäänyt kesken. Jo ensimmäiset tehtävät ovat osoittaneet, että robotisointi tuo tavoiteltua vaikuttavuutta.

– Reima on osoittautunut tehokkaaksi ja luotettavaksi työntekijäksi, joten jatkossa se saa aikaisempaa monimutkaisempia tehtäviä, joissa se yhdistelee ja käsittelee tietoja ennen niiden viemistä toiseen järjestelmään tai tuottaa alustavia dokumentteja jatkokäsittelyyn, Mari Holkko kertoo.

eHijat valmistelussa

Henkilöstöpalveluissa jatkettiin valmistautumista henkilöstöhallinnon järjestelmän eHijatin versiopäivitykseen yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Toiveena on saada uusi versio käyttöön vuoden 2020 aikana porrastetusti. Versiopäivityksen tavoitteena on HR-prosesseihin liittyvän työn helpottaminen ja ovtessin prosessien digitalisointi.

eHijat on Vantaan kaupungin käytössä oleva henkilöstöhallinnon ja palkanlaskennan järjestelmä. eHijatiin on koottu muun muassa henkilöstön henkilö- ja tehtävätiedot, palkkatiedot ja poissaolotiedot.

Kun uusi versio saadaan käyttöön, käynnistyy siitä välittömästi seuraavaan versioon liittyvä määrittely ja toteutus, sillä kehittämisideoita on päivitysprojektin aikana syntynyt runsaasti.

Videot käyttöön rekrytoinnissa

Vuoden 2019 alussa käyttöön otettu Laura-rekrytointijärjestelmä otettiin vastaan hyvin. Esimiesten perehdytykset Lauraan toteutettiin skype-koulutuksilla. Palaute koulutuksista oli yksinomaan positiivista. Laura osoittautui niin helppokäyttöiseksi, ettei se myöskään lisännyt rekrytointijär-

jestelmään liittyvää neuvonnan tarvetta.

Lauraan integroitiin videohaastattelu-työkalu, jonka käyttöä markkinoitiin ja opastettiin esimiehille. Videohaastattelua hyödynnettiin 209 rekrytoinnissa.

– Hakemusten perusteella videohaastatteluun valitut hakijat vastaavat ennalta nauhoitettuihin kysymyksiin nauhoittamalla oman videonsa. Esimies valitsee videot katsottuaan paikan päällä tapahtuvaan haastatteluun kutsuttavat. Videohaastattelua käytettiin myös apulaiskaupunginjohtajan hakuprosesseissa, mikä herätti positiivista huomiota julkisuudessa, kertoo rekrytointikonsultti ja rekrytointiin esimies **Heli Lappi-Rantanen**.

Rekrytointitiimi perustettiin vuoden 2018 alussa ja se vakiinnutti toimintansa vuoden 2019 aikana. Rekrytoinnin konsultoivaa tukea kehitettiin vuonna 2019 ja rekrytoinnin asiantuntijat olivat aiempaa enemmän esimiesten tukena läpi koko rekrytointiprosessin. Tuki kattaa hakijaprofiilin ja sitä tukevan rekrytointimarkkinoinnin suunnittelun, hakemusten karsinta-avun, hakuun liittyvien tehtävien suunnittelun, haastattelutuen ja valintaan liittyvään konsultaation. Tukea annetaan ennen kaikkea esimies- ja asiantuntijarekrytoinneissa.

Rekrytointimarkkinointia Oikotiellä

Vantaan kaupunki käyttää rekrytointimarkkinoinnissa Oikotien palveluja. Houkuttelevan työnantajakuvaan rakentaminen tapahtuu yhä useammin verkossa ja erityisesti sosiaalisen median kanavissa. Oikotien palveluihin kuuluu ilmoitukset verkkopalvelussa sekä mahdollisuus ostaa monipuolisia lisänäkyvyyskampanjoita tukemaan rekrytoinnin markkinointia.

Vuoden 2019 aikana Oikotiellä julkaistiin Vantaan kaupungin 2 506 työpaikkailmoitusta. Yhden ilmoituksen keskimääräinen kävijämäärä oli 93 henkilöä. Vuonna 2019 Vantaan kaupungin avoimia työpaikkail-

moituksia käytiin katsomassa Oikotien palvelussa yhteensä 233 397 kertaa.

Vantaan kaupunki osti Oikotieltä 48 somekampanjaa saadakseen työpaikkailmoituksille lisänäkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Kampanjat ovat tavoittaneet vuoden aikana yhteensä 311 099 yksittäistä henkilöä. Eri some-kampanjat tavoittivat osin samoja henkilöitä, sillä tavoittavuus oli yhteensä 1 063 930. Näyttökertoja kertyi kampanjoille yhteensä 2 825 179. Linkin klikkauksia ja siirtymisiä työpaikkailmoituksiin yhteensä oli yhteensä 23 654.

Uutta Vantaata rakentamassa

Vantaan kaupungin organisaatiouudistusta valmisteltiin aktiivisesti vuoden 2019 aikana. Vuoden 2020 alusta Vantaan uusi organisaatio muodostui kasvatuksen ja oppimisen, kaupunkikulttuurin, sosiaali- ja terveystoimen, kaupunkiympäristön sekä kaupunkistrategia ja johto -toimialoista.

Henkilöstö otettiin uudistukseen mukaan aktiivisesti järjestelmällä muun muassa kymmeniä erilaisia työpajoja, joihin osallistui useita satoja ihmisiä. Intrassa ja henkilöstölehti Vautsissa Uuden Vantaan etenemisestä kerrottiin avoimesti ja ajantasaisesti. Muutoksesta julkaistiin kymmeniä juttuja, videoita unohtamatta. Lisäksi muutoksesta oli intrassa erilliset muutostukisivut.

Asiakkuusvastaavat kartoittavat kehittämistarpeita

Henkilöstön kehittämisen asiakkuusvastaavat palvelevat tulosalueita johtamisen, esimiestyön ja työyhteisöjen kehittämisen sekä henkilöstön osaamisen johtamisen asioissa. Yhteistyössä tulosaluejohtajien kanssa asiakkuusvastaavat ovat käyneet muutostuen tarveneuvottelut ja niiden pohjalta muutosjohtamisen aikataulua on laadittu ja muutostukea suunnattu toimialoille.

– Uusi Vantaa kaupunkitasoinen muutos-

tuki on korostunut asiantuntijoiden työssä vuoden aikana ja se näkyy henkilöstökeskuksen asiakastyön jakautumisessa. Samoin työnjakautumisessa ilmenee henkilöstökeskuksen erilainen rooli eri toimialoille. Asiakastyön seuranta on palvellut myös Uusi Vantaa -uudistuksen suunnittelussa- ja Uuden Vantaan HR-toimintamallia rakennettaessa, kehittämispäällikkö **Hilma Aminoff** kertoo.

Vuotta 2019 leimasi Uuden Vantaan organisaation valmistelu eri toimialoilla ja tulosalueilla sekä muutosten sparraus ja ohjaus HR:ssä. Lisäksi muut muutokset työssä, työvälineissä ja toimintatavoissa ovat vaikuttaneet henkilöstön ja työyhteisöjen osaamisen kehittämiseen. Erytisesti syksy oli todella vilkasta aikaa, mutta kaikki saatiin tehtyä Uusi Vantaa -projektille asetetuissa aikataulussa.

Henkilöstökeskus seuraa asiakastyön jakautumista eri toimialoille. Vuonna 2019 asiakastyöstä 60 prosenttia oli kaupunki-

tasoista, 13 prosenttia tehtiin sivistystoimen toimialalle, 9 prosenttia sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle, 8 prosenttia maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle, 8 prosenttia konserni- ja asukaspalveluihin ja 2 prosenttia kaupunginjohtajan toimialalle.

Asiakkuusvastaavat ohjaavat osaamisen johtamisen kaupunkitasoista vuosikelloa, joka koostuu koulutussuunnitelman rakentamisen ja toimeenpanon ohjauksesta sekä ulkoisten kehittämispalveluiden käyttämisestä. Yhteistyössä henkilöstökoulutuksen järjestämisessä on vuoden 2019 alusta toiminut Amiedu.

Työnohjaus vakiinnuttanut paikkansa

Työnohjaus on Vantaalla vakiintunut osa henkilöstönkehittämistä, ja kaupungilla toimii sekä kilpailutettuja puitesopimus-kumppaneita että kaupungin sisäisiä työnohjaajia.

Vantaan kaupunki on käynnistänyt yhteistyössä Suomen Työnohjaajat ry:n

(STOry:n) kanssa työnohjauksen kehittämishankkeen, jonka avulla kehitetään työnohjauksen muotoja ja toteutusta vastaamaan entistäkin paremmin ja monimuotoisemmin ajan, toimintaympäristön ja asiakkaiden erilaisiin tarpeisiin. Asiakkaiden ja työnohjaajapuitesopimuskumppaneiden kanssa on yhteiskehittämisen ja palvelumuotoilun keinoin luotu toimintamalleja työnohjauksesta kokeiluihin. Työnohjauskokeilut toteutetaan vuoden 2020 aikana.

– Työnohjauskokeilun tavoitteena on muun muassa erilaisten tarpeiden tunnistaminen, löytää monimuotoisuutta työnohjaukseen, saada erilaista asiantuntemusta yhteen sekä luoda pohjaa tuotteistamiselle ja palvelumuotoilulle tuotekehittelyssä, kertoo kehittämiskonsultti **Tuija Jokinen**.

Asiakastyytyväisyyden kipupisteisiin parannusta

Henkilöstökeskuksen henkilöstöpalvelujen ja henkilöstökeskuksen työnantajapalve-

lujen ja kehittämispalvelujen asiakastytytyväisyydessä oli pientä eroa edellisvuodesta.

Henkilöstökeskuksen työnantajapalveluissa ja kehittämispalveluissa tyytyväisyys laski: asiakkaista 15,5% oli erittäin tyytyväisiä (edellisvuonna 22,2%) ja 51,5% melko tyytyväisiä (56,3%). Henkilöstöpalveluissa asiakkaiden tyytyväisyys puolestaan nousi kokonaisuudessaan: 18,5% oli erittäin tyytyväisiä (edellisvuonna 20,3%) ja 59% melko tyytyväisiä (50,0%).

Suurimmat kritiikin kohteet olivat tavoitettavuus ja kaupunkitasoinen ohjaus. Myös siihen toivottiin selkeyttä, kehen olla yhteydessä missäkin asiassa. Täyttölupaprosessi koettiin myös raskaaksi.

Suurimpiin kritiikin kohteisiin on odotettavissa parannusta hyvinkin pian. Vantaan vuoden 2020 alussa aloittaneen Uuden HR:n päämääriä ovat tavoitettavuuden parantaminen, asiakaspalvelun keskittäminen ”yhdelle luukulle” sekä HR-prosessien selkeyttäminen ja nopeuttaminen HR-palvelualustan avulla.

Esimiehiä ja HR:n työtä lisää kunta-alan sopimusten työn vaativuuden arviointijärjestelmä, joka viivästyttää rekrytointia silloin, kun tehtäväkuvaus tehdään täysin uusiksi. Tehtäväkuvat pitää tarkistaa ja muokata, koska kaupunki työnantajana on velvollinen aina tehtävien muutostilanteessa päivittämään ja arvioimaan tehtävän vaativuuden uudelleen kaupunkitason tasolla. Tämä aiheuttaa runsaasti työtä kasvavassa ja kehittyvässä kaupungissa.

Kiitosta asiakkailta sai muun muassa henkilöstöpalveluiden keskitetty palkanlaskenta ja palvelushteerit, palvelun ystävällisyys, tuki rekrytoinnissa ja kehittämispalvelut.

Henkilöstökeskusta arvioi 205 henkilöä sisäisten palveluiden asiakastytytyväisyyskyselyssä. Edellisvuonna vastaajamäärä oli 266. Vastaajamäärät laskivat koko kaupunkitasolla. ●

HR:n keskitetyn asiakaspalvelun tiimi aloitti toimintansa vuoden 2020 alussa. Kuvassa tiimin esimies Jaana Helin (kesk.) sekä Heidi Eteläsalmi (vas.) ja Elina Pulkki.

VANTAAN UUSI HR RAKENNETTIIN ESIMIEHIÄ KUUNNELLEN

Viime vuosi oli Vantaan henkilöstökeskukselle ja HR-asioiden parissa työskenteleville vahvaa kehittämisen ja uuden luomisen aikaa. Tavoitteena olivat uudistuneet, entistä käyttäjäläheisemmät henkilöstöjohtamisen tuki- ja ohjauspalvelut sekä rekrytointipalvelut, joiden luomisessa esimiehet ovat olleet tiiviisti mukana.

Kevään 2019 HR-uudistuksen palvelumuotoilun työpajoihin osallistui esimiehiä eri toimialoilta. Näistä työpajoista syntyneiden asiakasprofiilien avulla lähdettiin miettimään, miten erilaisia asiakkaita voisi palvella erilaisissa tilanteissa.

Varian rehtori **Pekka Tauriainen** osallistui työpajoihin. – Palvelumuotoilu sopii hyvin myös kaupungin sisäisten palvelujen kehittämiseen. Siinä voidaan huomioida hyvin käyttäjäkokemus ja hyödyntää käyttäjien asiantuntemusta suunniteltaessa muutoksia, Tauriainen näkee.

– Tavoitteena on luoda asiakasta palveleva HR-kokonaisuus, joka halutaan entistä käyttäjäläheisemmäksi. Haluamme lisätä henkilöstöjohtamisen tuki- ja ohjauspalvelujen, kaupungin johdon ja esimiesten yhteistyön toimivuutta sekä parantaa esimiestukea, henkilöstö- ja konsernijohtaja **Kirsi-Marja Lievonon** kertoo.

Esimiehille ja johdolle on rakennettu HR-palvelualusta, jonka avulla esimiesten henkilöstöasioiden hoito helpottuu ja nopeutuu. Tavoitteena on, että alustan kautta hoidettaisiin ensin muutamaa keskeistä HR-prosessia, mutta tulevaisuudessa sitä hyödynnettäisiin useissa HR-prosesseissa. Sähköinen alusta tuo läpinäkyvyyttä.

– Uusi palvelualusta nopeuttaa ja selkeyttää täyttölupien ja vakanssimuutosten käsittelyä: esimies näkee, missä vaiheessa hakemuksen käsittely on, henkilöstöpäällikkö **Anne Manner** kertoo.

Jatkossa esimies saa palvelua niin sanotusti yhdeltä luukulta keskitetysti, eikä asioita siirrellä HR-tasolta toiselle.

Keskitettyä asiakaspalvelutiimiä vetää **Jaana Helin** ja tiimissä työskentelee yhteensä kuusi henkilöä.

– Olen varma, että tiimi toimii hyvin ja onnistuu tarjoamaan laadukasta asiakaspalvelua esimiehille ja myös omista palkka-asioista henkilöstölle. Tiimiläisillä on vankkaa kokemusta HR- ja palvelussuhdeasioiden eri osa-alueilta. Tavoitteena on jakaa ja lisätä osaamista tiimin kesken ja uskon, että osaaminen jalostuu tiimin toimiessa yhdessä, toteaa Jaana Helin.

OSAAVAN HENKILÖSTÖN VARMISTAMINEN

Osaavan henkilöstön saatavuutta pyritään varmistamaan onnistuneilla rekrytoinneilla, henkilöstö- ja koulutus-suunnitelmalla, työnantajakuva rakentamisella sekä messu- ja oppilaitosyhteistyöllä.

HAKIJAMÄÄRÄT LASKIVAT, MUTTA HENKILÖSTÖN PYSYVYYS PARANI

Kaupungin palveluksesta irtisanoutui hieman vähemmän henkilöstöä kuin edellisvuonna. Vuonna 2019 lähtövaihtuvuus oli 7,9 %, kun vuonna 2018 se oli 8,2 %. Tulos on hyvä, koska se osoittaa hyvää pitovoimaa tilanteessa, jossa osaavan työvoiman saatavuus on viime vuoteen verrattuna edelleen vaikeutunut.

Vantaalla kerättiin lähtöpalautetta ja siihen vastasi 159 vakituisen palvelussuhteensa päättäneitä henkilöä. Vastanneista naisia oli noin 91 % ja miehiä 9 %.

Lähtöpalautteeseen vastanneista henkilöistä Vantaalle olisi valmiita palaamaan töihin 68 prosenttia (vastaajien lkm: 104).

Tukea työvoiman varmistamiseksi

Työvoiman saatavuus heikkeni entisestään. Vantaan kaupungin työpaikkoihin oli vuonna 2019 11,2 % vähemmän työnhakijoita kuin vuonna 2018. Hakijamäärän lasku on jatkunut jo useamman vuoden. Erityisen haastavaa oli aiempien vuosien tapaan rekrytoida varhaiskasvatuksen opettajia, sosiaalityöntekijöitä, lääkäreitä ja kotihoidon työntekijöitä.

Henkilöstökeskuksen rekrytointitiimin asiantuntijat ja viestintäasiantuntija olivat toimialojen tukena ratkomassa saatavuusongelmia ja miettimässä niihin keinoja. Työtä tehtiin mm. rekrytoinnin kehittämisyhtymien kautta.

Saatavuustyössä on tärkeää kiinnittää huomiota sekä lyhyen aikavälin keinoihin, kuten ilmoitusten parantamiseen,

mutta kehittää työnantajakuva myös pidemmällä aikavälillä, missä esimerkiksi oppilaitosyhteistyöllä ja koulutuskumppanuuksilla on tärkeä merkitys.

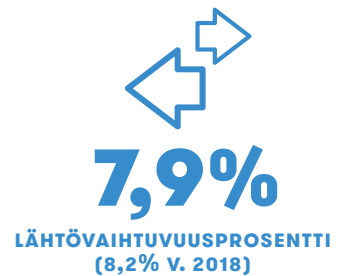
Metropolian ammattikorkeakoulun kanssa kehitettiin yhteistyössä muun muassa uudenlainen rekrytointitapahtuma, jossa Vantaan kaupungin vanhus- ja vammaispalvelut esittelytyöt sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoille ja rekrytoivat opiskelijoita kesätöihin, sijaisuuksiin ja harjoitteluihin. Tapahtumassa solmittiin heti paikan päällä viisi suullista työsopimusta.

Työnantajakuva rakennettiin somessa

Verkkoviestintä ja erityisesti sosiaalisen median kanavat ovat Vantaalla vahvasti mukana työnantajakuvan rakentamisessa. Työpaikkailmoituksia ja Tarinoita Vantaalta -uratarinoita jaettiin aktiivisesti erityisesti LinkedInin kautta, mutta myös Facebookissa ja Twitterissä.

Henkilöstökeskus ja viestintä järjestivät koulutuksia ja työpajoja henkilöstölle sosiaalisen median ammatillisesta käytöstä ja henkilöbrändin rakentamisesta. Koulutuksiin osallistui vuoden 2019 aikana kymmeniä henkilöitä.

Kaupungilla on työntekijä- ja asukaslähettiläysohjelma, jonka tavoitteena on kasvattaa kaupungin näkyvyyttä, sen työntekijöiden asiantuntija-asemaa sosiaalisessa mediassa sekä levittää moni-

HENKILÖSTÖ

- Kaupungin palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 11 089 (10 939 henkilöä/2018).
- Vakituksia henkilöitä 8828 (8737/2018).
- Määräaikaisia henkilöitä 2261 (2092/2018).
- Naisten/miesten osuus henkilöstöstä: 80/20% (pysynyt ennallaan).
- Toimialoista naisvaltaisina on sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, jossa 91% (92%/2018) henkilöstöstä on naisia. Naisvaltaisia toimialoja ovat myös sivistystoimi 84% (85%/2018) ja kaupunginjohtajan toimiala 83% (83%/2018).
- Vuonna 2019 suurin ikäluokka oli 40–44-vuotiaat kuten vuonna 2018.
- Koulutustaso 56,4% (56%/2018).
- Etätyöpäiviä 8271 / 646 työntekijää vuonna 2019 (5429 etätyöpäivää / 505 työntekijää/2018).

puolista ja ihmisläheistä Vantaa-kuvaa. Ohjelmassa mukana olevilla työntekijä- ja asukaslähettiläillä oli käytössään Smarp-alusta sisältöjen jakoon. Vuoden 2020 aikana lähettilysohjelma tullaan uudistamaan ja Smarp-alustasta luopumaan.

– Kesällä 2019 järjestimme Instagramissa #töissävantaalla -kuvakisan, joka keräsi toista sataa kesäistä työaiheista kuvaa. #töissävantaalla -hashtag otettiin kaupunkitasoisena käyttöön, ja sitä käytetään kaikissa työnantajakuvaan ja rekrytointeihin liittyvissä sosiaalisen median postauksissa. Kannustamme myös henkilöstöä käyttämään ko. hashtagia ammatillisissa somepostauksissa kanavasta riippumatta, viestinnän suunnittelija **Kaisu Lehtomaa-Digha** kertoo.

– Työnantajamielikuvan systemaattiseksi kehittämiseksi laadittiin kattava toimenpidesuunnitelma vuodelle 2020. Suunnitelma sisältää työnantaja- ja rekrytointiviestintäryhmän kokoamisen, konkreettisia parannusehdotuksia ja toimenpiteitä sekä uusia avauksia työnantajamielikuvan parantamiseen koko kaupunkitasolla, mutta eritoten huomioiden saatavuushaasteammattiryhmät, Lehtomaa-Digha lisää.

Valmistelut muun muassa pelillistämisen käytöstä työnantajamielikuvan luomisesa aloitettiin vuoden 2019 lopussa.

Messuja ja oppilaitosyhteistyötä

Oppilaitosyhteistyö on Vantaalla osa ennakoivaa rekrytointia. Kaupungin strategisena tavoitteena on ollut rakentaa niin kutsuttuja työpolkuja opinnoista työelämään.

Ennakoivaa rekrytointia toteutettiin vuoden 2019 aikana rekrytinnin kannalta keskeisissä tapahtumissa, esimerkiksi Educa-messuilla, Sosiaalialan asiantuntijapäivillä, Varhaiskasvatusmessuilla ja Sairaanhoidajapäivillä. Henkilöstökeskus koordinoi messujärjestelyjä ja tuki näin osaltaan työnantajakuvan rakentamista tapahtumien yhteydessä.

Anonyymin rekrytinnin käyttö Vantaalla

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki. Kaupunki pyrkii aktiivisesti etsimään keinoja edistääkseen henkilöstönsä yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja laajaa monimuotoisuutta. Anonyymi rekrytointi on yksi tapa edistää asiaa.

Vuonna 2019 pilotoitiin anonyymia rekrytointia ja tavoitteena oli käyttää menetelmää 20-30 rekrytinnissa. Vuoden lopussa menetelmää oli käytetty 25 haussa. Menetelmää käytettiin konserni- ja asukaspalveluiden, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön, sivistystoimen ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialoilla. Anonyymia rekrytointia käytettiin erityyppisissä tehtävissä. Näitä olivat muun muassa koordinaattori, asiantuntija, palveluohjaaja, palveluesimies, projektisuunnittelija, toimistosihteeri, uravalmentaja, terveysohjaaja, osallisuuskoordinaattori, sähköasentaja, putkiasentaja, kirjastonhoitaja ja ruotsin kielen opettaja.

– Anonyymin rekrytinnin menetelmä sai pääsääntöisesti myönteistä palautetta rekrytoivilta esimiehiltä. Henkilötietojen puuttumisen ansiosta haastatteluun kutsuttavien valintaan eivät vaikuttaneet henkilöistä saadut mielikuvat. Työhaastatteluun kutsuttavia hakijoita pystyttiin arvioida vain hakijan osaamisen, tutkinnon, ammatin ja työkokemuksen perusteella taustasta riippumatta, henkilöstöasiantuntija **Sirpa Mikkola** kertoo.

Esimiehet saivat myös apua ja tukea prosessiin rekrytointitöistä, mikä nähtiin hyvänä asiana. Pilotoinnin aikana oli mahdollista kokeilla erilaisia toimintamalleja ja testata sekä kehittää Laura-rekrytointijärjestelmän toiminnallisuuksia. Vantaa sai myös paljon positiivista huomiota anonyymin rekrytinnin kokeiluun liittyen. Tavoitteena on vuonna 2020 vakiinnuttaa anonyymi rekrytointi yhtenä rekrytointitapana.

Toimenpiteet maahanmuuttajien rekrytinnin edistämiseksi

Vantaa kaupunki on tarkastellut keskitetyn rekrytinnin prosessejaan vieraskielisten hakijoiden näkökulmasta ja ottanut käyttöön rekrytinnin työkaluja, jotka tukevat maahanmuuttajataustaisten henkilöiden hakeutumista kaupungille töihin. Alueellisten, avointen rekrytointien ja anonyymin rekrytinnin työkalujen avulla on tavoitettu muualla opintonsa suorittaneita henkilöitä, jotka ovat tulleet muun muassa suorittamaan rinnastamispäätöksessä määriteltyä sopeutumisajakaa.

Rekrytointimarkkinoinnissa ja viestinnässä on kiinnitetty huomiota moninaisuuteen esimerkiksi tuomalla esiin erilaisia uratarinoita niin sisäisissä kuin ulkoisissa viestintäkanavissa.

Osaaminen käyttöön Suomessa -hankkeen puitteissa arvioitiin esimiesten ja työyhteisön tuen tarvetta vastaanottaa vieraskielisiä työntekijöitä.

– Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle on kehitelty suomen kielen koulutuspolkumalli yhdessä Amiedun ja aikuisopiston kanssa, jossa kielitietoinen työyhteisö tukee suomen kielen oppimista arjen työtehtävissä. Mallia pilotoidaan Katriinan sairaalassa ja Malminiityn asumisyksiköissä tammi-toukokuussa 2020 aikana, Sirpa Mikkola kertoo.

Kielitietoisella työyhteisöllä on paremmat valmiudet vastaanottaa vieraskielisiä työntekijöitä, sijaisia ja harjoittelijoita. Mallin käyttöä on tarkoitus laajentaa muille toimialoille vaihteittain. Maahanmuuttajille suunnattua oppisopimuskoulutuspolkua on myös kehitetty yhdessä Vantaalla meneillä olevan Match-hankkeen kanssa.

Vantaan kaupungin henkilöstöstä 5,9 % oli ulkomaalaistaustaisia (Tilastokeskus 2018).

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Hyvä henkilöstö- ja koulutussuunnittelu

takaa sen, että henkilöstön osaaminen vastaa kaupungin strategiasta, tavoitteista ja muutoksista nouseviin tarpeisiin. Suunnittelussa huomioidaan henkilöstön nykyinen osaaminen ja tulevaisuuden tarpeet. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma muodostuu monitasoisista suunnitelmista, joista ensisijaiset ovat yksilöiden ja ryhmien tulos- ja kehityskeskusteluiden yhteydessä laaditut kehityssuunnitelmat.

Tulos- ja kehityskeskusteluihin osallistui vuonna 2019 vain 65 prosenttia henkilöstöstä. Vuonna 2018 vastaava luku oli 70 prosenttia. Luvut eivät ole hyviä, koska kaupunkitasoisena tavoitteena on ollut, että jokainen esimies käy kaikkien työntekijöidensä kanssa nämä keskustelut. Vuoden aikana toteutettiin edellisinä vuonna laadittua koulutussuunnitelmaa ja laadittiin uusi koulutussuunnitelma vuodelle 2020.

Koulutussuunnitelmat laadittiin vuoden 2019 syksyllä tulosalueittain. Näistä koottiin uuden organisaation mukaisten palvelualueiden koulutussuunnitelmat. Suunnitelmat pohjautuvat tulosalueen tarpeisiin, nykyisen henkilöstön osaamiseen sekä mahdollisiin muutoksiin toimintaympäristössä. Koulutussuunnitelmat käsiteltiin kaupungin yhteistoimintaryhmässä ja suunnitelmien pohjalta rakennetaan seuraavan vuoden koulutusohjelma.

– Uutta Vantaata koskevassa koulutussuunnitelmassa painottuvat vahvasti muutostaidot ja muutoksykykyys uuden organisaation astuessa voimaan vuoden alussa. Tämä edellyttää uuden oppimista ja vanhasta poisoppimista niin yksilö- yhteisö- kuin organisaatiotasollakin. Organisaatiossa kuvataan vuoden aikana uudet johtamisjärjestelmät, joiden mukainen toiminta tulee saada käyntiin, kertoo kehittämispäällikkö **Hilma Aminoff**.

Suurena haasteena kaikilla työntekijöillää niin esimiesasemassaolevilla kuin työntekijöilläkin on itsensä johtamisen taitojen

lisäksi yhteisen tavoitteen ymmärtäminen ja yhteistyötaitojen kehittäminen.

Osuma kehittämisen ja seurannan apuna

Osaamista kehitetään Vantaalla paitsi työssäoppimisen keinoin, myös vahvalla koulutus-, valmennus- ja kehittämispäivätarjonnalla. Työntekijöillä on mahdollisuus hakeutua sekä organisaation sisäisiin että ulkoisiin koulutuksiin.

Vantaan kaupungilla on käytössä koulutusten hallinnointi- ja viestintätyökalu Osuma, joka on vakiintunut myös koulutusten seurannan ja raportoinnin välineeksi. Osuma auttaa arvioimaan ja seuraamaan henkilöstön osaamisen kehittämistä niin yksilö kuin ryhmätasollakin. Osumassa jokainen esimies ja työntekijä voi löytää tiedot kaikista käydyistä koulutuksista ja hakemuksista. Tätä omapalvelutyöpöytää on järjestelmässä vuoden 2019 aikana uudistettu ja selkeytetty.

Koulutussuunnitelman mukaisia oppimispäiviä toteutui yhteensä 33 745 päi-

vää, joka on 8 011 päivää vähemmän kuin vuonna 2018. Ulkoisia koulutuksia toteutui 11 231 päivää ja sisäisiä koulutuksia 22 556. Yhteensä koulutuspäiviä oli 33 617.

Vuonna 2019 koulutuspäiviä työntekijä kohden toteutui 3,8 eli päivän vähemmän kuin edellisvuonna (4,8). Luvussa on mukana vakinaiset ja määräaikaiset työntekijät.

Päivien väheneminen selittyy Apotti-koulutusten vähenemisellä, Uusi Vantaa -muutoksella sekä osittain henkilöstökoulutuksen järjestäjän vaihdoksella. Valtaosa oppimisesta tapahtuu työssä. Järjestetyt koulutukset ovat yksi osa oppimiskokonaisuutta. Vantaalla tarjotaan myös mentoointia, työnohjausta, coachausta ja työyhteisön kehittämispäiviä.

Amiedu koulutuskumppanina

Amiedu aloitti ammatillisen henkilöstökoulutuksen tuottajana vuoden 2019 alussa. Kumppanin käytön tavoitteena on hankkia henkilöstökoulutusta, joka perustuu henkilöstön nykyiseen osaamiseen ja

muuttuviin osaamisvaatimuksiin, vastaa strategisia tavoitteita sekä tukee työntekijän oppimista.

Amiedun kumppanuus henkilöstökoulutuksen järjestämisessä tukee osaamisen johtamisen ja kehittämisen toimintamallia, jota on toteutettu yhteistyössä toimialojen ja tulosalueiden kanssa. Toimialat ja tulosalueet ovat toimineet koulutuspalvelujen tilaajina ja palvelun maksajina. Palvelun loppuasiakkaita ovat eri toimialojen ja tulosalueiden työyhteisöjen yksittäiset työntekijät, joiden ammatillisia valmiuksia ja ammatillista osaamista palvelulla kehitetään koulutuksen keinoin. Palvelu koskee ammatillisen ja substanssiosaamisen henkilöstökoulutusta.

Vuoden 2019 aikana toteutettiin henkilöstökoulutusta eri toimialoille ja liikelaitokselle puolen päivän tai koko päivän kestoisin koulutuksina 108 kappaletta, oppimistyöpäiviä kertyi yhteensä 2124 kappaletta. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan koulutukset painottuivat syksyn Apotin käyttöönotosta johtuen. Koulutuksiin osallistui yhteensä 2 153 henkilöä. Toteutuneiden koulutusten laadun keskiarvo oli hyvää tasoa.

– Toimialoja yhdistävänä koulutusteeman olivat vuonna 2019 kaupunkitasoisten linjausten mukaisesti turvallisuuskoulutukset, työsuojelukonsultti **Anne Vuorio** kertoo.

Amiedun tarjoamiin koulutuksiin liittyen toteutettiin loppuvuonna ensimmäiset turvallisuuskävelyt nimetyissä yksiköissä. Osallistujat pitivät kävelyitä koulutusten tapaan tarpeellisina ja ne herättivät paljon keskustelua ja kyselyitä sekä kannustivat myönteisen kriittisesti tarkastelemaan omaa tapaa toimia.

Koulutusten lisäksi Amiedu toteutti erilaisia kehittämistyöpajoja ja osallistui kaupunkitasoisen osaamisen johtamisen mallin toteuttamiseen. Lokakuussa 2019 Amiedu osallistui yhteistyössä Sivistystoi-

Palvelupäällikkö Hanna Sauli viehättänyt anonyymien rekrytointin ideologiasta: tehtävään halutaan paras hakija ilman, että henkilöön liittyvät ominaisuudet vaikuttavat edes alitajuisesti.

VANTAAN KÄYTTÄMÄ ANONYYMI REKRYTOINTI LISÄÄ YHDENVERTAISUUTTA

Vantaa on ottanut käyttöön anonyymien rekrytointin tavoitteenaan lisätä henkilöstön yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta. Työllisyyspalvelujen asiakkuusyksikön palvelupäällikkönä työskentelevä **Hanna Sauli** on yksi vantaalaisista esimiehistä, joka on rekrytoinut anonyymisti jo useammassa haussa.

– Olin tutustunut jo aiemmin anonyymiin rekrytointiin ja lukenut siitä. Mietin vaikuttaisiko esimerkiksi henkilön nimen peittäminen valintoihin.

Kun Hanna Sauli kuuli, että Vantaa ottaa kokeiluun anonyymien rekrytointin, hän sopi rekrytointimuodon testauksesta henkilöstökeskuksen kanssa. Sauli rekrytoi palveluesimiehen, yritysytistyökoordinaattorin ja palveluohjaajan, sekä avasi haut toisen palveluohjaajan sekä koordinaattorin paikkaan.

– Anonyymien rekrytointin taustalla on ajatus, että halutaan parhaat mahdolliset tehtävään ilman, että henkilöön liittyvät ominaisuudet vaikuttaisivat.

Anonyymi rekrytointi varmistaa, että kaikki hakijat ovat samalla viivalla hakutilanteessa ja huomio keskittyy osaamiseen ja kelpoisuusvaatimuksiin. Täten esimerkiksi sukupuoli, kulttuuritausta tai ikä eivät vaikuta valintoihin edes alitajuisesti.

– Myös hakemusten laatu on parantunut. Ne ovat keskityneet paremmin työhön, kun kuvaukset perhesuhteista ja harrastuksista ovat jääneet pois, Sauli toteaa.

Palveluesimies **Vaula Walo** ja palveluohjaaja **Suvi Tiihonen** tulivat valituksi tehtäviinsä syksyllä anonyymien rekrytointin kautta. Kokemukset hakijanäkökulmasta ovat myös positiiviset.

– Näen, että anonymiteetti edistää tasa-arvoa, Walo sanoo. Hänellä on kokemusta anonyymista rekrytoinnista myös rekrytoijan näkökulmasta.

Vuonna 2019 anonyymia rekrytointia käytettiin yhteensä 25 haussa.

men toimialan kanssa Myönteisen erityiskohtelun ohjelmaan kuuluvan ”Monikielisyys oppimisen voimavarana”-seminaarin järjestämiseen. Seminaari sai hyvän vastaanoton.

Sosiaali- ja terveydenhuollon, Aikuisopiston ja Henkilöstökeskuksen kanssa yhteistyössä suunniteltu suomen kielen oppimista tehostava Kielipolku-toimintamalli valmistui. Toimintamallia pilotoidaan kevään 2020 aikana ja mahdollisesta laajentamisesta päätetään tulosten valmistuttua. Koulutusten striimaukset ja videoinnit aloitettiin ja saatujen hyvien kokemusten perusteella digitaalisuuden tuomia mahdollisuuksia hyödynnetään lisää vuonna 2020.

Oppimista omaehtoisesti ja vastuullisesti

Henkilöstö kouluttautuu ammatillisesti myös oma-aloitteisesti. Nopeasti muuttuvassa maailmassa jokainen viimekädessä itse huolehtii oman ammatillisen osaamisensa uudistamisesta. Työnantaja tukee tällaista koulutusta omaehtoisella koulutustuella. Tuettavan koulutuksen on oltava henkilön tulos- ja kehityskeskustelussa laaditun kehittymissuunnitelman mukaista. Vuonna 2019 omaehtoisen koulutuksen tukea jaettiin noin 40 000 euroa. Tukea haettiin yhteensä noin 88 000 euron edestä. Tukea myönnettiin 74 työntekijälle, hakijoita oli 75.

Koulutuskorvaus pieneni

Kaupunki tulee saamaan koulutuskorvausta työttömyysvakuutusrahastolta vuodelta 2019 noin 348 905 euroa. Summa on 1,42 %:a pienempi kuin vuonna 2018. Vaikka laskelmassa pohjana käytettävä palkkasumma on kasvanut, on korvaushakemukseen huomioitavien koulutuspäivien määrä vähentynyt 2 357 päivällä, mikä selittää myös korvauksen pienenemisen. ●

”Ennen suurin opettajista on toiminut yksin, mutta nyt heillä on tiimin asiantuntemus käytössä”, Varian rehtori Pekka Tauriainen kertoo uudesta tiimiorganisaatiosta.

VARIAN UUTTA ORGANISAATIOTA RAKENNETAAN TIIMINÄ

Vantaan ammattiopisto Varia käy läpi isoa organisaatiomuutosta, jossa henkilöstö on otettu aktiiviseen rooliin muutoksen toteuttajana. Varialla on henkilöstöä 350.

– Lähdimme rakentamaan tiimiorganisaatiomallia ja sen ympärille uutta johtamisjärjestelmää, kertoo Varian rehtori **Pekka Tauriainen**.

Organisaatiomuutoksen aloitus ajoittuu samaan kohtaan, kun myös ammatillisen koulutuksen lainsäädännön muutos vuonna 2018. Varia sai organisaatiomuutokseen strategiarahaa opetus- ja kulttuuriministeriöltä 450 000 euroa.

Varialle muodostui neljä osaamispalvelualueita, joiden alle yhteensä 11 tiimiä. Tiimit rakentuvat tutkintoalueista, joilla on selkeää synergiaa, esimerkiksi ravitsemispalvelut, logistiikka, rakentaminen sekä sähkö ja ICT.

Jokaiselle tiimin jäsenelle on määritelty roolit, vastuut ja asiantuntijatehtävät perinteisen opetuksen lisäksi. Kaikki tiimit ovat kytkettynä myös työelämäpalveluihin, mikä edistää yritysten ja koulun välistä yhteistyötä muun muassa työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa, oppisopimuskoulutuksessa ja yrityksille tarjottavien palvelujen kehittämisessä.

– Opettajat ovat olleet aktiivisesti miettimässä esimerkiksi, millainen on ihanteellinen Varia, ihanteellinen tiimi ja kuinka toimia opiskelijälähtöisesti.

Esimiehet ovat osallistuneet konsulttien pitämiin työpajoihin, joissa uutta toimintamallia on käyty läpi ja mietitty kriittisimpiä kehittämiskohteita. Esimiehet puolestaan ovat pitäneet samat työpajat henkilöstölle, joten henkilöstön ajatukset ja kehitysehdotukset on saatu läpileikattua koko organisaation.

– Ennen suurin osa opettajista on toiminut yksin, mutta nyt heillä on tiimin asiantuntemus käytössä ja töitä on mahdollista tehdä tiiminä.

Varialla on ollut mahdollista käyttää kymmentä resurssiopettajaa, jotta vakinaisille opettajille on jäänyt enemmän aikaa irrottautua kehitystyöhön.

– Uudentyyppinen ajattelu ja pohdinta vie aikaa, Tauriainen toteaa.

Varian kehittämistyö on vielä kesken, eikä ihanteellista Variakuva ole vielä luotu. Myös tiimeiltä tulleet ihanteet vaihtelevat, ovathan alat keskenään myös hyvin eri tyyppisiä. Yksi asia on kuitenkin noussut esiin: vastuuta ja päätösvaltaa halutaan alaspäin tiimeille.

Henkilöstökeskus on ollut koko ajan mukana suunnittelemassa ja tukemassa organisaatiomuutoksen kokonaisuutta sekä tarjonnut Varian käyttöön asiantuntijaverkostoja ja konsulttiapua.

JOHTAMISEN JA TYÖYHTEISÖJEN KEHITTÄMINEN

Vantaalla johtamisosaamisen kehittämisessä on jatkettu strategiasta tulevien johtamisen painopisteiden eteenpäinviemistä. Tämän valtuustokauden strategiassa johtamisen painopistealueina ovat valmentava suorituksen johtaminen, itsensä johtaminen, yhteistyö- ja palautekulttuuri sekä rohkean kokeilukulttuurin kehittäminen.

STRATEGISET TEEMAT NÄKYVÄT JOHTAMISVALMENNUKSISSA

Esimiesten ja johtajien johtamisosaamista kehitetään erilaisten valmennusohjelmien ja kehittämispalveluiden kautta. Valmennusohjelmat muodostavat systemaattisen kokonaisuuden, joka huomioi erilaiset kohderyhmät ja kehittymisen tarpeet.

Vantaan johtamisen valmennukset 2019

YLIMMÄN JOHDON VAKIINTUNEET VALMENNUS-/VERKOSTOPÄIVÄT, joita on pidetty kaksi vuoden 2019 aikana, on toteutettu osana Uusi Vantaa -muutostukea. Lisäksi Uusi Vantaa -muutostuessa on toteutettu myös muita foorumeita ylimmälle johdolle.

Uuden Vantaan ylimmälle johdolle kohdennetun valmennus-/koulutuskokonaisuuden suunnittelu aloitettiin keväällä 2019. Tavoitteena on tukea Uusi Vantaa uudistamisen johtamista ja vahvistaa johtamisosaamista muuttuvassa toimintaympäristössä. Prosessi on alkanut markkinakartoituksella ja kilpailutuksen valmistelulla. Kumppaniksi haetaan yliopistotasoisista koulutuksen tuottajaa.

Ammattitutkintoja johtamisen tueksi

Vuonna 2017 alkanut, päälliköille suunnattu JOHTAMISEN ERIKOISAMMATTITUTKINTO JET päättyi toukokuussa 2019. Tutkinnon suorittivat kaikki 16 opintonsa aloittanutta päällikköä ja johtajaa. Uusi JET alkaa vuoden 2020 aikana.

Vuonna 2018 alkaneen LÄHIESIMIESTYÖN AMMATTITUTKINNON LAT 2 ryhmä saatiin päätökseen marraskuussa 2019. Tutkinto-

kokonaisuuden suoritti 15 lähiesimestä eri puolilta Vantaan organisaatiota.

Oppisopimuskoulutukset (JET ja LAT) on toteutettu yhteistyössä Varian oppisopimus- ja aikuiskoulutuspalveluiden sekä Omnia-aikuisopiston ja MIFin kanssa.

Toimintakulttuurin muutosta johtamassa

Vuoden aikana on toteutettu tulosalueiden johtoryhmille suunnattua TOMUTA-VALMENNUSOHJELMAA, jonka tavoitteena on tukea toimintakulttuurin muutoksen johtamista. Sivistystoimen toinen TOMUTA-ohjelma päättyi keväällä 2019. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ohjelma on toteutettu kokonaisuudessaan tämän vuoden aikana.

Uusien esimiesten valmennukset

ESIMIEHENÄ VANTAALLA -VALMENNUS on tarkoitettu kaikille Vantaalla uusille esimiehille. Vuoden 2019 aikana on aloittanut 3 uutta ryhmää, joissa jokaisessa 17 osallistujaa.

Johtamistarjottimella coachingia ja strategista johtamista

Johtamistarjottimella on jatkettu hyvää palautetta saaneita ESIMIESTEN RYHMÄ-COACHING-PROSESSEJA sekä ilman esi-

miesasemaa toimiville tiimin tai ryhmän vetäjille suunnattua RYHMÄNVETÄJIEN VALMENNUSTA johtamistaitojen kehittämiseksi. Vantaalaisessa ryhmäcoaching -mallissa opitaan valmentavan johtamisen perusteita, coachataan itse ja tullaan coachatuksi sekä sidotaan opit heti arjen johtamistyöhön.

Johtamistarjottimelle on luotu myös uusia oppimiskursseja vuonna 2019. Kokeiluna olemme aloittaneet kahdella pienryhmällä Energiaa Esimiestyöhön -ryhmäcoachingprosessin. Tässä johtajuudessa kasvamista lähestytään itsen johtamisen kehittämisen sekä työhyvinvoinnin johtamisen näkökulmista.

– Esimies elää jatkuvan muutoksen ja uudistamisen keskellä, epävarmuutta sekä monimutkaisuutta riittää. Tässä ajassa on erityisen tärkeää pitää huolta omasta työhyvinvoinnista, tasapainosta ja sisäisestä levollisuudesta. Lisätäksemme esimiesten valmiuksia itsen johtamisessa sekä työhyvinvoinnin johtamisessa omassa tiimissä, olemme kehitelleet Energiaa Esimiestyöhön -ryhmäcoachingprosessin, kertoo kehittämiskonsultti **Hannele Korkeamäki**.

Johtamistarjottimella on tänä vuonna tarjottu kokeiluna myös esimiesten case-pohjaista työnohjausryhmää. Se on esimiestyössä kasvamisen ja kehittymisen tavoitteellinen prosessi, jossa hyödynnetään ongelmaperusteisen oppimisen menetelmiä ja jossa työskennellään työnohjaajan ohjauksessa osallistujien omien haasteiden ympärillä. Ryhmä tarjoaa mahdollisuuden pysähtyä tarkastelemaan omaa toimintaa esimiehenä sekä kasvaa ja kehittyä siinä edelleen yhdessä muiden esimiesten kanssa.

Keskitettyjen kehittämisrahojen jakautuminen 2019

Kaupunkitasoiset kehittämisprosessit ja valmennukset muodostuvat pääasiassa esimiesten, päälliköiden ja johtajien

Kaupunkisuunnittelun tulosaluejohtaja Tarja Laine ja asemakaavapäällikkö Ilkka Laine kokivat TOMUTA-koulutuksen hyvin antoisaksi. ”Koulutustilaisuudet olivat hyvin intensiivisiä ja herättivät paljon ajatuksia muun muassa omasta johtamisprofiilista”, Ilkka Laine toteaa.

JOHTAMISEN TAVOITTEET KIRKKAAKSI

Henkilöstökeskus järjestää Tomuta-koulutuksia, joiden keskeisenä tavoitteena on tukea tulosalueiden johtoa strategian mukaisessa toimintakulttuurin uudistamisessa organisaatioissaan.

Ideana on johtamisen tarkastelu niin yksilön, tiimin kuin organisaationkin näkökulmasta ja kaikkien näiden tasojen rinnakkainen kehittäminen.

Kaupunkisuunnittelun johtoryhmä kävi Tomuta-koulutuksen, kun johtoryhmä oli uusiutumassa. Koulutus osui luontevaan ajankohtaan.

Kaupunkisuunnittelun tulosaluejohtaja **Tarja Laine** suhtautui aluksi koulutukseen omien sanojensa mukaisesti hieman kyynisesti. – Koulutuksia on paljon, ja vaikka ne kokonaisuutena pitävätkin kehittämis- ja oppimisvirettä yllä, niin usein yksittäisen koulutuksen antia on vaikea eritellä. Siksi minulla ei juuri ollut erityisiä odotuksia koulutusta kohtaan.

Valmennuksen keskeisiä olivat valmentava suoritusten johtaminen ja itsensä johtaminen, luottamuksen rakentaminen ja vuorovaikutus, tavoitteellinen työskentely sekä toimeenpanon taito.

Koulutus yllätti Tarja Laineen.

– Koulutus osoittautui todella merkittäväksi ja kirkasti johtamisen tavoitteitani. Olen ylpeä siitä, että Vantaalla johtamisen taustalla on systemaattinen ajatus henkilöstön voimavarojen käytöstä ja kehittämisestä. Oma johtamistyylini ei ole kovin autoritäärinen ja koulutuksen aikana sain vahvistusta omalle lähestymistavalleni. Johtajina emme voi muuttua toisenlaisiksi ihmisiksi, mutta voimme aina kehittyä ja oppia käyttämään voimavarojamme paremmin. Tunnistin myös paremmin meidän porukamme vahvuuksia, ja se on saanut työni tuntumaan kevyemmältä, Laine kertoo.

Koulutus loi myös uskoa siihen, että muutos tehdään yhdessä. Askeleet voivat olla pieniä, aina ei tarvitse repiä.

Tarja Laine kertoo, että koulutukseen osallistunut johtoryhmä oppi tuntemaan toisensa tosi hyvin, keskustelu oli avointa ja rohkeaa.

– Taisimme olla kaikki ylpeitä siitä, että teemme töitä yhdessä, Laine päättää.

Tomuta järjestettiin nyt kolmatta kertaa. Koulutukseen osallistui maankäytön tulosalueista Kaupunkisuunnittelun, Kiinteistöjen ja asumisen, Kuntatekniikan keskuksen ja Tilakeskuksen johtoryhmät. Valmentajana koulutuksessa toimi Vantaalla hyvin pidetty **Ira Lange**, Q.motion Oy:stä. Kolmannesta koulutusryhmästä koulutusta suositeltiin 9,67 (asteikolla 1-10) ja se sai kokonaisarvosanaksi 9,44 (asteikolla 4-10).

valmennuksista. Erityisesti vuonna 2019 korostui Uusi Vantaa kaupunkitasoisen muutostuen erilaiset foorumit eri kohde-ryhmille. Vuonna 2019 kaupunkitasoisten valmennusten määrä oli 54% kokonaiskustannuksista. Vastaava luku vuonna 2018 oli 60%. Vuonna 2019 käytetty kokonaissumma kehittämiseen oli noin 270 000 €.

Muutostukimalli systemaattisen johtamisen tukena

Uusi Vantaa -muutoksen johtamisen tukeminen kaupunkiorganisaation eri tasoilla on ollut yksi henkilöstökeskuksen kehittämispalveluiden keskeisistä tehtävistä kuluneen vuoden aikana. Uusi Vantaa -muutoksen tavoitteet ja periaatteet sekä strategian linjaukset muutoksissa onnistumisesta ohjaavat niin muutosjohtamista kuin muutostukea. Henkilöstökeskuksen kehittämispalveluiden ohjaaman Uusi Vantaa -muutostuen keskeisenä päämääränä on juuri muutoksissa onnistumisen mahdollistaminen.

Uusi Vantaa -muutoksen tueksi koottiin kattava muutostuen malli ja kokonaisuus, joka rakentui useista erilaisista elementeistä, joita voitiin hyödyntää rinnakkain ja tarpeen mukaan organisaation eri tasoilla. Johdon ja esimiesten muutostuen (mm. esimiesten muutospajat, johtoryhmän tai yksilön coaching, erilaiset valmennusohjelmat sekä konsultointi) lisäksi tärkeää on koko työyhteisön yhteinen työskentely ja osallisuus esimerkiksi erilaisissa muutospajoissa muutoksen ymmärtämiseksi ja toteuttamiseksi. Muutostuen toteutukseen nimettiin ulkoisten puitesopimuskumppaneiden joukosta tiivis ydinryhmä ensisijaisiksi muutoksen konsulteiksi, fasilitoijiksi ja valmentajiksi.

Kaupunkitasolla muutostukea on toteutettu erilaisina kaupunginjohtajan foorumeina: ylimmälle johdolle suunnatut verkostopäivät (2 kpl) ja Uusi Vantaa -aamupuurotilaisuudet (3 keväällä + 3 syk-

"Uusi Vantaa on tarjonnut mahdollisuuden katsoa omia toimintamalleja uusiksi", konsultti Kirsi Parviainen iloitsee.

UUSI VANTAA ON HENKILÖSTÖN NÄKÖINEN

Vantaa uudisti organisaationsa, ja osallisti henkilöstönsä muutokseen. Henkilöstökeskuksen ja kehittämispalveluiden tarjoama muutostuki on rakentunut useista erilaisista elementeistä, joita on voitu hyödyntää organisaation eri tasoilla.

Johdon ja esimiesten muutostuen, muun muassa esimiesten muutospajojen, johtoryhmän tai yksilön coachingin, erilaisten valmennusohjelmien sekä konsultoinnin lisäksi tärkeäksi on koettu koko työyhteisön yhteinen työskentely ja osallisuus erilaisissa muutospajoissa muutoksen ymmärtämiseksi ja toteuttamiseksi.

Konsultti **Kirsi Parviainen** on ollut mukana tukemassa uuden Vantaan syntymä.

– Uusi Vantaan kehittämistyö on koettu innostavana mahdollisuutena tarkastella ja uudistaa nykyisiä toimintamalleja. Vuoropuhelu eri organisaatiotasolla on ollut aktiivista ja henkilöstön osallistumiseen on haluttu aidosti panostaa, Parviainen näkee.

Uuden Vantaan organisaatio on syntynyt osallistamisen tuloksena ja on henkilöstön näköinen.

– Nyt on käynnistetty myös johtamisjärjestelmän kehittämistyö. Samalla on syntynyt yhteistä näkemystä sekä kaupungin strategiasta että Uusi Vantaa -kehittämistyön tavoitteista, Parviainen kertoo.

Parviaisen mukaan osallistuminen on ollut aktiivista ja innostunutta. Ideoita ja kommentteja on esitetty rohkeasti. Erilaisille näkemyksille on ollut tilaa keskustelussa ja lopulta on saatu aina aikaa myös yhteinen lopputulos.

– Erityisesti olen ilahtunut siitä, miten monin paikoin nyt on tartuttu mahdollisuuteen katsoa omia toimintamalleja uusiksi ja käyttää tämä Uuden Vantaan tarjoama mahdollisuus muuhunkin uudistamiseen kuin vaan organisaatiorakenteen kehittämiseen.

Parviainen toimi uuden Vantaan sparraajana ja fasilitoijana muun muassa Kasvatuksen ja oppimisen uudelle toimialalle ja johdolle sekä oli mukana hankintakeskuksen työpajoissa.

Parviaisen odotukset Uudelle Vantaalle on hyvin positiiviset. Esimerkiksi Kaupunkikulttuuri on ihan kokonaan uuden luomisen äärellä.

syllä), päällikköfoorumit (2 kpl) sekä uusien toimialojen valmistelujohdolle suunnatut innovaatiolabrat (2 kpl).

Palvelualueetasolla muutostukea on toteutettu tulevien palvelualuejohtajien kanssa käytyjen neuvotteluiden pohjalta. Muutostuen tarvetta tarkasteltiin niin yksilö-, johtoryhmä- kuin organisaation johtamisjärjestelmä -näkökulmista. Syksyn 2019 mittaan on muutostuen puitteissa työstyty erilaisissa kokoonpanoissa muun muassa uusien palvelualueiden rakenteita ja johtamisjärjestelmää sekä luotu yhteistä näkyä tulevan organisaation tehtävistä ja muutoksen tarjoamista mahdollisuuksista toiminnan uudistamiselle ja kehittämiselle.

Palvelualueason tarkastelun ja tuen lisäksi on tärkeää, että muutosta tarkastellaan riittävän systemaattisesti myös toimialatasolla. Toimialoilla onkin järjestetty mm. ulkoisten konsulttien järjestämiä työpajoja toimialojen johtamisjärjestelmän ja yhteisten palveluiden järjestämisen ympärillä. Lisäksi yhteisten palveluiden järjestämisestä on työstyetty myös kaupunkitasoisessa työpajatyöskentelyssä.

– Uusi Vantaa -muutostukea toteutetaan aktiivisesti myös vuoden 2020 puolella, jolloin käynnistyy esimerkiksi kaupungin johtoryhmän coachingvalmennus sekä kaupunkitasoisten strategiateemojen organisoitumisen ja toimintatapojen yhteinen työstyttäminen. Myös eri toimialojen ja palvelualueiden kehittämisprosessit jatkuvat: johtamisjärjestelmän rakentamisen, johtoryhmätyöskentelyn käynnistämisen sekä toimintakulttuurin kehittämisen ympärillä, kertoo kehittämiskonsultti **Katariina Ahlfors-Hiismäki**.

Muutostuella tavoitellaan koko henkilöstön aktiivista osallistumista muutoksen rakentamiseen. Osallistamisella haetaan organisaatiotasolla laajan joukon aktiivisuutta ja aloitteellista toimintaa saada aikaan viisasta muutosta.

”Vantaan kuntoutusyksikkö on luomassa uutta moniammatillista toimintatapaa palvellakseen asiakkaitaan entistä paremmin”, kertoo palvelupäällikkö Virpi Aromaa.

VANTAAN KUNTOUTUSPALVELUT TARJOAA MONIAMMATILLISTA KUNTOUTUSTA

Vantaan kaupungin kuntoutusyksikkö yhdisti terapiatoimintojaan, jotta se palvelisi asiakasta paremmin yhtenä kokonaisuutena. Tämä tarkoitti käytännössä sitä, että organisaation siilot purettiin.

– Asiakkaan näkökulmasta oli selkeä tarve, että useampi terapeutti on mukana työskentelyssä. Halusimme luoda moniammatillisen työskentelytavan ja lisätä yhteistyötä myös esimerkiksi terveysasemien, perhepalvelujen sekä vanhus- ja vammaispalvelujen kanssa, kuntoutustoiminnan palvelupäällikkö **Virpi Aromaa** kertoo. Kuntoutuspalvelut ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon terveyspalveluja.

Kuntoutusyksikkö sai tukea muutokseen henkilöstökeskukselta ja ulkopuoliselta konsultilta. Valmennuksen ja sparrauksen kohteena on eritoten ollut johtoryhmä.

– Uudistus on vasta alussa, ajanjaksona puhutaan muutamasta vuodesta, jonka toiminnan muuttuminen vie. Alku on mielestäni erittäin lupaava. Johtoryhmä on vahvasti ottanut roolin muutoksen veturina ja rakentaa sitä yhdessä henkilöstön kanssa työstytyyn visi- on pohjalta. Asiakas on muutoksen keskiössä ja johtoryhmällä on rohkeutta pohtia ja hahmottaa muutosta isosti ja tehdä sen mukaisia aloitteita. Uskon vahvasti, että Vantaan kuntoutuspalveluista saamme vielä kuulla edelläkävijänä kuntoutuspalveluiden kehittäjänä, konsultti **Jaana Laukkarinen** Werka Kehitys Oy:stä sanoo.

Vantaan kuntoutuspalvelujen visiona onkin olla juuri moniammatillisen kuntoutuksen edelläkävijä. Visiota ja arvoja on työstyetty yhdessä koko henkilöstön kanssa, ja henkilöstö on haluttu kehittämiseen tiiviisti mukaan.

– Muutosmatka on yleensä pitkä prosessi - mitä tapahtuu matkan varrella, on tärkeää, ja matkastakin olisi hyvä nauttia, kehittämis- konsultti **Tuija Jokinen** muistuttaa.

Jaana Laukkarinen näkee asian hyvin samoin.

– On tärkeää pysähtyä pohtimaan jo tehtyä. Iloita tehdystä työstä ja saavutetuista virstanpylväistä. Muutoksen hektisyydessä pysähtyminen helposti unohtuu, vaikka se tarjoaa hienoja yhteisesti jaettu- ja ilon ja oppimisen hetkiä.

Virpi Aromaa näkee ulkopuolisen avun muutoksessa tärkeänä. Se herätteli johtoryhmän omaa ajattelua ja kyseenalaisti tiettyjä asioita, mitä ei omalla porukalla pysty tai uskalla tehdä.

– Ulkopuolinen osaa kysyä oikeita kysymyksiä, mikä vie meidän omaa ajatteluamme eteenpäin.

Muutostukeen on käytetty kaupunkita-soisesti osarahoituksena myös Kevan työelämän kehittämisrahaa.

Johtamisjärjestelmäkuvausten yhtenäinen ohjeistus

Johtamisjärjestelmä mahdollistaa, tukee ja yhdenmukaistaa organisaatiossa tapahtuvaa johtamista sekä esimiestyötä. Keskeistä on organisaation kyvykkyyden, rakenteiden, prosessien sekä organisaatiokulttuurin kehittäminen. Ammatillisen johtamisen johtamisjärjestelmäviitekehysellä ohjataan huomioimaan kaikki johtamisen keinot.

– Organisaatiouudistuksen yhteydessä johtamisjärjestelmän yhteinen uudistaminen on muutoksen onnistumisen kannalta keskeistä. Organisaatiorakenteiden lisäksi muutosta on tärkeää tarkastella ja rakentaa myös esimerkiksi johtamisen rakenteiden ja prosessien sekä johtamis- ja toimintakulttuurin näkökulmasta. Uusi Vantaa -muutosta ohjaakin muutokselle asetettujen tavoitteiden ja periaatteiden lisäksi Vantaan kaupungin johtamisjärjestelmäviitekehys, kertoo Katariina Ahlfors-Hiismäki.

Tämän uudistustyön tueksi on henkilöstökeskuksen kehittämispalveluissa luotu yhtenäinen kuvauspohja ja ohjeistus johtamisjärjestelmäkuvausten laatimiseen niin toimialoilla, palvelualueilla kuin -yksiköissäkin. Johtamisjärjestelmäkuvausten laatimiseen on saatavilla ulkoisten konsulttien tukea osana Uusi Vantaa -muutostukea. Tätä työtä onkin käynnistetty toimialoilla ja palvelualueilla pitkin syksyä. ●

Työajan seuranta ja työn suunnittelu helpottuu päiväkodeissa uuden järjestelmän myötä. Tikkurilan uuden päiväkodin avajaisia juhliittiin vuodenvaihteessa.

ODOTETTU UUSI TYÖVUOROSUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ KÄYTTÖÖN VARHAISKASVATUKSESSA

Varhaiskasvatus otti käyttöön uuden työvuorosuunnittelujärjestelmän joulukuun alussa.

– Yhteinen järjestelmä on hyvä asia ja se tulee helpottamaan esimiesten työtä. Uudistusta on odotettu, Leinelän päiväkodin johtaja **Hannele Tuominiemi** summaa.

Ulrikan toimintayksikön johtaja **Tanja Savolainen** kiittelee, että järjestelmän koulutukseen varattiin kunnolla aikaa. Ja senkin jälkeen järjestelmän käyttöön on ollut saatavilla tukea: työpajoja ja tukimateriaalia.

– Alku varmastikin työllistää, mutta sen jälkeen työ helpottuu, hän tuumii.

Uuden työvuorosuunnittelun optimointijärjestelmän avulla esimiehelle vapautuu lisää aikaa johtamiseen ja muuhun esimiestyöhön. Uusi järjestelmä otettiin käyttöön ensin varhaiskasvatuksessa ja seuraavassa aallossa järjestelmän ottavat käyttöön kulttuuri-, liikunta-, nuorisopalvelut sekä muut yleistyöaikaa noudattavat toiminnot. Uusi järjestelmä ei koske sosteria.

– Meillä on positiiviset odotukset sähköisestä järjestelmästä työaikojen suunnitteluun ja -seurantaan. Sen avulla voimme varmistaa kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille oikeudenmukaisen ja tasalaatuisen työaikas suunnitelman, varhaiskasvatuspäällikkö **Leena-Mari Tornivaara** toteaa. Hän kiittelee yhteistyötä henkilöstökeskuksen kanssa: yhteistyötä on tehty niin kvtes:n ja kaupungin ohjeistusten, sovelluksen suunnittelun, testauksen kuin koulutusten parissa.

Kaikki työvuorosuunnitteluun tarvittava tieto on löydettävissä yhdestä paikasta ja prosessi on hyvin intuitiivinen: se ohjaa suunnitelman tekijää. Suunnittelun optimoinnilla saadaan oikea osaaminen, oikeaan paikkaan ja oikeaan aikaan.

Työntekijän siirto työpisteestä tai työtehtävästä toiseen sujuu jouhevasti ja suunniteltu työvuorolist ja kertymät seuraavat henkilöä. Uusi esimies näkee työntekijälle tehdyn työvuorolistan ja siihen saakka toteutuneet tunnit.

Työajan seuranta on helppoa leimauksella ja toteutumia voidaan käyttää jälleen suunnitelman optimoinnissa. Työsuunnittelu antaa myös paremman mahdollisuuden huomioida työntekijän toiveet ja parantaa työn ja vapaa-ajan yhteensovittamista.

TERVEYS- JA TURVALLISUUS-JOHTAMINEN

Vuoden 2018 Kunta10-tutkimustulosten mukaan uhka- ja väkivaltatilanteet kasvoivat Vantaalla huolestuttavasti muiden kuntien trendiä mukaillen. Vantaan kaupungin johtoryhmä linjasi maaliskuussa 2019, että työturvallisuutta on kehitettävä ja vietävä huomio uhka- ja väkivaltatilanteisiin. Tavoitteena on tehdä Vantaasta Suomen turvallisin kunta tehdä töitä.

KOHTI SUOMEN TURVALLISINTA KUNTAA

Päätimme Vantaalla puuttua lisääntyneisiin uhka- ja väkivaltatilanteisiin näkyvästi. Meillä on nollatoleranssi kaikkea uhkailua ja väkivaltaa kohtaan. Meidän on työnantajana ja esimiehinä varmistettava, että kaikilla on hyvä ja turvallinen työympäristö, toteaa Vantaan kaupungin henkilöstö- ja konsernijohtaja **Kirsi-Marja Lievonon**.

Uhka- ja väkivallan vastaisen #ollaanihmisiksi -kampanjan aikana Vantaalla tehtiin sisäisiä toimenpiteitä työturvallisuusriskien tunnistamiseksi ja työturvallisuuden kehittämiseksi.

Toimialojen kehittämistoimenpiteissä nostettiin esille muun muassa avoimen ja luottamuksellisen ilmapiirin vaaliminen, selkeiden toimintamallien luominen uhka- ja väkivaltatilanteiden torjuntaan ja esille tulleiden tilanteiden hoitamiseen sekä turvallisuuskoulutuksiin osallistuminen. Kehittämistarvetta tunnistettiin myös uhka- ja väkivaltatilanteiden kirjaamisessa TUTKAan ja tapahtuneiden tilanteiden käsittelyssä ja analysoinnissa. Toteutuneita toimenpiteitä seurattiin eri foorumeissa. Osa toimenpiteistä toteutui jo vuoden 2019 aikana, osa toimenpiteistä toteutetaan vuoden 2020 puolella.

– Johdon sitoutuminen kampanjaan sekä työturvallisuuteen liittyvä asenne on ollut ratkaisevaa onnistumiselle, toteaa työsuojelukonsultti **Anne Vuorio**.

Kampanjaa tuettiin vahvalla ja herättävällä sisäisellä ja ulkoisella viestinnällä. #ollaanihmisiksi -kampanja sai kunniamaininnan Kuntekossa Vuoden viestintätekona.

– On hienoa, että Kunteko antoi kunniamaininnan herättelevälle ja sisällöltään erittäin tärkeälle kampanjalle. Nostimme kampanjassa esiin henkilöstön kokemuksia uhka- ja vaaratilanteista, ja nousi hyvin selkeästi esiin, kuinka tavanomaisena on, että ihmiset käyttäytyvät valitettavan usein ajattelemattomasti ja vailla itsesensuuria. Somen sokka irti huutelu on siirtynyt myös asiakaspalvelutilanteisiin, kampanjan viestinnänsuunnittelija **Kaisu Lehtomaa-Digha** toteaa.

#ollaanihmisiksi -kampanja oli näkyvästi esillä koko syksyn 2019. Kampanjaan teetettiin herätteleviä kampanjajulisteita uhka- ja väkivaltatilanteita kokeneista ammattialoista kunta10-tulosten pohjalta. Osa julisteista oli esillä myös bussipysäkimainoksina eri puolilla Vantaata. Kampanjassa hyödynnettiin vahvasti somea, videota ja artikkeleiden avulla lisättiin tietoisuutta niin ulkoisissa kuin sisäisissä kohderyhmissä. Kampanja sai poikkeuksellisen paljon positiivista huomiota myös julkisuudessa. Vantaa omalla rohkeudellaan oli jo etukenossa ilmiön suhteen, kun Tasavallan presidenttikin puuttui ilmiön uudenvuodenpuheessaan.

Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ohjeet päivitetty

Vantaan kaupungilla on nollatoleranssi myös työyhteisön sisällä tapahtuvaan häirintään tai muuhun epäasialliseen kohteluun. Häirintäkokemuksia kuitenkin ilmenee. Vain seksuaalinen häirintä raportoidaan Tutkassa. Tämän vuoksi Vantaan kaupungilla ei ole tarkkaa raporttia siitä,

1,6 M€

SÄÄSTÖT PALKKAMENOISSA
SAIRAUSPOISSAOLOJEN
VÄHENEMISEN ANSIOSTA

2,1 M€

SÄÄSTÖT HENKILÖSTÖ-
MENOISSA SAIRAUSPOISSAOLOJEN
VÄHENEMISEN ANSIOSTA

kuinka monta erillistä häirintätapausta on nostettu esille ja käsiteltyyn. Seurantatietoa on niistä tapauksista, joissa työsuojeluvaltuutettu on ollut mukana. Vuosien 2016–2019 aikana tällaisia tapauksia on ollut reilut 100 kpl/vuosi, vuonna 2019 niitä oli 112 kpl. Kyseisiin tapauksiin on voinut liittyä useampi henkilö tai useamman henkilön haastatteluja.

– Jokainen esille tuotu häirintäkokemus on käsiteltävä ja esimiehen on puututtava asiaan välittömästi, kun asia tulee häneen tietoonsa. Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun käsittelyprosessia ja ohjeita päivitettiin syksyllä 2019. Päivitetty ohjeet selkeyttivät esille tulleiden tapausten käsittelyä, mutta toivottavasti ohjaavat myös ennal-

taehkäisevään toimintaan, työhyvinvointikonsultti **Sari Roivainen** toteaa.

Viiden päivän sairauspoissaolokokeilun tulokset myönteisiä

Vantaan kaupungilla on ollut käytössä viiden päivän sairauspoissaolokokeilu varhaiskasvatuksessa vuodesta 2017 ja kaupunginjohtajan toimialalla ja konsernipalveluissa vuodesta 2018.

Kokeilussa sairastunut henkilö on voinut olla esimiehen luvalla poissa töistä sairautensa vuoksi enintään viisi päivää. Kokeilun tulokset ovat olleet positiiviset ja käytäntö laajennettiin vuoden 2020 alusta alkaen koko Vantaan kaupungin työntekijöille.

– Viiden päivän sairauspoissaolokokei-

lun tavoitteena on ollut lisätä esimiehen ja työntekijän välistä vuorovaikutusta ja luottamusta, edistää työntekijän kykyä arvioida omaa työkykyään sekä kohdentaa työterveyshuollon toimintaa ennaltaehkäisevään työhön, työhyvinvointikonsultti **Heli Leander** kertoo.

– Kokeilun tulokset osoittavat muun muassa, että lääkärintodistuksella tapahtuvien sairauspoissaolokerrat laskivat 32 %:a sekä hengityselinsairauksista johtuvien vastaanottokäyntien vähenivät 26 %:lla. Esimiehen luvalla tapahtuvien sairauspoissaolojen keskipituus ei kuitenkaan ole merkittävästi kasvanut, työhyvinvointikonsultti Sari Roivainen toteaa.

Yhden poissaolokerran keskipituus 1-3 päivän käytännössä oli 1,8 päivää ja 1-5 päivän käytännössä 2,1 päivää.

Kun työntekijän sairaus ei edellytä vastaanottokäyntiä tai lääkärintodistusta ja hän voi sairastaa esimiehen luvalla 1-5 päivää, voidaan kyseinen työterveyshuollon resurssi suunnata vaikuttavammin esimerkiksi oikea-aikaiseen työkykyriskien ennaltaehkäisyyn.

Vuoden 2020 alusta mukaan tulevien toimialojen esimiehet valmennettiin tulevaan käytäntöön syksyn 2019 aikana. Valmennustilaisuuksiin osallistui noin 200 kaupungin esimiestä.

Huomio pitkittyneihin sairaspöissaoloihin

Vuoden 2018 alusta alkaen Vantaalla on kiinnitetty erityistä huomiota pitkittyneisiin sairauspoissaoloihin.

Työkykyasiantuntijat olivat vuonna 2019 selvittämässä yhteensä 469 henkilön työssä jatkamisen mahdollisuuksia. 111 henkilön kohdalla toteutettiin uudelleensijoitus terveydentilalle sopivaan työtehtävään tai oleellisia muokkauksia omassa työtehtävässä.

Työssä jatkamisen mahdollisuuksien selvittelyssä olleista henkilöistä 301 oli

sellaisia, joilla vuoden seurannassa täyttyi 90 sairauspoissaolopäivää. Vuoteen 2018 verrattuna 90 päivää sairastaneita oli vuonna 2019 13 %:a vähemmän, mikä on todella hyvä suuntaus. Yhteistyössä työterveyshuollon kanssa suunnitelma työkyvyn edistämisestä ja työssä jatkamisen tukemisesta oli tehty 90 prosentille yli 90 päivää sairastaneista.

Aktiivinen toiminta näkyy sairauspoissaolojen vähenemisenä

Aktiivinen työkykyjohtaminen ja työterveyshuoltoyhteistyö näkyivät vuoden 2019 aikana sairauspoissaolojen vähenemisenä. Vuoden 2019 sairauspoissaoloprosentti oli 4,35 %, kun vastaava luku vuonna 2018 oli 4,71 %. Kaupunginvaltuuston sitova tavoite sairauspoissaoloprosentin osalta vuonna 2019 oli 4,4 %.

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet kaikilla kaupungin toimialoilla. Pituusluokittain tarkasteltuna lyhyet poissaolojakso (1-3 päivää) olivat hiukan lisääntyneet, kun taas kaikissa yli 4 päivää kestävässä sairauspoissaolojaksoissa oli tapahtunut laskua. Erityisesti laskussa olivat yli 30 päivää kestäneet poissaolot. Ikäryhmittäin tarkasteltuna merkittävin lasku sairauspoissaaloissa kolmen vuoden seurannassa on tapahtunut yli 55-vuotiailla työntekijöillä. Sairauspäivien määrä vastasi yhteensä 461 henkilötyövuotta ja niistä aiheutuvat kustannukset olivat noin 25,2 miljoonaa euroa. Kustannukset palkkamennoissa laskivat 1,6 miljoonaa euroa vuodesta 2018. 23,7 %:lla työntekijöistä ei vuonna 2019 ollut lainkaan sairauspoissaoloja, kun luku vuonna 2018 oli 24,2 %.

Diagnoosiluokittain tarkasteltuna mielenterveysperusteiset poissaolot ovat kasvaneet, kun taas tuki- ja liikuntaelinsairauksista johtuvat poissaolot laskeneet. Vaikka mielenterveysperusteisten poissaolojen nousu vaikuttaakin olevan valtakunnallinen trendi, tulee jatkossa kehittää

toimintatapoja mielenterveysperusteisten ongelmien varhaisten riskien havaitsemiseen sekä jo diagnosoitujen ongelmien hoitopolkujen kehittämiseen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Tämä on vuoden 2020 yksi painopisteistä.

– Työkyvyn tukeminen on koko organisaation asia ja keskeistä on, että työkykyä johdetaan organisaation kaikilla tasoilla sekä tuetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Tämä edellyttää erityisesti esimiehiltä tuntemusta niistä mahdollisuuksista, mitä työkyvyn tukemiseksi on olemassa sekä toimivia työkykyä tukevia prosesseja. Työkykyjohtamiseen tulee jatkossa edelleen panostaa vahvistamalla esimiesten työkykyjohtamisen osaamista ja rohkeutta ottaa varhaisia merkkejä esille, **Heli Leander** toteaa.

Työterveyshuollon kustannukset

Vantaan kaupunki tarjoaa lakisääteisen työterveyshuollon sekä yleislääkäritason sairaanhoidon palvelut kaikille noin 11 000 kaupunkiin palvelussuhteessa olevalle. Henkilöstön työterveyshuollon palveluntuottajia oli vuonna 2019 kolme; Vantaan Työterveys Oy (entinen Vantaan työterveys liikelaitos), Terveystalo Oy (entinen Attendo) sekä Lääkärikeskus Aava.

Kolmen vuoden seurannassa työterveyshuollon kustannukset ovat Terveystalon (edelleen edullisin) ja Lääkärikeskus Aavan osalta nousseet. Vantaan työterveyden osalta kustannuksissa tapahtui laskua vuoteen 2018 verrattuna. Työterveyshuollon kustannukset olivat vuonna 2019 keskimäärin 366 euroa/työntekijä.

– Työterveyshuollon toiminta on yksi merkittävä tekijä sairauspoissaolojen ennaltaehkäisyssä. Vuonna 2019 työterveyshuollon toiminnassa kiinnitettiin aiempaa aktiivisemmin huomiota vaikuttavien työterveyshuoltopalveluiden tuottamiseen; työkyvyn kannalta riskiryhmiin

99

#ollaanihmiseksi –kampanja sai kunniainninnan Kuntekossa Vuoden Viestintätekona.”

kuuluvien työntekijöiden varhaiseen tunnistamiseen, ennaltaehkäisevien toimenpiteiden tehokkaaseen kohdentamiseen sekä moniammatilliseen työskentelyyn, Heli Leander sanoo.

Työterveyshuollon kustannukset/työntekijä laskivat kokonaisuudessaan 4,5 %:a vuodesta 2018. Laskuun vaikutti muun muassa hoidon tarpeen arvioinnin käynnistyminen Vantaan työterveys Oy:ssä syksyllä 2019. Hoidon tarpeen arvioinnissa selvitetään yhteydenoton syy, sairauden oireet ja oireiden luonne, vakavuus sekä kiireellisyys. Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella arvioidaan potilaan tarvitsema hoito ja mahdolliset hoito-ohjeet. Hoidon tarpeen arviointi mahdollistaa palveluiden oikean kohdentumisen. Työterveyshuollon vaikuttavuutta tulee kuitenkin edelleen kehittää muun muassa hyödyntämällä etäpalveluita tehokkaammin.

Muutoksia työterveyden palvelutuottajissa

Vuoden 2019 aikana toteutettiin työterveyshuoltopalveluiden kilpailutus. Työterveyshuoltopalvelut kilpailutettiin uuden Vantaan organisaatiorakenteen mukaisesti Kaupunkiympäristön toimialan, Varhaiskasvatuksen palvelualueen sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen osalta. Työterveyshuollon tehtävä on tukea työkykyisyyttä, tuottavuutta ja hyvinvointia, eikä sen tule olla yritykselle vain lailla säädelty kulu. Tästä johtuen työterveyspalveluiden hankinnassa painottui vaikuttavuus. Tavoitteena on saada entistä parempia ja vaikuttavampia työterveyspalveluja kokonaisuus huomioiden.

Hankintapäätöksessä työterveyshuolto päätettiin hankkia Terveystalolta, joka jätti kokonaistaloudellisesti ja laadullisesti parhaimman tarjouksen. Periaatteena on, että tarjouskilpailun voittaneen ostajan kanssa tehdään kaksivuotinen sopimus työterveyspalveluista. Sen jälkeen sopi-

”Käyttäytyminen on taito, mikä pitää opetella”, rehtori Jukka Ihalainen toteaa.

VIERUMÄEN KOULU PUUTTUU ARVOKASVATUKSELLA EI-TOIVOTTUUN KÄYTÖKSEEN

Vierumäen koululla nousi keväällä 2019 työyhteisössä keskusteluun, onko opettajilla yhtenäinen tapa puuttua oppilaiden ei-toivottuun käytökseen.

Koulu kävi läpi Vantaan kaupunkitasoisen ohjeistuksen, kuinka erityistilanteissa toimitaan. Ohjetta läpi käymällä ja koulun kohtaamia erityistilanteita avaamalla opettajat loivat yhdessä omannäköisen mallin, kuinka erityistilanteissa toimitaan ja kuinka lapsen tunne- ja vuorovaikutustaitoja tuetaan.

Vierumäellä erityistilanteiden tuen opas tarjoaa kolme polkua, kuinka ei-toivottuun käytökseen voidaan puuttua.

– Pedagogisella polulla ohjataan, miten tilanteita ennakoidaan, miten niihin puututaan ja helpotetaan oppilaan ja luokan arkea. Kaksi muuta polkua ovat oppilashuollollinen polku ja kurinpito. Emme keskity pelkästään rangaistukseen ja seuraamuksiin, vaan pedagoginen ja oppilashuollollinen polku ovat paljon tärkeämmät, rehtori **Jukka Ihalainen** sanoo.

Vantaan kaupungin väkivallan ja uhkatilanteiden vastainen #ollaanihmiseksi-kampanja näkyi Vierumäen koulussa arvokasvatuksena. Teemaa avattiin niin oppilaille kuin vanhemmille vanhempainilloissa.

– Kävimme läpi, miten pidämme huolta yhteisestä koulusta. Mitä tarkoittaa, että ruokala pidetään siistinä. Miten käyttäytyään salitilaisuuksissa ja käytävillä, Jukka Ihalainen kertoo esimerkkejä.

Vantaan arvoja, vastuullisuutta, yhteisöllisyyttä ja rohkeutta, on harjoiteltu. Koulussa on avattu mitä nämä arvot tarkoittavat ja millaisia taitoja ne vaativat.

– Käyttäytyminen on taito, mitä pitää opetella, rehtori toteaa. Joka kuukausi Vierumäellä on pyritty pitämään arvoon liittyvä tapahtuma salissa ja kuukauden arvoa pidetään luokassa esillä ja taitoja harjoitellaan arjessa aktiivisesti. Myös vanhemmat ovat päässeet syventymään arvomaailmaan ja laatineet itselleen omat toimintaohjeet arvojen mukaiseen toimintaan.

– Tavoitteena on, että arvot tiedetään ja ne ovat esillä. Jos huonoa käytöstä ilmenee, voimme arvotaulukon kautta katsoa yhdessä oppilaan kanssa mitä taitoja tarvitaan arvojen mukaiseen toimintaan ja alkaa tavoitteellisesti harjoituttamaan kyseiä taitoja. Nyt meillä on iso sateenarvo, jonka alla tehdään paljon työtä. Arvomatriisin alle linkittyy moni asia.

Seuraavaksi Vierumäen koulun suunnitelmissa on visualisoida arvot yhteistyössä oppilaiden ja ammattikuvittajan kanssa. Arvoista teetettiin jo tarra, jota jaettiin adventtikahvilla.

mus jatkuu toistaiseksi, mutta on irtisanot-
tavissa.

Vuoden 2020 alusta työterveyshuol-
lon palveluntuottajia on Vantaalla kaksi.
Terveystalo tuottaa palvelut Kaupunki-
ympäristön toimialalle, Varhaiskasvatuk-
sen palvelualueelle ja Keski-Uudenmaan
pelastuslaitokselle. Muun kaupungin osal-
ta työterveyshuollon palvelut tuottavat
elokuussa yhtiöitynyt Vantaan työterveys
Oy (AITO Työterveys).

Työtapaturmien määrä lisääntyi

Työtapaturmavakuutusyhtiömme vaihtui-
vat vuoden 2019 alussa: Kaupungin hen-
kilöstön osalta vakuutusyhtiönä aloitti
LähiTapiola ja Keski-Uudenmaan pelastus-
laitoksen vakuutusyhtiönä If. Työtapatur-
mien määrä lisääntyi ensimmäistä kertaa
viiteen vuoteen. Vuonna 2019 sattuneet
tapaturmat ovat kuitenkin olleet keskimää-
rin aiempaa lievempiä, sillä tapaturmien
aiheuttamien sairauspäivien lukumäärä
on vähentynyt.

Tutka-ilmoitukset kasvoivat

Vuoden 2018 alusta lähtien Vantaalla on
ollut käytössä työturvallisuusjärjestelmä
Tutka. Työturvallisuusilmoituksia Tutkaan
on tehty vuonna 2019 yhteensä 3 682
kappaletta (2018: 3 424 kpl). Esimiehet oli-
vat vuoden loppuun mennessä käsitelleet
80 % työturvallisuusilmoituksista.

Yli puolet työturvallisuusilmoituksista
liittyy uhka- ja väkivaltilanteista ilmoit-
tamiseen.

– Osana #ollaanihmisiksi -kampanjaa
olemme korostaneet uhka- ja väkivaltila-
nteiden näkyväksi tekemisen eli työtur-
vallisuusilmoitusten tekemisen tärkeyttä,
jotta osaisimme suunnitella ja kohden-
taa tarpeelliset ennaltaehkäisevät toimet.
Edelleen ilmoitusten määrä on alhainen
verrattaessa muista lähteistä saamaam-
me tietoon, työsuojelukonsultti Anne Vuo-
rio kertoo.

Koulujen ja oppilaitosten osuus korostuu
uhka- ja väkivaltailmoituksissa (ilmoittajis-
ta 20 % on opettajia, 12 % koulujen erityis-
ammattiryhmiä ja 10 % avustajia), samoin
varhaiskasvatus (13 %). Suurin osa uhka-
ja väkivaltilanteista ovat raapimisia,
puremisia, sylkemisiä, ruhjomisia ja lyömi-
siä. Muut yleisimmät syyt uhka- ja väkival-
tilanteen ilmoittamiseen ovat paikkojen,
tavaroiden, esineiden tai laitteiden rikko-
minen, heittäminen tai paiskominen, tönnä-
minen, pois hätistely, huijominen tai sanallinen
uhkailu ja nimittely. Tehdyistä uhka- ja
väkivaltailmoituksista 3,5 % aiheutti lää-
kärissä käynnin tai sairauspoissaoloa.

Break pro tarjoaa taukoliikuntaa

Vantaa otti testikäyttöön Break pro -tau-
koliikuntaohjelman keväällä 2018. Sopimus
tehtiin kahdeksi vuodeksi ja ohjelma asen-
nettiin aluksi kaikille Vantaan kaupungin
työasemille. Myöhemmin käyttöön saa-
tiin myös mobiiliversio, joka mahdollistaa
sovelluksen käytön ajasta ja paikasta riip-
pumatta.

Break Pro on fysioterapeuttien suunnit-
telema työkalu työn tauottamiseen, ergo-
nomian parantamiseen ja työhyvinvoinnin
lisäämiseen. Ohjelma muistuttaa työnteki-
jän asettamina aikaväleinä tai kellonaikoi-
na taukoliikunnan ajankohdasta. Ohjelma
sisältää taukojumppavideoita monipuoli-
sesti koko keholle. Lisäksi sisältää omat
osiot pilatekselle, mindfulnessille, aivojen
hyvinvoinnille ja ergonomialle.

Ohjelma on helppokäyttöinen. Liikkeet
voit valita itse tai antaa ohjelman päättää
puolestasi. Taukojumppaliikkeiden kesto
on vain minuutin. Taukoliikkeet ovat moni-
puolisia, tehokkaita, helppoja ja turvallisia.
Liikkeet voi tehdä pienessäkin tilassa ja
mobiiliversion ansiosta ajasta ja paikasta
riippumatta. ●

"#ollaanihmisiksi -kampanjassa uhka- ja väkivaltilanteet haluttiin tuoda näkyviksi. Vuonna 2019 Tutka-ilmoitukset kasvoivat 3 682:aan (3 424/2018)",
kertoo työsuojelukonsultti Anne Vuorio.

PALKITSEMINEN JA KANNUSTAMINEN

Palkitseminen on johtamisen väline, joka kannustaa erinomaisiin työsuorituksiin. Tärkeimmät palkitsemisen elementit ovat palaute, kiitos, henkilökohtainen lisä ja kannustus- ja erikoispalkkiot.

PALKKAMENOT KASVOIVAT EDELLISVUODESTA

Vuonna 2019 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 411,5 miljoonaa euroa, joka on 5,8 % (22,5 miljoonaa euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Palkkamenojen kasvuun vaikutti kunta-alan sopimusratkaisu.

Palkkoja on nostanut sopimuskaudella ensin 1.1.2019 paikalliset järjestelyerät sekä tammikuun niin kutsuttu kertaerä. Lisäksi 1.4.2019 yleiskorotukset nostivat palkkoja. Palkkamenot ovat kasvaneet lähes kaikilla toimialoilla, eniten sivistystoimessa (8,4 %). Konserni- ja asukaspalveluiden toimialalla palkkamenot sen sijaan hieman laskivat (-0,7 %) henkilöstömäärän laskiessa.

Kaupunki nosti palkkoja

Kuntapuolen valtakunnalliset virka- ja työehtosopimusratkaisut 2018–2019 ovat nostaneet palkkoja. Yleiskorotukset sekä virka- ja työehtosopimusmuutokset 1.5.2018 (1,17 % - 2,55 %) ja 1.4.2019 (0,99 % - 2,1 %) sekä kaikilla sopimusaloilla maksuun tulleet paikalliset järjestelyerät 1.1.2019 (0,7 % -1,2 %). Lisäksi tammikuussa 2019 maksettiin koko henkilöstölle tuloksellisuuteen perustuva kertaerä virka- ja työehtosopimusmääräysten mukaisesti.

Yleiskorotusten lisäksi myös vuoden 2019 paikallisten järjestelyerien jakaminen toi korotuksia monille suurille ammatinimikkeille: palomies, paloiesimies, asemakaava-arkkitehti, lupa-arkkitehti, tarkastusinsinööri, terveyssuojelutarkastaja, koulusihteeri (alakoulu) ja lastenhoitaja. Peruskoulun opettajien korotukset

kohdentuivat muun muassa englanninkieliseen opetukseen sekä opettajille, jotka opettavat suomea toisena kielenä. Lisäksi kehitettiin peruskoulujen ja lukioiden rehtorien TVA-järjestelmiä.

Yllä mainittujen korotusten lisäksi työnantaja neuvotteli virka- ja työehtosopimuksen järjestelyerän 1.1.2019 ylittävän ratkaisun KVTES-sopimuksen osalta. Työnantajan osoittama lisäraha mahdollisti laajemmin muun muassa sairaanhoitajien, terveydenhoitajien, fysioterapeuttien, sosiaalityöntekijöiden, sosiaaliohjaajien, varhaiskasvatuksen opettajien sekä erityisopettajien tehtäväkohtaisten palkkojen korottamisen.

Lisäksi loppuvuodesta tehtiin vielä ylimääräinen korotus sosiaalityöntekijöiden tehtäväkohtaisiin palkkoihin.

Naisten ja miesten välinen palkkaero kaventui

Naisten ja miesten välinen palkkaero on kaventunut edelliseen vuoteen verrattuna. Vakituisen täyttä työaikaa tekevän naisen euro on 87 senttiä miehen eurosta (86 senttiä/2018), kun vertaillaan kaikkien Vantaan kaupungin palveluksessa olevien vakituisten, täyttä työaikaa tekevien työntekijöiden/viranhaltijoiden kokonaiskeskiansioita.

8 399

HENKILÖÄ KÄYTTI
TYÖMATKASETELEITÄ

76 116

TILATTUA TYÖMATKA-
SETELIÄ

Vantaan kaupungin ammattialojen sukupuolijako toteutuu samoin kuin suomalaisessa työelämässä yleisesti. Työt jakautuvat edelleen vahvasti miesten ja naisten ammatteihin. Naisia työskentelee paljon hoiva- ja hoitotyössä ja miehet ovat selvä enemmistö palo- ja pelastusalailla sekä teknisissä ammateissa. Keskimääräiseen palkkaeroon vaikuttaa merkittävästi naisten ja miesten erilaiset ammatit, joissa he toimivat kaupungilla. Verrattaessa vakituista täyttä työaikaa tekevien naisten euroa miehen euroon sopimusaloittain ja saman ammattiryhmien sisällä, on tilanne paljon tasaisempi.

Miehiä on henkilöstöstä suhteellista osuuttaan enemmän esimiehinä ja johtajina. Miehiä on kaikista esimiehistä 30 prosenttia. Jos lasketaan miesten osuus ilman Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen esimiehiä, on miehiä kaikista esimiehistä enää 23 prosenttia.

Terveyskeskushammaslääkäreillä naisen euro 106 senttiä

Kaupungin henkilöstöön sovelletaan tehtävien perusteella viittä eri työ- ja virkaehtosopimusta.

Teknisten sopimuksen piirissä naisten euro (101 senttiä) on kasvanut hieman miesten eurosta (100 senttiä/2018). Lääkärisopimuksen sisällä naisen euro ei eroa miehen eurosta (98 senttiä/2018). Sen sijaan terveyskeskuslääkäreillä naisen euro on tippunut sentin verran 98 sentistä 97 senttiin miehen eurosta, kun taas terveyskeskushammaslääkäreillä naisen euro on noussut sentillä 106 senttiin miehen eurosta.

Yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) piirissä työskentelevillä naisen euro on kasvanut kolmella sentillä 88 senttiin. Sopimusaloista kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen sisällä on myös suurin ammattien ja koulutusasteiden kirjo eli sopimusalan sisällä (ns. avustajista johtajiin). Siksi tarkasteltaessa naisten ja miesten välisiä palkkaeroja ammattiryhmittäin eräissä suurissa ammattinimikkeissä nähdään sama tilanne kuin muissakin ammattiryhmissä eli erot ovat pieniä. Täyden työajan keskiansioita vertailtaessa varhaiskasvatuksen opettajilla naisen eurossa ja miehen eurossa ei ole eroa. Samoin on käynyt lastenhoitajilla ja kirjastovirkailijoilla.

Kun laajennetaan tarkastelua kaikkiin hoitoalan tehtäviin, tilanne on samankaltainen. Hoitoalan tehtävissä työskentelee vakituisessa palvelussuhteessa miehiä ja naisia yhteensä noin 17,5 prosenttia koko kaupungin vakituisen henkilöstön määräst. Hoitotehtäviin lukeutuviissa ammattinimikkeissä henkilöstöstä naisia on 92,5 prosenttia. Lähihoitajan tehtävänimikkeellä työskentelevillä naisilla euro on hieman pienentynyt edellisen vuoden 99,7 sentistä 96 senttiin. Suurimmassa osassa hoitotehtävissä ei kuitenkaan työskentele lähes lainkaan miehiä, vaan ala on erittäin naisvaltainen.

KVTESin piirissä olevien vaativan hoitoalan tehtävien tilanne on seuraava:

Tehtäväkohtaiset palkat ovat täysin samat sekä naisilla että miehillä. Kun verrataan kokonaisansioita nimikkeittäin, niin ensihoitajalla naisen euro on tippunut vuodesta 2018 sentillä 98 senttiin miehen eurosta ja sairaanhoitajalla naisen euro on pienentynyt sentillä 95 senttiin miehen eurosta. Samaan vaativuustasoon kuuluvat hygieniahoitaja, jalkahoitaja, röntgenhoitaja, toimintaterapeutti ja terveyshoitaja, mutta näissä tehtävissä ei ole yhtään miestä.

Naiset käyttävät enemmän perhevapaita

Naiset pitävät edelleen miehiä enemmän palkattomia vapaita ja käyttävät miehiä enemmän palkattomia perhevapaita. Näin myös esimerkiksi juuri yllä kuvatussa vaativan hoitoalan ammattitehtävissä, joissa hoitovapaalla oli 79 naista vuoden 2019 aikana, kun taas yksikään saman ryhmän miehistä ei pitänyt hoitovapaata.

Vaikka naisten ja miesten välisiä palkkaeroja selittääkin eniten ammattiryhmien nais- ja miesvaltaisuus sekä naisten runsaampi sekä palkattomien vapaiden että palkattomien perhevapaiden pitäminen, seuraa kaupunki jatkossakin naisten ja miesten välisiä palkkaeroja ja pyrkii omilla toimillaan edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa ohjeistamalla ja omilla palkkaratkaisuillaan. Toimialoja ohjeistetaan esim. henkilökohtaisia lisiä jakaessaan kiinnittämään huomioon myös tähän näkökulmaan.

Kaupunki palkitsee monipuolisesti

Vuonna 2019 oli edellisten vuosien tapaan käytössä erilaisia rahallisia palkitsemismuotoja. Strategisten tavoitteiden edistämiseen ja toteuttamiseen sidottuja kannustuspalkkiojärjestelmiä vahvistettiin neljällä eri toimialalla. Järjestelmiä oli yhteensä 43 ja niiden piirissä oli 2 708

työntekijää. Kannustepalkkioihin on varattu yhteensä 1 570 000 euroa.

Ylimmälle johdolle ja Suun terveydenhuollon liikelaitoksen henkilöstölle vahvistettujen tulospalkkiojärjestelmien pääpaino oli optimaalisessa tuottavuuden ja tehokkuuden kehittämisessä. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen henkilöstölle on tulossa maksuun tulospalkkioita yhteensä noin 69 000 euroa. Tulospalkkiojärjestelmän piirissä oli mukana yhteensä 62 henkilöä. Ylimmän johdon tulospalkkioista tulee maksuun noin 100 000 euroa. Ylimmän johdon tulospalkkiojärjestelmien piirissä oli mukana 38 johtajaa.

Henkilökohtaisia lisiä maksetaan yksilölle pitkäaikaisista toistuvista erinomaisista työsuorituksista. Henkilökohtaisia lisiä saa 33 prosenttia vakituisesta henkilöstöstä ja sen suuruus on keskimäärin 145 euroa kuukaudessa. Vuonna 2019 henkilökohtaisia lisiä oli käytössä yhteensä 6,2 miljoonaa euroa (5,9 milj. €/2018).

Henkilökohtaisista hyvistä työtuloksista palkitsemisessa ei ole eroja naisten ja miesten välillä, kun tarkastellaan esimiehiä ja johtoa lisien suhteellista määrää. Eli silloin kun lisiä maksetaan sen suuruudessa ei ole eroa sukupuolen mukaan. Sen sijaan tarkasteltaessa henkilökohtaisien lisien jakautumista miesten ja naisten kesken, maksetaan lisiä määrällisesti enemmän miehille kuin naisille, pois lukien yleinen virka- ja työehtosopimus (KVTES), jossa lisät jakaantuvat lähes tasan suhteessa miesten ja naisten lukumäärään. Miehistä 25 % saa henkilökohtaisia lisiä, kun naisissa saajia on 26 %. Myös lääkäreiden kohdalla naisille maksetaan suhteellisesti useammin henkilökohtaisia lisiä kuin miehille. Työnantaja seuraa henkilöstöjärjestöjen kanssa henkilökohtaisien lisien jakauman kehittymistä työehtosopimuksittain, henkilöstöryhmittäin että sukupuolen mukaan.

33%

**VAKITUISESTA HENKILÖSTÖSTÄ
SAA HENKILÖKOHTAISTA LISÄÄ**

Erikoispalkkio erinomaisesta työsuorituksesta

Erikoispalkkioita käytetään nopean, yksittäisen erinomaisen työsuorituksen palkitsemisessa niin yksilölle kuin ryhmälle. Vuonna 2019 erikoispalkkioihin käytiin 618 200 euroa (luku sisältää myös verokompensaation sekä sosiaalikutannukset). Yhteensä 1 777 henkilöä sai erikoispalkkion (2 113 henkilöä/2018). Keskimäärin palkkion suuruus oli noin 196 euroa. Miehistä 4 prosenttia ja naisista 13 prosenttia sai erikoispalkkion vuonna 2019.

Vantaan kaupunki kiittää pitkään palvelleita työntekijöitä/viranhaltijoitaan, kun palvelussuhde on kestänyt yhtäjaksoisesti 20, 30, 40 tai 50 vuotta. Palkkioksi annetaan ylimääräisen lomaviikon lisäksi 250 euron arvoinen ePassi Sportti & Kulttuuri - mobiilietu.

Henkilöstöä kannustetaan työmatkoissa julkisen liikenteen käyttöön. Työnantaja tukee julkisen liikenteen käyttöä myöntämällä työmatkaseteleitä. Vantaalla matkaseteli on 10 euron arvoinen maksuväline, jota käytetään kausilippua tai arvoa ostettaessa. Matkalippuedun käyttö jatkoi kasvuaan edellisvuosien tapaan. Vuonna 2019 seteleitä haki 8 399 työntekijää, kun edellisenä vuonna hakijoita oli 8 053 työntekijää. Yhteensä seteleitä tilattiin 76 116 kappaletta, kun edellisvuonna määrä oli 73 454 kappaletta. Haettuihin työmatkaseteleihin käytettiin vuonna 2019 Vantaalla yhteensä 761 550 euroa.

Palveluksensa lopettaneiden henkilökohtaiset lisät kiertoon

Kaikilla sopimusaloilla virka- ja työehtosopimuksissa on palkkaus rakenne suunnilleen sama. Palkka koostuu tehtäväkohtaisesta palkasta (mitä tehdään), työkokemusvuosiin perustuvasta lisästä (työvuosien mukaan) sekä henkilökohtaisesta lisästä (miten työntekijä työnsä

Heli Pellonpoika sai nuorisopsykioterapiopintoihinsa omaehtoisen koulutuksen tukea: "Koulutus on tarjonnut paljon eväitä arkityöhöni."

UUSIA AMMATILLISIA EVÄITÄ NUORISOPSYKOTERAPIAAN

Vantaa jakoi omaehtoisen koulutuksen tukea 85 henkilölle vuoden 2019 aikana. Yksi tukea saaneista oli psykoterapeutti **Heli Pellonpoika**. Millaiseen opiskeluun Heli sai tukea?

– Olen taustakoulukseltani psykologi ja psykoterapeutti, mutta aiempi psykoterapeuttikoulutukseni oli suunnattu aikuisikäisten psykoterapiaan. Koin, että työssäni Vantaan kaupungilla Nuortenkeskus Nupissa voisin hyötyä nimenomaan nuoruusiän psyykkisen kehityksen ja nuorisopsykioterapiaan liittyvien erityiskysymysten paremmasta tuntemuksesta. Siksi päädyin hakeutumaan Helsingin yliopiston ja Nuorisopsykioterapiasäätiön nuorisopsykioterapian jatkokoulutukseen. Lisäarvona tähän koulutukseen hakeutumisessa oli sen valmistaminen psykoterapiatutkimukseen, kouluttamiseen ja työnohjauksen tekoon.

Koulutus on tarjonnut paljon eväitä työhöni nuorten parissa. Ymmärrys nuoruusiän psyykkisistä kehitystehtävistä on syventänyt näkökulmaa muun muassa murrosiän merkityksellisyydestä. Psykioterapiakoulutuksessa keskityttiin paljon myös sen pohtimiseen minkälaiseksi vuorovaikutussuhde työntekijän ja asiakkaan välillä muotoutuu. Koen tämän vaikuttaneen suuresti siihen, miten asetun asiakkaiden kanssa oloon.

Psykioterapian jatkokoulutus on teoriaosuuksiltaan 2,5 vuoden ajalle sijoittuva. Koulutus pitää sisällään myös koulutuspsykioterapioiden toteuttamista ja omia työnohjauksia ja nämä voivat usein viedä pidempäänkin kuin tuon teoriaopinnoille varatun ajan. Opintoja voi kuitenkin suorittaa työn ohessa.

Vaikka esimies voi tukea koulutusmyönteisyydessä ja koulutautumisen mahdollistamisessa, niin viimekädessä motivaatio oman ammatillisuuden kehittämiseen lähtee työntekijästä itsestään. Perustehtävänsä toteuttava työntekijä on se, joka kohtaa asiakkaansa ja jonka vastuulla on siten tämän kohtaamisen ammatillisuuden vaaliminen, eli oman ammatillisuuden ylläpito ja kehittäminen.

Koulutus on tarjonnut oman ammattitaidon kasvua, virikkeitä työssä jaksamiseen ja intoa myös jatkaa asioihin perehtymistä yhä edelleen. Koulutus tarjoaa mahdollisuuden oman asiantuntemuksen syventämiseen, mutta sen myötä on myös mahdollisuus nähdä se, miten ihmisten kanssa tehtävässä vuorovaikutustyössä on hyvä säilyttää nöyrä asenne oman tietonsa rajoihin.

Vantaan tarjoama omaehtoisen koulutuksen taloudellinen tuki on ollut merkittävä apu koulutuksen kustannuksissa.

tekee eli työtuloksista). Tämän lisäksi on myös sopimusaloittain erilaisia palkkatekijöitä, jotka saattavat merkittävästikin vaikuttaa maksettavaan kokonaispalkkaan.

Henkilökohtainen lisä on tärkeä palkkaelementti. Työnantaja jakaa siksi vuosittain kaupungin palveluksesta poistuneiden henkilökohtaisen lisien palkkapotin uudelleen. Esimerkiksi vuonna 2019 1.4. alkaen pelkästään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuksen opettajille, -erityisopettajille ja lastenhoitajille jaettiin yhteensä 7169 euroa henkilökohtaisiin lisiin, sosiaali- ja terveystoimessa hoito- tehtäviin kuten sairaanhoitaja, lähihoitaja, fysioterapeuttihammashoitaja, suuhygienisti jaettiin 5 400 euroa. Sosiaaliohjaajille, ohjaajille, palveluohjaajille ja sosiaalityöntekijöille jaettiin yhteensä 5283 euroa. Myös lääkäri-, opetusalan-, teknisen alan ja tuntipalkkaisten sopimusaloille kohdentui uudelleen jaettavaa erää.

Hyvä johtamis- ja esimiestyö palkitsee aineettomasti

Kaupungin työtehtävät ovat kaikki merkityksellisiä ja yhteiskunnallisesti arvostettuja. Hyvän työyhteisön tunnusmerkkejä on joustavuus, tasa-arvoisuus, hyvä ilmapiiri ja kehittymismahdollisuudet, joihin esimies voi omalla johtamistyöllään vaikuttaa. Kaupunki tukee esimiehiä työaikajoustojen ja työaikajärjestelyjen toteuttamisessa. ●

Arkussa voi pötkötellä. Museomestari Mats Miinalainen sai erikoispalkkion Kohti tuntematonta -näyttelystä.

HAASTAVISTA OLOSUHTEISSA SYNTYI KOHTI TUNTEMATONTA -NÄYTTELY

Museomestari **Mats Miinalainen** palkittiin Vantaan kaupungin erikoispalkkiolla, joita jaettiin vuonna 2019 yhteensä 1777 henkilölle.

– Myönsin Matsille erikoispalkkion Kohti tuntematonta -näyttelyn erinomaisesta rakennustyöstä kiistattoman kireässä aikataulussa. Näyttelyä edelsi monia hankalia vaiheita: museolle oli tulossa hissiremontti, joka viime metreillä siirtyikin seuraavalle vuodelle. Tämä rassasi näyttelyn suunnittelua sekä aikataulua pitkin matkaa. Näistä haastavista lähtöolosuhteista käsin projekti sujui ja eteni todella hyvin, kiittelee Matsin esimies, museopalveluiden päällikkö **Marjo Poutanen**.

Kohti tuntematonta -näyttelyssä vaadittiin erilaisten interiörrien rakennustyötä, ja siinäkin Matsilla oli erityistä osaamista museomestarina.

Mats Miinalainen on työskennellyt Vantaan kaupunginmuseolla museomestarina noin 2,5 vuotta.

– Teen töitä näyttelyiden suunnittelun ja toteutuksen, logistiikan, tilojen ja laitteistojen ylläpidon, hankintojen ja kokoelmien säilyttämisen parissa. Työssäni minua motivoi uuden oppiminen sekä vastuu ja vapaus tekemisessäni, esimerkiksi näyttelyiden rakentamisessa. Koen, että työlläni on merkitystä, Miinalainen kertoo.

Miinalaisen erikoispalkinto oli lahjakortti Stockmannille.

– Palkinnon saanti tuntui tosi hyvältä ja oli kiva saada kiitosta omasta työstä. Tavoitteeni vuodelle 2020 on saada museomestarin paperit ja valmistua museomestarikoulutuksesta, ja sen jälkeen päästä hyödyntämään koulutuksen mukana tulleita oppeja tulevaisu näyttelyissä sekä kehittämään itseäni vielä lisää, Miinalainen kertoo.

Erikoispalkkion tarkoitus on palkita kertaluonteisesta erinomaisesta työsuorituksesta yksilöä tai ryhmää. Työsuoritus voi olla esimerkiksi toimintasuunnitelman tavoitteen toteutuminen erinomaisesti, haastavan kehittämisprojektin erinomainen toteutus tai omiin työtehtäviin kuuluvassa yksittäisessä tehtävässä suoriutuminen erinomaisesti.

Kohti tuntematonta -näyttely kertoo kuolemasta: sen eri vaiheista, siihen valmistautumisesta, itse kuoleman hetkestä, haudauksesta, surusta ja muistamisesta, sekä siitä mitä meistä jää jäljelle kuoleman jälkeen. Näyttely on esillä Vantaan kaupunginmuseolla 17. huhtikuuta 2020 asti.

SAMMANFATTNING

VANDA STADS SJUKFRÅNVARO MINSKADE MED 0,4 %-ENHETER OCH MEDFÖRDE INBESPARINGAR PÅ 2,1 MILJONER EURO

Personalens sjukfrånvaro vid Vanda stad har minskat med rentav 0,4 procentenheter under år 2019. År 2019 var siffran 4,35%, medan motsvarande siffra var 4,71% året innan.

– Det är ingen slump att sjukfrånvaron har minskat utan snarare resultatet av ett hårt arbete. Det har vi har vår yrkeskunniga personal inom arbetshälsan att tacka för. Arbetet medförde kalkylmässiga inbesparingar på 2,1 miljoner euro i personalutgifterna, säger **Kirsi-Marja Lievonen**, personal- och koncerndirektör.

Långvariga sjukfrånvaron över 90 dagar minskade också. År 2019 var antalet sjukskrivna i 90 dagar 13 % mindre än år 2018. I samarbete med företagshälsövården gjorde man upp en plan för att främja arbetsförmågan och stödja möjligheterna att fortsätta i arbetet för 90 procent av dem som varit sjukskrivna i över 90 dagar.

I Vanda fäste man särskild uppmärksamhet vid hot- och våldssituationer och förbättrandet av arbetarskyddet under hösten 2019. Stadens kampanj #ollaanihmisi fick ett hedersomnämmande som Årets kommunikationsgärning i programmet Kunteko. Anmälningarna i arbetarskyddssystemet Tutka ökade till 3682, året innan var antalet 3424. Cheferna hade behandlat 80 % av arbetarskydds-

anmälningarna före slutet av året.

De kommunala arbetsgivarna i huvudstadsregionen lider av en stor brist på arbetskraft. Samtidigt är befolkningstillväxten rekordstor i huvudstadsregionens kommuner, befolkningen åldras och servicebehovet ökar samt åldersklasserna bland arbetstagarna i arbetsför ålder blir mindre. Även antalet utbildningsplatser för yrken inom den kommunala sektorn

”

Det är ingen slump att sjukfrånvaron har minskat utan snarare resultatet av ett hårt arbete.”

har redan länge varit otillräckligt i huvudstadsregionen.

Tillgången på arbetskraft försämrades också i Vanda: det var 11,2 % färre arbets sökande till stadens arbetsplatser år 2019 än år 2018. I det svåra läget minskade personalavgången i Vanda till 7,9 % jämfört med året innan (8,3 %).

Vanda prövade också anonym rekrytering vid sammanlagt 25 rekryteringar år 2019. Anonym rekrytering införs som en rekryteringsform under år 2020 för att främja likabehandling och ansvarsfullhet.

Man svarar på utmaningarna vad gäller tillgången på personal bland annat genom att effektivisera Vanda stads marknadsföring som arbetsgivare. Vanda har blivit allt synligare bl.a. i sociala medier med anledning av anställdas olika historier (#töissävantaalla) och staden bygger upp sin arbetsgivarimage allt mer målmedvetet. Utvecklingsåtgärderna fortgår under år 2020. Man satsar också på personalledningens kvalitet på alla organisationsnivåer och personalen inkluderas i utvecklingen av arbetet.

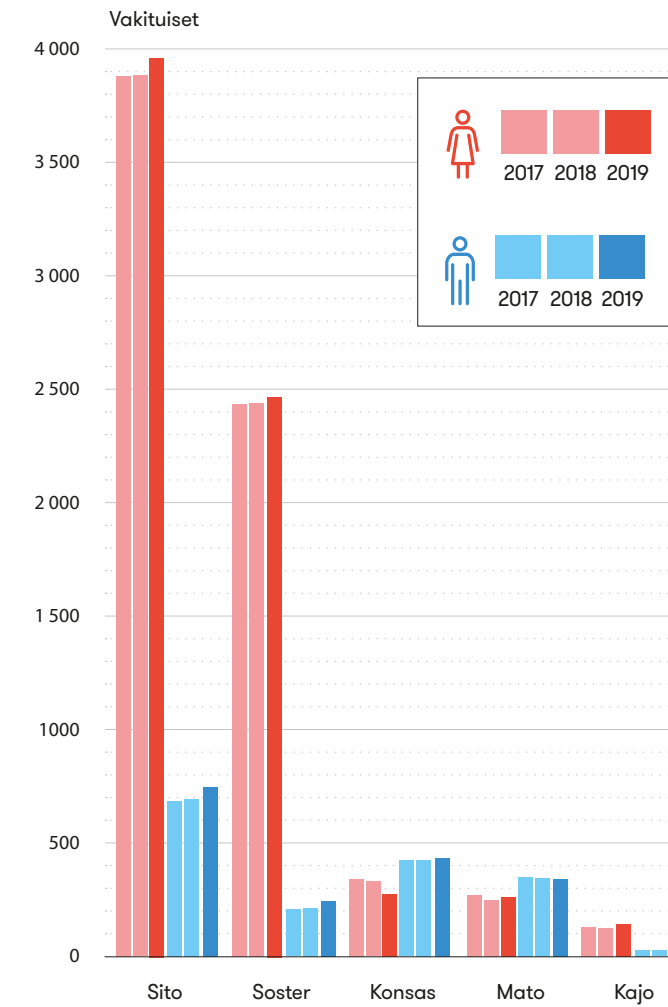
Organisationsreformen Det nya Vanda har synts inom Vandas HR som ett fortgående ändrings- och coachningsstöd på alla nivåer i organisationen. När det gäller att utveckla ledarskapskompetensen har man fortsatt med att föra framåt de prioriteringar i ledarskapet som baserar sig på strategin. Prioriteringarna i ledarskapet som ingår i strategin för denna fullmäktigeperiod är coachande prestationsorienterad ledning, självledning, samarbets- och responskultur samt utveckling av en kultur där man modigt vågar experimentera sig fram. ●

TUNNUSLUKUJA VANTAASTA

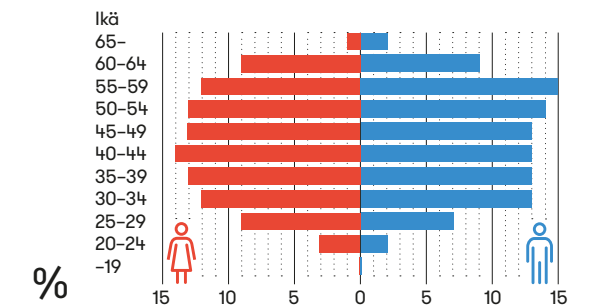
TUNNUSLUKUJA VANTAASTA

HENKILÖSTÖN RAKENNE

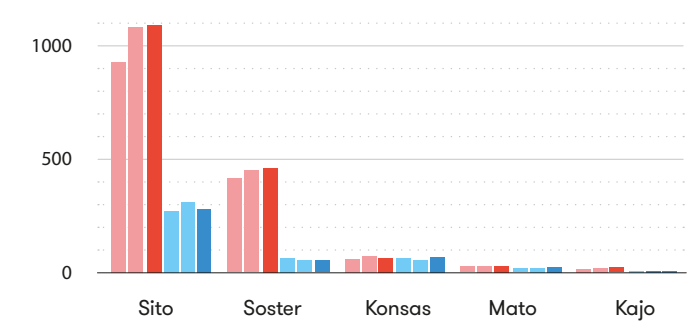
Henkilöstömäärä sukupuolijakauman mukaan

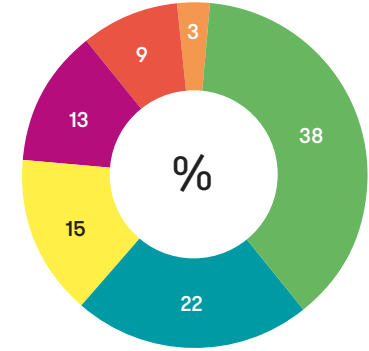

Henkilöstön ikärakenne

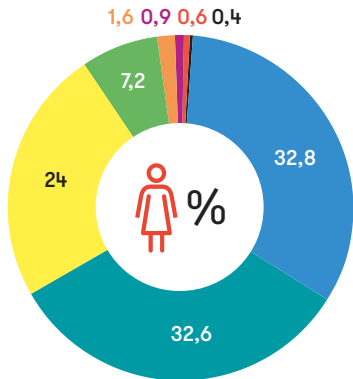
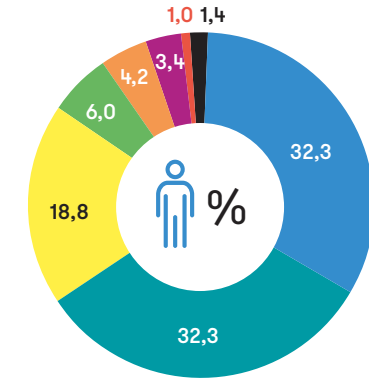
Määräaikaiset

Vakituinen henkilöstö työaikamuodot

- Yleistyoaika (38,45t/vko)
- Toimistotyöaika (36,45 t/vko)
- Jaksotyöaika (38,45 t/vko)
- Opettajat
- Lääkärit
- Muut työaikamuodot

Tutkintotasot sukupuolittain

- Tutkijakoulutus
- Ylempi korkeakouluaste
- Alempi korkeakouluaste
- Alin korkea-aste
- Keskiaste
- Ylempi perusaste
- Alempi perusaste
- Ei koulutusta tai tuntematon

Esimiesten määrä ja sukupuolijakauma

	Johto		Ylempi keskijohto		Keskijohto		Esimiehet		Yht.	Työntekijöitä lkm/esimies
Sito	0	1	5	4	8	25	40	170	253	22,9
Soster	1	0	1	3	1	20	15	156	197	16,9
Konsas	2	0	4	4	6	7	65	32	121	7,6
Mato	1	0	4	3	14	11	33	21	87	6,4
Kajo	0	1	2	4	3	3	1	14	28	6,8
Yhteensä	4	2	16	18	32	66	155	385	686	15,2

Ulkomaalaistaustaisten osuus kaupungin työntekijöistä vuonna 2018

- Suomalaistaustaiset
- Ulkomaalaistaustaiset

Kaupungin työntekijöistä 571 henkilöä oli ulkomaalaistaustaisia. Vakituksessa työsuhteessa työskentelee heistä 361 ja määräaikaisessa 167 henkilöä. Lähde: Tilastokeskus

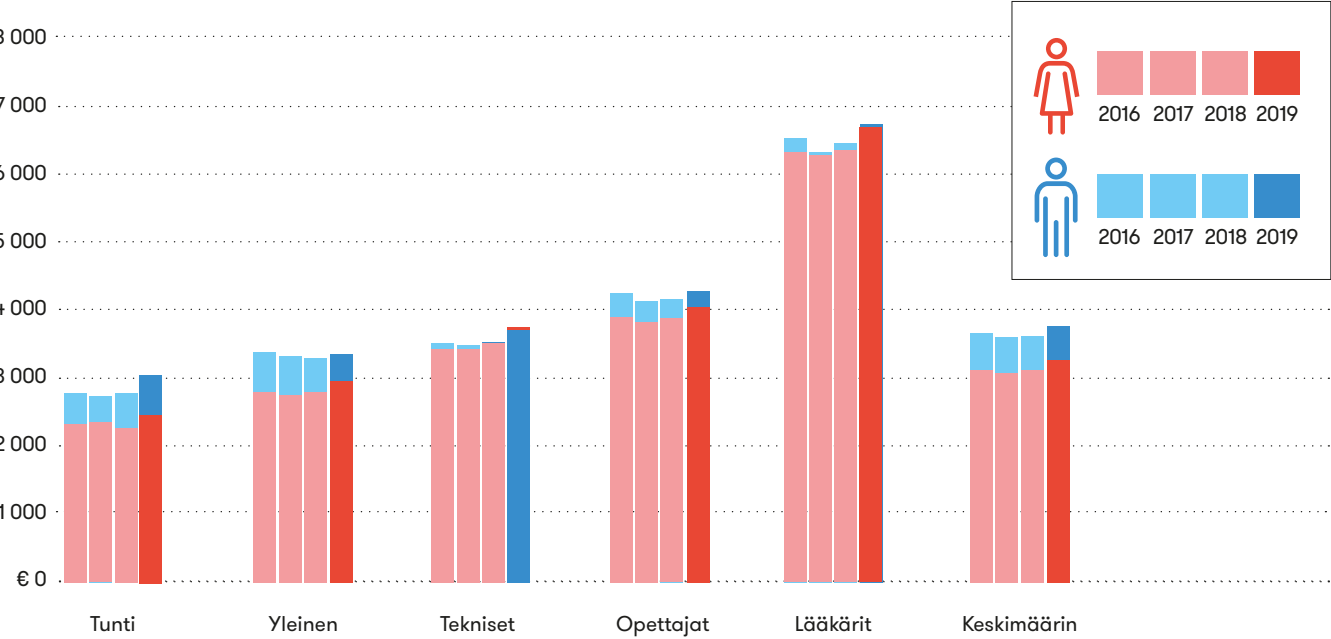
Naisten ja miesten ammatit, suurimmat ammattiryhmät

Miesvaltaiset alat					
Ammattinimike	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä %	Naisia %
Palomies	227	1	228	99,6	0,4
Liikuntapaikanhoitaja	48	1	49	98	2
Paloiesimies	39	0	39	100	0
Kunnossapitotyöntekijä	16	1	17	94,1	5,9

Naisvaltaiset alat					
Ammattinimike	Naisia	Miehiä	Yhteensä	Naisia %	Miehiä %
Lastenhoitaja	1 126	36	1 162	96,9	3,1
Lastentarhanopettaja	835	28	863	96,8	3,2
Lähihoitaja	578	41	619	93,4	6,6
Sairaanhoitaja	357	22	379	94,2	5,8

PALKKAUS

Keskiansio

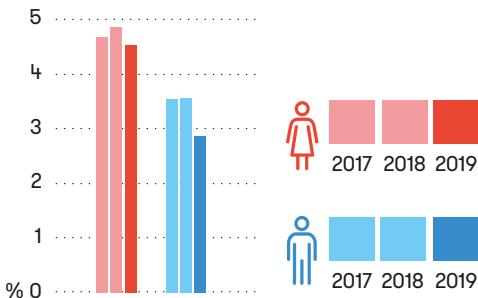

Henkilökohtaiset lisät sopimusaloitain

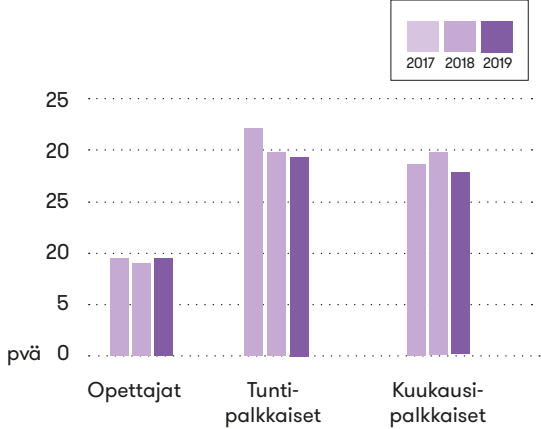
Sopimusal	Esimiehet						Työntekijät					
	SAAJIA YHTEENSÄ KPL	SAAJIEN %-OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ		KESKIMÄÄRIN % TEHTÄVÄKOHTAISESTA PALKASTA			SAAJIA YHTEENSÄ KPL	SAAJIEN %-OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ		KESKIMÄÄRIN % TEHTÄVÄKOHTAISESTA PALKASTA		
Yleinen	179	30 %	41 %	6 %	6 %	6 %	1399	25 %	26 %	5 %	5 %	5 %
Opettajat	31	44 %	42 %	6 %	8 %	6 %	576	40 %	27 %	4 %	5 %	4 %
Tekninen	80	62 %	61 %	6 %	6 %	6 %	353	59 %	54 %	5 %	5 %	5 %
Tunti	0	0 %	0 %	0 %	-	-	124	95 %	88 %	6 %	6 %	4 %
Lääkärit	16	100 %	69 %	10 %	11 %	10 %	133	51 %	61 %	6 %	5 %	6 %

POISSAOLOT

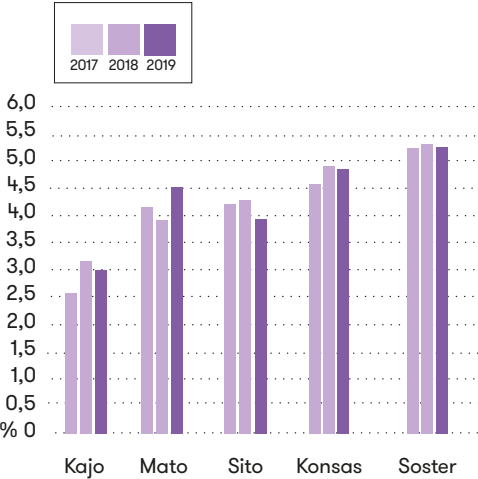
Sairauspoissaolot sukupuolittain

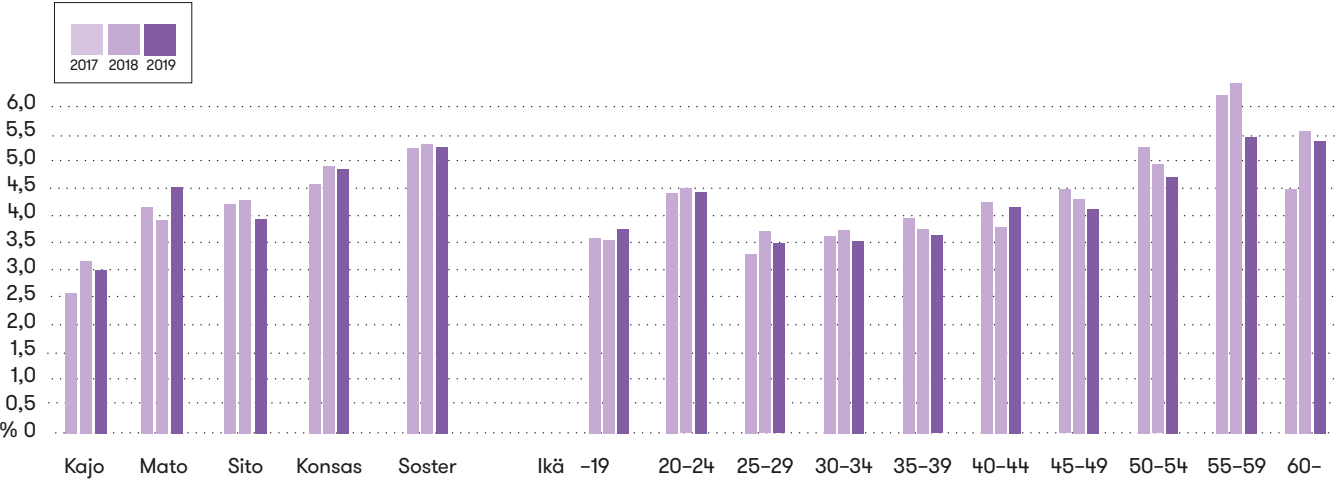
Sairauspoissaolojen määrä

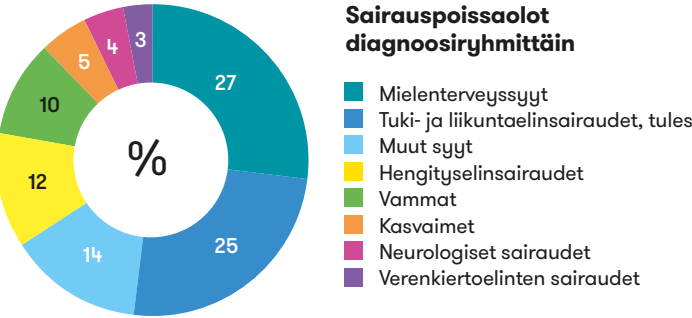

Sairauspoissaolot toimialoitain

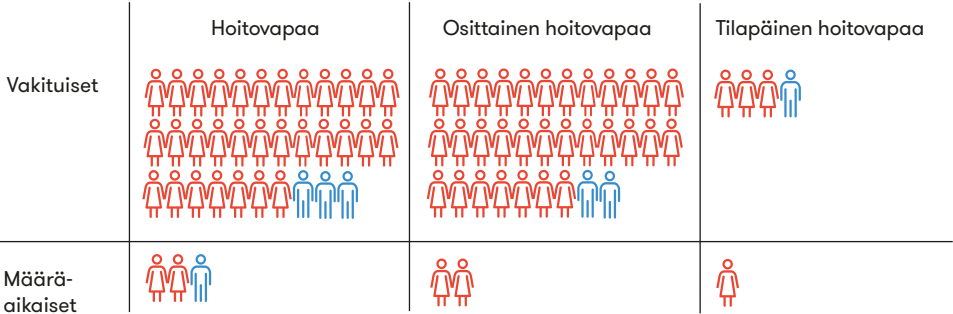

Sairauspoissaolot ikäryhmittäin

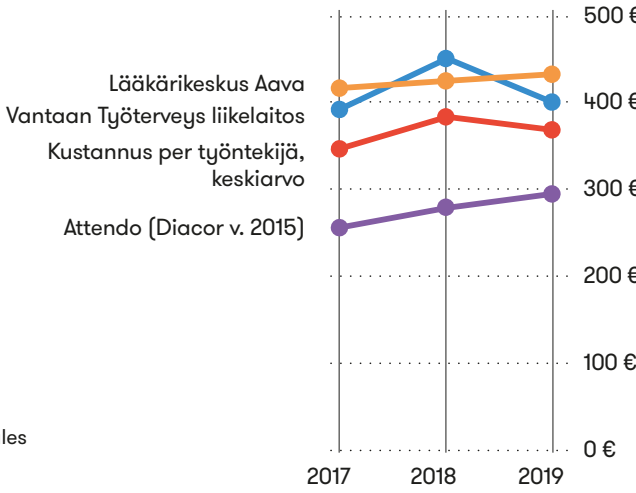

Hoitovapaata pitäneiden osuus 1 000 vakituista ja määräaikaista työntekijää kohti

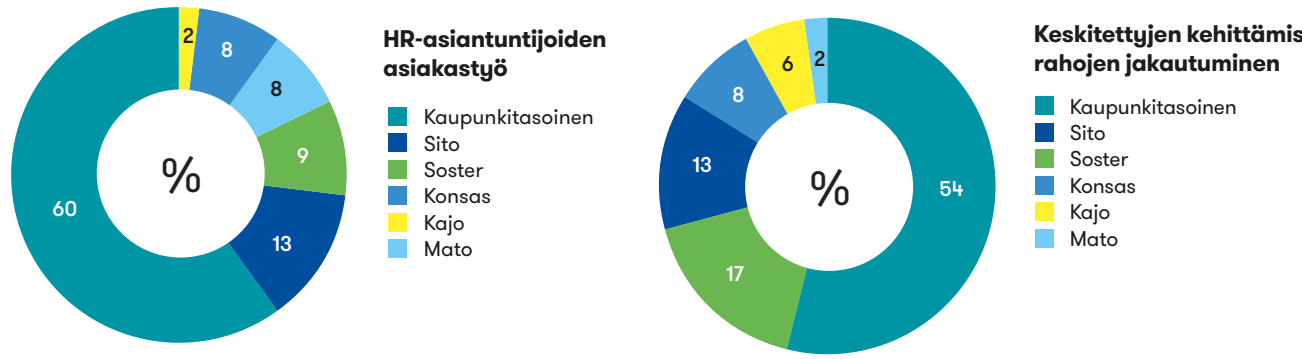

Hoitovapaan keskipituus naisilla 7 kk ja miehillä 3,6 kk.

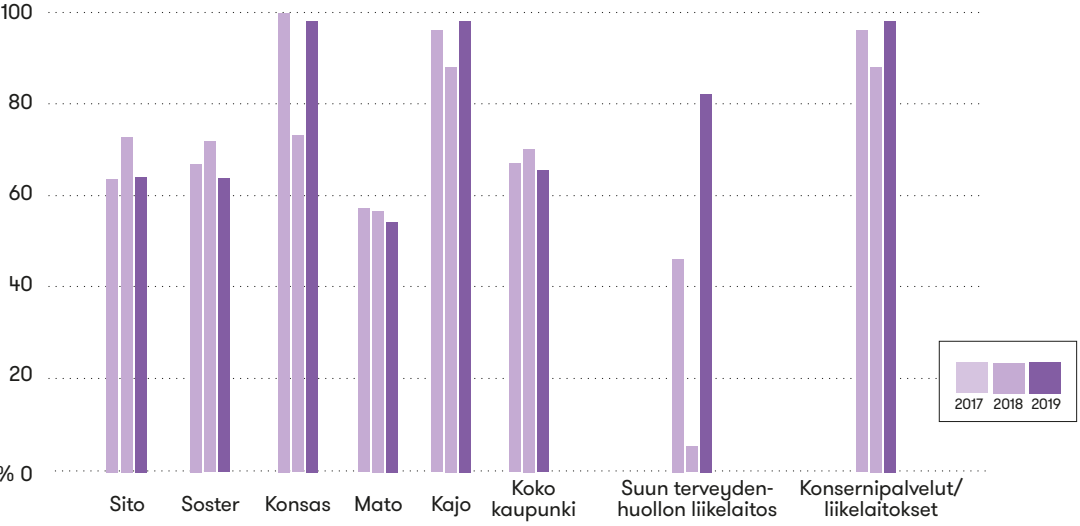
Työterveyshuollon kustannukset €/työntekijä

KEHITTÄMINEN

Käydyt tulos- ja kehityskeskustelut toimialoittain

Luvuissa on verrattu vakinaisten ja määräaikaisten sijaisten kanssa käyttyjen keskustelujen määrää vakinaisten työntekijöiden henkilölukumäärään. Tulos- ja kehityskeskusteluihin osallistui 65 prosenttia henkilöstöstä. Vuonna 2018 vastaava luku oli 70 prosenttia.

TUNNUSLUKUJA VANTAASTA

VANTAAN TUNNUSLUVUT	2015	2016	2017	2018	2019
PALVELUSSUHTEIDEN LUKUMÄÄRÄ	10 506	10 586	10 619	10 829	10 913
VAKINAISIA %	81,6	82,2	82,5	80,7	80,9
NAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ %	80,1	80,2	80,1	80,5	80,2
NAISTEN OSUUS JOHTOTEHTÄVISSÄ %	50,0	47,6	50,0	55,0	58,0
KESKI-ikä, KOKO HENKILÖSTÖ	44,7	44,7	44,7	44,7	44,7
KESKI-ikä, VAKITUINEN HENKILÖSTÖ	46,1	46,0	46,0	46,0	46,0
KESKIMÄÄRÄINEN PALVELUSAIKA, VUOTTA (VAKITUINEN HENKILÖSTÖ)	12,5	12,3	12,2	12,1	11,8
LÄHTÖVAIHTUVUUS % (VAKITUINEN HENKILÖSTÖ)	5,4	6,2	6,8	8,2	7,9
JOSTA ELÄKKEELLE SIIRTYNEET %	2,2	2,3	2,2	1,9	1,5
ELÄKEIKÄ (VUOSINA)	62,9	63,5	63,2	62,9	63,3
VANHUUSELÄKKEIDEN OSUUS %	83,2	90,6	87,0	84,4	79,9
KOULUTUSTASO- MITTAIN	5,8	5,9	6,0	6,0	6,0
KORKEAKOULU- TASO %	53,3	54,7	55,9	56,0	56,4
JOSTA YLEMMÄN KORKEAKOULU- TUTKINNON SUORITTANEITA %	58,5	59,1	59,3	59,5	59,3
MAAHANMUUTTAJIA % (VIRALLISESTA HENKILÖSTÖ- MÄÄRÄSTÄ)	4,0	4,4	4,7	5,2	5,7
TERVEYSPERUSTEISET POISSAOLOT %	4,5	4,6	4,5	4,7	4,4
TERVEYSPERUSTEISET POISSAOLOT (PÄIVÄÄ/HENKILÖTYÖVUOSI)	16,5	16,6	16,5	17,2	15,9
PALKKASUMMAN KASVU %	1,9	2,2	-0,8	2,8	5,4

TYTÄRYHTIÖIDEN TUNNUSLUVUT	VAV		A-TULKKAUS		MERCURIA		VANTTI		KAUNIALAN SAIRAALA	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
PALVELUSSUHTEIDEN LUKUMÄÄRÄ, KESKIMÄÄRIN	51	54	23	22	56	55	944	974	297	295
VAKINAISIA %	100,0	98,1	95,7	100,0	87,5	86,9	94,4	95,5	85,0	84,0
NAISTEN OSUUS HENKILÖSTÖSTÄ %	57,4	56,4	82,6	72,73	70,9	65,6	73,2	69,2	87,5	83,7
NAISTEN OSUUS JOHTOTEHTÄVISSÄ %	42,9	42,9	50,0	50,0	71,4	62,5	50,0	78,7	66,6	60,0
KESKI-ikä, KOKO HENKILÖSTÖ	50,2	48,1	53,6	54,6	48,1	48,3	47,8	47,5	44,3	44,8
KESKI-ikä, VAKITUINEN HENKILÖSTÖ	50,2	49,0	53,4	54,6	51,4	49,8	48,1	47,7	45,3	46,2
KESKIMÄÄRÄINEN PALVELUSAIKA, VUOTTA (VAKITUINEN HENKILÖSTÖ)	9,0	8,1	17,4	20,4	12,1	11,7	9,5	8,2	9,7	9,7
LÄHTÖVAIHTUVUUS % (VAKITUINEN HENKILÖSTÖ)	12,9	11,3	4,6	0	8,7	15,1	14,9	22,7	12,9	13,2
JOSTA ELÄKKEELLE SIIRTYNEET %	5,6	7,5	-	-	-	12,5	2,6	2,8	1,9	1,3
ELÄKEIKÄ (VUOSINA)	63,6	63,7	-	-	-	64,0	63,0	63,4	63,6	64,3
VANHUUSELÄKKEIDEN OSUUS %	100,0	100,0	-	-	-	100,0	70,4	84	67	86,0
KOULUTUSTASO- MITTAIN	5,1	5,1	3,1	3,3	7,4	7,5	1,8	1,0	-	-
KORKEAKOULU- TASO %	45,1	41,4	21,7	22,7	80,4	82,0	1,5	1,0	-	-
JOSTA YLEMMÄN KORKEAKOULUTUTKINNON SUORITTANEITA %	14,2	13,9	21,7	22,7	75,6	74,0	-	0,4	-	-
MAAHANMUUTTAJIA % (VIRALLISESTA HENKILÖSTÖMÄÄRÄSTÄ)	-	-	34,8	36,4	-	-	27,5	39,5	-	-
TERVEYSPERUSTEISET POISSAOLOT % (VAKITUINEN HENKILÖSTÖ)	3,2	2,8	5,8	4,8	1,4	1,9	6,9	6,0	-	-
TERVEYS- PERUSTEISET POISSAOLOT (PÄIVÄÄ/HENKILÖTYÖ- VUOSI)	11,8	10,4	21,0	17,4	5,0	5,0	25,3	16,5	17	21
PALKKASUMMAN KASVU %	5,5	9,8	-0,4	-1,1	4,1	-0,9	0,1	4,6	4,0	5,2

Vantaan kaupunki
Henkilöstö- ja konsernipalvelut

Työnantajapalvelut ja kehittämisspalvelut
Asematie 7, 01300 Vantaa
Kielotie 14, 01300 Vantaa (1.4.2020 alkaen)

Toimialojen HR-palvelut
Kultarikontie 1, 01300 Vantaa
Kielotie 14, 01300 Vantaa

Galleria K:n koulutustila
Asematie 7, 01300 Vantaa

7 §

Arviointikertomus 2019

VD/8097/00.03.00.00/2019HH/KS

Tarkastuslautakunta on käsitellyt vuoden 2019 arviointikertomusta kokouksissaan 25.3., 27.4. ja 4.5.2020.

Tarkastuslautakunta 4.5.2020 § 4

Kaupunginreviisorin esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä arviointikertomus vuodelta 2019 ja todetaan yhteenveto esteellisyyksistä,
- b) valtuuttaa kaupunginreviisori tekemään arviointikertomukseen vuodelta 2019 tarvittaessa teknisiä korjauksia,
- c) esittää arviointikertomus vuodelta 2019 kaupunginvaltuustolle tiedoksi, ja
- d) esittää kaupunginvaltuustolle, että arviointikertomus lähetetään kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 7

Tarkastuslautakunnan esitys:

Päätetään

- a) merkitä arviointikertomus vuodelta 2019 tiedoksi, ja
- b) lähettää arviointikertomus kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon keskustan valtuustoryhmä yhtyi:

"Vantaan heikon taloustilanteen parantamiseksi Vantaa käy läpi kaikki taloussuunnitelmassa 2020–2023 päätetyt investoinnit niiden siirtämiseksi tulevaisuuteen, ellei niitä ole jo aloitettu toteuttaa, tai elleivät ne ole kaupungin kannalta aivan kriittisiä ja välttämättömiä".

Liite:

- Arviointikertomus 2019

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginreviisori Helena Hyvönen, puh. 040 532 2115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI ARVIOINTIKERTOMUS 2019

WWW.VANTAA.FI/ARVIOINTIKERTOMUS
TARKASTUSLAUTAKUNTA 4.5.2020

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ	3
SAMMANDRAG.....	5
1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI.....	7
1.1 Vuoden 2019 sitovien tavoitteiden toteutuminen.....	7
1.2 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2019 tavoitteiden toteutumisesta.....	9
1.3 Strategisten vuositavoitteiden yhteenvedoa 2018-2019	12
1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen.....	14
2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS	15
2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös	15
2.2 Koko kaupunkikonsernin talous.....	21
2.3 Suurten kaupunkien vertailua.....	23
2.4 Investoinnit.....	25
3 HSL.....	27
3.1 Vantaan joukkoliikenne	32
4 VANTAAN ENERGIA OY	35
5 TERVEYDENHUOLLON SÄHKÖISET ASIOINTIPALVELUT	39
6 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA	41
6.1 Elinkeinopalvelut.....	41
6.2 Elinkeinopalvelut – 6Aika projektit	48
7 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT.....	53
7.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	53
8 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ.....	57
8.1 Kaupunkisuunnittelu	57
8.2 Kuntatekniikan keskus.....	63
8.3 Varikko	66
8.4 Talous- ja hallintopalvelut	69
8.5 Kiinteistöt ja asuminen.....	71
9 SIVISTYSTOIMI	75
9.1 Tikkurilan päiväkot, investointiarviointi	75
10 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI.....	78
10.1 Tehostetun palveluasumisen valvonta	78
10.2 Omaishoidon tuki	80
11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	85
11.1 Tarkastuslautakunnan toiminta.....	86
11.2 Tarkastuslautakunnan toiminnan kehittäminen	87
12 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA	89
13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN.....	91
14 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE.....	91
LYHENTEET:	92

TIIVISTELMÄ

1. Vuonna 2019 Vantaan, kuten lähes koko kuntakentän, taloudellinen tilanne heikkeni. Kaupungin tilinpäätös oli tappiollinen ja lainakanta kasvoi. Tilikauden tulos oli selvästi heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin. Vuoden aikana taloudellisen tilanteen heikkenemiseen kaupungissa reagoitiin talousarviomuutoksilla ja muutetun talousarvion raameissa pysyttiin. Tilinpäätöksen tulosta osaltaan heikensi verohallinnon verokorttiuudistuksen ennakonpidätystavan muutos, jonka vuoksi ennakoveroja kertyi kaikille kunnille arvioitua vähemmän. Lopullisesti kertymävaje korjaantuu vasta vuoden 2020 kesällä verotuksen valmistuessa. Samalla kaupungin asukasluku kasvoi edelleen voimakkaasti. Rakentaminen jatkui vielä vilkkaana ja asuntoja valmistui yli 5 000. Tosin rakentaminen alkoi loppuvuodesta hiipua ja myös kaupungin maanmyyntitulot jäivät selvästi tavoitellusta.

2. Kaupungin valtuustokauden strategian 2018–2021 keskeisinä tavoitteita ovat kaupungin talouden tasapainosta huolehtiminen, kaupungin tiivistäminen, elinvoiman ja vetovoiman parantaminen, asukkaiden hyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluiden kehittäminen uudistavalla ja osallistavalla otteella.

Myönteisenä kehityksenä voidaan todeta, että tarkastuslautakunnan kaupunginvaltuutetuille suorittaman kyselyn perusteella Vantaalla erityisesti tavoitteiden yhteys kunnan strategiaan oli noussut merkittävästi. Toinen merkittävä kohoaaminen oli tapahtunut väittämän ”koen voivani vaikuttaa tavoitteiden asettamista koskevassa päätöksenteossa” kohdalla, sillä Vantaalla kohonnut muutosprosentti oli korkein kyselyyn osallistuneista kaupungeista.

Strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi valtuusto asettaa vuosittain sitovat tavoitteet. Kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan sitovista tavoitteista oli toteutunut täysin 19, osittain 10 ja 3 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Yksi tavoite ei ollut arvioitavissa. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kuuden tavoitteen toteutuksesta ja lisäksi yhden tavoitteen osalta huomautettiin tavoitteen mittarista. Vuosien 2018-2019 strategisista vuositavoitteista oli raportoinnin mukaan toteutunut kokonaan tai osittain noin 86 prosenttia. Kehityskohteeksi tavoitteiden osalta on tarkastuslautakunta nostanut erityisesti tavoitteiden raportoinnin selkeyden ja täsmällisyyden parantamisen.

3. HSL otti vuonna 2019 käyttöön uuden vyöhykejärjestelmään perustuvan hinnoittelun. Kuntayhtymän talous toteutui talousarviota positiivisempaan ja asiakastytyväisyys näyttää pienen notkahduksen jälkeen olevan hyvällä tasolla.
4. Vantaa vaikuttaa joukkoliikenteeseen omistajaohjauksen keinoin sekä antamalla lausuntonsa HSL:n suunnitelmista ja osallistumalla erilaisiin seudullisiin yhteistyö- ja seurantaryhmiin. Linjastosuunnitelmissa ja linjojen kehittämisessä huomioidaan kaupungin tarpeita ja kehittyminen. Tällä hetkellä suunnitteilla oleva Vantaan ratikka tulee toteutuessaan olemaan Vantaalla kehäradan jälkeen suurin yksittäinen joukkoliikenteeseen vaikuttava yhteys.
5. Vantaan Energia Oy:n tavoitteena on luopua kivihiilen käytöstä energiantuotannossa vuonna 2022. Merkittävä käytännön toimenpide tavoitteen saavuttamiseksi on yhtiön nykyisen jätevoimalan suunniteltu laajenus, jonka jälkeen voimala voisi hyödyntää myös yrityssektorin kierrätettäväksi kelpaamatonta materiaalia. Yhtiön tavoite kivihiilen käytöstä luopumisesta tukee myös Vantaan kaupungin strategista tavoitetta Vantaan hiilineutraalisuuden saavuttamisesta vuoteen 2030 mennessä.
6. Terveystieteiden sähköisten asiointipalvelujen saatavuutta tarkasteltiin pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HUSin tarkastustoimien yhdessä toteuttamassa arvioinnissa. Sähköinen asiointi kehittyy vauhdilla, mutta perinteisten palvelukanavien tarve on selvästi yhä olemassa. Vantaan osalta sähköiset terveyspalvelut ja niiden jatkokehittäminen nojaavat pitkälti Apotin Maisa-asiakasportaaliin.
7. Elinkeinopalvelujen keskeisiä toteutuneita tavoitteita olivat kaupungin elinvoima- ja vetovoimaohjelman valmistuminen ja sen toteutuksen käynnistyminen sekä eri alojen klusteritoiminnan (muun muassa ruoka-klusteri, kiinteistöklusteri ja läpileikkaavana teemana klustereissa kiertotalous) eteenpäin vieminen. Lisäksi painopistealueena olleen Vantaan kansainvälisen houkuttelevuuden lisäämiseksi tehtiin useita toimenpiteitä. Tavoitteet ovat vaikutuksiltaan pitkäkestoisia ja niillä luodaan pohjaa kaupungin elinvoiman positiiviselle kehitykselle tulevaisuudessa. Elinvoima- ja vetovoimaohjelman toteuttaminen jatkuu vuosina 2020–2021 ja tulosalue on keskeisessä asemassa sen toteutuksessa.

8. 6Aika-strategia on kuuden suurimman kaupungin yhteinen kaupunkikehittämisen strategia, jota toteutetaan useiden kehittämisprojektien avulla. Yritykset ovat vahvasti mukana projekteissa ja kaupungeja käytetään uusien innovaatioiden kehitys- ja kokeiluympäristönä ja tätä kautta pyritään synnyttämään uutta liiketoimintaa, uutta osaamista ja työpaikkoja. 6Aika-strategiaan osallistuminen on tuonut Vantaan kaupungille arvokasta lisäkokenemusta projektien kautta tehtävästä kehittämisestä ja vahvistanut projektiosaamista kaupunkiorganisaatiossa. Samalla on luotu kaupungin ja yritysten yhteistyöllä uudenlaista yhteiskehittämisen toimintamallia.
9. Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos saavutti kaupungin asettamat talousarvion sitovat tavoitteet. Toiminta on kustannustehokasta ja henkilöstön hyvinvointi on alan vertailussa hyvällä tasolla. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikataavoitteita ei ole pystytty kaikkialla 1-luokan riskiruuuduissa saavuttamaan. Toimintavalmiusaikaan vaikuttaa osaltaan suurten valtaväylien ruuhkautuminen.
10. Kaupunkisuunnittelun tulosalueella on merkittävä rooli kaupunkiympäristön rakentumisessa. Vuonna 2019 kaavoituksella tiivistettiin kaupunkirakennetta ja tätä kautta pyrittiin lisäämään kaupungin keskustojen ja koko kaupungin elinvoimaa pitäen samalla huolta luontoarvojen säilyttämisestä. Vuonna 2019 saatiin valmisteltua uusi yleiskaava ja kaava on nyt luonnosvaiheessa. Kaavalla haetaan ratkaisuja kaupungin voimakkaaseen kasvuun. Kaavassa ohjataan kasvua pitkälti nykyiseen rakenteeseen sitä uudistaen ja samalla luontoarvoja säästään.
11. Kuntatekniikan keskuksen talouden tavoitteet toteutuivat sekä käyttötaloudessa että investoinneissa. Hiilineutraalisuustavoitetta toteutetaan resurssiviisauden tiekartan mukaisesti.
12. Varikolla hoidetaan keskitetysti kaupungin ajoneuvo-, kone- ja lisälaittekaluston hankinta ja hallinnointi. Keskitämisen ansiosta kaupungilla on yhtenäiset toimintatavat ajoneuvokalustoaan koskevista asioista. Jatkossa yhtenä isona haasteena on saada muutettua resurssiviisauden tiekartan tavoitteen mukaisesti kaikki kaupungin ajoneuvot vaihtoehtoisia polttoaineita/käyttövoimaa käyttäviksi. Varikolla on jo aloitettu toimenpiteet ajoneuvokaluston päästöjen pienentämiseksi ja tavoitteen saavuttamiseksi.
13. Maankäytön talous- ja hallintopalvelujen tulosalueella on tärkeä tukirooli koko toimialan toiminnassa. Tulosalueella on muun muassa valmisteltu koko toimialan digisuunnitelmaa ja kehitetty toimialan talousprosesseja pyrkien parantamaan etenkin talouden ennustettavuutta. Koko kaupungin kannalta tärkeä toimintapide on ollut sisäilmakorjauksiin ja sisäilma-asioihin liittyvän viestinnän lisääminen ja kyseisen viestinnän ajantasaisuuden parantaminen.
14. Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen toiminta auttaa osaltaan luomaan edellytyksiä kaupungin tasapainoiselle rakentumiselle. Tulosalue oli edistämässä useita tavoitteita, joilla toteutetaan pitkävaikutteisesti kaupungin kehitystä. Näistä tavoitteista kaupungin maanmyyntitavoitteesta jäätin heikentyneen markkinatilanteen vuoksi, mutta maankäyttökorvaukset ja maanvuokratulot kasvoivat edelleen. Alueellisen segregaatian estämisen kannalta voidaan positiivisena nähdä vuonna 2019 uusien asuntojen hallintamuotojen tasainen jakauma: omistusasuntoja 49 prosenttia ja vuokra-asuntoja 51 prosenttia. Tulosalue on myös mukana Vantaan resurssiviisauden tiekartan toteutuksessa, jota se on tukenut muun muassa edellyttämällä tontinluovutusehdoissa entistä energiatehokkaampaa rakentamista.
15. Tikkurilan päiväkodin pintamateriaaleihin, ilmanvaihtoon ja akustiikkaan kiinnitettiin paljon huomiota ja rakentaminen tehtiin sääsuojatusti. Kolmikerroksinen rakennus on tehty tavoitellen tilojen muuntojoustavuutta. Rakennushankkeen loppukustannusennuste näyttäisi jäävän alle tavoitehinnan. Päiväkodissa otettiin käyttöön kokeiluna kahden johtajan malli, jossa pedagogiikan ja asiakkuuksien johtaminen on eriytetty henkilöstön, talouden ja tukipalveluiden johtamisesta.
16. Tarkastuslautakunta käsitteli tehostetun palveluasumisen valvontaa vuoden 2018 arviointikertomuksessaan ja jatkoi nyt seurannalla, miten valvonnassa on edetty vuoden 2019 aikana. Valvontaa tehostettiin ja erityisasumisen yksikkö teki jokaiseen oman toiminnan yksikköön ja ostopalveluyksikköön ennalta ilmoittamattoman valvontakäynnin vuoden aikana.
17. Omaishoidon tuki turvaa monessa tilanteessa asiakkaan kotona asumisen edellytyksiä ja on myös inhimillinen vaihtoehto, edellyttäen, että omaishoitajien riittävästä tuesta huolehditaan. Vuoden 2019 asiakaskyselyssä esiin nousseisiin parannuskohteisiin kannattaa panostaa.

SAMMANDRAG

1. År 2019 försämrades den ekonomiska situationen i Vanda och nästan hela det kommunala fältet. Stadens bokslut uppvisade en förlust och lånestocken ökade. Räkenskapsperiodens resultat var klart sämre än vad som förutspåddes i den ursprungliga budgeten. Under året reagerade man på försämringen av den ekonomiska situationen i staden genom budgetändringar, och man hölls inom de ändrade budgetramarna. Bokslutets resultat för sin del försämrades på grund av förskottsinnehållningssättet i skatteförvaltningens skattereform, vilket gjorde att det flöt in mindre förskottsskatt till kommunerna än beräknat. Underskottet i kommunskatterna korrigeras slutgiltigt först under sommaren 2020 när beskattningen färdigställs. Samtidigt fortsatte invånarantalet i staden att öka kraftigt. Det intensiva byggandet fortsatte och över 5 000 bostäder färdigställdes. Däremot började byggandet avta i slutet av året och också stadens markförsäljningsinkomster blev klart mindre än väntat.
2. Centrala mål i Vanda stads strategi för fullmäktigeperioden 2018–2021 är att sörja för stadens ekonomiska balans, bygga en tätare stad, förbättra livs- och attraktionskraften, omsorgen om invånarnas välmående och utveckling av servicen genom ett förnyande och inkluderande grepp.

Som en positiv utveckling kan konstateras att särskilt målens samband med kommunens strategi hade ökat betydligt i Vanda, utgående från den enkät som revisionsnämnden utfört bland fullmäktigeledamöterna. En annan betydande förbättring hade skett när det gäller påståendet ”jag upplever mig kunna påverka i det beslutsfattande som gäller uppställandet av målen”, eftersom procenten för förändring var högst i Vanda av de städer som deltog i enkäten.

Stadsfullmäktige ställer varje år upp bindande mål för att förverkliga de strategiska målen. Enligt stadsstyrelsens rapportering genomfördes 19 av de bindande målen helt, 10 delvis och tre mål inte alls. Ett mål kunde inte utvärderas. Revisionsnämnden var av annan åsikt om utfallet för sex mål och dessutom anmärkte man för ett måls del på målets mätare. Av de strategiska årsmålen för åren 2018–2019 hade enligt rapporteringen cirka 86 procent utfallit helt eller delvis. Som ett utvecklingsobjekt när det gäller målen har revisionsnämnden särskilt lyft fram en förbättring av tydligheten och exaktheten i rapporteringen av målen.

3. Helsingforsregionens trafik (HRT) införde år 2019 en prissättning som baserar sig på den nya zonmodellen. Samkommunens ekonomi uppvisade ett positivare utfall än budgeten och kundtillfredsställelsen verkar efter en smärre nedgång åter ligga på en god nivå.
4. Vanda påverkar kollektivtrafiken genom ägarstyrning och genom att ge sitt utlåtande om HRT:s planer samt delta i olika regionala samarbets- och uppföljningsgrupper. I linjenätplanerna och utvecklingen av linjerna beaktas stadens behov och utveckling. För närvarande kommer den planerade Vandabanan om den förverkligas att efter ringbanan vara den största enskilda förbindelse i Vanda som inverkar på kollektivtrafiken.
5. Vanda Energi har som mål att sluta använda stenkol i sin energiproduktion år 2022. En betydande praktisk åtgärd för att nå målet är den planerade utbyggnaden av bolagets nuvarande avfallskraftverk, varefter kraftverket också kunde utnyttja sådant material inom företagssektorn som inte duger till återvinning. Bolagets mål att avstå från användningen av stenkol stöder också Vanda stads strategiska mål om att Vanda ska vara klimatneutralt före år 2030.
6. Tillgången på e-tjänster granskades i en utvärdering som genomfördes av revisionsväsendena i huvudstadsregionens städer och HUS tillsammans. E-tjänsterna utvecklas i rask takt men det finns fortfarande ett tydligt behov av traditionella servicekanaler. För Vandas del stöder sig de elektroniska hälsovårdstjänsterna och vidareutvecklingen av dessa i stor utsträckning på Apottis klientportal Maisa.
7. Centrala mål som förverkligades inom närings servicen var färdigställandet av stadens livskrafts- och attraktionskraftsprogram och inledningen av arbetet med att fullfölja det samt vidareutvecklingen av olika branschens kluster verksamhet (bland annat matkluster, fastighetskluster och cirkulär ekonomi som ett genomgående tema i klustren). Vidare vidtogs fler åtgärder för att öka Vandas internationella attraktivitet som var ett prioriteringsområde. Målen har en långsiktig verkan och genom dessa skapas en grund för att stadens livskraft ska utvecklas positivt i framtiden. Genomförandet av livskrafts- och attraktionskraftsprogrammet fortsätter under åren 2020–2021 och resultatområdet innehar en betydande roll i arbetet med att fullfölja programmet.

8. Strategin 6Aika är de sex största städernas gemensamma strategi för stadsutveckling, som förverkligas genom flera olika utvecklingsprojekt. Företagen deltar aktivt i projekten och städer används som en utvecklings- och försöksmiljö för nya innovationer och på det sättet strävar man efter att utveckla ny affärsverksamhet, nytt kunnande och arbetsplatser. Deltagandet i strategin 6Aika har bidragit med ytterligare värdefull information för Vanda stad om det utvecklingsarbete som utförs via projekten och stärkt projektkompetensen i stadsorganisationen. Samtidigt har det i samarbete mellan staden och företagen skapats en ny typ av verksamhetsmodell för gemensam utveckling.
9. Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk nådde de bindande mål i budgeten som staden uppställt. Verksamheten är kostnadseffektiv och de anställdas välmående ligger på en god nivå i en jämförelse inom branschen. Målen för aktionsberedskapstiderna i räddningsverksamheten har man inte lyckats nå när det gäller samtliga riskrutor i klass 1. Aktionsberedskapstiderna påverkas av rusningstrafiken på de stora huvudlederna.
10. Stadsplaneringens resultatområde har en viktig roll i byggandet av stadsmiljön. År 2019 förtätades stadsstrukturen genom planläggning och på detta sätt strävade man efter att öka livskraften i stadens centrumområden och hela staden samtidigt som man såg till att bevara naturvärdena. År 2019 bereddes en ny generalplan som nu är i utkastskedet. Med hjälp av planen försöker man hitta lösningar för stadens kraftiga tillväxt. I planen koncentreras tillväxten i hög grad i den nuvarande strukturen samtidigt som den förnyas och naturvärdena bevaras.
11. Målen för kommunalteknikcentralens ekonomi nåddes både inom driftsekonomi och investeringarna. Målet om klimatneutralitet förverkligas i enlighet med vägkartan för resurssmarthet.
12. Depån sköter centraliserat anskaffning och förvaltning av stadens fordons-, maskin- och tilläggsutrustningsmateriel. Tack vare centraliseringen är verksamhetsmetoderna i staden enhetliga när det gäller fordonsmaterielen. En stor utmaning framöver är att byta ut alla stadens fordon mot fordon som använder alternativa bränslen/drivkrafter enligt målet i vägkartan för resurssmarthet. På depån har redan åtgärder vidtagits för att minska utsläppen och nå målet.
13. Resultatområdet för ekonomi- och förvaltningsservice inom markanvändningen har en viktig stödjande roll i hela verksamhetsområdets verksamhet. Resultatområdet har bland annat berett digitaliseringsplaner för hela verksamhetsområdet och utvecklat ekonomiprocesser för verksamhetsområdet med syfte att förbättra förutsägbarheten framför allt i ekonomin. En viktig åtgärd för hela staden har varit att öka informationen om inomhusluftsreparationer och inomhusluftsfrågor och att förbättra aktualiteten av informationen i fråga.
14. Resultatområdet för fastigheter och boende bidrar med sin verksamhet att skapa förutsättningar för ett balanserat byggande i staden. Resultatområdet deltog i arbetet med att främja ett flertal mål som förverkligar stadens utveckling på lång sikt. Dessa mål nåddes inte i stadens markförsäljningsmål på grund av det försämrade marknadsläget, men markanvändningsersättningarna och arrendeintäkterna ökade ytterligare. Vad gäller förebyggandet av segregation mellan områdena kan man se det som positivt att de nya bostädernas förvaltningsformer år 2019 fördelades jämnt: ägarbostäder 49 procent och hyresbostäder 51 procent. Resultatområdet deltar också i förverkligandet av vägkartan för resurssmarthet i Vanda som resultatområdet har stött bland annat genom att främja ett allt mer energieffektivt byggande i tomtöverlåtelsevillkoren.
15. Mycket uppmärksamhet ägnades åt Tikkurilan pävivakotis ytmaterial, ventilation och akustik och byggandet utfördes väderskyddat. Byggnaden i tre våningar har byggts med syfte att nå en flexibilitet i lokalerna. Byggnadsprojektets slutliga kostnadsprognos ser ut att underskrida riktpriiset. En modell med två föreståndare infördes på försök i daghemmet. I modellen har den pedagogiska ledningen och klientskapsledningen separerats från personal- och ekonomiledningen samt ledningen av stödtjänster.
16. Revisionsnämnden behandlade övervakningen av det effektiverade serviceboendet i utvärderingsberättelsen för 2018 och fortsatte nu med att följa upp hur övervakningen har fortskridit under 2019. Övervakningen effektiverades och under året gjorde enheten för specialboende ett övervakningsbesök som inte anmälts på förhand till varje enhet och köptjänstenhet inom den egna verksamheten.
17. Stödet för närståendevård tryggar klientens förutsättningar att bo i det egna hemmet i många olika situationer och är också ett humant alternativ, förutsatt att närståendevårdarna får tillräckligt med stöd. Det lönar sig att satsa på de förbättringsområden som kom fram i klientenkäten år 2019.

1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

1.1 Vuoden 2019 sitovien tavoitteiden toteutuminen

	Tilinpäätös 2019			Tarkastuslautakunnan näkemys				
	Kaupunginhallituksen raportointi			Toteutumi- sesta eri mieltä tai muu huomau- tus	Syy			
	Täy- sin	Osit- tain	Ei lain- kaan		Rapor- tointi	Mitta- rointi	Ei voida arvioida	Muu syy
1. Turvaamme talouden tasapainon								
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys		x		x	x			
1.2 Kaupunki saa maanmyyntivoittoa vuonna 2019 vähintään 36 miljoonaa euroa			x					
1.3 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	x							
1.4 Onnistunut varainhankinta ja rahoitusris- kien hallinta	x							
1.5 EU- ja muun ulkopuolisen projektirahoit- uksen tehokas hyödyntäminen	x							
4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta								
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030		x		x	x			
4.2 Ekologiset viheryhteydet säilyvät	x							
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	x							
4.4 Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa	x							
5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet								
5.1 Asuntokaavoituksen kohdistuminen ase- manseudulle ja joukkoliikenne vyöhykkeelle	x							
6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä								
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL- sopimusesitys valmistuu		x		x		x		
7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla								
7.1 Työttömyys Vantaalla laskee		x		x		x		
7.2 TYP:n (Työllistymistä edistävä monialai- nen yhteispalvelu) asiakasta aktiivitoimen- piteissä olevien määrä nousee	x							

8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita								
8.1 Vantaalaisten osaamismallin rakentaminen osana 6aika-rahoitusta yhdessä oppilaitosten, kaupungin ja yritysten välillä		x						
9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita								
9.1 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät	x							
10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina								
10.1 Vahvistetaan kaupungin kulttuurista vetovoimaa lisäämällä suurten ja näkyvien tapahtumien määrää	x							
11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä								
11.1 Liikunnallisen elämäntavan lisääminen	x							
12. Hyvinvointierot vähenevät								
12.1 Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan		x		x	x			
12.2 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennaltaehkäisevällä työllä			x					
12.3 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu kotona		x		x	x			
12.4 Ilman 2. asteen tutkintoa olevien vantaalaisten nuorten (alle 30-v.) prosenttiosuus vähenee		x						
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten								
13.1 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan		x						
14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät								
14.1 Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seuranta ja arviointia	x							
15. Kaupungin tilojen sisäilma paranee								
15.1 Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat		x		x			x	
15.2 Sisäilmasta sairastuneille tarjotaan tilat, jotka eivät aiheuta oireita	x							
16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin								
16.1 Uuden asiakas- ja potilastilastojärjestelmän onnistunut käyttöönotto	x			x	x			
16.2 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu			x					
17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisten pääasiointikanava								

17.1 Toimialoja, liikelaitoksia ja osakeyhtiöitä varten luodaan toiminnan digitalisointisuunnitelmat	x								
17.2 Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palveluntarjontaa digitaaliseen muotoon	x								
19. Johtaminen uudistuu muutoksissa									
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	x								
19.2 Toimintakulttuurin ja muutoksen johtamista tuetaan vaikuttavilla esimies- ja työyhteisövalmennuksilla	x								
19.3 Hallittu maakunta- ja sote -uudistuksen johtaminen	ei	voitu	tehdä						
20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat									
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään ja niistä raportoidaan	x								

1.2 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2019 tavoitteiden toteutumisesta

Sitova tavoite 1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Toimintamenojen kasvu on talousarvion 2019 mukainen.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Toimintamenojen kasvuksi alkuperäisessä talousarviossa oli arvioitu 6,2 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätöksen nähden. Toteutunut kasvu oli 6,7 prosenttia. Muutetussa talousarviossa menokasvuksi arvioitiin 7,8 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätöksen nähden. Vaikka muutetun talousarvion raameissa pysyttiin, tarkastuslautakunta katsoo, että tavoite koski nimenomaan alkuperäistä talousarviota, jolloin tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite 4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Kasvihuonekaasupäästöt ovat 0,927 miljoonaa ekvivalenttitonnia vuonna 2018.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan, koska tavoitearvoa ei saavutettu.

Kasvihuonekaasupäästöt olivat raportoinnin mukaan 1 068 miljoonaa ekvivalenttitonnia vuonna 2018. Vaikka päästöt olivat vähentyneet lähtötasosta, tavoitearvoa ei saavutettu ja tavoite ei näin toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite 6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Toteutetaan Helsingin seudulla sovittu asuntotuotantomäärä, ottaen huomioon perheasuntojen tarve. MAL tavoitteet: Asumisen kerrosalaa vuosittain 266 250 km². Uusia asuntoja: 2 400/vuosi. Uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain, mutta mittarointiin huomauttamista.

Tarkastuslautakunta on samaa mieltä tavoitteen toteutumisarvioista. Vaikka asumisen kerrosalaa valmistui tavoitetta vähemmän, asuntoja valmistui selvästi tavoitetta enemmän, joten tavoite voidaan katsoa osittain toteutuneeksi. Tavoitteena oli MAL- tavoitteiden toteuttaminen, mutta mittariksi oli otettu myös MAL-tavoitteisiin kuulumaton mittari (Uudispientalojen luvitusmäärä/vuosi).

Sitova tavoite 12.1 Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Kaikkien toimintayksiköiden, myös vapaa-ajan toimijoiden toimintasuunnitelmiin on kirjattu kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Koulukiusaamisen väheneminen kouluterveyskyselyn "kiusattuna vähintään kerran viikossa %" indikaattorilla mitattuna.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan

Raportoinnissa on laaja selostus eri toimintayksiköiden kiusaamista ehkäisevien toimenpiteiden mukaan ottamisesta yksiköiden toimintasuunnitelmiin. Lopuksi todetaan, että osassa vapaa-ajan toimijoiden toimintasuunnitelmissa on kiusaamista ehkäiseviä toimenpiteitä. Tavoitteena oli, että kaikissa vapaa-ajan toimijoiden toimintasuunnitelmissa on kirjattuna kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet. Koska näin on vain osassa, tavoitteen tämä osa ei toteutunut. Tavoitteen toisen osan raportoinnissa ilmenee, että kouluterveyskyselyn 2019 perusteella kiusaamista kokeneiden alakoululaisten määrä oli lisääntynyt edellisestä kouluterveyskyselystä, näin myös tämä osio tavoitteesta jäi toteutumatta. Tarkastuslautakunta katsoo näin, että tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite 12.3 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu kotona

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palveluja asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on 93,4 prosenttia.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan, koska tavoitearvoa ei saavutettu.

Raportoinnin mukaan omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palveluja asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli 93,2 prosenttia vuonna 2019. Vaikka määrä oli hieman noussut, tavoitearvoa ei saavutettu ja tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite 15.1 Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Sisäilmaoireet korjatussa kohteessa vähenevät 80 prosenttia.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoitetta ei voi arvioida.

Raportoinnissa kerrotaan, että kyselyjä on tehty, mutta kyselyjen tuloksia ei raportoida. Raportoinnin perusteella ei pysty arvioimaan ovatko sisäilmaoireet vähentyneet tavoitteena olleen 80 prosenttia tai yleensä ovatko sisäilmaoireet korjatuissa kohteissa vähentyneet. Tavoitetta ei voi arvioida.

Sitova tavoite 16.1 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Apotin jatkuva palvelu varmistettu ja toinen käyttöönotto toteutuu 10/2019.	Tavoite toteutui kokonaan.	Tavoite toteutui osittain.

Raportoinnissa todetaan, että osa järjestelmän toiminnallisuudesta siirtyi käyttöön otettavaksi vuoden 2020 puolella ja järjestelmän korjaukset ja optimointi jatkuvat edelleen. Tarkastuslautakunta toteaa, että raportoinnin perusteella käyttöönotto ei kokonaisuudessaan toteutunut aikataulun mukaan ja tavoite toteutui näin osittain.

Monta mittaria sisältävät tavoitteet

Strategisissa tavoitteissa oli monta tavoitetta, joilla oli useita mittareita. Jos vain osa mittareista toteutuu arviointia helpottaisi, jos raportoinnista kävisi selkeästi ilmi mitkä mittareista toteutuivat ja mitkä eivät. Alla esimerkki tavoitteesta 7.1.

Mittareiden tilanne kohtaan on jokaisen mittarin perään lisätty merkintä, toteutuiko mittari (T) vai ei (ET). Näin lukija näkee heti, mitkä mittareista toteutuivat ja, mitkä eivät.

7.1 Työttömyys Vantaalla laskee

Mittari	Mittarin tavoitetaso	Mittarien tilanne	Tavoitteen toteutuminen
Vantaan työttömyysaste	9,20 %	8,9% (T)	Tavoite toteutui osittain
Pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kuukautta työttömänä)	alle 3 200	2276 (T)	
Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	alle 1 091	1 171 (ET)	

Johtopäätökset:

Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kuuden tavoitteen toteuma-arviosta. Kolmessa tapauksessa oli kyse tarkalleen määritetystä tavoitearvosta, jota ei oltu saavutettu ja lautakunta katsoi, että nämä tavoitteet eivät toteutuneet lainkaan. Lisäksi yhdessä tavoitteessa (koulukiusaamisen) kahdesta mittarista vain osa toisesta mittarista toteutui ja lautakunta katsoi, että tavoite ei kokonaisuutena toteutunut lainkaan. Yhden tavoitteen osalta (sisäilmakorjaustoimenpiteiden onnistuminen) ei raportoinnissa kerrottu mittarin toteutumisesta, joten arviointia ei voinut tehdä ja yhden kokonaan toteutuneeksi raportoidun tavoitteen (Apotti) kaikki osat eivät olleet vuoden 2019 aikana toteutuneet. Lisäksi yhden tavoitteen mittariksi oli otettu mittari, joka ei kuulunut tavoitteen mittaristoon (MAL-tavoite).

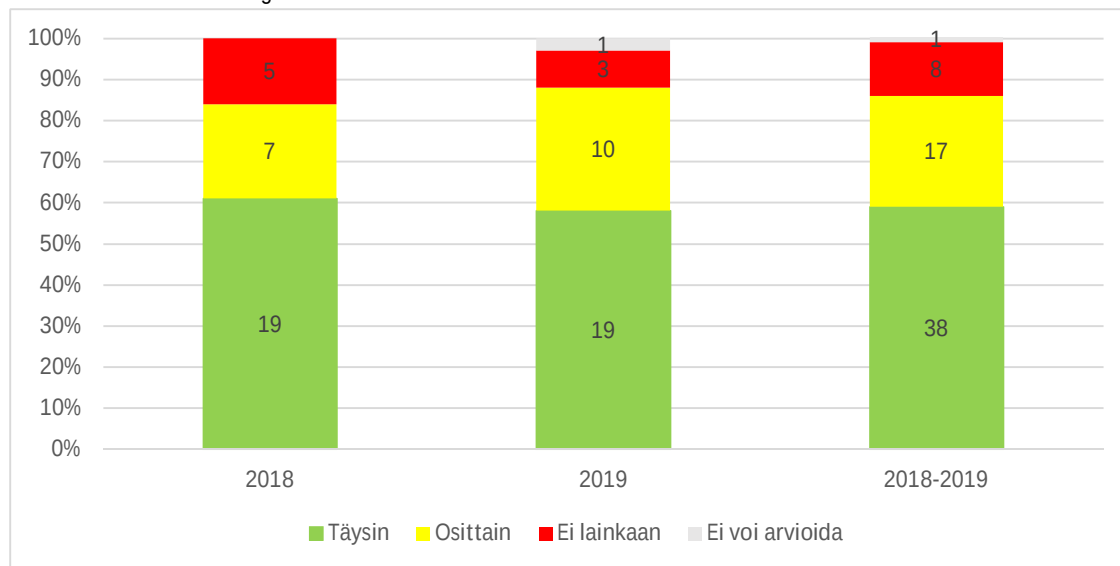
Suosituks:

Jos tavoite sisältää useita mittareita, joista vain osa toteutuu, lautakunta suosittelee merkitsemään mittarien tilannearvioon mitkä mittarit toteutuivat ja mitkä eivät (esimerkkinä tavoite 7.1).

1.3 Strategisten vuositavoitteiden yhteenvetoa 2018-2019

Ohessa on yhteenvetoa Vantaan kaupungin strategisten vuositavoitteiden toteutumisesta vuosina 2018-2019. Vuosille 2018 ja 2019 asetettiin yhteensä 64 tavoitetta (31 vuodelle 2018 ja 33 vuodelle 2019).

Kuva: Vuosittaisten strategisten tavoitteiden toteutuminen 2018–2019

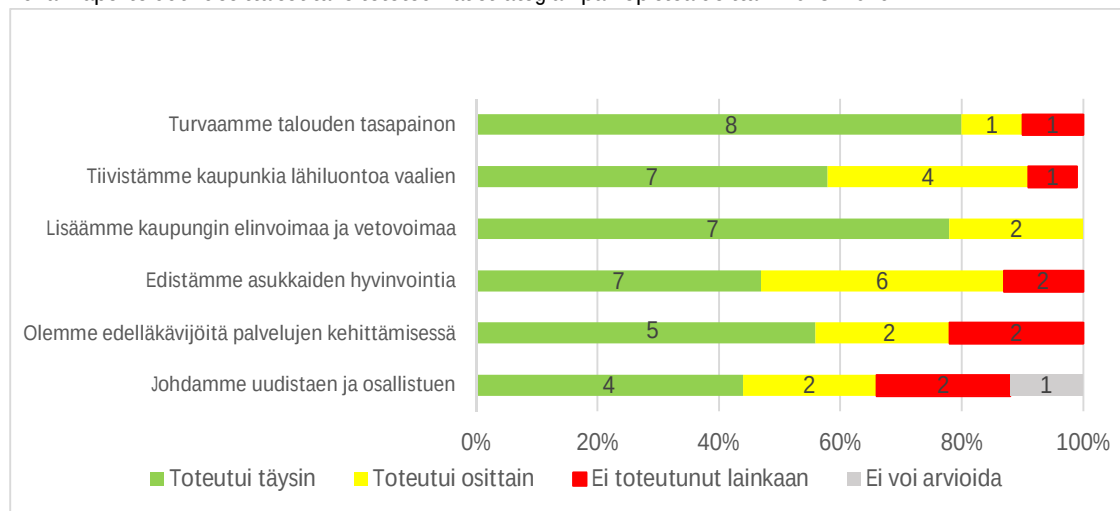

Tarkasteluajanjaksona raportoitiin tavoitteista täysin toteutuneeksi noin 59 prosenttia, osittain toteutuneeksi noin 27 prosenttia ja toteutumatta jääneeksi noin 13 prosenttia. Lisäksi yhden tavoitteen osalta arviointia ei voinut tehdä. Isoja toteumaeroja eroja ei tarkasteluvuosien välillä ole.

Tavoitteiden toteutuminen painopistealueittain

Vantaan strategiassa on kuusi painopistealuetta, joihin vuosittaiset strategiset tavoitteet jakaantuvat. Ohessa koottuna raportoidut tavoitetoteumat strategian painopistealueittain vuosilta 2018–2019.

Kuva: Raportoidut vuosittaiset tavoitetoteumat strategian painopistealueittain 2018–2019

Raportoinnin mukaan neljällä painopistealueella yli 80 prosenttia tavoitteista toteutui täysin tai osittain. Palvelujen kehittämisen painopistealueellakin toteutui kokonaan tai osittain lähes 78 prosenttia tavoitteista. Johtamisen uudistamisen ja osallisuuden osa-alueella tavoitteet toteutuivat hieman heikommin, mutta sielläkin täysin tai osittain toteutui lähes 67 prosenttia tavoitteista. Selvästi parhaiten ovat toteutuneet kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämiseen liittyvät tavoitteet, jotka kaikki toteutuivat kokonaan tai osittain. On huomattava, että tässä vaiheessa (strategiakauden puolivälissä) tarkasteltavat tavoitemäärät ovat melko pieniä, joten yksikin tavoite vaikuttaa melko paljon kokonaistoteumaan. Tavoitteista voidaan tässä vaiheessa haasteellisenä nostaa esiin huostaanottojen tarpeen vähentämiseen liittyvä tavoite, joka ei ole kumpanakaan vuotena toteutunut lainkaan. Kyseinen tavoite on jälleen strategisena tavoitteena vuonna 2020.

Tarkastuslautakunnan arvioinnista

Seuraavan taulukkoon on koottu 2018–2019 vuosilta tavoitemäärät, joista tarkastuslautakunnalla oli huomautettavaa. Suluissa oleva prosenttiluku kertoo, kuinka suurta osaa tavoitteista huomautukset koskivat.

	2018	2019	Yhteensä
Huomautuksia	10 (32%)	7 (21%)	17(27%)

Tarkastuslautakunta huomautti yhteensä kahdeksan tavoitteen osalta raportoinnista, kahden tavoitteen osalta mittaroinnista, yhdeksän kertaa huomautus johtui jostain muusta syystä. On huomattava, että joitain tavoitteita huomautettiin useammasta syystä, esimerkiksi sekä raportoinnista että mittaroinnista.

Raportoinnin osalta huomautukset koskivat raportoinnin epätasällisyyksiä (ei esimerkiksi selviä toteutuiko tavoite). Mittareiden osalta suositeltiin rajoitettavaksi mittarien lukumäärää ja myös joidenkin tavoitteiden epätasällisyyksistä huomautettiin.

Johtopäätökset:

Vantaalla on asetettu vuosina 2018–2019 yhteensä 64 strategista tavoitetta. Tavoitteet jakaantuvat kuuteen strategian painopistealueeseen. Raportoinnin mukaan tavoitteista oli toteutunut kokonaan tai osittain noin 86 prosenttia ja 13 prosenttia ei toteutunut lainkaan ja yhtä tavoitetta ei voinut arvioida. Kuudesta strategian painopistealueesta neljässä yli 80 prosenttia tavoitteista oli toteutunut täysin tai osittain. Haasteelliseksi tavoitteeksi on tässä vaiheessa osoittautunut huostaanottojen tarpeen vähentämiseen liittyvä tavoite, joka ei ole kumpanakaan vuotena toteutunut lainkaan.

Tarkastuslautakunta antoi tarkastelujaksona huomautuksen yhteensä noin 27 prosenttiin tavoitteista. Huomautuksia on annettu tavoitteiden raportointiin, mittarointiin tai muusta syystä. Raportoinnin osalta huomautukset koskivat epätasällisyyksiä ja myös joidenkin tavoitteiden osalta toivottiin lisää täsmällisyyttä ja selkeyttä.

1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2019-2022. Vuonna 2019 keskeisille ja taloudellisesti merkittävälle tytäryhteisöille asetettiin yhteensä 63 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisön raportoinnin mukaan 37 täysin, 16 tavoitetta toteutui osittain ja 9 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi yhden tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä käytettävissä, koska tavoitteena ollut kysely tehdään vasta maaliskuun 2020 aikana, joten sekään tavoite ei toteutunut.

Konsernijaoston raportoinnissa esitetään tavoitteiden toteutuminen seuraavien konserniyhtiöiden osalta: Vantaan Energia -konserni, VAV -konserni, VTK Kiinteistöt Oy -konserni, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, A-Tulkkaus Oy, Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy, Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy, Kiinteistö Oy Kehäsuora, Kiinteistö Oy Tie-depuisto, Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti, Ratakujan Pysäköinti Oy, Tikkuparkki Oy, Ruukkukujan Autopaikat Oy, Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo, Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema, Korson Pienteollisuus Oy, Pallastunturin Liikekiinteistö Oy, As Oy Katriinanrinne, As Oy Vantaan Sepänpuisto, Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus, joista kolmelle viimeiselle kaupunginvaltuusto ei asettanut tavoitteita.

Tilinpäätöksessä raportoidaan Vantaan Energia -konserni, VAV-konserni, VTK Kiinteistöt Oy -konserni, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, A-Tulkkaus Oy ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy.

Tavoitteista toteutui osittain

- Vantaan Energian "Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta" (ydinvoima, jäte-energia) ja "Henkilöstötyytyväisyys".
- Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy "Henkilöstötyytyväisyys"
- Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy "Nettotulos" ja "Työelämäpalaute"
- Ratakujan Pysäköinti Oy "vähintään 0-tuloksen saavuttamisen vaiheittain neljän vuoden aikana"
- Tikkuparkki Oy "0-tuloksen saavuttamisen vaiheittain neljän vuoden aikana"
- Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo "tilikauden tulos" ja "vesi"
- Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema "tilikauden tulos", "Lämpö" ja "Vesi"
- Pallastunturin Liikekiinteistöt Oy "Vesi" ja "Sähkö"
- As Oy Sepänpuisto "Tilikauden tulos"
- Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus "Tilikauden tulos"

Tavoitteista ei toteutunut lainkaan

- Vantaan Energia "Työturvallisuus"
- VAV konserni "Energiankulutuksen vähentäminen"
- VTK Kiinteistöt Oy "Energiankulutuksen vähentäminen"
- A-Tulkkaus Oy "Käännössivujen määrä"
- KOY Lehdokkitien Virastotalo "Sähkö"
- Korson Pienteollisuustalo Oy "Tulos"
- As Oy Katrinanrinne "Tilikauden tulos"
- Kiinteistö Oy Korson Toimistokeskus "Toimintakate" ja "Sähkön, veden ja lämmön kulutuksen vähentäminen"
- VTK -kiinteistöt Oy: tavoitetta "Asiakastytyväisyys" ei voitu vielä raportoida, koska se toteutetaan maaliskuussa 2020 eli sekään ei toteutunut vuonna 2019

Suositus:

Strategisten tavoitteiden ja niiden toteutumiseksi asetettujen vuosittaisten tavoitteiden toteutuminen on omistajaohjauksen näkökulmasta oleellista.

2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS

2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös

Talousarvion toteutuminen

Vantaan tilikauden tulos vuonna 2019 oli -62,7 miljoonaa euroa. Tulos heikkeni lähes 67 miljoonaa vuodesta 2018. Tilikauden alijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli -62,6 miljoonaa euroa. Alkuperäisessä talousarviossa vuodelle 2019 oli arvioitu tilikauden tulokseksi -30,8 miljoonaa. Talousarvioon tehtiin muutoksia, joilla varauduttiin menojen kasvuun sekä ennakoitua pienempään tulokertymään. Muutetussa talousarviossa tilikauden tulokseksi arvioitiin -103,6 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos oli noin 31,9 miljoonaa euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 40,8 miljoonaa euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Verotulojen osalta pitää huomioida, että verohallinnon verokorttiuudistuksen ennakonpidätystavan muutoksen vuoksi ennakkoveroja kertyi kaikille kunnille arvioitua vähemmän. Lopullisesti vaje korjaantuu vuoden 2020 kesällä verotuksen valmistuessa.

Toimintatuotot ylittyivät noin 10,0 miljoonalla eurolla ja toimintakulut alittuivat noin 17,0 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakuluissa suurin alitus tuli henkilöstökuluihin (noin 32 miljoonaa) ja palvelujen ostot taas ylittivät talousarvion noin 23 miljoonalla eurolla. Ostopalvelujen kasvua selitti ennakoitua

suurempi vuokratyövoiman käyttö ja erikoissairaanhoidon kustannusten ylittyminen arvioidusta. Kaupungin koko verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi noin 3,7 prosenttia verrattuna vuoteen 2018. Pelkkiä verotuloja kertyi 3,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Vuoden 2019 muutettuun talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi noin 4,6 miljoonaa euroa ennakoitua enemmän. Valtionosuuksia taas kertyi noin 2,3 miljoonaa ennakoitua enemmän, ja verorahoitus kokonaisuudessaan toteutui muutettuun talousarvioon verrattuna 100,6 -prosenttisesti. Verotulolajeista muutettuun talousarvioon nähden kunnan tuloveroa kertyi noin 8,5 miljoonaa ennakoitua enemmän, kiinteistövero 1,5 miljoonaa ennakoitua vähemmän ja osuus yhteisöveron tuotosta oli noin 2,4 miljoonaa ennakoitua pienempi. Edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta johtuen Vantaan ennakoitujen korkomenot alittuivat noin 1,0 miljoonalla.

Määrärahamuutoksista, määrärahatavoitteiden toteutumisesta (muutettuun talousarvioon nähden) ja lainakannasta vuonna 2019:

- Kaupunginvaltuuston muutokset vuoden 2018 talousarvioon: Käyttötulojen vähennykset noin 18,7 miljoonaa euroa, käyttömenojen lisäykset yhteensä noin 25,1 miljoonaa euroa. Lisäksi verotulojen ja kertymäärviota vähennettiin yhteensä 38 miljoonalla eurolla ja valtionosuuksien kertymäärviota nostettiin 9 miljoonaa euroa. Investointien lisäykset (brutto) olivat noin 10 miljoonaa euroa.
- Toimintatuottojen toteumaprosentti oli noin 102 prosenttia.
- Toimintakulujen toteumaprosentti oli noin 99 prosenttia.
- Verotulojen toteumaprosentti oli noin 100 prosenttia.
- Valtionosuuksien toteumaprosentti oli 101 prosenttia.
- Yhteenlasketut rahoitustulot - ja menot olivat noin 1,0 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän.
- Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat noin 2,5 miljoonaa euroa arvioitua pienempinä.
- Talousarviossa 2019 varauduttiin 57,7 miljoonan euron nettolainanottoon. Pitkäaikaisten lainojen nettolisäykseksi muodostui tilinpäätöksessä 17,7 miljoonaa ja lyhytaikaisten nettolisäys oli 25,5 miljoonaa, joten kokonaisuutena lainakannan nettolisäys oli 43,2 miljoonaa.
- Investointimenot (brutto) toteutuivat noin 11,4 miljoonaa euroa pienempinä ja nettoinvestoinnit noin 18,9 miljoonaa euroa pienempinä. Investointimenojen alittumiseen vaikutti eniten uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen toteutusajankohtien siirtyminen.

Kaupungin taloudellisen tilanteen kehittyminen

Ohessa on tarkasteltu kaupungin taloudellista tilannetta kumulatiivisen yli-/alijäämän muodostumista sekä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirtaa vuosina 2013–2019. Tarkastelu perustuu kyseisten vuosien tilinpäätöksistä koottuihin laskelmiin. Erityisenä tarkastelukohteena on tulo- ja menojen riittävyys.

Kumulatiivisen ylijäämän muodostuminen, luvut miljoonaa euroa

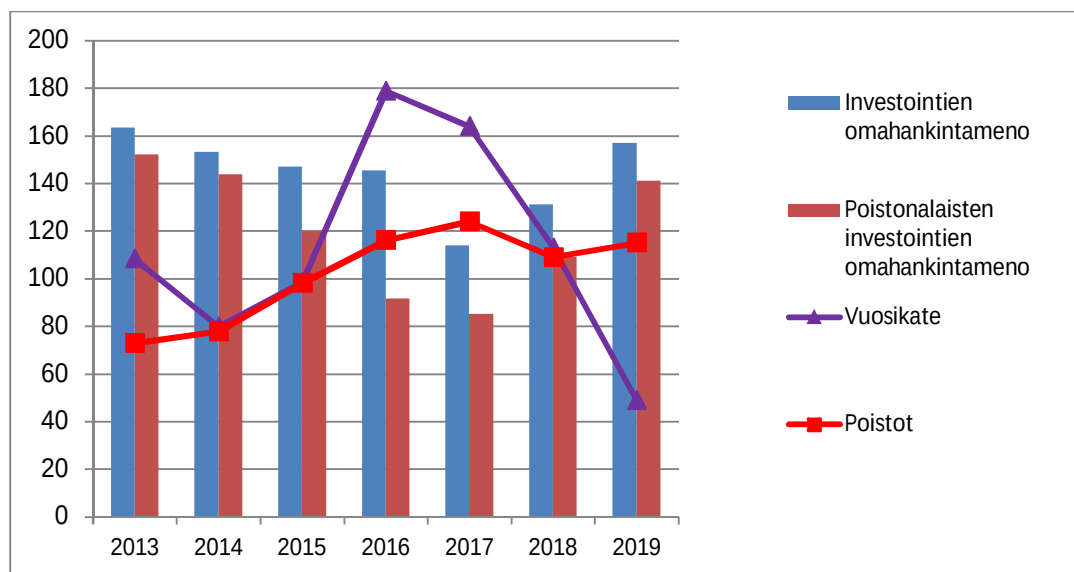
Vuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toimintakate	-976,6	-1 006,4	-1 015,6	-990,0	-1 008,7	-1 072,5	-1 176,9
Vuosikate	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6	49,1
Poistot	-72,9	-77,8	-98,1	-116,1	-123,6	-108,7	-115,2
Tuloslaskelman tulos + satunnaiset tulot	35,6	2,1	1,4	64,5	40,4	3,9	-62,7
Tilinpäätössiirrot	-0,4	-1,0	-0,7	0,3	1,2	1,2	0,2
Ali-/ylijäämä	35,2	1,1	0,7	64,8	41,7	5,2	-62,6

Kumulatiivinen edellisten tilikausien ja kuluvan tilikauden yli/ali jäämät ¹	376,8 (353,1)	354,2 (362,2)	362,9 (360,2)	425,0 (425,5)	467,2 (462,1)	467,3	404,8
---	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	-------	-------

Toiminnan ja investointien rahavirta

Vuosi	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vuosikate	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6	49,1
Satunnaiset tulot	0,0	0,0	1,0	1,8	0,0	0,0	3,3
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-37,9	-37,9	-37,3	-48,9	-40,5	-40,9	-16,8
Investoinnit							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-172,8	-172,8	-152,8	-146,7	-111,3	-134,8	-157,6
Rahoitusosuudet investointeihin	9,3	9,3	5,8	1,3	0,7	3,9	0,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	47,3	47,3	48,4	68,8	50,6	66,7	26,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-45,7	-45,7	-36,5	55,2	63,4	7,6	-94,2

Kumulatiivista ylijäämää oli noin 405 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa. Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) heikkeni 104,4 miljoonaa euroa vuodesta 2018. Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi nyt selvästi negatiiviseksi. Vuonna 2019 vuosikate laski yli 63 miljoonaa edellisvuodesta ja kattoi vain 42,7 prosenttia poistoista. Myös velkamäärä lisääntyi (velan nettolisäys oli noin 43 miljoonaa vuonna 2019). Ohessa tarkasteluna kaupungin talous vuosina 2013–2019 investointien-vuosikatteen ja poistojen avulla. Investoinnit on esitetty omahankintamenona.

¹ Suluissa kumulatiivinen edellisen tilikauden ja ylijäämä, kun tilinpäätöksen jälkeen ylijäämään tehdyt oikaisut on otettu huomioon.

Investointitaso oli vuonna 2019 vertailujakson toiseksi korkein. Vuosikate, joka aiempina vertailuvuosina kattoi poistot, jäi nyt selvästi alemmalle tasolle ja kattoi nyt vain 42,7 prosenttia poistoista.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin talouden kehitys kääntyi selvästi negatiiviseksi vuonna 2019. Talouden heikkenemiseen vaikutti yhtenä suurena, kaupungista riippumattomana tekijänä myös verokorttiuudistuksen ennakonpidätystavan muutos, jonka aiheuttama vaje vuoden 2019 verotuloille korjaantuu vasta vuoden 2020 kesällä verotuksen valmistuessa.

Huonontuvaan taloustilanteeseen varauduttiin kaupungissa talousarviomuutoksilla ja muutetun talousarvion raameissa pysyttiin. Lainamäärä lisääntyi, joskin pitkäaikainen lainakanta kasvoi kuitenkin melko maltillisesti. Suuri lainamäärä on iso riskitekijä kaupungin taloudessa.

Liikelaitokset²

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Talouden toteuma 2019 (luvut 1000 euroa)

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	38 298	38 970
Liiketoiminnan kulut	-36 841	-37 387
Poistot ja arvonalenemiset	-1 457	-1 250
Liikeliikäämä/(-alijäämä)	0	333
Rahoitustuotot ja kulut	0	2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	334
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	342
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	676

Investoinnit (brutto, tuhatta euroa)

Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
2 300	2 295

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen talousarvion sitovat määrärahaerät ovat liikelijäämä ja bruttoinvestoinnit. Vuodelle 2019 pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymässä talousarviossa sitovina määrärahoina olivat liikelijäämä 0 euroa ja 2 300 000 euron bruttoinvestoinnit. Tilinpäätöksessä pelastuslaitoksen liikelijäämä oli noin 333 000 euroa. Bruttoinvestoinnit toteutuivat hieman talousarviota pienempinä.

² Liikelaitosten talouden vertailutaulukot on tiivistetty lyhyeen muotoon yhdistelemällä tuloslaskelman varsinaisen toiminnan tuotto- ja kuluerät yhdeksi eräksi.

Vantaan Työterveys liikelaitos

Talouden toteuma 2019 (luvut 1000 €)

Vantaan Työterveys liikelaitos	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	6 844	4 657
Liiketoiminnan kulut	-6 635	-4 271
Poistot ja arvonalenemiset	-51	-34
Liikelylijäämä(-)/alijäämä)	158	352
Rahoitustuotot ja kulut	-11	-10
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos lisäys (-) tai vähennys (+)	51	122
Tuloverot	0	-13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	198	451

Investoinnit 2019 (brutto)

Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
60	0

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sitova määräraha/tuottovaatimus on vuosittain Vantaan kaupungille maksettava seitsemän prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja seitsemän prosentin korko peruspääomasta. Maksettavien korkojen euromäärä yhteensä vuonna 2019 oli 13 068 euroa. Työterveys liikelaitos maksoi kyseisen koron lainasta ja peruspääomasta vuonna 2019. Huomattavaa on, että talousluvut ovat 31.7. 2019 mennessä kertyneitä, sillä liikelaitoksen toiminta ja henkilöstö siirtyivät yhtiöittämisen myötä 1.8.2019 lukien Vantaan Työterveys Oy:lle. Kaupunginvaltuuston 16.12.2019 tekemän päätöksen mukaisesti Vantaan Työterveys liikelaitos lakkautettiin 31.12.2019.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talouden toteuma 2019 (luvut 1000 €)

Suun terveydenhuollon liikelaitos	Talousarvio 2019	Tilinpäätös 2019
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	23 380	23 035
Liiketoiminnan kulut	-23 055	-23 928
Poistot ja arvonalenemiset	-64	-52
Liikelylijäämä/alijäämä	262	-946
Rahoitustuotot ja kulut	-209	-211
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	53	-1 157

Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	53	-1 157

Investoinnit 2019 (brutto)

Investoinnit rahoitettiin vuonna 2019 leasing-perusteella, joten taseeseen kirjattavia bruttoinvestointeja ei ollut.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle oli talousarvion sitovina erinä vuosittain Vantaan kaupungille maksettava seitsemän prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja seitsemän prosentin korko peruspääomasta sekä liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Kaupungille maksettavien korkojen euromäärä oli vuonna 2019 yhteensä noin 227 000 euroa, jonka liikelaitos maksoi kaupungille. Liikeylijäämää arvioitiin talousarviossa kertyvän noin 262 000 euroa mutta liikelaitos teki yli 900 000 euron liikealijäämän, joten tavoitteesta jäätin yli 1,1 miljoonaa euroa. Tilikauden alijäämä liikelaitoksella oli lähes 1,2 miljoonaa euroa. Liikevaihtoa liikelaitokselle kertyi lähes 350 000 euroa arvioitua vähemmän ja materiaali- ja palveluostot ylittyivät selvästi. Liikelaitoksen alijäämä tilikaudelta 2019 oli yli miljoona euroa ja liikelaitoksen peruspääoman alijäämä on nyt noin 750 000 euroa. Investointeja liikelaitos ei tehnyt.

Kuntalain 110 §:ssä todetaan kunnan alijäämästä (kyseistä pykälää sovelletaan myös kunnalliseen liikelaitokseen): ”Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnan 26.2.2020 pidetyssä kokouksessa käsiteltiin liikelaitoksen tilinpäätös. Tilinpäätöstä käsittelevässä pykälässä alijäämän kattamisvelvoite huomioitiin. Kyseiseen pykälään kirjattiin: ”Liikelaitoksen alijäämä tulee kattaa seuraavien vuosien aikana vallitsevan normiston mukaisesti. Liikelaitoksen johtokunta tulee käsittelemään suunnitelman alijäämän kattamiseksi. Suunnitelma peruspääoman kattamiseksi keskittyy toiminnan selkiennyttämiseen ja toiminnan keskittämiseen, liikevaihdon määrä- ja hintaerien täsmentämiseen sekä ulkoistusmahdollisuuksien käyttöön.”

Vaikutus kaupungin talouteen

Liikelaitosten taloudellinen vaikutus koko Vantaan talouteen oli vuonna 2019 noin 30 000 euroa negatiivinen.

Johtopäätökset:

Liikelaitoksista Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan työterveys liikelaitos saavuttivat ennakoitua paremman taloudellisen tuloksen ja näiden liikelaitosten sitovat erät ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat. Suun terveydenhuollon liikelaitos maksoi tavoitteensa mukaiset korot kaupungille, mutta sen sitovista eristä liikeylijäämää ei kertynyt talousarviossa arvioidusti, vaan liikelaitoksen tilinpäätös jäi alijäämäiseksi.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen peruspääoman alijäämä on nyt 750 000 euroa. Liikelaitoksen tulee kattaa alijäämä enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Samoin sen tulee tehdä suunnitelma yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamisvelvoite on otettu huomioon liikelaitoksen pöytäkirjassa vuoden 2019 tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä ja samoin mainittiin, että johtokunta tulee käsittelemään suunnitelman alijäämän kattamiseksi.

Suositus:

Tarkastuslautakunta edellyttää, että suun terveydenhuollon liikelaitos ryhtyy mahdollisimman nopeasti kuntalain vaatimiin toimenpiteisiin liikelaitoksen peruspääoman alijäämän kattamiseksi.

2.2 Koko kaupunkikonsernin talous

Seuraavissa taulukoissa verrataan emokaupungin ja koko konsernin vuoden 2019 tilinpäätöstietoja ja keskeisiä tilinpäätöksen tunnuslukuja toisiinsa.

Kaupungin ja koko konsernin tuloksen muodostuminen:

M€	Kaupunki	Konserni
Toimintatuotot	230,5	1 082,4
Toimintakulut	-1 407,5	-2 051,9
Osuus osakkuusyritysten voitosta ja tappioista	-	9,3
Toimintakate	-1 177,0	-960,3
Verorahoitus (sisältää valtionosuudet)	1 198,9	1 199,5
Rahoitustuotot ja -kulut	27,1	-5,9
Vuosikate	49,1	233,4
Poistot ja arvonalentumiset (sisältää suunnitelman mukaiset poistot, Omituksen eliminointierot ja arvonalentumiset)	-115,2	-214,0
Satunnaiset erät	3,3	-2,4
Varausten lisäys		3,3
Rahastojen lisäys		-
Tilinpäätössiirrot	0,2	-
Tilikauden verot	-	-0,3
Laskennalliset verot	-	-10,6
Vähemmistöosuudet	-	-7,3
Tilikauden yli/alijäämä	-62,6	-18,8

Kaupungin ja koko konsernin keskeisten tunnuslukujen vertailu:

	Kaupunki	Konserni
Vuosikate, % poistoista	42,7	109,1
Investointien tulorahoitus, %	31,4	55,9
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	1 731,6	2 767,6
Lainakanta, euroa per asukas ³	4 084,7	8 591,2
Lainanhoitokate	0,6	3,8
Suhteellinen velkaantuneisuus %	78,5	110,5
Lainat ja vuokravastuut (miljoonaa euroa)	1 506,5	2 412,6

³ Asukaskohtaiset luvut on laskettu käyttäen Tilastokeskuksen lopullista väestötilastoa Vantaan asukasluvusta 31.12.2019 tilanteessa (233 775 asukasta).

Tulorahoitus ei enää riittänyt poistojen kattamiseen emokaupungissa, mutta konsernissa poistot pystyttiin vielä tulorahoituksella kattamaan. Koko konsernin alijäämä oli noin 46 miljoonaa euroa pienempi kuin emokaupungin alijäämä.

Kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluku on 0,6 ja se heikkeni hieman vuodesta 2018 (vuonna 2018 lainanhoitokate oli 0,7). Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus ei kaupungilla kokonaan riittänyt vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun vuonna 2019. Konsernin lainanhoitokate heikkeni myös viime vuodesta ja oli nyt 3,9. Suhteellinen velkaantuneisuus osoittaa koko velkataakan suuruuden ja tämä tunnusluku heikkeni hieman sekä emokaupungissa että konsernissa vuodesta 2018. Emokaupungilla ja konsernilla on merkittävän suuri velkataakka. Velan takaisin maksuun tarvittaisiin konsernissa selvästi yli vuoden tulorahoitus ja emokaupungin koko velan takaisinmaksuun kului 78,5 prosenttia vuoden tulorahoituksesta.

Vantaa ja kriisikuntakriteerit

Ohessa on tarkasteltu Vantaan vuoden 2019 tilinpäätöslukuja ja kuntalain voimassa olevien kriisikuntakriteerien täyttymistä.

Alijäämäkriteerit, jos jompikumpi täyttyy, kriisikuntamenettely käynnistyy		
1. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan konsernitaseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa (eli neljässä vuodessa.)	Kriteeri ei täyty, Vantaalla ylijäämää konsernitaseessa vuonna 2019 yhteensä noin 647 miljoonaa euroa.	
2. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.	Kriteeri ei täyty Vantaalla konsernitaseessa on ollut koko ajan ylijäämää, ylijäämä konserniti-linpäätöksessä 2019 oli noin 2 770 euroa/asukas	
Muut kriteerit. Kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot.		
1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;	Kriteeri ei täyty. Konsernin vuosikate oli Vantaalla vuoden 2019 tilinpäätöksessä 233,4 miljoonaa positiivinen.	
2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;	Kriteeri ei täyty. Tuloveroprosentin keskiarvo kunnissa vuonna 2019 noin 19,88 prosenttia. (Kuntaliito: Kuntien vuoden 2019 veroprosentit) Vantaan tuloveroprosentti on 19.	

3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;	Kriteeri ei täyty. Vuonna 2018 kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta oli 6 537 euroa (kuntaliitto). 50-prosentin ylitys tarkoittaa lainakantaa 9805,5 euroa/asukas. Vantaan tilinpäätöksessä 2018 konsernilainakanta/asukas oli 8 591,1 euroa.	
4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.	Kriteeri täyttyy. Vantaan konsernitalinpäätöksen mukaan suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2019 oli 110,5 prosenttia	

Johtopäätökset:

Kaupungin ja konsernin talous heikkenivät. Molempien tilinpäätös oli nyt alijäämäinen ja samalla lainamäärä kasvoi. Tulopuolta heikensi yhtenä ulkopuolisena tekijänä verohallinnon verokorttiuudistuksen ennakonpidätystavan muutoksen aiheuttama vaje kuntien verotulokertymiin. Velkamäärä kasvoi ja on edelleen talouden iso riskitekijä. Nykyisten kriisikuntakriteerien osalta Vantaalla täyttyy vain suhteellisen velkaantuneisuuden kriteeri. Suhteellisen velkaantuneisuuden kriteeri kuuluu kriteerikategoriaan, jossa pitäisi myös kolmen muun kriteerin täyttyä kahtena vuonna peräkkäin, jotta arviointineuttelyyn jouduttaisiin.

2.3 Suurten kaupunkien vertailua

Alla olevassa taulukossa vertaillaan kuuden suurimman kaupungin keskeisiä talouden tunnuslukuja vuodelta 2019. Tunnusluvut on kerätty kaupunkien kaupunginhallituksissa hyväksytyistä vuoden 2019 tilinpäätöksistä. Tunnuslukuja on seitsemän jokaisella kaupungilla eli yhteensä 42. Tunnuslukujen tasoluokittelu perustuu Kuntaliiton määrittelyyn. Tunnusluvuissa on vuoden 2019 tunnusluvun alla suluissa kyseisen tunnusluvun arvo vuonna 2018.

	Espoo	Hel-sinki	Oulu	Tampere	Turku	Vantaa
Vuosikate % poistoista	96	203	49	81	20	43
	(121)	(217)	(71)	(44)	(11)	(104)
Investointien tulorahoitus %	58	97	36	59	10	31
	(72)	(123)	(45)	(24)	(8)	(86)
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	1 766	9 339	3 848	1 895	889	1 732
	(1 853)	(8 877)	(4 111)	(1 968)	(1 089)	(2 048)
Lainakanta, euroa per asukas	3 413	1 551	3 407	3 337	3 837	4 085
	(2 814)	(1 698)	(3 170)	(2 850)	(4 290)	(3 966)
Lainanhoitokate	2,7	7,4	1,5	1,8	0,2	0,6
	(3,2)	(6,3)	(1,9)	(3,3)	(0,1)	(0,7)
Suhteellinen velkaantuneisuus %	63	44	69	62	71	79
	(54)	(46)	(67)	(60)	(79)	(75)
Konsernin (sisältää kaupungin) lainakanta euroa/asukas	13 125	7 914	4 707	8 034	7 539	8 591
	(12 349)	(7 691)	(4 096)	(7 307)	(7 823)	(8 451)

Vuonna 2019 kaupunkien tunnusluvut kokonaisuutena heikkenivät vuoden 2018 tasosta. Tunnuslukuista 30 pysyi vuoden 2018 tasolla, 9 tunnusluvun arvo heikkeni ja 3 tunnusluvun arvo parantui. Hyvällä tasolla oli nyt 11 tunnuslukua (12 vuonna 2018), tyydyttävällä tasolla oli 10 tunnuslukua (15 vuonna 2018) ja heikolla tasolla oli 21 tunnuslukua (15 vuonna 2018). Kaupungeista Espoolla kahden tunnusluvun arvo heikkeni, Oululla yhden tunnusluvun arvo heikkeni, Tampereella neljän tunnusluvun arvo heikkeni ja kahden parani, Vantaalla kahden tunnusluvun arvo heikkeni, Helsingillä kahden tunnusluvun arvo parani ja Turun tunnuslukujen arvot pysyivät vuoden 2018 tasolla. Eniten hyvällä tasolla olevia tunnuslukuja (viisi) oli Helsingillä.

Kertynyt ylijäämä asukasta kohden tunnusluvun arvot olivat kaikilla kaupungeilla edelleen hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus ja kaupungin lainakanta euroa/asukas tunnusluvut heikkenivät eniten ja nyt kyseiset tunnusluvut ovat viidellä kaupungilla heikolla tasolla, kun vuonna 2018 nämä tunnusluvut olivat kolmella kau-

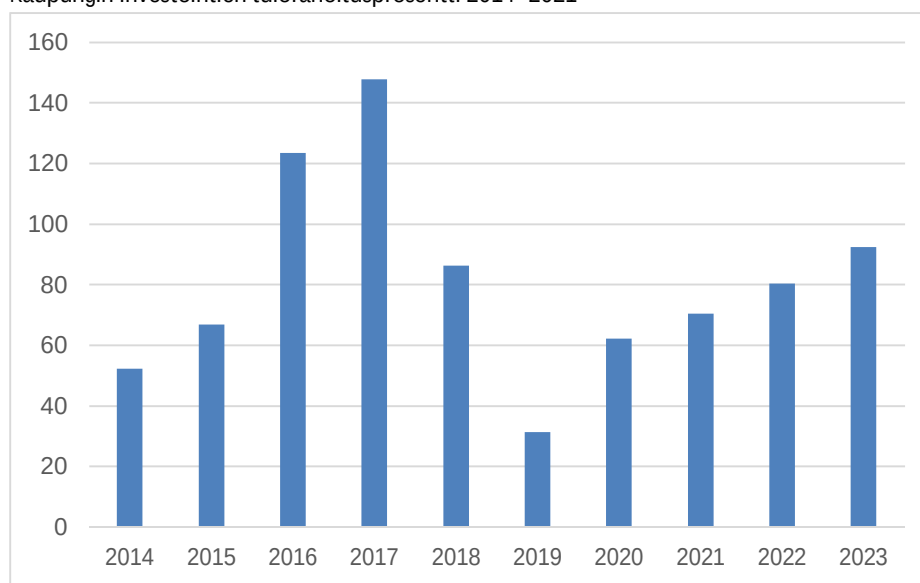
pungilla heikolla tasolla. Vuosikate poistoista tunnusluku heikkeni kahdella ja parani yhdellä kaupungilla. Investointien tulorahoitusprosentin tunnusluku heikkeni yhdellä ja parani yhdellä kaupungilla. Sekä lainanhoitokatteen ja konsernin asukaskohtainen lainamäärän tunnusluku heikkenivät yhdellä kaupungilla.

2.4 Investoinnit

Investointien tulorahoitusprosentti

Oheisessa kaaviossa on Vantaan kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuosilta 2014–2023. Vuonna 2019 tulorahoitusprosentti laski selvästi ja oli vain 31,4 prosenttia. Vuodesta 2020 eteenpäin tulorahoitusprosentti perustuu taloussuunnitelman 2020–2023 ennusteisiin.

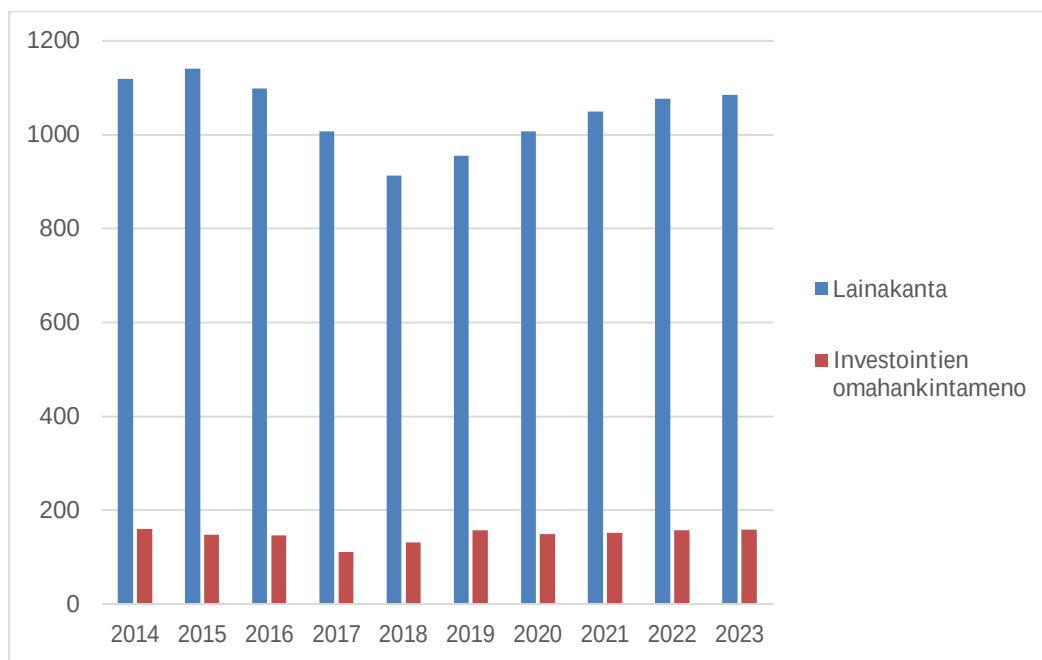
Kaupungin investointien tulorahoitusprosentti 2014–2021

Lainamäärä ja investoinnit

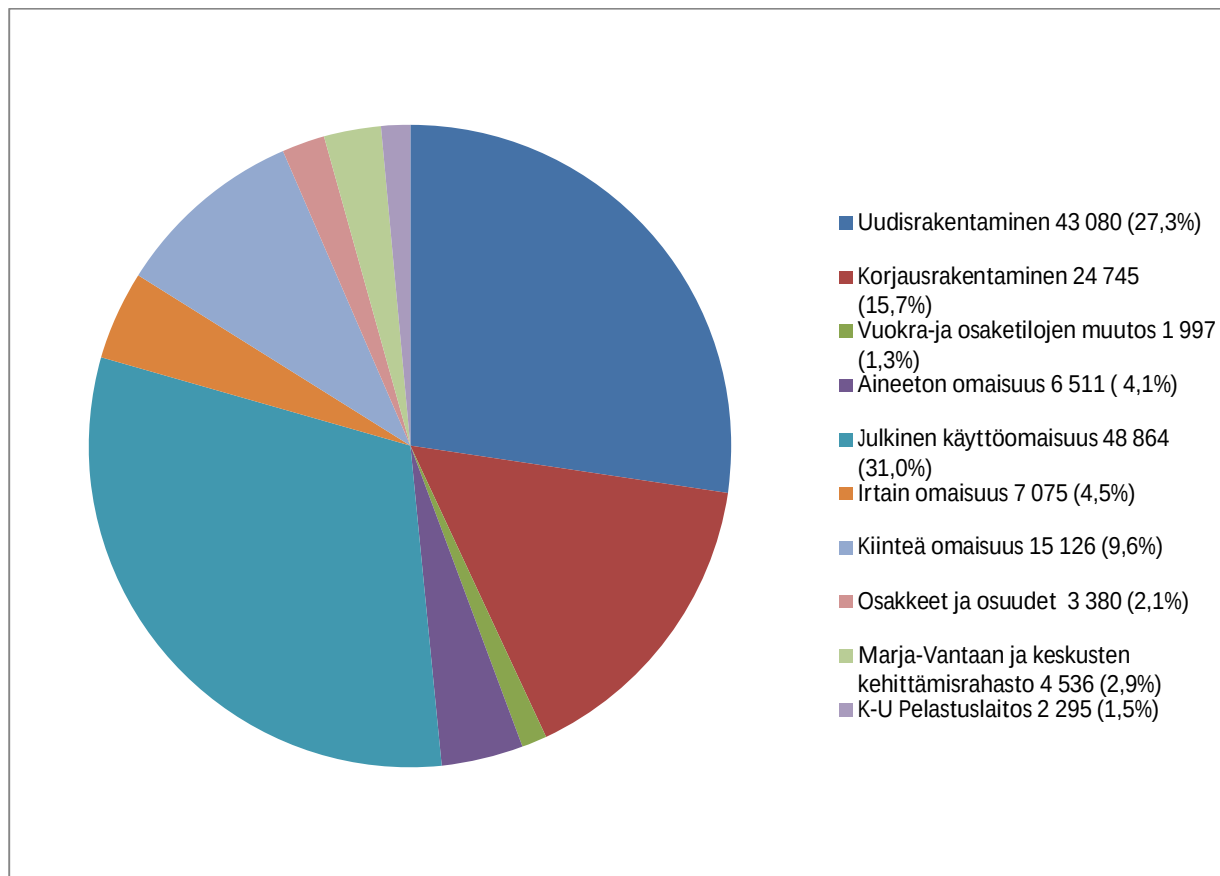
Seuraavassa kuvataan lainamäärän ja investointien omahankintamenojen⁴ kehitystä vuodesta 2014 (luvut miljoonaa euroa). Vuodesta 2020 eteenpäin luvut ovat taloussuunnitelmassa 2020–2023 esitettyjä ennusteita. Lainamäärässä on mukana sekä kaupungin lyhyt- että pitkäaikaiset lainat.

⁴ Investointien omahankintameno = investointimenoista on vähennetty niihin saadut rahoitusosuudet

Investointien jakauma 2019

Ohessa kuvattuna kaupungin investointien (brutto) toteumarakenne vuodelta 2019, luvut ovat tuhatta euroa. Rakentamisen investoinnit (uudisrakentaminen ja korjausrakentaminen) ja julkiseen käyttöomaisuuteen liittyvät investoinnit (esimerkiksi liikenne-, urheilu- ja virkistysalueiden rakentaminen) olivat suurimmat investointilajit.

Johtopäätökset:

Investointien tulo-rahoitusprosentti jäi 2019 vuonna 31,4 prosenttiin. Kaupungin lainamäärä nousi 43,2 miljoonaa. Investointitaso tulee jatkossa taloussuunnitelman arvion mukaan hieman nousemaan viimeisinä suunnitelmavuosina, mutta investointien tulo-rahoitusprosentin ennakoidaan paranevan. Kuitenkin myös lainakannan ennakoidaan taloussuunnitelmakaudella 2020–2023 vuosittain hieman kasvavan.

3 HSL

Perustehtävät, päätöksenteko ja organisaatio

Helsingin seudun liikenne kuntayhtymä, HSL, perustettiin kesäkuussa 2009 ja sen toiminta käynnistyi 1.1.2010. HSL vastaa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta (HLJ). Se suunnittelee ja järjestää toimialueensa joukkoliikenteen ja edistää sen toimintaedellytyksiä sekä hankkii bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut. HSL hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat, vastaa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta sekä järjestää lippujen myynnin ja vastaa matkalippujen tarkastuksesta.

Ylintä päätösvaltaa käyttää kaksi kertaa vuodessa kokoontuva yhtymäkokous, johon jäsenkunnat valitsevat edustajansa. Yhtymäkokous päättää kuntayhtymän tilinpäätöksestä viimeistään toukokuun loppuun mennessä ja talousarviosta ja -suunnitelmasta viimeistään marraskuun lopussa. Kuntayhtymän 14-jäseninen hallitus valvoo kuntayhtymän etua, järjestää sen hallinnon ja päättää toimintaperiaatteista. Lisäksi hallitus muun muassa päättää taksoista ja tariffeista, toimialueensa joukkoliikenteen palvelutarjonnan määrästä ja laadusta sekä hankittavasta liikenteestä ja liikennöintisopimuksista. Tarkastuslautakunnan kokoonpanoon kuuluu viisi jäsentä.

Kaupungin omistajaohjaus toteutuu osallistumisena HSL:n päätöksentekuelinten, yhtymäkokouksen ja hallituksen kokouksiin. Lisäksi Vantaa valvoo kuntalaisten etuja antamalla vuosittain lausunnon alueidensa joukkoliikenteen palvelutasotavoitteista kokonaisuutena, Vantaan määrärahoista sekä joukkoliikenteen kehittämissuunnitelmista. Vantaa ja muut kuntayhtymään kuuluvat kunnat antavat lausunnon myös lippulajeista, lipunhinoista ja alennusryhmistä, ennen kuin HSL päättää niistä.

Toimitusjohtaja johtaa kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa sekä toimii hallituksen kokouksessa esittelijänä. Toiminta on jakautunut viiteen osastoon: liikennejärjestelmä ja tutkimukset, joukkoliikenne, asiakkuus ja myynti, teknologiaratkaisut sekä hallinto- ja strategiapalvelut.

Työntekijöitä on 421. Valtaosa henkilöstöstä työskentelee joko joukkoliikenteen suunnittelun, tutkimuksen ja tietojärjestelmien asiantuntijatehtävissä tai matkalippujen tarkastukseen liittyvissä tehtävissä.

Strategia 2018–2021

HSL:n strategia korostaa kestävästä kehitystä; ympäristöystävällisyyden ja päästöttömyyden lisäksi haetaan myös taloudellista ja sosiaalista kestävyyttä. HSL tavoittelee erinomaista asiakaskokemusta ja nostaa asiakkaan ja hänen tarpeensa kaiken suunnittelun ja tekemisen keskiöön. Strategia korostaa tehokasta runkoverkkoa, joka mahdollistaa sujuvan liikkumisen. Lisäksi se painottaa jatkuvaa uudistumista ja muutosten ennakointia, aktiivista yhteistyötä sekä hyvää ja vastuullista taloudenpitoa, joka mahdollistaa kilpailukykyiset lippujen hinnat.

Talous ja tulokorttitavoitteet 2019

Tilikauden 2019 toimintatuotot olivat 748,2 miljoonaa euroa (talousarviossa 737,6 miljoonaa euroa). Toimintakuluiksi arvioitiin 735,3 miljoonaa euroa (talousarviossa 754,5 miljoonaa euroa). Näin toimintakate oli 13 miljoonaa euroa (talousarviossa -16,9 miljoonaa euroa). Tilikauden tulos oli 4,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vyöhykeuudistus nosti HSL:n lipputuloja ennakoitua enemmän. Selittäjänä on etenkin ABC-lipun ennakoitua suurempi osuus myynnistä, ja lisäksi täysin uudet sekä uudelleen aktivoituneet vanhat asiakkaat. Loppuvuodesta 2019 HSL päätti alentaa kausilipun hintaa pitkillä matkoilla. Hinnanalennukset tulivat voimaan vuoden 2020 alusta ja ne kohdistettiin pisimpien matkojen hintoihin, koska niillä siirtyminen autoilusta joukkoliikenteeseen vaikuttaa suotuisimmin liikenteen päästöihin. Lipputulojen osuus tuloista on 52 prosenttia, kuntaosuuksilla katetaan 46 prosenttia. 1 prosentti on muita myyntituloja ja yksi prosentti valtionosuutta. Menoista liikkennöinti muodostaa suurimman osan, 70,2 prosenttia. Infraan kuluu 20,5 prosenttia. Palveluiden ostot 4,9 prosenttia, henkilöstö noin 3,1 prosenttia ja loppu muita kuluja.

Alla olevassa taulukossa on esitetty toimintatuottojen, -kulujen ja -katteen kehitys vuosilta 2017–2019.

(miljoonaa euroa)	2019	TA 2019	2018	2017
toimintatuotot	748,2	737,6	728	657,2
toimintakulut	735,3	754,5	708,4	648,1
toimintakate	13,0	-16,9	19,7	9

Toteutuneet investointimenot olivat 11,1 miljoonaa euroa (talousarviossa 13,7 miljoonaa euroa).

Vuoden 2019 tulokorttitavoitteissa kolme kärkeä

- 1) Matkustustiedon kerääminen ja hyödyntäminen
- 2) vyöhykeuudistuksessa onnistuminen mittareina asiakastytyväisyys, sidosryhmien tietoisuus uudistuksesta, käyttöönoton toteutuminen suunnitelman mukaan, kokonaismyynti (lipputulot), matkustusmäärä sekä asiakaspalautteet
- 3) maksamisen kehittäminen. Kehittämiskohteina olivat niin HSL-sovellus, lähimaksaminen, tunniste pohjaisen maksamisen ratkaisut kuin nettilatauksen toteuttaminen HSL-kortteihin. Viimeksi mainitun mittarina oli, että

nettilataus on käytössä, minkä voidaan todeta jääneen toteutumatta vuonna 2019. Lähimaksamisen toteuttaminen on puolestaan hyvin kallista, eikä sitä tämän hetkiselä laitekannalla ole helppoa toteuttaa.

Joukkoliikenteen järjestäminen

HSL:llä ja jäsenkunnilla on lukuisia eri työryhmiä, joissa valmistellaan yhdessä liikennejärjestelmää ja joukkoliikennettä koskevia asioita. Vantaa on mukana monissa HSL-vetoisissa projekteissa ja monia joukkoliikenteen infrastruktuuriin liittyviä asioita, esimerkiksi pysäkkien sijoittelua ja terminaalien suunnittelua, tehdään yhdessä HSL:n kanssa.

HSL järjestää joukkoliikennepalvelut ostopalveluina. Bussiliikenne on täysin kilpailutettu. Sen kilpailutukset jaetaan suuriin ja pieniin kohteisiin, jotta myös pienemmillä yhtiöillä olisi mahdollisuus jättää tarjouksia. Metro- ja raitiovaunuliikenne hankitaan suoraan hankintana. Lähijunaliikenteen sopimus on voimassa vuoteen 2021 ja tulevan kauden kilpailutus on käynnissä. Päätös junaliikenteestä tehdään toukuuussa 2020 ja kilpailutettu liikenne aloittaa kesällä 2021.

Kuva: Pertti Raami

Tutkimustiedon hyödyntäminen

HSL tekee tutkimusta joukkoliikenteen kehittämiseksi. Tutkimuksen tavoitteena on tukea sekä seudun pitkäjänteistä liikennesuunnittelua että yksittäisen bussilinjan sujuvaa liikennöintiä. Henkilöliikenteen tutkimuksilla selvitetään seudun asukkaiden arkipäivän liikkumista. Esimerkiksi liikkumistutkimus on Helsingin seudun kuntien ja HSL:n tekemä tutkimus, jolla selvitetään Helsingin seudun asukkaiden liikkumistottumuksia millä tahansa kulkutavalla. Liikkumistutkimuksen tulokset ovat keskeinen tietolähde Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisessa sekä liikenne-ennustemallien ylläpidossa ja kehittämisessä HSL:llä. Viimeisin laaja liikkumistutkimus tehtiin syksyllä 2018. Helsingin seudun asukkaat tekivät syksyllä 2018 yhteensä keskimäärin 4,7 miljoonaa matkaa arkipäivässä seudun sisällä. Syksyllä 2018 asukkaat tekivät henkeä kohti keskimäärin 3,5 matkaa arkipäivässä, kun syksyllä 2012 matkoja tehtiin henkeä kohti 3,2. Merkittävin ero syksyjen 2012 ja 2018 välillä Helsingin seudun asukkaiden kulkutapojen käytössä on se, että syksyllä 2018 asukkaat tekivät enemmän matkoja henkeä kohti kävellen ja pyöräillen. Henkilöautomatkojen ja joukkoliikennematkojen määrä henkeä kohti ei juuri muuttunut.⁵

HSL tekee myös muita liikennetutkimuksia liikennejärjestelmäsuunnittelun tarpeisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi Maankäytön, asumisen ja liikenteen seutubarometri (MAL-barometri), tavaraliikenteen tutkimukset sekä kulkumuotojakauman, liikennemäärien ja autotiheyden seuranta.

Matkustajamäärät

⁵ https://www.hsl.fi/sites/default/files/hsl_julkaisu_9_2019_netti.pdf

Vuonna 2019 HSL:n joukkoliikenteessä oli yhteensä 396,9 miljoonaa matkustajaa eli nousua joukkoliikennevälineeseen. Tässä on kasvua edelliseen vuoteen 2,5 prosenttia. Indeksoituna joukkoliikenteen nousumäärät ovat koko seudulla kasvaneet enemmän kuin mitä väkiluku on kasvanut. Vantaan sisäisen liikenteen matkustajamäärät olivat tammi-elokuussa 2019 nousseet 5,5 prosenttia verrattuna vuoden 2018 tammi-elokuuhun.

Asiakastyytyväisyys

Asiakkaiden tyytyväisyyttä mitataan muun muassa asiakastyytyväisyystutkimuksella, asiakaskyselyllä ja kansainvälisessä BEST-kyselytutkimuksessa.

Asiakastyytyväisyystutkimus (ASTY) toteutetaan kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tämä toteutetaan joukkoliikennevälineissä tehtävänä kyselytutkimuksena. Syksyn raporttiin on myös koottu arvosanat koko vuoden osalta. Tyytyväisten osuudessa on usein pientä vaihtelua sekä vuosien välillä että saman vuoden eri tutkimusten välillä. Suuret muutokset esimerkiksi linjastossa aiheuttavat monesti isompia muutoksia tyytyväisyyteen, mutta tilanne monesti tasaantuu, kun ihmiset tottuvat taas uusiin linjoihin ja aikatauluihin.

Keväällä 2018 tyytyväisyys joukkoliikenteeseen laski voimakkaasti, kun läntisen metron ja sen liityntälinjaston liikennöinti alkoi. Tuolloin matkustajista 81 prosenttia oli tyytyväisiä HSL-joukkoliikenteeseen. Kevään 2019 tyytyväisiä oli 86 prosenttia ja syksyllä 87 prosenttia. Syksyn tutkimus oli ensimmäinen vyöhykeuudistuksen jälkeen tehty. Kun tyytyväisyyttä tarkasteltiin vastaajan asuinkunnan ja ABCD-vyöhykkeiden mukaan, tyytyväisimpiä oltiin Helsingin A-vyöhykkeellä (91 prosenttia) ja Vantaan B-vyöhykkeellä (90 prosenttia). D-vyöhykkeellä oli matalin tyytyväisyysaste (75 prosenttia). Bussiliikenteen yleisarvosanaa tarkasteltaessa suurista liikennöntialueista matkustajatytyväisyys oli heikoin Vantaan sisäisessä liikenteessä, jossa tyytyväisiä oli 80 prosenttia matkustajista. Tyytyväisimpiä bussiliikenteessä oltiin Helsingin sisäiseen bussiliikenteeseen ja seutuliikenteeseen (yli 86 prosenttia).

Asiakaskysely (NPS) tehdään neljä kertaa vuodessa sähköpostitse. Kyselyssä kartoitetaan tyytyväisyyttä joukkoliikennepalveluihin ja halua suositella HSL:n palveluita muille. Suosittelemisaste oli joulukuun 2019 tutkimuksessa suurinta Helsingin ja Vantaan B-vyöhykkeellä. Vantaan vyöhykkeillä suosittelemisindeksin taso oli parantunut tyydyttävästä hyväksi B-vyöhykkeellä ja pysynyt tyydyttävänä C-alueella syyskuun tutkimukseen verrattuna.

Asukkaiden tyytyväisyystutkimus BEST (Benchmarking in European service of Public Transport) on kansainvälinen kyselytutkimus, joka tehdään vuosittain eurooppalaisten jäsenkaupunkien asukkailla. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää jäsenkaupunkien asukkaiden tyytyväisyys alueensa joukkoliikenteeseen. Tutkimus toistetaan saman sisältöisenä kaikissa osallistujakaupungeissa, mikä tarjoaa mahdollisuuden tulosten vertailuun. Vuonna 2019 kyselyyn osallistui HSL-alueen lisäksi Bergen, Geneve, Kööpenhamina, Trondheim, Rotterdam, Oslo ja Tukholma. Kokonaisarvosanalla mitattuna HSL sijoittui vuoden 2019 vertailussa toiseksi viidettä kertaa peräkkäin. Parhaan tuloksen sai Geneven joukkoliikenne.

Asukkaiden osallistaminen linjastomuutoksissa

Linjastosuunnitelmissa asukkaita osallistetaan blogin, liikkumiskyselyiden, asukastilaisuuksien ja asiakaspaneelien kautta. Vuorovaikutusta mainostetaan mm. sähköpostitse, bussien näytöillä, sosiaalisessa mediassa ja lehti-ilmoituksien kautta. Blogin kautta tavoitetaan eniten asukkaita. Linjastosuunnitelmiin on saatu usein useita satoja kommentteja useassa eri vaiheessa, joten kokonaisuutena suunnitelmaan voidaan kerätä useita tuhansia kommentteja suunnitelman laadinnan aikana. Lisäksi suunnitelmia käydään lukemassa usein moninkertainen määrä kommentointimääriin verrattuna.

Asukastilaisuuksiin osallistuu yleensä n. 30-200 henkeä paikasta riippuen. Kommentointi jää usein muutamiin kymmeniin. Asiakaspaneelit otettiin käyttöön syksyllä 2018 ja niistä on saatu hyviä kokemuksia. Osallistujat kerätään alueilta, joille suunnitelmia tehdään. Osallistujat pääsevät itse suunnittelemaan palvelua ja tuomaan esiin erilaisia tarpeita. Yhtenä tärkeänä osana on myös laajentaa osallistujien ymmärrystä muiden osallistujien erilaisista tarpeista.

Päästötavoitteet

HSL:n tavoitteena on vähentää lähipäästöjä sekä hiilidioksidipäästöjä yli 90 prosenttia vuoden 2010 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Keinoina päästöjen vähentämiseen nähdään yhteistyö liikennöitsijöiden kanssa, uusien ajoneuvoteknologia ja parhaat polttoaineet, sähkön hyödyntäminen energian lähteenä, tiukemmat vaatimukset dieselkalustolle kilpailutuksissa sekä ympäristöbonukset, joilla palkitaan liikennöitsijöitä päästöjen vähentämisestä. Vuosina 2012–2018 HSL on maksanut ympäristöbonuksia lähes kuusi miljoonaa euroa. Vuonna 2019 niihin oli varattu yhteensä kaksi miljoonaa euroa ja vuoden 2020 talousarviossa jo kolme miljoonaa euroa.

Tavoiteskenaario vuosille 2019–2024

Nykyisillä päätöksillä seudulla on 50 sähköbussia helmikuussa 2020. Meneillään olevalla kilpailukierroksella no. 49 saadaan 9 sähköbussia. Kilpailukierroksilla no. 50–56 saadaan 589 sähköbussia elokuuhun 2024 mennessä. Yhteensä syksystä 2024 alkaen olisi käytössä 648 sähköbussia, mikä on puolet bussimäärästä. Jos tavoitteesta toteutuu 2/3, saadaan 430 sähköbussia vuoteen 2025 mennessä. Tämäkin ylittää 90 prosentin päästöjen vähennystavoitteen, joka edellyttää 400:aa sähköbussia

Riskit tavoitteen toteutumiselle

- Kalustotoimittajien toimituskyky, kun sähköbussien kysyntä Euroopassa kasvaa
- Akkujen kapasiteetin kehittyminen
- Kuntien ja palvelutoimittajien kyky toteuttaa isojen liikenteen aloitusten edellyttämä latausinfra etenkin 2022–2023 sekä latausinfra hallinta poikkeusjärjestelyissä
- Suunnitelmien muutokset ja muut syyt optioiden käyttöön, jolloin sähköbussiliikenteen aloitukset viivästyvät
- Kustannustason todennäköinen nousu etenkin kilpailutuksien alkuvaiheessa

Direktiivi 2019/1161

EU-komissiossa hyväksyttiin kesällä 2019 puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen direktiivi. Perusteena uudistukselle on liian hidas päästöjen väheneminen. Kansallinen lainsäädäntö tulee saattaa voimaan kahdessa vuodessa. Direktiivi koskee liikenteen tilaajien ja hankintayksiköiden uusia hankintoja 2.8.2021 alkaen. Jäsenvaltioilla on raportointivelvollisuus komissiolle puhtaista julkisista hankinnoista.

Puhtaille ajoneuvoille on asetettu vähimmäistavoitteet:

- ➔ 2021–2025 41 % puhtaita, joista puolet sähköbusseja
- ➔ 2026–2030 59 % puhtaita, puolet sähköbusseja
- ➔ 2030 -> Komissio tarkastelee tuloksia, kiristää tarvittaessa vaatimuksia

Kestävästi tuotetut biopolttoaineet Euro VI-busseissa kelpaavat 100 %:na (direktiivi 2018/2001)

Vyöhykeuudistus

HSL:n matkalippujen hinnoittelu uudistui 27.4.2019, kun pitkän valmistelun jälkeen uudet vyöhykkeet (A, B, C ja D) korvasivat kuntarajoihin perustuneet lippualueet. Vantaa on uusien vyöhykkeiden B ja C alueella. B-vyöhykkeelle kuuluvilta alueilta matka Helsingin keskustaan on selvästi edullisempi kuin aiemmin, koska matkaan riittää AB-vyöhykkeen lippu. C-vyöhykkeeltä Helsingin keskustaan tarvitaan ABC-vyöhykkeet kattava lippu. Kaupungin kuuluminen kahteen eri vyöhykkeeseen on herättänyt kaupunkilaisissa keskustelua ja vaatimuksia siitä, että koko kaupungin tulisi kuulua samaan vyöhykkeeseen. HSL:n kannalta tämä edellyttäisi kaupungin maksu-osuuden huomattavaa kasvattamista tai matkustajahintojen nostoa.

Ensiarvioita vyöhykeuudistuksen vaikutuksista matkustamiseen

Metromatkustaminen lisääntyi erityisesti Espoossa. Lähijunaliikenteessä matkustajien käyttämiin asemiin on tullut muutoksia. Runkobussilinjoilla 550 ja 560 on ollut muutoksia pysäkkien nousijamäärissä, vaihtopysäkit ovat kasvattaneet suosiotaan. Raitiovaunujen matkustajamääriin ei ole ollut vaikutusta. Syksyn 2019 liikkumistutkimuksessa selvitettiin, kuinka uusien vyöhykkeiden käyttöönotto on vaikuttanut pääkaupunkiseudun asukkaiden liikkumiseen. Tuloksia tästä tutkimuksesta saadaan maaliskuussa 2020.

Vaikutus lippulajeihin Vantaalla

Vantaan B-vyöhykkeellä lipputulot ovat hieman laskeneet, koska siellä monelle ennen seutulippua ostaneelle riittää nyt kahden vyöhykkeen lippu. Seutulipun osuus oli aiemmin lähes 70 prosenttia lipputuloista, ABC:n osuus on alle 10 prosenttia (AB 70 %, BC 21 %, muut yhteensä alle 2 %). Vantaan C-vyöhykkeellä ostetaan ABC-lippua edelleen merkittävän paljon. Seutulipun osuus oli aiemmin 70 prosenttia lipputuloista, nyt ABC:n osuus on 57 prosenttia. (AB 8 %, BC 31 %, muut yhteensä alle 4 %). Koko Vantaalla eri matkustusalueiden osuudet lipputuloista ovat seuraavat: ABC 41 %, AB 29 %, BC 27 %, muut yhteensä 3 %

Palaute Vantaalta

Vyöhykeuudistuksen palautteita oli saatu Vantaalta arvioinnin ajankohtana yhteensä 65 kpl. Palautteissa toivottiin jonkin alueiden ja jopa koko Kehäradan kuulumista B-vyöhykkeelle C-vyöhykkeen sijaan.

Johtopäätökset:

Vuonna 2019 pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä aiempi kuntarajoihin perustunut hinnoittelu vaihtui vyöhykkeisiin perustuvaan hinnoitteluun. HSL:n lipputulot nousivat muutoksen jälkeen ennakoitua enemmän. Selittäjänä on etenkin ABC-lipun ennakoitua suurempi osuus myynnistä, ja lisäksi täysin uudet sekä uudelleen aktivoituneet vanhat asiakkaat. Vyöhykkeisiin perustuva hinnoittelu on saanut Vantaalla kritiikkiä etenkin C-vyöhykkeellä asuvilta, jotka ovat kokeneet uudistuksen kohtelevan asukkaita epätasa-arvoisesti.

Asiakkaiden tyytyväisyysmittauksiin ja kuulemisiin linjastomuutosten yhteydessä on kehitetty useita kyselyitä ja kanavia. Olemassa olevat käyttäjät ovat pääsääntöisesti varsin tyytyväisiä joukkoliikenteeseen.

HSL:n tavoitteena on vähentää lähipäästöjä sekä hiilidioksidipäästöjä yli 90 prosenttia vuoden 2010 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Keinoina päästöjen vähentämiseen nähdään yhteistyö liikennöitsijöiden kanssa, uusin ajoneuvoteknologia ja parhaat polttoaineet, sähkön hyödyntäminen energian lähteenä, tiukemmat vaatimukset dieselkalustolle kilpailutuksissa sekä ympäristöbonukset.

Vantaan ratikasta on tällä hetkellä kaupungin suunnittelupäätös. Edetessään ja toteutuessaan se tulee osaksi HSL:n toimintaa.

3.1 Vantaan joukkoliikenne

Vantaan kaupungin toimivaltaan kuuluvat joukkoliikenneasiat ovat kuntatekniikan keskuksen tulosalueen (vuoden 2020 alusta lähtien kadut ja puistot -palvelualueen) vastuulla maankäytön, rakentamisen ja ympäristön (2020 alkaen kaupunkiympäristön) toimialalla.

Kaupungin talousarvio joukkoliikenteen osalta perustuu HSL:n talousarvioon kuitenkin niin, että toimintakulut huomioidaan 0,9 miljoonaa euroa HSL:n esitystä pienempinä. Kunnat maksavat HSL:lle kuntaosuutta, joka koostuu lipputuloista ja joukkoliikenteen menoista. Menot muodostuvat operointikuluista (liikennöintikorvaukset), yleiskustannuksista sekä infrakustannuksista, jotka ovat HSL:n jäsenkuntien laskuttamia perussopimuksen mukaisia infran ylläpito- ja pääomakustannuksia. Vantaan joukkoliikenteen subventioaste saa olla korkeintaan 50 prosenttia ilman infrakustannuksia. Vuodelle 2019 Vantaan osuudeksi joukkoliikenteen kustannuksista on

arvioitu noin 114,0 miljoonaa euroa ja lipputuloiksi noin 61,0 miljoonaa euroa. HSL:n esitys Vantaan kuntaosuudeksi on 52,9 miljoonaa euroa ilman edellisten vuosien ylijäämiä. Tällöin subventioasteeksi muodostuu 46,4 prosenttia.⁶

Yhteistyö HSL:n kanssa; toimintatavat ja foorumit

HSL:llä on useita seudullisia yhteistyö- ja seurantaryhmiä, joihin osallistuu edustaja/edustajia kaupungilta. Pääosin ryhmissä käy kaupungin liikennejärjestelmäsuunnittelun henkilöstöä. Näitä ryhmiä ovat Joukkoliikenteen seurantaryhmä (JOSE), Kävelyn ja pyöräilyn yhteistyöryhmä (KÄPSE), Liikennelaskentojen koordinoitiryhmä (LIKO), Liikennetutkimukset (LITU) ja Liikennemallien ja -ennusteiden ylläpitöryhmä (MYLLÄ). Näiden ryhmien lisäksi Vantaan kaupungin edustajia on ollut mukana myös HSL:n vetämissä valtakunnallisissa eKEKO-kokouksissa (sähköbussihankkeiden laajennettu johtoryhmä), joissa jaetaan kokemuksia sähköbusseista ja niihin liittyvistä ratkaisuksista.

Vantaan joukkoliikenteen infra-asioita käydään kootusti läpi 4-5 kertaa vuodessa kokouksissa, joihin osallistuu kaupungilta liikennejärjestelmäsuunnittelun sekä liikenteen aluesuunnittelun edustajia. Kokouksia vetää HSL:n puolelta Vantaan joukkoliikenneinfrastrukturaalinen vastaava henkilö. Kokouksissa käydään läpi joukkoliikenteen kehityskohteita sekä vuosittain parannettavia pysäkkikohteita.

Kaupunki, HSL ja liikennevalojen laitetoimittajat edistävät yhteistyössä joukkoliikenteen sujuvuutta kehittämällä liikennevalojen etuusjärjestelmää sekä kehittämällä uusia tekniikoita joukkoliikenne-etuuspyyntöjen välittämiseen tietoliikenne-rajapinnan kautta.

Työmaat aiheuttavat monesti poikkeusjärjestelyjä myös joukkoliikenteeseen. Töiden aikaisia järjestelyjä tarkastellaan usein yhdessä HSL:n kanssa ja niitä käydään kootusti läpi edellä mainituissa joukkoliikenteen infrakokouksissa. Tällä tavoin pyritään varmistamaan joukkoliikenteen sujuvuus myös poikkeustilanteissa ja tilapäisjärjestelyn aikana.

Kaupunki antaa vuosittain lausunnon HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta. HSL vastaa alueensa linjastosuunnittelusta, mutta kaupungilla on edustaja kaupungin linjastoa koskevien linjastosuunnitelmien ohjausryhmissä. Myös vuosittain laadittavaa liikennöintisuunnitelmaa käsitellään yhdessä kaupungin kanssa liikennesuunnittelun ja koulumatkojen näkökulmista. Linjastosuunnitelmissa ja linjojen kehittämisessä huomioidaan kaupungin tarpeita ja kehittyminen.

Yhteistyö on siis monitahoista ja HSL:n edustajia pyydetään mukaan mm. moniin kaupungin suunnittelukokouksiin. Muutenkin HSL:n asiantuntijoihin ja suunnittelijoihin ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä.

Sitova tavoite 4.1: Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030

EU:ssa on tänä vuonna hyväksytty muutosdirektiivi, jonka tarkoituksena on edistää puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen osuutta julkisen sektorin hankkimissa ajoneuvoissa ja kuljetuspalveluissa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että vuosien 2021–2025 aikana HSL:n kilpailuttamista busseista on oltava puhtaita ajoneuvoja vähintään 41 prosenttia ja näistä puolet täyssähköbusseja, ja vuosien 2026–2030 aikana kilpailuttamista busseista puolestaan puhtaita ajoneuvoja on oltava vähintään 59 prosenttia ja niistä puolet täyssähköbusseja.

Vantaan bussiliikennettä koskien tuolle aikavälille on nyt ensimmäisenä osumassa Lahdenväylän linjastosuunnitelman mukaisen liikenteen kilpailutus. Kaupunki on jo teettänyt esiselvityksen Tikkurilan bussiterminaalin sähköistämisestä (latausinfra rakentamisesta). Terminaalin pohjoisimpien laitureiden sähköistämisestä on tehty tarjouspyyntö koskien niiden tarkempaa suunnittelua, jotta sähköbussien laturit voitaisiin ottaa käyttöön syysliikenteen alussa 2021. Samaan linjastomuutokseen liittyy myös linjan 562 muuttuminen runkolinjaksi 570 ja

⁶ Talousarvio 2019, taloussuunnitelma 2019–2022

HSL on esittänyt, että sitä liikennöitäisiin sähkökäyttöisin nivelbussein. Ojangan bussivarikolla varaudutaan sähköbussien lataukseen kaikilla paikoilla.

Lisäksi tarkoituksena on teettää esiselvitykset linjan 560 nykyisen päätepysäkin sähköistämisestä Raappavuorentiellä sekä Aviapoliksen bussien taukopaikkojen sähköistämisestä Aviabulevardilla. Raappavuorentien selvitys liittyy HSL:n esitykseen linjan 39 muuttamisesta liikennöitäväksi sähkönivelbusseilla. Kivistön kauppakeskuk- sen yhteyteen suunnitellussa bussiterminaalissa on myös varauduttu sähköbussien lataukseen kaikilla lähtölai- tureilla.

Tavoitteen saavuttamista edistetään siis varautumalla vähintään em. direktiivin mukaiseen määrään sähköbus- seja ja mahdollistamalla niiden lataus terminaaleissa sekä Ojangan varikolla.

Sitova tavoite 4.3: Joukkoliikenteen käyttö kasvaa

Sitovan tavoitteen mittarina on vähintään kolmen prosentin kasvu. Mittarin vertailukohtana on vuoden 2017 loppu, jolloin nousuja oli 124 500 arkivuorokaudessa. Vuoden 2019 toteutuneiden nousujen määrä oli 138 656, joten lähtötasoon verraten nousua on yli 11 prosenttia. Vuoteen 2018 verrattuna nousuja oli 6,9 prosenttia enemmän.

Matkustajamäärien kasvua on seurattu vertaamalla tiettyjen syyskuukausien arkivuorokauden keskimääräisiä nousijamääriä aina edelliseen vuoteen. Koko HSL-alueen osalta joukkoliikenteessä kulki vuoden 2019 aikana 2,5 prosenttia enemmän matkustajia kuin vuona 2018, vahvinta kasvu on ollut metrossa.

Vantaan ratikka

Vantaalla ollaan suunnittelemassa Hakunilan ja Länsimäen yhdistämistä raideverkkoon ratikan avulla. Raidelin- ja us kulkee Tikkurilan kautta Aviapolikseen ja lentoasemalle. Raidelinjan pituus on 19,3 kilometriä, keskimääräi- nen pysäkkiväli 800 metriä ja keskinopeus 25 km/h. Ennustettu matkustajamäärä olisi noin 81 000 matkustajaa vuorokaudessa.

Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että Vantaan ratikan suunnittelua jatketaan yleissuunnitelman pohjalta, edellyttäen että valtio sitoutuu 30 prosentilla ratikan suunnittelu- ja toteutuskustannuksiin. Jatkosuunnittelussa tehdään ratikan vaatimat asemakaavamuutokset sekä laaditaan koko ratikan reitille katusuunnitelmat ja sen jälkeen rakentamissuunnitelmat. Ratikalle haetaan vielä erikseen investointipäätöstä kaupunginvaltuustolta noin vuonna 2023. Raitiotien rakennustyöt voitaisiin aloittaa vuonna 2024, jolloin se voisi olla käytössä aikaisin- taan vuonna 2028.

Johtopäätökset:

HSL suunnittelee ja järjestää toimialueensa joukkoliikenteen ja edistää sen toimintaedellytyksiä sekä hankkii bussi-, raitio- vaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut. HSL hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat, vastaa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta sekä järjestää lippujen myynnin ja vastaa mat- kalippujen tarkastuksesta. Kaupunki antaa vuosittain lausunnon HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta. HSL vastaa alu- eensa linjastosuunnittelusta, mutta kaupungilla on edustaja kaupungin linjastoa koskevien linjastosuunnitelmien ohjausryh- missä. Myös vuosittain laadittavaa liikennöintisuunnitelmaa käsitellään yhdessä kaupungin kanssa liikennesuunnittelun ja koulumatkojen näkökulmista. Linjastosuunnitelmissa ja linjojen kehittämisessä huomioidaan kaupungin tarpeita ja kehitty- minen.

HSL:llä on useita seudullisia yhteistyö- ja seurantaryhmiä, joihin osallistuu edustaja/edustajia kaupungilta. Vantaan joukko- liikenteen infra-asioita käydään kootusti läpi 4-5 kertaa vuodessa kokouksissa, joihin osallistuu kaupungilta liikennejärjestel- mäsunnittelun sekä liikenteen aluesuunnittelun edustajia. Kokouksia vetää HSL:n puolelta Vantaan joukkoliikenneinfra- vastaava henkilö. Kokouksissa käydään läpi joukkoliikenteen kehityskohteita sekä vuosittain parannettavia pysäkkikohteita.

Kaikkiaan yhteistyö on monitahoista ja HSL:n edustajia pyydetään myös mukaan moniin kaupungin suunnittelukokouksiin. Muutenkin HSL:n asiantuntijoihin ja suunnittelijoihin ollaan yhteydessä matalalla kynnyksellä.

Joukkoliikenteen käyttö on kasvanut, kuten tavoitteena on ollut.

Vantaalle suunnitteilla oleva raitiotie tulee toteutuessaan jossain vaiheessa osaksi HSL:n joukkoliikennettä. Se on kehäradan jälkeen suurin yksittäinen liikenteeseen vaikuttava uusi yhteys Vantaalla.

4 VANTAAN ENERGIA OY

Vantaan Energia Oy on kaupunkienergiayhtiö, joka yhdessä tytär- ja osakkuusyhtiöidensä kanssa muodostaa Vantaan Energia -konsernin. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 prosenttia ja Helsingin kaupunki 40 prosenttia. Yhtiö myy sähköä koko Suomeen ja kaukolämpöä yhtiö tuottaa ja myy Vantaalle.

Toiminnan tavoitteista

Vantaan kaupungin asettamat tavoitteet

Oheisessa taulukossa on koottuna Vantaan Energia -konsernille Vantaan kaupungin talousarviossa vuodelle 2019 asetetut tavoitteet ja niiden toteuma.

Taulukko: Vantaan kaupungin Vantaan Energia -konsernille asettamat tavoitteet ja niiden toteuma

	Tavoitteen mit- tari	Toteuma
Konsernin liikevoitto, (miljoonaa euroa)	46,4	(58,9) 48,9 ⁷
Sijoitetun oman pääoman tuotto-%	8	10
Omavaraisuusaste (prosenttia)	41	41
Toimitushäiriöt sähkö, tuntia/asukas/vuosi	0,2	0,02
Uusiutuva energia koko energiatuotannosta prosentteina		
(vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia)	30	53,8
Muu päästökauppavapaa energia koko energiatuotannosta prosentteina (ydinvoima, jäte-energia)	23	20,7
Henkilöstötyytyväisyys (asteikko 1 – 5)	3,7	3,5
Työturvallisuus, tapaturmataajuus (kertaa/miljoona työtuntia)	0	4,7

Talouteen, toiminnan sujuvuuteen ja uusiutuvan energian lisäämiseen liittyvät tavoitteet toteutuivat. Muun päästökauppavapaan energian osuus koko energiantuotannosta jäi hieman tavoitellusta. Tässä merkittävänä syynä oli uuden ydinvoiman käyttöönoton siirtyminen. Henkilöstötyytyväisyyden ja tapaturmataajuuden tavoitteita ei saavutettu ja näihin liittyen yhtiössä tehdään edelleen uusia toimenpiteitä.

Yleistä yhtiöstä

Talous, tunnuslukuja, investoinnit ja rahoitusasema

Oheisessa taulukossa koottuna konsernin ja emoyhtiön talouden avainlukuja tilinpäätöksistä 2017–2019.

⁷ Vertailukelpoinen liikevoitto, josta on vähennetty yli 9 miljoonaa kertaluonteisia erä (liiketoimintakaupat kiinteistörealisoinnit ja osakkuusyhtiöiden kirjauskäytäntöjen muutokset). Suluissa on liikevoitto, jossa nämä erät mukana. Myös taulukon kolme konsernin liikevoitto prosenttia liikevaihdesta on laskettu vertailukelpoisella liikevaiholla 48,9.

Taulukko: Konsernin ja emoyhtiön talouden tunnuslukuja 2017–2019

Tunnusluku	Konserni			Emoyhtiö		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Liikevaihto (miljoonaa euroa)	285,3	303,0	295,1	245,1	258,5	249,0
Liikevoitto (miljoonaa euroa)	54,8	47,1	(58,9) 48,9	36,8	32,6	32,3
Liikevoitto prosenttia liikevaihdosta	19,2	15,5	18,4	15,0	12,6	13,0
Oma pääoman tuotto %	20,3	13,9	16,6	18,1	12,8	11,8
Omavaraisuus aste %	41,7	38,5	41,0	39,6	35,7	38,0
Bruttoinvestoinnit (miljoonaa euroa)	44,4	110,3	42,3	30,0	95,0	30,9
Bruttoinvestoinnit prosenttia liikevaihdosta	15,6	36,4	14,3	12,4	36,7	12,4

Seuraavassa merkittävimmät investointikohteet 2018–2023. Vuodesta 2020 eteenpäin luvut ovat arvioita.

Taulukko: Konsernin merkittävimmät investointikohteet (luvut miljoonaa euroa)

Investointikohde	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Martinlaakson biovoimala	48,8	13,1				
Jätevoimala laajennus		0,5	8,0	60,0	66,5	
Tuotanto-osuudet	25,5	9,0	13,0	15,4	1,5	1,5
Kaukolämpöverkko	8,3	8,3	7,9	7,9	7,9	7,9
Sähköverkko	15,3	11,4	13,1	12,2	12,2	14,2
Yhteensä	97,9	42,3	42	95,5	88,1	23,6

Merkittävin yksittäinen investointi vuonna 2018–2019 oli vuoden 2019 alkupuolella käyttöönotettu Martinlaakson biovoimala. Martinlaakson vanha maakaasu- ja öljykäyttöinen voimalaitososa muutettiin biovoimalaksi. Tulossa oleva iso investointi on jätevoimalan laajennus (kustannusarvio noin 135 miljoonaa euroa). Sekä Martinlaakson biovoimalalla että jätevoimalan laajennuksella pystytään merkittävästi vähentämään lämmön ja sähköntuotannon hiilidioksidipäästöjä.

Yhtiön pitkäaikainen rahoitus on hoidettu rahoituslainoilla ja leasingilla. Yhtiön rahoitusaseman odotetaan pysyvän hyvänä. Rahoitusasemaan liittyvistä tunnusluvuista yhtiön lainasopimuksissa ovat kovenantteina⁸ omavaraisuusaste (oltava suurempi kuin 30 prosenttia) ja velkaantumisaste gearing⁹ (on oltava pienempi kuin 200 prosenttia). Näihin ehtoihin liittyvät tunnusluvut ovat yhtiöllä olleet viime vuosina selvästi lainaehdoissa asetettuja raja-arvoja paremmalla tasolla (omavaraisuusaste noin 40 prosenttia ja gearing alle 100 prosenttia).

Tuotanto, energianlähteet, hiilidioksidipäästöt, luotettavuus ja hintakehitystä.

Oheisiin taulukkoihin on koottu Vantaan Energia Oy:n tuotantolukuja, sähkön- ja lämmöntuotannon energianlähteet sekä yhtiön hiilidioksidipäästöjen kehitystä arviointihetken tiedoilla.

⁸ Kovenantti on luottosopimukseen otettava erityisehto, joka korvaa vakuuden. Kovenanttia kutsutaan myös sopimusvakuudeksi. (Lähde: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Kovenantti>)

⁹ Gearing-prosentti eli velkaantumisaste on nettovelan suhde omaan pääomaan. Mitä pienempi luku sen vahvempi on yrityksen rahoitusasema. (Lähde: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Nettovelkaantumisaste>)

Vantaan kaupungin arviointikertomus 2019

Taulukko: Vantaan Energia Oy:n sähkön ja lämmön tuotanto vuosina 2016-2018

Tuotanto Gwh	2016	2017	2018
Sähköntuotanto	1 411	1 277	1 562
Lämmöntuotanto	1 876	1 877	1 900
Yhteensä	3 287	3 154	3 462

Taulukko: Vantaan Energia Oy:n sähkö- ja lämmön tuotannon energian lähteet vuosina 2016–2018

Energianlähde, prosenttiosuus koko tuotannosta	2016	2017	2018
Paikallinen tuotanto			
hake	-	-	1
hiili	31	35	28
jäte	29	32	29
kaasu	16	10	15
Osuudet tuotantoyhtiöissä			
vesivoima	17	15	18
ydinvoima	5	5	4
tuulivoima	1	2	4
muut osuudet	1	1	1
Yhteensä	100	100	100

Taulukko: Vantaan energian hiilidioksidipäästöt 2016–2018

Hiilidioksidipäästöt	2016	2017	2018
Vantaan tuotanto, (tonneina)	662 538	651 848	650 843
grammoina/kWh	262	265	255
Osuustuotanto, tonneina	6 034	5 004	7 457
grammaa/kWh	8	7	8

Yhtiön tuotantoluvut hieman kasvoivat kahdesta edellisestä vuodesta vuonna 2018. Energianlähteistä hiilen osuus energianlähteenä väheni vuonna 2018 kahdesta edellisestä vuodesta. Vantaan tuotannon hiilidioksidipäästöt pienenivät myös hiukan vuonna 2018 verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Huomattavaa on, että ennen jätevoimalan valmistumista (jätevoimala valmistui 2014) yhtiön hiilidioksidipäästöt olivat vuosittain noin 900 000 tonnia.

Toimitushäiriöiden hallinta

Ohessa vertailua sähkö ja lämmön toimitushäiriöistä vuosilta 2016–2019 Yksikkö tuntia/asiakas/vuosi. Vuositaisena tavoitteena on ollut sähkön tuotannoissa alle 0,2 tuntia /asiakas /vuosi ja kaukolämmön osalta tavoite on ollut alle 0,8 tuntia/asiakas/vuosi

Taulukko: Vantaan Energia Oy:n sähkön ja lämmöntuotannon toimitushäiriöt 2016–2019

Toimitushäiriöt	2016	2017	2018	2019
Sähkö	0,12	0,09	0,03	0,02
Lämpö	0,6	0,8	0,8	0,5

Toimitushäiriöiden hallinnassa yhtiö on onnistunut hyvin. Keskeisiä toimenpiteitä häiriöiden hallinnassa ovat olleet muun muassa ajanmukaiset verkkosuunnitteluperiaatteet, huolellinen kunnossapito ja auditointihavaintojen korjaussuunnitelman noudattaminen.

Ajankohtaista ja tulevaa

Sähkönmyynti- ja asiakasliiketoiminnan vahvistaminen

Lahti Energia Oy, Oulun Energia Oy, Oulun Seudun Sähkö, Oulun Sähkönmyynti Oy:n osakkaat, Pori Energia Oy ja Vantaan Energia Oy ovat solmineet esisopimuksen sähkönmyynti- ja asiakaspalveluliiketoimintojensa yhdistämisestä. Toimenpiteellä tavoitellaan entistä parempaa kilpailukykyä ja kustannustehokkuutta sähkön myynnissä. Sähkönmyyntiliiketoiminta on kasvussa ja yhdistämisellä saavutetaan entistä laajempi asiakaskunta. Lisäksi ison toimijan katsotaan olevan houkuttelevampi yhteistyökumppani. Järjestely on tarkoitettu toteuttaa liiketoimintasiirrolla, jossa osakasyhtiöt siirtävät sähkönmyynti- ja asiakaspalveluliiketoiminnot yhteisesti omistettavaan konserniin. Uusi yhtiö aloitti toimintansa 1.4.2020.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja kiertotalouden vahvistaminen

Vantaan Energia Oy:n visiossa 2025 todetaan: "Olemme valtakunnallinen ja määrätietoisesti kasvava kiertotalousenergiayhtiö." Yhtiö onkin asettanut tavoitteekseen luopua kokonaan kivihiilen käytöstä energianlähteenä vuonna 2022. Samalla vuoteen 2030 mennessä on tavoitteena leikata yhtiön hiilidioksidipäästöt kymmenesosaan vuoden 2010 tasosta. Tavoitetta toteutetaan sekä osallistumalla energiahankkeisiin, joissa tuotetaan päästövapaata energiaa että panostamalla hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen omassa tuotannossa. Omassa energiatuotannossa kasvatetaan kiertotalousliiketoimintaa laajentamalla jätteenpolttokapasiteettia niin, että myös yrityssektorin tuottamaa jätettä voidaan käyttää voimalassa.

Vantaan Energia- konserni on hankkinut omistusosuuksia tuulivoimaa tuottavissa yhtiöissä (muun muassa EPV-tuulivoima Oy, Suomen Hyötytuuli Oy) ja lähtenyt mukaan myös aurinkoenergialiiketoimintaan. Lisäksi lisää vesivoimaa on hankittu norjalaisen osakkuusyhtiön kautta (Svartisen Holding AS) ja konserni on mukana Teollisuuden Voiman (TVO) ja Fennovoiman ydinenergiahankkeissa omistusosuuksiensa kautta.

Omassa tuotannoissa merkittävä hiilidioksidipäästöjä vähentävä investointi oli Martinlaakson vanhan maakaasu- ja öljykäyttöisen voimalaitososan muuttaminen biovoimalaksi (saatiin käyttöön 2019). Biovoimalassa käytetään polttoaineena pääasiassa kestävää biomassaa eli kotimaista läheltä tuotua puuhaketta, kuten metsätähde- ja rankahaketta, kierrätyspuuta, sahanpurua sekä vaneriteollisuuden hukkapaloja.

Toinen erittäin merkittävä hiilidioksidipäästöjä vähentävä investointi on suunnitteluvaiheessa oleva yhtiön jätevoimalan laajennus. Tavoiteaikataulun mukaan laajennusosa otettaisiin käyttöön 2022. Laajennus tarkoittaisi kolmannen polttolinjan rakentamista nykyisen voimalan tontille. Jätevoimala käyttää nyt pääosin kotitalouksilta tulevaa kierrätykseen kelpaamatonta sekajätettä polttoaineena ja toimii tällä hetkellä kapasiteettinsa ylärajoilla. Laajennuksen tuoman kapasiteettilisäyksen jälkeen voimalassa pystyttäisiin käyttämään myös erilaista kierrätykseen kelpaamatonta yrityssektorin tuottamaa jätettä (esimerkiksi rakennusjäte). Laajennuksen on arvioitu nostavan poltettavan sekajätteen määrän nykyisestä noin 400 000 tonnista noin 550 000 tonniin. Samalla kivihiilen ja muiden fossiilisten polttoaineiden tarve energian tuotannossa vähenisi merkittävästi.

Johtopäätökset:

Vantaan Energia Oy:n ja Vantaan Energia-konsernin kehitys sekä talouden että energiantuotannon näkökulmasta on ollut melko tasaista viime vuosina. Yhtiö ja koko konserni on tehnyt hyvää tulosta ja sähkön ja kaukolämmön tuotantomäärät ovat pysyneet melko tasaisina. Yhtiö on tehnyt merkittäviä investointeja ja suunnitteilla on vuosille 2021–2022 pääosin ajoittuva jätevoimalan arviolta noin 135 miljoonan euron laajennusinvestointi. Yhtiön rahoitusasema on ollut hyvä ja talouskehityksen perusteella sen myös odotetaan pysyvän vakaana jatkossakin ja investoinnit pystytään kattamaan suunnitelluilla aikatauluilla.

Vantaan kaupungin yhtiölle asettamista tavoitteista talouteen ja luotettavuuteen liittyvät tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Henkilöstötyytyväisyyden ja työturvallisuuden osalta ei asetettuja tavoitearvoja saavutettu ja yhtiö onkin jo ryhtynyt suunnittelemaan uusia toimenpiteitä näiden osa-alueiden parantamiseksi.

Vantaan Energia on asettanut vuonna 2025 visiokseen olla valtakunnallinen, kasvava kiertotalousenergiayhtiö. Visioon liittyen yhtiö on asettanut myös varsin kunnianhimoisen tavoitteen luopua kivihiilen käytöstä energianlähteenä vuonna 2022 ja pudottaa hiilidioksidipäästönsä kymmenesosaan vuoden 2010 tasosta vuonna 2030. Tavoitetta on toteutettu lisäämällä omistusosuuksia päästötöntä energiaa tuottavissa yhtiöissä (muun muassa tuuli- ja aurinkovoima) sekä oman tuotannon hiilidioksidipäästöjä vähentämällä. Yhtiö on viime vuosina tehnyt merkittäviä investointeja oman tuotannon päästöjen vähentämiseksi (jätevoimala 2014, Martinlaakson biovoimala 2019). Suunnitteilla yhtiöllä on nyt jätevoimalan laajennus (toteutusaikataulu suunnitellusti 2020–2021), jonka toteuduttua poltettavan sekajätteen määrää pystyttäisiin huomattavasti

lisäämään. Tällöin voimalla pystyisi käyttämään myös yrityssektorin tuottamaa jätettä (nyt koko kapasiteetti menee kotitalousjätteen polttoon). Samalla kivihiilen ja muiden fossiilisten polttoaineiden tarve energian tuotannossa vähenisi ja hiilidioksidipäästöt pienenisivät merkittävästi. Yhtiön tavoite kivihiilen käytön luopumisesta ja hiilidioksidipäästöjen pudottamisesta edesauttavat olennaisesti myös Vantaan kaupungin strategista tavoitetta Vantaan hiilineutraalisuuden saavuttamisesta vuoteen 2030 mennessä.

5 TERVEYDENHUOLLON SÄHKÖISET ASIOINTIPALVELUT

Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja HUSin ulkoisten tarkastustoimien yhteisarvioinnin tavoitteena oli selvittää terveydenhuollon sähköisten asiointipalvelujen toimivuutta sekä tuloksellisuutta. Arviointi rajattiin koskemaan terveydenhuollon sähköisiä asiointipalveluja sekä itsehoitoa ja omahoitoa. Arvioinnissa hyödynnettiin tapausesimerkkinä diabeetikkojen potilasryhmää. Arviointiraportti on kokonaisuudessaan saatavissa osoitteesta www.vantaa.fi/arviointikertomus.

Terveyspalvelujen sähköisen asioinnin sujuvuutta sekä laadukkuutta ja vaikuttavuutta suhteessa kuntalaisten tarpeisiin selvitettiin kirjallista tutkimus- ja tilastotietoa kartoittamalla. Arviointimenetelminä käytettiin myös terveydenhuollon ammattilaisten ja digitaalisista palveluista vastaavien haastatteluja ja sähköpostitiedusteluja.

Sähköisten terveyspalvelujen määrittely

Laajasti ymmärrettynä sähköisillä terveyspalveluilla tarkoitetaan välineitä ja palveluja, jotka hyödyntävät tietoa ja viestintätekniikkaa ja joiden pyrkimyksenä on parantaa sairauksien ehkäisyä, diagnosointia, hoitoa, seurantaa ja terveydenhuollon hallintoa. Sähköiset terveyspalvelut voivat parantaa hoidon saatavuutta ja laatua sekä tehostaa toimintaa. Sähköiset terveyspalvelut kattavat tietojen vaihdon potilaiden sekä terveydenhuoltopalvelujen tarjoajien, sairaaloiden, terveysalan ammattilaisten ja terveysalan tietoverkkojen välillä. Sähköisiin terveyspalveluihin luetaan myös monia muita sovelluksia, kuten sähköiset potilastietojärjestelmät, etälääketieteen palvelut, potilaiden seurantalaitteet, leikkaussalien varausjärjestelmät ja robottikirurgia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisillä asiointipalveluilla tarkoitetaan kansainvälisessä tutkimuskirjallisuudessa tyypillisesti potilasportaaleja. Potilasportaalit ovat verkkopohjaisia sovelluksia, jotka ovat terveydenhuollon organisaation omistuksessa ja hallinnassa. Potilasportaaleita tarjotaan enenevässä määrin myös valtakunnallisesti, kuten Omakanta-palvelu Suomessa. Potilasportaalit mahdollistavat ensisijaisesti potilaalle pääsyn organisaation tietoihin, pääasiallisesti omiin sähköisen potilaskertomuksen tietoihin. Lisäksi kehittyneemmät potilasportaalit voivat tarjota viestintätoimintoja ja -palveluja, joilla tavoitellaan lääketieteellisen hoidon parantamista. Kaiken kaikkiaan portaalit voivat tarjota yhden tai useampia seuraavista toiminnoista: pääsy potilaan kertomustietoihin, pääsy testituloksiin, portaalin tietojen tulostus tai tallennus, lääkemääräysten uusimispyynnöt, ajanvaraus, lähetepyyntö, pääsy yleiseen terveystietoon, turvallinen viestintä potilaan ja ammattilaisen välillä.

Sähköiset terveyspalvelut Vantaalla

Helsingissä, HUSissa, Kauniaisissa ja Vantaalla on otettu tai otetaan vuoden 2020 loppuun mennessä käyttöön perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon asiakas- ja potilastietojärjestelmä (Apotti). Järjestelmään kuuluu potilasportaalit Maisa, jonka kautta erilaisia sähköisiä palveluita voi käyttää. Maisa-asiakasportaalin avulla voi päivittää tietojaan, täyttää esitietolomakkeita tai tehdä itsearvioita, joiden perusteella voi saada ohjeita ja/tai kehotuksen tehdä yhteydenottopyyntö palveluihin. Ajanvarausten tekeminen, siirtäminen ja peruminen, sekä viestintämahdollisuus terveydenhuollon ammattilaisen kanssa joko sähköpostin, Chatissa tai Chatissa ovat mahdollisia. Hoitotarviketilauksia voi tehdä ja myös videovastaanotto toiminto on tarkoitus ottaa käyttöön. Maisan kautta voi tarkastella terveys- ja hyvinvointitietojaan muun muassa valtakunnallisesta Omakanta-verkkopalvelusta sekä uusia reseptejään ilman erillistä kirjautumista Omakantaan. Maisa-asiakasportaalit lähettää herätteen, jos asiakas on varannut ajan, saanut viestin tai tutkimustuloksen. Asiakas voi valita, haluaako muistutuksen sähköpostiin, tekstiviestillä tai viestinä mobiilisovelluksesta. Maisassa on myös

mahdollisuus toisen puolesta asiointiin 0-9-vuotiaan huollettavansa puolesta tai valtuutuksella täysi-ikäisen puolesta.

Vantaalla sähköisten asiointipalvelujen kehitys nojaa tällä hetkellä Apotin Maisa-asiakasportaalien kehitystyöhön. Apotti otettiin käyttöön suurimmassa osassa terveyspalveluita sekä perhe- ja vanhuspalveluita vuoden 2019 aikana.

Maisa-asiakasportaalien käyttäjämäärä

Apotti Oy:n mukaan 7.1.2020 Maisan käyttäjämäärä ylitti 50 000 käyttäjän ja 500 000 kirjautumiskerran rajan. Nämä käyttäjät olivat HUS/Peijaksen ja Vantaan kaupungin palvelujen käyttäjiä. Vantaalla Maisa-portaalien käytöstä on tilastoja heinä-joulukuulta 2019. Joulukuun 2019 loppuun mennessä 37 prosenttia 12 edeltävän kuukauden aikana tavatuista asiakkaista/potilaista oli ottanut Maisa-portaalien käyttöön. Katsottuja merkintöjä oli yli 71 000 ja lähetettyjä viestejä lähes 14 000. Maisa-käyttäjien verkossa varaamien aikojen prosenttiosuus oli 11.

Diabeteksen hoito Vantaalla

Vantaalla toimii diabeteksen hoidon yksikkö, joka hoitaa tyypin 1 diabeetikoita ja tyypin 2 insuliini- ja pistoshoidoksia diabeetikoita. Se koostuu kolmesta diabetesyksiköstä (Keski-, Pohjois- ja Länsi-Vantaa), hoitotarvikejake-lusta ja jalkaterapiasta. Ajanvaraus tehdään diabeteshoitajalta (ensihoidokäynti aina) tai sähköisesti. Potilaat, joiden tila on komplisoitunut, ohjautuvat erikoissairaanhoidon. Erikoissairaanhoidon hoitaa myös alle 16-vuotiaat diabeetikot. Hyvässä hoitotasapainossa olevia insuliinipumppupotilaita ohjataan puolestaan erikoissairaanhoidosta diabetesyksikön potilaiksi.

Tablettihoitoisten tyypin 2 diabeetikoiden hoito, seuranta ja ohjaus tapahtuvat oman terveysaseman terveydenhoitajilla ja lääkäreillä, ajanvaraus tapahtuu keskitetystä ajanvarausnumerosta tai sähköisesti.

Vantaalla diabeetikoille tarjotaan lisäksi Liikunta-apteekki -palvelua. Terveysasemilla toimivien (Korso, Koivukylä, Hakunila, Tikkurila, Myyrmäki ja Martinlaakso) Liikunta-apteekkien avulla pyritään kohdennettuun liikuntaneuvontaan yhteistyössä terveysasemien henkilökunnan kanssa.

Vantaan diabetesyksiköissä ja hoitotarvikejakelussa oli vuoden 2019 loppuun asti käytössä sähköinen asiointikanava, jossa oli mahdollisuus suojattuun viestinvaihtoon. Vuodelta 2016 olevien tilastojen mukaan kanavaa käytti noin 640 diabetesyksikön asiakasta (hieman alle puolet) ja lähes viidennes hoitotarvikejakelun asiakkaista (1 768 asiakasta). Vuonna 2018 hoitotarviketilauksia teki sähköisen kanavan kautta 2 327 potilasta. Maisa-asiakasportaalien käytön odotetaan diabetesyksiköissä ja hoitotarvikejakelussa kasvavan, kun vaihtoehtoisen kanavan käyttö loppuu. Terveysasemilla hoidettavien diabetespotilaiden Maisa-portaalien käytöstä ei ole käytettävissä tietoa.

Johtopäätökset:

Terveydenhuollon sähköisiä asiointipalveluita on arvioinnin perusteella melko kattavasti käytössä. Sähköisten palvelujen olemassaolo on edesauttanut palvelujen tarjoamista oikea-aikaisesti. Kaikilla asiakkailla ei ole syystä tai toisesta mahdollisuutta hyödyntää sähköisiä palveluita, jolloin heillä on mahdollisuus asioida perinteisten palvelukanavien kautta tai hyödyntää puolesta asiointia. Palvelujen saavutettavuutta rajoittaa jonkin verran se, ettei kaikkia palveluita ole tarjolla yhtä kattavasti suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Kaikissa palveluissa ei myöskään ole vielä huomioitu selkokieliä.

Sähköiset asiointipalvelut toimivat osaltaan omahoidon tukena. Asiakkaan tuottamaa tietoa voidaan myös hyödyntää osana omahoitoa. Esimerkiksi sähköisillä esitetolomakkeilla saatujen tietojen perusteella voidaan suunnitella vastaanoton tai hoidon toteutusta. Asiakkaan tuottamaa tietoa ei vielä kuitenkaan laajamittaisesti hyödynnetä. Hyödynnettävyyttä hankaloittaa esimerkiksi se, etteivät tiedot siirry aina automaattisesti järjestelmien välillä. Nykitekniikka, kuten verensokerinseurantalaite, tarjoaa uusia mahdollisuuksia diabeetikoiden hoidon ja verensokerin seurantaan ja mahdollistaa paremman hoitotasapainon saavuttamisen. Arvioinnin kohteissa kriteerit seurantalaitteiden saamiseen ovat samantyyppisiä keskenään ja noudattavat Käypä hoito -suosituksia.

Sähköisistä asiointipalveluista kerätään tietoa asiakaspalautteiden avulla. Saadun palautteen perusteella palveluita kehitetään. Asiakkaita myös osallistetaan mahdollisuuksien mukaan palvelujen suunnitteluun. Tietoturva ja tietosuojat vaikuttavat asiakaskokemukseen. Niillä on myös merkitystä siihen, luottavatko käyttäjät palveluihin. Arvioinnin perusteella tietoturva- ja tietosuojakysymykset on kattavasti huomioitu terveydenhuollon sähköisissä asiointipalveluissa. Potilaan tuottaman terveystiedon omistajuus nousee jatkossa esille tietoturva- ja tietosuojanäkökulmista.

Arvioinnin perusteella sähköiset asiointipalvelut ovat vähentäneet jonkin verran potilaskäyntien ja puhelinkontaktien määrää. Sähköinen asiointi on tuonut helpotusta erityisesti asiakasnäkökulmasta tarjoamalla asiakkaille uuden ajasta ja paikasta riippumattoman vaihtoehdoisen palvelukanavan. Tilastojen perusteella sähköisen asioinnin arvioidaan lisääntyvän vuosittain. Tämän arvioinnin perusteella sähköisillä asiointipalveluilla on mahdollista saavuttaa joissakin tapauksissa samat tai jopa paremmat terveyshyödyt kuin perinteisillä palveluilla. Sähköisten asiointipalvelujen vaikutus työn tehokkuuteen ei kuitenkaan ole aivan yksiselitteistä. Sähköiset palvelut ovat uusi kanava, joka ei välttämättä poista, korvaa tai vähennä muuta tekemistä. Sähköisten palvelujen onnistunut ja vaikuttava käyttöönotto edellyttää terveydenhuollon toimintayksiköiden prosessien päivittämistä sekä henkilöstön digiosaamisen vahvistamista. Sähköisten palvelujen vakiinnuttua, niillä on mahdollista vaikuttaa työn tehokkuuteen ja resurssien uudelleen kohdentamiseen.

Vantaan tarkastuslautakunta toteaa, että Apotin käyttöönottoa ei voi pitää kaikilta osilta onnistuneena. Järjestelmä ei vastaa sille annettuja tavoitteita kaikilta osin ja vastaa eri käyttäjäryhmien tarpeisiin eri tavoin.

Suosituksukset:

Sähköisten asiointipalveluiden saavutettavuudessa tulee jatkossa huomioida paremmin käyttäjien erilaiset vammat ja rajoitteet.

Sähköisten palveluiden saavutettavuus ja niihin liittyvät neuvonta- ja tukipalvelut yhdenvertaisesti suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi tulee turvata. Sähköisissä asiointipalveluissa tulee tavoitella selkokieliäisyyttä.

Sähköisten asiointipalvelujen löydettävyyteen kaupunkien ja HUSin verkkosivuilta tulee kiinnittää jatkossa enemmän huomiota.

Perinteisten palvelukanavien käyttö tulee mahdollistaa jatkossakin eri asiakasryhmien yhdenvertaisuuden toteutumisen varmistamiseksi.

Käyttäjien havaitsemiin Apotin ongelmiin on kiinnitettävä erityistä huomiota ja korjattava järjestelmän toiminnan ongelmat.

6 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

6.1 Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelujen tulosalue kuului vuonna 2019 kaupunginjohtajan toimialaan. Tulosalue vastaa kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta sekä elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä.

Vuoden 2020 alusta voimaan tullessa Uusi Vantaa organisaatiossa elinkeinopalvelujen yksikkö kuuluu kaupunkistrategian ja johdon toimialaan ja siellä kasvupalvelujen palvelualueeseen. Elinkeinopalvelujen yksikön tehtävät pysyvät ennallaan.

Toiminnan tavoitteet ja tunnuslukuja

Elinkeinopalvelujen tulosalueen tavoitteista keskeiset tavoitteet liittyvät kaupunkistrategian painopistealueeseen: ”Lisäämme kaupungin elinvoimaa.” Näitä tavoitteita vuodelle 2019 olivat:

- Kaupungin uuden elinvoimaohjelman laatiminen ja toteutus
- Aktiivinen yrityshankinta ja toimivat neuvonta- ja sijoittumispalvelut
- Klusterimallin jalkauttaminen

Lisäksi tulosalueen tavoitteena oli lisätä yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja sitä kautta edesauttaa yhteisten uusien kehittämisprojektien syntymistä. Tavoitteena oli myös tehostaa kansainvälistä markkinointia yhteistyössä seudullisten partnereiden kanssa ja kytkeä yritysneuvonta kiinteämmäksi osaksi Vantaan palvelutarjontaa. Erityisenä painopisteenä elinkeinopolitiikassa vuonna 2019 oli kiinnittää huomiota Vantaan kansainväliseen houkuttelevuuteen.

Tavoitteiden toteutumisesta

Vantaan elinkeino- ja vetovoimaohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa toukokuussa 2019. Ohjelman täytäntönnäpö on alkanut ja ohjelmaa käsitellään omana osionaan jäljempänä. Yritysten neuvonta- ja sijoittumispalveluiden parantamiseksi ollaan suunnittelemassa yhden luokun periaatteella toimivaa yrityspalvelua. Palvelua ovat suunnittelemassa elinkeinopalvelut, kiinteistöt ja asuminen -tulosalue, kuntalaispalvelut, työllisyyspalvelut, tietohallinto, kaupunginkanslia sekä Vantaa-info. Klusterimallin rakentamista ja jalkauttamista on jatkettu ja Vantaalla toimii tällä hetkellä:

- Kiinteistöklusteri
- Ruokaklusteri
- Lentorahti
- Korkean osaamisen tuotanto
- Kiertotalousklusteri

Yhteistyötä oppilaitosten kanssa on tiivistetty. Ammattiopisto Varia ja Laurea- ja Metropolia-ammattikorkeakoulut ovat muun muassa mukana elinkeinopalvelujen koordinoimissa projekteissa. Lisäksi on myös välitetty Aalto-yliopiston palveluja vantaalaisille yrityksille. Painopistealueena ollut Vantaan kansainvälisen houkuttelevuuden edistäminen on tehty yhteistyössä koko pääkaupunkiseudun toimijoiden verkoston kanssa. Elinkeinopalvelut osallistui aktiivisesti Helsinki Business Hubin¹⁰ (HBH) toimintojen kehittämiseen. Tarkoituksena on kehittää HBH:n toimintaa niin, että se vastaa entistä paremmin myös Vantaan tarpeisiin. Elinkeinopalvelut järjesti myös Vantaan suomalais-kiinalaisen yritysten välisen BusinessForum kesäkuussa 2019 mediassa ja logistiikka-alan kansainvälisen yritysseminaarin vantaalaisten ja saksalaisten logistiikkayritysten kesken.

Elinkeinopalvelut on lisäksi aktiivisesti markkinoinut Vantaata yritysten sijoittumiskohteena sosiaalisessa mediassa. Tulosalue on toiminut myös aktiivisesti uudessa pohjoismaisessa Nordic Smart City Network:issä¹¹ hakien kokemuksia eri kehittämisteemoista ja mahdollisia tulevia kehittämiskumppanuuksia.

Tulosalueen tavoitteet toteutuivat vuonna 2019. Tavoitteista elinvoimaohjelman toteuttaminen jatkuu vielä vuosina 2020–2021.

Talous

Elinkeinopalvelujen sitovina määrärahoina talousarviossa käyttötalouden osalta ovat tulot ja menot. Ohessa vuoden 2019 talousarvion toteumavertailu (TA=talousarvio, TP=tilinpäätös ja luvut tuhatta euroa).

Taulukko: Elinkeinopalvelujen talousarvion toteutuminen 2019 (luvut tuhatta euroa)

¹⁰ Pääkaupunkiseudun kuntien ja Uudenmaan liiton omistama elinkeinoyhtiö.

¹¹ Pohjoismaiden yhteistyö, jolla pyritään yhteistyössä hakemaan keinoja, edistämään kaupunkien kestävä kehitystä ja lisätä kaupunkien elinvoimaa. Mukana on tällä hetkellä 20 kaupunkia viidestä pohjoismaasta.

	2019	
	Talous- arvio	Tilinpää- tös
Tulot	1 304	1 271
Menot	-3 705	-3 060
Toimintakate	-2 401	- 1 783

Tulosalueelle kertyi tuloja hieman ennakoitua vähemmän mutta menot taas olivat melko selvästi ennakoitua pienemmät ja toimintakate oli talousarviossa arvioitua parempi. Menojen alituksiin pääsyinä oli:

- Elinvoima- ja vetovoimaohjelman aloitus viivästyi keväällä 2019
- Projektien budjetoidut menot eivät toteutuneet täysimääräisesti
- Täyttämättömiä vakansseja, jotka tarkoitus saada käyttöön 2020

Toiminnasta yleisesti

Toiminnan volyymeja ja mittareita

Oheisissa taulukoissa ja kuviossa kuvattuna elinkeinopalvelujen ja YritysVantaan¹² volyymeja (Vantaa ostaa yritysneuvonnan palvelut YritysVantaalta).

Taulukko: Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen yrityksiin kohdistuvat aktiviteetit vuonna 2019

Aktiviteettilaji	Kappalemäärä
Tapaaminen	270
Puhelu	172
Sähköposti	625
Taustatyö	53
Tilaisuudet	257
Vantaan yhteinen	15
Yhteensä	1 392

Listattuna yllä ovat elinkeinopalvelujen ja työllisyyspalveluiden henkilöiden yrityksiin kohdistuvat aktiviteetit vuodelta 2019. Luvuista puuttuu elinkeinojohtajan aktiviteetit, joita erillisen laskelman mukaan oli vuonna 2019 noin 200 kappaletta.

Taulukko: YritysVantaan toiminnan volyymeja ja mittareita 2015–2019

YritysVantaa yritysneuvonta	2015	2016	2017	2018	2019
Kaikki perustetut yritykset Vantaalle	1 083	1 198	1 271	1 472	1 693
YritysVantaan kautta perustetut	417	440	507	519	528
Asiakaskäynnit YritysVantaalla	1 377	1 650	1 707	1 749	1 725
Asiakaskäynnit/maahanmuuttajataustaiset asiakkaat	36 %	38 %	39 %	40 %	43 %
Syntyneet työpaikat	541	622	705	775	--

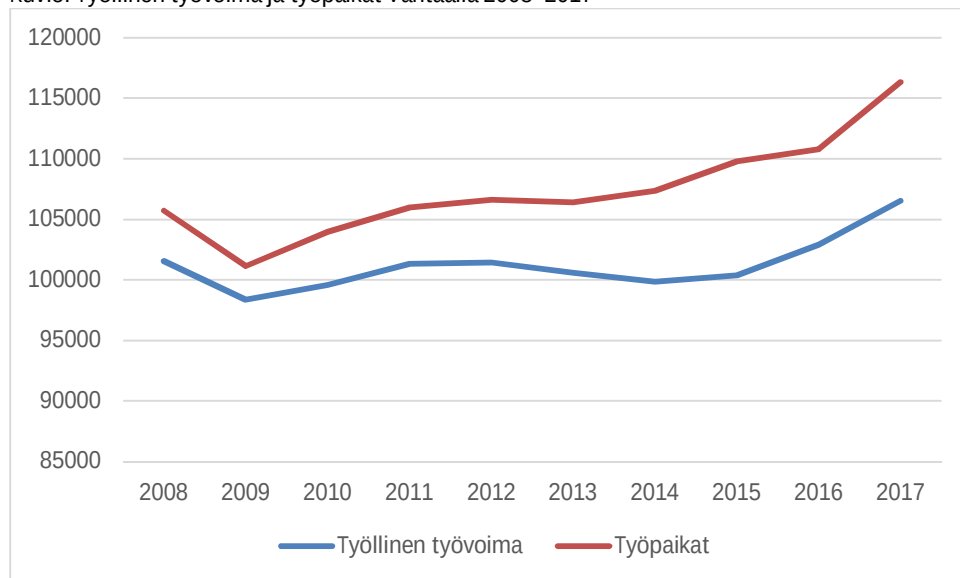
Perustettujen yritysten ja syntyneiden työpaikkojen määrä on ollut Vantaalla tarkastelujaksolla kasvussa (syntyneiden työpaikkojen määrä 2019 ei arviointihetkellä ollut vielä tiedossa). Samoin maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden määrät ovat kasvussa.

Työllisen työvoiman ja työpaikkojen kehitys Vantaalla

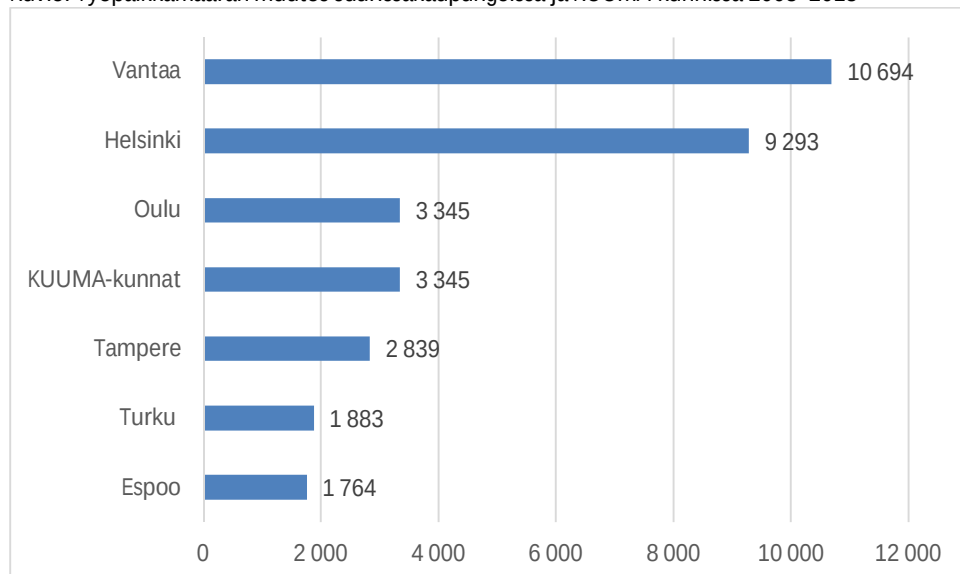
¹² YritysVantaa antaa monipuolisia neuvontapalveluja yritysrahoituksen liittyvissä asioissa. YritysVantaa toimii yhdistyspohjalta, toimintaa rahoitetaan muun muassa Vantaan kaupungin tuella, maksullisella konsultoinnilla ja jäsenyritysten jäsenmaksuilla

Oheisissa kuvioissa on koottu tietoa Vantaan työpaikkakehityksestä vuodesta 2008 lähtien. Vertailutietona on esitetty myös työpaikkamäärän muutoksia suurissa kaupungeissa ja KUUMA-kunnissa¹³ 2008–2018. Koska elinkeinopalvelujen yksi keskeinen tehtävä on kaupungin elinvoimaisuuden edistäminen, niin toiminnalla luodaan myös edellytyksiä työpaikkojen määrän kasvulle. Näin työpaikkamäärien ja työllisten määrän muutokset voidaan katsoa sellaisiksi mittareiksi, joihin tulosalueen toiminnalla ainakin välillisesti vaikutetaan. Tosin tulosalueen toiminnan vaikutusta työpaikkojen määriin on mahdotonta tarkkaan arvioida, koska siihen vaikuttavat monet muut tekijät.

Kuvio: Työllinen työvoima ja työpaikat Vantaalla 2008–2017

Kuvio: Työpaikkamäärän muutos suurissa kaupungeissa ja KUUMA-kunnissa 2008–2018

Vantaan työpaikkakehitys on tarkastelujaksona ollut myönteistä. Työpaikkoja on koko ajan ollut tarjolla Vantaalla työllistä työvoimaa enemmän. Suurten kaupunkien ja KUUMA-kuntien välisessä vertailussakin Vantaa on kärkisijalla, sillä Vantaan työpaikkamäärä on kasvanut vuosina 2008–2018 vertailu kaupungeista ja kunnista eniten.

¹³ Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti

Henkilöstöstä, määrä, sairauspoissaolot tyytyväisyys

Oheisessa taulukossa on tulosalueen henkilöstömäärä vuosilta 2016–2019

Taulukko: Elinkeinopalvelujen henkilöstömäärä

	2016	2017	2018	2019
Vakituinen henkilöstö	7	7	6	7
Määräaikainen henkilöstö	8	8	9	11,5
Yhteensä	15	15	15	18,5

Vakituisen henkilöstön määrä on ollut lähes ennallaan viime vuosina. Määräaikainen henkilöstö on elinkeinopalvelujen projektien henkilöstöä, joka vaihtelee projektien määrän mukaan. Henkilöstömäärä on varsin pieni ottaen huomioon tulosalueen moniulotteisen tehtäväkentän. Vuoden 2020 alussa elinkeinojohtaja vaihtoi työpaikkaa, joten ennen kuin tämä virka saadaan täytettyä, joutuu tulosalue tulemaan toimeen vielä pienemmällä vakituisen henkilöstön määrällä.

Ajankohtainen henkilöstöön liittyvä asia on elinkeinojohtajan siirtyminen tammikuussa 2020 toisiin tehtäviin ja viran täyttö vie aikaa, mikä tuo lisähaasteita tehtävien hoitoon. Lisäksi kaksi elinkeinopalvelujen tulosalueen matkailutiimiin kuuluvaa henkilöä siirtyi vuoden 2020 alusta viestinnän palveluyksikköön, jonne keskitetään matkailumarkkinointi. Tämä vahvistaa matkailuun liittyvää viestintää mutta matkailun kehittäminen elinkeinopalvelujen yksikön toimesta on nyt haastavampaa.

Taulukossa elinkeinopalvelujen henkilöstön sairauspoissaoloprosentti vuosilta 2016–2019.

	2016	2017	2018	2019
Sairauspoissaoloprosentti	1,6	0,71	0,63	0,59

Sairauspoissaoloprosentti on tarkastellulla ajanjaksolla ollut tulosalueella ollut erittäin pieni ja selvästi sekä koko kaupungin sairauspoissaoloprosenttia että kaupungin asettamaa strategista tavoitetta alempi (vuonna 2019 kaupungin tavoite oli 4,4 prosenttia ja kaupungin sairauspoissaoloprosentti on ollut koko ajan yli 4 prosentin vuosina 2016–2018).

Vantaalla henkilöstön työhyvinvointia mitataan kahden vuoden välein Kunta10 -kyselyllä. Tulokset ovat elinkeinopalvelujen tulosalueella olleet koko kaupungin tasoon verrattuna keskimääräistä parempia.

Kaupungin elinvoima- ja vetovoimaohjelma

Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelmaa valmisteli kaupunginjohtajan nimeämä ohjausryhmä (ryhmä nimettiin huhtikuussa 2018), jossa oli edustus jokaiselta kaupungin toimialalta. Valmistelutyössä oli kiinteästi mukana yrityksiä, oppilaitoksia, kauppakamari, Vantaan yrittäjät, YritysVantaa ja Helsinki BusinessHub. Lisäksi myös asukkaat, kolmas sektori, kaupungin kumppanuusyritykset ja muiden sidosryhmien edustajat olivat mukana ohjelman laadinnassa. Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019–2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 20.5.2019.

Ohjelmassa on neljä kärkiteemaa: 1. Notkea yritys ympäristö, 2. Rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki, 3. Ennakoivaa osaamista ja 4. Tapahtumien ja tarinoiden Vantaa. Kärkiteemoille on nimetty yhteensä 29 eri toimenpiteitä. Ohjelman toimenpiteet on suunnattu erityisesti palvelemaan elinkeinoelämän ja yritysten edustajia. Kullekin toimenpiteelle on nimetty vastuutaho, toteutuskumppanit, budjetti ja aikataulu. Ohjelman toteuttamisesta raportoidaan säännöllisesti luottamushenkilöille.

Elinkeinopalvelujen tulosalue elinvoima- ja vetovoimaohjelman toteutuksessa

Alla on lueteltu ne ohjelman toimenpiteet, joiden toteuttamisessa elinkeinopalveluilla on päävastuu. Toimenpiteen perässä on suluissa aikataulut:

1. Yrityspalveluissa otetaan käyttöön yhden luukun periaate (2019)

2. Vauhditetaan yrityshautomoiden ja -kiihdyttämöiden syntyä Vantaalle sekä turvataan yritysneuvonnan riittävät resurssit (2019–2021)
3. Rakennetaan 3-4 temaattista kärkiklusteria yhteistyössä vantaalaisten yritysten oppilaitosten ja kaupunkiorganisaation toimijoiden kanssa. (2019-2021)
4. Kehitetään kansainvälisten yritysten houkuttelua, hyödyntämistä ja asettautumista tukevia palveluja yhteistyössä Helsingin, Espoon ja valtionhallinnon toimijoiden kanssa. (Talent Boost). (2019-2021)
5. Vahvistetaan Vantaan asemaa kansainvälisten lentokenttäkaupunkien verkostoissa kohdennetuilla seminaari ja messuesiintymisillä. (2019-2021)
6. Rakennetaan jälkimarkkinointimalli Vantaalla jo oleviin ulkomaisiin yrityksiin yhteistyössä Helsinki Business Hubin kanssa. (12/2019)
7. Perustetaan Aviapolis-akatemia eli ilmailualan ja tulevaisuuden liikkumisen opetus- ja tutkimuskeskus. (2019-2021)

Vuodelle 2019 aikataulutetut toimenpiteet

Yhden luukun periaatteen (yllä toimenpide 1) mukaista palvelua on selvitetty yhteistyössä kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen, elinkeinopalvelujen, tilakeskuksen, työllisyyspalvelujen ja VTK kiinteistöt Oy:n¹⁴ kanssa. Suunnitelmaluonnos yrityspalvelujen verkostomaisesta toteuttamisesta on valmiina, mutta varsinainen palvelun käyttöönotto siirtyy toteutettavaksi 2020 aikana uudessa organisaatiossa.

Jälkimarkkinointimallin (yllä toimenpide 6) rakentamiseksi on kartoitettu potentiaalisia yrityksiä yhdessä HBH:n kanssa. Ollaan luomassa toimintamallia, jossa kaupungin johtavat viranhaltijat tapaisivat säännöllisin väliajoin Vantaalle asettuneita yrityksiä esimerkiksi aamukahvitilaisuuden yhteydessä.

Muut elinkeinopalvelujen vastuulle kuuluvat toimenpiteet

Yrityshautomo- ja yrityskiihdyttämötoimintaa (yllä toimenpide 2) on kartoitettu muun muassa Kasvun Ekosysteemit -hankkeessa osallistumalla Metropolia ammattikorkeakoulun Turbiini yrityskiihdyttämö -hankkeeseen. Lisäksi työkaluja opiskelijoiden yrittäjyyteen kannustaviin toimiin sekä yritystoiminnan tukemiseen rakennetaan yhdessä kuuden suurimman kaupungin kanssa. Resurssien varmistamisessa ei ole onnistuttu, sillä organisaatiomuutoksen takia vakanssien täyttö on ollut jäissä. Resurssointia tarkastellaan vuonna 2020 osana elinkeinopalvelujen organisaatorakenteen kehittämistä.

Klusteritoimintaa (yllä toimenpide 3) rakennetaan eri projektien avulla. Ruokaklusteria on alettu valmistella yhteistyössä kaupungissa toimivien alan tekijöiden kesken. Tarkoituksena on parantaa vantaalaisten tuotteiden, ravintoloiden ja muiden ruoka-alan yritysten näkyvyyttä ja tunnettavuutta. Muita teemoja klustereille ovat kiinteistöt, lentorahti ja korkean osaamisen tuotanto. Lisäksi kiertotalous on läpileikkaava teema kaikissa klustereissa.

Kansainvälisten yritysten houkuttelua ja hyödyntämistä ja asettautumista (yllä toimenpide 4) on toteutettu Talent Boost-kasvua kansainvälisistä osaajista -projektilla. Kyseessä on 12 organisaation yhteishanke, jossa luodaan ja kehitetään käytäntöjä kansainvälisen osaamiseen parempaan hyödyntämiseen alueen yrityksissä. Samalla lisätään väyliä kansainvälisten osaajien ja yritysten kohtaamiseen. Projektin ensimmäiset toimenpiteet on käynnistetty.

Verkostoitumista kansainvälisten lentokenttäkaupunkien kanssa (yllä toimenpide 5) on laajennettu liittymällä Sustainable Airport Areas- ja Airport Region Conference-verkostoihin. Molempiin verkostoihin kuuluu laajasti eurooppalaisia toimijoita alueilta, joissa toimii lentokenttä. Verkostoissa vaihdetaan kokemuksia ja hyviä käytäntöjä ja haetaan mahdollisuuksia toteuttaa yhteisiä hankkeita alueiden kehittämiseksi.

Aviapolis -akatemian perustamista (yllä toimenpide 7) on pohjustettu rakentamalla verkostoa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Yrityksiltä on kerätty koulutustarvetietoa ja tavoitteena on muodostaa sujuva prosessi tiedon keruuseen, jotta saadaan jatkuvasti kerättyä tietoa tulevista koulutustarpeista. Samalla on hahmoteltu millainen toiminta- ja talousmalli Aviapolis-akatemialla voisi olla.

¹⁴ Vantaan kaupungin omistama kiinteistöliiketoiminta yhtiö

Projektit

Elinkeinopalvelut on vahvasti mukana erilaisissa kehittämisprojekteissa. Esimerkkejä projekteista:

Urbaania kasvua GSIP-Vantaa 2019–2021

Tavoitteena on parantaa yritysten kykyä sekä digitaalimuutokseen että älykkääseen automaatioon mallilla, joka yhdistää yrityksen kasvun ja sosiaalisen vastuun. Hankkeella pyritään löytämään ratkaisuja siihen, miten Vantaan työvoiman, sekä työssä olevien että työttömien, pääasiassa matalan perustason osaamista voidaan nostaa ja miten samanaikaisesti tuetaan yritysten kehittymistä ja kiihdytetään niiden kasvua. Vantaan kaupunki koordinoi hanketta ja siinä ovat mukana muun muassa Metropolia ja Laurea ammattikorkeakoulut ja Helsingin seudun kauppakamari. Myös Vantaan kaupungin työllisyyspalvelut ja ammatillinen oppilaitos Varia osallistuvat hankkeeseen. Yrityksistä mukana ovat ISS, Infocare, Solteq, Vannti ja FinnairCargo.

Digisalama 2019–2021

Hankkeessa tehdään alueen pk-yrityksiin 25 salamaprojektia viiden Industry 4.0 digitaalisen teeman ympärille Metropolian sekä alan toimijoiden kanssa. Hankkeessa ovat mukana Metropolia, Suomen Automaatioseura, Suomen Robotiikkayhdistys, Vantaan kaupunki sekä 20-30 pk-yritystä.

Fiksu Assa 2018–2020

Fiksu Assa -yrityskehitysohjelmassa kehitetään asukkaiden vähähiilistä arkea tukevia palveluita raideliikenteen asemilla Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Hämeenlinnassa ja Riihimäellä. Asemien palvelutarjonnan parantaminen sujuvoittaa kaupunkilaisten arkea ja kannustaa ilmastoystävälliseen liikkumiseen. Myös asemanseutujen asukkaat pyritään saamaan mukaan palvelujen kehittämiseen.

6Aika-strategia 2014–2020 (myönnetty jatko heinäkuuhun 2021 saakka)

6Aika-strategia on Suomen kuuden suurimman kaupungin yhteinen kehittämisshanke, jossa kaupunkeja käytetään uusien innovaatioiden kehitys- ja kokeiluympäristönä. Strategiaa käsitellään tässä arviointikertomuksessa kohdassa 6.2.

Segregaation ehkäisy ja asukkaiden osallisuus

Vaikka elinkeinopalvelujen asiakkaat ovat ensisijaisesti yrityksiä, on tulosalueen projekteissa tavoitteita, jotka liittyvät asukkaiden osallistamiseen ja segregaaion ehkäisyyn. Esimerkiksi Fiksu Assa-projektissa pyritään osallistamaan asukkaita asemanseudun palvelujen kehittämiseen. Urbaania kasvua-projektissa taas ennaltaehkäistään työttömyysuhkaa ja parannetaan osallistujien työvalmiuksia.

Johtopäätökset:

Elinkeinopalvelujen tulosalueen vastuualueena on kaupungin elinvoimaisuuden ja elinkeinopolitiikan strateginen suunnittelu ja toteutus. Toiminnan keskiössä on erityisesti yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen mukaan lukien myös kansainväliset yritykset. Samalla tulosalue on tiiviisti mukana elinkeinopolitiikan seudullisessa kehittämisessä. Tulosalueen toiminnalle on olennaista verkostojen luominen ja verkostoissa toimiminen sekä toimintaan liittyvän projektirahoituksen hyödyntäminen ja projektien kautta tehtävä kehitystyö.

Vuonna 2019 tulosalueen keskeisiä toteutuneita tavoitteita olivat kaupungin elinvoima- ja vetovoimaohjelman valmistuminen ja sen toteutuksen käynnistyminen, eri alojen klusteritoiminnan (muun muassa ruokaklusteri, kiinteistöklusteri ja läpileikkaavana teemana klustereissa kiertotalous) eteenpäin vieminen. Lisäksi painopistealueena olleen Vantaan kansainvälisen houkuttelevuuden lisäämiseksi tehtiin useita toimenpiteitä. Tavoitteet ovat vaikutuksiltaan pitkäkestoisia ja niillä luodaan pohjaa kaupungin elinvoiman positiiviselle kehitykselle tulevaisuudessa. Elinvoima- ja vetovoimaohjelman toteuttaminen jatkuu vuosina 2020–2021 ja tulosalue on keskeisessä asemassa sen toteutuksessa.

Tuloksellisuuden osatekijöistä henkilöstön hyvinvointi on tulosalueella ollut hyvä. Sairauspoissaoloprosentti on ollut viime vuosina erittäin alhainen ja myös henkilöstötyytyväisyys on ollut kyselyissä hyvällä tasolla. Vaikuttavuudesta voidaan todeta, että tietyissä asioissa, joihin tulosalueen toiminnalla pyritään vaikuttamaan (esimerkiksi Vantaan työpaikkamäärän

muutos ja perustettujen yritysten määrät Vantaalla) on tapahtunut Vantaalla positiivista kehitystä. Tosin on erittäin vaikea arvioida, paljonko juuri tulosalueen toiminta on vaikuttanut kyseiseen kehitykseen, mutta ainakin positiivisena signaalina tulosalueen toiminnan vaikuttavuudesta tätä kehitystä voi pitää.

Tarkastuslautakunta toteaa, että elinkeinopalvelujen toiminta yritysten toimintaedellytysten vahvistamiseksi luo pohjaa kaupungin työllisyyden hyvälle kehitykselle ja tätä kautta kaupungin talouden vakaudelle. Varsin moniulotteisen tehtävän hoitamisessa on keskeistä erilaisissa verkostoissa toimiminen ja kehitysprojekteissa mukana olo. Tarkastuslautakunta ilmaisee huolensa tulosalueen nykyisestä resurssivajeesta ja toivoo, että uusi elinkeinojohtaja saadaan nopeasti valittua, jotta pienen yksikön toiminta jatkuisi häiriöttä.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että tulosalue etsii keinoja, joilla lukuisissa kehitysprojekteissa saavutetut tulokset ja luodut hyvät käytännöt saataisiin juurrutettua pysyvästi toimintaan.

6.2 Elinkeinopalvelut – 6Aika projektit

Arviointikohteena oli Vantaan projektitoiminta. Esimerkkinä projektitoiminnasta oli 6Aika-strategia, jota toteutetaan useiden projektien kautta.

6Aika-strategia on Suomen kuuden suurimman kaupungin yhteinen kehittämishanke, jossa kaupunkeja käytetään uusien innovaatioiden kehitys- ja kokeiluympäristönä. Tavoitteena on näin synnyttää uutta liiketoimintaa, uutta osaamista ja työpaikkoja. Kaupungit ovat laatineet strategian yhteistyössä omien strategioidensa pohjalta. Strategiaa toteutetaan erikokoisilla hankkeilla, joiden avulla rakennetaan pysyvää toimintaa perustuen pilotointiin, kokeiluihin sekä kokemusten, hyvien käytäntöjen, konkreettisten ratkaisujen ja työvälineiden jakamiseen ja käyttöönottoon. Hanke alkoi vuonna 2014 ja sille myönnettiin tuolloin rahoitus vuoden 2020 heinäkuun loppuun.

Kuva: 6Aika-strategian toteutus¹⁵

STRATEGIA	TOTEUTUS	SEURANTA JA ARVIOINTI
Lähtökohtana kuutoskaupunkien strategiset tavoitteet	Avoin hankeideointi, verkoston ja kumppanuuksien rakentaminen	Strategian ja hankkeiden etenemistä seurataan puolivuositain johtoryhmän ja ohjausryhmän yhteisissä työpajoissa. tarvittaessa tehdään korjaavia toimenpiteitä.
Missio: Kilpailukykyä, palveluinnovaatioita, työllisyyttä avoimilla toimintamalleilla	Rahoituksen hakeminen hankkeille: EAKR ja ESR-hankehaut	
Painopistealueet: 1. Avoimet innovaatioalustat 2. Avoin data ja rajapinnat 3. Avoin osallisuus ja asiakkuus.	Hankkeiden toteutus: Kärkihankkeet rakentavat painopistealueiden perustoimintoja ja luovat edellytykset innovaatiotoiminnalle. Pilottihankkeet auttavat testaamaan ja kehittämään painopistealueen sisältöjä. Tulosten levitys ja juurrutus	

Rahoitus

Projektin rahoitusosuuksista vastaavat Euroopan Unioni (50 prosenttia), Suomen valtio (17 prosenttia) ja osallistujakaupungit (33 prosenttia).

¹⁵ Lähde: https://6aika.fi/wp-content/uploads/2015/09/6Aika-strategia_2015.pdf

Euroopan Unionin rahoitusosuus tulee EAKR¹⁶- ja ESR¹⁷ rahastoilta. EU -rahoitus ja valtion rahoitus 6Aika-strategialle on yhteensä yli 60 miljoonaa ja kuntien rahoitusosuuksien kanssa hankkeen kokonaisrahoitukseksi tulee noin 100 miljoonaa euroa. Rahoittavana viranomaisena on EAKR-hankkeiden osalta Uudenmaan liitto ja ESR-hankkeiden osalta Hämeen ELY-keskus. Oheisissa taulukoissa koottuna strategian rahoituksen toteumaa jaoteltuna EAKR- ja ESR -rahoitukseen. EAKR-rahoitustoteuma on vuoden 2018 lopun tilanne ja ESR-rahoitustoteuma on lokakuulta 2019 tilanne.

Taulukko: EAKR-rahoitus 6Aika-strategialle

EAKR-rahoitus (EU+valtio)	Euroa
Myöntövaltuus 2015–2019	52 400 000
Sidottu rahoitus	34 998 399
Varattu rahoitus	15 699 250
Käytettävissä	1 702 351
Suljetuilta hankkeilta vapautunut (uudelleen käytettäväksi), summa osittain arvio	3 551 277

Taulukko: ESR-rahoitus 6Aika-strategialle

ESR-rahoitus (EU+valtio)	Euroa
Myöntövaltuus 2015–2019	10 371 000
Hankkeiden budjetoitu rahoitus	8 050 750

EU- ja valtion rahoituksen jakaantuminen kaupungeittain

Oheisissa taulukoissa on tarkasteltu 6Aika strategian projektien EU-rahoituksen ja valtion rahoituksen jakaantumista kaupungeittain arviointihetkellä. EAKR-rahoituksen osalta tilanne on vuoden 2018 lopusta ja ESR-rahoituksen tilanne on lokakuulta 2019.

Taulukko: EAKR+ valtion tukiosuuden jakautuminen

	Euroa	Osuus rahoituksesta
Helsinki	14 325 210	27,9%
Espoo	4 858 463	9,4%
Vantaa	3 553 078	6,9%
Oulu	8 704 864	16,9%
Tampere	10 218 670	19,9%
Turku	9 774 899	19,0%

Taulukko: ESR+ valtion tukiosuuden jakautuminen

	Euroa	Osuus rahoituksesta
Helsinki	1 664 953	20,7%
Espoo	463 631	5,8%
Vantaa	238 764	3,0%
Tampere	1 825 829	22,7%
Turku	2 548 720	31,7%
Oulu	1 308 853	16,3%

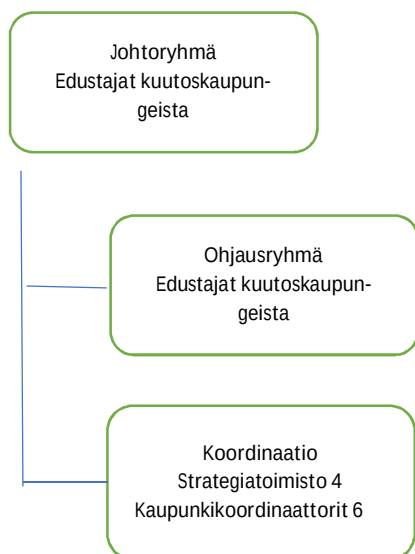
Hallinto ja ohjaus

Oheisessa kuvassa 6Aika strategian organisaatio.

¹⁶ Euroopan Aluekehitysrahasto

¹⁷ Euroopan Sosiaalirahasto

Kuva: 6Aika-strategian organisaatio

Hankehakemusten hakuprosessi ja arviointiprosessi

Rahoittaja määrittelee hakukierrokset ja erityistavoitteet kaupungeja kuunnellen. Hakukierroksia on ollut 1–3 vuosittain. Vuonna 2019 oli kaksi ESR-hakukierrosta ja jatkuva EAKR-hakuprosessi. 6Aika-strategian koordinaatio (strategiatoimisto ja kaupunkikoordinaattorit) vastaa hakukierroksen toteutuksesta. Kaupunkikoordinaattorit käynnistävät hankehakuja ja toteuttavat hankeinfoja, luovat verkostoja kaupunkien toimijoiden ja muiden hankekumppanien välille sekä tukevat hankevalmistelua ja hankeideointia. 6Aika kaupunkikoordinaattorit tapaavat myös toisiaan säännöllisesti (vähintään kerran kuukaudessa). Tapaamisissa vaihdetaan kokemuksia ja saadaan vertaistukea.

Arviointiprosessissa rahoittajat (Uudenmaan liitto tai Hämeen ELY-keskus) tarkistavat hakemusten yleiset valintaperusteet ja toimittavat hyväksytyt hakemukset kaupunkeihin. Kaupungeilla on omat arviointitiimit, jotka pisteyttävät hakemukset ja toimittavat tulokset ilman pisteytystietoja ohjausryhmälle. Ohjausryhmä pisteyttää hakemukset ja toimittaa tulokset johtoryhmälle, joka valitsee rahoitettavaksi ehdotettavat hakemukset. Lopullisen valinnan rahoitettavista hankkeista tekee rahoittaja (Uudenmaan liitto tai Hämeen ELY-keskus). Huomioitavaa on, että 6Aika-strategiaan liittyviä hankkeissa vaaditaan aina osallistujia vähintään kahdesta 6Aika-strategia kaupungista, joten yksin mikään kaupunki ei strategiaan liittyviä hankkeita voi toteuttaa.

6Aika-strategian hallinto ja ohjaus Vantaalla

Vantaan kaupunginhallitus päätti 9.6.2014 Vantaan kaupungin osallistumisesta 6Aika-strategiaan. Strategiaan liittyvien hankkeiden kaupunkitason koordinoinnista Vantaalla vastaa elinkeinopalvelujen tulosalue.

Elinkeinojohtaja edustaa Vantaata 6Aika-strategian johtoryhmässä ja elinkeinopäällikkö edustaa Vantaata 6Aika-strategian ohjausryhmässä. Kaupunkikoordinaattori puolestaan kuuluu 6Aika-strategian koordinaatioeliimeen. Kaupunkikoordinaattori on tukemassa hankeideointia ja kontaktoi kaupunkitason toimijoita. Samalla kaupunkikoordinaattori tukee hankekohtaista valmistelua, näin osaltaan varmistetaan strategian ja tavoitteiden mukainen toiminta. Kun projekti lähtee käyntiin, se toimii itsenäisesti ja raportoi suoraan rahoittajalle. Kaikissa toteutettavissa projekteissa on oma projektipäällikkö, osassa myös projektiasiantuntija. Vantaan 6Aika-hallinto-organisaatio seuraa hankkeiden etenemistä ja tuloksia.

6Aika-strategian toteuttaminen Vantaalla

Vantaalla oli 6Aika-strategian toteutuksen alkaessa muihin kaupunkeihin verrattuna vähemmän kehittämisshenkilöstöä ja vähemmän kokemusta tämän kaltaisesta kehittämistyöstä kuin muilla osallistujakaupungeilla. Lisäksi aluksi Vantaalla oli vain 50 prosentin työpanoksella työskentelevä koordinaattori. Edellä mainituista syistä Vantaa ei ollut aluksi mukana niin monessa 6Aikaan liittyvässä projektissa kuin muut kaupungit, joka näkyy myös muita osallistujakaupunkeja pienempinä EU- ja valtionrahoitusosuuksina. Strategian toteutuksen edetessä on kuitenkin Vantaalla saatu lisää kokemusta projektimuotoisesta kehittämistyöstä ja päästy paremmin hyödyntämään 6Aika- strategian rahoitusta yhtenä toiminnan kehittämisvälineenä.

Vantaalla on toteutettu tai toteutumassa yhteensä 19 projektia, joilla toteutetaan 6Aika-strategiaa. Näistä 15 kuuluu EAKR-rahastosta rahoitettaviin ja neljä 4 ESR-rahastosta rahoitettaviin. Kyseisistä projekteista kahdeksan on jo päättynyt ja 11 toteutus on vielä käynnissä. Näiden lisäksi Vantaa on mukana viidessä hankkeessa, joista rahoitusneuvottelut ovat parhaillaan käynnissä.

Kaikilta Vantaan toimialoilta on osallistuttu 6Aika-strategian hankkeisiin (vähintään yksi tulosalue tai tulosityksikkö joka toimialalta on osallistunut projekteihin). Projekteja on toteutettu yhteistyössä muiden 6Aika- kaupunkien kanssa.

Esimerkkejä projekteista, joissa Vantaa mukana

1. Datasta oivalluksia ja Bisnestä (DOB) (Projekti päättyi joulukuussa 2017)

DOB-hankkeen toteuttivat Tampereen yliopisto, COSS ry¹⁸, Oulun yliopisto, Vantaan kaupunki, Laurea ammattikorkeakoulu, Metropolia ammattikorkeakoulu sekä TIEKE ry¹⁹. Sen tavoitteena oli vahvistaa yritysten innovaatiotoimintaa hyödyntämällä data-analytiikkaa ja palvelumuotoilua. Hanke jakaantui kolmeen osioon, josta Vantaa oli mukana Aviapolis - palveluja matkailijalle -osiossa. Tässä osiossa yhdisteltiin ja analysoitiin yritysten dataa ja avointa dataa ja kehitettiin palvelumuotoilun keinoin uudenlaisia palveluita Helsinki-Vantaan lentokentälle ja koko Aviapolis-alueelle. Tuloksena oli kolme uutta tuotetta.

2. Avoin osallisuus ja asiakkuus (Projekti päättyi huhtikuussa 2018)

Tavoitteena projektissa oli asiakaslähtöisyyden lisääminen kaupunkien toiminnassa, uudenlaisten markkinoiden mahdollistaminen, palveluiden vaikuttavuuden parantaminen, tuottavuuden kasvattaminen ja kilpailukyvyyn vahvistaminen. Vantaalla lähdettiin projektissa palvelumuotoilun avulla hakemaan yhteistyössä kaupungin/työllisyyspalvelujen ja yritysten kanssa keinoja, joilla työllisyyspalvelut voisivat entistä paremmin tukea yrityksiä rekrytoinnissa ja joilla yhteistyötä yritysten kanssa voitaisiin parantaa. Tuloksena kehitettiin yhteistyössä muun muassa työllisyyspalveluihin osajahakupalvelu auttamaan pk-yrityksiä henkilöstöhakuprosessin kaikissa vaiheissa. Lisäksi Vantaan kaupungille tehtiin projektissa palveluneuvonnan käsikirja tukemaan monituottajaympäristössä tapahtuvan neuvonnan toimintamallin ja periaatteiden selkeyttämistä, yhdenmukaistamista ja edelleen kehittämistä. Käsikirjan taustalla on palveluneuvonnan tarjoamista palveluista tehty laadullinen selvitys, jossa muun muassa selvitettiin yritysten ja kuntalaisten mielipiteitä, kokemuksia ja toiveita Vantaan palveluneuvontaa koskien.

Projektin päätoteuttajana ja koordinaattorina toimi Turun kaupunki. Osatoteutuksista vastasivat Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen ja Oulun kaupungit sekä Turun ammattikorkeakoulu. Myös Turun kaupungilla oli oma osatoteutus.

3. Perille asti (Projekti päättyi maaliskuussa 2020)

Perille asti -hanke haki markkinalähtöisesti uusia älykkäitä liikkumisratkaisuja matkailijoiden, asukkaiden ja työssäkäyvien käyttöön. Hankkeessa on tehty Vantaalla Aviapoliksen alueella useita kestävän liikkumisen kokeiluja ja tuotepilotteja aidossa ympäristöissä muun muassa Postin kanssa.

¹⁸ Avoimien tietojärjestelmien keskus

¹⁹ Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus

Projektin toteuttavat Vantaan kaupunki (pää toteuttaja), Forum Virium Helsinki²⁰, Espoo Marketing Oy, Aalto yliopisto, Metropolia ammattikorkeakoulu ja Demos Helsinki²¹.

4. Kasvun ekosysteemit (päättty joulukuussa 2020)

Hankkeessa tuetaan kasvuhakuisia yrityksiä kiinnittymään niille sopiviin tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa tukeviin verkostoihin ja palveluihin. Vantaalla keskitytään kokonaishankkeen toimenpiteiden lisäksi erityisesti kaupungille tärkeiden toimialojen ja alueiden erilaisten yritysryhmien tukemiseen. Lisäksi Vantaalla kehitetään palvelumalleja, joilla kasvuyritysten määrää ja laatua Vantaalla lisätään ja liitetään vantaalaiset yritykset osaksi laajempia verkostoja muissa kaupungeissa, koko Suomessa ja kansainvälisesti.

Projektin toteuttavat Helsingin kaupunki (pää toteuttaja), Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, Business Tampere, Turku Science Park Oy Ab ja Business Oulu sekä Pirkanmaan liitto.

5. Digipore (päättty joulukuussa 2019)

Digipore-hanke avasi nuorille polkua työelämään ja päivitti kokeneempien työnhakijoiden osaamista muun muassa koulutuksilla. Erityisesti yritysten osajatarpeiden selvittäminen otettiin keihäänkärjeksi tässä hankkeessa.

DigiPoren Vantaan osaprojektin tavoite oli antaa vantaalaisille työttömille kosketus teknologian eri osa-alueisiin, IT-maailmaan ja tekniikan erilaisiin käyttömahdollisuuksiin sekä innostaa heitä opettelemaan perusteita. Taitoja ja edistymistä silmällä pitäen tavoitteena oli rohkaista siirtymään alan töihin tai opiskelemaan alan koulutukseen. Toiminta järjestettiin työpajoina. Näissä työpajakokonaisuuksissa tutustuttiin ohjelmoinnin perusteisiin pelejä, hyötysovelluksia, 3D-maailmoja ja robotteja ohjelmoimalla. Työpajaan osallistujat olivat työttömiä täysi-ikäisiä vantaalaisia.

Projektin toteuttivat: Turun kaupunki (pää toteuttaja), Helsingin kaupunki, Vantaan kaupunki, Espoon kaupunki, Tampereen kaupunki ja Oulun kaupunki.

Osallistuminen 6Aika-strategian toteuttamiseen on luonut Vantaalle työtapoja, rakenteita ja konkreettisia yhteistyöalustoja kaupungin kehittämiseen. Toimialojen ja yritysten kanssa muodostetut yritysverkostot luovat Vantaalle yhteiskehittämisen alustoja, joissa on huomioitu yritysälhtöiset kehittämistarpeet. Myös kaupunkien välinen ja muiden projekteihin osallistuvien tahojen verkostomainen ja tarvelälhtöinen yhteistyö on kehittynyt projekteihin liittyvän yhteisen suunnittelun ja toteutuksen kautta. Samalla on projekteissa sitoutettu Vantaan sisällä eri toimialoja yhteistyöhön ja vahvistettu näin toimialarajat ylittävää yhteistyötä.

6Aikaan liittyvä Vantaan kaupungin strateginen tavoite

Vantaan kaupunginvaltuusto on asettanut vuodelle 2019 strategisen tavoitteen (Tavoite 8.1.):

”Vantaalaisen osaamismallin rakentaminen osana 6Aika-rahoitusta yhdessä oppilaitosten, kaupungin ja yritysten välillä.”

Monessa Vantaalla käynnissä olevassa 6Aika-strategiaan liittyvässä projektissa on yhteistyökumppaneina kaupunki, yritykset ja oppilaitokset. Esimerkkinä voidaan mainita Kasvun ekosysteemit-projekti, joka laajana kokonaisuutena kehittää elinkeinoelämän kaupungin ja TKI-toimintaa²². Toimintamallia vastuutettuine tekijöineen ollaan rakentamassa ja vuonna 2020 kootaan yhteiseen käyttöön tarkoitettu tavoitteessa 8.1 mainittu osaamismalli. Pohjatyo saatiin siis tehtyä vuonna 2019, mutta tavoitteen mukaisen osaamismalli valmistellaan lopullisesti vuonna 2020.

Jatko

6Aika-strategiaa toteuttavalle koordinaatiohankkeelle oli myönnetty rahoitus heinäkuun 2020 loppuun. Hankkeelle haettiin jatkoa ja jatkohakemus hyväksyttiin joulukuussa 2019. Hanke jatkuu heinäkuun 2021 loppuun.

²⁰ Helsingin kaupungin innovaatioyhtiö

²¹ Yhdistyspohjainen tutkimuslaitos

²² Tutkimus-kehittämis- ja innovaatiotoiminta

Jatkokaudella on tarkoitus painottaa tulosten tunnistamista, hyödyntämistä ja juurruttamista. Kaupunkitason tuloksista on tarkoitus koota yleistajuinen viestintämateriaali, jossa esitellään muun muassa merkittävimmät 6Aika-hankkeen saavutukset ja niiden kautta juurtunut toiminta.

Johtopäätökset:

6Aika-strategiassa kuutta suurinta kaupunkia käytetään uusien innovaatioiden kehitys- ja kokeilu ympäristönä ja tätä kautta pyritään synnyttämään uutta liiketoimintaa, uutta osaamista ja työpaikkoja. 6Aika-strategian toteutus on tiiviisti sidoksissa kaupunkien omiin tavoitteisiin, sillä strategian lähtökohtana on kuutoskaupunkien omat strategiat. Strategian toteutus on myös merkittävä taloudellinen panostus, sillä sen toteuttamisen rahoitusraami on noin 100 miljoonaa, josta yli 60 miljoonaa tulee Euroopan Unionilta ja valtiolta ja loput osallistujakaupungeilta. Strategialle on määritelty painopistealueet (Avoin data ja rajapinnat, avoin osallisuus ja asiakkuus sekä avoimet innovaatioalustat) ja sitä toteutetaan erikokoisilla, kaupunkien yhteisesti toteuttamilla hankkeilla (jokaisessa hankkeessa on oltava toimijoita vähintään kahdesta 6Aika-kaupungista). Strategian toteutusta koordinoidaan kaupunkien edustajista koostuvissa yhteistyöelimissä ja niissä valitaan rahoitettavaksi ehdotettavat hankehakemukset. Projekteissa saavutetut tulokset, esimerkiksi erilaiset innovaatiot ja parhaat käytännöt, ovat kaikkien toteuttajakaupunkien käytössä.

6Aika-strategiaan osallistuminen ja sen toteuttaminen on luonut Vantaalle uudenlaisia työtapoja ja rakenteita kaupungin kehittämiseen. Strategiaa toteuttavissa projekteissa on luotu uudenlaista yhteiskehittämisen toimintamallia, jossa yritykset ja kaupunki yhteistyössä kehittävät toimintatapoja ja hakevat ratkaisuja erilaisiin haasteisiin. Yrityksille 6Aika-projektit ovat tarjonneet mahdollisuuden esitellä ja kehittää tuotteitaan erilaisissa toimintaympäristöissä (esimerkiksi innovaatioalustat) ja samalla on luotu uusia yhteistyöverkostoja. Lisäksi joissakin projekteissa on myös kehitetty palvelua suoraan asiakkaille (esimerkiksi Digipore-hanke). Koska 6Aika-strategian pohjana on osallistujakaupunkien strategiat, niin kaikki 6Aika-strategiaan liittyvät projektit ovat edistäneet myös Vantaan kaupungin strategian ja strategisten tavoitteiden toteuttamista.

Tarkastuslautakunta toteaa, että 6Aika-strategiaan osallistuminen on tuonut Vantaan kaupungille arvokasta lisäk kokemusta projektien kautta tehtävästä kehittämistyöstä ja vahvistanut projektiosaamista kaupunkiorganisaatiossa. Saadut kokemukset antavat kaupunkiorganisaatiolle entistä paremmat lähtökohdat tulevaisuudessa sekä hyödyntää ulkopuolisia rahoituslähteitä, kehittää toimintaa projektityön avulla ja vahvistaa yhteistyötä yritysten kanssa hankkeessa luotujen yhteistyöverkostojen avulla.

Suosituks:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että lähdetessä toteuttamaan näin isoja hankkeita varaudutaan toteuttamiseen heti riittävillä resursseilla. Tällöin päästään alusta saakka tehokkaasti sekä viemään hanketta eteenpäin että hyödyntämään hankkeen rahoituskanavia.

6Aika-strategian hankkeissa on luotu hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja ja nyt on erittäin tärkeää, että nämä käytännöt ja toimintamallit jäävät elämään hankkeen loputtua. Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään erityishuomiota hankkeen jatkokaudella painopistealueenakin olevaan saavutettujen tulosten tunnistamiseen, hyödyntämiseen ja juurruttamiseen.

7 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT

7.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen (jatkossa pelastuslaitos) alueeseen kuuluvat Hyvinkää, Kerava, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula ja Vantaa. Vantaa toimii pelastuslaitoksen isäntäkuntana, ja pelastuslaitoksen hallinto on järjestetty kuntien yhteistoimintasopimuksen ja Vantaan kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Liikelaitoksella on 15-jäseninen johtokunta, johon osakaskunnat nimeävät edustajansa. Toiminta-alueella oli hieman yli 460 000 asukasta vuoden 2019 alussa.

Kuva: Sakari Manninen

Pelastuslain mukaiset tehtävät

Pelastuslain 27 §:n (379/2011) mukaan alueen pelastustoimi vastaa pelastustoimen palvelutasosta, pelastuslaitoksen toiminnan ja nuohouspalvelujen asianmukaisesta järjestämisestä sekä muista pelastuslaissa sille säädetystä tehtävistä.

Pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan:

- 1) pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, valistuksesta ja neuvonnasta, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa;
- 2) pelastustoimen valvontatehtävistä;
- 3) väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä;
- 4) pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä.

Edellä mainitun lisäksi pelastuslaitos:

- 1) voi suorittaa ensihoitopalveluun kuuluvia tehtäviä, jos ensihoitopalvelun järjestämisestä yhteistoiminnassa alueen pelastustoimen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kesken on sovittu terveydenhuoltolain (1326/2010) 39 §:n 2 momentin perusteella;
- 2) tukee pelastustoimen alueeseen kuuluvan kunnan valmiussuunnittelua, jos siitä on kunnan kanssa sovittu;
- 3) huolehtii öljyntorjunnasta ja muistakin muussa laissa alueen pelastustoimelle säädetystä tehtävistä.

Pelastuslaitokselle 27 §:n 2 momentissa säädetty tehtävät on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne voidaan hoitaa mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti. Olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen.

Toiminnan ja talouden tavoitteet

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen talousarvion sitovat määrärahaerät ovat liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Pelastuslaitoksen johtokunnan vuodelle 2019 hyväksymässä talousarviossa sitovina määrärahoina olivat liikeylijäämä 0 euroa ja 2,3 miljoonan euron bruttoinvestoinnit. Toteutunut liikeylijäämä oli 332 616,56 euroa.

Investointeihin kului 2 295 013 euroa. Nettoinvestoinnit olivat 2 025 828 euroa (rahoitusosuudet 248 000 euroa ja autojen myynnistä kertyneet luovutusvoitot 21 185 euroa).

Pelastuslaitoksen toiminnan painopistealueet 2019–2020 ovat asiakasvaikuttavuus, tavoitteellisuus ja työhyvinvointi. Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat vuoden aikana suunnitellusti pelastustoimessa ja ensihoidossa.

Toiminta-ajatus ja toiminnan volyymi

Pelastuslaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa ja ylläpitää turvallisuutta vaikuttavasti ja asiakaslähtöisesti. Onnettomuuksia ehkäistään laatimalla riskinarvioita, toteuttamalla turvallisuusviestintää, antamalla asiantuntijapalveluita, tekemällä tarkastuksia ja valvontaa, laatimalla suunnitelmia sekä varautumalla. Turvallisuutta tuotetaan ylläpitämällä toimintavalmiutta ja suorittamalla pelastus- ja ensihoitotehtäviä sekä varoittamalla, rajoittamalla, suojaamalla, evakuoimalla ja varautumalla.

Pelastuslaitoksen toimintaan kuuluu pelastustoimen lisäksi ensihoito, lääkärihelikopteriyksikkö (jonka lento-operaattorin kanssa pelastuslaitos on tehnyt sopimuksen HEMS²³-pelastajista) ja sopimuspalokunnat. Sopimuspalokunnat ovat merkittävä voimavara. Finavian lentoaseman oma pelastuslaitos hoitaa ilmailulainsäädännön mukaiset lentoturvallisuuteen liittyvät sammutustyöt lentokentän alueella. Sen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Pelastuslaitoksen toiminta-alue on pelastuslaitoksista toiseksi pienin. Paljon asukkaita pienellä alueella antaa jo sinällään mahdollisuudet kustannustehokkaaseen toimintaan. Asukasta kohden lasketut kustannukset ovatkin pienimmät.

Pelastustoimintatehtäviä oli 8 023 vuonna 2019 ja ensihoidon tehtäviä 39 528. Erilaisia valvontakäyntejä suoritettiin noin 2 000 kappaletta. Pelastustoimen tehtävissä vuosittainen vaihtelu on suurempaa kuin ensihoidossa, koska esimerkiksi yksittäinen myrsky saattaa aiheuttaa useita satoja pelastustehtäviä. Ensihoidon tehtävämäärän kasvu mukailee alueen väestönkasvua, joskin kasvu oli peräti 11 prosenttia vuonna 2019. Tehtävämäärien nousu johtuu Erica-hälytysjärjestelmän käyttöönotosta ja sen vaikutus näkyy pääasiallisesti kiireellisissä tehtävissä. Valvontatoiminta jakautuu oman toiminnan arviointiin ja asiakkaisissa tapahtuneen muutoksen arviointiin. Valvontakäyntejä tehdään aktiivisesti erilaisiin laitoksiin, kokoontumistiloihin ja teollisuus- ja varastorakennuksiin. Asuinrakennusten valvontakäynnit on suurelta osin korvattu paloturvallisuuden itsearvioinneilla.

Alla olevaan taulukkoon on koottu tehtävämääriä vuosilta 2015–2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Pelastustoimen tehtävät yhteensä	6 659	7 123	8 329	8 022	8 023
Pelastustoimen tehtävät Vantaalla	3 305	3 606	4 310	4 122	4 246
Ensihoidon tehtävät yhteensä	30 224	32 522	34 845	35 761	39 528

Organisaatio ja henkilöstötilanne

Henkilöstön määrä vuoden 2019 lopussa oli 495, joista määräaikaisia 72. Henkilöstön määrä kasvoi 10 henkilöllä vuoteen 2018 verrattuna. Henkilöstökulut olivat vuonna 2019 yhteensä 26 miljoonaa euroa. Paloasemia on kymmenen ja ambulanssiasemia 13 (joista kymmenen paloasemilla). Työhyvinvointi on palokuntien vertailussa hyvällä tasolla. Työhyvinvointia heikentäviä tekijöitä ovat muun muassa henkilökunnan kohtaamat uhka- ja väkivaltatilanteet.

Kesälomansijaisuuksiin ei aina helposti löydy henkilöstöä, mutta tätä on pystytty paikkaamaan palkkaamalla enemmän ensihoidon perustason henkilöstä, jolloin palomiehet voidaan keskittää pelastustehtäviin. Tietyt kriittiset avainhenkilöt on tunnistettu ja tiedostetaan paine monistaa tietyt toimenkuvat. Kaupungin täyttölupakäytäntö viivästyttää toisinaan rekrytointeja ja uusien vakanssien käyttöönottoa.

²³ HEMS= Helicopter Emergency Medical Services, kiireellinen lääkärihelikopteritoiminta

Sairauspoissaoloprosentti on hieman yli 5, mikä on jonkin verran kaupungin keskiarvoa (4,71 vuonna 2018) korkeampi, mutta ensihoito- ja palomiestyössä tehtävien vaatimukset ja fyysisyys ovat hyvin erilaisia verrattuna esimerkiksi toimistotyöhön. Ensihoitohenkilöstöön kohdistuvat uhka- ja vaaratilanteet ovat lisääntymässä koko alueella. Kielellinen uhkaaminen, esineisiin kohdistuvat uhat sekä lievät fyysiset vammat ovat lisääntyneet eniten.

Palvelutasopäätös 2017–2020

Pelastuslain 28 §:n mukaan pelastustoimen palvelutason tulee vastata paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös toiminta poikkeusoloissa. Pelastuslain 29 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Päätös on voimassa määräajan.

Palvelutasopäätöksessä kuvataan ne palvelut, joita pelastuslaitos tulee palvelutasopäätöksen voimassaolokana tuottamaan. Yhtenä keskeisenä kehittämistavoitteena kaudella on riskianalyysin sisällön kehittäminen, riskianalyysiprosessin uudistaminen ja riskianalyysin vahvistaminen toiminnan suunnittelun pohjana. Palvelutasopäätökseen sisältyy 113 konkreettista toimenpidettä. Pelastuslaitoksen palvelut pystytään suurelta osin tuottamaan palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Merkittävin poikkeus palvelutasopäätöksen toteutumiseen liittyy pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteisiin. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteita ei ole pystytty kaikkialla 1-luokan riskiruuduissa saavuttamaan. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 prosentissa tehtävistä. Tavoiteaika 1-luokan riskiruuduissa on 6 minuuttia, johon päästiin 39 prosentissa tehtävistä. Suurten valtaväylien ruuhkautuminen vaikuttaa väistämättä toimintavalmiusaikaan. Myös erilaiset liikennettä hidastavat järjestelyt ovat tässä mielessä epätoivottavia. Tähän voidaan vaikuttaa kaupunkisuunnittelun keinoin.

Viranomaisyhteistyö ja harjoitustoiminta

Yhteistoimintaa harjoitellaan paljon. Suurin osa harjoituksista liittyy normaalioloihin, mutta myös häiriötilanteiden²⁴ varalta järjestetään harjoitukset joka toinen vuosi. Harjoituksia järjestetään myös poikkeusolojen²⁵ varalta.

Vuosittain järjestetään esimerkiksi lento-onnettomuusharjoitus karttaharjoituksena tai käytännössä yhteistyössä jonkin oppilaitoksen kanssa. Harjoitus antaa hyvän pohjan yhteistyölle muun muassa poliisin kanssa. Ennen metsäpalokautta harjoitellaan metsäpalon sammutusta ja sammutuksen johtamista. Pelastuslaitoksen sukeltajat ovat mukana Rajavartiolaitoksen vartiolentolaivueen meripelastustehtävissä. Poliisin kanssa yhteistoimintaa on päivittäin hälytystehtävien yhteydessä. Yhteistyötä tehdään myös naapuripelastuslaitosten kanssa.

Kehittäminen/ajankohtaiset asiat

Toiminnan painopisteet vuosina 2019–2020 jakautuvat asiakasvaikuttavuuteen, jolla tarkoitetaan, että palvelut kohdennetaan riskiperusteisesti ja toiminta on laadukasta ja vaikuttavaa, tavoitteellisuuteen, joka tarkoittaa, että edetään yhteistyössä kohti yhteisiä tavoitteita suunnitelmallisesti toimien ja tarkoituksenmukaisesti orga-

²⁴ Häiriötilanteella tarkoitetaan uhkaa tai tapahtumaa, joka vaarantaa, ainakin hetkellisesti, yhteiskunnan turvallisuutta. Esimerkkeinä viime aikojen häiriötilanteista ovat sähkönjakelun häiriöt, myrskyt, tulvat ja vesiepidemiat.

²⁵ Poikkeusolojen määritelmä kattaa aseellisen hyökkäyksen lisäksi myös muut kansakuntaa vakavasti uhkaavat poikkeusolot, kuten esimerkiksi erittäin vakavat luonnonmullistukset, pandemiat ja suuronnettomuudet.

nisoituna sekä työhyvinvointiin, jossa pyrkimyksenä on, että työyhteisö on toimiva ja työn tekeminen turvallista, työyhteisöviestintä on vuorovaikutteista ja toteutetaan Kunta10 -tutkimuksessa esiin nousseita kehittämistoimenpiteitä. Erityisesti panostetaan esimiestyön tukemiseen ja sen osaamisen kehittämiseen.

Yhtenä kehittämiskohteena toimintatapoja on tarkoitus muuttaa reagoinnista ennakointiin ja panostaa yhteisten sääntöjen ja toimintatapojen luomiseen ja noudattamiseen sekä luoda yhdessä tasa-arvoinen ja toisia kunioittava ilmapiiri. Muutoksen ydinviesteiksi on määritelty pelastuslaitoksen suunnitelmallisuuden ja tavoitteellisuuden sekä asiakasvaikuttavuuden ja työhyvinvoinnin lisääminen.

Vuonna 2020 valmistellaan yhdenmukainen palvelutasopäätös Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa. Palvelutasopäätöksen valmistelu pohjautuu Uudenmaan yhteiseen riski-analyysityöhön.

Johtopäätökset:

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen liiketoiminnan tulos vuodelta 2019 oli ylijääminen ja investoinnit toteutuivat suunnitellusti. Toiminta on kustannustehokasta ja henkilöstön hyvinvointi on alan vertailussa hyvällä tasolla. Rekrytoinnissa ei ole suuria ongelmia, mutta toisinaan kaupungin täyttölupakäytäntö viivästyttää rekrytointeja ja uusien vakanssien käyttöönottoa.

Palvelutasopäätöksessä yhtenä keskeisenä kehittämistavoitteena on riskianalyysin sisällön kehittäminen, riskianalyysiprosessin uudistaminen ja riskianalyysin vahvistaminen toiminnan suunnittelun pohjana. Hyvin toimiva riskianalyysi mahdollistaa toiminnan suuntaamisen reagoinnista ennakointiin. Pelastuslaitoksen palvelut pystytään suurelta osin tuottamaan palvelutasopäätöksen mukaisesti. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteita ei ole pystytty kaikkialla 1-luokan riskiruu-
duissa saavuttamaan. Toimintavalmiusaikaan vaikuttaa muun muassa suurten valtavyölien ruuhkautuminen.

Vuonna 2020 valmisteltava palvelutasopäätös laaditaan yhdenmukaiseksi Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa. Pelastustoimen tulevasta järjestämistavasta riippumatta tällä taataan hyvä pohja tulevien vuosien työlle.

Suositus:

Palvelutasopäätöksen mukaiseen toimintavalmiuteen tulee kiinnittää huomiota.

8 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

8.1 Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelun tulosalue kuului vuonna 2019 maankäytön ja ympäristön toimialaan. Tulosalueen tehtävä oli maankäytön suunnittelu kaupungin strategiaa toteuttavalla tavalla. Keskeisimmät maankäytön suunnittelutehtävät liittyivät yleis- ja asemakaavojen laadintaan.

Kaupunkisuunnittelun tulosalueen tehtävät hoidetaan Uusi Vantaa-organisaatiouudistuksen myötä vuoden 2020 alusta kaupunkiympäristön toimialalla ja siellä kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueella. Asemakaavoitus, yleiskaavoitus ja tietopalvelut ovat kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueella omina palveluyksiköinä.

Toiminnan tavoitteet

Kaupunkisuunnittelun tulosalueen tavoitteita vuonna 2019 olivat määrällinen asuntokaavoitustavoite, kohdentaa kaavoitusta yhä enemmän kaupungin omistamalle maalle, kaavoituksen keskittämistä tietyille alueille (asemanseutu ja joukkoliikennevyöhykkeet²⁶) ja näin luoda mahdollisuuksia kaupungin tiivistämiselle ja uudistamiselle sekä elinvoimaisuuden parantamiselle. Lisäksi tulokortissa tavoitteeksi oli asetettu digitaalisten palvelujen kehittäminen ja organisaatiomuutokseen valmistautuminen.

Tavoitteiden toteutumisesta

Määrällinen asuntokaavoitustavoite vuodelle 2019 oli 265 000 k-m². Tavoite tulee suoraan valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä viimeisimmästä MAL-sopimuksesta²⁷, jossa Vantaalle on sovittu kyseinen vuosittainen asuntokaavoitustavoite vuosille 2016–2019. Uutta asumisen kerrosalaa kaavoitettiin Vantaalla vuonna 2019 196 841 k-m². Tavoitteesta siis hieman jäätin. Muut kaavoitukseen liittyvät tavoitteet toteutuivat. Kaupungin maalle kohdennettiin noin 70 prosenttia kaavoituksesta (tavoite oli vähintään 35%). Tavoitteeksi asetettu kaupungin tiivistyminen on myös toteutunut hyvin, sillä yli 90 prosenttia kaikesta asuntotuotannosta vuonna 2019 sijoittui joukkoliikennevyöhykkeelle. kaupunkirakenteen tiivistyminen oli myös koko kaupungin strategisena tavoitteena, jossa mittariksi oli asetettu: ”80 prosenttia asuntokaavoituksesta kohdistuu joukkoliikennevyöhykkeelle”.

Digitaalisten palvelujen kehittämisessä iso projekti koko toimialalla vuonna 2019 oli uuden MATTI²⁸-tietojärjestelmän käyttöönotto. Järjestelmän avulla parannetaan tiedonhallintaa ja prosesseja voidaan jatkossa entistä paremmin seurata toiminnan vaikuttavuutta. Järjestelmällä voi ajantasaisesti seurata esimerkiksi kaavaprosessin etenemistä ja miten suunnitellut tavoitteet ovat toteutumassa. Lisäksi tulosalue oli koko ajan mukana Uusi Vantaa-organisaation valmistelussa.

Lisäksi kaupunkisuunnittelun toimintaan liittyi myös kaupungin strateginen tavoite: ”Ekologiset yhteydet säilyvät”. Tavoitteen mittari oli, että ekologiset yhteydet merkitään yleiskaavan 2020 luonnokseen. Ekologiset yhteydet selvitettiin ja merkittiin yleiskaavaluonnokseen, joten myös tämä tavoite toteutui.

Talous

Kaupunkisuunnittelulautakunnan sitovina määrärahoina talousarviossa käyttötalouden osalta ovat tulot ja menot. Ohessa taulukossa vuoden 2019 talousarvio ja tilinpäätöksen toteuma (tulot, menot ja toimintakate).

Taulukko: Kaupunkisuunnittelun tulot ja menot 2019

Luvut tuhatta euroa	2019	
	Talousarvio	Tilinpäätös
Tulot	259	410
Menot	-4 241	-4 152
Toimintakate	-3 982	-3 742

Kaupunkisuunnittelulle kertyi tuloja hieman ennakoitua enemmän ja menot taas alittivat talousarviossa arvioituista.

Toiminnasta yleisesti

Henkilöstön määrä, sairauspoissaolot, henkilöstötyytyväisyys

Tulosalueen henkilöstömäärä on henkilöstösuunnitelmassa ollut jo useana vuotena 60. Kuitenkin tulosalueella on ollut jonkin verran rekrytointiongelmia, jonka vuoksi kaikkia vakansseja ei ole saatu ajallaan täytettyä ja

²⁶ Joukkoliikennevyöhykkeeksi on määriteltä alue, joka on 600 m etäisyydellä voimassa olevan yleiskaavan ohjeellisen joukkoliikenteen runkoyhteydestä tai 1000 m etäisyydellä juna-asemalta.

²⁷ Maankäytön, liikenteen ja asumisen sopimus

²⁸ Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä

ajoittain on kärsitty henkilöstöpulasta. Henkilöstöpula on myös aika ajoin hidastanut kaavoitusprosesseja ja kaavoituksen valmistumista.

Taulukko: Kaupunkisuunnittelun tulosalueen sairauspoissaoloprosentti 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Sairauspoissaoloprosentti	3,58	3,11	4,34	3,54

Sairauspoissaoloprosentti on tarkastellulla ajanjaksolla ollut kaupunkisuunnittelun tulosalueella ollut koko kaupungin keskimääräistä sairauspoissaoloprosenttia alemmalla tasolla (koko kaupungin kyseinen luku vaihteli välillä 4,52–4,71 vuosina 2016–2018). Vuonna 2019 tulosalueen sairauspoissaoloprosentti oli myös alle koko kaupungin strategisen tavoitteen (4,4 prosenttia.)

Vantaalla henkilöstön työhyvinvointia mitataan kahden vuoden välein Kunta10 -kyselyllä. Tulokset ovat kaupunkisuunnittelun tulosalueella olleet aiemmin keskimääräistä parempia, mutta viime kyselyssä tulos heikkeni huomattavasti. Henkilöstön kanssa on käyty asiasta keskustelu ja ainakin MATTI-järjestelmän käyttöönottoon liittyvät paineet olivat yksi syy heikentyneeseen tyytyväisyyteen.

Toiminnan tunnuslukuja ja mittareita

Oheisessa taulukossa tilinpäätöksistä kaupunkisuunnittelun toimintaan liittyviä tunnuslukuja.

Taulukko: Kaupunkisuunnittelun toiminnan tunnuslukuja

	2016	2017	2018	2019
Hyväksytyt asemakaavat, kappaleita	26	26	28	28
Uusi asuntokerrosala, k-m ²	159 025	209 835	170 536	196 841
Asemakaavan muutosaloitteet	167	169	160	146
Vuoden kaavoitushakemukset	42	40	31	27
Poikkeamispäätökset	76	86	54	75

Keskustojen elinvoiman kehittymisen tarkastelu

Kaupungin keskustojen elinvoiman kehittäminen oli yksi kaupunkisuunnittelun toiminnan tavoitteista. Strategiakaudelle 2018–2021 on Vantaalla aloitettu mittaamaan kaupunkikeskustojen elinvoiman kehittymistä. Elinvoimalaskenta perustuu Elävät Kaupunkikeskustat (EKK) ry:n²⁹ menetelmään. Keskustojen elinvoimaa seurataan Suomessa 39 kaupungissa. Laskenta perustuu liiketilojen kartoittamiseen ja luokittamiseen. Kehitystä seurataan päivittämällä liiketilatietoja vuosittain tai useammin. Laskennassa käytetään seuraavia tunnuslukuja:

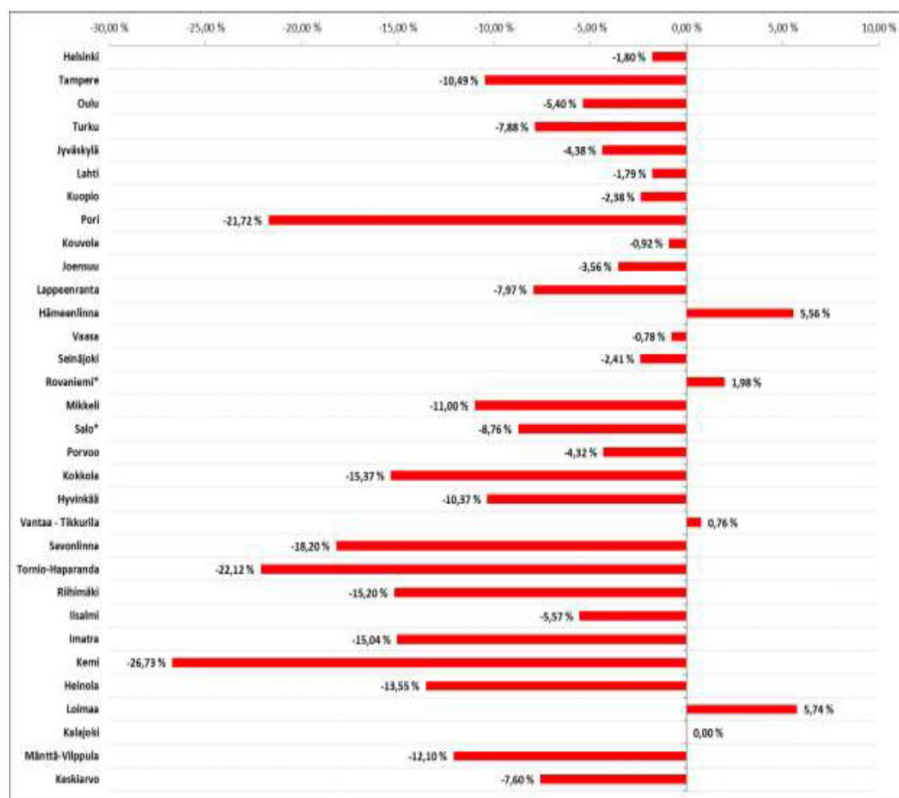
1. Elinvoimaluku = Kauppa + ravintolat-tyhjät liiketilat/kaupungin asukasluku
2. Lauantaiyritysten osuus = Kauppa + ravintolat/kaikki liiketilat
3. Ravintoloiden osuus = Ravintolat ja kahvilat/kaikki lauantaiyrietykset
4. Tyhjien tilojen osuus = Tyhjät tilat/kaikki liiketilat

Alla olevassa taulukossa on vertailutietoa laskennassa mukana olevien kaupunkien elinvoiman kehityksestä vuosilta 2018 ja 2019.

²⁹ EKK ry on kaupunkien, kaupan liittojen ja kiinteistöalan järjestöjen perustama keskustojen kehitystyön verkostotoimija.

Keskustojen elinvoiman kehitys 2018 - 2019

	Elinvoimaluku		
	2018	2019	Muutos-%
Helsinki	2,939	2,886	-1,80 %
Tampere	4,146	3,711	-10,49 %
Oulu	1,853	1,753	-5,40 %
Turku	3,678	3,388	-7,88 %
Jyväskylä	1,849	1,768	-4,38 %
Lahti	2,684	2,636	-1,79 %
Kuopio	2,229	2,176	-2,38 %
Pori	2,588	2,026	-21,72 %
Kouvola	1,304	1,292	-0,92 %
Joensuu	2,250	2,170	-3,56 %
Lappeenranta	3,101	2,854	-7,97 %
Hämeenlinna	2,645	2,792	5,56 %
Vaasa	3,725	3,696	-0,78 %
Seinäjoki	2,698	2,633	-2,41 %
Rovaniemi*	3,281	3,346	1,98 %
Mikkeli	3,164	2,816	-11,00 %
Salo*	2,558	2,334	-8,76 %
Porvoo	3,700	3,540	-4,32 %
Kokkola	3,539	2,995	-15,37 %
Hyvinkää	4,148	3,718	-10,37 %
Vantaa - Tikkurila	3,545	3,572	0,76 %
Savonlinna	1,857	1,519	-18,20 %
Tornio-Haparanda	3,527	2,747	-22,12 %
Riihimäki	2,697	2,287	-15,20 %
Ilmari	1,940	1,832	-5,57 %
Ilmari	4,234	3,597	-15,04 %
Kemi	3,958	2,900	-26,73 %
Heinola	3,012	2,604	-13,55 %
Loimaa	2,125	2,247	5,74 %
Kalajoki	3,406	3,406	0,00 %
Mänttä-Vilppula	3,115	2,738	-12,10 %
Keskiarvo	2,951	2,709	-7,60 %

Vantaan keskustojen elinvoima on kyseisen laskennan mukaan hieman noussut vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018.

Tunnustusta toiminnalle

Vantaan maankäytön suunnittelu on saanut vuonna 2019 ulkopuolista tunnustusta. Suomen Arkkitehtiiliiton SAFA-palkinto 2019 myönnettiin Vantaan kaupunkisuunnittelulle ja rakennusvalvonnalle Kivistön alueen laadukkaasta kaupunkimaisesta suunnittelusta ja toteutuksesta. Tämän lisäksi Elävät Kaupunkikeskustat ry myönsi Vantaan kaupungille vuoden 2019 Elävä Kaupunkikeskusta -palkinnon. Tämä palkinto myönnetään vuosittain huomionosoituksena onnistuneesta kaupunkikeskustan kehittämisestä.

Asukkaiden osallisuus ja segregaaion estäminen

Osallisuus

Velvollisuudesta järjestää osallistumismahdollisuus kaavoitusmenettelyyn on säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa. Laissa todetaan (§62): "Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta."

Vantaalla asukkaille järjestetään lakisääteisten osallistumismahdollisuuksien lisäksi myös useita muita mahdollisuuksia osallistua ja tutustua kaavoitusprosessiin sen eri vaiheissa. Kaupunkisuunnittelu järjestää asukastilaisuuksia merkittävistä kaavatöistä sekä kaavakävelyjä ja tapaamisia alueilla. Kaupunkisuunnittelu osallistuu lisäksi kaupungin järjestämiin yhteisiin alueiden päiviin, asukasfoorumeihin ja Nuorten vaikuttaja -päivään. Tietoa asukkaiden mielipiteistä kaavoista kerätään Webropol-kyselyillä ja sosiaalisessa mediassa tiedotetaan

kaava-asioista, esimerkiksi maankäytön Facebookissa ”Vantaan kaupunki suunnittelee ja rakentaa”. Kaupunkisuunnittelu järjesti vuonna 2019 asemakaavoista 30 yleisötilaisuutta, joissa kävi 2 700 kuntalaista. Kivistön keskuksen kaavarunkoluonnos Webropol-kyselyyn taas saatiin 148 vastausta.

Lakisääteisiin muistutuksiin vastataan henkilökohtaisesti, jos muistuttaja on jättänyt osoitetietonsa. Jos osallinen pyytää ja jättää osoitetietonsa, hänelle lähetetään tieto valtuuston hyväksytyä kaavan. Sähköposteihin ja puheluihin pyritään vastaamaan, eli kuntalaiset saavat suoraan palautetta ehdotuksistaan ja kommentistaan. Asukastilaisuudet ovat kehittyneet vuorovaikutteiseen suuntaan eivätkä ole pelkästään tiedotustilaisuuksia. Tilaisuuksissa hyödynnetään erilaisia työpajatapoja, joissa kommunikointi asukkaan ja suunnittelijoiden välillä on välitöntä. Lisäksi esimerkiksi Myyrmäessä on järjestetty ”monikulttuuri-kävely”, jossa ulkomaalaistaustaiset henkilöt voivat jutella suoraan suunnittelijan kanssa alueen kehityksestä. Asukastilaisuuksista tehdään muistio ja esitykset viedään kaavatyön alle vanta.fi-sivustolle avatulle nettisivulle, eli tilaisuuksista saadut kommentit ovat kaikkien luettavissa. Uuden yleiskaavaluonnoksen mielipiteet koottiin vuorovaikutusraporttiin, joka on koostettu tiivistelmä saaduista mielipiteistä ja niissä yleisimmin esiin nousseista aiheista. Luonnosta työstetään nyt ehdotukseksi, jossa otetaan huomioon kuntalaisten ehdottamat muutokset. Ehdotus tulee olemaan kompromissi eri tahojen toiveista, eikä tässä vaiheessa ole mahdollista vastata yksityiskohtaisesti jokaiseen kuntalaisen mielipiteeseen.

Segregaation estäminen

Maankäytön suunnittelun tulosalueen vaikutus segregaation ehkäisyyn on lähinnä välillinen. Kaavoituksessa pyritään suunnittelemaan kaikille tasa-arvoista ympäristöä. Uudessa yleiskaavassa segregaatiota estetään muun muassa monipuolisen asuntotuotannon mahdollistamisella sekä saavutettavuuden parantamisella joukkoliikenne- ja palveluratkaisuilla. Segregaation estämistä palvelevat myös yllä mainitut asukastilaisuudet, joita pyritään järjestämään eri kielillä, jotta tilaisuudet palvelisivat myös maahanmuuttajataustaisia asukkaita.

Yleiskaava 2020 ja resurssiviisauden tiekartta

Yleiskaava 2020

Tulosalueen koko kaupunkikehitykseen merkittävästi vaikuttava tehtävä vuonna 2019 oli Vantaan uuden yleiskaavan (Yleiskaava 2020) valmistelu. Yleiskaavan laadintatyö käynnistyi 2017 ja yleiskaavaluonnos valmistui loppuvuodesta 2018. Kaupunginhallitus asetti luonnoksen nähtäville 11.2.2019. Yleiskaavaehdotusta valmistellaan nyt niin, että se saataisiin keväällä 2020 nähtäville, jonka jälkeen se voitaisiin viimeistellä hyväksyttäväksi. Kaupunginhallitus hyväksyi yleiskaavalle tammikuussa 2019 kolmeen ryhmään jaetut tavoitteet.

Alla tavoitteista ja niiden sisällöstä:

1. Paikallinen elinympäristö ja näkyvä kaupunki hyvän elämän mahdollistajana

Yleiskaavan tavoitteisiin nostettiin paikallisia asioita, jotka vaikuttavat esimerkiksi sujuvaan arkeen, palvelujen saavutettavuuteen kestäville kulkumuodoilla ja asuin ympäristön viihtyisyyteen. Kasvu sisään päin uudistaa nykyisiä keskuksia hyvin voimakkaasti. Kyse on mahdollisuudesta parantaa nykyistä.

2. Seudullinen joukkoliikennekaupunki kytkeytyneisyyden takeena

Seudullinen joukkoliikennekaupunki sisältää tavoitteita ja ratkaisuja, jotka eivät ole vain Vantaan tasoisia linjauksia. Yleiskaavalla linjataan muun muassa seudullisen joukkoliikenneverkoston ratkaisuja Vantaalla. Kehäradan linjasta haettiin usealla yleiskaavalla – nyt ajankohtaista on poikittaisten yhteyksien parantaminen. Tähän kokonaisuuteen sisältyy myös seudullisen viherverkoston ja sen reittien turvaaminen.

3. Kansainvälinen lentokenttäkaupunki seudun kasvun moottorina

Kansainvälisiä ratkaisuja yleiskaavassa ovat lentokentän kasvun edellytysten turvaaminen siten, että kentällä ja lentokenttäkaupungilla on tilaa ja esimerkiksi tarpeellisia liikenneyhteyksiä. Lentorata on tuotu yleiskaavaan

sekä kentän ja logistiikan edellyttämä maantie 152 jatkeen uusi linjaus. Lisäksi tähän kokonaisuuteen on koottu elinkeinoelämään ja työpaikkarakentamisen turvaamiseen liittyvät ratkaisut, joita on nyt elinkeinopoliittisten vaikutusten arvioinnin myötä ehdotukseen parannettu.

Yleiskaavan tärkein tehtävä on ratkaista miten kaupunki kasvaa voimakkaasti ja kestävästi. Ratkaisua haetaan ohjaamalla kasvu nykyiseen rakenteeseen sitä uudistaen sekä täydentäen ja luontoarvot huomioon ottaen. Kaavassa lisätään luonnonsuojelualueita ja turvataan seudullinen viheraluejärjestelmä ja vahvistetaan ekologia yhteyksiä.

Resurssiviisauden tiekartta

Vantaan kaupunginvaltuuston 18.6.2018 hyväksymässä resurssiviisauden tiekartassa esitetään toimenpiteitä, joilla pyritään tekemään Vantaasta hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Resurssiviisauden tiekarttaa ja sen toteuttamishjelmaa laadittiin samaan aikaan yleiskaavan tavoitteiden ja yleiskaavaluonnoksen kanssa vuosina 2017 ja 2018. Yleiskaavaan ja resurssiviisauden tiekarttaan vietiin samansuuntaiset maankäyttöä koskevat tavoitteet, joissa maankäytön tiivistäminen raideliikenteeseen tukeutuen samalla viheralueita säästetään on keskeistä.

Uuden yleiskaavan luonnoksessa konkretisoituvat monet kaupunkisuunnittelun tulosalueelle vastuutetut resurssiviisauden tiekartan toteuttamishjelman toimenpiteet. Yleiskaavamääräyksissä tuetaan keskustojen kehittymistä monipuolisiksi, laadukkaiksi, käveltäviksi ja vehreiksi. Asuinalueilla edellytetään palvelujen saavutettavuutta kestäväillä kulkumuodoilla. Yleiskaava tukee riittävän viheralueverkoston säilymistä sekä ulkoilureittien ja virkistysalueyhteyksien perustamista. Vuoden 2019 aikana on laadittu puoluontotoselvitys ja sen pohjalta vietään arvokkaita luontokohteita yleiskaavaehdotukseen.

Asemakaavoituksessa on myös käytetty vihertehokkuustyökalua³⁰ vuodesta 2017 alkaen. Syyskuuhun 2019 mennessä on tehty 85 kaavaa, joista 36:ssa on annettu kaavamääräys vihertehokkuuden käytöstä rakennusluvassa. Lisäksi arvopuiden kartoitus osana vihertehokkuutta on aloitettu.

Johtopäätökset:

Kaupunkisuunnittelun tulosalueen pääasialliset tehtävät ovat yleis- ja asemakaavojen sekä niihin liittyvien maankäytön suunnitelmien laadinta. Tulosalueella on näin merkittävä rooli kaupunkiympäristön rakentumisessa.

Tulosalueen toiminnan tavoitteet kytkeytyvät kaupunkistrategian tavoitteisiin (resurssiviisaus ja kaupunkikeskusten kehittäminen) ja osa määrällisistä tavoitteista tulee valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä viimeisimmästä MAL-sopimuksesta. Suurin osa tulosalueen vuoden 2019 tavoitteista toteutui. Ainoastaan asuntokaavoitustavoitteesta jäätin hieman. Kaavoitustavoitteen saavuttamista ovat varsinkin muutamana aiempina vuotena hankaloittaneet rekrytointiongelmien ja edelleenkin työvoiman saatavuudessa on välillä ongelmia. Vuoden 2019 kaavoituksella on tiivistetty kaupunkirakennetta ja tätä kautta pyritty lisäämään kaupungin keskustojen ja koko kaupungin elinvoimaa. Kaavoitus kohdistui vuonna 2019 suurimmalta osin kaupungin maalle (noin 70 prosenttia) ja kaavoitusta on keskitetty erityisesti asemanseudulle ja joukkoliikennevyöhykkeille (yli 90 prosenttia). Samalla luontoarvoista on pidetty huolta ja muun muassa ekologiset yhteydet on nyt selvitetty ja tuotu uuden yleiskaavan luonnokseen.

Vuonna 2019 on saatu valmisteltua uusi yleiskaava ja kaava on nyt luonnosvaiheessa. Kaavalla haetaan ratkaisuja kaupungin voimakkaaseen kasvuun. Kaavassa ohjataan kasvua pitkälti nykyiseen rakenteeseen sitä uudistaen ja samalla luontoarvoja säästetään. Yleiskaava tiivistää edelleen kaupunkirakennetta ja parantaa palvelujen saavutettavuutta. Samalla kaavassa linjataan joukkoliikennetähtämiä ja turvataan lentokentän kasvun edellytykset muun muassa logistiikan edellyttämiä yhteyksiä parantamalla.

Tulosalueen toimintaan liittyy vahvasti asukkaiden osallisuus. Lainsäädännössä on määrätty osallistumismahdollisuuksien järjestämisestä kaavaprosessin aikana niille ryhmille, joihin kaava vaikuttaa (esimerkiksi maanomistajat ja alueen asukkaat). Lakisääteisen osallistumisen lisäksi kaupunkisuunnittelu järjestää asukastilaisuuksia merkittävistä kaavatoista, osallistuu yhteisiin alueiden päiviin ja kerää tietoa asukkaiden mielipiteistä Webropol -kyselyillä. Joillakin alueilla on järjestetty myös

³⁰ Vihertehokkuus=Kasvullisen alueen suhde tontin koko pinta-alaan laskettuna pisteyttämällä alueen elementit niiden edullisuuden mukaan.

”monikulttuuri-kävely”, jolloin ulkomaalaistaustaiset henkilöt ovat päässeet vaihtamaan mielipiteitä alueen kehityksestä. Osallistumistilaisuuksissa pyritään siis huomioimaan myös maahanmuuttajataustaisia asukkaita, jolloin ne palvelevat samalla segregaatian estämisessä.

Tuloksellisuuden osatekijöistä tulosalueen henkilöstön hyvinvoinnista positiivista kuvaa antaa alhainen henkilöstön sairauspoissaoloprosentti. Tosin viime työhyvinvointitutkimuksessa työtyytyväisyys oli kuitenkin laskenut, joka johtui ainakin osittain uuden MATTI-järjestelmän käyttöönottoon liittyvistä paineista. Toiminnan laadusta tulosalue on saanut ulkopuolista tunnustusta, sillä kaupunkisuunnittelu sai yhdessä rakennusvalvonnan kanssa vuonna 2019 Suomen arkkitehtiliiton palkinnon Kivistön alueen laadukkaasta kaupunkimaisesta suunnittelusta ja toteutuksesta. Esiin voi nostaa myös Vantaan elinvoimallisuuden nousun kaupunkien keskustojen elinvoiman kehitystä mittaavassa laskennassa. Tätä voidaan ainakin jossain määrin pitää positiivisena signaalina myös kaupunkisuunnittelun toiminnan vaikuttavuudesta, sillä tulosalue pyrkii edistämään kaupungin elinvoimaisuutta. Tuloksellisuuden kehittämiseen liittyy myös uuden MATTI-tietojärjestelmän käyttöönotto. Järjestelmä parantaa tiedonhallintaa ja prosesseja ja sen avulla pystytään entistä sujuvammin seuraamaan toiminnan vaikuttavuutta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunkisuunnittelun toiminta luo edellytykset monien kaupunkistrategian tavoitteiden ja kaupunkitasoisten ohjelmien toteuttamiselle. Tulosalueen toiminta kytkeytyy osaltaan myös koko pääkaupunkiseudun yhteisesti asettamien tavoitteiden toteuttamiseen (MAL-sopimus tavoitteet). Lautakunta pitää tärkeänä, että tulosalue on ottanut työssä huomioon kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien vahvistamisen oman alueen kehittämiseen eri tavoin. Samoin kaavoitusprosessien kehittäminen ja sujuvoittaminen uuden MATTI-tietojärjestelmän avulla on kannatettavaa. Huolensa lautakunta ilmaisee tulosalueella esiintyvistä työvoiman saatavuuspulasta, joka tosin koskettaa myös monia muita kaupungin toimialoja.

Suosituks:

Tarkastuslautakunta toteaa, että asuin ympäristön viihtyisyys, palvelujen saavutettavuus ja asukkaiden osallistumismahdollisuudet asuin ympäristönsä suunnitteluun ovat keskeisiä huomioon otettavia tekijöitä suunniteltaessa ja rakennettaessa hyvää kaupunkiympäristöä. Lautakunta suosittelee tulosaluetta edelleen kehittämään erilaisia osallistumismahdollisuuksia, jotka mahdollistavat mahdollisimman monipuolisesti kaikkien asukkaiden osallistumisen alueensa kehittämiseen. Samoin lautakunta suosittelee kaupunkisuunnittelua hakemaan ja kehittämään parhaita tapoja käyttää ja hyödyntää uutta MATTI-tietojärjestelmää, jotta järjestelmästä saataisiin mahdollisimman paljon hyötyä toiminnalle.

8.2 Kuntatekniikan keskus

Kuntatekniikan keskuksen tulosalueeseen kuuluvasta joukkoliikenneasioiden valmistelusta kerrotaan enemmän luvussa 3.1 sekä varikkotoiminnasta luvussa 8.3. Vuoden 2020 alusta Vantaan organisaatiouudistuksen myötä tulosalueesta tuli palvelualue ja sen nimeksi tuli Kadut ja puistot.

Kuntatekniikan keskus vastaa

- julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta,
- liikennejärjestelmien kehittämisestä sekä kokonaisvaltaisesta liikennesuunnittelusta,
- kaupungin joukkoliikenneasioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
- kaupungin omistaman luonnon ympäristön hoidon ja käytön suunnittelusta sekä toteuttamisesta,
- hulevesiasioiden valmistelusta,
- puhtaiden maa-ainesten ja lumien vastaanottotoiminnasta,
- vaalien keskitetyn ulkomainnon järjestelyistä kaupungin alueella ja
- ajoneuvo- ja varikkotoimintojen tuottamisesta koko kaupungin tarpeisiin.

Organisaatio

Tulosalue jakautuu hallinnon (talous, henkilöstö, strategia ja kehittäminen) lisäksi viiteen yksikköön.

Suunnitteluyksikkö vastaa katujen, viheralueiden, ulkoilualueiden, vesihuollon yleissuunnittelun, liikenteen ja liikkumisen sekä liikenneväylien suunnittelusta ja suunnitteluttamisesta kiinteässä vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa. Nykyisin suunnittelu on keskitetty yhteen organisaatioon, mikä parantaa yhteismitallisuutta ja on

erityisesti MATTI-järjestelmän³¹ käyttöönoton kannalta oleellista. Omana työnä suunnittelua tehdään 10-15 prosenttia, ja lisäksi valvotaan kilpailutetuilta sopimus konsulteilta ostettavaa suunnittelutyötä. Tärkeimmät sidosryhmät kaupungin organisaation ulkopuolella ovat HSL, HSY ja Uudenmaan ELY/Väylävirasto. HSL hankkii joukkoliikenteen ja vastaa alueensa MAL³²-suunnittelusta, HSY tuottaa vesihuollon ja jätehuollon palvelut ja ELY/Väylävirasto vastaavat valtiollisesta tieverkosta.

Rakentamisen yksikkö sekä rakentaa omajohtoisesti että rakennuttaa katuja, puistoja ja ulkoliikuntapaikkoja. Omajohtoisen rakentamisen osuus on noin kolmasosa. Yksikkö vastaa julkisen kaupunkitilan investointien ohjelmoinnista sekä maankäytösopimusten valmistelusta. Palveluyksikkö vastaa myös kaupungin ylijäämämaiden vastaanotto toiminnasta ja ulkovalaistuksesta.

Kunnossapito vastaa katu- ja viheralueiden omaisuuden hallinnasta sekä niiden rakenteellisesta kunnossapidosta, talvikunnossapidosta, puhtaanapidosta ja turvallisuudesta. Lisäksi yksikkö vastaa kolmen hoitourakan valvonnasta, lumenvastaanotto paikkojen toiminnasta sekä metsäalueiden ja maatilojen hoidosta. Yksikkö harjoittaa myös pienimuotoista puutavaran ja viljan myyntiä.

Lupapalveluiden vastuualue käsittelee lupahakemuksia ja valvoo yleisten alueiden luvanvaraisia hankkeita. Luvat käsitellään sähköisesti Lupapiste-palvelussa. Lisäksi lupapalvelut vastaa julkiseen kaupunkitilaan sijoitettavien maanalaisten sekä -päällisten rakenteiden ja rakennelmien sijoitusluvista. Pysäköinninvalvonnan vastuualue huolehtii pysäköintiä ja pysäyttämistä sekä joutokäyntiä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta sekä pysäköintivirhemaksujen ja muiden laissa säädettyjen seuraamusten määräämisestä. Kunnallinen pysäköinninvalvoja päättää myös ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaisista ajoneuvojen siirroista sekä kaupungin omistukseen siirtyneiden ajoneuvojen myynnistä.

Varikko vastaa keskitetysti kaikille toimialoille kaupungin ajoneuvo-, kone- ja lisälaittekaluston hankinnasta ja hallinnoinnista sekä niihin liittyvistä huolto- ja korjaamotoiminnasta. Lisäksi Varikko toimii asiantuntijana erilaisissa ajoneuvoihin liittyvissä asioissa. Varikko toimii nettobudjetoituna yksikkönä.

Toiminnan ja talouden tavoitteet

Talousarviomuutosten jälkeen toimintakuluihin oli varattu 41,7 miljoonaa euroa (sisältää 9,0 miljoonaa euroa HSY:n vesihuollon rakentamisen, suunnittelun ja toteuttamisen määrärahoja). Toteutuneet menot olivat 38,9 miljoonaa euroa (HSY:n osuus 3,9 miljoonaa euroa). Kuntatekniikan keskuksen tulot ylittyivät lähes 20 miljoonalla eurolla. Ylitys muodostui suurimmaksi osaksi ennakoitua suuremmista maankäytösopimustuotoista ja maanlajitysmaksutuotoista. Julkisen käyttöomaisuuden investointeihin oli talousarviomuutosten jälkeen varattu 43 miljoonaa euroa, ja niitä toteutui lopulta 48,8 miljoonaa euroa. Julkisen käyttöomaisuuden investoinneilla tarkoitetaan liikenne-, urheilu- ja virkistysalueita, ympäristörakentamista ja yhteishankkeita.

Hiilineutraalisuustavoitetta toteutetaan resurssiviisauden tiekartan mukaisesti edistämällä kestävästä liikkumisesta, tehostamalla maa-ainesten kierrätystä, käyttämällä maarakentamisessa kierrätysmateriaalia sekä edistämällä kestäviä ja innovatiivisia investointeja ja hankintoja.

Henkilöstötilanne

Henkilöstön määrä tulosalueella on hieman yli 300. Rakentamisen myötä kunnossapidettävä pinta-ala kasvaa vuosittain 3-4 prosenttia. Tämä tuo lisää paineita muun muassa valvonta- ja korjaustehtäviin. On tiettyjä henkilöstöryhmiä, joiden rekrytointi on hankalampaa. Näitä ovat muun muassa väyläsuunnittelijat ja rakentamisen ja rakennuttamisen puolella työnohtajat, valvojat ja rakennuttamisinsinöörit. Putkiasentajien vaihtuvuus on

³¹ Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä

³² Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus

suurta ja uusia on vaikea saada rekrytoitua. Myös ammattitaitoisista auton asentajista on pulaa. Sairauspoissaolo prosentti on kuukausipalkkaisilla ollut viime vuosina alle kolme prosenttia, mikä on selvästi alle kaupungin keskimääräisen tason (4,35 vuonna 2019).

Tuottavuus

Seuraavassa taulukossa on joitakin toiminnan tuottavuutta kuvaavia tunnuslukuja:

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Liikenneväylien ylläpito €/m ²	1,5	1,6	1,6	1,65
Rakennetun katuvihreän ylläpito €/m ²	0,25	0,3	0,28	0,3
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito €/m ²	0,52	0,58	0,55	0,55
Maanläjitysalueille tuodut kuormat kpl	36 024	27 614	40 000	40 889
Matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	124 500	129 684	113 300 ¹⁾	138 656

¹⁾ vuoden 2019 arvio perustuu aiempien vuosien vääriin lukuihin (taulukossa oikeat luvut)

Kehittäminen/ajankohtaiset asiat

MATTI -järjestelmän käyttöönoton jatkaminen

MATTI on maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä, joka kattaa asema- ja yleiskaavoituksen, kaupunkitilan suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon, luvat ja valvonnan sekä kaupunkimallin ja maaomaisuuden hallinnan. Toiminnanohjausjärjestelmä kytketään paikkatietoon. Uusi järjestelmä mahdollistaa ja jopa edellyttää sitä, että kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia työskentelytapoja. Käyttöönotto tapahtuu useamassa vaiheessa, ensimmäisenä kiinteistönmuodostuksessa joulukuussa 2018. Keväällä 2019 mukaan tulivat yleis- ja asemakaavoitus, kaupunkimallin hallinta, rakennusvalvonnan luvat ja kaupunkisuunnittelun poikkeamispäätökset (Lupapiste) sekä kauppahintarekisterikonaisuus. Niin sanottu toinen julkaisu otetaan käyttöön vuoden 2019 lopussa ja kolmas keväällä 2020.

Kaupunkipyörät

Kesällä 2019 Vantaalla otettiin ensimmäistä kertaa käyttöön kaupunkipyöriä. Niitä oli tuhat kappaletta noin sadalla pyöräasemalla. Kausi pääsi alkamaan suunniteltua myöhemmin, 17.6., eikä pyöriä voinut käyttää ristiin Helsingin tai Espoon pyörien kanssa. Pyörillä tehtiin kauden aikana yhteensä 43 000 matkaa, joten käyttö jäi varsin vähäiseksi.

Koivukylän alueurakka

Alueiden kunnossapitourakointia hankitaan entistä enemmän. Oma henkilöstöä ei ole (eikä työvoimapulasta kärsivällä alalla saada palkattua) riittävästi hoitamaan kaikkia alueita. Alueurakat keskittyvät Itä-Vantaan suuralueille Hakunilaan, Korsoon ja vuodesta 2019 alkaen Koivukylään. Kaupungin oma kunnossapito on kilpailukyistä ja sitä on tarpeen pitää yllä myös riskienhallintamielessä (esimerkiksi urakoitsijan yllättävä konkurssi/toiminnan lopettaminen).

Myönteinen erityiskohtelu (MEK)

Myönteisen erikoiskohtelun ohjelma näkyy lähinnä niin, että on varattu noin 700 000 euroa kunnossapitoon ja investointeihin. Rahalla on hankittu esimerkiksi katutaidetta, uusittu puistonpenkkejä ja tehostettu kunnostustöitä. Tulevaisuudessa on tarkoitus, että asukkaat pääsisivät myös itse ehdottamaan kohteita.

Johtopäätökset:

Kuntatekniikan keskuksen talouden tavoitteet toteutuivat sekä käyttötaloudessa että investoinneissa. Hiilineutraalisuustavoitetta toteutetaan resurssiviisauden tiekartan mukaisesti.

Toimialalla käyttöönottoaiheessa oleva MATTI-järjestelmä (maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä) kattaa asema- ja yleiskaavoituksen, kaupunkitilan suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon, luvat ja valvonnan sekä kaupunkimallin ja maaomaisuuden hallinnan. Kansainvälisestäkin mitattuna edistyksellistä on paikkatiedon yhdistäminen toiminnanohjausjärjestelmään. Järjestelmän tehokas hyödyntäminen edellyttää uudenlaisten digitaalisten työtapojen kehittämistä ja käyttämistä. Jatkossa MATTI-järjestelmän odotetaan tuovan lisää läpinäkyvyyttä toimintoihin.

Vantaalle saatiin kaupunkipyöriä kesäksi 2019, mutta niiden käyttäjämäärät jäivät ainakin ensimmäisenä kesänä vaatimattomiksi. Käyttäjätietoja ja kaupunkilaisten palautteita analysoimalla lienee mahdollista optimoida pyörien sijoitusasemat vastaamaan mahdollisimman hyvin kaupunkilaisten kulkutarpeita.

8.3 Varikko

Varikko kuului vuonna 2019 maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaan ja oli yksi kuntatekniikan keskuksen tulosalueen tulosityksiköistä. Varikolle kuuluu keskitetysti kaupungin ajoneuvo-, kone- ja lisälaittekaluston hankinnat ja hallinnointi sekä tähän kalustoon liittyvä huolto- ja korjaamotoiminta. Vuoden 2020 alusta voimaan tullessa Uusi Vantaa-organisaatiossa varikko kuuluu kaupunkiympäristön toimialan yhteisiin palveluihin. Varikon tehtävät säilyvät ennallaan.

Toiminnan tavoitteet

Varikolla ei ole omaa tulokorttia, vaan se toteutti tältä osin tulosalueen (kuntatekniikan keskuksen) tulokorttia. Tästä tulokortista varikon toimintaan liittyivät lähinnä resurssiviisautta tukevat toimenpiteet ja pyöräilyn laatukäytävien toteuttamisessa avustaminen. Resurssiviisautta varikko tukee etenkin uusimalla kalustoaan vähäpäästöisemmäksi. Pyöräilyn laatukäytävien osalta varikon panos liittyy pyöriteiden kunnossapitoon. Varikko on hankkinut uusia työkoneiden lisälaitteita, joilla pyöriteiden kunnossapito (etenkin talvella) pystytään hoitamaan entistä paremmin.

Toiminnan tunnuslukuja

Ajoneuvojen määrä 2019: omat 170 kappaletta, leasing 308 kappaletta
Lisälaitteet ja pienkoneet 2019: omat 556, leasing 25

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavana tunnuslukuna varikko on käyttänyt kaupungin ajoneuvojen polttoaineiden kulutusta vuosittain. Oheisessa taulukossa ajoneuvojen polttoaineiden kulutusvertailua vuosilta 2016–2019.

Taulukko: Kaupungin ajoneuvojen polttoaineen kulutus (litraa/ajoneuvo)

2016	2017	2018	2019
1 586	1 634	1 459	1 439

Vuonna 2018 ja 2019 polttoaineen kulutus on laskenut.

Talous

Varikko on nettobudjetoitu yksikkö, jonka sitovana eränä talousarviossa on vuosittain ollut toimintakate. Ohessa vertailu talousarvioissa asetetusta toimintakatetavoitteesta ja tilinpäätöksissä toteutuneesta toimintakatteesta vuosilta 2016–2019.

Taulukko. Varikon toimintakate 2016–2019 (euroa)

	2016	2017	2018	2019
Talousarvio	914 341	1 003 524	862 688	873 000
Tilinpäätös	1 272 963	1 236 269	1 096 199	1 620 000

Varikon toimintakate on viime vuosina toteutunut arvioitua parempana. Haastetta talouden arviointiin ja talouden toteutumiseen tulee polttoaineiden ja korjauskustannusten mahdollisista kesken vuotta tapahtuvista muutoksista, joihin ei varikon taholta voida vaikuttaa.

Toiminnasta yleisesti

Henkilöstö, määrä, sairauspoissaolot ja henkilöstötyytyväisyys

Varikon henkilöstömäärä on 16. Määrä on pysynyt samana jo usean vuoden ajan.

Taulukossa on varikon henkilöstön sairauspoissaoloprosentti vuosilta 2016–2019.

	2016	2017	2018	2019
Kuukausipalkkaiset	0,23	0,27	0,55	0,82
Tuntipalkkaiset	2,69	7,9	3,61	4,11

Sairauspoissaoloprosentti on vuotta 2017 lukuun ottamatta pysytellyt varikolla koko kaupungin keskimääräistä sairauspoissaoloprosenttia alemmalla tasolla ja 2019 alitettiin myös kaupungin sairauspoissaoloprosentille asettama strateginen tavoite (4,4 prosenttia).

Varikolla on tehty työtyytyväisyyskyselyjä. Kyselyjen tulosten perusteella työilmapiiri koetaan hyväksi.

Hankinnoista

Kaluston hankintamäärärahat ovat vaihdelleet viime vuosina noin 1 - 1,2 miljoonan euron tasolla.

Investointirahoituksella hankitaan (10 – 15 kpl vuodessa)

- Raskaat kuorma-autot
- Työkoneet
- Strateginen kalusto (Valmiussuunnitelman edellyttämä kalusto)

Leasingrahoituksella hankitaan (30 –40 kpl vuodessa)

- Henkilöautot (huoltoleasing)
- Pakettiautot (rahoitusleasing)
- Kuorma-autot (rahoitusleasing)

Ajoneuvokaluston hankinnat tehdään tiiviissä yhteistyössä toimialojen sekä itse hankintaprosessin osalta myös kaupungin hankintakeskuksen kanssa. Kalustotarpeiden selvittämiseksi käydään toimialojen kanssa vuosittain 1–4 kertaa kalustopalaveri, jossa käydään läpi kalustotarpeet sekä mahdolliset toimintaa koskevat muutokset, joilla saattaa olla vaikutusta kalustotarpeisiin. Hankintaprosessissa tehtävällä yhteistyöllä varmistetaan hankittavan kaluston mahdollisimman hyvä soveltuvuus käyttötarkoitukseen ja samalla hankintakeskuksen mukana ololla varmistetaan tarvittava hankintajuridiikan osaaminen.

Ajoneuvojen hallinnointi, vuokraus ja käytön valvonta sekä pääkaupunkiseudun yhteistyö

Varikolla on yhtenäinen rekisteri kaupungin ajoneuvokalustosta. Kustannusten seuranta on yhtenäistä ja vahinkotapauksissa käsittely vakuutusyhtiön kanssa hoidetaan aina varikolta. Ajoneuvot vuokrataan toimialoille pääsääntöisesti kuukausivuokraperiaatteella. Pääasiallinen valvontavastuu ajoneuvoista on vuokraavalla toimialalla (käyttäjäyksiköillä). Ajoneuvoille on nimetty yksikkökohtaiset vastuuhenkilöt ja lisäksi on laadittu kaupunkitasoiset ajoneuvojen käyttöohjeet. Varikko seuraa myös ajoneuvojen keskikulutuksia, tankkaustapahtumia sekä kilometrimääriä. Ajoneuvojen paikannusjärjestelmän avulla yksiköt saavat raportteja yksikkönsä ajoneuvoista, esimerkiksi ajopäiväkirjatiedot, kuljettajat, reitit ja käyttöasteet. Varikko toimii järjestelmän pääkäyttäjänä.

Varikolla on yhteiskokouksia muiden pääkaupunkiseudun (Helsinki, Espoo ja Kauniainen) varikkojen kanssa kaksi kertaa vuodessa. Kokouksissa käsitellään varikkojen ajankohtaisia asioita sekä mahdollisia yhteishankintoja. Tällä hetkellä ei ole voimassa yhteisiä hankintasopimuksia, pääpaino on tiedon ja kokemusten jakamisessa ajoneuvoihin ja kalustoon liittyvissä asioissa.

Korjaamotoiminta

Varikon oma korjaamotoiminta keskittyi työkalujen ja raskaan kaluston huoltoon. Lisäksi lisälaitteiden ja sesonkikalujen kausihuolto kuului korjaamotoimintaan.

Resurssiviisauden tiekartan toteutus haasteena

Vantaan kaupunginvaltuuston 18.6.2018 hyväksymässä resurssiviisauden tiekartassa esitetään toimenpiteitä, joilla pyritään tekemään Vantaasta hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Tiekartassa on mainittu varikkoon liittyvänä toimenpiteenä: "Kaupunki tukee vaihtoehtoisia polttoaineita/käyttövoimia käyttävien ajoneuvojen käyttöönottoa". Tavoite on, että vuonna 2030 kaupungin käytössä olevat kulkuneuvot käyttävät vaihtoehtoisia polttoaineita tai käyttövoimia.

Varikko pyrkii lisäämään vähäpäästöisten ajoneuvojen määrää mahdollisuuksien mukaan. Haasteena on varsinkin raskaan kaluston ja työkalukaluston saatavuus sekä niiden kustannukset. Vähäpäästöisiä ajoneuvoja tarjotaan kaluston vaihdon yhteydessä tehtäviin missä ne ovat käyttöön soveltuvia. Tarkkaa aikataulua ajoneuvokannan uusimiseksi kokonaan päästöttömäksi ei varikolla ole laadittu, mutta tavoitteena on saavuttaa resurssiviisauden tiekartan tavoite. Ajoneuvon hankittaessa on aiemminkin painotettu ympäristöystävällisyyttä ja hankittaville ajoneuvoille on laadittu vähäpäästöisyyden kriteerit.

Vähäpäästöisyyttä on edistetty myös ottamalla joulukuussa 2018 käyttöön uusiutuva diesel, joka on 100-prosenttisesti jätteistä valmistettu ja jonka ansioista saavutetaan ajoneuvon elinkaaren aikana 90-prosenttia pienemmät kasvihuonekaasupäästöt. Tavoitteena on nostaa kyseisen dieselin käyttöaste 60-prosenttiin vuoden 2019 aikana. Tavoiteltu uusiutuvan dieselin 60-prosentin käyttöaste tarkoittaisi noin 1,2 miljoonaa ekvivalenttikiloa³³ pienempiä hiilidioksidipäästöjä, joka vastaa yli 400 henkilöauton hiilidioksidipäästöjä.

Johtopäätökset:

Keskittämällä varikolle koko kaupungin ajoneuvo-, kone- ja lisälaittekaluston hankinta, hallinnointi sekä huolto- ja korjaamotoiminnot on saatu kaupungille yhtenäiset käytännöt ajoneuvokalustoon liittyvissä asioissa. Ajoneuvokalustosta on yhtenäinen rekisteri, kaluston käytöstä on yhtenäiset ohjeet ja käyttöä ja käyttökustannuksia valvotaan keskitetysti. Näin kaupungilla on jatkuvasti mahdollisimman ajantasainen kokonaiskuva ajoneuvojen määrästä ja käyttökustannuksista. Varikko tekee tiiviisti yhteistyötä sen asiakkaina olevien toimialojen kanssa. Ajoneuvokaluston hankinnassa selvitetään yhdessä toimialojen kanssa tarpeet, jotta saadaan aina hankittua mahdollisimman hyvin tarpeisiin vastaava kalusto. Samalla selvitetään myös mahdollinen kaluston yhteiskäyttömahdollisuus. Itse hankintaprosessissa on mukana myös hankintakeskus, millä varmistetaan riittävä hankintalainsäädäntöön liittyvä osaaminen. Keskitetysti hoidettu ajoneuvokaluston hankinta ja hallinnointi tehostaa näin myös kalustohankintojen ja kaluston yhteiskäytön koordinoitua.

Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymässä resurssiviisauden tiekartassa esitetään varikon toimintaan liittyvänä toimenpiteenä autokannan uusiminen niin, että vuonna 2030 kaupungin käytössä olevat kulkuneuvot käyttävät vaihtoehtoisia polttoaineita tai käyttövoimia. Autokannan uusimista vähäpäästöiseksi/päästöttömäksi tehdään varikolla mahdollisuuksien mukaan. Myös vuonna 2018 käyttöönotetun uusiutuvan dieselin käyttöä laajennetaan, mikä osaltaan laskee varikon ajoneuvojen päästöjä. Samoin on jo aiemmin laadittu vähäpäästöisyyden kriteerit kaupungille hankittaville ajoneuvoille.

Tuloksellisuuden osatekijöistä taloudellisuuden voidaan katsoa varikon viime vuosien toimintakattototeuman perusteella olevan hyvällä tasolla, sillä sitovana eränä ollut toimintakate on toteutunut talousarviossa asetettua tavoitearvoa parempana. Myös henkilöstön hyvinvointi on sitä kuvaavan mittarin, sairauspoissaoloprosentin, valossa ollut varikolla viime vuosina yhtä vuotta lukuun ottamatta koko kaupunkia paremmalla (alemmalla) tasolla.

³³ Hiilidioksidiekvivalentti (lyhenne CO₂-ekv. tai CO₂e) on [ilmastotieteessä](#) käytetty [suure](#), joka kuvaa ihmisen tuottamien [kasvihuonekaasujen](#) ilmastovaikutusta. Päästöistä puhuttaessa hiilidioksidiekvivalentit ilmaistaan massana (esim. kiloa tai tonnia vuodessa). Lähde: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Hiilidioksidiekvivalentti>

Varikon toiminta on talouslukujen valossa sujunut viime vuosina hyvin ja ajoneuvokalustoon liittyvien asioiden keskittämisen myötä on kaupungilla yhtenäiset toimintatavat näissä asioissa. Jatkossa yhtenä suurena haasteena on saada muutettua resurssiviisauden tiekartan tavoitteen mukaisesti vuoteen 2030 mennessä kaupungin ajoneuvot vaihtoehtoisia polttoaineita tai käyttövoimaa käyttäviksi. Varikolla tehdäänkin koko ajan toimenpiteitä ajoneuvojen päästöjen vähentämiseksi.

Suositukset:

Suositeltavaa on selvittää myös muiden pääkaupunkiseudun varikkojen kanssa pidettävissä yhteistyökokouksissa, löytyisikö uuden vähäpäästöisen ajoneuvokaluston hankintojen yhteydessä mahdollisuuksia yhteistyöhön (esimerkiksi yhteishankinnat).

8.4 Talous- ja hallintopalvelut

Maankäytön talous- ja hallintopalvelujen tulosalueelle kuului vuonna 2019 keskitetysti maankäytön ja ympäristön toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja toimialan kehittämisen liittyvät tehtävät. Myös toimialan tieto- ja viestintäratkaisujen kehittäminen ja koordinointi kuului tulosalueen tehtäviin. Uusi Vantaa-organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2020. Talous- ja hallintopalvelut kuuluvat jatkossa kaupunkiympäristön toimialan yhteisiin palveluihin. Yhteiset palvelut vastaavat uudessa organisaatiossa keskitetysti kaupunkiympäristön toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista.

Toiminnan tavoitteet

Maankäytön talous- ja hallintopalvelujen tulosalue tuottaa koko toimialaa palvelevia tukipalveluja. Talous- ja hallintopalvelujen tavoitteet tukivat koko toimialan tavoitteiden saavuttamista.

Taloushallinnon osalta tulosalue kehitti talousprosesseja ja yhteistyötä toimialan muiden tulosalueiden kanssa lisättiin. Erityisesti maanhankinnan ja maanmyynnin prosesseja ja niiden ennustettavuutta pyrittiin parantamaan. Resurssiviisauden tiekartan toimeenpanoon tulosalue osallistui laatimalla tiekartan viestintäsuunnitelman. Alueiden tunnettavuuden lisäämiseksi aluemarkkinointia tehtiin laaditun markkinointisuunnitelman mukaisesti. Viestinnässä kiinnitettiin erityishuomio sisäilmakorjaustoimenpiteiden ja yleensä sisäilma-asioihin liittyvien asioiden viestintään. Sisäilma-asioihin liittyvää viestintää lisättiin selvästi. Vuonna 2019 laadittiin 113 kohdekohtaista sisäilmatiedotetta, kun 2018 laadittiin 40 sisäilmatiedotetta. Tietojärjestelmien kehittämiseen liittyen on aloitettu toimialatasoisen digisuunnitelman valmistelu. Lisäksi tulosalue oli tiiviisti mukana Uusi Vantaa-organisaation valmistelussa ja samalla toimialan yhteisten työtapojen kehittämisessä.

Talous

Alla olevassa taulukossa on tulosalueen kokonaismenot, tulot ja toimintakate vuoden 2019 talousarviossa (TA) sekä arvio toteumasta.

Taulukko: Talous- ja hallintopalveluiden talousarvio ja tilinpäätöksen toteuma 2019 (luvut tuhatta euroa)

	Talous- arvio	Tilinpäätös
Tulot	0	59
Menot	-2 440	-1 842
Toimintakate	-2 440	-1 783

Tulosalueen menot alittivat talousarviossa arvioidut menot.

Toiminnasta yleisesti

Henkilöstö, sairauspoissaoloprosentti ja henkilöstötyytyväisyys.

Oheisessa taulukossa on maankäytön talous- ja hallintopalvelujen henkilöstömäärä vuosina 2016–2019.

Taulukko: Tulosalueen henkilöstömäärä 2016–2019

	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä
2016	42	6	48
2017	41	5	46
2018	38	2	40
2019	22	1	23

Tulosalueen vakituinen henkilöstömäärä pieneni selvästi vuonna 2019, kun pysäköinninvalvonnan henkilöstö siirtyi kuntatekniikan keskuksen tulosalueelle.

Taulukossa on tulosalueen henkilöstön sairauspoissaoloprosentti vuosilta 2016–2019.

Taulukko: Maankäytön talous- ja hallintopalvelujen sairauspoissaoloprosentti 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Sairauspoissaoloprosentti	5,48	7,44	3,12	2,75

Tulosalueen sairauspoissaoloprosentti on tullut selvästi alaspäin vuosina 2018 ja 2019. Vuosina 2018 ja 2019 sairauspoissaoloprosentti oli jo selvästi kaupungin keskimääräistä sairauspoissaoloprosenttia alempi ja vuonna 2019 päästiin myös selvästi alle koko kaupungin strategisen tavoitteen (tavoite sairauspoissaoloprosentille kaupungissa oli 4,4 prosenttia).

Henkilöstön hyvinvointi

Kunta10-työhyvinvointitutkimus tehdään Vantaalla kahden vuoden välein. Tutkimus toteutetaan henkilöstökyselynä. Viimeksi kysely tehtiin syksyllä 2018. Kyselyn osa-alueita ovat työ, työyhteisö, johtaminen sekä terveys ja hyvinvointi.

Maankäytön talous ja hallintopalvelujen tulokset olivat vuonna 2018 työhyvinvointitutkimuksessa jokaisella osa-alueella nousussa verrattuna kahteen edelliseen tutkimukseen (eli 2014 ja 2016 tehtiin tutkimuksiin verrattuna). Tulosalueen vahvin osa-alue kyselyssä oli johtamisen osa-alue, jossa lähes kaikissa osioissa tulokset olivat parantuneet. Erityisesti tämän osa-alueen osioista olivat tulokset parantuneet työyhteisön tuki esimiehelle ja lähiesimiehen toiminnan oikeudenmukaisuus osioissa. Heikoimmat tulokset tulosalueella oli työyhteisötaitoja mittaavissa mittareissa mutta sekä tämän osion yksittäisissä mittareissa että osion yhteenvetomittarissa tulokset olivat kuitenkin parantuneet kahdesta edellisestä kyselystä ja tulosalueen tulokset olivat tässä osiossa koko kaupungin tulosten tasolla.

Yhteistyö kaupungin muiden tulosalueiden ja toimialojen kanssa

Talous- ja hallintopalvelut teki tiivistä yhteistyötä kaikkien maankäytön toimialan muiden tulosalueiden kanssa. Muista tulosalueista jatkuvaa yhteistyötä tehdään henkilöstökeskuksen, kaupunginkanslian, taloussuunnittelun, sisäisen tarkastuksen ja viestinnän kanssa. Konserni- ja asukaspalvelujen kanssa on tehty myös paljon yhteistyötä liittyen esimerkiksi talousasioihin, konserniyhtiöiden hallinnointiin ja hankintapäätösten valmisteluun. Kaupunkitasolla maankäytön talous- ja hallintopalvelut on edustanut maankäytön toimialaa useissa koko kaupungin toimintaan kytkeytyvissä työ- ja ohjausryhmissä, esimerkiksi tietohallintoon ja hallinnon kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Johtopäätökset:

Maankäytön talous- ja hallintopalvelut tuottivat koko maankäytön toimialan toimintaa palvelevia tukipalveluja. Tulosalueen vastuualueena olivat maankäytön ja ympäristön toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja toimialan kehittämiseen liittyvät erilaiset tehtävät. Myös tieto- ja viestintäratkaisujen kehittäminen ja koordinointi kuului tulosalueen tehtäviin.

Talous- ja hallintopalvelujen tukiroolin mukaisesti myös sen toiminnan tavoitteilla tuetaan koko toimialan tavoitteiden toteuttamista. Tulosalue on muun muassa kehittänyt talousprosesseja ja pyrkinyt parantamaan maan myyntiin liittyviä pro-

sesseja ja niiden ennakoitavuutta, tehnyt aluemarkkinointia alueiden tunnettavuuden lisäämiseksi ja lähtenyt valmisteamaan toimialatasoista digisuunnitelmaa. Tärkeä toimenpide on ollut sisäilmakorjauksiin ja sisäilma-asioihin liittyvän viestinnän lisääminen ja kyseisen viestinnän ajantasaisuuden parantaminen.

Tuloksellisuuden osatekijöistä henkilöstötyytyväisyyteen ja työhyvinvointiin liittyvissä asioissa on tulosalueella tapahtunut myönteistä kehitystä. Sairauspoissaolot ovat kahtena viime vuotena merkittävästi vähentyneet ja työhyvinvointitutkimuksen (Kunta-10) viimeiset tulokset vuodelta 2018 olivat tulosalueella parantuneet edellisiin tutkimustuloksiin verrattuna.

Maankäytön talous- ja hallintopalvelujen tulosalueella on ollut tärkeä tukirooli koko toimialan toiminnalle. Tarkastuslautakunta toteaa, että tulosalueen toiminnan tavoitteet kytkeytyivät hyvin koko toimialan tavoitteita tukeviksi. Erityisen tärkeäksi toimenpiteeksi tarkastuslautakunta näkee tulosalueella toteutetun sisäilma-asioiden viestinnän lisäämisen. Kaupungin tilojen sisäilman parantaminen on koko kaupungin strateginen tavoite ja lisäämällä ja ajantasaistamalla sisäilma-asioihin liittyvää viestintää pidetään tilojen käyttäjät ja samalla kaikki kaupunkilaiset ajan tasalla kyseisistä asioista.

8.5 Kiinteistöt ja asuminen

Kiinteistöt ja asuminen -tulosalue oli vuonna 2019 osa maankäytön ja ympäristön toimialaa. Tulosalue perustettiin kaupungin uuden hallintosäännön mukaan 1.6.2017. Tulosalueeseen kuului tuolloin entinen yrityspalvelujen tulosalue ja lisäksi kaupunkimittauksen tulosityksikkö siirtyi kuntatekniikan keskukselta kiinteistöt ja asuminen -tulosalueelle. Vuoden 2019 alusta myös geotekniikan tulosityksikkö siirtyi kuntatekniikan keskukselta tulosalueelle. Tulosalueen vastuualueeseen kuuluu muun muassa kaupungin maa- ja asuntopoliitikan kehittäminen ja toteuttaminen, elinkeinopoliitikan toteuttaminen maapolitiikan keinoin, kaupungin rakentamattoman kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja strategian mukaisten työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumisen edistäminen.

Uusi Vantaa -organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2020. Kiinteistöt ja asuminen -tulosalue sekä tilakeskuksen tulosalue yhdistyivät kiinteistöt ja tilat palvelualueeksi. Palvelualue on osa kaupunkiympäristön toimialaa.

Toiminnan tavoitteet ja tunnuslukuja

Ohessa on koottuna tulosalueen vuoden 2019 tulokortin tavoitteita ja niiden toteutumista.

Tulosalueen tavoitteena oli toiminnallaan auttaa kaupunkia saavuttamaan koko kaupungin tavoitteeksikin asetettu 36 miljoonan euron maanmyyntivoitto. Tulosalueen tavoitteena oli myös lisätä maa-alueiden vuokraamista. Maanmyyntivoittoja ei kertynyt tavoitteeksi asetettua määrää. Maa-alueiden vuokraus sen sijaan lisääntyi vuonna 2019. Maanmyyntivoittojen arvioitua pienempi kertymä johtuu siitä, että heikentyneen markkinatilanteen vuoksi kaupantekoa useiden asuintontteja koskevien sopimusten osalta lykättiin. Työpaikkatonteista syntyviä maanmyyntivoittoja sekä maankäyttökorvauksia ja maanvuokratuloja kertyi kuitenkin suunniteltua enemmän.

Toinen myös koko kaupungin strategiseen tavoitteeseen liittyvä tulosalueen tavoite oli, että se toiminnallaan luo edellytyksiä MAL³⁴-sopimuksen toteutumiselle. MAL sopimuksessa on Vantaan asuntotuotantotavoitteeksi sovittu vuosille 2016–2019 vuosittain 2 400 asuntoa, joista 720 asunnon tulisi olla valtion tukemaa (ARA) asuntotuotantoa. Yhteensä vuosina 2016–2019 Vantaan sopimuksessa asetettu asuntotuotantotavoite Vantaalle on 9 600 asuntoa, joista valtion tukemaa asuntotuotantoa pitäisi olla 2 880 asuntoa. Vantaa oli jo 1.8.2019 ylittänyt sopimuksessa sovittu kokonaisasuntotavoitteen (1.8.2019 mennessä oli valmistunut jo 12 861 asuntoa). Myös sopimuksessa valtion tukemalle asuntotuotannolle asetettu tavoite ollaan Vantaalla saavuttamassa, sillä 1.8.2019 oli valmistunut 2 760 valtion tukemaa asuntoa ja arvioiden mukaan vuoden 2019 loppuun mennessä valmistuu yli 3 000 valtion tukemaa asuntoa.³⁵

³⁴ Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus.

³⁵ https://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Maankayton_suunnittelun_ohjaus/Maankayton_liikenteen_ja_asumisen_sopimukset. Tällä sivulla linkki: Helsingin seudun MAL-sopimuksen seurantakatsaus 2016-2019.

Tavoitteena olleen asukkaiden osallisuuden lisäämiseksi tulosalue on esitellyt tontinluovutuskilpailujen ehdotuksia alueiden asukkaille ja ottanut huomioon asukkaiden kommentteja tontinluovutuskilpailussa. Tontinluovutuskilpailuissa on myös pyritty ehkäisemään alueiden eriytymiskehitystä asettamalla ehtoja huoneistotyyppijakaumille ja samoin on pyritty saamaan eri omistusmuotoisia (vuokra ja omistus) asuntoja tasaisesti eri alueille. Vantaalle oli vuonna 2019 valmistunut kesäkuuhun mennessä 2 807 asuntoa ja rakenteilla oli 1 771, yhteensä 4 578 asuntoa. Näistä asunnoista 2 241 (noin 49 prosenttia) oli omistusasuntoja ja 2 337 (noin 51 prosenttia) vuokra-asuntoja. Uusien asuntojen omistusmuodoissa jakauma on hyvin tasainen ja tukee tavoitteen toteutumista.

Palvelujen kehittämisessä tulosalueen, kuten koko toimialan, iso uudistus oli MATTI³⁶-järjestelmän käyttöönotto. Järjestelmä tuo uusia mahdollisuuksia kehittää digitaalisia palveluja. Lisäksi tulosalue osallistui UusiVantaa-organisaation valmisteluun.

Talous

Tulosalueen sitovina määrärahoina talousarviossa käyttötalouden osalta ovat tulot ja menot. Ohessa vuoden 2019 osalta talousarvio ja tilinpäätöksen toteuma vuoden 2019 tuloista ja menoista.

Taulukko: Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen tulot ja menot 2019 (luvut tuhatta euroa)

	2019	
	TA	TP
Tulot	23 888	24 294
Menot	-6 790	-7 125
Toimintakate	17 098	17 169

Tulosalueen menot sekä tulot ylittyivät hieman ja toimintakate toteutui muutettua talousarviota hieman parempana. Tulopuolella oli alun perin arvioitu tuloiksi noin 44 miljoonaa euroa. Mutta koska vuoden 2019 aikana maakaupat vähentyivät, selvästi tulosalueen talousarvioon tehtiin muutos kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Maanmyyntivoittojen arvioitua tulokertymää pienennettiin 20 miljoonalla eurolla.

Toiminnasta yleisesti

Toiminnan tunnuslukuja

Alle koottuna tulosalueen toimintaa liittyviä tunnuslukuja 2017–2019.

Taulukko: Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen tunnuslukuja

	2017	2018	2019
Käynnissä olevat luovutuskilpailut	8	4	7
Valmistuneet asunnot	2 972	4 533	5 014
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	387	783	482
Maanmyynti ja vuokratulot (tuhatta euroa)	47 168	42 543	21 296
Tonttijaon laadinnan kesto aika (vuorokautta)	62	60	52

³⁶ Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä

Henkilöstöstä, määrä, sairauspoissaolot ja tyytyväisyys.
Oheisessa taulukossa tulosalueen henkilöstömäärä vuosina 2017–2019

Taulukko: Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen henkilöstömäärä

	2017	2018	2019
Vakituinen henkilöstö	85	87	104
Määräaikainen henkilöstö	1	2	0
Yhteensä	86	89	104

Tulosalueen henkilöstömäärä kasvoi selvästi vuonna 2019, koska geotekniikan tulosityksikkö siirtyi kiinteistöt ja asuminen-tulosalueelle.

Taulukossa on kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen henkilöstön sairauspoissaoloprosentti vuosilta 2017–2019.

Taulukko: Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen sairauspoissaoloprosentti 2017–2019

	2017	2018	2019
Sairauspoissaoloprosentti	3,34	5,64	2,98

Sairauspoissaoloprosentti oli vuonna 2019 selvästi kaupungin sairauspoissaolotavoitetta parempi eli pienempi (kaupungin tavoite 4,4 prosenttia). Vuoden 2018 korkeampaa sairauspoissaoloprosenttia selittää se, että tulosalueella oli tuolloin muutama pidempikestoinen sairausloma.

Viimeisessä henkilöstön työhyvinvointia mittaavassa Kunta10-kyselyssä (viimeinen kysely tehtiin 2018) kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen tulokset olivat hieman edellistä mittausta alemmalla tasolla. Aiemmissa Kunta10-kyselyissä tulosalueen vahvin osa-alue oli ollut työhön liittyvät mittarit. Nyt työhönkin liittyvien mittarien tulokset olivat hieman heikentyneet mutta tämän osa-alueen tulokset olivat tulosalueella kuitenkin koko kaupunkia paremmalla tasolla. Yhtenä selittävänä tekijänä heikentyneille tuloksille tulosalueella on MATTI-järjestelmän käyttöönottoon liittyvät paineet. Tulosalue on lähtenyt saatujen tulosten perusteella hakemaan keinoja työhyvinvoinnin kehittämiseksi ja parantamiseksi.

Osallistaminen, asiakastyytyväisyys ja segregaaion estäminen

Osallistaminen ja asiakastyytyväisyys.

Joulukuun 2018 ja tammikuun 2019 aikana tehtiin Vantaan asukasbarometri -kyselytutkimus, jossa yksi osio käsitteli asukkaiden tyytyväisyyttä asumiseen. Kysely lähetettiin satunnaisotannalla 2 000 vantaalaiselle. Vastauksia saatiin 777 eli vastausprosentti oli noin 39 prosenttia. Alla poimintoja kyselyn tuloksista, asteikko oli 1–5 (1=huonoin arvo, 5=paras arvo).

Kysymys: Kuinka tyytyväinen olette nykyiseen asuntoon, asuinalueeseen ja elämänlaatuunne. Oheisessa taulukossa vastauksien keskiarvot kunkin vaihtoehdon kohdalla.

Taulukko: Asukasbarometrin tuloksia

Tyytyväisyys asuntoon	Keskiarvo: 4,3
Tyytyväisyys asuinalueeseen	Keskiarvo: 4,1
Tyytyväisyys elämänlaatuun	Keskiarvo: 4,2

Vastaajat olivat keskimäärin melko tyytyväisiä asuntoonsa ja asuinalueeseensa. Myöskään suuralueiden (Tikkurila, Myyrmäki, Korso, Koivukylä, Kivistö, Hakunila ja Aviapolis) välisessä tarkastelussa ei vastausten keskiarvoissa ollut suurta eroa. Vaihteluväli tyytyväisyydessä asuinalueeseen oli suuralueilla 3,9–4,3, jossa pienin keskiarvo oli Hakunilan suuralueella ja suurin Aviapoliksen suuralueella. Oheisen tutkimuksen lisäksi valmisteilla on teemahaastattelut valituille yhteistyökumppaneille, näillä haastatteluilla mitataan kaupungin toiminnan laatua.

Resurssiviisauden tiekartta

Vantaa on koonnut toimenpiteet, joilla vastataan tulevaisuuden ympäristöhaasteisiin kaupunginvaltuuston 18.6.2018 hyväksymään resurssiviisauden tiekarttaan. Kiinteistöt ja asuminen -tulosalue on mukana useissa tiekartan toteuttamistoimenpiteissä. Esimerkkejä toimenpiteistä, joissa tulosalue on mukana:

- Liikenteen vähäpäästöisyyttä edistetään edellyttämällä nyt tontinluovutuskilpailuissa osalle tonteista sähköautojen latauspaikkojen rakentamista.
- Energiatohokkuutta korostetaan vaatimalla A-energiatohokkuusluokka rakennuksille, jotka rakennetaan asuinrakentamiseen luovutettaville tonteille vuoden 2020 alusta.
- Lisäksi puurakentamista edistetään ja Kivistössä on Puu-Kivistö asemakaava-alue, joka on nimetty Vantaalla puurakentamisen erityiskohteeksi (Vantaan kaupunginhallitus 5.2.2018). Erityisenä tavoitteena tällä alueella on puurakentamisen määrällinen lisääminen ja laadullinen kehittäminen yhteistyössä puualan toimijoiden kesken.

Johtopäätökset:

Kiinteistöt ja asuminen on melko uusi (1.6.2017 perustettu) tulosalue, joka muodostettiin yhdistämällä entiseen yrityspalvelujen tulosalueeseen kaupunkimittauksen tulosityksikkö. Lisäksi tulosalueeseen yhdistettiin vielä vuoden 2019 alusta geotekniikan tulosityksikkö. Tulosalueen tehtäviin kuuluu muun muassa kaupungin maa- ja asuntopoliitiikan kehittäminen, strategian mukaisten työpaikka- ja asuntoalueiden toteutumisen edistäminen ja samalla tulosalue toteuttaa maapolitiikan keinoin kaupungin elinkeinopolitiikkaa.

Tulosalueen tavoitteista maanmyyntivoittoiin ja MAL-sopimukseen liittyvät tavoitteet olivat koko kaupungin strategisia tavoitteita. Tulosalue asetti tavoitteekseen toiminnallaan auttaa kaupunkia saavuttamaan 36 miljoonan euron maanmyyntivoitot ja pyrki toimenpiteillään tukemaan kaupunkia MAL-sopimuksen asuntotuotantotavoitteiden saavuttamisessa. Tämän lisäksi tulosalueen tavoitteena oli muun muassa tontinluovutuksen keinoin estää alueellista segregatiota ja toteuttaa resurssiviisauden tiekarttaa.

Maanmyyntivoittoa kertyi vuodelle 2019 huomattavasti tavoitetta vähemmän. Tämä johtuu siitä, että maakaupat vähenivät selvästi edellisiin vuosiin verrattuna ja asuintonttien maanmyyntivoitot jäivät näin heikentyneen markkinatilanteen vuoksi huomattavasti arvioitua pienemmiksi. Kuitenkin työpaikkatonttien myyntivoitot, maankäyttökorvaukset ja maanvuokratulot kasvoivat vuonna 2019. Muista tulosalueen tukemista tavoitteista MAL-sopimuksessa Vantaalle asetettu asuntotuotannon määrätavoite toteutui. Myös alueellisen segregatiota estämisen kannalta voidaan positiivisena nähdä vuonna 2019 uusien asuntojen hallintamuotojen tasainen jakauma: omistusasuntoja 49 prosenttia ja vuokra-asuntoja 51 prosenttia (kesäkuun 2019 lopun tilanne valmistuneiden ja valmistumassa olevien uusien asuntojen osalta). Lisäksi tulosalue tuki Vantaan resurssiviisauden tiekartan toteutusta muun muassa edellyttämällä tontinluovutusehdoissa entistä energiatohokkaampaa rakentamista.

Tuloksellisuuden osatekijöistä henkilöstötyytyväisyyden osalta tulosalueella positiivista on alhainen sairauspoissaoloprosentti. Toisaalta henkilöstötyytyväisyyttä mittaavan viimeisen Kunta10-tutkimuksen tulokset olivat tulosalueella kuitenkin hieman heikentyneet edellisestä mittauksesta. Monessa tutkimuksen osa-alueessa tulosalue sai kuitenkin edelleen koko kaupungin keskiarvoa paremmat tulokset. Koska tulosalue on toiminnassaan kiinteästi mukana asuinalueiden rakentamisessa, voidaan Vantaan asukasbarometrin tutkimustuloksia pitää ainakin jossain määrin osoituksena tulosalueen toiminnan positiivisesta vaikuttavuudesta. Kyseisen tutkimuksen perusteella vantaalaiset ovat kokonaisuudessaan melko tyytyväisiä asuinalueeseensa ja myöskään eri Vantaan suuralueiden välillä ei asukastytyväisyydessä ollut suuria eroja.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kiinteistöt ja asuminen-tulosalueen toiminta auttaa osaltaan luomaan edellytyksiä kaupungin tasapainoiselle rakentumiselle. Tulosalueen tavoitteista monet liittyvät kaupunkitasoiseen (segregaation estäminen, maanmyyntivoittojen varmistaminen) tai seututasoiseen (esimerkiksi MAL-sopimus) tavoitteisiin, joiden toteuttamisessa mukana on useita tahoja ja joilla toteutetaan pitkävaikutteisesti kaupungin kehitystä. Vaikka maanmyyntitavoite ei vuonna 2019 toteutunut, edellytykset tavoitteen toteutumiselle oli kyllä luotu, mutta asuintonttien kaupan heikentynyt markkinatilanne siirsi kauppajen toteutusta. Tulosalueen toiminnan vaikuttavuudesta positiivista signaalia saatiin asukasbarometrin tuloksista, jotka kertoivat vantaalaisten melko hyvästä tyytyväisyydestä asuinalueeseensa ja myöskään isoa alueiden välistä eriytymiskehitystä ei ollut havaittavissa.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että asuntotuotannossa on tärkeää pyrkiä ottamaan huomioon asukkaiden erilaiset asumistarpeet. Asuntotuotannossa pitäisikin aina pyrkiä sekä asuntojen eri hallintamuotojen ja erikokoisten asuntojen mahdollisimman tasaiseen jakaumaan.

9 SIVISTYSTOIMI

9.1 Tikkurilan päiväkoti, investointiarviointi

Tavoitteena oli arvioida Tikkurilan päiväkotiä investointihankkeena, sen etenemistä ja suunnitelmissa pysymistä sekä tutustua päiväkodin toimintaan.

Rakentaminen ja suunnittelu

Tikkurilan päiväkoti on Vantaan kaupungin ensimmäinen kolmikerroksinen päiväkoti. Laskennallinen tilapaikkamäärä on 256 ja kerrosneliöitä noin 2 300. Todellinen lapsimäärä tulee olemaan noin 218. Investoinnin hyväksytty tavoitehintaa oli 7 980 000 euroa (alv 0 %). Rakentamisen aloitusajankohtaan suhdannekorjattu tavoitehintaa oli 8 420 000 euroa. Hankkeen loppukustannusennuste oli arviointiajankohtana noin 7 500 000 euroa (alv 0%), joka alittaa tavoitehinnan noin 900 000 euroa ja on myös alkuperäistä hyväksyttyä tavoitehintaa alempi.

Suunnittelu tehtiin heinäkuusta 2017 maaliskuuhun 2018. Tontti on ahdas ja rakennus tuli lähelle tontin rajoja. Myös perustamisolosuhteet olivat vaikeat, kuten Tikkurilan keskusta-alueilla yleensäkin. Suunnitteluratkaisuja sovitettiin koko ajan yhteen naapureiden ja viranomaisten kanssa yhteistyössä. Naapureita osallistettiin muun muassa esittelemällä luonnoksia ja huomioimalla esittelytilaisuuksista tulleita kehitysajatuksia.

Vanhat rakennukset, Kukkakedon päiväkoti ja pajatalo, purettiin huhti-toukokuussa 2018 ja rakennustyöt käynnistyivät elokuussa. Rakennus valmistui 21.10.2019, mikä oli noin 2 viikkoa myöhässä urakkasopimuksesta.

Rakennuksen pintamateriaaleihin, ilmanvaihtoon ja akustiikkaan kiinnitettiin paljon huomiota ja rakentamisaikana huolehdittiin sääsuojauksesta. Projektissa oli ulkopuolinen kosteudenhallintakoordinaattori. Toteutusvaiheessa tehtiin erillistä olosuhdeseurainta, muun muassa pinnoitekelpoisuusmittauksia ja pölyttömyystarkistuksia.

Varhaiskasvatuksen osuus suunnittelussa

Alueen varhaiskasvatuspäällikkö oli mukana suunnitteluprosessissa sivistystoimen hankesuunnittelijan kanssa. Suunnittelun loppuvaiheessa myös päiväkodin johtaja oli mukana muun muassa sisustussuunnittelussa. Päiväkodin oppimisympäristö on avoin ja tavoitteena on ollut muunneltavuus. Lisäksi uutta on tilojen sijoittuminen kolmeen kerrokseen. Tilat mahdollistavat monenlaisen toiminnan ja ovat akustisesti toimivat. Päiväkodin tilat on suunniteltu niin, että ne mahdollistavat työparityöskentelyn. Tilaratkaisu on avara, ja tiloja jaetaan sermien ja verhojen avulla. Jokaisessa kerroksessa on myös pienryhmätiloja. Jakautuminen pienryhmätoimintaan on helppoa ja tilasuunnittelu myös ohjaa tämän tyyppiseen toimintaan eli tukee päiväkodin pedagogisia rakenteita.

Käyttökokemuksia

Päiväkodin ruokasali on melko pieni päiväkodin kokoon nähden, joten ruokailut on aikataulutettu tarkasti ja joitakin ryhmiä ruokailee muissa tiloissa. Sisäänkäynnit, joita päiväkodissa on useita, on keskusta-alueella pidettävä turvallisuussyistä lukittuina. Tämän aiheuttaa omat rajoituksensa erityisesti iltapäivisin lasten hakutilanteissa. Toisaalta omat sisäänkäynnit tuovat hallittavuutta lasten liikkumiseen. Helposti korjattavia pieniä ongelmia ovat pääoven ovikellon huono kuuluvuus ja pääaulan katsomoportaiden osittainen sijainti liian lähellä kattorakennetta, johon oli jo tulossa käyttöturvallisuutta

Kuva: Sakari Manninen
Tikkurilan päiväkoti

lisäävä suojaa. Portaikkoa käytetään aktiivisesti, se lisää aikuisten ja lasten aktiivista arkiliikuntaa.

Tilat ovat esteettiset ja miellyttävät ja niistä löytyy hyvin erilaisia leikki paikkoja. Akustiikka tiloissa on hyvä. Lisäksi on hyvä, että kaksi pesätilaa on hieman erillään, jolloin voidaan huomioida paremmin joidenkin lasten tarpeita rajatumpaan tilaan.

Päiväkodin tavoitteet ja talous

Päiväkodin johtajilla on tulokortti, joka laaditaan varhaiskasvatuksen tulokortin pohjalta. Lisäksi pedagogista toimintaa ohjaavat vuosittain laadittavat päiväkodin ja lapsiryhmän toimintasuunnitelmat, joita arvioidaan säännöllisesti.

Varhaiskasvatuksen toimintayksikön talouden suunnittelu perustuu henkilöstömäärään ja lapsimäärään. Määrärahat jaetaan varhaiskasvatuksen käyttösuunnitelman jakoperusteiden mukaisesti. Jokaisen yksikön tulee pysyä budjetissaan ja ylityspaineista raportoidaan varhaiskasvatuspäällikölle. Varhaiskasvatuspäällikkö seuraa käyttösuunnitelman toteutumista. Tikkurilan päiväkodin toteutuneet kustannukset vuonna 2019 olivat yhteensä 439 000 euroa (sisältää 185 000 euroa lomapalkkakajaksotusta). Vuoden 2020 toimintakuluihin on varattu 1,6 miljoonaa euroa (ilman lomapalkkakajaksotusta).

Materiaalihankinnat suunnitellaan yhdessä henkilökunnan kanssa esimerkiksi yksikön johtoryhmässä. Päiväkodin johtaja vastaa budjetin seuraamisesta ja hankinnoista. Raportointia seurataan kuukausittain.

Päiväkodin toiminta

Päiväkodissa on kahdeksan kotialuetta, joissa jokaisessa työskentelee kaksi työparia. Lapsia on tällä hetkellä 178, joista 48 on alle 3-vuotiaita. Esiopetuksessa on 17 lasta. Vuorohoitoa tarvitsevia lapsia on 69.

Tikkurilan päiväkodin tavoitteena on toimia joustavasti poikkeava-aikaisen hoidon järjestämiseksi, eli jokaiseen ryhmään pystytään ottamaan lapsia myös iltahoitotarpeella. Erillisiä iltahoitoryhmiä ei ole perustettu. Tietyin edellytyksin myös alle kolmevuotiaita pystytään sijoittamaan kaikkiin muihin ryhmiin paitsi esiopetusryhmiin. Toiminnalle luotiin rakenteet jo syksyllä väistötiloissa. Henkilökunnan kanssa pystyttiin ennakoimaan uutta toimintaa uudessa toimintaympäristössä. Uudet tilat on saatu hyvin käyttöön ja toiminta käynnistynyt hyvin. Ilta-toimintaa on lähdetty suunnittelemaan uudella tavalla.

Pedagogisena tukitoimena päiväkodissa on kaksi pienennettyä ryhmää, taidepedagogi, resurssierityisopettaja ja kaksi avustajaa. Päiväkodissa annetaan paljon vahvaa yleistä tukea ilman rakenteellisia tukitoimia: toimintaa jaetaan pienryhmiin ja esimerkiksi ulkoilu porrastetaan päivittäin. Lasten ruokailuvuoroja ja -paikkoja pyritään räätälöimään lapsen tarpeita vastaavaksi. Mahdollisuuksien mukaan huomioidaan myös vanhemmilta tulleet erityistoiveet, jotka helpottavat lapsen arkea.

Vanhempien kanssa tehdään yhteistyötä. Ryhmien henkilökunta tapaa vanhempia päivittäin. Tärkein tapa saada toimintaa näkyväksi vanhemmille on ryhmien suljetut Instagram tilit, joissa päivittäin kuvataan lasten toimintaa ja kuvateksteissä avataan toiminnan sisältöä. Perheet saavat tietoa toiminnasta sähköpostitse ryhmien opettajilta. Myös päiväkodin johtaja laittaa vanhemmille postia, esimerkiksi varhaiskasvatuksen uutiskirjeen. Vanhemmille järjestettiin joulukuussa tapahtuma, jossa oli mahdollisuus yhdessä lasten kanssa tutustua päiväkodin tiloihin. Kevätkautena on suunnitteilla vanhempien iltapäivätapaaminen. Toukokuussa on tarkoitus järjestää esittävä kevätjuhlatapahtuma koko perheelle.

Johtamista koskeva kokeilu

Tikkurilan päiväkodissa kokeillaan pilottina kahden johtajan mallia, jonka tavoitteena on luoda vaihtoehtoinen johtamismalli yli 250 tilapaikkaluvun mukaisesti niin sanottuihin superpäiväkoteihin päiväkodinjohtaja – varajohtaja -mallin tilalle. Tikkurilan päiväkotitoiminta on suuri yksikkö ja siten haaste päiväkodin johtamiselle. Hallinnollisten tehtävien määrä on suuri ja pelkästään erilaisten tukipalveluiden järjestäminen aikaa vievää. Työnjako päiväkodinjohtajien välillä on se, että toinen johtaa pedagogiikkaa ja asiakkuuksia, toinen henkilöstä, taloutta ja tukipalveluita (muun muassa kiinteistönhallinta, puhtaus ja ateriat).

Henkilöstö ja työhyvinvointi

Henkilöstöbudjetti perustuu yksikön vakanssien määrään. Rekrytointia tehdään tarvittaessa. Sijaistarpeissa käytetään Seurea, ja päiväkodin johtaja vastaa Seuren tilauksista ja menoista. Päiväkodissa työskentelee 36 työntekijää, 18 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 18 lastenhoitajaa. Arviointitietokannalla vakanssien täyttötilanne oli hyvä. Kolmelta varhaiskasvatuksen opettajan vakanssin hoitajalta puuttui muodollinen pätevyys, mutta kaksi näistäkin oli pätevytyksessä puolen vuoden sisällä. Lisäksi on tukiresurssina olevaa henkilöstöä, jonka määrä vaihtuu toimivuositain lasten tarpeiden mukaisesti. Toimintayksikköön kuuluu myös Krassitien päiväkotitoiminta, jossa on kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja neljä lastenhoitajaa.

Yksikköön on luotu pedagogiset rakenteet johtoryhmätyöskentelylle, sekä erilaisille pedagogisille palaverille. Lisäksi opettajien sak-aika³⁷ on suunniteltu työvuoroihin, samoin työparien ja työpesien yhteiset suunnitteluajat. Työyhteisön pelisäännöt on sovittu ja tehty yhteistä palvelulupausta toiminnalle. Henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun erilaisissa foorumeissa. Syyskaudella käytiin parien kehityskeskustelu, kevätkaudella käydään henkilökohtaiset keskustelut. Ristiriitatilanteisiin puututaan välittömästi ja tiimien pedagogista ohjausta on mahdollista tehdä koko ajan. Keväällä on tulossa koko yksikön yhteinen työhyvinvointitapahtuma.

Johtopäätökset:

Tikkurilan päiväkotitoiminta on Vantaan kaupungin ensimmäinen kolmikerroksinen päiväkotitoiminta. Laskennallinen tilapaikkamäärä on 256 ja kerrosneliöitä on noin 2 300. Todellinen lapsimäärä tulee olemaan noin 218.

Investoinnin hyväksytty tavoitehinta oli 7,98 miljoonaa euroa. Rakentamisen aloitusajankohtaan suhdannekorjattu tavoitehintaa oli 8,42 miljoonaa euroa. Hankkeen loppukustannusennuste on arviointiajankohtana noin 7,5 miljoonaa euroa, joka alittaa tavoitehinnan noin 900 000 euroa ja on myös alkuperäistä hyväksyttyä tavoitehintaa alempi.

Rakennuksen pintamateriaaleihin, ilmanvaihtoon ja akustiikkaan kiinnitettiin paljon huomiota ja rakentamisaikana huolehdittiin sääsuojauksesta. Tilat ovat esteettiset ja miellyttävät sekä helposti muunneltavissa. Sisäänkäynnit, joita päiväkodissa on useita, on keskusta-alueella pidettävä turvallisuussyistä lukittuina. Tämä aiheuttaa omat rajoituksensa erityisesti iltapäivisin lasten hakutilanteissa. Toisaalta omat sisäänkäynnit tuovat hallittavuutta lasten liikkumiseen.

Investointi vaikuttaa onnistuneelta niin suunnittelun, rakennuttamisen kuin kustannustenhallinnan osalta.

Tikkurilan päiväkodin tavoitteena on toimia joustavasti poikkeava-aikaisen hoidon järjestämiseksi, eli jokaiseen ryhmään pystytään ottamaan lapsia myös iltahoitotarpeella. Erillisiä iltahoitoryhmiä ei ole perustettu. Kasvavassa kaupungissa iltahoitopaikkojen turvaaminen on tärkeää.

Päiväkodissa kokeillaan kahden johtajan mallia, jonka tavoitteena on luoda suuriin päiväkoteihin vaihtoehtoinen johtamismalli päiväkodinjohtaja – varajohtaja -mallin tilalle. Hallinnollisen työn määrä on suuri, joten on järkevää kokeilla pedagogisen ja asiakkuuksiin liittyvän ja muun johtamisen eriyttämistä.

³⁷ Osa viikkotyöajasta varataan suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistehtäviin sekä varhaiskasvatus- ja esiopetus suunnitelmien laatimiseen.

10 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

10.1 Tehostetun palveluasumisen valvonta

Hoiva-asumisen palveluiden epäkohdat ja useiden eri puolilla maata sijaitsevien yksiköiden toiminnan keskeyttämiset nousivat valtakunnalliseen keskusteluun kevättalvella 2019. Tarkastuslautakunta arvioi vuoden 2018 arviointikertomuksessaan Vantaan valvontatoimia vanhusten tehostetussa palveluasumisessa. Tässä jälkikatsuksessa arvioidaan vuoden 2019 valvontatoimia Vantaalla.

Taustaa

Asumispalveluista säädetään sosiaalihuoltolaissa. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateriat-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Palveluasuminen on avohoitoa, jossa asiakas maksaa erikseen asumisesta ja palveluista.

Kaupungilla on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus valvoa sekä yksityisten hoiva-asumisen palveluntuottajien toimintaa (laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011) että kaupungin itse tuottamaa toimintaa. Sosiaali- ja terveyslautakunta on delegoinut valvontavastuun erityisasumisen palvelupäällikölle.

Laadunvalvontamenetelmät / laadun valvonnan keinot

Ensisijainen valvonnan muoto on yksityisiä sosiaalipalveluita koskevan lain 15 § mukaan ohjaus ja neuvonta sekä toiminnan kehityksen seuraaminen yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa. Palveluntuottajien kanssa tehdään monin tavoin tiivistä ja vuorovaikutuksellista yhteistyötä, ja rohkaistaan olemaan herkästi yhteydessä ennen kuin haasteet käyvät liian suuriksi. Vuosittain Vantaalla järjestetään kaksi yhteistyöseminaaria, joissa keskustellaan ja vertaillaan toimintatapoja. Lain 17 § mukaan valvontaviranomainen voi tarkastaa palvelujen tuottajan toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy.

Sosiaalihuoltolaissa sekä laissa yksityisistä sosiaalipalveluista on edellytetty omavalvontasuunnitelman laatimista. Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan on tunnettava palvelutoimintaa ohjaava lainsäädäntö ja toimintaa koskevat muut vaatimukset, ja hän on ensisijaisesti vastuussa siitä, että toiminta on jatkuvasti asianmukaista ja täyttää sille asetetut kriteerit.

Jokaiseen Vantaan alueella sijaitsevaan yksikköön tehdään valvontakäynti suunnitelmallisesti vähintään kerran vuodessa ja sen lisäksi käydään tarvittaessa valvontakäynneillä useamminkin. Ennalta ilmoitettu valvontakäynti sovitaan nimensä mukaisesti palveluntuottajan kanssa ennakolta ja samalla pyydetään toimittamaan ennakkomateriaali hyvissä ajoin ennen varsinaista käyntiä. Valvontakäynnillä etukäteen täytetyn lomakkeen tiedot pyydetään todentamaan.

Lain mukaan ennalta ilmoittamaton käynti tehdään, jos on syytä epäillä selkeitä epäkohtia palveluntuottajan toiminnassa. Vantaan sopimuksiin palveluntuottajien kanssa on lisäksi sisällytetty oikeus tehdä palvelun laadun tasoon liittyviä tarkastuksia, auditointeja. Vuonna 2019 jokaiseen valvottavaan yksikköön on tehty ainakin yksi ennalta ilmoittamaton valvontakäynti.

Asiakkaiden ja heidän läheistensä antamat palautteet käsitellään yhdessä palveluntuottajan tai oman toiminnan yksikön kanssa. Tärkeä tiedotuskanava ovat uusien asiakkaiden läheisten illat, joissa kerrotaan mitä palvelun pitäisi sisältää ja minkälaista sen laadun tulisi olla. Näissä illoissa ovat mukana myös palveluntuottajat.

Tilanne vuonna 2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellytti kokouksessaan 25.2.2019, että vuoden 2019 aikana ennalta ilmoittamaton valvontakäynti tehdään jokaiseen omana toimintana toteutetun ja ostopalveluna hankitun tehostetun palveluasumisen yksikköön sekä muihin valvonnan piirissä oleviin tehostetun palveluasumisen yksiköihin.

Vanhusten tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon ostopalvelujen ja Vantaan vanhuspalvelujen ylimmän johdon tapaaminen valvonnasta ja laadun kehittämisestä järjestettiin 6.3.2019.

Erityisasumisen yksikössä tehtiin seuraavia toimenpiteitä:

- Laadunvalvontaan lisättiin henkilöresursseja ja aikataulutettiin vuosittaiset ohjaus- ja valvontakäynnit sekä ennalta ilmoittamattomat käynnit ostopalveluihin ja omaan toimintaan. Ennalta ilmoittamattomia käyntejä tehdään myös iltaisin ja viikonloppuisin.
- Jokaisessa yksikössä on järjestettävä omaisten ilta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kaupungin edustaja osallistuu omaisteniltoihin vähintään kerran vuodessa.
- Kaupungin edustaja osallistuu tarvittaessa hoitoneuvotteluihin.
- Uusien omaisten iltoja järjestetään kaksi kertaa vuodessa, palveluntuottaja ja oman toiminnan esimiehet osallistuvat tilaisuuksiin.
- Palveluntuottajaseminaari järjestetään kaksi kertaa vuodessa, palveluntuottajat ja oman toiminnan esimiehet osallistuvat

Alla olevaan taulukkoon on kerätty valvontakäyntien, muistutusten ja hoitoneuvotteluihin osallistumisen määriä vanhusten tehostetusta palveluasumisesta vuosina 2018 ja 2019.

	2018	2018	2019	2019
	ostopalvelu	oma toiminta	ostopalvelu	oma toiminta
Muistutukset	45	20	54	28
Valvonta- ja ohjauskäynnit	21	15	31	11
Ennalta ilmoittamattomat käynnit	5		38	19
Hoitoneuvottelut			6	5

Näiden lisäksi tehtiin 62 valvontakäyntiä vammaisten tehostetun palveluasumisen ja palveluasumisen yksiköihin. Kaikkiaan erityisasumisen osalta vuonna 2019 toteutettiin siis 161 valvontakäyntiä.

Valvontaan tehdään nyt enemmän kanteluita kuin ennen syntynyttä kohua. Omaiset ovat kohun jälkeen valvontaneempia, eikä koskaan päästä tilanteeseen, että kanteluun ei löydy minkäänlaista aihetta. On tärkeää, että omaiset tietävät, miten palvelun pitäisi toimia. Omaisten illoissa painotetaan ottamaan yhteyttä kaupungin laadunvalvontaan, joka pystyy toimimaan huomattavasti nopeammin kuin ruuhkautuneet AVI ja Valvira.

Johtopäätökset:

Valvontaa on vuoden 2019 aikana tehostettu. Vantaa teki vuonna 2019 yhteensä 99 valvonta- ja tarkastuskäyntiä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköihin (41 käyntiä vuonna 2018). Valvonnasta raportoituihin kuukausittain sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja lautakunnan päätöksen mukaisesti jokaiseen omana toimintana toteutettuun ja ostopalveluna hankittuun tehostetun palveluasumisen yksikköön sekä muihin valvonnan piirissä oleviin tehostetun palveluasumisen yksiköihin tehtiin vähintään yksi ennalta ilmoittamaton valvontakäynti. Erityisasumisen oma laadunvalvonta pystyy reagoimaan tilanteisiin nopeasti.

10.2 Omaishoidon tuki

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja hoitotehtävää tukevista palveluista. Rahallinen tuki on hoitajalle verotettavaa ja osalle myös eläketurvaan oikeuttavaa tuloa. Palvelut hoidettavalle määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Tuki ja omaishoitajan velvollisuudet määritellään omaishoitosopimuksessa.

Omaishoidon tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon tuen toteutumista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja tukea omaishoitajan työtä.

Palvelutarpeen arviointi

Omaishoidon tuen myöntämisestä päättäminen perustuu aina hoidettavan ja hoitajan monipuoliseen elämäntilanteeseen, toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Henkilön hoidon tarve sekä muiden välttämättömien palveluiden tarve ja määrä arvioidaan kotikäynnillä. Perustellusta syystä voidaan omaishoidon tuen hakemus käsitellä myös asiakirjojen perusteella ilman kotikäyntiä. Arvioinnin tueksi voidaan pyytää erikseen lääkärintodistus ja/tai eri asiantuntijoiden lausuntoja.

Omaishoidon tuen myöntämisperusteet

Palvelutarpeen arvioinnissa selvitetään omaishoitoperheen kokonaistilanne ja millaisten palvelujen turvin perheen hyvinvointia on mahdollista tukea. Selvityksessä kiinnitetään huomio sekä voimavaroihin että selviytymisessä ilmeneviin haasteisiin. Omaishoidon päätökseen vaikuttaa perheen tilanne, myönnettyt muut palvelut ja myöntämisessä käytettävien mittareiden antama tieto.

Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen etuus. Sitä maksetaan kaupungin talousarviossa myönnetystä määrärahasta eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville. Omaishoidon tuesta annetun lain 3 §:n mukaan kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotiloissa hoitoa tai huolenpitoa
- hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palvelujen avulla
- hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia
- omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävä
- hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva
- tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista

Omaishoidon tuen päätöksenteko perustuu asiakkaan tilanteen arviointiin, kotona asumista tukevaan palvelukokonaisuuteen sekä seuraaviin asiakkuuskriteereihin:

Lapset	Hoitoryhmä 1	Hoitoryhmä 2
	Hoidettava tarvitsee toiminnoissa sairauden tai vamman johdosta jatkuvaa päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa.	Hoidettava tarvitsee toiminnoissa sairauden tai vamman johdosta runsaasti hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina.
	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti myös öisin.
	Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vähintään keskivaikea haitta verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.	Hoidettavalla lapsella on lääkärin diagnoosiin ja hoitoisuusarviointiin perustuen vaikea haitta verrattuna terveen lapsen toimintakykyyn.
	Lapsen hoitoisuus vähintään 20/45 (keski-vaikea haitta).	Lapsen hoitoisuus vähintään 31/45 (vaikea haitta).

Aikuiset ja Ikääntyneet	Hoitoryhmä 1	Hoitoryhmä 2
	Hoidettava tarvitsee sairauden tai vamman johdosta jatkuvaa päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa	Hoidettava tarvitsee sairauden tai vamman johdosta runsaasti hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina.
	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.	Omaishoitaja on sidottu hoitoon yhtäjaksoisesti myös öisin.
	Omaishoidon tuki on vaihtoehto esim. säännölliselle, päivittäiselle kotihoidolle tai palvelutaloasumiselle.	Rai ja MMSE-arviointi: ADLH ≥ 3 ja IADL > 15 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 3 ja IADL > 10 tai MMSE $\leq 17/30$ optimaalisesta hoidosta huolimatta (päätöksentekokyky) tai MAPLE 4 tai 5 (palvelutarve) tai vaikeat hoitoon reagoimattomat psyykkiset, sosiaaliset tai turvallisuuteen liittyvät ongelmat kuten jatkuva harhaisuus, täysi aloitekyvyttömyys, oman hoidon laiminlyönti
	Rai ³⁸ ja tarvittaessa MMSE ³⁹ -arviointi: ADLH > 1 ja IADL > 8 (arjen perustoiminnot) tai CPS ≥ 2 ja MMSE $\leq 24/30$ (päätöksentekokyky) tai DRS > 6 ja GDS $> 15/30$ (masennus) optimaalisesta hoidosta huolimatta	

Omaishoidon hoitopalkkion suuruus ja asiakasmäärät

Omaishoidon tukea koskevan lain mukaan palkkion taso määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Vantaa maksaa omaishoidon tukea kahdessa eri hoitoryhmässä. Omaishoidon tukea koskevan lain 6 §:n mu-

³⁸ Vanhus- ja vammaispalveluiden palvelutarpeen arvioinnissa käytettävä järjestelmä (Resident Assessment Instrument), jonka mittareita ovat muun muassa ADLH (Activities of Daily Living Hierarchy) arkielämäntaitojen perustoiminnoissa, IADL (Instrumental Activities of Daily Living Capacity) arkielämäntaitojen välinetoiminnoissa, CPS (Cognitive Performance Scale) kognitio, MAPLE (Method for Assigning Priority Levels) palvelutarpeiden luonne

³⁹ Mini Mental State Examination, muistipotilaan arviointityökalu

kaan hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella. Hoitoryhmä 1:ssä maksetaan vähimmäishoitopalkkio, 408,11 euroa kuukaudessa 1.1.2020 alkaen. Hoitoryhmä 2:ssa maksetaan korotettu hoitopalkkio, 816,23 euroa kuukaudessa 1.1.2020 alkaen. Hoitoryhmä 3:n piirissä on muutama vanha asiakas, eikä sitä myönnetä uusille asiakkaille. Hoitopalkkio on 1 416,53 euroa kuukaudessa 1.1.2020 alkaen.

Vuoden 2018 lopussa Vantaalla oli 935 omaishoidon tuen asiakasta, joista 140 oli 65-74 vuotiaita, 214 oli 75-84-vuotiaita ja yli 85-vuotta täyttäneitä 102. Vuoden aikana asiakkaita oli yhteensä 1 332, joista 700 oli yli 65-vuotiaita.

Omaishoidolle asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet

Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen keskeiset tavoitteet vuonna 2019 olivat palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen, kotona asumisen edellytysten parantaminen, työhyvinvoinnin tukeminen hyvän esimiestyön ja toimivan työyhteisön tuella sekä henkilöstön ja muiden resurssien tarpeenmukaisen käytön lisääminen.

Kotona asumisen edellytysten parantaminen: Vantaa pyrkii parantamaan omaishoitajien asemaa huolehtimalla omaishoitajien jaksamisesta, kuntoutuksesta ja riittävästä omaishoidon tuen palkkiosta, jotta omaishoito on todellinen vaihtoehto myös omaisille ja läheisille.

Myönnettyt määrärahat ovat pysyneet samalla tasolla vuosina 2017 –2019. Alla olevaan taulukkoon on kerätty käyttösuunnitelman (KS) mukaiset ja toteutuneet menot muutamalta vuodelta.

	KS (1 000 euroa)	Tilinpäätös (1 000 euroa)	Ylitys
2019	6 686	7 517	831
2018	6 682	7 387	705
2017	6 614	6 642	28

Määrärahojen budjetoinnissa ei ole kyetty huomioida palvelutarpeen kasvua:

- Asiakkaat ovat raskashoitaisempia ja palvelutarve on kasvanut
- Noin 50 uutta omaishoidon tuen asiakasta vuodessa alle 65-vuotiaiden ryhmään – esimerkiksi paljon hoitoa ja tukipalveluja tarvitsevia lapsia
- Palvelukokonaisuus tulisi kalliimmaksi määrärahan loputtua, jos omaishoidettava siirtyisi ympärivuorokautiseen hoitoon

Laatu

Vanhus- ja vammaispalvelujen käyttösuunnitelmaan vuodelle 2019 lisättiin kaupunginvaltuuston tahto, että sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala teettää ulkopuolisella taholla selvityksen kotihoidosta ja omaishoidon tuesta vuoden 2019 aikana. Selvitystyön sisältö määriteltiin seuraavasti: Kotihoidosta ja omaishoidon tuesta, myös lyhytaikaisesta laaditaan keväällä 2019 kokonaisvaltainen selvitys, jossa tehdään ulkopuolinen laadunarviointi, asiakastytyväisyyskysely ja työntekijöiden työhyvinvointikysely. Selvityksen perusteella laaditaan kuluvaan valtuustokautta koskeva toimintasuunnitelma, joka käsitellään vuoden 2020 talousarvioprosessin yhteydessä.

Asiakastytyväisyyskysely tehtiin noin 800 omaishoitajalle. Lisäksi tarkasteltiin kahden omaishoitajista tehdyn opinnäytetyön tuloksia. Kyselyyn vastasi 405 henkilöä. Vastaajien antama yleisarvio omaishoidon tuen palveluista oli melko hyvä, 48 prosenttia annetuista arvosanoista oli joko 9 tai 10, ja vain viisi prosenttia arvosanoista jäi alle kuuden. Tärkeimpinä tukimuotoina pidettiin omaishoitajan vapaita. Vastaajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä palveluun, etenkin asialliseen kohteluun ja palvelun asiantuntevuuteen. Kielteisimmin suhtauduttiin väittämiin ”saamani omaishoidon tuen palkkio on auttanut jaksamaan omaishoidon tuen tehtävissä” (täysin eri mieltä 11 prosenttia) ja ”saan omaishoidon tukeen liittyvät palvelut minulle sopivina aikoina” (täysin eri mieltä 5 prosenttia).

Asiakaskyselyn pohjalta parannettaviksi asioiksi nostettiin palvelun muuttaminen reaktiivisesta proaktiiviseksi, palkkion mahdollistaman tuen ja hyödyn maksimointi sekä pitkäaikaissairaiden lasten omaishoitajien palvelut.

Lakisääteiset vapaapäivät, omaishoitajan sairastuminen

Laissa omaishoidon tuesta (937/2005) säädetään omaishoitajalle järjestettävästä vapaasta. Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Vapaiden järjestämisen vaihtoehtoina ovat esimerkiksi palveluseteli tehostetussa asumispalvelussa tai palveluseteli, jolla voi ostaa hoidettavalleen sijaishoitajan kotiin tai hoitoa yksityisessä hoitopaikassa.

Lisäksi järjestetään lyhytaikaista hoito-, kuntoutus- ja arviointitoimintaa. Kuntouttava lyhytaikainen hoito mahdollistaa kotona asumisen jatkumisen mm. asiakkaan toimintakykyä arvioimalla ja sen myötä oikeiden palvelukokonaisuuksien tarpeen tunnistamisella. Lyhytaikaishoidolla tarkoitetaan suunnitelmallista kotona asumista tukevaa hoitoa, joka voidaan järjestää jaksottais- tai intervallihoitona tai yksittäisenä hoitopakettina esim. sairaalasta kotiutumisen tai palvelujen tarpeen arvioinnin tukemiseen.

Ikääntyneiden, yli 75-vuotiaiden kohdalla omaishoidon tuen vapaiden käyttöprosentti on korkea, suurin osa käyttää vapaapäivänsä jollakin tavalla. Arviolta noin 90% omaishoidon tuen perheistä käytti omaishoidon tuen lakisääteisiä vapaita vuonna 2019. Vain muutamat perheet eivät halunneet pitää vapaata tai mitään tarjotuista vapaapäivämuodoista. Osa mietti valintaansa. Omaishoidon tuen vapaiden käytössä saavutettiin iso nousu asiakasohjauksen perustamisen myötä, kun palveluohjaus tehostui ja säännölliset seurannat aloitettiin sekä kannustettiin vapaiden käyttöön. Ikääntyneiden osalta vapaiden pitämisen eri vaihtoehtoja löytyy hyvin. Vammaisten omaishoitoperheissä ja erityisesti pitkäaikaissairaiden lasten osalta vapaiden pitäminen on vähäisempää. Heille sopivia lyhytaikaishoidon paikkoja on vähän. Lisäksi palveluohjausta tulisi kehittää heidän osaltaan.

Jos omaishoitaja joutuu sairaalaan, omaishoidettava siirtyy tilapäishoittoon tai huolenpito järjestetään kotiin, joko kotihoidon tai sijaisomaishoidon turvin. Sijaisomaishoito tarkoittaa muun muassa sitä, että tehdään uusi omaishoitosopimus määräajalle jonkin toisen läheisen kanssa

Suurimpien kaupunkien vertailu

Kuusikkokuntien kustannusvertailussa vuodelta 2018 omaishoidon tuen asiakaskohtaiset kokonaiskustannukset olivat Vantaalla 5 254 euroa Kuusikkokuntien keskiarvon ollessa 6 814 euroa. Helsingissä asiakaskohtaiset kustannukset olivat 7 300 euroa ja Espoossa 7 197 euroa. Vantaalla omaishoidon tuen hoitopalkkioiden osuus kokonaiskustannuksista oli 71,3 prosenttia, kun se Helsingissä oli 76,2 prosenttia ja Espoossa 75,8 prosenttia.

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Turku	Tampere	Oulu	Kuusikko
kustannukset yhteensä	28 856 075	6 045 089	6 998 345	7 104 846	7 988 400	7 130 722	64 123 477
euroa/asiakas	7 300	7 197	5 254	6 747	7 014	6 524	6 814
hoitopalkkion osuus (%)	76,2	75,8	71,3	78,7	77,7	77,3	76,2
hoitopalkkio yli 65-v e/kk	464	454	312	339	454	421	419
hoitopalkkio yli 75-v e/kk	464	454	312	327	456	421	418
peittävyys 75-v/75+ väestö ¹⁾	2,5	2,5	2,4	3,3	4,1	4,5	3,0

¹⁾ palvelujen piirissä 12/2018, ikävakiointu osuus

Ajankohtaiset asiat: Valmiuslaki

Keväällä 2020 COVID-19-virus aiheutti pandemian, jonka johdosta Suomessakin julistettiin voimaan poikkeusolot ja niihin liittyen erilaisia rajoituksia. Rajoituksilla pyrittiin varmistamaan terveydenhuollon toimintakyvyn säilyminen sekä suojelemaan riskiryhmiä taudilta.

Omaishoidon kannalta 25.3. mennessä tehtiin seuraavia ratkaisuja:

- lääkäiden päivätoimintayksiköt on suljettu 23.3. alkaen, myös omaishoidettavien osalta. Jokaisen omaishoitoperheen kanssa on käyty keskustelu heidän tarvitsemastaan tuesta, tilannetta seurataan aktiivisesti.
- Omaishoidon tuen vapaapäivien ts. lyhytaikaishoidon jaksoja on siirretty yhteistyössä omaishoitajien kanssa. Lyhytaikaishoidon osastoja on muutettu pitkäaikaishoidon paikoiksi sairaalasta siirtyville potilaille, jotta sairaalan osastoja voidaan kohortoida Korona-potilaiden ja tartuntaepäiltyjen eristyskäyttöön.
- Kriisitilanteissa ja omaishoitajien jaksamisen tukemiseksi lyhytaikaishoidon osastoja on edelleen auki ja niiden käytöstä sovitaan tapauskohtaisesti.
- Myös vaihtoehtoisia palveluja kuten hoitaja kotiin –palvelua käytetään omaishoitajien jaksamisen tukemiseksi

Johtopäätökset:

Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja hoitotehtävää tukevista palveluista. Vuoden 2019 aikana toteutetun omaishoidon asiakaskyselyn perusteella tärkeimpänä tukimuotona pidettiin omaishoitajan vapaita. Ikääntyneiden, yli 75-vuotiaiden kohdalla omaishoidon tuen vapaiden käyttöprosentti on korkea, suurin osa käyttää vapaapäivänsä jollakin tavalla. Ikääntyneiden osalta vapaiden pitämisen eri vaihtoehtoja löytyy hyvin. Vammaisten omaishoitoperheissä ja erityisesti pitkäaikaissairaiden lasten osalta vapaiden pitäminen on vähäisempää. Heille sopivia lyhytaikaishoidon paikkoja on vähän. Lisäksi palveluohjausta tulisi kehittää heidän osaltaan.

Omaishoidon tuki on määrärahasidonnainen etuus, johon varattu määräraha on parina viime vuonna ylittynyt. Palvelutarpeen kasvua ei ole pystytty ennakoidaan ja raskashoitoisten hoidettavien osuus on kasvanut, kun asiakkaaksi on tullut esimerkiksi paljon hoitoa ja tukipalveluja tarvitsevia lapsia. Palvelukokonaisuus tulisi kuitenkin kalliimmaksi, jos omaishoidettava siirtyisi ympärivuorokautiseen hoitoon määrärahan loputtua.

Vantaan omaishoidon huomattavasti muita kuusikkokuntia alhaisemmat kustannukset asiakasta kohti johtuvat siitä, että omaishoidon tuen myöntäminen on kireämpää kuin muissa suurissa kaupungeissa.

Suositus:

Asiakaskyselyn pohjalta parannettaviksi asioiksi nostettiin palvelun muuttaminen reaktiivisesta proaktiiviseksi, palkkion mahdollistaman tuen ja hyödyn maksimointi sekä pitkäaikaissairaiden lasten omaishoitajien palvelut. Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten lyhytaikaishoidon paikkoja on vähän. Näihin on syytä panostaa.

Omaishoidon tuen tarpeen ennakointiin on kiinnitettävä tarkempaa huomiota talousarviovalmistelussa. Erittäin ongelmallisenä voi pitää tilannetta, jossa omaishoidon tuen määrärahat loppuvat kesken vuoden.

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tehtävä ja kokoonpano

Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta. Lautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä valvoo kuntalaissa määritellyn sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttymistä.

Kaupunginvaltuusto nimesi 12.6.2017 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2017–2021. Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuoden 2019 aikana:

Varsinaiset jäsenet

Jääskeläinen Pietari, puheenjohtaja

Atiye Minna, varapuheenjohtaja

Chen Jenni, jäsen

Eerola Antero, jäsen (kv 26.8.2019 alkaen, Sillanpää Minttu 26.8.2019 asti)

Eklund Tarja, jäsen

Eskelinen Jarno, jäsen

Laakso Päivi, jäsen

Malmberg Piia, jäsen

Leppänen Janne, jäsen

Silvennoinen-Hiisku Sveta, jäsen (kv 21.10. 2019 alkaen, Linnainmäki Joel 21.10.2019 asti)

Vähäkangas Jussi, jäsen (kv 26.8.2019 alkaen, Jääskeläinen Jouko 26.8.2019 asti)

varajäsenet

Lundell Kai-Ari

Aura Anssi (Kv 21.10.2019 alkaen, Silvennoinen-Hiisku Sveta 21.10.2019 asti)

Ahokas Siri

Jääskeläinen Jari (kv 26.8.2019 alkaen, Tyystjärvi Kati 26.8.2019 asti)

Letto Pirkko

Kiljunen Kimmo

Lindblad-Palo Salla

Raja-Aho Maarit

Åstrand Stefan

Pajunen Emmi (kv 21.10.2019 alkaen, Aura Anssi 21.10.2019 asti)

Tuomela Tiina (kv 26.8.2019 alkaen, Vähäkangas Jussi 26.8.2019 asti)

Kuva on otettu keväällä 2019: Ylhäältä vasemmalta alkaen Jäsen Jouko Jääskeläinen 25.8.2019 saakka, jäsen Janne Leppänen, jäsen Jenni Chen, puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen, sihteeri Kati Sohlberg, kaupunkitarkastaja Reima Pietilä, kaupunkitarkastaja Sari Hännikäinen. Alhaalta vasemmalta: Jäsen Piia Malmberg, jäsen Päivi Laakso, varapuheenjohtaja Minna Atiye, kaupunginreviisori Helena Hyvönen, jäsen Tarja Eklund, varajäsen Kati Tyystjärvi 25.8.2019 saakka. Kuvaaja: Sakari Manninen

11.1 Tarkastuslautakunnan toiminta

Arvioinnin suunnittelu ja toteuttaminen

Kesäkuussa 2019 tarkastuslautakunta hyväksyi arviointisuunnitelmansa 2019 arviointivuodelle. Tehtäviensä toteuttamiseksi tarkastuslautakunta on kuullut eri tulosalueita ja yksiköjä sekä teemoja suorittavia virkamiehiä. Tarkoituksena on selvittää sitovien tavoitteiden toteuttaminen sekä koko strategisen ohjauksen toteuttaminen. Samalla se selvittää toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta perehtyy arviointityössään kaupungin eri toimialojen toimintaan ja palvelutuotantoon hankkimiensa asiakirjojen avulla, kuulemalla vastuuhenkilöitä sekä käymällä tutustumiskäynneillä toimialoilla sekä haastattelemalla virkamiehiä. Vuotuinen arviointisuunnitelma on osa valtuustokauden arviointisuunnitelmaa. Valiokuntamallilla toimiva tarkastuslautakunta pystyy jo suunnitteluvaiheessa käymään keskustelua valtuuston ja eri ryhmien kanssa ja turvaamaan siten vuoropuhelun valtuuston ja lautakunnan välillä.

Arviointi on osa toiminnan ohjausta ja kehittämistä. Vantaalla arviointituloksia hyödynnetään osana taloussuunnittelu-, toiminta- ja strategiaprosessia. Tarkastuslautakunta on strategisen ohjauksen, demokratian sekä tilivelvollisuuden toteutumisen väline.

Rajoittava tekijä arvioinnin suorittamisessa on yleisten tilastojen ja tutkimusten valmistuminen. Arviointikertomus annetaan vuosittain keväällä tilinpäätöksen yhteydessä, jolloin yleisiä tilastotietoja edelliseltä vuodelta ei ole vielä saatavissa.

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma on yhtä arviointikokousta lukuun ottamatta toteutunut suunnittelukaudella. 7.4.2020 pidettäväksi tarkoitettu kokous peruuntui koronaviruksen leviämisen estämiseksi voimassa olleen poikkeustilanteen vuoksi.

Tilintarkastajan työohjelma on toteutunut kalenterivuodelta 2019 annettavaa tilintarkastuskertomusta varten.

Koko konsernin tilintarkastajana on valtuuston päätöksen mukaisesti toiminut BDO Auditor Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana emoyhtiön osalta on toiminut JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela.

Muu toiminta

Vantaan kaupungin tarkastuslautakunta on yhdessä PKS-kaupunkien eli Helsingin, Espoon ja Kauniaisten sekä HUS-kuntayhtymän kanssa suorittanut terveydenhuollon sähköisiä asiointipalveluja koskevan arvioinnin.

Se on osallistunut 29.11.2019 PKS-kaupunkien järjestämään koulutukseen Helsingissä. Samoin se on osallistunut tarkastuslautakunnille tarkoitettuihin muihin BDO Oy:n ja CGI:n järjestämiin koulutuksiin.

Tarkastuslautakunta antaa erillisen toimintakertomuksen ja laatii toimintasuunnitelman.

Tiedotus

Vantaan kaupungin nettisivuilla osoitteessa www.vantaa.fi/arviointikertomus esitellään kaupungin tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus ja sen vuosittaiset arviointikertomukset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan sivuille päästään myös osoitteessa http://www.vantaa.fi/fi/hallinto_ja_talous/arviointikertomukset/ulkoinen_tarkastus_1. Tarkastuslautakunnan esityslistat ja pöytäkirjat on asetettu verkkoon kaupunkilaisten luettavaksi osoitteessa www.vantaa.fi/paatöksenteko, johon on linkit myös edellä mainituilla sivuilla. Luottamus henkilöille tarkoitettua tietoa löytyy lisäksi osoitteesta <https://vantaa.sharepoint.com/sites/Extranet>. Tarkastuslautakunta raportoi ja tiedottaa tehtäviinsä liittyvistä asioista ensisijaisesti kaupunginvaltuustolle. Tiedotuksessa noudatetaan soveltuvin osin kaupunginhallituksen hyväksymiä yleisiä ohjeita kaupungin tiedottamisen periaatteista. Vuoden 2019 arviointikertomuksen johdosta laaditaan muiden suurten kaupunkien tapaan lehdistötiedote.

11.2 Tarkastuslautakunnan toiminnan kehittäminen

Valtuustokyselyn tulokset

Vantaan tarkastuslautakunta suoritti yhdessä Suomen yhdeksän suurimman kaupungin eli Espoon, Helsingin, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Oulun, Tampereen ja Turun tarkastuslautakuntien kanssa vuoden 2019 syksyllä kyselyn, jossa kaikissa kaupungeissa kohdejoukkoina olivat valtuutetut ja osassa myös johtavat viranhaltijat. Vantaalla kysely tehtiin valtuutetuille.

Vastausprosentti kyselyssä oli 24.

Tarkastuslautakuntaa koskevien väittämien keskiarvo 2019 oli Vantaalla (asteikolla 1 täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä 5) 4,0, kun se vuonna 2014 oli 3,6 eli muutos +0,4.

Arviointikertomusta koskevien väittämien keskiarvo 2019 oli Vantaalla (asteikolla 1 täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä 5) 3,8, kun se vuonna 2014 oli 3,5 eli muutos +0,3.

Tavoitteita koskevien väittämien keskiarvo 2019 oli Vantaalla (asteikolla 1 täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä 5) 3,6, kun se vuonna 2014 oli 3,4 eli muutos +0,2.

Seuraavassa esitetään tarkastuslautakuntaa koskeva väittämä ja siitä Vantaan saama tulos sekä sen jälkeen suluissa vuoden 2014 tulos sekä muutos:

- 1) Tarkastuslautakunta toimii muusta kuntaorganisaatiosta riippumattomasti ja itsenäisesti 4,6 (3,8) eli muutos +0,8.
- 2) Tarkastuslautakunta arvioi riittävästi kunnan viranhaltijoiden toimintaa 3,5 (3,4) eli muutos +0,1.
- 3) Tarkastuslautakunta arvioi riittävästi kunnan luottamustoimielinten (kaupunginhallitus, lautakunnat) toimintaa 3,8 (3,7) eli muutos +0,1.
- 4) Tarkastuslautakunta arvioi tasapuolisesti kunnan eri toimintoja 3,9 (3,7) eli muutos +0,2.

Arviointikertomusta koskeva väittämä ja siitä Vantaan saama tulos sekä sen jälkeen suluissa vuoden 2014 tulos sekä muutos:

- 1) Tarkastuslautakunnan arviointityö on tuottanut oleellista tietoa toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta 4,1 (3,8) eli muutos +0,3.
- 2) Arviointikertomus perustuu faktoihin 4,4 (4,3) eli muutos +0,1.
- 3) Arviointikertomus lisää valtuuston mahdollisuuksia kehittää kunnan toimintaa ja sen tuloksellisuutta 4,3 (3,9) eli muutos +0,4.
- 4) Tulevan toiminnan suunnittelussa otetaan riittävästi huomioon tarkastuslautakunnan esittämät havainnot ja kannanotot 3,1 (2,9) eli muutos +0,2.
- 5) Arviointikertomuksesta tiedotetaan riittävästi kuntalaisille 2,0 (2,4) eli muutos -0,4.
- 6) Olen saanut arviointikertomuksesta käyttökelpoista tietoa valtuutetun työtä varten 4,3 (-) eli muutosta ei voida laskea koska kyseessä oli uusi väittämä.

Arviointikertomuksesta annettu arvosana:

Vantaa 8,7 (edellinen 2014 oli 8,3) eli muutos +0,4.

Tavoitteita koskeva väittämä ja siitä Vantaan saama tulos sekä sen jälkeen suluissa vuoden 2014 tulos sekä muutos:

- 1) Koen voivani vaikuttaa tavoitteiden asettamista koskevassa päätöksenteossa 3,9 (2,9) eli muutos +1,0.
- 2) Tavoitteet ohjaavat kunnan toimintaa myös käytännössä 3,5 (3,5) eli muutos 0.
- 3) Tavoitteilla on yhteys kunnan strategiaan 4,1 (3,7) eli muutos +0,4.
- 4) Toiminnan tavoitteet kytkeytyvät päätöksenteossa määrärahoihin 3,7 (3,6) eli muutos +0,1
- 5) Asetetuissa tavoitteissa on riittävästi kuntalaisten palveluja koskevia tavoitteita 3,5 (3,1) eli muutos +0,4.
- 6) Tavoitteet ovat riittävän haastavia 3,6 (3,2) eli muutos +0,4.
- 7) Tavoitteet ovat olennaisia 3,8 (3,4) eli muutos +0,4.
- 8) Tavoitteiden määrä on sopiva 3,6 (3,4) eli muutos +0,2.
- 9) Tavoitteiden valmistelu on avointa ja läpinäkyvää 2,8 (uusi kysymys)

Avovastauksissa esiintuotuja ehdotuksia, joissa voitaisiin kehittyä

1. Mistä asiakokonaisuuksista valtuusto mielestäsi tarvitsisi tarkastuslautakunnan tuottamaa tietoa
 - avustusoheiden ja tilitysten toimivuudesta
 - päätettävien asioiden valmistelun riippumattomuudesta
 - toimialojen toisilleen aiheuttamista budjetti- ym vaikutuksista (tarkastuslautakunnan kommentti: pyrimme jo lausumaan, mutta tutkimuksia ei ole tehty resurssien niukkuuden vuoksi)
 - henkilöstökeskuksen toiminnasta
 - onko palvelut kyetty tuottamaan tavalla, joka kaupunkilaisille on luvattu (vaatii tutkimusta, on siis resurssikysymys)
2. Parannusehdotuksia ja palautetta tarkastuslautakunnan toimintatavoista
 - panostaa enemmän ennakkokysymyksiin ja haastattelemalla enemmän toimialojen virkamiehiä sekä laatimaan raportteja ja tutkimuksia (tarkastuslautakunnan kommentti: on resurssikysymys)
 - ärhäkkyttä suhteessa virkakoneistoon
 - saisikohan arviointikertomukset sähköistettyä ja niin, että ne päivittyisivät vuoden mittaan (www.vantaa.fi/arviointikertomukset sekä ASTAssa päivitettävä versio)
 - itsenäisempää ja riippumattomampaa otetta toimintaan
3. Miten kehittäisit tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ja muuta raportointia?
 - antaisin raportoinnille yhden kokonaisen teemailtakoulun valtuustossa.
 - tulokset esitettäisiin taulukkomuodossa
 - seurantalista suosituksista seurattavaksi

4. Mitä muutoksia toivoisit tavoitteita koskevaan päätöksentekoprosessiin tai tavoitteiden sisältöön?
- tavoitteiden valmistelu yhteistyössä valtuuston ja virkamiesten kanssa esimerkiksi lautakunnassa
 - virkamiehet ottaisivat tosissaan valtuustoseminaarinn
 - tavoitteiden valinnasta keskustelua
 - tavoitteiden valmistelussa enemmän huomioida poliittista tahtotilaa, ei vain korjauksia hyväksymisvaiheessa.

Johtopäätökset:

Valtuutetut ovat pääsääntöisesti melko tyytyväisiä tarkastuslautakunnan toimintaan ja arviointikertomukseen. Vuoden 2019 kyselyn tuloksissa on huomionarvoista se, että kaupungin keskiarvo oli kaikissa väittämässä vähintään yhtä hyvä tai parempi kuin edellisessä vuoden 2014 kyselyssä.

Asiakohta, jossa valtuutettujen antama arvio on selvästi muita alhaisempi, on arviointikertomuksesta tiedottaminen kuntalaisille.

Vantaalla erityisesti tavoitteiden yhteys kunnan strategiaan oli noussut merkittävästi. Toinen merkittävä kohoaminen oli tapahtunut väittämän "koen voivani vaikuttaa tavoitteiden asettamista koskevassa päätöksenteossa" kohdalla, sillä Vantaalla muutosprosentti oli yksi, mihin muut kaupungit eivät yltäneet.

12 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA

Tässä kappaleessa havainnoilla tarkoitetaan sekä

- suosituksia,
- kommentteja,
- tiivistelmää arviointikohteesta tai tilanteesta ja myös
- myönteisiä arvioita eli kehuja.

Havainnoista käydään vuoropuhelua osapuolten eli arvioijien ja arvioitavien kesken. Lähtökohtana on käsitys arvioinnista, joka ei ole pelkästään tarkastuksen tavoin seurattava ja joka voitaisiin merkitä suoraan toteutuneeksi tai vastaavasti ei toteutuneeksi.

Arviointikertomushavainnoilla voi olla paitsi välitöntä vaikutusta ja konkreettista hyötyä, myös välillisiä vaikutuksia. Kunnan toiminta on usein hidasta ja pitkäjänteistä johtuen toiminnan ja käsittelyn luonteesta ja tarkoituksesta. Havainto voi toimia muutoksen käynnistäjänä, jonka tulokset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä. Arviointiprosessi nähdään usein oppimisen välineenä. Se kehittää argumentointia ja lisää vuorovaikutteisuutta organisaation ja päätöksenteon välillä.

Arviointikertomuksen käsittelyaikataulun avulla on varmistettu, että vuoden 2018 arviointikertomus on voinut vaikuttaa vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2019–2023 taloussuunnitelman laadintaan.

Vastauksissa toimialat ja lautakunnat ovat antaneet valtuustolle ja muille luottamushenkilöille tietoa toiminnastaan. Tieto on myös kansalaisten luettavissa kaupunginvaltuuston pöytäkirjan liitteenä. Vastausmenettely edistää siten läpinäkyvyyttä ja vuoropuhelua. Tarkastuslautakunta voi todeta, että kaupunginhallituksen hyväksymät ja lautakuntien ja toimialojen antamat vastaukset arviointikertomukseen ovat asialliset. Toimialat ovat suunnanneet kehittämistyötään arviointikertomuksen suositusten suuntaan.

Arviointikertomus vuodelta 2018 valmistui käsiteltäväksi kaupunginvaltuuston 16.–17.5.2019 pitämän valtuustoseminariin, jonka pohjalta kaupunginvaltuusto kävi kokouksessaan 20.5.2019 vuoden 2020 budjetin lähetekeskustelun. Kaupunginvaltuusto merkitsi samassa kokouksessaan 20.5.2019 arviointikertomuksen vuodelta

2018 tiedoksi ja lähetti sen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus kokouksessaan 3.6.2019 lähetti valtuuston päätöksen asianomaisille toimialoille toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus hyväksyi 21.10.2019 kokouksessaan selvityksen vuoden 2018 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ja esitti sen kaupunginhallituksen esityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallituksen ja toimialojen vastaukset kaupunginvaltuustolle on kaupunginvaltuuston kokouksen 11.11.2019 § 4 liitteenä. Asiakirja koostuu seuraavista osista:

I.	Arviointikertomuksen tiivistelmän huomioihin sekä suosituksiin esitetään annettavaksi seuraavat selvitykset	s. 1
II.	Sitovat tavoitteet	s. 16
III.	Muut selvitykset	s. 23
IV.	Lautakuntien selvitykset arviointikertomuksesta vuodelta 2018	s.26-46

Seuraavassa käsitellään esimerkkejä toimialojen antamista vastauksista:

Valtuutetut kiinnittivät huomiota asumistarpeiden huomioon ottamiseen tulevaisuudessa. Lisäksi vastauksissa ei kiinnitetty riittävästi huomiota siihen, että väkeä tulee jatkuvasti lisää kaupunkiin ja palveluja ja investointeja tarvitaan. Vaikka väestön lisäystä on vaikea ennustaa, vaikeuttaa Vantaan osalta se, millainen on saapuvan väestön sosioekonominen asema ja miten se vaikuttaa kehitykseen, työllisyyteen ja verokertymään. Ero Helsingin ja Vantaan välillä on se, että Helsingillä on paljon omaa maata ja ero Espoon ja Vantaan välillä se, että yli 85 000 tuhannen tuloluokkaa eli paljon veroa maksavia on Espoossa enemmän.

Huomiota kiinnitettiin myös siihen, että säästöt toisella toimialalla saattavat tulla moninkertaisesti maksettaviksi toisella toimialalla. Valtuutetut halusivat, että Target Pro ohjelman avulla laadittaisiin laskelmia toimialojen välillä ennaltaehkäisevien palvelujen havaitsemiseksi. Näistä mainittakoon huostaanottojen vähentäminen, lapsiperheiden kotipalvelun lisääminen ja lasten pääsy mielenterveyspalvelujen matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin.

Valtuutetut myös painottivat täyttölupien viivästyttävää vaikutusta rekrytointitilanteissa.

Ympäristökeskus: Resurssiviisauden tiekartan toimeenpanoa on jatkettu saatavien kokemusten perusteella. Tiekarttaa päivitetään ja tuloksista raportoidaan keväällä 2020 muun muassa ympäristövastuu-raportin yhteydessä. Ympäristökeskus koordinoi tiekartan toteuttamista ja pyrkii tässä yhteydessä tarkastuslautakunnan suositusten mukaisesti kehittämään toimialojen ympäristöjohtamista ja näin edistämään tiekartan tavoitteiden toteutumista.

Päihdepalvelut: Suosituksissa mainittua eri asiakkaille parhaiten sopivien palvelumallien kehittämistä on jatkettu erityisesti lisäämällä palvelujen tavoitettavuutta eri tahojen kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Tulosalue on laajentanut järjestöyhteistyötä ja jalkauttanut toimintaa TE-palveluihin. Näin voidaan tavoittaa riskiryhmään kuuluvia kuntalaisia entistä varhemmin ja löytää päihdeongelmaisia, joilla on suuri kynnys hakeutua päihdepalveluihin. Samalla kotiin annettavien palvelujen kynnystä on madalloitettu poistamalla lähetekäytäntö ja asiakas voi olla nyt suoraan yhteydessä yksikköön.

Kotihoito: Kotihoidossa tuetaan työntekijöiden RAI-arviointiosaamista sekä RAI-vastaava -toiminnan kehittämistä.

Vantaan sairaala: Suosituksen mukaisesti on sairaalassa jatkettu asiakkaan ja omaisten näkökulman huomioonottavien hoitoprosessien kehittämistä. Sairaalassa on esimerkiksi aloitettu ”turvallisesti kotiin”-projekti, jossa mallinnetaan yhdessä potilaan ja omaisten kanssa hoito- ja kuntoutuspolku. Potilas pääsee heti hoidon ensi

päivinä itse kertomaan moniammatillisessa haastattelussa oman kuntoutumisensa tavoitteen. Lisäksi sairaalassa kehitetään edelleen moniammatillisten tiimien toimintaa, jolloin potilaan vointi ja kuntoutuminen tulee entistä paremmin huomioonotetuksi päivittäisessä hoidon ja kuntoutumisen suunnittelussa.

Tehostettu palveluasuminen: Vanhus- ja vammaispalvelut kirjaa jatkossakin palvelutuottajien kanssa tehtäviin sopimuksiin laissa säädettyä laajemmasta yllätystarkastusten mahdollisuudesta sekä edellyttää korkeampia laatuvelvoitteita, esimerkiksi asukkaiden virkistys- tai kuntoutustoimintaa.

Lapsiperheiden hyvinvointi paranee: Perhepalveluita on kehitetty ennalta ehkäisevää työtä korostaen. Lapsiperheiden kotipalvelua ollaan vahvistamalla lisäresursseilla. Myös nuortenkeskus Nuppiin, perheneuvolaan ja psykologipalveluihin on esitetty vakanssilisäyksiä.

13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN

Tilintarkastushavainnot perustuvat tilintarkastussuunnitelman mukaisiin tarkastuksiin, jotka JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela on raportoinut tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan tarkastuskertomuksessa antamaan esitykseen vastuuvapauden myöntämisestä kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tilivelvollisille.

14 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2019 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista kaupunginhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2020 aikana.

Vantaalla 4.5.2020
Tarkastuslautakunta

Pietari Jääskeläinen
puheenjohtaja

Minna Atiye
varapuheenjohtaja

Jenni Chen

Antero Eerola

Tarja Eklund

Jarno Eskelinen

Päivi Laakso

Janne Leppänen

Piia Malmberg

Sveta Silvennoinen-Hiisku

Jussi Vähäkangas

LYHENTEET:

Apotti	Perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon asiakas- ja potilastietojärjestelmä
C02 ekv	Ilmastotieteessä käytetty suure, joka kuvaa ihmisen tuottamien kasvihuonekaasujen ilmasto-vaikutuksia
COSS ry	Avoimien tietojärjestelmien keskus
BOD-hanke	Datasta oivalluksia ja bisnestä -hanke
EAKR	Euroopan aluekehitysrahasto
EKK ry	Kaupunkien ja kaupan liittojen ja kiinteistöalan järjestöjen perustama keskustojen kehitystyön verkostotoimija
ELY-keskus	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
ESR	Euroopan sosiaalirahasto
EU	Euroopan Unioni
HBH	Helsinki Business Hub
HEMS	Helicopter Emergency Medical Services
HSL	Helsingin Seudun Liikenne -Kuntayhtymä
JHT	Julkishallinnon ja talouden tilintarkastaja
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
MAL-sopimus	Maankäytön, liikenteen ja asumisen sopimus
MATTI	Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä
PKS	Pääkaupunkiseutu
PK -yritys	Pieni ja keskisuuri yritys
RAI	Toimintakykyarvio hoidon laadun seurantaan
SAFA	Suomen Arkkitehtiliitto
TVO	Teollisuuden Voima

Kannen kuva:
Yhteystiedot:

Sakari Manninen, Tikkurilan päiväkot
Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
Puhelin 09 83911

8 § Vantaan kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös

RV/MR/HH/KS/MS/HY-L

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 200 milj. euroa negatiivinen vuonna 2019. Yhteenlaskettu tulos sisältää kuitenkin merkittäviä kertaluonteisia tuottoja, kuten yhtiöiden myynnistä saatuja myyntivoittoja. Toimintatuotot kasvoivat 1,9 prosenttia ja toimintakulut 3,9 prosenttia. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 4,5 prosenttia ja vuosikatteen muutos -13,6 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden mukaan 56 kunnassa päädyttiin vuonna 2019 negatiiviseen vuosikatteeseen. Tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 225 kunnassa, kun se oli edellisenä vuotena 2018 ollut negatiivinen 200 kunnassa.

Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys mm. verokortt uudistuksen takia. Verohallinnon tekemän verokortt uudistuksen aikaansaama ennakonpidätystavan muutos johti siihen, että kuntien kunnallisveron ennakonpidätysten kertymät eivät kasvaneet odotetulla tavalla. Myös tulorekisterin käyttöönoton ilmoitusongelmat laskivat hieman kertynyttä kunnallisverotuottoa vuonna 2019. Kuntaliitto arvioi vuoden 2019 kertymävajeeksi 400 milj. euroa.

Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 5,25 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta oli vuoden 2019 lopussa noin 22,3 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen peräti 2,4 miljardia euroa eli lähes 15 prosenttia.

Vantaan kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös

Vuoden 2019 tilikauden tulos oli -62,7 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos heikkeni 66,7 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Poistoeron ja varausten muutoksien sekä rahastosiirtojen jälkeen **tilikauden alijäämäksi muodostui 62,6 miljoonaa euroa.**

Vuosi 2019 oli Vantaan talouden osalta poikkeuksellisen heikko. Taustalla oli koko kuntataloutta heikentäneet verotulokertymän ennakoitua heikompi kehitys verokortt uudistuksen vaikutuksesta sekä muut kunnille kohdistuneet kustannuksia lisäävät kertaerät. Verokortt uudistuksen myötä Vantaalta jäi saamatta vuoden 2019 puolella noin 20 miljoonaa euroa kunnallisverotuloja. Vantaalla lisäksi mm. Apotin käyttöönotto ja varhaiskasvatusoikeuden laajennus lisäsivät kustannuksia jo talousarviovaiheessa. Tämän lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon toteutunut menokasvu oli vuonna 2019 noin 6,7 prosenttia edelliseen vuoteen nähden ja talousarvion ylitys oli 34 miljoonaa euroa. Myös maanmyyntitulot kokonaisuutena vähenivät selvästi jääden noin 12 miljoonalla eurolla edellisen vuoden tasosta.

Ulkoiset toimintatuotot olivat 230,5 miljoonaa euroa vuonna 2019. Toimintakulut olivat 1 407,5 miljoonaa euroa, eli kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 92,0 miljoonaa euroa. Suurimmista kulueristä henkilöstökulut olivat 508,5 ja palveluostot 700,1 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvoivat 25,0 miljoonaa (+5,2 %:a) ja palveluostot 58,7 miljoonaa euroa (+9,1 %:a) edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakate oli - 1 176,9 miljoonaa euroa vuonna 2019, eli se heikkeni edelliseen vuoteen nähden 104,4 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi vuonna 2019 yhteensä 1 014,6 miljoonaa ja valtionosuuksia 184,3 miljoonaa euroa. Vuoteen 2018 verrattuna verotulot kasvoivat 31,9 ja valtionosuudet 10,9 miljoonaa euroa.

Kaupungin vuosikate vuonna 2019 oli 49,1 miljoonaa euroa. Vuosikatteella pystyttiin kattamaan poistot 43-prosenttisesti, joten kaupungin tulo-rahoitus jäi vuosikatteella mitattuna alijäämäiseksi.

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin vuonna 2019 yhteensä 115,2 miljoonaa euroa. Poistot kasvoivat 3,9 miljoonaa ja arvonalentumiset 2,5 miljoonaa euroa edellisvuoteen nähden.

Investointimenot vuonna 2019 olivat 157,6 miljoonaa euroa. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettolisäys oli 17,7 ja lyhytaikaisten lainojen 25,5 miljoonaa, joten lainakannan nettolisäykseksi muodostui 43,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 vastaavasti lainakanta pieneni 95,8 miljoonaa euroa. Investointien tulo-rahoitusosuus vuonna 2019 heikkeni 31,4 prosenttiin, kun se edellisvuonna oli 86,1 prosenttia.

Taseen pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 272,9 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa (62,4 prosenttia taseen loppusummasta). Taseen vastattavaa puolella omaa pääomaa oli 880,6 miljoonaa ja vierasta pääomaa 1 143,8 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 2 040,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 omavaraisuusaste oli 43,7 prosenttia. Asukaskohtainen lainakanta kasvoi edellisestä vuodesta 93 euroa, eli 4 088 euroon asukasta kohti.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilikauden 2019 ylijäämäksi muodostui tilinpäätössiirtojen jälkeen 0,7 miljoonaa euroa.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen ja tuloverojen jälkeen oli 0,5 miljoonaa euroa.

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden alijäämäksi muodostui 1,2 miljoonaa euroa.

Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä ennen rahastosiirtoja oli 1,4 miljoonaa euroa, Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston alijäämä 0,8 miljoonaa euroa, Vahinkorahaston alijäämä 0,4 miljoonaa ja Sosiaalisen luotonuksen rahaston ylijäämä 12 tuhatta euroa.

Konserniti-linpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt sekä tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien tytär- ja osakkuusyhteisöt, eli kaikkiaan 96 yhteisöä.

Konsernin tilikauden tulos vuonna 2019 oli 20,3 miljoonaa euroa. Tilinpäätössiirtojen, tilikauden verojen, laskennallisten verojen ja vähemmistöosuusien vähentämisen jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui 16,8 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta kasvoi 80,2 miljoonaa euroa edellisvuodesta ollen 2 008 miljoonaa vuoden 2019 lopussa. Asukaskohtainen lainakanta nousi 8 599 euroon, kun se vuonna 2018 oli 8 451 euroa. Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste oli vuoden 2019 lopussa 110 prosenttia, eli vuoden 2019 käyttötulot eivät olisi riittäneet vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Vuoden 2019 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 talousarvion vuodelle 2019 ja taloussuunnitelman vuosille 2019–2022. Vuoden 2019 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -30,8 milj. euron tilikauden tulokseen ja -28,8 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 159,1 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2019 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2019 aikana. Talousarviomuutoksista suurimpia olivat sosiaali- ja terveydenhuollon oman

toiminnan määrärahan nostaminen 12,3 milj. eurolla, erikoissairaanhoidon määrärahan nostaminen 11,9 milj. eurolla ja maanmyyntivoittojen alentaminen 20 milj. eurolla. Investointimäärärahoja korotettiin yhteensä n. 10 milj. eurolla. Lisäksi verokorttiuudistuksen aikaansaaman verotulovajeen ja yhteisöverojen ennakoitua pienemmän kertymän takia verotuloarviota laskettiin 38 milj. euroa. Valtionosuusarviota nostettiin 9 milj. eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -103,6 milj. euroa ja bruttoinvestointitasoksi 169,0 milj. euroa.

Vuoden 2019 tilinpäätös päättyi -62,7 milj. euron tilikauden tulokseen ja -62,6 milj. euron tilikauden alijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 31,9 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio ja 40,8 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Vuoden 2019 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 425,5 milj. euroa. Vuoden 2019 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 435,5 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 10,0 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 102-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne laskivat 0,8 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden. Maanmyyntivoitot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti eli 20 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä. Kuntatekniikan keskuksen sopimustuotot puolestaan ylittivät talousarvion 17 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan maanmyynti- ja vuokratulot laskivat edellisestä vuodesta n. 12 milj. euroa. Myyntituotot sisältävät 3,9 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 629,5 milj. euroa. Vuoden 2019 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 612,4 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 17,0 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 32 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut ylittivät talousarvion noin 23 milj. eurolla, jota selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö sekä sosiaali- ja terveydenhuollon määrärahan ylitys. Yhteensä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakulut ylittivät noin 33 milj. euroa alkuperäisen talousarvion. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 3 milj. eurolla hyvän työllisyyskehityksen vuoksi. Toimintakulut sisältävät 3,9 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 6,7 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden. Vuoden 2019 toimintakulujen kasvun syinä olivat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen voimakas kasvu, Apotin käyttöönotto, varhaiskasvatusoikeuden laajennus, vuoden 2019 palkankorotukset, kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymiseen liittyvä lomapalkkavelan kasvu sekä ulkoisten vuokrien nousu.

Vuoden 2019 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 4,6 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 101 prosenttia, yhteisöveron toteuma 97 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 98 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 101 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,6-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja se kasvoi 3,7 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden. Verotulot eivät kertyneet ennakoidusti verokorttiuudistuksen aikaansaaman verotulovajeen ja yhteisöverojen ennakoitua pienemmän kunnan jako-osuuden takia ja ne alittivat alkuperäisen talousarvion 33,4 milj. eurolla.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2019 yhteensä 27,1 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 26,1 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Kaupungin noin 900 milj. euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 1,9 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä alittivat talousarvion 1,0 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2019 115,2 milj. euroa, joka oli 2,1 prosenttia ja 2,5 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2019 tilinpäätöksessä muodostui 49,1 milj. euroa, tilikauden tulokseksi -62,7 milj. euroa ja tilikauden alijäämäksi -62,6 milj. euroa.

Vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 4,0 milj. euroa, menot 159,1 milj. euroa ja investointiosan netto 155,1 milj. euroa. Vuoden 2019 aikana valtuusto päätti korottaa julkisen käyttöomaisuuden määrärahaa 3 milj. eurolla, kiinteän omaisuuden määrärahaa 2,7 milj. eurolla ja osakkeiden ja osuuksien määrärahaa 4,0 milj. eurolla. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 169,0 milj. euroa.

Vuoden 2019 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 157,6 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät julkisen käyttöomaisuuden osalta 5,7 milj. euroa ja kiinteän omaisuuden osalta 2,4 milj. euroa. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 14,5 milj. euroa erityisesti uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Aineettoman omaisuuden investointimäärärahat alittuivat 1,4 milj. euroa ja osakkeiden ja osuuksien määräraha 2,1 milj. euroa.

Investointituloja toteutui 11,0 milj. euroa, noin 7,5 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2019 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 146,6 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 18,9 milj. eurolla.

Alkuperäisessä talousarviossa 2019 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 57,7 milj. euron nettolainanottoon. Kaupungin kassaa on supistettu vuosina 2018–2019 selkeästi edellisten vuosien tasosta, mikä on ollut tietoinen strategiamuutos negatiivisten talletuskorkojen tilanteessa. Tämä vähensi uuden lainan tarvetta vuonna 2019 ja kaupungin pitkäaikainen lainamäärä lisääntyi vuoden aikana 17,7 milj. eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 897 milj. euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja).

Vuoden 2019 sitovien tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2019 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 33 kappaletta. Tavoitteista 19 toteutui täysin, 10 osittain ja kolme ei lainkaan. Yhden tavoitteen osalta arviointia ei voitu tehdä.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 6,7 prosenttia.

Maanmyyntivoittoja kertyi vuonna 2019 16,3 miljoonaa euroa (2018: 38,2 miljoonaa euroa). Maankäytössä kohdennettiin asuntokaavoitusta asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle. Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä vuonna 2019 oli 94,5 prosenttia (2018: 70 %).

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2019 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 5 014 (v. 2018: 4 533). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 4485 kerrostaloissa, 165 rivi- ja ketjutaloissa ja 364 pientaloissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Joukkoliikenteen käyttö on kasvanut tavoitteen mukaisesti.

Työttömyysaste joulukuussa 2019 Vantaalla oli 8,9 prosenttia (2018: 8,7 %). Nuorisotyöttömien määrä vuoden lopussa oli 1 171 (2018: 1163).

Liikunnallisen elämäntavan lisäämistä on tuettu säännöllisillä matalankynnyksen harrasteliikuntaryhmillä eri ikäryhmille.

Työtä kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumiseksi ja niiden ennaltaehkäisyyn on jatkettu. Kasvatuksen ja oppimisen toimintayksiköiden sekä vapaa-ajan toimijoiden toimintasuunnitelmiin on kirjattu kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet.

Ilman toisen asteen tutkintoa olevien vantaalaisnuorten (alle 30-v.) osuus laski: Heitä oli 22,2 prosenttia (2018) (2017: 24,6 %).

Vuorovaikutuksen ja osallisuuden näkökulmasta otettiin käyttöön uusia menetelmiä sekä kehitettiin seuranta- ja arviointia: Sähköinen osallisuusympäristö otettiin käyttöön. Lisäksi toimialat raportoivat yhteensä 244 asukkaalle tarjottua osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuutta.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus oli vuoden 2019 lopussa 93,2 prosenttia (v. 2018: 93,1 %).

Toimialoja, liikelaitoksia ja yhtiöitä varten on luotu toiminnan digisuunnitelmia. Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla on laajennettu palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä on laajennettu nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon.

Toimintakulttuurin ja muutoksen johtamista on tuettu vaikuttavilla esimies- ja työyhteisövalmennuksilla.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2019 on vähentynyt edelliseen vuoteen nähden, sairauspoissaoloprosentti oli 4,35 (v. 2018: 4,72 %).

Kaupunginhallitus 23.3.2020 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

1. esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 341 829,21 euroa ja tilikauden ylijäämä 676 104,09 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
- b) Vantaan Työterveys liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 121 676,46 ja tilikauden ylijäämä 451 345,65 euroa siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
- c) koska Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden alijäämää 1 156 960,92 euroa ei pystytä kattamaan edellisten tilikausien ylijäämällä, alijäämä siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti oman pääoman eräksi, ja edellyttää johtokuntaa käsittelemään yksityiskohtaisen suunnitelman liikelaitoksen alijäämän kattamiseksi,
- d) Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 421 851,72 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,

- e) Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 778 754,11 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
 - f) Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 12 486,82 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
 - g) Vahinkorahaston alijäämä 351 456,60 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti ja
 - h) Vantaan kaupungin tilikauden alijäämä 62 587 192,79 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään sekä
- 2. todeta että, koska Vantaan Työterveys liikelaitos on päätetty lakkauttaa 31.12.2019, liikelaitoksen tase yhdistellään kaupungin taseeseen,
 - 3. todeta että, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä, esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita,
 - 4. valtuuttaa talouspalvelut tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja
 - 5. allekirjoittaa tilinpäätös ja jättää se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saattaa tilinpäätös tarkastuksen jälkeen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Vastuullinen tilintarkastaja JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela BDO Audiator Oy:stä on raportoinut tarkastuslautakunnalle vuotta 2019 koskevista tilintarkastuksista sekä luovuttanut kyseessä olevaa vuotta koskevan tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastuslautakunta 4.5.2020 § 3

Kaupunginrevisiorin esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomus vuodelta 2019,
- b) saattaa tilintarkastuskertomus kaupunginvaltuustolle tiedoksi,
- c) esittää kaupunginvaltuustolle, että vuoden 2019 tilinpäätös hyväksytään ja
- d) esittää kaupunginvaltuustolle, että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2019.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- a) kirjata Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 341 829,21 euroa ja siirtää tilikauden ylijäämä 676 104,09 euroa johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,

- b) kirjata Vantaan Työterveys liikelaitoksessa poistoeron vähennykseksi investointivaroilla hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 121 676,46 ja siirtää tilikauden ylijäämä 451 345,65 euroa johtokunnan esityksen mukaisesti liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämään,
- c) siirtää alijäämä johtokunnan esityksen mukaisesti oman pääoman eräksi, koska Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilikauden alijäämää 1 156 960,92 euroa ei pystytä kattamaan edellisten tilikausien ylijäämällä, ja edellyttää johtokuntaa käsittelemään yksityiskohtaisen suunnitelman liikelaitoksen alijäämän kattamiseksi,
- d) kirjata Asunto-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 421 851,72 euroa rahaston lisäykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
- e) kirjata Marja-Vantaa ja keskustan kehittämisrahaston alijäämä 778 754,11 euroa rahaston vähennykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
- f) kirjata Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 12 486,82 euroa rahaston lisäykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
- g) kirjata Vahinkorahaston alijäämä 351 456,60 euroa rahaston vähennykseksi ja yhdistellä kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti,
- h) siirtää Vantaan kaupungin tilikauden alijäämä 62 587 192,79 euroa taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään,
- i) merkitä tilintarkastuskertomus vuodelta 2019 tiedoksi,
- j) hyväksyä vuoden 2019 tilinpäätös, ja
- k) myöntää tilivelvollisille vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.-31.12.2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin tilinpäätös 2019
- Tilintarkastuskertomus vuodelta 2019

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

kaupunginreviisori Helena Hyvönen, puh. 040 532 2115, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2019

KAUPUNGINVALTUUSTO 18.5.2020

VANTAAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2019

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020

Kansikuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Aurinkokiven koulu

Kansi: Sanna Henriksson, Viestintä

Taitto: Tuuli Portin, Talouspalvelukeskus

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2019

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.1	<i>Kaupunginjohtajan katsaus</i>	<i>1</i>
1.1.2	<i>Vantaan kaupungin hallinto</i>	<i>3</i>
1.1.3	<i>Kansantalouden ja aluetalouden kehitys</i>	<i>7</i>
1.1.4	<i>Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys</i>	<i>9</i>
1.1.5	<i>Vantaan kaupungin henkilöstö</i>	<i>21</i>
1.1.6	<i>Ympäristötekijät</i>	<i>23</i>
1.1.7	<i>Muut ei-taloudelliset asiat</i>	<i>24</i>
1.1.8	<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä</i>	<i>25</i>
1.2	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	29
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	35
1.3.1	<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	<i>35</i>
1.3.2	<i>Toiminnan rahoitus</i>	<i>37</i>
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	39
1.5	KOKONAISTULOT JA MENOT	44
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	46
1.6.1	<i>Konsernitiilinpäätöksen sisältyvät yhteisöt</i>	<i>46</i>
1.6.2	<i>Konsernin toiminnan ohjaus</i>	<i>47</i>
1.6.3	<i>Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat</i>	<i>48</i>
1.6.4	<i>Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste</i>	<i>49</i>
1.6.5	<i>Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittävillä tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen</i>	<i>79</i>
1.6.6	<i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	<i>84</i>
1.6.7	<i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	<i>84</i>
1.6.8	<i>Konsernitiilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	<i>87</i>
1.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	91
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	92
2.1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	92
2.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	104
2.2.1	<i>Käyttötalouden toteutuminen</i>	<i>104</i>
2.2.2	<i>Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2019</i>	<i>174</i>
2.2.3	<i>Investointien toteutuminen</i>	<i>177</i>
2.2.4	<i>Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)</i>	<i>184</i>
2.2.5	<i>Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta</i>	<i>185</i>
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	186
3.1	VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA	186
3.2	VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA	187
3.3	VANTAAN KAUPUNGIN TASE	188
3.4	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA	190
3.5	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOTUSLASKELMA	191
3.6	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE	192
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	194
4.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	194
4.1.1	<i>Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	<i>194</i>
4.1.2	<i>Konsernitiilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	<i>196</i>
4.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	198
4.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	203
4.3.1	<i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot</i>	<i>203</i>

4.3.2	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot</i>	209
4.4	VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	214
4.5	YMPÄRISTÖTILINPITOJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	218
4.6	HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	224
5	ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	230
5.1	KESKI-UUDENMAAN PELASTUSTOIMEN LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS	230
5.1.1	<i>Toimintakertomus</i>	230
5.1.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	233
5.1.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	234
5.1.4	<i>Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	237
5.1.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	242
5.2	VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS	243
5.2.1	<i>Toimintakertomus</i>	243
5.2.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	247
5.2.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	248
5.2.4	<i>Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	251
5.2.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	255
5.3	SUUN TERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS	256
5.3.1	<i>Toimintakertomus</i>	256
5.3.2	<i>Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu</i>	261
5.3.3	<i>Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut</i>	262
5.3.4	<i>Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot</i>	265
5.3.5	<i>Tilinpäätöksen allekirjoitukset</i>	268
5.4	LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN	269
5.5	MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	271
5.5.1	<i>Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	271
5.5.2	<i>Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	272
5.5.3	<i>Sosiaalisen luotoksen rahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	274
5.5.4	<i>Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	275
6	LUETTELOT JA SELVITYKSET	277
6.1	KÄYTETTY KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	277
6.2	LUETTELO TOSITELAJEISTA	278
6.3	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	280
7	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	282

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuonna 2019 Vantaan kaupungin kasvu oli jälleen ennätyksellisen voimakasta. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi noin 5 400 hengellä ja uusia asuntoja valmistui yli 5 000. Väkiluvun kasvun ja asuntotuotannon arvioidaan jatkuvan vielä varsin vahvana vuonna 2020, vaikka myönnettyjen rakennuslupien määrä ja aloitettujen asuntojen määrät laskivat edellisistä vuosista, mikä ennakoii asuntotuotannon kääntyvän pitemmällä aikavälillä laskuun. Kuluvan valtuustokauden aikana laaditaan kaupungin kasvun tueksi uusi yleiskaava ja se valmistellaan päätöskäsittelyyn vuoden 2020 aikana.

Vuoden 2019 aikana valmisteltiin kaupungin uusi organisaatorakenne, jonka ensimmäinen vaihe astui voimaan 1.1.2020. Toinen vaihe eli lautakuntarakenteen muutos toteutuu vuoden 2021 kuntavaalien jälkeen. Uusi organisaatio rakentuu kaupungin päätoiminnoille ja vahvistaa kaupungin strategista johtamista. Laajemmat johtamisalueet mahdollistavat myös aiempaa paremmin kehitys- ja yhteistyön.

Käynnissä olevan valtuustokauden strategian 2018–2021 kaksi ensimmäistä vuotta ovat nyt takana. Strategian keskeisinä tavoitteina ovat kaupungin talouden tasapainosta huolehtiminen, kaupungin tiivistäminen, kaupungin elinvoiman ja vetovoiman parantaminen, asukkaiden hyvinvoinnista huolehtiminen sekä palveluiden kehittäminen uudistavalla ja osallistavalla otteella. Strategian toteutuksessa on edetty hallitusti. Vuosi 2019 oli talouden tasapainottamisen kannalta kuitenkin poikkeuksellisen heikko. Taustalla oli koko kuntataloutta heikentäneet verotulokertymän ennakoitua heikompi kehitys verokorttiuudistuksen vaikutuksesta sekä muut kunnille kohdistuneet kustannuksia lisäävät kertaerät. Vantaalta jäi saamatta noin 20 miljoonaa euroa sille kuuluvia verotuloja. Vantaalla lisäksi mm. Apotin käyttöönotto ja varhaiskasvatusoikeuden laajennus lisäsivät kustannuksia jo talousarviovaiheessa. Tämän lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon toteutunut menokasvu oli vuonna 2019 peräti 6,7 prosenttia edelliseen vuoteen nähden, budjettilyitys oli 33 miljoonaa euroa. Myös maanmyyntitulot kokonaisuutena vähenivät selvästi edellisestä vuodesta ja jäivät 12 miljoonalla eurolla tavoitetasosta.

Kaupungin verotulot kehittyivät vuonna 2019 kuitenkin kohtuullisesti koko maan tasoon nähden verokorttiuudistuksesta johtuvasta verotilitysvajeesta huolimatta. Vuonna 2019 kaupungin verotulot kasvoivat 3,2 prosenttia ja koko verorahoitus 3,7 prosenttia edelliseen vuoteen nähden.

Vantaan kaupungin vuoden 2019 tilinpäätös osoittaa -62,7 milj. euron negatiivista tilikauden tulosta, joka oli ennätyksellisen heikko. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen bruttoinvestointimenot olivat 157,6 milj. euroa. Vuosikatteen ollessa 49,1 milj. euroa investointien tulorahoitusprosentiksi tuli 31. Vuonna 2019 kaupungin pitkäaikainen lainakanta kääntyi taas nousuun pitkäaikaisen lainamäärän lisääntyessä 17,7 milj. eurolla. Vuoden 2019 lopussa kaupungilla oli pitkäaikaisia lainoja 897 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto teki 16.12.2019 päätöksen jatkaa Vantaan ratikan suunnittelua kohti rakentamisvalmiutta. Edellytyksenä jatkosuunnittelulle on valtion osallistuminen hankkeen rahoitukseen. Ratikalle haetaan myös EU-rahoitusta. Vantaa päätti osallistua myös Suomiradan hankeyhtiöön, joka vastaa lentoradan suunnittelusta aina rakennusvaiheen suunnitteluun saakka.

Valmisteilla olevalla sote-uudistuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen. Vuoden 2019 lopussa valmistui Uudenmaan soten erillisratkaisua koskeva selvitystyö, jossa ehdotetaan Uudenmaan jakamista viideksi järjestäjäalueeksi, joista yksi olisi Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen muodostama itsehallintoalue. Uudistuksen talousvaikutukset uusille maakunnille ja itsehallintoalueille sekä jäljelle jääville kunnille eivät ole vielä selvillä.

Vuosi 2020 näyttää Vantaan talouden osalta huomattavasti vuotta 2019 valoisammalta. Talousarvio vuodelle 2020 on lähtökohtaisesti edellisen vuoden talousarviota vahvempi. Myös kuntien verotilitysten kehityksen normalisoituminen ja valtionosuuksien kasvu parantavat merkittävästi Vantaan vuoden 2020 tilikauden tulosta vuoteen 2019 verrattuna. Niin Vantaan talouteen kuin koko kuntatalouteen kohdistuu kuitenkin isoja haasteita myös tulevina vuosina mm. väestön ikääntymisen myötä. Vantaan kaupungin voimakas kasvu lisää kaupungin talouden riskejä ja verotulokertymän hyvä kehitys on keskeistä erityisesti kouluihin ja päiväkoteihin liittyvien investointipaineiden jatkuessa.

Ritva Viljanen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo
Ayub Saba
Bruun Susanna
Eklund Tarja
Eskelinen Jarno
Ibrahim Aadan
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Laakso Päivi
Letto Pirkko
Lindblad-Palo Salla
Mölsä Jukka
Räsänen Minna
Sodhi Ranbir
Tahvanainen Säde

Kansallinen Kokoomus

Ahokas Siri
Aura Anssi
Chen Jenni
Edelmann Jan
Kaira Lauri
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kurki Piia
Lehmuskallio Paula
Leppänen Janne
Multala Sari
Mäkinen Tapani
Norres Lasse
Orpana Anitta
Raja-Aho Maarit
Rokkanen Sakari
Weckman Markku

Vihreä liitto

Atiye Minna
Juurikkala Timo
Kostilainen Anniina
Kuusela Minna
Linnainmäki Joel
Norrena Vaula

Pajunen Emmi
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Silvennoinen-Hiisku Sveta

Vasemmistoliitto

Eerola Antero
Jääskeläinen Jari
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu
Tyystjärvi Kati

Perussuomalaiset

Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Mäkilaine Kirsi
Niikko Mika

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Malmi Juha
Tuomela Tiina
Vahvelainen Tanja Isa

Suomen Keskusta

Ansalehto-Salmi Irja
Hirvonen Juha
Vähäkangas Jussi

Sininen tulevaisuus

Auvinen Timo
Jääskeläinen Pietari

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja	Lindtman Antti (SDP)
I varapuheenjohtaja	Orlando Carita (Kok.)
II varapuheenjohtaja	Kauppinen Sirpa (Vihr.)

Kaupunginhallitus**Kansallinen Kokoomus**

Kaira Lauri
Orpana Anitta
Rokkanen Sakari

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Kaukola Ulla
Puoskari Pentti

Vihreä liitto

Pajunen Sirpa

Perussuomalaiset

Niikko Mika

Vasemmistoliitto

Tyystjärvi Kati

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Multala Sari (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Tahvanainen Säde (SDP)
II varapuheenjohtaja	Norrena Vaula (Vihr.)

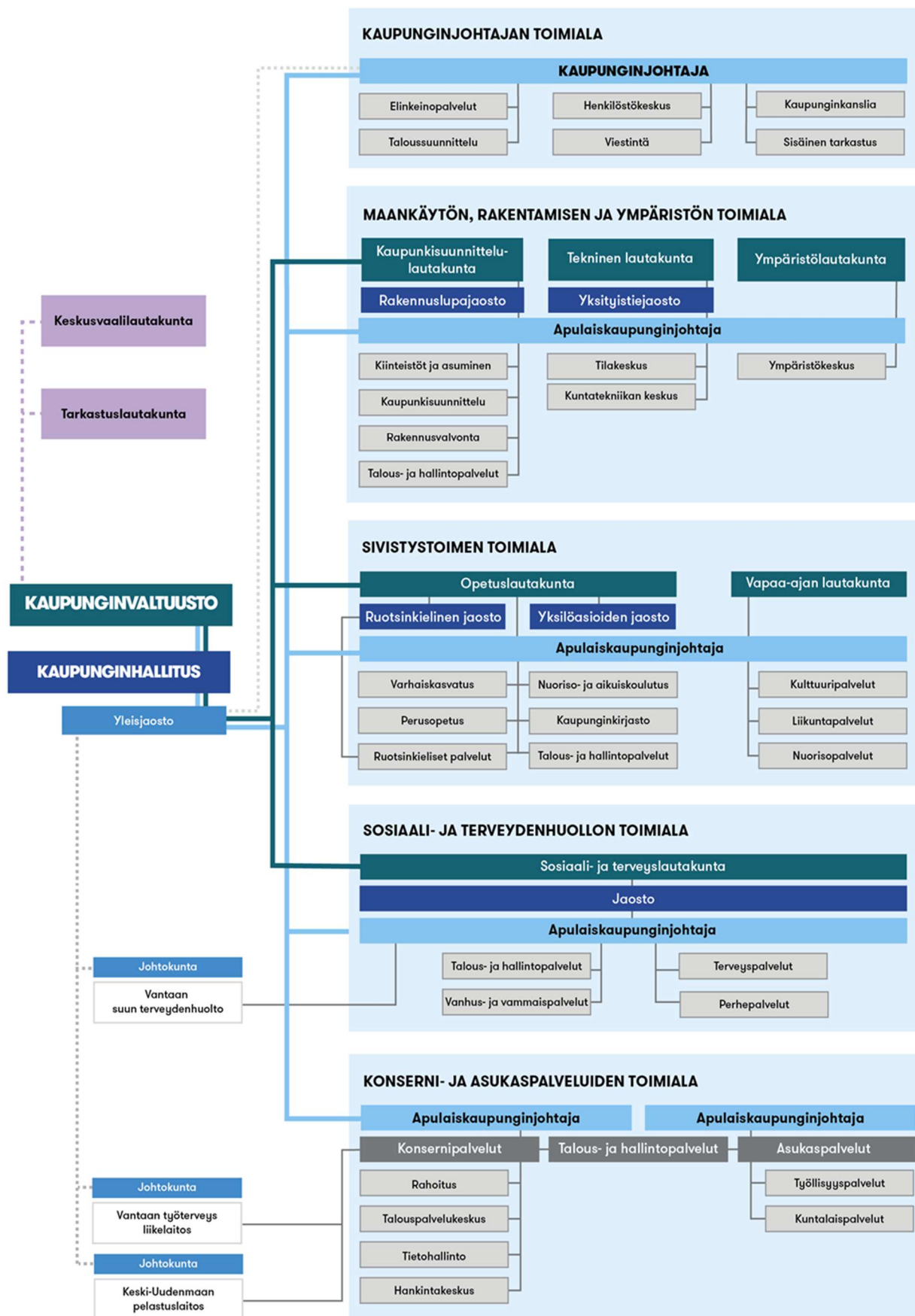
Esittelijä (31.12.2019)

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen

Tilivelvolliset (31.12.2019)

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen
Apulaiskaupunginjohtaja Martti Lipponen
Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö
Apulaiskaupunginjohtaja Jukka T. Salminen
Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä
Apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth

Vantaan kaupungin organisaatio 2019

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2019 kansantalouden kasvu hidastui edellisestä vuodesta ollen Valtiovarainministeriön talouskatsauksen ennakkotietojen mukaan noin 1,6 prosenttia. Kasvun ennakoitaan hidastuvan edelleen siten, että vuonna 2020 se olisi noin yhden prosentin tasolla ja nousevan vain niukasti tätä korkeammalle tasolle vuosina 2021 ja 2022. Asuntorakennusinvestointien ja tuotannollisten investointien kasvu hidastui 2019. Työllisyyden kasvun ja ansiotason nousun myötä yksityinen kulutus kuitenkin kasvoi. Myös viennin vahva kasvu jatkui.

Kuluttajien luottamus omaan talouteen säilyi vuonna 2019 ennallaan ja positiivisena, ollen vahvimmillaan pääkaupunkiseudulla. Sen sijaan kuluttajien luottamus kansantalouden kehitykseen heikkeni selvästi. Yritysten luottamus laski kaikissa toimialaryhmissä (teollisuus, rakentaminen, palvelut, vähittäiskauppa) vuoteen 2018 nähden.

Tavara- ja palveluviennin kasvu kiihtyi 2019 selvästi edellisvuoteen nähden, kasvua tuli ennakkotietojen perusteella neljä prosenttia. Investointien kasvu likimain pysähtyi. Asuntorakentaminen väheni, vaikkakin vuonna 2019 valmistuneiden asuntojen määrä, arviolta 38 000, on pidemmän aikavälin tarkastelussa korkea luku. Uusien asuntojen aloitusten ennakoitaan jäävän vuonna 2020 noin 35 000 asunnon tasolle. Muun rakentamisen osalta suhdannenäkymä on vaikeasti ennakoitavissa, koska teollisuuden yksittäisten suurinvestointien rooli on rakentamisen kokonaismäärässä varsin merkittävä. T&K-investoinnit olivat jo 2018 vahvassa kasvusuunnassa ja tämä kehitys jatkui myös vuonna 2019.

Ansiotason nousu 2,5 prosenttia oli 2019 selvästi edellisvuotta nopeampaa. Myös työn tuottavuuden kasvu 1,1 prosenttia oli edellisvuotta, jolloin työ tuottavuus laski, nopeampaa. Kuluttajahintojen nousu pysyi vuoden 2018 tasolla 1,1 prosentissa. Kuluttajahintojen nousu huomioon ottaen reaalin ansiotaso nousi 1,4 prosenttia.

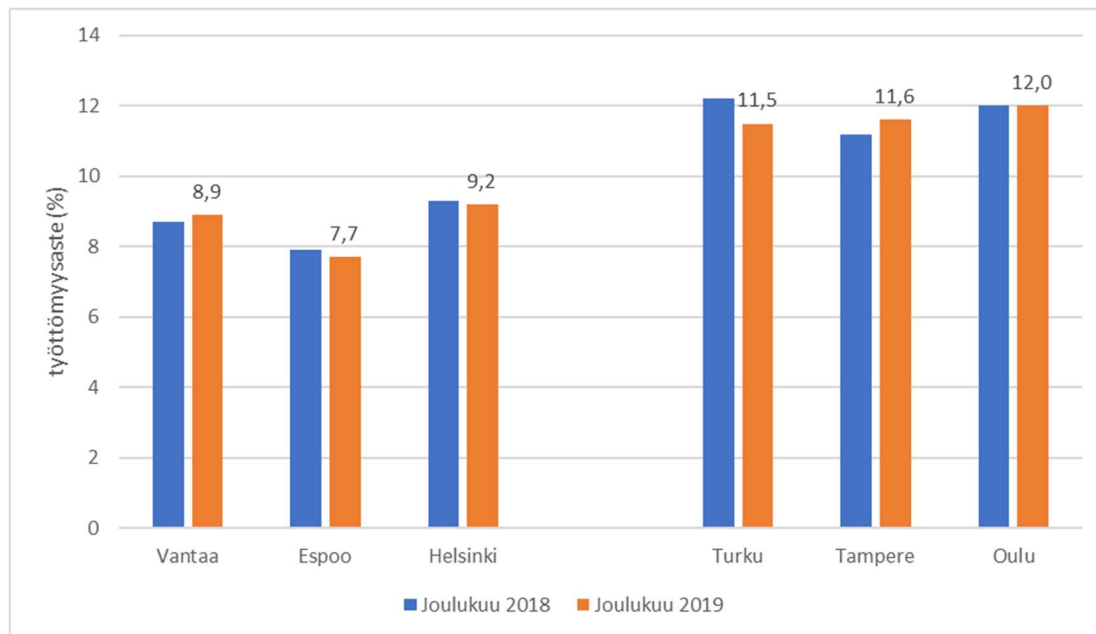
Vuositasolla työllisyystilanne parani edelleen vuoden 2019 aikana työttömyysasteen (TEM) laskiessa 9,7 prosentista 9,2 prosenttiin. Käännös huonompaan kuitenkin on tapahtunut, sillä joulukuun 2019 työttömyysaste oli likimain sama kuin joulukuun 2018 työttömyysaste. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2019 runsaat 257 700. Pitkäaikaistyöttömyys kuitenkin laski vastaavalla ajanjaksolla noin 4 000 hengellä ja nuorisotyöttömyys noin 600 hengellä.

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Ennakkotietojen perusteella Uudenmaan maakunnan väestönkasvun arvioidaan vuonna 2019 olleen noin 19 400 henkeä. Koko maan väkiluku kasvoi noin 9 700 hengellä, joten muun Suomen, kun Uusimaa jätetään tarkastelun ulkopuolelle, väkiluku laski lähes 9 700 hengellä. Väestönkasvu Uudellamaalla keskittyy erittäin vahvasti Helsingin seudulle ja erityisesti pääkaupunkiseudulle, jonka väkiluku kasvoi vuoden 2019 aikana yli 18 400 hengellä. Jos kasvu jatkuu myös vuonna 2020 samalla vauhdilla, pääkaupunkiseudun väkiluku ylittää 1,2 miljoonan asukkaan rajapyykin syksyllä 2020. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella Uudenmaan kunnista väestömääränsä merkittävästi kasvattivat Kerava, Sipoo, Nurmijärvi, Järvenpää ja Kirkkonummi. Väkimäärä väheni mm. Lohjalla ja Hangossa, sekä Helsingin seudun kunnista Tuusulassa, Vihdissä, Pornaisissa ja Hyvinkäällä. Uudenmaan väestönkasvusta 91 prosenttia tapahtui pääkaupunkiseudulla. Vantaan väestönkasvu oli ennakkotietojen mukaan vuonna 2019 noin 5 400 henkeä, Helsingin noin 6 700 henkeä, Espoon 6 100 henkeä ja Kauniaisten runsaat 180 henkeä. Kaikista kunnista Vantaa kasvoi suhteellisesti tarkasteltuna neljänneksi nopeimmin, vuosikasvun ollessa noin 2,3 prosenttia. Suurista kaupungeista vain Espoon kasvuvauhti oli samaa tasoa Vantaan kanssa.

Työttömyyden lasku hidastui ja pysähtyi vuoden 2019 aikana. Helsingin seudun työttömyysaste oli joulukuussa 2019 sama, 8,5 prosenttia, kuin se oli vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli Helsingin seudulla runsaat 66 000 joista pitkäaikaistyöttömiä noin 20 000. Nuorisotyöttömien määrä väheni vain hiukan, ollen joulukuussa 2019 noin 5 900 henkeä. Pääkaupunkiseudun suurista kaupungeista työttömyysaste oli joulukuussa 2019 alin Espoossa, 7,7 prosenttia. Vantaalla työttömyysaste oli 8,9 prosenttia, Helsingissä 9,2 prosenttia ja KUUMA-kunnissa 7,3 prosenttia. Suurten kaupunkien joukossa Vantaan työttömyysaste on Espoon jälkeen toiseksi alin, mutta Tampereen ohella vain Vantaalla työttömyysaste oli joulukuussa 2019 korkeampi kuin se oli vuotta aiemmin.

Kuvio 1: Työttömyysasteet suurimmissa kaupungeissa, joulukuu 2018 ja joulukuu 2019

Lähde: TEM

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2019 taas alijäämäinen edellisen vuoden ylijäämän jälkeen. Valtiokonttorin mukaan lisää velkaa nostettiin noin 1,4 miljardia euroa, jolloin valtion velka vuoden 2019 päättyessä oli 106,4 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2019 lopun tilanteessa noin 43,9 prosenttia bruttokansantuotteesta, jossa on laskua noin 0,9 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

Kuntien yhteenlasketut kunnallisverotuotot kasvoivat 2,6 prosenttia vuonna 2019. 46 kuntaa nosti ja 5 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2019. Kuntien kunnallisveron ennakonpidätysten kertymät eivät kasvaneet odotetulla tavalla, Kuntaliitto arvioi vuoden 2019 kertymävajeeksi 400 milj. euroa. Verohallinnon tekemän verokorttiuudistuksen aikaansaama ennakonpidätystavan muutos johti siihen, että enakkoveroja kertyi arvioitua vähemmän. Myös tulorekisterin käyttöönoton ilmoitusongelmat laskivat hieman kertynyttä kunnallisverotuottoa vuonna 2019. Yhteisöverotulot kasvoivat 2,8 prosenttia ja kiinteistöverot 3,1 prosenttia. Valtionosuudet kasvoivat 2,1 prosenttia eli noin 180 milj. euroa johtuen mm. valtion ja kuntien kustannusjaon tarkistuksesta, veroperustemuutosten kompensoinnista sekä kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksien päättymiseen liittyvästä erillisestä kertakompensatioerästä.

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 200 milj. euroa negatiivinen vuonna 2019. Yhteenlaskettu tulos sisältää kuitenkin merkittäviä kertaluonteisia tuottoja, kuten yhtiöiden myynnistä saatuja myyntivoittoja. Toimintatuotot kasvoivat 1,9 prosenttia ja toimintakulut 3,9 prosenttia. Yhteenlaskettu toimintakatteen muutos oli 4,5 prosenttia ja vuosikatteen muutos -13,6 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden mukaan 56:ssa kunnassa päädyttiin vuonna 2019 negatiiviseen vuosikatteeseen. Tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 225 kunnassa, kun se oli vuonna 2018 ollut negatiivinen 200 kunnassa. Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys mm. verokorttiuudistuksen takia. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 5,25 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien lainakanta oli vuoden 2019 lopussa noin 22,3 miljardia euroa, kasvua edelliseen vuoteen peräti 2,4 miljardia euroa eli lähes 15 prosenttia.

1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

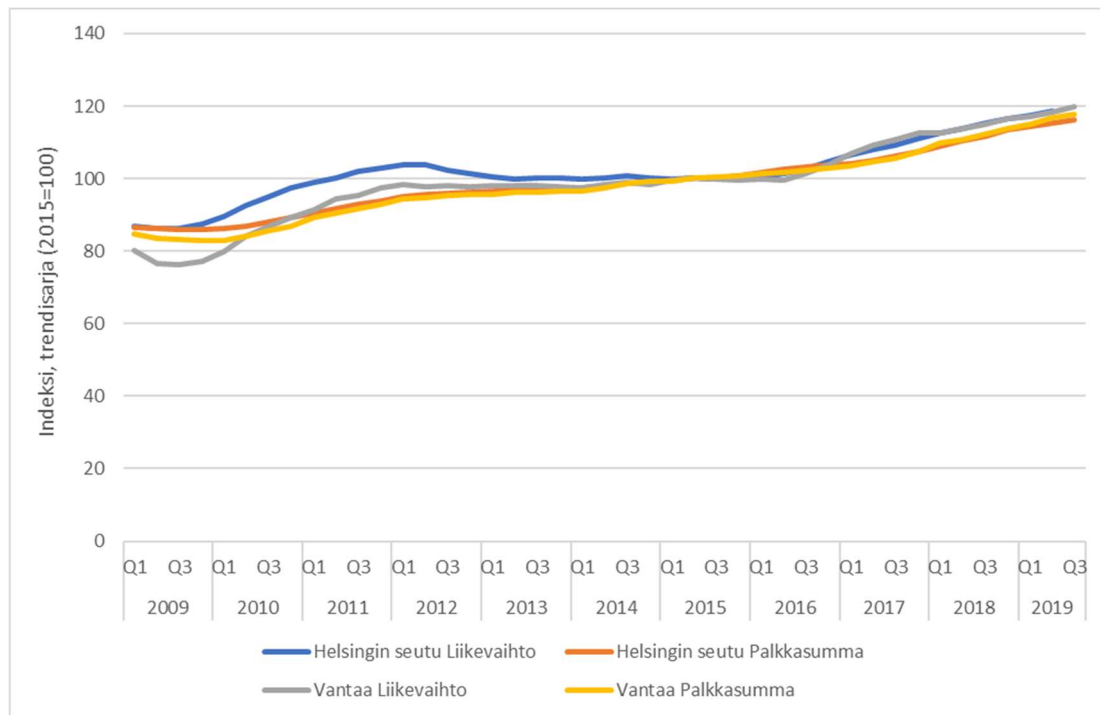
Väestö kasvoi edellisvuotta nopeammin

Ennakkotietojen mukaan Vantaan väestökasvu oli vuonna 2019 noin 5 400 henkeä. Vantaan väkiluku oli vuodenvaihteessa 2019/20 ennakkotietojen mukaan 233 560 henkeä. Ennakkotietojen perusteella väestönkasvu ylittäisi vuoden 2019 väestöennusteessa ennakoitua kasvun lähes 1 100 hengellä. Yli puolet väestönkasvusta tuli kotimaisen muuttoliikkeen kautta. Vantaalle muutti runsaat 2 800 henkeä enemmän muista Suomen kunnista kuin mitä Vantaalta muutti muihin kuntiin. Verrattuna vuoteen 2018, kotimaan muuttovoittoa kertyi noin 300 henkeä enemmän. Syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden, luonnollinen väestönlisäys, oli runsaat 1 000 henkeä, missä on laskua edelliseen vuoteen nähden noin 100 henkeä. Ulkomaan muuttoliikkeestä muuttovoittoa kertyi lähes 1 600 henkeä, missä on kasvua edelliseen vuoteen nähden lähes 100 henkeä.

Rakennusalan kasvu taittunut

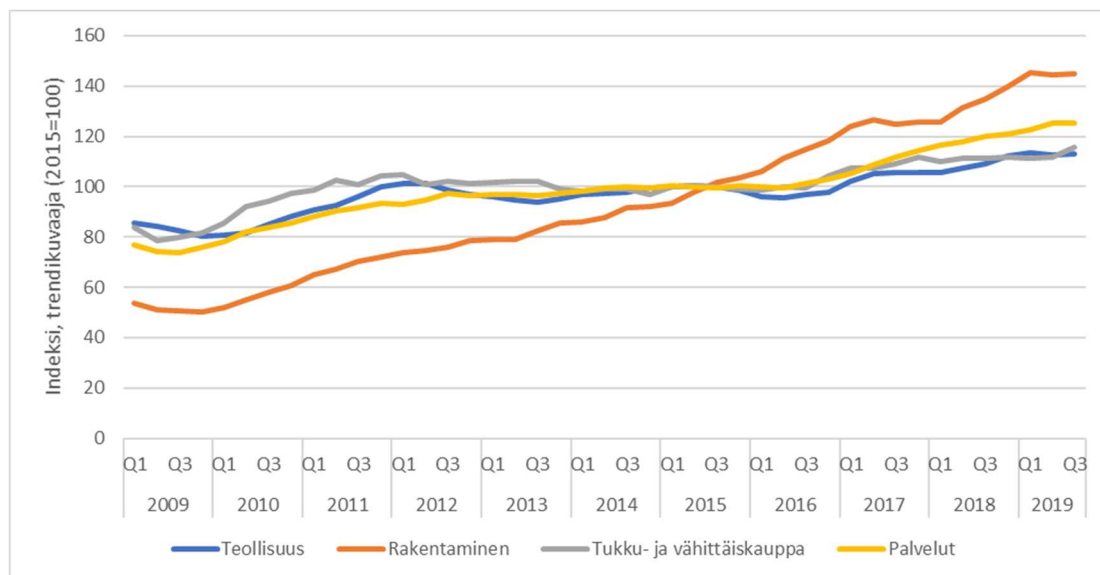
Helsingin seudun yritysten liikevaihto ja palkkasumma kasvoivat vuoden 2019 alkupuoliskolla. Vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä havaittiin kuitenkin Vantaalla sekä teollisuudessa että rakennusallalla selvä kasvutrendin taittuminen.

Kuvio 2: Yritysten liikevaihdon ja palkkasummien kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuosina 2009–2019 (Q3)

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3: Liikevaihdon kehitys toimialaryhmittäin Vantaalla vuosina 2009–2019 (Q3)

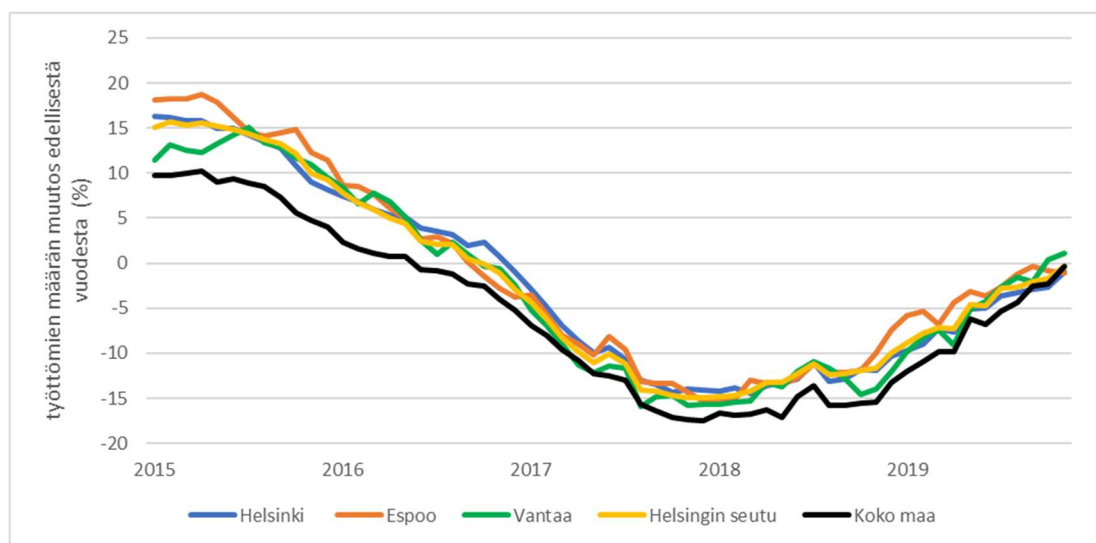

Lähde: Tilastokeskus

Työttömyyden laskusuunta taistui

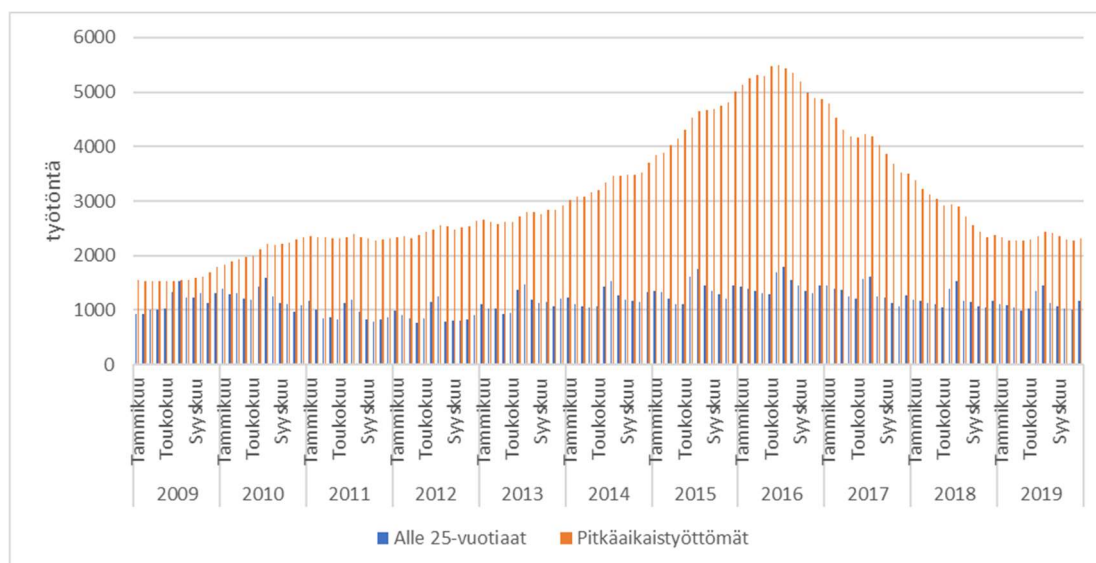
Työttömyyden lasku Vantaalla pysähtyi vuonna 2019. Työttömyysaste oli Vantaalla joulukuussa 2019 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin se oli vuotta aiemmin. Työttömiä työnhakijoita oli joulukuussa 2019 yli 10 500, noin 300 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Pitkäaikaistyöttömiä oli saman ajankohtana runsaat 2 300, likimain sama määrä kuin vuotta aiemmin. Myös 50 vuotta täyttäneiden työttömyys ja nuorisotyöttömyys ovat samalla tasolla joulukuuhun 2018 verrattuna. 50 vuotta täyttäneitä oli työttömänä noin 3 400 henkeä ja alle 25-vuotiaita vajaat 1 200 henkeä. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien kasvusta kertoo se, että avoimien työpaikkojen määrä kasvoi vuonna 2019.

Kuvio 4: Työttömien määrän muutos kuukausittain 2015–2019

Lähde: TEM

Kuvio 5: Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys Vantaalla vuosina 2009–2019

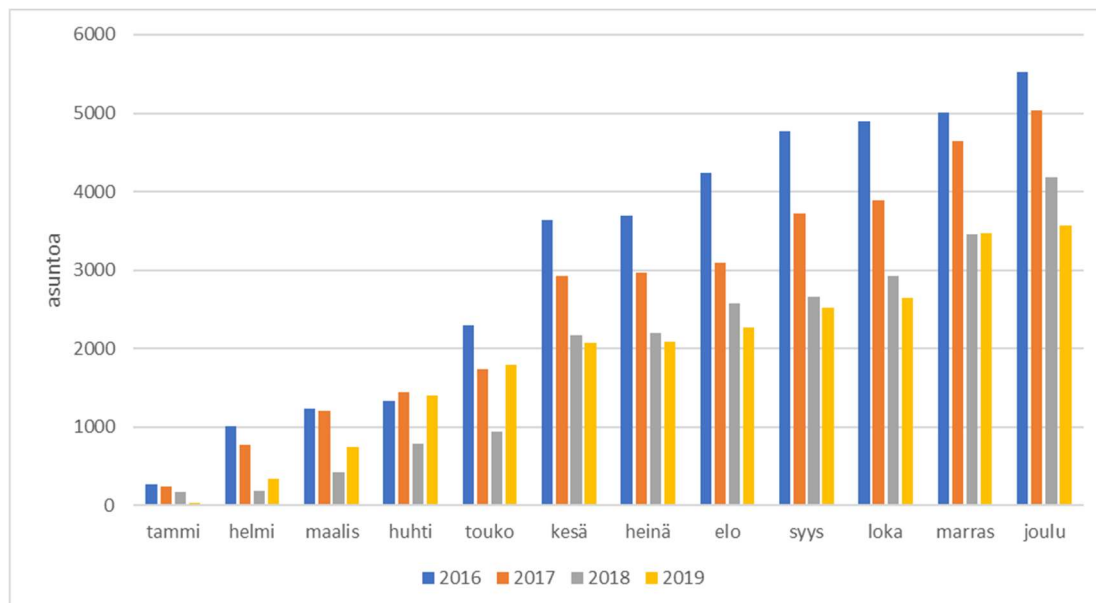

Lähde: TEM

Asuntotuotanto ennätysellistä, käänne kuitenkin lähellä

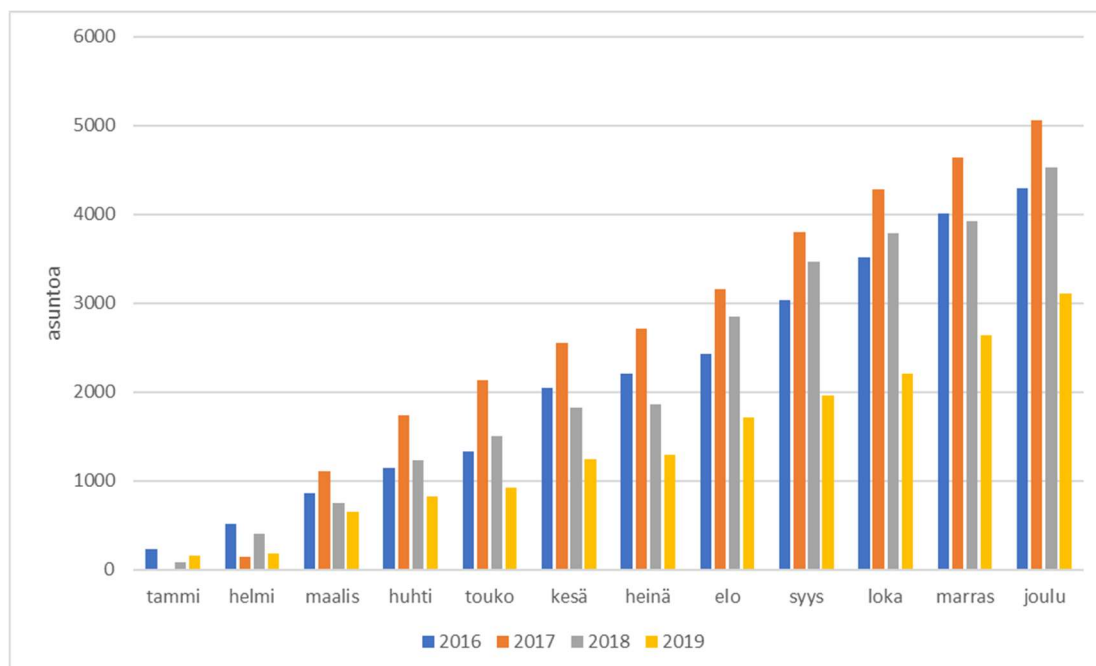
Asuntotuotanto oli Vantaalla vuonna 2019 ennätysellisen suurta, asuntoja valmistui runsaat 5 000. Kerrosta-asunnot olivat, edellisten vuosien tapaan, hallitsevassa asemassa. Rakennuslupien ja aloitusten määrillä mitattuna asuntotuotanto on kuitenkin vähentymässä merkittävästi. Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2019 runsaalle 3 500 asunnolle ja aloitettujen asuntojen määrä oli runsaat 3 000. Vaikka asuntotuotannon määrä on vähentymässä muutama vuoteen nähden merkittävästi, säilyy asuntotuotanto silti pitkän aikavälin tarkastelussa varsin korkealla tasolla.

Kuvio 6: Luvitettujen asuntojen kuukausikertymät vuosina 2016–2019

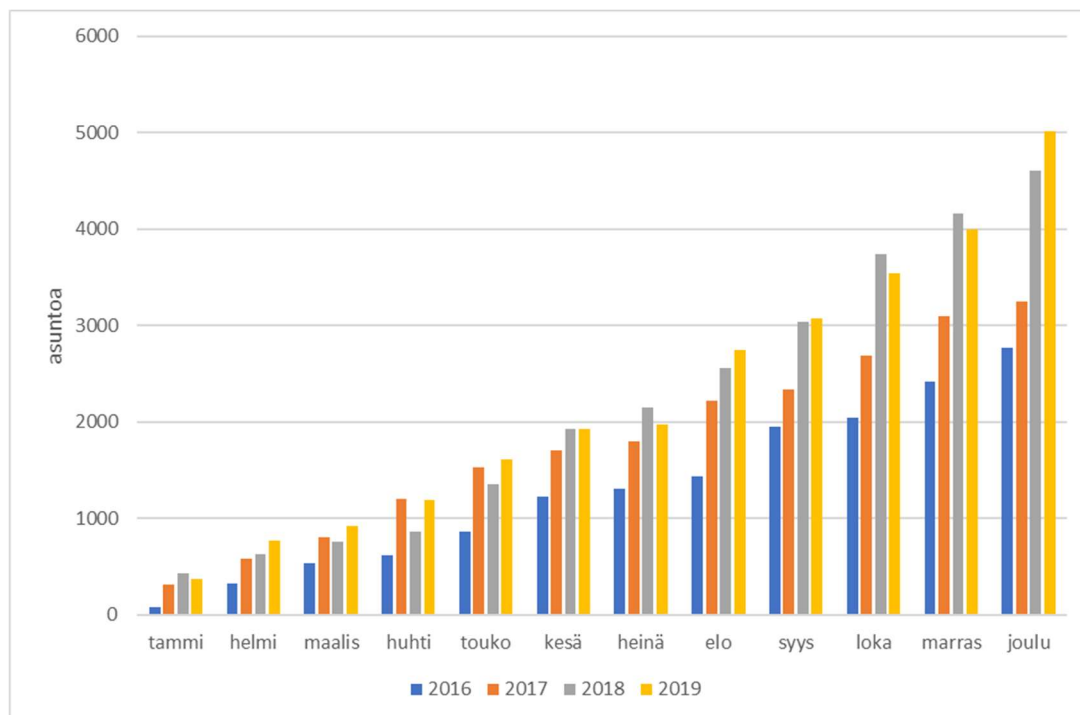

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Kuvio 7: Aloitettujen asuntojen kuukausikertymä Vantaalla vuosina 2016–2019

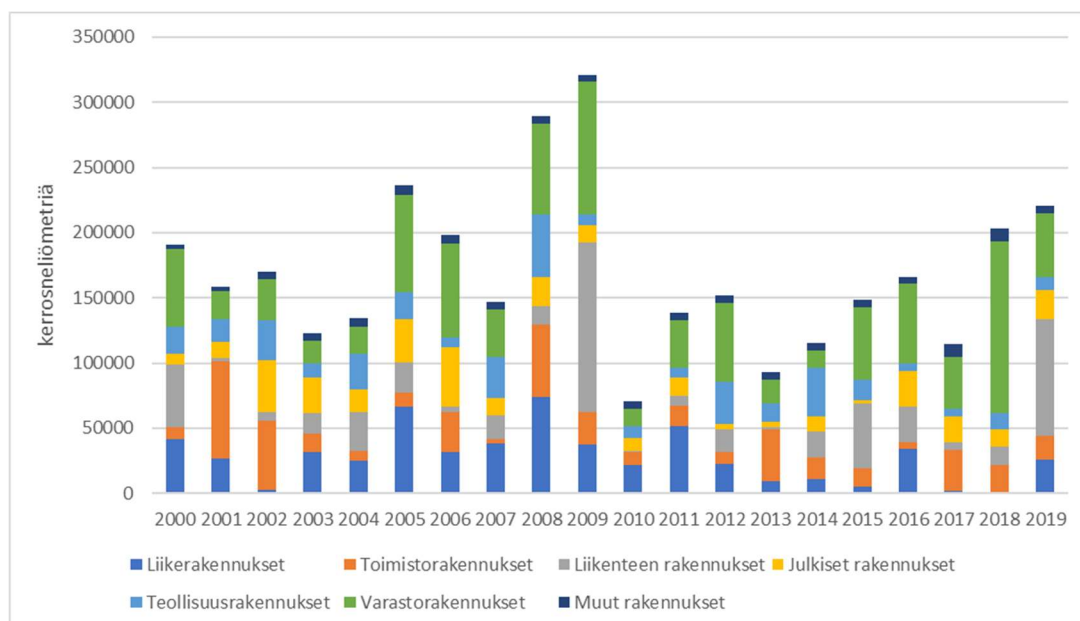

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Kuvio 8: Valmistuneet asunnot Vantaalla vuosina 2016–2019

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Muun kuin asuntorakentamisen kerrosalaa valmistui Vantaalla 2019 hieman edellistä vuotta enemmän. Vuoden 2018 voimakas varastorakennuksiin painottunut kasvu ei jatkunut enää 2019. Sen sijaan liikenteen rakennuksia valmistui monikertaisesti edellisvuoteen nähden ja varastorakennusten kasvu palautui 2010-luvun tyyppilliselle tasolle. Toimistorakennusten kerrosalaa sen sijaan valmistui vähemmän vuosiin 2017 ja 2018 verrattuna. Liikerakennusten osalta kehitys oli päinvastaista, sillä liikerakennusten kerrostalaan ei valmistunut juuri lainkaan vuosina 2017 ja 2018.

Kuvio 9: Valmistunut rakennuskanta Vantaalla käyttötarkoituksen mukaan Vantaalla vuosina 2000–2019

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja Matti-järjestelmä

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 014,6 milj. euroa vuonna 2019. Verotulot kasvoivat 31,9 milj. euroa eli 3,2 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio alittui yhteensä 33,4 milj. eurolla, mihin vaikuttivat erityisesti verokorttiuudistuksesta johtuva kunnallisverotilitysten verokertymävaje sekä yhteisöverotilityksiin vuonna 2017 sisältyneen merkittävän kertaerän oikaisu kuntien kesken. Muutetun talousarvion verotuloarvio ylittyi 4,6 milj. euroa ja sen verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,0 prosenttia.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2019 yhteensä 861,5 milj. euroa, mikä on 35,8 milj. euroa ja 4,3 prosenttia enemmän kuin vuonna 2018. Alkuperäinen talousarvio alittui kunnallisverojen osalta 23,5 milj. eurolla ja muutettu talousarvio ylittyi 8,5 milj. euroa. Muutetun talousarvion toteumaprosentiksi tuli 101,0 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset kasvoivat 2,6 prosenttia edellisvuodesta. Verohallinnon tekemän verokorttiuudistuksen aikaansaama ennakonpidätystavan muutos johti siihen, että ennakkoveroja kertyi kunnille arvioitua vähemmän. Myös tulorekisterin käyttöönoton ilmoitusongelmat laskivat kunnille kertynyttä kunnallisverotuottoa vuonna 2019. Kuntaliitto arvioi vuoden 2019 kertymävajeeksi noin 400 milj. euroa, josta Vantaalle kohdistui vajetta noin 20 milj. euroa. Lopullisesti vaje korjaantuu vasta verotuksen valmistuessa kesästä 2020 alkaen. Verokorttiuudistus on kuitenkin pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin verovuoden 2020 ennakkoverot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakat vastaavasti alemmalle tasolle.

Verovuoden 2019 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 805,0 milj. euroa. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2018 kasvoivat 4,2 prosentilla, mikä oli 1,2 prosenttiyksikköä koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Vuoden 2019 vantaalaisten ansiotulojen kasvuksi ennakoidaan 5,4 prosenttia ja koko maan kasvuksi 3,2 prosenttia. Vantaan kunnallisveron jako-osuus nousi 2019 joulukuussa 0,05 prosenttiyksikköä 4,49 prosenttiin. Koko kuntaryhmän jako-osuus verohallinnon keräämistä tuloveroista puolestaan laski vuoden 2019 osalta 61,42 prosenttiin. Koko maassa kaikkiaan 5 kuntaa laski ja 46 kuntaa nosti kunnallisveroprosenttiaan vuodelle 2019. Tämä tarkoitti 0,04 prosenttiyksikön kasvua koko maan kunnallisveroprosentin painotetun keskiarvoon, joka vuonna 2019 oli 19,88.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2019 yhteensä 74,6 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot vähenivät edellisvuodesta 3,3 milj. eurolla eli 4,3 prosenttia. Alkuperäinen talousarvio alittui yhteisöverojen osalta 8,4 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 2,4 milj. eurolla. Muutetun talousarvion toteumaprosentti asettui 96,9 prosenttiin. Vuoden 2016 yhteisöverotukseen liittyen toukokuun 2017 yhteisöverotilitykseen sisältyi huomattava yksittäinen yrityskauppaan liittynyt ennakontäydennysmaksu, josta kuntien osuus oli reilut 200 miljoonaa euroa ja Vantaan osuus vastaavasti lähes 10 milj. euroa. Kyseinen erä kohdentui tarkemmin vuosien 2018 ja 2019 yhteisöverojen jako-osuuksien laskennan kautta ko. yrityksen sijaintikunnalle, joka on Helsinki. Tämä laski Vantaan kaupungin saamaa yhteisöverojen tilitystä vuonna 2019 Vantaan kuntakohtaisen jako-osuuden pienentyessä 0,22 prosenttiyksikköä 3,90 prosenttiin. Vuonna 2019 koko kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveroista laski edellisestä vuodesta hieman 31,30 prosenttiin. Koko maassa kuntien saamat yhteisöverotilitykset kasvoivat 2,8 prosenttia.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 78,5 milj. euroa vuonna 2019, laskua edellisvuoteen 0,6 milj. euroa eli 0,7 prosenttia. Vuoden 2019 talousarvion kiinteistöverotuloarvio alittui 1,5 milj. eurolla ja kiinteistöverotulojen toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 98,1 prosenttia. Alitusta selittää verovuosille 2015-2017 kohdistunut yhteensä 2,5 milj. euron negatiivinen oikaisu. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten kasvu edellisvuoteen nähden oli 3,1 prosenttia.

Vantaalla yleinen kiinteistöveroprosentti sekä muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti olivat 2019 vuonna 1,00, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 4,00. Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistövero oli maksuunpantu 82,9 milj. euroa vuonna 2019, osa maksuunpanosta ei kertynyt vielä talousarviovuoden aikana. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 20,7 milj. euroa kertyi vakituista asuinrakennuksista ja 29,6 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistövero kertyi ainoastaan 0,09 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 32,3 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 1,3 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2019

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	1 048 000	-38 000 000	1 010 000	1 014 612	4 612
Kunnan tulovero	885 000	-32 000	853 000	861 500	8 500
Kiinteistövero	80 000	0	80 000	78 503	-1 497
Osuus yhteisöveron tuotosta	83 000	-6 000	77 000	74 610	-2 390

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos-%
2010	19,00	3 730,0	2,0
2011	19,00	3 924,3	5,2
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 275,4	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	4 530,1	1,5
2018	19,00	4 704,0	3,9
2019	19,00	*	

* Vuoden 2019 verotus valmistuu syksyllä 2020

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,00
Voimalaitos	2,85
Rakentamaton rakennuspaikka	4,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 184,3 milj. euroa vuonna 2019, kun vuonna 2018 valtionosuuksia kertyi yhteensä 173,4 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2019 yhteensä 166,8 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 17,5 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio ylittyi valtionosuuksien budjetoidun kokonaismäärän osalta 11,3 milj. euroa ja muutettu talousarvio 2,3 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2019 oli 25,37 prosenttia ja kunnan omarahoitussuus oli 3 524,51 euroa/asukas. Vuonna 2019 kuntien valtionosuuksia lisäsi kilpailukykyopimuksen lomarahaleikkauksien päättymiseen liittyvä erillinen kertakompensatioerä, joka Vantaan osalta oli 9,6 milj. euroa.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2019 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 975,4 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteita valtionosuusjärjestelmässä ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus sekä saamelaisten kotialue. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2019 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 9,5 milj. euroa. Kunnan omarahoitussuus oli 786,1 milj. euroa. Valtionosuuteen tehtävien lisäysten ja vähennysten vaikutus Vantaalle oli -1,3 milj. euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus vähensi -40,4 milj. euroa kaupungin vuoden 2019 valtionosuuksia (v. 2018: -41,6 milj. euroa).

Talousarviossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kaupungin arvioitiin saavan alustavan laskelman mukaisesti 16,1 milj. euroa vuonna 2019. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2019 oli 17,5 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuvat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen sivistystoimen käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslukuuihin.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2019

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	173 000	9 000	182 000	184 319	2 319
Peruspalvelujen valtionosuus	156 900	9 000	165 900	166 792	892
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	16 100	0	16 100	17 528	1 428
Muut valtionosuudet	0	0	0	0	0

Vuoden 2019 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 talousarvion vuodelle 2019 ja taloussuunnitelman vuosille 2019–2022. Vuoden 2019 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi -30,8 milj. euron tilikauden tulokseen ja -28,8 milj. euron tilikauden alijäämään sekä yhteensä 159,1 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2019 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2019 aikana. Talousarviomuutoksista suurimpia olivat sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan määrärahan nostaminen 12,3 milj. eurolla, erikoissairaanhoidon määrärahan nostaminen 11,9 milj. eurolla ja maanmyyntivoittojen alentaminen 20 milj. eurolla. Investointimäärärahoja korotettiin yhteensä n. 10 milj. eurolla. Lisäksi verokorttiuudistuksen aikaansaaman verotulovajeen ja yhteisöverojen ennakoitua pienemmän takia verotuloarviota laskettiin 38 milj. euroa. Valtionosuusarviota nostettiin 9 milj. eurolla. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui -103,6 milj. euroa ja bruttoinvestointitaksoksi 169,0 milj. euroa.

Vuoden 2019 tilinpäätös päättyi -62,7 milj. euron tilikauden tulokseen ja -62,6 milj. euron tilikauden alijäämään. Tilinpäätöksen tulos on 31,9 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio ja 40,8 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötalousosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2019 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 10,0 milj. eurolla
- Toimintakulujen alittuminen 17,0 milj. eurolla
- Verotulojen ylittyminen 4,6 milj. eurolla
- Valtionosuuksien ylittyminen 2,3 milj. eurolla
- Korkokulujen alittuminen 1,0 milj. eurolla
- Poistojen ja arvonalentumisten alittuminen 2,5 milj. eurolla

Vuoden 2019 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 425,5 milj. euroa. Vuoden 2019 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 435,5 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 10,0 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 102-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden ja ne laskivat 0,8 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden. Maanmyyntivoitot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti eli 20 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä. Kuntatekniikan keskuksen sopimustuotot puolestaan ylittivät talousarvion 17 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan maanmyynti- ja vuokratulot laskivat edellisestä vuodesta n. 12 milj. euroa. Myyntituotot sisältävät 3,9 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 629,5 milj. euroa. Vuoden 2019 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 612,4 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 17,0 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 32 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut ylittivät talousarvion noin 23 milj. eurolla, mitä selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö sekä sosiaali- ja terveydenhuollon määrärahan ylitys. Yhteensä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakulut ylittivät noin 33 milj. euroa alkuperäisen talousarvion. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 3 milj. eurolla hyvän työllisyyskehityksen vuoksi. Toimintakulut sisältävät 3,9 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulut kasvoivat 6,7 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden. Vuoden 2019 toimintakulujen kasvun syinä olivat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen voimakas kasvu, Apotin käyttöönotto, varhaiskasvatusoikeuden laajennus, vuoden 2019 palkankorotukset, kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättymiseen liittyvä lomapalkkavelan kasvu sekä ulkoisten vuokrien nousu.

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen, liikelaitosten ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2019 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 4,6 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 101 prosenttia, yhteisöveron toteuma 97 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 98 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 101 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,6-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja se kasvoi 3,7 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden. Verotulot eivät kertyneet ennakoidusti verokorttiuudistuksen aikaansaaman verotulovajeen ja yhteisöverojen ennakoitua pienemmän jako-osuuden takia ja ne alittivat alkuperäisen talousarvion 33,4 milj. eurolla.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2019 yhteensä 27,1 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 26,1 milj. euroa. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Kaupungin noin 900 milj. euron lainasalkun korkokulut toteutuivat 1,9 milj. euron tasolla. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä alittivat talousarvion 1,0 milj. eurolla.

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2019 115,2 milj. euroa, joka oli 2,1 prosenttia ja 2,5 milj. euroa talousarviossa arvioitua vähemmän.

Kaupungin vuosikatteeksi vuoden 2019 tilinpäätöksessä muodostui 49,1 milj. euroa, tilikauden tulokseksi -62,7 milj. euroa ja tilikauden alijäämäksi -62,6 milj. euroa.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat (liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien) 4,0 milj. euroa, menot 159,1 milj. euroa ja investointiosan netto 155,1 milj. euroa. Vuoden 2019 aikana valtuusto päätti korottaa julkisen käyttöomaisuuden määrärahaa 3 milj. eurolla, kiinteän omaisuuden määrärahaa 2,7 milj. eurolla ja osakkeiden ja osuuksien määrärahaa 4,0 milj. eurolla. Muutosten jälkeen talousarvion bruttoinvestointimenoiksi muodostui 169,0 milj. euroa.

Vuoden 2019 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 157,6 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaiset investointimäärärahat ylittyivät julkisen käyttöomaisuuden osalta 5,7 milj. euroa ja kiinteän omaisuuden osalta 2,4 milj. euroa. Investointimäärärahat alittuivat rakentamisen osalta 14,5 milj. euroa erityisesti uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen vuoksi. Aineettoman omaisuuden investointimäärärahat alittuivat 1,4 milj. euroa ja osakkeiden ja osuuksien määräraha 2,1 milj. euroa.

Investointituloja toteutui 11,0 milj. euroa, noin 7,5 milj. euroa yli talousarvion, erityisesti maanmyynnin ansiosta. Vuoden 2019 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 146,6 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 18,9 milj. eurolla.

Alkuperäisessä talousarviossa 2019 varauduttiin talousarvion käyttötalousosan ja investointiosan perusteella 57,7 milj. euron nettolainanottoon. Kaupungin kassaa on supistettu vuosina 2018-2019 selkeästi edellisten vuosien tasosta, mikä on ollut tietoinen strategiamuutos negatiivisten talletuskorkojen tilanteessa. Tämä vähensi uuden lainan tarvetta vuonna 2019 ja kaupungin pitkäaikainen lainamäärä lisääntyi vuoden aikana 17,7 milj. eurolla. Kaupungin lainakannaksi muodostui 897 milj. euroa (ilman konserniyhtiöiden konsernitilin saldoja).

Tuottavuusmittarit

		TP 2018	TP 2019
Vertailukelpoinen menokehitys	Vertailukelpoinen toimintakatteen kehitys	4,9 %	7,3 %
Suhteutettu menokehitys	Asukaskohtainen toimintakatteen muutos %	2,1 %	3,7 %
Sairauspoissaoloprosentti	Terveysperusteiset poissaolot / työpäivä	4,7 %	4,4 %
Tilatehokkuus	Toimitilaneliöt / asukasmäärä	3,9	3,7
Energiatehokkuus (kWh/rm ³)	Energiankulutus / tilavuus	63,0	69,0

Vertailukelpoisen toimintakatteen kehitys sekä asukaskohtaisen toimintakatteen muutos on suhteutettu myös hintatason muutokseen (Peruspalvelujen hintaindeksi, Lähde: Tilastokeskus, ennusteet VM). Toteutuneet mittarit lasketaan kerran vuodessa tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Sairauspoissaoloprosentin mittari kuvaa sitä kuinka suuri osuus kokonaistyöajasta on kulunut terveysperusteisiin poissaoloihin. Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitauodeista johtuvat poissaolot.

Tilatehokkuus-mittarilla toimitilaneliöt on suhteutettu asukasmäärään. Mittarin suhdeluvun avulla voidaan vertailla kuntien palvelutuotantoon käytössä olevan toimitilan määrää suhteessa palvelujen kysyntään.

Energiatehokkuus-mittarilla energiankulutus suhteutetaan rakennustilavuuteen. Mittari kuvaa kaupungin omistaman rakennuskannan vuotuista energian ominaiskulutusta. Mittarin tunnusluku raportoidaan kerran vuodessa, edellisen vuoden energiankäyttötilastojen valmistuttua.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2019 Vantaan kaupungin toimintaan vaikuttivat ennätyksellisen korkeaksi nousseet asuntorakentaminen ja väestönkasvu. Työttömyys jatkoi laskuaan vuonna 2019, mutta lasku pysähtyi vuoden lopussa.

Vantaan kaupunginhallitus nimesi toukokuussa 2018 Vantaalle organisaatio- ja päätöksentekorakenteen uudistamiseksi Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunnan. Toimikunnan johdolla on valmisteltu kaupungin uutta organisaatorakennetta, joka astuu voimaan 1.1.2020.

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden 2017–2020 aikana. Yleiskaavaluonnos valmisteltiin vuoden 2018 aikana ja se oli nähtävillä 2019. Yleiskaava valmistellaan päätöksäksittelyyn vuoden 2020 aikana.

Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 jatkaa Vantaan ratikan suunnittelua kohti rakentamisvalmiutta. Edellytyksenä jatkosuunnittelulle on valtion osallistuminen hankkeen rahoitukseen.

Kaupungin omina toimitilahankkeina valmistuivat Aurinkokiven 2. vaihe, Rajatorpan korvaava koulurakennus sekä Hakunilan ja Tikkurilan päiväkodit. Lisäksi vuokratiloina valmistuivat Keimolanmäen paviljonkipäiväkotijakojen alakoulutilat sekä Korson ja Rajakylän korvaavat päiväkotipaviljongit. Konserniyhtiö VAV:n rahoituksella valmistuivat vuonna 2019 Myyrmäen vanhustenkeskus ja vammaispalveluasunnot Tikkurilaan. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeina valmistuivat Ylästön koulu II lähiliikuntapaikkoineen sekä nuorisotilalaajennus Lumon lukion yhteyteen.

Elokuussa 2019 kaikissa 7-9-luokkien opetusta antavissa kouluissa oli mahdollisuus hakeutua työelämäpainotteiseen opetukseen. Jotta lukiokoulutuksen aloituspaikkoja on jatkossakin riittävästi suhteessa perusopetuksen päättävien määrään, päätettiin lukiokoulutukseen lisätä 30 aloituspaikkaa syksystä 2020 lähtien. Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän, VaSa, suunnittelu- ja rakentamistyö käynnistettiin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla valmisteltiin ja otettiin tuotantokäyttöön MATTI eli Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä -hankkeen seuraava vaihe.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla otettiin vuonna 2019 onnistuneesti käyttöön uusi asiakas- ja potilas-tietojärjestelmä Apotti. Käyttöönotto vaiheistettiin touko- ja marraskuulle. Osa toiminnallisuuksista otetaan käyttöön vuoden 2020 puolella. Kaikilla toimialan tulosalueilla toteutettiin tai käynnistettiin rakenteellisia muutoksia palvelujen saatavuuden ja asiakaslähtöisyyden parantamiseksi.

Vantaa päätti hakea mukaan hallitusohjelman mukaiseen työllisyyden kuntakokeiluun, joka tuo toteutuessaan suuria muutoksia kunnan vastuisiin ja rooliin työllisyyden hoidon palveluiden tuottajana. TEM hyväksyi Vantaan hakemuksen ja hankkeen suunnittelu aloitettiin.

Tietohallinnossa integraattorihankinnan sopimukset saatiin valmiiksi ja uusi toimintamalli otettiin käyttöön vuoden 2019 lopussa.

Vuoden 2019 talousarvioon kohdistui poikkeuksellisen paljon erityisiä menoeriä, jotka laskivat talousarvion tilikauden tuloksen jo lähtökohtaisesti selkeästi negatiiviseksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon suuri menokasvu, maanmyyntitulojen lasku sekä verotulojen ennakoitua heikompi kehitys painoivat tilikauden tuloksen vielä alkupelejä talousarviotakin selvästi heikommaksi.

Kaupungin pitkäaikaista lainamäärää lyhennettiin vuosina 2016–2018 yhteensä noin 200 milj. euroa. Kaupungin kassaa on supistettu vuosina 2018–2019 selkeästi edellisten vuosien tasosta, mikä on ollut tietoinen strategia-muutos negatiivisten talletuskorkojen tilanteessa. Tämä vähensi uuden lainan tarvetta vuonna 2019. Kaupungin pitkäaikainen lainamäärä lisääntyi vuoden aikana 17,7 milj. eurolla.

Vantaan kaupunginvaltuuston marraskuussa 2019 hyväksymä talousarvio vuodelle 2020 perustuu negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä 52 milj. euron nettolainanottoon. Sosiaali- ja terveydenhuollon menokehityksellä ja maanmyyntitulojen kertymällä on keskeinen rooli vuoden 2020 talousarvion toteutumiselle. Verorahoituksen ennusteet näyttävät vuodelle 2020 vuotta 2019 selvästi suurempaa kasvua, minkä arvioidaan parantavan merkittävästi vuoden 2020 tilikauden tulosta vuoteen 2019 verrattuna. Yleisen talouskehityksen ja työttömyyskehityksen heikkeneminen leikkaavat kuitenkin ennusteiden mukaan tulevien vuosien verotulokasvua. Väestönkasvu luo voimakkaana jatkuessaan paineita myös kaupungin palveluiden järjestämiseen sekä investointiohjelmaan.

Valmisteilla olevalla sote-uudistuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin toimintaan ja talouteen. Vuoden 2019 lopussa valmistui Uudenmaan soten erillistarkkaisu koskeva selvitystyö, jossa ehdotetaan Uudenmaan jakamista viideksi järjestäjäalueeksi, joista yksi olisi Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen muodostama itsehallintoalue. Uudistuksen talousvaikutuksia arvioidaan ja ne huomioidaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti taloussuunnitelman 2021–2024 valmistelussa.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

	31.12.2018	31.12.2019
Yleishallinto	6	5
Kaupunginjohtajan toimiala	174	182
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	323	326
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	485	495
Vantaan Työterveys liikelaitos	73	0
Sivistystoimen toimiala	5 971	6 074
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	2 831	2 877
Suun terveydenhuollon liikelaitos	326	325
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	640	629
Yhteensä	10 829	10 913

Palkat

Vuonna 2019 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 404,6 milj. euroa, joka on 5,5 prosenttia (20,9 milj. euroa) enemmän kuin edellisvuonna. Palkkamenojen kasvuun vaikutti kunta-alan sopimusratkaisu sekä kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymiseen liittyvä lomapalkkavelan kasvu.

Palkkoja nosti sopimuskaudella ensin 1.1.2019 kaikilla sopimusaloilla maksuun tulleet paikalliset järjestelyerät (0,7 % -1,2 %) sekä tammikuun niin kutsuttu tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, joka maksettiin koko henkilöstölle. Lisäksi 1.4.2019 yleiskorotukset (0,99 % - 2,1 %) nostivat palkkoja. Palkkamenot ovat kasvaneet lähes kaikilla toimialoilla, eniten sivistystoimessa (8,4 %). Konserni- ja asukaspalveluiden toimialalla palkkamenot sen sijaan hieman laskivat (- 0,7 %) henkilöstömäärän laskiessa.

Henkilöstömäärät

Vakituisten henkilöstömäärä kasvoi sivistystoimessa perusopetuksen tulosalueella (75 hlöä) sekä sosiaali- ja terveystoimessa vanhus- ja vammaispalveluiden tulosalueella (51 hlöä). Sen sijaan konserni- ja asukaspalveluiden toimialan kokonaishenkilöstömäärä (- 10,8 %) laski tietohallinnon osittaisen liikkeenluovutuksen myötä sekä kuntalaispalveluiden henkilöstömäärän laskun takia.

Henkilöstön saatavuus vaikeutui vuoden aikana kuten muissakin pääkaupunkiseudun kunnissa, mutta onneksi lähtövaihtuvuus laski hieman. Hakijamäärät työpaikkaa kohden laskivat edelleen. Rekrytointia kehitettiin erityisesti niissä ammattiryhmissä, jossa on kovin työvoimapula ja kaupunki näkyi sosiaalisessa mediassa entistä enemmän myös työnantajana erilaisten työntekijä- ja toiminnan esittelyjen kanssa.

Järjestelmien kehittäminen

Vantaalla otettiin käyttöön uusi työvuorosunnittelu- ja optimointijärjestelmä, jonka varsinainen tuotantokäytön aloitus siirtyi 2020 tammikuussa alkavalle suunnittelujaksolle. Lisäksi valmisteltiin edelleen hr-järjestelmä Hijatin uuden version sekä työsopimusten sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin käyttöönottoa. Opetusalan

käyttöön toteutettiin opettajien palvelukseenottojärjestelmä. Vuoden 2019 aikana on lisäksi uudistettu esimiehille tarkoitettua Kompassi -raportointia sekä toteutettu kokeiluna henkilöstöasioiden chatbot intranettiin. Osuma koulutustenhallintajärjestelmässä otettiin käyttöön uusi omatyöpöytä näkymä.

Osaamisen johtamisen malli toiminnassa

Koulutussuunnitelmat laadittiin vuoden 2019 syksyllä tulosalueittain. Näistä koottiin uuden organisaation mukaisten palvelualueiden koulutussuunnitelmat. Suunnitelmat pohjautuvat tulosalueen tarpeisiin, nykyisen henkilöstön osaamiseen sekä mahdollisiin muutoksiin toimintaympäristössä. Koulutussuunnitelmat käsiteltiin kaupungin yhteistoimintaryhmässä ja suunnitelmien pohjalta rakennetaan seuraavan vuoden koulutusohjelma. Uutta Vantaata koskevassa koulutussuunnitelmassa painottuvat vahvasti muutostaidot ja muutuskävykyys.

Koulutussuunnitelman mukaisia oppimispäiviä toteutui yhteensä 33 787 päivää, joka on 8 011 päivää vähemmän kuin vuonna 2018. Ulkoisia koulutuksia toteutui 11 231 päivää ja sisäisiä koulutuksia 22 556. Vuonna 2019 koulutuspäiviä työntekijää kohden toteutui 3,8 eli päivän vähemmän kuin edellisvuonna (4,8). Luvussa on mukana vakinaiset ja määräaikaisten työntekijät.

Systemaattiset esimiesvalmennus-portaat tuotannossa

Vantaalla johtamisaikojen kehittämisessä on jatkettu strategiasta tulevien johtamisen painopisteiden eteenpäinviemistä. Tämän valtuustokauden strategiassa johtamisen painopistealueina ovat valmentava suoritusten johtaminen, itsensä johtaminen, yhteistyö- ja palautekulttuuri sekä rohkean kokeilukulttuurin kehittäminen.

Ylimmän johdon vakiintuneet valmennus-/verkostopäivät, joita on pidetty kaksi vuoden 2019 aikana, on toteutettu osana Uusi Vantaa -muutostukea. Päälliköille suunnatun Johtamisen erikoisammattitutkinnon (JET) suorittivat kaikki 16 opintonsa aloittanutta päällikköä ja johtajaa. Vuonna 2018 alkaneen Lähiesimiestyön ammattitutkinnon LAT 2 ryhmä saatiin päätökseen marraskuussa 2019. Tutkintokokonaisuuden suoritti 15 lähiesimiestä Vantaan organisaation eri puolilta. Vuoden aikana on toteutettu tulosalueiden johtoryhmille suunnattua TOMUTA-valmennusohjelmaa, jonka tavoitteena on tukea toimintakulttuurin muutoksen johtamista. Esimiehenä Vantaalla -valmennusta, joka on tarkoitettu kaikille Vantaan kaupungin uusille esimiehille, aloitti 3 uutta ryhmää, joissa jokaisessa 17 osallistujaa. Johtamistarjottimella on Esimiesten ryhmäcoaching-prosesseja sekä ilman esimiesasemaa toimiville tiimin tai ryhmän vetäjille suunnattua Ryhmävetäjien valmennusta johtamistaitojen kehittämiseksi. Johtamistarjottimelle on luotu myös uusia oppimiskursseja vuonna 2019. Kokeiluna aloitettiin kahdella pienryhmällä Energiaa Esimiestyöhön -ryhmäcoachingprosessi. Tässä johtajuudessa kasvamista lähestytään itsen johtamisen kehittämisen sekä työhyvinvoinnin johtamisen näkökulmista.

Muutostukimalli systemaattisen johtamisen tukena

Uusi Vantaa -muutoksen tueksi koottiin kattava **muutostuen malli ja kokonaisuus**, joka rakentui useista erilaisista elementeistä, joita on hyödynnetty rinnakkain ja tarpeen mukaan organisaation eri tasoilla. Muutostuen toteutukseen nimettiin ulkoisten puitesopimuskumppaneiden joukosta tiivis ydinryhmä ensisijaisiksi muutoksen konsulteiksi, fasilitoijiksi ja valmentajiksi.

Palvelualueitasolla muutostukea on toteutettu tulevien palvelualuejohtajien kanssa käytyjen neuvotteluiden pohjalta. Muutostuen tarvetta tarkasteltiin niin yksilö-, johtoryhmä- kuin organisaation johtamisjärjestelmä -näkökulmista. Syksyn 2019 mittaan on muutostuen puitteissa työstyetty erilaisissa kokoonpanoissa muun muassa uusien palvelualueiden rakentajia ja johtamisjärjestelmää sekä luotu yhteistä näkyä tulevan organisaation tehtävistä ja muutoksen tarjoamista mahdollisuuksista toiminnan uudistamiselle ja kehittämiselle.

Sairauspoissaolot laskeneet

Vuonna 2019 sairauspoissaolot laskivat 0,36 prosenttiyksiköllä (v-19: 4,35 %/ v-18: 4,71 %). Poissaolot laskivat kaikissa muissa luokissa paitsi lyhyissä (1-3 päivää) poissaoloissa. Valtuuston asettama tavoite sairauspoissaoloille vuoden 2019 osalta oli 4,4 prosenttia, joka alitettiin. Diagnoosiluokittaisessa tarkastelussa ensimmäistä kertaa mielenterveysperusteisten poissaolojen määrä (27 %) ylitti tuki- ja liikuntaelimestön sairauksista johtuvien poissaolojen määrän (25 %). Tuunatun työn osuus on säilynyt edellisvuoden tasolla (4,54 % osuus sairauspäivistä).

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki laatii vuoden 2019 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Kertomus sisältää tiedon vuoden 2019 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

Mitä uutta vuonna 2019 terveys- ja turvallisuusjohtamisessa?

Vuonna 2019 käynnistettiin #ollaanihmiseksi -kampanja lisääntyneiden uhka- ja väkivaltatilanteiden vähentämiseksi. Kunta10-tulosten mukaan 49 prosenttia vastanneista ilmoitti joutuneensa edeltävän 12 kuukauden aikana uhka- tai väkivaltatilanteeseen. #ollaanihmiseksi -kampanja käynnistyi näkyvällä viestintäkampanjalla, jotta saataisiin ilmiö näkyväksi ja meidät jokainen sekä asiakakkaamme miettimään, kuinka ennaltaehkäistä uhkatilanteita. Kampanjaan sisältyy myös koulutustilaisuuksia, työyksiköiden toimintaohjeiden päivittämistä sekä uhka- ja väkivaltatilanteiden huomioon ottamista työolojen haittojen ja vaarojen arvioinnissa.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleishje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vuonna 2019 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 924 300 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2019 olivat yhteensä 27,5 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat 525 900 euroa, joista valtaosa käytettiin ilmaston- ja luonnonsuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöllä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2019 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat noin 924 300 euroa. Ne olivat 0,4 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 4,0 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpi-

teistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvien osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 27,5 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet. Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 2,8 miljoonaa euroa, ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 1,6 miljoonaa euroa ja ulkoilman suojeluun käytettiin 1,2 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 1,6 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 105,5 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävään käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 525 900 eurolla. Eniten, 264 000 euroa, investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ne olivat 0,3 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 2,3 eurolla asukasta kohden.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (9.6.2014 § 7) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimus pohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojeleminen (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Parhaillaan kehitteillä on sosiaalisen vastuun Code of Conduct. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan.

Lisäksi kaikissa hankintakeskuksen kilpailuttamissa hankinnoissa arvioidaan jo hankinnan valmisteluvaiheessa, miten työllistämistoimenpiteet sekä ympäristövaatimukset voidaan kussakin hankinnassa ottaa huomioon.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan kaupungissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkikonserniin kuuluvien organisaatioiden laatimiin riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ohjausryhmän toimesta.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä näiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla tasoilla osana muun muassa toiminnan ja talouden suunnittelua sekä seurantaa.

Merkittävimmiksi arvioiduista strategisista riskeistä yhtenä keskeisimpänä on edelleen maakunta- ja sote -uudistus, jonka toteutuminen aiheuttaa epävarmuutta etenkin pääkaupunkiseudun kuntakentässä. Alueuudistuksella voidaan arvioida olevan pitkän aikavälin ei-toivottuja seurauksia, kuten verotulojen merkittävä lasku, jolla on negatiivinen vaikutus kaupungin talouteen, erityisesti investointien rahoitusmahdollisuuksiin. Siirtymävaiheen hallinta puolestaan sitoo voimavaroja ja vastuunjaon sekä käytänteiden yhteensovittaminen vie aikaa. Edunvalvonta mahdollisesti tulevan alueuudistuksen osalta on ollut suunnitellun aktiivista ja riskin seurauksiin on näin pyritty vaikuttamaan. Tulevia muutoksia on ennakoitava hyvissä ajoin ja samalla varauduttava tarvittaaviin sopeuttamistoimiin.

Strategiseksi riskiksi on edelleen arvioitu myös resurssit ylittävä kuntalaisten palvelutarpeen kasvu. Erityisesti erilaisilla kielitaito- ja koulutustaustoilla tulevien ihmisten palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mihin kaupungin tiukka taloudellinen liikkumavara asettaa haasteen. Kaupungin jatkaessa kasvuaan palvelutarpeen ja väestömuutosten seuranta ja ennakointi on ensiarvoisen tärkeää.

Strategisiksi riskeiksi voidaan nähdä myös merkittävien kilpailutusten tai hankkeiden epäonnistuminen, väärinkäytökset ja muu kaupunkia koskeva negatiivinen uutisointi.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset (operatiiviset) riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä.

Vantaan kaupungissa keskeisiksi toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus ja osaaminen tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimimattomuus sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön työkykyyn liittyvät riskit.

Henkilöstön saatavuus on riski ennen kaikkea henkilöintensiivisissä toiminnoissa kuten sosiaali- ja terveystoimessa, sivistystoimessa sekä tietyissä teknisissä tehtävissä ja tietohallinnossa. Työmarkkinatilanteen ollessa suotuista riskin voidaan olettaa edelleen kasvavan muun muassa kunnan kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Henkilöstön poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien sekä perehdytyksen myötä ja lisäksi vaihtuvuudella on negatiivinen vaikutus avainhenkilöriskiin. Riskin hallitsemiseksi on panostettava rekrytointiin ja työnantajamaiseen kehittämiseen.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu muun muassa ICT-valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein, tunnistamalla keskinäisriippuvuuksia, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja sekä testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa.

Muutokset muun muassa työn tekemisessä, organisoinnissa ja digitalisoitumisessa asettavat paineita henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn ylläpitämiseen erityisesti kognitiivisen ergonomian osalta. Mm. henkilöstövaajeesta aiheutuva työnhyvinvoinnin heikkeneminen aiheuttaa väistämättä laskua työn tuottavuudessa. Vuonna 2019 toteutui avainhenkilöriskejä, joita ei ollut hallittu muun muassa riittävin sijaisjärjestelyin tai prosessikuvauksin. Henkilöstöriskien hallitsemiseksi Vantaalla tulee panostaa erityisesti hyvään johtamiseen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseen.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun.

Merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille edelleen on suunniteltu maakunta- ja sote-uudistus, joka toteutuessaan merkitsee huomattavaa laskua kaupungin verotuloissa, lisääntyneitä riippuvuutta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden kaksinkertaistumista, kun lainat jäävät kunnille. Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti eikä yksin pysty vaikuttamaan maakunta- ja sote-uudistuksen toteutustapaan, riskiä voidaan hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa ja hajauttamalla niitä ajallisesti. Taloudellisten riskien hallinnassa 2019 sosiaali- ja terveystoimen toimialalla on ollut suuria haasteita johtuen mm. kasvaneesta palvelukysynnästä sekä ostopalvelujen kohonneesta hintatasosta. Toimiala on tehnyt kuntalain ja Vantaan hallintosäännön mukaisesti kaupunginvaltuustolle esityksen talousarvionmuutoksesta.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiasemaa. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Kaupungin nettolainanotto vuonna 2019 oli 17,7 milj. euroa ja pitkäaikainen lainakanta 897 milj. euroa. Pitkäaikainen lainakanta /asukas oli n. 3 840 euroa, mikä on kuitenkin hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna johtuen väestönkasvusta. Suhdeluku oli korkeimmillaan vuonna 2015, jolloin lainamäärä oli yli 5000 euroa/asukas. Kaupunki on lyhentänyt pitkäaikaista velkaansa viimeisten vuosien aikana yhteensä lähes 200 milj. euroa samalla, kun kaupunki on kasvanut vahvasti. Kaupungin oma ja konsernin pitkäaikainen varainhankinta pystyttiin järjestämään erittäin alhaisella tasolla.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Kaupungin lainasalkku hyötyi edelleen historiallisen matalan korkotason jatkumisesta, mikä näkyi ennätyksellisen alhaisissa korkomenoissa. Korkomenot vuonna 2019 alittivat 2 milj. euron rajan ja lainasalkun keskipainu oli 0,21 %:iin. Kaupunki laski liikkeeseen ensimmäisenä suomalaisena kuntana 5-vuotisen kiinteäkorkoisen 70 milj. euron suuruisen joukkovelkakirjalainan Suomen markkinoilla negatiivisella korolla. Lisäksi kaupunki nosti 30 milj. euron suuruisen kiinteäkorkoisen lainan. Kiinteäkorkoiset lainat paransivat edelleen lainasalkun korkoriskiasemaa ja siten pienensivät salkun korkoriskiä. Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen. Vahinkoriskejä ovat esimerkiksi organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksena.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi Vantaan kaupungissa on arvioitu henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä muut työturvallisuuspoikkeamat, toimitilojen turvallisuuteen, terveellisuuteen ja käytettävyyteen liittyvät riskit (sisäilmaongelmat ja kosteusvahingot), kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat rikolliset teot, kuten varkaudet ja vahingonteot sekä muut vahingot, onnettomuudet, luonnonilmiöt ja tekniset viat sekä kybertoimintaympäristön riskit.

Vuonna 2019 yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet kaupunkitasoisesti merkittäviä seurauksia, mutta ne aiheuttivat jonkin verran toimialakohtaista palveluiden hidastumista ja negatiivista uutisointia. Näitä olivat muun muassa kaivinkoneen aiheuttama datakaapelivaurio sekä rankkasateiden ja ukkosmyrskyjen aiheuttamat tulvat ja vesivahingot.

Eniten riskienhallintatoimenpiteitä ja reagoitua vaativia vahinkoriskejä olivat lisääntyneet henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet sekä kybertoimintaympäristön riskit, kuten toimitusjohtajahuipausyritykset ja tietomurrot. Syksyllä 2019 Vantaa aloitti uhkien ja väkivallan vastaisen #ollaanihmiseksi -kampanjan, jonka yhtenä tavoitteena oli herättää asiakkaita miettimään omaa rooliaan asiakaspalvelutyötä tekevien ihmisten työhyvinvoinnin edistämiseksi. Sivistystoimissa työskentelevät turvallisuusasiantuntijat ovat edistäneet toimialansa vakavimpien turvallisuusriskien ennaltaehkäisyä. Tietoturvan merkittävin yksittäinen parannus oli kaksivaiheisen, vahvan tunnistautumisen käyttöönotto.

Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin kaupunkiorganisaation ulkopuolisille tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, yhteensä lähes 110 000 euroa. Edellä mainituista valtaosa oli tavanomaisiksi luokiteltavissa olevia kaatumisia ja liukastumisia, joista aiheutuneista henkilövahingoista syntyi hieman alle 80 500 euron kustannukset. Lisäksi ajoneuvoihin, kiinteistöihin ja esineisiin kohdistui vahinkoja hieman yli 28 500 euron arvosta.

Vuonna 2019 kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneista vahingonteoista, kuten töhryistä, lasien rikkomisista, ym. omaisuuden vahingoittamisesta aiheutui kaupungille noin 64 000 euron kustan-

nukset. Toimialojen vastuulla olevien lakisääteisten tapaturma- ja liikennevakuutusten lisäksi kaupungin vahinkorahastosta maksettiin vahinko- ja vastuuvakuutusmaksuja yhteensä 543 930,45 euroa.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2019

Vantaan kaupungilla on vireillä vahvistuskanne koskien Vantaan Golfpuisto Oy:n maanvuokrasopimusta. Kannteella pyydetään vahvistamaan, että maanvuokrasopimus on päättynyt. Asiassa on tehty myös tutkintapyyntö poliisille.

Vantaan kaupungilla on vireillä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa riita-asian oikeudenkäynti Kivistön asuonmessualueen neljää kiinteistönomistajaa vastaan. Kysymys on kiinteistökaupan sopimusehtojen noudattamisesta.

Asfalttikartellioikeudenkäynti päättyi lähes 10 vuoden vireillä olon jälkeen 6.1.2020. Kaupunki sai korvauksia yhteensä lähes 3,4 miljoonaa euroa.

Kivistön asuonalueen kadunrakentamista koskeva urakkariita saatiin päätökseen. Hovioikeuden tuomion nojalla Vantaan kaupunki maksoi urakoitsijalle korvauksia lähes 1,5 miljoonaa euroa. Kivistön paineenkorotusasemaa koskevassa urakkariidassa päädyttiin sovintosopimukseen siten, että Vantaan kaupungin ja HSY:n maksettavaksi kertyi korvauksia yhteensä 240 000 euroa.

YIT Teollisuus Oy on hakenut korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa kallion louhintaa, murskausta ja kiviaineksen kierrätystä koskevassa asiassa, jossa Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt YIT Teollisuus Oy:n valituksen.

Kolmesta viime vuonna hyväksytystä kaavasta on tehty valitus hallinto-oikeuteen.

Sivistystoimessa on tilinpäätöksen laatimishetkellä yksi hallintoriita-asia, jossa vaaditaan kaupungilta 24 kk palkkaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla on käynnissä kolme hallintoriita-asiaa liittyen lastensuojelukustannuksiin. Lisäksi vakuutusoidessa on kesken asia, jossa Kelalta vaaditaan kiireellisen sairaanhoidon kustannuksia.

Hankinta-asoiden osalta vuoden vaihteessa vireillä on ollut kolme asiaa markkinaoikeudessa ja yksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Kaikissa asioissa kaupungin riskit ovat vähäisiä.

Konserniyhtiöiden osalta keskeneräisiä ovat Kehäyhtiötä koskeva oikeudenkäynti, jossa VTK Kiinteistöt Oy ja Kiinteistö Oy Kehäsuora ovat asianomistajina sekä Vantaan Tilapalvelut Vantri Oy:n työturvallisuusrikostapaus.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan valtuusto päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallituksen tehtävänä on Kuntalain 39 §:n mukaan huolehtia kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Liikelaitoksissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaavat kuntalain 67 §:n nojalla johtokunnat.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Kunnan konsernijohton tehtävä on varmistaa konsernivalvonnan avulla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on hoidettu asiaankuuluvalla tavalla. Konserniyhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat konsernin yhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. (Hallituksen esitys kuntalaiksi, HE 268/2014 vp. s.145)

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kohdassa 1.6.7.

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja tulosalueiden vastuulla olevien toimintojen osalta tulosalueittain laaditut ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosääntö päivitettiin vuoden 2019 aikana (kaupunginvaltuuston hyväksyntä 21.10.2019, voimaan 1.1.2020). Hallintosäännön 18. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan sekä liikelaitosten johtajien osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa ja palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on määritetty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Edellä mainitun ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet

Vantaan kaupungissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa Vantaan kaupunkikonserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä. Kaupunkikonsernissa riskejä käsitellään ensisijaisesti vaikutuksiltaan kielteisinä tapahtumina, mutta myös menetetty mahdollisuus voidaan nähdä riskinä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistamaan myös se, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan ja riittävään tietoon.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Riskienhallinnan vastuut ja toimintatavat on määritetty kaupunginvaltuuston hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -asiakirjassa (2.3.2015). Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Riskien arvioinnissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Kaupunkitasoinen riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Riskejä arvioidaan kaupunkikonsernissa monien eri prosessien yhteydessä. Riskienhallintasuunnitelmaan koetaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt vastuut ja toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioituista riskeistä.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan kaupungin kaikilla tulosalueilla, toimiala- ja liikelaitostasoisesti, sekä kaupunkikonserniin kuuluvissa merkittävissä yhteisöissä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelmat on ohjeistettu laadittaviksi merkittäviin projekteihin sekä hankkeisiin, kuten esimerkiksi Apotti-hanke tai maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu.

Riskienhallintasuunnitelmien päivittämisen voidaan arvioida muodostuneen luontevaksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista päivitystä täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta sekä organisaatiossa käytössä olevista riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimintatavoista.

Tällä menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista. Raportoinnin kautta toimialojen, liikelaitosten ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallintapäälliköllä yhdessä riskienhallinnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutumista.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Ohjausryhmä suunnittelee, koordinoi ja kehittää riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla. Se mm. valvoo, että riskienhallinta toteutuu tehtyjen päätösten ja kaupunkitasoisten suuntaviivojen mukaisesti, tiedottaa organisaatiolle riskienhallinnasta ja valmistelee kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman. Ohjausryhmän jäsenet toimivat edustamansa organisaation yhteyshenkilöinä riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvissä kysymyksissä. Ryhmässä on edustettuna riskienhallinnan yhteyshenkilöt kaikilta kaupungin toimialoilta sekä liikelaitoksista, mm. kaikki talous- ja hallintojohtajat. Riskienhallinnan ohjausryhmä käsitteli kokouksissaan muun muassa kaupunkitasoista riskienhallintasuunnitelmaa, vuoden 2018 arviointikertomusta ja siinä pyydettyjä vastauksia, toimialojen riskienhallintasuunnitelmia ja merkittävimpiä toteutuneita riskejä, riskienhallintatyön kehittämistä sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Erityisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, sen liikelaitoksilla ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta- ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tuettiin vuonna 2019 järjestämällä kaksi koulutuspäivää, joista ensimmäisessä käytiin läpi sisäisen valvonnan teoriaa, periaatteita ja hyviä käytäntöjä. Jälkimmäisessä esiteltiin globaalia riskikehitystä, riskienhallinnan teoriaa sekä harjoiteltiin riskienhallintasuunnitelmien laadintaa uuden internetselainpohjaisen TargetorPro-ohjelman avulla.

Sisäinen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäinen valvonta kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Sisäisen valvonnan toteuttamiseen vaikuttavat organisaation toiminnan luonne, sisältö ja laajuus, talous sekä edellä mainittuihin liittyvät riskit. Suuri osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan kaupungin hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty. Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja tulosaluejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja tulosalueta-solla hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Liikelaitoksissa vastuu on liikelaitoksen johtajalla.

Esimiehet ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksytyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esimies vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset. Esimiesten ja päälliköiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhdistelmiin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävässä päätöksissä vaikutusten ennakoarviointia. Tämän menetelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esimiehet raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan lähes kuukausittain tulosityksikkötasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen yleisjaosto.

Vantaan kaupungin kaikissa tulosityksiköissä tehdään työturvallisuuslain mukaisesti vuosittainen työn vaarojen ja haittojen arviointi. Vuonna 2018 käyttöön otettu Tutka-järjestelmä mahdollistaa turvallisuuspoikkeamien, kuten uhka- ja väkivaltatilanteiden seurannan ja systemaattisemman puuttumisen poikkeamiin. Sosiaali- ja terveystoimen kaikkien yksiköiden potilasturvallisuussuunnitelmat tai omavalvontasuunnitelmat on laadittu lakien edellyttämällä tavalla. Tietoturvapoikkeamista on lähes reaaliaikaista seuranta, ja niistä laaditaan kuukausittaiset raportit. Rekrytointitilanteessa noudatetaan kaupunkitasoista ohjetta luottotietojen tarkastamisesta rekrytoitaessa henkilöitä tehtäviin, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta. Tietyissä tehtävissä edellytetään lisäksi suojelupoliisin laatimaa turvallisuusselvitystä. Toimialoilla tehdään lisäksi erilaisia auditointeja, ja ne kohdistuvat joko omaan tai ulkoistettuun toimintaan.

Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa kaupunginjohtajan säännöllisissä toimialojen navigointitilaisuuksissa sekä konsernihallinnon toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa. Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen.

Strategisten tavoitteiden toteutumisen riskit arvioidaan vuosittain tuloskortin laadinnan yhteydessä. Strategisten tavoitteiden toteutumisesta seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle. Kaupunkitasoisista, valtuuston hyväksymistä sitovista tavoitteista raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle.

Sisäisen valvonnan toteutumista ja kehittämistä seurataan kaupunkitasoisesti. Jokaiselta kaupungin toimialalta, liikelaitokselta ja määrätyiltä konserniyhteisöiltä pyydetään vuosittain kirjallinen selvitys organisaatiossa käytössä olevista sisäiselle valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä, niiden onnistumisesta sekä organisaatioon kohdistuneista merkittävimmistä riskeistä kuluneen vuoden aikana. Samassa yhteydessä tiedustellaan, onko menettelyillä onnistuttu tukemaan asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja onko riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla kyetty ennaltaehkäisemään toiminnassa esiintyviä poikkeamia. Lisäksi organisaatioita pyydetään tunnistamaan kehittämiskohteita riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosesseissaan.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa ja tulosalueen tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteen sovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusten tuloksista raportoitii kuukausittain kaupunginjohtajalle ja kerran vuodessa kaupunginhallitukselle. Tarkastusraportit toimitettiin niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esimiehille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan/johtokunnan puheenjohtajalle. Tytär yhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitettiin myös ko. yhtiöön ja yleisjaostoon.

Vuonna 2019 sisäinen tarkastus on tehnyt 17 varsinaista tarkastusta ja 14 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, avustuksiin, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimuksiin. Tarkastuksista 6 kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli viisi henkilöä.

Tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita. Tarkastettujen toimintojen osalta sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan hyvällä tasolla, lukuun ottamatta Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan hankintatoimintaa, jossa havaittiin olevan kehittämistarvetta.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä. Edellä mainittuun kuuluvat suunnitelmien lisäksi keskeisesti henkilöstön kouluttaminen ja erilaiset harjoitukset, yhteistyö toiminnalle tärkeiden kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa, tietyt etukäteen toteutettavat hankinnat ja varmistukset sekä muun muassa henkilöstön varaaminen poikkeusolojen tehtäviin.

Nyky päivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin. Vantaan kaupungilla on tiivis yhteistyö esimerkiksi sähkönjakelusta vastaavan Vantaan Energia Oy:n, vesi- ja jätehuollosta vastaavan Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY), sekä alueen eri turvallisuusviranomaisten ja pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa. Eriyisen riskin ja varautumistarpeen muun muassa suuronnettomuuksia varten aiheuttaa kaupungin alueella sijaitseva Helsinki-Vantaan lentoasema.

Vantaan kaupungin valmiussuunnitelmat ovat pääosin ajan tasalla, mutta esimerkiksi henkilövaihdosten takia osa suunnitelmista on päivittämättä. Vuoden 2014 jälkeen alkaneen globaalin turvallisuustilanteen muutoksen myötä harjoitustoiminta on vilkastunut runsaasti. Vuonna 2019 järjestettiin kolme sisäistä valmiusharjoitusta sekä osallistuttiin seitsemään yhteistyöviranomaisten järjestämään valmiusharjoitukseen.

Kaupungin palvelujen järjestäminen edellyttää keskeisten teknisten järjestelmien toimivuutta ja ostopalveluja käytettäessä luotettavia palvelujen tuottajia. Voimassa oleva kaupungin hankintaohje edellyttää hankittaessa kaupungin vastuulla olevia elintärkeitä palveluja tai niiden järjestämiselle välttämättömiä tavaroita, että hankintasopimusta tehtäessä on varmistuttava toimittajan sitoutumisesta ja kyvystä toimittaa palveluita tai tavaroita myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan voidaan todeta olevan kohtuullisella tasolla. Nykymuotoisella sisäisellä valvonnalla pystytään arvioimaan riittävän tehokkaasti asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja sekä riskejä. Sisäisen tarkastuksen vuosittainen tarkastussuunnitelma tukee kaupungin sisäistä valvontaa.

Aiempina tilikausina nousseista epäkohdista erityisesti riskienhallintatoimenpiteiden vastuuttamiseen on kiinnitetty huomiota. Myös operatiivisia riskejä tuodaan entistä näkyvämmiin esille mm. kaupunginjohtajalle annettavissa riskienhallinnan tilannekatsauksissa kuusi kertaa vuodessa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytäntöjen, osaamisen ja raportoinnin tasossa on kuitenkin havaittavissa selkeää hajontaa toimialojen välillä. Merkittävien projektien ja hankkeiden riskienhallinnassa ja kaupunkitasoisen projektimallin noudattamisessa on kehittämistarvetta. Lisäksi sisäisen valvonnan dokumentointiin tulee kiinnittää jatkossa suurempaa huomiota, mitä tukisi mm. laadunhallintatyöllä aikaan saatavat raportit. Koska sisäinen valvonta on laaja kokonaisuus, voisi yhtenä kaupunkitasoisena kehittämistoimenpiteenä olla vuosittaisten sisäisen valvonnan teemojen päättäminen ja näiden yhteensovittaminen sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman kanssa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan konsernitason kehittämiseen ja koordinointiin oli käytettävissä vuonna 2019 alle puolen henkilötyövuoden panos mm. irtisanoutumisten, eläköitymisten ja tehtävien yhdistelyn seurauksena. Vuonna 2020 on tarkoitus rekrytoida kokoaikainen henkilö tähän työhön. Sivistystoimen toimialan positiivisten kokemusten perusteella myös sosiaali- ja terveystoimen toimialalla on nähty tarpeelliseksi rekrytoida turvallisuusasiantuntija tekemään ennaltaehkäisevää ja reagoivaa riskienhallintatyötä mm. lisääntyneiden vakavien uhka- ja väkivaltatilanteiden takia.

Riskienhallinnan kehittämisen painopisteinä taloussuunnittelukaudella ovat mm. riskienhallintatyön jalkauttaminen uuden organisaation mukaisille toimialoille, kaupungin johdolle suunnatut valmiusharjoitukset sekä tietoturvan kehittäminen mm. teknisten tietoturvaparannusten ja henkilökunnan koulutuksen avulla. Avainhenkilöriskiä pyritään hallitsemaan kattavampien sijaisjärjestelyiden avulla. Voimakkaasti kasvavan kaupungin investointitarpeet suhteessa tulopohjan kehitykseen aiheuttavat painetta kaupunkikonsernin velkaantumiskehitykselle, mikä on huomioitava taloussuunnitelman valmistelussa. Jatkossakin esimerkiksi sään ääri-ilmiöistä aiheutuvat riskit aiheuttavat kaupunkitasoista varautumistarvetta. Riskienhallinnan koordinoitua sujuvoittaa TargetorPro-ohjelman kaupunkitasoinen käyttöönotto vuoden 2020 aikana. Riskienhallintasuunnitelmien lisäksi myös strategisten tavoitteiden seuranta tulee siirtymään ohjelmaan.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2019 tilikauden tulos oli -62,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden alijäämä oli -62,6 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos heikkeni 66,6 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu kasvu vuoteen 2018 verrattuna oli 30,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut nousivat vuonna 2019 92,0 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien negatiivinen tulosvaikutus on yhteensä -61,7 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla laskivat 2 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset nousivat 6,5 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma		2019 milj. €		2018 milj. €		2017 milj. €
Toimintatuotot		230,5		243,0		252,0
Toimintakulut	-	1 407,5	-	1 315,5	-	1 260,7
Toimintakate	-	1 176,9	-	1 072,5	-	1 008,7
Verotulot		1 014,6		982,7		977,0
Valtionosuudet		184,3		173,4		168,9
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot		13,9		14,1		14,2
Muut rahoitustuotot		15,6		17,4		15,3
Korkokulut	-	1,9	-	2,3	-	2,5
Muut rahoituskulut	-	0,5	-	0,1	-	0,2
Vuosikate		49,1		112,6		164,0
Poistot ja arvonalentumiset	-	115,2	-	108,7	-	123,6
Satunnaiset erät		3,3		0,0		0,0
Tilikauden tulos	-	62,7		3,9		40,4
Tilinpäätössiirrot		0,2		1,2		1,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-	62,6		5,2		41,7

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2019 olivat 1 459 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 28,4 miljoonaa euroa eli 2 prosenttia. Toimintatuotot vähenivät edellisestä vuodesta 12,5 miljoonaa euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 1 014,6 miljoonaa euroa. Vuoteen 2018 verrattuna kasvua oli 31,9 miljoonaa euroa (3,2 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2019 yhteensä 184,3 miljoonaa euroa. Ne kasvoivat edellisestä vuodesta 10,9 miljoonaa euroa (6,3 prosenttia).

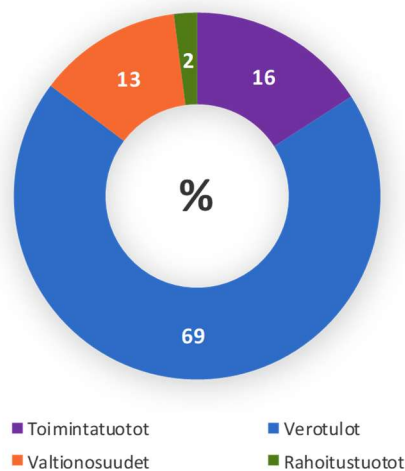
Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2019 oli 1 525 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 98,4 miljoonaa (6,9 prosenttia). Toimintakulut nousivat 92,0 miljoonaa euroa vuodesta 2018. Palvelujen ostot kasvoivat 58,7 miljoonaa euroa (9,1 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko. Tuotot v. 2019 – 2018

Tuotot	2019 milj. €	2018 milj. €
Toimintatuotot	230,5	243,0
Verotulot	1 014,6	982,7
Valtionosuudet	184,3	173,4
Rahoitustuotot	29,6	31,5
Yhteensä	1 459,0	1 430,6

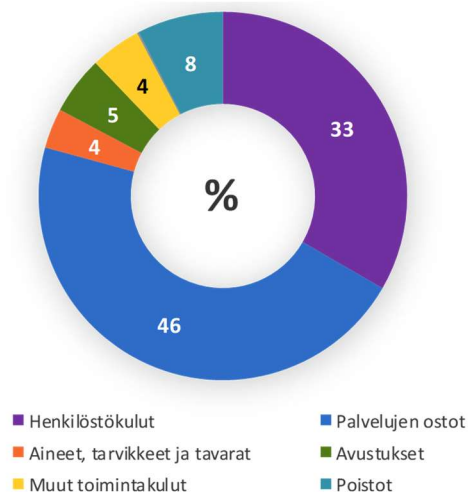
Kuvio. Vuoden 2019 tuottojen jakautuminen

Taulukko. Kulut v. 2019 – 2018

Kulut	2019 milj. €	2018 milj. €
Henkilöstökulut	508,5	483,5
Palvelujen ostot	700,1	641,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	53,5	51,1
Avustukset	77,7	76,2
Muut toimintakulut	67,7	63,3
Rahoituskulut	2,4	2,4
Poistot	115,2	108,7
Yhteensä	1 525,0	1 426,7

Kuvio. Vuoden 2019 kulujen jakautuminen

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli vuonna 2019 -1 176,9 miljoonaa euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 104,4 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on laskenut edellisiin tilikausiin verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2019 toimintakuluista 16,4 prosenttia (18,5 prosenttia vuonna 2018).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018	2017
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	16,4	18,5	20,0
Vuosikate/ poistot, %	42,7	103,6	132,7
Vuosikate, euroa/ asukas	210,2	493,7	735,4
Asukasmäärä	233 775	228 166	223 027

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate laski edellisestä vuodesta 56,4 prosenttia ollen 49,1 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on alijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on laskenut vuoden 2018 tasosta 283,5 euroa, ollen 210,2 euroa/ asukas vuonna 2019. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (142,5 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 609,7 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 115,2 miljoonaa euroa vuonna 2019. Vuonna 2019 toteutui satunnaisia tuottoja yhteensä 3,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 satunnaisia eriä ei ollut.

Tilikauden tulos laski edellisestä vuodesta 66,6 miljoonaa euroa, ollen -62,7 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2019. Tilikauden alijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli -62,6 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin ja liikelaitosten eli Suun terveydenhuollon, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja ta-seesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2019 oli 94,2 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuonna 2019 investointimenot olivat 157,6 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 156,7 miljoonaa euroa. Omahankintamenon kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 25,8 miljoonaa euroa (19,7 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 78,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa yhteensä 100 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 82,3 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen nettolisäykseksi muodostui siten 17,7 miljoonaa euroa, kun nettovähennystä oli edellisvuonna 79,5 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen lisäys 25,5 miljoonaa euroa koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyy puolestaan konsernitilisaamisten lisäys 7,8 miljoonaa euroa.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2019 lopussa 124,7 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 48,7 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo lisääntyi 17,7 miljoonaa euroa vuoden 2019 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan vähenivät 15,4 miljoonaa euroa vuoden 2019 aikana.

Rahoituslaskelma	2019 milj. €	2018 milj. €	2017 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	49,1	112,6	164,0
Satunnaiset erät	3,3	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	- 16,8	- 40,9	- 40,5
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 157,6	- 134,8	- 111,3
Rahoitusosuudet investointeihin	0,9	3,9	0,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26,9	66,7	50,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	-94,2	7,6	63,4

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 3,1	- 0,3	0,0
Antolainasaamisten vähennys	8,3	3,9	4,6
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100,0	90,0	90,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 82,3	- 169,5	- 191,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	25,5	- 16,2	10,9
Oman pääoman muutokset	0,1	0,0	1,7
Muut maksuvalmiuden muutokset	30,3	11,1	40,5
Rahoituksen rahavirta	78,8	- 81,1	- 43,3

Rahavarojen muutos	-15,4	-73,5	20,1
---------------------------	--------------	--------------	-------------

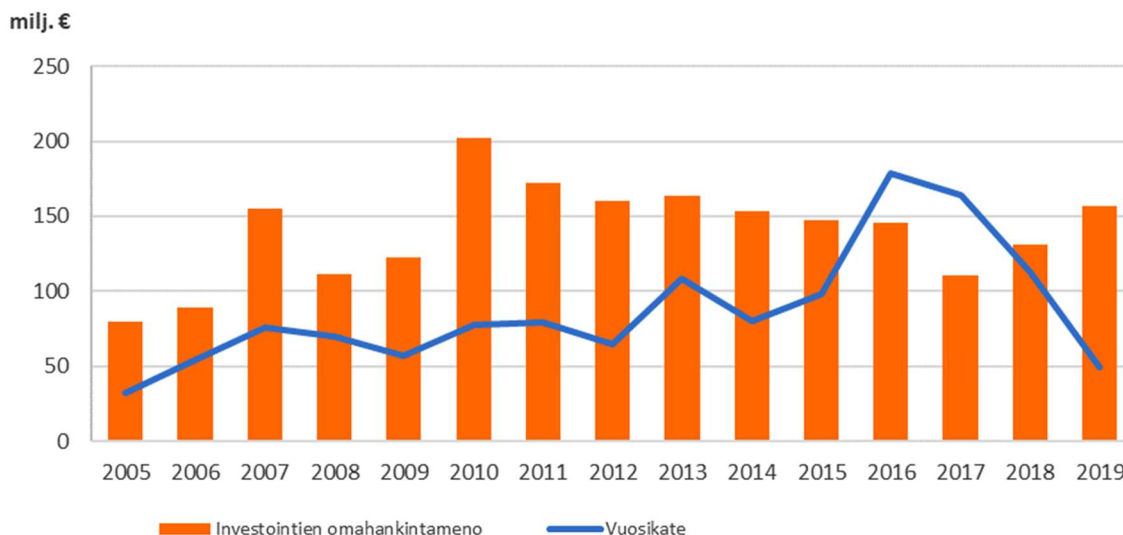
Rahavarat 31.12.	124,7	140,0	213,5
Rahavarat 1.1.	140,0	213,5	193,4

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	- 4,6	21,5	- 31,8
Investointien tulorahoitus, %	31,4	86,1	148,2
Lainanhoitokate	0,6	0,7	0,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	1,0	1,3
Kassan riittävyys, pv	27,5	31,5	49,8
Asukasmäärä	233 775	228 166	223 027

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoituksen tunnusluku oli 31,4 prosenttia vuonna 2019 eli investoinneista katettiin tulorahoituksella vajaa kolmasosa. Vuonna 2018 tulorahoitus riitti kattamaan investoinnit 86,1 prosenttisesti ja vuonna 2017 tulorahoitus riitti kattamaan investoinnit kokonaisuudessaan.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2005 - 2019 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2005 – 2019

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 0,6 vuonna 2019. Tulorahoitus ei yksinään riitä lainojen hoitoon, sillä tunnusluvun arvo on alle 1. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2019 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 27,5 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää sekä kaupungin että liikelaitosten, eli Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun terveydenhuollon, sekä Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston, Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston, Sosiaalisen luototuksen rahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltyinä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2019 lopussa 1 857,6 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 272,9 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa (62,4 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2019 lopussa 564,7 miljoonaa euroa (27,7 prosenttia taseen loppusummasta).

Toimeksiantojen varat koostuivat pääosin välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2019 lopussa 1,2 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 181,7 miljoonaa euroa (8,9 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2019 lopussa 0,7 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui hoitotarvike- ja varaosavarastoista.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 56,4 miljoonaa euroa. Näistä pitkäaikaisia saamisia oli 4,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 17,8 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 9,0 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 14,9 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 10,8 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 124,4 miljoonaa euroa, eli ne olivat vähentyneet 15,4 miljoonaa euroa vuoden 2018 lopun tilanteeseen verrattuna.

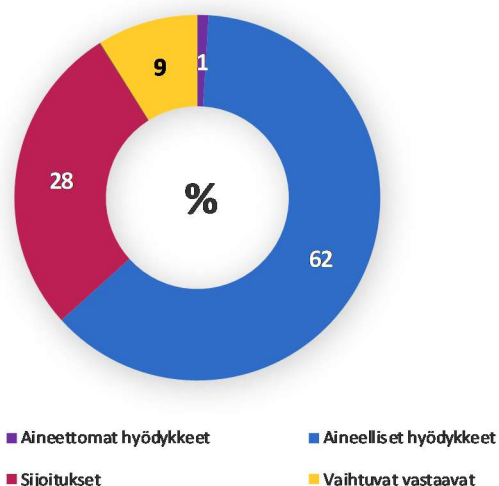
Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 880,6 miljoonaa euroa (43,2 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 349,1 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 126,7 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 467,4 miljoonaa ja tilikauden alijäämästä -62,3 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luotituksen rahasto sekä Vahinkorahasto.

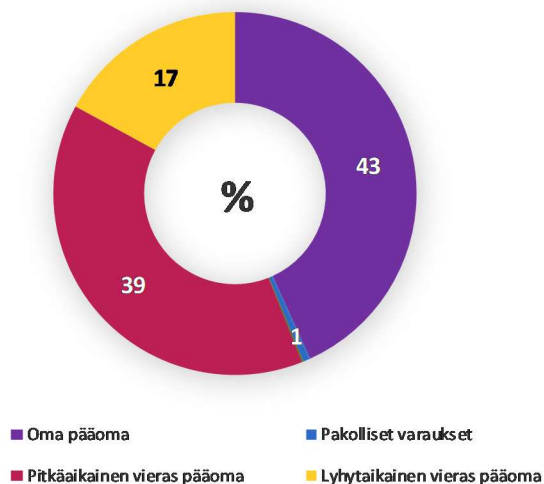
Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2019 lopussa. Aikaisempina vuosina muodostetut investointivaraukset oli purettu, eikä uusia ollut muodostettu. Investointivarausten käytöstä hankintamenoa kattamaan syntyi vuonna 2019 poistoeron vähennystä 0,5 miljoonaa euroa. Pakollisissa varauksissa oli 0,1 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 11,2 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 1,4 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 1,5 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 143,8 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta kasvoi vuoden aikana 43,2 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 954,9 miljoonaa euroa. Kasvusta 25,5 miljoonaa euroa selittyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 64,9 miljoonaa, ostovelkoja 78,4 miljoonaa, saatuja ennakoita 22,0 miljoonaa sekä muita velkoja 23,6 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

Kuvio. Taseen vastattavaa

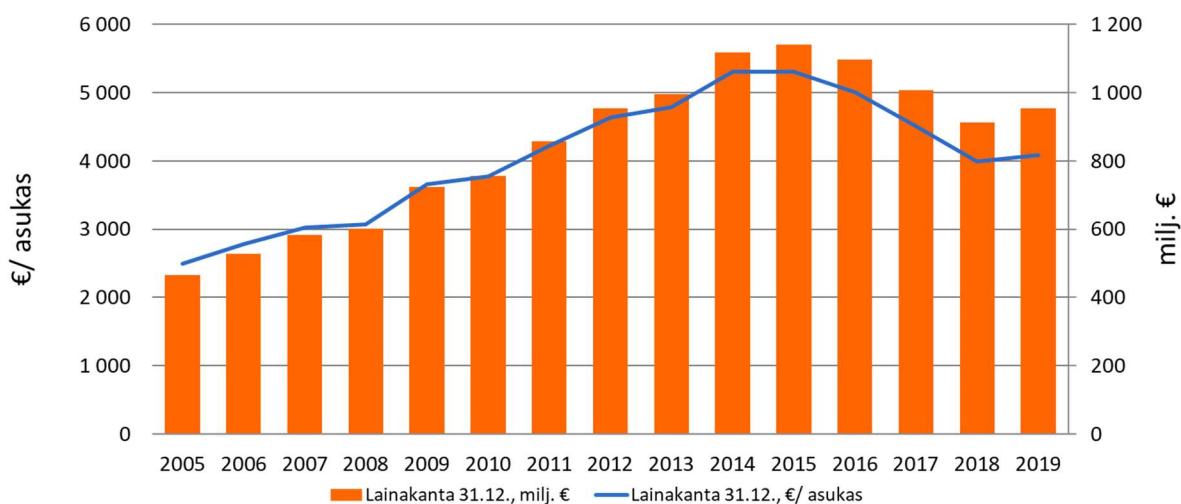
Tase	2019 milj. €	2018 milj. €	2017 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	1 857,6	1 831,6	1 839,0
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	20,1	38,2	55,6
<i>Aineettomat oikeudet</i>	0,0	0,1	0,0
<i>Muut pitkävaikuttiset menot</i>	20,1	38,1	55,5
 <i>Aineelliset hyödykkeet</i>	 1 272,9	 1 223,8	 1 201,6
<i>Maa- ja vesialueet</i>	302,0	296,7	292,8
<i>Rakennukset</i>	573,6	559,1	552,9
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	314,2	304,1	304,6
<i>Koneet ja kalusto</i>	20,2	18,0	16,6
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	0,3	0,3	0,3
<i>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</i>	62,6	45,6	34,4
 <i>Sijoitukset</i>	 564,7	 569,6	 581,8
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	285,0	284,7	293,3
<i>Muut lainasaamiset</i>	278,9	284,2	287,9
<i>Muut saamiset</i>	0,8	0,7	0,6
 Toimeksiantojen varat	 1,2	 1,3	 1,5
<i>Valtion toimeksiannot</i>	1,2	1,3	1,5
 Vaihtuvat vastaavat	 181,7	 205,9	 281,1
<i>Vaihto-omaisuus</i>	0,7	0,6	0,6
<i>Aineet ja tarvikkeet</i>	0,7	0,6	0,6
 <i>Saamiset</i>			
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	4,0	3,6	13,7
<i>Lainasaamiset</i>	0,2	0,2	0,3
<i>Muut saamiset</i>	3,7	3,4	13,4
 <i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	 52,4	 61,7	 53,3
<i>Myyntisaamiset</i>	17,8	22,3	21,7
<i>Lainasaamiset</i>	9,0	1,2	0,6
<i>Muut saamiset</i>	14,9	13,3	14,0
<i>Siirtosaamiset</i>	10,8	24,8	17,0
 <i>Rahoitusarvopaperit</i>	 0,3	 0,2	 1,1
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	0,3	0,2	1,1
 <i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	 124,4	 139,8	 212,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 040,5	2 038,8	2 121,5

Tase	2019 milj. €	2018 milj. €	2017 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	880,6	942,8	938,5
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Muut omat rahastot	126,7	126,4	122,2
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	467,4	462,1	425,5
Tilikauden yli-/alijäämä	-62,6	5,2	41,7
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	1,9	2,4	2,7
Poistoero	1,9	2,4	2,6
Vapaaehtoiset varaukset	0,0	0,0	0,1
Pakolliset varaukset	11,4	11,5	11,6
Eläkevaraukset	0,1	0,2	0,2
Muut pakolliset varaukset	11,2	11,3	11,4
Toimeksiantojen pääomat	2,8	2,0	2,3
Valtion toimeksiannot	1,4	1,3	1,5
Lahjoitusrahastojen pääomat	1,5	0,7	0,8
Vieras pääoma	1 143,8	1 080,2	1 166,3
<i>Pitkäaikainen vieras pääoma</i>	<i>796,0</i>	<i>797,4</i>	<i>859,7</i>
Joukkovelkakirjalainat	188,6	124,4	175,1
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	607,4	673,0	684,6
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma</i>	<i>347,8</i>	<i>282,8</i>	<i>306,6</i>
Joukkovelkakirjalainat	5,7	50,7	70,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	95,7	31,6	28,8
Lainat muilta luotonantajilta	57,5	32,0	48,2
Saadut ennakot	22,0	23,9	32,5
Ostovelat	78,4	62,5	49,5
Muut velat	23,6	25,0	20,4
Siirtovelat	64,9	57,1	56,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 040,5	2 038,8	2 121,5

Taseen tunnusluvut	2019	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	43,7	46,9	45,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,5	75,5	81,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	404,8	467,3	467,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	1 731,6	2 047,9	2 094,4
Lainakanta 31.12., milj. €	954,9	911,7	1 007,4
Lainakanta 31.12., €/ asukas	4 084,7	3 995,6	4 517,0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	1 506,5	1 410,8	1 401,9
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 444,1	6 183,3	6 285,6
Lainasaamiset 31.12., milj. €	278,9	284,2	287,9
Asukasmäärä	233 775	228 166	223 027

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2019 lopussa 43,7 prosenttia, mikä tarkoittaa, että Vantaan kaupungilla on merkittävän suuri velkarasite kannettavanaan. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2019 tarvittu 78,5 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Vantaan kaupungin lainakanta oli 954,9 miljoonaa euroa eli 4 084,7 euroa asukasta kohti. Lainakanta sisältää tytäryhteisöjen konsernitilin saldoa 57,5 miljoonaa euroa (32,0 miljoonaa euroa vuonna 2018). Kun lainoihin lisätään kaupungin vuokravastuut, vastuita on 1 506,5 miljoonaa euroa eli 6 444,1 euroa/asukas. Vuokravastuiden laskentatapa on muuttunut vuodelle 2019 (ks. luku 4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot), minkä vuoksi lainojen ja vuokravastuiden tunnusluku ei ole vertailukelpoinen edellisiin tilikausiin nähden.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2005 - 2019

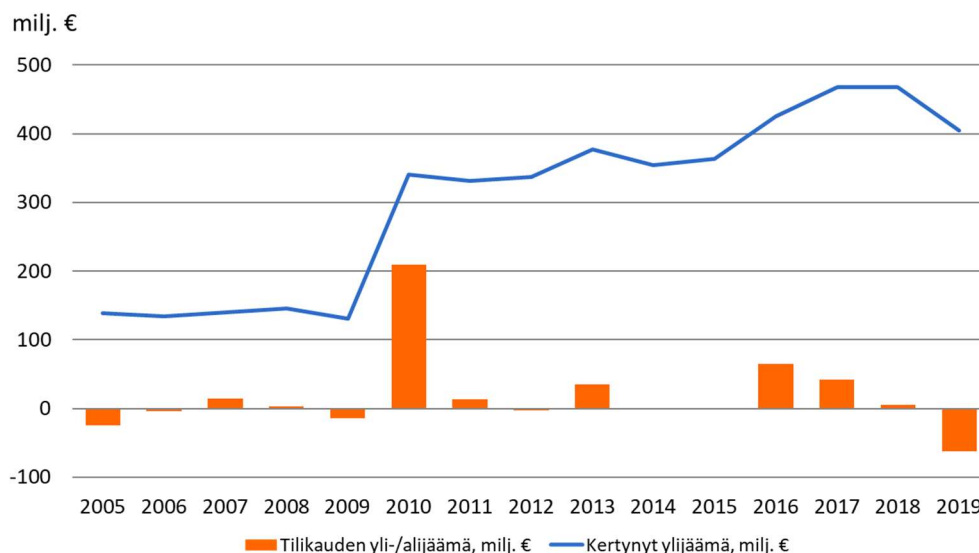

Vantaan kaupungin ylijäämän kehitystä on kuvattu alla olevassa kuviossa. Kaupungin kertyneeseen ylijäämään on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2010 tilinpäätöksen ylijäämä (209,2 miljoonaa euroa), joka muodostui erityisesti Vantaan Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovuttamisesta perustetulle HSY-kuntayhtymälle. Vantaan Vedden liiketoimintojen kaupasta syntyi yhteensä 196,0 miljoonan euron myyntivoitto. Vuoden 2010 ylijäämästä korotettiin Vahinkorahaston peruspääomaa 7 miljoonalla eurolla vuonna 2010 ja Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston peruspääomaa 20 miljoonalla eurolla vuonna 2011.

Vuoden 2011 tilikauden tulokseen vaikuttivat merkittävästi VAV:lle myytyjen tonttien myyntivoitto (10,9 miljoonaa euroa). Vuosina 2012 – 2013 kaupunki myi omistamiaan vuokra-asuntoja, joista syntyi myyntivoittoa yhteensä 11,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2013 ylijäämästä korotettiin Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston pääomaa 4,0 miljoonalla eurolla sekä asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston pääomaa 20,0 miljoonalla eurolla. Kyseiset korotukset tehtiin tilikaudella 2014.

Vuoden 2016 tilikauden ylijäämästä 30 miljoonaa euroa ja vuoden 2017 ylijäämästä 12,4 miljoonaa euroa selitettiin Kivistön alueen sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden yhdyskuntarakentamisen tuotoista.

Kuvio. Vantaan kaupungin yli-/alijäämä sekä kertyneen ylijäämän kehitys 2005 – 2019

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulosten ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin ja liikelaitosten, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, Vantaan Työterveyden ja Suun Terveysterveystuon tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, Sosiaalisen luototuksen rahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2019 olivat 1 607,3 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 653,0 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui -45,7 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (30,3 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi -15,4 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen vähennystä vuoden 2019 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2019 milj. €	2019 %	2018 milj. €	2018 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	230,5	14,3	243,0	15,6
Verotulot	1 014,6	63,1	982,7	63,3
Valtionosuudet	184,3	11,5	173,4	11,2
Korkotuotot	13,9	0,9	14,1	0,9
Muut rahoitustuotot	15,6	1,0	17,4	1,1
Satunnaiset tuotot	3,3	0,2	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 16,7	- 1,0	- 41,6	- 2,7
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,9	0,1	3,9	0,3
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26,9	1,7	66,7	4,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	8,3	0,5	3,9	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100,0	6,2	90,0	5,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	25,5	1,6	0,0	0,0
Oman pääoman lisäys	0,1	0,0	0,0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	1 607,3	100,0	1 553,6	100,0
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	1 407,5	85,1	1 315,5	80,3
Korkokulut	1,9	0,1	2,3	0,1
Muut rahoituskulut	0,5	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pakollisten varausten lisäys (-), vähennys (+)	0,2	0,0	0,1	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	- 0,1	0,0	- 0,8	0,1
Investoinnit				
Investointimenot	157,6	9,5	134,8	8,2
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	3,1	0,2	0,3	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	82,3	5,0	169,5	10,3
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0	16,2	1,0
Kokonaismenot yhteensä	1 653,0	100,0	1 638,1	100,0

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja menoissa käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määäämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määäämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määäämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt

Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen veloitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määäämisvalta. Kunnalla on määäämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalla yhteisölle.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa *samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus* yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt ovat yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	26	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	12	1
Muut yhtiöt	2	-
Kuntayhtymät	8	-
Kuntayhtymien tytäryhteisöt	15	-
Osakkuusyhteisöt	33	7
Yhteensä	96	8

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut johtosäännössä määrätty viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupungin konsernijohtoon muodostavat ne viranomaiset ja viranhaltijat, jotka esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat konserniyhteisöjä koskevia asioita sekä vastaavat kaupunkikonsernin edunvalvonnasta valtuuston hyväksymän konsernistrategian ja talousarvion sekä johtosääntöjen mukaisesti.

Konsernistrategian mukaisesti kaupunginhallitus päättää osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja merkitsemisestä, ja sellaisen yksityisoikeudellisen yhteisön perustamisesta ja purkamisesta, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimi vuoden 2019 loppuun yleisjaosto. Yleisjaosto avusti kaupunginhallitusta konserninhallinnon järjestämisessä kaupunginvaltuuston hyväksymässä konsernistrategiassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla, ja valmistelee sellaisen yhteisön perustamisen ja purkamisen, jossa kaupunki on omistajana tai jäsenenä. 1.1.2020 alkaen kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto, joka vastaa konserninhallinnon järjestämisestä yhdessä kaupungin kanssa kaupungin hyväksymässä omistajapolitiikassa sekä muissa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen antamissa ohjeissa ja määräyksissä tarkoitetulla tavalla.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Vantaan kaupungin konsernistrategian mukaan tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Kaupungin talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhteisöille asetettavat sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Asetettavat tavoitteet valmistellaan konsernipalveluissa, ao. toimialan ja yhtiön yhteistyönä. Yleisjaoston tehtävänä on tehdä esityksiä ja antaa toimintaohjeita kaupunkikonsernin yhteisöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2012 § 7 hyväksymä, 1.1.2013 voimaantullut konsernistrategia sisältää toimivallan ja toimintaperiaatteet, jolla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Konsernistrategia on käsitelty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai vastaavissa muissa ylintä päätösvaltaa käyttävissä hallintoelimissä sekä yhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa hallintoelimissä ja hyväksytty tytäryhteisöä sitovaksi. Konsernistrategia ei sido Vantaan Energia Oy:tä.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaunialan Sairaala Oy:stä tuli vuonna 2019 Vantaan kaupungin tytäryhtiö, kun kaupunki osti Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä toukokuussa 40% ja marraskuussa 15% yhtiön osakkeista, siten että ensimmäiseksi toteutuneen kaupan jälkeen kaupungin omistusosuus yhtiön osakekannasta oli 85% ja jälkimmäisen 100%. Kaunialan Sairaala Oy omistaa kokonaan Kauniala Oy:n.

Vantaan Työterveys liikelaitos yhtiöitettiin 1.8.2019, kun kaupunki merkitsi Vantaan Työterveys Oy:n toteuttamassa osakeannissa liikkeeseen lasketut uudet osakkeet, joiden merkintähinta maksettiin kokonaisuudessaan luovuttamalla yhtiölle Vantaan Työterveys liikelaitoksen omaisuus ja kassa apporttina. Lisäksi Vantaan Työterveys liikelaitoksen toiminta ja siihen kohdistuva henkilöstö siirtyivät määrätyn periaatteen yhtiölle. Vantaan Työterveys Oy on kokonaan kaupungin omistama yhtiö.

Kaupunki osti Asuntosäätiön Asunnot Oy:ltä Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkotikoti -nimisen yhtiön koko osakekannan heinäkuussa 2019. Kiinteistö sijaitsee Asolassa Vantaan kaupungin omistamalla tontilla.

Kaupunginhallitus päätti 26.11.2018 § 24 mm, että Vantaan Moottorirata Oy asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi 1.1.2019 lukien. Yhtiö purkautui, kun yhtiökokous 19.6.2019 hyväksyi yhtiön lopputilityksen ja selvitysmiesten kertomuksen selvitysmenettelystä. Yhtiön osakekannan tilikaudella omistivat Vantaan kaupunki 96,6% ja VTK Kiinteistöt Oy 3,4%.

Kaupunginhallitus päätti 24.9.2018 § 13, että kaupungin kokonaan omistama Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10 asetetaan selvitystilaan yhtiön purkamiseksi 25.9.2018 pidettävästä ylimääräisestä yhtiökokouksesta lukien. Yhtiö purkautui yhtiökokouksen 10.12.2019 hyväksyttyä yhtiön lopputilityksen. Yhtiöllä ei ollut aktiivista liiketoimintaa.

VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Kiinteistö Oy Vantaan Paloasema fuusioitui VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2019.

1.6.4 Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden vuosikooste

Tytäryhtiöiden vuosikoosteessa raportoidaan Vantaan kaupungin merkittävien tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteumat vuodelta 2019 sekä tulos- ja tasetiedot. Talousluvut ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä tilintarkastamattomia, joten tässä raportissa esitetyt tiedot saattavat erota yhtiöiden virallisista tilinpäätöksistä. Yhtiöiden kokoeroista sekä harjoittamiensa toimialojen ja toiminnan erilaisuuksista johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä kaupungin konserniohjaus ja -valvontayksikkö.

Vantaan Energia Oy (konserni)

Y-tunnus	0124461-3
Omistusosuus	60 %
Hallituksen pj	Tommi Valtonen
Toimitusjohtaja	Jukka Toivonen

Vantaan Energia Oy on yksi Suomen suurimmista kaupunkienergiayhtiöistä. Vantaan kaupunki omistaa yhtiöstä 60 % ja Helsingin kaupunki 40 %. Vantaan Energia -konsernin muodostavat emoyhtiö Vantaan Energia Oy ja sen tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy sekä osakkuusyhtiöt.

Tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy vastaa sähköverkkotoiminnasta Vantaalla. Sähköverkkopalvelun lisäksi yhtiö myy verkkotoimintaan ja asiakkaiden energiankäyttöön läheisesti liittyviä palveluja, kuten liittymisjohtojen rakentamispalvelua.

Lisäksi Vantaan Energia Oy:llä on osuuksia seuraavissa energian tuotantoyhtiöissä: EPV Energia Oy, Pohjolan Voima Oy, Suomen Hyötytuuli Oy, Innopower Oy, Voimaosakeyhtiö SF, Liikennevirta Oy.

Lisätietoa Vantaan Energia Oy:stä <http://www.vantaanenergia.fi/>

Vantaan Energia Oy -konserni				
Tunnusluvut	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2018
Oman pääoman tuotto %	17 %	13 %	0	14 %
Liikevoitto%	18 %	15 %	0	16 %
Omavaraisuusaste	41 %	41 %	0	39 %
Bruttoinvestoinnit milj.eur	42	53	-10	110
Br.investoinnit %:a liikevaihdosta	14 %	17 %	0	36 %

Toimintaympäristö

Suomen hallituksen energia- ja ilmastostrategia sekä useat voimaansaatetut ja tulevat lakimuutokset muuttavat pelisääntöjä ja toimintamalleja sekä luovat kustannuksia, mutta samalla avaavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia, joita ovat esimerkiksi kiertotalouden kasvattaminen.

Taustalla ovat mm. kansainväliset ilmastositoumukset ja energiaunionikehitys EU:ssa.

- mm. energiatehokkuusdirektiivi ja siihen liittyvät energiatehokkuussopimukset kehityksen alla
- puhtaan energian paketti, sähkömarkkina-asetuksen ja direktiivin päivitys
- TEM älyverkkotyöryhmän ehdotukset
- energiaverotuksen muutokset
- puun käytön kestävyyskriteerit
- kivihiilen täyskielto
- kierrätysasteen nostoon liittyvät toimet

Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden yhtenäistäminen jatkuu ja energiamarkkinan pelisäännöt kehittyvät

- tulossa kansallinen Datahub sähkömarkkinoiden vähittäismyynnin tiedonvaihtoon
- tavoitteena yhden luukun periaate asiakasrajapintaan (= vain yksi laskuttaja, ei erikseen siirtolaskua)
- yhteispohjoismainen taseselvitysmalli on otettu käyttöön, eurooppalainen malli selvityksessä
- kaasumarkkinat avautuivat vuoden 2020 alusta
- energiamittauksissa ollaan siirtymässä tunnin mittausjaksoista 15 minuutin jaksoihin

Älykkyyks lisääntyy energiaverkoissa ja niiden monimutkaisuus lisääntyy. Energian varastointitekniologioiden kehitys on merkityksellistä. Samalla hajautetun pientuotannon määrä ja kuluttajien rooli energian tuottajina kasvaa. Uusien palvelujen kysyntä nousee.

Verkkoliiketoiminnan valvontamalli on entistä pitkäjänteisempi ja paremmin riskit huomioiva.

Toiminta

2019

- Sähkön myynnin ja asiakaspalvelun yhteisyrityksen rakentaminen valtakunnalliseksi toimijaksi tekeillä
- Vantaan Energia myi maakaasun jakelu- ja myyntiliiketoimintonsa. Lisäksi myytiin yhtiön höyryliiketoiminta.
- Asiakaspalvelujärjestelmän toteutus jatkui ja sähköliiketoiminnan osuudet otettiin käyttöön
- Uusia sähkökaupan tuotteita on otettu käyttöön
- Aurinkosähköjärjestelmien myynti jatkui
- Tuulivoimainvestointeja toteutetaan
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Martinlaakson biokattilamuutos otettiin kaupalliseen käyttöön
- Sähköverkon ja kaukolämpöverkon laajennusinvestointeja ja niiden sekä tuotannon kunnossapitoinvestointeja toteutetaan
- Osakkuusyhtiö Suomen Energia Urakointi Oy:n (SEU) osakkeet myytiin
- TES-neuvottelut vuoden 2019 lopussa
- Jätevoimalan laajennuksen esisuunnittelua toteutettiin vuoden 2019 aikana

Tulevat

- TES-neuvottelut käynnissä
- Fennovoiman ydinvoimahanke jatkuu Pyhäjoella
- Tuulivoimainvestointeja toteutetaan
- Datahub käyttöön arviolta vuonna 2022. Useita muita merkittäviä lähes samanaikaisia energiamarkkinan muutosta tuovia viranomaisratkaisuja tulossa.
- Jätevoimalan laajennus käynnistetään
- Kivihiilestä luopumisen suunnittelu
- Sähkön myynnin ja asiakaspalvelun yhteisyritykset aloittavat kaupallisen toiminnan
- Sähköverkon ja kaukolämpöverkon laajennusinvestointeja ja niiden sekä tuotannon kunnossapitoinvestointeja toteutetaan

Taloudellinen katsaus

Vuoden 2019 toteutunut vertailukelpoinen liikevoitto oli 3,4 milj. euroa yli budjetoidun. Liikevoitto pysyi hyvällä tasolla pääasiassa Martinlaakson biokattilainvestoinnin aiheuttaman kateparannuksen vuoksi ja sähköverkkojen v. 2018 tehdyn hinnankorotuksen ansiosta. Kertaluonteiset erät (liiketoimintakaupat, kiinteistörealisoinnit ja osakkuusyhtiöiden kirjauskäytäntöjen muutokset) olivat yhteensä n. 9 milj. euroa. Vuoteen 2018 verrattuna liikevoitto ilman kertaluonteisia eräiä oli n. 2,7 milj. euroa parempi.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Ero tot 2019 ./. Bud 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	304 000	310 817	-6 817	311 056	-7 056
Materiaalit ja palvelut	-162 945	-175 693	12 748	-175 550	12 605
Henkilöstökulut	-27 896	-28 051	155	-27 764	-132
Kiinteistöomaisuuden hoitokulut	-4 358	-2 753	-1 605	-3 014	-1 344
Poistot ja arvonalentumiset	-31 495	-31 366	-129	-26 882	-4 613
Liiketoiminnan muut kulut	-26 544	-28 528	1 984	-28 247	1 703
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	8 185	2 000	6 185	-2 511	10 696
Liiketulos	58 947	46 426	12 521	47 087	11 860
Rahoitustuotot	475	72	403	358	117
Rahoituskulut	-6 087	-4 109	-1 978	-5 343	-744
Verot	-8 698	-7 981	-717	-7 429	-1 269
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	44 637	34 408	10 229	34 672	9 965

Investoinnit

Konsernin ennustetut bruttoinvestoinnit vuodelle 2019 olivat 42 milj. euroa, josta emoyhtiön investoinnit olivat 31 milj. euroa ja sähköverkkojen 11 milj. euroa. Emoyhtiön suurimmat investoinnit kohdistuivat Martinlaakson biovoimalaan 13 milj. euroa, kaukolämpöverkkoon 8 milj. euroa ja voimalaitosten sekä lämpökeskusten muihin investointeihin 5 milj. euroa. Biovoimalaitosinvestointi Martinlaaksoon vuosille 2017 – 2019 oli noin 68 milj. euroa. Jätevoimalan laajennuksen esisuunnittelu on käynnistetty ja mahdollisen investoinnin kokonaisarvio on noin 143 milj. euroa vuosina 2020 – 2022.

1 000 eur	Toteuma 2019	Ennuste 2019	Toteuma 2018	Muutos enn. 2019 ./. Tot. 2018
Pysyvät vastaavat	542 865	542 865	532 981	9 884
Leasing-vastuut kauden lopussa	138 322	138 322	145 639	-7 317
Lainat kauden lopussa	179 272	179 272	154 194	25 078
Oma pääoma	281 657	281 657	257 046	24 612
Taseen loppusumma	686 695	686 695	667 183	19 512
Henkilöstö lkm	336	336	340	-4

Rahoitus

Vantaan Energia -konsernin rahoitustilanteeseen vaikuttavat suurimmat tekijät ovat investointien volyymi ja omistajille maksettavan osingon määrä. Tavoitteena on, että normaalit vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit hoidetaan tulorahoituksella, eikä niihin oteta lisävelkaa. Myöskään osinkojen maksamista lisävelanotolla ei voida pitää mielekkäänä. Biovoimalaitosta varten on vuonna 2018 otettu pankkilainaa 27 milj. euroa ja vuonna 2019 28 milj. euroa. Jätevoimalan laajennuksen rahoitustarve ajoittuu vuosille 2020 – 2022 ja se on suunniteltu

rahoitettavan pääosin vieraalla pääomalla (n. 90-100 milj. euroa). Arvio tämänhetkisestä hankintamenosta on noin 143 milj. euroa. Tilapäiset rahoitustarpeet (käyttöpääoman heilahtelu) hoidetaan kaupungin konsernitililimiitillä ja yritystodistuksilla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos tot 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	15 820	15 264	556
+ liiketoiminnan rahavirta	65 699	71 191	-5 492
+ investointien rahavirta	-33 250	-109 836	76 586
+ rahoituksen rahavirta	-20 464	39 201	-59 665
Kassa jakson lopussa	27 805	15 820	11 985

Henkilöstö

Vantaan Energia -konsernin henkilöstö

	Yhteensä	Vakinaisia	Määräaikaisia	Henkilöstön keski-ikä
12/2018	337	313	24	44,46v
4/2019	334	310	24	44,49v
8/2019	339	306	33	44,45v
12/2019	339	311	28	44,82v

	Työntekijöitä	Toimihenkilöitä	Ylempiä toimihenkilöitä	Johtoa
12/2018	69	159	96	13
4/2019	68	160	93	13
8/2019	68	165	93	13
12/2019	67	162	98	12

Huomioitavaa on, että suurin osa tuotannollisesta henkilöstöstä kuuluu toimihenkilöihin.

Sairauspoissaolot:

1-12/2017	2,9% (sis. myös tapaturmista johtuneet 0,11 %)
1-12/2018	3,5%
1-12/2019	2.49% (sis. myös tapaturmista johtuneet 0,02%)

Vaihtuvuus:	Eläkkeelle	Irtisanoutui/irtisanottiin	Uusia
2018	4	10/1	*)56
1-4/2019	0	6/0	**)9, josta 7 määräaikaista
5-8/2019	3	5/1	***)37, josta 35 määräaikaista
9-12/2019	1	1/0	9, joista 1 määräaikainen

*) Luku sisältää 38 kesätyöntekijää

**) Luku sisältää 5 kesätyöntekijää

***) Luku sisältää 35 kesätyöntekijää

Riskienhallinta

Vantaan Energian hallitus katselmoi kaikki yhtiön riskienhallintaan liittyvät politiikat vuosittain. Lisäksi käsitelään yhtiön avainriskit. Politiikat on käsitelty viimeksi syksyllä 2019. Avainriskit käsiteltiin yhtiön toimivan johdon ja hallituksen strategiakokouksessa 20.-21.8.2019.

Riskienhallintasuunnitelman toteutuksesta vastaa yhtiön operatiivinen johto. Päivitys suunnitelmista on tehty Vantaa-konsernin riskienhallintayksikölle aikataulun mukaisesti 5.12.2019 kaupungin uuden riskityökalun kautta.

Vantaan Energian kolme keskeistä riskiä ovat:

- Sähkön hintariski. Riskinä on sähkön matala hintataso ja mahdollinen hintatason pitkäaikainen pysyminen alhaisella tasolla. Riskiä hallitaan mm. sähköntuotannon ja sähkökaupan suojaustoiminnalla ja noudattamalla talousriskipolitiikkaa. Sähkökaupan osalta kova kilpailu markkinoilla on myös hinnan asettamiseen liittyvä riskitekijä.
- Politiikka- ja regulaatoriski. Riski voi toteutua mm. haitalliseen liiketoimintaregulaatioon, energian tukijärjestelmien muutoksiin tai vaikka ympäristölupiin liittyen. Riskiä hallitaan osallistumalla aktiivisesti energia-alan edunvalvontatyöhön ja vaikuttamiseen sekä erilaisin ennustein ja skenaarioin.
- Riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai sähkön/ kaukolämmön toimituksessa. Syitä voi olla esim. luonnontapahtuma, konerikko, suuronnettomuus tai inhimillinen virhe. Riskienhallinnan keinoina ovat mm. tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

Muista avainriskeistä huomattavia ovat mm. yhtiön investointien onnistumiseen liittyvät riskit sekä erilaiset vaativien projektien toteutukseen liittyvät riskit.

VAV Yhtymä Oy (konserni)

Y-tunnus	0640915-7
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj.	Tuula Laukkanen
Toimitusjohtaja	Teija Ojankoski

VAV Yhtymä Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama yhtiö. VAV-konserni koostuu emoyhtiö VAV Yhtymä Oy:stä sekä kahdesta tytäryhtiöstä: VAV Asunnot Oy ja VAV Palvelukodit Oy. VAV Asunnot Oy rakennuttaa ja hallinnoi valtion tukemia ara-asuntoja, jotka muodostavat enemmistön konsernin asuntokannasta. VAV Yhtymä Oy rakennuttaa ja hallinnoi muita kohtuuhintaisia asuntoja ja VAV Palvelukodit Oy palveluasuntoja.

Lisätietoa VAV-Asunnot Oy:stä www.vav.fi

VAV Yhtymä Oy -konserni				
Tunnusluvut	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2018
Liikevoitto %	20 %	25 %	-5 %	24 %
Asunnot	10 970	11 006	-36	107
Asuntojen käyttöaste %	99,1 %	99,1 %	0	99,1 %
Vaihtuvuus %	11,2 %	12 %	-1 %	11,6 %
Vuokrasaatavat liikevaihdosta %	1,2 %	1,2 %	0 %	1,2 %
Henkilöstö	54	52	2	51
Keskivuokra €/m2/kk	12,21	12,21	0	12,11
Vuokrien vaihteluväli	9,98-15,44	9,98-15,44		9,86-15,44

Toimintaympäristö

- Lainsäädännön muutokset ovat vaikeuttaneet korjaustoiminnan rahoitusta ja korjauksiin varautumista.
- Korjauksiin varautumisen euromäärää on rajoitettu ja omille varoille vuokrassa perittävä tuotto aleni 4 %:in 1.1.2017 alkaen. Heinäkuussa 2018 voimaan tullut uusi korkotukilaki kieltää uusien kiinteistöjen, jotka on rahoitettu korkotukilainalla, mahdollisuuden varautua korjauksiin.
- Asumistuen enimmäisasumismenot jäädytetty vuoden 2017 tasoon.
- Laki yhteisöjen tulolähdejaon poistamisesta rajaa konsernin sisäisten lainojen korkojen verovähennys-oikeutta.
- Kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu – kiinteistökannan samanikäisyys kasaa korjauskustannuksia lähi-vuosiin.
- Asunnon tarvitsijoiden tulotason jatkuva heikkeneminen suhteessa asumisen kustannuksiin.
- Rakentamiseen ja kiinteistöalaan tulee kohdistumaan säädosmuutoksia, joilla pyritään ympäristön kes-tävyttä turvaaviin ratkaisuihin ja toimintamalleihin.
- Asunnonhakijamäärän runsaus, keskimäärin 80 asuntoa vapautuu kuukaudessa eli vain 1,3 % hakijoista saa asunnon. Hakijoita elokuussa 5 530 ruokakuntaa, joista yhden hengen ruokakuntia 58 %.
- Kiinteistöveroon kaavaillaan verotusarvojen korotuksia kasvukeskuksiin 2022.

Toiminta

- Kiulukuja 7, valmistui 31.1. asuntoja 86 kpl, *Liikevaihto kasvaa.*
- Orvokkirinne 4, valmistui 26.4. asuntoja 72 kpl, joista 15 sosiaalitoimen erityisasuntoja, *Liikevaihto kas-vaa*
- Ruukkukuja 7, valmistui 31.8. asuntoja 199. Asunnot huonokuntoisille ja muistisairaille vanhuksille. *Lii-kevaihto kasvaa*
- Veturikujan palvelutalo Tikkurilassa purettiin vuoden lopulla ja uuden kiinteistön rakentaminen alkaa keväällä. Kiinteistön rahoitukseen on saatu Valtion takaama ja ARA:n myöntämä takauslaina.
- Jatketaan rajoituksista vapautuvien kiinteistöjen myyntiä. Tammikuussa 2020 myytiin kolme rivitalo-kiinteistöä, joissa asuntoja oli 61. Haetaan ARA:lta kohdennetusti kiinteistöjä rajoituksista vapaiksi. *Turvataan omia varoja korjausrakentamiseen ja uudistuotantoon.*
- Viedään eteenpäin kaavakehityshankkeita, mm. Myyrmäessä. *Korvaavalla ja täydentävällä kaavoituk-sella mahdollistetaan kalliiden korjausten korvaaminen tehokkaammalla ja taloudellisesti kannatta-vammalla uudistuotannolla sekä tonttimyynti omien varojen kerryttämiseksi.*
- PTS-suunnitelman mukaisissa korjauksissa pyrittiin kustannustehokkaisiin ja oikea-aikaisiin ratkaisui-hin, uusittiin lämmöntuotantolaitteita ja toteutettiin esim. hybridiratkaisuja (mm. aurinkopaneelit). *Ylläpitokustannusten hallinta pitkällä aikavälillä.*
- Parannetaan tietojärjestelmiä ja asukkaille suunnattuja sähköisiä palveluja. *Toiminnan taloudellinen tehokkuus.*
- VAV-konserniin perustettiin uusi tytäryhtiö, johon liiketoimintasiirrossa siirtyi ARA-asuntokanta 3.12.2018. *Yhtiön hallinnollisen rakenteen selkeyttäminen. Parempi asuntopoliittinen reagointivalmius.*

Taloudellinen katsaus

- Liikevaihto on toteutunut budjetoidusti. Vuokrat korottuivat keskimäärin 0,10 €/m² maaliskuun 2019 alusta. Keskivuokraksi muodostui 12,21 per neliö, korotusta 0,8 %.
- Suunnitelman mukaisesti on lyhennetty pitkäaikaisia lainoja. Alhainen korkotaso on mahdollistanut ylimääräiset lyhennykset, yht. 19,6 milj. euroa. Budjetoitua suuremmat ylimääräiset lyhennykset tehtiin, jotta vältettiin pankkitilille sijoittuvaan pääomaan kohdistuva miinuskorko.
- PTS-korjaukset toteutetaan rullaavan budjetin mukaisesti. Kaikki kuluvan vuoden PTS-korjaukset 16,6 milj. euroa toteutetaan tulorahoituksella.
- Vieraan pääoman korkokulut alittuivat budjetoidusta. VAV-konsernin velkasalkun keskikorko on 0,8953 %. Uustuotannon rahoitukseen kiinteistöön Kiulukuja 7 ja Orvokkirinne 4 on Vantaan kaupungin rahoitus kilpailuttanut korkotukilainat.
- Verohallinto on tilikauden 2019 aikana määrännyt yhtiölle veroja maksuun 2.940.045,70 euroa liittyen tilikauden 2018 toimintakertomuksessa kerrottuun, tulkinnanvaraiseen verokohteluun poistojen osalta. Nämä verot on kirjattu tilikauden 2019 tilinpäätöksessä omaan pääomaan vaikuttavana eränä "Korjaus ed. tilikauden tulokseen". Yhtiö on valmistellut asiaan liittyen verotuksen oikaisuvaatimuksen, joka on toimitettu Verohallintoon helmikuussa 2020. Yhtiö on myös esittänyt vahingonkorvausvaateen asiassa neuvonantajana toimineelle asiantuntijayritykselle.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Ero tot 2019 ./. Bud 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018	Budjetti 2020
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	97 163	96 754	409	94 815	2 348	97 806
Materiaalit ja palvelut	0		0	0	0	0
Henkilöstökulut	-3 437	-4 038	601	-3 032	-405	-3 735
Kiinteistöomaisuuden hoitokulut	-53 947	-55 429	1 482	-47 865	-6 082	-56 541
Poistot ja arvonalentumiset	-19 674	-19 295	-379	-20 677	1 003	-20 218
Liiketoiminnan muut kulut	-929	-949	20	-1 035	106	-1 265
Liiketulos	19 176	17 043	2 133	22 206	-3 030	16 047
Rahoitustuotot	213	34	179	216	-3	200
Rahoituskulut	-5 593	-10 364	4 771	-5 573	-20	-8 001
Verot		0	0		0	
Tilinpäätössiirrot	-13 337	-6 713	-6 624	-16 849	3 512	-8 246
Kokonaistulos	460	0	460	0	460	0

Investoinnit

- Kiulukuja 7, (valmistunut 1/2019), asuntoja 86 kpl, hankinta-arvo 14,1 milj. euroa
- Orvokkirinne 4, asuntoja 72 kpl, joista erityisasuntoja 15 kpl, hankinta-arvo 10,3 milj. euroa
- Myyrmäen vanhustenkeskus, (valmistunut 9/2019), asuntoja 199 kpl, veroton hankinta-arvo 34,2 milj. euroa (VAV Palvelukodit Oy:n kohde)
- Lipstikkakuja 2, (valmistuu 12/2021), asuntoja 40 kpl, hankinta-arvo 9,1 milj. euroa.
- Koisoite 6, (valmistuu 1/2021), asuntoja 41, hankinta-arvo 10 milj. euroa, (VAV Palvelukodit Oy:n kohde)
- Perintökuja 9, (valmistuu keväällä 2021), asuntoja 100, hankinta-arvo 19,1 milj. euroa.
- Veturikuja 8, (valmistuu 2021), asuntoja 120, hankinta-arvo 19 milj. euroa.
- Uustuotannon investoinnit rahoitetaan korkotukilainalla ja ARA:n takauslainalla. Omat varat katetaan mahdollisella käynnistysavustuksella (saatavilla vuoden 2019 loppuun asti) ja myyntituotoilla sekä tulorahoituksella.

1 000 eur	Toteuma 2019	Ennuste 2019	Toteuma 2018	Muutos enn. 2019 ./. Tot. 2018
Pysyvät vastaavat	662 215	675 000	38 410	636 590
Leasing-vastuut kauden lopussa	0	0	0	0
Lainat kauden lopussa	512 952	520 414	515 180	5 234
Oma pääoma	152 001	62 160	46 573	15 587
Taseen loppusumma	705 553	715 000	702 890	12 110
Henkilöstö lkm	54	54	52	2

Korjaushankkeet

- Kiinteistöjä korjattiin 27,8 milj. eurolla, rahoitus tulorahoituksella. Yhtiöiden vuosibudjetit ylittyivät korjauksissa miljoonalla eurolla.

Rahoitus

- Maksuvalmius oli kohtuullinen ja lyhyen aikavälin velat pystytään hoitamaan likvideillä rahavaroilla. Maksuvalmiuteen vaikuttivat saatavien ja luottotappioiden säilyminen kohtuullisina ja vuokrausasteen säilyminen yli 99 %:ssa. Vaikka velkakirjaehtojen mukaiset lyhennykset kasvavat kiinteistökannan vanhetessa (keskimäärin asuntokanta 25 v), niin ylimääräisiä lyhennyksiä pystytään tekemään suunnitelmallisesti.
- Korkotaso on edelleen matala, mutta budjetissa on varauduttu maltilliseen korkojen nousuun ja se antaa mahdollisuuden velkojen ylimääräiseen lyhennykseen. On ennustettavissa, että talouskasvu jatkuu viime vuosia hitaampana, mutta asumisen kustannuksien nousuvauhti ei hidastu. Esim. asumiseen kohdistuvat verot kasvavat (kiinteistö- ja energiaverot). Korjauksiin varautuminen hankaloituu ja vähentää mahdollisuuksia velkakirjaehdot ylittäviin lyhennyksiin.
- Lisäksi pitkäaikaisen rahoituksen tarjoajia on nykyisin vain kaksi.
- Uustuotannon rahoitus omien varojen osalta saataneen hoidettua ARA:n myöntämän käynnistysavustuksen ja omaisuuden realisointien avulla. Omien varojen korkoa sisällytetään vuokraan ja sitä kautta turvataan uustuotannon ja korjausrakentamisen omat varat myyntituottojen lisäksi. Korkotukihankkeiden rahoituksen omavastuuosuusvaatimus on myös pienentynyt 10 %:sta viiteen prosenttiin. Konsernihallinnon kanssa on sovittu, että VAV noudattaa kymmenen prosentin oman pääoman osuutta pitkän aikavälin riskien hallitsemiseksi.
- Korjausrakentamiseen jouduttaneen ottamaan korkotukilainaa vuonna 2023, ettei korjaustarve kasva liiaksi ja että kiinteistöjen arvo pystytään säilyttämään. Lainoitettavan korjausrakentamisen omarahoitusosuudet kerätään vuokrissa.
- Tarve osittain lainoittaa korjausrakentamista jatkuu vuodesta 2023 vuoteen 2024 asti. Tällöin 80-luvun aravakiinteistöjen alkuperäiset rahoituslainat tulevat poismaksetuksi, ja korjausten rahoittaminen tulorahoituksella pitäisi olla taas mahdollista.
- Kiinteistökannan oikea-aikaisilla korjauksilla ja yksittäisillä myynneillä pyritään minimoimaan korjausvelkaa.
- Arava- ja korkotukilainojen takapainoiset lyhennysohjelmat ja asukkaiden maksuvaikeuksien lisääntyminen ovat lähivuosien haaste.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos tot 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	37 556	29 047	8 510
+ toiminnan tuotot (+)	97 376	94 815	2 561
- toiminnalliset menot (-)	-58 313	-48 899	-9 414
- investointien maksut kassasta (-)	-12 323	-38 410	26 087
- lainojen lyhennykset (-)	-43 541	-28 467	-15 074
- lainojen korot (-)	-5 593	-5 573	-19
+ lainojen lisäykset (+)	41 313	35 044	6 269
Kassa jakson lopussa	56 476	37 556	18 919

Henkilöstö

- Henkilövahvuus 54 (vuonna 2018 keskimäärin 51)
- Naisia 56 % ja miehiä 44 %
- Henkilöstön keski-ikä 48 vuotta (2018 /50 vuotta)
- 17 % työntekijöistä 60 vuotta tai enemmän (2018 /20 %)
- 4 työntekijää jäi eläkkeelle 2019
- Kilpaillaan muiden toimijoiden kanssa kokeneesta rakennuttamisen ja korjausrakentamisen henkilöstöstä.
- Lähtövaihtuvuus 11,3 % (2018/12,9 %), 5 uutta työntekijää ja 2 lyhytaikaista määräaikaista työsuhdetta, jotka päättyivät vuodenvaihteeseen.
- Varaudutaan henkilöstön ikärakenteen muutoksiin ennakoivilla rekrytoinneilla.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty ja hyväksytty yhtiön hallituksessa joulukuussa 2018.

- Vuokra-asuntojen ylikysyntä / *riittävä uudistuotanto*
- Yksittäiset tekniseltä ja taloudelliselta kunnoltaan heikkokuntoiset kiinteistöt / *suunnitelmallinen korjaustoiminta ja kiinteistöjen hakeminen rajoituksista vapaiksi ja niiden myynti*
- Lainsäädäntöriskit / *edunvalvonta*
- Korkoriski ja lainaehtojen takapainoisuus / *lyhennysten aikaistaminen ja koronnoisuilta suojautuminen*

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Y-tunnus	0517745-4
Omistusosuus	100 %
Hallituksen pj	Hannu Vikman
Toimitusjohtaja	Jukka Antila

VTK aloitti toimintansa 1970-luvulla nimellä Kiinteistö Oy Grandinkulma, kun Grandin kiinteistön paikalle ryhdyttiin suunnittelemaan toimistotiloja kaupungille. Toiminta kasvoi ja nimi vaihtui Vantaan Teollisuuskiinteistöt Oy:ksi. Yhtiö on toiminut nykyisellä nimellään VTK Kiinteistöt Oy:nä vuodesta 2005.

Kuluneiden neljän vuosikymmenen aikana VTK on ollut myös merkittävä opetus- ja palvelutilojen toteuttaja Vantaalla. Osa VTK:n toteuttamista hankkeista on edistänyt myös kaupungin elinkeinopolitiikkaa. VTK Kiinteistöt tarjoaa laajan valikoiman erilaisia tilaratkaisuja pysyviin tai väliaikaisiin toimitilaratpeisiin.

Lisätietoa VTK Kiinteistöt Oy:stä <http://www.vtkoy.fi/>

VTK Kiinteistöt Oy (K)	Konserni			Emoyhtiö		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Liikevaihto, 1 000 euroa	28 879	26 737	18 776	28 506	26 611	18 370
Tilikauden tulos, 1 000 euroa	2 039	2 415	1 451	3 902	3 507	2 214
Liikevaihdon kasvu %	8,0	42,4	11,9	7,1	44,9	12,5
Liikevoitto / liikevaihto %	12,1	13,3	10,6	20,4	18,6	16,7
Oman pääoman tuotto %	2,4	3,1	2,1	8,1	7,5	5,0
Omavaraisuusaste %	32,3	27,6	26,1	31,3	27,1	27,1

Toimintaympäristö

Vantaan kaupunki kasvaa ja kansainvälistyy voimakkaasti. Nopea väkiluvun kasvu tuo haasteita palveluverkoston kehittämiseen. Aviapoliksen asema maan nopeimmin kasvavana työpaikka-alueena tuo myös VTK Kiinteistöt Oy:lle mahdollisuuksia olla osana kaupungin elinkeinopolitiikkaa. VTK Kiinteistöt Oy kaupunkikonsernin osana on rakentamassa kaupungin palveluverkostoa ja mahdollistamassa uusien työpaikkojen syntymistä.

Toiminta

VTK Kiinteistöt Oy:

Kaupunginhallitus hyväksyi 11.12.2017 (§ 7) Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen 10.11.2017 päivätyn tarveselvityksen/hankesuunnitelman ja kustannusarviot sekä Tikkurilan keskustan monitilatoimistorakennuksen toteuttamisen periaatteet. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että kaupunki sitoutuu vuokraamaan valmiit hankesuunnitelman mukaiset kaupungin käyttöön tulevat tilat pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Esi-sopimus toimitilojen vuokrauksesta on tehty 5.6.2019.

VTK Kiinteistöt Oy:n hallitus hyväksyi 28.8.2019 § 11 Kielotie 13 hybridirakennuksen hankekuvauksen ja kilpailutusohjelman. VTK Kiinteistöt Oy on käynnistänyt Kielotie 13:n hybridirakennuksen KVR-urakkakilpailutuksen 12/2019. Hankkeen rakennuttamisen on tarkoitus alkaa vuonna 2021 ja se valmistuu vuonna 2024. Hankkeen kustannusarvio on n. 60 milj. euroa. Kilpailualue sijaitsee keskeisellä paikalla Tikkurilassa aivan kaupungintalon vieressä. Kilpailualue koostuu VTK Kiinteistöt Oy:n omistamasta kiinteistöstä 92-421-6-426 sekä lisäksi osasta Vantaan kaupungin omistamista kiinteistöistä 92-61-206-5 ja 92-61-9902-4 sekä katualueista. Yhtiön hallitus hyväksyi 28.8.2019 § 12 kaupungin kanssa solmittavan maankäyttösopimuksen ja määräalojen vaihtoa koskevan esisopimuksen, jonka mukaisten määräalan vaihtojen jälkeen toteutusalue on yksin VTK:n omistuksessa. VTK Kiinteistöt Oy tulee myymään urakkakilpailutuksen voittajalle rakennusoikeutta, joka oikeuttaa rakentamaan toimitalon päälle asumista.

Tytäryhteisöt:

Kiinteistö Oy Myyrinselkä on hakenut yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa asemakaavan muutosta siten, että Patotie 2:n tontti ja viereinen Patoaukio muutetaan pääosin asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Kaavamuutos valmistunee 2020 loppuun mennessä. Järjestettävän tontinluovutuskilpailun tavoitteena on luoda korkeatasoinen asuinkorttelikonaisuus, jossa toiminnalliset, arkkitehtoniset, tekniset ja taloudelliset vaatimukset on ratkaistu tasapainoisesti ja jossa yhdistyy asuminen ja virikkeellinen urbaani katuymäristö.

Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Vantaan Paloasema fuusioitui VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2019. Vantaan Moottorirata Oy, josta VTK Kiinteistöt Oy omisti osakkeista 3,4 %, purkautui 19.6.2019. VTK Kiinteistöt Oy myi 3.6.2019 20 kpl Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin osakkeita Asunto Oy Vantaan Morellille.

Taloudellinen katsaus

Emoyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n liikevaihto kasvoi 1,9 milj. euroa edellisvuoteen nähden (2019: 28,5 milj. euroa, 2018: 26,6 milj. euroa, budj. 2019: 28,4 milj. euroa), johtuen pääosin Metropolian laajennuksen, Hosantie 2:n kaupunginarkiston ja Ylästön koulun laajennuksen vuokratuotoista. Liiketoiminnan muut tuotot laskivat n. 1,4 milj. euroa (2019: 0,3 milj. euroa, 2018: 1,7 milj. euroa, budj. 0,1 milj. euroa). Tuottojen lasku johtuu vuodelle 2018 kirjatusta Kiinteistö Oy Vantaan Kauppалantalon fuusiovoitosta 1,3 milj. euroa. Yhtiön kiinteistön hoitokulut laskivat 0,9 milj. euroa edellisvuoteen nähden (2019: 13,0 milj. euroa, 2018: 13,9 milj. euroa, budj. 2019: 13,4 milj. euroa). Merkittävin syy kiinteistön hoitokulujen laskuun on korjauskustannusten lasku 1,3 milj. euroa (2019: 4,2 milj. euroa, 2018: 5,6 milj. euroa). Yhtiön maksamat vuokrat ovat kasvaneet yhteensä 0,7 milj. euroa edellisvuoteen nähden, johtuen mm. Metropolia ammattikorkeakoulun laajennuksen leasing-vuokrasta (käyttöönotto loppuvuodesta 2018) sekä emoyhtiön tytäryhtiöille maksamien vastikkeiden laskusta. Leasingvuokrien kasvu vuoteen 2018 nähden on 1,4 milj. euroa (2019: 2,0 milj. euroa, 2018: 0,6 milj. euroa). Vastikkeiden lasku oli 0,7 milj. euroa (2019: 1,5 milj. euroa, 2018: 2,2 milj. euroa). Emoyhtiön tulos oli 3,9 milj. euroa vuonna 2019 (2018: 3,5 milj. euroa budj. 2019: 3,1 milj. euroa).

Konsernin tuotot vuonna 2019 olivat 29,3 milj. euroa (2018: 28,4 milj. euroa, budj 2019: 29,0 milj. euroa). Konsernin hoitokustannukset olivat 14,0 milj. euroa (2018: 13,4 milj. Euroa, budj. 2019: 13,9 milj. euroa). Konsernin tulos 2019 oli 2,0 milj. euroa (2018: 2,4 milj. euroa, budj. 2019: 0,9 milj. euroa). Ero toteutuneen ja budjetoidun tuloksen välillä n. 1,1 milj. euroa parempi tulos johtuu 0,3 milj. euroa suuremmista liiketoiminnan muista tuotoista, 0,2 milj. euroa pienemmistä poistoista ja siitä, että vuoden 2019 budjetoinnissa ei huomioitu Kivistön Putkijäte Oy:n vähemmistöosuuden eliminointia.

Konsernin tulos oli 1,9 milj. euroa pienempi kuin emoyhtiön tulos. Tytäryhtiöiden tulokset sisältäen konsernin rakennusten poisto-oikaisut olivat yhteensä -2,6 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy:n ja VTK Kiinteistöt Oy:n poistoeron eliminoinnin vaikutus oli +0,8 milj. euroa, lisäksi Kivistön Putkijäte Oy:n tuloksesta erotettavan vähemmistöosuuksien eliminoinnin vaikutus konsernin tulokseen oli +0,7 milj. euroa. Tytäryhteisöjen liikearvojen poistojen vaikutus on -0,6 milj. euroa. Konsernin osakkuusyhtiöiden yhdistelyjen vaikutus konsernin tulokseen oli -0,1 milj. euroa.

Tuloslaskelma	Toteuma	Budjetti	Ero	Toteuma	Muutos
1 000 eur	2019	2019	tot ./ budj	2018	2019 ./ 2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	29 328	29 021	307	28 360	968
Henkilöstökulut	-634	-604	-30	-636	2
Kiinteistöomaisuuteen hoitokulut	-13 972	-13 948	-24	-13 455	-517
Poistot ja arvonalentumiset	-11 218	-11 429	211	-10 725	-493
Liiketulos	3 504	3 040	464	3 544	-40
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-116		-116	-106	-10
Rahoitustuotot	17	6	11	12	5
Rahoituskulut	-630	-622	-8	-636	6
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	2 775	2 424	351	2 814	-39
Verot	-1 447	-1 558	111	-1 312	-135
Vähemmistöosuus	711		711	914	-203
Kokonaistulos	2 039	866	1 173	2 415	-376

Investoinnit

VTK Kiinteistöt Oy:

VTK Kiinteistöt Oy:n investoinnit vuonna 2019 olivat 5,8 milj. euroa (2018: 11,5 milj. euroa). Nykyisen Kielotie 13:n rakennuksen purkutöitä aloitettiin 10/2019. Tavoitteena on, että rakennus on purettu kesään 2020 mennessä. Purkutöiden kustannusarvio on 0,9 milj. euroa. Purkukustannuksia varten on tehty aikaisempien vuosien tilinpäätöksissä yhteensä 1,3 milj. euron varaus taseeseen, jota on tilinpäätöksessä purettu yhteensä 0,5 milj. euroa. Tikkurilan keskustan hyridirakentaminen aloitetaan vuonna 2021 ja arvioitu valmistuminen on 2024. Hankkeen arvo on n. 60 milj. euroa ja se rahoitetaan lainalla. Muut investointihankkeet seuraavan kahden vuoden aikana on esitetty kohdassa rahoitus.

Emoyhtiön vuonna 2019 valmistuneet investoinnit:

Ylästön koulun laajennusosan rakennus- ja vanhan puolen tilamuutosten investointi aloitettiin vuonna 2017. Laajennuksen käyttöönotto oli elokuussa 2019. Investointien arvo oli yht. n. 6,7 milj. euroa, josta 2019 toteutui n. 2,2 milj. euroa (2017: 0,2 milj. euroa, 2018: 4,3 milj. euroa).

Syksyllä 2018 alkaneen Hosantie 2:n kaupunginarkiston muutostyöt valmistuivat 3/2019, hankkeen kustannus-toteuma oli yhteensä 2,8 milj. euroa, josta vuonna 2019 toteutui 1,0 milj. euroa (2018: 1,8 milj. euroa). Hankkeen investointiosuus oli 1,7 milj. euroa. Lisäksi Hosantie 2:n investointeihin aktivoitiin 2018 valmistuneen Reelin muutostyöhön liittyvät vuonna 2019 tehdyt lisätyöt 0,4 milj. euroa.

Lumon monitoimitaloon tehtiin peruskorjauksia yhteensä n. 0,8 milj. eurolla vuonna 2019. Lisäksi Myyrmäen Urheilupuiston liikuntalaitoksiin tehtiin peruskorjauksia yhteensä 1,0 milj. eurolla ja Tikkurilan Urheilupuiston rakennuksiin tehtiin peruskorjauksia 0,7 milj. eurolla. Urheilupuistojen investoinnit ovat parantaneet merkittävästi rakennusten energiatehokkuutta.

Minkkitie 8:n rakennus purettiin 2/2019, jolloin myös VTK:n maanvuokrasopimus kaupungin kanssa päättyi. Purkukustannukset olivat n. 0,2 milj. euroa, jota vastaan purettiin taseeseen tehty 0,2 milj. euron purkuvaraus.

Tytäryhteisöt:

Kivistön Putkijäte Oy:n putkikeräysjärjestelmän investoinnit olivat 1,6 milj. euroa vuonna 2019 (2018: 1,1 milj. euroa). Kivistön Putkijäte Oy:n koonta-aseman laajennuksen arvioidaan toteutuvan 2020-2021, hankkeen arvo n. 5 milj. euroa, hanke toteutetaan omarahoituksella.

1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
Pysyvät vastaavat	156 672	161 119	-4 447
Leasing-vastuut kauden lopussa	37 216	36 673	543
Lainat kauden lopussa	111 789	125 968	-14 179
Oma pääoma	43 658	41 740	1 918
Taseen loppusumma	172 707	185 214	-12 507
Henkilöstö lkm	8	8	0

Rahoitus

Konsernin kassa oli 31.12.2019 n. 13 milj. euroa., josta VTK Kiinteistöt Oy:n osuus oli n. 8,4 milj. euroa. Yhtiölle on myönnetty 10 milj. eur konsernitilin luottolimiitti.

VTK Kiinteistöt Oy:n Metropolia ammattikorkeakoulurakennusten leasing-vastuut 31.12.2019 olivat yhteensä 37,2 milj. euroa.

Konsernin lainakanta oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 111,8 milj. euroa (2018: 126,0 milj. euroa). Konserni lyhensi lainoja vuoden 2019 aikana 14,2 milj. euroa, josta emoyhtiön osuus oli 12,3 milj. euroa. Kivistön Putkijäte Oy maksoi jäljellä olevan lainamäärän 1,9 milj. euroa pois 6/2019, joten vain emoyhtiöllä oli lainoja 31.12.2019.

Syksyllä 2020 erääntyvä Nordean n. 9 milj. euron lainan maksu rahoitetaan kassavaroilla. Handelsbankenin keväällä 2021 erääntyvän loppulainan n. 10 milj. euron jälleenrahoitus sekä Tikkurilan keskustan monitoimitilarakennuksen rakentamishankkeen rahoitus 60 milj. euroa, tulee ajankohtaiseksi 2020. VTK Kiinteistöt Oy:n lainatarpeen arvioidaan olevan vuonna 2021 n. 8 milj. euroa uuden Jokiuomaan rakennettavan päiväkodin rahoitusta varten.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	19 868	14 272	5 596
+ toiminnan tuotot (+)	30 133	25 764	4 369
- toiminnalliset menot (-)	-17 705	-13 104	-4 601
- investointien rahavirta	-7 074	-12 312	5 238
- lainojen lyhennykset (-)	-14 180	-23 387	9 207
- vähemmistön pääomasijoitus	3 444	4 245	-801
- lainojen korot ja provisiot (-)	-603	-610	7
+ lainojen lisäykset (+)	0	25 000	-25 000
Kassa jakson lopussa	13 883	19 868	-5 985

Henkilöstö

VTK Kiinteistöt Oy:n henkilöstön lukumäärä oli 31.12.2019 8 henkilöä (31.12.2018 8 henkilöä). Kivistön Putkijäte Oy:ssä toimii oto-toimitusjohtaja.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty 20.11.2019 pidetyssä hallituksen kokouksessa. Yhtiön vanha kiinteistö- ja korjausinvestointikanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, minkä vuoksi tulevana vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot kyetään säilyttämään.

Valtaosa yhtiön uudesta rakennuskannasta on valmistunut 2000-luvulla ja ne tulevat peruskorjausikänsä n. 10 vuoden kuluessa. Mikäli peruskorjausten kanssa rinnan tehdään uusia isoja investointeja, yhtiön taloutta rasittavat samanaikaisesti peruskorjausten sekä uustuotannon kustannukset.

Yhtiö joutuu edelleen panostamaan rahoitusrakenteen ja talouden vahvistamiseen myös tulevana vuosina, johon tuen 100 %:n velkapääomalla viime vuosina suoritetuista investoinneista. Lähivuodet voivat muodostua rahoituskellisesti haasteelliseksi, mikäli korkotasoinnissa tapahtuu huomattavaa nousua, minkä johdosta maksuvalmiuden varmistamiseksi olisi ryhdyttävä toimiin lainojen järjestelemiseksi.

Rakennusten ikääntymisestä johtuvia ennakoimattomia korjaustarpeita hallitaan ennakoivalla PTS-suunnitelman mukaisilla kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjauksilla, huollolla ja ylläpidolla sekä kiinteistön täysarvovakuutuksilla. Kiinteistöjen, lähinnä koulujen, sisäilmaongelmien korjaukset tehdään laaditun suunnitelman mukaisesti.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Y-tunnus 2440395-5
 Omistususuus 100 %
 Hallituksen pj Jari Ahokas
 Toimitusjohtaja Taina Huttunen

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama inhouse-yhtiö, jonka tehtävänä on tukea Vantaan kaupunkikonsernin toimialoja ja niiden asiakkaita tuottamalla asiakkaiden tarpeita vastaavia ateria-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluja sekä näitä tukevia palveluja.

Lisätietoa Vantaan Tilapalvelut Oy:stä <http://www.vantti.fi/>

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy						
	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. huolto (sis. Vah- timestarit)	Ateria	Siivous- palvelut	Kiint. huolto (sis. Vah- timestarit)
1000 eur	2019	2019	2019	2018	2018	2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tu	22 449	13 399	13 324	22 523	13 101	12 363
Liiketoiminnan kustannukset	-22 086	-13 284	-12 857	-23 035	-12 953	-11 708
Liiketulos	363	115	467	-512	148	655
	TOT	Budjetti	Toteuma			
Tunnusluvut	2019	2019	2018			
Liikevaihto 1000 eur	49 123	48 458	47 965			
Henkilöstön lkm	973		944			
Liikevaihto (1000 eur)/ henkilö / kk	4,21		4,23			
Tuotettuja aterioita kpl / kk	870 440		797 913			
Siivoussopimuksia m2 / kk	496 214		498 167			
Kiinteistönhuoltosopimukset m2 / kk	914 042		914 042			

Toimintaympäristö

1.1.2019 voimaan tullut hankintalaki tarkensi yhtiön toimintaedellytyksiä inhouse-asemaan liittyen ja muutti mm. hankintamenettelyn valintaan vaikuttavia kynnysarvoja. Hallituksen sote -ja maakuntauudistuksen suunnittelutyö on edelleen vuoden 2019 lopulla käynnissä. Muutoshankkeeseen liittyvä toteutusaikataulu ja sisältö (maakuntajako ja sotetehtävien vastuut) on vielä epäselvää, joten tulevien muutoksien vaikutusten arviointi Vantin liiketoiminnan kannalta tässä vaiheessa on ennenaikaista. Uudistuksen etenemistä seurataan tarkasti ja mahdolliset tulevaisuusskenaariot laaditaan heti kun tietoa asiasta on saatavilla.

Toiminta

Yhtiön kaikissa liiketoiminnoissa otettiin vuoden 2019 alusta käyttöön uudet, vuoden 2018 lopulla neuvotellut, toistaiseksi voimassa olevat palvelusopimukset. Yhtiö on jättänyt vuoden 2020 hinnoitteluesitykset asiakastoi-
 mialoille maaliskuun lopulla. Vaikutus 2019 talouteen: uusi käytäntö selkiyttää liiketoiminnan ennustetta-
 vuutta.

Yhtiö ulkoisti vuoden 2018 elokuusta alkaen palkkahallinnan Azets Insight Oy:lle. Vuoden 2019 alussa otettiin käyttöön palkanlaskennassa Mepco-järjestelmä ja työvuorosunnittelussa sekä työajanseurannassa Quinyx-jär-
 jestelmä. Vaikutus 2019 talouteen: työvuorosunnittelun avulla voidaan ohjata resurssien optimaalista käyttöä.

Vantin Digistrategian osalta vuonna 2019 toteutettiin uusi intranet, joka nimettiin Vantraksi; uusi eRuokalista-sovellus sekä hyödynnettiin robotiikkaa ostolaskujen esitiliöinnissä ja reitityksessä. Digistrategian mukaisesti suunnitteluvaiheeseen ovat edenneet puhtauspalvelujen tuotannonohjaushanke, kiinteistöpalvelujen avaintenhallintajärjestelmä sekä verkkosivujen uudistaminen. Vaikutus 2019 talouteen: digistrategian toteutuminen huomioitiin vuoden 2019 investoinneissa.

Hankintalain inhouse-myyntiä koskevat rajat tiukkenivat vuoden 2019 alusta, minkä vuoksi yritys luopui Tikkurilan Hotellin liiketoiminnoista 15.5.2019 alkaen. Liiketoiminta siirtyi liiketoimintakaupalla Linnosun Oy:lle. Hotellista luopumisen lisäksi yhtiö sopeutti toimintaansa luopumalla joistain ulkoisista asiakkaistaan vuoden 2019 aikana sekä kaikesta henkilöstöravintolatoiminnastaan vuoden 2019 lopussa. Liiketoimintakauppa pienentää yhtiön ulkoista myyntiä.

Vantti on kumppanina Vantaan kaupungin EU-rahoitteisessa Urbaania Kasvua -hankkeessa, jossa luodaan uusia innovatiivisia keinoja työllisyyden ja henkilöstön osaamisen kehittämiseksi. Hanke jatkuu vuosien 2019 – 2020 ajan. Hankkeella ei ollut suoranaista vaikutusta vuoden 2019 talouteen.

Kaupungin hankejohtoryhmän teettämän keittiöverkkoselvityksen perusteella Kaupunginhallitus päätti pyytää kahdesta esillä olleesta tuotantovaihtoehdosta tarkemman pilotointisuunnitelman, jonka lisäksi 16.12.2019 Kaupunginhallitus hyväksyi myös Vantin esittämän kolmannen tuotantomallin pilotointisuunnitelman. Suunnitelmien mukaiset pilotoinnit toteutetaan elokuun 2020 - toukokuun 2021 välillä. Pilotointien jälkeen Vantaan kaupungin tekemillä johtopäätöksillä on Vantin tulevaisuuden kannalta iso merkitys. Mahdolliset tilaajan tekemät muutokset tuotantoratkaisuissa ovat vaikutukseltaan pieniä vuoden 2020 aikana. Hankkeella ei ollut suoranaista vaikutusta vuoden 2019 talouteen.

Ateriapalvelujen verkkosivuilla otettiin käyttöön uusi eRuokalista-sovellus, josta on ruokalistojen lisäksi nähtävillä annosten ravintosisällöt. Biojättemäärän pienentämiseksi ateriapalvelut siirtyivät keväällä 2019 biojättemäärän päivittäiseen seurantaan. Loppuvuodesta 2019 käynnistettiin laadun ja reseptiikan kehittämiseen tähtäävä kehityshanke, jonka tavoitteena on erityisesti kasviruokareseptiikan kehittäminen ja kasvisruoan meneekin lisääminen. Hankkeella ei ollut suoranaista vaikutusta vuoden 2019 talouteen.

Puhtauspalvelut on ottanut syksyllä 2019 käyttöön 3Step IT Oy:n laiterekisterissä olevan omakannan ja laatinut sinne olemassa olevan siivoukseen käytettävän laite- ja konekannan luetteloinnin. Hankkeella ei ollut suoranaista vaikutusta vuoden 2019 talouteen.

Vuoden 2019 aikana Vantti laati oman Ympäristöpolitiikkansa ja siitä johdetun ympäristöohjelman vuosille 2019 – 2021. Ympäristöohjelman painopistealueiksi valittiin jätemäärän vähentäminen ja lajittelu, vastuulliset hankinnat sekä logistiikka ja liikkuminen. Vantille myönnettiin Ekokompassi sertifikaatti 18.12.2019.

Yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja Liisa Sarjala päättivät yhteisellä sopimuksella Sarjalan toimitusjohtajasopimuksen 20.3.2019. Yhtiö käynnisti välittömästi uuden toimitusjohtajan rekrytointiprosessin maaliskuussa. Taina Huttunen aloitti uutena toimitusjohtajana 15.8.2019 Vantissa. Väliajan maaliskuusta elokuuhun toimitusjohtajan sijaisena toimi ateriapalvelujohtaja Harri Koivula. Tapahtuneella ei ole taloudellisia vaikutuksia.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön tilikauden tulos on 945 510,41 euroa. Yhtiön kannattavuus parani edelliseen vuoteen nähden n. 654 000 euroa ja budjetti ylitettiin n. 490 000 eurolla. Tuloksen positiiviseen kehittymiseen vaikuttivat pääasiassa yhtiön operatiivisten prosessien uudistaminen, työnantajamaksujen pieneneminen, sekä Ateriapalvelujen varaston kirjaaminen ensimmäistä kertaa taseeseen ja tulokseen. Merkittävä vaikutus tuloksen paranemiseen oli myös liikevaihdon kasvulla.

Yhtiön liikevaihto 2019 oli noin 49,1 milj. euroa, joka ylitti budjetin noin 665 000 eurolla. Liiketoimintayksiköiden välillä kehitys poikkesi paljon toisistaan. Kiinteistöpalvelujen liikevaihto ylitti budjetin noin 1,1 milj. eurolla.

Puhtauspalvelujen liikevaihto ylitti budjetin noin 62 000 eurolla ja Ateriapalveluissa liikevaihto jäi noin 461 000 euroa alle budjetin. Ateriapalvelujen liikevaihdon laskuun vaikutti merkittävästi hotelli-liiketoiminnan loppuminen.

Yhtiön henkilöstökulut olivat vuonna 2019 n. 30,5 milj. euroa. Yhtiötasolla henkilöstökulut jäivät n. 281 000 euroa alle budjetoidun tason. Eroon vaikuttivat merkittävästi mm. työnantajamaksuihin tulleet muutokset vuoden 2019 alusta alkaen. Henkilöstövuokrauksen kulut pienenevät 409 000 euroa verrattuna vuoteen 2018.

Palveluiden ostot ylittivät budjetin n. 188 000 euroa, mutta vähenivät n. 127 000 euroa edellisvuodesta. Aineiden ja tarvikkeiden osalta kulut pienenevät n. 180 000 euroa edelliseen vuoteen nähden ja kulut jäivät myös n. 97 000 euroa alle budjetin.

Yhtiölle asetetut avaintavoitteet toteutuivat vuoden 2019 osalta seuraavasti: toiminnan tehostuminen 4,1%, henkilöstötyytyväisyys 3,4, toiminnan laatu 4,7, ja sairauspoissaolo 6,0%. Asiakastyytyväisyyskysely tehdään maaliskuun aikana, joten sen mittarin osalta tulokset valmistuvat vasta myöhemmin.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Ero tot 2019 ./. Bud 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	49 174	48 460	715	47 999	1 175
Materiaalit ja palvelut	-16 092	-16 001	-91	-16 400	308
Henkilöstökulut	-30 509	-30 790	281	-29 857	-652
Kiinteistöomaisuuteen hoitokulut		0	0		0
Poistot ja arvonalentumiset	-222	-275	53	-224	2
Liiketoiminnan muut kulut	-1 188	-951	-237	-1 140	-48
Liiketulos	1 163	444	720	378	785
Rahoitustuotot	1	1	0	5	-4
Rahoituskulut	-9	-8	-1	-24	15
Verot	-243	0	-243	-72	-171
Tilinpäätössiirrot	33	19	14	5	28
Kokonaistulos	946	456	490	292	653

Investoinnit

Vantin merkittävimmät investoinnit liittyvät yhtiön tietojärjestelmiin. Nämä investoinnit kirjataan Vantaan kaupungin taseeseen ja yhtiö maksaa kaupungin tekemiä poistoja vastaavan summan Tietohallinnon kuukausilaskutuksen yhteydessä.

Yhtiön suurin vireillä oleva investointikokonaisuus muodostuu vuosille 2018 – 2021 hyväksytystä digistrategiasta. Suunnitellut kokonaisinvestoinnit ovat yhteensä alustavasti 680 000 euroa. Ohjelman kokonaissumma jakautuu useisiin osaprojekteihin, joista suurimpia ovat Ateriapalvelujen Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän korvausinvestointi (100 000 euroa), Puhtauspalvelujen toiminnanohjausjärjestelmä (150 000-300 000 euroa) ja kiinteistöpalveluiden laskutusjärjestelmän käyttöönotto (100 000 euroa).

Yksittäisistä investoinneista tehdään käynnistysvaiheessa vielä Vantaan tietojärjestelmäinvestointien valmisteluprosessin mukaiset tarkentavat hanke- ja hyötyarviot. Varsinaisten ohjelmaan liittyvien investointien lisäksi digistrategialla on vaikutuksia yhtiön päätelaitteista aiheutuviin kustannuksiin. Nämä kustannukset yhtiö huomioi vuosibudjetointinsa yhteydessä.

Yhtiön hallitus vahvistaa investointisuunnitelman kullekin vuodelle vuosibudjetoinnin yhteydessä. Vuodelle 2020 suunnitellut taseeseen kirjattavat investoinnit ovat yhteismäärältään 645 000 euroa.

Esitetty investointisumma jakaantuu liiketoiminta-alueille seuraavasti:

Ateriapalvelut	245 000 €
Puhtauspalvelut	100 000 €
Kiinteistöpalvelut	200 000 €
Sisäiset palvelut	100 000 €

Kohdetasolla suunnitellut investoinnit muodostuvat ateriapalveluissa astioista, kylmälaitteista sekä ruoan valmistamiseen ja kuljettamiseen liittyvistä hankinnoista. Puhtauspalveluiden suunnitelma muodostuu siivouskoneiden ja siivousvaunujen hankinnasta. Kiinteistöpalveluiden suunnitellut investoinnit liittyvät hälytyskeskukseen ja uusiin koneisiin. Sisäisten palveluiden investointi kohdistuu yhtiön lähiesimiesten ja sisäisten palveluiden käytössä olevien toimistotilojen yhdistämiseen ja kalustamiseen.

1 000 eur	Toteuma 2019	Ennuste 2019	Toteuma 2018	Muutos enn. 2019 ./. Tot. 2018
Pysyvät vastaavat	691		578	113
Leasing-vastuut kauden lopussa	145		140	5
Lainat kauden lopussa				0
Oma pääoma	2 071		1 156	915
Taseen loppusumma	10 983		9 326	1 657
Henkilöstö lkm	973		944	29

Rahoitus

Yhtiön konsernipankkitilin saldo oli 31.12.2019 noin 4,6 milj. euroa (31.12.2018 2,9 milj. euroa).

Kassatilanne vaihtelee yhtiön säännöllisessä toiminnassa yhtäältä kuukausitasolla palkanmaksun ja myyntilaskutuksen erääntymiseen liittyen ja toisaalta vuositasolla liiketoiminnan kausivaihtelun seurauksena. Kuukausitasolla yhtiö turvautuu ajoittain konsernitilin limiittiin palkanmaksujen yhteydessä ja vuositasolla kesän hiljaiset myyntikuukaudet rasittavat tilapäisesti kassaa, joka kuitenkin normalisoituu tyypillisesti tavanomaisiin myyntikuukausiin perustuen.

Yhtiön suunnittelema investointien maltillinen kasvattaminen aiempiin toimintavuosiin verrattuna lisää toteutuessaan toimintaan sitoutuvan pääoman määrää. Kassavaikutus on käytännössä mahdollista hallita investointien etukäteisellä suunnittelulla.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos tot 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	4	4	0
+ toiminnan tuotot (+)	47 658	47 620	38
- toiminnalliset menot (-)	-47 316	-47 448	132
- investointien maksut kassasta (-)	-345	-172	-173
- lainojen lyhennykset (-)			0
- lainojen korot (-)			0
+ lainojen lisäykset (+)			0
Kassa jakson lopussa	1	4	-3

Toiminnan tuottoihin lisätty konsernitilin saldo.

2019 saldo 4,569 m€ ja 2018 2,937 m€.

Henkilöstö

Henkilöstön rakenne ja henkilömäärät vuoden 2018 lopun tilanteeseen verrattuna ilmenevät alla olevasta taulukosta. Henkilöstön kokonaismäärä on kasvanut vuoden 2019 aikana 29 työntekijällä. Vakinaisten henkilöstömäärä on kasvanut 18 ja määräaikaisten kasvanut 11 henkilöllä. Yhtiön henkilöstömäärä vaihtelee vuoden aikana muutamia prosenttiyksiköitä.

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	12/2018	12/2019	12/2018	12/2019	12/2018	12/2019
Ateria	333	332	27	25	360	357
Kiinteistö	190	206	7	9	197	215
Puhtaus	356	360	17	29	373	389
Sisäiset	12	11	2	1	14	12
Vantti	891	909	53	64	944	973

Henkilöstön lukumäärä (vakinaiset, keski-ikä ja palveluaika)

Toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten (= vakinaisten) prosenttiosuus henkilökunnasta on hieman alempi kuin vuoden 2018 lopun tilanteeseen verrattuna. Keskimääräinen palveluaika on hieman alentunut vaihtuvuuden seurauksena. Vantin henkilökunnan keski-ikä on hieman yli 47 vuotta.

	12/2018	12/2019
Vakinaisia henkilökunnasta	94,4 %	93,4 %
Keski-ikä	47,8v	47,5v
Keskimääräinen palveluaika	9,0v	8,2v

Henkilöstön sairauspoissaolo

Yhtiön sairauspoissaolojen kehitys on suotuisaa. Positiiviseen kehitykseen on pystytty vaikuttamaan mm. keskittymällä työturvallisuusjohtamiseen, tukemalla paluuta pitkiltä sairauslomilta ja lisäämällä ergonomiatietoisuutta.

Vuosi	Kuukaudet	S-poissaolo-%
2019	01 - 12	6,0
2018	01 - 12	6,9

Riskienhallinta

Yhtiö noudattaa Vantaan kaupunkikonsernin ohjeita ja konsernistrategiaa, osakeyhtiölakia sekä muuta toimintaansa koskevaa lainsäädäntöä. Konsernin sisäinen tarkastus ja tilintarkastajat valvovat ja tukevat osaltaan ohjeiden ja riskienhallinnan periaatteiden noudattamista. Riskienhallintasuunnitelmaan kirjattuja riskejä on arvioitu ensin johtoryhmän kesken ja sen jälkeen yhdessä yhtiön hallituksen sisällä toimivan Tarkastusvaliokunnan kanssa. Yhtiön hallitus vahvisti konsernin ohjeistuksen mukaisen yhtiön riskienhallintaohjelman viimeksi 27.11.2019. Yhtiö arvioi toimintaansa liittyviä riskejä säännöllisessä prosessissa puolivuositain.

Keskeisimmiksi yhtiön toimintaan liittyviksi riskeiksi on tunnistettu yhtiön liiketoimintamalliin ja kilpailukyvyyn ylläpitämiseen liittyvät asiat, uusien järjestelmien käyttöönottoon liittyvät haasteet sekä elintarvikehygieniaan ja erityisruokavalioihin liittyvät riskit. Yhtiön positiivinen tulos vuonna 2019 vahvisti yhtiön pääomarakennetta.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

Y-tunnus	0503417-0
Omistususuus	95,5 %
Hallituksen pj	Miikka Nieminen
Toimitusjohtaja	Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy on Vantaan kaupungin 95,5-prosenttisesti omistama yhtiö. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos on Vantaan Martinlaaksossa sijaitseva yksityinen kauppaoppilaitos, jonka käytössä ovat myös aputoiminimet Mercuria Business College ja Mercuria Business School. Yhtiö tarjoaa liiketalouden perustutkintoon (merkonomi) johtavaa koulutusta sekä ammatillisena peruskoulutuksena että ammattitutkintona. Lisäksi oppilaitos tarjoaa johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoa, lähiesiämiestyön ammattitutkintoa sekä yrittäjän ammattitutkintoa.

Lisätietoa Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksesta <http://www.mercuria.fi>

Kauppiaitten kauppaoppilaitos Oy				
Tunnusluvut	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Muutos tot ./ budj.	Toteuma 2018
Liikevoitto %	0,4	-2	2	-2
Opiskelijamäärät:				
Tavoitteelliset opiskelijavuodet	759	759	0	724
Toteutuneet opiskelijavuodet	794	760	34	715

Toimintaympäristö

Ammatillisen koulutuksen uutta lainsäädäntöä on toteutettu nyt kahden vuoden ajan. Muutokset ovat näkyneet erityisesti opetushenkilöstön työssä. Ryhmäkohtaisista lukujärjestyksistä on siirrytty henkilökohtaisiin opintopolkuihin. Rahoituslain uudistukset näkyvät valtionosuusrahoituksen ennakolimattomuutena. Rahoituksen erillishaut koskien mm. strategiarahoitusta ja valtion lisätalousarvion perusteella jaettavaa rahoitusta vaativat merkittäviä resursseja koulutuksen järjestäjiltä.

Hallitusohjelman oppivelvollisuuden pidentämistä koskevien linjausten toteuttamiseksi OKM on asettanut projektiryhmän, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen esitys siten, että uudistus tulee voimaan jo vuonna 2021. Maksuton toinen aste merkitsisi yhtiön talouteen merkittäviä kustannuspaineita. Toteutuessaan laajennettu oppivelvollisuus muuttaa myös yhtiön toimintaa ja eriyttää oppivelvollisuuteen kuuluvien nuorten ja aikuisten koulutukset. Oppivelvollisuuden pidentämisen vuoksi myös nykylainsäädännön mukainen rahoituslaki muutettaneen siten, että perusrahoituksen osuus jäädytettäisiin 70 %:iin, kun sen alun perin oli tarkoitus vuonna 2022 olla enää vain puolet rahoituksesta.

Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta tuli voimaan 1.1.2020. Laissa säädetään mm. julkisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon vaatimusten toteuttamisesta sekä tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta. Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa aloitettiin vuonna 2019 toimenpiteet, joilla varmistetaan vaatimusten täyttyminen laissa määritettyjen siirtymäaikaisten puitteissa. Suurimmat muutokset toteutetaan vuoden 2020 aikana, jolloin tiedonhallintayksiköiden on laadittava laissa määritelty tiedonhallintamalli. Tiedonhallintalailla on merkittäviä vaikutuksia yhtiön käytännön toimintaan. Tämän lisäksi muutostyöt vaativat myös taloudellisia resursseja.

Uusi työaikalaki tuli voimaan 1.1.2020 alkaen. Keskeisimmät muutokset liittyvät lain soveltamisalaan, työajan enimmäismäärän seurantaan sekä työajan käsitteeseen. Työajan määritelmä ei ole enää paikkasidonnainen, joten vanhan lain sanamuoto ”työpaikalla työnantajan käytettävissä” jää pois. Työnantajalla on velvollisuus seurata työaika. Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksessa tulkittiin uutta lakia siten, että lain soveltamisalan ulkopuolelle jäi hallinto henkilöstöstä vain toimitusjohtaja/rehtori. Työaikalakia ei myöskään sovelleta miltään osin opetushenkilöstöön. Yhtiössä on otettu käyttöön työajanseurantaan applikaatio, joka mahdollistaa seurannan myös etätöitä tehtäessä. Muuttuneista järjestelyistä käytiin yhteistoimintalain 6 luvun mukaiset neuvottelut.

Toiminta

Yhtiössä jouduttiin käymään yhteistoimintalain 8 luvun mukaiset neuvottelut maaliskuussa 2019, kun uusissa liiketoiminnan perustutkimusten perusteissa mm. kielten tuntimäärät vähenivät oleellisesti. Näiden yt-neuvotteluiden tuloksena yksi päätoiminen ruotsin opettaja jouduttiin irtisanomaan ja toinen osa-aikaistamaan, koska tunnit eivät enää riittäneet päätoimisuuteen.

Yhtiössä käytiin myös yhteistoimintalain 6 luvun mukaiset neuvottelut koskien vuosityöaikaan siirtymistä syksyllä 2019. Neuvotteluiden tuloksena päätettiin siirtää opetushenkilöstöä koskevaan vuosityöaikaan 1.1.2020 alkaen. Vuosityöaikajärjestelmässä opettajan työaika on 1500 tuntia 40 työviikon aikana. Työaika jakautuu kiinteään ja vastuutyöaikaan. Vastuutyön (nk. sitomaton työ) prosenttiosuudet vaihtelevat aikaisemmin käytössä olleiden opetusvelvollisuuksien mukaan (16 h, 18 h tai 19 h/viikko). Uusissa työsuhteissa vastuutyötä on aina 25 %.

Yhtiön strategian uudistustyötä toteutettiin suunnitelmien mukaisesti vuoden 2019 aikana. Tavoitteena on ollut kirkastaa nykyistä strategiaa sekä kehittää organisaatiota ja tiedolla johtamista. Erityisenä painopisteenä on työelämäyhteyksien vahvistaminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Yhtiö on käyttänyt strategiatyönä apuna Ramboll Oy:tä, jolla on vahva kokemus yhtiöiden strategiatyöstä. Strategiatyön yhtenä osana on myös käynnistetty yhtiön visuaalisen ilmeen uudistushanke.

Strategiatyön yhteydessä on käyty keskustelua myös yhtiön toiminimestä. Virallisesti yhtiön tulee käyttää nimeä Kauppiaitten Kauppaoppilaitos, vaikka yhtiön järjestämä koulutustoiminta tunnetaan Mercuria -nimellä. Visuaalisen ilmeen ja logon uudistuksen yhteydessä yhtiö on lisännyt sanan Mercuria yhtiön toiminimen eteen (Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitos). Toiminimen muutos on tarkoitus käsitellä kevään 2020 yhtiökokouksessa.

Oppivelvollisuuden laajentaminen 18 ikävuoteen tulee vaikuttamaan yhtiön toimintakulttuuriin ja talouteen merkittävästi. Lakiuudistus tulisi voimaan jo ensi kevään yhteishaussa 2021.

Taloudellinen katsaus

Tilikausi 1.1.-31.12.2019 oli taloudellisesti vuotta 2018 parempi. Valtionosuusrahoitus on kääntynyt nousuun tavoitteellisten opiskelijavuosien nousun myötä. OKM myönsi yhtiölle rahoitusta 759 opiskelijavuoden perusteella. Vuonna 2018 tavoitteelliset opiskelijavuodet olivat 724. Perusrahoituksen osuus oli edelleen korkea, 90 % rahoituksesta, joten muiden rahoituselementtien vaikutus oli vähäinen. Tilanne muuttuu kuitenkin vuonna 2020, kun perusrahoituksen osuus laskee 70 %:iin ja suoritus- sekä vaikutusrahoituksen merkitys lisääntyy. Muutos on yhtiölle suotuisa ja parantaa tulo-rahoituksen tilannetta entisestään.

Hankerahoja kirjattiin tulokseen budjetoitua enemmän. Vuonna 2019 oli käynnissä kaksi merkittävää Erasmus+ hanketta, joista tuloutettiin yli 150 000 euroa. Kasvaneen opiskelijamäärän myötä myös opetuspalveluiden osat ylittivät talousarvion. Muilta osin kustannukset eivät poikenneet merkittävästi arvioidusta.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos anoi Opetus- ja kulttuuriministeriöltä strategiarahoitusta ja sitä myönnettiin 66 000 euroa työelämäyhteistyön kriittisten pisteiden ja HOKS-prosessin kehittämiseen. Rahoitus käytettiin kokonaisuudessaan vuoden 2019 aikana.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Ero tot 2019 ./. Bud 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	6 453	6 181	272	6 372	81
Materiaalit ja palvelut	-442	-317	-125	-349	-93
Henkilöstökulut	-3 759	-3 838	79	-3 817	58
Kiinteistöomaisuuden hoitokulut	-787	-760	-27	-822	35
Poistot ja arvonalentumiset	-494	-470	-24	-467	-27
Liiketoiminnan muut kulut	-951	-934	-17	-1 069	118
Liiketulos	20	-138	158	-152	172
Rahoitustuotot	8	0	8	9	-1
Rahoituskulut	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	28	-138	166	-143	171

Investoinnit

Vuonna 2019 toteutettiin seuraavat investoinnit:

- Sähkötekniikka/ryhmäkeskusten modernisointi 97 982 euroa
- IV-koneiden uusimisia 23 746 euroa
- Kiinteistöautomaation modernisointi 26 526 euroa
- Muut investoinnit yhteensä 53 951 euroa
- Yhteensä: 202 205 euroa

Merkittävimmit tulevaisuuden investoinnit liittyvät Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:n koulurakennuksen kunnostamiseen. PTS-suunnitelman mukaisesti jaksolle 2020 – 2023 ajoittuu luokkien peruskorjauksia noin 450 000 euroa, IV-järjestelmien peruskorjauksia noin 590 000 euroa, sähkötekniisiä korjauksia noin 530 000 euroa, WC-tilojen pintaremontteja noin 130 000 euroa, valmistuskeittiön laitteiden uusimisia noin 80 000 euroa sekä muita pienempiä kaluste- ja laiteinvestointeja.

Kaikki investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella tai edellisten tilikausien voittovaroilla.

1 000 eur	Toteuma 2019	Ennuste 2019	Toteuma 2018	Muutos enn. 2019 ./. Tot. 2018
Pysyvät vastaavat	10 557	10 557	10 859	-302
Leasing-vastuut kauden lopussa	68	68	89	-21
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0
Oma pääoma	16 954	16 954	16 926	28
Taseen loppusumma	18 063	18 063	17 665	398
Henkilöstö lkm	55	55	56	-1

Rahoitus

Yhtiön tulorahoituksen perustana on edelleen valtionosuusrahoitus, jonka osuus on yli 80 % tulovirrasta. Hanke- rahoituksen merkitys on noussut viime vuosien aikana, ja se kattaa nyt noin 5 % tuloista, vuokratulojen osuus on noin 10 %. Valtionosuusrahoitus sekä kuukausittain saatava Martinlaakson lukion vuokratulo luovat pohjan tasaiselle tulovirralla.

Yhtiön tavoitteena on ollut valtionosuusrahoituksen tason nostaminen haastavien vuosien 2018 ja 2019 jäl- keen. OKM:n päätökseen perustuvat tavoitteelliset opiskelijavuodet ovat nousseet tasaisesti ja vuoden 2020 valtionosuusrahoituksessa on saavutettu jälleen riittävä tulorahoitustaso.

Vuonna 2019 yhtiön kassavarat kasvoivat, vaikka tilikauden tulos oli lähellä nollaa. Syynä tähän oli tavanomaista alhaisempi investointitaso. Vuonna 2020 investoinnit jälleen kasvavat. Vuodesta 2020 alkaen valtionosuusra- hoituksessa painottuu myös suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus, mikä suosii Kauppiaitten Kauppaoppilaitosta. Kasvun edellytyksenä on hyvät tulokset läpäisyssä ja saaduissa palautteissa.

Vuosina 2020 ja 2021 kassavarojen ennakoidaan pysyvän vuoden 2019 tasolla, mikäli vuoden 2021 investoinnit noudattavat PTS-suunnitelmaa. Yhtiön maksuvalmius on säilynyt hyvällä tasolla eikä sillä ole pitkäaikaista vel- kaa.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos tot 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	6 702	7 515	-813
Kassa jakson lopussa	7 444	6 702	742

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 55 (56 vuonna 2018) työntekijää. Työsuhteista 87 % on pysyviä ja 13 % määräaikaisia. Henkilöstöstä 65,6 % on naisia ja 34,4 % miehiä. Henkilöstön keski-ikä on noin 48,3 vuotta. Vuonna 2019 sairauspoissaolot olivat keskimäärin 5 päivää / henkilötyövuosi. Yhtiössä on pitkäai- kaisia työsuhteita ja keskimääräinen palvelusaika on 11,7 vuotta.

Henkilöstön vaihtuvuus on ollut aiempaa suurempaa vuosina 2018 ja 2019. Osin tämä johtuu eläköitymisestä, yt-neuvotteluista ja uudenlaisesta opettajuudesta, jonka vuoksi osa on hakeutunut muihin tehtäviin. Yhtiön uudessa strategiassa yksi painopistealue on henkilöstön osaamisen lisääminen ja työnhyvinvoinnin tukeminen. Strategian mukaisesti vuonna 2020 tehdään henkilöstön osaamiskartoitukset ja kehittämissuunnitelmat. Lisäksi käynnistämme yhteisöllisyyttä tukevia toimenpiteitä. Tarkoitus on myös laatia toimenkuvat, jotka selkiyttävät vastuita ja työnjakoa.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty osakeyhtiön hallituksessa 1.12.2016. Riskienhallintasuunnitelman päivitys on käsitelty osakeyhtiön hallituksessa 10.12.2019.

Keskeiset riskit ja niihin varautuminen:

1. Rahoituspäätökset ja valtionosuusrahoituksen tason vaihtelut
 - uudet tulonlähteet
 - opiskelijavuosimäärän kasvattaminen
 - kustannustason seuranta
 - strategiarahoitus
2. Vetovoimariski
 - markkinointitoimenpiteet
3. Henkilöstön sitoutuminen ja jaksaminen
 - työhyvinvointi- ja työterveyspalvelut
 - työnohjauspalvelut
 - koulutus
 - tiimiorganisaatio
4. Kaupan alalla tapahtuvien muutosten ennakointi
 - aktiivinen yhteistyö elinkeinoelämän kanssa
 - toimiminen verkostoissa.

Kaunialan Sairaala Oy

Y-tunnus	2048815-4
Omistususuus	100 %
Hallituksen pj	Kirsi-Marja Lievonen
Toimitusjohtaja	Mervi Ahlroth

Kaunialan Sairaala on toiminut vuodesta 1946 lähtien ja tällä hetkellä se tarjoaa kuntoutuspalveluja ja pitkäaikaishoitoa laajalle asiakaskunnalle. Sairaalan palvelut vastaavat monien eri ikäisten ja eri tilanteessa olevien asiakkaiden kuntoutus- ja hoitotarpeisiin.

Toimintaympäristö

Sote-uudistuksen eteneminen ja toteutuminen vaikuttavat merkittävästi yhtiöön palvelujen tuottajana.

Toiminta

Yhtiön osakeomistus on siirtynyt kuluneen vuoden aikana Vantaan kaupungille siten, että kaupunki omisti 6.5.2019 osakkeista 85% ja 1.11.2019 100%, minkä seurauksena yhtiö on siirtynyt osaksi Vantaan kaupunkikonsernia. Tämä vaikuttaa mm. hankintoihin/kilpailutusvelvoitteeseen.

Kuntoutuspalveluiden määrä on kasvanut merkittävästi ja tehostetun asumispalvelun laajentaminen on käynnistetty.

Taloudellinen katsaus

Henkilöstökulut ovat nousseet yli budjetoidun, koska kuntoutuksen laajentumisen myötä on tarvittu lisää lääkäri- ja hoitajaresursseja. Lisäksi kesäsijaisten hankintaa on lisätty edellisvuodesta.

Tilikauden 2019 tulos (-98 000 euroa) on selvästi huonompi kuin budjetoitu (+5 000 euroa), mutta parempi kuin 2018 (-151 000 euroa). Tilikauden 2018 tulokseen vaikutti kertaluoteinen korvauserä, jonka seurauksena tilikausi oli tappiollinen. Liiketoiminnallisesti vuosi 2019 oli näin ollen edeltänyttä vuotta heikompi.

Tuottoja ajalla 1-12/2019 on ennakoitua vähemmän, koska kannattamattomampien palveluiden suhteellinen osuus koko palvelutuotannosta on kasvanut.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Ero tot 2019 ./. Bud 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	20 359	19 299	1 060	20 082	277
Materiaalit ja palvelut	-2 153	-1 914	-239	-1 990	-163
Henkilöstökulut	-14 499	-13 220	-1 279	-13 819	-680
Kiinteistöomaisuuden hoitokulut	-1 995	-2 380	385	-2 678	683
Poistot ja arvonalentumiset	-102	-150	48	-124	22
Liiketoiminnan muut kulut	-1 703	-1 630	-73	-1 668	-35
Liiketulos	-93	5	-98	-197	104
Rahoitustuotot			0	46	-46
Rahoituskulut			0		0
Verot	-5		-5		-5
Tilinpäätössiirrot			0		0
Kokonaistulos	-98	5	-103	-151	53

Investoinnit

Yhtiöllä ei ole merkittäviä meneillään olevia investointeja. Ajankohtaisia ovat:

- Uusitun hoitajakutsujärjestelmän laajentaminen v. 2020 – 2021 n. 100 000 euroa
- IT-palvelinympäristön uusiminen / pilvipalveluun siirtyminen v. 2021 n. 200 000 euroa
- ICT-päätelaitteiden, sovellusten, kulunvalvontajärjestelmän osien ym. uusiminen 2020 – 2021, yht. n. 230 000 euroa
- Hoito- ja kuntoutuskaluston/ välineiden uusimisia n. 34 000 euroa v. 2020
- Siivous- ja keittiölaitteiston uusimisia n. 13 000 euroa v. 2020
- Kaikki rahoitetaan tulorahoituksella (leasing-rahoitus aina kuin mahdollista)

1 000 eur	Toteuma 2019	Ennuste 2019	Toteuma 2018	Muutos enn. 2019 ./. Tot. 2018
Pysyvät vastaavat	189	189	239	-50
Leasing-vastuut kauden lopussa	504	504	473	31
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0
Oma pääoma	109	109	207	-98
Taseen loppusumma	3 289	3 289	4 257	-968
Henkilöstö lkm	247	247	251	-4

Rahoitus

- Oma pääoma ja omavaraisuusaste matalat ja riskirajoilla.
- Maksuvalmius 1.0 mutta kassa käy riskirajoilla aina vuoden lopussa maksettaessa vuokra kertasuorituksena Vantaan tilakeskukselle.
- Kassa- ja rahoitustilanteen tervehdyttämiseksi palvelun hinnoittelu on saatava tavoitetasolle (omakustannushinta + 5% kate).

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos tot 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	1 820	707	1 113
+ toiminnan tuotot (+)	20 359	19 755	604
- toiminnalliset menot (-)	-21 201	-18 576	-2 625
- investointien maksut kassasta (-)			0
- lainojen lyhennykset (-)			0
- lainojen korot (-)			0
+ lainojen lisäykset (+)			0
Kassa jakson lopussa	978	1 886	-908

Henkilöstö

Vuoden 2019 lopussa vakituista henkilöstöä oli 247 ja määräaikaista henkilöstöä oli 48. Suurin henkilöstöryhmä on lähihoitajat (57%). Muita ovat sairaala-apulaiset, sairaanhoitajat, terapiahenkilöstö, tukipalvelut (keittiö, kiinteistöhuolto, talous ja hallinto ym.). Lähtövaihtuvuus (irtisanoutumiset, ei sis. eläkkeet tms.) 12%.

Riskienhallinta

Hallitus on käsitellyt yhtiön riskitekijöitä 10.12.2019 kokouksessaan ja tunnistanut mm. yhtiön rahoitukseen, kiinteistöön sekä soteuudistukseen liittyviä riskejä.

A-tulkkauk Oy

Y-tunnus	2103384-8
Omistusosuus	99,7 %
Hallituksen pj	Jaakko Niinistö
Toimitusjohtaja	Susanna Taipale-Vuorinen

Yhtiön toimialana on tulkkauk- ja kääntämispalveluiden sekä niitä tukevien toimintojen, kuten koulutuspalvelujen tuottaminen sen omistajina oleville julkisille hankintayksiköille.

Toimintaympäristö

Asioimistulkkauksen toimintakenttä on viime vuosina ollut voimakkaassa murroksessa. Toimialalla vallitsee voimakas hintakilpailu. Kilpailijat ovat tuoneet markkinoille uusia tuotteita tukemaan uudenlaisia asioimistulkkauksen muotoja. Toimintakentän muutokset jatkuvat myös seuraavien vuosien aikana. Yhtiö kehittää ja tehostaa omaa toimintaansa käyttämällä hyväksi digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Yhtiö panostaa tuotekehitykseen, laatu järjestelmään ja tekniseen kehittämiseen. Yhtiö on saanut ISO 9001 sertifikaatin.

Toiminta

Yhtiö tuottaa palveluita yhtiön omistajille. Yhtiön omistajina ovat Vantaan kaupunki, Helsingin kaupunki, HUS-kuntayhtymä, Espoon kaupunki ja Keravan kaupunki. Yhtiön tuottamien tulkkaustuntien määrät ovat olleet kasvussa. Vaikka maahanmuuton osalta ei tällä hetkellä tapahdu samanlaista kasvua kuin aikaisempina vuosina, tulkkaustuntien määrän kokonaiskasvu koko vuoden aikana on odotettua voimakkaampaa. Yhtiö on pilotoinut uusia tuotteita ja kilpailuttaa kumppaniksi uusia palveluntuottajia. Yhtiön on määritellyt muutokset nykyiseen tietojärjestelmään siten, että päivitetty järjestelmä on ollut käytössä 1.1.2019 alkaen. Tällä on merkittävä vaikutus asiakaspalvelun tuottamiseen asiakkaille. Tämä muutos mahdollistaa uusien toimintojen käyttöönoton.

Taloudellinen katsaus

Yhtiön taloudellinen tulos on kehittynyt ennakoitua paremmin. Tämä on ollut mahdollista tulkkauskertojen kasvun johdosta ja kasvattanut kokonaismyyntiä odotettua voimakkaammin. Tulkkauskerrat kasvavat, koska yhtiö on ottanut käyttöön uusia tuotteita tulkkausvälineisiin ja -tapoihin. Talousarviossa tulkkaustuntien määrän on arvioitu kasvavan 2 %, mutta toteutunut kasvu oli kuitenkin 12%. Yhtiö seuraa jatkossa ensisijaisesti tulkkauskertojen määrää ja toissijaisesti tulkkaustuntien määrää. Yhtiö on pystynyt hillitsemään hallinnon kulujen kasvua, mikä on mahdollistanut yhtiön hyvän tuloksen.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Toteuma 2019	Budjetti 2019	Ero tot 2019 ./. Bud 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019./. 2018	Budjetti 2020
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	7 982	7 250	732	6 882	1 100	8 010
Henkilöstökulut	-4 828	-4 835	7	-4 589	-239	-5 051
Materiaalit ja palvelut	-1 720	-1 366	-354	-1 241	-479	-1 652
Liiketoiminnan muut kulut	-864	-888	24	-872	8	-883
Poistot	-167	-154	-13	-119	-48	-112
Liiketulos	402	7	396	61	342	312
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Verot	-80	-2	-78	-14	-66	-78
Kokonaistulos	321	5	318	47	276	234

Investoinnit

Yhtiö on rahoittanut tietojärjestelmiin kohdistuneet investoinnit tulorahoituksella. Tämän vuoden osalta yhtiö ei toteuta uusia investointeja. Tulevien vuosien osalta investointien määrät ovat riippuvaisia digisuunnitelman toteuttamisesta.

1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
Investoinnit (netto)	121	101	20
Oma pääoma	1 723	1 401	322
Taseen loppusumma	2 982	2 449	533
Henkilöstö lkm	22	22	0

Rahoitus

Yhtiö kassa ja rahoitustilanne on hyvä. Yhtiön tulee jatkossa pohtia, miten tulevina vuosina toteutetaan ja rahoitetaan uusien toimintamallien tekniset ratkaisut.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	1 653	1 086	567
+ toiminnan tuotot (+)	7 463	7 369	94
- toiminnalliset menot (-)	-6 809	-6 793	-16
- investointien maksut kassasta (-)	-137	-9	-128
Kassa jakson lopussa	2 170	1 653	517

Henkilöstö

Vakituinen henkilöstö on 22 henkilöä.

Vuokratyövoima, 1 henkilöä (31.12.2019)

Toimitusjohtaja, sivutoiminen

Tulkit ja kääntäjät, noin 350 henkilöä

Yhtiön henkilöstössä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen.

Riskienhallinta

- tietojärjestelmäinvestoinnit, riittävä panostus ja projektien seuranta
- tietosuojalainsäädännön muutokset, sopimusten uudistaminen ja perehdytys
- omistaja-asiakkaiden ostojen pysyminen omassa yhtiössä, aktiivinen keskustelu ja kilpailukykyiset hinnat
- henkilöriskit, asian tiedostaminen

Yhtiön hallitus on hyväksynyt suunnitelman.

Vantaan Työterveys Oy

Y-tunnus	0943497-2
Omistususuus	100 %
Hallituksen pj	Pia Viskarinen-Soutamo
Toimitusjohtaja	Hanna Heiskanen

Toimintaympäristö

On todennäköistä, että työterveyshuollon palvelutuottajien palvelukonseptit, tuotteistus ja ansaintalogiikka tulevat lähivuosina muuttumaan merkittävästi. Vantaan Työterveys on lähtenyt tähän muutokseen jo nyt mukaan toiminnan digitalisaation ja uudenlaisten työterveyshuollon palveluiden kehittämiseksi

- Sote -ja maakuntauudistuksen kaatuminen ja uuden hallituksen linjaukset tulevaisuuden sote-ratkaisuista ja työterveyshuollon asemasta avoimena
- Kelan korvausuudistus 1.1.2020 alkaen mahdollistaa ennaltaehkäisevän toiminnan lisäämistä yritysysteistyössä
- Yhteiskunnallisesti työhyvinvoinnin ja työkykyisyyden tukemisen merkitys yrityksille kasvaa, jolloin työterveyshuollon rooli palautumisen ja työhyvinvoinnin edistäjänä korostuu
- Yhtiöt odottavat työkykyjohtamisen kumppanuutta työterveyshuollon palveluntuottajilta
- Etäpalvelut ja erilaiset sähköiset ratkaisut lisääntyvät
- Verkostoissa toimiminen lisääntynyt, toimijoiden väliset yhdyspinnat kehittyneet
- Toimiala kaipaava uusia asiakaslähtöisiä innovaatioita

Pääkaupunkiseudulla on kova kilpailu työterveyshuollon palveluista. Yhtiö on pääkaupunkiseudun edullisin toimija pienyrityksille ja yhdistyksille. Työterveyshuollon todellista hintaa on kuitenkin vaikea arvioida, koska isojen toimijoiden osalta annetaan merkittäviä alennuksia isoille asiakkaille.

Toiminta

Painopisteenä ensimmäisellä vajaalla tilikaudella oli toteuttaa liikelaitoksen yhtiöityminen huolellisesti varmistuen asiakkaille mahdollisimman sujuva palveluiden jatkuvuus. Aloitimme myös uuden palvelun, hoidon tarpeen arvioinnin syksyllä. Yhtiössä on laadukas sisäinen ja ulkoinen auditointiprosessi, ja yhtiöllä on arvostettu laatusertifikaatti 9001/2015 työterveyshuollon toiminnasta. Valmistelimme uuden toimipisteen avaamista Värehtäntäkadulle. Uusi toimipiste avattiin 2.1.2020, ja samanaikaisesti suljettiin sekä Tikkurilan että Myyrmäen toimipisteet. Muutot ja toimipisteen avaus sujuivat suunnitellusti.

Yhtiön sisäistä ja ulkoista viestintää on lähdetty kehittämään uudistamalla nettisivut ja asiakaskirjeet.

Vantaan Työterveys Oy odottaa liikevaihdon ja asiakasmäärän kasvavan maltillisesti.

Päättäjäasiakastytytyvyyden sekä palveluiden kehittäminen pääkaupunkiseudun yrittäjien ja yhteisöjen tarpeeseen on keskiössä. Asiakkaista ja pääkaupunkiseudun kuntien edustajista koostuva neuvottelukunta aloittaa toiminnan keväällä 2020.

Kasvupotentiaali on Keravan kaupungin yritystyöterveyshuollon siirtämisessä yhtiön vastattavaksi. Lisäksi yhtiön osaamisen hyödyntäminen työttömien terveystarkastuksiin ja työkyvynarviointeihin olisi luontevaa. Selvitetään mahdollisuutta aloittaa yhtiönä uusi liiketoiminta työttömien palveluiden osalta.

Yhtiön menestymisen kannalta on tärkeää saada yhtiön liiketoiminta kasvuun. Vuonna 2020 on kuitenkin tärkeää ensin keskittyä perusasioiden kuntoon laittamiseen, jotta yhtiö on kyvykäs kasvamaan. Sähköinen laskutus ja laskuarkistot sekä sähköistetty asiakkaaksituloprosessi ovat isoimpia hankkeita vuodelle 2020. Vuodelle 2021 on tärkeää saada nykyaikaisemmat etäpalvelut käyttöön.

Taloudellinen katsaus

Palveluostot ja henkilöstömenot alittivat budjetin. Erityisesti menopuolta pyrittiin hillitsemään.

Vantaan Työterveys Oy teki voitollisen tuloksen, liikevoitto oli 106 000 euroa. Talousarvion mukainen ennuste oli - 40 000 euroa. Voitollinen tulos johtui palveluostojen ja henkilöstömenojen budjetin alituksesta.

Tuloslaskelma 1 000 eur	Ero			Muutos	
	Toteuma 2019	Budjetti 2019	tot 2019 ./. Bud 2019	Toteuma 2018	2019 ./. 2018
Liikevaihto ja liiket. muut tuotot	3 339	3 301	38	5	3 334
Materiaalit ja palvelut	-1 237	-1 301	64	0	-1 237
Henkilöstökulut	-1 512	-1 551	39	0	-1 512
Kiinteistöomaisuuteen hoitokulut	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-16	0	-16	-5	-11
Liiketoiminnan muut kulut	-467	-485	18	-1	-467
Liiketulos	107	-36	142	-1	108
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	0	-4	4	0	0
Verot	-21	0	-21	0	-21
Tilinpäätössiirot	0	0	0	0	0
Kokonaistulos	85	-40	125	-1	87

Investoinnit

Hallitus on päättänyt yhtiön poistosuunnitelman

- Aineeton omaisuus poistetaan 4 vuoden tasapoistoilla
- Aineellinen omaisuus poistetaan 25 % menojäännöspoistoilla
- Muut pitkävaikutteiset menot poistetaan 5 vuoden tasapoistoilla

Meneillään olevat investoinnit:

- Väritehtaankadun kalustaminen ja ict-ratkaisut 40 000 euroa
- Laskutusliittymän projektiin liittyvät kehittämistyöt 45 000 euroa

Tulevat investoinnit:

- Sopimusprosessin sähköistäminen 25 000 euroa
- Toimipisteiden kalustaminen 20 000 euroa.

1 000 eur	Toteuma 2019	Ennuste 2019	Toteuma 2018	Muutos enn. 2019 ./. Tot. 2018
Pysyvät vastaavat	107	100	0	100
Leasing-vastuut kauden lopussa	0	0	0	0
Lainat kauden lopussa	0	0	0	0
Oma pääoma	1 184	1 059	7	1 051
Taseen loppusumma	2 346	2 000	7	1 993
Henkilöstö lkm	68	68	0	68

Rahoitus

Kassa- ja rahoitustilanteen oletetaan pysyvän stabiilina, olettaen että liiketoiminnan myynti kehittyy positiivisesti. Investoinnit on pystytty rahoittamaan kassavaroin. Ei näköpiirissä tarvetta lainarahoitukselle.

Kassavirta 1 000 eur	Toteuma 2019	Toteuma 2018	Muutos tot 2019 ./. 2018
kassa jakson alussa	7	3	4
+ toiminnan tuotot (+)	1 109	5	1 104
- toiminnalliset menot (-)	-2 084	-1	-2 084
- investointien maksut kassasta (-)	-32	0	-32
- lainojen lyhennykset (-)	0	0	0
- lainojen korot (-)	0	0	0
+ lainojen lisäykset (+)	0	0	0
+ maksullinen oman pääoman lisäys (+)	1 000	0	1 000
Kassa jakson lopussa	0	7	-7

Henkilöstö

Vantaan Työterveys -liikelaitoksen henkilöstö siirtyi vanhoina työntekijöinä yhtiöön 1.8.2019 alkaen. Henkilökuntaa oli vuoden 2019 lopussa 68 henkilöä. Lisäksi yhtiössä on vuokralääkäreitä ja vuoden 2020 alusta on mahdollisuus työskennellä yhtiössä myös ammatinharjoittajana. Henkilöstökulut olivat 1,51 milj. euroa. Vuokralääkäreiden kustannukset olivat noin 535 000 euroa. Henkilöstö- ja vuokralääkärikulut toteutuivat budjetoidun mukaisesti. Kilpailu muiden alan toimijoiden kanssa työterveyshuollon henkilöstöstä on lisääntynyt. Henkilöstön osaamisen kehittäminen on tärkeässä roolissa myös tulevaisuudessa. Yhtiön työhyvinvoinnin kehittämiseksi perustettiin työhyvinvointi- ja yhteistoimintaryhmä.

Työehtosopimus muuttuu Avaintes-sopimukseksi 1.4.2020. Tässä yhteydessä myös tarkastetaan yhtiön palkkoja. Tavoitteena on saada hieman kilpailukykyisemmät palkat. Erityisesti työterveyslääkäreiden palkkoja on tärkeää saada korotettua. Kilpailu hyvistä osaajista on iso haaste ja tätä myöten palkkakehitys on tärkeä osa sitouttamista.

Riskienhallinta

Riskienhallintasuunnitelmaa on käsitelty sekä joulukuun 2019 että tammikuun 2020 hallituksen kokouksessa. Riskienhallintasuunnitelma hyväksyttiin 20.1.2020.

Yhtiö toimii vahvasti säännellyllä toimialalla ja riskienhallinta on kiinteä osa strategista ja operatiivista johtamista. Erityisesti lainsäädäntöuudistukset, esim. kuntalaki sekä mahdollinen maakunta- ja soteuudistus luovat työterveyshuollon toimintakentälle merkittäviä muospaineita, epävarmuutta sekä vastaavasti mahdollisuuksia. Toimialan palveluiden kysyntään voi vaikuttaa asiakkaiden taloudellinen tilanne. Lisäksi toimialan kilpailu voi lisätä hinnoittelupaineita.

Yrityksen toimintaan liittyviä strategisia-, operatiivisia-, taloudellisia- ja vahinkoriskejä hallitaan toimintamallien ja prosessien jatkuvalla kehittämisellä. Yhtiössä suoritetaan jatkuvaa toimintaympäristön ja oman toiminnan riskienarviointityötä mm. vaikutustenarvioinnit, toimintaympäristön analyysit ja eri toimintojen raportoinnit (mm. talous, asiakkuudet, palautteet). Johtamista ja työterveyshuollon työn riskienhallintaa toteutetaan laatu-järjestelmään kirjattujen menettelyohjeiden avulla ja auditointiin liittyvällä johdon katselmuksella.

Targetor Pro-ohjelmaan on kirjattu keskeiset ja tärkeimmät riskit ja niihin varautuminen.

1.6.5 Vantaan kaupungin keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryhteisöille asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2019–2022. Vuodelle 2019 keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryrityksille asetettiin yhteensä 31 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisöjen raportoinnin mukaan 21 täysin, 5 tavoitetta toteutui osittain ja 4 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi yhden tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä valmiina.

VANTAAN KAUPUNGIN MERKITTÄVIEN TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA 1.1.-31.12.2019

Konsernistrategian mukaan tytäryhtiöiden strategista suunnittelua ohjaa kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy mahdolliset tytäryhtiöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Yhtiö	Taloudelliset tavoitteet, selitys	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Toteuma 2017	Vertailuvuoden toteuma 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Keskeiset toimenpiteet	Mittarin tilanne 31.12.2019	Tavoite toteutuneeksi: Täysin/ osittain/ ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan Energia Oy konserni	Konsernin liikevoitto *	meur	54,8	47,1	46,4		58,9	Toteutui täysin	Vert. kelp. Liikevoitto v. 2019 on 49,8 M€
	Konsernin sipo% *	%	11 %	9 %	8 %		10 %	Toteutui täysin	
	Omavaraisuusaste *	%	42 %	39 %	41 %		41 %	Toteutui täysin	
	Toimitushäiriöt sähkö *	h/as/a	0,09	0,03	0,2		0,02	Toteutui täysin	
	Uusiutuva energia koko energiatuotannosta (vesivoima, tuulivoima, bioenergia, jäte-energia) *	%	34	37	30		53,8	Toteutui täysin	Jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppapapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseseen 2015.
	Muu päästökauppapapa energia koko energiatuotannosta (ydinvoima, jäte-energia)*	%	21	19	23		20,7	Toteutui osittain	Jätteellä tuotettu energia on jaettu 50% uusiutuviin ja 50% muuhun päästökauppapapaaseen perustuen tilastokeskuksen polttoaineluokitukseseen 2015.
	Henkilöstötyytyväisyys*	3,7 (1-5)	3,3	3,3	3,7		3,5	Toteutui osittain	
	Työturvallisuus*	Tapaturmataajuus	18,5	9,4	0		4,7	Nollatapaturma tavoitteeseen ei päästy	Tapaturmataajuus mittaushistorian matalin arvo

Yhtiö	Taloudelliset tavoitteet, selitys	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Toteuma 2017	Vertailuvuoden toteuma 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Keskeiset toimenpiteet	Mittarin tilanne 31.12.2019	Tavoite toteutunee: Täysin/ osittain/ ei lainkaan	Lisäselitykset
VAV Yhtymä Oy-konserni	Tulostavoite	eur	190496	-240003	Vähintään 0		459514	Toteutui täysin	ARA-lainsäädännön omakustannusperiaate
	Asuntotuotantotavoite	kpl	355	179	320		357	Toteutui täysin	
	Korjaustoiminnan tavoite	M€	21,7	21,5	22,6		27,1	Toteutui täysin	Korjaustarve kasvava
	Työhyvinvointikyselyn tulos kaikilta osa-alueilta		Yli keskiarvon	Tyhy-kysely toteutetaan joka toinen vuosi	Väh. Vertailu-aineiston keskiarvon		Yli Elon vertailuaineiston keskiarvon eli 3,93	Toteutui täysin	Verrataan eläkevakuutusyhtiö Elon vertailuaineistoon, asteikko 1 - 5
	Energiankulutuksen vähentäminen	kWh /m3	43,4	43,8	42,4		44,3	Ei toteutunut	Perusparannuksia tehdään vasta 20-luvun alussa
VTK Kiinteistöt Oy-konserni	VTK Kiinteistöt Oy:n tulos	1000 eur	2 215	3 507	Positiivinen		3 902	Toteutui täysin	
	Omavaraisuusaste	%	26	22,5	20		25,6	Toteutui täysin	Sis. leasingvastuut
	VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokratiohjeiden vuokrausaste	%	90	92	90		95	Toteutui täysin	
	VTK Kiinteistöt Oy: Energiankulutuksen vähentäminen	0,5 % 2017 vuoden tasosta	27 163 Mwh	25 969 Mwh	27 027 Mwh		27 197 Mwh	Ei toteutunut	

Yhtiö	Taloudelliset tavoitteet, selitys	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Toteuma 2017	Vertailuvuoden toteuma 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Keskeiset toimenpiteet	Mittarin tilanne 31.12.2019	Tavoite toteutuu: Täysin/ osittain/ ei lainkaan	Lisäselitykset
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Toiminnan tehostuminen vähintään	%	2,20 %	2,40 %	2,00 %	Hinnanalenukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäävät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti	4,10 %	Toteutui täysin	
	Asiakastytyytyväisyys	Numeerinen 1-5	3,81	3,72	4,25	Toimenpiteet asiakastapaamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatuksierrokset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa	N/A	N/A	Kyselyä ei ole vielä tehty. Kysely tehdään maaliskuun aikana
	Toiminnan laatu (toimipistekohtaiset laatuksierrokset)	Numeerinen 1-5	4,82	4,84	4,5	Laatuksierrokset ja niillä esiin nousseiden korjaavien toimenpiteiden tekeminen	4,77	Toteutui täysin	
	Henkilöstötytyytyväisyys	Numeerinen 1-5	3,34	3,45	3,7	Toiminta- ja johtamiskulttuurin kehittämisohjelma, työhyvinvointisuunnitelma	3,4	Toteutui osittain	
	Sairauspoissaolot %	%	8,11 %	6,90 %	6,80 %	Työhyvinvointisuunnitelma, aktiivisen välittämisen malli, työ kuntokeskustelut	6,00 %	Toteutui täysin	

Yhtiö	Taloudelliset tavoitteet, selitys	Tavoitteen mittari (eur, %, kpl, skaala yms.)	Toteuma 2017	Vertailuvuoden toteuma 2018	Mittarin tavoitetaso 2019	Keskeiset toimenpiteet	Mittarin tilanne 31.12.2019	Tavoite toteutuu: Täysin/ osittain/ ei lainkaan	Lisäselitykset
A-Tulkaus Oy	Yhtiön taloudellinen tulos	Yhtiön tulos on positiivinen	135662	312000	Yhtiön tulos on positiivinen		321 000	Toteutui täysin	
	Tulkaustuntien määrä	Toteutuneet tunnit	102000	114192	kasvaa +2%		12 %	Toteutui täysin	
	Käännössivujen määrä	Toteutuneet sivut	17269	12276	kasvaa +2%		-29 %	Ei toteutunut	
	Viranomaisasiakkaan tyytyväisyys	Asteikko 1-4	3,1	3,1	3,1		3,2	Toteutui täysin	
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Nettotulos	eur	222443	-143653	50000	Tulorahoitus, säästötoimenpiteet	27909	Toteutui osittain	
	Opiskelijavuodet	kpl	-	730	780	Läpäisy	794	Toteutui täysin	
	Työelämäpalaute	Asteikko 1-5	4,4	4,4	4,4	Toiminnan laatu	4,3	Toteutui osittain	
	Opiskelijapalaute (ns. amisपालातेक्येय)	nps-indeksi	-	81	50	Toiminnan laatu	59	Toteutui täysin	
	Henkilöstön tyytyväisyys	nps-indeksi	-	59	50	Hyvinvointi, selkeät prosessit	77	Toteutui täysin	

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote- ja maakuntauudistus on suurimpia hallinnon ja toimintatapojen uudistuksia, jota Suomessa on koskaan tehty. Tämä merkittävä rakenteellinen uudistus tulee toteutuessaan vaikuttamaan merkittävästi myös Vantaan kaupunkikonserniin.

Vantaan kaupunkikonsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia tullaan edelleenkin jatkamaan. Tavoitteena on edelleen samantyyppisten toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jokin muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Kaupunginhallitus teki vuonna 2019 konserniyhtiöihin liittyviä päätöksiä 18 kpl, joista mm. 3 päätöstä koski konserniyhtiöiden lainojen takauksia tai myöntämisistä, 7 päätöstä sopimusten tekemistä tai osakekauppoja, yksi päätös Tiedekeskussäätiön avustusta ja tilitystä ja kaksi päätöstä yhtiön purkautumista. Lisäksi kaupunginhallitus antoi kaksi lausuntoa kuntayhtymien taloussuunnitelmaluonnoksista.

Yleisjaosto antoi vuonna 2019 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimielimissä päätettävistä asioista. Lisäksi Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan johtosäännön 16 §:n 5. kohdan mukaan konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä päätti kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistusjärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä, osakassopimuksen noudattamisesta ja lainanottovaltuuksista, sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista, palkkioista ja konsernistrategian noudattamisesta.

Yleisjaosto antoi tilikauden 2019 aikana konsernistrategian mukaisen omistajan ennakkosuostumuksen seitsemälle toimenpiteelle, jotka koskivat yhtiöiden järjestelyitä ym. toimenpiteitä.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Konsernistrategian mukaan kaupungin ja tytäryhteisön välillä pidetään kaksi kertaa vuodessa suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus (navigointitilaisuus) kaupungin ja yhteisön strategioiden yhteensopivuuden varmistamiseksi sekä vuositason toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioimiseksi. Kirjalliset navigoinnit yleisjaostolle toteutetaan vuosittain tytäryhteisöiden riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa koskevan kyselyn yhteydessä. Navigointi voidaan toteuttaa myös muuna yhteistyönä tai kirjallisesti käyttäen konsernipalveluiden tätä tarkoitusta varten tekemää lomakepohjaa. Konserniohjeen mukaan tytäryhtiöt raportoivat asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kaupungille konserniohjeiden mukaisesti ja yleisjaoston tarkemmin päättämällä tavalla vähintään kaksi kertaa vuodessa. Erikseen päätettävien yhteisöjen osalta raportointi suoritetaan kaupunginvaltuustolle.

Vuoden 2019 aikana navigoitiin Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, VAV Yhtymä Oy, VTK Kiinteistöt Oy, Kiinteistö Oy Kehäsuora ja Ruukkukujan Autopaikat Oy. Konsernihallinto laatii pitämistään navigointitilaisuuksista muistiot. Navigointimuistiot raportoidaan yleisjaostolle muun navigointiaineiston ohessa.

Konsernistrategian mukaan navigointitilaisuuksiin veloitetaan osallistumaan yhtiön toimitusjohtajan lisäksi yhtiön hallituksen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan. Yhtiöiden tulee käsitellä palautettavat navigointiaineistot yhtiön hallituksessa ennen niiden toimittamista konsernihallintoon. Yhtiön toimitusjohtaja ja yhtiön hallituksen puheenjohtajan edellytetään allekirjoittavan kaikki palautettavat lomakkeet.

Tytäryhteisöjen tuloksen seuranta toteutettiin vuonna 2019 siten, että tytäryhteisöt toimittivat konsernihallinnolle määrämuotoiset talousraportit kultakin vuosikolmannekselta. Raporteista laadittiin yleisjaostolle yhteenveto, jossa tulosta verrattiin budjettiin, edellisen vuoden tilinpäätökseen ja vastaavan kolmanneksen tulokseen edellisellä vuonna. Kaikki toimivat tytäryhteisöt palauttivat osavuositiedot. Tytäryhtiöiden toiminnasta, taloudesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnan tunnusluvuista laadittiin osavuositiedot kolme kertaa vuoden 2019 aikana. Tytäryhteisöjen osavuositiedosten yhteenveto sekä kaupunginvaltuuston päättämät tavoitteet merkittävälle tytäryhtiölle raportoituihin myös kaupunginhallitukselle sekä valtuustolle osana kaupungin osavuositiedosta.

Vantaan Energia, VAV Yhtymä Oy, VTK Kiinteistöt Oy sekä Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy kutsuttiin syksyllä 2019 esittelemään valtuuston iltakouluun yhtiöidensä toimintaa, strategiaa ja tavoitteita sekä esitykset tavoitteiksi vuosille 2020–2023.

Konsernistrategian mukaan tytäryhteisöjen toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat sekä kopiot hallitusten kokousten esityslistoista ja pöytäkirjoista liitteineen tulee seurantaan varten toimittaa konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajalle tai tämän määräämälle vastuushenkilölle sekä yleisjaoston kyseisen yhteisön hallitukseen nimeämälle asiantuntijalle. Keskeisten konserniyhtiöiden hallituksiin on nimetty yleisjaoston antamien menettelyohjeiden mukaisesti asiantuntijat, jotka yhtiöiden hallitukset kutsuvat tarpeen mukaan kokouksiin. Asiantuntijajäsenet ovat tilakeskuksen, konsernihallinnon tai liikuntapalveluiden tulosalueilta.

Tytäryhtiöille on tilikauden aikana lähetetty yksi konsernihallinnon tiedote. Tiedotteessa yhtiöitä on ohjeistettu mm. yhtiökokousasioissa sekä yhtiöiden hallitusten kokousaineistoista, talousraportoinnin aikatauluista sekä kirjanpidon eriyttämistä koskevista seikoista.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Kaupungin tytäryhteisöjen rahoitus- ja pääomahuolto toteutetaan rahoituksen tulosalueen toimesta tai sen antamien ohjeiden mukaan. Kaupunki voi myöntää yhtiön lainarahoitukseen takauksen, ja tulosalue kilpailuttaa yhtiön tarvitseman rahoituksen ja toteuttaa pääomahuollon järjestämisen. Kaupunki voi myöntää pitkäaikaista lainaa tytär- ja osakkuusyhtiölle pääasiallisesti oman pääoman luontoisesti. Takauksia myönnettäessä kaupunki huomioi aina EU:n valtiontukisäännösten sekä soveltuvien kansallisten säännösten noudattamisen.

Kaupungin takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kaupunginvaltuusto. Muista ehdoista päättää kaupunginhallitus pannesaan täytäntöön kaupunginvaltuuston päätöstä. Takauspäättöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen. Kaupunki voi tapauskohtaisesti myöntää takauksia muille kuin määräysvallassaan oleville sellaisille yhteisöille, joiden toiminta liittyy läheisesti kunnan omaan toimintaan noudattaen konsernistrategiassa määriteltyjä periaatteita.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Keskitämisen tavoitteena on tehokas rahoitus- ja korkoriskien hallinta, kustannussäästöt sekä rahavirtojen optimointi.

Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan yleisjaoston päätöksellä liittää. Konsernitilijärjestelmästä on tilikaudella 2019 vastannut ja sen käyttöä ohjeistaa rahoituksen tulosalue. Vantaan kaupungin konsernitili- ja maksuliikepalvelut kilpailutettiin keväällä 2013. Päätös valitusta päävälittäjäpankista ja sivuvälittäjäpankista annettiin tiedoksi yleisjaostolle 8.4.2013 § 12.

Konsernistrategian mukaisesti Vantaan tytäryhtiöiden taloushallinnon palveluita on keskitetty talouspalvelukeskukseen. Konsernipalveluista mm. hankintakeskus, konsernihallinto, rahoitus, tietohallinto ja talouspalvelukeskus ovat kilpailuttaneet koko konsernin käyttöön puitesopimuksia sekä ohjeistaneet tytäryhteisöjä kilpailutettujen sopimustoimittajien käyttämisessä.

Konsernipalveluiden tulosalueiden lakimiehet antoivat asiantuntijapalveluita julkisissa hankinnoissa, sopimusasioissa ja muissa tehtäväalueensa lakiasioissa. Henkilöstökeskus antoi asiantuntijapalveluita henkilöstö- ja työ-sopimusasioissa. Tilakeskus antoi asiantuntijapalveluita asunto- ja kiinteistöosaakeyhtiöille.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

8.5.2017 voimaan tulleen johtosäännön mukaan, kaupunginjohtajan toimiala vastaa konserniyhteisöjen valvonnasta. Rahoitus- ja korkoriskien hallinta konsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seurantaa ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua.

Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana. Vuoden 2018 aikana kaupungin ja tytäryhteisöjen vakuutus-turva kilpailutettiin rahoituksen tulosalueen johdolla vuosille 2019 – 2022, jonka jälkeen hankintayksiköillä on oikeus jatkaa sopimusta toistaiseksi voimassa olevana. Vakuutusyhtiöt ja niiden tarjoamat vakuutuslajit päätettiin yleisjaoston kokouksessa 13.3.2018 § 7. Vakuutukset astuivat voimaan 1.1.2019. Kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalvelut on kilpailutettu vuoden 2014 aikana. Vantaan kaupunkikonsernin vakuutusmeklaripalveluiden toimittajaksi valittiin Marsh Oy (YJA 24.2.2014 § 7). Vuonna 2020 vakuutusmeklaripalvelut kilpailutetaan uudelleen.

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Erikseen nimetyt merkittävät ja keskeiset tytäryhteisöt raportoivat riskienhallinnastaan kaksi kertaa vuodessa, noudattaen samaa riskienhallinnan vuosikelloa kuin toimialat ja liikelaitokset. Muut tytäryhteisöt raportoivat riskienhallintaan liittyviä asioita osavuositarkastusten yhteydessä.

Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohtolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa. Tytäryhtiöillä on mahdollisuus käyttää kaupungin sisäistä tarkastusta oman sisäisen tarkastuksensa järjestämisessä.

Sisäinen tarkastus raportoi vuonna 2019 Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy:n ja Kiinteistö Oy Vantaan Helikopteritukikohdan tarkastuksista.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2019 milj. €	2018 milj. €	2017 milj. €
Toimintatuotot	1 082,4	1 066,0	1 017,4
Toimintakulut	- 2 051,9	- 1 942,1	- 1 838,6
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	9,3	- 4,3	5,7
Toimintakate	- 960,3	- 880,5	- 815,5
Verotulot	1 010,0	982,5	977,0
Valtionosuudet	189,5	178,5	174,3
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	10,3	10,3	10,8
Muut rahoitustuotot	3,0	4,6	2,3
Korkokulut	- 18,4	- 18,5	- 19,6
Muut rahoituskulut	- 0,8	- 4,7	- 1,6
Vuosikate	233,4	272,1	327,8
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 214,0	- 205,2	- 214,6
Omistuksen eliminointierot	- 2,4	- 2,3	- 0,1
Arvonalentumiset	0,0	0,0	- 1,3
Satunnaiset erät	3,3	0,0	0,8
Tilikauden tulos	20,3	64,6	112,5
Tilinpäätössiirrot	- 0,3	0,8	0,7
Tilikauden verot	- 10,6	- 8,0	- 7,7
Laskennalliset verot	- 7,3	- 6,2	- 5,8
Vähemmistöosuudet	- 18,8	- 12,7	- 18,4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 16,8	38,6	81,2

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2019	2018	2017
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	52,7	54,9	55,3
Vuosikate/ poistot, %	109,1	132,6	151,8
Vuosikate, euroa/ asukas	998,2	1 192,7	1 469,6
Asukasmäärä	233 775	228 166	223 027

Konsernin rahoituslaskelma	2019 milj. €	2018 milj. €	2017 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	233,4	272,1	327,7
Satunnaiset erät	3,3	0,0	0,8
Tilikauden verot	- 10,6	- 8,0	- 7,7
Tulorahoituksen korjauserät	- 30,9	- 40,5	- 42,1
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 417,8	- 481,5	- 304,3
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,3	4,3	1,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	158,6	194,2	100,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 63,8	- 59,3	75,5
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	0,0	- 0,3	0,0
Antolainasaamisten vähennys	2,6	0,5	0,4
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	200,0	68,0	82,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 48,3	- 11,3	- 110,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 71,8	- 99,3	- 40,9
Oman pääoman muutokset	- 4,4	- 5,2	- 4,0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	0,9	- 0,1	0,2
Vaihto-omaisuuden muutos	- 1,0	- 2,4	15,8
Saamisten muutokset	- 7,2	- 22,1	12,0
Korottomien velkojen muutos	- 10,4	66,1	1,3
Rahoituksen rahavirta	60,6	- 6,2	- 42,9
Rahavarojen muutos	- 3,2	- 65,5	32,6
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	231,6	234,8	284,2
Rahavarat 1.1.	234,8	284,2	251,6

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	5,2	- 49,5	- 88,3
Investointien tulorahoitus, %	55,9	57,0	108,1
Lainanhoitokate	3,8	9,7	2,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	1,1	1,3
Kassan riittävyys, pv	33,2	34,7	45,4

Konsernitase	2019 milj. €	2018 milj. €	2017 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	3 467,8	3 395,4	3 277,2
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	45,2	62,4	75,7
Aineettomat oikeudet	7,4	9,1	10,0
Muut pitkävaikutteiset menot	36,9	49,6	62,5
Ennakkomaksut	0,9	3,7	3,2
 <i>Aineelliset hyödykkeet</i>	 3 037,5	 2 950,8	 2 841,4
Maa- ja vesialueet	414,6	407,1	386,0
Rakennukset	1 435,4	1 423,2	1 401,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	829,5	809,7	808,4
Koneet ja kalusto	141,4	81,2	78,7
Muut aineelliset hyödykkeet	7,5	8,4	8,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	209,1	221,3	158,9
 <i>Sijoitukset</i>	 385,1	 382,1	 360,1
Osakkuusyhteisöosuudet	79,8	74,4	65,3
Muut osakkeet ja osuudet	108,9	108,6	95,5
Muut lainasaamiset	191,2	193,9	194,4
Muut saamiset	5,2	5,2	4,9
 Toimeksiantojen varat	 2,4	 3,3	 3,3
 Vaihtuvat vastaavat	 437,1	 431,8	 466,0
Vaihto-omaisuus	24,3	23,2	20,9
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	11,6	15,1	16,1
Lyhytaikaiset saamiset	169,7	158,7	144,9
 Rahoitusarvopaperit	 20,4	 21,4	 21,6
 Rahat ja pankkisaamiset	 211,1	 213,4	 262,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 907,4	3 830,4	3 746,5

Konsernitase	2019 milj. €	2018 milj. €	2017 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	1 192,7	1 209,2	1 170,1
Peruspääoma	349,1	349,1	349,1
Arvonkorotusraho	16,1	16,1	5,5
Muut omat rahastot	180,4	187,5	182,2
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	663,8	617,8	552,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 16,8	38,6	81,2
Vähemmistöosuudet	130,8	116,6	103,7
Pakolliset varaukset	26,0	26,4	24,8
Eläkevaraukset	0,2	0,3	0,3
Muut pakolliset varaukset	25,8	26,1	24,5
Toimeksiantojen pääomat	4,1	3,9	4,2
Vieras pääoma	2 553,8	2 474,3	2 443,7
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 807,0	1 785,0	1 808,9
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	192,5	187,6	176,3
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	201,4	143,2	161,9
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	352,8	358,4	296,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 907,4	3 830,4	3 746,5

Konsernitaseen tunnusluvut	2019	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	34,2	34,9	34,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	110,5	109,6	110,8
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	647,0	656,4	633,3
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 767,8	2 877,0	2 839,7
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	2 008,4	1 928,2	1 970,9
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	8 591,2	8 451,0	8 836,9
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	2 412,6	2 324,5	2 358,4
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	10 320,0	10 187,7	10 574,3
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	191,2	193,9	194,4
Asukasmäärä	233 775	228 166	223 027

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden 2019 tulos ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutosta on 62 746 570,63 euroa alijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2019 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 341 829,21 euroa.
- Vantaan Työterveys liikelaitoksessa kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 121 676,46 euroa.
- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 1 421 851,72 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston alijäämä 778 754,11 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Sosiaalisen luototuksen rahaston ylijäämä 12 486,82 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Vahinkorahaston alijäämä 351 456,60 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 676 104,09 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.
- Kaupunginhallitus esittää, että Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 451 345,65 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.
- Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 1 156 960,92 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Alijäämää ei pystytäkään kattamaan edellisten tilikausien ylijäämällä, joten alijäämä siirretään johtokunnan esityksen mukaisesti omaa pääomaa alentavaksi.
- Vantaan kaupungin tilikauden alijäämä 62 587 192,79 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään. Alijäämä katetaan edellisten tilikausien ylijäämällä.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi, että tilikauden 2020 kirjanpidossa:

- Vantaan Työterveys liikelaitoksen tase yhdistellään Vantaan kaupungin taseeseen. Kaupunginvaltuusto on 16.12.2019 (§5) päättänyt lakkauttaa Vantaan Työterveys liikelaitoksen 31.12.2019.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Sitovien tavoitteiden toteutuminen 2019

Vuodelle 2019 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 33 kappaletta. Tavoitteista 19 toteutui täysin, 10 osittain ja kolme ei lainkaan. Yhden tavoitteen osalta arviointia ei voitu tehdä.

Käyttötalousmenojen kasvu edellisvuodesta oli 6,7 prosenttia.

Maanmyyntivoittoa kertyi vuonna 2019 16,3 miljoonaa euroa (2018: 38,2 miljoonaa euroa). Maankäytössä kohdennettiin asuntokaavoitusta asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle. Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä vuonna 2019 oli 94,5 prosenttia (2018: 70 %).

Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2019 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 5014 (v. 2018: 4533). Asunnot jakautuivat seuraavasti: 4485 kerrostaloissa, 165 rivi- ja ketjutaloissa ja 364 pientaloissa.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan toimenpiteet ovat käynnissä. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Joukkoliikenteen käyttö on kasvanut tavoitteen mukaisesti.

Työttömyysaste joulukuussa 2019 Vantaalla oli 8,9 prosenttia (2018: 8,7 %) Nuorisotyöttömien määrä vuoden lopussa oli 1171 (2018: 1163).

Liikunnallisen elämäntavan lisäämistä on tuettu säännöllisillä matalankynnyksen harrasteliikuntaryhmillä eri ikäryhmille.

Työtä kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumiseksi ja niiden ennaltaehkäisyyn on jatkettu. Kasvatuksen ja oppimisen toimintayksiköiden sekä vapaa-ajan toimijoiden toimintasuunnitelmiin on kirjattu kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet.

Ilman toisen asteen tutkintoa olevien vantaalaisnuorten (alle 30-v.) osuus laski: Heitä oli 22,2 prosenttia (2018) (2017: 24,6 %).

Vuorovaikutuksen ja osallisuuden näkökulmasta otettiin käyttöön uusia menetelmiä sekä kehitettiin seuranta- ja arviointia: Sähköinen osallisuusympäristö otettiin käyttöön. Lisäksi toimialat raportoivat yhteensä 244 asukkaalle tarjottua osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuutta.

Entistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona. Vantaalla omassa kodissa asuvien 75 vuotta täytäneiden osuus oli vuoden 2019 lopussa 93,2 prosenttia (v. 2018: 93,1 %).

Toimialoja, liikelaitoksia ja yhtiöitä varten on luotu toiminnan digisuunnitelmia. Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla on laajennettu palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä on laajennettu nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon.

Toimintakulttuurin ja muutoksen johtamista on tuettu vaikuttavilla esimies- ja työyhteisövalmennuksilla.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2019 on vähentynyt edelliseen vuoteen nähden, sairauspoissaolo prosentti oli 4,35 (v. 2018: 4,72 %).

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuushenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Turvaamme talouden tasapainon							
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon							
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintamenojen kasvu-% talousarvion 2019 mukainen	Vuosina 2013 - 2016 toimintamenojen kasvu keskimäärin 2,2 %. Vuonna 2017 toimintamenojen vähenivät -2,0 %	Talousarvion 2019 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian ja talousarvion 2019 mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Käyttötalousohjeiden kasvu edellisvuodesta oli 6,7 prosenttia. Alkuperäisessä talousarviossa 2019 ennakoitiin 6,2 prosentin menokasvua ja muutetussa talousarviossa 7,8 prosentin menokasvua vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden.	Tavoite toteutui osittain.
1.2 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2019 vähintään 36 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	43 milj. euroa	36 milj. euroa	Hannu Penttilä	Kauppoja tehtiin vuoden 2019 aikana n. 60 kpl. Tonttivarannon osalta tulokseen olisi ollut mahdollisuus päästä, mutta toimijoista johtuvista syistä varauksia jatkettiin paljon eteenpäin. KH:lle annettu tarkempi selvitys 3.12.2019	Maanmyyntivoitot vuonna 2019 on 16,3 milj. euroa. Talousarvioluvuissa maanmyyntivoittojen tavoitetta laskettiin valtuuston päätöksellä 16.12.2019.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
1.3 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	35 %	35 %	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelman toteuttaminen.	72 %	Tavoite toteutui täysin.
1.4 Onnistunut varainhankinta ja rahoitusriskien hallinta	Budjetoidut korkomenot alittuvat, hallittu korkoriski, nettolainanotto enintään budjetin mukainen	Korkomenot 2,52 milj. euroa, duraatio 1,13	Korkomennoste 2,9 milj. euroa, duraatio 1,0 tai korkeampi	Martti Lipponen, raportointivastuu: Pirjo van Nues	Yhteensä uusia pitkäaikaisia lainoja nostettiin 100 milj. Euroa.	Korkomenot alittivat selvästi budjetin alittaen niukasti 2 milj. euroa. Kiinteäkorkoiset lainat paransivat kaupungin lainasalkun korkoriskiasemaa, ja salkun duraatio nousi vuoden 2019 lopussa jo yli 1,8n.	Tavoite toteutui täysin.
1.5 EU- ja muun ulkopuolisen projektirahoituksen tehokas hyödyntäminen	EU- ja muuta ulkopuolista rahoitusta saavien projektien määrä projektisalkkujärjestelmässä	Projektisalkkujärjestelmässä 35 kpl (tilanne 28.5.2018)	Määrä lisääntyy	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Matti Ruusula	Projektirahoituksen aktiivinen hyödyntäminen eri toimialoilla vaikuttavuutta ja hyödyllisyyttä arvioiden. Myös projektisalkun käytettävyyden parantunut, käyttäjämäärä on lisääntynyt ja projektien tietoja löytyy entistä kattavammin järjestelmästä.	Projektisalkkujärjestelmässä projektien määrä 93 kpl (tilanne 31.12.2019). Huom. Uusi projektisalkkujärjestelmä otettiin käyttöön loppuvuodesta 2018. Projektien määrän runsas lisääntyminen (35 > 93) johtuu osin siitä, että niitä on alkuvuoden aikana vasta syötetty järjestelmään.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssivastausta nykyistä kaupunkirakennetta							
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	Resurssivastuun tiivistäminen esitettävien toimenpiteiden kohti hiilineutraaliutta toteutetaan	Kasvihuonekaasupäästöt 1,078 milj. ekv t CO ₂ /a (v. 2016)	Kasvihuonekaasupäästöt 0,927 milj. ekv t CO ₂ /a (v. 2018)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Hannu Penttilä	Resurssivastuun tiivistäminen toimenpiteet etenevät ja toimialojen raportointi vuodelta 2018 ja osittain myös alkuvuoden raportointi valmistunut toukokuussa. Keskeiset tulokset on koottu tämän vuoden ympäristövastuunraporttiin.	Kokonaispäästöt olivat 1,068 milj. ekv t CO ₂ /a (v. 2018) eli ei aivan tavoitteessa. Kokonaispäästöt vähentyneet 4 % (muutos-% 2017- 2018).	Tavoite toteutui osittain.
4.2 Ekologiset viheralueet säilyvät	Ekologiset yhteydet on merkitty yleiskaavaan	Ekologisia yhteyksiä ei ole selvitetty	Ekologiset yhteydet merkitty yleiskaavan 2020 luonnokseen	Hannu Penttilä	Ekologiset yhteydet huomioitu valmistelutyössä.	Yleiskaavaluonnoksessa ekologiset yhteydet selvitetty ja huomioitu kaavaluonnoksessa.	Tavoite toteutui täysin.
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 3 %	124 500 nousua arkivuorokaudessa	128 200 nousua arkivuorokaudessa	Hannu Penttilä	Joukkoliikenteen kokonaisvaltainen kehittäminen, ratikan suunnittelu, tiivistävä maankäyttö.	138 656 nousua arkivuorokaudessa.	Tavoite toteutui täysin.
4.4 Pyöräilyn kulkumuutos osuus kasvaa	Pyöräilyn määrä kasvaa 3 % vuodessa	Pyöräilyindeksi * 1000 (*pyöräilyindeksi kuvaa pyöräilymäärän kehitystä ja se määritetään laskentapiSTEIDEN perusteella)	Pyöräilyindeksi =1030	Hannu Penttilä	Pyöräilyinfra kehittäminen, tiivistävä maankäyttö.	Pyöräilyindeksi = 1039	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet							
5.1 Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikennevyöhykkeellä	50 %	80 %	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelman toteuttaminen.	94,50 %	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä							
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusestitys valmistuu	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve MAL-tavoitteet 1 065 000 k-m2/4 vuotta 600 asuntaa / 4 vuotta	159 600 k-m2 2 986 asuntaa	Keskimäärin: 266 250 k-m2/vuosi ja 2 400 asuntaa/vuosi, josta valtion tukemaa asuntotuotantoa MAL-sopimuksen mukainen määrä	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelman toteuttamista hidastanut MATTI-järjestelmän käyttöönotto ja joidenkin kaavojen päätöskäsittelyn hidastuminen.	Uutta kaavoitettua asumisen kerrosalaa 196 841 k-m2 eli 73,9 % koko vuoden tavoitteesta. Asuinrakennusten kerrosalaa 331 220 k-m2. Uusia asuntoja asuinrakennuksiin 5 014 kpl: joista kerrostaloihin 4485 asuntaa, rivi- ja ketjutaloihin 165 asuntaa, pientaloihin 364 asuntaa.	Tavoite toteutui osittain.
	Uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	350	450	Hannu Penttilä	Pientalolupia on myönnetty 193 kpl, yhteensä 278 talolle.	278 kpl	
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
Strateginen tavoite 7. Kaupungin työllisyytilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla							
7.1 Työttömyys Vantaalla laskee	Vantaan työttömyysaste (%)	10,10 %	9,2 %	Jaakko Niinistö	TYP:n ja Ohjaamon asiakkaille tarjotaan monipuolisesti työllistämistä edistäviä palveluita. Työnhakijoille järjestetään säännöllisesti rekrytointitilaisuuksia. Maahanmuuttajille suunnattu osaamiskeskustoiminta on käynnistynyt. Ks. edellä.	Tilanne 12/2019: 8,9 %	Tavoite toteutui osittain.
	Pitkäaikaistyöttömien määrä (yli 12 kk työttömänä)	3 493	alle 3200	Jaakko Niinistö		Tilanne 12/2019: 2 276	
	Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä	1261	alle 1091	Jaakko Niinistö	Ohjaamo Vantaa tarjosi matalan kynnyksen neuvontaa sekä syvempää henkilökohtaista ohjausta ja järjesti rekrytilaisuuksia.	Tilanne 12/2019: 1 171	
7.2 TYP:n (Työllistymistä edistävää monialainen yhteispalvelu) asiakkaita aktiivitoimenpiteissä olevien määrä nousee	TYP:n asiakkaista aktiivitoimenpiteissä (%)	25,90 %	yli 30 %	Jaakko Niinistö	Asiakasohjauksen tehostaminen.	Vuoden 2019 keskiarvo: 32,55 %	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v.m 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita							
8.1 Vantaalaisen osaamismallin rakentaminen osana 6Aika-rahoitusta yhdessä oppilaitosten, kaupungin ja yritysten välillä	Uuden osaamismallin suunnittelu ja toteutus	Osaamismallia ei ole	Uusi osaamismalli suunniteltu ja otettu käyttöön	Jose Valanta	Mallin rakentaminen on käynnistynyt ja kaikkiaan Vantaalle on muodostunut viisi kaupungin, oppilaitosten ja yritysten yhteistyössä muodostamaa klusteria.	Toimintamallia vastuutettuine tekijöineen ollaan rakentamassa.	Tavoite toteutui osittain.
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita							
9.1 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät tilanne	Alueiden tontinluovutuksien määrä ja esirakentamisen tilanne	Vehkalan itäpuoli on esirakennettu. Aviapoliksen ja Vehkalan tontinluovutus on käynnistynyt ja ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Vehkalan alueella. (v. 2018 loppu)	Vehkalaista ja Aviapoliksesta luovutetaan vähintään 6 tonttia rakentamiseen. Vehkalan länsipuolen esirakentaminen on aloitettu	Hannu Penttilä	Vehkalan esirakentamistoimenpiteet on saatettu loppuun, johon saatiin solmittua Vehon lippulaivahankkeen maanluovutus sopimukset. Aviapoliksessa ja Vehkalassa luovutettiin yhteensä 6 tonttia.	Aviapoliksessa ja Vehkalassa luovutettiin yhteensä 6 tonttia.	Tavoite toteutui täysin.
Strateginen tavoite 10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina							
10.1 Vahvistetaan kaupungin kulttuurista vetovoimaa lisäämällä suurten ja näkyvien tapahtumien määrää	Selvitys tapahtumapaistun toteuttamisesta ja alueellisista tapahtumista	Selvitystä ei ole	Selvitys valmis	Elina Lehto-Häggroth raportointivastuu: Riikka Åstrand	Selvitys tapahtumapaistosta on valmistunut maankäytön toimialalla. Selvitys alueellisista tapahtumista kulttuuripalveluiden tulosalueella.	Selvitys tapahtumapaistosta on valmis. Myös selvitys alueellisista tapahtumista on valmis.	Tavoite toteutui täysin.
Edistämme asukkaiden hyvinvointia							
Strateginen tavoite 11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä							
11.1 Liikunnallisen elämäntavan lisääminen	Säännölliset matalankynnyksen harrasteilijuntaryhmät eri ikäryhmille	V. 2017 lopussa 176 ryhmää	Ryhmiä 10 % enemmän kuin vuonna 2017	Elina Lehto-Häggroth raportointivastuu: Riikka Åstrand	Liikuntapaalvelut ja aikuisopisto ovat tarjonneet matalankynnyksen liikuntaryhmiä.	Liikuntapaalvelut: Aikuiskin tuettu vuoden aikana 490 matalan kynnyksen liikuntaryhmää. Aikuiskin 240 kpl: iikunta 139, tanssi 77, senioriliikunta 10, perhekurssit 14.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 12. Hyvinvointierot vähenevät							
12.1 Ennaltaehkäistään ja puututaan kiusaamiseen ja väkivaltaan	Yhteisiä toimenpiteitä ennaltaehkäisemiseen ja puuttumiseen	Kiusaamista ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ei ole kirjattu kaikkien toimintasuunnitelmiin	Kaikkien toimintayksiköiden, myös vapaa-ajan toimijoiden, toimintasuunnitelmiin on kirjattu kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet	Elina Lehto-Häggroth raportointivastuu: Katri Kalske ja Riikka Åstrand	Varhaiskasvatus: 1.8.2019 käyttöön otettuun Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaan on tehty konkreettiset kirjaukset kiusaamisen ehkäisemiseksi, puuttumisen keinoista ja seurannasta. Usäksi uudet kirjaukset kehoitunekasvatuksesta ja turvataidoista. Lisäksi on laadittu kaupunkitasoinen pohja kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelmaksi, jota käytetään jokaisessa varhaiskasvatuksen toimintayksikössä syysyllä 2019. Perusopetus: Kaikki suomenkieliset peruskoulut on veloitettu käyttämään tunne- ja sosiaalisten taitojen systemaattista menetelmää. Nuoris- ja aikuiskoulutus: Kaikilla oppilaitoksilla on suunnitelmat opiskelijan suojaamiseksi kiusaamiselta ja häirinnältä. Variassa on tehty alkuvuoden aikana kiusaamiskysely. Toimenpiteet ja toimenpiteiden toteutuksen aikataulu on käyty läpi toimipisteittäin ja aloittain. Nuorisopalvelut: Kiusaamisen ehkäisyn toimenpiteet on yhdessä henkilökunnan kanssa päätetty ottaa nuorisopalveluiden tärkeimpien painopisteiden joukkoon ja niihin mietitään toimenpiteitä jokaisessa toimintayksikössä. Martinlaakson nuorisotilan ja koulun yhdessä kehittämää M-Crew kiusaamisen ehkäisyohjelmaa on levitetty muihin kouluihin. Liikuntapalvelut: Liikuntapalveluiden hankesuunnitelmiin on kirjattu kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet.	Varhaiskasvatuksessa jokainen toimintayksikkö on ottanut käyttöön kaupunkitasoisen kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman. Kiusaamista ennaltaehkäisevät toimenpiteet on kirjattu toimintayksiköiden toimintasuunnitelmiin. Koulut päättävät lukuvuosisuunnitelmiin laadinnan yhteydessä, mitä systemaattisia toimenpiteistä koulussa tehdään sosiaalisten taitojen kehittämiseksi ja kuinka kiusaamista seurataan ja siihen puututaan. Toisen asteen koulutus: Kaikilla oppilaitoksilla on suunnitelmat opiskelijan suojaamiseksi kiusaamiselta ja häirinnältä. Variassa vuoden 2019 kiusaamiskyselyn tuloksista nostettiin esille kohdat, joissa kiusaamista esiintyy. Näihin kohtiin mietittiin toimenpiteitä, millä tavoin kiusaamiseen puututaan ja sitä ehkäistään. Osassa vapaa-ajan toimijoiden toimintasuunnitelmissa on kiusaamista ehkäiseviä toimenpiteitä.	Tavoite toteutui osittain.
	Koulukiusaamisen vähenneminen Kouluterveyskyselyn "Kiusattuna vähintään kerran viikossa, %" indikaattorilla mitattuna	Kysely toteutettu viimeksi keväällä 2017. Vantaalaisista 4.-5. luokkalaista 7,9 % ja 8.-9. luokkalaista 6,0 % koki tullessa kiusatuksi	Koulukiusaamista kokeneiden osuus laskee sekä 4.-5. luokkalaisten että 8.-9. luokkalaisten keskuudessa	Elina Lehto-Häggroth	Peruskouluissa on otettu käyttöön aktiivisesti keinoja ja menetelmiä, joilla oppilaat oppivat sosiaalisia taitoja.	Kyselyssä on käyty sanamuotoa kokenut kiusaamista: Alakoulu: 8,2 % Yläkoulu: 5,4 % Lukio: 1,6 % AOL: 3,5 % Kouluterveyskysely 2019: Alakoulu 4. ja 5. luokka (2017) 7,9 -> 8,2 % (2019) Yläkoulu 8. ja 9. luokka (2017) 6 -> 5,4 % (2019)	

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
12.2 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä	Huostaanottojen tarve vähenee	Vuoden aikana huostaanotettu 0,23 % Vantaan 0-17-vuotiaista	Huostaanotettu vähemmän kuin 0,23 % Vantaan 0-17-vuotiaista	Jukka T. Salminen	Perhepalvelujen strategisena tavoitteena on siirtää palveluiden painopistettä korjaavasta työstä ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen vähentäen näin lastensuojelupalvelujen tarvetta. Tavoitteeseen on vastattu mm. tiivistämällä tulosyksikköjen välistä yhteistyötä asiakasprosessien parantamiseksi. Lapsiperheiden asiakasprosessien sujuvuuden parantamiseksi kehitettiin sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain ilmoitusten vastaanottamisen sekä lastensuojelun virka-aikaisen päivistyksen yhteistyötä. Kehittämistyön tuloksena yhdistettiin virka-aikaisen lastensuojelupäivistyksen tiimi sekä uusien asiakkaiden palvelut -yksikön alkuarviotimi yhteiseksi lapsiperheiden ja lastensuojelun päivistyksen kokonaisuudeksi (aloittanut 7.1.2020). Uuden toimintamallin avulla kehitetään ja yhdenmukaistetaan lapsiperheiden sosiaalihuollon asiakasprosessia kokonaisuutena. Vantaalaisten hyvinvointia vahvistavia ennaltaehkäiseviä palveluja on perhepalvelujen lisäksi muilla palvelualueilla ja toimialoilla.	Huostaanottojätköksiä tehtiin vuoden 2019 aikana 114, joka on 0,24 % Vantaan 0-17-vuotiaista (vrt. 88 v. 2018, joka oli 0,2 % Vantaan 0-17-vuotiaista).	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
12.3 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä asuu kotona	Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palveluja asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	93 %	93,40 %	Jukka T. Salminen	Kehittämistyötä GeroMetro-verkoston kanssa on jatkettu kotikuntoutustoiminnan kehittämiseksi. Henkilökohtaisessa avussa on otettu käyttöön palveluseteli ja kotihoidon palvelusetelin päivistytyö on aloitettu asiakkaan valinnan mahdollisuuksien sujuvoittamiseksi. Kotihoidon palveluiden ostamisen koordinointia on parannettu ja kotihoidossa on osallistuttu vertaiskehittämiseen. Perhehoidon uudet ohjeet on hyväksytty sosiaali- ja terveyslautakunnassa ja perhehoito vaihtoehtona on otettu ikääntyvien palveluvalikkoon.	Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palveluja asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus: 93,2 % (31.12.2019).	Tavoite toteutui osittain.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarilan tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
12.4 Ilman 2. asteen tutkintoa olevien vantaalaisnuorten (alle 30-v.) prosenttiosuus vähenee	Ilman 2. asteen tutkintoa olevien vantaalaisnuorten (alle 30-v.) prosenttiosuus	24,6 % (20–29-v. korkeintaan perusaste, v. 2017 Tilastokeskus)	Osuus vähenee	Elina Lehto-Häggroth, raportointivastuu: Katri Kalske,	ESR-hanke Keskeyttämisestä kohtaanmiseen käynnistyi 1.3.2019. Hankkeen kautta Variassa tehdään toimenpiteitä keskeyttämisen vähentämiseksi, mm. uusien toimintamallien kehittäminen, henkilöstön koulutus ja opiskelijoille järjestetty vapaa-ajantoiminta. ESR-hankkeen ja MEK-ohjelman kautta Variassa työskentelee yhdeksän erityisnuorisotyöntekijää, joiden työn tarkoituksena on keskeyttämisen vähentäminen.	22,2 % (2018)	Tavoite toteutui osittain.
	Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen Varian perustutkintokoulutuksessa (negatiivinen keskeyttäminen)	17,1 % kaikki perustutkinto-opiskelijat, alle 20-vuotiaiden perustutkinto-opiskelijoiden osalta lähtötasoa ei saatavilla	14,5 % kaikki perustutkinto-opiskelijat, 15 % alle 20-vuotiaat perustutkinto-opiskelijat	raportointivastuu 1. mittarin osalta Matti Ruusula		Vuonna 2019 kaikkien perustutkinto-opiskelijoiden eroprosentti oli 17,8 %. Alle 20-vuotiaiden perustutkinto-opiskelijoiden osalta eroprosentti oli 18,4 %.	
Strateginen tavoite 13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotouttamisen parhaiten							
13.1 Kotoutumisen suunnittaminen Vantaalla varmistetaan	Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosittain. Naisten työllistyminen raportoidaan erikseen.	2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä: - osallistunut suomen kielen koulutukseen 89 % - oma vuokrasopimus 70 % - kaikista työllistynyt 4 % - naisista työllistynyt 1 %	2016 maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi tulleista työikäisistä v. 2019 aikana: - osallistunut suomen kielen koulutukseen 95 % - oma vuokrasopimus 80 % - kaikista työllistynyt 14 % - naisista työllistynyt 4 %	Elina Lehto-Häggroth, Jaakko Niinistö ja Jukka T. Salminen	Maahanmuuttajapalveluissa on jatkettu yhteistyötä mm. maahanmuuttajajärjestöjen kanssa asiakkaiden kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi. Kotivanhempitoimintaa on jatkettu kymmenessä avoimessa päiväkodissa yhteistyössä Vantaan aikuisopiston ja varhaiskasvatuksen kanssa. Palvelua on käyttänyt yhteensä noin 100 kotivanhempaa. Palvelun laajentamista on valmistelu (varhaiskasvatuksen toimenpide). Kotoutumistöimien vaikutusten seurantaa on jatkettu niiden v. 2016 asiakkuuteen tulleiden työikäisten osalta, jotka olivat edelleen MAP:n asiakkaita v. 2019.	Seurannassa on 303 vuonna 2016 MAP:n asiakkaksi tullutta työikäistä asiakasta, joista: - 100 % on osallistunut suomen kielen kurssille (90 % TE-toimiston - 94 % asuu omassa asunnossa. - 14 % on työllistynyt. Osa työllistyneistä on muuttanut työn perässä toiseen kuntaan. Miehistä työllistyi 14,41 % ja naisista 4,5 %.	Tavoite toteutui osittain.
	Toimintamallit, joilla edistetään kotona olevien maahanmuuttajavanhempien suomen- tai ruotsin-kielen oppimista	Nykyisiä toimintamalleja ovat Tempo ja Icehearts. Kaksi uutta hanketta alkamassa. Lisäksi kaupungin vakiintunutta toimintaa ovat varhaiskasvatuksen ja aikuisopiston yhdessä järjestämä suomenkielenopetus kotivanhemmille (Kotva). Vuoden 2017 lopussa Kotva -toimintaa järjestettiin yhdeksässä ryhmässä	Olemassa olevia toimintamalleja on vahvistettu ja uusilla hankkeilla on luotu uusia toimintamalleja. Aikuisopiston ja varhaiskasvatuksen Kotva-toimintaa järjestetään 12 ryhmässä		Varhaiskasvatus ja nuoriso- ja aikuiskoulutus: Uudet ryhmät ovat aloittaneet Vaskillossa Myyrmäen alueella ja Länsimäen avoimessa päiväkodissa. Yhteensä 10 ryhmää toiminnassa. Perusopetus: Hankkeen avulla tuettu noin 30 maahanmuuttajavanhemman tietoisuutta peruskoulusta ja annettu eväitä omaan kouluttautumiseen. Hanke toimii yhteensä neljässä peruskoulussa. Toimintamalleja ei ole toteutettu ruotsinkielisten palveluiden tulosalueella.		

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät							
14.1 Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seuranta- ja arviointia	kasvokkaiden osallistavien menetelmien ja sähköiseen osallistumisympäristöön sisältyvien sähköisten menetelmien kokeilu ja käyttöönotto	Osallisuusympäristön yksittäisiä työkaluja on testattu. Menetelmistä ei koottua tietoa	Sähköisiä ja kasvokkaisia osallistumisen menetelmiä käytetään aiempaa monipuolisemmin.	Jaakko Niinistö	Sähköisen osallisuusympäristön käyttöönottoprojekti saatiin loppuun menestyksellisesti. Kaupunkitasoinen käyttöönotto on käynnistynyt, toimialojen pääkäyttäjät on nimetty ja koulutettu alustan käyttöön. Henkilöstölle on järjestetty osallisuuskoulutuksia.	Sähköinen osallisuusympäristö siirtyi tuotantoon 1.12.2019 ja alustalla toteutettiin kaksi karttapohjaista kyselyä. Kaupungilla on käytössä myös osallistuvan budjetoinnin alusta, jossa toteutettiin yksi osallistuvan budjetoinnin hanke. Henkilöstölle on järjestetty osallisuuskoulutuksia uusista menetelmistä.	Tavoite toteutui täysin.
	Vuorovaikutus- ja osallisuusprosessien seurantamenetelmien käyttöönotto	Yhtenäisiä seurantamenetelmiä ei ole käytössä	Osallistumismahdollisuuksien määrää ja laatua mitataan. Seurantamenetelmät ja mittarit saadaan valmiiksi		Toimialat raportoivat yhteensä 244 asukkaalle tarjottua osallistumisen ja vaikuttamismahdollisuutta (toimialoitain Mato: 75, Sivi: 83, Soster: 71, Kajo: 3 ja Konsas: 12), joista 92:ssä hyödynnettiin sähköisiä menetelmiä ja 153:ssä kasvokkaisia. Uusia osallistumismahdollisuuksia raportoitiin 152 (toimialoitain Mato: 53, Sivi: 59, Soster: 31, Kajo: 0 ja Konsas: 9).	Mittarit ovat pitkälti valmiit ja käytössä.	
	Vantaalaisten äänestysaktiivisuuden nosto	Ede lliset eduskuntavaalit (v. 2015: 67,8 %) ja europarlamenttivaalit (v. 2014: 40,1 %)	V. 2019 vaaleissa äänestysaktiivisuus kasvaa		Eduskuntavaalit järjestettiin 14.4.2019 ja europarlamenttivaalit 26.5.2019.	Vantaalla eduskuntavaaleissa 2019 koti maan äänestysprosentti 70,4 ja kokonai sää nestysprosentti: 68,2 (v. 2015: 69,9 ja 67,8) ja europarlamenttivaaleissa 2019 koti maan äänestysprosentti: 41,5 ja kokonai sää nestysprosentti 40,2 (v. 2014: 41,3 ja 40,1).	

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuunhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee							
15.1 Sisäilmakorjaustoimenpiteet Sisäilmakorjaustoimenpiteet onnistumista mitataan kohdekohtaisilla oirekyselyillä	Sisäilmakorjausten onnistumista mitataan kohdekohtaisilla oirekyselyillä	Vuoden 2018 oirekyselyn tulokset	Sisäilmaoireet korjatussa kohteessa vähenevät 80 %	Elina Lehto-Häggroth ja Hannu Penttilä, raportointivastuu: Katri Kalske	Varhaiskasvatus: Sisäilmatutkimuksen perusteella Simonmetsän, Koskikujan ja Autioityn päiväkodeissa edellytetään välittömiä toimenpiteitä sisäilmatilanteen korjaamiseksi. Perusopetus: Tutkimuksen toimenpiteisiin reagominen. Toimenpidesuunnitelma kuuden kiireellisimmän yksikön osalta. Nuoris- ja aikuiskoulutus: Sisäilmaoirekyselyn perusteella Myrmyäen toimipisteessä tarvitaan välittömiä toimenpiteitä. Varian toimipisteissä on vireillä sisäilmaselvityksiä ja niitä laajennetaan. Ympäristökeskus on tehnyt tarkastuksen Varian Myrmyäen toimipisteeseen ja tarkastusraportin mukaisesti sähköosaston työparakennuksen väistötilat tulee olla hankittuna vuoden 2019 loppuun mennessä. Väistötilojen hankinta on kesken.	Koskikujan päiväkodissa on tehty tarvittavat toimenpiteet. Kohdekohtainen oirekysely on toteutettu yhdessä koulussa. Vantaan koulujen, päiväkotien ja Varian kohdekohtaiset sisäilmaoirekyselyn tulokset julkaistiin huhtikuussa 2019.	Tavoite toteutui osittain.
15.2 Sisäilmasta sairastuneille tarjotaan tilat, jotka eivät aiheuta oireita	Käyttäjien lukumäärä, jolle ei ole löytynyt soveltuvia tiloja	Ei tiedossa	Kaikille löytyy sopiva tila, jossa ei tule oireita	Elina Lehto-Häggroth ja Hannu Penttilä, raportointivastuu: Katri Kalske	Puhdas tila -esitys käsitelty opetuslautakunnassa huhtikuussa 2019. Tila valmistunut vuoden vaihteessa ja toiminnan aloittamiseen luotiin valmiudet.	Sisäympäristöpalvelijongin käyttöönotto helmikuussa 2020. Kaikille oppilaille on löytynyt sopiva opetustila muilla ratkaisulla, eikä erityispuhtaisiin tiloihin ole vielä osoitettu oppilaita.	Tavoite toteutui täysin.
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämässä							
Strateginen tavoite 16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin							
16.1 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto	Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto toteutuu hallitusti	Päätökset asiakas- ja potilastietojärjestelmän siirtymisestä on tehty, järjestelmän rakentaminen käynnissä	Apot jatkuva palvelu varmistettu ja toinen käyttöönotto toteutuu 10/2019	Jukka T. Salminen	Apotti-järjestelmän käyttöönotto toteutettiin onnistuneesti kahdessa osassa 05/2019 ja 10/2019. Osa järjestelmän toiminnallisuudesta siirtyi käyttöön otettavaksi vuoden 2020 puolelle. Järjestelmän korjaukset ja optimointi jatkuvat edelleen mm. maksatuksen, laskutuksen, raportoinnin ja tietosuojan osalla.	Keskeiset toimenpiteet toteutettu.	Tavoite toteutui täysin.
16.2 Terveysasemien vastaanotolle pääsy nopeutuu	Päiväpoliklinikalla hoidontarpeen arvion jälkeen pääsy tarvittaessa lääkärin vastaanotolle alle 90 minuutissa, %-osuus asiakkaista	Uusi mittari, ei lähtötasoa	100 % päiväpoliklinikan asiakkaista pääsee tarvittaessa lääkärin vastaanotolle 90 minuutissa hoidontarpeen arviosta	Jukka T. Salminen	Nopas-hoitaja -malli otettiin käyttöön kolmella terveysasemalla. Sähköinen hoidontarpeenarvio laajeni kaikille terveysasemille syksyn aikana.	75 % päiväpoliklinikan asiakkaista pääsi vuonna 2019 tarvittaessa lääkärin vastaanotolle 90 minuutissa hoidontarpeen arviosta.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
Strateginen tavoite 17. Digitaalisten palveluiden rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava							
17.1 Toimialoja, liikelaitoksia ja osakeyhtiöitä varten luodaan toiminnan digitalisoitussuunnitelmat	Digisuunnitelmien määrä	2	9	Martti Lipponen Raportointivastuu: tietohallintojohtaja	Toiminta on suunniteltu, konseptoitu ja resursoitu ja hyvistä vaikutuksista on kyetty viestimään.	Yhteensä 23 hyväksyttyä digisuunnitelmaa.	Tavoite toteutui täysin.
17.2 Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon	Mobiilipalveluiden määrä	2	7	Martti Lipponen Raportointivastuu: tietohallintojohtaja	Mobiilipalvelut on huomioitu uusissa hankinnoissa.	Yhteensä 15 mobiilipalvelua.	Tavoite toteutui täysin.
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa							
19.1 Tikkurilan toimitalihanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnittelu käynnistetty	Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis	Hannu Penttilä	Nykyisen toimistorakennuksen purkuraakan toteuttaja on valittu. Kielote 13 työntekijöiden väistötilat on ratkaistu ja muutto tehty 2019 aikana. Monitilat toimistorakennuksen toteutuskilpailun alustava hankekuvaus ja kilpailuohjelma on käsitelty kaupunginhallituksessa 3.6.2019 ja hyväksytty VTK Kiinteistöt Oy:n hallituksessa 28.8.2019. Asemakaavamuutosehdotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.8.2019 asetettavaksi nähtäville.	Monitilat toimistorakennuksen toteutuskilpailun alustava hankekuvaus ja kilpailuohjelma on hyväksytty. Kielote 13 asemakaavamuutosehdotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.8.2019 asetettavaksi nähtäville.	Tavoite toteutui täysin.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Mittari	Lähtötaso v:n 2017 loppu	Tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2019	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2019	Tavoitteen toteutuminen
19.2 Toimintakulttuurin ja muutoksen johtamista tuetaan vaikuttavilla esimies- ja työyhteisövalmennuksilla	Valmennuksiin osallistuneiden lukumäärä	157	500	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Systemaattisen muutostukimallin mukaisen tuen järjestäminen kaupunkitasoisesti sekä toimialoille. Kaupunkitasoisesti, toimialoittein sekä tulosalueilla on toteutettu erilaisia työpajoja ja valmennuspäiviä. Strategian mukaisten valmennusten järjestäminen sisäisenä koulutuksena, Osuma-ohjaus. Strategisen valmentajan johtamisen ja muutostoiminnan teeman esillä pitäminen, joka ohjannut yksilöitä hakeutumaan myös ulkoisiin saman teeman koulutuksiin.	530	Tavoite toteutui täysin.
19.3 Hallittu maakunta- ja sote-uudistuksen johtaminen	Hallittu muutos, ajantasainen valmistelu ja muutoksen seuranta	Maakunta ja sote - valmisteluun on tuotettu pyydetty materiaali ja henkilöstö on osallistunut valmisteluun	Pyydetävät tiedot on toimitettu ja osallistuminen valmisteluun Vantaan nykyiset palvelut turvaten	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Ritva Viljanen ja Jukka T. Salminen	Uudistuksen valmisteluun osallistuttiin valmistelun lakkauttamiseen asti.	Ks. toimenpiteet.	Arviointia ei voitu tehdä.
Strateginen tavoite 20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat							
20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään ja niistä raportoidaan	Sairauspoissaolo-%	4,52 %	4,40 %	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievonen	Esimiesten työkyky- ja terveysjohtamisen vahvistuminen. Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijoilla tiedossa kaikki yli 90 päivää poissaolleet sekä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa suunnitella työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemisesta (toteuma 90,2 %). Tuunatun työn käyttö kaupunkitasoisesti 4,54 % sairauspoissaoloista.	Sairauspoissaolo-% vuoden 2019 osalta on 4,35 %. Verrattuna vuoden 2018 toteutumaan (4,72 %) sairauspoissaolot ovat vähentyneet.	Tavoite toteutui täysin.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10

Yleishallinto yhteensä

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 761	0	2 761	2 733	28
Menot	-31 776	2 435	-29 341	-28 383	-958
Toimintakate	-29 016	2 435	-26 580	-25 650	-931

Yleishallinnon talousarvio koostuu mm. kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Yleishallinnon toimintatuotot toteutuivat 99 prosenttisesti ja toimintakulut 97 prosenttisesti. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan 0,9 milj. euroa talousarviota parempana.

10 10

Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Nelli Jääskeläinen, Niina Kolju

Puheenjohtaja: Tapani Salmi

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	714	0	714	713	1
Menot	-1 017	0	-1 017	-889	-128
Toimintakate	-303	0	-303	-175	-127

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toimittaa kuntavaalit, eduskuntavaalit, tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu kaupunginvaltuuston toimikaudekseen 2017–2021 valitsemat viisi jäsentä ja kahdeksan varajäsentä. Vuoden 2019 kevään aikana toimitettiin sekä eduskuntavaalit että europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakunta kokoontui kuusi kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunnan talousarvion tulot toteutuivat 100 prosenttisesti ja menot toteutuivat 87 prosenttisesti. Eduskuntavaaleissa oli toimintakuluja europarlamenttivaaleja enemmän, sillä vaalijärjestelyiden henkilöstö ja -välineistökulut painottuivat ensimmäisenä järjestettyihin eduskuntavaaleihin.

10 20**Kaupunginvaltuusto****Vastuhenkilö: Ritva Viljanen****Puheenjohtaja: Antti Lindtman**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 281	0	-1 281	-1 120	-161
Toimintakate	-1 281	0	-1 281	-1 120	-161

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokouksia pidettiin vuoden 2019 aikana 10. Valtuustovaliokunta kokoontui 7 kertaa, se-
lostustilaisuuksia pidettiin 10 ja iltakouluja kaksi. Lisäksi valtuusto piti toukokuussa kahden päivän valtuustose-
minaarin sekä yhden päivän seminaarin syyskuussa. Lisäksi valtuusto teki matkan Tampereelle tutustuakseen
ratikkahankkeeseen.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston osalta talousarvion toteuma oli 87 prosenttia.

10 30**Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus****Vastuhenkilö: Helena Hyvönen****Puheenjohtaja: Pietari Jääskeläinen**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-538	-3	-541	-456	-85
Toimintakate	-538	-3	-541	-456	-85

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 410/2015 luvun 14 mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arvi-
ointisuunnitelmansa mukaisesti. Kokouksia on vuoden aikana ollut tarkastuslautakunnalla yhteensä 15. Arvioin-
tikertomus vuodelta 2018 hyväksyttiin lautakunnassa 2.5.2019.

Yhteistyössä tilintarkastajan kanssa lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa. Vastuullinen tilintarkastaja
raportoii tarkastuksista lautakunnalle huhti- ja joulukuussa.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2017–2021 yhteensä 11 jäsentä. Lautakunta 2017–2021 ei ole
jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Vuoden aikana ei ollut lisätoimeksiantoja tilintarkastustoiminnassa. Talousarvion menojen alitus oli 16 prosenttia.

10 40**Kaupunginhallitus**

Vastuhenkilö: Ritva Viljanen

Puheenjohtaja: Sari Multala

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 047	0	2 047	1 986	60
Menot	-14 137	2 438	-11 699	-11 099	-599
Toimintakate	-12 090	2 438	-9 652	-9 113	-539

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2019 aikana 21 kertaa. Lisäksi järjestettiin kuusi kaupunginhallituksen iltakoulua. Kaupunginhallituksen yleisjaosto piti 10 kokousta.

Kaupunginhallitus teki opintomatkan Gentiin ja Brysseliin 13.-15.1.2019

Kaupunginhallituksen asettama (7.5.2018 § 6 ja 12.8.2019 § 23) Uusi Vantaa -luottamushenkilötoimikunta työskenteli vuoden 2019 loppuun ja piti vuoden 2019 aikana yhteensä yhdeksän kokousta. Alkuvuoden aikana toimikunta muun muassa valmisti linjaukset uuden organisaation rakenteeseen ja edelleen hallintosääntöön. Loppuvuoden aikana toimikunta seurasi uudistuksen toteutusta ja mietti toimenpiteitä luottamushenkilöiden toimintaedellytysten parantamiseksi ja kaupunginhallituksen asettamisen toimikuntien kehittämiseksi.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen talousarvion tulojen toteuma oli 97 prosenttia ja menojen toteuma oli 95 prosenttia.

10 50**Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset**

Vastuhenkilö: Ritva Viljanen

Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	34	-34
Menot	-14 804	0	-14 804	-14 819	15
Toimintakate	-14 804	0	-14 804	-14 786	-18

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Määrärahasta on maksettu kaupungin sopimusten mukaiset avustukset Tiedekeskussäätiölle ja Suomen kansallisoopperan vuotuinen käyttöavustus. Määrärahasta on maksettu HRI-hankkeen (seututieto), kaupunkitalousprofessorin, kaupunkitutkimusinstituutin ja kaupunkiakatemian kustannukset. Lisäksi määrärahasta on maksettu Vantaan kaupungin maksuosuus aluepelastuslaitoksen kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvion toteuma oli 100 prosenttia.

11

Kaupunginjohtajan toimiala

Vastuhenkilö: Ritva Viljanen

Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 383	0	3 383	3 467	-85
Menot	-22 129	-69	-22 198	-19 179	-3 019
Toimintakate	-18 746	-69	-18 815	-15 712	-3 103

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2019

Kaupunginjohtajan toimiala sisältää yleisjohton, kaupunginkanslian, sisäisen tarkastuksen, taloussuunnittelun, henkilöstökeskuksen, elinkeinopalvelujen ja viestinnän tulosalueet.

Kaupunginkanslian tulosalue vastasi

- kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokousten valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta,
- kaupungin yhteisistä ja kaupunginjohtajan toimialan lakiasioista,
- valmistelun ja päätöksenteon kehittämisestä,
- käänköspalveluista,
- yleisten vaalien järjestelyistä, kaupunkitason turvallisuus- ja valmiusasioista,
- kaupunginjohtajan toimialan keskitetyistä hallintopalveluista ja
- tehtäväaluettaan koskevien kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Kaupunginkanslian henkilöstö osallistui eduskuntavaalien järjestämiseen maaliskuussa 2019 ja EU-vaalijärjestelyihin toukokuussa 2019.

Vaalien järjestämistä varten pidettiin vaalitoimihenkilöille viisi koulutusta, joihin osallistui noin 140 osallistujaa. Vastaavasti luottamushenkilöille järjestettiin kymmenen koulutusta, joihin osallistui yhteensä yli 400 osallistujaa.

Lisäksi kaupungin henkilöstölle järjestettiin koulutusta tietosuojalainsäädännöstä. Koulutukseen osallistui noin 100 henkilöä.

Kaupunginkanslian henkilöresursseja käytettiin paljon Uusi Vantaa –organisaatiouudistukseen.

Kaupunginkanslian vuoden 2019 menojen talousarvion toteuma oli 98 prosenttia.

Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Tarkastustyön vuosisuunnitelma toteutui suunnitellusti. Sisäisen tarkastuksen talousarvio alittui.

Taloussuunnittelun johdolla kehitettiin vuoden 2019 aikana taloussuunnitteluprosessia sekä valmisteltiin Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen mukainen talousarviorakenne vuoden 2020 talousarviota varten.

Vuoden 2019 aikana jatkettiin kaupunkitasoisen tiedolla johtamisen kehittämistä ja otettiin käyttöön uusi strategiatyökalu mm. strategian, sitovien tavoitteiden ja riskienhallinnan suunnittelua ja raportointia varten. Vuoden aikana valmisteltiin ja julkaistiin useita selvityksiä ja tutkimushankkeita. Yliopisto- ja korkeakouluyhteistyötä edistettiin sekä Aalto-yliopiston että Helsingin yliopiston kanssa järjestetyissä työpajoissa. Kaupunkitutkimusinstituutin tutkijoiden kanssa käynnistettiin yhteistyöhankkeita.

Taloussuunnittelu alitti talousarvion, johtuen henkilökulujen säästöistä.

Henkilöstökeskuksen käyttösuunnitelman 2019 toteutuma: tulojen osalta toteutuma oli 103 prosenttia ja selitty työterveyshuollon kelakorvauksilla. Menojen osalta toteutuma oli 92 prosenttia eli talousarvio alittui. Säästöjä kertyi erityisesti ict-menoissa siksi, että Hijatin versionvaihto viivästyi.

Otettiin käyttöön uusi työvuorosuunnittelu- ja optimointijärjestelmä, jonka varsinainen tuotantokäytön aloitus jouduttiin siirtämään 2020 tammikuussa alkavalle suunnittelujaksolle. Valmisteltiin edelleen Hijatin uuden version ja työsuojelun sähköisen allekirjoituksen ja arkistoinnin käyttöönottoa. Toteutettiin opetuslalle käyttöön opettajien palvelukseen ottojärjestelmä, jota pilotoidaan muutamassa koulussa. Osallistuttiin esimiehille tarkoitetun Kompassi -raportoinnin uudistamiseen ja toteutettiin kokeiluna henkilöstöasioiden chatbot intranettiin.

Kilpailutettiin työterveyshuollon palvelut ja valmisteltiin uusi sopimuskausi alkamaan 1.1.2020.

Lisäksi käynnistettiin #ollaanihmisiksi -kampanja lisääntyneiden uhka- ja väkivaltatilanteiden vähentämiseksi. Kampanja sai Kunteko-ohjelmalta vuoden viestintäteko kunniamaininnan.

Uusi Vantaa organisaatiomuutosta tuettiin konsultoinnin ja muutostuen mallilla sekä sparrauksella.

Elinkeinopalvelujen tulosalue vastaa kaupungin elinvoimaisuuden kehittämisestä, elinkeino- ja kansainvälistymispolitiikan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta sekä elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämisestä. Vuoden 2019 osalta elinkeinopalvelujen tulosalueelle kuului yritysten toimintaympäristön kehittäminen, toimivien sijoittumispalveluiden kehittäminen ja ylläpitäminen sekä metropolialueen kilpailukykystrategian toteuttaminen. Lisäksi tulosalueen tehtäviä olivat yritysten neuvontapalvelut, matkailun kehittäminen sekä ystävyyskaupunkitoiminnan edistäminen elinkeinopoliittikan näkökulmasta erityisesti Rasttatin piirikunnan ja Jinafin kaupungin kanssa.

Vuonna 2019 aloitettiin myös kesäkuussa valmistuneen uuden elinvoima- ja vetovoimaohjelman käytännön toteuttaminen. Lisäksi Vantaa osallistui elinkeinopalveluiden johdolla maamme kuuden suurimman kaupungin yhteisen 6Aika-hankkeen edistämiseen, Urbaania kasvua UIA (Urban Innovative Action) -hankkeen toteuttamiseen, kaupungin matkailun kehittämiseen ja markkinointiin yhteistyössä seudullisen matkailuverkoston kanssa, Airport Academy Finlandin käynnistämiseen, yritysten houkutteluun sekä niiden sijoittumisen valmisteluun. Lisäksi toimintavuoteen ovat kuuluneet erilaisten tapahtumien toteuttamiseen osallistuminen, alueellisen klusterimallin rakentaminen ja sen verkostojen johtaminen, yhden luukun neuvontapalvelun rakentaminen ja elinkeinopäivän toteuttaminen.

Tulosalueen toimintamenot alittivat talousarvion, mikä johtui pääosin henkilöstömenojen toivottua alhaisemmasta toteumasta ja säästöistä hanketoiminnassa.

Viestintä. Uudistettu intranet avattiin tammikuussa. Loppuvuodesta järjestetty tyytyväisyyskysely osoitti, että muutos onnistui. Vantaa.fi uudistuksen suunnittelu ja saatiin valmiiksi järjestelmän kilpailutusta varten. Loppuvuodesta avattiin myös viestintä- ja mainostoimistojen kumppanien kilpailutus.

Viestinnässä otettiin käyttöön sosiaalisen median seuranta- ja hallinnointialusta tukemaan asiointia sosiaalisessa mediassa. Uusille asukkaille lähetettiin tervetuloa-kortti. Asukaslehteä julkaistiin viisi numeroa ja henkilöstölehti Vautsia kolme numeroa. Vantaa-kanavalla jatkettiin päätöksenteon viestintää sekä vantaalaisuuden esille nostamista videotarinoiden avulla.

Myyrmäen alueella käynnistettiin markkinointiyhteistyö alueen rakentajien ja yhteisöjen kanssa. Tapahtuminen Vantaa ja Valon Vantaa olivat paikallisen markkinoinnin kärkiteemoja.

Uusi Vantaa -projektiin liittyen päätettiin keskittää viestintäpalvelut toimialatasolla ja markkinointi kaupunkitasoisesti vuoden 2020 alusta.

Viestintä alitti budjetin.

Talousarvion toteutuminen 2019

Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kaupunginjohtajan toimialan tulot ja menot. Talousarvioon nähden tulot ylittivät 0,08 milj. euroa ja menot alittuivat 3,02 milj. euroa. Tulojen ylittyminen johtui mm. työterveyden ke-lakorvauksesta. Menojen alittuminen johtui mm. palvelujen ostojen alittumisesta ja henkilöstösäästöistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kaupunginjohtajan toimialan %-osuus koko kaupungin henkilöstöstä	1,6 %	1,7 %	1,7 %
Henkilöstökeskuksen järjestämät oppimispäivät	2 288	1 500	1 523
Työterveyshuollon kustannukset, euroa per työntekijä	383	370	325
Henkilöstöpalveluiden asiakasneuvonnan puheluiden vastausaika		alle 30 s	27 s
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	13,0	12,1	12,4
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	22,1	20,5	18,4
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	519	500	529
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	1 749	1 800	1 724
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	16	17	16
Osallistujamäärä luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettäviin koulutuksiin	513	599	640
Käännöstyöt	2 469	3 000	3 057
Viestinnän kustannukset, euroa per asukas	4,68	5,69	4,9

17**Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala****Vastuuhenkilö: Martti Lipponen ja Jaakko Niinistö****Toimielin: Kaupunginhallitus**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	9 210	0	9 210	8 930	280
Menot	-97 339	-371	-97 710	-89 826	-7 884
Toimintakate	-88 129	-371	-88 500	-80 896	-7 604

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2019

Vantaan kaupungin nettolainaotto oli 17,7 milj. euroa vuonna 2019 ja kaupungin lainakanta vuoden lopussa 897 milj. euroa. Velka/ asukas laski hieman vuoden 2018 lopusta ollen 3 853 euroa. Vantaa laski liikkeeseen ensimmäisenä kaupunkina kiinteäkorkoisen 5-vuotisen joukkovelkakirjalainan negatiivisella korolla.

Tietohallinnossa integraattorihankinnan sopimukset saatiin valmiiksi ja uusi toimintamalli otettiin käyttöön vuoden 2019 lopussa. Apotti otettiin käyttöön ja Matti - järjestelmän kehitys oli intensiivistä. SAP -järjestelmä päivitettiin ja parannettiin tietoturva.

Strategisten hankintojen tiekartta –ulkoisten resurssien johtamisen ja koordinoinnin malli – vahvistettiin kaupunginhallituksessa. Laadittiin keittiöverkkoselvitys ja päätettiin pilotointien aloittamisesta. Uuden sähköisen tilausjärjestelmän hankinta on aloitettu. Henkilöstöruokailun mobiilimaksaminen otettu käyttöön. Käyttöönottoa laajennetaan asteittain koskemaan myös valvonta- ja laitosaterioihin sekä välipalamaksamiseen.

Sähköinen osallisuusympäristö otettiin käyttöön. Uusia asukastiloja avattiin Tikkurilaan, Korsoon ja Mikkolaan. Yhteinen pöytä -toimintamallia on levitetty 15 kunnan alueelle. Vantaalla Yhteisen pöydän verkostoon kuuluu 70 toimipaikkaa.

Työllisyystilanteen positiivinen kehitys erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta pysähtyi vuonna 2019. Nuorisotyöttömyys pysytteli vuoden takaisella tasolla. Työmarkkinatuen kuntaosuus laski edelleen, tosin aikaisempaa maltillisemmin, jääden 17,4 milj. euroon.

Vantaa päätti hakea mukaan hallitusohjelman mukaiseen työllisyyden kuntakokeiluun, joka tuo toteutuessaan suuria muutoksia kunnan vastuisiin ja rooliin työllisyyden hoidon palveluiden tuottajana. TEM hyväksyi Vantaan hakemuksen ja aloitettiin hankkeen suunnittelu.

Talousarvion toteutuminen 2019

Konserni- ja asukaspalveluiden toimintatuottojen talousarvio oli 9,2 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma vuoden lopussa oli 8,9 milj. euroa.

Asukaspalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 47,1 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma vuoden lopussa oli 42,1 milj. euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus (2019: 17,4 milj. euroa) sekä palkkatukikulut alittuivat molemmat 1,1 milj. euroa ja työllistämisen lisätuet alittuivat 0,8 milj. euroa.

Konsernipalveluiden toimintakulujen talousarvio oli 48,9 milj. euroa. Toimintakulujen toteuma oli 46,8 milj. euroa.

Talous- ja hallintopalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialan talouden ja projektien hallintaa sekä raportointia kehitettiin hallintopilven työkalujen avulla. Kehittämisyksikössä toteutettiin konserniyhteisöjen ohjausta yleisjaoston ja apulaiskaupunginjohtajan päätösten mukaisesti. Vuoden aikana toteutettiin useita konserniyhteisöjä koskevia rakenteellisia muutoksia. Talous- ja hallintopalveluissa varauduttiin loppuvuodesta toiminnan päättymiseen. Joulukuun lopussa talous- ja hallintopalveluissa ei ollut yhtään kokoaikaista talouden ja hallinnon työntekijää.

Talousarvion toteutuminen

Toimintakulujen talousarvio oli 1 423 830 euroa ja toteuma 901 567 euroa. Toimintakulut alittuivat noin 522 263 euroa. Toimintatuottoja oli budjetoitu 10 000 euroa. Talous ja hallintopalveluilla ei ollut vuonna 2019 toteutuneita toimintatuottoja.

Rahoitus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen

Vuonna 2019 kaupungin nettolainanotto oli ensimmäistä kertaa vuoden 2015 jälkeen positiivinen 17,7 milj. euroa ja kaupungin pitkäaikainen lainakanta vuoden 2019 lopussa 897 milj. euroa. Velka/asukas oli 3 853 euroa, eli hieman alempi kuin vuoden 2018 lopussa edelleen vahvana jatkuneesta väestönkasvusta johtuen.

Kaupungin pitkäaikainen varainhankinta toteutettiin myös vuonna 2019 poikkeuksellisesti kiinteäkorkoisilla lainoilla. Kaupunki laski liikkeeseen markkinoilla ensimmäisen kiinteäkorkoisen 5-vuotisen joukkovelkakirjalainan negatiivisella korolla, minkä lisäksi se nosti 10-vuotisen kiinteäkorkoisen lainan 0-korolla. Yhteensä uusia pitkäaikaisia lainoja nostettiin 100 milj. euroa. Rahoitus myös kilpailutti VAV Asunnot Oy:lle useita pitkäaikaisia lainoja.

Kaupungin lainasalkku hyötyi historiallisen alhaisella tasolla jatkuneesta korkotasosta. Korkomenot alittivat selvästi budjetin alittaen niukasti 2 milj. euroa. Lainasalkun keskikorko painui 0,21 prosenttiin huolimatta suojausasteen noususta. Kiinteäkorkoiset lainat paransivat kaupungin lainasalkun korkoriskiasemaa, ja salkun duraatio nousi vuoden 2019 lopussa jo yli 1,8:n.

Riskienhallinnan kehittämistä ja jalkauttamista jatkettiin vuonna 2019. Kaupunki on ottanut käyttöön Targetor Pro -järjestelmän, mikä mahdollistaa jatkossa excel- pohjaisesta raportoinnista luopumisen koko konsernissa riskienhallinnan osalta.

Talousarvion toteutuminen

Rahoituksen tulosalueen toimintakulut alittivat vuoden 2019 talousarvion johtuen muun muassa korvausrekrytointien viivästyemisestä sekä uusien järjestelmien liittymien ja käyttöönoton siirtymisestä vuodelle 2020.

Talousspalvelukeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talousspalvelukeskuksessa on laajennettu prosessien automatisointia mm. robotiikkaa hyödyntämällä. Ostolaskuista reitittyy automaattisesti noin 60 prosenttia ja tiliöityy yli 20 prosenttia. Robotiikka toimii laskujen sisältövaatimusten tarkastamisessa, arvonlisäverokirjausten oikeellisuuden valvonnassa ja erääntyneiden laskujen käsittelyn valvonnassa. Luottotappiokirjauksia automatisoitiin vuonna 2019, samoin palkanlaskentaprosessia on tytäryhtiöiden osalta automatisoitu. Käyttöön otetun automaation myötä vv. 2018 – 2019 on saavutettu noin 6 henkilötyövuoden säästö. Vuoden 2019 aikana valmisteltiin merkittävä toiminnan lisäkeskittäminen kaupunkitasoisesti – varhaiskasvatuksen asiakasmaksuasiat sekä ostolaskujen tiliöintitehtävät hoidetaan vuoden 2020 alusta keskitetyistä talousspalveluista, jolloin yli 20 henkilöä siirtyi tehtävineen talousspalveluihin.

Konserniyhtiöiden taloushallinnon tietojärjestelmien ja prosessien harmonisointia emokaupungin kanssa on jatkettu. Vuonna 2019 noin 90 prosenttia keskitetystä taloushallinnon tositevolyyymista hoidettiin yhtenäisillä tietojärjestelmillä.

Talousarvion toteutuminen

Talousspalvelukeskuksen toimintatuotot ylittyivät 14 prosentilla ja toimintakulut alittuivat 3 prosentilla suhteessa talousarvioon. Toimintakatteella mitattuna talousspalvelukeskuksen toteuma alitti talousarvion ollen 91 prosenttia talousarviosta.

Tietohallinnon palvelukeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tietohallinto varmisti oman toimintansa jatkuvuutta ja kehittämistä sekä kehitysohjelman toteutuksen. Integraattorihankinnan sopimukset saatiin valmiiksi ja uutta toimintamallia alettiin käyttöönottaa vuoden lopussa. Apotti otettiin käyttöön ja Matti - järjestelmän kehitys oli intensiivistä. IT Palveluja ja infraa kehitettiin tietoliikenneverkon osalta, jatkettiin työasemaympäristön ajantasaistamista windows 10 käyttöjärjestelmien jakeiluilla, SAP järjestelmä päivitettiin ja parannettiin tietoturva. Toimialojen IT osaamista kasvatettiin siten, että opastettujen määrä kaksinkertaistettiin 12 000:en henkilöön pilviakatemia avulla. Lisäksi, toimialojen suunnitelman mukaisempaa digitalisointia varten toteutettiin digisuunnitelmia.

Talousarvion toteutuminen

Tietohallinnon talousarviossa oli toimintatuottoja budjetoitu 0,9 milj. euroa. Vuoden lopussa oli tuottoja toteutunut 1,1 milj. euroa, eli 123 prosenttia talousarviosta. Talousarvion ylitys johtui pääsääntöisesti siitä, että Vantaan työterveys yhtiöitettiin ja laskutus IT -palveluista aloitettiin. Toimintakuluja oli budjetoitu 40 milj. euroa. Vuoden lopussa kuluja oli toteutunut 39 milj. euroa eli 98 prosenttia. Alituksen keskeisin syy oli integraattorihanke. Toimintakatteella mitattuna tietohallinnon palvelukeskuksen toteuma oli 97 prosenttia.

Hankintakeskus

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Laadittiin keittiöverkkoselvitys ja päätettiin pilotointien aloittamisesta.

Tilaajatukipalveluiden kehittäminen on aloitettu. Uusi sähköinen tilausjärjestelmä on kilpailutuksessa. Henkilöstöruokailun mobiilimaksaminen otettu käyttöön. Mobiilimaksamisen käyttöönottoa laajennetaan asteittain koskemaan myös valvonta- ja laitosaterioita sekä välipalamaksamista.

Talousarvion toteutuminen

Hankintakeskukselle oli talousarvioon budjetoitu toimintatuottoja 1,386 milj. euroa. Vuoden lopussa oli toimintatuottoja toteutunut 1,171 milj. Euroa ollen 84 prosenttia talousarviosta. Toimintakuluja oli hankintakeskukselle budjetoitu 4,550 milj. euroa. Vuoden lopussa oli kuluja toteutunut 3,868 milj. euroa ollen 81 prosenttia talousarviosta.

Kuntalaispalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palveluiden kehittäminen

Sähköisen osallisuusympäristön käyttöönottoprojekti on päättynyt ja palvelu on siirtynyt tuotantoon. Asukastilojen uudet tilat Tikkurilassa (Lummetie 2), Korsossa (Korsontie 4) ja Mikkolassa (Marsinkuja 1) otettiin käyttöön elokuussa. Asukastiloilla oli 88 931 kävijää vuonna 2019 (48 600/2018). Kävijämäärän kasvu johtuu uusista tiloista sekä tilastoihin mukaan otetuista kumppanuusjärjestöjen aukipitämistä tiloista (Leinikki ja Rubiini), joita ei ole raportoitu aikaisemmin tässä yhteydessä. Vuonna 2019 juhlittiin vammaisneuvoston 40-vuotista ja vanhusneuvoston 20-vuotista työtä Vantaalla.

Vuonna 2019 Vantaa-infon käyntiasiakasmäärä oli 190 000 (2018: 175 000). Maankäytön asiakaspalvelu ja kirjaamon käyntiasiointi siirtyivät Vantaa-infon tiloihin. Lisäksi toimialojen kassa- ja asiointipalveluita keskitettiin Vantaa-infoihin. Monikanavaista asiakaspalvelua edistettiin kokeilemalla työnkiertoa eri Vantaa-infon kanavissa (käyntipiste, puhelin, chat). Chatin käyttöä asiakaspalvelukanavana laajennettiin Vantaa-infossa ja pysäköinninvalvonnan neuvonnassa.

Asiakirjahallinnon ASTA:n kehittäminen eteni ja uusia sähköisen asioinnin integraatioita otettiin käyttöön Oma-Vantaan ja maankäytön Matti-järjestelmän osalta.

Kaupunginarkisto muutti uusiin tiloihin Hosantielle. Tiloissa on huomioitu tulevan digitointityön vaatimukset. Arkistossa aloitettiin ulkopuolisen toimijan suorittama digitointiprojekti, jossa vanhin asiakirja-aineisto kuvataan.

Yhteisen pöydän verkostoon kuuluvien toimipaikkojen määrä lisääntyi 70:een. Myös lahjoittajien määrä lisääntyi. Terminaaliin on saatu ruoan ohella enenevästi mm. astioita, hygieniatuotteita ja vitamiineja. Keskitettyyn logistiikkaan ja laajaan verkostoon perustuvasta ruoka-aputoiminnasta hyötyi välittömästi yli 5 000 vähävaraista vantaalaista viikoittain. Yhteisen pöydän palkkatukityöllistetyistä 36 prosenttia työllistyi avoimille työmarkkinoille. Yhteisen pöydän ja Sitran Hukaton Vantaa -projekti vantaalaisen ruoka-avun mallin levittämiseksi päättyi. Yhteensä 15 aluetta Suomessa on aloittanut toimenpiteitä mallin soveltamiseksi. Kevään 2019 aikana hävikkiterminaalilla kävi 400 vierasta seitsemästä maasta.

Vuoden 2019 aikana sosiaali- ja potilasasiamiehelle tuli hieman yli 2 000 yhteydenottoa, joista suurin osa koski terveydenhuoltoa.

Talousarvion toteutuminen

Kuntalaispalveluiden 2019 talousarviossa toimintatuottoja oli budjetoitu 436 000 euroa. Vuoden lopussa tuottojen toteuma oli 451 776 euroa. Toimintakuluja oli budjetoitu 7,65 milj. euroa ja toteuma vuoden 2019 lopussa oli 6,75 milj. euroa, ollen 88 prosenttia talousarviosta.

Työllisyyspalvelut

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Työllisyystilanteen positiivinen kehitys pysähtyi loppuvuodesta 2019. Nuorten työttömyys pysytteli vuoden takaisella tasolla. Joulukuun 2019 lopussa Vantaan työttömyysaste oli 8,9 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 8,7 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli 10 516. Pitkäaikaistyöttömiä oli joulukuussa 2 314, alle 25-vuotiaita työttömiä oli 1 171 ja ulkomaalaisia työttömiä 2 739.

Työmarkkinatuen kuntaosuus jatkoi laskuaan myös vuonna 2019, mutta edellisvuotta huomattavasti maltillisemmin. Vuonna 2019 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 17,4 milj. euroa.

Vuonna 2019 työllisyyspalveluissa valmisteltiin ja valmistauduttiin useaan isompaan muutokseen. Työllisyyspalveluiden organisaatio uudistettiin helmikuussa. Marraskuussa työllisyyspalveluissa otettiin käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon Apotti-järjestelmä. Työllisyyspalvelut ja TE-toimisto alkoivat valmistella uutta yhteistä nuorten palvelukokonaisuutta sekä suunnitella uusia asiakaspalvelutiloja Ohjaamon yhteyteen. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti lokakuussa haun työllisyyden kuntakokeiluun. Vantaa valmisteli yhteistyössä Keravan kaupungin kanssa yhteisen hakemuksen, joka valittiin joulukuussa mukaan jatkovalmisteluun. Eduskunta käsittelee kokeilulain hyväksymisen keväällä 2020.

Alle 30-vuotiaiden työllisyyttä edistävän Ohjaamon matalan kynnyksen neuvonnassa asioitiin 2 366 kertaa ja henkilökohtaisessa ohjauksessa 2 271 kertaa. TEM vakiinnutti rahoituksensa Ohjaamoille vuoden lopussa.

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) kokonaisasiakasmäärä oli 2 655. TYP:n yhteydessä aloitti matalankynnyksen palvelupiste Työllisyyden palvelutori, joka toteutetaan yhteistyössä Espoon kaupungin, Helsingin kaupungin ja Uudenmaan TE-toimiston kanssa.

Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärä oli 1709 asiakasta. Apotti-järjestelmän käyttöönotto haastoi kuntouttavaan työtoimintaan ohjausta ja päätöstentekoa.

Vuonna 2019 toteutettiin kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluiden kilpailutus ja valitut palveluntuottajat aloittavat vuoden 2020 alusta. Kaupunkitasoisen kalustekierrätyksen toiminta kasvoi vuonna 2019 yli kahdellasadalla prosentilla. Valmennustaloilla suomen kielen opetusta maahanmuuttaja-asiakkaille laajennettiin osana myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa (MEK). Opetukseen osallistui yhteensä 186 asiakasta.

Vuonna 2019 työllistämisen lisätuet uudistettiin. Uudistuksen yhteydessä otettiin käyttöön nuorten rekrytointituki sekä työllistämisen lisätukien sähköinen hakumahdollisuus. Vantaa-lisää myönnettiin yrityksille ja yhdistyksille yhteensä 228 henkilön työllistämiseen. Nuorten kesätyösetelit jaettiin ensimmäistä kertaa kaikille vantaalaisille yhdeksäsluokkalaisille. Lisäksi jaossa oli 1 000 kpl seteleitä muille iältään 15-18 -vuotiaille nuorille. Kesätyösetelillä työllistettiin yhteensä 910 nuorta.

Yritysyhteistyön kontakteja oli työllisyyspalveluissa yhteensä 1 115. Vuonna 2019 Vantaan Megarekry-tapahutuma järjestettiin keväällä Myyrmäessä Energia-areenalla sekä syksyllä Viihdekeskus Flamingossa. Muita rekrytointitilaisuuksia järjestettiin 85 kpl.

Vuonna 2019 kaupungilla työskenteli yhteensä 407 palkkatuettua henkilöä. Palkkatuella rahoitetun oppisopimuskoulutuksen aloitti 23 henkilöä.

Ulkopuolista rahoitusta saaneista hankkeista päättyi työttömiä digialan ja robotiikan aloille ohjannut Digipore-hanke sekä Korko -hanke. Vuonna 2017 alkanut julkisten hankintojen avulla työllistymistä edistävä SIEPP-hanke jatkuu maaliskuuhun 2020 tavoitteenaan juurruttaa kehitetty malli osaksi vakituisia toimintoja. TE-rahoitusta saava Luotsi-hanke aloitti toimintansa tammikuussa. ESR-rahoitteinen yritysten ja maahanmuuttajatyönhakijoiden osaamisen kohtaantoon keskittyvä MATCH- hanke käynnisti toimintansa. Työllisyyspalveluiden ja nuoris- ja aikuiskoulutuksen yhteistyössä toteutettava maahanmuuttajien osaamiskeskus aloitti toimintansa toukokuussa. Osaamiskeskus edistää vantaalaisten maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista, työllistymistä ja kouluttautumista. Lisäksi työllisyyspalvelut on mukana elinkeinopalveluiden Urbaania kasvua -hankkeessa.

Talousarvion toteutuminen

Työllisyyspalveluiden toimintakulujen talousarvio vuodelle 2019 oli 38.4 milj. Euroa, mikä alittui johtuen työmarkkinatuen kuntaosuudesta ja palkkatukikuluista yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 17,4 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 18,2 miljoonaa euroa. Työllistämisen lisätuet alittuivat 0,8 miljoonaa euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Talousspalvelukeskus			
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	30 311	28 320	31 522
Käsitellyt ostolaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	9 590 (3 toimialaa)	8 720 (3 toimialaa)	11 268 (3 toimialaa)
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – palvelukeskus	50 358	44 360	64 299
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/ htv – koko kaupunki	9 418 (3 toimialaa)	7 500 (3 toimialaa)	9 501 (3 toimialaa)
Kirjanpítotehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	7,7 (3 toimialaa)	9,2 (3 toimialaa)	7,0 (3 toimialaa)

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tietohallinto			
Työasemamäärä -hallinto			
- kannettavat ja työasemat, kpl	7 599		
Työasemamäärä opetus			
- tabletit, kpl	Ei tiedossa tietohallinnossa		
- kannettavat ja työasemat, kpl	11 550		
Asiakastyytyväisyys			
- ServiceDesk (1-5 > aiemmin 1-10)	4,4		
Tikettimäärä			
- Keskimäärin kuukaudessa	4 874		
IT-investointien onnistunut läpivienti			
- budjettitoteuma	95 %		
Kuntalaispalvelut			
Tulosalueella avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lukumäärä	135	170	142
Vantaa-infojen keskitettyjen palvelujen määrän kasvu (%)	8	5	9
Vantaa-infon asiakasmäärä	175 000	150 000	190 000
Talous- ja velkaneuvonnan sähköisen palvelun kautta tulleiden asiakkaiden määrä (%). *)	94	-	-
Koettu tyytyväisyys järjestettyyn osallistumismahdollisuuteen (ka väliltä 1-5)	4,1	4	4,2
Ruokahävikin talteenotto (kg / vko)	20 000	38 000	20 000
Työllisyyspalvelut			
Kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärän vuosimuutos (%)	17,2 %		-3,1 %
	(1 761)	(1 789)	(1 706)
Työttömien nuorten virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen			
	37 %		31 %
Ei työttömänä tai toimenpiteissä kolme kuukautta kaupungin palkkatukityösuhteen päättymisen jälkeen (tammi-huhtikuu) - vuosi	27,0 %	25,0 %	28,4 %
Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelu TYP:n päätyneet asiakkuudet	2 009	2 500	1 871
Valmennustalojen asiakaspäivän hinta **)	83 €	65 €	63 €
Valmennustalojen asiakaspaikkojen täyttöaste	64 %	70 %	60 %

*) Talous- ja velkaneuvonta siirtynyt valtiolle vuoden 2019 alusta.

**) Laskentatapa muuttunut. TP 2018 samalla laskutavalla 67 euroa.

12

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Vastuhenkilö: Jukka T Salminen

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta

Puheenjohtaja: Pirkko Letto

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	43 318	-1 400	41 918	39 604	2 314
Menot	-638 773	-24 404	-663 177	-672 277	9 100
Toimintakate	-595 455	-25 804	-621 259	-632 673	11 414

12

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala ilman erikoissairaanhoidtoa

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	41 648	-1 400	40 248	37 832	2 416
Menot	-399 332	-12 504	-411 836	-418 022	6 186
Toimintakate	-357 684	-13 904	-371 588	-380 191	8 603

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2019

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla otettiin vuonna 2019 onnistuneesti käyttöön uusi asiakas- ja potilas-tietojärjestelmä Apotti. Käyttöönotto vaiheistettiin touko- ja marraskuulle. Osa toiminnallisuuksista otetaan käyttöön vuoden 2020 puolella. Apotissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedot ovat samassa tietojärjes-telmässä; sosiaalihuollon osuus otettiin Vantaalla käyttöön ensimmäisenä maailmassa. Järjestelmän käyttöön-otto ja siihen valmistautuminen ovat vaatineet viime vuosina huomattavan työpanoksen toimialalta, mikä on osaltaan heijastunut myös toimialan palvelukykyyn. Järjestelmän korjaukset ja optimointi jatkuvat mm. maksa-tuksen, laskutuksen, raportoinnin ja tietosuojan osa-alueilla.

Vantaan voimakas väestönkasvu sekä ikääntyneiden ja vieraskielisten asukkaiden määrän kasvu heijastuivat kaikkien tulosalueiden palvelutarpeisiin. Samanaikaisesti väestömuutosten ja voimavaroja sitovan uuden tieto-järjestelmän käyttöönoton kanssa henkilöstön rekrytointivaikeudet ja kilpailu osaavasta työvoimasta kasvoivat. Haasteita oli erityisesti lääkäreiden, sosiaalityöntekijöiden ja hoitajien saatavuudessa. Toimialan veto- ja pito-voimaisuuteen panostettiin monin tavoin mm. yhteistyössä kaupungin, oppilaitosten ja Seuren kanssa, ja tulos-alueet jatkoivat omia kehittämistoimiaan rekrytointitilanteen parantamiseksi.

Toimialaan kohdistuneista paineista huolimatta sosiaali- ja terveystoimen asiakkaat olivat hyvin tyytyväisiä saa-miinsa palveluihin. Joka toinen vuosi toteutettavaan toimialan laajaan asiakastyytyväisyyskyselyyn vastasi lähes 3 000 palveluja käyttänyttä, ja he antoivat kouluarvosanoilla mitattuna toimialalle arvosanan 9-. Erityisen tyy-tyväisiä asiakkaat olivat kohteluun ja palvelun asiantuntevuuteen, kehittämistä on eniten asiakkaan osallista-misessa palvelunsa suunnitteluun.

Kaikilla tulosalueilla toteutettiin tai käynnistettiin rakenteellisia muutoksia palvelujen saatavuuden ja asiakas-lähtöisyyden parantamiseksi. Perhekeskustoimintamallia kehitettiin kaupunginjohtajan asettamassa poikkihal-linnollisessa työryhmässä. Terveyspalvelujen keskitetty puhelinpalvelu aloitti alkuvuodesta, ja mielenterveys-ja päihdepalvelujen uusi organisaatio käynnistyi syyskuussa. Sähköinen hoidontarpeen arviointi laajennettiin

kaikille terveysasemille. Perhepalvelujen strategiset kehittämistoimenpiteet käynnistettiin lautakuntakäsittelyn jälkeen. Perhesosiaalityön yksikkö perustettiin vahvistamaan sosiaalihuoltolain mukaista erityistä tukea tarvitsevien lasten ja perheiden palveluja. Lastensuojelussa kouluttauduttiin systemisen työmallin mukaiseen sosiaalityöhön. Myyrmäen vanhustenkeskus avautui syyskuussa. Vanhusten laitoshoidon vähentäminen eteni kehittämisohjelman mukaisesti. Vammaispalveluissa on laadittu konkreettiset suunnitelmat laitoshoidon purkamiseksi kuluvan vuoden loppuun mennessä. Lastensuojelussa ja erityisasumisessa panostettiin ja tehostettiin oman ja ostopalvelujen laadun valvontaa.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. HUS:n palvelutuotanto Vantaalle vastasi edellisvuoden tasoa. HUS tuotti myös terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoiminnasta toteutettiin Vantaan terveysasemilla. Vantaan terveyskeskuksessa laadittujen ei-päivystyksellisten läheteiden määrä väheni 1,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna; yksityissektorin tekemien läheteiden määrä kasvoi 18 prosenttia.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta toteutui palvelusopimuksen mukaisena toimenpiteiden määrän ja toimialan sopimuslaskutuksen osalta.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa jatkettiin pitkäjänteistä työtä toimialalle asetettujen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Huolimatta kaupungin yhteisistä asukkaiden hyvinvointia edistävästä toimista lasten ja nuorten huostaanottojen tarve ei vähentynyt toivotusti. Vuoden 2019 aikana huostaanotettuna oli 0,24 prosenttia 0 - 17-vuotiaista vantaalaisista tavoitteen ollessa alle 0,23 prosenttia ikäluokasta. Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palvelutarvetta asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvoi edelleen ollen 93,2 prosenttia ikäluokasta, mikä alitti niukasti asetetun tavoitteen. Maahanmuuttajapalvelujen asiakkaaksi vuonna 2016 tulleen työikäisten kotoutuminen toteutui asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Apotin käyttöönotto toteutui onnistuneesti kahdessa vaiheessa vuonna 2019, osa toiminnallisuuksista siirtyi vuoden 2020 alkupuolella käyttöön otettavaksi. Terveysasemien päiväpoliklinikan asiakkaista 75 prosenttia pääsi tarvitessaan lääkärin vastaanotolle 90 minuutissa hoidon tarpeen arviosta tavoitteen ollessa sata prosenttia. Sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun osallistuttiin suunnitellusti uudistuksen lakkauttamiseen asti.

Talousarvion toteutuminen 2019

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan menot vuonna 2019 olivat 672,3 milj. euroa ja tulot 39,6 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman palvelutuotannon menot vuonna 2019 olivat 418,0 milj. euroa ja tulot 37,8 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 16.12.2019 toimialan menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 24,4 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 1,4 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettuja määrärahoja siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä toimialalle 0,2 milj. euroa.

Oman palvelutuotannon menot ylittivät alkuperäisen määrärahan 18,7 milj. eurolla (4,7 %) ja tulot alittuivat 3,8 milj. eurolla (9,2 %). Lopulliseen määrärahaan nähden menot ylittyivät 6,2 milj. eurolla (1,5 %) ja tulot alittuivat 2,4 milj. eurolla (6 %). Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 22,5 milj. euroa ja muutettua käyttösuunnitelmaa 8,6 milj. euroa heikompi.

Lopullisen määrärahan ylitys aiheutui asiakaspalvelujen ostoista vanhus- ja vammaispalveluissa ja lastensuojelun sijaishuollossa.

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2019 olivat 254,3 milj. euroa. Vantaan kaupungin talousarviossa vuoden 2019 palvelusopimuksen menoihin oli varattu 230,0 milj. euroa. HUS:in talousarviossa Vantaan maksuosuudeksi oli arvioitu 231,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 16.12.2019 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 11,9 milj. eurolla, joka sisälsi HUS-johdolta 30.8.2019 saadun päivitetyn toteutumisennusteen. HUS-palvelusopimuksen toteutumisennuste oli 242,0 milj. euroa.

HUS:n palvelusopimuksen menot kalliin hoidon tasauksen jälkeen olivat Vantaalle vuonna 2019 noin 244,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 14,8 milj. eurolla ja tulot noin 0,1 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 2,9 milj. eurolla. Tulos (netto-toimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 14,7 milj. euroa heikompi ja lopullista talousarviota 2,8 milj. euroa heikompi.

12 10

Talous- ja hallintopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	300	0	300	153	147
Menot	-8 662	1 012	-7 650	-5 489	-2 161
Toimintakate	-8 362	1 012	-7 350	-5 336	-2 015

Taulukko sisältää talous- ja hallintopalvelujen sekä sosiaali- ja terveystalouden luvut.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti otettiin Vantaalla käyttöön vuonna 2019 kahdessa vaiheessa, toukokuussa ja marraskuussa. Käyttöönottoon osallistui suuri osa talous- ja hallintopalvelujen henkilöstöstä. Osa toiminnallisuuksista, mm. vammaispalvelut, perheoikeudelliset palvelut ja päihdepalvelut jäivät käyttöönotettavaksi vuoden 2020 puolelle. Järjestelmän korjaukset ja optimointi jatkuivat edelleen mm. maksatuksen, laskutuksen, raportoinnin ja tietosuojan osa-alueilla.

Henkilöstöyksikkö tuki Apotin käyttöönottoa sijaisjärjestelyjen koordinoitavalla sekä muilla erityisjärjestelyillä. Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton tukemisen lisäksi toimialalla panostettiin koulutuksen osalta erityisesti haastavien asiakastilanteiden kohtaamiseen ja väkivallan uhan estämiseen. Lisäksi toteutettiin osaamisen kehittämisen toimia koulutussuunnitelman mukaisesti yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toimialan suuri haaste vuonna 2019 oli henkilöstön saatavuus tietyissä ammattiryhmissä. Toimialan veto- ja pitovoimaisuuteen panostettiin monin tavoin yhteistyössä mm. kaupungin, oppilaitosten ja Seuren kanssa. Työ jatkuu edelleen. Terveystalouden tukitoimia edistettiin mm. uudelleensijoituksin, työkokeiluina, osasairauspäivärahalla sekä tuunatulla työllä. Tutka-järjestelmän työolojen haittoja ja vaaroja sekä Kunta10 -kyselyn tuloksia käsiteltiin ja arvioitiin mm. Laava-menetelmällä, ja toimenpidetavoitteita asetettiin työpistetasolta toimialatasolle.

Uuden palvelusetelijärjestelmän hankkimiseksi tehtiin laajaa yhteistyötä Uudenmaan alueen kuntien kanssa; uusi järjestelmä otetaan käyttöön keväällä 2020. Yhteistyötä asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämiseksi jatkettiin Hyks-alueella.

Kahden vuoden välein tehtävä toimialan laaja asiakastytyytyväisyyskysely toteutettiin toimialan omassa palvelutuotannossa syys-lokakuussa 2019. Ostopalvelujen kyselyn valmistelu aloitettiin.

Talous- ja hallintopalvelut koordinoi useiden kaupunkitasoisten ohjelmien, kuten Vantaan Hyvinvointiohjelman, Resurssiviisauden tiekartan sekä Myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman, toimeenpanoa ja raportointia toimialalla. Liikunnan lisäämiseen tähtäävän terveyden edistämishankkeen valmisteluun ja toteutukseen osallistuttiin yhdessä terveystalvelujen, sivistystoimen ja liikuntapalvelujen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaupunkitasoisen strategiateeman valmistelu osana Uusi Vantaa -kokonaisuutta aloitettiin.

Talous- ja hallintopalvelut osallistui aktiivisesti toimialan hankkeiden valmisteluun ja toteutukseen; näistä merkittävimpinä CoHeWe (Co-Created Health and Wellbeing) -hanke ja SIB lapset -vaikuttavuusinvestointihanke. Toimialan data-analytiikan ja tiedolla johtamisen kehittämisprojektia edistettiin. Tulosalue osallistui myös kaupunkitasoiseen tiedolla johtamisen mallin kehittämiseen. Tulosalueiden kanssa tehtiin yhteistyötä Lean-kehittämässä, ja Lean-valmentajien verkoston toiminta aloitettiin.

Sosiaali- ja terveystoimen keskitetty arkistotila (noin 5,5 hyllykilometriä) Hosantielle valmistui maaliskuussa. Sosiaalitoimen päättäneiden asiakkuuksien asiakasasiakirjat siirrettiin sinne kesän aikana.

Tietosuojatiimi laati toimialalle tietosuojaan liittyviä ohjeistuksia, ja valmisteli neljä keväällä 2020 julkaistavaa tietosuojakoulutusvideota yhteistyössä toimialan viestinnän kanssa.

Hankintatiimi laati ostopalvelujen valvonnan tueksi kilpailutusten valmistelun yhteydessä valvontasuunnitelmia tulosityksiköiden työkaluiksi.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2019 olivat 5,4 milj. euroa ja tulot 0,15 milj. euroa.

Tulosalueen alkuperäisen talousarvioon nähden menot alittuivat 2,2 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,5 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 2,0 milj. euroa parempi.

Lisäksi talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa oli varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Toimialan henkilöstömäärä ⁽¹⁾	2 754	2 879	2 931
Toimialan esimiesten määrä	197	193	206
Talous- ja hallintopalv. Henkilöstömäärä ⁽²⁾	71	78	89
Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilöstövuosina	62,9	62,4	71
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö	2,6 %	2,7 %	3,0 %
Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö / toimialan esimiesten määrä	36,0 %	40,4 %	43,2 %

¹⁾ Sis. suun terveydenhuollon liikelaitoksen.

²⁾ Sis. tietohallinnon rahoittaman Apotti -hanketoimiston määräaikaisten ja tietosuojasetuksen toimeenpanon ja arkistotyöhön kohdistuvat määräaikaisten tehtävät.

12 20**Erikoissairaanhoito**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 670	0	1 670	1 773	-103
Menot	-239 441	-11 900	-251 341	-254 255	2 914
Toimintakate	-237 771	-11 900	-249 671	-252 482	2 811

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Erikoissairaanhoidon palvelutuotannosta ja määrärahasta sovittiin HUS:n ja Vantaan välisessä palvelusopimuksessa, joka perustui vuonna 2018 käytyihin kuntaneuvotteluihin.

HUS tuotti kunnalle palvelutuotteina NordDRG-tuotteita (hoitokokonaisuuksia), käyntituotteita, hoitopäivä-tuotteita sekä terveydenhuoltolain mukaisia erikoislääkärin konsultaatioita. Osa konsultaatio- ja koulutustoi-minnasta toteutettiin Vantaan terveysasemilla. Vuonna 2019 jatkettiin erikoissairaanhoidon ja perusterveyden-huollon yhteistyön ja hoitopolkujen kehittämistä.

Vuonna 2019 HUS tuotti Vantaalle NordDRG-tuotteita 0,3 prosenttia ja käyntituotteita 1,6 prosenttia vähem-män kuin vuonna 2018. Hoitopäivätuotteiden määrä kasvoi 0,9 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna. Vantaalai-sille tehtiin yhteensä 43 360 ei-päivystyksellistä lähetettä HUS:iin, mikä oli 5 prosenttia (2 084) enemmän kuin vuonna 2018. Läheteistä 59 prosenttia tehtiin Vantaan terveyskeskuksesta, 33,5 prosenttia yksityissektorilta ja 5,6 prosenttia työterveyshuollosta. Terveyskeskuksen tekemien ei-päivystyksellisten läheteiden määrä vä-heni 1,2 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna. Yksityissektorin tekemien läheteiden osalta kasvua edellisvuo-teen oli 18 prosenttia. Vuoden lopussa (31.12.2019) osastojonoissa oli 2 322 potilasta. Heistä yli kuusi kuukautta jonottaneita oli 163, joista 65 kirurgian ja 65 silmäsairauksien erikoisaloiden jonoissa. Siirtoviivepäivistä makset-tiin vuonna 2019 noin 0,5 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen

Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannukset vuonna 2019 olivat 254,3 milj. euroa. Tehtäväalueen määräraha sisältää HUS-palvelusopimuksen lisäksi kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisen, e-arkiston ja e-reseptin tietojärjestelmämenot ja myrkytystietokeskuksen sekä terveysasemien erikoissairaanhoidon me-not.

Vantaan kaupungin talousarviossa vuoden 2019 palvelusopimuksen menoihin oli varattu 230,0 milj. euroa. HUS:in talousarviossa Vantaan maksuosuudeksi oli arvioitu 231,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 16.12.2019 erikoissairaanhoidon menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 11,9 milj. eurolla, joka sisälsi HUS-johdolta 30.8.2019 saadun päivitetyn toteutumisennusteen. HUS-palveluso-pimuksen toteutumisennuste oli 242,0 milj. euroa.

HUS:n palvelusopimuksen menot kalliin hoidon tasauksen jälkeen olivat Vantaalle vuonna 2019 noin 244,2 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 14,8 milj. eurolla ja tulot noin 0,1 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 2,9 milj. eurolla. Tulos (nettotoi-mintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 14,7 milj. euroa heikompi ja lopullista talousarviota 2,8 milj. euroa heikompi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	93 956	92 374	93 693
Poliklinikkakäynnit	274 219	263 003	269 235
Vuodeosastohoitopäivät	32 585	31 148	32 862
Kaikki jonossa olevat	2289	2 181	2 322
Laskutetut siirtoviivepäivät / milj. euroa	0,2	0	0,5

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo/ milj. euroa ¹⁾	229,5	230	244,2
Euroa/asukas	1 006	1 008	1 046
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 534	1 516	1 560

¹⁾ Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen. Tilinpäätöstiedot eivät sisällä kalliin hoidon tasausta.

12 30**Terveyspalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 100	0	4 100	3 844	256
Menot	-97 752	-2 445	-100 197	-98 239	-1 959
Toimintakate	-93 652	-2 445	-96 097	-94 395	-1 702

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Terveyspalveluissa käynnistettiin ja tehtiin useita rakenteellisia muutoksia. Vuoden 2019 alussa mielenterveys-työtä tekevät hoitajat siirtyivät terveysasemapalvelujen kolmesta tulosyksiköstä päihdepalvelujen tulosyksikköön. Alkuvuodesta aloitettiin terveysasemien keskitetty puhelinpalvelu, ja syyskuussa aloitti päihde- ja mielenterveyspalvelujen uusi organisaatio. Kuntoutusyksikön uusi organisaatio valmisteltiin käynnistymään vuoden 2020 alusta.

Palvelujen saatavuutta ja valinnanvapautta parannettiin mm. laajentamalla sähköinen hoidontarpeen arviointi (eHTA) Myyrmäen terveysaseman pilotista muille terveysasemille. Neuvolan vaihtamisen prosessi lyhennettiin Lean-menetelmin työskennellen 2-3 kuukaudesta vastaanoton aikana tapahtuvaksi. Maksuton ehkäisy laajennettiin koskemaan kaikkia alle 25-vuotiaita. Asiakasportaali Maisan kautta aloitettiin äitiysneuvolan esitietolomakkeiden täyttäminen sekä terveysasemapalveluissa pilotti asiakkaan ottamien ihomuutoskuvien lähettämisestä ja hoitoon ohjaamisesta. Korson terveysasemalla kehitettiin päiväpoliklinikan nopeutettu hoitajavastaanotto (Nopsa-hoitajamalli).

Uutena palvelumuotona aloitti opiskeluterveydenhuollossa kaksi mielenterveystyötä tekevää sairaanhoitajaa. Mielenterveyspalveluja kehitettiin poistamalla päällekkäistä työtä, ja ryhmätoiminnassa hyödynnettiin sekä päihde- että mielenterveystyön ammattilaisia.

Asiakaslähtöisyyttä parannettiin pilotoimalla Potilaiden ideat -tauluja osalla terveysasemista sekä osallistumalla CoHeWe-hankkeeseen (Co-creating Health and Well-being). Terveyspalvelujen edustajat osallistuivat perhekeskuksen suunnittelutyöryhmään sekä lapsiperheiden ja avointen kohtaamispaikkojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Toiminnan tasalaatuisuutta parannettiin jatkamalla toimintojen vakiointia, mm. ottamalla käyttöön yhtenäinen ihomuutospoliklinikkatoiminta.

Yleislääkärin iltavastaanottoja ei toteutettu omana toimintana, kuten valtuusto edellytti. Yleislääkärin vastaanotolle on kuitenkin päässyt yksityiselle palveluntuottajalle palvelusetelien ja maksusitoumuksella sekä virka-aikana että iltaisin.

Apotin käyttöönotto 10.5.2019 toteutui suunnitellusti kuntoutus- ja terveysasemapalveluissa sekä ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa. Päihdepalvelujen marraskuulle suunniteltu käyttöönotto siirtyi rekisterirajoihin liittyvien juridisten ja potilasturvallisuushaasteiden johdosta, ja valmisteltiin tapahtuvaksi 1.2.2020. Kokonaisuus (koulutukset, käyttöönotto ja kiireellisen toiminnan priorisointi) vaati vuoden aikana paljon henkilöstöresurssia, mikä heikensi palvelujen saatavuutta. Apotin raportointiominaisuuksien hyödyntäminen tiedolla johtamisessa ei vielä täyttänyt odotuksia.

Terveyskeskuslääkäreiden rekrytointi vaikeutui. Terveysasemien, puhelinpalvelun ja ennaltaehkäisevän terveydenhuollon varahenkilöstöjärjestelmä valmisteltiin Seure-yhteistyönä.

Väestönkasvu vaikutti kaikkien terveyspalvelujen kysyntään. Väestön monikulttuurisuus lisää keskimäärin yksittäisen palvelukontaktin tuottamiselta vaadittavaa aikaa sekä lisää tarvetta henkilöstön kulttuurisensitiivisyyden koulutukseen.

Työnkierto toteutui tulosalueella siten, että terveysasemien hoitajia siirtyi työskentelemään keskitetyssä puhelinpalvelussa 3 - 6 kuukauden välein.

Hoitotarvikejakelun toimipisteet yhdistettiin helmikuun lopulla Koivukylän sosiaali- ja terveysaseman rakennukseen. Samalla lisättiin hoitotarvikkeiden noutopisteitä (Smartpost).

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2019 olivat 98,2 milj. euroa ja tulot 3,8 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 16.12.2019 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 2,4 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 0,5 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,3 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden menot alittuivat 2,0 milj. eurolla ja tulot 0,3 milj. eurolla.

Määrähana ylitys syntyi pääasiassa työvoimanvuokrauksesta 1,5 milj. euroa, päivystystoiminnan menoissa 0,7 milj. euroa ja hoitotarvikejakelu- ja diabetesyksikön menoissa 0,9 milj. euroa alkuperäisen talousarvion määrärahaan verrattuna. Säästöä syntyi henkilöstömenoissa 1,7 milj. euroa, päihdepalvelut yksikön menoissa 0,6 milj. euroa sekä ulkokuntalaskutuksesa 0,1 milj. euroa.

Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäisen talousarvion mukaista määrärahaa 0,7 milj. euroa suurempi.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminta toteutui palvelusopimuksen mukaisena toimenpiteiden määrän ja sopimuslaskutuksen osalta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	13	5	21
Terveysasemien keskitetyn puhelinpalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	99	60	1 114
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (listautuneet potilaat) (3. vapaa aika lääkärille, mediaani, vrk) ¹⁾	27	14	34

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (listautumattomat potilaat) (3. vapaa aika lääkärille, mediaani, vrk) ^{1) 2)}	..	14	41
Odotusaika lääkärin vastaanotolle päiväpoliklinikalla alle 90 min (%)	84,9	100	74,7
Lastenneuvoloiden laajojen terveystarkastusten toteutumis % suhteessa 4kk:n, 18 kk:n ja 4v:n määrään (%) ⁵⁾	..	93,0	81,7
Kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten toteutumis % suhteessa oppilasmäärään / lukuvuosi (%) ^{3) 5)}	..	85,0	86,4
Päihdevieroitusyksikön täyttöaste (%)	86,4	92,0	84,4
Odotusaika fysioterapeutin ensikäynnille kiireettömässä asiassa (3. vapaa aika, mediaani, vrk) ^{1) 4)}	..	21	17

¹⁾ Mediaani on järjestetyn tulosjoukon keskimäinen luku. Parillisessa tulosjoukossa kahden keskimäisen luvun keskiarvo.

²⁾ Seuranta toukokuusta 2019 alkaen.

³⁾ Lukuvuosi 2018/2019.

⁴⁾ Seuranta elokuusta 2019 alkaen.

⁵⁾ Terveystarkastus on laaja, kun se on toteutunut siten, että tarkastukseen on kutsuttu molemmat vanhemmat ja ainakin toinen vanhempi on osallistunut, toteuttamiseen ovat osallistuneet sekä terveydenhoitaja että lääkäri, ja lapsen ja vanhempien terveys- ja hyvinvointiarviointi on tehty. Terveystarkastusten kokonaistoteutusprosentti on suurempi kuin laajojen terveystarkastusten toteutusprosentti.

12 40**Perhepalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 748	0	12 748	11 837	911
Menot	-105 335	-6 520	-111 855	-114 005	2 150
Toimintakate	-92 587	-6 520	-99 107	-102 168	3 061

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perhepalveluissa valmisteltiin tulosalueen yhteiset strategiset kehittämistoimenpiteet. Kehittämistoimien suuntaviivoja ovat mm. asiakastyötä tukevan organisaation kehittäminen sekä ikäkausien mukainen organisointuminen. Toimenpiteitä ovat johtamisen vahvistaminen, johtamisjärjestelmän uudistaminen, asiakkuusprosessin kehittäminen, henkilöstön osaaminen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen sekä rekrytoinnin ja pitovoiman tehostaminen. Kehittämistoimet käsiteltiin sosiaali- ja terveystalokunnassa 16.9.2019, ja ne käynnistettiin välittömästi.

Haasteet henkilöstön saatavuudessa kasvoivat ja laajenivat koskemaan useita ammattiryhmiä.

Lapsiperheiden asiakasprosessien sujuvuuden parantamiseksi tehtiin useita toimenpiteitä. Syksyllä alkaneen esimiesten Lean-koulutuksen kautta aloitettiin palveluprosessin asiakasarvon lisääminen ja vahvistettiin johtamista. Palvelujen sujuvoittamiseksi tuloksikkaiden välistä yhteistyötä tiivistettiin. Lastensuojelun virka-aikaisen päivystyksen sekä uusien asiakkaiden palvelut -yksikön alkuarviointi yhdistettiin yhdeksi lapsiperheiden ja lastensuojelun päivystyksen kokonaisuudeksi (lapsiperheiden ja lastensuojelun päivystys aloittanut 7.1.2020). Keväällä perustettiin perhesosiaalityön yksikkö aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tuloksikkoon. Yksikön käynnistämistä hidasti rekrytointivaikeudet. Tavoitteena on, että perhesosiaalityön yksikkö tarjoaa omatyöntekijän kaikille sosiaalihuoltolain mukaista erityistä tukea tarvitseville lapsille ja perheille.

Lastensuojelussa aloitettiin koko yksikön kouluttaminen systemisen työmallin mukaiseen sosiaalityöhön. Työmallin avulla saatiin käyttöön uusia työvälineitä sekä perheterapeuttin työpanos lastensuojelun sosiaalityöhön. Lastensuojelulaitoksissa toteutettiin johtamisrakenteen uudistus. Tuloksikkoon perustettiin valvonta- ja laatu tiimi, jonka tehtävänä on valvonnan toteuttaminen ja kehittäminen keskitetysti. Jälkihuollon kehittämistyö käynnistettiin liittyen jälkihuollon ikärajan nousuun. MDFT-terapian käyttö juurrutettiin osaksi nuorten kanssa tehtävää intensiivistyötä. Perhekuntoutusta laajennettiin ja työmuodot monipuolistuivat. Moniviranomaisyhteistyöhön perustuvan Ankkuri-toimintamallin käyttöönottoa valmisteltiin yhteistyössä mm. poliisin ja psykososiaalisten palvelujen kanssa. Nuorten asumisharjoittelu mallinnettiin ja toiminta aloitettiin.

Perhepalvelujen pitkäaikainen strateginen tavoite on siirtää palvelujen painopistettä korjaavasta työstä ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen sekä vähentää lastensuojelupalvelujen tarvetta. Toistaiseksi toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä lastensuojelutarpeen vähentymiseksi; huostaanottojen ja kiireellisten sijoitusten määrä ei ole laskenut. Huostaanottopäätöksiä oli vuoden loppuun mennessä tehty 114 (vrt. 88 vuonna 2018) ja kiireellisiä sijoituksia 257 (vrt. 220 vuonna 2018). Asiakastietojärjestelmän muutoksen vuoksi kumuloituvaa numeraalinen tieto ei ole täysin vertailukelpoinen aiempien vuosien ilmoitettuihin lukuihin verrattuna.

Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tuloksikkossa vahvistettiin sosiaalihuoltolain mukaisen neuvonnan ja ohjauksen resursointia, kehitettiin työmallia ja otettiin käyttöön yksi yhteinen asiakaspalvelunumero. Maksatuksen prosessin sujuvoittaminen aloitettiin Lean-työskentelyllä. Nuorten palveluissa jatkettiin syrjäytymisen ehkäisemisen toimenpiteitä vahvistamalla yhteistyötä mm. Kelan, työllisyyspalvelujen, Ohjaamon sekä nuorisotyön kanssa. Jalkautuvan sosiaaliohjauksen mallin kehittämistä jatkettiin Moodi-hankkeen avulla. Aikuisten

tuetun asumisen prosessien yhdenmukaistamista jatkettiin. Asiakasryhmien erityistarpeiden huomioimiseksi ja asumisen tuen palvelujen saatavuuden parantamiseksi aloitettiin asumisyksiköiden profilointi. Yhteistyössä VAV:n kanssa päivitettiin sopimus häätöjen ehkäisemiseksi. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmaan liittyvä Asunnottomuuden kuntastrategiat -hanke vietiin loppuun.

Psykososiaalisissa palveluissa palvelujen kysyntä lisääntyi ja perheiden palvelutarpeet olivat laaja-alaisia. Kaikissa yksiköissä parannettiin asiakasohjausta, palvelun saatavuutta, joustavuutta, oikea-aikaisuutta ja konsultaatiokäytäntöjä. Lasten ja nuorten mielenterveystyön hoitopolkuja kehitettiin monitoimijaisessa yhteistyössä terveyspalvelujen, sivistystoimen sekä erikoissairaanhoidon kanssa. Tulosityksikköön perustettiin ylilääkärin johtama lääkäriyksikkö, joka vastaa lääkäriystä ja -ostoista. Perhekeskuksen suunnittelua edistettiin poikkihallinnollisessa työryhmässä. Perhekeskustoimintamalliin liittyvän, useat eri toimijat yhteen kokoavan Koivukylän avoimen kohtaamispaikan käynnistyminen vuoden 2020 alussa valmisteltiin. Nuortenkeskus Nupissa nopeutettiin palveluun pääsyä palvelumuotoilun avulla, ja nuorten tavoittamista ja ennaltaehkäisevää tukea jatkettiin tarjoamalla verkossa omatoimista huolitestiä ja chat-palvelua yhteistyössä monitoimijaisen verkoston kanssa. Perheoikeudellisten asioiden yksikön resursointia lisättiin ja palveluun pääsyä, ohjausta ja neuvontaa lisättiin walk in -palvelun avulla. Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä otettiin keväällä käyttöön valtakunnallinen hätäkeskusjärjestelmä ERICA, mikä lisäsi välitettyjen tehtävien määrää ja vahvisti viranomaisyhteistyötä.

Maahanmuuttajapalveluissa vahvistettiin asiakkaiden alkuvaiheen neuvontaa ja ohjausta mm. sähköisen asiointin kautta. Etä- ja mobiilitulkkaukspalvelun pilotointi aloitettiin. Kelan kanssa aloitettiin yhteistyö, jossa Kelalta haettavia etuuksia päätöksineen käsitellään asiakkaan, sosiaaliohjaajan ja Kelan työntekijän kesken etäyhteyden ja samanaikaisen mobiilitulkkaukspalvelun avulla. Kotivanhempitoiminnan toteuttamista jatkettiin yhteistyössä Vantaan aikuisopiston ja varhaiskasvatuksen kanssa. Ihmiskaupan uhrien ja paperittomien välttämättömien ja kiireellisten palvelujen asiakasmäärät kasvoivat.

Vuoden alussa käynnistyneessä Lapset SIB Vantaa -ohjelmassa tuettiin neuropsykiatrisesti oireilevia lapsia ja heidän perheitään tarjoamalla palveluja lapsen ollessa 3-6 -vuotias. Vuonna 2019 hankkeeseen ohjautui 26 lasta.

Perhepalveluissa toteutettiin ja valmisteltiin ostopalvelujen kilpailutuksia, joiden avulla on voitu laajentaa palveluvalikkoa.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2019 olivat 109,2 milj. euroa ja tulot 12,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 16.12.2019 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 6,4 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen. Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaamista varten tarkoitettua määrärahaa siirrettiin kaupunginjohtajan päätöksellä tulosalueen määrärahaan 0,1 milj. euroa.

Tulosalueen alkuperäiseen talousarvioon nähden menot ylittyivät 8,7 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,9 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 2,2 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä talousarviota 9,6 milj. euroa ja lopullista talousarviota 3,1 milj. euroa heikompi.

Määrärahan ylitykset syntyivät lastensuojelun ostopalveluista 7,6 milj. euroa, hallinto-oikeuden päätöksistä, joilla Vantaa veloitettiin maksamaan muille kunnille lastensuojelun korvauksia yht. 0,6 milj. euroa sekä työvoiman vuokrauskustannuksista 1,6 milj. euroa. Lastensuojelun ostopalvelujen kilpailutuksen seurauksena hoitopäivähinnat nousivat 7-10 prosenttia. Säästöä syntyi palkkakustannuksista 1,1 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	92 %	100 %	80 %
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitel- lään 7 päivässä (THL raportointi)	100 %	100 %	98 %
Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus väestön 0 - 17-vuotiaista ¹⁾	8,2 %	7,5 %	7,8 %
Huostaanottojen tarve väestön 0-17 vuotiaissa	0,20 %	0,16 %	0,24 %
Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön asiakaskontaktit/työpa- nos/työpäivä	4,2	4,2	4,3
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työ- päivä	3,9	4,2	3,6
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	4,3	4,2	4,2
Lastensuojelun kotiinvietävät oman tuotannon avohuollon tuki- toimet, asiakkaan kanssa vietetty aika kokonaistyöajasta	..	50 %	..
Lapsiperheiden kotipalvelun piirissä olevien perheiden määrä		450	465
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontak- tit/työpanos/työpäivä	2,5	3,5	3,4

¹⁾ Asiakasjoukosta ei ole kahdesta järjestelmästä tunnistetasoista tietoa, joten vuoden 2019 luku on arvio.

..= uusi tunnusluku ei vielä saatavissa tai tunnusluku ei ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin Apotin vuoksi.

12 60**Vanhus- ja vammaispalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	24 500	-1 400	23 100	21 998	1 102
Menot	-187 583	-4 551	-192 134	-200 290	8 157
Toimintakate	-163 083	-5 951	-169 034	-178 292	9 259

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalue jatkoi vuonna 2019 määrätietoista johtamisjärjestelmän kehittämistyötä. Vuoden aikana tulosalueelle rakennettiin perustaa yhteiselle toiminnalle visio-, palvelulupaus- ja johtamisjärjestelmätyöskentelyllä. Esimiesvalmennuksia toteutettiin ja johtamisen toimintaprosesseja ja -tapoja yhtenäistettiin koko tulosalueella. Vuonna 2017 aloitettu organisaatiouudistus eteni suunnitellusti. Resurssikeskuksen kehittämistyötä omaksi vastuualueekseen jatkettiin yhteistyössä tulosyksiköiden kanssa; tavoitteena on asiakkaiden tarpeiden mukaan liikkuva osaava henkilöstö.

Organisaatiouudistuksen seuraavaa vaihetta varten syksyn aikana valmistauduttiin uuden ostopalvelujen tulosyksikön toiminnan asteittaiseen käynnistämiseen alkuvuodesta 2020. Tätä varten tehtiin selvitys vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä erityisasumisen vastuualueiden jakautumisesta eri esimiesten ja päällikköjen alaisuuteen.

Potilas- ja asiakastietojärjestelmä Apotti otettiin onnistuneesti käyttöön tulosalueen vanhuspalveluissa touku-kuussa 2019, ja vammaispalveluissa valmistaututtiin käyttöönottoon helmikuussa 2020. Käyttöönoton myötä mm. työnkuluja muutettiin sujuvimiksi ja resursseja pystyttiin kohdentamaan aiempaa oikea-aikaisemmin asiakastarpeisiin perustuen. Apotista saatavalla tiedolla johtamista kehitetään jatkuvasti, mutta Apotin raportointitoiminnallisuuksien kehittäminen on edelleen kesken luotettavan tiedon saamiseksi esimiestyön ja johtamisen tueksi. Apotin käyttöönottoon valmistautuminen sekä käyttöönotto kasvattivat henkilöstökustannuksia sijaistarpeen merkittävästi lisääntyneenä sekä mm. ostopalveluprosessien työnkulkujen ja työnjakotoiminnallisuuksien puutteiden vuoksi. Apotin käyttöönotto vahvisti kollegiaalista tukea kaikkien toimijoiden välillä sekä nopeasti kehittyvän osaamisen jakamista.

Henkilöstön ja sijaisten saannissa oli suuria haasteita. Toimintaympäristön muutokset kuten ikääntyneiden määrän nopea kasvu sekä vammaisten määrän lisääntyminen kasvattivat osaltaan resurssien tarvetta.

Palvelujen tavoitettavuutta parannettiin asiakasohjauksen neuvontapuhelimien avulla ja jalkautumalla Vantaainfoihin. Palvelujen myöntämisen perusteet päivitettiin, ja kevyempien palveluvaihtoehtojen kehittämistä jatkettiin. Asiakkaiden palveluntarvetta sekä palvelun laatua arvioidaan säännöllisesti hyödyntämällä RAI -järjestelmää. Arviointikattavuutta saatiin parannettua; kehittämistyötä jatketaan edelleen. Henkilökunnan koulutusta RAI -järjestelmään lisättiin verkkokoulutuksien avulla. RAI-ID otettiin onnistuneesti käyttöön vammaisten asumispalveluissa syksyllä 2019.

Kuljetuspalvelujen kilpailutus toteutettiin yhteistyössä Keravan kanssa. Lisäksi jatkettiin kotona kuntoutumisen ja päivystyksellisten tilanteiden kehittämistyötä muun muassa pääkaupunkiseudun GeroMetro-kehittämiskustannuksissa.

Erityisasumisessa otettiin käyttöön 199 paikkainen Myyrmäen vanhustenkeskus syksyllä 2019. Uusia tehostetun palveluasumisen paikkoja vanhustenkeskukseen tuli 43 ja palveluasumisen paikkoja 16. Vanhustenkeskusten toiminnan käynnistymisen myötä viiden tehostetun palveluasumisen yksikön (Myyrinkoti 4 ja 5, Kastanjakoti, Suopursun kotiutusryhmäasunto ja Kivistön kuntoutus- ja arviointiyksikkö) toiminta siirtyi uusiin tiloihin.

Vanhusten laitoshoidon vähentäminen eteni kehittämisohjelman mukaisesti. Laitoshoidon purkamisen vammaisten asumispalveluissa jatkui erilaisia uusia asumisen ratkaisuja hyödyntäen (mm. perhehoito, kokonaisvaltainen avohoidon palvelu). Vammaispalveluissa on laadittu konkreettiset suunnitelmat laitoshoidon purkamiseksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Erityisasumisessa panostettiin erityisesti sekä oman että ostotoiminnan laadunvalvonnan kehittämiseen. Laadunvalvontaa tehostettiin tekemällä valvonta/ohjauskäyntejä ja ennalta ilmoittamattomia käyntejä sekä suunnitelman että todetun tarpeen mukaisesti. Valvonnasta raportoitiin lautakunnalle kuukausittain.

Vakanssilisäyksistä huolimatta kotihoidossa oli haasteita palvelutuotannon järjestämisessä. Haasteet johtuivat sekä Apotin käyttöönotosta että vakituisten vakanssien täyttämisen ja sijaisten saannin ongelmista; ostopalvelujen osuutta kotihoidossa jouduttiin lisäämään. Kotihoidon ja omaishoidon tuen selvitys toteutettiin, samoin kotihoidon työntekijöiden työhyvinvointikysely. Selvityksen osana toteutetussa asiakastytyytyväisyyskyselyssä kotihoito ja omaishoito saivat pääosin hyvät arvot. Yksinäiset vanhuksat Vantaalla -projektin selvityksen tulosten pohjalta käynnistetään etsivän/loytävän vanhustyön projekti osana MEK-kokonaisuutta. Vammaisten työllistymistä edistäviä toimintoja kehitettiin mm. ryhmämuotoista työvalmennusta lisäämällä, mikä osaltaan tukee läpivirtaavuutta työ- ja päivätoiminnassa kohti yksilömuotoista työvalmennusta ja palkkatyötä. Palkkatyössä olevia vammaisia asiakkaita oli joulukuun lopussa 139.

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmän uudistamista jatkettiin mm. organisoimalla hoitotyön johtaminen uudelleen sekä vahvistamalla sairaalan strategista johtamista kohti muuttuvaa toimintaympäristöä ja potilasläh- töisiä palveluja. Sairaalan toiminnan kehittämistä ja vahvistamista varten luotiin yhdessä henkilöstön ja potilaiden kanssa alkusyksystä visio ”Ammattitaidolla Sinulle”, johon laadittiin viidestä painopisteestä koostuva keh-

tämisohjelma. Ohjelman tavoitteena on edistää ja sujuvoittaa hoitotyön ja hoitoketjun prosesseja ja toimintamalleja. Sairaala ja koko tulosalue oli aktiivisesti mukana Peijaksen kampuksen pitkän aikavälin toiminta- ja tilasuunnitelman laadinnassa, ja suunnittelutyö jatkuu vuoden 2020 aikana. Kotisairaaloimintaa kehitettiin vastaamaan palliatiivisessa hoidossa olevien vantaalaisten tarpeita kotona asumisen tukemiseksi.

Talousarvion toteutuminen

Tulosalueen menot vuonna 2019 olivat 200,3 milj. euroa ja tulot 22,0 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto korotti 16.12.2019 tulosalueen menomäärärahaa toimialan esityksen mukaisesti 4,6 milj. eurolla ja pienensi tulomäärärahaa 1,2 milj. eurolla. Määrärahan muutosesitys perustui lokakuun lopun tilanteen toteutumisennusteeseen.

Tulosalueen alkuperäisen talousarvioon nähden menot ylittyivät 12,7 milj. eurolla ja tulot alittuivat 2,5 milj. eurolla. Lopulliseen määrärahaan nähden tulosalueen menot ylittyivät 8,2 milj. eurolla ja tulot alittuivat 1,1 milj. eurolla. Tulos (nettotoimintamenot) oli alkuperäistä käyttösuunnitelmaa 15,2 milj. euroa ja muutettua käyttösuunnitelmaa 9,3 milj. euroa huonompi.

Tulosalueen menot ylittyivät kokonaisuudessaan 8,2 milj. euroa. Ylityksestä henkilöstömenojen osuus oli 0,1 milj. euroa sisältäen vuokratyövoiman käytön (henkilöstökulujen alitus 3,9 milj. euroa ja työvoimavuokrauksen ylitys 4,0 milj. euroa). Palveluiden ostot ylittivät budjetin 8,4 milj. eurolla. Ilman talousarvion lisämäärärahaa, 4,5 milj. euroa, Kaunialan sairaalan ostopalvelut olisivat ylittäneet käyttösuunnitelman 4,6 milj. eurolla.

Tulosityksistä Johdon ja resurssikeskuksen menot ylittyivät 1,3 milj. eurolla, Kotona asumisen tuen menot 5,0 milj. eurolla, Erityisasumisen menot 0,1 milj. eurolla ja Vantaan sairaalan 1,8 milj. eurolla.

Toiminnoittain tarkasteltaessa suurimmat ylitykset toteutuivat Vpl:n mukaisessa palveluasumisessa (ostopalvelut) 1,9 milj. euroa, henkilökohtaisten avustajien palkkioissa (kotona asumisen tuki) 1,9 milj. euroa sekä vammaisten autetussa asumisessa (ostopalvelut) 1,9 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
75+ kotona asuvien osuus väestöstä	93,1 %	93,4 %	93,2 %
Kotihoidon käynnit ¹⁾	458 295	479 971	498 095
Palvelutalojen käynnit	351 699 ³⁾	363 662	376 473
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12	2,4 %	3,0 %	1,7 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä 75 täyttäneitä/75+ väestö 31.12	8,4 %	9,0 %	..
Kotihoidon kentän käynnit / henkilötyövuosi ⁴⁾	2 578	2 580	..
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, % ²⁾	9,1 %	8,9 %	9,0 %
Terveyskeskussairaalan hoitojakso/sairaansija	16,5	16,9	12,6
Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa	36,7 %	37,0 %	37,5 %

¹⁾ Sisältää tehostetun kotihoidon 2014-2016, johon kuuluu sairaalapalveluista siirtynyt kotisairaala. Sisältää kotihoidon ostokäynnit.

²⁾ TA valmistelu 2019; mikäli Kaunialan sopimusvelvoitteen mukaiset laitoshoidon paikat tulevat käyttöön, peittävyys on 9,2 prosenttia. Tunnusluku sisältää kaikki hoiva-asumisen paikat.

³⁾ Koivutorin senioritalo on siirtynyt vuoden aikana kentän kotihoidon toiminnaksi.

⁴⁾ .. Tietoa ei ole tietojärjestelmämuutosten vuoksi saatavissa.

12 13**Suun terveydenhuollon liikelaitos****Tuloslaskelma**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousavio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	23 380	0	23 380	23 017	363
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	18	-18
Materiaalit ja palvelut	-4 457	0	-4 457	-5 407	951
Henkilöstökulut	-16 570	0	-16 570	-16 264	-306
Poistot ja arvonalentumiset	-64	0	-64	-52	-12
Liiketoiminnan muut kulut	-2 028	0	-2 028	-2 257	229
Liikeylijäämä (-alijäämä)	262	0	262	-946	1 208
Muut rahoitustuotot	18	0	18	16	2
Kunnalle maksetut korkokulut	-159	0	-159	-159	0
Korvaus peruspääomasta	-68	0	-68	-68	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-209	0	-209	-211	2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	53	0	53	-1 157	1 210
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	53	0	53	-1 157	1 210

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti.

Suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä säilyi vakaana vuoden 2019 aikana. Vuoden 2019 aikana annettiin palveluja 74 375 asiakkaalle, asiakasmäärä laski edelliseen vuoteen verrattuna 3,6 prosenttia johtuen marraskuussa käyttöön otetun Apotti -asiakastietojärjestelmän sisäänojosta. Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2019 oli 450 818 kappaletta (vuonna 2018 481 346 kappaletta, muutos -6,3 %), vuoden 2019 palvelusopimuksen määrävelvoite kuitenkin ylitettiin 2,0 prosentilla. Toimenpiteiden määrämuutos kuvaa vastaavasti Apotti -järjestelmän käyttöönoton aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Hoitotakuussa pysyttiin ja kiireettömään hoitoon hakeutuville asiakkaille ilmoitetaan välittömästi vastaanotto-aika. Palvelut tuotettiin omana toimintana, vuokratyövoiman käyttö on minimoitu välttämättömiin tilanteisiin.

Talousarvion toteutuminen

Liikevaihto oli 23,0 milj. euroa verrattuna talousarvioon 23,4 milj. euroa. Keskeiset tekijät muutoksessa olivat asiakasmaksujen alhaisempi kertymä (-578 000 euroa), tätä kompensoi muut tuotot talousarvioon verrattuna (+214 000 euroa).

Toiminnan materiaali- ja palvelukuluissa merkittäviä ylityksiä talousarvioon verrattuna olivat aine- ja tarvikekuluissa (ylitys -173 000 euroa), pääkaupunkiseudun päivystyskuluissa (ylitys -86 000 euroa), ostetuissa kuvantamispalveluissa (ylitys -120 000 euroa), turvapalveluissa (ylitys -91 000 euroa). Kokonaisuudessaan kustannuspaine oli merkittävä säästötoimenpiteistä huolimatta. Henkilöstökulut olivat 16,3 milj. euroa, talousarvio oli 16,6 milj. euroa. Merkittävä tekijä liiketoiminnan muissa kuluissa oli myyntisaamisten luottotappioiden kirjauskäytännön muutos, vuodelle 2019 kirjattiin luottotappioita 524 000 euroa verrattuna talousarvioon 249 000 euroa (ylitys -275 000 euroa). Liikelaitos ei kyennyt reagoimaan muutokseen vuoden 2019 aikana. Sisäiset vuokra 2019 olivat 1,472 milj. euroa, talousarviossa 1,539 milj. euroa.

Apotti -asiakastietojärjestelmän käyttöönotto aiheutti sekä välittömiä että välillisiä kustannuksia vuodelle 2019. Henkilökunnan koulutus uuteen järjestelmään siirsi työaikaa asiakastyöstä. Kustannusvaikutuksen arvioidaan olleen vuonna 2019 noin 400 000 euroa menetettynä liikevaihtona ja eri kustannuserinä.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 52 000 euroa (vuonna 2018 77 000 euroa). Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset.

Liikelaitoksen tulos oli 1,157 milj. euroa alijäämäinen (vuonna 2018 alijäämä oli 234 000 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2019 lopussa oli 216 000 euroa. Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä on 758 000 euroa.

Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä tulee kattaa seuraavien vuosien aikana vallitsevan normiston mukaisesti. Liikelaitoksen johtokunta tulee käsittelemään suunnitelman liikelaitoksen alijäämän kattamiseksi seuraavien vuosien kuluessa. Suunnitelma peruspääoman kattamiseksi keskittyy toiminnan selkiinnyttämiseen ja keskittämiseen, liikevaihdon määrä- ja hintaerien täsmentämisen sekä ulkoistumahdollisuuksien käyttöön.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2019	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	115	-1 105	1 220
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-2 524	2 524
Rahavarojen muutos	115	-3 629	3 745

Investoinnit

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2019 rahoitettiin leasingperusteella, joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste oli voimassa myös edellisenä vuotena 2018.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
asiakasmäärä kpl	77 159	75 500	74 375
käynnit yhteensä kpl	204 152	202 000	193 802
painotetut toimenpiteet kpl	481 346	440 477	450 818
painotetut toimenpiteet per käynti kpl	2,4	2,2	2,3

13**Sivistystoimen toimiala****Vastuhenkilö: Elina Lehto-Häggroth****Toimielin: Opetuslautakunta****Puheenjohtaja: Jan Edelmänn****Toimielin: Vapaa-ajan lautakunta****Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	37 440	2 726	40 166	42 344	-2 179
Menot	-510 340	-2 321	-512 661	-511 839	-823
Toimintakate	-472 901	405	-472 496	-469 494	-3 002

13**Sivistystoimen toimiala bruttoyksiköt**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	33 853	2 726	36 579	39 025	-2 446
Menot	-469 424	-2 316	-471 740	-471 147	-592
Toimintakate	-435 571	410	-435 160	-432 122	-3 038

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2019

Toimiala muutti uusiin tiloihin Silkkitehtaantielle tammikuussa. Muutos oli toimintakulttuurin muutos. Tilojen käyttöönotto sujui hienosti.

Uusi Vantaa organisaatiouudistuksen valmistelutyö toteutettiin vuoden 2019 aikana.

Sivistystoimen toimialalla myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman ensimmäisenä ohjelmavuotena käynnistettiin kaikkiaan kuusi toimenpidettä. Erityisnuorisotyöntekijät Variassa (5) aloittivat viidellä koulutuslalla ja kuusi erityisnuorisotyöntekijää aloitti työnsä kuudella kohdealueen yläkoululla.

Uudet Tempo-orkesterit perustettiin Rajakylän sekä Lehtikuusen kouluille. Kolme varhaiskasvatuksen kuraattoria aloitti työnsä kohdealueiden päiväkodeissa elokuussa. Kesän aikana (3.6.-12.7.) toteutui sivistystoimen toimenpiteenä myös kesäruokailukokeilu Vihertien asukaspuistossa varhaiskasvatuksen toteuttamana, sekä Rautakallion puistossa Havukoskella nuorisopalveluiden toteuttamana.

Henkilöstön monikulttuurisuusosaamisen lisäämiseen tähtääviä koulutuksia toteutettiin syksyn 2019 aikana yhteistyössä Amiedun kanssa kaikkiaan viisi. Monikielisyys oppimisen voimavarana koulutus suunnattiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle ja se toteutui lokakuussa kahtena saman sisältöisenä koulutuspäivänä. Kulttuurien välisen viestinnän ja selkokielen perusteet suullisissa ja kirjallisissa viestinnässä – koulutukset (3) puolestaan olivat suunnattuja koko kaupungin henkilöstölle. Monikulttuurisen työyhteisön johtamisen koulutukset (2) jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Toimintaohjelman koordinaattori aloitti työnsä sivistystoimen toimialalla 1.4.2019.

Varhaiskasvatuksessa Seuren varahenkilöratkaisua laajennettiin Korso-Koivukylän tulosityksikköön syksystä 2019 lukien. Psykologi- ja kuraattoripalveluja laajennettiin pilottina koskemaan alle 5-vuotiaita lapsia varhaiskasvatuksessa 1.8.2019 lukien. Oppilas- ja opiskeluhuollon yksikköön palkattiin kolme psykologia ja kolme kuraattoria palvelun toteuttamiseksi varhaiskasvatuksessa.

Talousarvion toteutuminen 2019

Kaupunginvaltuuston hyväksymänä talousarvion muutoksena sivistystoimen toimintatuottojen määrärahaa korotettiin yhteensä 2,7 milj. euroa ja toimintakulujen määrärahaa 1,1 milj. euroa. Vuosikatsauksen taulukoissa sarakkeessa talousarviomuutokset näkyvät valtuuston hyväksymien muutosten lisäksi tulosalueiden väliset siirrot ja opiskelija- ja kesätyöntekijöiden sekä myönteisen erityiskohtelun määrärahasiirrot kaupunginhallituksen määrärahoista toimialoille.

Sivistystoimen toimintatuotot ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 4,9 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon verrattuna 2,2 milj. euroa. Bruttoyksiköistä toimintatuotot muutettuun talousarvioon verrattuna ylittyivät eniten perusopetuksessa 1,5 milj. euroa, varhaiskasvatuksessa 0,3 milj. euroa ja lukiokoulutuksessa 0,4 milj. euroa. Nettoyksiköistä ammatillisen koulutuksen toimintatuotot alittuivat 0,3 milj. euroa.

Toimintakulut ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 1,5 milj. euroa ja alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 0,8 milj. euroa. Suurimmat toimintakulujen alitukset muutettuun talousarvioon verrattuna bruttoyksiköissä kohdistuvat yhteisiin palveluihin ja liikuntapalveluihin. Liikuntapalveluissa menojen alitus johtui lähinnä arvioitua pienemmistä kiinteistöjen sisäisen vuokrien toteutumasta (0,7 milj. euroa). Yhteisissä palveluissa alitus muutettuun talousarvioon nähden oli 3,7. milj. euroa, joka muodostui koko toimialan lomapalkkakajaksotukseen varatusta määrärahasta (3,0 milj. euroa) ja tilinpäätöskirjauksena tulleesta hyvityksestä koskien sivistystoimen osuutta kaupungin liikaa maksamista Kuel-maksuista (0,6 milj. euroa). Suurimmat ylitykset muutettuun talousarvioon ilman lomapalkkakajaksotuksia, joihin määräraha oli yhteisissä palveluissa, kohdistuivat perusopetukseen 0,8 milj. euroa ja varhaiskasvatukseen 0,4 milj. euroa ja lukiokoulutukseen 0,1 milj. euroa.

Nettoyksiköiden toimintakatteet toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Tulosalueet ovat vuosikatsausliitteessä omalla kohdallaan raportoineet talousarvion toteutumista tarkemmin.

13 10

Opetuslautakunta ja vapaa-ajan lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-159	0	-159	-152	-8
Toimintakate	-159	0	-159	-152	-8

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden 2019 aikana opetuslautakunta kokoontui 11 kertaa ja vapaa-ajan lautakunta 11 kertaa. Lautakunnilla oli yhteinen seminaari Tallinnassa 14.-15.2.2019 ja yhteinen yhden päivän talousarvioseminaari 12.9.2019. Ruotsinkielinen jaosto kokoontui 6 kertaa ja lisäksi jaosto piti 2 iltakoulua.

Yksilöasioiden jaosto kokoontui 6 kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Lautakuntien toimintakulut olivat yhteensä 0,152 milj. euroa ja toteumaprosentti oli 95.

13 20

Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	72	-72
Menot	-9 751	1 726	-8 025	-4 348	-3 677
Toimintakate	-9 751	1 726	-8 025	-4 276	-3 749

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Osallistuttiin Uuden Vantaan valmistelutyöpajoihin. Työpajoissa valmistauduttiin Uuden Vantaan kapunkitaisten linjausten toteuttamiseen sekä yhteisten palveluiden jakaantumiseen kahdelle toimialalle.

Kaupunginhallitus päätti 26.3.2018, että kaikissa Vantaan kouluissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan oirekyselyt henkilökunnalle, oppilaille ja lapsille syksyllä 2018. Oirekyselyn tulokset saatiin maaliskuussa 2019 ja tuloksista tiedotettiin aktiivisesti kohdekohtaisilla tiedotteilla ja useilla lehdistötiedotteilla sekä internetin välityksellä.

Robottiikan oppimiskeskuksen tiloihin tehtiin muutoksia syksyn 2019 aikana. Oppimiskeskukseen palkattiin toinen henkilö. Oppimiskeskus tutustuttaa kaupungin opetus- ja kasvatustalon ammattilaisia sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opetusryhmiä ohjelmointiin ja robotiikkaan.

Sähköinen koulukuljetushakemus Wilmassa otettiin käyttöön marraskuussa 2019. Myös koulukuljetuspäätökset julkaistaan sähköisenä Wilmassa.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 72 000 eurolla. Tämä johtui Digi One:in saamasta rahoituksesta.

Yhteisten palveluiden varsinaiset toimintakulut toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Tilinpäätöskirjauksena yhteisten palveluiden eläkevakuutusmaksuihin kirjattiin hyvityksenä sivistystoimen osuus kaupungin liikaa maksamista Kuel-maksuista (0,6 milj. euroa) ja yhteisissä palveluissa oli koko toimialan lomapalkkajaksotuksiin ylimääräinen varaus (3,0 milj. euroa). Nämä vaikuttavat siihen, että yhteisten palveluiden määrärahojen alittuminen on 3,7 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan henkilöstö %	1,00 %	1,08 %	1,19 %
sivistystoimen yhteisten palvelujen henkilöstö/ toimialan esimiesten määrä %	23,6 %	27,5 %	28,5 %
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	0,6 %	0,6 %	0,6 %

13 30**Suomenkielinen perusopetus**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	8 898	1 023	9 921	11 460	-1 539
Menot	-197 896	-1 772	-199 667	-201 713	2 045
Toimintakate	-188 998	-749	-189 746	-190 252	506

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Perusopetuksen oppilasmäärä kasvoi syksyllä 2019 619 oppilaalla verrattuna syksyyn 2018. Vantaankosken koulun toiminta päättyi vuoden 2019 elokuussa ja Aurinkokiven ja Ylästön koulut muuttuivat 1-9 kouluiksi. Vantaankosken koulun 7-9 vuosiluokkien oppilaat jakautuivat em. kouluihin.

Elokuussa 2019 kaikissa 7-9 opetusta antavissa kouluissa oli mahdollisuus hakeutua työelämäpainotteiseen opetukseen. Työelämäpainotteisesti opiskelevia oppilaita oli vuoden 2019 lopussa noin 300 oppilasta.

Valtuustokauden strategiaan liittyen perusopetuksen kaikissa kouluissa kehitetty opiskelua vastaamaan uuden opetussuunnitelman tavoitteita. Jotta oppimistulokset paranevat, on erityisesti panostettu lukutaidon kehittämiseen ja laaja-alaiseen osaamiseen. Kiusaamisen vähentämiseksi kaikissa kouluissa on kehitetty systemaattisia toimenpiteitä, joilla lisätään lasten sosiaalisia - ja tunnetaitojen. Yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa on kehitetty ja uudistettu matalan kynnyksen liikunnallista harrastustoimintaa.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 2,5 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 1,5 milj. eurolla (toteuma 116 %). Tämä johtui tukien ja avustusten arvioitua suuremmasta kertymästä.

Perusopetus sai valtiolta koulutuksellista tasa-arvoa edistävää erityisavustusta 2,5 milj. euroa. Vuoden 2019 talousarvion koulutuksellisen tasa-arvorahan budjetista puuttui yhden miljoonan euron osuus saaduista tuloista ja menoista. Lisäksi sisäisten vuokrien ennustettiin ylittyvän. Vuokrat ylittyivät kaikkiaan 0,7 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kaupunginvaltuusto myönsi perusopetukselle määrärahamuutoksena lisäyksenä 1,0 milj. euroa tuloihin ja 1,5 milj. euroa menoihin.

Perusopetuksen toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 3,8 milj. euroa ja muutetun talousarvion 2,0 milj. euroa. Ylityksestä lomapalkkakajaksotuksen osuus on 1,2 milj. euroa, johon on määräraha toimialan yhteisissä palveluissa. Perusopetuksen ylitykseksi tämän jälkeen jää 0,8 milj. euroa, josta sisäisten vuokrien ylitys on 0,3 milj. euroa. Vantaankosken koulun toiminnan lakkautuessa oppimateriaalia ja opetusvälineistöä ei voitu siirtää korvaaviin uusiin Aurinkokiven ja Ylästön kouluihin, mistä aiheutui 0,4 milj. euron ylimääräinen budjetoi-maton lisämeno. Perusopetuksen talouden toteuma vuonna 2019 oli 101 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	22 211	22 656	22 706
käyttömenot euroa/oppilas	8 357	8 735	8 884
opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	51,0 %	49 %	50 %
huoneistonieliöt/oppilas	10,9	10,5	10,2
keskimääräinen ryhmäkoko, 1-9 luokat	16,8	17,6	17,3
jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammat- tistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päät- tötodistuksen saaneista %	99 %	99 %	99 %
iltpäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 450	2 300	2 380
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	46 %	45 %	43 %
oppilaita/oppilaanohjaaja	240	240	240
oppilaita/koulupsykologi	941	916	952

13 40**Lukiokoulutus**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	507	0	507	918	-411
Menot	-25 144	-105	-25 249	-25 525	276
Toimintakate	-24 637	-105	-24 742	-24 608	-135

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Opetushallitus julkaisi uudet lukion opetussuunnitelman perusteet 8.11.2019 ja uudet perusteet otetaan käyttöön vuonna 2021. Paikallisen opetussuunnitelman laatiminen aloitettiin Vantaan lukioiden yhteistyönä syksyllä 2019.

Vantaan lukioiden vetovoimaisuuden myötä lukioiden sisäänpääsykeskiarvorajat nousivat. Suomenkielisten lukioiden alin hyväksytty keskiarvo oli 7,58. Yhteishaun jälkeen ilman koulutuspaikkaa oli 213 perusopetuksen päättäneitä nuorta, kun vuonna 2018 ilman paikkaa oli 205. Yhteishaussa ilman paikkaa jääneistä valtaosa sai heinä–elokuun aikana opiskelupaikan ammatillisen koulutuksen vapailta paikoilta tai perusopetuksen jälkeisistä valmistavista koulutuksista. Perusopetuksen lisäopetukseen perustettiin koulutustakuun toteuttamiseksi syksyllä 2019 yksi ryhmä lisää.

Jotta lukiokoulutuksen aloituspaikkoja on jatkossakin riittävästi suhteessa perusopetuksen päättävien määrään, päätettiin lukiokoulutukseen lisätä 30 aloituspaikkaa syksystä 2020 lähtien.

Kesällä 2019 aloitettiin avoimen yliopiston ja Vantaan lukioiden yhteistyö, jossa Vantaan sivistystoimi tarjoaa valikoituja Avoimen yliopiston opintoja Vantaan lukiolaisille.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,4 milj. eurolla (toteuma 181 %). Tämä johtui tukien ja avustusten arvioitua suuremmasta kertymästä.

Lukiokoulutuksen toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,4 milj. euroa ja muutetun talousarvion 0,3 milj. euroa. Ylityksestä lomapalkkajaksotuksen osuus on 0,2 milj. euroa, johon on määräraha toimialan yhteisissä palveluissa. Lukiokoulutuksen ylitykseksi tämän jälkeen jää 0,1 milj. euroa. Toimintakulujen ylittymisen syynä on muutaman lukion toimintakulujen ylittyminen lähinnä henkilöstökulujen osalta. Lukiokoulutuksen talouden toteuma vuonna 2019 oli 101 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 563	3 570	3 576
suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä/lukio, keskiarvo	713	714	715
aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	229	230	261
perusopetuksen lisäopetuksen opiskelijat	50	60	70
keskeyttäneet % opiskelijamäärästä (päivälukiot)	2,8 %	2,4 %	2,5 %
kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	87,5 %	87,0 %	84,6 %
kaikki tunnit/vvt/opiskelija (päivälukiot)	1,30	1,30	1,33
käyttömenot euroa/opiskelija (päivälukiot)	6 543	6 669	6 691
huoneistoneliöt/opiskelija (päivälukiot)	8,0	8,0	7,6

13 80

Aikuisopisto

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 531	304	1 835	1 839	-4
Menot	-4 902	-74	-4 976	-4 800	-176
Toimintakate	-3 371	230	-3 141	-2 961	-180

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan aikuisopisto toteuttaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja maahanmuuttajien kotoittavaa koulutusta. Opiston toiminta jatkui vakaana; kansalaisopisto-opetuksen määrissä oli hienoista nousua, aikuisten perusopetukseen perustettiin yksi opiskelijaryhmä lisää ja myös kotouttavassa koulutuksessa määrät lisääntyivät hieman.

Opiston sisäistä rakennetta selkiytettiin siten, että vuoden 2019 alusta lukien opisto koostuu kolmesta yksiköstä: kansalaisopisto, maahanmuuttajakoulutus sekä toimisto- ja tukipalvelut.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,3 milj. eurolla ja toteutui muutetun talousarvion mukaisesti.

Aikuisopiston toimintakulut alittivat alkuperäisen talousarvion 0,1 milj. euroa ja muutetun talousarvion 0,2 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	30 196	33 000	34 739
opetustuntien kokonaismäärä	44 679	47 400	47 979
kurssien määrä	1 919	1 900	2 024
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 175	1 400	1 031
aikuisten perusopetuksen opiskelijat *)	101	100	104
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat *)	125	200	210
oman maksutulon osuus budjetista %	33 %	31 %	38 %

*) Uusi tunnusluku 1.1.2018 alkaen.

13 50**Varhaiskasvatus**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	15 664	850	16 514	16 831	-317
Menot	-168 731	-1 004	-169 736	-171 461	1 725
Toimintakate	-153 067	-154	-153 221	-154 630	1 408

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi Vantaa organisaatiouudistuksen valmistelutyö toteutettiin vuoden 2019 aikana. Keskeisenä uudistuksena suunnitelmaan sisältyi varhaiskasvatuksen johtamiskokonaisuuksien tasapainottaminen sekä palvelumaantieteen uudistaminen. Sen lisäksi suunnitelma sisälsi asiantuntijatyön kokoamisen yhden johdon alaisuuteen. Valmistelutyö tehtiin osana koko toimialan Uusi Vantaa -organisaation uudistustyötä.

Varhaiskasvatuksessa Seuren alueellista varahenkilöratkaisua laajennettiin koskemaan koko Hakunila-Tikkurilan ja Korso-Koivukylän alueita syksystä 2019 lukien. Psykologi- ja kuraattoripalveluja laajennettiin pilottina koskemaan alle 5-vuotiaita lapsia varhaiskasvatuksessa 1.8.2019 lukien. Oppilas- ja opiskeluhoollon yksikköön palkattiin kolme psykologia ja kolme kuraattoria palvelun toteuttamiseksi varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuspalvelujen peittävyys kasvoi arvioitua voimakkaammin. Muutosta edelliseen vuoteen oli 3,5 prosenttia. Varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2019 loppuun mennessä 80,4 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä, kun vuotta aikaisemmin heitä oli 76,9 prosenttia (207 lasta enemmän). Kotihoidontuella oli vuoden loppuun mennessä 283 lasta vähemmän kuin edellisenä vuotena. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus kasvoi vuodessa 1,2 prosenttia ja oli vuoden lopussa 16,0 prosenttia.

Hevoshaan päiväkotia aloitti toimintansa 1.8., Keimolanmäen päiväkotia 1.11. ja Tikkurilan päiväkotia 12.11.2019. Kolme ryhmäperhepäiväkotia (Saturatsu, Pikkuponi ja Okariina) lakkautettiin vuonna 2019 ja Puistonpesän ryhmäperhepäiväkodista vähennettiin yksi ryhmä.

Aviapoliksen kaupunginosassa aloitti toiminnan yksityinen päiväkotia Touhula Veromies 1.8.2019 ja Leinelän kaupunginosassa aloitti yksityinen Pilke tiedepäiväkotia Tähtisumu 19.8.2019.

Vantaa oli mukana pääkaupunkiseudun henkilöstötilanteen yhteisessä arvioinnissa. Arvioinnin perusteella kriittisissä ammattiryhmissä henkilöstöpula ei helpottanut, vaan pikemminkin paheni aiempaan mittaukseen verrattuna. Varhaiskasvatuksen opettajavaje oli vuoden 2019 lopussa 34,4 prosenttia (295 hlö), erityisopettajavaje oli 26,7 prosenttia (24 hlö). Vantaa korotti vuoden 2019 alusta merkittävästi varhaiskasvatuksen opettajien tehtäväkohtaisia palkkoja. Sen lisäksi tehostettiin rekrytointia monin eri keinoin yhteistyössä henkilöstöpalveluiden kanssa. Tästä huolimatta henkilöstöpula ei helpottanut.

VaSa -palvelu

Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän, VaSa, suunnittelu- ja rakentamistyö käynnistettiin. Vuoden aikana määriteltiin varhaiskasvatus- ja kerhohakemusten sekä esiopetukseen ilmoittautumisen tietosisällöt CGI:n kanssa ja määritysten pohjalta CGI aloitti järjestelmän rakentamisen.

Varhaiskasvatuksen laadun arviointi

Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin kansallisen kehittämisen myötä Vantaan varhaiskasvatuksessa käynnistettiin 2019 kaupunkitasoisen laadun arviointimallin valmistelu. Ensimmäisessä vaiheessa työstettiin arviointikehikko, joka kokoaa yhteen ja tekee näkyväksi vantaalaisen varhaiskasvatuksen arvioinnin viitekehyksen. Viitekehykseen on koottu vantaalaista varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointia sekä huomioitu Karvin arvioinnin perusteet ja suositukset. Laadun arviointi sisältää arvioinnin periaatteet sekä keskeiset työkalut, joiden avulla kertyvää arviointitietoa hyödynnetään. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa laadun arvioinnin viitekehystä käytetään soveltuvin osin.

Kehittävä palaute

Vantaan varhaiskasvatus otti käyttöön Kehittävä palaute -arviointimenetelmän. Kehittävä palaute on kokonaisvaltainen varhaiskasvatuksen arvioinnin ja kehittämisen työkalu ja osa vantaalaisen varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin kokonaisuutta. Päätöksenteon tueksi saatiin tulosaluetasoista tietoa lasten liikkumisesta, oppimisesta, tunteista sekä sosiaalisista suhteista varhaiskasvatuksessa sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisesta.

Mentorointi

Varhaiskasvatuksessa toimii tällä hetkellä kahdeksan vertaismentoria, joilla on yhteensä 29 mentoroitavaa. Mentorit ovat saaneet tehtävänsä koulutusta ja heille järjestetään omia vertaistapaamisia. Mentoroivat ovat uusia, vakituisessa tehtävässä työskenteleviä varhaiskasvatuksen opettajia tai erityisopettajia.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 1,2 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 0,3 milj. eurolla (toteuma 102 %). Valtiolta saadut tuet ja korvaukset kerryttivät toimintatuottoja arvioitua enemmän.

Varhaiskasvatuksen toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 2,7 milj. euroa ja muutetun talousarvion 1,7 milj. euroa. Ylityksestä lomapalkkakajaksotuksen osuus on 1,3 milj. euroa, johon on määräraha toimialan yhteisissä palveluissa. Varhaiskasvatuksen ylitykseksi tämän jälkeen jää 0,4 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 263	10 318	10 448
Yksityinen varhaiskasvatus	1 783	2 115	1 993
Kerhotoiminta	625	600	437
Kotihoidon tuki	3 733	3 640	3 450
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *)	76,9 %	79,4 %	80,4 %
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	14,8 %	17,0 %	16,0 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	8,6 %	7,7 %	9,3 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	9 713	10 120	10 501

*) Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.

13 55**Kirjastopalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	262	-71	191	208	-17
Menot	-8 924	-41	-8 965	-8 998	33
Toimintakate	-8 662	-112	-8 774	-8 790	16

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen valmistelutyöhön ryhdyttiin syksyn 2019 aikana. Kolme henkilöä siirtyy uudistuksen yhteydessä muualle kaupungin organisaatioon. Tämä tulee vaikuttamaan kirjastopalveluiden kehittämiseen ja saatavuuteen vuoden 2020 aikana.

Koivukylän kirjasto sai hankittua uudet vuokratilat Koivukylän Citymarketin kiinteistöstä. Opetuslautakunta ei myöntänyt uuden tilan suunnitteluun, kalustamiseen tai varustamiseen lainkaan resursseja tai määrärahoja, mutta siitä huolimatta kirjasto saatiin nopeasti lähes valmiiksi. Koivukylän uusi kirjasto avattiin asiakkaille lokakuussa, vain joitakin pieniä kalustehankintoja jää seuraavalle vuodelle. Aikaisempaa parempi sijainti, viihtyisyys ja yleinen turvallisuus ovat nostaneet kävijämäärän ainakin alkuvaiheessa n. kolminkertaiseksi aiempaan verrattuna.

Kirjastoissa oli kävijöitä yhteensä 2,2 miljoonaa, kasvua 11,5 prosenttia. Myyrmäen kirjasto nousi kävijämäärällä (547 081) mitattuna Vantaan vilkkaimmaksi kirjastoksi. Kokonaislainaus oli 2 561 410. Fyysisen aineiston lainaus kasvoi, tietoverkkojen kautta lainattujen määrä puolestaan laski voimakkaasti. Lasku johtuu e-aineistojen painetusta aineistosta poikkeavasta tekijänoikeuslainsäädännöstä, joka merkittävästi rajoittaa kysytyimmän aineiston saatavuutta kirjastoasiakkaiden käyttöön. Kaikentyyppisen aineiston varaaminen ja lainojen uusinta ovat täysin siirtyneet verkko- ja mobiilipalveluihin. Erityisesti mobiilisovelluksen käytön vuoksi sähköisen asiointin istuntojen yhteismäärä ylitti 7 miljoonaa, nousua 250 prosenttia.

Kirjastoasiakkaiden tyytyväisyyttä käynteihinsä ryhdyttiin mittaamaan itse kehitetyllä laitteistolla. Arvioita saatiin vuoden loppuun mennessä yli 35 000. Tulosten perusteella on tehty ilmeisen onnistuneita johtamistoimenpiteitä.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot alittivat alkuperäisen talousarvion 54 000 eurolla ja ylittivät muutetun talousarvion 17 000 eurolla (toteuma 109 %).

Kaupunginkirjaston toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 74 000 euroa ja muutetun talousarvion 33 000 euroa. Lomapalkkajaksotus oli 59 000 euroa, johon on määräraha toimialan yhteisissä palveluissa. Kaupunginkirjaston toimintakulut alittuivat ilman lomapalkkajaksotusta 26 000 euroa.

Vantaan kaupunki on sopimuksin sitoutunut Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kanssa tehtävään Helmet-kirjastojen nimelle tunnettuun yhteistyöhön. Kirjastojen kokoelmat ovat yhteisiä, josta syystä kaupunkien aineistomääräraha on sovittu pidettävän vähintään viiden euron suuruisena. Vantaan väkiluvun voimakas kasvu aiheutti sen, että talousarvioon varattu aineistomääräraha jäi tavoitetason alle, 4,63 euroon.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
kävijät	1 953 350	1 850 000	2 196 182
aineistolainojen määrä	2 775 644	2 900 000	2 561 410
aineistolainaus/asukas	12	12,5	11
aineistomääräraha euroa/asukas	5	5	4,63
toimintamenot/ asukas	44	37,9	38,5

13 60

Muu koulutus

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-20	0	-20	-18	-2
Toimintakate	-20	0	-20	-18	-2

Talousarvion toteutuminen

Helsingin seudun kesäopistolle maksettiin sopimuksen mukaisesti 17 580 euroa.

13 90**Ruotsinkielinen tulosalue**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	582	0	582	659	-77
Menot	-12 356	-108	-12 464	-12 511	47
Toimintakate	-11 774	-108	-11 882	-11 853	-29

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ruotsinkielinen tulosalue valmisteli siirtymistä Uuteen Vantaaseen. Tulosalueen johtamisjärjestelmään päätettiin vuonna 2019 tehdä muutos: ruotsinkielisten palveluiden tulosalue tullaan jakamaan vuoden 2020 alusta kahteen palveluyksikköön. Ruotsinkielisten palveluiden palvelualueen varhaiskasvatus ja ruotsinkielisten palveluiden koordinointi kuuluvat ruotsinkielisten palveluiden palvelualuejohtajan alaisuuteen, kun taas ruotsinkielistä perusopetusta, lukiokoulutusta, koulutuksen kehittämistoimintaa sekä ruotsinkielistä nuorisotyötä johtaa uusi opetuspäällikkö, joka palkataan vuoden 2021 alusta lähtien. Vuoden 2020 ajan palvelualuejohtaja hoitaa opetuspäällikön tehtävät. Tulosalueella julistettiin myös joulukuussa 2019 haettavaksi uusi ruotsinkielisten palveluiden koordinaattorin toimi, joka herätti runsaasti kiinnostusta.

Ruotsinkielinen esiopetus siirrettiin 11.8.2019 alkaen ruotsinkielisen perusopetuksen hallinnasta ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen hallintaan, jotta kokonaisvaltaisen pedagogiikan toteuttaminen sekä esiopetuksessa että sitä täydentävässä varhaiskasvatuksessa olisi mahdollista. Niille opettajille, joita muutos koski, tarjottiin tehtäviä uusilla ehdoilla. Muutoksen myötä sama opettaja pystyy vastaamaan pedagogiikan suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä esiopetuksessa että sitä täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa jatkettiin pedagogista syventymistä Challenging Learning -projektiin. Perusopetuksen päättäneistä kaikki saivat opiskelupaikan.

Ruotsinkielinen lukiokoulutus menestyi maanlaajuisessa lukiovertailussa. Lukioon valittujen alin keskiarvo nousi huomattavasti edellisvuosista. Lukio jatkoi yhteistyötä sekä suomenkielisen lukiokoulutuksen kanssa että ruotsinkielisten lukioiden muodostamassa gNet-verkostossa. Lukiossa aloitettiin myös uuden, vuonna 2021 voimaantulevan opetussuunnitelman työstö.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 76 000 eurolla (toteuma 113 %). Valtiolta saadut tuet ja avustukset kerryttivät toimintatuottoja arvioitua enemmän.

Ruotsinkielisen tulosalueen toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,2 milj. euroa ja muutetun talousarvion 47 000 euroa. Lomapalkkakajaksotus oli 0,1 milj. euroa, johon on määräraha toimialan yhteisissä palveluissa. Ruotsinkielisen tulosalueen toimintakulut alittuivat ilman lomapalkkakajaksotusta 71 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa *)	266	262	291
Lapsia kerhotoiminnassa	10	15	0
Lapsia esiopetuksessa	72	70	69
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa **)	804	783	774
Käyttömenot euroa/ oppilas	8 799	9 166	9 543
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista/ oppilas	53,0	58,1	52,3
Huoneistonieliöt/ oppilas	12,2		12,8
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1-9 luokat	18,3	18,2	18,0
jatkokoulutuksessa lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammat- tistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päät- tötodistuksen saaneista % -osuus	100 %	98 %	100 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	143	116	122
Oppilasta/ koulupsykologi ***)	871	803	881

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	139	143	143
Kaikki tunnit/ vuosiviikkotunnit/ opiskelija	1,9	1,9	1,9
Käyttömenot euroa/ opiskelija	8 543	8 199	8 378
Huoneistonieliöt/ lukio-opiskelija	9,3	9,6	9,6

*) Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.

**) Luku sisältää esiopetuksen oppilaat, koska esiopetus tapahtuu koulujen tiloissa 31.7.2019 asti.

***) Sis. lukion opiskelijat, koska ruotsinkielisillä lukiolaisilla ei ole omaa koulupsykologiaa.

13 91**Kulttuuripalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	337	137	474	469	6
Menot	-7 124	-222	-7 346	-7 382	36
Toimintakate	-6 787	-85	-6 872	-6 913	42

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kulttuuripalveluiden toiminta kaikissa tulosyksiköissä on toteutunut toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaisesti yhteistyössä kaupunkilaisten kanssa. Kulttuuripalveluiden vuosi oli ennätysmäinen: tavoitimme 363 000 asiakasta ja järjestimme yli 6 000 tapahtumaa.

Henkilöstöostot Seuresta ovat lisääntyneet talousarvion puitteissa suunnitellusti. Tempo-orkesteritoiminta laajentui MEK-rahoituksella.

Uusi kulttuuritoimintalaki astui voimaan 1.3.2019. Myös museolain ja museoiden rahoitukseen liittyvä valtion-osuusjärjestelmän uudistus astui voimaan 1.1.2020.

Toiminnan kehittäminen kohdentui kokonaisuudessaan uuden Kaupunkikulttuurin toimialan luomiseen ja toiminnan järjestämiseen uudella tavalla yhdessä henkilökunnan kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,1 milj. eurolla ja toteutui muutetun talousarvion mukaisesti (toteuma 99 %).

Kulttuuripalveluiden toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,3 milj. euroa ja muutetun talousarvion 36 000 euroa. Lomapalkkajaksotus oli vain 5 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä *)	197 284	215 000	363 199
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu)	2 996	2 650	2 640
Taiteen perusopetus euroa/oppilas	1 667	1 888	1 928
Taiteen perusopetus euroa/asukas	21,9	21,98	21,8
Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot (euroa) / asukas	..	1,48	2,0
Taiteen perusopetuksen tulot (euroa) / asukas	..	5,75	6,1
Avustukset, euroa/asukas	4,7	5	4,7
Kävijämäärä kaupunginmuseossa **)	10 850	10 000	15 439
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	18 852	17 000	27 877
Käyttömenot euroa/asukas ***)	51,57	53,28	53,2

*) Kasvun taustalla yhteistyötapahtumien määrän kasvu 2019.

**) Sisältää 2019 alkaen myös Häkansbölen kartanon ja historialuentojen kävijämäärät.

***) Kulttuuripalvelut, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu yhteensä.

13 92

Liikuntapalvelut

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 353	344	5 697	5 653	44
Menot	-25 465	-540	-26 005	-25 155	-850
Toimintakate	-20 112	-196	-20 308	-19 502	-806

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Liikuntaan aktivoinnin kohderyhmät laajenivat koskemaan myös työikäisiä, joten toimintaa ja pilotteja oli tarjolla kaikille ikäryhmille. Liikkuva päiväkotitoiminta toteutettiin Leikkien liikkumaan -hankkeena, jota jatkettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa. Hankkeen keskeisiä toimenpiteitä olivat kasvattajille ja päiväkodin johtajille suunnatut työpajat ja koulutukset sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehittämisprojektit. Hankkeen toimenpiteet vakinaistettiin kahden uuden vakanssin myötä.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin kevään ajan ministeriön kärkihankkeen rahoittamana aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihoilta luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloissa koskevilla uudistuksilla. Kuraattoripalveluiden kanssa luotua Sporttikaveri-toimintamallia kehitettiin edelleen ja syksyllä pilotoitiin Itä-Vantaalla toimintamallia kahden liikunnanohjaajan toteuttamana. Vuoden aikana liikuntaan pääsi tutustumaan 58 lasta. Lisäksi Sporttikaverit järjestivät kerhoja koulupäivän aikana, joihin osallistui 124 oppilasta. Lasten fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi perusopetuksessa laadittiin kokonaiskonsepti "Sporttihissi", jossa kuvataan tiiviisti erilaiset tukimuodot. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi lisäksi rahoituksen Kyyditön koulumatka -kampanjaan sekä matalan kynnyksen joukkue toiminnan laajentamiseen.

Esikouluikäisten ja koululaisten uinninopetusta sekä oppilaisurheilukisoja toteutettiin edellisvuoden tapaan. Yläkoululaisten Urhea-toimintaa järjestettiin kaikille vuosiluokille ja mukana oli 954 nuorta. Liikuntapalvelut tarjoaa toimintaan tilat ja ohjaajakorvaukset harrasteliikunnan ohjaajatuen kautta.

Sporttia kaikille -hankkeessa järjestettiin 300 kaikille avointa harrasteliikuntaryhmää. Toimenpidekokonaisuuden vakiinnuttamiseksi tiivistettiin yhteistyötä Sporttia kaikille ry:n kanssa. Liikuntapalvelut aloitti koordinoijana EU:n Erasmus+ Sport -ohjelmasta rahoitettavassa kaksivuotisessa Youth with Immigrant Background in Sport -hankkeessa. Peruskouluille suunnattuja koulupäivän aikaisia Sporttia kouluille -kerhoja oli 173, osallistujia oli 3 267.

Harrastuskortti-hankkeessa jatkettiin Hobihobi.fi -verkkopalvelun kehittämistä. Palvelua pilotoitiin syksyllä ja se päätettiin ottaa käyttöön kaupunkitasoisesti harrastusten markkinointikanavana. Hankkeessa käynnistettiin koululaisten maksuttomat Pelipäivätapahtumat sekä aikuisille suunnattu Kortteliliiga-toiminta. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n sekä muiden seurojen kanssa yhteensä 17.

Liikuntapalveluiden ohjattu kurssitoiminta tarjoaa erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Yhä suurempi osa työikäisten kursseista toteutetaan yhteistyömallilla seurojen toimesta. Senioreiden vertaisohjattuja kuntosali- ja liikuntaryhmiä toteutui 130. Liikunta-apteekki -toimintaa jatkettiin kuudella terveysasemalla.

Liikuntapalveluiden hallinnoimana käynnistyi kaupunkitasoinen Terveystien edistämisen määrärahan hanke "Hyvinvointityön tavoitteista toimintaan". Hankkeen keskeisenä toimenpiteenä on liikunta-apteekkitoiminnan laajentaminen uusille kohderyhmille. Toimintamallia kehitettiin hyvinvointimentoroinnin suuntaan.

Liikuntapalvelut oli mukana Ikäinstituutin Elämäni eläkevuodet -hankkeessa, jonka puitteissa toteutettiin neljä ryhmää. Kesällä pilotoitiin korttelikerhotoimintaa, jossa kotona asuville ikääntyneille järjestettiin asuinalueilla ohjattua liikuntaa. Maksuttomia kauppakeskuskävelyitä, eli ohjattuja yhteislenkkejä kauppakeskuksen tiloissa, järjestettiin kerran kuukaudessa yhteistyössä kauppakeskus Jumbon ja viihdekeskus Flamingon kanssa.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikunta-paikkoihin. Harrasteliikunnan ohjaajatuella kohdistettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, Sporttia kaikille -ryhmien toimintaan sekä yläkoululaisten Urhea-valmennukseen. Vuokratukeen saatu korotus ei kasvattanut hakijoiden tukiosuutta toivotulla tavalla johtuen useammasta uudesta yksityisestä liikuntatilasta. Avustuslo-makkeet olivat ensimmäistä kertaa haettavissa sähköisen asiointipalvelun kautta. Tilavarausyksikkö koordinoi 1 172 tilan käyttöä. Timmi -tilavarausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin tietohallinnon kanssa.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Rajakylän, Myyrmäen, Rekolan, Ylästön ja Raikukujan lähiliikuntapaikat, Möskärin kuntoportaat sekä Rekolan pesäpallokenttä valmistuivat. Hämeenkylässä liikuntahallin rakentaminen ja Elmon uimahallin suunnittelu käynnistyivät. Päiväkotien pihakartoitus saatiin valmiiksi ja koulujen pihakartoituksen päivitys käynnistyi. Ylästön koulun pihaan valmistui lähiliikuntapaikka. Nikinmäen ja Simonkylän koulujen pihaparannushankkeet käynnistyivät. Hakunilan uimahallin terapia-allasosasto oli pois käytöstä syksyn peruskorjaustöiden vuoksi.

Merkittäviä liikunnan ja urheilun yleisötapahtumia vuonna 2019 olivat maastohiihdon Suomen Cupin osakilpailu, monilajitapahtuma SM-viikko, judon nuorten EM-kilpailut sekä agilityn SM-kilpailut. Runsaasti osallistujia kuntoilijoista tosissaan kilpaileviin keräsivät Vantaa Hiihto, Extremerun Vantaa, Vantaa Triathlon, Vuelta Vantaa ja Vantaan Maraton, jotka yhdessä muodostavat toista kertaa järjestetyn Vantaan kestävyyskierroksen. Vuonna 2019 Vantaalla oli 15 kumppaniurheilijaa ja 4 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta. Vantaan urheiluareenat näkyivät televisiossa yhteensä 109 kertaa ja reilut 20 tuntia. Printtimediassa kuvia julkaistiin 204 kappaletta ja verkossa 178.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,3 milj. eurolla ja alitti muutetun talousarvion 44 000 eurolla (toteuma 99 %).

Liikuntapalveluiden toimintakulut alittivat alkuperäisen talousarvion 0,3 milj. euroa ja muutetun talousarvion 0,8 milj. euroa. Menojen alitus johtui lähinnä arvioitua pienemmistä kiinteistöjen sisäisen vuokrien toteutuksesta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kokonaiskulut, euroa/as.	100,01	111,89	107,69
Toimintatuotot, euroa/as.	22,34	23,52	24,20
Avustukset, euroa/as.	5,90	5,59	5,89
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	25,86 %	23,00 %	22,72 %
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa/käynti	7,86	5,50	7,72
– uimahallien verorahoitusosuus, %	83,00 %	75,00 %	78,56 %
Toimitilaneliöt, m ²	81 558	82 071	85 768
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	65,93 %	70,00 %	65,58 %

13 93

Nuorisopalvelut

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	718	139	857	916	-59
Menot	-8 952	-175	-9 127	-9 085	-42
Toimintakate	-8 234	-36	-8 270	-8 169	-101

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuorisopalveluiden kehittämistyössä painotettiin vuonna 2019 erityisesti oppilaitoksissa tehtävää erityisnuorisotyötä. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman sekä Keskeyttämisestä kohtaamiseen -hankkeen myötä nuorisopalveluissa työskenteli kouluihin ja oppilaitoksiin sijoitettuina 15 erityisnuorisotyöntekijää, joista kuusi yläkouluilla ja yhdeksän Variassa. Yläkouluilla työskentelevät erityisnuorisotyöntekijät työskentelivät koululla 50 prosenttia työajasta ja 50 prosenttia läheisellä nuorisotilalla. Variassa erityisnuorisotyöntekijät olivat jokainen sijoitettuina jollekin koulutusosalalle. Uudenlaisen työmuodon tarkoituksena on tukea nuoria arjessa kynnyksettömästi kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamisessa yhdessä oppilaitosten muun henkilökunnan kanssa ja helpottaa nivelvaiheiden yli siirtymistä.

Kehittämishankkeissa keskityttiin AVI:n tuella kulttuurisen nuorisotyön teemassa laajentamaan kulttuurin harrastamisen mahdollisuuksia lähiöalueilla Havukoskella, Hakunilassa ja Myyrmäessä sekä jatkettiin digitaalisen harrastamisen kehittämistä. Lisäksi kehitettiin OKM:n rahoituksella jalkautuvaa nuorisotyötä erityisesti junissa ja asemilla NTR-hankkeessa. Kotiin syrjäytyneitä nuoria ja kotona tehtävää etsivää nuorisotyötä kehitettiin yhdessä aikuissosiaalityön kanssa ESR-rahoitteisessa Moodi-hankkeessa.

Työpajatoiminnassa haasteita aiheutti nuorten ohjautuminen työpajoille. Työpajat eivät toimineet täysillä ryhmillä ja työpajojen osallistujamäärät laskivat melko paljon. Nuorisotilojen kävijämäärät sen sijaan kasvoivat, samoin etsivän nuorisotyön asiakasmäärät.

Kolohongan nuorisotila valittiin uuden toimintamallin pilotointikohteeksi, missä nuorisojärjestö toimii alueellisen nuorisotyön toteuttajana. Kilpailutuksen perusteella Kolohongan nuorisotilan toimijaksi valittiin Vantaan NMKY.

Nuorisopalveluiden oma digisuunnitelma valmistui yhdessä Tietohallinnon kanssa. Visioksi digisuunnitelmaan muotoutui lause: Monipuolista ja asiantuntevaa digisyyttä – osana aitoa ja läsnäolevaa kohtaamista. Päätaivoitteiksi tulivat: vahvistamme digitalisaation peruspilareita (laitteet, verkot, osaaminen), kehitämme mobiilipalveluita tukemaan kasvokkain tehtävää nuorisotyötä, selvitämme kasvatuksellisen pelitoiminnan hyödyntämistä nuorisotyössä.

Tilojen osalta ei tapahtunut suuria muutoksia. Havukoskella nuorisotila meni keväällä sisäilmaongelmien vuoksi kiinni ja loppuvuosi toimittiin väistötilassa. Korsossa nuorisotila toimi myös väliaikaistilassa odottaen uuden tilan valmistumista Lumoon.

Kesällä nuorisopalvelut oli toteuttamassa kuuden viikon ajan Havukoskella puistoruokailua. Kokonaisuus toteutettiin yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa, joka vastasi Länsi-Vantaan osiosta. Ruuat puistoruokailuun valmistettiin nuorten työpajoilla ja Rautkallion puistossa lapsia leikkitti Korso-Koivukylän alueen nuorisotyöntekijät ja kesätyöntekijät. Kokeilu oli onnistunut ja sai paljon huomiota myös mediassa.

Syksyllä pidettiin nuorisovaltuustovaalit, jossa ensimmäistä kertaa yhtenäistettiin käytäntöjä Espoon ja Helsingin kanssa. Vantaalla yhdeettätoista kertaa valittuun nuorisovaltuustoon oli ehdolla 49 nuorta. Ehdokkaat olivat 13–18 -vuotiaita vantaalaisia nuoria, joista nuorisovaltuustoon äänestettiin 18 poikaa ja 12 tyttöä. Vaaleissa oli kaikkiaan 15 318 äänioikeutettua nuorta, joista 37,4 prosenttia käytti ääntään.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuotot ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,2 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 59 000 euroa (toteuma 107 %).

Nuorisopalveluiden toimintakulut ylittivät alkuperäisen talousarvion 0,1 milj. euroa ja alitti muutetun talousarvion 42 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät) *)	..	360 000	234 124
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät)	104 855	..	150 053
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukkonotko ja Palajärvi)	7 672	7 500	5 787
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet	380	380	288
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	623	750	739
Avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	53	62	52
Käyttömenot/asukas	39,40	39,33	38,90
Avustukset/ asukas	1,70	1,93	1,92
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	20	20	20
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m ²	15 815	15 815	15 815

*) Tilastointitapa muuttunut, lukua ei ole saatavissa vertailukelpoisena.

13 70**Ammatillinen koulutus**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 278	0	2 278	1 935	343
Menot	-35 914	0	-35 914	-35 602	-312
Toimintakate	-33 636	0	-33 637	-33 667	31

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ammattiopisto Variassa syksyllä 2018 tehty organisaatiouudistuksen vakiinnuttaminen ja vuonna 2018 voimaan astuneen lain mukaisen toiminnan prosessien kehittäminen ovat olleet keskeisimpinä kehittämistoimina vuoden 2019 aikana. Organisaatorakennetta hiottiin 1.8.2019 alkaen siten, että rakentamisen ja konetekniikan tiimeistä muodostettiin kolme osaamispalvelutiimiä. Johtamisjärjestelmä ja -vastuut on muutettu vastaamaan uutta organisaatiota ja toimintatapaa. Osaamispalvelutiimien vastuut ja osaajaroolit on määritelty uuden palveluorganisaation mukaiseksi. Osaajaroleihin nimettyjen henkilöiden koulutus on aloitettu.

Yhteishaussa 2019 hakijamäärä on samalla tasolla kuin vuonna 2018. Jatkuvan haun hakijamäärän kasvattaminen oli tavoitteena vuodelle 2019. Jatkuvan haun hakijamäärä oli vuonna 2019 yhteensä 3 920 ja hakijamäärä kasvoi 1 261 hakijaa vuodesta 2018. OKM:stä on saatu myönteinen rahoituspäätös strategiarahoitukselle osaamisen varmistamiseen erityisesti HOKS -prosessin sekä koulutus- ja oppisopimuksen palveluprosessin osaamisen kehittämiseen, sekä lentokoneasentajakoulutuksen kehittämiseen. Varia sai valtion lisätalousarviosta noin 1 milj. euroa lisämäärärahan hyvän opiskelijavuosikertymän vuoksi. Oppisopimuskoulutus on siirtynyt Studenta -järjestelmään 1.7.2019.

ESR-hanke Keskeyttämisestä kohtaamiseen käynnistyi 1.3.2019. Hankkeen kautta Variassa tehdään toimenpiteitä keskeyttämisen vähentämiseksi, mm. uusien toimintamallien kehittäminen, henkilöstön koulutus ja opiskelijoille järjestetty vapaa-ajantoiminta. ESR-hankkeen ja MEK-ohjelman kautta Variassa työskentelee yhdeksän erityisnuorisotyöntekijää, joiden työn tarkoituksena on keskeyttämisen vähentäminen. Lisäksi Vantaa oli mukana Kuntaliiton Klash-haastekilpailussa keskeyttämisen vähentämisen haasteella. Klashin kautta Variassa lähdetään pilotoimaan Rapidan mallia opiskelijoiden tukemiseen, jossa hyödynnetään mm. tekoälyä ja tiedolla johtamista. Varian keskeyttämisprosentti pieneni hieman ja oli vuoden 2019 lopussa 17,8 prosenttia.

Vantaalla aloitti toimintansa toukokuussa 2019 osaamiskeskus maahanmuuttajille, joka toteutetaan toisen asteen koulutuksen palvelualueen ja työllisyyspalveluiden yksikön sekä TE-toimiston yhteistyönä. Toiminnan perustamiseen saatiin rahoitusta Työ- ja elinkeinoministeriöstä (TEM) ja Opetus- ja kulttuuriministeriöstä (OKM). Osaamiskeskus edistää vantaalaisten maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista, työllistymistä ja kouluttautumista. Ensimmäisen toimintakauden aikana kartoitusjaksolle ja henkilökohtaiseen ohjaukseen osallistui 203 henkilöä, 243 henkilöä osallistui matalan kynnyksen työnhakua ja työllistymistä tukevaan toimintaan ja 721 henkilöä matalan kynnyksen neuvontaan ja ohjaukseen.

Englanninkielisen opintotarjonnan sekä Varian vetovoimaisuuden lisäämiseksi on aloitettu selvitys IB Career Related -ohjelman hakemiseksi Vantaalle.

Talousarvion toteutuminen

Ammattiopisto Varian vuoden 2019 talous toteutui talousarvion mukaisena. Toimintakate oli yhteensä 33,7 milj. euroa, joka on 100 prosenttia talousarvion mukaisesta toimintakatteesta. Tuloja kertyi 1,9 milj. euroa ja menoja 35,6 milj. euroa.

OKM antoi myönteisen rahoituspäätöksen, jonka mukaisesti tavoitteellista opiskelijavuosimäärää nostettiin 120 opiskelijavuotta. Lisäksi OKM myönsi harkinnanvaraista rahoitusta opetus- ja ohjaushenkilöstön rekrytointiin. Lisärahoitus on yhteensä 1,7 milj. euroa ja osa siitä on käytettävissä vuonna 2020.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäl. %	37 %	45 %	36 %
ministeriön päättämän tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste	100 %	100 %	100 %
Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
oppisopimusopiskelijavuosien osuus tavoiteopiskelijavuosista *)	..	20 %	16 %
käyttömenot euroa/opiskelijavuosi (ammatillinen koulutus yhteensä) **)	7 020	10 486	10 002
huoneistoniöt/opiskelijavuosi	14,9	13,9	13,5

*) Uusi tunnusluku 1.1.2019 alkaen.

**) Tunnusluku muuttui 1.1.2019 alkaen.

13 85

Musiikkiopisto

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 001	0	1 001	1 011	-11
Menot	-4 078	-3	-4 081	-4 122	40
Toimintakate	-3 077	-3	-3 081	-3 110	30

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan musiikkiopisto tarjosi vuonna 2019 opiskelupaikan yli kahdelle tuhannelle oppilaalle ja työpaikan 120 työntekijälle. Oppilaitoksen monipuolinen toiminta on näkynyt vuoden aikana Vantaan alueella lähes kahdessa sadassa konsertissa, esityksessä tai tapahtumassa, ja tavoittanut lähes 16 000 kävijää.

Tempo -jousiorkestereiden toiminta on käynnissä Kytöpuiston ja Länsimäen kouluilla. Toimintaa on laajennettu vuoden 2019 aikana Rajakylän ja Lehtikuusen kouluihin.

Vuonna 2019 saatiin uuden opetussuunnitelman instrumenttikohtaiset osiot valmiiksi. Oppilashallintojärjestelmä Eepokseen saatiin käyttöön liitteiden tallennusmahdollisuus. Sen johdosta oppilasarviointi on nyt mahdollista tehdä kokonaan sähköisenä. Uusi opetussuunnitelma on kasvattanut yhteismusisoinnin osuutta opinnoissa. Opetussuunnitelma tarjoaa oppilaille mielekkäitä uudenlaisia kokonaisuuksia ja mahdollisuuksia suuntautua opinnoissa omien intressien mukaisesti ja siten hyödyntää oppimaansa yhä monipuolisemmin omien tarpeidensa mukaisesti.

Kulttuurikeskus Orvokin remontti alkoi elo-syyskuussa 2019 ja sen on arvioitu valmistuvan LV 2020-2021 aikana. Musiikkiopistossa tämä tulee aiheuttamaan muuton väistötiloista takaisin Orvokkiin.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan musiikkiopiston vuoden 2019 talous toteutui talousarvion mukaisena. Toimintakate oli yhteensä 3,1 milj. euroa, joka on 101 prosenttia talousarvion mukaisesta toimintakatteesta. Tuloja kertyi 1,0 milj. euroa ja menoja 4,1 milj. euroa.

13 86

Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	308	0	308	372	-64
Menot	-925	-1	-926	-967	41
Toimintakate	-617	-1	-618	-595	-24

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuonna 2019 otettiin oppilashallintojärjestelmä eepos täysimääräisesti käyttöön: oppilashaut, uusien oppilaiden hyväksyminen, laskutus ja lukujärjestysten laatiminen tehtiin uutta järjestelmää käyttäen.

Myös uusi opetussuunnitelma otetaan vähitellen kokonaisuudessaan käyttöön. Vuonna 2019 esim. lopputöiden kirjallinen osuus ns. portfoliot tehtiin kokonaan sähköisinä.

Opetussuunnitelmaan on otettu uusia työpajoja kuten mediataide ja digitaalinen piirustus ja maalaus.

Näiden työpajojen toimintaa esiteltiin Valotaidetapahtumassa Lasten oikeuksien päivänä, jolloin Kulttuurikeskus Orvokin seinään projisoitiin oppilaiden taideteoksia.

Kulttuurikeskus Orvokin remontti alkoi vihdoin elo-syyskuussa 2019. Se on tietysti vaikuttanut toimintaan monin tavoin. Remontin pitäisi valmistua syksyllä 2020.

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio on toteutunut suunnitelman mukaisesti.

Vantaan kuvataidekoulun vuoden 2019 talous toteutui talousarvion mukaisena. Toimintakate oli yhteensä 0,6 milj. euroa, joka on 96 prosenttia talousarvion mukaisesta toimintakatteesta. Tuloja kertyi 0,4 milj. euroa ja menoja 1,0 milj. euroa.

14

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	278 831	-20 000	258 831	270 676	-11 845
Menot	-234 262	-325	-234 587	-223 702	-10 885
Toimintakate	44 569	-20 325	24 244	46 975	-22 730

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,9 milj. euroa.

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2019

Vuonna 2019 Vantaalla rakennettiin ennätysmäärin. Vuosi oli maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle myös suurten rakenteellisten muutosten aikaa. Organisaatiota uudistettiin ja toiminnanohjauksen Mattijärjestelmä otettiin tuotantokäyttöön. Yleiskaavaehdotus valmistui luottamushenkilökäsittelyyn. Kaupunginvaltuusto päätti toimialan laatiman perusteellisen valmistelun jälkeen 16.12.2019 jatkaa Vantaan ratikan suunnittelua kohti rakentamisvalmiutta.

Uuden koko kaupungin kattavan yleiskaavan (yleiskaava 2020) valmistelu eteni aikataulun mukaisesti luonnosvaiheeseen. Kaupunginhallitus asetti 11.2.2019 yleiskaavaluonnoksen nähtäville. Kevään aikana järjestettiin useita asukastilaisuuksia ja tapaamisia eri tahojen kanssa. Vuorovaikutus tuotti merkittävän määrän mielipiteitä, lausuntoja ja muutosehdotuksia. Luonnoksen pohjalta laadittiin eri teemoista vaikutusten arvioinnit, joissa arvioitiin ratkaisuja suhteessa mm. yleiskaavan tavoitteisiin ja työtä ohjaaviin säädöksiin. Vaikutusten arvioinneista saatiin suosituksia ratkaisujen kehittämiseksi. Niiden ja vuorovaikutuksen tuottaman palautteen perusteella yleiskaavaluonnoksesta työstettiin syksyn aikana yleiskaavaehdotus. Yleiskaavatoimikunta käsitteli ratkaisuja kokouksissaan ensin alueittain ja loppuvuodesta ehdotuksen aineiston pohjalta. Kokonaisuudessaan ehdotus valmistui 16.12.2019 yleiskaavatoimikuntaan, joka jätti sen pöydälle alkuvuoteen 2020.

Maankäytön keskitetyssä tietojärjestelmähankkeessa rakennetaan kaupunkiympäristön toimialalle yhteistä tietojärjestelmää, joka kattaa maankäytön suunnittelun ja kuntateknisen infran elinkaaren hallinnan, siihen liittyvien muiden operatiivisten toimintojen hallinnan sekä paikkatiedon tuotannon ja hallinnan. Hanke on jaettu neljään käyttöönottovaiheeseen vuosina 2018-2020. Vuosi 2019 oli käyttöönotoissa ja uuden järjestelmän opettelussa merkittävän: tuolloin tuotantoon siirrettiin yleiskaavoitus, asemakaavoitus, rakennusvalvonnan lupaprosessit ja kaupunkisuunnittelun poikkeamispäätökset integroituna Lupapisteen kanssa, kauppahintarekisteri-kokonaisuus sekä julkisen kaupunkitilan suunnittelu sisältäen yleissuunnittelun, hallinnollisen suunnittelun ja rakentamissuunnittelun. Vuoden 2019 lopussa toimialan noin 700 työntekijästä reilut 200 työskenteli MATTI-alustalla.

Vuonna 2019 Vantaan rakentaminen oli ennätyslukuissa, mutta tasaantumisen merkkejä oli ilmassa. Uusia asuntoja valmistui 5 014, joka on 481 enemmän kuin edellisenä ennätysvuonna 2018.

Kaupungin omina toimitilahankkeina valmistuivat Aurinkokiven 2. vaihe, Rajatorpan korvaava koulurakennus sekä Hakunilan ja Tikkurilan päiväkodit. Lisäksi vuokratiloina valmistuivat Keimolanmäen paviljonkipäiväkotijärjestelmä ja alakoulutilat sekä Korson ja Rajakylän korvaavat päiväkotipaviljongit. Konserniyhtiö VAV:n rahoituksella vuonna 2019 valmistui Myyrmäen vanhustenkeskus ja vammaispalveluasuntoja Tikkurilaan. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeina valmistuivat Ylästön koulu II lähiliikuntapaikkoineen ja nuorisotilalaajennus Lumon lukion yhteyteen.

Vuoden 2019 aikana isoimmat kuntatekniikan investointihankkeet keskittyivät Kivistön suuralueelle. Isoimmat kohteet olivat Tikkurilantie, Vantaankoskentie ja optiona tilattu ratasilta sekä Kvartsiraitti. Hakunilan suuralueella isoimmat kohteet olivat Kuusijärvensilta ja Pitkäsuontie ja -kuja. Maa-alueiden kunnostuksessa suurin yksittäinen rakentamiskohde vuonna 2019 oli Vehkalan länsiosan esirakentaminen. Suurin puhdistuskohde oli Tikkurilan Jokirannan alue. Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahaston suurimmat investoinnit keskittyivät Tikkurilan jokirannan kunnostamiseen ja Keimolanmäessä Keimolan moottoriradan entisen valvontatornin muuttamiseen alueen historiaa kunnioittavaksi Ombra -valo- ja ääniteokseksi.

Vuotta 2019 leimasi monin tavoin kaupungin hallintoa muokanneeseen organisaatiouudistukseen valmistautuminen. Vuoden 2020 alussa voimaan tullut organisaatiomuutos muutti maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kaupunkiympäristön toimialaksi ja yhdisti toimialan seitsemän tulosaluetta kolmeksi palvelualueeksi.

Resurssiviisauden tiekartan pohjalta laadittujen toimialojen toteutussuunnitelmien toteutumisesta raportoi-
tiin keväällä 2019 valmistuneessa Ympäristövastuuraportissa. Tiekartan toimenpiteet etenevät osin suunnitelusti ja tavoitteita tarkennetaan päivitysten yhteydessä. Tiekartan keskeinen tavoite on, että Vantaa on hiili-
neutraali vuonna 2030.

Talousarvion toteutuminen 2019

Toimialan taloudellinen kokonaistulos oli hieman parempi kuin alkuperäisen talousarvion tavoite vuodelle 2019. Vaikka maanmyyntivoitot vähenivät voimakkaasti, niiden vähenemän korvasivat budjetoitua suuremmat maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset ja maanläjitysmaksut. Lisäksi kaupunki sai myös asfalttikartellioikeudenkäynnin päätöksen perusteella maksettuina korvauksia 3,1 milj. euroa, mutta korvaus ei näy toimialan tuotoissa. Toimialan käyttötalouden toimintakulut alittuivat 10,9 milj. euroa. Merkittävimmät alitukset talousarvioon nähden olivat tilakeskuksen ulkoisissa vuokratulouissa, joukkoliikenteen pienemmissä operointikustannuksissa ja HSY:n pienemmissä kuluissa.

Rakentamisen investoinnit alittivat määrärahat noin 14,5 milj. eurolla, mutta kunnallisteknisissä investoinneissa talousarvio ylitettiin noin 5,7 milj. eurolla. Kiinteän omaisuuden investointimenot ylittivät talousarvion noin 2,4 milj. eurolla ja kiinteän omaisuuden tuotot ylittivät budjetin noin 6,3 milj. eurolla. Irtaimeen omaisuuteen osoitetut määrärahat käytettiin lähes talousarvion mukaisesti.

Vuoden 2019 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset käyttötaloulosaan:

- Kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen maanmyyntivoittojen tuottotavoitetta laskettiin 20 milj. euroa. Maanmyyntivoittojen uusi talousarvio oli 16 milj. euroa vuonna 2019.
- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahat, yhteensä noin 0,25 milj. euroa, lisättiin talousarvioon.
- Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja kohdennettiin Kuntatekniikan keskuksen 72 092 euroa.

Vuoden 2019 aikana toimialalla tehtiin seuraavat määrärahamuutokset investointiosaan:

- Kiinteän omaisuuden ostomenoja korotettiin 2,7 milj. euroa.
- Lisäksi sopimuskorvauksena saadun maa-alueen ja vaihdetun maa-alueen määrarahakorotusesitys, yhteensä noin 3,7 milj. euroa kiinteän omaisuuden ostoon, hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 9.12.2019. Korotusesitystä ei ehditty viedä kaupunginvaltuustoon vuoden 2019 aikana. Korotusesityksellä ei ollut rahoitusvaikutuksia.
- Kunnallistekniikan investointien määrärahoja julkisen käyttöomaisuuden hankeryhmässä korotettiin 3 milj. eurolla sekä lisäksi kunnallisteknisiin investointeihin kohdennettiin MEK-määrärahoja noin 0,2 milj. euroa.

Toimialan projektitoiminta

Toimialan mittavat projektit kohdistuvat keskeisiin alueellisiin suunnittelu- ja rakentamiskohteisiin Tikkurilassa, Aviapoliksessa ja Kivistössä. Näitä projekteja hallinnoivat ensisijaisesti toimialan kolme yhteistä projektijohtajaa.

Thinking Portfolio -projektinhallintajärjestelmässä on seuraavat kahdeksan ICT-kehittämisprojektia:

- Asemakaavan muutoshakemusten sähköistäminen (KaupsuDigi)
- IHKU - Infrahankkeiden kustannuslaskujärjestelmä- ja palveluallianssi (yhteishanke)
- Kiinteistönhallinnan ohjausjärjestelmän kehitys
- Kiinteistönhallinta - Kiha
- Konekeskus-sovellus
- Liikennetiedon kehittäminen
- Liikkuvan työn selvitys
- MATTI (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä) -hanke

14 0

Kaupunkisuunnittelulautakunta yhteensä

Vastuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Kaupunkisuunnittelulautakunta

Puheenjohtaja: Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	48 147	-20 000	28 147	29 419	-1 272
Menot	-16 668	-109	-16 777	-16 942	165
Toimintakate	31 479	-20 109	11 370	12 477	-1 107

14 0

Kaupunkisuunnittelulautakunta bruttoyksiköt

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	44 147	-20 000	24 147	24 762	-615
Menot	-13 467	-100	-13 568	-13 212	-355
Toimintakate	30 680	-20 100	10 579	11 550	-971

Kaupunkisuunnittelulautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä kaupunkisuunnittelulautakunta, toimialahallinto, kiinteistöt ja asuminen sekä kaupunkisuunnittelu. Nettobudjetoituna erikseen sitovana yksikkönä toimii rakennusvalvonta.

14 10**Kaupunkisuunnittelulautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-97	0	-97	-93	-4
Toimintakate	-97	0	-97	-93	-4

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana 12 kertaa. Käsiteltyjä asioita oli yhteensä 282 eli noin 24 asiaa per kokous. Lautakunnan käsittelyssä vuoden aikana oli kaavoitusasioita eri puolilta kaupunkia, mm. Myyrmäen kaavarunko, Aviapolis Core -viitesuunnitelma ja Puu-Kivistön aloituskorttelit. Kiinteän omaisuuden hallinnan puolella lautakuntaa työllistivät tonttivaraukset sekä maan ostot, myynnit ja vuokrat.

Kaupunkisuunnittelulautakunta teki toukokuussa opintomatkan Tukholmaan ja Huddingeen. Matkan aikana tutustuttiin keskeisiin kaupunkikehityshankkeisiin sekä puurakentamiseen ja korkeaan rakentamiseen. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan lautakunnille järjestettiin myös yhteinen lautakuntaseminaari syyskuussa. Seminaarin teemat käsittelivät lautakuntarajat ylittäviä teemoja kuten Vantaan ratikkaa, resurssivii-sautta ja MATTI-tietojärjestelmää.

14 20**Toimialahallinto**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	59	-59
Menot	-2 440	0	-2 440	-1 842	-597
Toimintakate	-2 440	0	-2 440	-1 784	-656

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialahallinto osallistui tiiviisti Uusi Vantaa -organisaatiomuutoksen valmisteluun. Maankäytön toimiala sai jo alkusyksystä valmiiksi palvelualueiden sisäisen palveluyksikkörakenteen, mutta tehtyjen linjausten toimeenpano ja uusien palvelualueiden käytännön toimintamallien ja johtamisjärjestelmien rakentaminen vaati loppuvuodestakin aikaa ja resursseja kaikilla tulosalueilla. Organisaatiomuutoksen yhteydessä toimialalle muotoiltiin uudet kärkihankkeet, joiden toteuttaminen pyörähti käyntiin jo vuoden 2019 aikana. Kaupunkiympäristön toimialalla on odotettavissa isoja muutoksia vielä valtuustokauden vaihtuessa kesällä 2021, kun toimialan lautakuntarakenne muuttuu Uuden Vantaan organisaatorakennetta vastaavaksi. Myös lautakuntarakennetta koskevat hallintosääntömuutokset valmisteltiin vuoden 2019 aikana.

Toimialan viestintää kehitettiin vuonna 2019 muun muassa aiempaa ajantasaisemman sisäisen viestinnän mahdollistavan intrauudistuksen keinoin. Myös sisäilmaviestintään panostettiin: vuoden aikana lähetettiin 145 kohdekohtaista tiedotetta, joista suurin osa koski sisäilmatutkimusten alkamista ja tuloksia. Määrä on sisäilmaviestintään saadun lisäresurssin ansiosta yli kolminkertainen edellisvuoteen verrattuna. Myös kaupunkitasoisesta oirekyselystä viestittiin aktiivisesti.

Toimialan muista teemoista lähetettiin viime vuonna yhteensä noin 180 tiedotetta medialle, kaupungin verkkosivuille ja sosiaalisen median kanaviin. Keväällä medianäkyvyys painottui kaupunkipyöriin ja loppuvuodesta Vantaan ratikkaan ja sen käsittelyyn päätöksenteossa. Lisäksi valmistauduttiin Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen tuomiin muutoksiin: toimialan viestintä aloittaisi 1.1.2020 viisihenkisenä viestintä- ja vuorovaikutuspalvelut -tiiminä, minkä odotetaan luovan synergiaa ja uusia mahdollisuuksia asukasviestintään ja -osallistamiseen.

Talousarvion toteutuminen

Toimialahallinnon kulut toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Toimialan henkilöstömäärä	643	684	631
Toimialan esimiesten määrä	85	87	93
Talous- ja hallintopalveluiden henkilöstömäärä	40	24	23

14 30

Kiinteistöt ja asuminen

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	43 888	-20 000	23 888	24 294	-406
Menot	-6 721	-69	-6 790	-7 125	335
Toimintakate	37 167	-20 069	17 098	17 169	-71

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Asuntorakentamisessa kerrostalotuotanto ja valmistuneiden asuntojen määrä saavutti vuoden 2019 aikana jälleen uuden huippunsa. Vantaa ylsi asuntotuotannossa kaikkiin MAL-sopimuksessa asetettuihin tavoitteisiinsa. Vantaalle valmistui yhteensä 5 014 asuntoa (tavoite 2 400), joista 482 oli valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntoja. Tunnustuksena innovatiivisesta ARA-vuokra-asuntokannan kehittämisestä ja alueiden kokonaisvaltaisesta uudistamisesta VAV Asunnot Oy ja Vantaan kaupunki palkittiin ARA-asumisen raivaaja -tunnustuksella.

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupun ja sopimuskorvauksina huomattava määrä noin 118 hehtaaria alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä.

Työpaikkatontteja luovutettiin Ylästöstä, Viinikkalasta ja Koivuhaasta sekä sitovien tavoitteiden mukaisesti kuusi kappaletta Vehkalan ja Aviapoliksen alueelta. Yrityspuolella yhteistyössä Vantaan Yrittäjien ja Helsingin seudun kauppakamarin kanssa jatkettiin yritystontti-info -seminaarin pitämistä sekä vastaavasti asumisen osalta rakennuttajille suunnattua asuntotontti-info seminaaria.

MATTI-kauppahintarekisteriprosessi otettiin käyttöön. Suuri osa tulosalueen henkilökunnasta osallistui myös MATTIin liittyviin koulutuksiin. Loppuvuodesta käynnistettiin MATTI-projektin viimeisen määrittelysesta. Vuoden 2019 aikana kaupunkimittauksella oli edelleen vahva rooli MATTI-hankkeen eteenpäin viennissä.

Vuoden 2019 aikana kaupunkimittaus tehosti prosessejaan. Muun muassa tonttijaon laadintaan käytetty työaika väheni huomattavasti. Uutta järjestelmää ja toimintatapaa on opeteltu laajasti: pelkästään yleis- ja tuotekoulutuksia järjestettiin vuoden aikana yhteensä 32. Lisäksi palvelu- ja vastuualueilla on järjestetty useita työpajoja pitkin vuotta.

Vuoden 2019 alussa toteutui vuoden 2018 aikana valmisteltu geotekniikan tulosityksikön siirtyminen kuntatekniikan keskuksesta kiinteistöt ja asuminen -tulosalueelle. Vuoden 2019 aikana laadittiin Vantaan maa- ja kiviainesten hallinnan toimintaohjelma. Ohjelmassa määritetään toimenpiteet maa- ja kiviainesten hallinnan ja uusiomateriaalien hyötykäytön edistämiseen. Keskeisenä tavoitteena on resurssiviisas toiminta, jolla vähennetään rakentamisen aiheuttamia haitallisia ympäristövaikutuksia ja voidaan saavuttaa kustannussäästöjä.

Talousarvion toteutuminen

Maanmyyntivoittojen tuottotavoitetta laskettiin 20 milj. euroa voimakkaasti vähentyneiden maakauppojen takia. Tulosalue ylitti muutetun tuottotavoitteen 0,4 milj. eurolla vuonna 2019. Käyttötalouden kulut ylittivät talousarvion 0,3 milj. eurolla, mutta kaupunkisuunnittelulautakunnan bruttoyksiköiden määrärahojen sitovuus-taso ei ylittynyt.

Kiinteän omaisuuden ja luonnonsuojelualueiden hankintaan käytettiin noin 11,5 milj. euroa. Kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksyttiin lisämäärärahaesityksenä, yhteensä noin 6,4 milj. euron korotus kiinteän omaisuuden oston investointeihin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Käynnissä olevat luovutuskilpailut	6	5	7
Valmistuneet asunnot	4 533	3 800	5 014
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	783	246	482
Maanmyyntitulot (t€)	38 200	36 000	16 331
Vuokratulot (t€)	4 343	4 150	4 965
Tonttijaon laadinnan kesto aika (vrk)	60	47	52

14 40

Kaupunkisuunnittelu

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	259	0	259	410	-151
Menot	-4 210	-32	-4 241	-4 152	-90
Toimintakate	-3 951	-32	-3 982	-3 742	-241

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkisuunnittelu vastaa yleiskaavojen ja asemakaavojen sekä niihin liittyvien maankäytön suunnitelmien laadinnasta. Kaupunkisuunnittelu osallistuu myös moniin muihin tehtäviin sekä koko kaupungin että toimialan tasolla. Vuoden aikana hyväksyttiin 29 asemakaavaa tai asemakaavamutosta. Uutta asuntojen rakennusoi-keutta niissä on noin 196 841 k-m², josta 72 prosenttia on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. Uusista vireille tulleista kaavoista laadittiin 22 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Asemakaavan muutosaloitteita on vireillä kaikkiaan 146.

Vantaan seuraava koko kaupungin käsittävä yleiskaava laaditaan valtuustokauden 2017–2020 aikana. Työtä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta. Yleiskaavaluonnos valmisteltiin vuoden 2018 aikana ja se oli nähtävillä 2019. Yleiskaavoitus työllistää koko kaupunkisuunnittelua, koska muutosten edellytyksiä tutkitaan myös asemakaavatasolla. Yleiskaava valmistellaan päätöskäsittelyyn vuoden 2020 aikana.

Asemakaavoituksessa työpaikka- ja palveluhankkeiden kaavoitus eteni tavoitteiden mukaan. Asuntojen asemakaavoituksessa ei saavuteta Vantaalle asetettua MAL-kauden kaavoitustavoitetta, joka on 265 000 kerrosneliometriä uuden asuntokaavoituksen osalta, vaikkakin uutta ja muutettua asuntokerrosalaa on valmistunut 286 793 kerrosneliometriä. MAL-tavoite asuntojen lukumäärästä kuitenkin toteutui yli tavoitteiden. Muut sitovat tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin. Joukkoliikennevyöhykkeelle asemakaavoista sijoittui 94,5 prosenttia ja kaupungin omistamalle maalle 72 prosenttia. Tikkurilan uuden toimitilahankkeen asemakaavan muutosluonnosehdotuksen valmistelu on käynnissä.

Vantaan kaupunki sai keväällä Elävät kaupunkikeskustat ry:n palkinnon kaupunkikeskustojen suunnittelusta ja toteutuksesta. Kaupunkisuunnittelu ja rakennusvalvonta saivat SAFA-palkinnon Kivistön keskustan kaavoituksesta ja rakentamisen ohjauksesta.

Kaupunkisuunnittelu siirtyi käyttämään MATTI-suunnittelujärjestelmää keväällä 2019. Kaupunkisuunnittelun ydinprosessit toimivat kaikki MATTI:ssa. Hanke on luonut edellytyksiä kehittää prosesseja, tehostaa useita työvaiheita ja parantaa mm. kaavoituksen etenemistä ja toteutumisen seurantaa.

Vuoden aikana siirryttiin uuteen organisaatorakenteeseen. Asemakaavoitus yhdistyi yhdeksi yksiköksi, jota johtaa asemakaavapäällikkö. Syksyllä valmisteltiin organisaatiomuutos, jossa kaupunkisuunnittelu, ympäristökeskus ja rakennusvalvonta yhdistyvät yhdeksi palvelualueeksi 2020.

Talousarvion toteutuminen

Käyttötalouden osalta on syntynyt säästöjä henkilöstön vaihtuvuuden ja rekrytointien haasteellisuuden vuoksi. Vuoden 2019 tuotot ylittivät talousarvion ja toteutuneet kulut alittivat talousarvion.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Hyväksytyt asemakaavat kpl	27	45	28
Uusi asuntokerrosala k-m ²	170 536	265 000	196 841
Asemakaavan muutosaloitteet	140	145	146
Vuoden kaavoitushakemukset	40	40	27
Poikkeamispäätökset	54	70	75

14 75

Rakennusvalvonta

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	4 000	0	4 000	4 656	-656
Menot	-3 200	-9	-3 209	-3 729	520
Toimintakate	800	-9	791	927	-136

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Valmistuneiden asuntojen määrä ylitti toimintavuonna kymmenen vuoden keskiarvon 2 300 asunnolla ollen yli 5 000 asuntoa. Liike-, varasto- ja toimistorakentaminen nousivat merkittävästi edellisvuodesta ja saavuttivat normaalivuoden tason.

Rakennusvalvonnan myönnettyjen lupien pinta-alalla mitattu rakentamisen kerrosalan volyymi, 410 000 k-m², oli hieman pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella. Myönnettyt asuntorakennusluvut kattoivat 2 800 asuntoa. Käytetyn asuinrakennusoikeuden kerrosalan määrä oli 170 000 k-m².

Kehittämistoiminnassa keskeisintä on ollut sähköisen asioinnin jatkokehittäminen. Sähköisen asioinnin alustan, Lupapisteen, kehitystyötä on tehty yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Koko lupaprosessi, alkutiedusteluista arkistointiin ja tietopalveluihin, hoidetaan sähköisesti. Vantaalla on aktiivisesti kehitetty tietomallien hyödyntämistä rakennusvalvontatyössä. Lupien käsittelyajan keskiarvo on ollut yleisesti 31 vuorokautta.

Kaupunkisuunnittelu ja rakennusvalvonta saivat SAFA-palkinnon Kivistön keskustan kaavoituksesta ja rakentamisen ohjauksesta.

Talousarvion toteutuminen

Rakennusvalvonnan toimintakate oli 0,9 milj. euroa, joka oli 0,1 milj. euroa parempi kuin talousarvio.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Aloitettut asunnot	4 369	2 700	2 621
Kokonaisala, m ²	462 081	430 000	517 107
Tulot/menot, %	139	125	126
Menot/lupien kokonaisala (€/m ²)	8,1	7,38	7,16
Valmistuneet rakennukset, kpl	663	500	548
Toimitilat m ²	1 021	1 021	1 021

14 5

Tekninen lautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja: Paula Lehmuskallio

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	230 159	0	230 159	240 557	-10 398
Menot	-213 881	-187	-214 068	-202 984	-11 083
Toimintakate	16 278	-187	16 091	37 573	-21 481

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,9 milj. euroa.

14 5**Tekninen lautakunta bruttoyksiköt**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	39 896	0	39 896	53 966	-14 070
Menot	-93 709	-183	-93 892	-87 959	-5 933
Toimintakate	-53 813	-183	-53 996	-33 993	-20 003

Toiminnan kuvaus

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä tekninen lautakunta ja kuntatekniikan keskus sekä erikseen sitovana yksikkönä joukkoliikenne. Nettobudjetoituina erikseen sitovina yksikköinä toimivat tilakeskus ja varikko.

15 01**Tekninen lautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-65	0	-65	-49	-16
Toimintakate	-65	0	-65	-49	-16

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2019 aikana 12 kertaa. Käsiteltyjä asioita oli yhteensä 184. Tekninen lautakunta osallistui maankäytön, ympäristön ja rakentamisen lautakuntien yhteiseen seminaariin Gustavlundissa syyskuussa. Lautakunta hyväksyi Vantaan ratikan yleissuunnitelman 19.11.2019.

14 50**Kuntatekniikan keskus**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	26 296	0	26 296	40 322	-14 026
Menot	-41 548	-183	-41 731	-38 883	-2 849
Toimintakate	-15 252	-183	-15 435	1 440	-16 875

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) vesihuollon rakentamisen suunnitteluun ja toteuttamiseen varattua määrärahaa tuloihin ja menoihin 9,0 milj. euroa sekä toteutuneita tuloja ja menoja 3,9 milj. euroa.

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuntatekniikan suunnittelun osalta pysyttiin kaikilla vastuualueilla kohtuullisen hyvin tavoitelluissa aikatauluissa MATTI-hankkeen käyttöönotosta, mittavasta kouluttautumisesta ja uusista työmenetelmistä huolimatta. Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että kaupunki jatkaa raitiotien toteutukseen tähtäävää suunnittelua.

Toimialan yhteisessä MATTI-hankkeessa otettiin käyttöön kuntatekniikan keskuksen osalta seuraavat prosessit.

- Hankinta
- Yhteishankinta
- Yleissuunnittelutehtävät
- Yleissuunnittelun koontiprosessi
- Hallinnollinen ja rakentamissuunnittelu
- Liikenteenohjaus

Syksyllä 2019 valmisteltiin myös julkaisua ohjelmoinnin, sopimusvalmistelun ja rakentamisen osalta.

Korson Ankkapuiston maa-ainesten kierrätyshanke sai Suomen kuntatekniikan yhdistyksen (SKTY) kunniainmännän rakennushankkeiden sarjassa. Tikkurilankosken padon purkaminen ja kosken kunnostaminen sijoitui jaetulle toiselle sijalle kilpailussa vuoden 2019 RIL-palkinnosta. Sama hanke sai myös Suomen Projekttyhdistys ry:n kunniakirjan Vuoden projektiteko 2019 -kilpailussa. Lisäksi kuntatekniikan keskus sai kunniainmännän Infra ry:n Paras kuntatilaaja -kilpailussa.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelman (MEK) rahoituksella tehostettiin viheralueiden hoitoa, toteutettiin katu-aidetta ja rakenteellista kunnossapitoa sekä hankittiin pieniä täydennyksiä puistojen välineistöön. Myös huumevieroitusyksikön kanssa sovitut riskijäteroska-astiat hankittiin. Käyttötalouden MEK-hankintoihin käytettiin yhteensä noin 72 000 euroa. Urakka-alueilla (Hakunila, Korso ja Koivukylä) korjattiin reunakivilinjoja. Mikkolassa raivattiin vesakko ja parannettiin alueen viihtyisyyttä sekä hankittiin Marsinpuistoon jalkapallomaalit. Hakunilan ja Havukosken alueella toteutettiin erilaisia syyskauden kunnossapitotöitä.

Vuoden 2019 alussa geotekniikka siirtyi kiinteistöt ja asuminen -tulosalueelle ja pysäköinninvalvonta toimialahallinnosta kuntatekniikan keskukseen luvat ja valvonta -tulosityksikköön. Kuntatekniikan keskuksen organisaatiomuutos astui voimaan vuoden 2019 helmikuussa. Organisaatiomuutoksen jälkeen kuntatekniikan keskuksen tulosityksiköjä olivat suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito, luvat ja valvonta sekä varikko. Sama yksikköjako säilyi myös vuoden 2020 alusta uusiutuneessa organisaatiossa.

Talousarvion toteutuminen

Kuntatekniikan keskuksen tulot ylitettiin lähes 20 milj. eurolla. Ylitys muodostui suurimmaksi osaksi ennakoitua suuremmista maankäytösopimustuloista ja maaläjitysmaksutuotoista. Lisäksi kaupunki sai noin 3,1 milj. euroa korvauksia asfalttikartellioikeudenkäynnistä. Korvaukset eivät näy tulosalueen tuotoissa.

Talven 2018–2019 aikana lumimäärä oli pitkäaikaista keskiarvoa korkeampi. Lunta kuljetettiin Vantaan lumen-vastaanottoapaikoille noin 28 200 kuormaa, kun pitkäaikainen vuotuinen keskiarvo on ollut noin 14 500 kuormaa. Vastaanottomaksuista saadut tulot olivat täten hiukan normaalia suuremmat. Loppuvuoden 2019 hyvin leuto talvi ei enää lisännyt lumen vastaanotosta saatavia tuloja. Katuverkon korjausvelkaa pyrittiin kesäkauden aikana pienentämään edellisiä vuosia enemmän pienillä rakennekorjauksilla, päällystystöillä ja kaupunkikuvan yleisilmettä ja turvallisuutta parantavilla korjaustöillä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Liikenneväylien ylläpito (€/m ²)	1,6	1,6	1,65
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m ²)	0,3	0,28	0,3
Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m ²)	0,58	0,55	0,55
Maanlajitusalueille tuodut kuormat (kpl/a)	47 614	40 000	40 889

14 51**Joukkoliikenne**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	13 600	0	13 600	13 644	-44
Menot	-52 096	0	-52 096	-49 027	-3 069
Toimintakate	-38 496	0	-38 496	-35 383	-3 113

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

HSL-liikenteessä siirryttiin vyöhykejärjestelmään 27.4.2019. Vyöhykejärjestelmän lippualueet eivät noudata kuntarajoja, ja matkustaminen Länsi-Vantaalta joukkoliikenteellä halpeni huomattavasti.

Vyöhykeuudistus on tuonut lisää matkustajia joukkoliikenteeseen ja kasvattanut lipunmyyntiä. Ennen uudistusta kasvu oli 1,9 prosenttia, kun uudistuksen jälkeen touko–lokakuussa matkustajia oli 3,4 prosenttia enemmän kuin vuoden 2018 touko–lokakuussa. Joukkoliikenteen käyttö on kasvanut erityisesti B-vyöhykkeellä busseissa, mutta myös C-vyöhykkeellä junissa. Linjalla 560 Vantaan osuudelta on noussut pysyvästi vyöhykeuudistuksen myötä, kun Myyrmäestä on tullut aiempaa suosittu vaihtopaikka. Myös maankäytön kehittyminen on vaikuttanut joukkoliikenteen käyttöön merkittävästi vyöhykeuudistuksen lisäksi.

Tuusulan ja Keravan linjastosuunnitelman mukaisen linjaston liikennöinti alkoi syysliikenteen alusta 12.8.2019. Tämä vaikutti Vantaan bussilinjastoon lähinnä Ilolassa sekä Korsossa. Myös K-junien liikennöinti muuttui siten, että ne pysähtyvät kaikilla asemilla.

Toimialan sukupuolitietoisien budjetoinnin pilottiprojektiksi valikoitui joukkoliikenne. Toimiala otti HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelman lausunnossaan kantaa joukkoliikenteen sukupuolituneeseen käyttöön ja toivoi HSL:n selvittävän keinoja edistää tasa-arvoisuutta joukkoliikenteen keinoin.

Talousarvion toteutuminen

Vantaan kuntaosuus toteutui noin 3 milj. euroa budjetoitua pienempänä siitä huolimatta, että lipunhintoja laskettiin vyöhykeuudistuksen myötä. Merkittävimmät syyt budjetoitua parempaan tulokseen olivat talousarviota korkeammat lipputulot ja pienemmät operointikustannukset. Operointikustannuksissa talousarvion alitus jakautui eri liikennemuotojen välillä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	129 684	113 300	138 656

15 20**Tilakeskuksen tulosalue**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	184 113	0	184 113	179 297	4 816
Menot	-114 895	-4	-114 898	-109 351	-5 547
Toimintakate	69 218	-4	69 215	69 946	-731

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kehittämistoimet ovat liittyneet ensisijaisesti strategian keskeisiin osa-alueisiin, kuten kiinteistöomaisuuden ja investointien hallintaan, energiatehokkuuteen, sisäilma-asioihin ja tilan käytön tehostamiseen.

Rakennusten arvoa ja korjausvelkaa kuvaavat tunnusluvut ovat Vantaalla edelleen joukon parhaita kaupunkien välisessä vertailussa (Trellum korjausvelkaindeksi 2018), mikä on seurausta oikein kohdennetuista korjaustöistä ja hyvästä tilahallinnasta. Teknisiä osaperuskorjauksia on kohdennettu laskennallisen korjausvelan kohteisiin, joiden korjaustarpeet on selvitetty kiinteistökierron ja tarkentavin kuntotutkimuksin. Käytöstä poistuneiden rakennusten purkuja on valmisteltu ja toteutettu suunnitelmallisesti.

Investointiohjelma on pysynyt kehyksessä ja hankekustannukset pääosin kurissa. Toimitilahankkeiden tavoitehinnan pienentäminen 2 prosentilla toteutui puolittain, toteutuen kolmessa kohteessa. Säästöt olivat onnistuneiden kilpailutusten, projektinohjauksen ja suunnittelun ansiota.

Resurssiviisauden tiekartan pohjalta laadittiin yksityiskohtaisempi toimenpidesuunnitelma ja sen rinnalle luotiin tilakeskukseen oma johtamismalli. Toimenpidealueet vastuutettiin useammalle ryhmälle, toimenpiteiden suunnittelu aloitettiin ja energiansäästötoimille varattiin määrärahat tuleville vuosille. Konkreettisina toimina aloitettiin vanhojen rakennusten valaistusjärjestelmien kokonaisvaltainen uusiminen energiatehokkaiksi led-tekniikkaan perustuviksi ja käynnistettiin toimenpiteet öljylämmityksestä luopumiseksi.

Sisäilma-asioita edistettiin kehittämällä ongelmakohteiden selvitysprosesseja, korjauskäytänteitä ja ylläpidon ohjeistusta yhteistyössä kuntien sisäilmaverkoston kanssa. Smart & Clean sisäilma -kehittämishanke päättyi keuhkokuume- ja projektin aikana hankittujen ja kehitettyjen olosuhdeseurantajärjestelmien käyttö jatkuu 15:ssä koulu- ja päiväkotikohteissa. Sisäilmakohteiden kohdekohtaista viestintää lisättiin merkittävästi ja kiinteistöjä tutkittiin ja korjattiin entistä perusteellisemmin toimenpiteiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Sisäympäristöasioiden ohjausryhmä lakkautettiin ja tilalle nimettiin uusi johtoryhmä, mikä liittyy osaltaan uusien poikkialueiden strategiateemojen järjestelyihin.

Tuoreimmassa kuntien välisessä kiinteistöjen tunnuslukuvertailussa Vantaan koulujen tilatehokkuus on paras ja päiväkodeissakin parhaimpien joukossa (KTI 2019). Sivistystoimen kanssa yhteistyössä laaditut päiväkotitilojen ja oppimisympäristöjen suunnitteluohjeet ovat ohjanneet hankkeita tehokkaammiksi ja toimivammiksi. Vaikka tyypillisessä koulu- ja päiväkotirakentamisessa pyritäänkin pääosin selkeisiin ja kustannustehokkaisiin vakioratkaisuihin, on arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti erottuviin rakennuksiin edelleen mahdollisuuksia. Uusimmista valmistuneista rakennuksista Vaaranpuiston päiväkotitoimisto ylsi arkkitehtuurin Finlandia-ehdokkaaksi viiden merkittävän kohteen joukkoon.

Tavoitteena ollut tyhjen toimitilojen määrän vähentäminen saavutettiin täysimääräisesti. Tyhjiä tiloja oli vuoden 2019 lopussa vuodenvaihteeseen 2018–2019 verrattuna noin 33 prosenttia vähemmän eli yhteensä noin 2 000 huoneistoneliömetriä.

Vakansseja on vapautunut eläköitymisen ja muun vaihtuvuuden myötä ja rekrytointi on ollut haasteellista koko vuoden ajan. Vuodenvaihteessa useita tärkeitä vakansseja saatiin täytettyä, mutta edelleen useita rekrytointeja on vireillä.

Vanhan toimitalon purkamisen mahdollistamiseksi tulosalue muutti nykyaikaisempiin monitoimitiloihin syyskuussa ja loppuvuosi totuteltiin uuteen työympäristöön ja toimintatapoihin. Uudet tilat on koettu yleisesti eniten paremmiksi ja kokemukset ovat olleet enimmäkseen positiivisia.

Kiinteistöt ja asuminen -tulosalue ja tilakeskuksen tulosalue yhdistyvät kiinteistöt ja tilat -palvelualueeksi, jossa tilakeskuksen kokonaisuus jatkaa yhtenäisenä palveluyksikkönä. Vuonna 2017 luotuun yksikköjakoön ei toistaiseksi tehty muutoksia. Uusien yksiköiden ja tiimien johtaminen järjestetään tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen huomioon niiden erilainen koko ja tehtävät.

Talousarvion toteutuminen

Nettobudjetoinnissa oleva tilakeskus saavutti katetavoitteensa ylittäen talousarvion 0,7 milj. eurolla. Kokonaisuutena tulosalueen budjetoidut kulut alittuivat 5,5 milj. eurolla (5 %) ja tuotot 4,8 milj. eurolla (3 %). Keskeisimmistä käyttötalousmenoista rakennusten ja huoneistojen vuokrat toteutuivat noin 3,1 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Vastaavasti tilakeskuksen ulkoiset vuokratuotot alittivat budjetin samalla summalla. Muut myyntituotot kasvoivat hieman, josta suurin osuus muodostui Kuusijärven ulkoilun alueen yli 0,7 milj. euron tuotoista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Toimitilamäärä (m ²)	883 039	861 996	894 730
Käyttökustannukset milj. € *)	25,9	28,3	27,0
Uudisrakentaminen (brm ²)	6 246	18 283	16 673
Purettu kiinteistö (m ²)	3 641	8 600	3 546
Kiinteistöjen myynnit, myyntivoitto (t€)	22	500	0
Korjausvelka 75 % (t€)	53 703	55 000	
Energiansäästö (t€)	490	450	
Asiakastyytyväisyys tiloihin (KTI, 1-5) **)	3,36	3,4	-

*) Tunnusluku on muutettu vastaamaan Kuntaliiton tuottavuusvertailua.

**) Tutkimusta ei tehty 2017 ja 2019.

14 52

Varikko

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	6 150	0	6 150	7 293	-1 143
Menot	-5 277	0	-5 277	-5 674	397
Toimintakate	873	0	873	1 620	-747

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä vähennettiin mm. lisäämällä vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen määrää (kaasuautoja 12 kpl, sähköautoja 12 kpl) sekä siirtymällä uusiutuvan dieselin käyttöön raskaassa ajoneuvokalustossa. Uusiutuvan dieselin käyttöaste oli 37 prosenttia dieselin käytöstä. Päästövähennä fossiiliseen dieseliin verrattuna oli noin 423 000 hiilidioksidiekvivalenttikiloa.

Oma korjaamo keskittyi pääasiassa työkone- ja raskaan kaluston akuutteihin korjauksiin ja lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Ostopalveluiden osuus kaluston huolto- ja korjauskustannuksista oli noin 53 prosenttia. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 65 prosenttia.

Talousarvion toteutuminen

Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 19 prosenttia ja toimintakulut noin 8 prosenttia käyttösuunnitelmaa suuremmat. Toimintatuottoja sekä -kuluja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste sekä kaluston määrän lisääntyminen. Poistetun kaluston myyntituotot olivat budjetoitua suuremmat. Kaluston investointisuunnitelma toteutui. Varikon sitova nettotavoite saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Polttoaineen kulutus (L/ajoneuvo/v)	1 459	1 590	1 439

14 7

Ympäristölautakunta yhteensä

Vastuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Ympäristölautakunta
Puheenjohtaja: Maija Rautavaara

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	525	0	525	701	-176
Menot	-3 713	-29	-3 742	-3 776	33
Toimintakate	-3 188	-29	-3 217	-3 075	-142

Toiminnan kuvaus

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksikköinä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus.

14 74**Ympäristölautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-63	0	-63	-37	-26
Toimintakate	-63	0	-63	-37	-26

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Ympäristölautakunta kokoontui vuonna 2019 yhteensä 9 kertaa ja käsitteli 97 asiaa. Ympäristölautakunta osallistui maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan yhteiseen lautakuntaseminaariin 27.9.2019 Gustavlundissa.

14 76**Ympäristökeskus**

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	525	0	525	701	-176
Menot	-3 650	-29	-3 679	-3 739	59
Toimintakate	-3 125	-29	-3 154	-3 038	-116

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sote- ja maakuntauudistuksen kaaduttua eduskunnassa ympäristöterveydenhuollon maakuntaan siirron varsinainen valmistelu lopetettiin, mutta keskeneräiset selvitykset viimeisteltiin valmiiksi. Ympäristökeskus osallistui yleiskaavan valmisteluun erityisesti luonnonsuojelualueiden määrittelyn osalta. Ympäristökeskus osallistui myös kaupungin uusiutuvan energian kuntakatselmuksen laadintaan. Keväällä 2019 valmistui ympäristövaaturaportti, johon koottiin yhteenvedot resurssiviisauden tiekartan pohjalta laadittujen toimialojen toteutussuunnitelmien toteutumisesta. Lisäksi keväällä hyväksyttiin Kiertotalouden edelläkävijäkunnat -hankkeeseen (CIRCWASTE) liittyvä kiertotalouden tiekartta, jonka tavoitteet on sisällytetty toimialojen toteutussuunnitelmiin. Vuoden aikana valmisteltiin Krakanojan luonnonsuojelualueen rauhoitushakemus, jota käsiteltiin ympäristölautakunnassa 11.12.2019 ja joka eteni edelleen kaupunginhallitukseen.

Ympäristöterveydenhuollon käyttöön tuli alkuvuodesta valtakunnallinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä (VATI). Käyttöön otossa on ollut ongelmia, jotka ovat haitanneet tarkastustoimintaa. Lisäksi tapahtumien järjestäjille suunniteltu Tapahtuma-apuri valmistui. Apurin avulla tapahtuman järjestäjä saa muistilistan tarvitsemistaan luvista, ilmoituksista ja ohjeista. Ympäristökeskus toimii apurin omistajana ja vastaa sen päivittämisestä jatkossa. Eläinlääkärin potilasmäärien raportointitavassa ja laskutuksessa on tapahtunut muutoksia, minkä vuoksi potilasmäärä ei ole täysin verrannollinen aiempina vuosina raportoituhiin määriin toiminnan säilyessä ennallaan.

Ympäristöterveydenhuollon lupien ja ilmoitusten määrä oli arvioitua pienempi, mutta samaa tasoa edellisen vuoden kanssa. Ympäristölupalaitosten valvontaan liittyviä palautteita tuli edelleen joistakin laitoksista paljon. Muihin ympäristöhaittoihin liittyvät yhteydenotot lisääntyivät noin 40:llä (= 362 kpl) edelliseen vuoteen verrattuna ja osa yhteydenotoista oli hyvin työllistäviä. Ympäristölupahakemuksia valmisteltiin päätettäväksi 2 kpl, vireille tuli 6 hakemusta. Meluilmoituksista tehtiin päätöksiä 28 kpl, mikä on noin 20 kpl vähemmän kuin edellisenä vuonna. Uusi haja-asutusalueiden jätevesiä koskeva asetus toi ympäristövalvonnan piiriin noin 900 uutta kohdetta lisäten valvonnan tarvetta. Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelman mukaisia tarkastusvoitteita ei saavutettu kaikilta osin.

Kesällä 2019 alkoi EU-rahoitteinen rakentamisen ja purkamisen suljettua kiertotaloutta edistävä CIRCult-hanke, joka kestää vuoteen 2022. Lisäksi syksyllä 2018 alkanut kaksivuotinen Ilmastoviisaat taloyhtiöt -hanke jatkui osana 6Aika-hanketta. Toukokuussa 2019 ympäristöministeriö myönsi avustusta Vastuullinen vantaalainen - tapahtumakonseptin laatimiseen ja työn on tarkoitus valmistua syksyllä 2020. Osana resurssiviisauden tiekartan toimeenpanoa toteutettiin Vastuullinen vantaalainen -teemaan liittyvää asukkaiden osallistamista ja viestintää. Kestävien elämäntapojen kiihdyttämö -hankkeessa kokeiltiin onnistuneesti elämäntapamuutosten vaikutusta hiilijälkeen. Vuonna 2019 käynnistyi myös kestävän energiankäytön ja ilmaston toimintasuunnitelma (SECAP), joka liittyy Vantaan kaupungin aiemmin allekirjoittamaan Global Covenant of Mayors -sopimukseen. Ötököiden teemavuoden lähiluonto-oppaat järjestivät vuoden aikana 127 retkeä muun muassa päiväkodeille ja kouluille. Lähiluonto-opastointia on saavuttanut suuren suosion. Lisäksi teemavuonna järjestettiin useita tilaisuuksia ja tapahtumia, mm. valokuvakilpailu.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristökeskuksen tulot ylittivät talousarvion noin 33 prosentilla ja olivat viime vuosien tasolla. Kustannukset toteutuivat likipitään muutetun talousarvion mukaisesti ja nousua edellisestä vuodesta oli noin 200 000 euroa. Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan määrärahojen sitovuustaso ylittyi kuluissa 33 000 eurolla. Ylitys vastaa lomapalkkakajaksotuksen määrää, joka on budjetoitu toimialahallinnolle.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Ympäristöterveys			
Luvat ja ilmoitukset	251	350	255
Tarkastusten määrä	1 657	1 800	1 458
Eläinlääkärin potilaat *)	5 431	4 800	5 758
Ympäristönsuojelu			
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	129	120	80
Tuotetut asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	5 150	4 800	5 009
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/ha	1 474	1 400	1 474

*) Potilastietojärjestelmä muuttui vuoden 2018 alusta, mikä muutti uusintakäyntien kirjaustapaa.

Liikelaitokset

Vantaan Työterveys liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	6 844	0	6 844	4 610	-2 234
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	47	47
Materiaalit ja palvelut	-2 366	0	-2 366	-1 923	443
Henkilöstökulut	-3 710	0	-3 710	-1 900	1 810
Poistot ja arvonalentumiset	-51	0	-51	-34	17
Liiketoiminnan muut kulut	-559	0	-559	-448	111
Liikelylijäämä (-alijäämä)	158	0	158	352	195
Muut rahoitustuotot	1	0	1	3	-2
Kunnalle maksetut korkokulut	-10	0	-10	-10	0
Korvaus peruspääomasta	-3	0	-3	-3	0
Muut rahoituskulut	1	0	1	0	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-11	0	-11	-10	-1
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	147	0	147	342	-196
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	122	-122
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	51	0	51	0	51
Tuloverot	0	0	0	-13	13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	198	0	198	451	-254

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vantaan Työterveys liikelaitos oli Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on ollut 31.7.2019 asti vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitettuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveydenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniainen ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Vantaan Työterveys liikelaitos on toiminut neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla. Liikelaitoksen toiminta ja henkilöstö siirtyivät yhtiöittämisen myötä Vantaan Työterveys Oy:lle 1.8.2019 alkaen. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että Vantaan Työterveys liikelaitos lakkautetaan 31.12.2019.

Vuosi 2019 oli Vantaan Työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi. Liikelaitoksessa toteutettiin aikavälillä 1.1.2019-31.7.2019 välillä noin 22 000 vastaanottokäyntiä. Tammi-kesäkuun välillä asiakasyritysten määrän muutos oli - 0,01 prosenttia.

Liikelaitoksessa on suunnitelmallisesti jatkettu sisäistä- ja ulkoista auditointiprosessia.

Liikelaitos panosti edelleen digitaalisiin ratkaisuihin vuonna 2019. Asiakasrajapintaan on otettu laajemmin käyttöön Extranet-palvelu. Virtuaaliset ja digitaaliset ratkaisut laajentavat asiakaspalvelua ja kehittävät työterveyspalveluita entistä moniulotteisimmiksi palvelun eri asiakassegmenttejä.

Helmikuussa 2019 toteutettiin asiakastyytyväisyyskysely suurimmalle osalle yritysasiakkaita. Kyselyssä kaikkien ammattiryhmien asiantuntemus ja palvelualltius koettiin hyvänä. Kyselyn tuloksissa nousi esille muun muassa toive yhteydenpidon lisäämisestä, johon uskomme Extranet-palvelun käyttöönoton vaikuttavan positiivisesti.

Talousarvion toteutuminen

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 613 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2019 lopussa 3,2 milj. euroa. Tilikauden 2019 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 0,013 milj. euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 0,98 milj. euroa.

Liikevaihto oli 4,6 milj. euroa (7,9 milj. euroa vuonna 2018) ja liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,047 milj. euroa (0,036 milj. euroa vuonna 2018). Myynti alitti talousarvion 33 prosentilla.

Toimintakulut olivat 4,3 milj. euroa, mistä materiaaliostoja oli 0,072 milj. euroa ja palveluostoja oli 1,85 milj. euroa, henkilöstökuluja 1,9 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,45 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2019 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasausa yhteensä 25 092,17 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2019 merimies-toimipisteen tappiosta.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Vantaan Työterveys liikelaitoksen omaisuus luovutettiin liiketoimintasiirron yhteydessä Vantaan Työterveys Oy:lle.

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2019	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	138	452	-314
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-132	132
Rahavarojen muutos	138	320	-182

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2019	Toteutuma	Ylitys/alitus
Irtain omaisuus	-60	0	-60

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Tilikauden ylijäämä, 1000 EUR	665	198	451
Laskutettavan työajan osuus työajasta %	58 %	58 %	58 %
Asiakassopimukset yhteensä, kpl	4 914	4 987	4 918
Asiakassopimusten piirissä oleva henkilöstö, kpl	32 017	32 992	31 654
Kela 2 - sopimusten piirissä olevan henkilöstön osuus %	41 %	42 %	42 %

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Tuloslaskelma

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/ alitus
Liikevaihto	38 298	0	38 298	38 686	-389
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	284	-284
Materiaalit ja palvelut	-5 260	0	-5 260	-5 416	156
Henkilöstökulut	-26 030	0	-26 030	-26 069	40
Poistot ja arvonalentumiset	-1 457	0	-1 457	-1 250	-207
Liiketoiminnan muut kulut	-5 551	0	-5 551	-5 902	351
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	0	0	333	-333
Muut rahoitustuotot	0	0	0	2	-2
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	2	-2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	0	0	334	-334
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	342	-342
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0	0	676	-676

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ehkäisee onnettomuuksia laatimalla riskinarvioita, toteuttamalla turvallisuusviestintää, antamalla asiantuntijapalveluita, tekemällä tarkastuksia ja valvontaa, laatimalla suunnitelmia sekä varautumalla. Pelastuslaitos tuottaa turvallisuutta ylläpitämällä toimintavalmiutta ja suorittamalla pelastus- ja ensihoitotehtäviä sekä varoittamalla, rajoittamalla, suojaamalla, evakuoimalla ja varautumalla. Turvallisuutta tuotetaan ja ylläpidetään yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten, alueen kuntien, järjestöjen, yritysten sekä kuntalaisten kanssa.

Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksen. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kuului konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden maakunta ja SOTE-ratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen.

Pelastustoimi oli siirtymässä maakunnille Juha Sipilän hallituksen esityksen mukaan. Maan hallitus erosi kuitenkin maaliskuussa 2019 ja valmistelu keskeytettiin. Uusi hallitus linjasi kesäkuussa, että SOTE ja pelastustoimi siirtyy maakuntien vastuulle, mutta Uudenmaan alueella tehdään erillisselvitys. Selvityshenkilö Kari Nenonen jätti raportin Uudenmaan erillisselvityksestä joulukuussa ja se on lausunnolla helmikuun loppuun asti. Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie merkittävän osan pelastuslaitoksen voimavaroista vuosina 2020–2021, mikäli maakunta toteutuu.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa vuoden 2019 kehittämishankkeen muodossa. Pelastuslaitos siirtyy vähitellen prosessimaiseen organisaatioon, jonka perusta on yhdessä tekeminen. Myös esimiestyöhön kiinnitetään huomiota ja siihen liittyen uusi hallinnollinen organisaatio alkoi 20.1.2020. Myös Vantaan kaupungin organisaatio muuttui vuoden 2020 alussa. Pelastuslaitos on kehittänyt viestintäänsä laatimalla viestinnän ohjeistuksia, järjestämällä henkilöstölleen koulutusta, tehostamalla sisäistä viestintäänsä sekä lisäämällä sosiaalisen median käyttöä.

Pelastuslaitoksen palvelutason suunnittelun pohjaksi valmisteltiin Uudenmaan alueen pelastuslaitosten yhteinen riskianalyysi yhteistyössä Helsingin, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa.

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi alueella tehtiin määräaikaista valvontakäyntejä muihin kuin asuinrakennuksiin 1 808 kohteeseen, joka vastaa 92 prosenttia toteutusta suhteessa tavoiteasetteluun. Lisäksi asuinrakennuksiin tehtiin 514 paloturvallisuuden itsearvioinnin jälkivalvontaan liittyvää valvontakäyntiä, jotka kohdistuivat lähinnä pientaloihin.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin lomakkeita lähetettiin 4 698 pientaloon, ja näistä palautettiin 89 prosenttia. Asuinkerrostalojen paloturvallisuuden itsearvioinnin yhteydessä alueen sopimuspalokunnat toteuttivat turvallisuusviestinnällisiä asukasiloja sekä järjestivät turvallisuuskävelyitä.

Pelastuslaitos tukee alueensa kuntien varautumista ja kehittää omaa varautumistaan. Pelastuslaitos tukee alueensa kuntia myös järjestämällä kunnille valmiusharjoituksia kuntien tarpeiden mukaisesti.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella vuonna 2019 oli 8 023 sammutus- ja pelastustehtävää (vuonna 2018 oli 8 022 tehtävää). Tehtävä määrissä ovat pysyneet suurin piirtein samana, vaikka alueen väestö on kasvanut. Tulipalot vähenivät hiukan, mutta niissä kuoli neljä henkilöä ja muun muassa Nurmijärvellä tuhoutui kaksi koulurakennusta.

Ensihoitopalvelujen tarve kasvoi edelleen. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ambulanssien kokonaistehtävämäärä oli 39 528, kun edellisenä vuonna se oli 35 761. Tehtävät lisääntyivät 11 prosentilla.

Suurin tehtävälisäys oli HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueella, jossa tehtävät lisääntyivät 15 prosentilla, ollen nyt 25 354, kun ne vuonna 2018 olivat 22 040. Eniten lisääntyivät kiireelliset A ja B -tehtävät. Suurin tehtävämäärän nousu tapahtui toukokuun jälkeen, kun Hätäkeskuksen uusi Erica-järjestelmä otettiin käyttöön.

Talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle. Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 332 616,56 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 676 104,09 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 28,4 milj. euroa (27,7 milj. euroa vuonna 2018). Liikevaihto ylittyi 0,2 milj. euroa, joka johtui kuntien korottamien vuokrien ns. läpilaskutuksesta. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,3 milj. euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2018). Toimintakulut olivat 27,1 milj. euroa (26,1 milj. euroa vuonna 2018). Tästä materiaali- ja palveluostoja oli 4,4 milj. euroa (4,3 milj. euroa vuonna 2018), henkilöstökuluja 17,8 milj. euroa (17,3 milj. euroa vuonna 2018) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,9 milj. euroa (4,6 milj. euroa vuonna 2018). Toimintakulut ylittivät talousarvion 0,3 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 372 699,63 euroa.

Ensihoidon osalta talousarvio toteutui. Liikevaihto oli 10,3 milj. euroa (9,9 milj. euroa vuonna 2018). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,6 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautetaan tuloja yhteistoimintasopimuksen mukaisesti, arvion mukaan 1,9 milj. euroa (2,1 milj. euroa vuonna 2018). HYKS Peijaksen

sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,7 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2018). Ensihoidon toimintakulut olivat 10,3 milj. euroa (9,9 milj. euroa vuonna 2018). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,0 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2018), henkilöstökulujen 8,3 milj. euroa (8,1 milj. euroa vuonna 2018) ja liiketoiminnan muiden kulujen 1,0 milj. euroa (0,8 milj. euroa vuonna 2018).

Rahoituslaskelman lyhennelmä

1 000 €	Talousarvio 2019	Toteutuma	Ylitys/alitus
Toiminnan ja investointien rahavirta	-843	-441	-402
Rahoituksen rahavirta			
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	1 773	-1 773
Rahavarojen muutos	-843	1 332	-2 175

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli -441 134 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos 1 332 093 euroa nostaa rahavarojen määrän 3 808 726 euroon.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2019	Toteutuma	Ylitys/alitus
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	-1 960	-2 272	312
Muu pelastus- ja huoltokalusto	-100	-23	-77
Asemakalusto	-100	0	-100
Johtokeskukset	-50	0	-50
Väestönsuojelujärjestelmät	-40	0	-40
Tietojärjestelmät	-50	0	-50
Investoinnit yhteensä	-2 300	-2 295	-5
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	269	-269
Investoinnit netto	-2 300	-2 026	-274

Investointien sitova tavoite toteutui. Investointeihin kului 2 295 013 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 248 000 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 21 185 euroa jälkeen olivat 2 025 828 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Valvontakäynnit ja paloturvallisuuden itsearviointit	6 636	7 700	6 227
Turvallisuusviestintä (henk.)	61 980	90 000	57 470
Pelastustoimen tehtävät	8 022	7 000	8 023
Ensihoitotehtävät	35 761	35 000	39 528
Menot €/asukas	80,71	83,87	82,59

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta on ollut mahdollista hakea lainoja ja avustuksia sääntöjen mukaisesti asunto- ja elinkeinopoliittisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin.

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8,0 milj. euroa ja avustuksia 0,4 milj. euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden 2019 aikana on myönnetty kaksi lainaa määrältään 150 000 euroa ja 2 475 000 euroa. Vuoden loppuun mennessä 150 000 euron laina on nostamatta.

Hissiavustuksia myönnettiin yksi määrältään 65 000 euroa.

Rahaston pääoma 31.12.2019 oli 95 893 816,61 euroa.

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta rahoitetaan Kivistön ja muiden keskusten kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Rahastosta rahoitettiin myös muiden keskusten kehittämistä ja aluemarkkinointia. Kehityshankkeita vietiin eteenpäin Aviapoliksessa, Myyrmäessä, Kivistössä, Keimolanmäessä ja Koivukylässä.

Aviapolis liikennelabra -hankkeessa tutkittiin ja testattiin kestäviä liikenteen, liikkumisen ja logistiikan ratkaisuja Aviapoliksen alueella. Kehitettyjen ratkaisujen avulla muun muassa vähennettiin pysäköintipaikkojen tarvetta, luotiin konkreettinen ja yksinkertainen kyytien jakamispalvelu alueen toimijoiden käyttöön, suunniteltiin ja mallinnettiin logistiikkaterminalin kuljetuskaluston sähköistäminen sekä demonstroitiin droonien hyödyntämistä pakettilogistiikassa.

Vuonna 2019 rahaston käyttötalousmenot olivat noin 0,75 milj. euroa ja poistoja kirjattiin noin 0,66 milj. euroa. Rahaston rahavarat olivat kauden lopussa 7,9 milj. euroa.

Investoinnit

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-5 300	0	-5 300	-4 536	-764
Rakentaminen	0	0	0	40	-40
Julkinen käyttöomaisuus	-5 300	0	-5 300	-4 577	-723

Rahaston investointimenoja toteutui yhteensä noin 4,5 milj. euroa. Vuonna 2019 hankkeista valmistui pysäköintilaitos Safiiriparkki, josta on myyty määräosa liittyen tontin 23151/6 myyntiin. Hankkeista jatkuvat edelleen Tikkurilan jokirannan kehittäminen muuan muassa Vernissan- ja Värитеhtaanrannan puistossa, Vernissanpiipun kunnostus ja Vernissansillan rakentaminen sekä Ävikin puiston ja leikkipaikan kehittäminen. Keimolanmäessä Keimolan moottoriradan entinen valvontatorni kunnostettiin alueen historiaa kunnioittavaksi Ombra -valo- ja ääniteokseksi. Lisäksi Koivukylän keskustan taidehanketta viimeisteltiin, ja sen on määrä valmistua alkuvuonna 2020.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalista luototusta haetaan paljon erilaisten velkojen järjestelemiseen. Kaikissa ikäryhmissä näkyy edelleen paljon vakuudettomien kulutusluottojen kanssa ongelmiin joutuneita.

Eläkeläiset ovat huomattava sosiaalista luototusta tarvitseva ja käyttävä ryhmä. Nykyinen kallis vuokrataso ja elinkustannusten vuosittainen nousu pitävät taloudet tiukoilla. Eläkeläisten tarpeissa sosiaalinen luotto on käytökelpoinen väline, koska heidän tulonsa ovat vakiintuneet.

Kansalaisten suuret talous- ja velkaongelmat näkyivät erittäin runsaina yhteydenottojen määrinä kaikilla velkaantuneilla auttavilla tahoilla vuonna 2019.

Talous- ja velkaneuvonta siirtyi osaksi oikeusaputoimistoa 1.1.2019 alkaen. Muutoksen vaikutuksista sosiaaliin luototukseen ei ole vielä tarkempaa tietoa.

Sosiaaliseen luototukseen jätettiin 87 kirjallista uutta hakemusta. Luottopäätöksiä tehtiin 119 kappaletta. Myönteisiä päätöksiä tehtiin 40. Kielteisiä päätöksiä tehtiin kirjallisina 50 ja suullisina 29, yhteensä 79 kappaletta.

Luoton jo saaneille asiakkaille myönnettiin 84 lyhennysvapaata kuukautta ja tehtiin 31 maksusuunnitelmaa rästiin jääneistä eristä. Koko vuonna irtisanottiin 4 luottoa.

Vantaalla sosiaalisesta luotosta on peritty 1.8.2016 alkaen Euriborin sijaan korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko (Sosterltk 13.6.2016). Tuotot ovat pienentyneet koron muuttumisen jälkeen, koska korot ovat olleet niin alhaiset.

Tilinpäätöksestä 31.12.2014 alkaen on kirjattu luottotappioiksi kaikki kahta vuotta vanhemmat saatavat kaupungin yleisen käytännön mukaisesti. Luottotappiot ovat vuoden 2019 loppuun mennessä 311 375,51 euroa, eli 5,50 prosenttia kaikista myönnettyistä luotoista (5 658 785,71 euroa). Sosiaalisen luototuksen saatavat pidetään perinnässä, kunnes ne on maksettu loppuun tai velka on vanhentunut. Suorituksia saadaan siis luottotappioksi kirjaamisen jälkeenkin, jolloin summa ei jää tosiasiaassa kokonaan lopulliseksi luottotappioksi.

31.12.2019 sosiaalisen luoton rahasto on suuruudeltaan 1 797 884,06 euroa ja sosiaalisten luottojen myöntämiseen vuodelle 2020 on käytettävissä 749 889,19 euroa.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnalle asetettu tavoite on toteutunut.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin ja sen liikelaitosten lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2019

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	54 207	536	54 743	49 181	5 562
Maksutulot	70 012	-1 400	68 612	85 950	-17 338
Tuet ja avustukset	15 929	2 111	18 040	20 785	-2 744
Muut tulot	235 495	-19 921	215 574	212 925	2 650
Tulot yhteensä	375 643	-18 674	356 969	368 840	-11 871
Henkilöstömenot	-492 431	-1 710	-494 141	-464 244	-29 897
Palvelujen ostot	-682 259	-21 768	-704 027	-727 103	23 076
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 445	-920	-50 365	-49 841	-525
Avustukset	-80 708	-150	-80 858	-77 723	-3 135
Muut menot	-233 033	-507	-233 540	-227 912	-5 628
Menot yhteensä	-1 537 876	-25 055	-1 562 931	-1 546 822	-16 109
Toimintakate	-1 162 233	-43 729	-1 205 962	-1 177 982	-27 980
Verotulot	1 048 000	-38 000	1 010 000	1 014 612	-4 612
Valtionosuudet	173 000	9 000	182 000	184 319	-2 319
Korkotulot muilta	14 077	0	14 077	13 943	134
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170	170	-0
Muut rahoitustulot muilta	15 197	0	15 197	15 589	-392
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	0	71	71	0
Korkomenot	-2 900	0	-2 900	-1 915	-985
Muut rahoitusmenot	-330	0	-330	-508	178
Rahoitustulot ja -menot	26 284	0	26 284	28 707	-2 423
Vuosikate	85 051	-72 729	12 322	48 299	-35 977
Poistot ja arvonalentumiset	-116 078	0	-116 078	-113 818	-2 261
Satunnaiset tulot ja menot	0	0	0	3 265	-3 265
Tilikauden tulos	-31 028	-72 729	-103 757	-62 254	-41 503
Varausten ja rahastojen muutos	1 943	0	1 943	-304	2 248
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-29 084	-72 729	-101 813	-62 558	-39 255

Tuloslaskelman toteutuminen, mukana liikelaitokset

1 000 €	Kaupunki + rahastot TP 2019	Liikelaitokset TP 2019	Yhteensä TP 2019
Myyntitulot	49 181	58 221	107 401
Maksutulot	85 950	6 732	92 682
Tuet ja avustukset	20 785	1 393	22 177
Muut tulot	212 925	317	213 242
Tulot yhteensä	368 840	66 663	435 502
Henkilöstömenot	-464 244	-44 233	-508 476
Palvelujen ostot	-727 103	-9 098	-736 201
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 841	-3 649	-53 490
Avustukset	-77 723		-77 723
Muut menot	-227 912	-8 619	-236 531
Menot yhteensä	-1 546 822	-65 599	-1 612 421
Toimintakate	-1 177 982	1 063	-1 176 919
Verotulot	1 014 612	0	1 014 612
Valtionosuudet	184 319	0	184 319
Korkotulot muilta	13 943	0	13 943
Korkotulot liikelaitoksilta	170	0	170
Muut rahoitustulot muilta	15 589	22	15 611
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta	71	0	71
Korkomenot	-1 915	-170	-2 084
Muut rahoitusmenot	-508	-72	-580
Rahoitustulot ja -menot	28 707	-220	28 488
Vuosikate	48 299	844	49 142
Poistot ja arvonalentumiset	-113 818	-1 337	-115 154
Satunnaiset tulot ja menot	3 265	0	3 265
Tilikauden tulos	-62 254	-493	-62 747
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	464	464
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-304	0	-304
Varausten ja rahastojen muutos	-304	464	159
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-62 558	-30	-62 587

Tuloslaskelma

Toimintatuotot

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 435,5 milj. euroa, joka on 10,0 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2019. Toimintatuottojen ylitystä selittää erityisesti Kuntatekniikan keskuksen sopimustuotot, jotka ylittivät talousarvion 17 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan maanmyynti- ja vuokratulot laskivat edellisestä vuodesta n. 12 milj. euroa. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 9,0 milj. euroa ja toteumassa 3,9 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä HSY:lle. Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 102 prosenttia.

Toimintakulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 612,4 milj. euroa, joka on 17,0 milj. euroa alle muutetun talousarvion. Henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 32 milj. eurolla. Palvelujen ostokulut ylittivät talousarvion noin 23 milj. eurolla, jota selitti erityisesti ennakoitua suurempi vuokratyövoiman käyttö sekä sosiaali- ja terveydenhuollon määrärahan ylitys. Avustuskulut alittivat muutetun talousarvion noin 3 milj. eurolla hyvän työllisyyskehityksen vuoksi. Toimintakulut sisältävät 3,9 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 99 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2019 kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -1 176,9 milj. euroa, joka on 27,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate kasvoi edellisvuoteen nähden 104,4 milj. euroa eli 9,7 prosenttia. Vuoden 2019 kasvun syinä olivat erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen voimakas kasvu, Apotin käyttöönotto, maanmyyntitulojen lasku, varhaiskasvatusoikeuden laajennus, vuoden 2019 palkankorotukset, kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymiseen liittyvä lomapalkkavelan kasvu sekä ulkoisten vuokrien nousu.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 1 014,6 milj. euroa vuonna 2019. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden 31,9 milj. euroa eli 3,2 prosenttia. Verotulot eivät kertyneet ennakoidusti verokortti uudistuksen aikaansaaman verotulovajeen ja yhteisöverojen ennakoitua pienemmän kunnan jako-osuuden takia ja ne alittivat alkuperäisen talousarvion 33,4 milj. eurolla. Verotulot ylittivät muutetun talousarvion 4,6 milj. eurolla ja verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,0 prosenttia. Vuoden 2019 verotuloista 861,5 milj. euroa tuli kunnallisverosta, 74,6 milj. euroa yhteisöverosta ja 78,5 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2019 yhteensä 184,3 milj. euroa, joka on 6,3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Alkuperäisen talousarvion 2019 valtionosuusarvio ylittyi 11,3 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 2,3 milj. eurolla, jolloin toteumaprosentti oli 101.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 27,1 milj. euroa, toteuma ylitti 1,1 milj. eurolla talousarvion 2019. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta. Koko kaupungin korkomenot toteutuivat 2,1 milj. euron tasolla ja alittivat talousarvion 1,0 milj. eurolla.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2019 oli 49,1 milj. euroa, joka on 37,7 milj. euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 35,0 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Vuosikate laski 56 prosenttia vuoden 2018 vuosikatteeseen nähden.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2019 115,2 milj. euroa, joka oli 98 prosenttia budjetoidusta ja 2,5 milj. euroa vähemmän talousarvioon nähden.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2019 kaupunki, liikelaitokset ja rahastot yhdistäen muodostui -62,7 milj. euroa, joka oli 66,7 milj. euroa vuoden 2018 tulosta pienempi, 31,9 milj. euroa alkuperäistä talousarviota 2019 pienempi ja 40,8 milj. euroa muutettua talousarviota 2019 suurempi.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91 Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	569	-569
Menot	-84 355	0	-84 355	-69 822	-14 533
Netto	-84 355	0	-84 355	-69 252	-15 103

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 vuoden 2019 toimitilainvestointeihin 84,355 milj. euron määrärahan. Toimitilainvestointeihin käytettiin 2019 yhteensä noin 69,82 milj. euroa, mikä alittaa hyväksytyt määrärahat noin 14,53 milj. eurolla (noin 17 %). Määrärahaa käytettiin teknisen lautakunnan 11.12.2018 hyväksymien investointityöohjelmien puitteissa hankeryhmittäin alla olevan taulukon mukaisesti.

91 1 Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	225	-225
Menot	-49 620	0	-49 620	-43 080	-6 540
Netto	-49 620	0	-49 620	-42 855	-6 765

Tilakeskus hankki tehtävänsä mukaisesti yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaneidensa kanssa toimitiloja palvelutuotannon tarpeisiin toteuttaen lautakuntansa hyväksymää uudisrakentamisen työohjelmaa. 2019 määrärahalla valmistuivat seuraavat hankkeet: Aurinkokiven 2. vaihe, Rajatorpan korvaava koulurakennus sekä Hakunilan ja Tikkurilan päiväkodit. Lisäksi vuokratiloina valmistuivat Keimolanmäen paviljonkipäiväkotijä alakoulutilat sekä Korson ja Rajakylän korvaavat päiväkotipaviljongit.

Vuoden lopulla määrärahalla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat 2020 valmistuvat Hämeenky-
län koulu sekä Kaivoksen 2. päiväkoti, Veturin päiväkoti sekä Korson ja Martinlaakson urheilupuiston huolto-
rakennuksien laajennukset. Lisäksi rakenteilla olivat vuokratiloina toteutettavat Leppäkorven koulun peruspa-
rannuksen aikaiset väistötilapaviljongit, yhteinen puhdistilapaviljonki Vantaan koulujen käyttöön ja Varia Oja-
haantien sisäilmaongelmien vuoksi tarvittavat väistötilapaviljongit.

Konserniyhtiö VAV:n rahoituksella vuonna 2019 valmistuivat Myyrmäen vanhustenkeskus sekä Tikkurilaan Or-
vokkirinne 4:n asuntohankkeen myötä 15 kappaletta vammaispalveluasuntoja. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeina
valmistuivat Ylästön koulu II sekä koulun lähiliikuntapaikka ja Lumon lukion yhteyteen nuorisotilalaajennus.

Suunnitteluvaiheessa olivat Jokiniemen ala-astekoulun laajennus päiväkotitiloilla, Leppäkorven koulun laajen-
nus, Uomarinteen päiväkoti, Länsimäen päiväkoti sekä Myyrmäen urheilupuiston huoltorakennuksen laajen-
nus.

Konserniyhtiöiden hankkeista suunnitteluvaiheessa oli VAV:n erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä
Koisoniitty-hanke Koivuhaassa.

Määräraharahoitteisista kohteista tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat Aviapoliksen päiväkoti-
koulu-nuorisotila (Atomi), Patotien päiväkoti ja Lauhatien päiväkoti, Vapaalan päiväkodin korvaava paviljonki-
päiväkoti, Vaskivuoren lukion laajennus, kaupunkimittauksen ja maatutkimuksen uusi tukikohta Koivuhaassa
sekä Koillis-Vantaan uimahalli.

Konserniyhtiöiden hankkeista tilakeskuksessa tarveselvitysvaiheessa olivat Leinelän asukastupahanke, Vehka-
lan ammatillinen oppilaitos sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus ja Tikkurilan vanhustenkeskus.

Konserniyhtiöiden ulkopuolelta vuokrattiin uudet toimitilat Niceheartsin toiminnalle, uudet kirjastotilat Koivu-
kylästä ja väistötiloja Tikkurilasta Kielotie 13:sta purettavalle toimistokiinteistölle.

Vuoden 2019 aikana valmistuivat seuraavat esiselvityshankkeet: Varia toimitilaselvitys, Korson ja Koivukylän
alueiden päiväkotiverkkoselvitysten päivitykset sekä Kivistön päiväkotiverkkoselvitys. Vuodenvaihteessa työn
alla olivat Myyrmäki/Martinlaakso päiväkotiverkkoselvitysten päivitys ja yhdistäminen, Aviapoliksen kouluverk-
koselvitys, Kauppakeskus Myyringissä olevien toimintojen väistötilaselvitykset ja Taidemuseo Artsin toimiti-
laselvitys. Lisäksi tilakeskus oli mukana hankintakeskuksen vetämässä pilotointivaiheeseen edenneessä keittiö-
verkkoselvityksessä.

Uudisrakennushankeryhmän määrärahaa 2019 jäi käyttämättä noin 6,5 milj. euroa (13 %). Kustannusten alitus
johtuu mm. Korson, Myyrmäen ja Martinlaakson urheilukenttien huoltorakennushankkeiden ja Kaivoksen päi-
väkoti-hankkeen viivästymisistä, minkä seurauksena investointikustannuksia siirtyi vuodelle 2020. Lisäksi pavil-
jonkihankkeisiin varattuja investointimäärärahoja jäi käyttämättä, kun alue- ja perustustöiden kustannuksia siir-
rettiin vuokraan. Määrärahoja jäi käyttämättä myös Hämeenky-
län ja Rajatorpan koulujen allianssi-hankkeiden
budjettiallokoinnin johdosta sekä hankekohtaisten säästöjen ansiosta (kuten Aurinkokiven II-vaiheen toteutuk-
sesta).

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	344	-344
Menot	-32 475	0	-32 475	-24 745	-7 730
Netto	-32 475	0	-32 475	-24 401	-8 074

Tilakeskus vastasi tehtävänsä mukaisesti omistuksessaan olevien rakennusten ja niiden pihojen peruskorjauksista toteuttaen teknisen lautakunnan 11.12.2018 hyväksymää korjausrakentamisen työohjelmaa.

Merkittävimpiä vuoden 2019 aikana valmistuneita korjaushankkeita olivat Havukosken koulun peruskorjaus, Kuusikon koulun korjaustyöt, Askiston koulun osittaiset peruskorjaustyöt, Vaskivuoren lukion ruokailutilojen muutostyöt sekä Hansin, Jokiniemen, Koskimyllyn, Matarin ja Varistoniityn päiväkotien osittaiset peruskorjaukset. Näiden lisäksi valmistuivat Hakunilan uimahallin terapia-altaan korjaus, Kaunialan sairaalan rakenteelliset korjaustyöt, Keimolan tornin korjaus sekä Patotien päiväkodin yläpohjarakenteiden korjaustyö ja Köningstedin koulun julkisivukorjaukset.

Korjausrakentamisen määrärahoihin sisältyviä sisäilmakorjauksia tehtiin noin 6,1 milj. euron arvosta. Suurimmat sisäilmakorjauskohteet olivat Ilolan koulu ja Varistoniityn päiväkoti.

Vuoden aikana piha-alueiden peruskorjauksista valmistuivat Maarukan ja Vapaalan päiväkotien ja Jokivarren koulun pihat.

Vuoden 2019 lopussa suurimpia rakennusvaiheessa olevia hankkeita olivat Kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus, Västersundoms skolan perusparannus, Myyrinkodin muutostyöt, Rajatorpan vanhan museokoulun korjaustyöt, Ruusuvuoren koulun korjaus- ja muutostyöt sekä Solkikujan päiväkodin osittaiset peruskorjaustyöt.

Suurimmat suunnitteluvaiheessa olevat korjausrakentamishankkeet olivat Jokiniemen alakoulun muutos- ja korjaustyöt ja Leppäkorven koulun muutostyöt. Muita korjaus- ja muutostöiden suunnittelukohteita kaudella olivat mm. Mikkolan koulun Vega-koulun korvaava lämmönjakohuone, Vantaan museon hissihanke sekä Bjursin ja Palojärven virkistysalueiden viemärointimuutokset ja Nikinmäen koulun lähiliikuntapaikka.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat mm. Kaivokselan, Kilterin, Kytöpuiston, Simonkallion ja Nikinmäen koulujen tilamuutos- ja korjaustyöt sekä Håkansbölen kartanoalueen talousrakennusten korjaustyöt, Leppäkorven puukoulun peruskorjaus, Kivimäen koulun peruskorjaus sekä Jokiniemen entisen lukion ja Jokiniemen ala-astekoulun peruskorjaukset. Päiväkotirakennuksista hankevalmisteluvaiheessa olivat Tarhapuiston, Ruokopillin, Lummepolun, Vapaalan, Kukinpolun, Ylästön, Seljapolun, Kämmeckäpuiston ja Ravurin päiväkotien osittaiset peruskorjaukset.

Korjausrakentamisen hankeryhmän vuoden 2019 määrärahaa jäi käyttämättä noin 7,7 milj. euroa (24 %) joutuhan hankkeiden aikatauluviiveistä sekä joidenkin hankkeiden toteutuksen ja kustannusten siirtymisestä seuraavalle budjettivuodelle. Muutaman hankkeen osalta tarve oli poistunut eikä hankkeita toteuteta. Sisäilmakorjaukset ylittivät hankeryhmään tehdyn budjettivaruuden noin 3,6 milj. eurolla.

91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-2 260	0	-2 260	-1 997	-263
Netto	-2 260	0	-2 260	-1 997	-263

Tilakeskus vastasi tehtävänsä mukaisesti muutoksista ja korjauksista hallinnassaan olevissa vuokra- ja osaketiiloissa toteuttaen teknisen lautakunnan 11.12.2018 hyväksymää työohjelmaa.

Vuonna 2019 valmistuivat Hakunilan nuorisotilojen korjaus- ja muutostyöt, Koskikujan päiväkodin muutos- ja korjaustyöt, Valmennustalo Koutsin keittiömuutostyöt, Asematie 6 :n ja 10:n väistötilojen muutostyöt sekä Håkansbölen päiväkodin pihakorjaustyöt.

Konserniyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n toimesta valmistui Ylästön koulun laajennushankkeen yhteydessä korjaus- ja muutostöitä koulun aiemmin valmistuneissa tiloissa.

Sisäilmakorjauksista ei toteutunut kustannuksia vuodelle 2019.

Vuoden aikana tehtiin alustavia selvityksiä konserniyhtiö VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa perhekeskuksen ja hammashoidon toimitilojen laajennus- ja muutostarpeista yhtiön omistamissa Korson ja Koivukylän alueen kiinteistöissä.

Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustyöt -hankeryhmän määrärahaa käytettiin noin 2 milj. euroa eli noin 88 prosenttia määrärahoista.

92 Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	94	-94
Menot	-7 862	0	-7 862	-6 511	-1 351
Netto	-7 862	0	-7 862	-6 416	-1 446

Tietohallinnon aineettoman omaisuuden budjetti oli 7,9 milj. euroa, josta siirrettiin 0,5 milj. euroa vuodelle 2021 ja siten vuoden 2019 budjetti oli 7,4 milj. euroa. Tästä toteutui 6,4 milj. euroa, eli toteutuma 87 prosenttia. Alituksen keskeisin syy oli integraattorihanke.

Vuonna 2019 tietohallinnon palvelukeskuksen aineettoman omaisuuden menot kohdistuivat koko kaupungin yhteisten hallinnon, toimialojen tietojärjestelmähankkeiden toteuttamiseen Keskeisimpiä vuoden 2019 projekteja, joista osa jatkuu vuodelle 2020 olivat:

- Matti (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä)
- Yhdentävä viestintä
- Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä
- Digione

93 Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	500	0	500	0	500
Menot	-40 000	-3 197	-43 197	-48 864	5 667
Kunnallistekniset työt	-40 000	-3 197	-43 197	-48 864	5 667
Liikennealueet	-28 400	-4 597	-32 997	-35 854	2 857
Urheilualueet	-2 800	-1 100	-3 900	-5 115	1 215
Virkistysalueet	-900	600	-300	-213	-87
Ympäristörakentaminen	-6 000	400	-5 600	-7 104	1 504
Yhteishankkeet	-1 900	1 500	-400	-578	178
Kehärata	0	0	0	0	0
Netto	-39 500	-3 197	-42 697	-48 864	6 167

Kunnallistekniset työt

Liikennealueiden, urheilualueiden, virkistysalueiden, ympäristörakentamisen ja yhteishankkeiden investointeihin oli vuoden 2019 budjetissa varattu yhteensä 43 milj. euroa (+ MEK-rahoitus 0,2 milj. euroa). Toteutuneita kustannuksia kertyi lopulta yhteensä noin 48,9 milj. euroa, joten ylitystä talousarvioon nähden muodostui noin 5,7 milj. euroa.

Liikennealueiden ja yhteishankkeiden rakentamisen määrärahoja oli talousarviossa varattu 33,2 milj. euroa (sis. MEK-rahoituksen). Toteutuneita kustannuksia kertyi yhteensä noin 36,4 milj. euroa, jolloin näihin varatut määrärahat ylittyivät noin 3,2 milj. eurolla. Vuoden 2019 aikana isoimmat hankkeet keskittyivät Kivistön suuralueelle, johon käytettiin liikennealuerahoja 15,2 milj. euroa. Isoimmat kohteet Kivistön suuralueella olivat Tikkurilantie, Vantaankoskentie ja optiona tilattu ratasilta sekä Kvartsiraitti. Hakunilan suuralueella isoimmat kohteet olivat Kuusijärvensilta ja Pitkäsuontie ja -kuja. Muita isoja kohteita olivat Peltolantie, Tavitie (jatkuu 2020) sekä Tikkurilantie (Hakintie-Kanervatie). Yksi isoista hankkeista oli kaupunkipyörien asemien rakentaminen, mikä tuli kesken vuotta talousarvion ulkopuolelta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY) tehtiin erilaisia laskutettavia vesihuollon investointitöitä lisäksi yhteensä noin 3,9 milj. eurolla.

Urheilu- ja virkistysalueiden rakentamiseen oli talousarviossa varattu yhteensä 4,2 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi noin 5,3 milj. euroa, joten näihin varatut määrärahat ylittyivät noin 1,1 milj. eurolla. Vuonna 2019 valmistuneita merkittäviä kohteita olivat Rajakylän 2. vaiheen ja Rekolan ja Myyrmäen 1. vaiheen urheilupuistot sekä Raikukujan kenttä.

Ympäristörakentamiseen oli varattu talousarviossa 5,6 milj. euroa. Toteutuneita kustannuksia kertyi 7,1 milj. euroa, joten näihin varatut määrärahat ylittyivät noin 1,5 milj. eurolla. Merkittävimpiä vuoden 2019 hankkeita olivat Lipstikanpuisto (jatkuu 2020), Ankkapuiston 2. vaihe, Tuulensuonpuisto, Punakivenpuisto, Pikku-Keimolanpuisto, Rekolan kentän leikkipaikka, Epinkoskenpuisto ja Kehtopuisto.

Myönteisen erityiskohtelun eli MEK-hankkeisiin käytettiin rahaa yhteensä lähes 200 000 euroa. Hakunilaan ja Mikkolaan hankittiin nopeusnäyttöttauluja ja Martinkyläntien ja Kivivuorentien suojatien kohdalla madallettiin reunakiviä. Maratontien alikulkukäytäviin tehtiin yhteisöllisiä maalauksia ja Sotungin koulun pysäkillä hankittiin uusi pysäkkikatos. Kaikilla ohjelman alueilla toteutettiin katutaidekohteita, joista osaan liittyi laajaa vuorovaikutusta ja osallistamista.

94 Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	1	-1
Menot	-7 744	0	-7 744	-7 075	-669
Konserni- ja asukaspalvelujen toimiala	-200	0	-200	-175	-25
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala	-200	0	-200	-10	-190
Sivistystoimen toimiala	-4 676	0	-4 676	-4 444	-232
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	-2 668	0	-2 668	-2 446	-222
Netto	-7 744	0	-7 744	-7 074	-670

Konserni- ja asukaspalvelujen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahat olivat 200 000 euroa, josta toteutui 175 664 euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan irtaimen hankinnat toteutettiin pääosin käyttötalouden puolelta rahoitusleasing-mallilla. Rahoitusleasingmenoja maksettiin 0,2 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet vuonna 2019 olivat Myyrmäen vanhustenkeskus, terveyspalvelujen skopiayksikön laitteisto ja Korson terveysaseman hälytysjärjestelmä.

Sivistystoimen toimialan irtaimen omaisuuden määräraha oli 4,7 milj. euroa, määrarahasta toteutui 95 prosenttia. Alitus johtui pääasiassa kolmen päiväkodin perusparannuksen siirtymisestä vuodelle 2020.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa käytettiin perusopetuksessa Aurinkokiven, Ylästön, Keimolanmäen ja Rajatorpan uusien koulujen sekä Havukosken ja Ruusuvuoren koulujen kalustamiseen. Varhaiskasvatuksessa irtaimen omaisuuden määräraha käytettiin Hevoshaan, Tikkurilan, Keimolanmäen päiväkotien uudisrakennuksen ja Korson päiväkotipaviljongin kalustamiseen sekä viiden peruskorjatun päiväkodin kalustamiseen.

Muilla tulosalueilla irtaimen omaisuuden määräraha käytettiin ammatillisen koulutuksen, liikuntapalveluiden, kulttuuripalveluiden ja nuorisopalveluiden muiden tilojen kaluste- ja laitehankintoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan irtain omaisuus alitti talousarvion noin 0,2 milj. eurolla. Vuoden 2019 aikana maatutkimukselle hankittiin kairakone ja mittausosastolle mittauslaitteita. Tilakeskus kalusti Aurinkokiven koulua ja Silkin toimitiloja. Varikolle hankittiin muun muassa tiehöylä, monitoimipyöräkuormaaja, puoliperävaunu, trukkeja ja ruohonleikkureita.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	0	3 500	9 843	-6 343
Menot	-10 000	-2 700	-12 700	-15 126	2 426
Kiinteän omaisuuden osto	-5 400	-2 700	-8 100	-11 464	3 364
Maa-alueiden kunnostus	-4 600	0	-4 600	-3 662	-938
Myytävän ja vuokr. tont- timaan kunnostus	-4 200	0	-4 200	-3 162	-1 038
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-alueiden kunnostus	-400	0	-400	-500	100
Netto	-6 500	-2 700	-9 200	-5 283	-3 917

Kiinteän omaisuuden osto

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin ja sopimuskorvauksina 118 ha alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Kaupungin maaomaisuus kasvoi Ruskeasannan aseman alueelta, Länsisalmessa, Kuusijärven ympäristöstä ja Sipoonkorven kupeesta.

Kiinteän omaisuuden ja luonnonsuojelualueiden hankintaan käytettiin noin 11,5 milj. euroa. Kiinteän omaisuuden tuottoja toteutui maanmyyntien hankintahinnoista noin 9,8 milj. euroa, mikä ylittää talousarvion yli 6,3 milj. euroa.

Maa-alueiden kunnostus

Määrärahoja käytettiin noin 3,7 milj. euroa tonttimaan ja yleisten alueiden esirakentamiseen sekä pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen. Suurin yksittäinen rakentamiskohde vuonna 2019 oli Vehkalan länsiosan esirakentaminen, noin 2,9 milj. euroa (23 ha). Suurin puhdistuskohde oli Tikkurilan Jokirannan alue.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	256	-256
Menot	-1 450	-4 000	-5 450	-3 380	-2 070
Osakkeet	-1 450	-4 000	-5 450	-3 380	-2 070
Kaupunginhallitus / osakkeiden osto	-500	-4 000	-4 500	-2 473	-2 027
Apotti Oy	-950	0	-950	-907	-43
Netto	-1 450	-4 000	-5 450	-3 124	-2 326

Osakkeiden myyntejä toteutui yhteensä 0,256 milj. euroa.

Osakkeiden ostojen määräraha oli talousarviomuutosten jälkeen yhteensä 4,5 milj. euroa, josta Työterveys Oy:n sijoitetun vapaan pääoman rahastoon käytettiin 1,0 milj. euroa sekä muihin yksittäisten osakkeiden hankintaan yhteensä 1,473 milj. euroa. Apotti Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston määräraha oli 0,950 milj. euroa ja josta toteutui 0,907 milj. euroa.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2019	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	48 271	-52 729	-4 458	34 932	-39 390
Vuosikate	85 051	-72 729	12 322	48 299	-35 977
Satunnaiset erät	0	0	0	3 265	-3 265
Tulorahoituksen korjauserät	-36 780	-20 000	-16 780	-16 632	-148
Investointien rahavirta	-115 931	-29 897	-145 828	-128 019	-17 809
Investointimenot	-156 711	-9 897	-166 608	-155 264	-11 344
Rahoitusosuudet investointimenoihin	500	0	500	663	-163
Käyttöomaisuuden myyntitulot	40 280	-20 000	20 280	26 581	-6 301
Toiminnan ja investointien rahavirta	-67 660	-82 626	-150 286	-93 087	-57 200
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	9 747	0	9 747	5 216	4 531
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000	-3 130	-4 870
Antolainasaamisten vähennykset	17 747	0	17 747	8 346	9 401
Lainakannan muutokset	57 700	0	57 700	43 237	14 463
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	140 000	0	140 000	100 000	40 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82 300	0	-82 300	-82 293	-7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	25 530	-25 530
Oman pääoman muutokset	0	0	0	113	-113
Oman pääoman muutos	0	0	0	417	-417
Rahastojen muutos (tuloksesta)	0	0	0	-304	304
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	29 183	-29 183
Rahoituksen rahavirta	67 447	0	67 447	77 749	-10 302
Rahavarojen muutos	-213	-82 626	-82 839	-15 338	-67 501
Nettolainanotto	57 700	0	57 700	43 237	14 463

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Ylitys/Alitus (ylitys on -merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Ylitys/Alitus muutosten jälkeen
KÄYTTÖTALOUSOSA											
10 Yleishallinto	B	-31,8	-28,4	-3,4	2,4	-1,0	2,8	2,7	0,0	0,0	0,0
11 Kaupunginjohtajan toimiala	B	-22,1	-19,2	-2,9	-0,1	-3,0	3,4	3,5	-0,1	0,0	-0,1
17 Konserni- ja asukaspalvel. toimiala	B	-97,3	-89,8	-7,5	-0,4	-7,9	9,2	8,9	0,3	0,0	0,3
12 Sosiaali- ja terveydenh. toimiala	B	-399,3	-418,0	18,7	-12,5	6,2	41,6	37,8	3,8	-1,4	2,4
12 20 Erikoissairaanhoido	B	-239,4	-254,3	14,8	-11,9	2,9	1,7	1,8	-0,1	0,0	-0,1
13 Sivistystoimen toimiala	B	-469,4	-471,1	1,7	-2,3	-0,6	33,9	39,0	-5,2	2,7	-2,4
13 70 Ammatillinen koulutus	N	-35,9	-35,6	-0,3	0,0	-0,3	2,3	1,9	0,3	0,0	0,3
13 85 Musiikkiopisto	N	-4,1	-4,1	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0
13 86 Kuvataidekoulu	N	-0,9	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	-0,1	0,0	-0,1
14 0 Kaupunkisuunnittelulautakunta	B	-13,5	-13,2	-0,3	-0,1	-0,4	44,1	24,8	19,4	-20,0	-0,6
14 75 Rakennusvalvonta	N	-3,2	-3,7	0,5	0,0	0,5	4,0	4,7	-0,7	0,0	-0,7
14 5 Tekninen lautakunta	B	-41,6	-38,9	-2,7	-0,2	-2,9	26,3	40,3	-14,0	0,0	-14,0
14 51 Joukkoliikenne	B	-52,1	-49,0	-3,1	0,0	-3,1	13,6	13,6	0,0	0,0	0,0
15 20 Tilakeskuksen tulosalue	N	-114,9	-109,4	-5,5	0,0	-5,5	184,1	179,3	4,8	0,0	4,8
14 52 Varikko	N	-5,3	-5,7	0,4	0,0	0,4	6,2	7,3	-1,1	0,0	-1,1
14 7 Ympäristölautakunta	B	-3,7	-3,8	0,1	0,0	0,0	0,5	0,7	-0,2	0,0	-0,2
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						1 048,0	1 014,6	33,4	-38,0	-4,6
Valtionosuudet	B						173,0	184,3	-11,3	9,0	-2,3
Korkotuotot liikelaitokselta	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Korkotulot	B						14,1	13,9	0,2	0,0	0,2
Muut rahoitustulot	B						15,2	15,6	-0,4	0,0	-0,4
Liikelaitoksen peruspääoman tuotto	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Korkomenot	B	3,1	2,1	1,0	0,0	1,0					
Muut rahoitusmenot	B	0,4	0,6	-0,2	0,0	-0,2					
Satunnaiset tulot	B						0,0	3,3	-3,3	0,0	-3,3
Satunnaiset menot	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTOINTIOSA											
91 1 Uudisrakentaminen	B	49,6	43,1	6,5	0,0	6,5	0,0	0,2	-0,2	0,0	-0,2
91 2 Korjausrakentaminen	B	32,5	24,7	7,7	0,0	7,7	0,0	0,3	-0,3	0,0	-0,3
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	2,3	2,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Aineeton omaisuus	B	7,9	6,5	1,4	0,0	1,4	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	40,0	48,9	-8,9	3,2	-5,7	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5
93 7 Kehärata	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
94 Irtain omaisuus	B	7,7	7,1	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Kiinteä omaisuus	B	10,0	15,1	-5,1	2,7	-2,4	3,5	9,8	-6,3	0,0	-6,3
97 Osakkeet ja osuudet	B	1,5	3,4	-1,9	4,0	2,1	0,0	0,3	-0,3	0,0	-0,3
RAHOITUSOSA											
Nettolainanotto	N	-57,7	-17,7	-40,0	0,0	-40,0					
LIIKELAITOKSET											
Vantaan Työterveys liikelaitos	N	-6,6	-4,3	-2,4	0,0	-2,4	6,8	4,7	2,2	0,0	2,2
Keski-Uudenmaan pelastust. liikelaitos	N	-36,8	-37,4	0,5	0,0	0,5	38,3	39,0	-0,7	0,0	-0,7
Suun terveydenhuollon liikelaitos	N	-23,1	-23,9	0,9	0,0	0,9	23,4	23,0	0,3	0,0	0,3

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toimintatuotot		
Myyntituotot	72 481 971,21	72 044 123,62
Maksutuotot	92 142 828,20	84 289 564,04
Tuet ja avustukset	22 177 419,48	18 283 426,02
Muut toimintatuotot	43 746 318,49	68 370 939,15
	230 548 537,38	242 988 052,83
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 404 591 999,22	- 383 664 248,35
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 88 268 388,29	- 85 951 837,88
Muut henkilösivukulut	- 15 616 058,37	- 13 886 157,74
	- 508 476 445,88	- 483 502 243,97
Palvelujen ostot	- 700 088 315,13	- 641 434 682,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 53 466 406,83	- 51 065 414,72
Avustukset	- 77 722 710,95	- 76 231 139,11
Muut toimintakulut	- 67 713 285,26	- 63 275 509,53
	- 1 407 467 164,05	- 1 315 508 990,01
Toimintakate	- 1 176 918 626,67	- 1 072 520 937,18
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	1 014 612 112,75	982 745 565,59
Valtionosuudet	184 319 309,00	173 386 738,00
	1 198 931 421,75	1 156 132 303,59
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13 942 606,81	14 068 120,72
Muut rahoitustuotot	15 610 670,19	17 408 491,47
Korkokulut	- 1 914 822,54	- 2 311 707,21
Muut rahoituskulut	- 508 773,05	- 127 774,79
	27 129 681,41	29 037 130,19
Vuosikate	49 142 476,49	112 648 496,60
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 111 353 202,27	- 107 411 708,89
Arvonalentumiset	- 3 801 104,18	- 1 290 018,79
	- 115 154 306,45	- 108 701 727,68
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	3 265 259,33	0,00
Tilikauden tulos	- 62 746 570,63	3 946 768,92
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	463 505,67	283 164,73
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	95 317,93
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	- 304 127,83	834 177,57
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 62 587 192,79	5 159 429,15

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	49 142 476,49	112 648 496,60
Satunnaiset erät	3 265 259,33	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	- 16 813 491,24	- 40 891 159,54
	35 594 244,58	71 757 337,06
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 157 558 813,89	- 134 810 967,40
Rahoitusosuudet investointeihin	911 338,44	3 917 673,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26 872 388,30	66 722 381,31
	- 129 775 087,15	- 64 170 913,09
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 94 180 842,57	7 586 423,97
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 3 130 230,85	- 298 836,00
Antolainasaamisten vähennys	8 345 814,69	3 907 222,85
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100 000 000,00	90 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 82 293 165,56	- 169 529 724,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos	25 530 471,25	- 16 228 711,27
Oman pääoman muutokset	112 846,37	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	954 299,27	- 142 769,73
Vaihto-omaisuuden muutos	- 48 049,27	- 4 180,12
Saamisten muutos	8 923 378,54	1 659 938,55
Korottomien velkojen muutos	20 431 764,27	9 576 101,68
Rahoituksen rahavirta	78 827 128,71	- 81 060 958,76
Rahavarojen muutos	- 15 353 713,86	- 73 474 534,79
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	124 664 877,46	140 018 591,32
Rahavarat 1.1.	140 018 591,32	213 493 126,11
	- 15 353 713,86	- 73 474 534,79

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
Pysyvät vastaavat	1 857 642 500,88	1 831 574 207,24
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	72 297,67
Muut pitkävaikutteiset menot	20 059 831,77	38 118 025,55
	20 059 831,77	38 190 323,22
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	301 998 297,32	296 715 162,37
Rakennukset	573 623 645,81	559 128 718,31
Kiinteät rakenteet ja laitteet	314 173 963,62	304 120 211,51
Koneet ja kalusto	20 198 139,34	17 955 233,76
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	62 610 662,37	45 589 421,38
	1 272 921 491,77	1 223 825 530,64
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	285 017 372,80	284 698 965,00
Muut lainasaamiset	278 865 262,78	284 201 526,10
Muut saamiset	778 541,76	657 862,28
	564 661 177,34	569 558 353,38
Toimeksiantojen varat	1 178 780,92	1 293 053,85
Valtion toimeksiannot	1 175 923,29	1 290 129,22
Lahjoitusrahastojen varat	2 857,63	2 924,63
Vaihtuvat vastaavat	181 709 957,23	205 939 000,36
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	659 386,24	611 336,97
	659 386,24	611 336,97
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	219 090,42	225 164,57
Muut saamiset	3 736 342,37	3 401 496,00
	3 955 432,79	3 626 660,57
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	17 751 731,91	22 320 043,66
Lainasaamiset	9 016 635,10	1 214 781,87
Muut saamiset	14 852 879,64	13 339 638,48
Siirtosaamiset	10 809 014,09	24 807 947,49
	52 430 260,74	61 682 411,50
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	296 201,65	245 745,27
Rahat ja pankkisaamiset	124 368 675,81	139 772 846,05
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 040 531 239,03	2 038 806 261,45

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma	880 630 307,64	942 800 526,23
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Muut omat rahastot	126 718 630,10	126 414 502,27
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	467 380 739,15	462 108 463,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 62 587 192,79	5 159 429,15
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	1 895 549,83	2 359 055,50
Poistoero	1 895 549,83	2 359 055,50
Pakolliset varaukset	11 350 962,87	11 501 357,33
Eläkevaraukset	139 600,00	204 700,00
Muut pakolliset varaukset	11 211 362,87	11 296 657,33
Toimeksiantojen pääomat	2 827 967,07	1 987 940,73
Valtion toimeksiannot	1 363 563,06	1 332 233,41
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 464 404,01	655 707,32
Vieras pääoma	1 143 826 451,62	1 080 157 381,66
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	188 633 333,32	124 366 666,64
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	607 379 643,87	673 036 250,30
	796 012 977,19	797 402 916,94
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	5 733 333,32	50 733 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	95 656 606,46	31 559 832,27
Lainat muilta luotonantajilta	57 489 489,63	31 959 018,38
Saadut ennakot	22 037 116,71	23 935 222,33
Ostovelat	78 372 490,42	62 500 455,94
Muut velat	23 582 226,72	24 959 666,43
Siirtovelat	64 942 211,17	57 106 936,05
	347 813 474,43	282 754 464,72
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 040 531 239,03	2 038 806 261,45

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toimintatuotot	1 082 354 848,98	1 065 950 279,01
Toimintakulut	- 2 051 876 358,23	- 1 942 109 865,96
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	9 252 211,19	- 4 339 227,31
Toimintakate	- 960 269 298,06	- 880 498 814,26
Verotulot	1 009 967 452,17	982 464 585,20
Valtionosuudet	189 529 716,00	178 485 984,00
	1 199 497 168,17	1 160 950 569,20
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 345 474,44	10 268 536,63
Muut rahoitustuotot	2 966 568,57	4 598 342,55
Korkokulut	- 18 410 520,80	- 18 510 416,10
Muut rahoituskulut	- 772 747,59	- 4 667 444,56
	- 5 871 225,38	- 8 310 981,47
Vuosikate	233 356 644,73	272 140 773,47
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 214 009 330,19	- 205 169 570,77
Omistuksen eliminointierot	- 2 369 515,80	- 2 300 134,95
Arvonalentumiset	33 062,75	- 33 062,75
	- 216 345 783,24	- 207 502 768,47
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	3 265 259,33	0,00
Tilikauden tulos	20 276 120,82	64 638 005,00
Tilinpäätössiirrot	- 304 145,00	765 348,16
Tilikauden verot	- 10 616 615,19	- 7 953 342,40
Laskennalliset verot	- 7 304 348,62	- 6 184 337,64
Vähemmistöosuudet	- 18 801 855,63	- 12 671 719,07
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 16 750 843,62	38 593 954,05

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	233 360 665,65	272 140 773,47
Satunnaiset erät	321 205,89	0,00
Tilikauden verot	- 7 676 582,66	- 7 953 342,40
Tulorahoituksen korjauserät	- 30 886 695,25	- 40 547 040,42
	<u>195 118 593,63</u>	<u>223 640 390,65</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 417 766 601,28	- 465 412 788,92
Rahoitusosuudet investointeihin	251 105,05	4 342 417,66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>158 630 005,57</u>	<u>194 219 319,59</u>
	- 258 885 490,66	- 266 851 051,67
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 63 766 897,03	- 43 210 661,03
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 700,13	- 262 904,80
Antolainasaamisten vähennys	2 623 106,12	461 291,76
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	199 995 314,09	67 954 049,83
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 48 295 721,48	- 11 309 192,14
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 71 793 213,04	- 99 268 357,14
Oman pääoman muutokset	- 4 373 011,70	- 5 213 616,14
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	944 779,78	- 146 083,84
Vaihto-omaisuuden muutos	- 1 017 820,78	- 2 396 265,89
Saamisten muutos	- 7 173 768,10	- 22 085 933,05
Korottomien velkojen muutos	- 10 353 854,62	66 058 147,48
Rahoituksen rahavirta	60 555 110,14	- 6 208 863,94
Rahavarojen muutos	- 3 211 786,89	- 49 419 524,96
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	231 556 893,70	234 768 680,59
Rahavarat 1.1.	<u>234 768 680,59</u>	<u>284 188 205,55</u>
	- 3 211 786,89	- 49 419 524,96

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
Pysyvät vastaavat	3 467 796 376,88	3 395 358 419,63
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 364 603,47	9 061 791,02
Muut pitkävaikutteiset menot	36 917 264,69	49 628 498,89
Ennakkomaksut	879 034,30	3 715 547,59
	<u>45 160 902,46</u>	<u>62 405 837,50</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	414 594 751,06	407 072 968,28
Rakennukset	1 435 373 997,01	1 423 199 709,06
Kiinteät rakenteet ja laitteet	829 546 009,14	809 726 405,63
Koneet ja kalusto	141 400 657,69	81 156 719,88
Muut aineelliset hyödykkeet	7 496 838,41	8 437 389,22
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	209 093 046,02	221 252 551,36
	<u>3 037 505 299,33</u>	<u>2 950 845 743,42</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	79 817 896,29	74 430 735,14
Muut osakkeet ja osuudet	108 911 835,19	108 567 300,91
Muut lainasaamiset	191 174 904,28	193 879 039,50
Muut saamiset	5 225 539,34	5 229 763,16
	<u>385 130 175,10</u>	<u>382 106 838,71</u>
Toimeksiantojen varat	2 444 776,44	3 251 077,37
Valtion toimeksiannot	1 317 490,17	2 075 133,15
Lahjoitusrahastojen varat	666 324,52	656 993,91
Muut toimeksiantojen varat	460 961,75	518 950,30
Vaihtuvat vastaavat	437 149 160,96	431 827 272,64
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	24 276 744,13	23 255 145,85
Muu vaihto-omaisuus	32 526,41	- 9 476,87
	<u>24 309 270,54</u>	<u>23 245 668,98</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	8 456 803,43	10 337 648,06
Laskennalliset verosaamiset	- 377 589,43	1 196 545,37
Muut saamiset	23 774,79	17 665,86
Siirtosaamiset	3 464 699,86	3 554 627,32
	<u>11 567 688,65</u>	<u>15 106 486,60</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	101 205 661,04	99 971 199,04
Lainasaamiset	2 152 173,37	2 100 776,27
Muut saamiset	40 600 035,20	31 230 815,87
Siirtosaamiset	25 757 438,47	25 403 645,29
	<u>169 715 308,07</u>	<u>158 706 436,47</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	330 248,46	290 937,38
Muut arvopaperit	20 092 161,03	21 121 161,03
	<u>20 422 409,48</u>	<u>21 412 098,40</u>
Rahat ja pankkisaamiset	211 134 484,21	213 356 582,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 907 390 314,28	3 830 436 769,65

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma	1 192 681 105,43	1 209 165 857,80
Peruspääoma	349 118 131,18	349 118 131,18
Arvonkorotusrahasto	16 107 672,00	16 107 672,00
Muut omat rahastot	180 413 417,40	187 519 945,20
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	663 792 728,47	617 826 155,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 16 750 843,62	38 593 954,05
Vähemmistöosuudet	130 840 077,49	116 631 162,59
Pakolliset varaukset	26 014 364,43	26 437 763,83
Eläkevaraukset	243 367,14	324 501,06
Muut pakolliset varaukset	25 770 997,29	26 113 262,77
Toimeksiantojen pääomat	4 094 867,80	3 946 810,50
Valtion toimeksiannot	1 505 129,94	2 117 237,34
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 128 776,11	1 310 622,85
Muut toimeksiantojen pääomat	460 961,75	518 950,30
Vieras pääoma	2 553 759 899,12	2 474 255 174,93
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	188 633 333,32	124 366 666,64
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 436 714 723,61	1 477 291 851,85
Lainat julkisyhteisöiltä	181 678 895,05	183 358 729,78
Saadut ennakot	165,23	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	140 167 026,20	140 985 588,96
Siirtovelat	660,96	1 524,05
Laskennalliset verovelat	52 358 851,18	46 630 984,78
	<u>1 999 553 655,55</u>	<u>1 972 635 511,30</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	16 469 333,32	60 493 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	182 710 376,54	69 734 098,26
Lainat julkisyhteisöiltä	2 209 962,80	2 740 126,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	10 256 932,86
Saadut ennakot	32 171 251,47	33 503 800,01
Ostovelat	121 833 629,15	113 561 771,19
Muut velat	67 967 361,25	94 233 997,31
Siirtovelat	126 995 527,34	113 249 150,42
Laskennalliset verovelat	3 848 801,70	3 846 454,28
	<u>554 206 243,57</u>	<u>501 619 663,64</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 907 390 314,28	3 830 436 769,65

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hankintamenoperiaatetta ei ole noudatettu kuitenkaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle luovutettujen pysyvien vastaavien osalta, sillä jäsenkunnat luovuttivat sen nolla-arvolla perustettavan liikelaitoksen käyttöön. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistumispäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuluneen tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti ja hoitotarvikevarasto on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin lainat otetaan pääsääntöisesti vaihtuvakorkoisina. Kaupunki on suojannut osan lainasalkutaan korkojohdannaisilla. Kaupungin käyttämät korkojohdannaiset ovat koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden yhdistelmiä. Kaupungin korkoriskipolitiikan mukaisesti kaupunki käyttää korkojohdannaisia ainoastaan taseessa olevien rahoitusriskien alentamiseen tai poistamiseen. Kaupungin kaikki johdannaissopimukset on tehty joko suojaamistarkoituksessa tai rahoituskulujen alentamiseksi siten, ettei korkoriskiä kuitenkaan lisätä. Vantaa kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssiriskiä.

Johdannaissopimukset, ks. tarkemmin kappale 4.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot/ Johdannaiset.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitoksien ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa on kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Vertailutietona esitettävää vuoden 2018 taseen ulkopuolista vuokravastuuta on oikaistu Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen osalta. Oikaisun vaikutus on 2 miljoonaa euroa vuokravastuuta vähentävä seuraavan tilikauden vastuiden osalta ja 40 miljoonaa euroa vuokravastuun määrää lisäävä myöhemmin erääntyvien osalta.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Taseen ulkopuoliset vuokravastuut toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta eivät ole mukana vertailutietona esitettävässä vuoden 2018 vuokravastuun määrässä. Myöskään erityisasumisen vuokravastuut eivät ole kokonaisuudessaan mukana vertailuvuoden luvuissa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisen tilikauden ylijäämään on kohdistunut seuraava oikaisu: Vantaan osuus HSL:n kumulatiivisesta ylijäämästä + 112 846,37 euroa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n tytäryhtiötä Kivikirveenkujan Autopaikat Oy ja osakkuusyhtiöitä Asunto oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki ja Metsolan pysäköinti Oy, joita VAV Asunnot Oy -al konserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -al konserni on yhdistelty osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 29,8 %:n ja Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,1% omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuuksia 17,7 % ja 9,4% näistä yhtiöistä ei ole yhdistelty. Sen lisäksi yhdistelemättä on Kaunialan sairaala Oy:n tytäryhteisö Kauniala Oy. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kahdeksan kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaiset -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -alakonsernin, VAV Asunnot Oy -alakonsernin, Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS), ETEVA-kuntayhtymän sekä Kärkällä-kuntayhtymän tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaiset.

Vantaan Energia on tilinpäätöksessään kirjannut kuluksi johdannaissopimuksen tekohetken ja tilinpäätöspäivän käyvän arvon välisen erotuksen. Nämä kirjaukset on konsernissa peruutettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 115/24.1.2017 mukaisesti, jossa todetaan, että kirjanpitolautakunnan 1963/2016 lausuntoa johdannaisten käsittelystä ei sovelleta kuntien vuoden 2016 tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Liitetiedon 4.4 vakuudet ja vastuusitoumukset vertailutietona esitettävää vuoden 2018 taseen ulkopuolista vuokravastuuta on oikaistu Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen osalta. Oikaisun vaikutus on 2 miljoonaa euroa vuokravastuuta vähentävä seuraavan tilikauden vastuiden osalta ja 40 miljoonaa euroa vuokravastuun määrää lisäävä myöhemmin erääntyvien osalta. Samassa liitetiedossa on oikaistu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin Vantaan konsernin ulkopuolista vuokra- ja leasingvastuuta vuodelta 2018 vuoden 2019 erillistilinpäätöksessä esitettyä vertailuvuoden tietoa vastaavaksi.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävänä oikaisuina näkyvät seuraavat erät:

VAV Yhtymä Oy:n kirjaamat poistot ovat vuoden 2018 lopullisessa tilinpäätöksessä -16,447 miljoonaa euroa, kun taas 2018 konsernitilinpäätökseen VAV-alakonserni yhdisteltiin niin, että VAV Yhtymä Oy:n poistot olivat vain -1,382 miljoonaa euroa. Vantaan konsernissa tehtiin vuoden 2018 konsernitilinpäätöksessä poisto-oikaisu -14,358 miljoonaa euroa, joka purettiin johtuen VAV Yhtymä Oy:n lopullisista 2018 poistoista. Korjattu 2018 poisto-oikaisu oli +0,562 miljoonaa euroa. Poisto-oikaisun muutos aiheutti +3,013 miljoonan euron laskennallisten verojen muutoksen. Näiden muutosten yhteisvaikutuksesta edellisten tilikausien yli-/alijäämä kasvoi 2,869 miljoonaa euroa. VAV Yhtymä Oy teki lopulliseen tilinpäätökseensä 16,107 miljoonan euron arvonnkorotuksen maa-alueisiinsa, mikä lisäsi Vantaan konsernin pysyviä vastaavia ja arvonnkorotusrahaa. Näistä oikaisusta aiheutuneet muutokset on konsernituloslaskelmassa ja konsernitaseessa merkitty vertailuvuoden 2018 tietoihin ja konsernitaseen oman pääoman liitetiedossa oikaisuksi edelliseen tilikauteen.

Samaan oikaisuun liittyy 2,940 miljoonan euron maksuunpantu tulovero, jonka VAV Yhtymä Oy ilmoitti 2019 erillistilinpäätöksessään edellisiin tilikausiin kohdistuvana oikaisuna. Kuntakonsernissa tämä erä on käsitelty osana tilikauden 2019 veroja.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	368 958	381 899	752	2 788
Kaupunginjohtajan toimiala	3 353	2 792	3 456	2 827
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	11 508	11 417	8 095	8 791
Sosiaali- ja terveystoimi	327 313	296 614	39 593	40 623
Sivistystoimi	39 834	35 786	39 985	35 911
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	294 371	299 434	100 291	112 603
Liikelaithokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	27 515	26 628	28 432	27 521
Vantaan Työterveys	2 700	4 487	3 074	5 031
Suun Terveystenhuolto	6 239	6 684	6 240	6 684
Marja-Vantaa	563	209	630	209
Sosiaalinen luototus	1	0	1	1
Asuntolainarahasto	0	0	1	1
Toimintatuotot yhteensä	1 082 355	1 065 950	230 549	242 989

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	2019	2018
Kunnan tulovero	861 500	825 742
Osuus yhteisöveron tuotosta	74 610	77 930
Kiinteistövero	78 503	79 074
Verotulot yhteensä	1 014 612	982 746

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	207 187	198 742	207 187	198 742
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	-40 395	-41 649	-40 395	-41 649
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	22 738	21 394	17 528	16 295
Valtionosuudet yhteensä	189 530	178 486	184 320	173 387

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	434 891	402 581
Muiden palvelujen ostot	265 198	238 854
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	700 088	641 435

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	2019	2018
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	3	3
Keskustan valtuustoryhmä	6	6
Vihreä valtuustoryhmä	24	24
Vantaan Siniset valtuustoryhmä	6	6
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	36	36
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	10	8
Kokoomuksen valtuustoryhmä	34	34
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	5	10
RKP:n valtuustoryhmä	3	3
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	127	130

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laituskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1.	325	338	205	218
Vähennykset	-81	-13	-65	-13
Eläkevastuu 31.12.	244	325	140	205
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	17 569	17 408	11 297	11 414
Lisäykset	1 212	997	0	0
Vähennykset	-121	-836	-85	-117
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	18 661	17 569	11 211	11 297
Muut pakolliset varaukset 1.1.	8 544	7 081	0	0
Lisäykset	283	2 445	0	0
Vähennykset	-1 717	-982	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	7 110	8 544	0	0

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	16 020	38 343	16 331	38 200
Osakkeiden luovutusvoitot	60	6 340	0	0
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	5 213	3 389	402	3 389
Luovutusvoitot yhteensä	21 293	48 072	16 733	41 589
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	74	828	75	828
Muut luovutustappiot	4	274	-6	0
Luovutustappiot yhteensä	78	1 102	69	828

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Vahingonkorvaus, Helsingin käräjäoikeuden tuomio nro 13/64927 Lemminkäinen ja NCC	3 265	0	3 265	0
Satunnaiset tuototyhteensä	3 265	0	3 265	0

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely			
1 000 €	2019		2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä	12 551		12 605
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 400		1 400
Yhteensä	13 951		14 005

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-464	-283
Poistoeron muutokset yhteensä	-464	-283

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €					Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.					72	38 118	38 190
Lisäykset tilikauden aikana					0	3 444	3 444
Vähennykset tilikauden aikana					-61	0	-61
Siirrot erien välillä					0	2 703	2 703
Tilikauden poisto					-11	-24 206	-24 217
Poistamaton hankintameno 31.12.					0	20 060	20 060
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er.hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	296 715	559 129	304 120	17 955	317	45 589	1 223 826
Lisäykset tilikauden aikana	15 126	34 440	48 353	8 982	0	43 884	150 785
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	-185	0	-56	0	-670	-911
Vähennykset tilikauden aikana	-9 843	0	0	-67	0	0	-9 910
Siirrot erien välillä	0	23 312	-64	241	0	-26 192	-2 703
Arvonlennukset	0	-1 046	0	0	0	0	-1 046
Tilikauden poisto	0	-42 026	-38 235	-6 857	0	0	-87 118
Poistamaton hankintameno 31.12.	301 998	573 623	314 174	20 198	317	62 610	1 272 921

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja seuraavasti: Yhdentävä viestintä 616 572,21 euroa ja Winhan korvaaminen 298 299,69 euroa suurimpina. Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 5 258 402,47 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	101 649	9 000	148 042	26 008	284 699
Lisäykset tilikauden aikana	2 038	434	0	857	3 329
Siirrot erien välillä	265	-210	0	-55	0
Vähennykset tilikauden aikana	-256	0	0	0	-256
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-2 755	0	0	0	-2 755
Poistamaton hankintameno 31.12.	100 941	9 224	148 042	26 810	285 017

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
1 000 €		Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		44 513	234 783	5 563	284 859
Lisäykset tilikauden aikana		0	0	2 931	2 931
Vähennykset tilikauden aikana		-4 852	-2 716	-578	-8 146
Poistamaton hankintameno 31.12.		39 661	232 067	7 916	279 644

Maa- ja vesialueet erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 047	1 073	410	410
Muut maa- ja vesialueet	413 548	391 347	301 588	296 305
Maa- ja vesialueiden arvonlennukset	0	-1 455	0	0
Maa- ja vesialueiden arvonorotukset	0	16 108	0	0
Maa- ja vesialueet yhteensä	414 595	407 073	301 998	296 715

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2019						
Konserniyhteisön nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- %	Konsernin omistus- %	Kuntakonsernin osuus, 1 000 €		
				Omasta pää- omasta	Vieraasta pää- omasta	Tilikauden yli-/ ali- jäämästä
Tytäryhtiöt						
As Oy Vantaan Elviira	Vantaa	100,0 %	100,0 %	907	0	-2
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1274	515	-30
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vantaa	100,0 %	100,0 %	942	2	-5
As Oy Vantaan Sepänpuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 298	204	-1
Kaunialan Sairaala Oy	Kauniainen	100,0 %	100,0 %	-160	3 449	-98
Kiint Oy Kehäsuora	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 359	598	120
Kiint Oy Pakkalan Kartanonkoski 10	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 444	21	-23
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 427	1	-29
Kiint Oy Tiedepuisto	Vantaa	100,0 %	100,0 %	11 458	6 794	13
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 451	4	-84
Kiint Oy Tikkurilan linja-autoasema	Vantaa	100,0 %	100,0 %	34	0	-1
Kiint Oy Ulrikanpuiston päiväkot	Vantaa	100,0 %	100,0 %	10	2 485	2
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 059	13	7
Kiint Oy Vantaan Maarukka	Vantaa	100,0 %	100,0 %	5	0	-1
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 565	86	-61
Tikkuparkki Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	9 858	40	-164
Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	786	79	83
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 071	8 912	946
Vantaan Työterveys Oy	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 184	1 162	85
VAV Yhtymä Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	152 001	553 532	11 129
VAV Asunnot Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	Vantaa	100,0 %	100,0 %	43 658	115 649	2 039
Kiint Oy Myyrinselkä	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsäksentie 4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Lehdokkien Virastotalo	Vantaa	84,6 %	100,0 %	2 691	22	-438
A-Tulkkauk Oy	Vantaa	99,6 %	99,6 %	1 716	1 255	320
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Vantaa	95,5 %	95,5 %	16 191	1 060	27
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vantaa	87,2 %	87,5 %	734	364	-16
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vantaa	37,1 %	86,3 %	1 112	6	-29
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vantaa	83,1 %	83,1 %	257	18	-11
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vantaa	77,1 %	77,1 %	4 652	14	-2
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vantaa	62,2 %	73,8 %	5 880	455	-243
Vantaan Energia Oy	Vantaa	60,0 %	60,0 %	168 995	245 961	26 782
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vantaa	52,4 %	52,4 %	594	106	14

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2019						
Kuntakonsernin osuus, 1 000 €						
Konserniyhteisön nimi	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/ alijäämästä
Kuntayhtymät						
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	Helsinki	19,5 %	19,5 %	112 794	344 020	5 571
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	Helsinki		15,8 %	7 463	1 198	-171
Uudenmaan Voima Oy	Helsinki		15,6 %	499	114	372
HSY Holding Oy	Helsinki		19,5 %	12	0	0
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	Helsinki	17,2 %	17,2 %	0	0	0
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	349	67	-14
Uudenmaan liitto	Helsinki	15,4 %	15,4 %	281	431	25
ETEVA	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	2 141	6 107	92
Uudenmaan Vammaispalvelut Oy	Mäntsälä	0,0 %	12,2 %	1 445	4 044	2
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	Hämeenlinna	0,0 %	4,5 %	81	392	54
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. Kuntayht.	Helsinki	11,9 %	11,9 %	45 135	118 217	-1 653
HUS-kiinteistöt Oy	Helsinki	0,0 %	11,9 %	243	7 356	1
Kiinteistö Oy HUS-Asunnot	Helsinki	0,0 %	11,3 %	355	3 157	0
Uudenmaan sairaalapesula Oy	Kerava	0,0 %	7,3 %	601	546	0
Kiinteistö Oy Laurinkatu 24	Lohja	0,0 %	11,9 %	27	2	0
Asunto Oy Pilvenmäki	Hyvinkää	0,0 %	11,9 %	30	4	0
FAB Jägarbacken KOY	Raasepori	0,0 %	8,4 %	1	5	0
Asunto Oy Porvoon Joukahaisentie 5	Porvoo	0,0 %	8,4 %	26	1	0
HYKsin kliniset palvelut Oy	Helsinki	0,0 %	11,9 %	-45	347	-87
Hyks-instituutti	Helsinki	0,0 %	11,9 %	233	1 956	92
Orton Oy	Helsinki	0,0 %	11,9 %	-100	471	31
Västra-Nylands folkhögskola - kuntayhtymä	Raasepori	3,1 %	3,1 %	38	9	-2
Kärkulla kommunalförbund för omsorger kuntayht.	Parainen	2,5 %	2,5 %	283	953	5
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vantaa	41,5 %	41,5 %	2 030	21	0
Hakunilan Keskus Oy	Vantaa	40,4 %	40,4 %	2 038	16	-1
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vantaa	40,0 %	40,0 %	279	13	-4
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	Vantaa	39,6 %	39,6 %	1 401	1 758	3
Kiint Oy Korsontie 2	Vantaa	34,0 %	34,0 %	355	1	0
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	32,4 %	32,4 %	19 064	3 367	656
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vantaa	30,5 %	30,5 %	55	47	-1
Kiint Oy Hakucenter	Vantaa	14,7 %	32,9 %	1 640	10	-3
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vantaa	34,6 %	34,6 %	862	7	-7
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vantaa	26,0 %	26,0 %	11 384	5 822	496
As Oy Korsonpiha	Vantaa	24,1 %	24,1 %	622	1	0
As Oy Hirvitie 39	Vantaa	21,7 %	21,7 %	241	0	0
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	Helsinki	27,5 %	27,5 %	57	2 469	0
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	Vantaa					
Svartisen Holding As	Trondheim	0,0 %	29,8 %	22 082	72 556	1 101
Solar Power Holding Oy	Helsinki	0,0 %	14,5 %	0	0	-180
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	13,5 %	0	72 538	-1 012
VTK Kiinteistöt Oy	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	29,8 %	1 571	183	0
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	26,1 %	2 559	7	1
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä						
Kiinteistö Oy Asemapäällikönkatu 5	Helsinki	0,0 %	6,0 %			
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	Tampere	0,0 %	2,4 %			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä						
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Helsinki	0,0 %	6,8 %	85	78	29
Kiinteistö Oy Asemapäällikönkatu 5	Helsinki	0,0 %	2,8 %	512	46	0
Oy Asemapäällikönhovi	Helsinki	0,0 %	5,0 %	105	9	0
Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä	Tuusula	0,0 %	6,4 %	1 554	253	34

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2019						
Kuntakonsernin osuus, 1 000 €						
Konserniyhteisön nimi	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/alijäämästä
Osakkuusyhteisöt						
ETEVA						
Kiinteistö Oy Järvenpääntie 640 Y		0,0 %	5,2 %	32	221	3
Kiinteistö Oy Mäntsälän toimistotalo		0,0 %	6,0 %	16	246	3
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitop. Kuntayht.						
Asunto Oy Lohjan rajakumpu	Lohja	0,0 %	2,5 %	8	10	0
Kiinteistö Oy Hyvinkään sairaalanmäki	Hyvinkää	0,0 %	4,1 %	129	2 628	0
Kiinteistö Oy Biomedicum Helsinki	Helsinki	0,0 %	3,0 %	1 980	795	-3
Asunto Oy Paciuksenkatu 4	Helsinki	0,0 %	2,6 %	44	8	0
FinnHEMS Oy	Helsinki	0,0 %	2,4 %	184	140	-12
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	Hyvinkää	0,0 %	4,8 %	28	61	15
Apotti Oy Ab	Helsinki	12,4 %	17,6 %	1 019	10 567	30
Yhdistelemättömät						
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (alakonserni)	Vantaa					
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	Vantaa	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vantaa	0,0 %	9,4 %			
Kaunialan Sairaala Oy						
Kauniala Oy	Kauniainen	0,0 %	100,0 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
1 000 €	2019		2018	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	716	0	557
Lainasaamiset	0	8 802	0	998
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	1 598	0	2 136
Siirtosaamiset	3 736	2 890	3 402	15 000
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	55	0	1 346
Saamiset yhteensä	3 736	14 061	3 402	20 037

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	3 736	3 401
Muut tulojäämät	3 955	3 627	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	825	563	11	19
Jaksotetut henkilöstökulut	60	26	0	0
Jaksotetut korot	130	135	9	8
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	115	123
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	1 354	1 493	236	584
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	2 971	2 609	2 043	2 015
HSL kuntaosuus ylijäämä	0	0	2 890	15 000
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	1	3 359
Muut tulojäämät	20 010	20 488	5 504	3 699
Siirtosaamiset yhteensä	29 305	28 941	14 545	28 208

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	2019	2018
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	15 776	9 355
Kirjanpitoarvo	296	246
Erotus	15 480	9 109

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	349 118	349 118	349 118	349 118
Peruspääoma 31.12.	349 118	349 118	349 118	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Peruspääoma 1.1.			94 322	92 805
Lisäykset			1 422	1 517
Peruspääoma 31.12.			95 744	94 322
Marja-Vantaa -rahasto				
Peruspääoma 1.1.			21 783	22 805
Vähennykset			779	1 022
Peruspääoma 31.12.			21 004	21 783
Sosiaalisen luototuksen rahasto				
Peruspääoma 1.1.			1 785	1 778
Lisäykset			16	20
Vähennykset			3	12
Peruspääoma 31.12.			1 798	1 785
Vahinkorahasto				
Peruspääoma 1.1.			8 524	4 861
Lisäykset			0	5 000
Vähennykset			351	1 337
Peruspääoma 31.12.			8 173	8 524
Muut omat rahastot				
Peruspääoma 1.1.	203 628	189 431		
Lisäykset	266	20 344		
Vähennykset	7 373	6 147		
Peruspääoma 31.12.	196 521	203 628		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	653 551	632 288	467 268	467 108
Lisäykset	7 373	0	0	0
Vähennykset	0	11 762	0	5 000
Oikaisu edelliseen tilikauteen	2 869	-2 701	113	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	663 793	617 826	467 381	462 108
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	-16 751	35 725	-62 587	5 159
Oma pääoma yhteensä	1 192 681	1 206 297	880 630	942 801

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 896	2 359
Poistoero yhteensä	1 896	2 359

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat	55 700	61 433
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	361 407	380 018
Pitkäaikaiset velat yhteensä	417 107	441 451

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2019	2018
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	9 600	10 400
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	8 800	9 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	17 600	19 200
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	16 000	17 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	18 667	19 833
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	17 500	18 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	8 500	9 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	8 000	8 500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	30 000	31 667
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 667	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	28 333	30 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 2/2014 =100309		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 45.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	70 000	45 000
- korko %: 3 kk euribor/ marg. +0,36		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	0	-45 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	70 000	0
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2016 =100336		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	40 000	40 000
- korko %: kiint. +0,155		
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	40 000	40 000
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	188 633	124 367

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2019	2018
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2 =100012		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010 =100014		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011 =100015		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017 =100016		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019 =100017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 2/2014 =100309		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 45.000.000,00		
- korko %: 3 kk euribor/ marg. +0,36		
- lyhennys: kertalyhenteinen	-45 000	
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	0	45 000
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	45 000
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2014 =100308		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 65.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	0	65 000
- korko %: 3 kk euribor/ marg. + 0,30		
- lyhennys: kertalyhenteinen	0	-65 000
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	5 733	50 733
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	194 366	175 100

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	244	325	140	205
Ympäristövastuut	18 661	17 569	9 812	9 896
Muut pakolliset varaukset	7 110	8 544	1 400	1 401
Muut pakolliset varaukset yhteensä	26 015	26 438	11 351	11 501

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2019		2018	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	57 489	0	31 959
Ostovelat	0	9 537	0	9 010
Yhteensä	0	67 026	0	40 969
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	8 528	0	-1 608
Yhteensä	0	8 528	0	-1 608
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0	28	0	1 310
Yhteensä	0	28	0	1 310
Vieras pääoma yhteensä	0	75 583	0	40 671

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	140 167	140 896	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	140 167	140 896	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	166	308	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	103 238	89 616	59 336	54 074
Korkojaksotukset	1 281	1 543	258	279
Muut siirtovelat	21 040	21 782	5 349	2 754
Siirtovelat yhteensä	125 725	113 249	64 942	57 107

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Omaisuuksivakuudelliset velat

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	116 974	133 615		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	173 084	183 378	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	449 662	447 403		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	868 778	888 521	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	1 041 862	1 071 899	0	0
Velat, joiden vakuudeksi pantattu osakkeita				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 106	11 981		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	23 726	20 730	0	0
Pantatut osakkeet yhteensä	23 726	20 730	0	0

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	9	0	0
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	5 874	5 487	0	0
Vakuudet yhteensä	5 874	5 496	0	0

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	26 634	21 838	44 679	35 013
Myöhemmin maksettavat	157 365	145 679	466 825	426 109
Vuokravastuut yhteensä	183 999	167 517	511 504	461 122
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	30 535	29 382	12 306	11 802
Myöhemmin maksettavat	189 615	199 339	27 770	26 242
Leasingvastuut yhteensä	220 150	228 721	40 076	38 044
Vuokravastuut yhteensä	404 149	396 238	551 580	499 166

Vuokravastuut ilmoitettu ilman arvonlisäveroa. Kaupungilla ei ole PPP-hankkeita (public-private partnerships).

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen ja leasingvastuiden puolesta				
Kaupunginvaltuuston myöntämät takauslimiitit yhteensä			679 783	691 747
Takausvastuun määrä sopimusten alussa			481 393	508 576
Jäljellä oleva takausvastuun määrä 31.12.2019			354 551	386 787
Takaukset muiden puolesta				
Kaupunginvaltuuston myöntämät takauslimiitit yhteensä	125 789	114 906	74 799	71 000
Takausvastuun määrä sopimusten alussa	78 954	78 309	27 964	34 403
Jäljellä oleva takausvastuun määrä 31.12.2019	75 317	61 114	24 327	19 908

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
1 000 €	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 373 627	1 273 245
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	904	818

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	56 406	106 793	42 525	86 928
Maankäyttösopimukset	3 324	1 845	2 592	1 522
Muut sopimukset	75 529	73 098	4 428	3 580
Sopimusvastuut yhteensä	135 259	181 736	49 545	92 030
Arvonlisäveron palautusvastuu	54 313	36 212	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	189 572	217 948	49 545	92 030

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Avoimna olevien johdannais sopimusten nimellisarvot				
Korkojohdannaiset	257 568	342 255	40 000	130 000
Valuuttajohdannaiset	1 250	1 555	0	0
Muut johdannaiset	0	9 296	0	0
Nimellisarvot yhteensä	258 818	353 107	40 000	130 000
Avoimna olevien johdannais sopimusten markkina-arvot				
Korkojohdannaiset	-12 022	-5 481	0	0
Valuuttajohdannaiset	76	55	0	0
Muut johdannaiset	-44	4 515	0	0
Markkina-arvot yhteensä	-11 990	-910	0	0

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi.

Ns. basis swapit

- 20 miljoonaa euroa, sopimuksen alkamispäivä 14.11.2012, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki maksaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja vastaanottaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.
- Yllä mainitun basis swapin kumoava basis swap, 20 miljoonaa euroa, sopimuksen tekopäivä 1.2.2017, alkamispäivä 14.11.2016, päättymispäivä 14.11.2022, kaupunki vastaanottaa Euribor 6kk:n korkoa korjattuna -0,1175 % p.a. marginaalilla ja maksaa Euribor 3kk:n korkoa. Sopimus on kertalyhenteinen.

Yllä luetellut basis swapit kumoavat toisensa, jolloin positio on suljettu.

Konsernin johdannaiset

Vantaan Energia suojaa sähkön hintariskejä on tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiön avoinna olevat sähköjohdannaissopimukset ovat Nasdaq Commodities -pörssissä noteerattuja sähköfutuureita ja -forwardeja. Sähköjohdannaisilla on suojattu tulevien erittäin todennäköisten sähkön spot-hintaisten hankintojen hintariskiä. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisten hankintojen määrä.

Vantaan Energia suojaa polttoaineiden ja päästöoikeuden hintariskien vaikutusta yhtiön tulokseen polttoaine-, päästöoikeus- ja valuuttajohdannaisilla. Yhtiöllä on hiilijohdannaisia, joilla suojaudutaan polttoaineiden hintariskeihin. Hiilidioksidin päästöoikeuksien hintariskiltä suojaudutaan puolestaan päästöoikeusjohdannaissopimuksilla sekä huomioimalla päästöoikeuksista aiheutuvat kustannukset tuotannonsuunnittelussa. Lisäksi yhtiö suojautuu dollarin arvonmuutoksilta tekemällä valuuttajohdannaiskauppoja.

Vantaan Energia on suojannut korkojohdannaisilla pankkilainojensa sekä taseen ulkopuolisten sopimustensa (leasing-rahoitus) muuttuvan koron korkoriskiä. Ne koronvaihtosopimukset, joiden voimassaoloaika ja korkojakso vastaavat lainan juoksuaikaa ja korkojaksoa (käänteinen yhtenäisyys korkojen osalta), esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa vastuina. Ne koronvaihtosopimukset ja hyödykejohdannaiset, joissa kohdistusta ei kyetä tekemään, on arvostettu sopimuskohtaisesti tilinpäätöspäivän arvoon. Tällöin johdannaissopimuksen tekohetken arvon ja tilinpäätöspäivän arvon välinen negatiivinen erotus on kirjattu tilikauden kuluksi. Jatko-oikeudellisten koronvaihtosopimusten käyvät arvot on kirjattu tulokseen rahoituskuluihin. Vantaan Energian johdannaisinstrumenttien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin ja ovat ulkopuolisen vahvistamia.

VAV Yhtymä Oy on suojannut yhtiön vaihtuvakorkoisia korkotukilainoja, joiden omavastuukorko on 3,4 %:a, korkoriskiltä koronvaihtosopimuksin. Korkotason ollessa negatiivinen aiheuttaa myös negatiivinen korkoero maksuvelvoitteen. Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja ja siksi ne esitetään taseen ulkopuolisena vastuuna. Yhtiöllä on koronvaihtosopimuksia kahdessa eri korkoryhmässä, vaihtuvakorko 12 kk Euribor, kiinteäkorko 1,034 % - 1,096 % ja vaihtuvakorko 6 kk Euribor, kiinteä korko 0,937 % - 0,952 %. Kaikki sopimukset erääntyvät 2025.

ETEVA-kuntayhtymällä on yksi suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus. Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin pienentämiseksi. Sopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2022.

HSY-kuntayhtymän johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia sekä valuutanvaihtosopimuksen. Kaikki johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisten lainojen korkoriskin suojaamiseksi. Pitkäaikaisten lainojen vaihtuva (Euribor-sidonnainen) korko on sidottu koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Yhdessä sopimuksessa maksettava korko on kiinteä välillä 0-6%, muissa sopimuksissa maksettava korko on kiinteä. Koronvaihtosopimuksista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkokuluiksi tai -tuotoiksi. Suojaamistarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimusten markkina-arvot on esitetty taseen ulkopuolisissa erissä. Valuutanvaihtosopimuksella on vaihdettu valuuttamääräinen (SEK) laina euromääräiseksi. Johdannaissopimusten käyvät arvot on ilmoitettu pankin ilmoituksen mukaisesti.

HUS-kuntayhtymän johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia ja sähköjohdannaissopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset ja sähköjohdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Johdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana kulujen oikaisuiksi. Johdannaisten käypää arvoa ei ole kirjattu tilinpäätöksessä kuluksi. Käypä arvo on esitetty liitetietojen muissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä.

HUS:lla on korkoriskin suojaamistarkoituksessa kaksi koronvaihtosopimusta, joista kumpikin kohdistuu yksittäiseen lainaan. Näillä sopimuksilla lainan vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi ja osa lainan pääomasta on suojattu. Koronmaksupäivät vastaavat lainasopimusta suojausajanjaksolla. Sopimukset on laadittu 2021 ja 2022

asti. Osa sähkönkulutuksesta suojataan sähköjohdannaisilla, jotka hankitaan suojaamistarkoituksessa sähkön-hankinnan hintavaihteluita vastaan. Sopimuksia on 21 kappaletta, ja ne on tehty kalenterivuosille 2020, 2021 ja 2022.

Kärkulla-kuntayhtymällä on yksi suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus, jolla muutetaan pitkäaikaisen lainan vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus on voimassa vuoteen 2021 asti.

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

Ympäristötilinpito Vantaalla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolausituksen kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävän kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2019 Vantaalla ympäristötuottoja oli noin 924 300 euroa. Eniten tuottoja tuli tilakeskuksen energiatehokkuustoimista, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä öljyntorjuntarahaston avustuksesta maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristökulut vuonna 2019 olivat yhteensä 27,5 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat 525 900 euroa, joista valtaosa käytettiin ilmaston- ja luonnonsuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ulkoilmansuojelu	7	10	1 225	1 104	35	80
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	847	669	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	2 775	4 106	25	25
Maaperän ja pohjaveden suojelu	1	2	216	2 025	0	189
Melun ja tärinän torjunta	0	0	34	3	50	165
Luonnonsuojelu ja maisemanhoito	0	0	32	78	52	204
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	118	118	1 586	1 565	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	0	16 400	16 625	100	100
Ilmastonsuojelu	799	799	1 535	1 301	264	264
Ympäristötoiminta yhteensä	924	929	24 650	27 477	526	1 027
Verot, Investointien poistot	0	0	2 851	2 324	0	0
Kaikki yhteensä	924	929	27 501	29 801	526	1 027

Ympäristötaloudelliset tunnusluvut

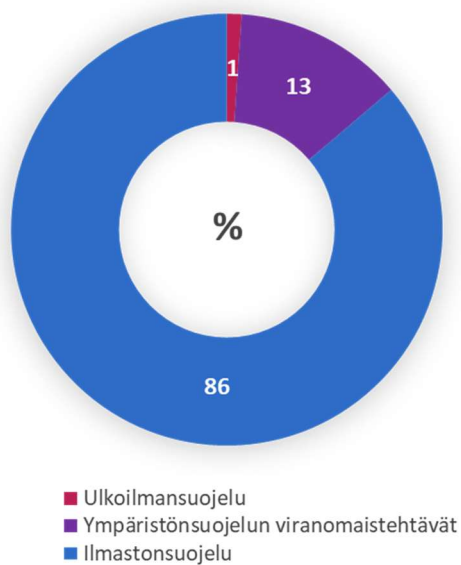
Ympäristötaloudelliset tunnusluvut		
	2019	2018
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,4 %	0,4 %
Ympäristötuotot / asukas	4,0 €	4,1 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	1,6 %	1,9 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	105,4 €	120,4 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	0,3 %	0,8 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	2,2 €	4,5 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöllä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2019 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat noin 924 300 euroa. Ne olivat 0,4 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 4,0 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

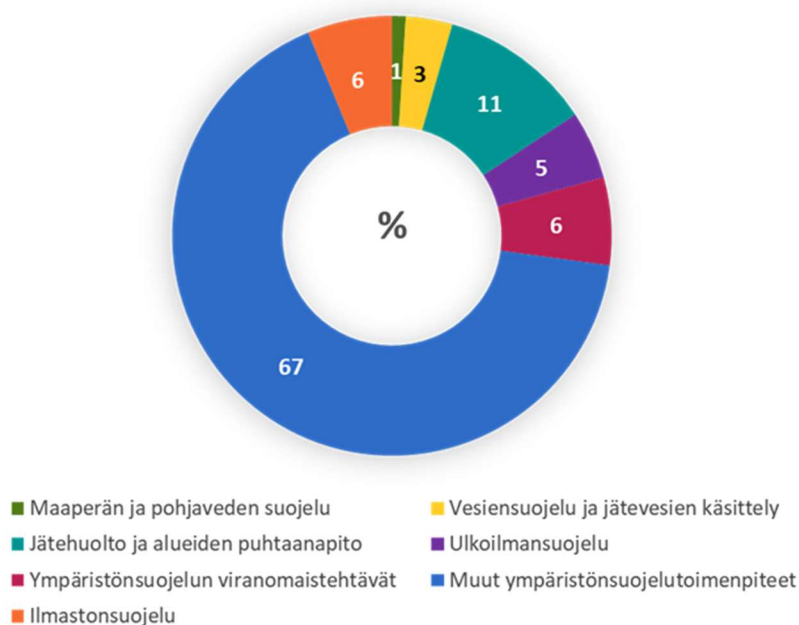
Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vantaalla valtaosa kaikkiaan 27,5 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmästä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet. Jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon kulut olivat 2,8 miljoonaa euroa, ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osuus oli 1,6 miljoonaa euroa ja ulkoilman suojeluun käytettiin 1,2 miljoonaa euroa. Ympäristökulut olivat 1,6 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 105,4 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

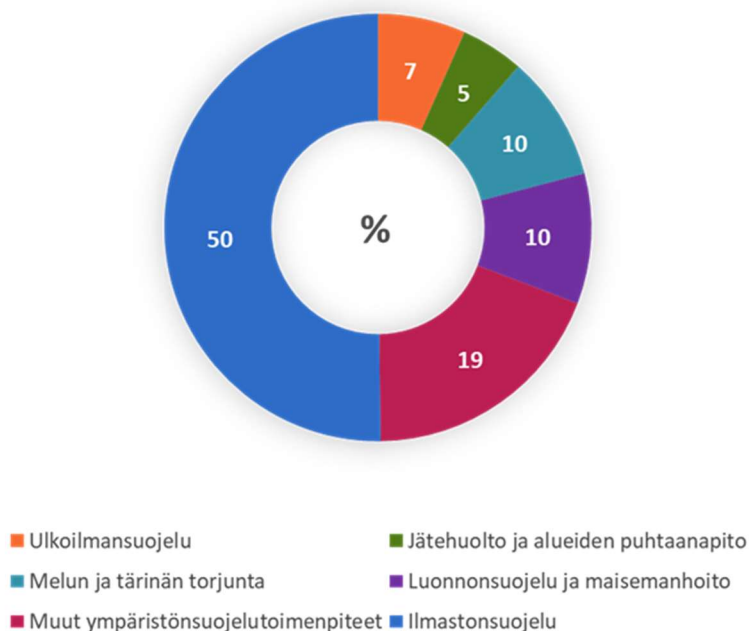

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestäväen käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 525 900 eurolla. Eniten, 264 000 euroa, investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin. Ne olivat 0,3 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 2,2 eurolla asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

Ulkoilman suojele

Kuntatekniikan keskus sai tuloja pölynsidontatöistä yksityistiekuntien teillä 6 600 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2019 ei ollut.

Vuoden 2019 ulkoilman suojelun kulut tulivat lähes kaikki kuntatekniikan keskuksen katujen kevätharjauksen ja pölynsidontan henkilöstökuluista, palveluiden ostoista sekä aineista ja tarvikkeista. Yhteensä niiden osuus oli 1,2 miljoona euroa. Tilakeskuksella vastaavia kuluja vuonna 2019 oli 46 000 euroa.

Kuntatekniikan keskus investoi harjakoneiden ja pesulaitteiden hankintaan 35 000 euroa.

Muita investointeja ulkoilmansuojeluun vuonna 2019 ei ollut.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2019 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn 846 590 euron kuluista koostui palveluiden ostosta tilakeskuksessa vuonna 2019. Sivistystoimen toimialan kulut olivat 25 987 euroa, joka koostui pääasiassa jätevesi- ja liete-maksuista sekä vesinäytteiden laboratoriomaksuista.

Investointeja vesiensuojeluun ei vuonna 2019 ollut.

Jätehuolto ja roskaantumisen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2019.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2019 yhteensä 2,7 miljoonaa euroa, josta kuntatekniikan keskuksen osuus oli vajaa 1,2 miljoonaa euroa. Kuntatekniikan keskuksen suuri kuluerä koostui ympäristön siivoamisen ja töhryjen poistoon liittyvistä kuluista kuten edellisenäkin vuonna. Tilakeskuksella oli jätehuollon kustannuksia 795 014 euroa. Sivistystoimen toimialalta kului jätehuoltoon 86 047 euroa, jotka koostuivat vaarallisen jätteen käsittelystä ja tieto- ja lavapalveluiden ostosta. Sosiaali- ja terveystoimessa vastaavat luvut olivat 119 277 euroa.

Tilakeskus investoi jätehuoltoon ja alueiden puhtaanapitoon 25 060 euroa.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Vuonna 2019 maaperän ja pohjaveden suojelusta saadut tuotot 1 146 euroa muodostuivat pelastuslaitoksen saamista Öljynsuojarahaston avustuksista.

Maaperän ja pohjaveden suojelun 216 225 euron kuluista suurin osa, 130 813 euroa, muodostui kiinteistöt ja asumisen yksikön maaperän puhdistustoimista sekä henkilöstökuluista ja konsulttitöistä kuntatekniikan keskuksessa (24 147 euroa), pelastuslaitoksen menoista (61 265 euroa).

Melun ja värinän torjunta

Melun ja värinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2019.

Melun ja värinän torjunnasta aiheutuneet kulut, 33 507 euroa, muodostuivat vuonna 2019 kuntatekniikan keskuksessa meluselvityksistä.

Tilakeskus investoi melun- ja värinäntorjuntaan 50 000 euroa.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Tuloja ei ollut luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta vuonna 2019.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut muodostivat vuonna 2019 pelastuslaitoksen kulut, yhteensä 32 400 euroa.

Vantaan kaupungin investoinnit luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun olivat 51 840 euroa, joilla kuntatekniikan keskus suunnitteli ja rakensi reittejä Tammiston ja Pyymosanlehdon luonnonsuojelualueille.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä lähes 117 668 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 1,6 miljoonaa euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2019.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Ryhmään Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet luetaan muun muassa ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökulut. Kaikilla toimialoilla ympäristöjohtamisen kehittäminen, ympäristöohjelmien tekeminen ja ekotukitoiminta aiheuttivat henkilöstökuluja aikaisempaa enemmän.

Muista ympäristönsuojelutoimista ei saatu tuloja vuonna 2019.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista 16,4 miljoonan euron kuluista suurin osa on sivistystoimen toimialan menoja (14,0 milj. euroa).

Rakennusvalvonnan kulut olivat 33 174 euroa. Kulut koostuivat maalämpöpumppujen luvituksesta ja energi-aneuvonnasta.

Kehittämishankkeet toivat elinkeinopalveluille vuonna 2019 kuluja yhteensä 87 652 euroa.

Tilakeskus investoi muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin kaikkiaan 100 000 euroa.

Ilmaston suojele

Energiatehokkuussopimuksen toimeenpano ja e-hankkeeseen liittyvät palvelunostot aiheuttivat vuonna 2019 tilakeskukselle kuluja 798 882 euroa. Säästönä saatiin saman verran tuloja.

Vuonna 2019 tilakeskus investoi aurinkopaneeleihin ja ikkunan tiivistyksiin, uusi lämmönjakokeskuksia energiatehokkaammiksi ja teki perusparannuksia energiatehokkuuden edistämiseksi yhteensä 264 000 euron edestä.

Kuluja ilmaston suojelusta kertyi reilu 1,5 miljoonaa euroa. Se koostui ESCO-hankkeiden energiatehokkuustoi-
mien lisäksi eri toimialojen ympäristöryhmien työstä esimerkiksi kehittämishankkeissa

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vantaan kaupunki maksoi vuonna 2019 ympäristöperusteisia veroja yhteensä 2,8 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Yleishallinto	5	6
Kaupunginjohtajan toimiala	183	173
Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala	903	951
Sosiaali- ja terveystoimi	3 160	3 119
Sivistystoimi	6 014	5 924
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö	622	631
Yhteensä	10 887	10 804

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaisten sekä työllistetyt. Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Henkilöstökulut		
1 000 €	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	508 476	483 502
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	3 879	4 206
Henkilöstökulut yhteensä	512 355	487 708

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2019	2018
Kansallinen kokoomus Vantaa	82	72
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	16	14
Perussuomalaiset	16	16
Vantaan siniset ry	4	4
Perussuomalaiset Uusimaa	2	0
Suomen Kristillisdemokraatit	14	10
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	3	2
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	120	104
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	12	11
Vihreä liitto Vantaa	72	59
Vihreä Uusimaa ry	1	0
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	39	32
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	381	326

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	2019	2018
Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	74	80
Muut palkkiot	19	12
Palkkiot yhteensä	93	91

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin (tytäryhtiöt/ osakkuusyhtiöt) kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Liiketoimi on varovaisuusperiaatetta noudattaen pidetty oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tarpeellisenä esittää, kun liiketoimen arvo on vähintään miljoona euroa (alv 0 %). Tietoja yksittäisistä liiketoimista on tarpeen mukaan yhdistelty, jotta kokonaisuuteen liittyvä oikea ja riittävä kuva on välitetty.

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n (entinen VAV Asunnot Oy) koko osakekannan. VAV Yhtymä -konsernissa on tällä hetkellä tytäryhtiöinä VAV Palvelukodit Oy ja VAV Asunnot Oy, johon siirrettiin liiketoimintasiirrolla käyttö- ja luovutusrajoitusten alaiset asuinkiinteistöt käsittävä liiketoiminta. Tilivuoden 2019 aikana kaupunki on vuokrannut VAV Palvelukodit Oy:n asuntoja ja palvelutiloja erillisillä vuokrasopimuksilla yhteensä 4 524 135,80 euron (alv 0 %) arvosta. VAV Asunnot Oy ja VAV Yhtymä Oy ovat perineet vuonna 2019 eri vuokrasopimusten perusteella kaupungilta 2 675 799,19 euroa. Kaupunki on ostanut asukasvalintaa ja asumisneuvontaa VAV Asunnot Oy:ltä ja VAV Yhtymä Oy:ltä 70 107,78 euron arvosta. Perityt vuokrat on määritetty omakustannusperiaatteella ARA-ehtojen mukaisesti. Asumisneuvonnan myynti sisältää kaupungin osuuden VAV:n asumisneuvonnan kuluista

- Kaupunginhallitus 22.10.2018 päätti (§ 24) allekirjoittaa VAV Asunnot Oy:n kanssa maankäyttösopimuksen, kunnallisteknisen rakentamissopimuksen ja esisopimuksen määräalojen vaihdosta. Yhtiö maksoi osana kokonaisuutta kaupungille MRL 91 a §:n mukaisena yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvauksena yhteensä 1 048 628 euroa. Maankäyttösopimuksessa ja muissa järjestelyyn liittyvissä sopimuksissa on noudatettu Vantaan kaupungin yleisesti soveltamia ehtoja.
- Kaupunginvaltuusto 24.9.2018 päätti (§ 6), että kaupungin VAV Asunnot Oy:n (nyk. VAV Yhtymä Oy, y-tunnus 0640915-7) lainojen vakuudeksi myöntämät, päätöksessä yksilöidyt, omavelkaiset takaukset siirretään VAV Ara-asunnot Oy:lle (nyk. VAV Asunnot Oy, y-tunnus 2903526-6) liiketoimintasiirrossa siirtyvien normaaliehtoisten rahalaitoslainojen vakuutena. Kaupunginvaltuusto päätti periä VAV Ara-asunnot Oy:ltä vuosittain 0,5 %:n takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jokaisen vuoden 1. päivänä jäljellä olevasta pääomasta, ja vaatia VAV Asunnot Oy:tä allekirjoittamaan VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti VAV Asunnot Oy:n omistuksessa tulee olla 100 % VAV Ara-asunnot Oy:n osakkeista ja äänioikeudesta koko takausvastuun ajan.

- Kaupunginhallitus 17.9.2018 päätti (§ 15) samaan järjestelyyn liittyen siirtää vastaavasti asuntolainakiinteistö ja rakentamisrahastosta myönnettyt päätöksessä yksilöidyt lainat siten, että lainat siirtyvät osana sitä liiketoimintaa, johon ne kohdistuvat. Kaupunginhallitus päätti edellyttää lainojen siirrolle, että VAV Asunnot Oy (VAV Yhtymä Oy) allekirjoittaa VAV Ara-asunnot Oy:n (VAV Asunnot Oy:n) osakkeiden omistusta koskevan kovenantin, jonka mukaisesti emon omistuksessa tulee olla 100 % tytäryhtiön osakkeista ja äänioikeudesta koko laina-ajan.

VAV Asunnot Oy:lle annetut lainat, 31.12.2019 pääomaltaan yhteensä 30 751 364,41 euroa, on myönnetty yhtiön harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. Kyse ei ole sellaisesta taloudellisesta toiminnasta, joka vääristäisi taikka uhkasi vääristää kilpailua tai joka vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Lainat ovat siirtyneet entisine ehtoineen ja yhdessä niiden luovutus- ja käyttörajoitusten alaisten kiinteistöjen kanssa, joihin ne kohdistuvat siten kuin ARA edellyttää. Lainoihin ei sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä. Lainat ovat oman pääoman ehtoisia tertiäärilainoja, joiden kulloisestakin pääomasta yhtiö maksaa kaupungille 4 %:n korkoa.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2019 aikana kaikkiaan 22 805 918,15 euroa pääasiassa vuokrina. Vuonna 2015 on tarkistettu, että yhtiön ja kaupungin väliset vuokrasopimukset ovat markkinaehtoisia.

- Tekninen lautakunta 24.3.2015 päätti (§ 14) vuokrata ns. liikuntalaitoskiinteistöt yhtiöltä. Vuokra-aika on 1.1.2015–31.12.2024, minkä jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana 12 kuukauden irtisanomisajalla.
- Tekninen lautakunta 30.1.2018 päätti (§ 8) hyväksyä laajennukset kaupungin ja VTK Kiinteistöt Oy:n väliseen liikuntakiinteistöjä koskevaan vuokrasopimukseen.
- Tekninen lautakunta 20.3.2018 päätti (§ 14) allekirjoittaa Ylästön koulun laajennusta ja muutosta koskevan vuokrasopimuksen. Vuokra-aika on 1.8.2019–31.7.2039.
- Tekninen lautakunta 6.11.2018 päätti (§ 15) hyväksyä muutoksia VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa tehtäviin vuokrasopimuksiin.
- Tekninen lautakunta 2.4.2019 päätti (§ 15) hyväksyä muutoksen VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa tehtävään vuokrasopimukseen siten, että vuokra-aika alkaa 1.1.2018 ja päättyy 31.12.2032, minkä jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassaolevana 12 kuukauden irtisanomisajalla.

VTK Kiinteistöt Oy:lle ja sen kokonaan omistamille tytäryhtiöille kaupunki on myöntänyt asuntolainarahastosta lainaa seuraavasti:

- VTK Kiinteistöt Oy (ent. Kivistön Pysäköinti Oy, sulautunut VTK Kiinteistöt Oy:öön 30.6.2018), lainaa jäljellä 2 000 000 euroa per 31.12.2019. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapäätösmäärästä. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

A-Tulkkaus Oy

Kaupunki omistaa A-Tulkkaus Oy:n osakekannasta 99,6 %. Kaupunki on päättänyt toiminnan yhtiöittämisen yhteydessä yhtiön kanssa solmittavasta palvelusopimuksesta (Kaupunginhallitus 6.10.2014 § 15), joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 30.9.2018 asti. Sopimusta on jatkettu toistaiseksi voimassaolevana, yhden kuukauden irtisanomisajalla. Sopimuksen nojalla kaupunki on tilivuoden 2019 aikana ostanut yhtiöltä tämän toimialan mukaisia tulkkaus- ja käännöspalveluja 2 151 761,73 eurolla.

Yhtiö on sen omistavien julkisten hankintayksiköiden hankintalaissa tarkoitettu sidosyksikkö, mistä johtuu vaatimus toimia *määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden etujen mukaisesti*. Yhtiö toimii kannattavasti eikä sen soveltamia kaupallisia ehtoja voida pitää epätavanomaisina.

Kaunialan Sairaala Oy

Kaupunki omistaa Kaunialan Sairaala Oy:n koko osakekannan. Kaupunki omisti 31.12.2018 osakekannasta 45 %, ja hankki vuoden 2019 aikana omistukseensa vaiheittain yhtiön koko osakekannan.

Osana vuonna 2006 toteutettuja järjestelyjä Vantaan kaupunki osti Kaunialan sairaalan kiinteistön rakennuksiin Sotainvalidien Veljesliitto ry:ltä. Sairaaloiminnasta vastaava Kaunialan Sairaala Oy on kiinteistöllä kaupungin vuokralaisena. Kaupunginhallitus päätti 8.2.2016 § 8 hyväksyä sairaalayhtiölle pysyväisluonteisen vuotuisen vuokrahuojennuksen 250 000 euroa 1.1.2015 alkaen johtuen vanhan päärakennuksen soveltumattomuudesta tuotantokäyttöön. Kaupunginhallitus päätti 10.2.2020 myöntää Kaunialan sairaala Oy:lle 65 000 euron vuokranhyvityksen, joka kohdentuu vuoden 2019 vuokraan. Yhtiö maksoi kiinteistöstä vuokraa 15.12.2006 allekirjoitetun sopimuksen ja myöhempien tarkistusten perustella tilivuoden 2019 aikana kaikkiaan 1 062 883,70 euroa.

Kaupunki on ostanut yhtiöltä terveys- ja sosiaalipalveluita tilivuoden 2019 aikana yhteensä 14 578 684,80 eurolla. Vantaan kaupungille tuotettujen kuntoutuspalveluiden määrä on kasvanut merkittävästi sekä tehostetun asuinpalvelun laajentaminen on käynnistetty. Ostot perustuvat Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin väliseen 15.12.2006 allekirjoitettuun sopimukseen.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2019 kaupungille sähköä 3,7 milj. euron arvosta ja kaukolämpöä 6,7 milj. euron arvosta. Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2019 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 5,9 milj. euroa.

Sopimusten arvot ovat markkinaehtoisia.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistöhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita. Yhtiön laskutus kaupungille on tilivuoden 2019 aikana ollut 48,1 milj. euroa, joka jakautuu ateriapalveluihin 21,6 milj. euroa, puhtauspalveluihin 13,3 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 13,2 milj. euroa.

- Tekninen lautakunta 19.5.2015 päätti (§ 28) hyväksyä kiinteistön hoito- ja kunnossapitopalvelua, tukipalveluja sekä ulkoalueiden hoitoa koskevan kiinteistöhoitosopimuksen, joka on ehtonsa mukaisesti voimassa 31.12.2020 asti.

- Hankintajohtaja on erillisillä päätöksillään päättänyt hallintosäännön 4 luvun 8 §:n 6. ja 7. kohtien mukaisen hankintatoimivaltansa nojalla kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden hankinnoista sekä kaupungin aula- ja vartiointipalveluiden hankinnoista.

Oy Apotti Ab

Kaupunki omistaa Oy Apotti Ab:n osakkeista alle 13 %. Yhtiö tuottaa toimialansa mukaisesti omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omakustannushintaan. Yhtiö on voittoa tavoittelematon in house -yhtiö. Yhtiön mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen eikä osinkoa jaeta.

Yhtiö on veloittanut kaupungilta vuoden 2019 aikana 8,8 milj. euroa, jotka perustuvat osakassopimukseen. Summasta 0,3 milj. euroa on Vantaan osuus yhtiön toimintakuluista ja 1,8 milj. euroa yhtiön poistoista. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannonaikaisia kustannuksia on laskutettu 5,7 milj. euroa. Lisäksi Vantaa on tehnyt 0,9 milj. euron arvoisen sijoituksen Oy Apotti Ab:n vapaan oman pääoman rahastoon.

- Kaupunginvaltuusto 14.12.2015 päätti (§ 8) myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 28 milj. euron määräisen Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä n. 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka. Vantaan kaupungin omavelkainen takaus ei ehtojensa mukaisesti koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/ järjestelyistä. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että Vantaan kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu. Kaupunginvaltuusto edellytti, että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainituissa olosuhteissa (omistuspohjan tai toiminnan muutokset) periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja että Oy Apotti AB:lle myönnettävä omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat.
- Kaupunginhallitus 13.8.2018 päätti (§ 15) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (5 715 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostaman 45 000 000 euron suuruista lainaa.
- Kaupunginhallitus 17.12.2018 päätti (§ 19) allekirjoittaa omavelkaisen takauksen vakuudeksi 12,70 %:n (8 890 000 euron) osuudelle Oy Apotti Ab:n Kuntarahoitus Oyj:ltä nostaman 70 000 000 euron suuruista lainaa. Tämä takaussitoumus korvasi vuonna 2016 allekirjoitetun takauksen (13 % eli 9 100 000 euron osuus 70 000 000 euron lainaan).
- Kaupunginvaltuusto 11.11.2019 päätti (§ 3) myöntää Oy Apotti Ab:lle enintään 6 799 000 euron suuruisen kaupungin omavelkainen takaus asiakas- ja potilastietojärjestelmän jatkokehitystä varten yhtiön nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka. Vantaan kaupungin omavelkaisen takauksen kokonaismäärä ei ehtojensa mukaan koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista

osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä. Kaupunginvaltuusto päätti lisäksi, että Vantaan kaupunki pidättää oikeuden vaatia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilas-tietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu. Kaupunginvaltuusto edellytti, että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan edellä mainituissa olosuhteissa (omistuspohjan tai toiminnan muutokset) periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja että Oy Apotti AB:lle myönnettävä omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat.

Vantaan Työterveys Oy

Vantaan Työterveys Oy on Vantaan kaupungin kokonaan omistama yhtiö. Vantaan Työterveys liikelaitoksen liiketoiminta on siirtynyt Vantaan Työterveys Oy:lle 1.8.2019 liikkeenluovutuksella.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen palvelusopimus kaupungin kanssa on siirretty Vantaan Työterveys Oy:lle. Sopimus on ollut voimassa yhtiön ja kaupungin välillä 1.8.2019–31.12.2019. Yhtiö on laskuttanut Vantaan kaupunkia työterveyspalveluiden tuottamisesta vuonna 2019 yhteensä 1 111 736,36 euroa.

Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkot

Vantaan kaupunki omistaa Kiinteistö Oy Ulrikanpuiston päiväkodin koko osakekannan. Kaupunki osti yhtiön osakekannan kokonaisuudessaan 3.7.2019 Asuntosäätiön Asunnot Oy:ltä.

Vantaan kaupunginhallitus päätti 23.9.2019 (§ 16) myöntää Kiinteistö Oy Ulrikanpuistolle Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta enintään 2,5 milj. euron suuruisen lainan. Rahastosta myönnettävän lainan laina-aika on 5 vuotta ja lainan korko on 6 kuukauden euribor-korko marginaalilla korjattuna. Laina on kertalyhenteinen ja se voidaan maksaa ennaikaisesti pois kuluitta. Lainan vakuutena on maanvuokraoikeuteen kohdistuva panttikirja.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen tilinpäätös

5.1.1 Toimintakertomus

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ehkäisee onnettomuuksia laatimalla riskinarvioita, toteuttamalla turvallisuusviestintää, antamalla asiantuntijapalveluita, tekemällä tarkastuksia ja valvontaa, laatimalla suunnitelmia sekä varautumalla. Pelastuslaitos tuottaa turvallisuutta ylläpitämällä toimintavalmiutta ja suorittamalla pelastus- ja ensihoitotehtäviä sekä varoittamalla, rajoittamalla, suojaamalla, evakuoimalla ja varautumalla. Turvallisuutta tuotetaan ja ylläpidetään yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten, alueen kuntien, järjestöjen, yritysten sekä kuntalaisten kanssa.

Pelastustoimen alue muodostuu Hyvinkään, Järvenpään, Keravan ja Vantaan kaupungeista sekä Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen liikelaitoksen hallinto järjestetään Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksen. Kaupungin organisaatiossa Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kuului konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan. Liikelaitoksella on johtokunta, johon kuuluu 15 henkeä.

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Pelastuslaitoksella on yhteistoimintasopimukset ensihoidon toteuttamisesta Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa. Tulevaisuuden maakunta ja SOTE -ratkaisu vaikuttaa todennäköisesti myös ensihoidon järjestämiseen.

Pelastustoimi oli siirtymässä maakunnille Juha Sipilän hallituksen esityksen mukaan. Maan hallitus erosi kuitenkin maaliskuussa 2019 ja valmistelu keskeytettiin. Uusi hallitus linjasi kesäkuussa, että SOTE ja pelastustoimi siirtyy maakuntien vastuulle. Uudenmaan alueella tehtiin erillisselvitys ja selvityshenkilö Kari Nenonen jätti raportin joulukuussa. Lausuntoaika erillisselvitykseen päättyi helmikuun lopulla. Pelastustoimi siirtynee perustettaville maakunnille. Pelastustoimen ja Uudenmaan yhteistyön valmistelutyö vie merkittävän osan pelastuslaitoksen voimavaroista vuosina 2020-2021, mikäli maakunta toteutuu.

Pelastuslaitos on kehittänyt toimintaansa vuoden 2019 aikana kehittämishankkeen muodossa. Pelastuslaitos siirtyy vähitellen prosessimaiseen organisaatioon, jonka perusta on yhdessä tekeminen. Myös esimiestyöhön kiinnitetään huomiota ja siihen liittyen uusi hallinnollinen organisaatio alkoi 20.1.2020. Myös Vantaan kaupungin organisaatio muuttui vuoden 2020 alussa. Pelastuslaitos on kehittänyt viestintäänsä laatimalla viestinnän ohjeistuksia, järjestämällä henkilöstölleen koulutusta, tehostamalla sisäistä viestintäänsä sekä lisäämällä sosiaalisen median hyödyntämistä.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitosta johtaa johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuului alkuvuonna pelastusjohtaja, pelastuspäällikkö, riskienhallintapäällikkö ja turvallisuusviestintäpäällikkö sekä talouspäällikkö, jonka palvelut ostetaan Vantaan kaupungilta. Johtoryhmän kokoonpano muuttui syksyn 2019 aikana, kun johtoryhmään lisättiin ydinprosessien valmistelusta vastaavat henkilöt. Hallinnon tehtävät on pystytty jakamaan johtoryhmän ja muun henkilökunnan kesken ja yhteistyö talouspalvelukeskuksen kanssa on sujunut erittäin hyvin.

Liikelaitoksen talous ja talousarvion toteutuminen

Pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymä talousarvio on tehty kahdelle eri toiminnalle, pelastustoimelle ja ensihoidolle.

Tuloslaskelman talousarviovertailu

Talousarviossa Vantaan valtuuston asettamana talousarvion sitovana tavoitteena oli liikeylijäämä 0 euroa. Tavoite saavutettiin liikeylijäämällä 332 616,56 euroa. Tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjausten jälkeen 676 104,09 euroa.

Pelastustoimen osalta liikevaihto oli 28,4 milj. euroa (27,7 milj. euroa vuonna 2018). Liikevaihto ylittyi 0,2 milj. euroa, joka johtui kuntien korottamien vuokrien ns. läpilaskutuksesta. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,3 milj. euroa (0,2 milj. euroa vuonna 2018). Toimintakulut olivat 27,1 milj. euroa (26,1 milj. euroa vuonna 2018). Tästä materiaali- ja palveluostojen oli 4,4 milj. euroa (4,3 milj. euroa vuonna 2018), henkilöstökuluja 17,8 milj. euroa (17,3 milj. euroa vuonna 2018) ja liiketoiminnan muita kuluja 4,9 milj. euroa (4,6 milj. euroa vuonna 2018). Toimintakulut ylittivät talousarvion 0,3 milj. euroa. Pelastustoimen liikeylijäämä oli 372 699,63 euroa.

Ensihoidon osalta talousarvio toteutui. Liikevaihto oli 10,3 milj. euroa (9,9 milj. euroa vuonna 2018). Ensihoidossa kuljetustuloja kertyi tilikaudella 3,6 milj. euroa. Hyvinkään sairaanhoitoalueelle palautetaan tuloja yhteistoimintasopimuksen mukaisesti, arvion mukaan 1,9 milj. euroa (2,1 milj. euroa vuonna 2018). HYKS Peijaksen sairaanhoitoalueen osalta tulokertymä oli 1,7 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2018). Ensihoidon toimintakulut olivat 10,3 milj. euroa (9,9 milj. euroa vuonna 2018). Materiaalien- ja palveluiden osuus oli 1,0 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2018), henkilöstökulujen 8,3 milj. euroa (8,1 milj. euroa vuonna 2018) ja liiketoiminnan muiden kulujen 1,0 milj. euroa (0,8 milj. euroa vuonna 2018).

Rahoitusosan talousarviovertailu

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli -441 134 euroa. Tilikauden rahavarojen muutos 1 332 093 euroa nostaa rahavarojen määrän 3 808 726 euroon.

Investointiosan talousarviovertailu

Investointien sitova tavoite toteutui. Investointeihin kului 2 295 013 euroa. Nettoinvestoinnit rahoitusosuuksien 248 000 euroa ja autojen myynnistä kertyneiden luovutusvoittojen 21 185 euroa jälkeen olivat 2 025 828 euroa.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2019 lopussa oli 495, joista määräaikaisia 72. Henkilöstön määrä kasvoi 10 henkilöllä vuoteen 2018 verrattuna. Henkilöstökulut olivat vuonna 2019 yhteensä 26 069 159 euroa.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Pelastuslaitoksen tavoitteiden toteutumista, varojen käyttöä ja tuloksellisuutta valvotaan säännöllisellä raportoinnilla. Vantaan kaupungille ja muille kunnille raportoidaan osavuositarkastuksien yhteydessä. Tulosityksiköiden ja toimistojen tuloksia seurataan osavuositarkastuksien yhteydessä Henkilökohtaisten tavoitteiden ja tuloksellisuuden valvontaa suoritetaan pääosin kehityskeskusteluissa.

Pelastuslaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2019 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, muu vaatimus tai oikeusseuraamus. Valvontatoimintaan on kohdistunut normaalina pidettäviä hallintovalituksia.

Ensihoitopalvelua tehtiin Hyvinkään sairaanhoitoalueen ja HYKS-Peijas alueen kanssa solmittujen yhteistoimintasopimusten mukaisesti.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvon alennuksia.

Pelastuslaitos on vuokralla kuntien, yksityisten tai kiinteistöosaakeyhtiöiden omistamissa kiinteistöissä.

Pelastuslaitoksen sisäisten riskien tunnistaminen on tehty pelastuslaitoksen oman valmiussuunnitelman yhteydessä, riskienhallinnan kartoituksessa sekä Vantaan kaupungin ohjeistuksen mukaisesti. Niissä on otettu huomioon sekä ulkoiset että sisäiset pelastuslaitoksen palvelukykyä uhkaavat riskit.

Riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa on ohjeistettu pelastuslaitoksen toimintasäännössä. Palveluihin liittyvää riskienhallintaa kehitetään osana valtakunnallista pelastustoimen riskienhallintaa. Toimintasääntöä täsmennetään pelastusjohtajan päätöksillä hankinta- ja tilausoikeuksista sekä tarvittavalla ohjeistuksella.

Työturvallisuuteen liittyvät riskienhallinta on toteutettu työturvallisuuslain edellyttämällä tavalla käyttämällä pelastuslaitosten yhteistä PERA-ohjelmaa ja ensihoidossa lisäksi sairaanhoitopiirin ylläpitämää ohjelmaa.

Tietoturvassa ja tietosuojassa noudatetaan Vantaan kaupungin ohjeistusta sekä sisäministeriön turvallisuusverkon vaatimuksia.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen ylijäämä ennen varauksia on 334 274,88 euroa. Tilikaudelle poistoeron vähennykseksi kirjataan investointivaraukselle hankittuihin pysyviin vastaaviin kohdistuneet poistot 341 829,21 euroa.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 676 104,09 euroa siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

5.1.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1 000 €	Pelastus			Ensihoito Hyvinkää			Ensihoito HYKS Peijas		
	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	28 191	28 405	214	4 283	4 296	13	5 823	5 985	162
Liiketoiminnan muut tuotot	0	283	283	0	1	1	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	4 171 -	4 377 -	206	475 -	443	32	614 -	597	17
Henkilöstökulut	17 833 -	17 760	73	3 402 -	3 446 -	44	4 794 -	4 864 -	70
Poistot ja arvonalentumiset	1 457 -	1 250	207	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	4 729 -	4 929 -	200	406 -	444 -	38	415 -	529 -	114
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	373	373	0 -	35 -	35	0 -	5 -	5
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	374	374	0 -	35 -	35	0 -	5 -	5
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	342	342	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0	716	716	0 -	35 -	35	0 -	5 -	5

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	38 298	38 686	388
Liiketoiminnan muut tuotot	0	284	284
Materiaalit ja palvelut	- 5 260	- 5 416	- 156
Henkilöstökulut	- 26 030	- 26 069	- 40
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 457	- 1 250	207
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 551	- 5 902	- 351
Liikelylijäämä (-alijäämä)	0	333	333
Rahoitustuotot ja -kulut	0	2	2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	334	334
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	342	342
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	0	676	676

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	- 843	- 441	402
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	1773	1 773
Rahavarojen muutos	- 843	1 332	2 175

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama
Pelastus- ja sammutusyksiköt, muu ajoneuvokalusto	1960	2 272	- 312
Muu pelastus- ja huoltokalusto	100	23	77
Asemakalusto	100	0	100
Johtokeskukset	50	0	50
Väestönsuojelujärjestelmät	40	0	40
Tietojärjestelmät	50	0	50
Investoinnit yhteensä	2 300	2 295	5
Valtionosuudet ja luovutustulot	0	- 269	269
Investoinnit netto	2 300	2 026	274

5.1.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liikevaihto	38 686 378,29	37 580 732,23
Liiketoiminnan muut tuotot	284 106,95	181 130,60
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 2 010 846,80	- 1 947 446,05
Palvelujen ostot	- 3 405 617,31	- 3 306 737,46
	- 5 416 464,11	- 5 254 183,51
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 20 982 258,96	- 20 200 970,75
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 4 255 641,52	- 4 320 870,21
Muut henkilösivukulut	- 831 258,84	- 888 248,79
	- 26 069 159,32	- 25 410 089,75
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 250 418,81	- 1 151 690,79
Liiketoiminnan muut kulut	- 5 901 826,44	- 5 431 031,04
Liikelylijäämä (-alijäämä)	332 616,56	514 867,74
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	1 953,83	2 162,72
Muut rahoituskulut	- 295,51	- 112,63
	1 658,32	2 050,09
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	334 274,88	516 917,83
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	341 829,21	356 044,39
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	676 104,09	872 962,22

Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,3	7,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,3	7,0
Voitto, %	0,9	1,4

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta			
Liikelyijäämä (-alijäämä)		332 616,56	514 867,74
Poistot ja arvonalentumiset		1 250 418,81	1 151 690,79
Rahoitustuotot ja -kulut		1 658,32	2 050,09
Tulorahoituksen korjauserät	-	176 801,73	163 670,73
		1 407 891,96	1 504 937,89
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	2 295 013,09	1 590 403,18
Rahoitusosuudet investointimenoihin		248 000,00	12 434,00
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot		197 987,09	164 312,87
	-	1 849 026,00	1 413 656,31
Toiminnan ja investointien rahavirta	-	441 134,04	91 281,58
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta		402 519,46	378 810,93
Saamisten muutos muilta		513 574,86	103 697,38
Korottomien velkojen muutos kunnalta		4 061,98	1 978,43
Korottomien velkojen muutos muilta		853 070,85	392 943,27
Rahoituksen rahavirta		1 773 227,15	873 473,15
Rahavarojen muutos		1 332 093,11	964 754,73
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		3 808 725,98	2 476 632,87
Rahavarat 1.1.		2 476 632,87	1 511 878,14
		1 332 093,11	964 754,73
Rahoituslaskelman tunnusluvut		2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €		2 038 696	3 396 353
Investointien tulorahoitus, %		77,4	105,7
Kassan riittävyys, pv		35,0	24,0
Quick ratio		1,1	1,2
Current ratio		1,1	1,2

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen tase	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	7 178 965,46	6 403 556,54
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	6 977 011,33	6 157 451,54
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	201 954,13	246 105,00
	<u>7 178 965,46</u>	<u>6 403 556,54</u>
Vaihtuvat vastaavat	8 843 983,12	8 427 984,33
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 625 665,42	2 140 170,72
Saamiset kunnalta	3 408 016,29	3 810 535,75
Muut saamiset	656,39	0,00
Siirtosaamiset	919,04	644,99
	<u>5 035 257,14</u>	<u>5 951 351,46</u>
Rahat ja pankkisaamiset	3 808 725,98	2 476 632,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 022 948,58	14 831 540,87
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	6 066 922,56	5 390 818,47
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	5 390 818,47	4 517 856,25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	676 104,09	872 962,22
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	1 895 549,83	2 237 379,04
Poistoero	1 895 549,83	2 237 379,04
Vieras pääoma	8 060 476,19	7 203 343,36
Lyhytaikainen		
Ostovelat	2 686 791,22	2 058 226,69
Korottomat velat kunnalta	5 133,65	1 071,67
Muut velat	938 269,89	985 557,35
Siirtovelat	4 430 281,43	4 158 487,65
	<u>8 060 476,19</u>	<u>7 203 343,36</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 022 948,58	14 831 540,87
Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuus, %	49,7	51,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	20,7	19,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	6 066,9	5 390,8

5.1.4 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2019	2018
Jäsenkuntien toimintaosuudet		
Pelastustoimi	27 364	26 629
Ensihoito	8 608	8 340
Myynti- ja maksutulot		
Pelastuspalvelut	400	411
Ensihoitopalvelut	1 663	1 583
Yhteistoimintakorvaukset	456	430
Turvallisuuspalvelut (tarkastus- ja valvonta)	195	186
Liiketoiminnan muut tuotot (sis. valtionosuudet)	284	181
Toimintatuotot yhteensä	38 970	37 762

Valtionosuuksien erittely		
1 000 €	2019	2018
Palosuojelurahasto	248	12
Valtionosuudet yhteensä	248	12

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet			
	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
ATK-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		
1 000 €	2019	2018
Muut toimintatuotot		
Irtaimen omaisuuden myyntivoitot	2	1
Myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	2	1

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	342	356
Poistoeron muutokset yhteensä	342	356

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**

Pysyvät vastaavat				
Aineelliset hyödykkeet				
1 000 €	Kuljetus- välineet	Muut koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 719	438	246	6 404
Lisäykset tilikauden aikana	1 901	0	394	2 295
Rahoitusosuudet tilikaudella	-56	0	-192	-248
Vähennykset tilikauden aikana	-21	0	0	-21
Siirrot erien välillä	246	0	-246	0
Tilikauden poisto	-1 021	-229	0	-1 250
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 768	209	202	7 179

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2019	2018
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 391	4 518
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 391	4 518
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	676	873
Oma pääoma yhteensä	6 067	5 391

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 896	2 237
Poistoero yhteensä	1 896	2 237

Vieras pääoma		
1 000 €	2019 Lyhytaikainen	2018 Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	5	7
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	638	878
Vieras pääoma yhteensä	643	885

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 336	4 022
Muut tilinpäätösjaksotukset	95	137
Siirtovelat yhteensä	4 430	4 159

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vuokravastuut		
1 000 €	2019	2018
Vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 578	2 578
Myöhemmin maksettavat	40 299	42 242
Vuokravastuut yhteensä	42 877	44 819
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	596	1 729
Myöhemmin maksettavat	603	3 196
Leasingvastuut yhteensä	1 199	4 925
Yhteensä	44 075	49 744

Vuokravastuut ilmoitettuu ilman arvonlisäveroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt		
1 000 €	2019	2018
Muut sopimukset		
Seuraavan tilikauden sopimuspalokuntasopimukset	1 128	1 128
Sopimusvastuut yhteensä	1 128	1 128

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

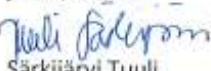
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Virka- ja työsuhteisia	423	426
Määräaikaisia	72	59
Yhteensä	495	485

Luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2019	2018
Keskustapuolue Uusimaa	0,2	0,2
Kokoomus Uusimaa	1,4	1,4
Perussuomalaiset Uusimaa	0,2	0,2
Suomen Sos.Dem. puolue Uusimaa	2,4	1,9
Vasemmistoliitto Uusimaa	0,0	0,1
Vihreä Uusimaa ry	0,7	0,5
Yhteensä	4,9	4,3

5.1.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 25.2.2020

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta

Miika Kostamo
puheenjohtaja, Vantaa
Nieminen Seppo
jäsen, Hyvinkää
Kauranen Erkki
jäsen, Kerava
Särkijärvi Tuuli
jäsen, Mäntsälä
Savolainen Timo
jäsen, Nurmijärvi
Ohvo-Harhakoski Mira
jäsen, Pornainen
Parkkima Jukka
jäsen, Tuusula
Landstedt Jyrki
pelastusjohtaja
Juha Nyberg
varapuheenjohtaja, Vantaa
Haapanen Kari
varajäsen, Järvenpää
Timonen Paavo
jäsen, Kerava
Toivonen Tero
jäsen, Mäntsälä
Lahdenperä Tuula
jäsen, Tuusula

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ 2020

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisöUlla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.2 Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilinpäätös

5.2.1 Toimintakertomus

Vantaan Työterveys liikelaitos oli Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallinen liikelaitos, jonka tehtävänä on ollut 31.7.2019 asti vastata työterveyshuoltolaissa, kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitettuista kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista työterveyshuollon palveluista Vantaan kaupungille, Vantaan, Helsingin, Espoon ja Kauniaisten yrityksille sekä merimiesterveydenhuollon palveluista Helsingin kaupungille. Espoo, Helsinki ja Kauniainen ovat eriyttäneet yritystyöterveyshuollon järjestämisvastuun muusta kunnan järjestämisvastuulla olevasta kansanterveystyöstä kansanterveyslain 5 §:n mahdollistamalla tavalla. Vantaan Työterveys liikelaitos on toiminut neljässä eri toimipisteessä pääkaupunkiseudulla. Liikelaitoksen toiminta ja henkilöstö siirtyivät yhtiöittämisen myötä Vantaan Työterveys Oy:lle 1.8.2019 alkaen. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019, että Vantaan Työterveys liikelaitos lakkautetaan 31.12.2019.

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli Vantaan Työterveys liikelaitokselle taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä vuosi. Liikelaitoksessa toteutettiin aikavälillä 1.1. – 31.7.2019 välillä noin 22 000 vastaanottokäyntiä. Tammi-kesäkuun välillä asiakasyritysten määrän muutos oli – 0,01 %.

Liikelaitoksen jo vuosien varrella vakiintunut sisäinen auditointi sai 2017 rinnalleen ulkoisen auditoinnin prosessin, kun liikelaitos sai arvostetun laatusertifikaatin 9001/2015 työterveyshuollon toiminnasta. Sekä sisäinen että ulkoinen auditointi on merkittävästi kehittänyt liikelaitoksen prosesseja ja osaamista laadunarvioinnista. Laatujärjestelmän sisäinen auditointi tehtiin huhti-toukokuun aikana ja ulkoinen auditointi kesäkuussa 2019. Sisäisessä auditoinnissa tavoitteena oli saada tietoa, miten neuvotteluprosessi työterveyshuollon sopimuksen aloituksessa ja sopimuksen siirtymisessä työterveyshoitajille toteutuu sekä havainnoida tarvittavat kehittämis-kohteet. Arvioinnin tuloksena oli kaksi lievää poikkeamaa, ei vakavia poikkeamia. Lisäksi nousi kehittämiskohteita, joita työryhmä lähti työstämään. Näiden kehittämiskohteiden työstäminen jatkui edelleen uudessa yhtiössä. Ulkoisessa auditoinnissa arvioitiin sähköistä Klinik-yhteydenottokanavaa ja Zylinc-monikanavaista puhelin- ja ajanvaraustoimintoa. Auditoinnissa ei todettu poikkeamia, muutamia kehittämiskohteita nostettiin.

Vuoden 2019 aikana yritysasiakkaat ovat saaneet laajemmin käyttöön Extranet-asiakasportaalin, jonka kautta yritysasiakkuuksien kanssa asiointi tapahtuu suojatusti. Extranet-portaalissa yritykset voivat itse päivittää uudet ja poistuneet työntekijät. Lisäksi portaalissa on mahdollista helposti säilyttää työterveyshuollon keskeisiä dokumentteja kuten toimintasuunnitelmia ja työpaikkaselvitysraportteja. Extranetin käyttöönotossa koettiin joitakin haasteita ja näiden osalta asiakasportaalin toimintoja ja prosesseja koettiin tarvetta vielä kehittää.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Vantaan Työterveys liikelaitos oli kuntalain mukaisesti syksyllä 2008 erillisellä päätöksellä perustettu kunnallinen liikelaitos. Liikelaitoksen hallinto järjestettiin Vantaan kaupungin hallintosäännön määräyksen. Kaupungin organisaatiossa Vantaan Työterveys liikelaitos kuului konsernihallinnon ja asukaspalveluiden toimialaan.

Liikelaitoksella oli johtokunta, johon kuului kuusi jäsentä ja jokaisella oli henkilökohtainen varajäsen. Liikelaitoksen johtokunta lakkautui yhdessä liikelaitoksen kanssa 31.12.2019.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnan jäseniä olivat:

Varsinaiset jäsenet:

Jarkko Koivuniemi, puheenjohtaja
Risto Hiltunen, varapuheenjohtaja
Sina Nordman
Teija Toivonen
Kirsi Mäkilaine
Tuukka Rämö

Varajäsenet:

Raimo Huvila
Sauli Heinonen
Eija Salmenkivi
Maarit Lehtonen
Marko Kosonen
Kristiina Rautio

Vantaan Työterveys liikelaitosta johti johtoryhmä. Liikelaitoksen johtoryhmään kuuluivat työterveysjohtaja, johtava työterveyslääkäri, kolme palvelupäällikköä sekä talouspäällikkö. Johtoryhmän puheenjohtajana toimi liikelaitoksen työterveysjohtaja.

Talousarvion toteutuminen

Liikelaitoksen talousarvio laadittiin koko vuodelle 2019. Liikelaitoksen talousarvion mukainen toiminnallinen tulos (kate 3) ylitettiin 176 153 eurolla.

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset; korkokulut kunnalle 10 455 euroa (korko 7 %) ja korvaus peruspääomasta 2 613 euroa (korko 7 %). Saamiset kunnalta olivat vuoden 2019 lopussa 3,2 milj. euroa. Tilikauden 2019 oman kunnan ulkopuolisesta työstä maksetaan tuloveroa 12 517,17 euroa voitollisen tuloksen takia. Pankkitilillä olevat varat olivat 1,0 milj. euroa.

Liikevaihto oli 1.1. – 31.7.2019 4,6 milj. euroa (7,9 milj. euroa 1.1. – 31.12.2018) ja liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,047 miljoonaa euroa (0,036 miljoonaa euroa vuonna 2018). Myynti alitti talousarvion 33 %:lla.

Toimintakulut olivat 4,27 milj. euroa, josta materiaaliostoja oli 0,07 milj. euroa, palveluostoja oli 1,85 milj. euroa, henkilöstökuluja 1,90 milj. euroa ja liiketoiminnan muita kuluja 0,45 milj. euroa.

Liikelaitos teki Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Kauniaisissa voitollisen tuloksen. Tilikaudelta 2019 laskutetaan Helsingin kaupungilta yritystyöterveyshuollon yhdistymissopimuksen tappiontasausjärjestelyn mukaisesti tappiontasauksa yhteensä 25 092,17 euroa. Laskutettava summa muodostuu tilikauden 2019 merimiestoimipisteen tappiosta.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuus luovutettiin liikkeenluovutuksen yhteydessä Vantaan Työterveys Oy:lle.

Henkilöstö

Liikelaitoksen henkilöstö siirtyi Vantaan Työterveys Oy:öön 1.8.2019 alkaen. Henkilökuntaa oli heinäkuun 2019 lopussa 72 henkilöä (73 henkilöä joulukuussa vuonna 2018). Henkilöstökulut olivat 1,90 milj. euroa (3,48 milj. euroa vuonna 2018). Vuokralääkäreiden kustannukset olivat 0,84 milj. euroa (1,39 milj. euroa vuonna 2018).

Henkilöstömenot alittivat budjetoidun 49 %:lla. Vuokratyövoiman käyttö lasketaan palveluostoiksi, ja palvelumenot alittuivat 18 %:lla.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan Työterveys liikelaitoksen riskienhallinta oli kiinteä osa strategista ja operatiivista johtamista. Liikelaitoksessa suoritettiin jatkuvaa toimintaympäristön ja oman toiminnan riskienarviointityötä mm. toimintaympäristön analyysillä ja eri toimintojen raportoinnilla (mm. talous, asiakkuudet, palautteet). Johtamista ja työterveyshuollon työn riskienhallintaa toteutettiin laatu järjestelmään kirjattujen menettelyohjeiden avulla. Sisäinen auditointi aloitettiin keväällä 2015 ja se laajeni ulkoiseen auditointiin 2017 (ISO9001/2015 sertifikaatti). Auditointiin sisältyi johdon katselmus. Riskienarviointityöstä vastasi Vantaan Työterveys liikelaitoksessa työterveysjohtaja.

Lainsäädäntöuudistukset esim. kuntalaki ja potentiaalinen sote- ja maakuntauudistus ovat luoneet työterveyshuollon toimintakentälle merkittäviä muutospaineita. Yritystyöterveyshuollon sairaudenhoito tuli yhtiöittää vuoden 2019 alusta. Tätä varten liikelaitos oli tehnyt selvityksen eri muutosskenaarioiden positiivisista ja negatiivisista vaikutuksista sekä tehnyt selvityksen työterveyshuollon toimintakentän lukuisista samanaikaisista muutoksista. Muutoksiin varauduttiin useiden vuosien ajan, ja niitä on pyritty hallitsemaan parhaan mahdollisen kyvyn mukaan.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sisäisen valvonnan järjestäminen

Vantaan Työterveysliikelaitoksen sisäinen valvonta kohdistui organisaation kaikkeen toimintaan. Se käsitti tiedossa olevien riskien hallitsemiseksi käyttöönotettuja keinoja, toimintatapoja ja valvontatoimenpiteitä.

Liikelaitoksen sisäinen valvonta oli osa liikelaitoksen johtamisjärjestelmää ja työväline, jonka avulla arvioitiin asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja, raportoinnin ja tiedon luotettavuutta, resurssien ja omaisuuden turvaamista sekä lainsäädännön ja ohjeiden noudattamista. Liikelaitoksen sisäistä valvontaa oli mm. sisäinen laadun auditointi sekä ulkoinen auditointi.

Liikelaitoksen riskienhallinnasta vastasi viimekädessä toimitusjohtaja. Esimiesten tehtävänä oli ohjata ja valvoa alaistensa toimintaa ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin, mikäli he havaitsivat väärinkäytöksiä johtamassaan toiminnassa. Talouspäällikön ja toimitusjohtajan vastuualueella oli talouden valvonta. Henkilöstön tuli raportoida epäilemistään väärinkäytöksistä tai rikkomuksista tai toimintapoikkeamista esimiehelleen sekä poikkeamalokiin Sharepointiin.

Liikelaitoksen toimintaprosessit oli kuvattu menettelyohjein, joihin toiminta perustui ja joiden toteutumista seurattiin päivittäisessä johtamisessa.

Säännölliseen valvontaan on kuulunut vuonna 2019 mm. seuraavat asiat:

- johdolle laadittavat raportit (talous-, henkilöstö-, asiakkuus- ja prosessiraportit sekä sisäinen ja ulkoinen auditointi)
- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta (Liikelaitoksen poikkeamaloki ja reklamaatioiden listaus, lokitarkastukset, eri tietojärjestelmien seurantaraportit)
- talousarvion toteutumisen seuranta (johtoryhmässä, johtokunnassa, neuvottelukunnassa ja apulaiskaupunginjohtajan kanssa läpikäytävä kuukausiraportti).
- toimintaperiaatteiden sekä ohjeiden noudattamisen valvonta (mm. esimiestyönä kuukausipalavereissa ja työntekijävarteissa sekä päivittäisessä johtamisessa)
- Kaupungin hallintosäännössä määriteltiin valta- ja vastuusuhteet sekä johtokunnan ja toimitusjohtajan vastuu ja valtaoikeudet mm. sopimusten tai talouden valtuutusjärjestelmä.
- Riskienarviointi toteutettiin ja raportoitui kaupunkitasoisesti määritellyn frekvenssin, sisällön ja menetelmän mukaisesti.
- Liikelaitoksessa suoritettiin ulkoinen auditointi vuosina 2017, 2018 ja 2019, ja liikelaitos on saanut työterveyshuollon toiminnastaan ISO9001/ 2015 laatusertifikaatin.

Sisäisen valvonnan kautta tulleiden havaintojen ja raporttien valossa voidaan sanoa, että riskienhallintasuunnitelma on tukenut liikelaitoksen vuodelle 2019 asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Riskienhallinnalla, sisäisellä valvonnalla ja laatutyöllä auditointineen voidaan perustellusti olettaa olleen positiivinen vaikutus laatuun ja tuloksellisuuteen riskien ennakoivan hallinnan kautta.

Laatujärjestelmän sisäinen auditointi tehtiin huhti-toukokuun aikana ja ulkoinen auditointi kesäkuussa 2019.

Sisäisessä auditoinnissa tavoitteena oli saada tietoa, miten neuvotteluprosessi työterveyshuollon sopimuksen aloituksessa ja sopimuksen siirtymisessä työterveyshoitajille toteutuu sekä havainnoida tarvittavat kehittämiskohteet. Arvioinnin tuloksena oli kaksi lievää poikkeamaa, ei vakavia poikkeamia. Lisäksi nousi kehittämiskohteita, joita työryhmä lähti työstämään. Kehittämiskohteiden jatkotyöstö siirtyi uuteen yhtiöön.

Ulkoisessa auditoinnissa arvioitiin sähköistä Klinik-yhteydenottokanavaa ja Zylinc-monikanavaista puhelin- ja ajanvaraustoimintoa. Auditoinnissa ei todettu poikkeamia, muutamia kehittämiskohteita nostettiin.

Helmikuussa 2019 toteutettiin asiakastytyväisyyskysely suurimmalle osalle yritysasiakkaita. Kyselyssä kaikkien ammattiryhmien asiantuntemus ja palvelualltius koettiin hyvänä. Kyselyn tuloksissa nousi esille muun muassa toive yhteydenpidon lisäämisestä, johon uskomme Extranet-palvelun käyttöönoton vaikuttavan positiivisesti.

Arvio tulevasta kehityksestä

Liikelaitos lakkautettiin 31.12.2019.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja varauksia on 342 186,36 euroa. Tilikaudella kirjataan poistoeron vähennykseksi investointivarauksella hankittuun omaisuuteen kohdistuneet 121 676,46 euroa.

Kaupunginjohtajan esitys tilikauden 2019 tuloksen käsittelystä kaupunginhallitukselle on seuraava:

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 451 345,65 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien ylijäämään.

5.2.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama
Liikevaihto	6 844	4 610	- 2 234
Liiketoiminnan muut tuotot	0	47	47
Materiaalit ja palvelut	- 2 366	- 1 923	443
Henkilöstökulut	- 3 710	- 1 900	1 810
Poistot ja arvonalentumiset	- 51	- 34	17
Liiketoiminnan muut kulut	- 559	- 448	111
Liikelylijäämä (-alijäämä)	158	352	195
Rahoitustuotot ja -kulut	- 11	- 10	1
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	51	122	71
Tuloverot	0	- 13	- 13
Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	198	451	254

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama
Varsinaisen toiminnan rahavirta	198	359	161
Investointien rahavirta	- 60	93	153
Muiden maksuvalmiuden muutosten rahavirta	0	- 132	- 132
Rahavarojen muutos	138	320	182

Investoinnit

Investointien lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019	Toteuma	Poikkeama
Aineeton omaisuus	- 30	0	30
Irtain omaisuus	- 30	0	30
Investoinnit yhteensä	- 60	0	60

5.2.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liikevaihto	4 610 130,40	7 933 497,11
Liiketoiminnan muut tuotot	47 324,38	36 472,31
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 71 796,95	- 110 381,15
Palvelujen ostot	- 1 851 622,17	- 3 125 677,68
	- 1 923 419,12	- 3 236 058,83
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 1 534 779,58	- 2 781 848,02
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 313 534,22	- 598 746,94
Muut henkilösivukulut	- 51 452,79	- 95 650,65
	- 1 899 766,59	- 3 476 245,61
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 33 997,67	- 22 438,27
Liiketoiminnan muut kulut	- 448 108,25	- 567 973,92
Liikelylijäämä (-alijäämä)	352 163,15	667 252,79
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	3 383,07	2 961,82
Kunnalle maksetut korkokulut	- 10 455,00	- 10 455,00
Korvaus peruspääomasta	- 2 613,00	- 2 613,00
Muut rahoituskulut	- 291,86	- 568,55
	- 9 976,79	- 10 674,73
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	342 186,36	656 578,06
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	121 676,46	- 72 879,66
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	95 317,93
Tuloverot	- 12 517,17	- 13 657,14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	451 345,65	665 359,19

Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,7	21,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	9,7	21,2
Voitto, %	7,4	8,3

Vantaan Työterveys liikelaitoksen rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta			
Liikelyläämä (-alijäämä)		352 163,15	667 252,79
Poistot ja arvonalentumiset		33 997,67	22 438,27
Rahoitustuotot ja -kulut	-	9 976,79	10 674,73
Tuloverot	-	12 517,17	13 657,14
Tulorahoituksen korjauserät	-	4 848,58	0,00
		358 818,28	665 359,19
Investointien rahavirta			
Investointimenot		0,00	71 375,80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		92 931,91	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		451 750,19	593 983,39
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	-	64 462,29	670 993,91
Saamisten muutos muilta		370 552,60	80 164,16
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-	7 260,60	8 927,65
Korottomien velkojen muutos	-	430 680,97	17 004,71
Rahoituksen rahavirta	-	131 851,26	564 897,39
Rahavarojen muutos		319 898,93	29 086,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		981 093,19	661 194,26
Rahavarat 1.1.		661 194,26	632 108,26
		319 898,93	29 086,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut		2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €		2 765 950	2 717 464
Investointien tulorahoitus, %		0,0	932,2
Lainanhoitokate		12,8	23,1
Laskennallinen lainanhoitokate		12,4	23,2
Kassan riittävyys, pv		83,3	32,7
Quick ratio		8,4	4,4
Current ratio		8,4	4,4

Vantaan Työterveys liikelaitoksen tase	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	0,00	122 081,00
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	61 397,67
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	0,00	0,00
	0,00	61 397,67
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	0,00	60 683,33
	0,00	60 683,33
Vaihtuvat vastaavat	4 332 061,32	4 340 616,21
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	132 186,95	510 171,77
Saamiset kunnalta	3 218 781,18	3 166 639,49
Muut saamiset	0,00	2 610,69
	3 350 968,13	3 679 421,95
Rahat ja pankkisaamiset	981 093,19	661 194,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 332 061,32	4 462 697,21
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	3 665 189,36	3 213 843,71
Peruspääoma	37 500,00	37 500,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 176 343,71	2 510 984,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	451 345,65	665 359,19
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	121 676,46
Poistoero	0,00	121 676,46
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Vieras pääoma	666 871,96	1 127 177,04
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	150 000,00	150 000,00
Lyhytaikainen		
Ostovelat	499 648,68	259 330,43
Korottomat velat kunnalta	4 706,11	11 966,71
Muut velat	0,00	134 586,82
Siirtovelat	12 517,17	571 293,08
	516 871,96	977 177,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 332 061,32	4 462 697,21

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuus, %	84,6	74,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	14,3	14,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	3 627,7	3 176,3
Lainakanta 31.12., 1000 €	150,0	150,0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	150,0	150,0
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	0,6	0,7
Asukasmäärä	233 775	228 166

5.2.4 Vantaan Työterveys liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pienet käyttöomaisuusinvestoinnit, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa on kirjattu tilikauden kuluksi.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen on huomioitava, että liikelaitoksen toiminta ja henkilöstö siirtyivät liikkeenluovutuksella Vantaan Työterveys Oy:öön 1.8.2019. Vuoden 2019 tuotot ja kulut koostuvat näin ollen pääsääntöisesti seitsemän varsinaisen toimintakuukauden tuotoista ja kuluista, minkä vuoksi vuoden 2019 tiedot eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2018 tietoihin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2019	2018
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Myyntituotot kunnalta	1 584	2 939
Myyntituotot muilta	3 026	4 995
Liiketoiminnan muut tuotot	47	36
Toimintatuotot yhteensä	4 657	7 970

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
ATK-ohjelmistot	tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluksi			

Erittely poistoeron muutoksista

1 000 €	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-122	73
Poistoeron muutokset yhteensä	-122	73

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****Pysyvät vastaavat****Aineettomat hyödykkeet**

1 000 €	Aineettomat oikeudet	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	102	24	126
Siirrot erien välillä	0	-24	-24
Tilikauden poisto	-102	0	-102
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0	0

Aineelliset hyödykkeet			
1 000 €	Muu kalusto	Enn. maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	98	0	98
Tilikauden poisto	-98	0	-98
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0	0

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	38	38
Peruspääoma 31.12.	38	38
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 176	2 511
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 176	2 511
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	451	665
Oma pääoma yhteensä	3 665	3 214

Erittely poistoerosta		
1 000 €	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	0	122
Poistoero yhteensä	0	122

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
1 000 €	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	0	556
Muut tilinpäätösjaksotukset	13	15
Siirtovelat yhteensä	13	571

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2019	2018
Virka- ja työsuhteisia	0	63
Määräaikaisia	0	10
Yhteensä	0	73

Luottamushenkilömaksut		
	2019	2018
Kansallinen Kokoomus Vantaa	0,5	0,8
Perussuomalaiset	0,1	0,1
Suomen Sos.Dem. puolue Vantaa	0,5	1,1
Vantaan vihreät	0,4	0,1
Yhteensä	1,5	2,1

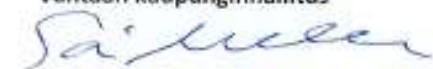
5.2.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS

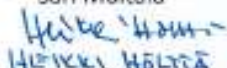
Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 23.3.2020

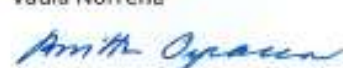
Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

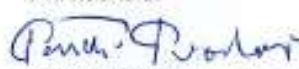
Heikki Hämäläinen

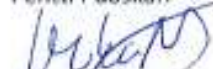
Anitta Orpana

Ulla Kaukola

Pentti Puoskari

Mika Nikko

Kati Tyystjärvi

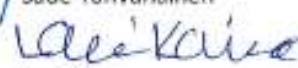

Ritva Viljanen

Kaupunginjohtaja

Sade Tahvanainen

Lauri Kaira

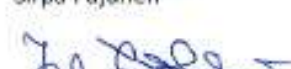
Sakari Rokkanen

Faysal Abdi

Sirpa Pajunen

Jouko Jääskeläinen

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ 2020

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisöUlla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.3 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätös

5.3.1 Toimintakertomus

Suun terveydenhuollon liikelaitos on kunnallinen liikelaitos, jonka toiminnallisena tavoitteena on tuottaa suun terveydenhuollon palveluja Vantaan väestölle. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tehtävänä on vastata kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista palvelusopimuksen mukaisesti. Suun terveydenhuollon liikelaitos toimii asiantuntijana suun terveydenhuoltoon liittyvissä asioissa yhteistyössä eri viranomaisen ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa.

Suun terveydenhuollon palvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten suun terveyttä ja hyvinvointia ennalta ehkäisemällä ja sairauksia hoitamalla sekä toimintakykyä parantavilla kuntoutustoimenpiteillä. Työnjako on oleellinen osa kustannustehokasta suun terveydenhuollon toimintaa. Toiminnan järjestämisessä tukeudumme tutkittuun tietoon ja keskitymme asiakaslähtöiseen vaikuttavaan ja laadukkaaseen toimintaan.

Toimitusjohtajan katsaus

Toiminnan ja talouden tasapaino yhdessä liikelaitoksen alijäämän kattamisen kanssa olivat keskeiset tavoitteet toimintakaudella.

Vuoden toiminnan kannalta keskeinen asia oli Apotti-järjestelmään liittyminen 16.11.2019. Ennen järjestelmään siirtymistä henkilökuntaa koulutettiin. Potilasaikoja oli neljän ensimmäisen käyttöönottoviikon aikana harvemmin, jotta henkilökunta ehti tehdä kirjaukset uuteen järjestelmään ja raporttoimaan mahdollisista virheistä. Lisäksi henkilökunnalle oli varattu joka viikko tunti työaika uuden järjestelmän opettelua varten.

Vuoden aikana annettiin palveluja 74 375 asiakkaalle. Asiakkaiden määrä väheni edelliseen vuoteen nähden 3,6 %. Vantaalaisten hammaslääkäriissä käyntien määrä laski vastaavasti 5,0%.

Suun terveydenhuollossa toteutui 130 412 hammaslääkärikäyntiä (137 227 käyntiä vuonna 2018, vähennystä edelliseen vuoteen 5%), 52 280 suuhygienistikäyntiä (51 092 käyntiä vuonna 2018, lisäystä edelliseen vuoteen 2,3%) sekä 8103 hammashoitajakäyntiä (11276 käyntiä vuonna 2018, vähennystä 28,1%).

Suun terveydenhuollon kiireelliseen ensiapuun pääsi saman päivän aikana. Ensiapukäyntejä oli 4,3% vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna (2019 25210 käyntiä, 2018 26 351 käyntiä). Pääkaupunkiseudun (PKS) virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen käyttö oli väestösuhdetta alhaisempaa.

Peruuttamattomat poisjääntien määrä kasvoi 13,9% (2019 10 548 käyntiä ja 2018 9261 käyntiä). Peruuttamattomien poisjääntien klinisten tuntien määrä kasvoi 16% (2019 6266 tuntia ja 2018 5401 tuntia).

Hampaiden reikiintymisindeksin d+D mukaan 5-vuotiaiden hammasterveys oli 0,6 (0,5 2018) 12-vuotiaiden hammasterveys oli 0,3 (0,3 2018) ja 15-vuotiaiden hammasterveys oli 0,8 (0,9 2018). Koko väestön hammasterveys on pysynyt lähes samana neljän vuoden aikana non-kumulatiivisen D+d tilaston mukaan.

Hoitotakuussa pysyttiin ja kiireettömään tutkimukseen pääsy oli 4kk. Palvelut tuotettiin lähes 100% omana toimintana. Vuokratyövoiman käyttö oli vähäistä ja painottui henkilöstön koulutuspäiville.

Sosiaali- ja terveystoimen asiakastyytyväisyyskyselyssä suun terveydenhuollon asiakkaiden antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli kiitettävä eli 9,25 vuonna 2019.

Erikoishammashoito tuotettiin omana toimintana erikoishammashoidon yksikössä. Oma anestesiatoiminta lakautettiin vuoden loppuun mennessä toiminnan siirtyessä HUS -palveluksi.

Lasten, aikuisten ja ikääntyneiden yksilöllistä suun hoitoa jatkettiin toimintamallien mukaisesti. Tuettiin eri ikäisten suun terveyden edistämistä ja omahoitoa yksilöllisten hoitovälien mukaisilla tutkimuskäynneillä.

Yhteistyötä lasten suun terveyden edistämiseksi tehtiin sosiaali- ja terveystoimen toimialan sisällä säännöllisissä tapaamisissa äitiys- ja lastenneuvolan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa. Suun terveydenhuollon toimijat osallistuivat Vantaan monitoimijaiseen perhevalmennuksen toteuttamiseen ja kehittämiseen koko Vantaan alueella. Suun terveydenhuolto osallistui sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan TERHO-ryhmän toimintaan.

Päihdekuntoutujien yhteistyömallin mukaista toimintaa jatkettiin asumiskeskus Koisonrannan kanssa. Jatkettiin yhteistyötä terveyspalveluiden asiakasvastaavahoitajien kanssa (asva) palveluita paljon käyttävien hyvinvointin ja terveyden edistämiseksi. Ikääntyneiden suun terveyttä kehitettiin voimassa olevien toimintamallien mukaisesti niin avo- kuin hoiva-asumisen piirissä olevien sekä vanhus- ja vammaispalvelujen osalta.

Lastensuojelun ja suun terveydenhuollon yhteistyökäytäntöjä jatkettiin sovitusti huolen puheeksi ottamiseksi suun terveydenhuollossa. Toimittiin aktiivisesti maahanmuuttajien palvelupisteessä ja kehitettiin yhteisiä toimintamalleja.

Varhaiskasvatuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä Hymyhammas-terveystuokioiden pitämisessä esiopetuksessa. Sivustustoimen toimialan ja kouluterveydenhuollon kanssa jatkettiin yhteistyötä koululaisten hyvinvointiyhteistyön merkeissä ja päivitettiin jokaisen koulun syksyn tiedotteeseen liitettävä koululaisen hyvinvointitiedote sekä Vilma-tiedote kouluterveydenhuollon palveluista. Vantin ateriapalvelun kanssa tehtiin yhteistyötä lasten terveellisen ruokailun edistämiseksi. Suun terveydenhuolto haastoi vuonna 2016 yläkoulut kilpailemaan permattomien poisjääntien vähentämisessä ja samalla käyttämään verkkomuotoista suun terveystiedon opetusta. Kilpailu päättyi jouluna 2018 ja voittajaksi valikoitui Veromäen koulun 9A luokka. Suun terveydenhuolto osallistui luokkaretkeen, joka suuntautui Barcelonaan. Retkellä koululaiset tutustuivat kohdemaan suun terveydenhuoltoon ja havainnoivat suun terveyttä edistävien tuotteiden olemassaoloa.

Suun terveydenhuolto osallistui erilaisiin tapahtumiin kuten hyvinvointimessuille, Vantaan hyvinvointiviikolle, Varian hyvinvointipäiviin, armeijan kutsuntoihin ja ehkäisevän päihdetyön viikolle tuoden suun terveyttä esille. Suun terveydenhuolto osallistui myös Vantaan kaupungin myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaan osallistumalla kesällä Martinlaaksossa Virhertien asukaspuistossa kesäruokailukokeiluun omalla suun terveyden edistämistä tukevalla pisteellään. Tapahtumien järjestelyssä tehtiin yhteistyötä myös Metropolia ammattikorkeakoulun suuhygienistikoulutuksen kanssa. Aloitettiin MEK-hankkeen suunnittelu vuosille 2020-2021 pääpainona jalkautuminen kuntalaisille tutuille foorumeille, mm. kauppakeskuksiin ja asukastiloihin.

Kehitettiin terveysviestintää avaamalla STHL:n Facebook ja Instagram-sivut. Sivujen kautta kuntalaisille jaetaan suun terveyden ylläpitämiseen liittyvää ajankohtaista tietoa.

Edistettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyötä integroimalla sukupuolinäkökulma tulevien vuosien budjettityökentelyyn. Tunnistettiin kohdetyhmäksi lapset- ja nuoret ja määriteltiin toimenpiteeksi määräaikaikutsujen toteutumisen seuranta asetuksen mukaisesti. Erityisesti seurataan kutsuja, jotka eivät toteudu sekä kehitetään edelleen hoidosta poisjäävien lasten tavoittamista sekä tiivistetään yhteistyötä lastensuojelun ja suun terveydenhuollon välillä.

Suun terveydenhuollon edustajat osallistuivat pääkaupunkiseudun kaupunkien suun terveydenhuollon yksiköiden hammasterveys eli HATE-hammasterveys-työryhmän toimintaan.

Oikomishoitoa annettiin Leinikkien ja Myyrmäen ja Länsimäen hammashoitoloissa. Oikomishoidon tiimeissä työskenteli erikoishammaslääkärin johdolla oikomiseen perehtyneitä hammaslääkäreitä, suuhygienistejä ja hammashoitajia. Yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa, Leinikkienillä oli oikomishoidon erikoistumiskoulutuksen kuntaharjoittelussa kaksi hammaslääkärä. Myyrmäessä toimiva hammaslaboratorio teki tarvittavat oikomiskojeet, mutta niitä hankittiin tarpeen mukaan myös yksityisiltä hammasteknikoilta.

Tunnusluvut

Terveystieteiden palvelut Suun terveydenhuolto

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
suun terveydenhuollon asiakkaat	70 114	73 407	72 290	74 987	77 159	74 375
tutkitut	37 791	39 418	40 230	36 871	36 021	34 209
käynnit yhteensä	193 485	197 140	198 416	203 435	204 152	193 802
kliiniset tunnit (kaikki suorittajat)	129 537	123 611	122 338	122 617	124 480	121 720
käynnit hammaslääkärillä	144 238	144 287	147 073	149 550	137 227	130 412
käynnit suuhygienistillä	42 404	44 377	45 388	48 514	51 092	52 280
käynnit hammashoitajalla	10 787	12 397	9 541	11 212	11 276	8 103
peruuttamattomat poisjäännit	9 526	9 354	8 972	9 245	9 261	10 548
peruuttamattomien poisjäännien kliiniset tunnit	5 746	5 621	5 306	5 420	5 401	6 266
kiireettömän hoidon jonossa	4 221	5 177	0	0	0	0
jonotusaika (joulukuun lopun poikkileikkaustieto)	3kk 2vk	3kk 3vk	0	0	0	0
hammaslääkärissäkäyjien osuus väestöstä (peittävyys)	26,16	26,64	27,10	26,76	27,57	24,21
hammaslääkärissäkäynti/ potilas (toistuvuus)	2,65	2,57	2,53	2,55	2,23	2,36
Suun terveydenhuollon kustannukset						
kokonaiskustannukset (1000 €)	22 176	22 548	22 678	23 235	23 468	24 192
euroa/ tutkittu	587	572	564	630	652	707
Asiakasmaksutulot (1 000 €)	5 424	5 538	6 047	6 045	6 198	5 876

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen talous, investoinnit ja rahoitus

Liikelaitosta sitova taloudellinen tavoite on pääoman tuottovaatimus. Laitos täytti sille asetetun vaatimuksen ja tuloutti kaupungille korvausta peruspääomasta 68.210,04 euroa ja korkoa kaupungin lainasta 159.158,04 euroa.

Liikevaihto oli 23.016.509,43 euroa (vuonna 2018 23.217.138,53 euroa), muutos edellisvuoteen verrattuna oli -0,9%. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 18.122,06 euroa (vuonna 2018 16.935,28 euroa).

Asiakasmaksuasetuksen mukaiset tuotot olivat 5.875.718,39 euroa (vuonna 2018 6.159.309,71 euroa). Muutos -4,6% voidaan johtaa liikelaitoksen marraskuussa 2019 käyttöönotettavaan Apotti -asiakastietojärjestelmään, jonka käyttöönottovaiheessa ei pystytty ylläpitämään normaalia asiakasvirtaa. Palvelutuotot palvelusopimukseen perustuen olivat 16.517.888,00 euroa (vuonna 2018 16.273.803,00 euroa), muutoksen ollessa +1,5%. Painotettujen toimenpiteiden määrä vuonna 2019 oli 450.818 kappaletta, joka ylitti palvelusopimuksen määrän (440.477 painotettua toimenpidettä) 10.341 kappaleella vastaten +2,3%:n muutosta palvelusopimukseen velvoitteeseen verrattuna. Painotettujen toimenpiteiden määränmuutos verrattuna vuoteen 2018 oli -6,7%. Vuoden 2019 palvelusopimuksen rahamääräinen ylitys oli noin 0,4 miljoonaa euroa. Liikelaitos tuottaa kuitenkin terveyttä edistäviä palveluita keskeytyksittä. Apotti -järjestelmän käyttöönotosta huolimatta liikelaitos suoritti sopimusvelvoitteesta.

Operatiiviset kulut (kokonaiskulut ilma rahoituksen eriä) olivat 23.980.333,16 euroa (vuonna 2018 23.258.608,23 euroa), josta materiaali- ja palveluostot olivat 5.407.375,82 euroa (vuonna 2018 5.202.989,33 eu-

roa), muutos johtuu pks-päivystyskustannusten muutoksesta (lisäys 133.483,00eur verrattuna edelliseen vuoteen), aine- ja tarvikeostojen muutoksesta vuodelle 2019 (lisäys 66.795,05eur verrattuna edelliseen vuoteen). Henkilöstökulut olivat 16.263.987,16 euroa (vuonna 2018 16.105.451,62 euroa). Liiketoiminnan muut kulut olivat vuonna 2019 2.256.817,44 euroa (vuonna 2018 1.873.186,76 euroa). Merkittävä tekijä liiketoiminnan muissa kuluissa oli myyntisaamisten luottotappioiden kirjauskäytännön muutos, vuodelle 2019 kirjattiin luottotappioita 524.404,11eur verrattuna vuoteen 2018 228.206,95eur muutoksen ollessa 296.197,16eur. Liikelaitos ei kyennyt reagoimaan muutokseen vuoden 2019 aikana. Koneiden ja laitteiden leasingvuokrat kasvoivat merkittävästi johtuen valitusta käytännöstä (vuonna 2019 yhteensä 183.299,76eur verrattuna vuoteen 2018 135.615,20eur) Operatiiviset kulut yhtä painotettua toimenpidettä kohden vuonna 2019 olivat 53,19 euroa (vuonna 2018 48,32 euroa).

Apotti -asiakastietojärjestelmän käyttöönotto aiheutti sekä välittömiä että välillisiä kustannuksia vuodelle 2019. Henkilökunnan koulutus uuteen järjestelmään siirsi työaikaa asiakastyöstä. Kustannusvaikutuksen arvioidaan olleen vuonna 2019 noin 400.000eur menetettynä liikevaihtona ja eri kustannuserinä.

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot olivat 52.152,74 euroa (vuonna 2018 76.980,52 euroa).

Rahoituserät olivat asetettujen raamien mukaiset: korkokulut kunnalle 159 158,04 euroa (korko 7,00 %) ja korvaus peruspääomasta 68 210,04 euroa.

Liikelaitoksen tulos oli 1.156.960,92 euroa alijäämäinen (vuonna 2018 alijäämä oli 234.247,19 euroa).

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen investoinnit vuonna 2019 rahoitettiin leasingperusteella joten investointeja ei kirjattu taseeseen, sama peruste oli voimassa myös edellisenä vuotena 2018.

Liikelaitoksen pysyvät vastaavat olivat vuoden 2019 lopussa 42.787,77 euroa, vuonna 2018 pysyvät vastaavat olivat 94.940,51 euroa. Vaihtuvat vastaavat vuoden 2019 lopussa olivat 6.134.569,02 euroa (vuonna 2018 7.448.806,24 euroa). Yhdystileillä olevat rahat (=saamiset kunnalta) olivat vuoden 2019 lopussa 4.616.496,59 euroa (vuonna 2018 1.951.311,19 euroa). Liikelaitoksen pankkisaamiset vuoden 2019 lopulla olivat 832.199,56 euroa (vuonna 2018 4.461.296,40 euroa).

Liikelaitoksen oma pääoma vuoden 2019 lopussa oli 216.135,31 euroa. Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä on 758.299,69.

Toiminta vuonna 2019

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on kuntalain 10 a luvun mukaisesti 1.6.2010 perustettu kunnallinen liikelaitos, jonka hallinto järjestetään liikelaitoksen johtosäännön sekä Vantaan kaupungin johtosääntöjen ja hallintosäännön määräyksen. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta huolehtii kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti tehtäväalueensa toiminnan tulokellisuudesta. Johtokunta kokoontui vuoden 2019 aikana kuusi kertaa.

Liikelaitoksen johtokunta kaudella 2017-2021

Varsinaiset jäsenet:

Raija Heikkonen, puheenjohtaja
Jari Ahokas, varapuheenjohtaja
Matti Lepistö
Joni Hilden
Anni Salonen
Tanja Vahvelainen

Varajäsenet:

Ulla-Maija Kopra
Sina Nordman
Jan Edelmänn
Kari Hokkanen
Leila Mäkynen
Kim Hyvärinen

Kaupungin organisaatiossa Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan. Liikelaitosta johtaa suun terveydenhuollon johtaja, joka toimii liikelaitoksen toimitusjohtajana. Toiminta on ollut organisoituna 1.1.2014 lähtien kolmeen tulosityksikköön: suun terveydenhuollon vastaanottopalvelut (keskitetyt palvelut), kiireetön vastaanottotoiminta sekä terveyden edistäminen ja oikomishoito, joita johtavat ylihammaslääkärit. Toimipisteitä on 24 sekä yksi liikkuva yksikkö vuodenvaihteessa.

Henkilöstö

Henkilökuntaa oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 326 henkilöä (vuonna 2018 327 henkilöä), joista määräaikaista oli 43 (vuonna 2018 44). Henkilöstökulut olivat 16.263.987,16 euroa (vuonna 2018 16.105.451,62 euroa).

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvän johtamis- ja hallintotavan periaatteita. Toimintaohjeistusta on kehitetty ohjaamaan sisäistä valvontaa tulosityksiköissä esimiestyön kautta. Säännöllisesti pidettävillä yhteisillä kokouksilla taataan yhteinen käytäntö. Suun terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden sekä esimiesten järjestelmällisellä koulutuksella taataan yhteinen näkemys.

Liikelaitoksen varojen käyttöä valvoo toimitusjohtaja. Tavoitteiden toteutumisesta ja taloudesta raportoidaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunnalle säännöllisesti pidettävien kokousten yhteydessä. Vantaan kaupungille raportointi tapahtuu kolmannes vuosittain.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen tulosalueelle. Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen vakuutukset on hoidettu osana kaupungin vakuutuksia. Tämä varmistaa kattavan vakuutusturvan ja ajantasaisuuden.

Suun terveydenhuollon toimintaan on kohdistunut normaaleina pidettäviä potilasvalituksia. Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksella ei ole tiedossa tilikaudella 2019 lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Tilikauden aikana ei ole todettu omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa menetyksiä tai arvonalennuksia. Omaisuuden luovutuksia ei suun terveydenhuollon liikelaitoksella ole.

Hankintasopimuksissa käytetään kaupungin yleisiä sopimusehtoja. Erityissopimusten laadinnassa ja tulkinnessa käytetään mm. kaupungin sosiaali- ja terveystoimen hankintayksikön erityisasiantuntija- ja lakimiespalveluja.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 1.156.960,92 euroa siirretään taseen oman pääoman eräksi. Alijäämää ei pystytä kattamaan aikaisempien vuosien ylijäämällä, joten alijäämä siirtyy omaa pääomaa alentavaksi.

Liikelaitoksen peruspääoman alijäämä tulee kattaa seuraavien vuosien aikana vallitsevan normiston mukaisesti. Liikelaitoksen johtokunta tulee käsittelemään yksityiskohtaisen suunnitelman liikelaitoksen alijäämän kattamiseksi seuraavien vuosien kuluessa. Suunnitelma peruspääoman kattamiseksi keskittyy toiminnan selkiinnyttämiseen ja keskittämiseen, liikevaihdon määrä- ja hintaerien täsmentämisen sekä ulkoistusmahdollisuuksien käyttöön.

5.3.2 Johtokunnan hyväksymä talousarvion toteutumisvertailu

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019		Toteuma		Poikkeama
Liikevaihto	23 380		23 017	-	363
Liiketoiminnan muut tuotot	0		18		18
Materiaalit ja palvelut	- 4 457	-	5 407	-	950
Henkilöstökulut	- 16 570	-	16 264		306
Poistot ja arvonalentumiset	- 64	-	52		12
Liiketoiminnan muut kulut	- 2 028	-	2 257	-	229
Liikelylijäämä (-alijäämä)	261	-	945	-	1 206
Muut rahoitustuotot ja -kulut	18		16	-	2
Kunnalle maksetut korkokulut	- 159	-	159		0
Korvaus peruspääomasta	- 68	-	68		0
Rahoitustuotot ja -kulut	- 209	-	211	-	2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	52	-	1 156	-	1 208

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman lyhennelmä 1000 €	Talousarvio 2019		Toteuma		Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta	115	-	1 105	-	1 220
Rahoituksen rahavirta	0	-	2 524		-2 524
Rahavarojen muutos	115		-3 629		-3 744

5.3.3 Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Vantaan Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tuloslaskelma		1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liikevaihto		23 016 509,43	23 217 138,53
Liiketoiminnan muut tuotot		18 122,06	16 935,28
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	1 566 604,09	1 499 809,04
Palveluiden ostot	-	3 840 771,73	3 703 180,29
	-	5 407 375,82	5 202 989,33
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-	13 135 923,61	12 903 806,34
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-	2 662 344,75	2 739 302,64
Muut henkilösivukulut	-	465 718,80	462 342,64
	-	16 263 987,16	16 105 451,62
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	52 152,74	76 980,52
Liiketoiminnan muut kulut	-	2 256 817,44	1 873 186,76
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-	945 701,67	- 24 534,42
Rahoitustuotot aj -kulut			
Korkotuotot		16 426,76	18 430,96
Kunnalle maksetut korkokulut	-	159 158,04	159 158,04
Korvaus peruspääomasta	-	68 210,04	68 210,04
Muut rahoituskulut	-	317,93	775,65
	-	211 259,25	209 712,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-	1 156 960,92	- 234 247,19
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-	1 156 960,92	- 234 247,19

Tuloslaskelman tunnusluvut		2019	2018
Sijoitetun pääoman tuotto, %		-37,3	-0,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		-37,3	-0,2
Voitto, %		-5,0	-1,0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta			
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-	945 701,67	- 24 534,42
Poistot ja arvonalentumiset		52 152,74	76 980,52
Rahoitustuotot ja -kulut	-	211 259,25	- 209 712,77
Toiminnan rahavirta	-	1 104 808,18	- 157 266,67
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	-	2 665 185,40	1 295 217,09
Saamisten muutos muilta		350 325,78	- 90 056,28
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-	106,00	270,00
Korottomien velkojen muutos muilta	-	209 323,04	192 342,77
Rahoituksen rahavirta	-	2 524 288,66	1 397 773,58
Rahavarojen muutos		-3 629 096,84	1 240 506,91
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		832 199,56	4 461 296,40
Rahavarat 1.1.		4 461 296,40	3 220 789,49
	-	3 629 096,84	1 240 506,91
Rahoituslaskelman tunnusluvut		2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., €		447 029	1 551 837
Investointien tulorahoitus, %		-	-
Lainanhoitokate		-5,9	0,0
Laskennallinen lainanhoitokate		-1,8	0,3
Kassan riittävyys, pv		12,6	69,6
Quick ratio		1,7	1,9
Current ratio		1,7	1,9

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tase	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	42 787,77	94 940,51
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	42 787,77	94 940,51
	42 787,77	94 940,51
Vaihtuvat vastaavat	6 134 569,02	7 448 806,24
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	686 340,48	1 032 034,93
Saamiset kunnalta	4 616 496,59	1 951 311,19
Muut saamiset	-467,61	4 163,72
	5 302 369,46	2 987 509,84
Rahat ja pankkisaamiset	832 199,56	4 461 296,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 177 356,79	7 543 746,75
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	216 135,31	1 373 096,23
Peruspääoma	974 435,00	974 435,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	398 661,23	632 908,42
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 1 156 960,92	- 234 247,19
Vieras pääoma	5 961 221,48	6 170 650,52
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	2 273 680,16	2 273 680,16
Lyhytaikainen		
Ostovelat	301 768,27	449 464,60
Korottomat velat kunnalta	180,00	286,00
Muut velat	714 096,36	764 726,63
Siirtovelat	2 671 496,69	2 682 493,13
	3 687 541,32	3 896 970,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 177 356,79	7 543 746,75

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuus, %	3,5	18,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	25,9	26,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-758,3	398,7
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 273,7	2 273,7
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	1 595,2	1 703,2
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6,8	7,5
Asukasmäärä	233 775	228 166

5.3.4 Suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu pieniä hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu tilikauden kuluksi. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
1 000 €	2019	2018
Liikelaitoksen tuotot alueittain		
Korvaukset valtiolta	70	60
Myyntituotot kunnilta ja kuntayhtymiltä	180	297
Myyntituotot muilta	5 971	6 309
Opetuspalvelumaksut	1	0
Palvelusopimukseen perustuvat tuotot	16 795	16 550
Liiketoiminnan muut tuotot	18	17
Toimintatuotot yhteensä	23 035	23 233

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaen hankitut
Aineelliset hyödykkeet			
Sairaala- ja terveydenhuoltolaitteet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot**

Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto	
1 000 €	2019	2018
Poistamaton hankintameno 1.1.	95	172
Tilikauden poisto	-52	-77
Poistamaton hankintameno 31.12.	43	95

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
1 000 €	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	974	974
Peruspääoma 31.12.	974	974
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	399	633
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	399	633
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 157	-234
Oma pääoma yhteensä	216	1 373

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 €	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilökulujen jaksotukset	2 573	2 611
Muut tilinpäätösjaksotukset	98	72
Siirtovelat yhteensä	2 671	2 683

Vakuudet ja vastuusitoumukset**Vuokravastuut**

1 000 €	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	196	159
Myöhemmin maksettavat	482	411
Vuokravastuut yhteensä	678	570

Vuokravastuut ilmoitettu ilman arvonlisäveroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot**Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

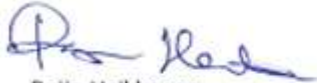
	2019	2018
Virka- ja työsuhteis	267	273
Määräaikaisia	38	35
Työllistetyt	1	1
Yhteensä	306	309

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Kansallinen kokoomus Vantaa	1 330	720
Perussuomalaiset	68	158
Suomen Sosialidemokraattinen puolue Vantaa	243	365
Vihreä liitto Vantaa	225	0
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 866	1 243

5.3.5 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen 2019 allekirjoitukset

Raija Heikkonen
johtokunnan puheenjohtaja

Jari Ahokas
johtokunnan jäsen, vara pj.

Leila Mäkynen
johtokunnan varajäsen

Kari Hokkanen
johtokunnan varajäsen

Helena Salusjärvi-Juopperi
suun terveydenhuollon johtaja, tj.

Vantaalla 26.2.2020

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla ____ 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais- tarkastelu mili. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Tuloslaskelma yhteensä
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	43,15	29,33	0,00				72,48
Myyntituotot, sisäiset	6,03	28,89	0,00	-6,03	-28,89	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	85,44	6,70	0,00				92,14
Maksutuotot, sisäiset	0,48	0,03	0,03	-0,48	-0,03	-0,03	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	20,35	1,39	0,44				22,18
Muut toimintatuotot, ulkoiset	43,24	0,32	0,19				43,75
Muut toimintatuotot, sisäiset	169,07	0,00	0,42	-169,07	0,00	-0,42	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-464,24	-44,23	0,00				-508,48
Palvelujen ostot, ulkoiset	-691,47	-7,10	-1,52				-700,09
Palvelujen ostot, sisäiset	-34,11	-2,00	0,00	34,11	2,00	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk	-49,80	-3,65	-0,01				-53,47
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis	-0,02	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-77,66	0,00	-0,07				-77,72
Muut toimintakulut, ulkoiset	-63,15	-4,56	-0,01				-67,71
Muut toimintakulut, sisäiset	-164,75	-4,06	0,00	164,75	4,06	0,00	0,00
Toimintakate	-1 177,45	1,06	-0,53	23,31	-22,85	-0,45	-1 176,92
Verotulot	1 014,61						1 014,61
Valtionosuudet	184,32						184,32
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	12,48	0,02	1,46				13,96
Korkotuotot, sisäiset	0,17	0,00	0,00	-0,17			0,00
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	15,55	0,00	0,04				15,59
Muut rahoitustuotot, sisäiset	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Korkokulut, ulkoiset	-1,91	0,00	0,00				-1,92
Korkokulut, sisäiset	0,00	-0,17	0,00	0,00	0,17		0,00
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,51	0,00	0,00				-0,51
Muut rahoituskulut, sisäiset	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Vuosikate	47,33	0,84	0,97	23,06	-22,61	-0,45	49,14
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-109,35	-1,34	-0,66				-111,35
Arvonalentumiset	-3,80	0,00	0,00				-3,80
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset tuotot	3,27	0,00	0,00				3,27
Tilikauden tulos	-62,56	-0,49	0,30	23,06	-22,61	-0,45	-62,75
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,46	-0,30				0,16
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-62,56	-0,03	0,00	23,06	-22,61	-0,45	-62,59

	Rahoituslaskelman toteumat mili. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais- tarkastelu mili. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Rahoitus- laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	47,33	0,84	0,97	23,06	-22,61	-0,45	49,14
Satunnaiset erät	3,27						3,27
Tulorahoituksen korjauserät	-16,63	-0,18					-16,81
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-150,73	-2,30	-4,54				-157,56
Rahoitusosuudet investointeihin	0,66	0,25					0,91
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26,58	0,29					26,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	-89,52	-1,09	-3,57	23,06	-22,61	-0,45	-94,18
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,31		-2,83				-3,13
Antolainasaamisten vähennykset	2,93		5,42				8,35
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100,00						100,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82,29						-82,29
Lyhytaikaisten lainojen muutos	25,53						25,53
Oman pääoman muutokset	0,11						0,11
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,95						0,95
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,05						-0,05
Saamisten muutos	7,65	1,24	0,03	-0,50	0,35	4,13	12,91
Korottomien velkojen muutos	19,99	0,19	0,25	-3,99	0,00	0,00	16,45
Rahoituksen rahavirta	74,52	1,44	2,87	-4,49	0,36	4,13	78,83
Rahavarojen muutos	-15,00	0,34	-0,70	18,58	-22,26	3,68	-15,35

5.5 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.5.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätös-laskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liikevaihto	626,00	638,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 69,45	- 62,59
Liiketoiminnan muut kulut	- 65 000,00	- 36 955,00
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 64 443,45	- 36 379,59
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 455 184,03	1 512 986,75
Muut rahoitustuotot	31 111,14	40 824,31
	<u>1 486 295,17</u>	<u>1 553 811,06</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	1 421 851,72	1 517 431,47
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 1 421 851,72	- 1 517 431,47
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 64 443,45	- 36 379,59
Rahoitustuotot ja -kulut	1 486 295,17	1 553 811,06
Toiminnan rahavirta	1 421 851,72	1 517 431,47
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta	- 2 825 000,00	- 205 000,00
Antolainasaamisten vähennys muilta	5 415 711,55	3 665 134,71
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 4 129 469,24	- 5 218 237,77
Saamisten muutos muilta	7 930,46	203 716,59
Korottomien velkojen muutos muilta	113 045,00	36 955,00
Rahoituksen rahavirta	- 1 417 782,23	- 1 517 431,47
Rahavarojen muutos	4 069,49	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 069,49	0,00
Rahavarat 1.1.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	<u>4 069,49</u>	<u>0,00</u>

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	46 101 308,86	48 692 020,41
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	46 101 308,86	48 692 020,41
Vaihtuvat vastaavat	49 792 507,75	45 666 899,48
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	49 673 162,11	45 543 692,87
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	115 276,15	123 206,61
Rahat ja pankkisaamiset	4 069,49	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	95 893 816,61	94 358 919,89
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	95 743 816,61	94 321 964,89
Muut omat rahastot	95 743 816,61	94 321 964,89
Vieras pääoma	150 000,00	36 955,00
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	150 000,00	36 955,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	95 893 816,61	94 358 919,89

5.5.2 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liiketoiminnan muut tuotot	192 498,26	209 069,04
Tuet ja avustukset kunnalta	437 968,00	0,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3 566,50	- 1 990,77
Palvelujen ostot	- 729 771,93	- 484 356,66
	- 733 338,43	- 486 347,43
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 663 642,43	- 497 396,42
Liiketoiminnan muut kulut	- 11 777,63	- 247 672,10
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	- 308,32	31,10
Muut rahoituskulut	- 153,56	- 87,99
	- 461,88	- 56,89
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 778 754,11	- 1 022 403,80
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	778 754,11	1 022 403,80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston rahoituslaskelma		1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta			
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	-	778 754,11	1 022 403,80
Poistot ja arvonalentumiset		663 642,43	497 396,42
	-	115 111,68	525 007,38
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	4 536 085,94	2 248 538,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	-	4 651 197,62	2 773 545,98
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta		4 635 607,50	2 136 500,73
Saamisten muutos muilta	-	13 020,00	580 337,63
Korottomien velkojen muutos muilta		28 610,12	56 707,62
Rahoituksen rahavirta		4 651 197,62	2 773 545,98
Rahavarojen muutos		0,00	0,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		0,00	0,00
Rahavarat 1.1.		0,00	0,00
		0,00	0,00
Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tase		31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat		13 544 475,41	9 672 031,90
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		1 032 025,58	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet		7 015 671,49	7 679 313,92
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		5 496 778,34	1 992 717,98
		13 544 475,41	9 672 031,90
Vaihtuvat vastaavat		7 928 773,62	12 551 361,12
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset kunnalta		7 915 753,62	12 551 361,12
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		13 020,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ		21 473 249,03	22 223 393,02
VASTATTAVAA			
Oma pääoma		21 004 047,04	21 782 801,15
Muut omat rahastot		21 004 047,04	21 782 801,15
Vieras pääoma		469 201,99	440 591,87
Lyhytaikainen			
Ostovelat		461 201,99	432 591,87
Muut velat		8 000,00	8 000,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		21 473 249,03	22 223 393,02

5.5.3 Sosiaalisen luototuksen rahaston tilinpäätöslaskelmat

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liiketoiminnan muut tuotot	1 139,25	525,16
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 2 368,62	- 2 235,22
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 407,67	8 336,82
Muut rahoitustuotot	6 405,68	11 149,65
Muut rahoituskulut	- 1 097,16	- 10 191,85
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiirtoja	12 486,82	7 584,56
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 12 486,82	- 7 584,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Sosiaalisen luototuksen rahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 1 229,37	- 1 710,06
Rahoitustuotot ja -kulut	13 716,19	9 294,62
Toiminnan rahavirta	12 486,82	7 584,56
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	857,01	1 240,80
Saamisten muutos muilta	35 102,52	133 794,72
Korottomien velkojen muutos muilta	- 10 191,85	10 191,85
Rahoituksen rahavirta	25 767,68	145 227,37
Rahavarojen muutos	38 254,50	152 811,93
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	416 558,22	378 303,72
Rahavarat 1.1.	378 303,72	225 491,79
	<u>38 254,50</u>	<u>152 811,93</u>

Sosiaalisen luototuksen rahaston tase	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	1 797 884,06	1 795 589,09
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	219 090,42	225 164,57
Saamiset kunnalta	894 117,45	894 974,46
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	52 997,38	80 557,60
Lainasaamiset	215 120,59	216 588,74
Rahat ja pankkisaamiset	416 558,22	378 303,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 797 884,06	1 795 589,09
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	1 797 884,06	1 785 397,24
Muut omat rahastot	1 797 884,06	1 785 397,24
Vieras pääoma	0,00	10 191,85
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Siirtovelat	0,00	10 191,85
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 797 884,06	1 795 589,09

5.5.4 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liikevaihto	30 000,00	30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	422 086,45	410 911,13
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 10 571,54	- 8 785,91
Palvelujen ostot	- 792 971,51	- 1 766 503,41
	- 803 543,05	- 1 775 289,32
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	2 411,61
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 351 456,60	- 1 336 789,80
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	351 456,60	1 336 789,80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vahinkorahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Liikelyijäämä (-alijäämä)	- 1 654 000,00	- 1 336 789,80
Toiminnan rahavirta	- 1 654 000,00	- 1 336 789,80
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	1 654 000,00	1 336 789,80
Rahoituksen rahavirta	1 654 000,00	1 336 789,80
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Vahinkorahaston tase	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	8 300 976,38	8 532 591,43
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	8 300 976,38	8 532 591,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 300 976,38	8 532 591,43
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	8 172 882,39	8 524 338,99
Muut omat rahastot	8 172 882,39	8 524 338,99
Vieras pääoma	128 093,99	8 252,44
Lyhytaikainen		
Ostovelat	128 093,99	8 252,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 300 976,38	8 532 591,43

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpitokirjat ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2019	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2019	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	atk-tuloste
Hoitotarvikevarasto	atk-tuloste
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2019

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
02	A1	13803001 - 13803999	Palvelukassa	Verkkomaksu
04	A3	13806001 - 13806999	Palvelukassa	Tikkurilan uimahalli
10	A9	13814001 - 13814999	Palvelukassa	Hakunilan uimahalli
11	B0	13815001 - 13815999	Palvelukassa	Korson uimahalli
12	B1	13816001 - 13816999	Palvelukassa	Martinlaakson uimahalli
13	B2	13817001 - 13817999	Palvelukassa	Myyrmäen uimahalli
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
16	B5	13820001 - 13820999	Palvelukassa	Käenkukka
28	C7	13832001 - 13832999	Palvelukassa	Ympäristökeskus, eläinlääkäri
31	D0	13838001 - 13838999	Palvelukassa	Kuvataide
33	D2	13840001 - 13840999	Palvelukassa	Koutsi
35	D5	13842001 - 13842999	Palvelukassa	Vantaan Valo Minkkitie
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talousspalvelukeskus
AB	99	99000000 - 99999999	Kirjanpitosite	Talousspalvelukeskus
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talousspalvelukeskus
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talousspalvelukeskus
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tiliote	Talousspalvelukeskus
BM	24	24000000 - 24999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
D5	54	54000000 - 54999999	Saku/Merlot Medi	KuPeLa /1211
D7	56	56000000 - 56999999	SoftMedic	Työterveys/1210
DL	31	31000000 - 31999999	Luottotappio	Talousspalvelukeskus
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talousspalvelukeskus
DT	19	19000000 - 19999999	Asiakkaat - tasaus	Talousspalvelukeskus
DV	14	14000000 - 14999999	Myyntisuor.autom.	Talousspalvelukeskus
DZ	14	14000000 - 14999999	Myyntisuor.manuaal.	Talousspalvelukeskus
K1	25	25000000 - 25999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	26000000 - 26999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K5	33	33000000 - 33999999	PSOP toimittajalasku	Talousspalvelukeskus
K6	34	34000000 - 34999999	Apotti-maksut	Sosiaali- ja terveystoimi
K7	36	36000000 - 36999999	Apotti-maksusitoumus	Sosiaali- ja terveystoimi
K9	K9	50000000 - 59999999	Rahapalautukset	Talousspalvelukeskus
KH	20	20000000 - 20999999	Toimittajat-vel.	Talousspalvelukeskus
KM	27	27000000 - 27999999	Toimittajat-matkust.	Talousspalvelukeskus
KP	48	48000001 - 48999999	*Tilin ylläpito	Talousspalvelukeskus
KR	21	21000000 - 21999999	Toimittajat - lasku	Talousspalvelukeskus
KS	23	23000000 - 23999999	Sisäiset maksut	Talousspalvelukeskus
KT	24	24000000 - 24999999	Toimittajat -tasaus	Talousspalvelukeskus
KX	28	28000000 - 28999999	Sisäiset ostolaskut	Talousspalvelukeskus
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LE	LE	29100001 - 29199999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LF	LF	29200001 - 29299999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LG	LG	29300001 - 29399999	Asiakastietojärjeste	Sosiaali- ja terveystoimi
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PD	PD	18140001 - 18149999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PF	PF	18150001 - 18159999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PH	PH	18170001 - 18179999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PK	PK	18190001 - 18199999	Kuukausipalkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PM	PM	19120001 - 19129999	Palkkiot	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstökeskus, palkanlask.
PR	42	420000000 - 429999999	Hinnanmuutos	Keskusvarasto
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstökeskus, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talousspalvelukeskus
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talousspalvelukeskus
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilitosite	Talousspalvelukeskus
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talousspalvelukeskus
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talousspalvelukeskus
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
WE	46	460000000 - 469999999	Tavaranvastaanotto	Keskusvarasto
WI	47	470000000 - 479999999	Inventointitosite	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2019

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1-999	Liitetiedot	Talousspalvelukeskus

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa/ asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa

= Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

(Liikelaitos) Investointien tulorahoitus, %

= $100 * (\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

(Liikelaitos) Lainanhoitokate

= $(\text{Yli-/ alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Taseen tunnusluvut

(Kunta ja liikelaitos) Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

(Konserni) Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

(Liikelaitos) Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta euroa/ asukas

= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/ asukas

= $[\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}] / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 23.3.2020

Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

Heikki Heikkilä
Vaula Norrena

Anitta Orpana

Ulla Kaukola

Pentti Puoskari

Mika Niikko

Kati Tyystjärvi

Ritva Viljanen

Kaupunginjohtaja

Sade Tahvanainen

Lauri Kaira

Sakari Rokkanen

Faysal Abdi

Sirpa Pajunen

Jouko Jääskeläinen

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla ____ 2020

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

Vantaan kaupunki
p. 839 11 (vaihde)
Asematie 7, 01300 Vantaa

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2019

Vantaan kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Vantaan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2019. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätös sisältää kaupungin liikelaitosten erillistilinpäätökset. Tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että korona-epidemia saattaa erityisesti pitkittyessään vaikuttaa merkittävästi kaupungin taloudelliseen tilanteeseen.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla 27.4.2020

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ulla-Maija Tuomela', is written over the printed name.

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

VD/2410/00.01.02.01/2020

KK/HL/MM/HY-L

Hyvinvointiraportointi on osa kunnan strategista toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Terveystietolain (1326/2010, § 12) mukaisesti Vantaalla tehdään kerran valtuustokaudessa laaja hyvinvointikertomus ja välivuosina kertomusta suppeampi hyvinvointikatsaus.

Vantaan hyvinvointikatsaus 2019 on toimialojen yhteisen hyvinvointiraportointityöryhmän laatima tietopaketti vantaalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä. Monialaisen työryhmän työskentelystä vastasi tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist. Katsauksen kokoamista ohjasi Hyvinvointityöryhmä (HYRY), jonka puheenjohtajana vuosina 2018–2019 toimi apulaiskaupunginjohtaja Elina Lehto-Häggroth, sivistystoimi.

Vuoden 2019 hyvinvointikatsauksessa pääpaino on vantaalaisten hyvinvoinnin nykytilan kuvaamisessa ja katsauksen sisältö on päivitetty vastaamaan Terveystietolain ja hyvinvoinnin laitoksen keuhkokuumeen 2019 julkaisemaa ehdotusta kuntien hyvinvointikertomuksen minimitietosisällöstä. Lisäksi joitain osa-alueita, kuten työikäisten hyvinvointia, on vahvistettu tärkeillä tunnusluvuilla. Hyvinvointiraportoinnin työryhmä nosti katsauksen pohjalta neljä asukkaiden elintapoihin ja hyvinvointiin liittyvää huomiota.

I Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen ja erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen. Vantaalaisista lapsista ja nuorista vain pieni osa liikkuu liikuntasuosituksiin nähden riittävästi ja keskimäärin joka toinen ei syö koululounasta päivittäin. Aikuisista jopa neljäsosa ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan ja erityisesti iäkkäimpien naisten vapaa-ajan liikunnan harrastamattomuus on yleistä. Vantaalaisista aikuisista vain alle puolet syö kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuosituksen mukaisesti.

II Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen on tärkeää ja suunnittelussa on huomio kiinnitettävä kunkin ikä- ja asukasryhmän erityispiirteisiin. Sairastavuusindeksillä mitattuna vantaalaisten terveydentila on parempi kuin suomalaisilla keskimäärin, mutta alueelliset erot kaupungin sisällä ovat kuitenkin suuria. Psykkisen terveyden ongelmat nuorilla näkyvät erityisesti tytöillä, joilla koettu ahdistuneisuus oli huolestuttavan yleistä. Lisäksi työikäisten mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot ovat lisääntyneet viime vuosina. Työhyvinvointiin liittyvät ongelmat heijastuvat myös koettuun työkykyyn, sillä vantaalaisista työikäisistä noin joka neljäs kokee työkykynsä heikentyneeksi ja arvioi, että ei todennäköisesti jaksaa työskennellä eläkeikään saakka.

III Työikäisten ja iäkkäiden tapaturmien ehkäisyyn on hyvä kiinnittää huomiota, sillä niiden seuraukset näkyvät henkilökohtaisessa hyvinvoinnissa ja sitovat yhteiskunnan varoja. Vaikka työtapaturmien määrä on Vantaalla laskenut viimeisen vuosikymmenen aikana, tapahtuu niitä edelleen tuhansia vuosittain. Esimerkiksi vuonna 2019 tapahtui Vantaalla yli 5100 työpaikkatapaturmaa. Vantaalla iäkkäiden henkilöiden kaatumistapaturmiin liittyvien hoitokasojen ja lonkkamurtumien vuosittainen ilmaantuminen on kuuden suurimman kunnan alhaisimpia, mutta naisilla ne ovat miehiä yleisempiä.

IV Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.

Ulkomaalaistaustaisilla työttömyys on noin kaksi kertaa yleisempää kuin kantaväestöllä. Työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien 16–29 -vuotiaiden nuorten osuus on vieraskielisillä moninkertainen

kotimaankielisiin verrattuna. Esimerkiksi noin joka viides Vantaalla asuvista vieraskielisistä nuorista oli työn ja koulutuksen ulkopuolella vuonna 2017.

Kaupunginhallitus 23.3.2020 § 17

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle Vantaan hyvinvointikatsaus 2019 tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 6.4.2020 § 20

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle Vantaan hyvinvointikatsaus 2019 tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä Vantaan hyvinvointikatsaus 2019 tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vantaan hyvinvointikatsaus 2019, raportti (pdf)
- Vantaan hyvinvointikatsaus 2019, esitys (pdf)

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
strategia- ja tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
tutkija Minna Mänty, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HYVINVOINTIKATSAUS

2019

Sisällys

Johdanto	2
1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet Vantaalla	4
2 Hyvinvoinnin tila Vantaalla	5
2.1 Terveys ja hyvinvointi	6
2.1.1 Fyysinen terveys ja hyvinvointi	9
2.1.2 Psyykkinen terveys ja hyvinvointi	13
2.1.3 Sosiaalinen terveys ja hyvinvointi	15
2.1.4 Työkyky	18
2.1.5 Tapaturmat ja turvallisuus	20
2.2 Elintavat	26
2.3 Koulutus ja jatkuva oppiminen	30
2.4 Työllisyys ja toimeentulo	33
2.5 Elinympäristö	38
2.5.1 Ympäristö	38
2.5.2 Asuminen	42
3 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmia	45

LIITTEET

Liite 1. Katsauksessa käytetyt kyselytutkimukset

Liite 2. Katsauksessa käytetyt tietokannat ja rekisterit

Johdanto

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Vantaan kaupungissa hyvinvoinnin edistämiseksi eli hyvinvointityöllä tarkoitetaan ensisijaisesti kaupungin tietoista voimavarojen kohdentamista asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.

Kunnalla on myös perustuslain 9 §:n, kuntalain 1 §:n, terveydenhuoltolain 12 §:n sekä sosiaalihuoltolain 7 §:n mukaan lakisääteinen tehtävä edistää kunnan asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Tietoinen voimavarojen kohdentaminen vaatii taakseen laajan tietopohjan sekä kuntalaisista että ajankohtaista tietoa kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta. Tämän hyvinvointikatsauksen tarkoitus on tarjota vuosittainen lyhyen aikavälin katsaus kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä koota laajasta tietopohjasta helposti lähestyttävä, sekä määrällisillä että laadullisilla osoittimilla tiivistetty kuvaus hyvinvoinnista. Terveydenhuoltolain (1326/2010, § 12) mukaisesti Vantaalla tehdään kerran valtuustokaudessa laaja hyvinvointikertomus ja välivuosina kertomusta suppeampi hyvinvointikatsaus. Vuosittaisen raportoinnin lisäksi vuonna 2018 Vantaan kaupunki kokosi Miehet ja naiset Vantaalla -julkaisun, joka on vertaileva katsaus miesten ja naisten elinolosuhteisiin ja yhteiskunnalliseen asemaan. Julkaisu oli samalla Vantaan tasa-arvoteko 100 tasa-arvotekoa -kampanjaan. Vuonna 2018 Liikunnasta hyvinvointia -raportti toimi syventävänä katsauksena vantaalaisten liikkumiseen hyvinvointiraportoinnin yhteydessä.

Tämän vuoden hyvinvointikatsaukseen on kerätty monipuolisesti erilaisia hyvinvointia ja terveyttä kuvaavia tunnuslukuja eli indikaattoreita. Ne perustuvat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen julkaisemaan ehdotukseen kuntien hyvinvointikertomuksen minimietietosisällöstä. Minimietietosisältö auttaa kuntia valikoimaan lukuisista indikaattoreista ne, joilla voi riittävällä tarkkuudella seurata asukkaiden hyvinvoinnin tilaa. Hyvin valitut tunnusluvut auttavat ohjaamaan resursseja sekä seuraamaan, onko tehdyillä toimilla ollut vaikutuksia. Suurin osa tämän katsauksen indikaattoreista on minimietietosisällöstä, mutta joitain osa-alueita, kuten työikäisten hyvinvointia, on vahvistettu myös muilla tärkeillä tunnusluvuilla. Vantaa on yksi Suomen kuudesta väkiluvultaan suurimmasta kaupungista ja tässä katsauksessa Vantaan tietoja on mahdollisuuksien mukaan pyritty vertaamaan näihin niin sanottuihin kuutoskaupunkeihin koko maan keskiarvojen ohella.

Tässä vuosikatsauksessa pääpaino on pidetty kuntalaisten hyvinvoinnin nykytilan kuvaamisessa. Kunnan toteuttamat toimenpiteet kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden tukemiseksi tullaan raportoimaan koko valtuustokauden tiivistävässä laajassa hyvinvointikertomuksessa vuonna 2020. Tässä katsauksessa hyödynnetyt lähdeaineistot on esitetty liitteissä 1 ja 2.

Hyvinvointikatsauksen 2019 on työstänyt monialainen työryhmä, jonka työskentelystä on vastannut taloussuunnittelun tietopalveluyksikön tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist. Aineiston kokoamisen ja katsauksen valmiiksi saattamisen ovat tehneet taloussuunnittelun tietopalveluyksikön korkeakouluharjoittelija Olga Salow ja tutkija Minna Mänty. Muut hyvinvointiraportoijat ovat olleet erityisasiantuntijat Niina Vilkman ja Marianne Juosila sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta, erityisasiantuntija Elisa Ranta maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalta, lasten ja nuorten palvelujen koordinaattori Mervi Tulppo sivistystoimen toimialalta sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelija Meija Tuominen asukaspalvelujen toimialalta.

Hyvinvointiraportoinnin työryhmä haluaa nostaa esiin tämän katsauksen pohjalta seuraavat asukkaiden elintapoihin ja hyvinvointiin liittyvät huomiot.

Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen.

Vantaalaisista lapsista ja nuorista vain pieni osa liikkuu liikuntasuositukseen nähden riittävästi ja keskimäärin joka toinen ei syö koululounasta päivittäin. Aikuisista jopa neljäsosa ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan ja erityisesti iäkkäimpien naisten vapaa-ajan liikunnan harrastamattomuus on yleistä. Vantaalaisista aikuisista vain alle puolet syö kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuositusten mukaisesti. Vantaalaisilla oppilailla ja opiskelijoilla tupakkatuotteiden käyttö on yleisintä ammattikoulun oppilailla; kouluterveyskyselyyn vastanneista ammattioppilaitoksen opiskelijoista noin joka viides ilmoitti käyttävänsä tupakkatuotteita päivittäin. Elintavoilla on tärkeä rooli keskeisten kansantautien ja niiden riskitekijöiden, kuten ylipainon, ehkäisyssä.

Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen ja tukeminen on tärkeää. Toimenpiteiden suunnittelussa on huomio kiinnitettävä kunkin ikä- ja asukasryhmän erityispiirteisiin.

Sairastavuusindeksillä mitattuna vantaalaisten terveydentila on parempi kuin suomalaisilla keskimäärin, mutta alueelliset erot kaupungin sisällä ovat kuitenkin suuria. Psykkisen terveyden ongelmat nuorilla näkyvät erityisesti tytöillä, joilla koettu ahdistuneisuus oli huolestuttavan yleistä. Lisäksi työikäisten mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot ovat lisääntyneet viime vuosina. Työhyvinvointiin liittyvät ongelmat heijastuvat myös koettuun työkykyyn, sillä vantaalaisista työikäisistä noin joka neljäs kokee työkykynsä heikentyneeksi ja arvioi, että ei todennäköisesti jaksaisi työskennellä eläkeikään saakka. Myös yhä pidemmät sairauspoissaolot ovat yleistyneet viime vuosina niin Vantaalla kuin koko maassa.

Työikäisten ja iäkkäiden tapaturmien ehkäisyyn on hyvä kiinnittää huomiota, sillä niiden seuraukset näkyvät henkilökohtaisessa hyvinvoinnissa ja sitovat yhteiskunnan varoja.

Vaikka työtapaturmien määrä on Vantaalla laskenut viimeisen vuosikymmenen aikana, tapahtuu niitä edelleen tuhansia vuosittain. Esimerkiksi vuonna 2019 tapahtui Vantaalla yli 5 100 työpaikkatapaturmaa. Vantaalla iäkkäiden henkilöiden kaatumistapaturmiin liittyvien hoitojaksojen ja lonkkamurtumien vuosittainen ilmaantuminen on kuuden suurimman kunnan alhaisimpia, mutta hoitojaksoja ja lonkkamurtumia suhteessa vastaavanikäiseen väestöön tapahtuu Vantaalla vuosittain naisilla miehiä enemmän.

Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.

Ulkomaalaistaustaisilla työttömyys on noin kaksi kertaa yleisempää kuin kantaväestöllä. Työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien 16-29 -vuotiaiden nuorten osuus on vieraskielisillä moninkertainen kotimaankielisiin verrattuna. Esimerkiksi noin joka viides Vantaalla asuvista vieraskielisistä nuorista oli työn ja koulutuksen ulkopuolella vuonna 2017.

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet Vantaalla

Kunnan tulee lakisääteisesti eli terveydenhuoltolain sekä sosiaalihuoltolain mukaan nimetä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot ja kunnan toimialojen on tehtävä yhteistyötä keskenään sekä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Vantaan kaupungin strategiatasoista hyvinvointityötä johtaa kaupungin johtoryhmä ja sen operatiivisesta toteutuksesta vastaa 2000-luvun alusta lähtien toiminut Vantaan kaupungin hyvinvointiryhmä. Hyvinvointiryhmässä eli lyhyemmin hyryssä on edustus toimialojen johdosta sekä asiantuntijasihteeristö. Hyvinvointiryhmän tehtäviin kuuluu hyvinvointiraportoinnin johtaminen, hyvinvointiohjelmatyön ohjaaminen sekä kaupunkitasoisen ja toimialojen yhteisen hyvinvointityön kehittäminen.

Kaupunkitasoisesti tavoitteisiin pyritään toteuttamalla hyvinvointiohjelmaa sekä myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmaa (MEK). Vantaan kaupungin hyvinvointiohjelma valtuustokaudelle 2018–2022 sisältää omina suunnitelminaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman, ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman sekä monikulttuurisuussuunnitelman. Hyvinvointiohjelman seuranta ja arviointi toteutetaan valtuustokauden strategian arviointiaikataulun mukaisesti eli väliarviointi tehdään keväällä 2020 ja loppuarviointi keväällä 2022. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman 2019–2021 avulla kaupunki haluaa tasapainottaa alueiden hyvinvointieroja. Toimintaohjelmaa toteutetaan vuosina alueellisesti kehittämällä ja kokeilemalla uusia toimintamalleja, joiden vaikuttavuutta arvioidaan ja raportoidaan jatkuvan kehittämisen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Valtuustokauden strategiassa hyvinvointia edistetään erilaisin tavoittein. Tavoitteita ovat vantaalaisten terveyden ja hyvinvoinnin vahvistuminen terveellisten elintapojen myötä, hyvinvointierojen väheneminen sekä kotouttamisen hoitaminen parhaiten Suomen monikulttuurisimmassa kaupungissa. Kyselyjen perusteella lähiluonto on vantaalaisille tärkeä, joten kaupunkirakenteen tiivistämistä tehdään lähiluontoa vaalien. Kaupungin elinvoimaisuuden kannalta työttömyyden vähentäminen on keskeistä. Valtuustokauden tavoitteita toteutetaan talousarvion vuosittaisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tulokorttien kautta.

Kuntalaisten hyvinvointia edistävät myös Vantaan vaikuttamistoimielimet, kuten vanhusneuvosto, vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja alueelliset kehittämistoimikunnat. Ruotsinkielisen väestön hyvinvointia ja osallisuutta edistää Svenska kommittén. Vantaan kaupunki on myös Terve Kunta -verkoston jäsen. Verkoston tavoitteena on väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä sairauksien ehkäisy. Terve Kunta -verkosto kuuluu eurooppalaiseen WHO:n Healthy Cities -verkostoon ja toteuttaa sen ohjelman tavoitteita. Verkosto toimii yhteistyössä myös Itämeren alueen Terveet Kaupungit ry:n kanssa.

2 Hyvinvoinnin tila Vantaalla

Tämän katsauksen yleisenä viitekehyksenä toimii Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määritelmä hyvinvoinnista ja terveydestä (THL 2019a), joka on linjassa Vantaan kaupungin hyvinvointiohjelmassa (2018) esitetyn hyvinvoinnin määritelmän kanssa. Määritelmän mukaan hyvinvoinnin osatekijät voidaan jakaa kolmeen ulottuvuuteen: terveyteen, koettuun hyvinvointiin tai elämänlaatuun sekä materiaaliseen hyvinvointiin (THL 2019a).

Terveys-käsite sisältää sekä fyysisen, sosiaalisen että henkisen hyvinvoinnin tilan. Terveydellä on laajempi merkitys kuin pelkkä sairauden tai vaivan puute. Terveys ymmärretään voimavarana, jonka avulla monet muut hyvinvoinnin osatekijät voivat toteutua. Terveys on inhimillinen perusarvo ja välttämätön sosiaaliselle ja taloudelliselle kehitykselle. Hyvinvointi-käsitteellä puolestaan viitataan sekä yksilölliseen että yhteisötason hyvinvointiin. Yksilöllisen hyvinvoinnin ulottuvuuksia ovat sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus ja sosiaalinen pääoma. Yhteisötason hyvinvoinnin osatekijöiksi taas luetaan muun muassa elinolot, työllisyys ja työolot. Materiaalisen hyvinvoinnin indikaattoreita ovat esimerkiksi toimeentulo, asuminen, palvelut ja ympäristö. (THL 2019a.)

Tässä katsauksessa terveyden ja hyvinvoinnin eri osa-alueita tarkastellaan kuntien hyvinvointikertomuksen minimietietosisällöksi ehdotettujen indikaattoreiden valossa (THL 2019b). Suurin osa tämän raportin indikaattoreista on minimietietosisällöstä, mutta joitain osa-alueita, kuten työikäisten hyvinvointia, on vahvistettu myös muilla tärkeillä indikaattoreilla.

Lähteet

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Hyvinvointi- ja terveyserot. Keskeisiä käsitteitä. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/keskeisia-kasitteita>. Viitattu 16.10.2019.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019b. Hyvinvointikertomusten minimietietosisältö. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/tiedon-hyodyntaminen/hyvinvointikertomusten-minimietietosisalto>. Viitattu 16.10.2019.

Vantaan kaupunki. 2018. Vantaan hyvinvointiohjelma 2018-2022. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/140382_Hyvinvointiohjelma_2018-web-0607-kaikkiosiot.pdf. Viitattu 16.10.2019.

2.1 Terveys ja hyvinvointi

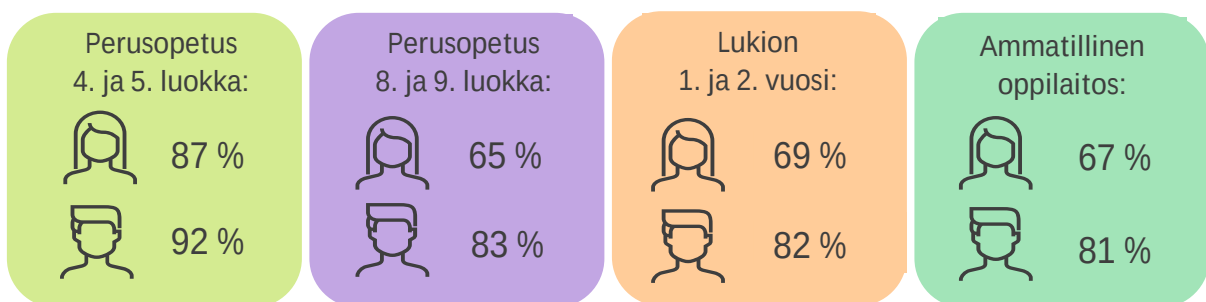
Terveys käsitteenä sisältää fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin tilan. Terveys nähdään voimavarana, jonka avulla myös monet muut hyvinvoinnin osatekijät ja hyvä elämä ylipäänsä voivat toteutua. Terveys on inhimillinen perusarvo ja välttämätön sosiaaliselle ja taloudelliselle kehitykselle. Koetulla terveydellä tarkoitetaan henkilön ilmaisemaa kokemusta omasta yleisestä terveydentilastaan. Koettu terveys ennustaa kuolleisuutta, toimintakykyä ja terveystalouden käyttöä väestössä. (THL 2019a.)

Tässä katsauksessa vantaalaisten terveyttä tarkastellaan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin, työkyvyn sekä tapaturmien ja turvallisuuden näkökulmista omissa luvuissaan (luvut 2.1.1 - 2.1.5). Tässä luvussa esitellään yleistä terveydentilaa koululaisten, työikäisten ja ikäihmisten kokeman terveydentilan, elämään tyytyväisyyden ja elämänlaadun ja näkökulmista.

Tyytyväisyys elämään

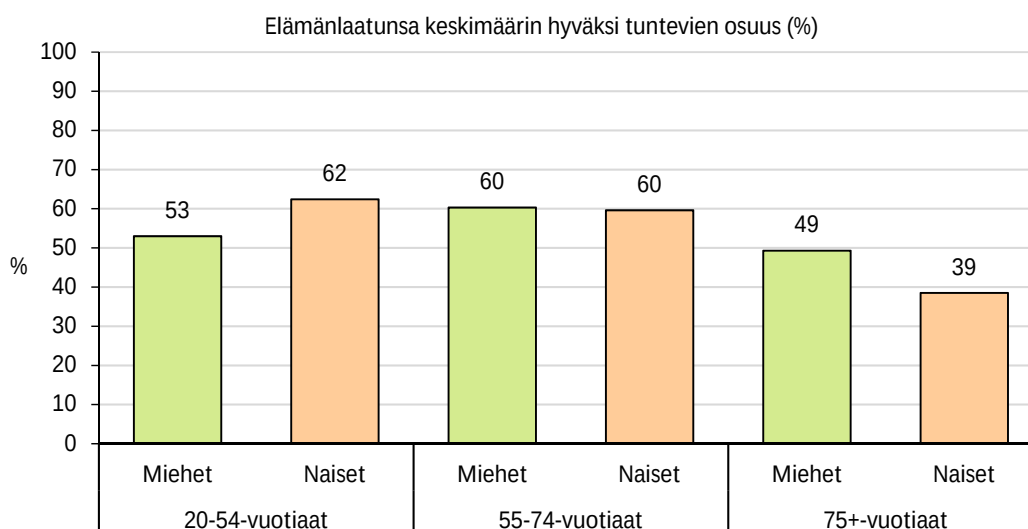
Suurin osa Kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 vastanneista vantaalaisista lapsista ja nuorista oli tyytyväisiä elämäänsä (THL 2019b). Perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaisista noin 90 prosenttia raportoi olevansa erittäin tai melko tyytyväisiä elämäänsä eikä suuria eroavaisuuksia ollut nähtävissä tyttöjen ja poikien välillä. Muilla oppiasteilla vähintään 65 prosenttia vastanneista oppilaista oli tyytyväisiä elämäänsä ja pojat selvästi tyttöjä enemmän. Esimerkiksi 65 prosenttia peruskoulun 8. ja 9. luokan tytöistä raportoi olevansa tyytyväisiä elämäänsä, kun vastaava luku pojilla oli 82 prosenttia. Edelliseen Kouluterveyskyselyn kierrokseen (2017) verrattuna tuloksissa ei havaittu merkittävää muutosta ja vantaalaisten oppilaiden tulokset olivat verrattavissa koko maan tuloksiin. (THL 2019b.)

■ Tyytyväinen elämäänsä (Kouluterveyskysely 2019):

Koettu elämänlaatu

FinSote-tutkimukseen vuonna 2018 vastanneista vantaalaisista keskimäärin kaksi kolmannelle raportoi kokevansa elämänlaatunsa hyväksi (THL 2019c). Alle 55-vuotiaat naiset raportoivat vastaavan ikäisiä miehiä useammin elämänlaatunsa hyväksi. Sen sijaan yli 75-vuotiaat naiset kokivat elämänlaatunsa hyväksi nuorempia ikäryhmiä ja vastaavan ikäisiä miehiä harvemmin (kuvio 1). Vantaan tulokset olivat vertailtavissa koko maan tuloksiin, sillä kaikista FinSote-tutkimukseen osallistuneiden kuntien vastaajista 60 prosenttia koki elämänlaatunsa hyväksi. (THL 2019c.)

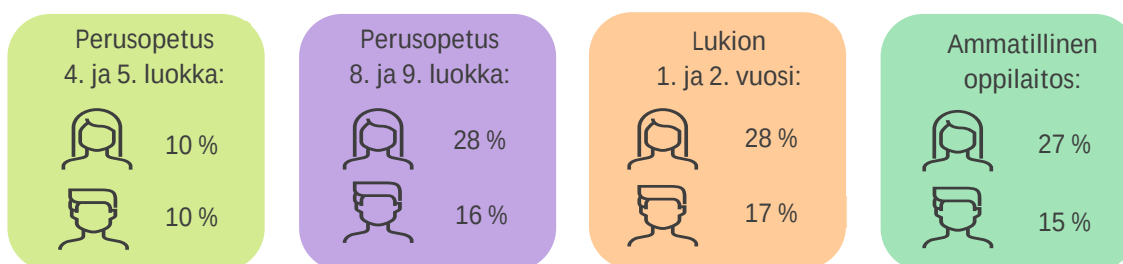

Kuvio 1. Elämänlaatunsa keskimäärin hyväksi tuntevien osuus (%) vastaavan ikäisestä väestöstä.
Lähde: FinSote 2018, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL 2019c).

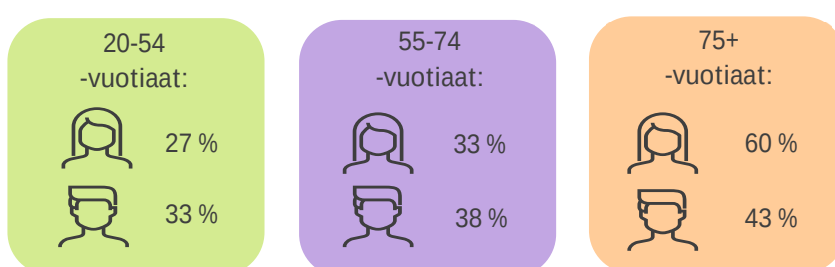
Koettu terveys

Alle kolmannes vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn vastanneista vantaalaisista lapsista ja nuorista koki terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi (THL 2019b). Kyselyyn vastanneet pojat kokivat terveytensä paremmaksi kuin tytöt. Reilu kuudennes yläkoulussa, lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista pojista kokee terveytensä huonoksi tai keskinkertaiseksi, kun tyttöillä vastaava osuus on noin kolmannes. Vastaavasti FinSote-tutkimukseen vastanneista työikäisistä ja iäkkäistä vantaalaisista keskimäärin joka kolmas koki terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi (THL 2019c). Osuus näyttäisi kasvavan iän myötä ja esimerkiksi 75 vuotta täyttäneistä naisista 60 prosenttia raportoi terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi.

- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien oppilaiden osuudet (Kouluterveyskysely 2019)

- Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien työikäisten ja iäkkäiden osuudet (FinSote-tutkimus 2018):

Lähteet

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Keskeisiä käsitteitä. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/keskeisia-kasitteita>. Viitattu 21.10.2019.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019b. Kouluterveyskysely. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019c. FinSote -tutkimus. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

2.1.1 Fyysinen terveys ja hyvinvointi

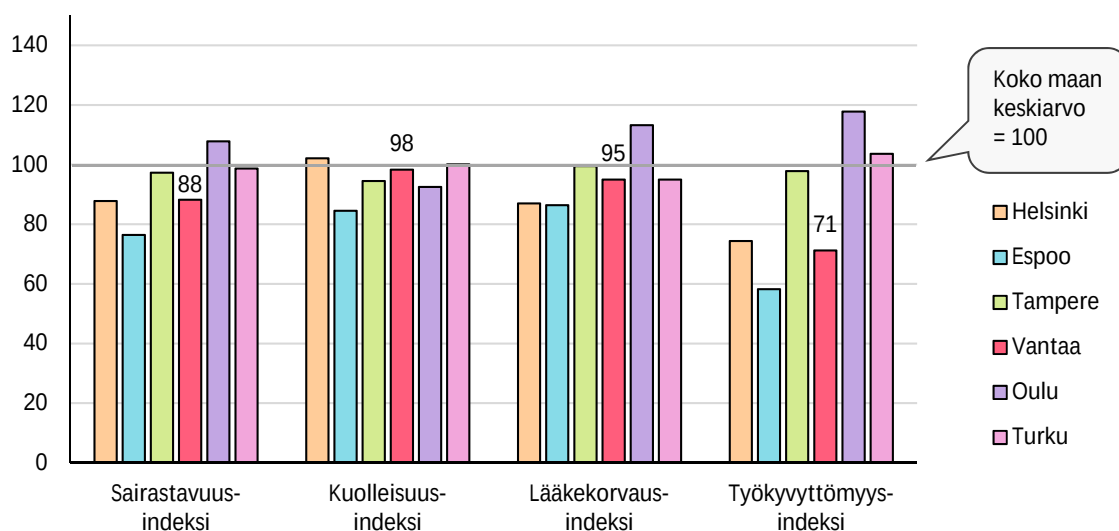
Fyysinen terveys on psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ohella yksi kolmesta terveyden ja hyvinvoinnin osa-alueesta. Fyysinen terveys viittaa kehon hyvinvointiin. Tässä katsauksessa fyysistä terveyttä ja hyvinvointia tarkastellaan sairastavuuden ja ylipainon näkökulmasta.

Sairastavuusindeksi

Sairastavuuden tarkastelussa käytetään Kansaneläkelaitoksen rekisteritietojen avulla laskettua sairastavuusindeksiä, joka kertoo miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon, joka on 100 (Kela 2019a). Näistä luvuista on poistettu väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta johtuvat erot vakioimalla indeksiluvut iän ja sukupuolen mukaan. Vakioitu indeksi kertoo, mikä olisi Vantaan sairastavuusindeksi, jos kunnan ikä- ja sukupuolirakenne olisi samanlainen kuin vertailukohteessa eli koko maassa. (Kela 2019a.)

Sairastavuusindeksi perustuu kolmeen eri rekisterimuuttujaan. Kuolleiden osuus väestöstä lasketaan kolmen peräkkäisen vuoden keskiarvona (kuolleisuusindeksi), työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus työikäisistä eli 16–64 -vuotiaista (työkyvyttömyysindeksi) sekä erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus väestöstä (lääkekorvausindeksi). Kukin muuttujista on suhteutettu erikseen maan väestön keskiarvoon. Sairastavuusindeksi on näiden kolmen indeksin eli kuolleisuusindeksin, lääkekorvausindeksin ja työkyvyttömyysindeksin keskiarvo. (Kela 2019a.)

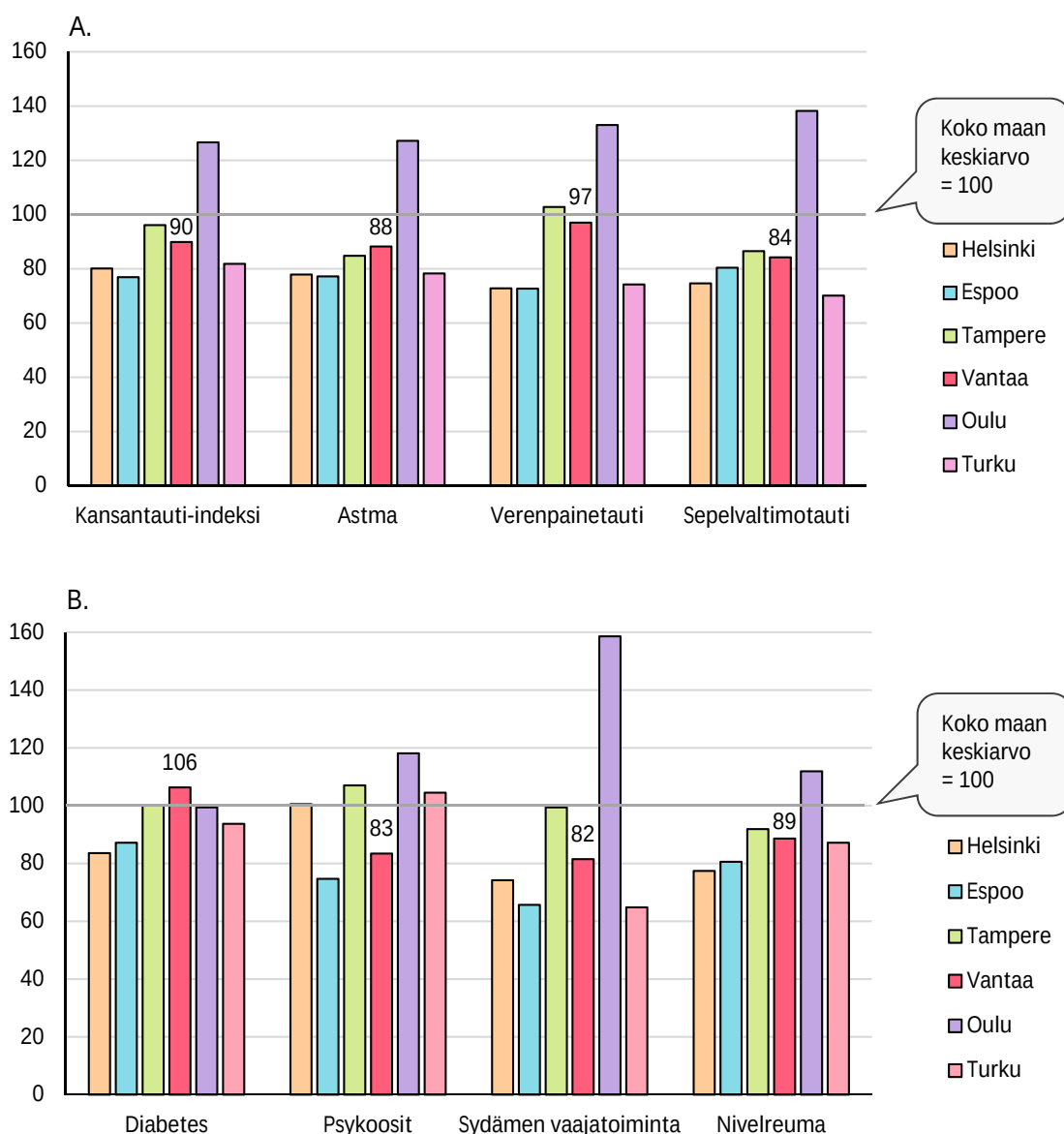
Vantaalaisten sairastavuusindeksillä mitattu terveydentila oli vuonna 2018 parempi (eli matalampi) kuin suomalaisten keskimäärin (Kela 2019b, kuvio 2). Kuusikkokuntiin verrattuna Vantaan sairastavuusindeksi (88,2) oli vuonna 2018 Oulun (107,8), Turun (98,7) ja Tampereen (97,3) indeksejä pienempi, mutta Espoon (76,4) indeksiä suurempi. Suurimmat erot kuusikkokuntien välillä oli havaittavissa työkyvyttömyysindeksissä (kuvio 2). Edellisen kymmenen vuoden aikana (2009–2018) Vantaan sairastavuusindeksi on laskenut 0,9 prosenttia (Kela 2019b); tämä viittaa positiiviseen kehitykseen terveydentilassa.

Kuvio 2. Vuoden 2018 sairastavuusindeksi ja sen laskennassa käytettävät osaindeksit (kuolleisuus-, lääkekorvaus- ja työkyvyttömyysindeksi) kuusikkokunnissa. Lähteet: Kansaneläkelaitos, Terveyspuntarin sairastavuusindeksi (Kela 2019b).

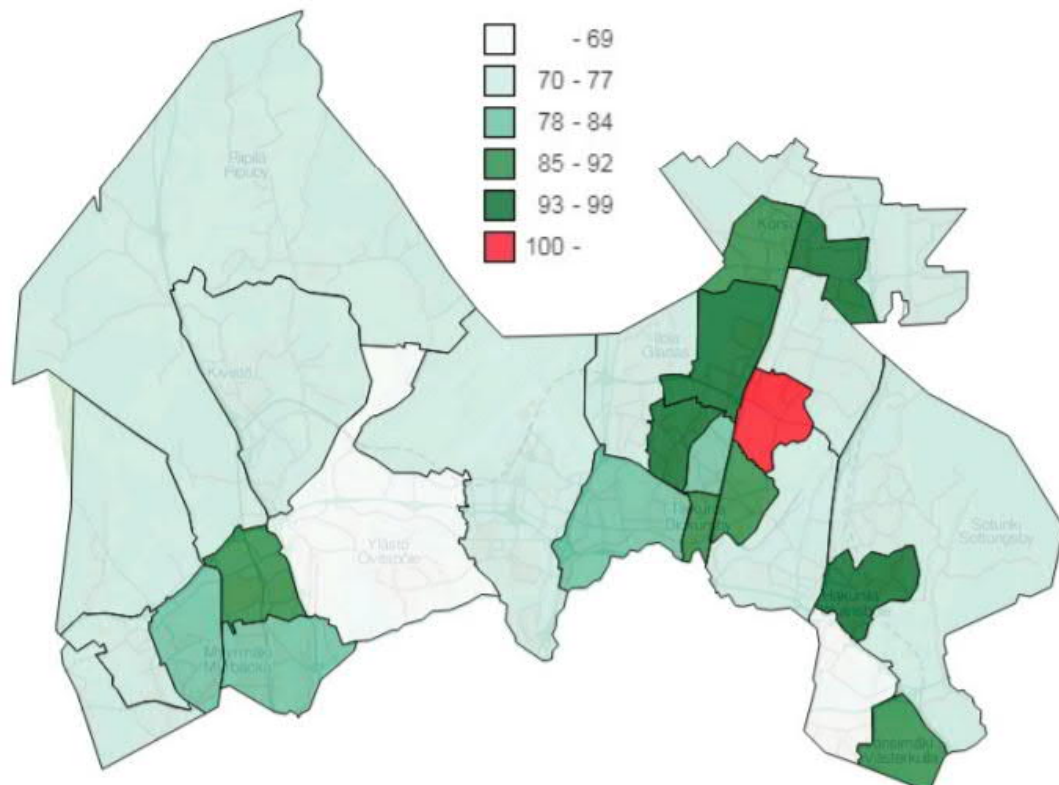
Kuviossa 3 esitetään Kelan kansantauti-indeksi kuutoskunnissa. indeksi kuvaa kansantautien esiintymistä alueen väestössä suhteessa koko maan väestön keskiarvoon, joka on 100 (Kela 2019c). Indeksiin lasketaan mukaan seitsemän suurinta erityiskorvattavaan lääkehoitoon oikeuttavaa kansantautia: astma, verenpainetauti, sepelvaltimotauti, diabetes, psykoosit, sydämen vajaatoiminta ja nivelreuma. Näille jokaiselle on laskettu indeksi ja suhteutettu se koko maan keskiarvoon. Kansantauti-indeksi on näiden seitsemän indeksin keskiarvo. (Kela 2019.)

Vantaalaisten kansantauti-indeksillä mitattu terveydentila oli vuonna 2018 parempi (eli matalampi) kuin suomalaisten keskimäärin (Kela 2019b, kuvio 3). Kuuden suurimman kunnan vertailussa diabeteksen esiintyvyyttä kuvaava indeksi oli kuitenkin Vantaalla korkein (kuvio 3b) ja arvo oli myös koko maan keskiarvoa korkeampi. Kaikki muut kansantauti-indeksit olivat korkeimmat Oulussa, ja Vantaan keskiarvot olivat keskimäärin kolmanneksi korkeimmat Oulun ja Tampereen jälkeen muiden paitsi astman ja psykoosien osalta (kuvio 3.)

Kuvio 3. Vuoden 2018 kansantauti-indeksi (A) ja sen laskennassa käytettävät osaindeksit (A-B): A. astma, verenpainetauti ja sepelvaltimotauti, B. diabetes, psykoosit, sydämen vajaatoiminta ja nivelreuma. Lähteet: Kansaneläkelaitos, Terveyspuntarin kansantauti-indeksi (Kela 2019c).

Vantaan sisäisten terveyserojen tutkimiseksi sairastavuus- ja kansantauti-indeksit laskettiin vuoden 2017 osalta erikseen jokaiselle suuralueelle sekä jakamalla kaupunki 26 alueeseen, joista kymmenen oli yksittäisiä kaupunginosia (Korvanen 2019). Kaupunginosittainen tarkastelu ei ollut mahdollista alueiden liian pienen väestöpohjan vuoksi. Vuonna 2017 Vantaan suuralueista tervein väestö asui Aviapoliksen suuralueella, jossa sairastavuusindeksi-arvo oli 68,9. Kivistö oli seuraavaksi tervein suuralue arvolla 72,5. Korkein indeksiluku 92 oli Koivukylän suuralueella, mutta sekin oli kuitenkin alle maan keskitason. Kuvasta 1 nähdään vuoden 2017 sairastavuusindeksi Vantaan 26 alueella (Korvanen 2019). Korkein arvo (113,1) oli Havukoskella ja matalin puolestaan Luoteis-Vantaalla (67,4).

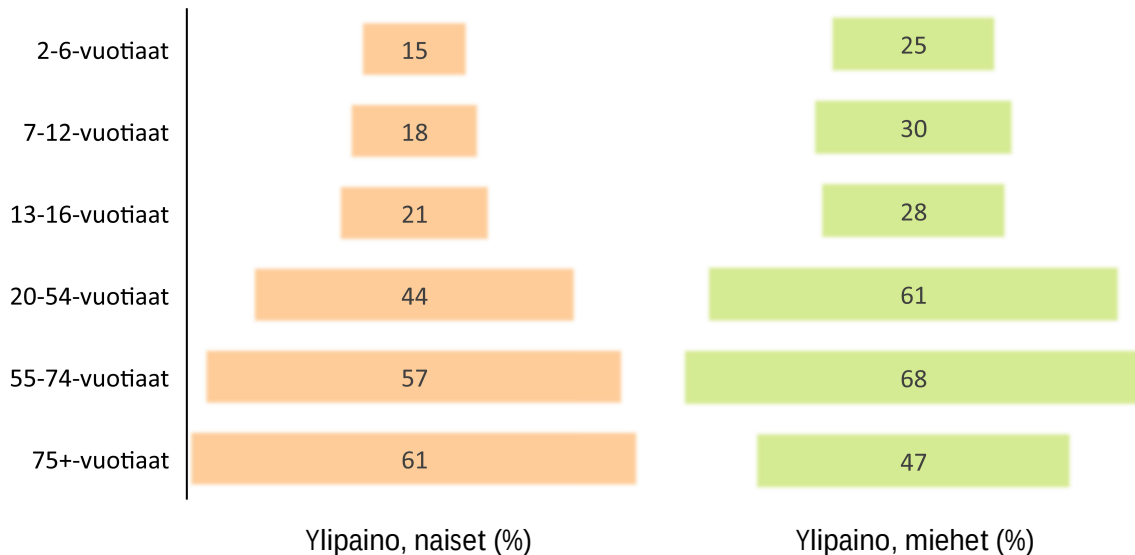
Kuva 1. Sairastavuusindeksi Vantaan osa-alueilla vuonna 2017 (Korvanen 2019).

Ylipaino

Ylipaino ja lihavuus ovat keskeisiä kansantautien, kuten sydän- ja verisuonitautien, tyypin 2 diabeteksen, tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja useiden syöpien riskitekijöitä. Ylipainoisuus ja lihavuus ovat yleisiä Suomessa, vaikka yleistyminen näyttää hidastuneen viimeisten vuosien aikana. Yli puolet suomalaisista työikäisistä aikuisista on ylipainoisia. Erityisen huolestuttavaa on, että lasten ja nuorten ylipainoisuus on yleistynyt. (THL 2019a.)

Kuviosta 4 nähdään ylipainoisten osuudet eri ikäryhmissä Vantaalla. Vantaalaisten FinLapset -lasten ja nuorten terveys- ja hyvinvointiseurantaan osallistuneiden 2–16 -vuotiaiden ikäryhmissä tytöistä 15–21 prosenttia ja pojista 25–28 prosenttia oli ylipainoisia vuonna 2018 (THL 2019b). Tyttöihin verrattuna suurempi osa pojista oli ylipainoisia (kuvio 4). Nämä osuudet eivät juurikaan eroa koko Suomen keskitasosta eikä ylipainoisten osuuksissa ole havaittavissa suuria muutoksia Vantaalla viime vuosien aikana. (THL 2019b.) Vuoden 2018 FinSote-tutkimukseen vastanneista 20 vuotta täyttäneistä

vantaalaisista naisista 44–61 prosenttia ja miehistä 47–61 prosenttia oli ylipainoisia. 75 vuotta täyttäneistä suurempi osa naisista kuin miehistä oli ylipainoisia. (THL 2019c, kuvio 4.) Tuloksissa oli nähtävissä eroja koulutustason mukaan siten, että ylipainoisten osuus oli suurin matalan koulutuksen saaneilla, joista noin kaksi kolmannesta oli ylipainoisia, kun taas keskitason tai korkean koulutuksen saaneista noin puolet oli ylipainoisia. Vastaavat erot olivat nähtävissä myös koko maan tuloksissa. (THL 2019c.)

Kuvio 4. Ylipainoisten (painoindeksi, BMI $\geq$ 25) osuus (%) eri ikäryhmissä Vantaalla. Lähteet: FinLapset-lasten ja nuorten terveysterveys- ja hyvinvointiseuranta (THL 2019b), ja FinSote-tutkimus (THL 2019c).

Lähteet

Kansaneläkelaitos (Kela). 2019a. Miten sairastavuusindeksi lasketaan. Aineistolähde:

<https://www.kela.fi/terveyspuntari>. Viitattu 25.10.2019.

Kansaneläkelaitos (Kela). 2019b. Terveyspuntarin sairastavuusindeksi. Aineistolähde:

http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=nit079a1 (25.10.2019).

Kansaneläkelaitos (Kela). 2019c. Terveyspuntarin kansantaudit. Aineistolähde:

http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=nit083a1 (29.11.2019).

Korvanen K. Sairastavuusindeksi Vantaalla 2017. Vantaan kaupunki. Tietopalvelut B1:2019.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/143661_Tilastokatsaus_1_2019_Sairastavuusindeksi_Vantaalla_2017.pdf

Terveysterveys- ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Ylipaino. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveys/eriarvoisuus/terveys/ylipaino>. Viitattu 25.10.2019.

Terveysterveys- ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019b. FinLapset-Lasten ja nuorten terveysterveys- ja hyvinvointiseuranta.

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finlapset>. Aineistolähde: Sotkanet.fi. (16.10.2019).

Terveysterveys- ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019c. FinSote -tutkimus. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus>.

Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

2.1.2 Psyykkinen terveys ja hyvinvointi

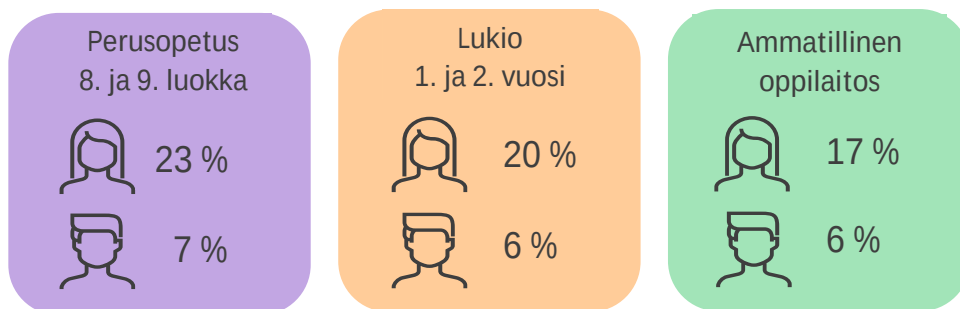
Mielenterveys on voimavara ja osa terveyttä. Se on myös tärkeää yksilön hyvinvoinnille ja toimintakyvylle. Tässä katsauksessa psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia tarkastellaan koululaisten kokeman ahdistuneisuuden sekä työikäisten mielenterveysperusteisen työkyvyttömyyden näkökulmista.

Ahdistuneisuus

Ahdistuneisuus on tunnetila, johon voi liittyä muun muassa jännitystä, pelkoa, levottomuutta sekä huolestuneisuutta. Ohimenevä ahdistuksen tunnetila on osa nuoren normaalia elämää. Ahdistuneisuushäiriöissä ahdistuneisuus on voimakasta, pitkäkestoista ja heikentää usein toimintakykyä ja elämänlaatua. Ahdistushäiriö altistaa myös masennuksen ja mahdollisesti päihdehäiriön synnylle, jotka saattavat vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista. Turvallinen ja iänmukaisia haasteita ja onnistumisen kokemuksia mahdollistava arki tukee nuoren tasapainoista kehitystä. (Strandholm ja Ranta 2013, Mielenterveystalo 2019.)

Vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn osallistuneet tytöt raportoivat kokevansa poikia enemmän ahdistuneisuutta: perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista tytöistä noin joka neljäs ja toisen asteen opiskelijatyttöistä noin joka viides raportoi kokevansa ahdistuneisuutta, kun vastaava osuus pojilla oli alle kymmenen prosenttia (THL 2019). Edelliseen kouluterveyskyselykierrökseen (2017) verrattuna ahdistusta raportoivien tyttöjen osuus oli perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisilla ja lukiolaisilla noin kolme prosenttiyksikköä korkeampi. Ammatillisen oppilaitoksen ja poikien osuuksissa havaitut muutokset olivat pienempiä. Koko maahan verrattaessa vaikuttaisi siltä, että vantaalaisten oppilaiden tulokset ovat samansuuntaisia. (THL 2019.)

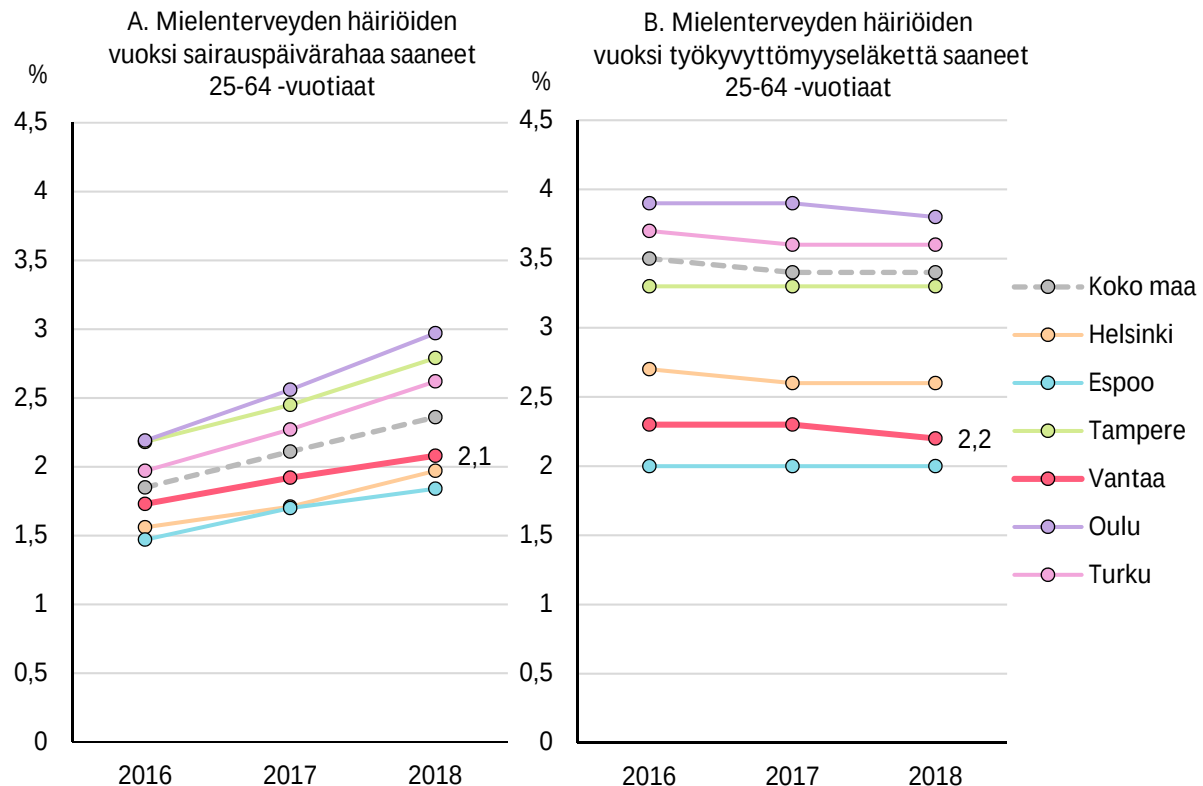
■ Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, Kouluterveyskysely 2019:

Mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot ja työkyvyttömyyseläkkeet

Mielenterveyden häiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa saaneiden 25-64 -vuotiaiden osuutta koko maassa ja kuutoskaupungeissa vuosina 2016-2019 esitetään kuviossa 5A (Kela 2019). Tarkastelussa olevan kolmivuotiskauden aikana mielenterveysperusteisesti päivärahaa saaneiden osuus näyttäisi lisääntyneen hieman koko maassa. Kuutoskaupunkeja tarkasteltaessa, korvausta saaneiden osuus oli Vantaalla hieman korkeampi kuin Helsingissä ja Espoossa, mutta kuitenkin koko maan keskiarvoa ja muita kuutoskuntia alhaisempi (kuvio 5A). Mielenterveysperusteisen sairausloman yleisyys oli suurempaa naisilla kuin miehillä. Esimerkiksi 2,8 prosenttia 25-64 -vuotiaista naisista oli vuonna 2018 saanut sairauspäivärahaa mielenterveydenhäiriöiden vuoksi, kun miehillä vastaava luku oli puolet pienempi, 1,4 prosenttia. Sukupuolien välinen ero oli vastaavan suuruinen myös edellisinä tarkasteluvuosina. (Kela 2019.)

Mielenterveyden häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64 -vuotiaiden määrissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia, kun tarkastellaan koko maan ja kuutoskuntien osuuksia vuosien 2016–2018 aikana (ETK 2019, kuvio 5B). Vantaalla osuus on hieman Espoota suurempi, mutta koko maan keskiarvoa ja muita kuutoskuntia alhaisempi. Sukupuolten välillä oli hyvin pieni ero: esimerkiksi vuonna 2018 2,1 prosenttia 25–64 -vuotiaista miehistä ja 2,4 prosenttia naisista sai mielenterveysperusteista työkyvyttömyyseläkettä. (ETK 2019.)

Kuvio 5. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa (A) ja työkyvyttömyyseläkettä (B) saaneet 25-64 -vuotiaat vuosina 2016, 2017 ja 2018 (% vastaavanikäisestä väestöstä). Sairauspäivärahaa saaneet kuvaa yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja. Lähde: Tilasto sairauspäivärahasta (Kansaneläkelaitos 2019) ja Eläketilastot (Eläketurvakeskus 2019).

Lähteet

Eläketurvakeskus (ETK). 2019. Eläketilastot. Aineistolähde: Sotkanet.fi (17.10.2019).

Kansaneläkelaitos (Kela). 2019. Tilasto sairauspäivärahasta. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

Mielenterveystalo. 2019. Ahdistuneisuushäiriöt. <https://www.mielenterveystalo.fi> (25.10.2019).

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019. Kouluterveyskysely. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

Thea Strandholm ja Klaus Ranta. 2013. Ahdistus ja ahdistuneisuushäiriöt. Kirjassa: Mauri Marttunen, Taina Huurre, Thea Strandholm, Riitta Viialainen. Opas nuorten parissa työskenteleville aikuisille. <http://www.julkari.fi/handle/10024/110484>.

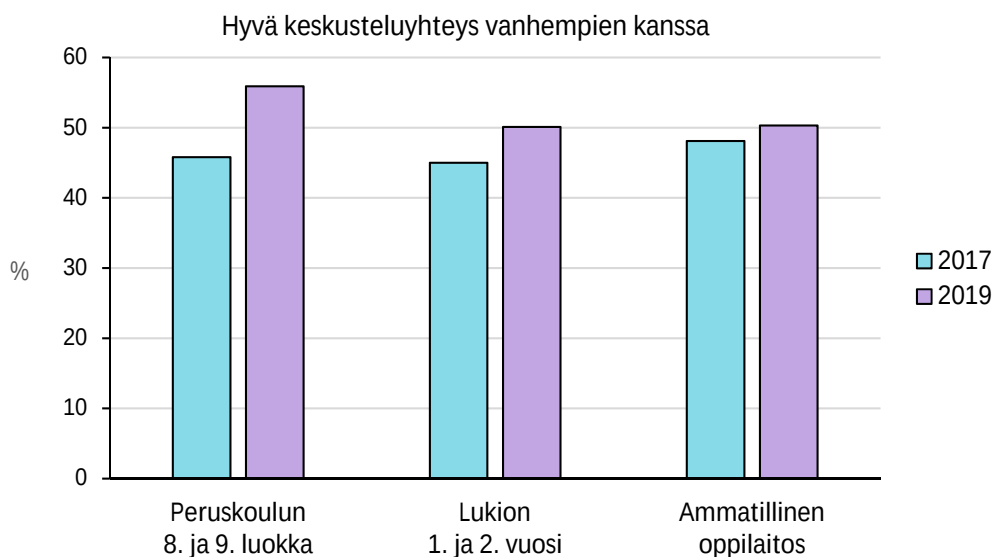
2.1.3 Sosiaalinen terveys ja hyvinvointi

Yhteisöllisyys on yksi tärkeistä sosiaalisen terveyden ja hyvinvoinnin osa-alueista. Yhteisöllisyys pitää sisällään ihmissuhteet, vapaa-ajan toiminnan, katsomuksellisuuden, osallisuuden sekä mahdollisuuden vaikuttaa (Vantaan kaupunki 2018). Tässä luvussa tarkastellaan sosiaalista hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä keskusteluyhteyden, yksinäisyyden ja äänestysaktiivisuuden näkökulmista.

Keskusteluyhteys vanhempien kanssa

Avoin vuorovaikutus nuoren ja vanhemman välillä on tärkeää nuoren hyvinvoinnin edistämisen kannalta. Nuorilla, joilla on hyvä suhde vanhempiinsa, esiintyy vähemmän muun muassa mielenterveyden ja hyvinvoinnin haasteita. (Halme ym. 2018.) Vanhemmuuden tuki on lapsen ja nuoren hyvinvoinnin varhaista tukemista ja eriarvoisuuden vähentämistä, joka on kuntien keskeinen tehtävä. Vanhemmuuden tukemiselle löytyy myös lakisääteinen perusta. Lapsen oikeuksien sopimus edellyttää, että vanhempia tuetaan kasvatustehtävässään (Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 vastanneista vantaalaislapsista ja nuorista keskimäärin joka toinen raportoi kokevansa keskusteluyhteyden vanhempien kanssa hyväksi (THL 2019a). Verrattuna vuoden 2017 kouluterveyskyselyn tuloksiin, keskusteluyhteyden hyväksi kokevien osuus oli suurempi vuonna 2019 (kuvio 6). Esimerkiksi vuonna 2017 kyselyyn vastanneista peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisista 46 prosenttia raportoi keskusteluyhteyden vanhempien kanssa hyväksi, kun se vuonna 2019 oli 56 prosenttia. Suurempi osa pojista kuin tytöistä koki, että keskusteluyhteys vanhempiin oli hyvä. Erot tyttöjen ja poikien osuuksissa eri oppiasteilla vuoden 2019 kyselyssä olivat 12-13 prosenttiyksikköä. Koko maahan verrattaessa vantaalaisten oppilaiden tulokset ovat samansuuntaisia. (THL 2019a.)

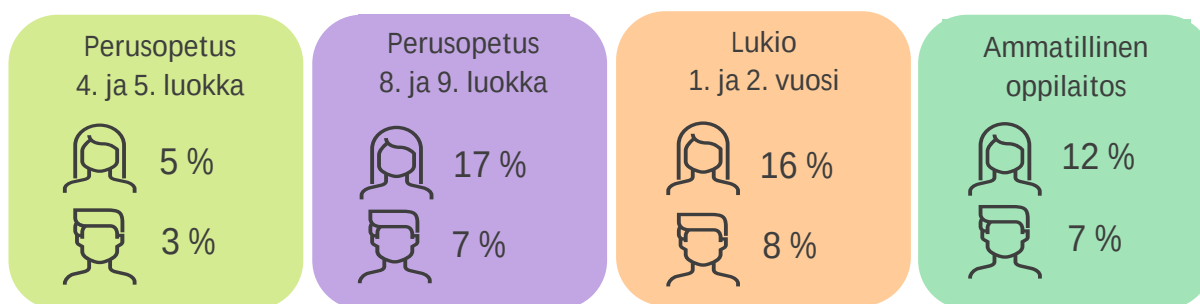
Kuvio 6. Keskusteluyhteyden vanhempien kanssa hyväksi raportoitujen vantaalaislasten ja nuorten osuudet vuosien 2017 ja 2019 kouluterveyskyselyissä. Lähde: Kouluterveyskysely (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Yksinäisyys

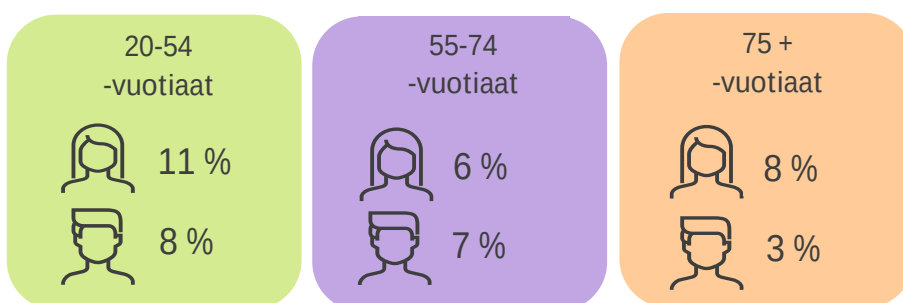
Pitkään kestänyt yksinäisyys voi heikentää itseluottamusta sekä lisätä psykososiaalista huonovointisuutta ja syrjäytymisriskiä. Nuorena alkanut yksinäisyys voi jatkua pitkälle aikuisuuteen ja sillä voi olla vakavia seurauksia niin yksilötason hyvinvoinnille kuin kansanterveydellekin. (Mieli, Suomen Mielenterveysseura ry. 2019)

Vuonna 2019 kouluterveyskyselyyn vastanneista pojista alle kymmenen prosenttia raportoi tuntevansa itsensä yksinäiseksi usein tai jatkuvasti. Tyttöillä vastaava osuus oli jonkin verran korkeampi ja vaihteli oppiasteittain 5-17 prosentin välillä. (THL 2019a.) FinSote-tutkimukseen osallistuneista aikuisista keskimäärin alle 10 prosenttia raportoi tuntevansa yksinäisyyttä. Kyselyyn vastanneista naisista 6–11 prosenttia ja miehistä 3–8 prosenttia kokivat yksinäisyyttä. (THL 2019b.)

■ Itsensä yksinäiseksi tuntevien oppilaiden osuudet (Kouluterveyskysely 2019):

■ Itsensä yksinäiseksi tuntevien työikäisten ja iäkkäiden osuudet (FinSote-tutkimus 2018):

Äänestysaktiivisuus

Äänestysaktiivisuus kertoo kuntalaisten yhteiskunnallisesta osallisuudesta, sillä jokaisella äänioikeutetulla on mahdollisuus vaikuttaa äänestämällä. Monenlaiset syyt voivat kuitenkin vaikuttaa siihen, äänestääkö yksittäinen ihminen vaaleissa. Äänestamisaktiivisuudessa on eroja muun muassa iän, sukupuolen ja asuinalueen mukaan. Äänestämättömyys on niin ikään sidoksissa huono-osaisuuteen ja syrjäytymiseen.

Suomessa järjestettiin vuonna 2019 eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Eduskuntavaaleissa äänestysviikkoa Vantaalla nousi 70,4 prosenttiin, mikä on 0,5 prosenttiyksikköä edellisiä eduskuntavaaleja enemmän (Piironen 2019a). Myös valtakunnallisesti äänestettiin aktiivisemmin, sillä koko maassa äänestysprosentti nousi 72,1 prosenttiin kun se vuonna 2015 oli 70,1 prosenttia. Eduskuntavaaleissa vantaalaisista naisista äänesti 71,8 prosenttia ja miehistä 68,9 prosenttia. Äänestysaktiivisuus vaihteli huomattavasti äänestysalueittain. Kevään 2019 eduskuntavaaleissa

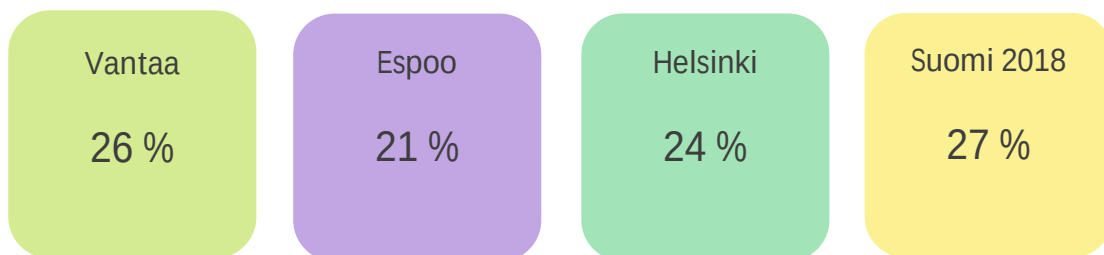
2.1.4 Työkyky

Työkyky tarkoittaa työntekijän edellytysten sekä tehtävän asettamien vaatimusten ja mahdollisuuksien tasapainoa. Työkykyyn vaikuttavat terveys ja toimintakyky, osaaminen, arvot, asenteet ja motivaatio, johtaminen, työyhteisö ja työolot, yhteiskunta sekä lähiyhteisö. (Työterveyslaitos 2019.) Tässä katsauksessa vantaalaisten työkykyä tarkastellaan koetun työkyvyn sekä sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyseläkkeiden näkökulmista.

Koettu työkyky

FinSote-tutkimukseen vastanneista vantaalaisista työkäisistä noin joka neljäs arvioi työkykynsä heikentyneeksi (THL 2019) ja noin neljännes vantaalaisista työkäisistä arvioi, että he eivät todennäköisesti jaks työskennellä eläkeikään saakka. Nämä osuudet vastasivat Finsote-tutkimukseen osallistuneiden kuntien keskiarvoa, mutta olivat hieman korkeammat kuin Helsingissä tai Espoossa. (THL 2019.)

- Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus, FinSote-tutkimus 2018:

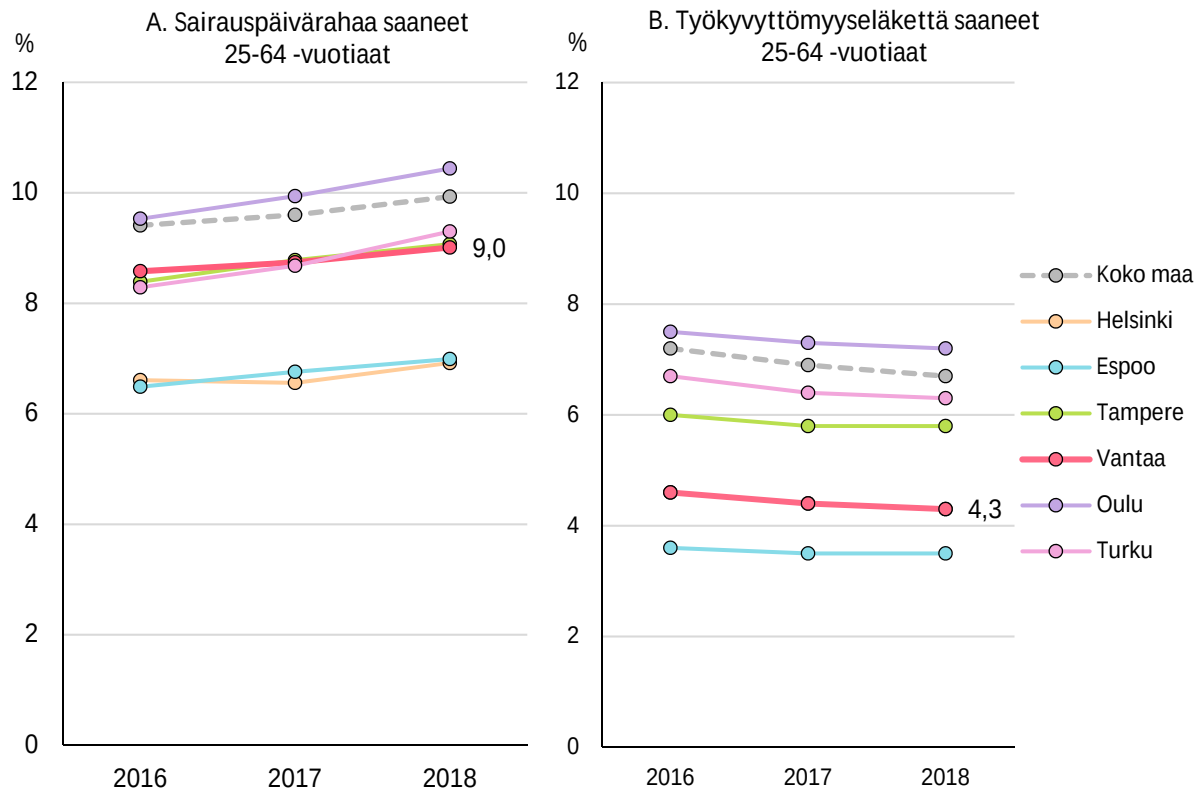

- Niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaks työskennellä vanhuuseläkeikään saakka, FinSote-tutkimus 2018:

Sairauspoissaolot

Sairauspäivärahaa saaneiden 25-64 -vuotiaiden osuutta koko maassa ja kuutoskaupungeissa vuosina 2016–2019 esitetään kuviossa 7A (Kela 2019). Tarkastelussa olevan kolmivuotiskauden aikana päivärahaa saaneiden osuus näyttäisi hieman lisääntyneen koko maassa. Kuutoskaupunkeja tarkasteltaessa, korvausta saaneiden osuus oli Vantaalla hieman korkeampi kuin Helsingissä ja Espoossa, mutta kuitenkin koko maan keskiarvoa alhaisempi. Vuonna 2018 yhdeksän prosenttia 25-64-vuotiaista vantaalaisista sai sairauspäivärahaa. Yleisyys oli suurempaa naisilla kuin miehillä. Esimerkiksi 9,5 prosenttia 25–64 -vuotiaista naisista oli vuonna 2018 saanut sairauspäivärahaa, kun taas miehillä vastaava luku oli kolmanneksen pienempi, 6,7 prosenttia. Sukupuolten välinen ero oli vastaavan suuruinen myös edellisinä tarkasteluvuosina. (Kela 2019.)

Kuvio 7. Sairauspäivärahaa (A) ja työkyvyttömyyseläkettä (B) saaneet 16–64 -vuotiaat vuosina 2016, 2017 ja 2018, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Sairauspäivärahaa saaneet kuvaa yli 10 arkipäivää kestäneitä sairauspoissaoloja. Huomio: B-kuvassa Helsinki kulkee Vantaan kuvaajan takana eikä siksi ole näkyvissä. Lähde: Tilasto sairauspäivärahasta (Kansaneläkelaitos), Eläketilastot (Eläketurvakeskus).

Työkyvyttömyyseläkkeet

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64 -vuotiaiden osuutta koko maassa ja kuutoskaupungeissa vuosina 2016–2019 esitetään kuviossa 7B (ETK 2019). Kolmivuotiskauden aikana työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuus näyttäisi hieman vähentyneen koko maassa. Vantaalla osuus on hieman Espoota suurempi, mutta koko maan keskiarvoa ja muita kuutoskaupunkeja alhaisempi. Vuonna 2018 noin neljä prosenttia 25–64 -vuotiaista vantaalaisista sai työkyvyttömyyseläkettä. Yleisimmät perusteet työkyvyttömyyseläkkeelle olivat mielenterveyden häiriöt (2 % vastaavan ikäisestä väestöstä) ja tuki- ja liikuntaelämistön sairaudet (0,6 % vastaavan ikäisestä väestöstä). Naisten ja miesten välillä ei ollut havaittavissa suuria eroja työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuksissa. (ETK 2019.)

Lähteet

Eläketurvakeskus (ETK). 2019. Eläketilastot. Aineistolähde: Sotkanet.fi (17.10.2019)

Kansaneläkelaitos (Kela). 2019. Tilasto sairauspäivärahasta. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019)

Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL). 2019. FinSote -tutkimus. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finnote-tutkimus>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

Työterveyslaitos (TTL). 2019. Mitä työhyvinvointi on? <https://www.ttl.fi/perehdytys-tyohyvinvointiin-tyoterveyteen-ja-tyoturvaluuteen/tyohyvinvointi-yhteinen-asia/>. Viitattu 17.10.2019.

2.1.5 Tapaturmat ja turvallisuus

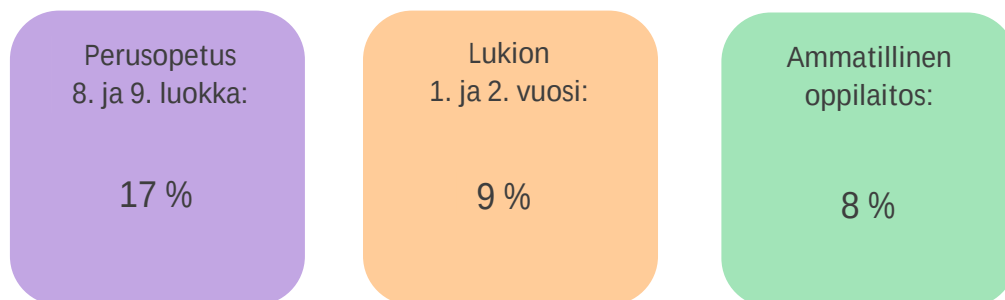
Tässä luvussa tarkastellaan koulussa, työpaikalla ja liikenteessä tapahtuvia vahinkoja ja tapaturmia sekä iäkkäiden henkilöiden kaatumistapaturmia. Lisäksi arvioidaan vantaalaisten lasten ja nuorten elinympäristön turvallisuutta fyysisen väkivallan, koulukiusaamisen sekä nuorten päihdekiinniottojen ja rikosten näkökulmista.

Tapaturma on odottamaton tapahtuma, jonka yhteydessä ihminen loukkaantuu tai menehtyy. Tapaturman yleinen tunnusmerkki on eriasteinen ruumiillinen vamma (THL 2019a). Tapaturmien ehkäisy alkaa vaaratekijöiden tunnistamisesta. Tapaturmien suunnitelmallinen ehkäisy vaatii kansallisen, maakuntien ja paikallisen tason suunnitelmien kehittämistä, voimavarojen kohdentamista, menetelmien kehittämistä tutkimusten soveltamiseksi käytäntöön, monialaisia yhteistyöverkostoja ja hyvän tapaturmien seuranta- ja tilastointijärjestelmän. Tapaturmien ehkäisytyö voidaan jakaa toimintaympäristöjen mukaisesti koti- ja vapaa-ajan tapaturmien, liikenneonnettomuuksien ja työtapaturmien ehkäisyyn. Tapaturmien ehkäisy on turvallisuuden edistämistä, joka sisältyy myös osaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. (THL 2019a.)

Tapaturmat koulussa ja koulumatkalla

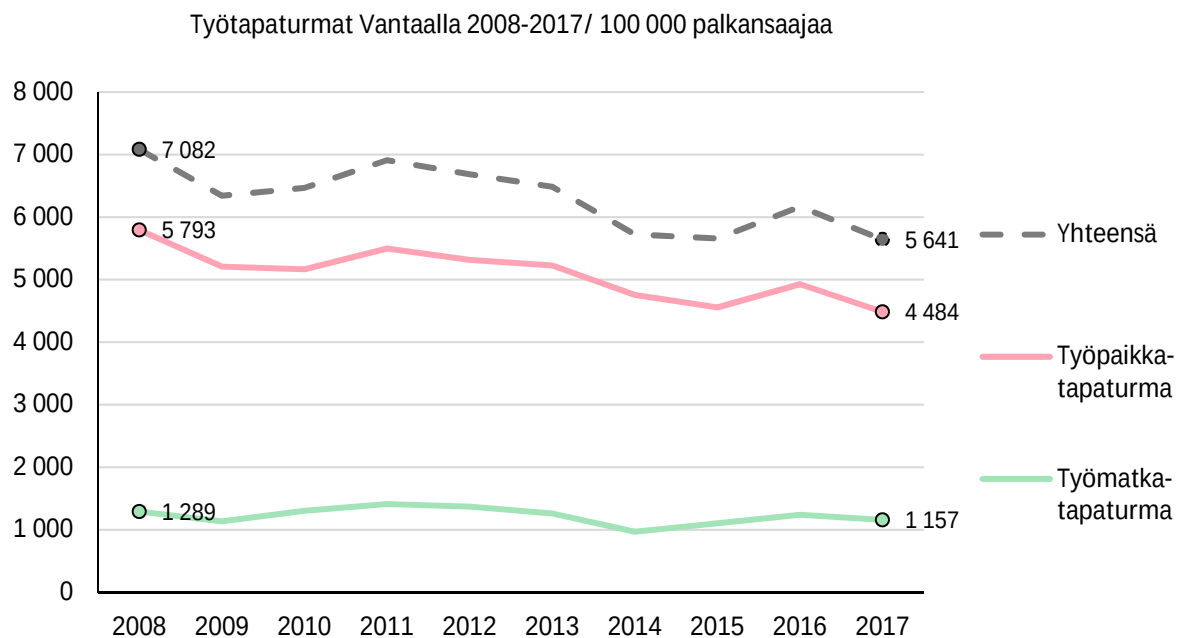
Kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 vastanneista perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista noin joka kuudes raportoi, että hänelle oli sattunut koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana vähintään yksi tapaturma, joka oli vaatinut terveydenhuollon vastaanotolla käyntiä (THL 2019b). Vastaavasti kyselyyn vastanneista lukion ja ammatillisen oppilaitoksen oppilaita joka kymmenes ilmoitti koulussa tai koulumatkalla hänelle tapahtuneesta tapaturmasta. Koko maan keskiarvoon ja vuoden 2017 kouluterveyskyselyn tuloksiin verrattuna erot olivat pieniä. (THL 2019b.)

- Sattunut tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, Kouluterveyskysely 2019:

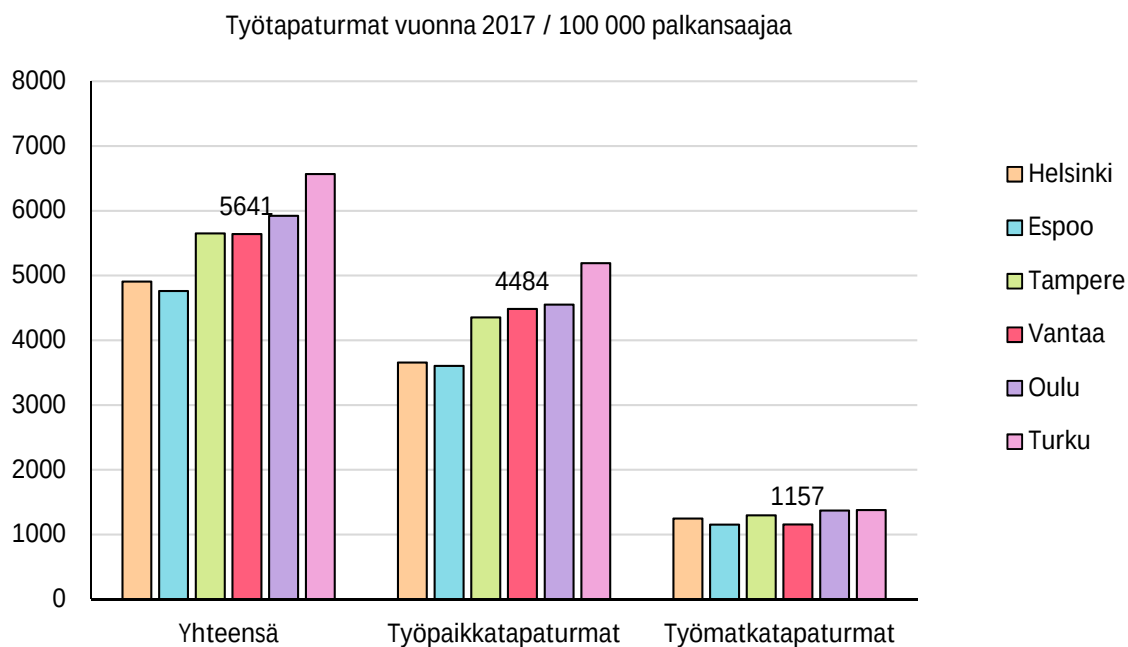

Työpaikka ja työmatkatapaturmat

Vuonna 2018 vantaalaisilla työpaikoilla sattui palkansaajille yhteensä 6 499 työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksesta korvattua työtapaturmaa (TVK 2019). Näistä 5 136 oli työpaikkatapaturmia, eli työtapaturman sattumisolosuhte oli muu kuin asunnon ja työpaikan välinen matka. Asunnon ja työpaikan välisellä matkalla puolestaan sattui yhteensä 1 363 työtapaturmaa (= työmatkatapaturma). Vertailtavuuden mahdollistamiseksi työtapaturmat esitetään kuvioissa 8 ja 9 tapaturmasuhteena (tapaturmien lukumäärä / 100 000 palkansaajaa). Työtapaturmien määrä vähentyi Vantaalla vuosien 2008-2017 aikana, mikä näkyi erityisesti työpaikalla tapahtuneiden tapaturmien vähentymisenä (kuvio 8). Kuutoskaupunkeja tarkasteltaessa, työtapaturmien määrä oli Vantaalla vuonna 2017 korkeampi kuin Helsingissä ja Espoossa, mutta alhaisempi kuin Oulussa tai Turussa (kuvio 9).

Kuvio 8. Työtapaturmat (lukumäärä / 100 000 palkansaajaa) Vantaalla vuosina 2008–2017. Lähde: Tapaturmavakuutuskeskus.

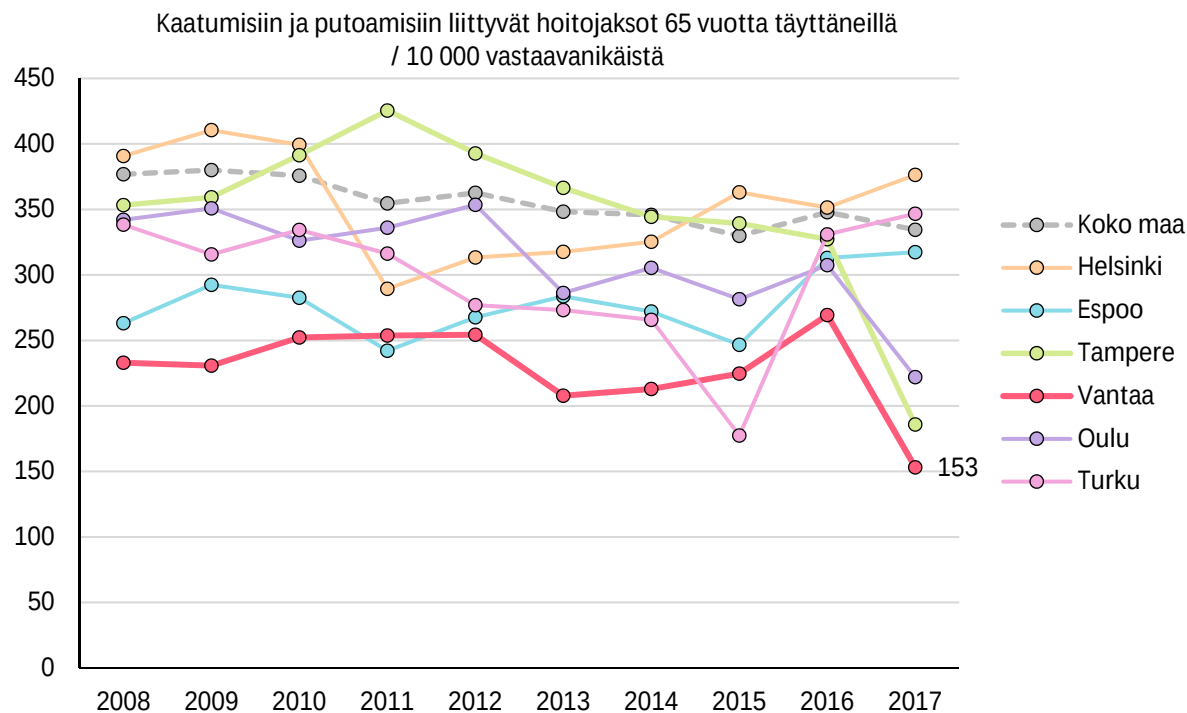
Kuvio 9. Työtapaturmat (lukumäärä / 100 000 palkansaajaa) kuusikkokunnissa vuonna 2017. Lähde: Tapaturmavakuutuskeskus.

Iäkkäiden henkilöiden kaatumistapaturmat

Valtaosa iäkkäiden tapaturmista aiheutuu kaatumisista ja kaatumisten seuraukset ovat vakavampia kuin nuoremmilla ikäryhmillä. Suomessa kuolee vuosittain noin tuhat henkilöä kaatumisen seurauksena. Kaatumisesta voi tulla erilaisia vammoja, esimerkiksi lonkkamurtuma, joita on viime vuosina ollut kuitenkin aiempaa vähemmän. (THL 2019c.)

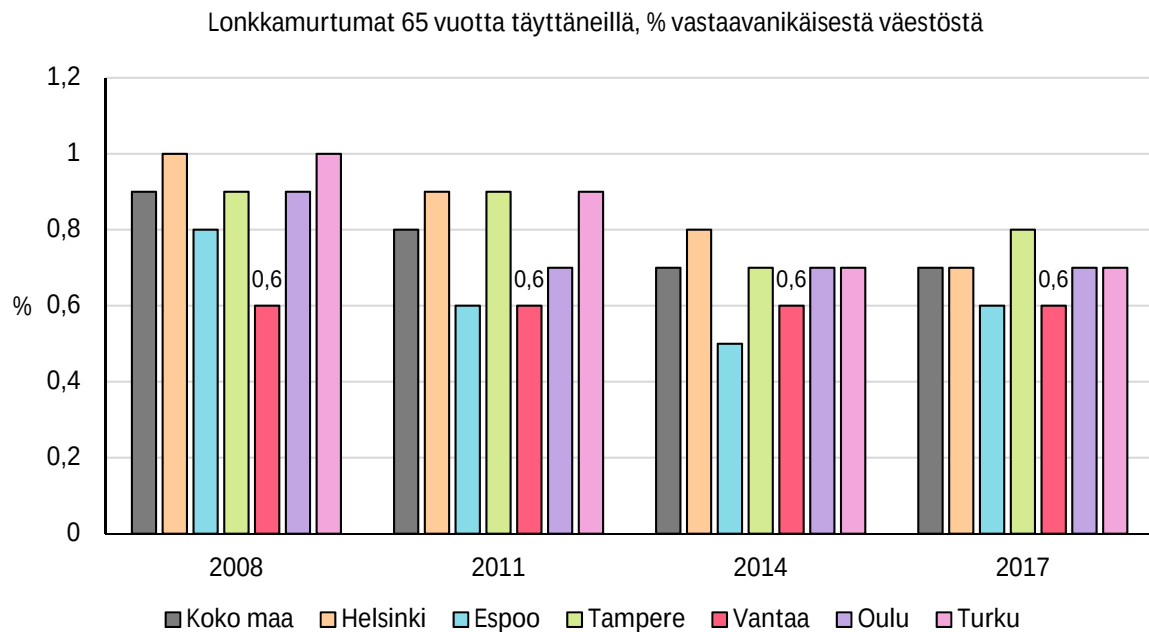
Kaatumisvammojen ehkäisemiseen kannustaa tuleva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa eli HYTE-kerroin (THL 2019c). Seurattava tulosindikaattori on ”kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä (ind. 3959)”. Kyseinen indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitojaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta vastaavanikäistä asukasta kohti. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. (THL 2019d.)

Kuviosta 10 nähdään kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä kuutoskaupungeissa vuosina 2008-2017. Vantaalla hoitojaksojen määrä oli tarkastelujakson aikana alhaisimmillaan vuonna 2017, jolloin 65 vuotta täyttäneille vantaalaisille tapahtui keskimäärin 153 kaatumisiin ja putoamisiin liittyvää hoitojaksoa 10 000 vastaavanikäistä kohden. (Kuvio 10, THL 2019e.) Vantaalla hoitojaksojen määrä oli muihin kuusikkokuntiin verrattuna alhaisin (kuvio 10). Naisilla hoitojaksoja oli miehiä enemmän koko tarkastelujakson ajan, vaikka sukupuolien välinen ero näyttäisi hieman kaventuneen viime vuosien aikana. Esimerkiksi vuonna 2008 vantaalaisilla 65 vuotta täyttäneillä naisilla oli kaatumisiin ja putoamisiin liittyviä hoitojaksoja yhteensä 293 ja miehillä 149 (10 000 vastaavanikäistä kohden), kun vastaava luku vuonna 2017 oli naisilla 174 ja miehillä 124 (THL 2019e).

Kuvio 10. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä kuutoskunnissa vuosina 2008–2017. Lähde: Perusterveydenhuoltotilasto ja Erikoissairaanhoitotilasto (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Lonkkamurtumat kuvaavat vakavampien kaatumistapaturmien määrää. Kuviosta 11 nähdään, että Vantaalla tapahtuu hieman maan keskitasoa vähemmän lonkkamurtumia: vuosina 2008–2017 lonkkamurtumia tapahtui keskimäärin 0,6 prosentille 65 vuotta täyttäneistä vantaalaisista (THL 2019e). Lonkkamurtumien määrissä ei ole Vantaan osalta havaittavissa ajallista muutosta, mutta naisilla lonkkamurtuman saaneiden osuus oli miehiä suurempi. Esimerkiksi vuonna 2017 vastaavanikäisistä naisista 0,7 prosenttia ja miehistä 0,4 prosenttia sai lonkkamurtuman (THL 2019e).

Kuvio 11. Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä kuutoskunnissa vuosina 2008–2017. Lähde: Perusterveydenhuoltotilasto ja Erikoissairaanhoitotilasto (Terveystieteiden tutkimuskeskus).

Liikennevahingot

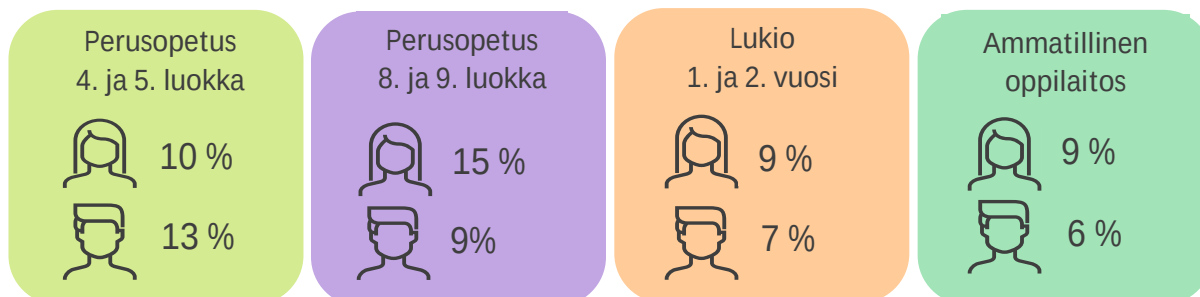
Liikenteen turvallisuutta kuvaavana indikaattorina on tähän raporttiin nostettu Onnettomuustietoinstituutin (OTI) keräämiä liikennevahinkoja vuodelta 2017. Näihin tilastoihin on koottu kaikki vakuutusyhtiöiden korvaamat liikennevahingot eli vahinko tässä tapauksessa on liikennevahinko, jonka johdosta on maksettu korvausta henkilö- tai omaisuusvahingosta tai liikennevahinko, josta on aiheutunut pelkästään järjestely- tai oikeuskuluja. (OTI 2019.)

Vantaalla sattui vuoden 2017 aikana 4 234 vakuutusyhtiöiden korvaamaa liikennevahinkoa, joka on 19,1 vahinkoa 1 000 asukasta kohden. Liikennevahingoista vammautuneita tai kuolleita oli 1 727 eli 3,3 henkilöä 1 000 asukasta kohden. Yksittäisten kuntien liikennevahinkoja tarkasteltaessa on otettava huomioon, että havaintojen vähäinen määrä heikentää niiden yleistettävyyttä. (OTI 2019.)

Lasten ja nuorten ympäristön turvallisuus

Kouluterveyskyselyyn vuonna 2019 vastanneista vantaalaisista perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaisista keskimäärin 11 prosenttia raportoi kokeneensa vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana (THL 2019b). Vastaava osuus perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisilla oli 12 prosenttia, lukiolaisilla 8 prosenttia ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoilla 7 prosenttia.

- Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, Kouluterveyskysely 2019:

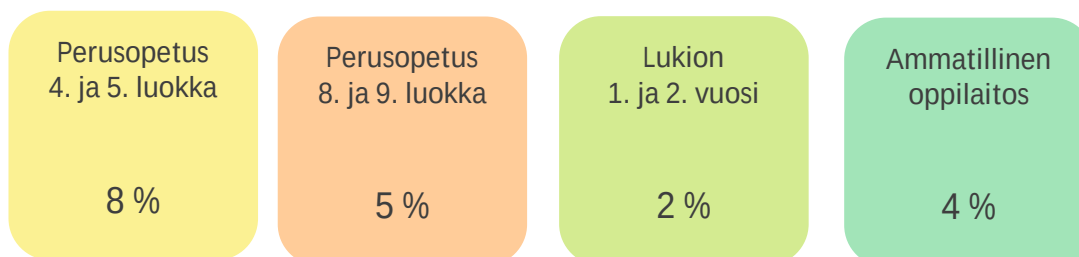

Koulukiusaaminen

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus turvalliseen lähiympäristöön ilman kiusaamisen ja syrjinnän pelkoa. Oikeuden tulisi toteutua yhdenvertaisesti kaikilla nuorilla esimerkiksi sukupuoleen, syntyperään, ikään, vammaisuuteen tai seksuaaliseen suuntautumiseen katsomatta. Kiusaaminen voidaan ymmärtää monella tavalla ja ilmiöstä on olemassa erilaisia määritelmiä. Tutkimuksissa kiusaaminen määritellään usein seuraavasti: ”Kiusaamista on se, kun yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti vahinkoa ja/tai pahaa mieltä. Tekijöinä on joku tai jotkut, joita vastaan kiusatun on vaikea puolustautua.” (Salmivalli 2010.)

Kouluterveyskyselyyn vastanneista perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaista lapsista noin 8 prosenttia vastasi kokeneensa koulukiusaamista koulussa vähintään kerran viikossa lukukauden aikana (THL 2019b). Siirryttäessä toiselle asteelle näyttäisi kiusaaminen vähenevän vastanneiden keskuudessa. Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista kiusaamista on kokenut enää vain noin 2 prosenttia. Verrattaessa koko maan tuloksiin ovat tulokset samansuuntaisia niin perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaisten sekä 8. ja 9. luokkalaisten kuin toisen asteen opiskelijoidenkin osalta. (THL 2019b.)

- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, Kouluterveyskysely 2019:

Nuorten rikokset ja päihdekiinniot

Nuoruus on rikosten tekemisen kannalta aktiivista aikaa, mutta suurin osa nuorista rikoksen tekijöistä päätyy rikoksettomaan aikuisuuteen. Kuitenkin lähes kaikki toistuvasti rikoksia tekevät aikuiset ovat jo nuorena joutuneet rikoskierteeseen. (THL 2019f.) Rikoslain 3. luvun 4 § mukaan rangaistusvastuun edellytyksenä on, että tekijä on teon hetkellä täyttänyt viisitoista vuotta ja on syyntakeinen (RL19.12.1889/39). Esitutkintalain 3. luvun 5 § mukaan kun alle 15-vuotiaan epäillään syyllistyneen rikolliseen tekoon, toimitetaan tarvittaessa esitutkinta kunkin epäillyn osalta esitutkintalain 1. luvun 2 §:ssä tarkoitetut seikat. Suomessa alle 15-vuotiaat eivät joudu oikeuteen eikä heitä rangaista. Sen sijaan heidät voidaan tuomita vahingonkorvaukseen, he voivat saada merkinnän poliisiasiain tietojärjestelmään ja lastensuojelu voi puuttua asiaan. (EL22.7.2011/805.)

Poliisin tulostietojärjestelmän perusteella Vantaalla nuorten 15–29 -vuotiaiden rikoksista selkeästi yleisempiä ovat olleet omaisuus- ja liikenne rikokset sekä vuonna 2018 että vuonna 2008. Vuonna 2018 poliisin tietoon tulleita omaisuusrikoksia oli 1 052 ja liikenne rikoksia 671. Muita rikoksia, kuten huumausainerikoksia ja henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia, tuli poliisin tietoon Vantaalla vuonna 2018 hieman alle 500, seksuaalirikoksia 31 ja muita rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia 131. Tilastossa sama henkilö voi esiintyä epäiltynä useita kertoja sen mukaan, kuinka monesta eri rikoksesta häntä epäillään ja samassa rikoksessa voi olla useita epäiltyjä – esimerkiksi kaksi epäiltyä samasta rikoksesta näkyy kahtena rikoksesta epäiltynä rikoksena. Vantaalla vuonna 2018 tapahtui 851 nuorten, 15–29 -vuotiaiden päihdekiinniottoa. (PolStat 2019.)

Lähteet

EL22.7.2011/805. Esitutkintalaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 6.11.2019.

[Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), ajantasainen lainsäädäntö.

Onnettomuustietoinstituutti (OTI): OTIn vakuutusyhtiöiden liikennevahinkotilasto 2017. Viitattu 19.11.2019.

Poliisin tulostietojärjestelmä (PolStat). Nuorten tekemät rikokset ja päihdekiinniotot. Viitattu 12.9.2019.

RL19.12.1889/39. Rikoslaki. Säädös säädöstietopankki Finlexin sivuilla. Viitattu 6.11.2019. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), ajantasainen lainsäädäntö.

Salmivalli, C. 2010. Koulukiusaamiseen puuttuminen. Kohti tehokkaita toimintamalleja. Jyväskylä: PS – kustannus.

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK). 2019. <https://www.tvk.fi/tietopalvelu-ja-julkaisut/tilastot/tyotapaturmatilastot/> . Kuntakohtainen tietopyyntö (1.11.2019).

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Tapaturmien ehkäisy. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/turvallisuuden-edistaminen/tapaturmien-ehkaisy> . Viitattu 31.10.2019.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019b. Kouluterveyskysely. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019c. Ikääntyneiden tapaturmat. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/turvallisuuden-edistaminen/tapaturmien-ehkaisy/ikaantyneiden-tapaturmat>. Viitattu 31.10.2019.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019d. Sotkanet-tietokanta. <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>. Viitattu 31.10.2019.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019e. Erikoissairaanhoitotilasto ja perusterveydenhuoltotilasto. Aineistolähde: Sotkanet.fi (31.10.2019).

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019f. Hyvinvointikertomusten minimietosisältö. Ehdotus kunnan hyvinvointikertomuksen minimietosisällöksi. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/tiedon-hyodyntaminen/hyvinvointikertomusten-minimietosisalto> . Viitattu 12.11.2019.

2.2 Elintavat

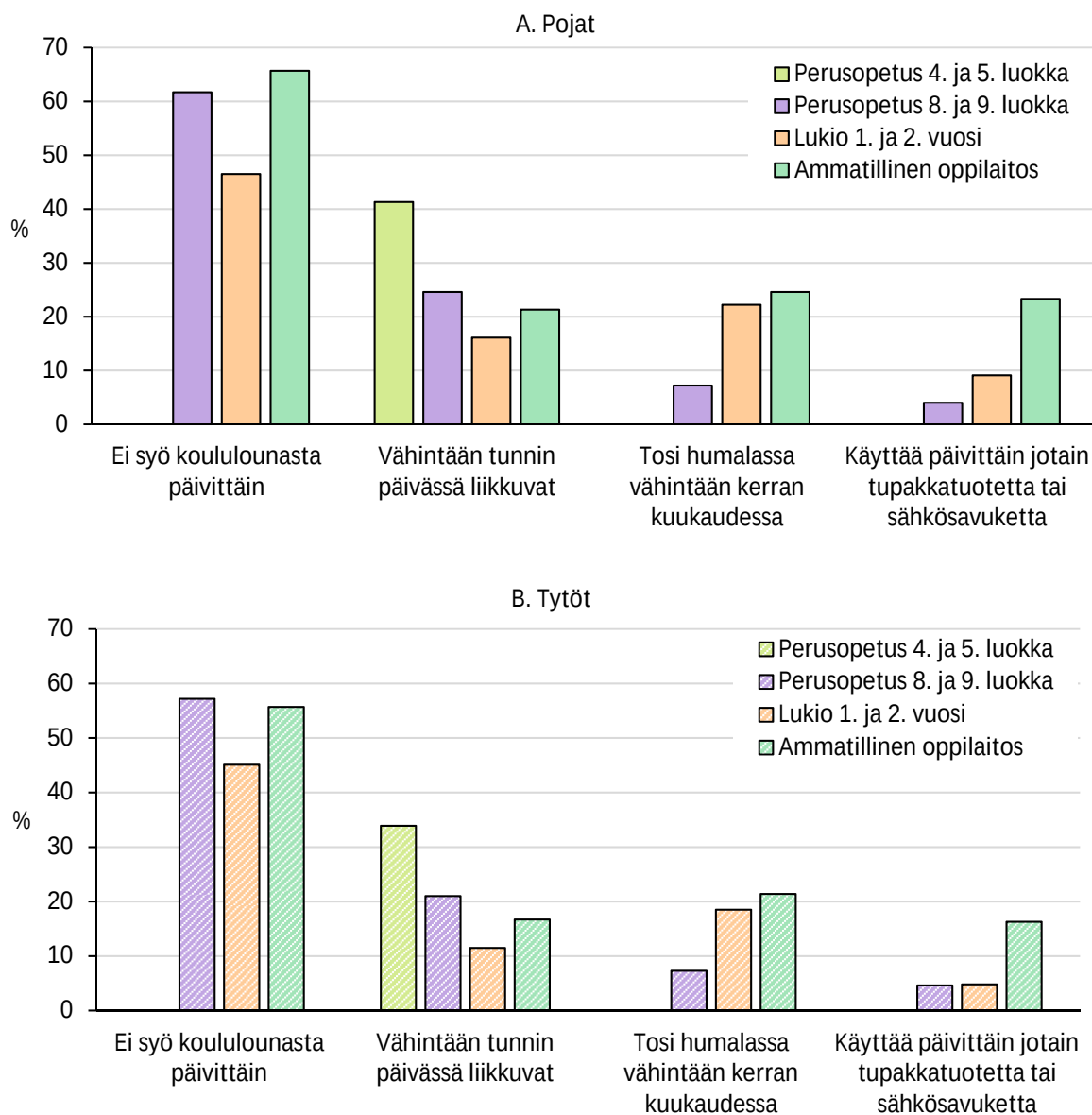
Elintavoilla eli terveyskäyttäytymisellä tarkoitetaan yleisimmin alkoholinkäyttöä, liikuntaa, ruokatottumuksia ja tupakointia. Nämä elintavat ovat keskeisiä suomalaisten kansantautien riski- ja suojatekijöitä. Esimerkiksi tupakointi lisää sydän- ja verisuonisairauksien, kroonisten keuhkosairauksien, muistisairauksien ja syöpien riskiä. Liikunta taas pienentää lähes kaikkien kansantautien riskiä. (THL2019a.) Näihin riski- ja suojatekijöihin voidaan kuitenkin usein vaikuttaa ja siten ehkäistä kansantauteja (THL2019b).

Terveyskäyttäytyminen ja elintapojen valinta ei synny tyhjästä, vaan niillä on sosiaalinen, taloudellinen ja kulttuurinen kasvualustansa. Myös perinteet, arvot ja asenteet ohjaavat käyttäytymistä eri tavoin eri sosioekonomisissa ryhmissä. Hyvään sosioekonomiseen asemaan liittyy tiedollisia, taloudellisia ja sosiaalisia resursseja, jotka mahdollistavat terveellisten elintapojen valinnan. Tämä johtaa osaltaan parempaan terveydentilaan ja vähäisempään sairastuvuuteen. Elintapojen merkitys korostuu myös eri sukupolvissa, sillä terveelliset elintavat opitaan yleisesti jo varhaislapsuudessa, joten vanhempien elintavoilla on merkitystä koko perheen hyvinvoinnille. (THL2019a.)

Nuorten elintavat

Nuorten elintapoja kuvataan neljän elintapaindikaattorin valossa: koululounaan syönti, liikunta, alkoholi ja tupakointi (kuvio 12). Lisäksi esitetään tuloksia huolta herättävään päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttämiseen tai rahapelaamiseen liittyen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen esittämän summaindikaattorin avulla (THL 2019c, ind. 5362, ind. 5363, ind. 5364). Indikaattori kuvaa sen joukon osuutta, jolla arvioidaan kunnassa olevan erityisen tuen ja ehkäisevän päihdetyön tarvetta. Indikaattori on muodostettu neljästä eri kysymyksestä: 1. käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, 2. tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, 3. kokeillut vähintään kaksi kertaa kannabista, 4. pelaa rahapelejä viikoittain. Nuoret, joilla toteutui vähintään kaksi edellä mainituista, katsottiin kuuluvan huolta herättävän käyttäytymisen ryhmään. (THL 2019c.) Esitetyt tulokset perustuvat vuoden 2019 kouluterveyskyselyyn osallistuneiden vantaalaisten lasten ja nuorten vastauksiin (THL 2019c). Suurin osa elintapakysymyksistä kysyttiin perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilailta eri tavoin kuin muilla luokilla ja oppiasteilla, minkä vuoksi heidän vastauksensa näkyvät ainoastaan samalla tavoin kysytyn liikunnan osalta.

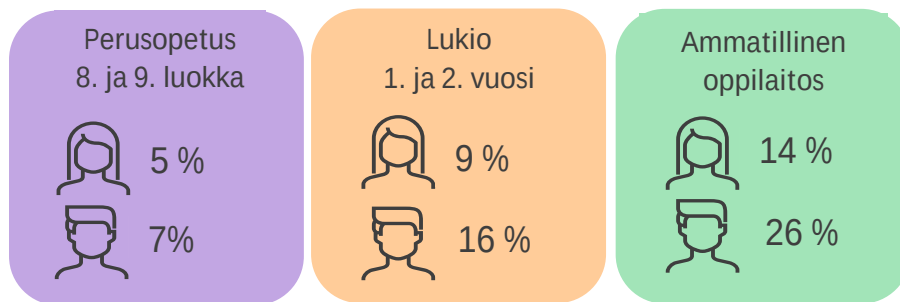
Kyselyyn vastanneiden vantaalaisten tyttöjen ja poikien tulokset olivat saman suuntaiset (kuvio 12a ja kuvio 12b). Huomattavan suuri osa perusopetuksen 8. ja 9. luokan ja toisen asteen pojista ja tytöistä ilmoitti, että he eivät syö koululounasta päivittäin (kuvio 12). Esimerkiksi keskimäärin noin 60 prosenttia 8. ja 9. luokkalaisista pojista ja tytöistä vastasi, että he eivät syö päivittäin koululounasta. Liikunta oli osa päivittäistä elämää vain pienellä osalla vastanneista lapsista ja nuorista, sillä alle puolet oppilaista ilmoitti liikkuvansa vähintään tunnin päivässä. Osuus oli erityisen alhainen lukiolaisilla, joista ainoastaan noin joka seitsemäs kyselyyn vastanneista ilmoitti liikkuvansa tunnin tai enemmän päivässä. Humalahakuinen alkoholinkäyttö oli vastanneiden keskuudessa yleisintä ammattikoulun oppilailla, joista noin joka neljäs pojista ja joka viides tytöistä vastasi olleensa tosi humalassa kerran kuukaudessa. Vastaavasti päivittäin tupakkatuotteita tai sähkösavukkeita käyttävien osuus oli suurin kyselyyn vastanneilla ammattikoulun oppilailla. (kuvio 12, THL 2019c)

Kuvio 12. Vantaalaisten nuorten elintavat. Osuus (%) pojista (A.) ja tytöistä (B.): jotka eivät syö koululounasta viitenä päivänä koulussa, jotka harrastavat liikuntaa vähintään tunnin päivässä, jotka juovat itsensä tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, jotka käyttävät päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaiden tulokset on esitetty ainoastaan liikunnan osalta. Lähde: Kouluterveyskysely, 2019 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Huolta herättävää päihteiden, tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttämistä tai rahapelaamista raportoivien kokonaisosuudet vaihtelivat kouluterveyskyselyyn vastanneilla oppiasteesta riippuen tytöillä 5–14 ja pojilla 7–26 prosentin välillä. Koko maan tasolla vastaavat osuudet olivat tytöillä 5–19 ja pojilla 9–27 prosenttia. Osuudet olivat pienimmät perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisilla ja korkeimmat ammatillisen oppilaitoksen oppilaila, ja poikien osuudet olivat tyttöjen osuuksia suuremmat. Esimerkiksi lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden vastausten perusteella tytöistä 9 prosenttia ja pojista 16 prosenttia kuului huolta herättävän käytöksen ryhmään Vantaalla. Koko maan tuloksissa vastaavat osuudet olivat tytöillä 6 ja pojilla 13 prosenttia. (THL 2019c.)

- Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, Kouluterveyskysely 2019:

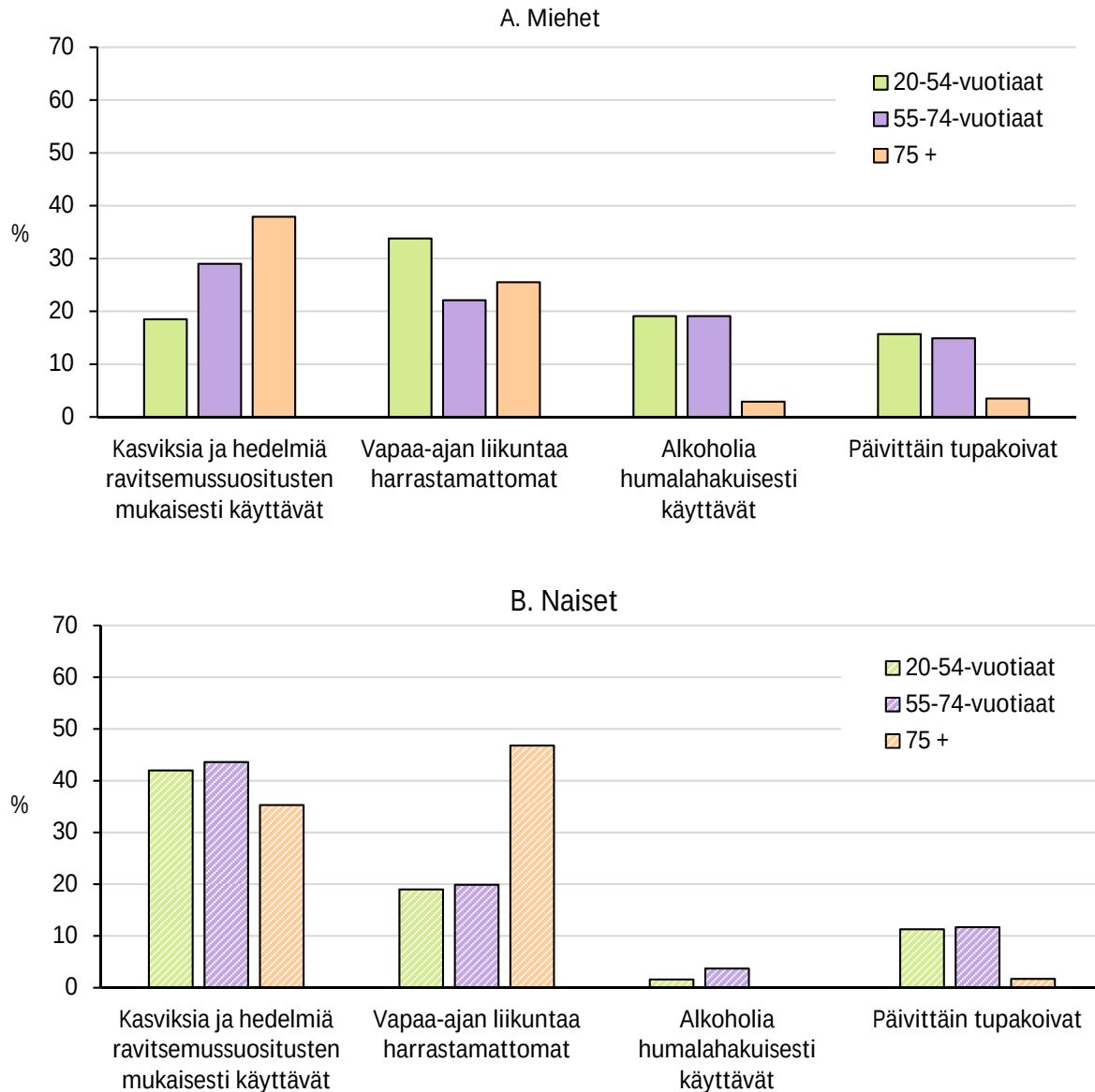

Aikuisten elintavat

Aikuisten elintapoja tarkastellaan kasvien ja hedelmien käytön, vapaa-ajan liikunnan, alkoholin käytön ja tupakoinnin näkökulmista. Alkoholin käyttöä kuvataan humalahakuisen alkoholin käytön näkökulmasta ja esitetään kerran viikossa tai lähes päivittäin kuusi tai useampia annoksia alkoholia kerrallaan juovien osuutena. Tulokset on esitetty erikseen miehille (kuvio 13a) ja naisille (kuvio 13b) kolmessa ikäryhmässä: 20–54 -vuotiaat, 55–74 -vuotiaat sekä yli 75-vuotiaat. Tiedot ovat vuoden 2018 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen FinSote-tutkimuksen tuloksia Vantaan osalta (THL 2019d).

Kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuositusten mukaisesti käytti alle puolet kyselyyn vastanneista miehistä ja naisista; pienin osuus miehillä oli 20–54 -vuotiaiden ikäryhmässä (19 prosenttia) ja naisilla yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä (35 prosenttia) (kuvio 13). Keskimäärin joka neljäs kyselyyn vastannut vantaalainen ilmoitti, että ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan. Liikuntaa harrastamattomien osuus oli miehillä naisia korkeampi (29 vs. 21 prosenttia). (THL 2019e.) Miehillä liikuntaa harrastamattomia oli eniten 20–54 -vuotiaiden ikäryhmässä, josta noin joka kolmas vastasi, että ei harrasta liikuntaa vapaa-ajallaan (kuvio 13a). Naisilla vastaava osuus oli huomattavasti suurin yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa lähes joka toinen ilmoitti, että ei harrasta vapaa-ajan liikuntaa (kuvio 13b).

Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus oli miehillä naisia suurempi (kuvio 13). Noin viidesosa vastanneista 20–54 ja 55–74 -vuotiaista miehistä raportoi käyttävänsä alkoholia humalahakuisesti, kun naisilla vastaavat osuudet olivat alle 5 prosenttia. Vain harva yli 75-vuotias raportoi kyselyssä humalahakuista alkoholin käyttöä. Noin joka seitsemäs 20–54 -vuotiaista miehistä ja joka kymmenes naisista raportoi tupakoivansa päivittäin. Yli 75-vuotialla tupakoivien osuudet olivat alle 5 % (kuvio 13).

Kuvio 13. Vantaalaisten miesten (A.) ja naisten (B.) elintavat. Kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuositusten mukaisesti käyttävien osuus (%), vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus (%), Päivittäin tupakoivien osuus (%), Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%). Lähde: FinSote-tutkimus 2018 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos).

Lähteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Elintavat: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/elintavat>. Viitattu 12.11.2019.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019b. Kansantaudit: <https://thl.fi/fi/web/kansantaudit/yleistietoa-kansantaudeista>. Viitattu 12.11.2019.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019c. Kouluterveyskysely. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (4.11.2019).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019d. FinSote -tutkimus. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/finsote-tutkimus>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

2.3 Koulutus ja jatkuva oppiminen

Tässä kappaleessa tarkastellaan koulutuksen vaikutusta hyvinvointiin, väestön koulutusrakennetta sekä koulutuksen ulkopuolelle jääneiden että koulutuksen ja työn ulkopuolelle jääneiden nuorten osuuksia.

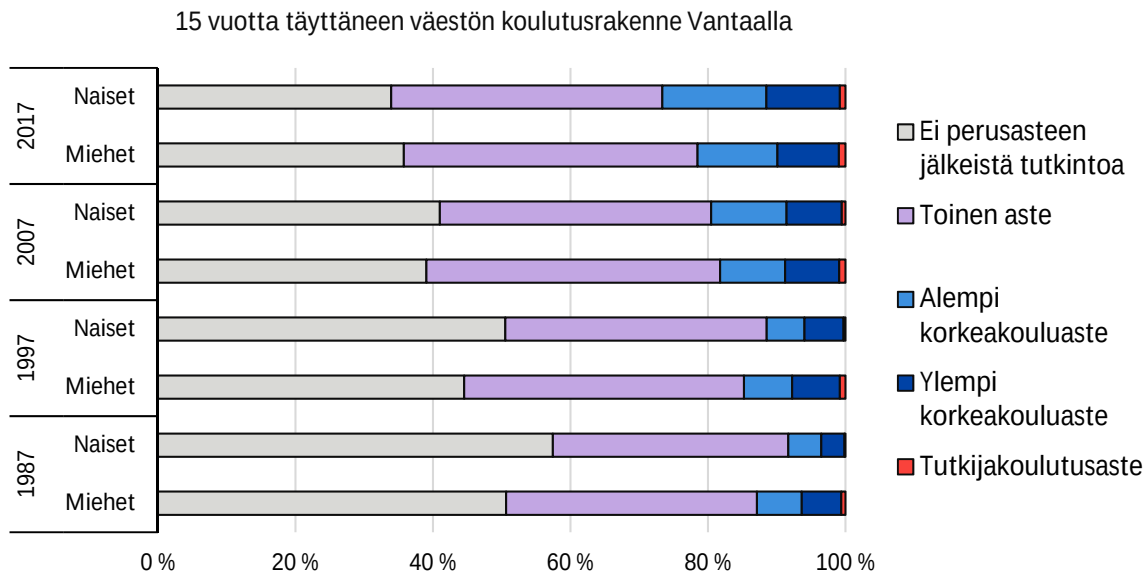
Koulutuksen merkitys yksilön hyvinvoinnille on suuri. Koulutustaustan myötä näkyvät erot hyvinvoinnissa sekä terveydessä ja tiedetään, että terveysongelmat ovat huomattavasti yleisempiä alemmin koulutetuilla. Erot hyvinvoinnissa ja terveydessä näkyvät muun muassa elintapojen, erilaisten ammattien terveysriskien sekä koulutuksen myötä määräytyvän tulo- ja varallisuustason kautta. (THL 2019a.)

Elintapojen kautta heijastuvia terveyseroja selittää osaltaan esimerkiksi erot tupakoinnissa, joka on huomattavasti yleisempää vähemmän koulutetuilla. Myös vanhempien sosioekonominen tausta heijastuu lasten ja nuorten hyvinvointiin, vaikka terveyserot lapsuudessa ovat vielä suhteellisen vähäisiä. Koulutuksen kautta määräytyy merkittävästi myös tulo- ja varallisuustaso, joilla on vaikutus siihen, millaisia valinnan mahdollisuuksia henkilöllä on esimerkiksi terveyteen ja hyvinvointiin liittyen. Koulutuksen yhteys työttömyysriskin suuruuteen on myös merkittävä. Toisaalta matala koulutus, tai sosiaalinen asema, eivät kuitenkaan sellaisenaan ole riittävä selitys terveys- ja hyvinvointieroille. (THL 2019a.)

Väestön koulutus rakenne

Koulutustason nousu on koko maassa hidastunut. Valtakunnallisten arvioiden perusteella koulutustason nousu on nuorissa ikäluokissa pysähtynyt ja aikuisikäluokissa näin on tapahtumassa 2020-luvun alkuvuosina. Näillä näkymin koulutetuimmaksi ikäluokaksi on jäämässä 1970-luvun lopulla syntynyt sukupolvi. Perusasteen koulutuksen jälkeisen koulutuksen pituutta mittaavalla koulutustasomittaimella tarkasteltuna koulutustason kasvun hidastuminen viimeisen kymmenen vuoden aikana on suurista kaupungeista selkeimmin havaittavissa Espoossa ja Vantaalla.

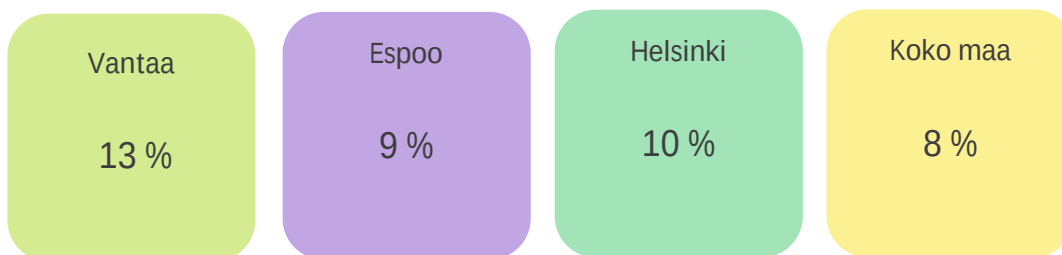
Kuviosta 14 nähdään, että Vantaalla naisten koulutustaso on ohittanut miesten koulutustason. Samalla pelkän peruskoulutustason koulutuksen varassa olevien osuus laskenut selvästi. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus Vantaalla oli naisilla (noin 11 prosenttia) hieman miehiä (noin 9 prosenttia) korkeampi. Koulutustaso vaihtelee myös Vantaan sisällä alueellisesti melko paljon (TK2019.)

Kuvio 14. Väestön koulutusrakenne vuosilta 1987, 1997, 20117 ja 2017.
Lähde: Tutkintorekisteri (Tilastokeskus)

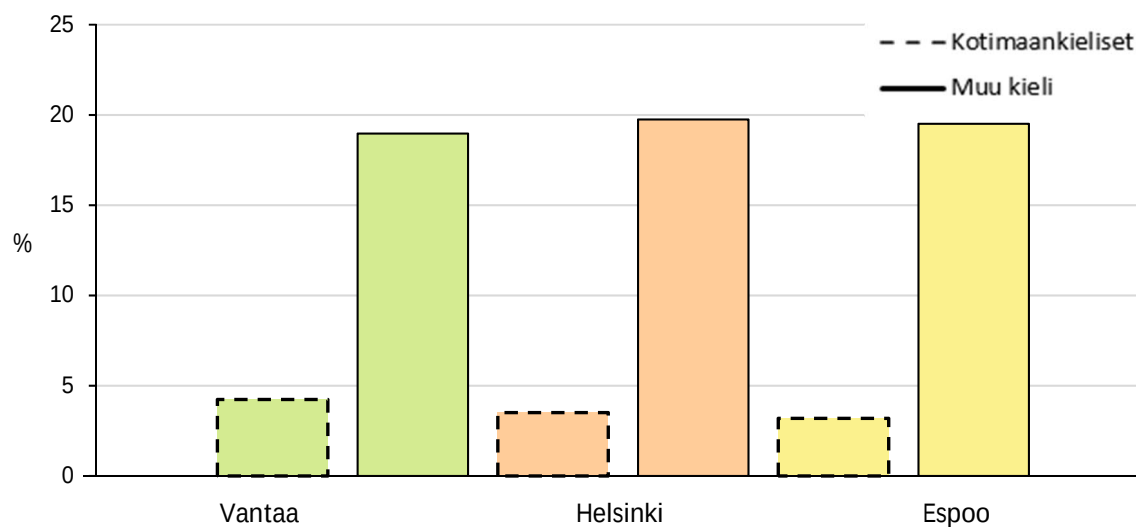
Yhteiskuntaan ja työelämään kiinnittyminen on vaikeampaa niille nuorille, jotka eivät ole peruskoulun jälkeen suorittaneet toisen asteen koulutusta eli he ovat koulutuksen ulkopuolella. Tiedetään, että näillä nuorilla on enemmän ongelmia esimerkiksi toimeentulon kanssa. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä nuorilla tarkoitetaan tässä siis 17–24 -vuotiaita henkilöitä, jotka eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta kyseisenä vuonna. Vantaalla vuonna 2017 koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten osuus oli noin 13 prosenttia. Kyseinen osuus on kuitenkin laskenut vuodesta 2011 noin 3 prosenttiyksikköä. Vantaalla koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten osuus oli vuonna 2017 Espoon, Helsingin ja koko maan osuuksia suurempi. (TK 2019.)

- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2017, (tutkintorekisteri Tilastokeskus 2017):

Kuviossa 15 on kuvattuna 16–29 -vuotiaiden nuorten osuus, jotka olivat vuonna 2017 sekä työn että koulutuksen ulkopuolella Vantaalla, Espoossa ja Helsingissä. Nuori ei siis kyseisenä ajankohtana ole opiskelija, työssäkäyvä eikä suorittamassa varusmiespalvelusta. Kuviossa 15 osuudet ovat kuvattuna erikseen kotimaankielisille ja muunkielisille nuorille. Sekä Helsingissä, Espoossa että Vantaalla muunkielisistä nuorista melkein viidesosa oli työn ja koulutuksen ulkopuolella vuonna 2017. Kotimaankielisten nuorten osuudet Helsingissä ja Espoossa jäivät alle 3 prosentin ja Vantaalla osuus oli noin 4 prosenttia. (TK2017)

Työn ja koulutuksen ulkopuolella 16-29 -vuotiaista vuonna 2017

Kuvio 15. Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat 16–29 -vuotiaat vuonna 2017 (% vastaavanikäisestä väestöstä). Lähde: Tilastokeskus

Lähteet:

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Hyvinvointi ja koulutus. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/koulutus>. (19.11.2019).

Tilastokeskus (TK). 2019. Tutkintorekisteri. Aineistolähde: Sotkanet.fi (31.10.2019).

Tilastokeskus (TK). 2017.(25.11.2019)

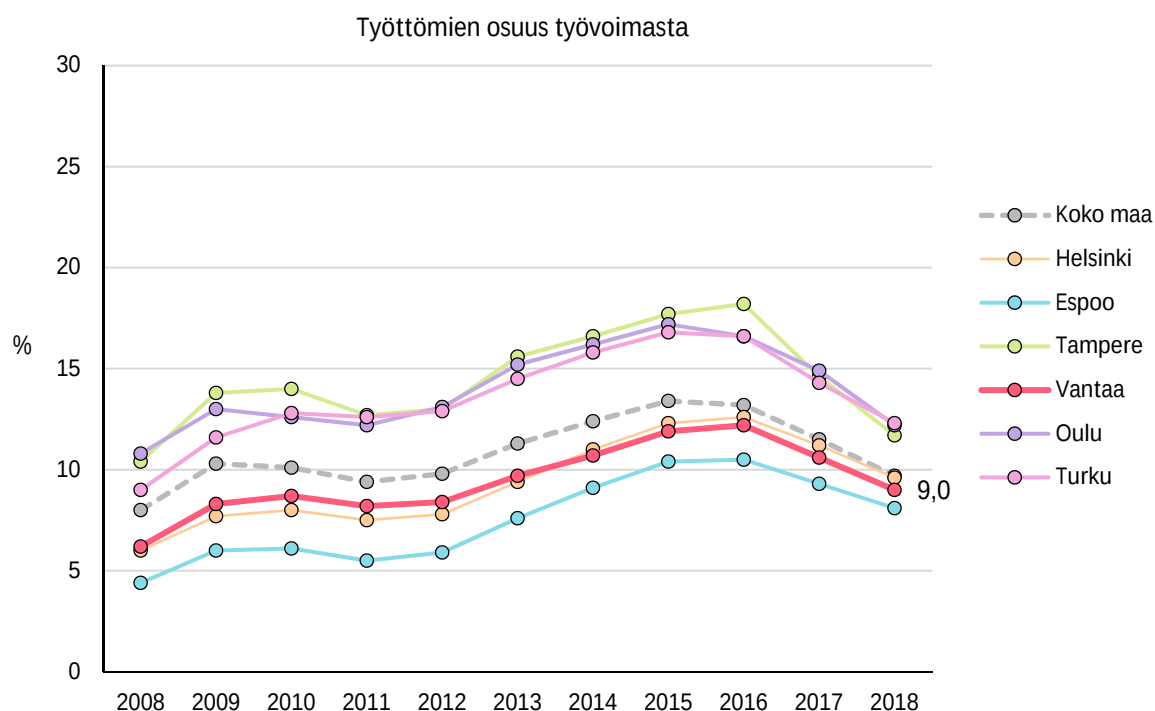
2.4 Työllisyys ja toimeentulo

Tässä kappaleessa tarkastellaan ensin työllisyyttä ja sen jälkeen toimeentuloa. Työllisyyttä tarkastellaan työttömien, nuorisotyöttömien ja vaikeasti työllistyvien osuuksien näkökulmasta ja toimeentuloa pienituloisuusasteen sekä pitkäaikaisen toimeentulotuen saajien sekä omaishoidon tuella hoidettavien yli 75-vuotiaiden osuuksien näkökulmista.

Valtakunnallisella tasolla Vantaalla työllisyysaste on selkeästi korkeampi ja vastaavasti työttömyysaste on matalampi. Silti Vantaalla oli vuodenvaihteessa 2018–2019 yli 10 000 työtöntä. (TK 2019a.) Tiedetään, että työttömyys vaikuttaa sekä terveyteen että hyvinvointiin siten, työttömät ovat keskimäärin sairaampia kuin työlliset. Lisäksi työttömillä ei ole mahdollisuutta päästä työterveyshuollon piiriin, joka on tarjolla työntekijöille ja on usein perusterveydenhuoltoon verrattuna paremmin saatavilla oleva sekä työntekijälle ilmainen palvelu. Toisaalta taas heikko terveys vaikuttaa yksilön työkykyyn ja voi siten olla työpaikan menettämisen taustalla tai jopa esteenä työpaikan saannille. Selkein vaikutus työttömyydellä on kuitenkin yksilön toimeentuloon. Työttömyys vaikuttaa toimeentuloon heikentävästi ja lisää siten yksilön köyhyysriskiä. (THL 2019a.)

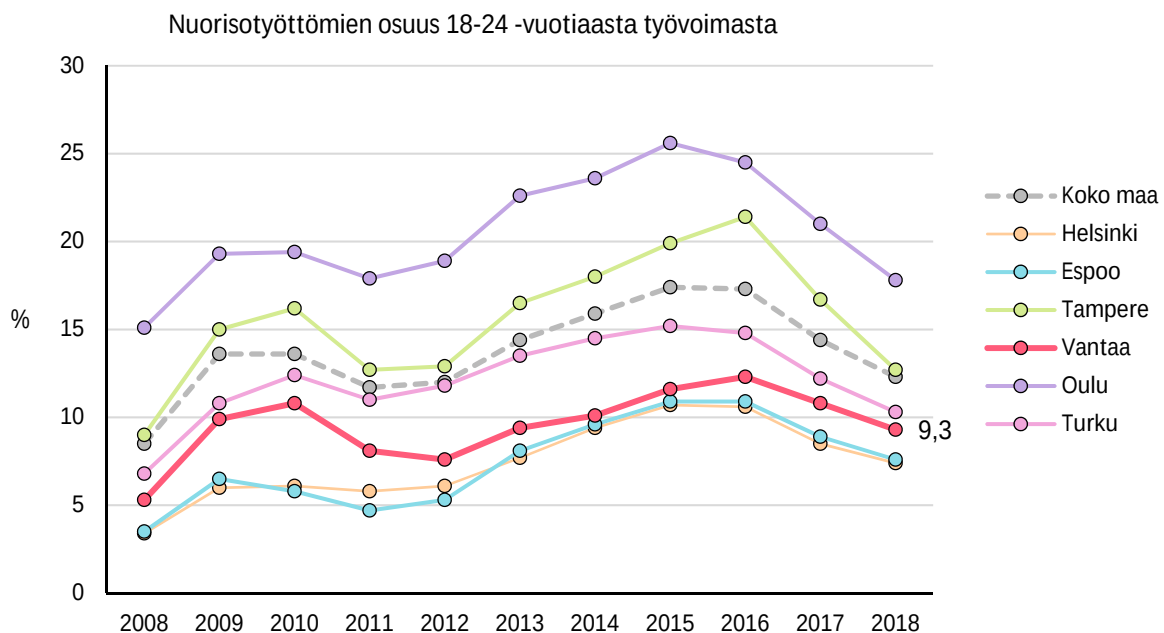
Työttömyys

Työttömyys vaihtelee talouden suhdannekehityksen myötä. Kuviosta 16 nähdään, että vuodesta 2016 alkaen työttömyys on laskenut huomattavasti vuoteen 2018, sekä kaikissa tarkasteltavissa kunnissa että koko maan osalta. Kuuden suurimman kaupungin joukossa Vantaan työttömyysaste oli syksyllä 2019 toiseksi alin. (TEM 2019.)

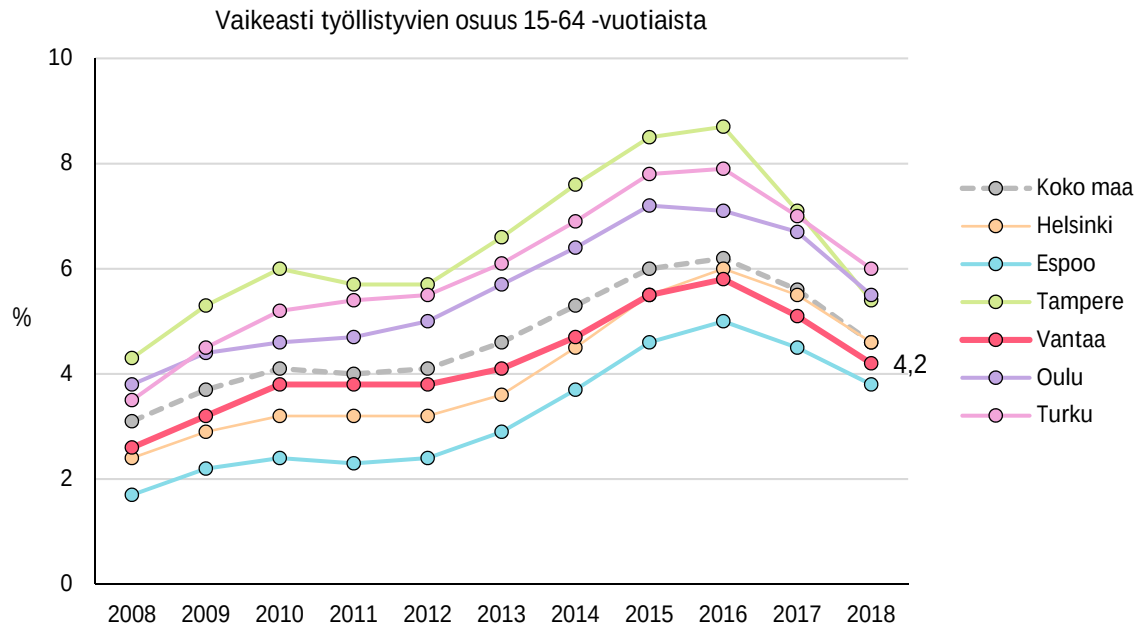
Kuvio 16. Työttömien osuus (%) työvoimasta vuodesta 2008 vuoteen 2018. Lähde: Työnvälitystilasto, Työ- ja elinkeinoministeriö.

Työttömyys vaihtelee myös väestöryhmittäin merkittävästi. Nuorisotyöttömyyden osalta Vantaa oli suurten kaupunkien keskijoukkoa (Kuvio 17, TEM 2019). Taloudellisten suhdanteiden parantumisen myötä myös nuorisotyöttömyys on laskenut muutaman viime vuoden aikana merkittävästi, mutta se on edelleen selkeästi korkeammalla tasolla kuin mitä se oli ennen talouden taantumaa vuonna 2008. Myös 50 vuotta täyttäneiden työttömyys on ollut laskusuunnassa viime vuosina. Miesten työttömyysaste on systemaattisesti naisten työttömyysastetta korkeampi. Ulkomaalaistaustaisilla työttömyys on noin kaksi kertaa yleisempää kuin kantaväestöllä. (TEM 2019.) Myös alueelliset erot työttömyydessä näkyvät selvästi Vantaalla. Tarkasteltaessa Vantaan yli 100 asukkaan kaupunginosissa oli työttömyysaste vuonna 2018 korkein Veromiehen kaupunginosassa (16,3 prosenttia) ja alin Sotungin kaupunginosassa (2,4 prosenttia). (TK 2019a).

Kuvio 17. Nuorisotyöttömien osuus (%) 18–24 -vuotiaasta työvoimasta vuodesta 2008 vuoteen 2018. Lähde: Työnvälitystilasto (Työ- ja elinkeinoministeriö).

Vaikeasti työllistyviin lasketaan mukaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteisesti pitkäaikaistyöttömät, palveluilta työttömäksi jääneet ja palveluilta palveluille siirtyneet. Sama henkilö voi kuulua vain yhteen vaikeasti työllistyvien ryhmään kerrallaan. (TEM 2019.) Pitkäaikaistyöttömien eli pidempään kuin vuoden työttömänä olleiden määrä on Vantaalla laskenut nopeasti vuodesta 2016 alkaen ja heitä oli syksyllä 2019 noin 2 400 henkeä (TEM 2019). Kuviosta 18 nähdään, että suurten kaupunkien joukossa Vantaalla vaikeasti työllistyvien osuus oli toiseksi alin vuonna 2018. Vaikeasti työllistyviä oli Vantaalla kuitenkin edelleen yli 6 000 henkeä vuodenvaihteessa 2018–2019 ja määrä on 2010-luvulla kasvanut lähes puolitoistakertaiseksi vuoteen 2009 verrattuna. (TEM 2019.) Työttömyysjaksojen keskimääräinen pituus on kuitenkin Vantaalla suurten kaupunkien lyhyin.

Kuvio 18. Vaikeasti työllistyvien osuus 15-64 -vuotiaista vuodesta 2008 vuoteen 2018. Lähde: Työnvälitystilasto (Työ- ja elinkeinoministeriö).

Toimeentulo

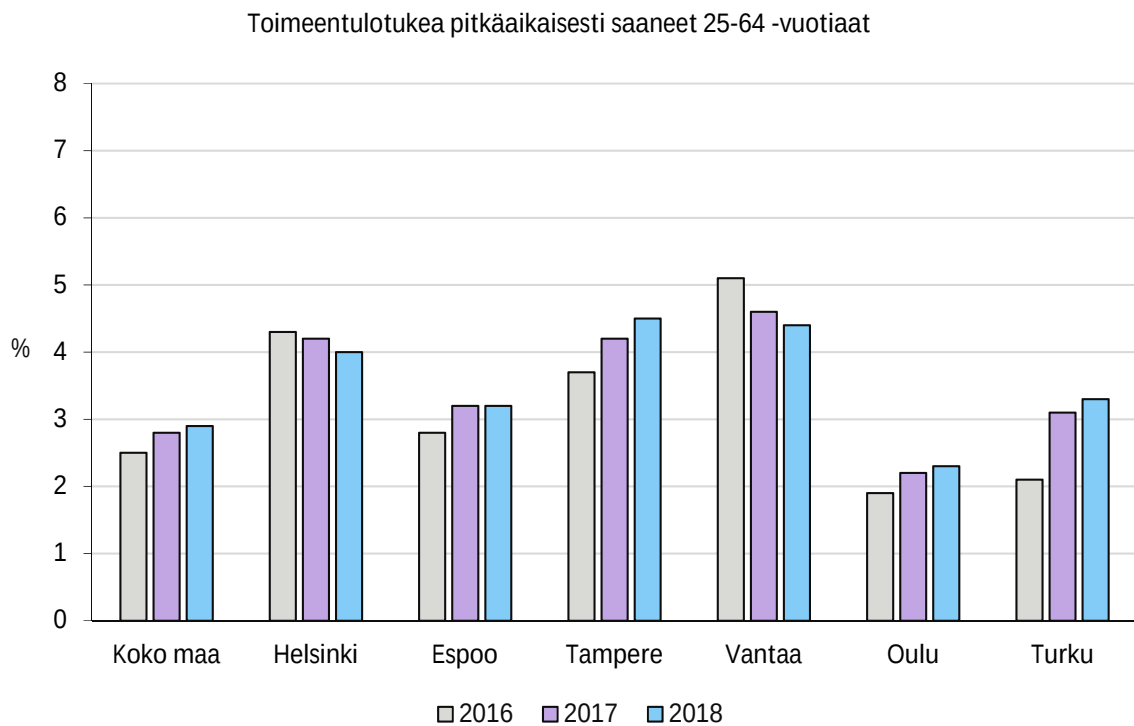
Tulot jakautuvat suomalaisessa yhteiskunnassa voimakkaasti esimerkiksi koulutuksen, työmarkkina-aseman, iän ja kotitalouden elinvaiheen mukaan. Toimeentulon vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin on suuri. (THL 2019b). Vantaalla valtionverotuksen alainen keskimääräinen tulotaso vuonna 2017 oli noin 32 000 euroa. Vantaan keskimääräinen tulotaso oli noin 7 prosenttia suurempi verrattuna valtakunnalliseen tasoon. Kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan keskimääräinen tulotaso oli kolmanneksi suurinta Helsingin ja Espoon jälkeen. (TK 2019b.)

Alimpiin tuloluokkiin kuuluvien henkilöiden osuus väestöstä oli Vantaalla suurten kaupunkien pienimpiä vuonna 2017. Kotitaloustasolla tarkasteltuna tilanne oli samankaltainen. Pienituloisten kotitalouksien osuus kaikista kotitalouksista eli pienituloisuusaste oli Vantaalla likimain samalla tasolla kuin Espoossa, mutta selkeästi Helsingin sekä koko maan tasoa alempi vuonna 2017 (TK 2019b).

■ Pienituloisuusaste, Tulonjaon kokonaistilasto (Tilastokeskus), 2017:

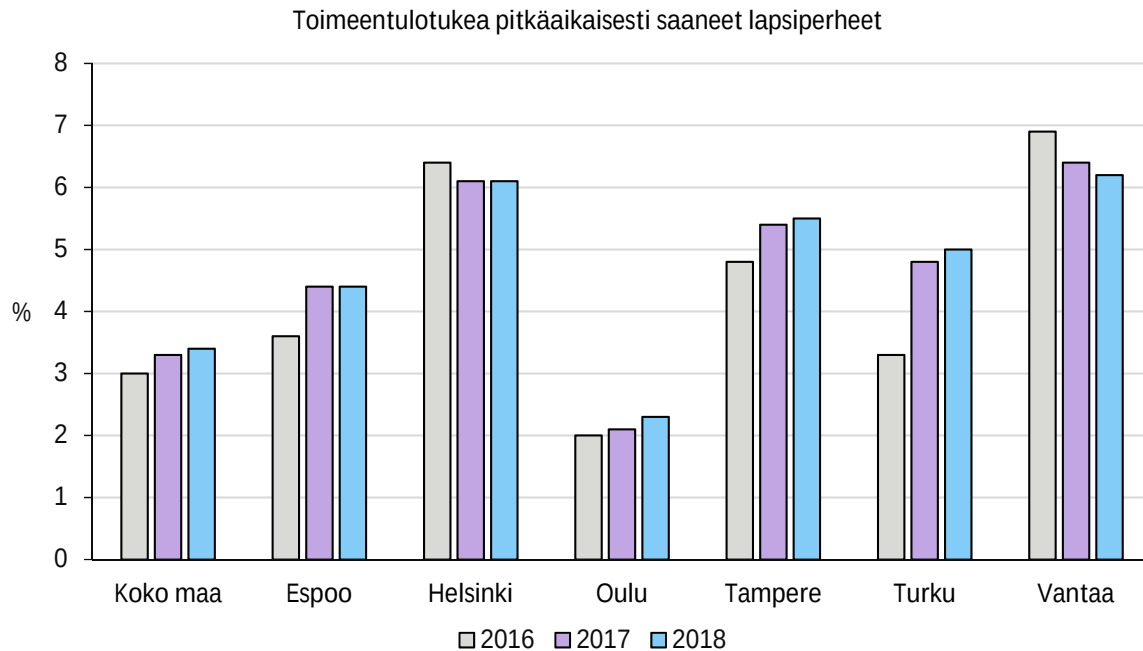

Kuviossa 19 on esitettyä toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneissa kotitalouksissa asuvien 25–64 -vuotiaiden osuudet, kuuden suurimman kaupungin ja koko maan osalta vuodesta 2016 vuoteen 2018. Pitkäaikaiseksi toimeentulotuen saajaksi lasketaan ne kotitaloudet, jotka ovat saaneet tukea vuoden aikana vähintään 10 kuukautta. Vantaalla osuus on vähentynyt tarkasteltavan kolmen vuoden aikana yli viiden prosentin tasolta runsaan neljän prosentin tasolle. Osuus oli silti vuonna 2018 suurten kaupunkien kärkeä yhdessä Tampereen ja Helsingin kanssa, ja selkeästi koko maan keskitasoa korkeampi. (THL 2019c.)

Kuvio 19. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä. Lähde: Toimeentulotukirekisteri (Terveystieteiden tutkimuskeskus).

Kuviossa 20 on kuvattuna pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä, kuuden suurimman kaupungin ja koko maan osalta vuodesta 2016 vuoteen 2018. Yhden vuoden aikana pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavaksi perheeksi lasketaan ne perheet, jotka ovat saaneet vähintään 10 kuukautta perustoimeentulotukea ja/tai täydentävää toimeentulotukea ja/tai ehkäisevää toimeentulotukea. Kuviosta 20 nähdään, että Vantaalla pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus on vähentynyt viimeisen kolmen vuoden aikana ja vuonna 2018 osuus oli 6,2 prosenttia. Osuus oli kuitenkin edelleen kuusikkokuntien ja koko maan tasoon verrattuna korkein vuonna 2018, tosin ero Helsingin lukuun oli erittäin pieni. Koko maassa osuus oli 3,4 prosenttia, Helsingissä 6,1 prosenttia ja Espoossa 4,4 prosenttia vuonna 2018. (THL 2019c.)

Kuvio 20. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden osuus kaikista lapsiperheistä. Lähde: Toimeentulotukirekisteri (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos).

Omaishoidon tuki

Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. (THL2019d.)

Vuonna 2018 3,7 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista hoidettiin kotona omaishoidon tuella. Helsingissä vastaava osuus oli 4 prosenttia ja Espoossa 3,2 prosenttia. Omaishoidon tukea sai vuoden aikana yhteensä 1 324 vantaalaista, joista 123 oli alle 65-vuotiaita. (THL2019d.)

Lähteet:

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Hyvinvointi ja työllisyys. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/tyollisyys>. (19.11.2019).

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019b. Toimeentulo. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/toimeentulo>. (19.11.2019).

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019c. Toimeentulotukirekisteri. Aineistolähde: Sotkanet.fi (19.11.2019).

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019d. Sosiaalipalvelujen toimintatilasto. Aineistolähde: Sotkanet.fi (31.10.2019)

Tilastokeskus (TK). 2019a. Työssäkäyntitilasto. (19.11.2019).

Tilastokeskus (TK). 2019b. Tulonjaon kokonaistilasto. (7.11.2019).

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM). 2019. Työnvälitystilasto. Aineistolähde: Sotkanet.fi (31.10.2019)

2.5 Elinympäristö

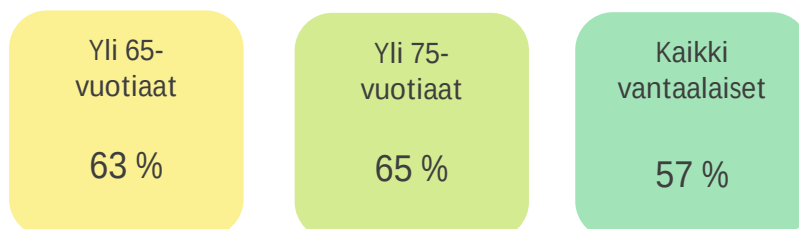
Elinympäristö on hyvinvoinnin ja terveyden perusedellytys. Kunnassa elinympäristöstä vastaavat tekninen, ympäristö- ja maankäytön sektori. Elinympäristö ja sen viihtyisyys sekä turvallisuus vaikuttavat keskeisesti ihmisen hyvinvointiin. Hyvän elinympäristön perustana on kaupunki, jossa palvelut ja arjen eri toiminnot sujuvat mutkattomasti. Asukkaiden viihtyvyyden kannalta ensiarvoisen tärkeää on suunnitella ja toteuttaa asuin- ja työpaikka-alueita, jotka ovat eri-ikäisille ja erilaisia tarpeita omaaville ihmiselle terveellisiä ja turvallisia. Liikenneyhteyksien solmukohdassa Vantaan haasteena on huomioida asuinalueiden suunnittelussa lento-, raide- ja autoliikenteen melu sekä pienhiukkaset (Vantaan kaupunki 2019a). Alueen sijainti ja sen liikenneyhteydet ovat keskeisiä alueiden kehitykseen vaikuttavia tekijöitä. Elinvoimainen ja kestävä kaupunki syntyy, kun liikkuminen eri alueilla ja niiden välillä on sujuvaa ja helppoa (Vantaan kaupunki 2019b).

Tässä luvussa elinympäristöä tarkastellaan ympäristöön ja asumiseen liittyvistä näkökulmista. Ympäristöä arvioidaan palveluiden saavutettavuuden, viheralueiden, ympäristön melun sekä kouluympäristön kautta. Asumista puolestaan käsitellään asuntojen hallintamuotojen, yksin asuvien iäkkäiden, asunnottomien sekä ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien avulla. (THL 2019a).

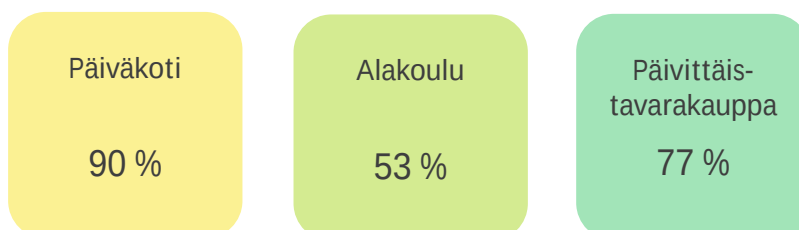
2.5.1 Ympäristö

Vantaalla palveluiden saavutettavuus on Suomen mittakaavassa huippuluokkaa. Alle puolen kilometrin säteellä päivittäistavarakaupasta tai marketista asuu lähes puolet vantaalaisista ja seniori-ikäisistä kaupunkilaisista yli 60 prosenttia. Vantaalla satunnaisotoksella tehdyn Asukasbarometri 2018 -tutkimuksen mukaan vantaalaisista yli 80 prosenttia on tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä lähikauppojen, peruskoulupalveluiden ja päivähoitopalveluiden saavutettavuuteen (Vantaan kaupunki 2019c). Tyytyväisyyttä saavutettavuuteen saattaa selittää se, että lähin päiväkoti sijaitsee 90 prosentilla ja alakoulu yli puolella palvelujen kohderyhmään kuuluvista vantaalaisista alle 700 metrin päässä kodista. Julkisen liikenteen yhteydet ovat myös erittäin hyvät: kaikilla vantaalaisilla sijaitsee joukkoliikenteen pysäkki alle 700 metrin päässä kotiovesta. Asukasbarometrin vastausten mukaan asukkaista yli 80 prosenttia on tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä asuinalueensa joukkoliikenneyhteyksiin (Vantaan kaupunki 2019c).

- Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus 500 metrin etäisyydellä, Vantaan rakennustasoinen väestö 2018 ja A.C. Nielsen Finland Oy:n Myymälärekisteri:

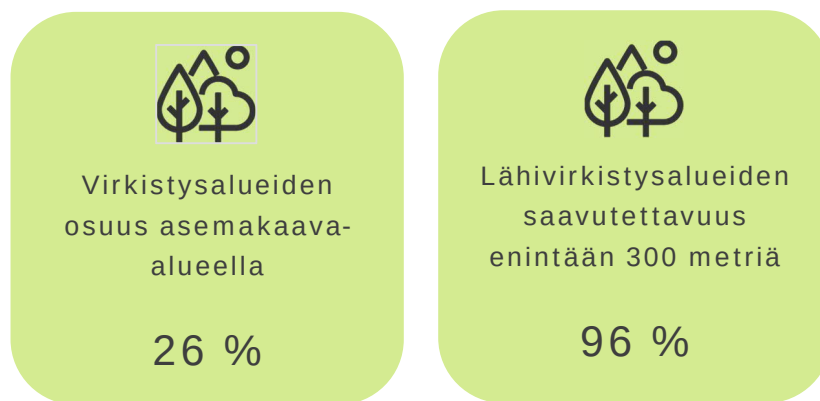
- Palveluiden saavutettavuus 700 metrin etäisyydellä palveluiden kohderyhmästä, Ympäristövastuuraaportti 2018-2019:

Luonto ja virkistysalueet

Luonnolla ja viheralueilla on todettu olevan suuria myönteisiä terveysvaikutuksia ihmisille. Luonto ja viheralueet ovat myös tärkeitä vantaalaisille. Vuonna 2017 toteutetun Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselytutkimuksen perusteella 88 prosenttia vastaajista piti toivottavana, että vihreys lisääntyy kaupunkiympäristössä (Vantaan kaupunki 2019e). Tulevaisuuskuvien sekä Asukasbarometri 2018:n mukaan vantaalaiset kokevat vihreyden sekä virkistys- ja ulkoilualueiden merkityksen lähiympäristössään todella tärkeäksi. Vantaalaisten toiveisiin ympäröivästä vihreydestä on jo nyt onnistuttu vastaamaan hyvin, sillä 96 prosenttia kaupungin asukkaista asuu alle 300 metrin päässä lähivirkistysalueesta (Liiteri 2019). Voimassaolevista asemakaavoista yli neljännes on osoitettu virkistysalueeksi (Vantaan kaupunki 2019d).

- Virkistysalueet Vantaalla, Ympäristövastuu-raportti 2018-2019, Liiteri 2018:

Melun vaikutus hyvinvointiin

Melu on ei-toivottua ääntä, joka on epämiellyttävää, häiritsevää, odottamatonta tai kuulolle haitallista. Suurin osa ympäristömelusta on peräisin liikenteestä, erityisesti tieliikenteestä. Melun haitat terveydelle voivat olla moninaiset: se voi häiritä esimerkiksi unta ja keskittymistä, aiheuttaa stressitiloja ja sydän- ja verisuonisairauksien riskiä sekä heikentää henkistä hyvinvointia (THL2019c).

Melu on keskeinen kaupunkiympäristön terveys- ja viihtyvyyshaittojen aiheuttaja. Suurimmat melunlähteet Vantaalla ovat tie- ja katuliikenne, lentoliikenne sekä raideliikenne. Myös esimerkiksi kivenmurskaamot ja rakennustyömaat aiheuttavat melua. Liikenteen kasvun ja kaupunkirakenteen tiivistymisen ennakoidaan lisäävän melulle altistumista. Melualueille ja niiden lähelle rakennettaessa kuitenkin vaaditaan rakennuksilta hyvää ääneneristävyyttä ja piha-alueiden melusuojausta, joten uuden maankäytön lisäämät asukkaat saadaan suojattua melulta. (Vantaan kaupunki 2019i.)

Vantaalla EU-meluselvityksen (2017) mukaan päivällä tie- ja katumelualueet ($NPM, L_{Aeq,(7-22)} \geq 55$ dB) kattavat yhteensä noin 54,6 km² eli noin 23 prosenttia kaupungin pinta-alasta ja niillä asuu noin 54 000 asukasta (Vantaan kaupunki 2019g). Edellisen vuonna 2012 valmistuneen EU-meluselvityksen mukaan päiväajan melualueen pinta-ala oli 57,9 km², jolla asui noin 52 000 asukasta (Vantaan kaupunki 2019h). Yhteispohjoismaisella melulaskentamallilla laskettuna päiväajan tie- ja katuliikenteen melulle altistuvien asukkaiden lukumäärä on kasvanut vuodesta 2012 vuoteen 2017 noin 3 prosenttia (Vantaan kaupunki 2019 h ja g.)

Vuoden 2017 EU-meluselvityksen mukaan rautateiden (NPM, $L_{Aeq,(7-22)} \geq 55$ dB) melualueet ovat laajuudeltaan noin 4,2 km² eli noin 1,7 prosenttia kaupungin pinta-alasta ja niillä asuu noin 8 300 asukasta. Selvityksen mukaan vuonna 2017 rautatieliikenteen melulle altistujia on noin 65 prosenttia enemmän kuin vuoden 2012 tilanteessa (Vantaan kaupunki 2019 h ja g). Pääradalla liikennemäärät ovat kasvaneet ja melun kannalta suurimpina muutoksena ovat kehäradan käyttöönotto sekä kaukoliikenteen nopeustason nousu läntisillä raiteilla, joissa nopeus on muuttunut 140/160 km/h nopeudesta 200 km/h nopeuteen (Vantaan kaupunki 2019g).

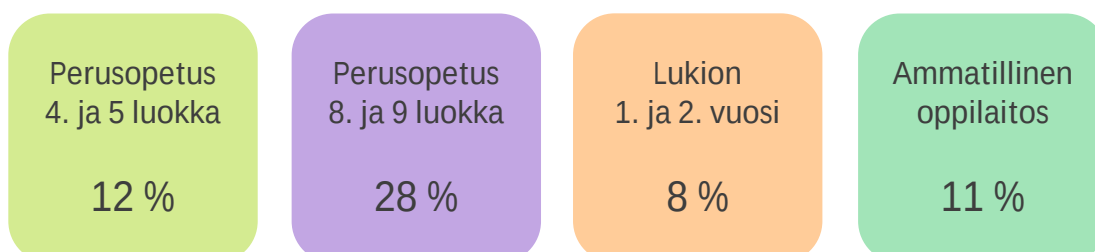
EU-meluselvityksen 2017 mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokoneiden kokonaisoperaatiomäärä, eli nousut ja laskut, oli noin 169 000, 228 operaatiota vuorokaudessa (Vantaan kaupunki 2019g). Vuoden 2012 EU-meluselvityksen mukaan kokonaisoperaatiomäärä oli 196 000, 265 operaatiota vuorokaudessa (Vantaan kaupunki 2019h). Eniten lentoonlähtöjä on aamuisin kello 7–9 ja iltapäivisin kello 16–18. Laskeutumisen vilkkaimmat ajat ovat kello 14–16 ja kello 22–23. Iltapäivän vilkkaimpina tunteina operaatioita on ollut noin 35 tunnissa. (Vantaan kaupunki 2019g.) Vuoden 2017 EU-meluselvityksen mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman $L_{DEN} > 55$ dB lentomelualueen pinta-ala oli 68 km², ja se on kasvanut noin 6 prosenttia vuoden 2012 tilanteeseen verrattuna. Helsinki-Vantaan lentoaseman $L_{DEN} > 55$ dB lentomelualueen koko asukasmäärä seudulla vuonna 2017 oli 23 400, joka on kasvanut vuoden 2012 selvityksen tilanteesta noin 67 prosenttia (14 000). Vuoden 2012 meluselvityksen mukaan Vantaalla yli $L_{DEN} 55$ dB lentomelulle altistui noin 7 400 asukasta; vuoden 2017 EU-meluselvityksessä ei ole eritelty vantaalaisia asukkaita lentoaseman melualueella asuvista. Toteutunut melutilanne vaihtelee vuosittain, ja siihen vaikuttavat muun muassa sääolosuhteet, joiden mukaan kiitoteitä käytetään. (Vantaan kaupunki 2019 h ja g.)

Kouluympäristö

Koulujen hyvä sisäilma on tärkeää lapsille, nuorille, perheille, työntekijöille ja koko Vantaan kaupungille. Kokonaiskuvan saamiseksi on Turun yliopisto tehnyt kaupungin tilauksesta laajan Sisäilmaoirekyselytutkimuksen 2019 (Vantaan kaupunki 2019f). Tutkimus on Suomen laajin sisäilmaoireilun kartoitus ja Vantaan merkittävä satsaus hyvinvoinnin edistämiseen. Päivitetty yleisraportti antaa yleiskuvan Vantaan koulujen ja päiväkotien sisäilmatilanteesta. Päiväkotien ja koulujen kohdekohtaiset raportit kertovat käyttäjien kokemista sisäilmahaitoista. Kyselyt on tehty marraskuun 2018 ja tammikuun 2019 välillä. Oirekyselyn tulosten perusteella on selvitetty useita päiväkotien ja koulujen sisäilmatilanteita ja ryhdytty toimenpiteisiin muun muassa puhtauspalveluiden laadun nostamiseksi sekä ilmanvaihdon parantamiseksi. (Vantaan kaupunki 2019f.)

Kouluterveyskyselyyn vastanneista Vantaan perusopetuksen 4. ja 5 luokkalaisista noin joka kahdeksas ja 8. ja 9. luokkalaisista noin joka kolmas koki koulujen fyysisten työolojen häirinneen koulutyötä. Fyysiset työolot häiritsivät tyttöjä enemmän kuin poikia. Koko maahan verrattaessa vaikuttaa siltä, että vantaalaisia yläkoulujen oppilaita koulujen fyysiset työolot häiritsivät enemmän. Toisen asteen opiskelijoista noin joka kymmenes koki fyysisten työolojen häirinneen opiskelua. (THL2019b.)

- Koulun fyysiset työolot häirinneet koulutyötä, Kouluterveyskysely 2019:

Lähteet

A.C. Nielsen Finland Oy. Myymälärekisteri. Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019a. Elinympäristö hyvinvointikertomuksessa.

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/kunnan-hyvinvointikertomus/ketka-tekevät/elinympäristö-hyvinvointikertomuksessa>. (19.11.2019).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019b. Kouluterveyskysely. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>. Aineistolähde: Sotkanet.fi (16.10.2019).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019c. Melu. <https://thl.fi/fi/web/ymparistoterveys/melu>. (31.10.2019)

Vantaan kaupunki. 2019a. Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset Kaupunginvaltuusto 18.6.2018.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/140106_Vantaan_maa-ja_asuntopoliittiset_linjaukset_18.6.2018_web.pdf. (19.11.2019).

Vantaan kaupunki. 2019b. Vantaan liikennepoliittinen ohjelma 2016.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/130108_Vantaan_liikennepoliittinen_ohjelma_VALO_120516.pdf. (19.11.2019).

Vantaan kaupunki. 2019c. Asukasbarometri 2018.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147302_VantaanAsukasbarometri2018-16092019.pdf. (19.11.2019).

Vantaan kaupunki. 2019d. Ympäristövastuu raportti 2018-2019.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145069_Ymparistoraportti_2018-2019_web.pdf. (19.11.2019).

Vantaan kaupunki. 2019e. Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselytutkimus 2017.

https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus_ja_maankaytto/ohjelmat_ja_projektit/vantaan_tulevaisuuskuvat. (19.11.2019)

Vantaan kaupunki. 2019f. Vantaan kaupungin sisäilmaoirekysely päiväkotien, ala- ja yläkoulujen oppilaille, ammatti-instituutti Varian opiskelijoille sekä oppilaitosten henkilöstölle.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/145211_Loppuraportti_Vantaa_05042019.pdf. (19.11.2019).

Vantaan kaupunki. 2019g. Vantaan Liikennemelu 2017 - Ympäristömeludirektiivin mukainen selvitys.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/134247_Vantaan_meluselvitys_2017.pdf. (14.11.2019).

Vantaan kaupunki. 2019h. Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2012.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/119063_Vantaan_kaupungin_meluselvitys_2012.pdf. (14.11.2019).

Vantaan kaupunki. 2019i. Yleiskaava 2020, melu- ja ilmanlaatuvaikutusten arviointi.

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147454_Asia6_Melu_ilmanlaatuvaikutusten_arviointi_27092019.pdf. (14.11.2019).

Vantaan rakennustasoinen väestö 2018. Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus.

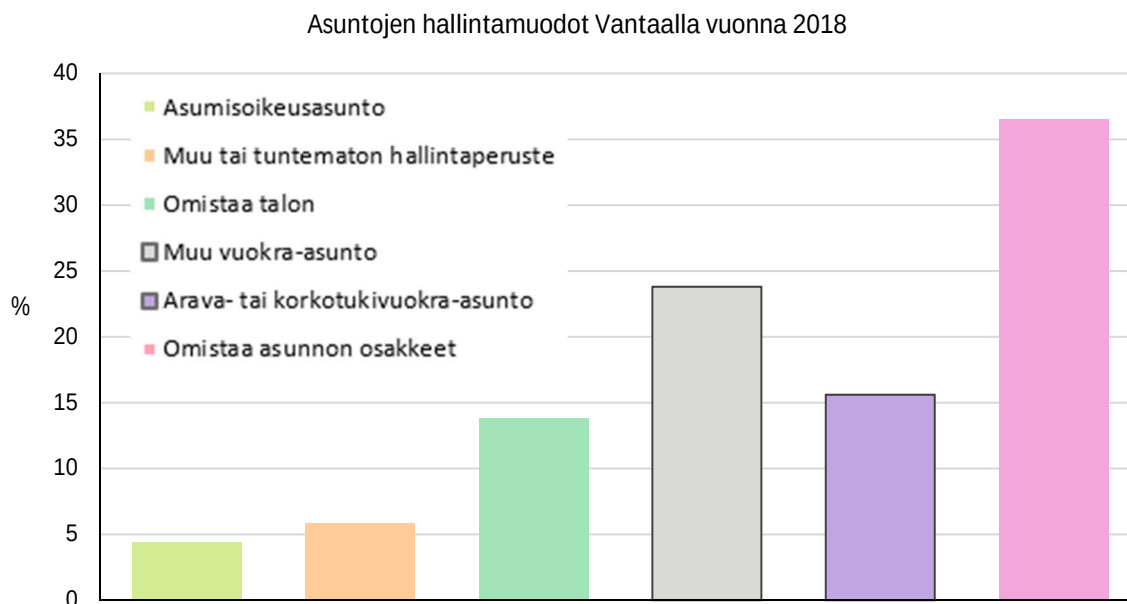
Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu (Liiteri). 2019. Liiteri-tietopalvelu. Lähivirkistysalueiden saavutettavuus. (31.10.2019).

2.5.2 Asuminen

Oma koti on ihmisille yksi tärkeimmistä hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksistä. Vantaan tavoitteena on, että kaupungista löytyy erilaisia asumisen vaihtoehtoja, jotta jokaiselle löytyisi omaa elämäntilannetta ja maksukykyä vastaava koti. Vantaan seudullisena tavoitteena (MAL 2016–2019) on, että kaupunkiin valmistuisi vuosittain 2 400 uutta asuntoa. Vuonna 2018 Vantaalle valmistui yli 4 500 asuntoa eli runsaasti yli tavoitemäärän. Asuntotuotannon suuri määrä on tukenut kaupungin väestönkasvua ja auttanut osaltaan hillitsemään asuntojen hintojen nousua.

Asuntopolitiikalla määritellään asuntojen hallintamuotojakaumaa ja tavoitteena on, että asuntotuotannosta 20 prosenttia olisi pitkäaikaista kohtuuhintaista vuokra-asumista, 10 prosenttia asumisoikeustuotantoa ja 50 prosenttia omistusasuntotuotantoa. Vantaalle valmistui vuonna 2018 lähes 900 vapaarahoitteista vuokra-asuntoa ja noin 400 valtion tukemaan pitkän korkotuen vuokra-asuntoa. Kuviosta 21 nähdään, että vuonna 2018 Vantaalla oli noin 16 prosenttia asuntokannasta arava- tai korkotukivuokra-asuntoja ja noin neljäsosa muita vuokra-asuntoja. (TK 2019a.)

Erityisesti vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen määrä asuntotuotannossa on noussut Vantaalla viime vuosina (TK 2019a). Asukkaiden hyvinvoinnin kannalta on tärkeää huolehtia siitä, että kaupungin eri alueilla on tarjolla monipuolisesti asumisen vaihtoehtoja hallintamuodon, huoneistotyyppien ja talotyyppien osalta. Näin varmistetaan, että samalla asuinalueella voi jatkaa asumista elämäntilanteen ja asunnontarpeen muuttuessa.

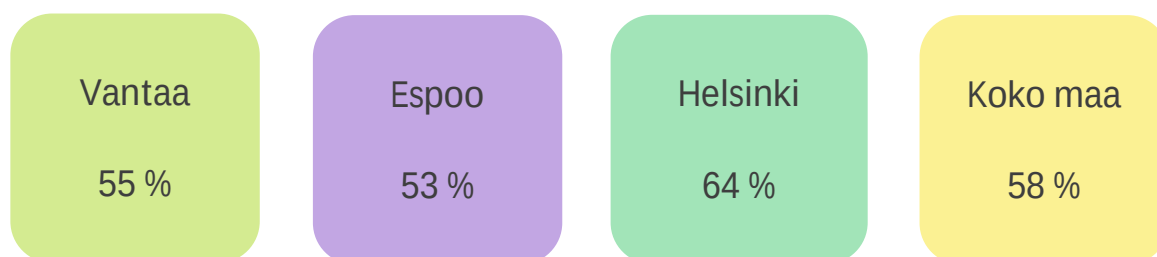

Kuvio 21. Asuntojen hallintamuodot Vantaalla vuonna 2018 (%). Lähde: Asunnot ja asuinolot (Tilastokeskus).

Yksin asuvat iäkkäät

75 vuotta täyttäneistä vantaalaisista noin 55 prosenttia asui yhden hengen taloudessa vuonna 2018 (TK 2019a). Tutkimusten perusteella ikääntyneiden yksin asuminen voi lisätä riskiä joutua laitoshoitoon ja suositusten mukaan on selvitettävä millaisin palveluin ja toimenpitein yksin asuvien ikääntyneiden kotona asumista voidaan tukea ja ennaltaehkäistä laitoshoitoon joutumista (THL 2019).

- 75 vuotta täyttäneiden yhden hengen asuntokuntia vastaavan ikäisistä asuntokunnista, Asuntokunnat ja asuinolot, Tilastokeskus 2018:

Asunnottomuus Vantaalla

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA kerää asunnottomuustiedot kunnilta saaduista tiedoista. Kunnat keräävät asunnottomuustiedot useita eri lähteistä, kuten asuntotoimen vuokra-asunnonhakijatilastoista sekä sosiaalitoimen asiakastiedoista. Paikoin on hyödynnetty myös valtakunnallisia tilastoja, kuten Kelan tilastoa toimeentulotuen perusosan saajista. Asunnottomuuden kokonaismäärän merkittävästä laskusta osa selittyy Helsingin kaupungin asunnottomuuden laskentatavan tarkentumisesta, joten siltä osin suoraa verrannollisuutta aiempien vuosien asunnottomuuden kokonaismäärään ei voida tehdä. (ARA 2019.)

Vantaalla asunnottomuus laski kokonaisuudessaan hieman edellisvuodesta, kun muissa suurissa kaupungeissa kuten Turussa, Tampereella ja Jyväskylässä asunnottomuus oli kasvanut merkittävästi. Vantaalla asunnottomuus vähentyi nuorten, naisten sekä perheiden osalta, mutta puolestaan kasvoi maahanmuuttajaväestössä. (ARA 2019.)

- Asunnottomien määrä vuonna 2018, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus:

Kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevien asunnottomien eli ulkona, yömajoissa, tilapäissuojissa tai laitoksissa olevien asunnottomien yksinäisten osuus väestöön suhteutettuna on ollut Vantaalla jo jonkin aikaa laskusuuntaista. Vuonna 2018 lukema oli 0,1 1000:tta asukasta kohden. Muissa suurissa Suomen kaupungeissa luku vaihteli 0,1 ja 1,5 välillä. (ARA 2019.)

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat

Lapsiasuntokunnaksi luetaan asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. (TK 2019a). Tilastokeskuksen määritelmän mukaan asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti siten, ettei keittiötä lasketa huonelukuun (TK 2019b). Vantaalla noin kolmannes lapsiasuntokunnista asui ahtaasti vuonna 2018. Tämä lukema on pysynyt jokseenkin samana jo useiden vuosien ajan. (TK 2019a.)

Lähteet

Asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus (ARA). 2019. ARAn asunnottomuus selvitykset. https://www.ara.fi/fi-FI/Tietopankki/Tilastot_ja_selvitykset/Asunnottomuus. (19.11.2019).

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2019. Kauppinen, M, T. Martelin, T. Hannikainen-Ingman, K. & Virtala, E. Yksin asuvien hyvinvointi. Mitä tällä hetkellä tiedetään? Työpaperi 27/2014. (19.11.2019)

Tilastokeskus (TK). 2019a. Asuntokunnat ja asuinolot. Aineistolähteet: Sotkanet.fi ja Aluesarjat.fi (19.11.2019).

Tilastokeskus (TK). 2019b. Asunnot ja asuinolot tilaston käsitteet ja määritelmät. <https://www.stat.fi/til/asas/kas.html>. (19.11.2019).

3 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmia

Tiedämme lukuisilla mittareilla, että hyvinvointi tai sen puutteet eri elämänalueilla eivät jakaannu tasaisesti kaikkien vantaalaisten kesken. Tämä pätee sekä yksilöihin että erilaisiin ihmisryhmiin. Tiedämme myös, että asukkaidemme lähtökohdat, valmiudet, tarpeet ja toiveet vaihtelevat eri asioissa. Kaikki tämä merkitsee sitä, että emme voi suunnitella palvelujamme jonkinlaiselle kuvitellulle perusvantaalaiselle tai olettaa, että jokaiselle samaa ja yhtä paljon -ajattelutapa tuottaa asukkaillemme tai asiakkaillemme sen paremmin hyvinvointia kuin tasa-arvoa tai yhdenvertaisuuttakaan.

Vantaan kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen toiminnassaan ja päätöksenteossaan. Tämä velvoite on ilmaistu yksiselitteisesti Vantaan arvojen yhteydessä. Konkreettisin osoitus sitoutumisesta on tasa-arvolakiin ja yhdenvertaisuuslakiin perustuva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Sen avulla kaupungin palveluissa ja päätöksenteossa tavoitellaan sukupuolten tasa-arvoa ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta muun muassa iän, alkuperän, perhesuhteiden ja terveydentilan pohjalta. Lait vaativat, että meidän tulee olla syrjimättömiä, mutta sen lisäksi meidän pitää edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassamme. Asukkaidemme hyvinvointi tai esimerkiksi huono-osaisuuden tai syrjäytymisen ehkäiseminen eivät kuulu suoraan tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain suunnitteluvelvoitteiden piiriin, mutta hyvinvointityössämme meillä on velvollisuus ottaa huomioon sukupuolen ja useiden muiden henkilöön liittyvien perusteiden merkitys. Tämä myös parantaa työmme laatua ja auttaa meitä rajallisten voimavarojen oikeassa ja oikeudenmukaisessa kohdentamisessa.

Sukupuolella on merkitystä, vaikka uskomme elävämme sukupuolineutraalissa yhteiskunnassa. Tässä hyvinvointikatsauksessa tuodaan esiin sukupuolten välisiä eroja fyysisessä, psyykkisessä ja sosiaalisessa terveydessä, koetussa hyvinvoinnissa ja elämänlaadussa sekä materiaalisessa hyvinvoinnissa. Myös tässä katsauksessa esitetyissä indikaattoreissa havaittiin eroja: esimerkiksi teini-ikäiset pojat ovat elämänsä tyytyväisempiä kuin samanikäiset tytöt ja tytöt kokevat ahdistuneisuutta enemmän kuin pojat. Muiden tutkimusten pohjalta tiedämme, että pojilla puolestaan on tyttöjä useammin ja enemmän ongelmia muun muassa koulunkäynnissä tai vaikka sen, että muunsukupuolisiin nuoriin kohdistetaan paljon häirintää. Hyvinvointityön tulee huomioida kaikkien sukupuolten hyvinvointivajeet eikä valikoida niistä vain joitakin. Esimerkiksi koulujen ja oppilaitosten lakisääteiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat voisivat olla tärkeä kehittämiskohde tässä asiassa.

Sukupuolen lisäksi tämä hyvinvointikatsaus tuo näkyviin iän, alkuperän, terveydentilan, perhesuhteiden ja koulutuksen kaltaisten asioiden yhteyksiä hyvinvointiin. Usein on vaikea arvioida mikä vaikuttaa yksilöiden tai ihmisryhmien koettuun hyvinvointiin eniten tai mitkä seikat kulkevat niin sanotusti käsi kädessä tarkastelun kohteena olevalla alueella. On kuitenkin tärkeää sisäistää, että muun muassa lasten tai ikääntyneiden, sairaiden, lähisuhdeväkivallan uhrien, suomen kieltä heikosti osaavien tai moninkertaisesti heikossa asemassa olevien vantaalaisten on jo lähtökohtaisesti hyvin vaikeaa lähteä hakemaan parannusta kokemuinsa hyvinvoinnin vajeisiin. Heidät myös unohdetaan liian helposti yhteiskunnan toimintojen valtavirrassa. Hyvinvointityön yhdenvertaisuutta voitaisiin parantaa merkittävästi tekemällä päätöksenteon tueksi ennakoivaa vaikutusten arviointia useilla perusteilla sekä osallistamalla monenlaisia järjestöjä kaupungin toimintojen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Liite 1. Katsauksessa käytetyt kyselytutkimukset

FinSote- tutkimus, 2018:

- Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimus
- Kansallinen terveys- hyvinvointi- ja palvelututkimus
- Posti- ja verkkokysely
- Tutkimus toteutettiin satunnaisotoksella, jossa oli 3 390 vantaalaista ja joista 35,7 % vastasi
 - 20-54 -vuotiaita vastasi 450 henkilöä
 - 55-74 -vuotiaita vastasi 476 henkilöä
 - Yli 75-vuotiaita vastasi 286 henkilöä

Kouluterveyskysely, 2019:

- Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimus
- Kerätään maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluiden tarpeisiin vastaamisesta.
- Paperi- tai verkkokysely
- Kysely on kokonaistutkimus eli kohdejoukkona oli koko kyseisen vuosiluokan kaikki oppilaat tai opiskelijat.
 - 4. ja 5. luokkalaisista vastasi 4 083 oppilasta eli 76 % kohdejoukosta
 - 8. ja 9. luokkalaisista vastasi 2 975 oppilasta eli 61 % kohdejoukosta
 - Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista vastasi 1 717 eli 74 % kohdejoukosta
 - Ammatillisista oppilaitoksista vastasi 551 eli noin 18 % kohdejoukosta

FinLapset -lasten ja nuorten terveys- ja hyvinvointiseuranta 2018:

- Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimus
- Kerätään tietoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveydestä ja hyvinvoinnista
- Tietolähteenä lastenneuvoloiden ja kouluterveydenhuollon määräaikaisten terveystarkastukset, joita täydennetään rekisteritiedoilla.
- Tietojen kattavuus Vantaalla 2018:
 - 2-6 -vuotiaita 79 % kohdejoukosta
 - 7-12 -vuotiaita 79 % kohdejoukosta
 - 13-16 -vuotiaita 76 % kohdejoukosta

Liite 2. Katsauksessa käytetyt tietokannat ja rekisterit

Eläketurvakeskuksen Tilastotietokanta
- Eläketilastot

Tapaturmavakuutuskeskus
- Työtapaturmatilasto

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet
- FinSote -tutkimuksen ja kouluterveyskyselyn tulokset
- Perusterveydenhuoltotilasto
- Erikoissairaanhoidotilasto
- Toimeentulotukirekisteri
- Sosiaalipalvelujen toimintatilasto

Tilastokeskuksen StatFin-tilastotietokanta
- Tutkintorekisteri
- Tulonjaon kokonaistilasto
- Asunnot ja asuinolot -tilasto

Tilastotietokanta Kelasto
- Terveyspuntari: kansantauti- ja sairastavuusindeksit
- Tilasto sairauspäivärahasta

Työ- ja elinkeinoministeriö
- Työnvälitystilasto

Tietopalvelu Liiteri
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)

Strategia ja tutkimus
p. 839 11 (vaihte)
Asematie 7,
01300 Vantaa

Vantaan hyvinvointikatsaus 2019

Minna Mänty

Tutkija

Strategia ja tutkimus / Tutkimus ja tietopalvelu

**HYVINVOINTIKATSAUS
2019**

Työryhmä

Monialainen työryhmä, jonka työskentelystä on vastannut tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist

Kaupunginjohtajan toimiala / tietopalveluyksikkö:

- Korkeakouluharjoittelija Olga Salow
- Tutkija Minna Mänty

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala:

- Erityisasiantuntija Niina Vilkmán
- Erityisasiantuntija Marianne Juosila

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

- Erityisasiantuntija Elisa Ranta

Sivistystoimen toimiala:

- Lasten ja nuorten palveluiden koordinaattori Mervi Tulppo

Asukaspalvelujen toimiala:

- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelija Meija Tuominen

Hyvinvointikertomusten minimitietosisältö

- Hyvinvointikertomus kokoaa eri lähteistä tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niihin liittyvistä tekijöistä.
- **Haaste:** kuntien väliset erot hyvinvointikertomusten rakenteessa ja tietosisällöissä
 - Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ehdotus kuntien laajan hyvinvointikertomuksen minimietosisällöksi (THL 2019):
 - Auttaa valitsemaan ne indikaattorit, joilla voi riittävän tarkasti seurata asukkaiden hyvinvointia.
 - Hyvin valitut tunnusluvut auttavat ohjaamaan resursseja sekä seuraamaan, onko tehdyillä toimilla ollut vaikutuksia.
 - Tavoitteena kuntien välisen yhteneväisyyden parantaminen hyvinvointiraportoinnissa:
 - Tarkoituksena on luoda kuntien **yhteinen "perusosa"**, jota seurataan ja joka näkyy kaikkien kuntien ja alueiden hyvinvointikertomuksissa.

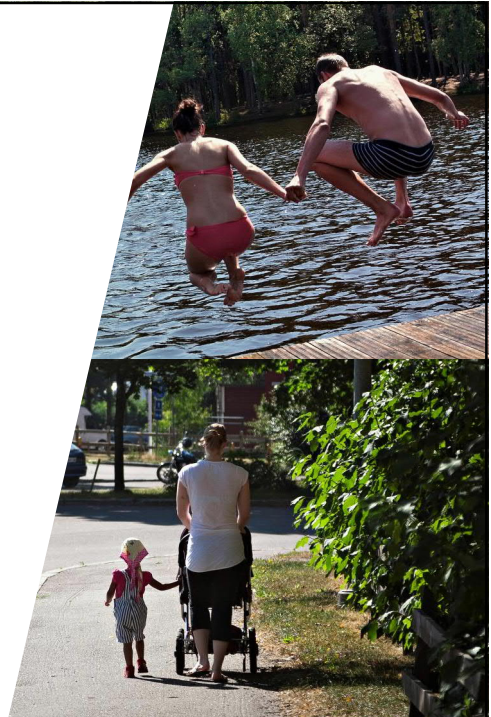
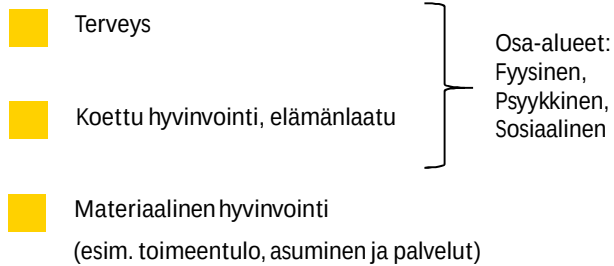
Minimitietosisällön hyödyntäminen Vantaan hyvinvointikatsauksessa vuonna 2019

- Valmistautuminen vuoden 2020 laajaan hyvinvointikertomukseen
 - Katsauksen sisällön ja indikaattoreiden päivittäminen THL:n suositusta vastaavaksi:
 - Suurin osa vuoden 2019 katsauksen indikaattoreista on ehdotetusta minimietosisällöstä, mutta joitain osa-alueita, kuten työikäisten hyvinvointia, on vahvistettu myös muilla tärkeillä tunnusluvuilla
 - Esilm. sairauspoissaolot, työkyvyttömyyseläkkeet, koettu työkyky

Mitä on hyvinvointi ja terveys?

Hyvinvoinnin osatekijät jaetaan yleensä kolmeen ulottuvuuteen (THL 2019):

1. Johdanto

2. Hyvinvoinnin tila vantaalla

2.1 Terveys ja hyvinvointi

2.1.1 Fyysinen terveys ja hyvinvointi

2.1.2 Psykinen terveys ja hyvinvointi

2.1.3 Sosiaalinen terveys ja hyvinvointi

2.1.4 Työkyky

2.1.5 Tapaturmat ja turvallisuus

2.2 Elintavat

2.3 Koulutus ja jatkuva oppiminen

2.4 Työllisyys ja toimeentulo

2.5 Elinympäristö

2.5.1 Ympäristö

2.5.2 Asuminen

3. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuusnäkökulmia

Vantaan hyvinvointikatsaus 2019 - käytetyt aineistot

Kyselytutkimukset

- FinSote –tutkimus, 2018
- Kouluterveyskysely, 2019

Tietokannat ja rekisterit, esimerkiksi:

- Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet
 - Perusterveydenhuoltotilasto
 - Erikoissairaanhoidotilasto
 - Toimeentulotukirekisteri
 - Sosiaalipalvelujen toimintatilasto
- Tilastotietokanta Kelasto
 - Terveyspuntari: kansantauti- ja sairastavuusindeksit
 - Tilasto sairauspäivärahasta
- Tapaturmavakuutuskeskus
 - Työtapaturmatilasto

Johtopäätöksiä:

1

Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen.

2

Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen ja tukeminen on tärkeää. Toimenpiteiden suunnittelussa on huomio kiinnitettävä kunkin ikä- ja asukasryhmän erityispiirteisiin.

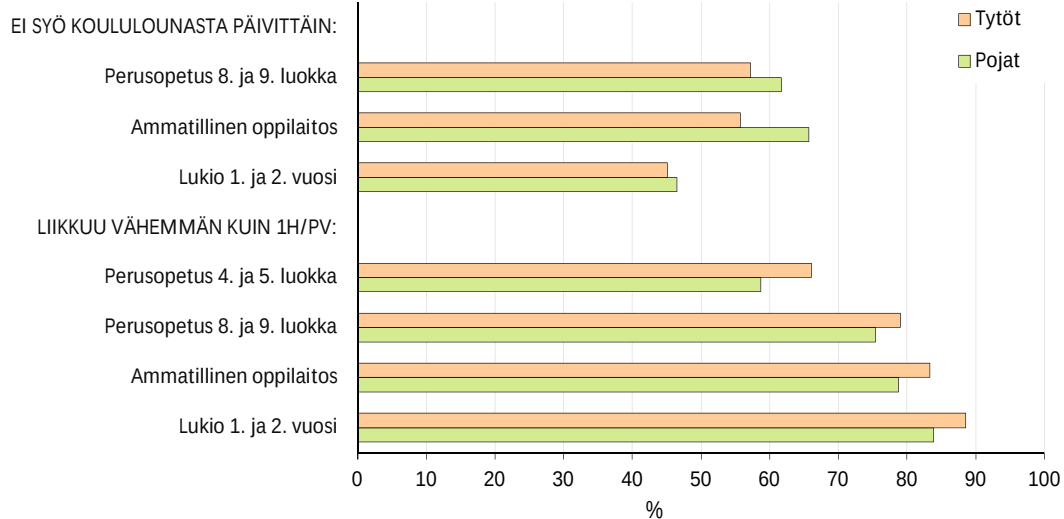
3

Työikäisten ja iäkkäiden tapaturmien ehkäisyyn on hyvä kiinnittää huomiota, sillä niiden seuraukset näkyvät henkilökohtaisessa hyvinvoinnissa ja sitovat yhteiskunnan varoja.

4

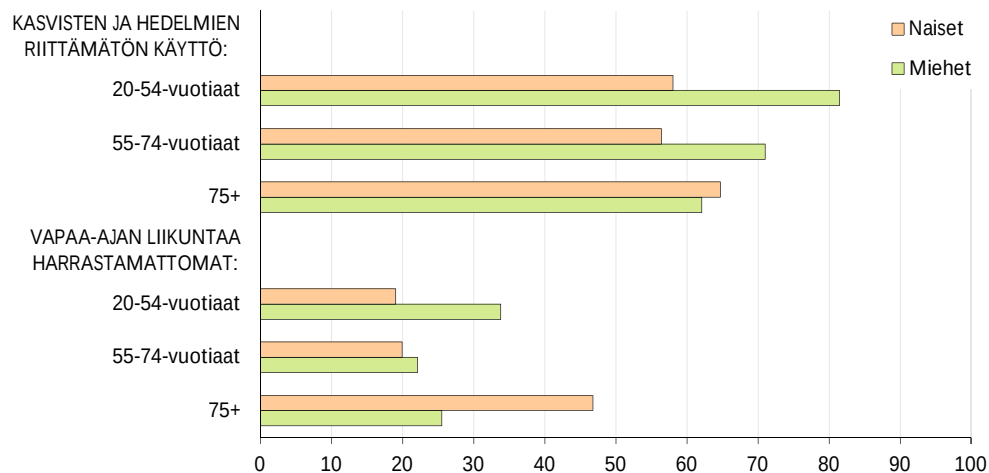
Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.

Lasten ja nuorten elintavat

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

Aikuisten elintavat

Lähde: FinSote-tutkimus 2018

Johtopäätöksiä:

1

Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen.

2

Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen ja tukeminen on tärkeää. Toimenpiteiden suunnittelussa on huomio kiinnitettävä kunkin ikä- ja asukasryhmän erityispiirteisiin.

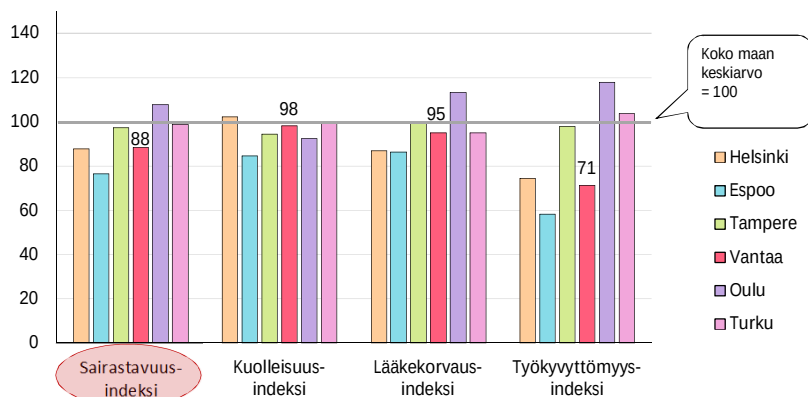
3

Työikäisten ja iäkkäiden tapaturmien ehkäisyyn on hyvä kiinnittää huomiota, sillä niiden seuraukset näkyvät henkilökohtaisessa hyvinvoinnissa ja sitovat yhteiskunnan varoja.

4

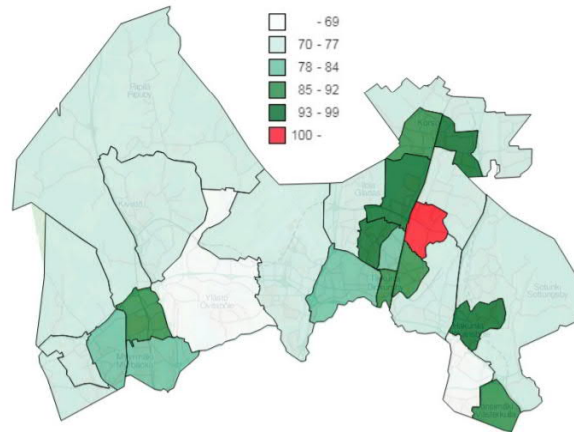
Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.

Sairastavuusindeksi kuusikkokunnissa vuonna 2018

Lähde: Kansaneläkelaitos, Terveyspuntarin sairastavuusindeksi

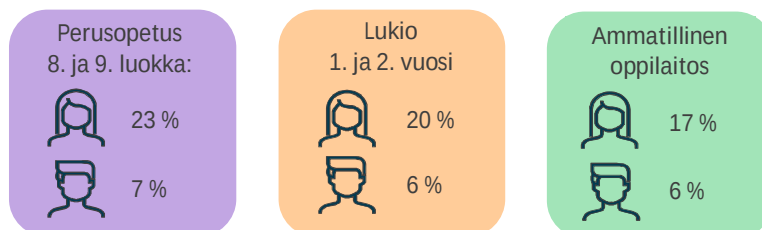
Sairastavuusindeksi Vantaan osa-alueilla vuonna 2017

Lähde: Korvanen K 2019

Psyykkinen terveys

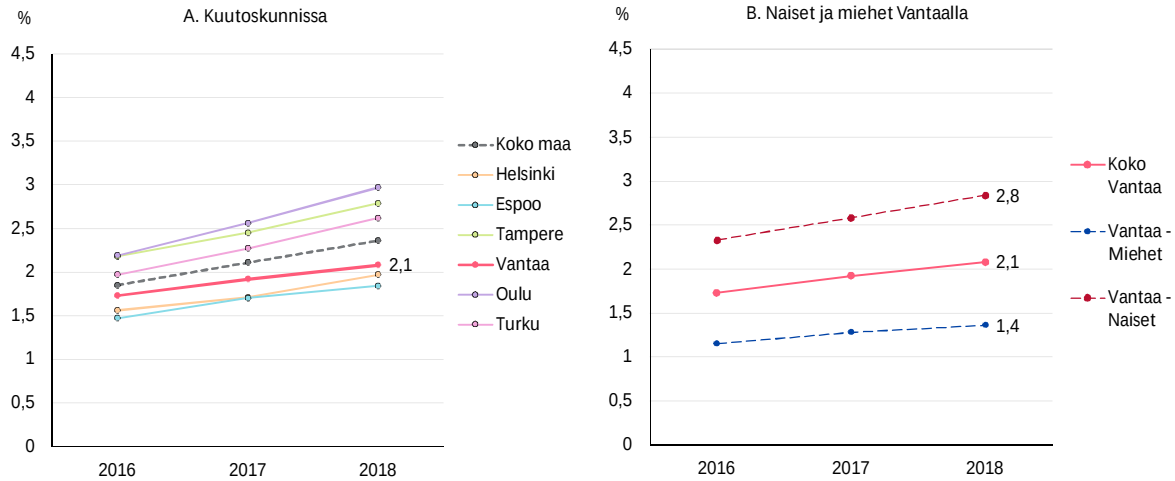
- Nuorten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

Lähde: Kouluterveyskysely 2019

Psyykkinen terveys

- Mielenterveyden häiriöiden vuoksi sairauspäivärahaa saaneet 25–64 –vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

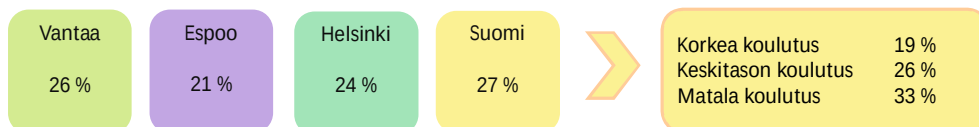

Lähde: Kansaneläkelaitos, Tilasto sairauspäivärahasta

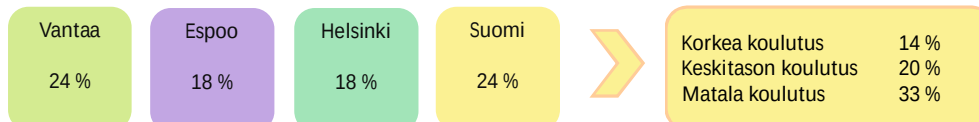
Huomioita koetusta työkyvystä

➡ Työkykynsä heikentyneeksi arvioivien osuus:

➡ Niiden osuus, jotka uskovat, että todennäköisesti eivät jaksakaan työskennellä vanhuuseläkeikään saakka:

Lähde: FinSote 2018

Johtopäätöksiä:

1

Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen.

2

Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen ja tukeminen on tärkeää. Toimenpiteiden suunnittelussa on huomio kiinnitettävä kunkin ikä- ja asukasryhmän erityispiirteisiin.

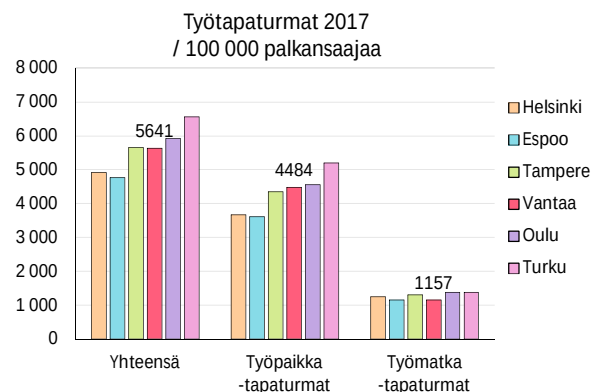
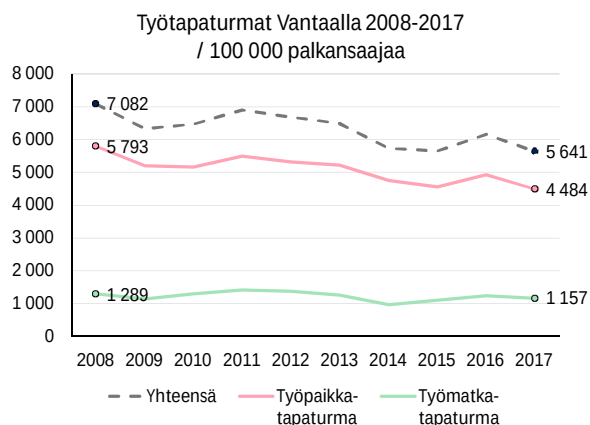
3

Työikäisten ja iäkkäiden tapaturmien ehkäisyyn on hyvä kiinnittää huomiota, sillä niiden seuraukset näkyvät henkilökohtaisessa hyvinvoinnissa ja sitovat yhteiskunnan varoja.

4

Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.

Tapaturmat ja turvallisuus - Työtapaturmat

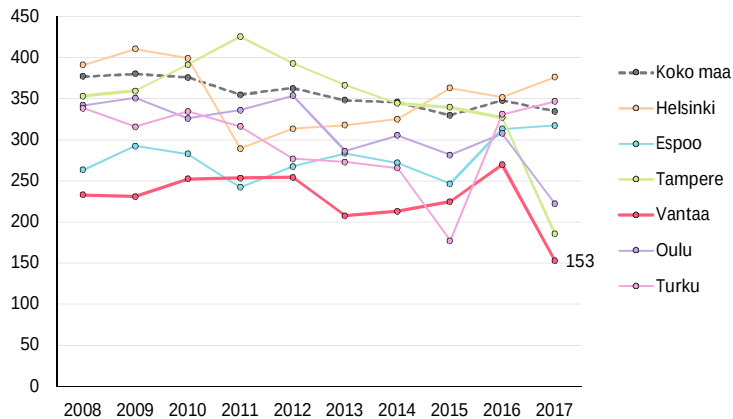
Lähde: Tapaturmavakuutuskeskus

Tapaturmat ja turvallisuus

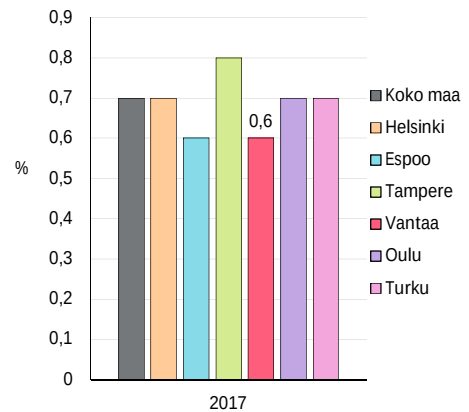
- iäkkäiden henkilöiden kaatumistapaturmat

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä

Lonkkamurtumat
65 vuotta täyttäneillä,
% vastaavanikäisestä väestöstä

Lähde: Perusterveydenhuoltotilasto ja Erikoissairaanhoitotilasto (Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos).

Johtopäätöksiä:

1

Työtä terveellisten elintapojen tukemiseen tarvitaan edelleen. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää arkiaktiivisuuden ja terveellisen ravitsemuksen tukemiseen.

2

Alueellisten ja asukkaiden välisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävien toimenpiteiden jatkaminen ja tukeminen on tärkeää. Toimenpiteiden suunnittelussa on huomio kiinnitettävä kunkin ikä- ja asukasryhmän erityispiirteisiin.

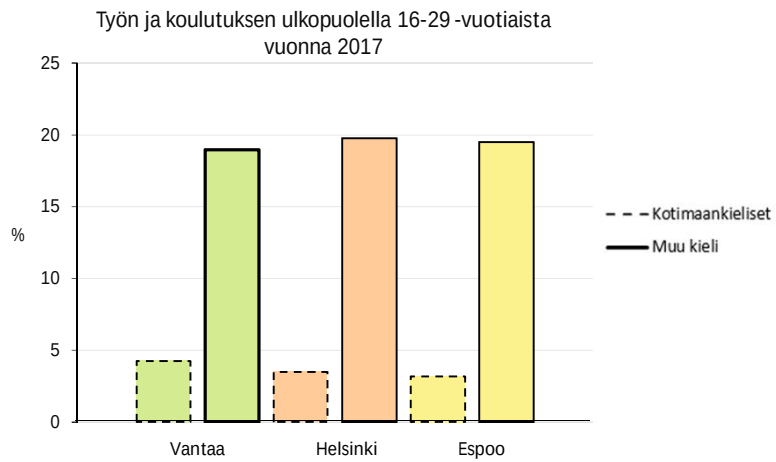
3

Työikäisten ja iäkkäiden tapaturmien ehkäisyyn on hyvä kiinnittää huomiota, sillä niiden seuraukset näkyvät henkilökohtaisessa hyvinvoinnissa ja sitovat yhteiskunnan varoja.

4

Ulkomaalaistaustaisten työllisyyttä ja koulutusta tukevat toimet ovat jatkossakin tärkeitä.

Koulutus ja jatkuva oppiminen

Lähde: Tilastokeskus

10 §

Vastaus Antero Eerolan ja 23 muun valtuutetun aloite ikäihmisten vapaamuotoisen kerhotoiminnan laajentaminen Vantaalla

VD/8995/00.02.00.03/2019

RV/MLL/IL/KK

Antero Eerola sekä 23 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tilastokeskuksen ja Vantaan väestöennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden määrä kaupungissa kasvaa merkittävästi ainakin vuoteen 2028 saakka. Ikäihmisten kokemus ja sosiaalinen pääoma ovat yhteiskunnalle tärkeä voimavara.

Iso osa seniorikansalaisista on hyväkuntoisia ja virkeitä eikä valtaenemmistö heistä tarvitse vanhus- ja terveyspalveluita vielä 75 vuodenkaan iässä. Kun palveluiden tarve lisääntyy, on sanomattakin selvää, että kaupunki on velvollinen järjestämään niitä kotiin tai kodin ulkopuolelle, yksilölliset tarpeet huomioon ottaen.

Riippumatta ikääntyneiden kunnosta ja toimintakyvystä, jokainen tarvitsee kuitenkin sosiaalista kanssakäymistä ja toimintaa muiden ihmisten kanssa, tarvittaessa myös ilman sitoutumista pitkäjänteiseen harrastustoimintaan. Aloitteestani käynnistetty Yksinäiset vanhuksat Vantaalla- hanke on osoittanut, että ikäihmisten sosiaalisten suhteiden puute on ongelma Vantaan kaltaisessa urbaanissa ympäristössä.

Ikääntyneet voivat nykyisin tavata toisiaan Vantaan asukastiloissa ja ikäihmisten korttelikerhoissa. Asukastiloja käyttävät kuitenkin myös muut ryhmät. Korttelikerhot puolestaan saattavat kokoontua vain jonkun kerran kuukaudessa.

Tämän ohella Vantaan evankelis-luterilaiset seurakunnat tekevät tärkeää työtä ikäihmisten vapaamuotoisen harrastustoiminnan järjestämisessä. Vain yhden uskontokunnan järjestämä toiminta ei kuitenkaan sovi kaikille monikulttuurisessa ja -uskontoisessa kaupungissa, jossa on paljon myös uskonottomia ihmisiä.

Siksi seniorien vapaamuotoiseen, matalan kynnyksen periaatteella järjestettyyn yhdessäolon ja sosiaalisen kanssakäymisen laajentamiseen pitäisi panostaa Vantaalla. Tämä vaatii tiloja, ohjausta, ohjelman järjestämistä sekä puitteita myös seniorien oman aktiivisuuden perusteella järjestetyille toiminnalle jokaisella Vantaan suuralueilla.

Edellä olevan perusteella ja kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen aloitteen:

- * Kaupunki kartoittaa, millaisia tarpeita ikäihmisten vapaamuotoiselle, sosiaaliselle kerhotoiminnalle on Vantaan jokaisella suuralueella ja
- * selvityksen perusteella tekee toimenpide-esityksiä kerhotoiminnan mahdollistamiseksi ja laajentamiseksi kaikilla suuralueilla.”

Kaupunginvaltuusto 11.11.2019 § 12

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala sekä **kaupunkikulttuurin toimiala** toteavat vastauksena seuraavaa:

Yksinäiset vanhuksat Vantaalla -selvityksessä ikääntyneet nostivat mm. esiin tarpeen matalan kynnyksen avoimiin kohtaamispaikkoihin ja sosiaaliseen yhdessäoloon asukkaiden lähialueilla. Kohtaamispaikan toiminta tulisi suunnitella tapahtuvaksi yhteistyössä eri järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa. Alueen eri toimijat voisivat hyödyntää tiloja myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Vanhus- ja vammaispalveluissa on käynnistymässä MEK-hankkeeseen liittyvä osakokonaisuus Yksinäiset vanhuksat Vantaalla, jossa tavoitteena on mm. luoda ja pilotoida vantaalainen etsivän/löytävän vanhustyön malli, vahvistaa alueellista yhteisöllistä toimintatapaa ja kehittää palveluvalikkoa ikääntyneiden kotona elämisen tueksi. Projekti lähentää myös ammatillista ja kansalaistoiminnallista yhteistyötä.

Valtuustoaloitteessa esitetty kartoitus ikäihmisten kerhotoiminnan tarpeesta Vantaan jokaisella suuralueella ja toimenpide-esitykset tämän selvityksen perusteella sopivat erittäin hyvin käynnistyvän etsivän/löytävän vanhustyön hankkeen tavoitteisiin ja toteutetaan v. 2020 aikana.

Vanhus- ja vammaispalveluissa on tällä hetkellä kolme ikääntyneiden päivätoimintakeskusta: Myyrmäessä (26 asiakaspaikkaa/päivä), Simonkylässä (16 asiakaspaikkaa/päivä) ja Hakunilassa (19 asiakaspaikkaa/päivä). Kuntouttavaan päivätoimintaan pääsee lähetteellä ja toiminta on jaksottaista, jotta ryhmiin pääsisi mahdollisimman moni ikääntynyt. Päivätoiminnan päättyessä ei tarjolla ole helposti saavutettavaa toimintaa. Omaishoidon vapaapäiviä päivätoiminnassa käyttävien asiakkaiden jaksot ovat toistaiseksi voimassa olevia.

Tarve vanhusten kuntouttavan ja kotona elämistä tukevan päivätoiminnan lisäämiselle on tunnistettu. Uuden päivätoimintakeskuksen perustamista esitetään Tikkurilan tulevaan vanhustenkeskukseen sekä sen yhteyteen myös tiloja kohtaamispaikoiksi alueen ikäihmisille. Vanhustenkeskus tarjoaa palveluja keskuksessa asuville ja lähialueen ikääntyneelle väestölle sekä mahdollisuuksia kuntalaisten omaehtoiseen toimintaan.

Ikääntyneiden päivätoiminnan työntekijöiden koordinoimia ja vapaaehtoisten seniorien ohjaamia korttelikerhoja toimii eri puolilla Vantaalla yhteensä kahdeksan. Kerhot kokoontuvat pääsääntöisesti kerran viikossa.

Myös muut kaupungin koordinoimat, vapaaehtoisuuteen ja vertaisuuteen perustuvat toiminnot tarjoavat ikäihmisille väyliä harrastamiseen ja sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kulttuuriluotsi-toiminnassa koulutetut vertaisohjaajat toimivat seurana vantaalaisiin kulttuurikohteisiin tutustuessaa, Menokaveri-toiminta puolestaan tukee kodin ulkopuolella tapahtuvaa liikkumista. Liikuntapalvelut koordinoi yli 60 vertaisohjattua toimintaryhmää, jotka on tarkoitettu yli 60-vuotiaille. Vapaamuotoiset ryhmät mahdollistavat rennon yhdessäolon liikunnan parissa. Käynnistymässä oleva Vantaan liikuntapalveluiden koordinoima Ikiliikkujat-hanke edistää erityisesti niiden ikäihmisten liikkumista, joiden mahdollisuudet osallistua kodin ulkopuolella tapahtuvaan toimintaan ovat vähäiset.

Kaupunkilaisten käytössä ja varattavissa olevat tilat ympäri kaupunkia sekä Vantaan kaupungin myöntämät avustukset luovat osaltaan edellytyksiä ikäihmisten sosiaaliselle kanssakäymiselle ja

aloitteessa mainitulle omaehtoiselle toiminnalle. Vuoden 2020 alusta lukien kaupungin tilojen vapaa-ajan käytön hallinnointi sekä kaikkien kaupungin myöntämien avustusten valmistelu on keskitetty kaupunkikulttuurin toimialalle. Lisääntynyt koordinaatio parantaa mahdollisuuksia mm. tiloja ja avustuksia koskevan viestinnän tehostamiseen sekä käytäntöjen yhtenäistämiseen.

Kaupungilla on tällä hetkellä kymmenen asukastilaa, jotka tarjoavat mahdollisuuksia kohtaamisiin ja harrastustoimintaan. Asukastiloja on kaikilla suuralueilla Aviapolista lukuun ottamatta. Asukastilat ovat kaikille avoimia kohtaamispaikkoja, ja muun muassa eläkeläisjärjestöt järjestävät niissä säännöllisesti toimintaa. Asukastilojen ohella Vantaan kaupungilla on runsaasti muita eri tarkoituksiin soveltuvia tiloja, joita niin yksityiset henkilöt kuin järjestöt voivat vuokrata käyttöönsä. Kaupungin tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteita ollaan parhaillaan uudistamassa. Uudistuksen tavoitteena on, että eri tilojen käyttö- ja maksuperusteet ovat tasavertaiset kaikille käyttäjille.

Useat yhdistykset järjestävät Vantaalla kaupungin myöntämien avustusten turvin toimintaa ikäihmisille. Avustuksia myönnetään muun muassa hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan (esim. kerhotoimintaan), seniori-ikäisten kulttuuritoimintaan sekä erilaisiin tapahtumiin.

Senioreille suunnatuista palveluista ja ajankohtaisista tapahtumista viestimiseen ja ikäihmisten tavoittamiseen on tällä hetkellä käytössä useita kanavia. Tietoa kaupungin, yritysten ja yhdistysten järjestämästä toiminnasta kootaan kaupungin ylläpitämälle Seniorimenot-sivustolle, jolla ilmoitetuista tapahtumista koostetaan säännöllisesti myös paperinen kooste jaettavaksi kaupungin toimipisteissä. Palveluista saa tietoa myös Seniorineuvonta-puhelimesta ja Vantaa-infosta.

Kaupunginhallitus 23.3.2020 § 15

Kaupunginjohtajan esitys

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolan ja 23 muun valtuutetun aloitteeseen yllä oleva sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan ja kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 10

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 23 muun valtuutetun aloite ikäihmisten vapaamuotoisen kerhotoiminnan laajentaminen Vantaalla

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi
asukaspalvelujohtaja Iiris Lehtonen, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi

Ikäihmisten vapaamuotoisen kerhotoiminnan laajentaminen Vantaalla

Tilastokeskuksen ja Vantaan väestöennusteen mukaan yli 65-vuotiaiden määrä kaupungissa kasvaa merkittävästi ainakin vuoteen 2028 saakka. Ikäihmisten kokemus ja sosiaalinen pääoma ovat yhteiskunnalle tärkeä voimavara.

Iso osa seniorikansalaisista on hyväkuntoisia ja virkeitä eikä valtaenemmistö heistä tarvitse vanhus- ja terveyspalveluita vielä 75 vuodenkaan iässä. Kun palveluiden tarve lisääntyy, on sanomattakin selvää, että kaupunki on velvollinen järjestämään niitä kotiin tai kodin ulkopuolelle, yksilölliset tarpeet huomioon ottaen.

Riippumatta ikääntyneiden kunnosta ja toimintakyvystä, jokainen tarvitsee kuitenkin sosiaalista kanssakäymistä ja toimintaa muiden ihmisten kanssa, tarvittaessa myös ilman sitoutumista pitkäjänteiseen harrastustoimintaan. Aloitteestani käynnistetty Yksinäiset vanhukset Vantaalla – hanke on osoittanut, että ikäihmisten sosiaalisten suhteiden puute on ongelma Vantaan kaltaisessa urbaanissa ympäristössä.

Ikääntyneet voivat nykyisin tavata toisiaan Vantaan asukastiloissa ja ikäihmisten korttelikerhoissa. Asukastiloja käyttävät kuitenkin myös muut ryhmät. Korttelikerhot puolestaan saattavat kokoontua vain jonkun kerran kuukaudessa.

Tämän ohella Vantaan evankelis-luterilaiset seurakunnat tekevät tärkeää työtä ikäihmisten vapaamuotoisen harrastustoiminnan järjestämisessä. Vain yhden uskontokunnan järjestämä toiminta ei kuitenkaan sovi kaikille monikulttuurisessa ja -uskontoisessa kaupungissa, jossa on paljon myös uskonottomia ihmisiä.

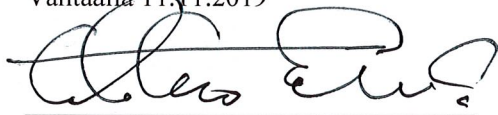
Siksi seniorien vapaamuotoiseen, matalan kynnyksen periaatteella järjestettyyn yhdessäolon ja sosiaalisen kanssakäymisen laajentamiseen pitäisi panostaa Vantaalla. Tämä vaatii tiloja, ohjausta, ohjelman järjestämistä sekä puitteita myös seniorien oman aktiivisuuden perusteella järjestetyille toiminnalle jokaisella Vantaan suuralueilla.

Edellä olevan perusteella ja kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen aloitteen:

* Kaupunki kartoittaa, millaisia tarpeita ikäihmisten vapaamuotoiselle, sosiaaliselle kerhotoiminnalle on Vantaan jokaisella suuralueella ja

* selvityksen perusteella tekee toimenpide-esityksiä kerhotoiminnan mahdollistamiseksi ja laajentamiseksi kaikilla suuralueilla.

Vantaalla 11.11.2019

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas.)

PIRKKO KOTILA

KATI TYÖSTJÄRVI

JUSSI SARAMO

Jaana Heiskanen

Puho

PAIVILLAARJO

JARNO ESKELINEN

Jari Järvi

Faysal Abdi
~~SIRPA KAUPPINEN~~
~~SIRPA KAUPPINEN~~

Minna Kuusela

Pekka Rautio

San L
SAN LAAKSO

Maija Rantavaara

TIINA TUOMELA

Tanja Vahvelainen

Antti Lehtilaine

KAT-AM LINTELL

Reino Lehto

PAULHA LEHTILISKALU

Anitta Ompa
Anitta Ompa

J. Norres
L. NORRES

MARKKU WECKMAN

Mauno Raja-Aho

Eija Linnakoski

11 §

Vastaus Minna Atiyeen ja 35 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunkipyörät henkilöstöeduksi

VD/7548/00.02.00.03/2019

RV/KML/NJ/HY-L

Minna Atiye sekä 35 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Helsingin kaupunki tarjoaa henkilöstölleen mahdollisuuden käyttää kaupunkipyöriä työ- ja vapaa-ajalla. Uusi henkilöstöetu koskee jokaista, jolla on kaupungilla vähintään kuukauden mittainen työsuhde. Etu on siis myös kaupungin kesätyöntekijöiden ja -sijaisten käytettävissä. Pyöräilykauden maksun saa jälkikäteen takaisin kuittia vastaan. Etu on veronalainen eli siitä peritään normaalit ennakonpidätykset kuten palkkatuloista. Puolen tunnin reissu on ilmainen, mutta sitä ylittävältä ajalta peritään maksu, josta kukin vastaa itse. Työpaikat voivat hankkia kaupunkipyöriä myös yhteiskäyttöön. Tarjoamalla kaupunkipyörän henkilöstöetuna, Vantaa panostaisi työntekijöiden hyvinvointiin sekä kannustaisi henkilöstöä liikkumaan enemmän.

Me allekirjoittaneen esitämme, että Vantaa tarjoaa kaupunkipyörät henkilöstöetuna pyöräilykauden 2020 alusta alkaen.”

Kaupunginvaltuusto 23.9.2019 § 11

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Henkilöstön ja konsernipalveluiden palvelualue toteaa aloitteesta seuraavaa:

Helsingin kaupungin etu perustuu kaupungin liikuntaohjelmaan, jonka mukaan fyysinen aktiivisuus halutaan osaksi ihmisten jokapäiväistä elämää. Polkupyöräetu kattaa kaupungin toimialojen, virastojen ja liikelaitosten henkilöstöt vähintään kuukauden mittaisissa yhtäjaksoisissa palvelussuhteissa, sisältäen myös kesätyöntekijät. Etu rahoitetaan toimialojen, virastojen ja liikelaitosten budjeteista. Henkilöstöetu on henkilökohtainen ja veronalainen. Kaupunkipyörää voi käyttää työasioiden hoitoa varten ja myös vapaa-ajalla. Helsingissä polkupyöräetu maksetaan jälkikäteen takaisin kuittia vastaan pyöräilykauden päätyttyä. Polkupyöräedun suuruus on max. 30 euroa/hlö. Saamamme tiedon mukaan polkupyöräetua oli hakenut noin 1 500 henkilöä ja niitä oli maksettu noin 45 000 euroa. Etu on veronalaista tuloa.

Vantaan kaupungin osalta kaupunkipyörät ovat uusi ilmiö – toisin kuin Helsingissä. Vuonna 2019 pyöräilykauden aikana käyttäjiä koko kaupungissa oli vain 1 161. Käyttäjä saattoi ostaa päivän (5 €), viikon (10 €) tai kauden (30 €) käyttöoikeuden.

Vuoden 2020 talousarviossa ei ole varattu uuden henkilöstöedun käyttöönottoon rahaa. Lisäksi polkupyöräetu jouduttaisiin maksamaan hyvin manuaalisesti, joka lisää paljon hallinnollista työtä toimialoilla ja palkanlaskennassa. Tämän vuoksi ei ole mahdollista ottaa tällaista etuutta henkilöstöetujen valikoimaan. Sen sijaan tarkastelemme kaupungin nykyistä henkilöstöetuvalikoimaa kuluvan vuoden aina niin, että tarvittavia muutoksia sekä talousarvioon että periaatteisiin voidaan tehdä vuoden 2021 alusta.

Kaupunginhallitus 24.2.2020 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa aloitteen allekirjoittaneelle Minna Atiyelle ja 35 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 11

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 11

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Atiyen ja 35 muun valtuutetun aloite kaupunkipyörät henkilöstöeduksi

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

henkilöstö- ja konsernijohtaja Kirsi-Marja Lievonen, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

VALTUUSTOALOITE

Vantaan Kaupunginvaltuuston kokous 23.9.2019

KAUPUNKIPYÖRÄT HENKILÖSTÖEDUKSI

Helsingin kaupunki tarjoaa henkilöstölleen mahdollisuuden käyttää kaupunkipyöriä työ- ja vapaa-ajalla. Uusi henkilöstöetu koskee jokaista, jolla on kaupungilla vähintään kuukauden mittainen työsuhde. Etu on siis myös kaupungin kesätyöntekijöiden ja -sijaisten käytettävissä. Pyöräilykauden maksun saa jälkikäteen takaisin kuittia vastaan. Etu on veronalainen eli siitä peritään normaalit ennakonpidätykset kuten palkkatuloista. Puolen tunnin reissu on ilmainen, mutta sitä ylittävältä ajalta peritään maksu, josta kukin vastaa itse. Työpaikat voivat hankkia kaupunkipyöriä myös yhteiskäyttöön. Tarjoamalla kaupunkipyörän henkilöstöetuna, Vantaa panostaisi työntekijöiden hyvinvointiin sekä kannustaisi henkilöstöä liikkumaan enemmän.

Me allekirjoittaneen esitämme, että Vantaa tarjoaa kaupunkipyörät henkilöstöetuna pyöräilykauden 2020 alusta alkaen.

1. Minna Atiye	18. Antero Evola
2. Eeva Rönkä	19. Minna Siikaniemi
3. Emmi Papunen	20. Jussi Saramo
4. Vaula Noronen	21. Päivi Laakso
5. Anniina Koshilainen	22. Salla Lindblad-Palo
6. MAUA RANTAMÄKI	23. Jari Sainio
7. Minna Kuusela	24. Jukka Molsä
8. Svela Silvennoinen-Huiska	25. Piiri Alakyyre
9. TMO Juvonen	26. IRJA ANSAHTO-SAAMI
10. Sirpa Siru Kauppinen	27. TIINA TUONELA
11. Sari Laakso	28. PETRI JÄMSKILÄINEN
12. _____	29. JUHA MALMI
13. _____	30. KATARIINA LAMPINEN
14. Pekka Rautio	31. Eija Huuskonen
15. Emil Butat	32. SAMARI ROKKANEN
16. SIRPA SIRU KAUPPINEN	33. Markus Lylyla
17. Jari Järvelä	34. LAURI KAIRA

35. SAMI KANERVA
36. Paala Lehmus kaario

37. Antti Oja

38. JENNI CHEN-YE

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

12 §

Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 14 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin tarjoaman ruuan hiilijalanjäljen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä

VD/6861/00.02.00.03/2019

RV/TE/LL/HY-L

Vihreä valtuustoryhmä ja 14 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Ilmastomuutos on merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Vantaa on valtuustokauden strategiassaan asettanut kunnianhimoisen tavoitteen olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajia on ruoantuotanto, jolla on myös muita massiivisia vaikutuksia ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin.

On selvää, että osana ilmastovastuun kantamista ja hiilineutraaliuden tavoittelua kaupungin on voimallisesti edistettävä ruokaan liittyvien päästöjen vähentämistä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa kaupungin tarjoaman ruoan hiilijalanjäljen vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen toteuttamiseksi valmistellaan kaupunkikonsernin kattava suunnitelma toimenpiteineen.”

Kaupunginvaltuusto 26.8.2019 § 17

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Hankinnat -palveluyksikkö vastaa keskitetysti ateriapalveluiden hankinnasta ja tilaamisesta kaupungilla.

Vantaan on tunnistanut ateriapalvelut yhdeksi merkittäväksi osa-alueeksi kaupungin toiminnasta aiheutuvista hiilidioksidipäästöistä. Kaupungin resurssiviisauden tiekartan päätavoitteina on hiilineutraalisuus, jätteettömyys ja ylikuluttamisen lopettaminen vuoteen 2030 mennessä. Resurssiviisauden toimialojen toimenpidesuunnitelmat sisältävät useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää ateriapalveluiden tuottamisen hiilijalanjälkeä. Edellä mainittuja toimenpiteitä ovat ruokalistasuunnittelu, lähituottajamarkkinoiden kartoittaminen hankintojen valmistelussa ja mahdollinen hyödyntäminen, vastuullisuusnäkökohtien huomioiminen hankinnoissa sekä ateriapalveluiden tuottamisen ympäristövaikutusten vähentäminen. Toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain ja tulokset raportoidaan resurssiviisauden tiekartan toteutumissuunnitelmassa.

Karkeasti jaoteltuna ateriapalveluiden välittömiin hiilidioksidipäästöihin vaikuttavat seuraavat tekijät:

- kasvisruoan osuus koko palvelutarjoamasta; mitä suurempi sitä pienempi hiilijalanjälki
- optimaalisen ruuanvalmistusmäärän ennustaminen
- suurtalouskeittiölaitteiden energiankulutus
- aterioiden kuljetuskerrat ja kalusto

Välillisiin päästöihin luetaan alla olevat tekijät:

- tilojen käyttöaste ja ruuan valmistustapa
- elintarvikkeiden tuotantomaa ja -tapa
- elintarvikkeiden logistiikkaketju, joka sisältää kuljetuksen ja pakkaamisen

Toimenpiteitä, joita on tehty ja tehdään koko ajan ateriatuotannon hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi:

Tällä hetkellä tarjoamme kouluissa ja päiväkodeissa kasvisruokavaihtoehdon jokaisena arkipäivänä ja yhtenä päivä on kasvisruokapäivä, jolloin tarjoillaan kaksi kasvisruokavaihtoehtoa. Katriinan sairaalassa ja vanhusten hoivalaitoksissa tarjotaan lounaalla ja päivällisellä kerran viikossa kasvisruokaa. Vuodesta 2019 alkaen ateriapalvelutuottajien sopimuksissa edellytetään kasvisruokareseptiikan jatkuvaa kehittämistä. Tilaajan edustajat ovat aktiivisesti mukana uusien reseptien testaamisessa ja kehittämisessä. Tavoitteena on nykyisten kasvisruokavaihtoehtojen menekin lisääminen samalla liharuokien menekin vähentäminen. Paremmalla kasvisruokareseptiikalla pyritään hävikin pienentämiseen. Tällä hetkellä ongelmana on juuri se, että kasvisruokien hävikki on liharuokien hävikkiä suurempi.

Uusissa palvelusopimuksissa edellytetään palveluntuottajalta ulkopuolisen tahon sertifoimaa ympäristöjohtamisjärjestelmää.

Ruokahävikkiä seurataan jatkuvasti. Palvelutuottajat raportoivat tilaajalle hävikin seurannan tulokset. Hävikin seurannalla ja ruokalistasuunnittelulla päästään parempaan ruuan menekin ennustamiseen sitä kautta hävikin pienenemiseen.

Suurtalouskeittiöiden laitteita uusitaan jatkuvasti laitteiden elinkaaren mukaisesti. Laitteiden hankintasopimuksessa on vaadittu sopimuksen kilpailuttamishetkellä voimassa olevat parhaimmat energiatehokkuusvaatimukset.

Aterioiden tuotantotavoilla on vaikutusta aterioiden kuljetuskertojen määrään. Tätä selvitetään keittiöverkkotoimintamallien pilotoinnissa. Samoin tilojen käyttöastetta ja ruoan valmistustapoja ja niiden vaikutuksia hiilidioksidipäästöihin vertaillaan pilotoinnissa.

Vantin ateriatuotannossa käytettävien elintarvikkeiden tuotantomaihin ja -tapoihin sekä logistiikkaketjuihin asetetaan vaatimuksia toimittajille jo kilpailutusvaiheessa hankintalain sallimissa puitteissa. Näihin asioihin kiinnitetään huomioita myös ateriapalvelutuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa.

Valtuustoaloitteessa asetettu tavoite kaupungin tarjoaman ruoan hiilijalanjäljen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä on erittäin kunnianhimoinen. Ongelmana on tavoitteen toteuttamisen toteamiseksi tarvittavan mittariston/laskelman puuttuminen, lähtötason määrittäminen sekä riittävä resurssointi tavoitteiden edistämiseksi ja seuraamiseksi.

Kansallisia hankkeita

Käynnissä oleva mittava kansallinen vuoteen 2024 asti ulottuva hiilineutraalisuomi- hanke (Canemure) tuottaa konkreettista hiilijalanjälkilaskentaa ja Helsingin kaupunki tulee hankkeessa tekemään nimenomaan ateriapalveluiden hiilijalanjälki tarkastelun/laskelman. Kyse on uraauurtavasta ja mittavasta asiantuntijatyöstä, jonka tietojen hyödyntäminen kaupunkien välisenä yhteistyönä on mahdollista.

Helsingin kaupungilla on tavoitteena lihan ja maidon kulutuksen puolittaminen vuoteen 2025 mennessä. Helsingin kaupungilta saamamme tiedon mukaan, hekin selvittelevät parhaillaan sitä, mikä on soveltuvin mittari tavoitteen toteutumisen mittaamiseen. Mittaria ei vielä ole olemassa, joten lähtötason ja tavoitteen saavuttaminen ovat siis enemmän uskon kuin faktan varassa Tältä osin jatkamme yhteistyötä Helsingin kaupungin kanssa ja tulemme hyödyntämään kaiken saatavilla olevan tiedon mittaamisesta.

Turun kaupungin ruokapalveluhankinnat olivat mukana viime vuonna Suomen ympäristökeskuksen toteuttamassa ja Sitran rahoittamassa Kiihdyttämö -hankkeessa. Hankkeessa selvitettiin keittiöverkon ja kaupungin ostamien ruokapalvelujen hiilijalanjälkeen vaikuttavia tekijöitä sekä kehitettiin laskuri, jonka avulla hiilijalanjälkeä voidaan laskea. Ruokapalveluiden osalta laskuri osoittaa, että vaikka kaikki käytettävä energia, jakelu mukaan lukien, olisi nollapäästöistä, tarjoiltava ruoka 100 %:sta kasvisruokaa ja ruokahävikkiä ei olisi lainkaan, päästäisiin vain noin 76 %:n päästövähennykseen. Kasvisruoankin tuotannon tulisi siis muuttua vähäpäästöisemmäksi. Tulosten perusteella hyvä realistinen 10 vuoden tavoite ruokapalveluille voisi olla päästöjen puolittaminen.

Ruoan ilmastovaikutukset ovat niin keskeinen osa hiilijalanjälkeä, että niiden arvioimiseksi tulee kehittää erillinen, yksityiskohtaisempi, tuoreeseen tutkimustietoon perustuva laskuri. Työkalun pitäisi toimia niin ateriat-, ruokalista- kuin ruokapalvelutoimijoiden koko toiminnan tasolla ja tukea sekä nykytilanteen arviointia että tavoitteellista, ruokavalintojen kautta tapahtuvaa päästöjen vähentämistä.

Näin ollen ehdotuksena valtuustoaloitteen toimeenpanoon on olemassa olevan resurssiviisauden tiekartan vuoteen 2030 toimenpidesuunnitelmien päivittäminen strategiaikauden väliarvioinnin yhteydessä sekä seuraavan valtuustokauden strategiaohjelman laadinnassa hiilineutraalisuus tavoitteen selkeämpi konkretisointi toimenpidetasolle.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa vihreälle valtuustoryhmälle sekä 14 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- Vihreän valtuustoryhmän ja 14 muun valtuutetun aloite kaupungin tarjoaman ruoan hiilijalanjäljen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

hankintajohtaja Tiina Ekholm puh. 050 381 3852 [etunimi.sukunimi\(a\)vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi(a)vantaa.fi)

Valtuustoaloite kaupungin tarjoaman ruoan hiilijalanjäljen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä

Ilmastomuutos on merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Vantaa on valtuustokauden strategiassaan asettanut kunnianhimoisen tavoitteen olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

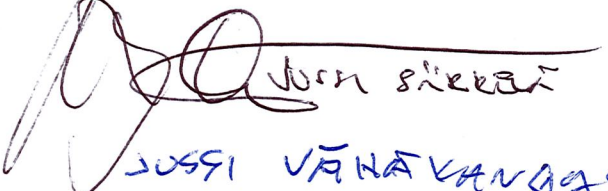
Yksi merkittävimmistä ilmastopäästöjen aiheuttajia on ruoantuotanto, jolla on myös muita massiivisia vaikutuksia ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin.

On selvää, että osana ilmastovastuun kantamista ja hiilineutraaliuden tavoittelua kaupungin on voimallisesti edistettävä ruokaan liittyvien päästöjen vähentämistä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa kaupungin tarjoaman ruoan hiilijalanjäljen vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteen toteuttamiseksi valmistellaan kaupunkikonsernin kattava suunnitelma toimenpiteineen.

26.8.2019

Vihreä valtuustoryhmä

- 1 SAHARI ROUKKANEN
- 2 SAMI KANERVA
- 3 PATRIK KARLSSON
- 4 IRJA ANSALEHTO-SALMI
- 5 MINNA RÄSÄNEN
- 6 Juha Hirvonen
- 7
- 8 Antero Eerola
- 9
- 10 PIIRKKO KOTILA
- 11 Päivi Laakso
- 12 Salla Lindblad-Räto
- 13 JUSSI VÄÄNÄNEN
- 14

13 § Vastaus Minna Kuuselan ja 33 muun valtuutetun aloitteeseen vähäpäästöisten autojen pysäköintimaksujen alennuksesta

VD/7554/00.02.00.03/2019

HP/HW/MH/JHo/LL/HY-L

Minna Kuusela ja Maija Rautavaara ja 33 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaan kaupunki on asettanut tavoitteekseen saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla liikenteen päästöt kattavat 36 % kaikista kaupungin kasvihuonepäästöistä. Valmisteilla olevassa vuoden 2020 talousarviossa vähäpäästöistä liikennettä tavoitellaan muun muassa edesauttamalla henkilöautojen latauspisteiden rakentamista, ja siirtymällä biodieselin käyttöön kaupungin omissa ajoneuvoissa ja kuljetuspalvelujen hankinnoissa. Lisäksi todetaan, että tavoitteena on pysäköintijärjestelmän kehittäminen mm. maksullisen pysäköinnin laajentamisella.

Pysäköintietuuksien tarjoamisella vähäpäästöisille autoille voidaan kannustaa myös asukkaita siirtymään käyttämään autokantaa, jonka päästöt ovat pienemmät. Esimerkiksi Helsingin kaupunki myöntää vähäpäästöisille ajoneuvoille ja täyssähköautoille 50 % alennuksen pysäköintimaksuista keskustan maksuvyöhykkeillä 1-2.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuuksia ja keinoja tarjota pysäköintietuisuuksia vähäpäästöisten ja täyssähköisten ajoneuvojen käyttäjille."

Kaupunginvaltuusto 23.9.2019 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vähäpäästöisten autojen pysäköintimaksujen mahdollinen alennus liittyy kiinteästi kaupungin maksulliseen pysäköintijärjestelmään. Tavoitteellisesti vähäpäästöisten autojen alennuksen pitäisi ohjata liikkumiskäyttäytymisen muutokseen, jotta se tukisi kaupungin hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista 2030. Kaupungin elinvoima- ja vetovoimaohjelman tavoitteiden toteutumisen kannalta alennuksen ei tulisi heikentää kaupunkikeskustojemme kadunvarsipaikkojen saatavuutta ja nopeaa kiertoa.

Vähäpäästöisten autojen pysäköintimaksua tullaan käsittelemään yhtenä osana parhaillaan laadittavaa Vantaan pysäköintipolitiikkaa. Pysäköintipolitiikka on strateginen suunnitelma, jossa tarkastellaan pysäköintiä kokonaisuutena siten, että kaikki osa-alueet maksullisesta pysäköinnistä pysäköinnin mitoitusohjeisiin käsitellään yhteistyössä olennaisten toimialojen ja sidosryhmien kanssa. Suunnitelman lopputuotoksena hyväksytään toimenpideohjelma Vantaan pysäköinnin kokonaisuuden kehittämiseksi siten, että se tukee mahdollisimman hyvin kaupungin eri tavoitteita. Pysäköintipolitiikka valmistuu maaliskuussa 2020 ja se tullaan käsittelemään asianmukaisissa toimielimissä kevään 2020 aikana.

Kadunvarsille pysäköinti on Vantaalla hyvin edullista (1 € / tunti ja joissain keskeisissä kohteissa 2 € / tunti). Lisäksi ensimmäinen tunti pysäköinnistä on ilmainen. Tutkimusten mukaan keskimäärin n. 90 %

pysäköijistä pysäköi enintään tunnin ajan eli ilmaiseksi Vantaan maksullisilla kadunvarsipaikoilla. Mikäli maksullisen kadunvarsipysäköinnin hintataso säilyy jatkossakin Vantaalla ennallaan eli hyvin edullisena, ei vähäpäästöisillä autoille myönnettävä pysäköintimaksujen alennus käytännössä kannusta mitenkään hankkimaan vähäpäästöistä ajoneuvoa. Toisaalta kaupunki joutuisi vastaavasti kiristämään katukohtaisia pysäköinnin aikarajoituksia, jotta estettäisiin vähäpäästöisten autojen turhan pitkäaikainen säilytys kadunvarsilla. Varsin rajallisten kadunvarsipysäköintipaikkojen tehokas kierto keskusta-alueilla hyödyttää erityisesti pienyrityksiä ja vastaa alkuperäisiä maksullisen pysäköinnin tavoitteita.

Helsingissä pysäköintimaksujen taso on huomattavasti korkeampi kuin Vantaalla, jolloin alennuskin on vastaavasti tuntuvampi. Helsingissä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksista 6,4 % sai vuonna 2018 alennuksen pysäköintiin vähäpäästöisyyden perusteella, eli määrät eivät ole sielläkään kovin suuria toistaiseksi. Vantaalla ei asukas- ja yrityspysäköintitunnuksia ole toistaiseksi käytössä, joten ensisijaisesti alennus kohdistuisi vain lyhytaikaiseen pysäköintiin.

Pysäköintipolitiikassa ennakoidaan vähäpäästöisten autojen määrien kehitystä ja arvioidaan, mitkä olisivat laajemmat vaikutukset Vantaan pysäköintijärjestelmään. On myös otettava huomioon, että vähäpäästöisyyden päästörajat muuttuvat jatkuvasti eli kriteerejäkin jouduttaisiin päivittämään säännöllisesti.

Kaupunginhallitus 24.2.2020 § 13

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetulle Minna Kuusela ja Maija Rautavaara sekä 33 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 13

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 33 muun valtuutetun aloite vähäpäästöisten autojen pysäköintimaksujen alennuksesta

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

suunnittelupäällikkö Markus Holm, puh. 043 827 0942, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

14 §

Vastaus Markku Weckmanin ja 38 muun valtuutetun aloitteeseen että Vantaan tulee ryhtyä toimenpiteisiin viljelypalstojen kesävesijärjestelmän aikaansaamiseksi

VD/7557/00.02.00.03/2019

HP/HW/MH/HKei/AA/NJ/HY-L

Markku Weckman sekä 38 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Saamani tiedon mukaan Vantaan kaupungilla on 32 viljelypalstaa. Palstat on vuokrattu viljelijöille nimelliseen hintaan Vantaalla toimivien yhdistysten toimesta. Viljelijäpalstat ovat kysyttyjä, niistä suorastaan kilpaillaan. Vuokraajina on kantasuomalaisten lisäksi suuri määrä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, joiden kotoutumista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan voidaan myös tällä tavoin edistää.

Viljelypalstojen ongelmaksi on muodostunut kasteluveden puuttuminen. Viljelijät "raapivat" vettä lähiojista ja kuljettavat sitä pitkienkin matkojen päästä. Ojavesien laatutasoa ei ole tutkittu. Espoon kaupunki on hoitanut kesävesijärjestelmän kaikille palstoilleen.

Toivomme, että Vantaan kaupunki toimisi samoin. Palstaviljelijät tietysti maksaisivat käyttämänsä veden vesimittarin lukeman mukaisesti. Näin myöskin Espoossa menetellään."

Kaupunginvaltuusto 23.9.2019 § 14

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan aloitteeseen seuraavaa:

Kaupunkiympäristön toimialan kadut ja puistot palvelualueen suunnitteluyksikkö on laatinut selvityksen Vantaan viljelypalstojen kesävesijärjestelmistä. Selvityksessä kartoitettiin kyselyllä yhteensä 15 nykyisen viljelypalsta-alueen vedenhankinnan nykytila. Kyselyn vastausten perusteella viisi viljelypalsta-aluetta (Myyrmäki, Martinlaakso, Ruskeasanta, Mikkola ja Rajakylä) on kärsinyt ongelmista kasteluveden määrässä tai laadussa kesäkaudella.

Selvityksessä suositellaan toimenpiteitä kasteluveden järjestämiseksi nykyisen vedenhankinnan kannalta ongelmallisilla viljelypalstoilla. Korvaavista vedenhankintalähteistä ensisijaisin on pohjavesi ja sen jälkeen verkostovesi HSY:n vesijohtoverkostosta. Alueelle kuljettu kasteluvesi on kallein vaihtoehto.

Selvityksessä todetuille vesipulasta kärsiville viljelypalsta-alueille laaditaan tarkemmat selvitykset sekä tehdään pohjavesitutkimukset. Ensisijaisena vedenhankintamuotona on pora-/rengaskaivon rakentaminen, mikäli hyvälaatuista pohjavettä on saatavilla. Toisena vaihtoehtona on liittyminen verkostoveteen kesävesijohdolla ja vesipostilla, mikäli kaivon toteuttaminen ei ole mahdollista.

Viljelypalstojen kasteluvesikaivojen ja kasteluvesipostien sekä vesijohtojen yksityiskohtaiset suunnitelmat laaditaan kaupungin puitesopimuskonsultin toimesta em. selvityksen johtopäätösten perusteella. Kaupunki rakentaa suunnitelmien mukaiset kasteluvesijärjestelmät lähivuosien aikana. Viljelypalsta-alueita palvelevien mahdollisten sisäisten kastelulaitteiden toteuttaminen jää vuokratilajelijöiden vastuulle em. pora-/rengaskaivosta tai vesipostin hanasta eteenpäin. Vuonna 2020 selvitetään kohdekohtaisesti vesihuollon ratkaisut ja ne rakennetaan vuosina 2021–2023.

Kaupunki ei osallistu kastelujärjestelmien huolto- tai ylläpitokustannuksiin eikä syntyviin vesimaksuihin vaan viljelypalstojen kasteluvesijärjestelmien vuotuinen huolto- ja ylläpito sekä kasteluvesimaksut kuuluvat viljelypalstojen vuokraajille. Em. velvollisuudet on tarkoituksenmukaista sisällyttää viljelypalstojen vuokrasopimuksiin.

Kaupunginhallitus 10.2.2020 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Markku Weckmanille sekä 38 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle kaupunginhallituksen seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 24.2.2020 § 12

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Markku Weckmanille sekä 38 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi vastauksensa toiseksi viimeisen kappaleen loppuun seuraavan lauseen:

"Vuonna 2020 selvitetään kohdekohtaisesti vesihuollon ratkaisut ja ne rakennetaan vuosina 2021–2023."

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 10

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 14

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liitteet:

- Markku Weckmanin ja 38 muun valtuutetun aloite, että Vantaan tulee ryhtyä toimenpiteisiin viljelypalstojen kesävesijärjestelmän aikaansaamiseksi
- Vantaan kaupungin viljelypalstojen kesävesijärjestelmät, selvitys 16.01.2020

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

1+38

VALTUUSTOALOITE

Tulee ryhtyä toimenpiteisiin Vantaan viljelypalstojen kesävesijärjestelmän aikaansaamiseksi.

Perustelut:

Saamani tiedon mukaan Vantaan kaupungilla on 32 viljelypalstaa. Palstat on vuokrattu viljelijöille nimelliseen hintaan Vantaalla toimivien yhdistysten toimesta. Viljelypalstat ovat kysyttyjä, niistä suorastaan kilpaillaan. Vuokraajina on kantasuomalaisten lisäksi suuri määrä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä joiden kotoutumista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan voidaan myös tällä tavoin edistää.

Viljelypalstojen ongelmaksi on muodostunut kasteluveden puuttuminen. Viljelijät "raapivat" vettä lähiojista ja kuljettavat sitä pitkienkin matkojen päästä. Ojavesien laatutasoa ei ole tutkittu. Espoon kaupunki on hoitanut kesävesijärjestelmän kaikille palstoilleen.

Toivomme, että Vantaan kaupunki toimisi samoin. Palstaviljelijät tietysti maksaisivat käyttämänsä veden vesimittarin lukeman mukaisesti. Näin myöskin Espoossa menetellään.

Vantaalla lokakuun 23. päivänä 2019

MARKKU WECKMAN
Markku Weckman

PAULI LEHMUSKALLIO

MIKA KESONEN

L. Norres

Päa Kurki

LAURI KAIRA

CARITA ORLANDO

SOPHAN PÄRRAND

PATRIK KARLSSON

JAN EDELMANN

SAMI KANERVA

SAMARI ROKKANEN

JANNE LEPPÄNEN
Anitta Ojanen
Anitta Ojanen

Mauro Ryo. Aho

Mika Rautio

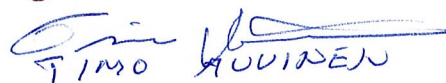
TIINA TUOMELA

JOUKO JÄMSKELÄINEN

JENNI CHEN-YE

PIETARI JÄMSKELÄINEN

JUHA MALMI

TIMO AUVINEN

Kai M. Linder
K-A. LINDER

Esa Linnakoski

Niilo Kärki

Minna Kuusela

Sirpa S. Kauppi

Vaale Norres

Pekka Rautio

Annina Koskela

Minna Ahtela

Emil Belut

Sari Laakso

JOSSE VÄHÄKANGAS

IRJA ANSALEHTO-SACMI

Jari Saari

Jari Jaaskelainen *Jari Jaaskelainen*

VANTAAN KAUPUNGIN VILJELYPALSTOJEN KESÄVESI- JÄRJESTELMÄT

16.01.2020

Vantaa
Vanda

Sisällysluettelo

1	Tausta	2
2	Selvityksen sisältö ja tavoitteet.....	3
3	Aiemmat selvitykset	3
4	Viljelypalstojen vedenhankinnan nykytilanteen kartoitus ja tunnistaminen	4
5	Vaihtoehdot viljelypalstojen kasteluvedenhankinnan parantamiseksi.....	7
6	Kustannusvertailu.....	11
7	Johtopäätökset ja Suositukset	11
8	Jatkotoimenpiteet ja vastuujako.....	11
Lähdeluettelo:		12

Liitteet:

Liite 1 Vantaan viljelypalstojen kasteluvesien kyselytutkimuksen tulokset vuonna 2019

Liite 2 Vesihuollon esisuunnitelmat viljelypalstojen kasteluveden järjestämiseksi (15 suunnitelmaa)

Liite 3 Mallikuva kasteluvesipostista (PA-VE) ja mallikuva rengaskaivosta (SYKE)

Liite 4 Viljelypalstojen kasteluveden järjestämisen rakennus- ja kunnossapitokustannukset

Ohjausryhmä: Antti Auvinen / kadut ja puistot, suunnittelu

Harri Keinänen / kadut ja puistot, suunnittelu

Satu Nätyinki / kadut ja puistot, kunnossapito

Urpo Korpi / kadut ja puistot, kunnossapito

Jorma Hopponen / kiinteistöt ja tilat, tontit ja maanhankinta

Michael Turunen / kaupunkirakenne ja ympäristö, ympäristökeskus

Päivi Jäntti-Hasa / kaupunkirakenne ja ympäristö, ympäristökeskus

Laatinut: Antti Auvinen / kadut ja puistot, suunnittelu

1 TAUSTA

Markku Weckman sekä 38 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen (VD/7557/00.02.00.03/2019). Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 23.9.2019 § 14 ottaa aloitteen käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Valtuustoaloitteessa on kirjattu seuraavasti:

”Saamani tiedon mukaan Vantaan kaupungilla on 32 viljelypalstaa. Palstat on vuokrattu viljelijöille nimelliseen hintaan Vantaalla toimivien yhdistysten toimesta. Viljelijäpalstat ovat kysyttyjä, niistä suorastaan kilpaillaan. Vuokraajina on kantasuomalaisten lisäksi suuri määrä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä, joiden kotoutumista ja integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan voidaan myös tällä tavoin edistää.

Viljelypalstojen ongelmaksi on muodostunut kasteluveden puuttuminen. Viljelijät ”raapivat” vettä lähiojista ja kuljettavat sitä pitkienkin matkojen päästä. Ojavesien laatutasoa ei ole tutkittu. Espoon kaupunki on hoitanut kesävesijärjestelmän kaikille palstoilleen.

Toivomme, että Vantaan kaupunki toimisi samoin. Palstaviljelijät tietysti maksaisivat käyttämänsä veden vesimittarin lukeman mukaisesti. Näin myöskin Espoossa menetellään.”

Kuvat 1 ja 2. Hämeenkylässä sijaitsevan viljelypalsta-alueen viljelykset ja kulkuraitti (Vera Rantalainen, 2019)

2 SELVITYKSEN SISÄLTÖ JA TAVOITTEET

Tämän työn tavoitteena on selvittää Vantaan kaupungin viljelypalstojen kasteluvesien hankinta sekä viljelypalstojen vaihtoehtoiset keinot kasteluveden järjestämiseksi kesäkausina.

Vaihtoehtojen toteutettavuuden arvioimiseksi esitetään teknistaloudellinen selvitys kasteluveden hankkimiseksi viljelypalstoille, joilla on ollut vaikeuksia saada kasteluvettä riittävästi. Tämän pohjaksi toteutetaan viljelypalstojen vedentarveyskysely sekä laaditaan nykyisien viljelypalsta-alueiden vesihuollon esisuunnitelmat kustannusarvioineen.

Selvityksessä verrataan kasteluvedenhankinnan vaihtoehtojen toteutuskustannuksia, joiden toivotaan antavan riittävän kuvan tarvittavista investoinneista viljelypalstoilla.

Kaupunkiympäristön toimialan kadut ja puistot palvelualueen suunnitteluyksikkö on laatinut tämän selvityksen yhdessä toimialalta muodostetun ohjausryhmän kanssa.

3 AIEMMAT SELVITYKSET

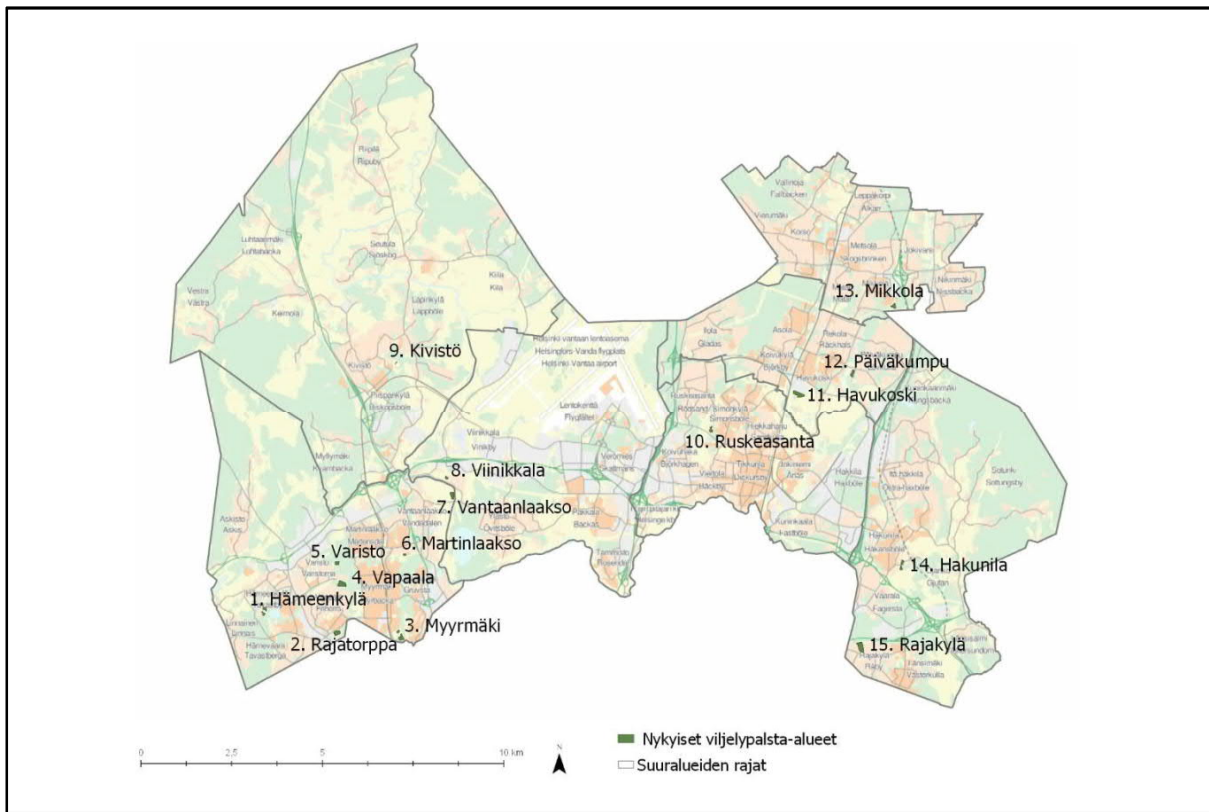
Vantaan kaupunkisuunnittelu on laatinut Vantaan viljelypalstaselvityksen vuonna 2019 (Vantaan viljelypalstaselvitys, Vera Rantalainen). Selvityksessä on tutustuttu Vantaan nykyisiin viljelypalstoihin ja mahdollisiin uusiin viljelypalstojen sijainteihin. Selvityksessä todetaan, että kartoituksessa vesi on viljelylle tärkeä elementti. Tämän vuoksi palsta-alueita on etsitty riittävän suurien vesistöjen läheisyydestä. Vesijohtoveden varassa olevia viljelypalstoja on Hakunilassa ja Havukoskella. Näissä hallinnoiva yhdistys huolehtii johtoveden järjestämisestä ja maksamisesta.

Aiemmin vuonna 2011 valmistui Vantaan siirtopuutarhaselvitys (Anne Mäkynen, 2011) kaupungin nykyisistä ja uusista potentiaalisista siirtopuutarhapaikoista. Tässä selvityksessä kirjattiin, että viljelytoiminnan edellytyksenä on, että talousvettä varten alueelle rakennetaan vesijohto tai kaivo. Mikäli alue sijaitsee vesistöjen lähellä, kasteluvedeksi saattaa käydä läheinen lammen, järven tai joen vesi.

Vantaan luonnonvesien vedenlaatua on selvitetty Vantaan Pienvesien tutkimusraportissa (Pirkka Weijo, 2015) ja tarkkailuraportissa (Laura Virtanen, 2018).

4 VILJELYPALSTOJEN VEDENHANKINNAN NYKYTILANTEEN KARTOITUS JA TUNNISTAMINEN

Vantaan kaupungilla on vuokrattavana kaikkiaan 15 viljelypalsta-aluetta. Seitsemän sijaitsee Myyrmäen suuralueella, ja muilla Vantaan suuralueilla on 1-2 viljelypalsta. Niiden sijaintia, kokoa ja kulkuyhteyksiä sekä vedensaantia on tutkittu kaupungin laatimassa viljelypalstojen kyselyllä lokakuussa 2019. Viljelypalstojen sijainnit on esitetty Vantaan kaupungin kartassa kuvassa 1.

Kuva 3. Vantaan kaupungin nykyiset viljelypalstat (Viljelypalstaselvitys 2019)

Vantaan kuntatekniiikan keskus lähetti viljelypalstojen vuokraajille kasteluvesikyselyn syksyllä 2019. Kyselyyn vastasi 10 palstan yhdyshenkilöä. Saadut tulokset on kerätty yhteen ja esitetty liitteessä 1.

Kaupungin viljelypalstat on vuokrattu yhdistyksille, jotka hankkivat kasteluveden pääasiassa läheisistä luonnonvesistöistä kuten puroista ja avo-ojista. Kolmelle palsta-alueelle 15:sta on rakennettu kunnallistekniikka eli nämä palstat johtavat veden vesijohtoverkosta. Kaksi palsta-alueetta hankkii veden pumppaamalla porakaivosta.

Kasteluvettä tarvitaan erityisesti keväällä kasvukauden alussa sekä vaihtelevia määriä myöhemmin touko – syyskuun välisenä aikana. Vettä palstoilla arvioidaan tarvittavan 6 -8 viikon ajan eli kesäisin viljelypalstoja kastellaan keskimäärin 50 vuorokautena.

Luonnonveden varassa olevat viljelypalstat ovat alttiita pinta- ja pohjavesien määrän ja laadun vaihteluille. Vantaan kuntatekniikan keskuksen tiedossa on, että viidellä palsta-alueella (Martinlaakso, Myyrmäki, Ruskeasanta, Mikkola, Rajakylä) on kärsitty vesipulasta kesäisin. Viljelypalstojen vedenhankintojen tavat vuonna 2019 on koottu yhteen taulukossa 1.

Taulukko 1. Vedenhankinnan tavat Vantaan kaupungin viljelypalstoilla vuonna 2019
Vedenpuutteesta tai huonosta laadusta kärsivät palsta-alueet on merkitty lihavoidulla fontilla.

 Luonnonvesi	• 1. Hämeenkylä • 2. Rajatorppa • 4. Vapaala • 6. Martinlaakso • 7. Vantaanlaakso • 8. Viinikkala • 10. Ruskeasanta • 12. Päiväkumpu • 13. Mikkola • 15. Rajakylä
 Vesiohtovesi	• 5. Varisto • 11. Havukoski • 14. Hakunila
 Porakaivovesi	• 3. Myyrmäki • 9. Kivistö

Vantaan luonnonvesien vedenlaadusta on laadittu tarkkailuraportteja ympäristökeskuksen toimesta vuosina 2015 ja 2018. Tarkkailuraportteista selviää, että Helsingin kaupungin kehittämän joki- ja purovesien hygieenistä laatua kuvaava bakteeripitoisuus (E.Coli) vaihtelee paljon Vantaan pienvesistöissä vuosina 2013 - 2017. Kormuniitynojan tila on tyydyttävä ja muiden hyvä tai erinomainen.

Vesilaboratoriossa tutkittu bakteeripitoisuus on hyvä indikaattori kasteluveden laadun arvioinnissa. Korkeimmillaan bakteeripitoisuudet ovat olleet kahdessa mittauspaikassa: Kormuniitynojassa 520 mpn/100ml ja Vallinojassa 290mpn/100ml. Arvot ovat mediaaneja vuosilta 2016-2017. Kormuniitynojan varrella on Hakunilan viljelypalsta, joka käyttää kuitenkin verkostovettä kasteluun. Vallinojan varrella ei ole rakennettu viljelypalstoja.

Huomioitava on kuitenkin vedenlaadusta, että luonnonvesien käyttöön viljelypalstojen kastelussa liittyy aina pieni riski suolistobakteerien kulkeutumisesta ruokakasveihin, siksi on suositeltavaa, että kasteluvesi otetaan porakaivosta tai verkostosta. Lisäksi valmiit viljelytuotteet on hyvä huuhdella runsaalla verkostovedellä ennen käyttöä.

Nykyisten viljelypalstojen lisäksi uusi potentiaalisia viljelypalstojen paikkoja on kartoitettu 15 kpl. Nämä viljelypalstat on rajattu tämän selvityksen ulkopuolelle.

Arvio kasteluveden tarpeesta

Viljelypalstoilla tarvitaan kasteluvettä 6-8 viikkoa vuodessa. Tämä tarkoittaa keskimäärin noin 50 vuorokautta vuodessa. Viljelypalstan vuorokauden vedenkulutus on vaihdellut 0.2 - 1 m³/vrk/palsta. Suurimmalle osalle palstoista riittää 0.2 m³/vrk.

$$Q_{a,palsta} = Q_d \times t = 0.2 \text{ m}^3/\text{d} \times 50 \text{ d} = 10 \text{ m}^3 \quad (1)$$

Lausekkeen 1 perusteella on saatu, että jokainen viljelypalsta kuluttaa vuodessa enimmillään 10 m³. Vesimäärää voi vähentää kesän vähäiset hellepäivät ja runsaat sademäärät kasvukaudella.

Jokaisen viljelypalsta-alueen kokonaisvedenkulutus on riippuvainen viljelypalsta-alueen laajuudesta ja potentiaalisten palstojen määrästä.

Vuonna 2019 Vantaan viljelypalstojen laajuus on 23.2 ha, mikä mahdollistaisi suurimmillaan yli 1 960 palstan käyttöönoton. Vuotuinen kasteluveden tarve määritetty lausekkeen 2 perusteella.

$$Q_{a,tot} = 10 \text{ m}^3/\text{palsta} \times 1\,960 \text{ palstaa} = 19\,600 \text{ m}^3 \quad (2)$$

Nykyisten palstojen vuotuiseksi kasteluvesimääräksi on arvioitu kasvavan enimmillään 19 600 m³, mikä tarkoittaa vuorokausikulutuksena 392 m³/d. Viljelypalsta-aluekohtaiset vuorokausikulutukset vaihtelevat 1.6 – 58 m³/d välillä. Kulutusvaihtelut riippuvat viljelypalstojen määristä eri alueilla.

Vertailun vuoksi selvityksessä kerättiin kulutus myös tietoja Espoon kaupungin viljelypalstojen vedenkulutuksesta vuosilta 2013 – 2017. Espoon kaupungin 11 viljelypalsta-aluetta on liitetty vesijohtoverkostoon.

Espoon kaupungissa on kaikkiaan 1075 palstaa. Nämä ovat käyttäneet 4000 - 7800 m³ kasteluvettä vuonna 2013-2017. Yksittäisen palstan vuotuinen kasteluvedenkulutus on ollut 3.7 – 7.3 m³/a/palsta. Lisäksi vuonna 2014 kasteluveden kokonaiskulutus kasvoi yhden palsta-alueen vesivuodon vuoksi suurimmillaan 12 139 m³ (=11.3 m³/a/palsta).

Espoon kaupungin viljelypalstojen vedenkulutuksen perusteella arvio Vantaan kaupungin viljelypalstojen 10 m³ palstakohteisesta ja 19 600 m³ kasteluvedestä voi osoittautua todellista keskikulutusta suuremmaksi. Laadittu arvio on kuitenkin hyvä ennuste viljelypalstojen kasteluveden enimmäiskulutuksesta.

5 VAIHTOEHDOT VILJELYPALSTOJEN KASTELUVEDEN-HANKINNAN PARANTAMISEKSI

5.1 YLEISTÄ

Kasteluveden saamiseksi viljelypalstoille on tunnistettu seuraavat hankintatavat:

- Verkostoveden käyttö (VE1)
- Pohjaveden käyttö (VE2)
- Kuljetusveden käyttö (VE3)

Kaikkia esitettyjä keinoja on käytetty Vantaalla. Selvityksessä tarkastellaan verkostoveden järjestämistä kaikille nykyisille palstoille.

5.2 VERKOSTOVEDEN KÄYTTÖ (VE1)

Nykyisten 15 viljelypalstan vedenhankinnan järjestäminen HSY:n vesijohtoverkoston piiriin edellyttää liitosjohtojen rakentamisen verkoston ja palstojen välille. Uutta vesijohtolinjaa tarvitaan 10 – 520 m per palsta-alue ja kaikkiaan 1,9 km.

Liitoksia nykyiseen verkostoon tulee 12 kohdassa, joissa asennetaan liitoskappaleet nykyisiin johtoputkiin sekä sulkuventtiilit, vesimittarit ja vesihanat palstoille.

Kasteluveden johtolinjan putkikokona on käytetty d63PEH. Johto on riittävän kokoinen johtamaan käyttövetä 2.3 l/s (=8.3 m³/h). Johdon kapasiteetin on arvioitu riittävän kaikille viljelypalstoille. Vesi usein lasketaan ensin vesisäilöön, josta kasteluvesi otetaan viljelypalstoille. Vesijohto voi olla kytketty myös palsta-alueen 'jakelutukkiin', jossa on useita erillisiä vedenottopisteitä.

Kuva 4. Verkstovesiposti Knaapinkujalla Seutulan kaupunginosassa Vantaalla

Rakennuskustannukset

Rakennuskustannukset vaihtelevat 2 000 – 110 000 eur riippuen viljelypalstan etäisyydestä vesijohtoverkostoon. Johtolinjan rakentamisen yksikkökustannuksena on käytetty 175 eur / jm. Kustannus on saatu Fore -kustannuslaskentaohjelmasta d63 vesijohdosta, joka sijoitetaan 1.5 metrin syvyyteen aukikaivamalla. Mahdollisia louhinta- ja tuentakustannuksia ei ole huomioitu kustannuksissa.

Kokonaiskustannukset kaikkien viljelypalstojen liittämiseksi HSY:n vesijohtoverkosto ovat 345 000 eur (alv. 0%). Kustannuksissa on mukana kasteluvesipostit. Kokonaiskustannukset sisältäen 15% suunnittelu- ja rakennuttamiskustannukset ovat 397 000 eur (alv 0%). Palstojen sisäisen vedenjakelu ml. vesisäiliöt, jakelutukit, puutarhaletkut ja sadettimet on jätetty kustannuksista pois.

Palstakohtaiset rakennuskustannukset on esitetty taulukossa 2. Kolmen palstan (Varisto, Hakunila, Havukoski) osalta on oletettu, että nykyiset liitosjohdot ovat käyttökunnossa eikä uusia johtolinjan investointeja tarvita. Lisäksi on tarkistettu, että maanomistus esitettyjen johtolinjojen varrella on kaupungin omistuksessa eikä aiheuta kaivulupien tai putkien sijoittamisen myötä lisätoita tai -kustannuksia.

Taulukko 2. Rakennuskustannukset kaupungin viljelypalstojen liittämisestä HSY:n vesijohtoverkoston

No.	Nimi	Palsta-ala	Vuosikulutus*	Putkipituudet	Yksikköhinta**	Rakennuskustannus***
1	Hämeenkylä	1.4 ha	1,400 m3	520 m	175 eur/m	92,400 eur
2	Rajatorppa	1.9 ha	1,900 m3	10 m	175 eur/m	3,150 eur
3	Myyrmäki	2.1 ha	2,100 m3	100 m	175 eur/m	18,900 eur
4	Vapaala	2.9 ha	2,900 m3	60 m	175 eur/m	11,900 eur
5	Varisto	1 ha	1,000 m3	0 m	175 eur/m	0 eur
6	Martinlaakso	0.4 ha	400 m3	55 m	175 eur/m	11,025 eur
7	Vantaanlaakso	1.5 ha	1,500 m3	595 m	175 eur/m	105,525 eur
8	Viinikkala	0.5 ha	500 m3	10 m	175 eur/m	3,150 eur
9	Kivistö	0.08 ha	80 m3	48 m	175 eur/m	9,800 eur
10	Ruskeasanta	0.9 ha	900 m3	164 m	175 eur/m	30,100 eur
11	Havukoski	3.1 ha	1,500 m3	0 m	175 eur/m	0 eur
12	Päiväkumpu	1.3 ha	1,300 m3	10 m	175 eur/m	3,150 eur
13	Mikkola	1.2 ha	1,200 m3	144 m	175 eur/m	26,600 eur
14	Hakunila	1.4 ha	1,400 m3	0 m	175 eur/m	0 eur
15	Rajakylä	3.5 ha	1,500 m3	159 m	175 eur/m	29,225 eur
Yhteensä		23 ha	19,580 m3	1,875 m		344,925 eur
	Kasteluvedenhankinta vesijohdosta					
	Kasteluvedenhankinta purosta tai avo-ojasta					
	Kasteluvedenhankinta porakaivosta					

Käyttökustannukset

Vuotuisiksi käyttökustannuksiksi on arvioitu vesimaksut viljelypalstojen kasteluvesimäärästä. Mikäli kasteluveden hintana käytetään HSY:n vesimaksua 1.2 eur/m³ (alv 0%) , käyttökustannuksiksi muodostuu 29 000 eur (alv 0%) per vuosi.

Kustannukset sisältävät vuotuisen vesimittarin asennuksen ja vesijohdon sulun avauksen keväällä sekä mittarin irrottamisen ja vesijohdon tyhjentämisen syksyllä. Linjan avaus ja sulku kustannuksiksi on arvioitu 350 eur/palsta-alue Espoon kaupungin kustannustietojen perusteella.

Käyttökustannuksista on rajattu pois kaupungin henkilöstön työt viljelypalstojen ympäristön kunnossapidossa. Kastelujärjestelmien ylläpito kuuluu viljelypalstojen vuokraajille.

5.3 POHJAVEDEN KÄYTTÖ (VE2)

Viljelypalstat, jotka sijaitsevat pohjavesialueiden läheisyydessä voivat saada tarvitsemansa kasteluveden maanalaisista pohjavesilähteistä. Pohjavesivarojen käyttö edellyttää pora- tai rengaskaivon rakentamista viljelypalstoille.

Vertailussa on oletettu, että pohjavettä on saatavilla viljelypalstoilla myös kuivina kesäkausina, jolloin pintavesivarat ovat vähäisiä. Uuden kaivon rakentamisen yksikkökustannuksena on käytetty 10 000 eur /kaivopaikka. Kustannus sisältää kaivopaikkatutkimuksen ja kaivon rakentamisen.

Kaupungin viljelypalstoista 10 kpl ottaa kasteluveden pintavesilähteestä. Näillä palstoille on ehdotettu rakennettavan pora- tai rengaskaivo vedenhankinnan parantamiseksi. Kaivojen rakennuskustannuksiksi tulee kaikkiaan 100 000 eur (alv. 0%) = 10 x 10 000 eur .

Kuva 5. Kunnostettu rengaskaivo ja käsipumppu veden nostamiseen (Erkki Santala, SYKE)

Verrattaessa yhden kaivon rakentamisen kustannuksia (10 000 eur) vesijohtolinjan rakentamiseen (175 eur/ jm) huomataan, että kaivon rakentaminen on edullisempaa, kun liitosjohdon pituus on yli 57 metriä. Kaivon rakentaminen on siis hyvin usein edullisempi, jos vesijohtolinja sijaitsee kauempana, pumppaussähkö on saatavilla ja maaperä mahdollistaa pohjaveden hyödyntämisen kasteluvetena.

Huomioitava on kuitenkin, että tässä selvityksessä ei ole tehty viljelypalstojen tarkempia maaperätutkimuksia, joilla olisi varmistettu maaperän soveltuvuus kasteluvetikaivojen rakentamiselle. Lisäksi maaperän pohjaveden antoisuutta viljelypalstojen läheisyydessä ei ole varmistettu pohjaveden koepumppauksin eikä pohjaveden sopivuutta viljelykasvien kastelutarkoitukseen.

5.4 KULJETUSVEDEN KÄYTTÖ (VE3)

Viljelypalstat voivat hankkia kasteluveden vedenkuljetusliikkeen kautta. Vantaan kuntateknikka on kilpailuttanut haja-asutusalueen vedenkuljetuksen ja tehnyt sopimuksen yhden yksityisen vedenkuljetusyrityksen (Eerola Yhtiöt) kanssa vuosille 2019 - 2020.

Viljelypalstat voivat käyttää hyväkseen kaupungin sopimia vedenkuljetushintoja ja hankkia kasteluveden omalla kustannuksellaan palstaviljelyn kasvukauden aikana. Kuljetusveden käyttäminen edellyttää, että viljelypalstalle on kulkuyhteys kuljetusajoneuvolle sekä vesisäiliö kasteluveden varastointia varten. Lisäksi on huomioitava, että kuljetusvettä voidaan käyttää edellisten vaihtoehtojen varavesijärjestelmänä putkirikkojen tai sähkökatkojen aikana.

Mikäli kuljetettava kasteluvesi hankitaan vesilaitokselta (Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSY), vuotuinen kasteluvedenhankinta maksaa 352 000 eur (= 1 958 kuorma x 179.50 eur/kuorma) palstaviljelijöille. Lisäksi kustannuksia voi muodostua ilta- tai pyhäajan kuljetuksesta.

Kuva 6. Vedenkuljetus tuo vettä säiliöajoneuvolla (Tomi Alho, 2018)

6 KUSTANNUSVERTAILU

Viljelypalstojen vedenhankinnan tapojen rakentamiskustannuksia ja vuotuisia käyttökustannuksia on vertailtu ja esitetty yhteenvetona taulukossa 3.

Taulukko 3. Vedenhankinnan tavat, rakentamiskustannukset ja vuotuiset käyttökustannukset

Vedenhankinta	Rakentamiskustannukset (eur)	Käyttökustannukset (eur/a)
Verkostoveden käyttö (VE1)	397 000 eur	29 000 eur
Pohjaveden käyttö (VE2)	100 000 eur	---
Kuljetusveden käyttö (VE3)	---	352 000 eur

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Vuonna 2019 tehdyn Vantaan viljelypalstojen kyselytutkimuksen perusteella kaupungin viidellä viljelypalsta-alueella on kärsitty vesipulasta tai huonolaatuisesta kasteluvedestä kesäisin. Nämä viljelypalsta-alueita ovat seuraavat: Myyrmäki, Martinlaakso, Ruskeasanta, Mikkola ja Rajakylä.

Mahdollisuutta pohjaveden käytölle on tutkittava vedensaannin kannalta ongelmallisilla viljelypalsta-alueilla. Kun hyvälaatuista pohjavettä on saatavilla kuivina kesäkausina, viljelypalsta-alueen poravesikaivo on usein edullisempi vaihtoehto kuin yli 60 metrin liitosvesijohdon rakentaminen HSY:n vesijohtoverkoston.

Lisäksi suositellaan varautumaan viljelypalstojen kesävesijärjestelmien muuttamiseksi verkostoveden varaan, mikäli palstoilla on esiintynyt kesäkausina kuivuutta eikä pintavesilähde tai alueen pohjavesivarat osoittaudu riittäviksi kesällä tyydyttämään kasteluveden tarvetta. Myös nykyiset huonolaatuiset luonnonvesilähteet olisi korvattava vesijohtoliittymällä ja verkostovedellä.

Sen sijaan 10 viljelypalsta-alueilla on käytössä toimiva ja riittävä kasteluvesilähde. Näillä alueilla ei ole tarvetta välittömiin toimenpiteisiin. Ne voidaan liittää myöhemmin tulevaisuudessa HSY:n vesijohtojärjestelmään selvityksessä laadittujen esisuunnitelmien mukaisesti, mikäli viljelypalstojen kasteluveden hankinta muuttuu määrän tai laadun suhteen huonommaksi verrattuna nykytilanteeseen.

8 JATKOTOIMENPITEET JA VASTUUNJAKO

Kaupungin viidelle viljelypalsta-alueille suositellaan selvitettävän tarkemmin vesihuollon tarve. Ensisijaisesti vesihuolto toteutettaisiin pora-/rengaskaivolla. Mikäli alueella ei ole pohjavettä saatavilla, toteutetaan kasteluvesiposti liitosjohdolla HSY:n vesijohtoverkoston. Vesipostin varusteina ovat vesimittari ja sulkuventtiilit sekä pikaliittimellä varustettu hana. Rakentamisen

kustannusarvio on pora-/rengaskaivoilla toteutettuna 50 000 eur (alv. 0%) ja kasteluvesiposteilla 120 000 eur (alv. 0%).

Viljelypalstojen porakaivojen ja kasteluvesipostien yksityiskohtainen rakennussuunnittelu ehdotetaan toteutettavan kaupungin puitesopimuskonsulttien toimesta. Kaupunki toteuttaa pora-/rengaskaivojen tai kasteluvesipostien rakentamisen. Kaikki kastelulaitteet (vesiletkut, vesijakotukit, sadettimet, etc), jotka liitetään tai kytketään pora-/rengaskaivon tai vesipostin hanaan ovat vuokraviljelijöiden omaisuutta ja vastuulla.

Viljelypalstojen kasteluvesijärjestelmien vuotuinen huolto- ja ylläpito sekä kasteluvesimaksut kuuluvat viljelypalstojen vuokraajille. Nykyisiin viljelypalstojen vuokrasopimuksiin ehdotetaan liitettävän ehdot kastelujärjestelmien huolto- ja ylläpitovelvoitteesta. Lisäksi sopimukseen tulisi ehdot vesilaskujen maksamisesta HSY:n laskutuskäytäntöjen mukaisesti. Kaupunki ei osallistuisi kustannuksellaan viljelypalstojen kastelujärjestelmien huolto- tai ylläpitokustannuksiin eikä syntyviin vesimaksuihin.

LÄHDELUETTELO:

Vantaan palstaviljelyalueiden yleiset järjestyssäännöt

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/124849_VANTAA_SAANNOT_2015.pdf

Vantaan siirtolapuutarhaselvitys 1

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/110051_Siirtolapuutarhaselvitys_2011.pdf

Vantaan siirtolapuutarhaselvitys 2

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/110052_siirtolapuutarhaselvitys_20012014.pdf

Vantaan viljelypalstaselvitys

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/147465_Asia8_viljelypalstaselvitys_160919.pdf

Vantaan pienvesien tutkimusraportti 2015

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/120525_pienvesien_tutkimusraportti.pdf

Vantaan pienvesien tarkkailuraportti 2018

https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/141391_pienvesien_tarkkailuraportti_9_2018.pdf

Vedenhankinta kaivosta (Suomen ympäristökeskus 2019)

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Rakentaminen/Rakennushanke/Talotekniset_jarjestelmat_LVI/Vedenhankinta_kaivosta

Vedenkuljetus asuinkiinteistöille, Vantaan kaupungin ja palveluntuottajan välinen sopimus 26.3.2019

15 §

Vastaus Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen Itä-Hakkilan Pyhän Annan kirkon suojelemiseksi asemakaavalla

VD/10025/00.02.00.03/2019

HP/VK/LS/HY-L

Tarja Eklund sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Pyhän Annan lastenkirkko eli Itä-Hakkilan kirkko on vuonna 1968 valmistunut kirkkorakennus. Kirkon suunnitteli arkkitehti Göran Malmström. Kirkkotiloja remontoitiin vuonna 2004 erityisesti lasten, perheiden ja hiljentymisen tarpeita ajatellen ja vihittiin lasten kirkoksi.

Keväällä 2016 rakennus oli suljettuna sisäilmaongelmien kartoituksen ja remonttisuunnittelun vuoksi. Seurakuntayhtymä on halunnut luopua kirkon korjauksesta, vaikka tehdyt tutkimukset osoittavat että korjaus on mahdollista toteuttaa.

Vantaan kaupunginmuseon modernin rakennuskannan inventoinnissa (julkaistu 2002 kirjana Vantaan moderni rakennuskulttuuri (1930- 1979) Itä-Hakkilan kirkko on määritelty luokkaan A2. Modernin rakennusperinnön päivitysinventoinnissa 2019 alussa museo on muuttanut rakennuksen luokkaan R2 Luokitusjärjestelmä on seuraava: R1 = kohteen kulttuurihistorialliset arvot ovat erittäin merkittäviä, R2 = kohteen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittäviä ja V= kohteen kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat.

SUOJELUTARVE

Kohteen suojelu on luontevinta ratkaista ensisijaisesti asemakaavamuutoksen yhteydessä. Rakennus sijaitsee asemakaava-alueella ja on ulkoarkkitehtuuriinsa liittyvältä kulttuurihistorialliselta merkitykseltään paikallinen. Sisätilojen suojeluun on mahdollista soveltaa myös rakennusperintölakia.

Museoviraston tuoreimman arvion ja kaupungin oman inventoinnin perusteella pitäisi olla selvää että Pyhän Annan lastenkirkko on suojeltava asemakaavalla.”

Kaupunginvaltuusto 16.12.2019 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Itä-Hakkilan kirkon paikalliset suojeluarvot on tunnistettu. Omistaja ei ole vielä ratkaissut ryhtymistään rakennuksen kunnostushankkeeseen, josta on suunnitelma ja kustannusarvio tehty. Tällä hetkellä ei kirkkoa koskevaa kaavamuutosta ole omistajan taholta haettu. Tällaisen erityisrakennuksen säilyminen liittyy kiinteästi sen jokapäiväiseen käyttöön. Rakennuksella pitää olla toimiva käyttökonsepti, joka takaa sen säilymisen ja perustelee tarvittavat investoinnit rakennuksen saattamisesta käyttäjilleen turvalliseen kuntoon.

Asemakaavoitus selvittää rakennuksen omistajan ja käyttäjän kanssa yhteistyössä mahdollisuudet sen suojelemiseksi asemakaavalla tai muulla tavoin. Mikäli omistaja näkee korjausinvestoinnit tarpeellisiksi niin periaatteessa asemakaavamuutosta ei välttämättä tarvita.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutetulle Tarja Eklund sekä 15 aloitteen allekirjoittaneelle Kaupunkiympäristön toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 13

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- Tarja Eklundin ja 15 muun valtuutetun aloite Pyhän Annan lastenkirkko Itä-Hakkilassa on suojeltava asemakaavalla

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Vesa Karisalo, 040 750 7339, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

16.12.2019

Valtuustoaloite: Pyhän Annan lastenkirkko Itä- Hakkilassa on suojeltava asemakaavalla.

Pyhän Annan lastenkirkko eli Itä-Hakkilan kirkko on vuonna 1968 valmistunut kirkkorakennus. Kirkon suunnitteli arkkitehti Göran Malmström. Kirkkotiloja remontoitiin vuonna 2004 erityisesti lasten, perheiden ja hiljentymisen tarpeita ajatellen ja vihittiin lasten kirkoksi. Keväällä 2016 rakennus oli suljettuna sisäilmaongelmien kartoituksen ja remonttisuunnittelun vuoksi. Seurakuntayhtymä on halunnut luopua kirkon korjauksesta vaikka tehdyt tutkimukset osoittavat että korjaus on mahdollista toteuttaa.

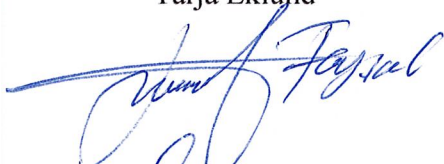
Vantaan kaupungin museon modernin rakennuskannan inventoinnissa (julkaistu 2002 kirjana Vantaan moderni rakennuskulttuuri (1930- 1979) Itä-Hakkilan kirkko on määritelty luokkaan A2. Modernin rakennusperinnön päivitysinventoinnissa 2019 alussa museo on muuttanut rakennuksen luokkaan R2 Luokitusjärjestelmä on seuraava: R1 = kohteen kulttuurihistorialliset arvot ovat erittäin merkittäviä, R2 = kohteen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittäviä ja V= kohteen kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat.

SUOJELUTARVE

Kohteen suojelu on luontevinta ratkaista ensisijaisesti asemakaavamuutoksen yhteydessä. Rakennus sijaitsee asemakaava-alueella ja on ulkoarkkitehtuuriinsa liittyvältä kulttuurihistorialliselta merkitykseltään paikallinen. Sisätilojen suojeluun on mahdollista soveltaa myös rakennusperintölakia.

Museoviraston tuoreimman arvion ja kaupungin oman inventoinnin perusteella pitäisi olla selvää että Pyhän Annan lastenkirkko on suojeltava asemakaavalla..

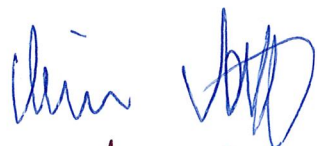
Tarja Eklund
Tarja Eklund

Jussi Järvelä

Aedan

Tiina Tuomela

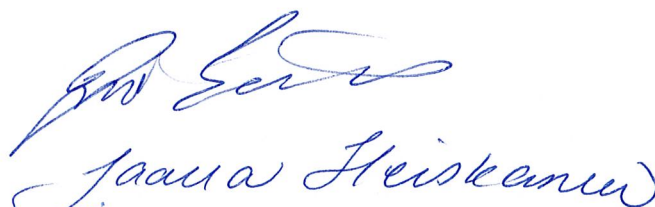
T. Vahvelainen

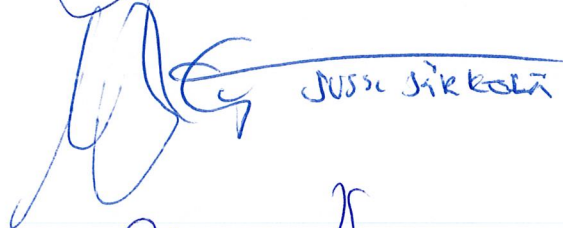

JUHAN MALMI

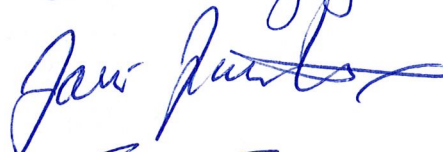
Minna Kuusela

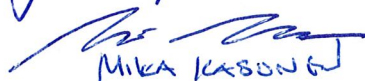

Janna Heiskanen

JUSSI JÄRVELÄ

Chau Lyngren

MIKA KESONEN

16 §

Vastaus Sirpa Kauppisen ja 37 muun valtuutetun aloitteeseen ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa

VD/3184/00.02.00.03/2019

HP/MV/KK/HY-L

Valtuutettu Sirpa Kauppinen ja 37 muuta valtuutettua jättivät seuraavan hallintosäännön mukaisen valtuustoaloitteen:

”Aloite ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa

Vantaa on sitoutunut hiilineutraaliustavoitteeseen 2030 mennessä, mutta päätettäessä hankkeista ja ohjelmista päättäjille ei kerrota ilmastovaikutuksia.

Ehdotan että suuremmista hankkeista ja ohjelmista tuodaan päättäjille tieto myös päätösten vaikutuksista CO2-päästöihin.”

Kaupunginvaltuusto 8.4.2019 § 17

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Vantaan ilmastotyötä ohjaa Resurssiviisauden tiekartta toimialakohtaisine toimenpidesuunnitelmineen. Toimintasuunnitelmat ja päästölaskennat raportoidaan kerran vuodessa ja ne tuodaan päätöksentekijöille tiedoksi osana Ympäristövastuuraporttia. Päästölaskennan tuottaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY. Mukana laskennassa on lämmitys, sähkö, liikenne, teollisuus ja työkoneet, jätteiden käsittely sekä maatalous. Myös Suomen ympäristökeskus on teettänyt tuoreen päästölaskelman kaikille Suomen kunnille. Vantaa seuraa tiiviisti laskentamallien kehitystä.

Tiekartan toimenpiteiden seuranta ja tiedonkulkua varten kehitetään parhaillaan palvelua, jonka kehitystyössä hyödynnetään Helsingin kaupungin kehittämää raportointijärjestelmää ilmastovahti.hel.fi. Uuden palvelun avulla toimenpiteiden edistymistä ja niiden vaikuttavuutta voidaan jatkossa seurata avoimemmin ja reaaliaikaisemmin.

Vantaa oli yhdessä muiden kuutoskaupunkien, HSY:n ja Ympäristöministeriön kanssa rahoittamassa Kuntien ilmastotoimien vaikutusten arviointi (Kiltova) -hanketta, jossa luotiin tietopohja ja suunnitelma kaupunkien ilmasto-ohjelmien vaikutusarviointityökalun laadintaan. Hankkeen toteutti Suomen ympäristökeskus 1.12.2018–31.12.2019. Esitutkimuksessa kartoitettiin yli 200 erilaisen mallin ja työkalun käytettävyyttä ja sovelluskohteita. Samalla konsortiolla on tarkoitus jatkaa varsinaisen työkalun kehittämistä vuoden 2020 aikana ja testata sitä.

Lisäksi Vantaan kaupunki on yhdessä muiden kuutoskaupunkien kanssa aloittamassa työtä ilmastobudjetoinnin kehittämiseksi. Sen avulla kaupungit voivat tuoda näkyväksi ilmastotoimiaan ja niihin budjetoituja taloudellisia resursseja. Myös kasvihuonekaasupäästöjä voi budjetoida eli päästöille

voidaan asettaa vuosikohtainen enimmäismäärä. Jos asetetut päästötavoitteet halutaan saavuttaa, voidaan budjetin avulla seurata, että päästövähennykset pysyvät oikeassa kehitysvauhdissa.

Ilmastovaikutusten arviointi on yleistynyt osaksi isompien hankkeiden suunnitteluprosessia. Vantaalla muun muassa yleiskaavan, ratikan ja kehäradan vaikutus ilmastopäästöihin on laskettu. Lisäksi ilmastovaikutusten arviointi vaaditaan yhä useammin suurten hankkeiden YVA-prosessin yhteydessä. Ilmastovaikutukset tuodaan päätöksentekijöille tietoon osana suunnitelmia niiden edetessä päätöksentekoprosessissa.

Kaavoituksen ilmastovaikutusten arvioinnissa on Vantaalla hyödynnetty KEKO-laskuria eli ekologisen kestävyysarviointityökalua. Maankäytön ja kaavoitusohjelmien seuranta monipuolistuu MATTI-järjestelmän käyttöönoton myötä. Ympäristöministeriö on valmistelemassa rakennusten hiilijalanjäljen arviointimenetelmää suunnittelu- ja rakennushankkeiden käyttöön. Arviointimenetelmän avulla pyritään helpottamaan rakentamisen ilmastovaikutusten laskemista koko elinkaaren ajalta. Vantaan Tilakeskus pilotoi rakennushankkeiden hiilijalanjälkilaskentaa tällä hetkellä kolmessa kohteessa.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Sirpa Kauppiselle ja 37 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 14

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 16

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- Sirpa Kauppisen ja 37 muun valtuutetun aloite ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

ympäristösuunnittelija Marja Vuorinen, puh. 050 314 5386, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

8.4.2019

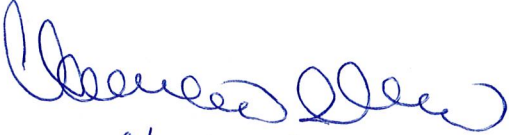
+38

Aloite ilmastovaikutusten arvioinnista päätöksenteossa

Vantaa on sitoutunut hiilineutraaliustavoitteeseen 2030 mennessä, mutta päätettäessä hankkeista ja ohjelmista päättäjille ei kerrota ilmastovaikutuksia.

Ehdotan että suuremmista hankkeista ja ohjelmista tuodaan päättäjille **tieto** myös päätösten vaikutuksista CO₂-päästöihin.

Sirpa Siru Kauppinen

Vauko Norrena

Svela Silvennoinen-Huiskela

Milla Rautavaara

Timo Juvonen

Minna Atiye

Sari Laakso

Anssi Auru

JOEL LINNAINMÄKI

Emmi Papunen

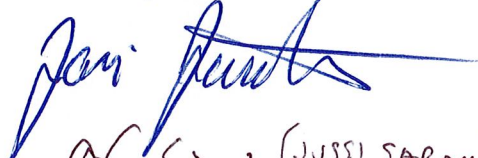
Minna Kuusela
Pietari Jämskeltainen

Pirkko Letto

JUHA MALMI

TAINA VAHELAINEN

Eerik Rönkä

Jussi Saranto

Nina Pispala
PIRIKKO KOTILA

KATI MUSTJARVI

Tarja Eklund

Faysal Abdi

Susanna Bruun
JARNO ESKELINEN

Aadan Ibrahim

Minna Räsänen

TIINA TUOMELA

JENNI CHEN-YE

Miguel Rapu-Aho

Matti Lyyne

Eija Hänniköski

Jan Edelmänn →

Niilo Karkki

Jouko SÄRKSE LÄINEN

17 §

Vastaus Ulla Kaukolan ja 48 muun valtuutetun aloitteeseen vanhat kadut kuntoon Vantaalla

VD/1056/00.02.00.03/2020

HP/WH/LL/HY-L

Ulla Kaukola on jättänyt 48 muun valtuutetun kanssa aloitteen vanhojen katujen kuntoon saattamisesta:

"Vanhoilla omakotialueilla Vantaalla on yhä kymmeniä, satoja kilometrejä katuja, joita ei ole koskaan peruskorjattu. Alueilta puuttuvat hulevesijärjestelmät, ojat ja rummut ovat kasvaneet umpeen. Vesihuollon putkiston saneeraus olisi myös ajankohtainen (yhteistyö HSY:n kanssa). Vantaalla oli noin 15–20 vuotta sitten ohjelma, jossa tarkoituksena oli vähitellen edetä ja korjata vanhatkin kadut kuntoon: asfaltoida, hoitaa valaistus, jalkakäytävät ja vesihuolto. Rahapulassa ohjelman toteuttaminen jäi kesken.

Naapurikaupunki Espoo on aloittanut oman Kotikadutkuntoon -ohjelmansa jo vuonna 1996 ja edennyt hitaasti, mutta suunnitelmallisesti. Kaikki vanhat kadut on näillä näkymin peruskorjattu 2040-luvulla.

Me allekirjoittaneet teemme aloitteen, että Vantaa kartoittaa vanhat peruskorjattavat kadut ja laatii suunnitelman (mielellään alueellisen) ja etenemisjärjestyksen katujen korjaamiseksi sekä kytkee suunnitelman vesihuollon saneeraukseen, jonka HSY tekee."

Kaupunginvaltuusto 27.1.2020 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin kunnossapidossa on yhteensä noin 1 600 kilometriä katuja ja väyliä, joista noin 200 kilometriä on rakentamattomia. Eri puolella Vantaata on yksittäisiä rakentamattomia katukohteita arviolta noin 500 kpl, joista suurin osa sijaitsee itäisen Vantaan alueella. Rakentamaton katu tarkoittaa tässä yhteydessä pientaloalueen vanhaa yksityistietä tai tonttiyhteyttä, jota ei ole rakennettu hyväksytyjen katupiirustusten mukaisesti. Rakentamattoman kadun rakennekerrokset ovat usein puutteelliset, mikä ilmenee mm. routaantumisen ja kantavuuspuutteiden aiheuttamina päällystehalkeamina. Katualueen kuivatus on yleensä hoidettu sivuojilla ja kaapeloinnit on toteutettu ilmajohtoina.

Vantaan kaupunki on viimeisen vuosikymmenen aikana kasvanut valtavalla vauhdilla. MAL-sopimuksen mukainen vilkas asuntotuotanto on edellyttänyt uusien katujen ja puistojen rakentamista tiivistyviin kaupunkikeskuksiin. Kunnallistekniikan rakentamiseen on vuosittain budjetoitu noin 35–40 miljoonaa euroa, joka on suuntautunut pääosin uudis-, maankäyttösopimus- ja perusparannuskohteisiin.

Asuntotuotannon ei ennusteta vähentyvän merkittävästi lähivuosina ja lisäksi 1970-luvun aluerakentamiskohteiden kunnallistekniikka on tulossa perusparannusikään kilpaillen siten kaupungin rajallisista investointi- ja henkilöresursseista. Vuosittaiseen kunnallistekniikan rakentamishjelmaan on pyritty sisällyttämään muutama rakentamaton katukohde, mutta nekin ovat saattaneet jäädä toteuttamatta mm. suunnitelmavalitusten tai suunnitelmien viivästymisen vuoksi.

Kadut ja puistot -palvelualue pyrkii tehostamaan resurssiensa puitteissa rakentamattomien katujen suunnittelua ja toteuttamista. Vuoden 2020 aikana laaditaan rakentamattomien katujen investointiohjelma, joka tuodaan vuoden 2021 alkupuolella teknisen lautakunnan käsittelyyn. Ohjelmassa hyödynnetään jo tehtyjä korjausvelkalaskelmia. Kohteiden priorisointia ohjaavia tekijöitä ovat mm. suunnitelmavalmius, kadun toiminnallinen luokka ja liikennemäärät, mitattu kunto, *täydennysrakentaminen*, liikenneturvallisuus kuten jalkakäytävien tarve sekä kuivatusongelmat. Kohteiden ohjelmointi kytketään tiiviisti HSY:n saneerausohjelmiin, koska vesihuollon saneeraustyöt on tarkoituksenmukaista suunnitella ja toteuttaa kadun yhteydessä.

Katusuunnitelmat tulee laatia vahvasti etupainotteisesti, koska katusuunnitelmien suunnitteluprosessia hidastavat hallinto-oikeuteen tehtävät mahdolliset valitukset. Tarkemmassa vuosittaisessa rakentamisohjelmassa tulee ottaa myös huomioon, että kadunrakennuskohteita ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa yksittäisinä kohteina ympäri Vantaata, vaan niitä kannattaa niputtaa useamman toisiinsa liittyvän kohteen alueelliseksi kokonaisuuksiksi. Riittävän laajat kokonaisuudet soveltuvat paremmin urakkakohteiksi ja säästöjä kertyy mm. keskitetyistä työmaatyömaatukikohtatoiminnoista ja -logistiikasta.

Karkeasti arvioiden Vantaan rakentamattomien katujen rakentaminen vaatisi vähintään n. 160–200 milj. euron rakentamisinvestoinnit sisältäen hulevesiviemäröinnin rakentamisen ja ulkovalaistuksen uusimisen, mutta ilman raskaita pohjanvahvistuksia. Rakentamattomien katujen rakennusohjelman on aiemmin arvioitu vaativan vuositasolla n. 10–15 milj. euron korotusta nykyiseen n. 40 milj. euron investointibudjettiin, jotta tätä rakentamisvelkaa voitaisiin lyhentää suunnitelmallisesti. Mahdollinen investointimäärärahojen korotus ja sen aiheuttama työmäärän lisäys vaatisi sekä kunnallistekniikan suunnitteluttamiseen että rakennuttamiseen lisää henkilöresursseja. Tämä muodostaa selvän riskin investointien toteutukselle, koska osaavan työvoiman saaminen on nyt ja tulevaisuudessakin erittäin haastavaa koko infra-alaa vaivaavan vaikean työvoimapulana vuoksi.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Ulla Kaukolalle sekä 48 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään kaupunkiympäristön toimialan vastauksen kolmannen kappaleen neljännen lauseen osalta seuraavasti:

Kohteiden priorisointia ohjaavia tekijöitä ovat mm. suunnitelmavalmius, kadun toiminnallinen luokka ja liikennemäärät, mitattu kunto, *täydennysrakentaminen*, liikenneturvallisuus kuten jalkakäytävien tarve sekä kuivatusongelmat.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.3.2020 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 17

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Ulla Kaukolan sekä 48 muun valtuutetun aloite vanhojen katujen kuntoon saattamisesta

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin puh. 0400 417 436, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vanhat kadut kuntoon Vantaalla

Vanhoilla omakotialueilla Vantaalla on yhä kymmeniä, satoja kilometrejä katuja, joita ei ole koskaan peruskorjattu. Alueilta puuttuvat hulevesijärjestelmät, ojat ja rummut ovat kasvaneet umpeen. Vesihuollon putkiston saneeraus olisi myös ajankohtainen (yhteistyö HSY:n kanssa). Vantaalla oli noin 15-20 vuotta sitten ohjelma, jossa tarkoituksena oli vähitellen edetä ja korjata vanhatkin kadut kuntoon: asfaltoida, hoitaa valaistus, jalkakäytävät ja vesihuolto. Rahapulassa ohjelman toteuttaminen jäi kesken.

Naapurikaupunki Espoo on aloittanut oman Kotikadut-kuntoon -ohjelmansa jo vuonna 1996, ja edennyt hitaasti, mutta suunnitelmallisesti. Kaikki vanhat kadut on näillä näkymin peruskorjattu 2040-luvulla.

Me allekirjoittaneet teemme aloitteen, että Vantaa kartoittaa vanhat peruskorjattavat kadut ja laatii suunnitelman (mielellään alueellisen) ja etenemisjärjestyksen katujen korjaamiseksi sekä kytkee suunnitelman vesihuollon saneeraukseen, jonka HSY tekee.

27.1.2020

1. <u>Ulla Kautola</u>	<u>ULLA KAUTOLA</u>
2. <u>Jari Sainio</u>	<u>Jari Sainio</u>
3. <u>Jaana Heiskanen</u>	<u>Jaana Heiskanen</u>
4. <u>Susanna Breen</u>	<u>Susanna Breen</u>
5. <u>Ranjit Sodhi</u>	<u>RANJIT SODHI</u>
6. <u>Alisa Pasanen</u>	<u>Alisa Pasanen</u>
7. <u>Päivi Laakso</u>	<u>Päivi Laakso</u>
8. <u>Minna Pasanen</u>	
9. <u>Jussi Särkää</u>	<u>Jussi Särkää</u>
10. <u>Faysal Abdi</u>	<u>Faysal Abdi</u>
11. <u>Piruo Letto</u>	<u>Piruo Letto</u>
12. <u>Tarja Eklund</u>	<u>TARJA EKLUND</u>
13. <u>Jukka Mölsä</u>	<u>JUKKA MÖLSÄ</u>
14. <u>Antero Erola</u>	<u>Antero Erola</u>
15. <u>Jari Jämskelä</u>	<u>Jari Jämskelä</u>
16. <u>Chau Nguyen</u>	<u>Chau Nguyen</u>
17. <u>KATI MYSTÄRVI</u>	
18. <u>Salla Lindblad-Palo</u>	<u>Salla Lindblad-Palo</u>
19. <u>Piipponen</u>	<u>Piipponen</u>
20. <u>IRJA ANSALERHTO-SALMI</u>	<u>Pentti Puoskari</u>
21. <u>JUSSI VÄHÄKANGAS</u>	
22. <u>Juha Hirvonen</u>	

23. Emmi Rajunen
24. Eve Ramo
25. Vanda Norrene
26. Sari Laakso
27. Joel Linnainmäki
28. Minna Atiye
29. Seta Silvennoinen-Hiisku
30. Maija Rautavaara
31. Tanja Vahvelainen
32. TIINA TUOMELA
33. Jarko Järskeläinen
34. JUHA MALMI
35. Anssi Auri
36. PATRIK KARLSSON
37. STEFAN BRAND
38. TIMO AOUJOU
39. JETAN JÄRVELÄINEN
40. PIIA KURKI
41. JANNE LEPPÄKIN
42. KIRSI MÄKILÄINEN
43. Kari, -AM LODELL
44. Niilo Kärki
46. MIKA NIKKILÄ
46. OTO KIVIMÄKI
47. LAURE KATRA
48. Sami Kanerva
49. Markku Weckström

18 § Tilakeskuksen ja kuntatekniikan keskuksen vuonna 2019 valmistuneet merkittävät toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeet

VD/2168/10.03.02.00/2020
HP/HW/PW/JV/SPR/LS

Kaupunginhallitus päätti 19.11.2012 § 16, että kaupunginvaltuustolle tuodaan vuosittain tiedoksi edellisen vuoden aikana valmistuneet uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet sekä merkittävimmät kadunrakennus- ja kunnallistekniset hankkeet sekä tieto toteutuneiden hankkeiden lopullisista kustannuksista. Mikäli hankesuunnitelmassa hyväksytty kustannusarvio tai rakentamisen aikataulu on viivästynyt, selvitetään ylityksiin tai viivästymisiin johtaneet tekijät.

Tilakeskuksen ja kuntatekniikan keskuksen tulosalueet raportoivat kaupunginvaltuustolle päättyneen vuoden merkittävimmistä hankkeista kaupungin tilinpäätöstietojen valmistumisen jälkeen.

Merkittäviksi toimitilahankkeiksi luokitellaan uudisrakennus- ja perusparannushankkeet, joista lautakunta on hyväksynyt hankesuunnitelman. Merkittäviksi kunnallistekniikan investointihankkeiksi luokitellaan puolestaan liikennealueet, urheilualueet ja puistot, joiden kustannusarvio on vähintään 500 000 euroa.

Tekninen lautakunta 18.3.2020 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2019, ja
- b) esittää raportit kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 6.4.2020 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2019, ja
- b) esittää raportit edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 18

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi merkittävien toimitila- ja kunnallistekniikan investointihankkeiden raportit vuodelta 2019.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- kuntatekniikan keskuksen merkittävät investointihankkeet 2019
- tilakeskuksen merkittävät investointihankkeet 2019

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 0400 417 436, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa, puh. 040 534 6960, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

RAPORTTI VUONNA 2019 VALMISTUNEISTA MERKITTÄVIMMISTÄ TALONRAKENNUSHANKKEISTA JA NIIDEN POIKKEAMISTA

Hanke	tavoitehintaa alv 0 %	loppukus- tannus alv 0 %	ero (eur)	ero %	
Aurinkokiven koulu 2.vaihe	15 300 000	12 800 000	alitus 2 500 000	alitus 16 %	Koulu valmistui viivästyneenä, mutta saatiin käyttöön ennen koulujen alkua elokussa 2019. Neuvottelut tilaajan viivästysvaateista jatkuvat. Tavoitehintaa alitettiin tiukalla suunnittelun ja toteutuksen ohjauksella.
Havukosken koulun perusparannus	8 400 000	7 750 000	alitus 650 000	alitus 7,2 %	Korjaustyöt viivästyi sopimuksen mukaisesta, mutta valmistui ennen koulujen alkua. Viivästys johtui sivu-urakoitsijan konkurssista hankkeen aikana. Kustannustavoite alitettiin tiukalla suunnittelun ja toteutuksen ohjauksella huolimatta havaituista rakenteellisista ja tarkoituksenmukaisista muutostöistä
Tikkurilan päiväkoti	7 980 000	7 200 000	alitus 780 000	alitus 10 %	Hanke valmistui 3 vk sopimuksesta myöhässä. Neuvottelut viivästyksen syistä jatkuvat. Tavoitehintaa alitettiin tiukalla suunnittelun ja toteutuksen ohjauksella.
Rajatorpan koulun uudisrakennusosa	12 500 000	12 500 000	alitus 0	alitus 0 %	Allianssihankeen uudisrakennusosa valmistui sovitusti. Tavoitehintaa saavutettiin suunnittelun ohjauksella.
Hakunilan päiväkoti	6 950 000	5 850 000	alitus 1 100 000	alitus 15,8 %	Onnistunut kilpailutus ja hankeohjaus. Valmistui aikataulun mukaan
Yhteensä edellisistä	51 130 000	46 100 000	alitus 5 030 000	alitus 10 %	

KIIREELLISINÄ TOTEUTETUT VUOKRAPÄIVÄKODIT JA NIIHIN LIITTYNEET INVESTOINNIT:

	laajuus brm2	valmistumis- tavoite	valmistui	
Rajakylän pvk	340	1.8.2019	1.9.2018	Sivistystoimen tilantarpeen vuoksi 2019 toteutettiin kaikkiaan kolmen tilapäisen päiväkodin rakennus-/vuokrausprosessit. Kohteet toteutettiin kiireellisina investointiohjelman ulkopuolella, eikä niillä ollut siten erikseen laskettua tavoitehintaa. Hankkeet toteutettiin pihoiheen ja perustuksineen vuokravaikutteisina. Kohteet saatiin käyttöön loppukesän - syksyn 2019 aikana.
Korson pvk	516	1.8.2019	1.9.2018	Viivästyi toimittajasta johtuvista syistä
Keimolanmäen koulu-pvk	3 900	18.10.2019	18.10.2019	Viivästyi koska rakennuspaikka jouduttiin vaihtamaan pohjarakennusolosuhteiden takia, mistä aiheutui rakennusluvan saamisen siirtyminen

Tavoitehintaa = hankkeelle ennen suunnittelua laskettu tavoitehintaa, korjattuna tarjousajankohdan hintatasoon.

Loppukustannus = kaikki hankkeelle toteutuneet kustannukset sisältäen tilakeskuksen palkkakustannukset ja varaus auki oleville kuluille ml. Takuuajan kustannusvaraus

Tilakeskus
Juha Vuorenmaa

27.2.2020

VUONNA 2019 VALMISTUNEET MERKITTÄVÄT KT- INVESTOINTIHANKKEET

Liikennealueet (931)	Kust.arvio (1000 □)	Tot. Kust. (1000 □)	Ero (1000 □)	Ero-% (tot./suunnittelija)	*) Suunnitelmien kustannusarvioista puuttuu monissa tapauksissa katuvalaistuksen osuus sekä mahdolliset kaapelien siirrot. Toteutumista puuttuu työnjohdon ja rakennuttamisen kulut.
Kaupunkipyörät	0	902	902	902.0 %	Ei ole tehty erillistä kustannusarviota.
Tikkurilantie - Vantaankoskentie	8,830	10,083	1,253	14.2 %	Pohjaolosuhteiden muutoksista johtuvia lisätoita.
Aviabilevardin kiertoliittymä ja Aviakuja	925	1,129	204	22.1 %	
Peltolantie v. Puutarhatie-Mesikukantie	1,542	1,051	-491	-31.8 %	
Tikkurilantie v. Hakintie-Kanervatie	632	659	27	4.3 %	
Horsmakuja	1,122	1,358	236	21.0 %	
Joukontie	2,642	2,742	100	3.8 %	
Epinkoskentie v. Säveltie-Tuusulan raja	664	663	-1	-0.2 %	
Länsimäentien ja Maratontien kiertoliittymä	1,374	1,474	100	7.3 %	
Pitkäsuontie-Pitkäsuonkuja	807	1,113	306	37.9 %	Louhintamäärät kasvoivat suunnitellusta.
Kuusijärven silta	2,090	2,584	494	23.6 %	Tilattu lisätyönä (400t□) urakkaan kuulumattomia latureittejä.
Urheilualueet (932)	Kust.arvio (1000 □)	Tot. Kust. (1000 □)	Ero (1000 □)	Ero-% (tot./suunnittelija)	*) Toteutumista puuttuu työnjohdon ja rakennuttamisen kulut.
Myyrmäen urheilupuisto 1. vaihe	1,930	1,977	47	2.4 %	
Rekolan liikuntapuisto	1,421	2,531	1,110	78.1 %	Suunnitelmasta poiketen jouduttu vaihtamaan rakennekerrokset.
Rajakylän liikuntapuisto	600	780	180	30.0 %	
Puistot (934)	Kust.arvio (1000 □)	Tot. Kust. (1000 □)	Ero (1000 □)	Ero-% (tot./suunnittelija)	*) Toteutumista puuttuu työnjohdon ja rakennuttamisen kulut.
Ankkapuiston 2. vaihe	637	745	108	17.0 %	
Epinkoskenpuisto	656	502	-154	-23.5 %	
Tikkurilan pato	630	775	145	23.0 %	Suunnitelma muutoksia padon purun osalta.
Tuulensuunpuisto	716	698	-18	-2.5 %	

19 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 511800 sekä tonttijako, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano

VD/2327/10.02.04.00/2013

HP/TLA/JRA/MHÄ/MKU/LL

Asemakaavalla suojellaan kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen kartanoympäristö, sallitaan hieman uudisrakentamista suojelualueelle sekä mahdollistetaan liikerakennuksen rakentaminen entisen tallin ja puimalan yhteyteen.

Asemakaava koskee osaa korttelista 51157, suojelualueita sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 51, Pakkala, sekä suojelualueita kaupunginosassa 40, Ylästö.

Asemakaavan muutos koskee katualueen rajaa kaupunginosassa 51, Pakkala.

Tonttijako koskee osaa korttelista 51157, kaupunginosassa 51, Pakkala.

Alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaa pohjoisessa Ylästöntie, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä entisten kasvihuoneiden alue ja Kartanonkosken liikuntapuisto.

Kaavan hakija

Helsingin Osuuskauppa Elanto.

Maanomistus

Alueen omistaa Helsingin Osuuskauppa Elanto.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Hakijan konsulttina oli alkuvaiheessa Arkkitehtitoimisto CJN Oy, kun alueelle soviteltiin asumista. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi lopullisen kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet konsultteina maisemakysymyksissä Loci Maisema-arkkitehdit Oy ja liikenteessä Trafrix (nyk. WSP).

Kartanon rakennuksia ja lähiympäristöä koskeva suojelupäätös

Kartanon rakennuksia ja lähiympäristöä koskeva suojelupäätös on tehty Uudenmaan ympäristökeskuksessa (nyk. Uudenmaan ELY-keskus) vuonna 1998, mutta sitä ei ole vahvistettu Ympäristöministeriössä. Suojeluasia on tullut vireille 17.10.1995 ympäristökeskuksen aloitteesta.

Päätöksen mukaan: ”Uudenmaan ympäristökeskus on määrännyt Backaksen kartanon rakennusryhmän ja aluekokonaisuuden suojeltavaksi päätöksen liitteenä olevalla kartalla osoitetulla alueella. Suojeltavia rakennuksia, joita ei saa purkaa, ovat kartanon päärakennus, tilanhoitajan asuinrakennus, puutarhan asuinrakennus, narikka/asuinrakennus, idätysrakennus/juurutuskellari, paja, sysivaja/ puuliiteri, kivisikala, kivinavetta, pihattosikala, kuivuri-puimala ja muuntajarakennus.”

Yleiskaava

Kaava-alueella kartanon mäki ja sen välitön lähiympäristö on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu palvelujen alueeksi (P2). Alue varataan yksityisille ja julkisille palveluille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Backaksen pohjoispuolella on keskustatoimintojen aluetta (C) toimisto-, liike- ja palvelutiloille, asunnoille sekä keskusta-alueelle soveltuville työpaikkatoiminnoille. Kartanokoski ja Sandbacka ovat asuntoalueita (A1 ja A2). Kartanon itäpuolella on julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY).

Kartanomäen länsi- ja eteläpuolella on urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä ohjeellinen ulkoilureitti. VU-alue varataan urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajan toiminnoille. Alueella sallitaan näihin toimintoihin liittyvä rakentaminen, ei kuitenkaan suurten urheilulaitosten rakentamista.

Kaava-alueen länsiosassa on Krakanoja, joka on merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL). Se on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettava luonnonsuojelualue.

Kaava-alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi, jonka maisemakuva on suojeltava. Rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, rakennukset pihapiireineen tai puistoineen sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet ja yksittäispuut on säilytettävä. Alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristönhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä.

Asemakaava

Alueella ei ole asemakaavaa. Asemakaavaehdotus 511800 on alueen ensimmäinen asemakaava. Asemakaavan muutos koskee ainoastaan katualueen rajan poistamista Ylästöntien ja uuden Pitokartanontien väliltä. Asemakaavalla muodostetaan kortteliin 51157 liikerakennusten korttelialueelle (KL) tontti nro 2, sekä rakennussuojelu- (SR), puisto- (VP), luonnonsuojelu- (SL) ja katualuetta. Asemakaava-alueen koko on 13,35 ha. Siitä liikerakennusten korttelialuetta KL on 0,75 ha, puistoa 4,74 ha ja suojelualueita 7,37 ha. Loput on katualuetta. KL-alueen tehokkuus ek on 0,13.

Kartanoalueen kaikki rakennukset ja historiallinen puisto muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, jossa rakennussuojelu ja ympäristön suojelu nivoutuvat toisiinsa. Alueen käytön pitää sopeutua historialliseen kartanomiljööseen.

Suojelupäätöksen mukaiset rakennukset suojellaan lukuun ottamatta sahaa, joka on palanut, ja pihattosikalaa (lantala), jonka kunto on todettu erittäin huonoksi. Lisäksi suojellaan kellari ja vanhempi vesisäiliö sekä kartanopuiston maisemallisia ominaispiirteitä, kuten puuyksilöitä, puurivejä, näkemäakseleita ja historiallisia tielinjauksia. Kullekin suojeltavalle rakennukselle annetaan yksityiskohtaiset asemakaavamääräykset. Muinaismuistoalueiden rajoja tarkennetaan. Krakanojan varsi osoitetaan luonnonsuojelualueeksi asemakaavan alueella.

Uudisrakentaminen sijoitetaan siten, että sillä voidaan tukea vanhojen rakennusten uudiskäyttöä. ”Narikan” ja pajaan väliin osoitetaan uudisasuinrakennuksen paikka, koska näillä kohdin on ollut rakennuksia. Uudisrakennus kivisikalan vieressä rajaa entistä talouspihaa länsipuolelta, mutta kuitenkin niin, että Ylästöntietä lännestä lähestyville edelleen avautuu komea näkymä kartanon rakennuksille. Kauppa sijaitsee purettavan lantalaidan paikalla siten, että sen pääovi avautuu länteen, mikä ohjaa asiakasvirtoja samalla aktivoimaan navetan ja puimalan käyttöä. Avoin maisematila ympäröi kartanomäkeä edelleen joka puolelta korostaen kartanokukkulan hallitsevaa asemaa maisemassa.

Liikkumisen reittejä selkiytetään. Nykyiselle, navetan länsipuolitse kulkevalle, puiden reunustamalle reitille osoitetaan ulkoilureitti, huoltoajoa sekä ajo tilapäiselle pysäköintialueelle. Ylästöntien uudesta

liittymästä alueen itälaidalta järjestetään kaupan asiakas- ja huoltoajo, kartanoalueen ajoyhteydet ja kulku pysäköintialueelle. Ylästöntien liikenneympyrästä osoitetaan uusi katu, Pitokartanontie, joka palvelee huoltoajoa ja alueen pienempiä rakennuksia. Pyöräilyn laatukäytävä sijoittuu puistoon ja jatkuu jalankulun ja pyöräilyn katualueena Pitokartanontielle.

Ringhinpuistoa laajennetaan ja Illejoja merkitään ohjeelliseksi vesialueeksi.

Rakennussuojelualueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, majoitus-, kulttuuri-, näyttely- ja kerhotiloja, varastoja, autonsäilytystiloja sekä tarkemmin määriteltynä asumista. Liikerakennusten korttelialueelle saa sijoittaa myös SR-alueita palvelevia tiloja. Uuden rakentamisen määrä on yhteensä 2030 k-m².

Asemakaavalla on melko vähän vaikutuksia kaupunkirakenteeseen ja luonnonympäristöön. Merkittävimmät vaikutukset syntyvät rakennusten korjaamisen ja uusiokäytön aiheuttamista uusista palveluista, työpaikoista ja virkistysmahdollisuuksista. Pyöräilyn laatukäytävä varmistaa jo nykyisen pyöräily-yhteyden säilymisen ja kehittämisen tulevaisuudessa osana pidempimatkaista reittiä Helsingin suunnasta lentoasemalle.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 20.5.2015

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteet pyydettiin 24.6.2013 mennessä ja niitä saatiin 12 kappaletta. Mielipiteistä huomioitiin muita kuin asumiseen liittyviä kommentteja, koska tällä asemakaavalla ei tuoteta uutta asumista merkittävästi.

- Museovirasto edellytti rakennusten tarkkuusinventointia kaavasunnittelua varten.
- Asukasmielipiteissä tuli ilmi mm., että kartanon miljö ja alueen kulttuurimaisema tulee huomioida suunnittelussa. Haluttiin lähiviljelypalstoja, monimuotoista toimintaa, kuten ravintola- ja matkailupalveluja, koulutus- ja majoitustoimintaa ja kulttuuritiloja.
- Vantaan kaupunginmuseo edellytti, että alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että rakentaminen sijoitukseltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä.
- Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan muuntamon ja maakaapeleiden sijainti.

Työn kuluessa järjestettiin 15.4.2015 POINT:issa kaksi työpajaa, joista toinen oli kansainvälisen koulun oppilaille ja toinen asukkailla. Oppilaiden toivelistan kärjessä olivat kauppa, veden hyödyntäminen alueella esim. uintimahdollisuutena, asunnot, urheilukeskus, leikkipuisto ja puisto. Aikuiset halusivat puistoa, viljelypalstoja, hedelmäpuita, lähikauppaa, uintipaikkaa (maauimala), melontapaikkaa, tanssipaiikkaa, pulkkamäkeä – ja paljon muuta.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen, asemakaavan 511800 aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on pidetty 24.4.2013.

Kaavatyötä on edeltänyt myös Ympäristöministeriön koolle kutsuma viranomaisneuvottelu 8.11.2012, jolloin keskusteltiin Backaksen kartanon suojelun järjestämisestä ja jatkotoimenpiteistä.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018) etenkin mahdollistamalla menestyksestä yritystoimintaa, mutta myös edistämällä läheisten asuinalueiden viihtyisyyttä.

Sopimus

Asemakaavaan ei liity sopimusta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2018 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51, Pakkala sekä 40, Ylästö / Backaksen kartano,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistetaan maksuluokka 4 (18 000 €) ja todetaan, että hakija maksaa muutostkustannukset lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 18 930 €

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Tarja Eklund poistui yhteisöjäävyyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 17.12.2018 § 37

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51, Pakkala sekä 40, Ylästö / Backaksen kartano,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokaksi 4 (18 000 €) ja todeta, että hakija maksaa muutostkustannukset lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (930 €), yhteensä 18 930 €.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Lauri Kaira, Faysal Abdi ja Mika Niikko poistuivat yhteisöjäävyyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 30.1.–28.2.2019. Tänä aikana jätettiin kaksi muistutusta.

Helsingin Osuuskauppa Elanto jätti muistutuksen, jossa se huomautti seuraavia asioita:

- Asuinalue ei sisälly asemakaava-alueeseen.
- Selvitykset on laadittu osin virheellisesti.
- Tarvetta asemakaavasuojelulle ei ole ollut eikä ole.
- Asemakaavaehdotus on ristiriidassa yleiskaavaluonnoksen kanssa.
- Suojelumääräykset ovat voimakkaan ennallistavia ja rajoittavia.
- Määräys alueen pitämisestä avoimena kaikille on kohtuuton.
- Suojelumääräykset johtaisivat HOK-Elannolle miljoonien eurojen kustannuksiin.
- Suojelumääräyksistä aiheutuvat kustannukset ovat maanomistajalle kohtuuttomia, minkä vuoksi Vantaan kaupunki on korvausvelvollinen.
- Kaavan lopputulos ei kohtele maanomistajia yhdenvertaisesti.
- Kaavaehdotus ei sisällä maanomistajan haittaa kompensoivaa elementtiä.

Alueen asukas muistutti, että selvitys ulkoilmakonserttien melusta puuttuu ja että melua ei ole huomioitu suunnittelussa sekä että puimalan pysäköintipaikat tulee siirtää muualle.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin neljä kpl.

HSY:llä ja Vantaan Energialla ei ollut huomauttamista.

Vantaan kaupunginmuseo esitti, että sm-alueella oleva ajoyhteys merkittäisiin kaavakartalle.

Uudenmaan ELY-keskus huomautti seuraavaa:

- Selostukseen päivitettävä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.
- sr-määräykseen lisättävä, että rakennusta ei saa purkaa.
- Peittomaalauksen ja maalattavan peltikaton sävyjä ei ole määritelty.
- Selostukseen pilaantuneista maista kartta kunnostuksen jälkeen.
- SL-alueella jätetäytön aluetta ei ole rajattu.
- SL-alueen suojeluperuste on kirjaamatta.

Tehdyt tarkistukset

Muistutusten ja lausuntojen johdosta on tehty tarkistuksia asemakaavamääräyksiin seuraavasti:

- SR-alue: Kartanoalue tulee *pääosin* säilyttää kaikille avoimena. *Yleisön pääsyä alueen eri osiin voidaan tilapäisesti rajoittaa. Kartanoaluetta ei saa aidata.*
- SL-alue: Jätetäyttöä ja haitta-ainepitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia alueella *olevan, ohjeellisen ajoyhteyden pohjoispuolella* sallitaan vain välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentaminen. Maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön. *Maarakentamista alueelle suunniteltaessa tulee toimenpiteestä olla yhteydessä kaupungin ympäristökeskukseen.*

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset

Asemakaavan selostuksen tekstiä ja sitä selittäviä kuvia on tarkistettu.

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.2.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Tarja Eklund ja kaupunginhallituksen edustaja Lauri Kaira poistuivat yhteisöjäävyyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että lautakunta jätti asiaan yksimielisesti seuraavan toivomusponnen:

Ruuhkien välttämiseksi kaavan toimeenpanovaiheessa selvitetään vielä mahdollisuudet järjestää liikenne kaupan parkkiin Ylästöntiestä eroavalla omalla kaistalla.

Kaupunginhallitus 24.2.2020 § 15

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.2.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 9.3.2020 § 27

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.2.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 23.3.2020 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.2.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Lauri Kaira poistui yhteisöjääviyden vuoksi kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavasti: Kaavan käsittelyn aikana on ilmennyt tarve tarkastella nyt kyseessä olevan maanomistajan alueita laajemmin. Siksi kaava-alueesta rajataan pois puistolle (VP), luonnonsuojelualueelle (SL) sekä jalankululle ja polkupyöräilylle varatut alueet kaava-alueen eteläosassa. Kaavakartalta ja -määräyksistä poistetaan edellä luetellut merkinnät sekä seuraavat niitä koskevat merkinnät: ohjeellinen pyöräilyn laatukäytävä, ohjeellinen vesialue, alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys, sekä maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. Vastaavat muutokset tehdään myös kaavaselostukseen. Nyt pois rajattavat alueet otetaan huomioon Backaksen kartanon alueella käynnistymässä olevassa laaja-alaisen asemakaavan laadinnassa.

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt ja kohdasta b) ilmenevät tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 23.3.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano siten muutettuna, että *kaava-alueesta rajataan pois puistolle (VP), luonnonsuojelualueelle (SL) sekä jalankululle ja polkupyöräilylle varatut alueet kaava-alueen eteläosassa. Kaavakartalta ja -määräyksistä poistetaan edellä luetellut merkinnät sekä seuraavat niitä koskevat merkinnät: ohjeellinen pyöräilyn laatukäytävä, ohjeellinen vesialue, alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys, sekä maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.*

Lisäksi merkittiin tiedoksi kokouksessa nähtävillä ollut maanomistajan lähettämä viesti.

Päätös:

Päätettiin

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt ja kohdasta b) ilmenevät tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 23.3.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano siten muutettuna, että *kaava-alueesta rajataan pois puistolle (VP), luonnonsuojelualueelle (SL) sekä jalankululle ja polkupyöräilylle varatut alueet kaava-alueen eteläosassa. Kaavakartalta ja -määräyksistä poistetaan edellä luetellut merkinnät sekä seuraavat niitä koskevat merkinnät: ohjeellinen pyöräilyn laatukäytävä, ohjeellinen vesialue, alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys, sekä maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.*

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 19

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 23.3.2020 päivätty asemakaavaehdotus ja asemakaavan muutosehdotus 511800 sekä tonttijakoehdotus, 51 Pakkala, 40 Ylästö / Backaksen kartano.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaava- ja asemakaavamuutoksen selostus 23.3.2020
- Muistutukset ja vastineet 11.2.2020
- Lausunnot ja vastineet 11.2.2020
- Kartta kaava-alueen muutoksista, kh 23.3.2020

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

aluearkkitehti Johanna Rajala, puh. 050 3028975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaava-arkkitehti Merja Häsänen, puh. 050 3028958, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Aviapolis

511800 PAKKALA

BACKAKSEN KARTANO

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 23.3.2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro 511800. Kaavoitus on tullut vireille 20.5.2013.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava:

Osa korttelista 51157, suojelualueet sekä katualueet kaupunginosassa 51, Pakkala.

Asemakaavan muutos:

Katualueen raja kaupunginosassa 51, Pakkala.

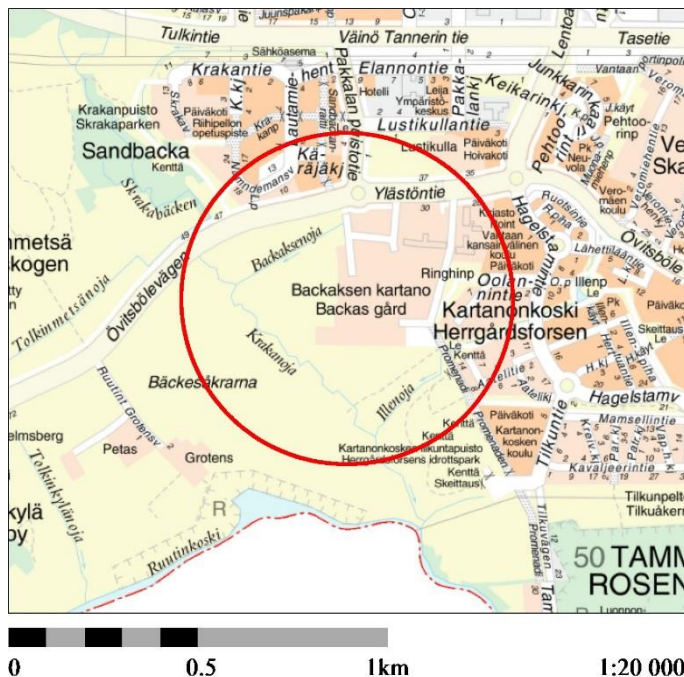
Tonttijako:

Osa korttelista 51157, kaupunginosassa 51, Pakkala.

Asemakaavalla suojellaan kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen kartanokukula ja sallitaan hieman uudisrakentamista suojelualueelle sekä mahdollistetaan liikerakennuksen rakentaminen entisen tallin ja puimalan yhteyteen.

Kaavan laatija: Merja Häsänen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi.

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Asemakaavoitettava alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosissa Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä entisten kasvihuoneiden alue.

1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Helsingin Osuuskauppa Elannon 10.3.2013 päivätty asemakaavahakemus kirjattiin saapuneeksi 31.3.2013. HOK-E perui hakemuksensa 8.1.2020.
- Kaavoitus tuli vireille 20.5.2013. Kaava-alueena oli aluksi koko kartanon ympäristö Krakanojalta jo asemakaavoitettuihin Kartanonkosken alueisiin asti.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tehtiin 20.5.2013.
- Mielipiteet pyydettiin 24.6.2013 mennessä (MRL 62§). Niitä saatiin 10 kappaletta.
- Hakijan konsulttina oli tässä vaiheessa Arkkitehtitoimisto CJN Oy.
- Kaavatyötä työstettiin elokuussa 2016 pelkästään kartanoalueen suojelukysymyksiin.
- Maisemakonsulttina on ollut Loci maisema-arkkitehdit Oy ja liikenteessä Trafex Oy.

1.3 SISÄLLYSLUETTELO

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	2
2	TIIVISTELMÄ	4
3	LÄHTÖKOHDAT	6
4	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	26
5	ASEMAKAAVAN KUVAUS	37
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	44
7	KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET	44

1.5 LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Backaksen alueen maisemasuunnittelu. Luonnos/ Tilannekatsaus 30.1.2018. Kokouksia varten tuotettu materiaali koottu raporttimuotoon. Loci Maisema-arkkitehdit Oy.
- Ulkoilureittien yleissuunnitelmaluonnos, Vantaan kaupunki 2015.
- Backaksen tila, maisemaselvitys ja kartanopuiston puut -selvitys, Ark-Byroo, 31.8.2015.
- Vantaan Backaksen kartanon arkeologinen koetutkimus 29.6. – 3.7.2015 -raportti.
- Rakennetekninen kuntoarvio. Backaksen kartanoalue. Vahanen Oy, 15.4.2014.
- Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma 17.10.2012. Serum Arkkitehdit Oy, Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson Oy, Arkkitehdit Mona Schalin ja Kati Salonen Oy, Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy ja Ramboll Finland Oy.
- Aviapolis-alueen kävely- ja pyöräily selvitys, Kuntatekniikan keskus, muistio 28.2.2012.
- Uhanalaisen keltamataran kasvupaikat, Vantaan Ympäristökeskus 2011.
- Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011, Vantaan Ympäristökeskus, Aki Janatuinen
- Backaksen kauppapuutarha. Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi ja pilaantuneen maaperän kunnostussuunnitelma. 30144-D3459. HOK-Elanto Liiketoiminta Oy. FCG Planeco Oy, 6.4.2010.
- Backaksen kauppapuutarha. Loppuraportti sekä riskinarvio. 11144-D3459. HOK-Elanto Liiketoiminta Oy. Finnish Consulting Group, 6.4.2010.
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristökohteet, RKY 2009.
- Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu, 2005.
- Backaksen tila, rakennushistoriallinen selvitys ja inventointi, säilyneisyyden arviointi ja arvottaminen 18.4.2004, Arkkitehtitoimisto Ark-Byroo.
- Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelma, Vantaa 2003.
- Backaksen kartanon työväenasunnot 31.8.1992, Vantaan Kaupunginmuseo. Rakennuskulttuuri Vantaalla, inventointi 1981, Vantaan kaupunki.

2 TIIVISTELMÄ

Kartanon alueella on käynnistynyt laaja-alaisen kaavan laadinta, jonka johdosta luonnonsuojelu- ja puistoalueet on jätetty tästä kaavasta pois. Selostuksen tekstiä on muokattu sen mukaiseksi ennen vahvistuskäsittelyä.

Backaksen kartanoalueelle on laadittu nyt ensimmäinen asemakaava. Asemakaavan muutos koskee vain katualueen rajan poistamista Ylästöntien ja uuden Pitokartanontien väliltä. Asemakaavalla muodostetaan kortteliin 51157 liikerakennusten korttelialueelle (KL) tontti nro 2, sekä rakennussuojelu- (SR) ja katualuetta. Asemakaava-alueen koko on 8,21 ha. Siitä liikerakennusten korttelialuetta KL on 0,75 ha, ja suojelualuetta 6,98 ha. Loput on katualuetta. KL-alueen tehokkuus e_k on 0,13.

Kartanon rakennuksia ja lähiympäristöä koskeva suojelupäätös on tehty Uudenmaan ympäristökeskuksessa (nyk. Uudenmaan ELY-keskus) vuonna 1998, mutta sitä ei ole vahvistettu Ympäristöministeriössä. Suojeluasia on tullut vireille 17.10.1995 ympäristökeskuksen aloitteesta. Päätöksen mukaan Uudenmaan ympäristökeskus [nyk. ELY] on määräsi Backaksen kartanon rakennusryhmän ja aluekokonaisuuden suojeltavaksi. ”Suojeltavia rakennuksia, joita ei saa purkaa, ovat kartanon päärakennus, tilanhoitajan asuinrakennus, puutarhan asuinrakennus, narikka/asuinrakennus, idätysrakennus/juurrutuskellari, paja, sysivaja/puuliiteri, kivisikala, kivinavetta, pihatto-sikala, kuivuri-puimala ja muuntajarakennus.”

Kartanoalueen kaikki rakennukset ja historiallinen puisto muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, jossa rakennussuojelu ja ympäristön suojelu nivoutuvat toisiinsa. Alueen käytön pitää sopeutua historialliseen kartanomiljööseen.

Päätöksen mukaiset rakennukset suojellaan lukuun ottamatta sysivajaa/puuliiteriä, joka on palanut, ja pihatto-sikalaa (lantala). Lisäksi suojellaan kellari ja vanhempi vesisäiliö sekä kartanopuiston maisemallisia ominaispiirteitä, kuten puuyksilöitä, puurivejä, näkemäakseleita ja historiallisia tielinjauksia. Suojeltaville rakennuksille annetaan yksityiskohtaiset suojelumääräykset. Muinaismuistoalueiden rajoja tarkennetaan.

Uudisrakentaminen sijoitetaan siten, että sillä voidaan tukea vanhojen rakennusten uudiskäyttöä. ”Narikan” ja pajaan väliin osoitetaan uudisasuinrakennuksen paikka, koska näillä kohdin on ollut rakennuksia. Uudisrakennus kivisikalan vieressä rajaa entistä talouspihaa länsipuolelta, mutta kuitenkin niin, että Ylästöntietä lännestä lähestyville edelleen avautuu komea näkymä kartanon rakennuksille. Kauppa sijaitsee purettavan lantalalan paikalla siten, että sen pääovi avautuu länteen, mikä ohjaa asiakasvirtoja samalla aktivoimaan navetan ja puimalan käyttöä. Avoin maisematila ympäröi kartanomäkeä edelleen joka puolelta korostaen kartanokukkulan hallitsevaa asemaa maisemassa.

Liikkumisen reittejä selkiytetään. Nykyinen kulkureitti navetan länsipuolitse osoitetaan ulkoilureitin osaksi, jolla huoltoajo sekä ajo tilapäiselle pysäköintialueelle on sallittu. Ylästöntien uudesta liittymästä alueen itälaidalta järjestetään kaupan asiakas- ja huoltoajo, kartanoalueen ajoreitit ja kulku pysäköintialueelle. Ylästöntien liikenneympyrästä osoitetaan uusi katu, Pitokartanontie, joka palvelee huoltoajoa ja alueen pienempiä rakennuksia.

SR-alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, majoitus-, kulttuuri-, näyttely- ja kerhotiloja, varastoja, autonsäilytystiloja sekä tarkemmin määriteltynä asumista. Liikerakennusten korttelialueelle saa sijoittaa myös SR-aluetta palvelevia tiloja. Uuden rakentamisen määrä on yhteensä 2030 k-m².

Asemakaavalla on melko vähän vaikutuksia kaupunkirakenteeseen, luonnonympäristöön ja ilmastomuutokseen. Merkittävimmät vaikutukset syntyvät rakennusten korjaamisen ja uusiokäytön aiheuttamista uusista palveluista, työpaikoista ja virkistysmahdollisuuksista.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Backaksen kartano ja sen lähiympäristö muodostavat merkittävän osan Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemaa, johon kuuluvat myös Petaksen, Grotensin ja Haltialan kartanot. Backaksen kartanon miljö on verrattain hyvin säilynyt. Puretun taimitarhan ja kasvihuoneen paikalle jääneet asvaltti- ja sorakentät luovat maisemaan särön. Kartanon lähiympäristössä sijaitsee myös Tammiston luonnonsuojelualue.

Alue sijaitsee kahden kilometrin päässä Kehäradan Aviapolis-asemalta.

3.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Krakanojan purolaakso ja Vantaajoen laakso yhdistyvät muodostaen laajan, vuosisatoja vanhan peltomaiseman pitkin näkymineen. Laaksoa rajaavat laajemmat selänteet ovat pohjoisessa. Helsingin puolella Vantaanjokilaakson kulttuurimaisema on suhteellisen hyvin säilynyt, mutta Vantaan puolella uudisrakentaminen on voimakkaasti kaventanut viljelysmaisemaa. Maisemaa ovat muuttaneet myös aluetta halkovat voimalinjat.

Lustikullan edustan rinne ja Backaksen sikalan edusta muodostavat nykyisellään erillisenä hahmotuvan, avoimen tilan. Laajempi, avoin tila jatkuu Backaksen kartanon länsi- ja eteläpuolella peltojen viljelymaisemana. Avoin maisematila kiertyy myös Backaksen kartanon itäpuolelle, minkä vuoksi kartanonmäki kohoaa avoimesta maisemasta omana saarekkeenaan.

Kartanon komeat talousrakennukset ja jalopuuvaltainen puusto muodostavat vaikuttavan puistomaisen kokonaisuuden. Poikkeuksen muodostaa kartanonmäen eteläpuolinen rinne, missä puretusta taimitarhasta ja kasvihuoneista on jäänteinä sorakenttä, laajat pysäköintialueet ja ylikasvatet kuusiaidat.

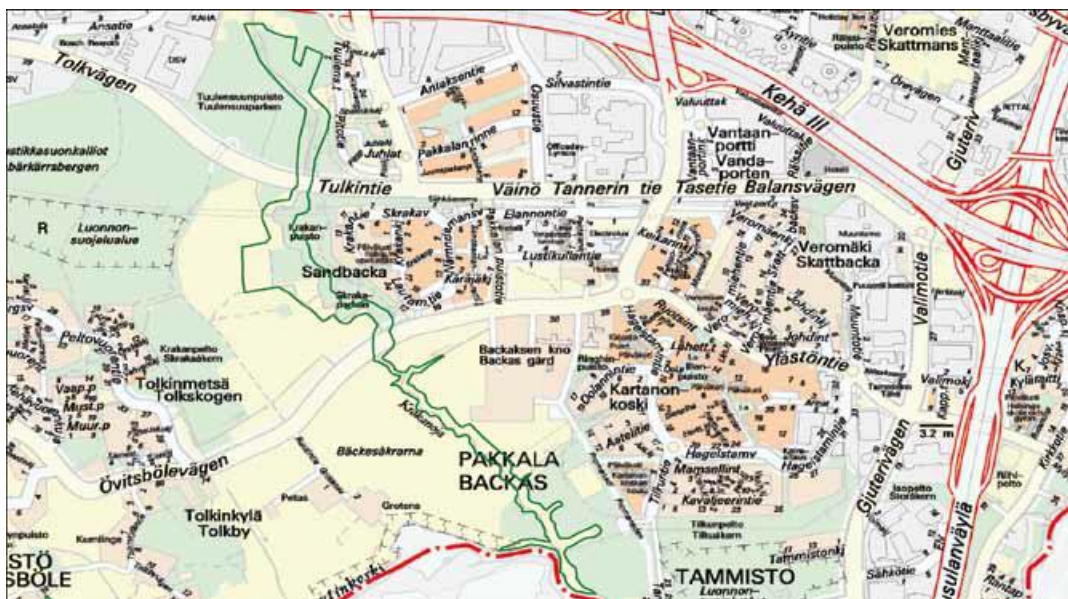
Kartanon lähiympäristössä sijaitsee useita luonto- ja kulttuuriarvoiltaan merkittäviä kohteita, kuten Tammiston luonnonsuojelualue, joka on ainoa pääkaupunkiseudulla säilynyt alkuperäinen tammimetsikkö ja Ruutinkoski, jonka joenrinteiden lehtometsät kuuluvat valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan sekä viljelysmaisemaa hallitsevat Petaksen ja Grotensin vanhat kantatilat. Helsingin puolella Vantaajoen viljelysmaisemaan kuuluvat Haltialan tila sekä Niskalan arboretum, vaikkakin joenrantojen, purovarsien ja kuusiaidanteiden umpeenkasvu ovat heikentäneet näiden alueiden ja Backaksen välistä maisemallista yhteyttä.

Rakentaminen on perinteisesti sijoitettu moreenipeitteisille kalliokumpareille, kuten juuri Backaksen tilakeskus. Myöhemmin on alettu rakentaa myös savilaaksoon kantavien maiden käytyä vähiin.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueen pintavedet laskevat Krakanojaan, joka laskee edelleen Vantaaseen.

Vantaan virtavesiselvityksessä 2010-2011 Krakanojan ala- ja keskijuoksu arvotettiin maakunnallisesti arvokkaaksi virtavesiluonnon kohteeksi.

Krakanonjan suojeltavaksi esitetty alue Vantaan virtavesiselvityksen 2010-2011 mukaan. /Aki Janatuinen

Maaperä

Kaava-alue on pintamaalajikartan mukaan pääosin savialuetta. Kartano sijoittuu moreenimäelle, jota ympäröivä maaperä on silttiä. Navetan ja kuivaamo-puimalan kohdalla on kalliota, moreenia, rakennettua ja täytemaa-aluetta sekä silttiä.

Alueen eteläosassa savikerroksen paksuus on noin 2-9 metriä ja pohjoisosassa noin 3-13 metriä. Eteläosalla kairauksen kokonaispituus on ollut noin 3-13 metriä. Pohjoisosalla vastaavasti kairauksen kokonaispituus on ollut noin 8-13 metriä.

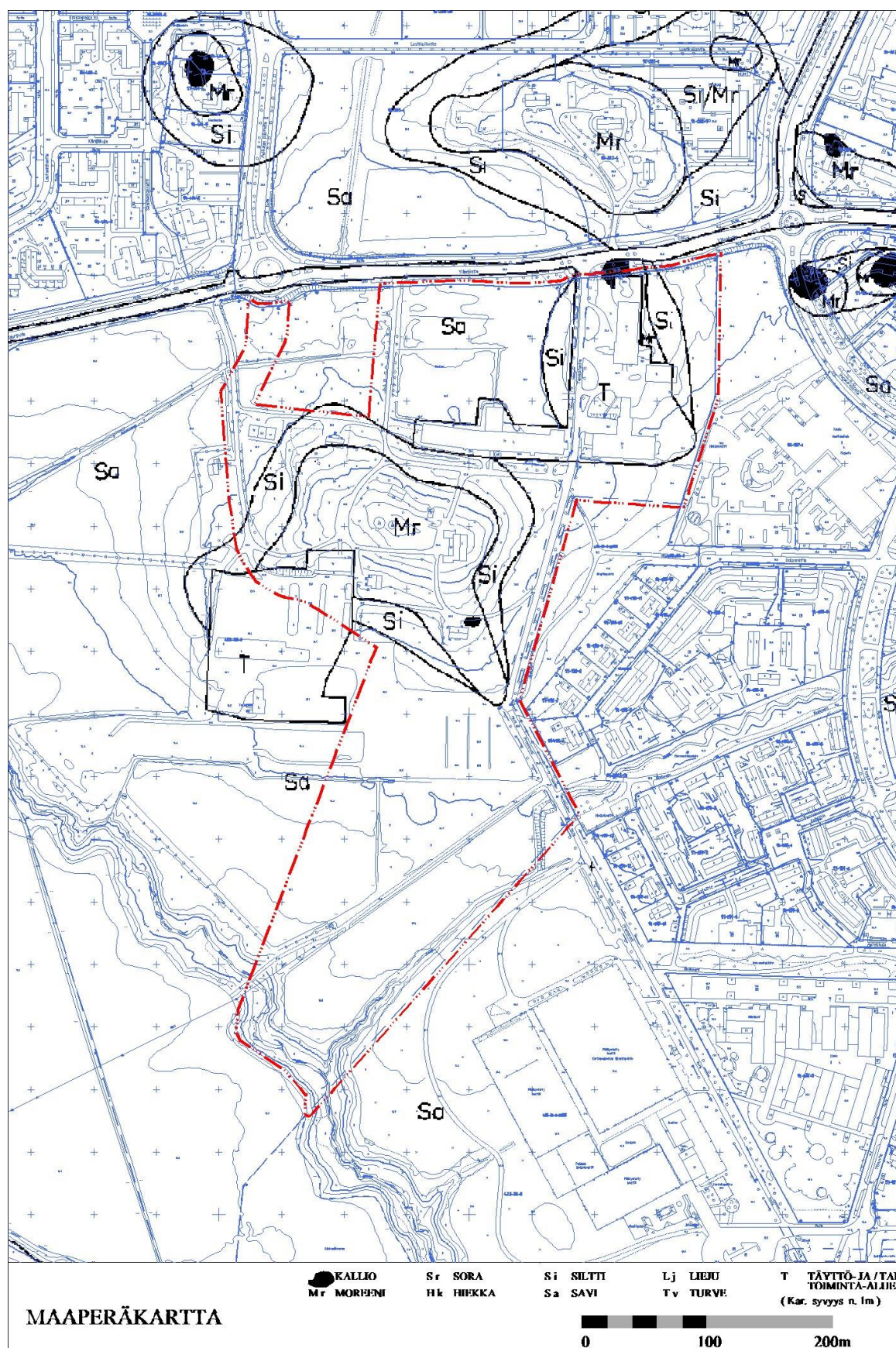
Pohjavesi on alueella noin 0.5–1 m syvyydellä maanpinnasta.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Savialueella rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Liikennöivät piha-alueet ja kunnallistekniikka on pohjanvahvistettava, esimerkiksi stabiloimalla.

Ympäristön painumariskin takia alueella ei sallita pohjavedenpinnan pysyvää alentamista. Lähtökohtaisesti vanhojen rakennusten lähelle sijoittuviin rakennuksiin ei suositella kellareiden rakentamista.

Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Skattmansbyn kylän tonttimaa on sijainnut peltojen ympäröimällä mäellä, jossa nykyään sijaitsee Backaksen kartanon päärakennus sekä siihen liittyviä muita asuin- ja talousrakennuksia. Lisäksi kylään on kuulunut nykyisestä kartanorakennuksesta noin 350 m etelään sijainnut tontti, johon 1600-luvun lopun karttaan on merkitty autioituneita tonttimaita.

Pakkalan ensimmäinen rakennusvaihe sijoittuu 1950- ja 60-luvuille, jolloin rakennettiin Veromäen asuinalue. 1990-luvulla Pakkalaan alettiin rakentaa kerrostaloja mm. Sandbackan alue ja 2000-luvulla Kartanonkosken alue. Kartanonkosken suunnittelusta järjestettiin arkkitehtikilpailu, jonka ohjelman tavoitteissa mainitaan, että alueen on sovelluttava Vantaanjoen kulttuurimaisemaan.

Vuosina 2000-2010 Pakkalassa on rakennettu selvästi enemmän kuin Vantaan muissa kaupunginosissa. Tuolloin Pakkalaan valmistui yli 3 000 asuntoa. Uudistuotanto on ollut pitkälti kerrostaloja. Lähes puolet alueen asunnoista on vuokra-asuntoja ja asumisoikeusasuntojakin on paljon.

1990-luvun alussa asukkaita oli Pakkalassa hieman yli 400, mutta vuoden 2017 alussa asukkaita oli jo yli 10 200. Alle kouluikäisten osuus Pakkalassa on suurempi kuin missään muualla Vantaalla.

Asuinalueet muodostuvat omiksi kokonaisuuksiksi kuten Kartanonkoski, Sandbacka ja Pakkalanrinne. Kartanonkoski on lähes kokonaisuudessaan rakennettu valmiiksi alueeksi. Pakkalanrinteellä on vielä joitain tontteja rakentamatta.

Perheväestön osuus Pakkalassa on 80 % (koko Aviapolis 83 %, koko Vantaa 76 %). Väestöstä työllisiä on 53 % (koko Aviapolis 53 %, koko Vantaa 47 %). Asuntokunnan keskikoko on 2,2 henkilöä (koko Aviapolis 2,3 %, koko Vantaa 2,1 %). Asunnoista 72 % on kaksioita tai kolmioita (koko Aviapolis 62 %, koko Vantaa 58 %).

Palvelut ja työpaikat

Pakkalan sijainti Kehä III:n ja Valimotien kupeessa on houkutellut alueelle runsasti yritystoimintaa. Vuonna 2014 työpaikkoja oli 7 200, kun vielä 1995 työpaikkoja oli alle 2000. Suurin osa työpaikoista on kaupan alalta ja joka viides työpaikka on teollisuuden parissa.

Kauppakeskus Jumbon rakentaminen aloitettiin 1990-luvulla. Jumbo on osa laajempaa Vantaanportin liikekeskusta ja yrityspuistoa. Alueella sijaitsee myös paljon hotelleja.

Väestömäärän kasvu on lisännyt Pakkalan palveluja. Lähialueella sijaitsee Kartanonkosken neuvola sekä useita päiväkoteja ja kouluja. Pakkalassa on myös mm. kirjasto ja nuorisotalo.

Backaksen kartanon vastaremontoiduissa tiloissa avattiin kesällä 2017 ravintola ja juurrutuskellarissa kesäkahvila kesällä 2018.

Yhdyskuntarakenne

Vilkaan rakentamisen johdosta pellot ovat saaneet väistyä ja tilalle on tullut asuntoja sekä toimitaloja. Kaupalliset palvelut ovat keskittyneet väylien varteen ja lähettyville: Kehä III:n eteläpuolelle sekä Tammiston kauppap tien varteen. Asumisen alueet ovat omaleimaisia ”kylä”: Kartanonkoski, Sandbacka, Veromäki sekä etäämpänä olevat Ylästö ja Tammisto. Laajat peltoalueet ovat edelleen tyypillistä pakkalalaismaisemaa.

Kaupunkikuva

Pakkalan kaupunkikuva muodostuu mosaiikkimaisesti erilaisista alueista.

Backaksen kartanomiljö on kuin häivähdys menneestä tai pala maalaismaisemaa. Se liittyy uusklassistiseen Kartanonkosken kaupunkikuvaan mm. mittakaavan, punatiilien kattojen ja asema-kaavallisten ratkaisujen, kuten näkemäakselien, välityksellä. Kartanonmäen luoteispuolella oleva Maisema- ja kaupunkikuvan kannalta ongelmallisimpia ovat Sandbackan Ylästöntien puoleiset asuinrakennukset, joiden kattomuodot ja massoittelu rikkovat kartanomaiseman silhuettia, sekä korkeat laatikkomaiset toimisto- ja hotellirakennukset. Jumbon kauppakeskuksen ja Flamingon vapaa-ajankeskuksen sekä HK Scanin toimitilat ovat jättimäisiä lähialueiden pienipiirteiseen ympäristöön nähden.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Varmasti Skattmansby eli Veromiehenkylä on asutettu keskiajalla, kun alueelle tuli ruotsalaissiirtolaisia. Skattmansby mainitaan ensimmäisen kerran historiallisissa lähteissä vuonna 1480. Uudenmaan vuoden 1543 maakirjan mukaan Veromiehenkylässä oli kahdeksan taloa. Vuoden 1550 maakirjan perusteella kaksi taloa oli lisäksi ulkokyläläisten omistuksessa. Tontti on merkitty Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalle. Paikalla oli tuolloin neljä tilaa.

Backaksen rustholli muodostettiin 1600-luvulla Veromiehen kylän, Skattmansbyn, 1500-luvulla muodostuneesta kantatilasta ja siihen liitetystä autiotilasta. 1600–1700-luvuilla tila toimi ratsutilana ja 1800-luvun alussa se siirtyi Tomtbackan säterin, aatelisen Gustav von Boismanin omistukseen. Sen jälkeen tila oli pitkään aatelissukujen hallussa ja siitä tuli kartano. Nykyisen päärakennuksen rakennutti 1818 oletettavasti luutnantti ja nimismies Ehrenkrona. Häntä seuranneet omistajat laajensivat tilaa liittämällä siihen useita maatiloja.

1900-luvulla Backaksen kartanon historia yhdistyi suomalaisen osuusliikkeen ja Elannon tuotanto-toiminnan vaiheisiin. Osuustoiminnan käynnisti Suomessa siirtyminen agraariyhteiskunnasta teolliseen ja omavaraistaloudesta kaupankäynnin yhteiskuntaan.

Osuusliike Elanto perustettiin 1905 leipomoalan tuotanto-osuuskunnaksi. Elanto rakennutti Helsingin Sörnäisiin monipuolisen elintarviketuotantoalueen ja laajeni pian kulutusosuuskunnaksi, johon kuului mm. lukuisia leipä- ja maitokauppoja. Elanto hankki 1916 Backaksesta lähes 700 hehtaaria maata turvataksaan omavaraisuutensa ja tuottaakseen elintarvikkeita myymälöihinsä ja ravintoloihinsa. Backaksen lisäksi ostettiin lähialueelta muitakin tontteja ja kiinteistöjä.

Peltoviljelyn ja kotieläintalouden lisäksi Backaksen tilalla harjoitettiin laajaa puutarhaviljelyä sekä tomaatti- ja kurkkuviljelyä, jota varten rakennettiin kolme suurkasvihuonetta. Elannon ravintoloiden, leipomon ja oluttehtaan ruokajätteet puolestaan kuljetettiin Helsingistä Backaksen sikojen ruoaksi. Vuonna 1939 sikaluku nousi yli tuhannen.

Kartanon alueelle rakennettiin 1920-luvulla punatiilinen talous- ja asuinrakennusten kokonaisuus: talli, navetta, suursikala, paja, sähkölaitos ja henkilökunnan asuintaloja. Tilalle perustettiin sepelimurskaamo ja tiilitehdas, jonka tuotteilla rakennettiin tilan ulkorakennukset. Tiiliä käytettiin myös muihin Elannon tarpeisiin, kuten Veromiehenkylän kansakoulun rakentamiseen kartanon maalle vuonna 1926. 1930-luvulla rakennettiin kaksi kasvihuonetta tomaatin- ja kurkunviljelyä varten. Kartanon 1800-luvulta periytyvää päärakennusta käytettiin konttorina ja tilanhoitajan asuntona.

Sotien jälkeen siirtoväen asuttaminen, Helsinki-Vantaan lentokenttä, Kehä III ja teollisuusalueet pienensivät vähitellen kartanon maa-alueita. 1960-70-luvuilla Backaksen toiminta jäi taustateki-

jäksi Elannon kiihkeässä kaupunkikeskeisessä kasvussa. Ainoa kasvava ala oli kasvihuoneviljely, toimintaa oli laajennettu 1940-luvulla käsittämään kukkien viljelyä.

Elanto luopui maa-alueista kartanon tilakeskusta ja lähipeltoja lukuun ottamatta. Backaksen mallisikalan toiminta loppui 1970-luvun lopulla. Nautakarjanhoito oli päättynyt jo 1953. 1980-luvulla Backas tuotti kukkia, viljaa ja palveluja ja päärakennuksessa toimi pitopalveluravintola.

Toukokuussa 1986 Polar ja Haka ostivat Elannolta valtaosan Backaksen maista. Elannolle jäi vain tilan ydinosan, 33 ha kartanon ja kartanonpuiston ympärillä.

Kaupunki on kasvanut kiinni Backaksen kartanoon ja sinne johtavaan koivukujanteeseen. Backaksen entisille maille on rakennettu mm. Veromäen ja Kartanonkosken asuinalueet. Ylästöntien pohjoispuolelle on rakennettu Sandbackan alue, jonka asemakaava on vuodelta 1992. Backaksen mäen juurella ja rinteen lounais- ja eteläosassa 1900-luvulla ja 2000-luvun alussa sijainnut laaja puutarhamyymälä kasvihuoneineen purettiin 2010-luvun alussa.

Arkeologia

Vantaan kaupunginmuseo suoritti kesällä 2015 HOK-Elannon tilauksesta arkeologisen koekaivauksen Backaksen kartanon ympäristössä, keskiaikaisen Skattmansbyn kylän alueella. Alueelta oli löytynyt kivikautinen kivikirves, joten keskiajan lisäksi oli mahdollista, että paikalla voisi olla kivikautisia löytöjä. Koekaivausten avulla todettiin, että tutkimusalueella ei enää ollut jäljellä kulttuurikerroksia tai muita muinaiseen ihmistoimintaan liittyviä merkkejä. Vanhat maakerrokset oli todennäköisesti viety pois paikalla sijainneen kauppapuutarhan toimesta. Puutarhamullasta poikkeavia maakerroksia kaivetuissa koeojissa olivat ainoastaan vanhan pihatien sorakerrokset. Kun tiesi mistä etsiä, hoidetulla nurmikkoalueella pystyi vieläkin erottamaan vanhan tielinjauksen, joka erottui nurmikossa hiukan koholla olevana juovana.

Lisäksi Skattmansbyn kylään on kuulunut nykyisestä kartanorakennuksesta noin 350 m etelään sijainnut tontti, johon 1600-luvun lopun karttaan on merkitty autioituneita tonttimaita.

Rakennukset

Suluissa olevat merkinnät (sr/[nro]) vastaavat asemakaavakartalla 511800 olevia suojelumerkintöjä. Jos rakennusta ei asemakaavalla suojella, merkintänä kuvan kohdalla on (-). sra-merkintä tarkoittaa suojeltavaa rauniota.

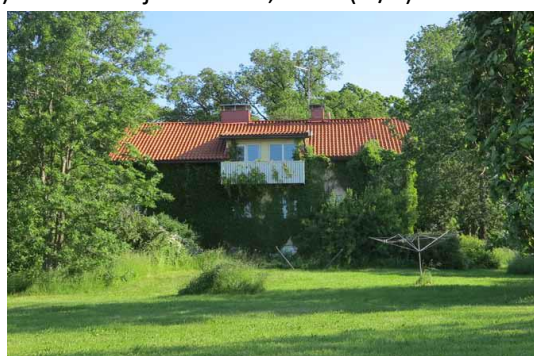
Kartanon päärakennus, 1818, laaj. 1840-l, muutokset 1920-l, peruskorj. 2017 (sr/1)

Kellarivaja (sr/2)

Asuinrakennus (Puutarhureiden asunto), 1916 (sr/3). Tilanhoitajan asunto, 1948 (sr/4)

Asuinrakennus (Narikka), 1910-l, 1938 (sr/5)

Juurrutuskellari, 1929, 1935 (sr/6)

Paja, 1929 (sr/7)

Navetta (kivisikala) 1870-l, laaj. sikala 1927 (sr/8)

Navetta, 1928, turvesäiliö 1945 (sr/9)

Kuivaamo, puimala ja rehulato, 1920, 1934, 1958 (sr/10)

Pieni vesisäiliö, ennen v. 1918 (sra)

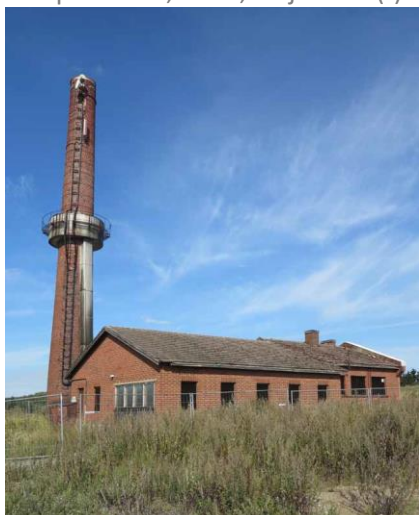
Iso vesisäiliö, 1958 (-)

Lantala (pihatto-sikala), 1928 (-) **purettu**

Sauna, 1955 (-)

Lämpökeskus, 1936, laaj. 1955 (-) >alueen ulkop.

Muuntaja, 1938 (sr/11)

Asuinrakennus, 1966 (-) >alueen ulkopuolella

Sysivaja/puuliiteri, 1934 (paloi 8.6.2011)

Rakennusten kunto

HOK-Elanto on teettänyt Vahanen Oy:llä kartanoalueen rakennuksista rakenneteknisen kuntoarvion 2014. Kuntoarvio sisältää arvion rakennusten nykyisestä kunnosta ja korjaustarpeista seuraavan 10 vuoden aikana.

Suluissa olevat merkinnät (sr/[nro]) vastaavat asemakaavakartalla 511800 olevia suojelumerkintöjä. Jos rakennusta ei esitetä suojeltavaksi, arvion kohdalla on (-). sra-merkintä tarkoittaa suojeltavaa rauniota.

Kartanon päärakennus: tyydyttävä kunto (sr/1)

Piharakennus: tyydyttävä kunto (sr/2)

Tilanhoitajan asunto: tyydyttävä kunto (sr/3)

Puutarhurin asunto: tyydyttävä kunto (sr/4)

Narikka: huono kunto (sr/5)

Juurrutuskellari: välttävä kunto (sr/6)

Paja: välttävä kunto (sr/7)

(-> Peruskorjattu 2017)

Vesikatteen uusiminen, julkisivun huoltomaalaus.

Ikkunoiden uusiminen, kellarikerroksen ja yläkerran asunnon märkätilojen kunnostus.

Ikkunoiden uusiminen, julkisivujen huoltomaalaus, alakerran märkätilojen ja yläkerran wc-tilojen kunnostus.

Purku tai raskas peruskorjaus.

Vesikaton uusiminen, julkisivujen ja ulkoseinärakenteen peruskorjaus, betonirungon kunnostus.

Vesikaton uusiminen, julkisivujen ja ikkunoiden korjaukset.

Kivisikala:	osittain heikko kunto (sr/8)	Sisärungon laaja kunnostus, julkisivuvaurioiden korjaus, ikkunoiden ja ovien sekä huoltosillan kunnostus, lantalan julkisivun kunnostus.
Kivinavetta:	välttävä kunto (sr/9)	Julkisivuvaurioiden korjaus, ikkunoiden ja ovien sekä huoltosillan kunnostus, rehutornin peltikatteen uusiminen.
Kuivaamo-puimala:	välttävä kunto (sr/10)	Vesikattojen uusiminen, julkisivukorjaukset.
Vesisäiliöt:	heikko kunto (sra, -)	Ison säiliön vesikaton ja yläpohjarakenteen uusiminen, pienen säiliön purku tai perusteellinen korjaus.
Lantala:	huono kunto (-)	Käyttökieltoon. Kunnostus edellyttää laajoja korjaustoimenpiteitä koko rakennukseen.
Sauna:	tydyttävä kunto (-)	Vesikatteen uusiminen, julkisivujen ja ikkunoiden huoltokorjaukset.
Lämpökeskus:	rakennus välttävä kunto (-) sisätilat heikko kunto	Vesikaton uusiminen, julkisivujen ja ikkunoiden korjaukset, sisäpuoliset korjaukset, piipun kunnostus.
Muuntaja:	(ei arvioitu) (sr/11)	

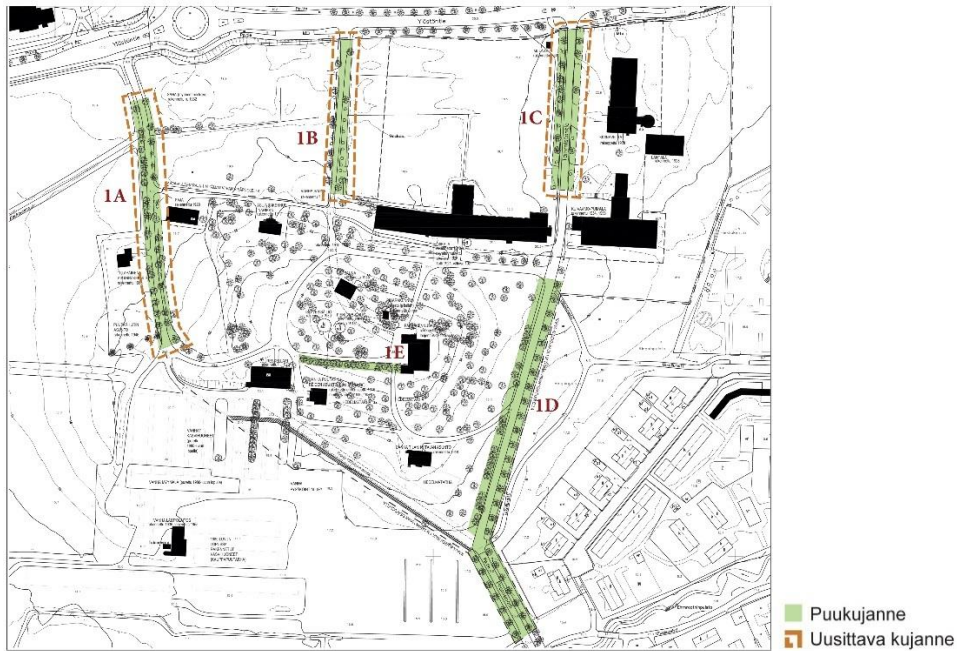
Kartanopuisto

Maisemaselvitysten teon yhteydessä ei ole löydetty todisteita siitä, että kartanopihalle olisi koskaan laadittu puistosuunnitelmaa.

Asemakaavatyön yhteydessä kartanoalueen puut on inventoitu, niiden kunto on arvioitu ja tehty päätelmät säilyttämisestä.

Nykytilanteessa kartanoalueella hahmottuu neljän laisia osa-alueita: (1) puurivit ja -kujanteet, (2) talouspiha, (3) kartanon mäki ja (4) vanhojen kasvihuoneiden alue (Loci maisema-arkkitehdit Oy).

- (1) Backaksen kartanon puurivit ja -kujanteet ovat eri aikakausilta. Ne ovat tärkeitä aluetta kehys-täviä sekä kulkua, katsetta ja saapumista johdattavia elementtejä. Puurivit ja -kujanteet ovat hyvin eri-ikäisiä ja -kuntoisia. Alueen keskimääräinen puurivi (1B) on kartanon historiallinen saapumisreitti. Puurivit ja -kujanteet tulee säilyttää.

- (2) Talouspiha-alueet muodostuvat vanhoista karja- ja talouspihoista sekä laitumista ja pelloista. Maisema näillä alueilla on ollut avoimena, viljelyskäytössä ja niittyinä, jo 1500-luvulta asti ja sen avoimena hoitamista tulee jatkaa. Näiden avointen maisematilojen yli avautuvat näkymät kohti Backaksen tunnusomaisia rakennuksia, jotka toimivat alueen identiteettiä luovina maa-merkkeinä ympäröivään kaupunkiin.

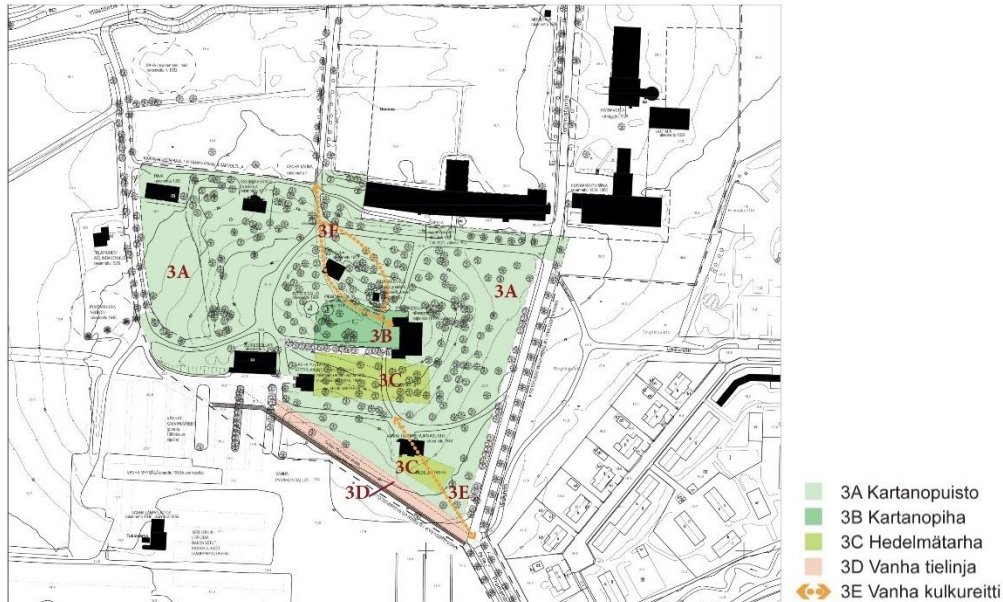

- (3) Kartanorakennuksen läheisyyteen puiston sisälle on sijoittunut muusta puistosta erottuvat alueet: hedelmätarha sekä kartanopiha. Kartanonmäen eteläreunaan sijoittuu vanha tielinja, jota pitkin aikoinaan saavuttiin etelän suunnasta kartanolle. Tielinja ei nykyisin erotu maisemassa.

Yleisilmeeltään kartanonmäki on nykyisellään metsäinen, sillä puusto on paikoin tiheää. Puus-

ton kunto on paikoin huonoa ja se siten vaatii toimenpiteitä. Kartanonmäellä on useita maise-
mallisesti arvokkaita yksittäispuita.

Kartanon sisäänkäynnille johtanut vanha pääkulkureitti kivisikalan ja nk. "Narikan" välistä on
poistettu. Reitti on kulkenut hieman eri tavoin eri kartoissa, joten sen todellinen linja olisi
syytä tutkia.

- (4) Elannon kasvihuoneet purettiin 1980-luvun lopulla. Tätä ennen kasvihuoneiden kohdalla si-
jaisi kasvimaata, taimilavoja sekä suuri kompostialue.

Virkistys

Vantaanjoen varren virkistysalueilla on suuri merkitys seudullisessa virkistyskäytössä ja niiden
merkitys tulee edelleen kasvamaan ympäröivän maankäytön tiivistyessä. Backaksen kartanoa si-
vuaa eri kaupunkisotia yhdistäviä ulkoilureittejä ja joki soveltuu hyvin esim. melontaan. Vantaan-
joen varteen on Vantaanjoen ja Keravanjoen virkistyskäytön yleissuunnitelmassa (2003) esitetty
kevyen liikenteen reitistöjä. Joen varrella sijaitsee merkittäviä luonto-, ulkoilu ja virkistysaluekoko-
naisuuksia, kuten Vantaankoski, Pitkäkoski, Ruutinkoski, Haltialan tila, Tammiston luonnonsuojelu-
alue, Kartanonkosken liikuntapuisto ja Tuomarinkylän kartano ratsutalleineen.

Kartanon eteläpuolelle rakennettussa Kartanonkosken liikuntapuistossa on erilaisia urheilukenttiä
ja skeittipaikkoja.

Liikenne

Autoliikenne ja joukkoliikenne

Kehäradan Aviapolis-asemalta Backaksen kartanolle on noin 2 kilometriä linnuntietä ja noin 2,5
kilometrin matka katuja pitkin.

Alue liittyy vanhaan Ylästöntiehen, jota on parannettu v. 2015 rakentamalla mm. uudet pysäkit ja
Pakkalan puistotien kiertoliittymä.

Kaava-alueen lähimmät bussireitit kulkevat Ylästöntietä pitkin. Linjat 415 ja 573 vievät mm.

Aviapoliksen asemalle ja Lentoasemalle. Lisäksi linjoja kulkee Pakkalan puistotiellä (571, mm. Tikkurilaan ja 614, mm. Helsinki ja Ylästö) sekä Hagelstamintiellä (614 ja 615, mm. Helsinki, Aviapolis ja Lentoasema). Lentoasemantien kautta kulkee myös mm. linja 561 (Itäkeskus-Aviapolis).

Jalankulku ja pyöräily

Olosuhteet jalankululle ja pyöräilylle ovat hyvät. Etelästä tulee alueen halki Promenadin jatkeena yhteys, jonka säilyminen yleisessä käytössä tulee kaavassa turvata. Ylästöntien varrella on tien pohjoispuolella yhdistetty jalankulku- ja pyörätie. Tien eteläreunalla vastaava yhteys ei ole vielä jatkuva, mutta kaavavaraus on olemassa raitin myöhemmälle toteuttamiselle. Alueelle on myös ulkoilureittiyhteyksiä eri suunnasta, mm. Kartanonkoskelta.

Kartanoalueen liikennöinti

Nykyisin kartanoalueelle ajetaan Ylästöntieltä muuntamorakennuksen ja kivinavetan välistä, Pakkalantien liikenneympyrän länsipuolelta ja kivisikalan länsipuolitse.

Vesihuolto

Kaava-alueen pohjoisreunalla Ylästöntiellä on rakennettu vesihuoltoverkosto.

Vedenjakelu

Kaava-alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Tikkurilan painepiiri saa vetensä Helsingin Pitkähäkin vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta Tikkurilaan.

Alueen verkostopainetta ylläpidetään Hiekkaharjun vesitornilla, jonka ylin vedenpinnankorkeus HW = +80.00 m ja alin vedenpinnankorkeus LW = +72.00 m. Vesitornin varastotilavuus on 6 700 m³.

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen jätevedet laskevat Ylästön jätevedenpumppaamolle, josta ne johdetaan Veromiehen alueen runkoviemäriin. Jätevedet johtuvat lopulta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kaava-alueen hulevedet johtuvat alueen oja pitkin Krakanojaan, joka laskee edelleen Vantaanjokeen.

Kaukolämpö ja sähköverkko

Kaukolämpö- ja sähköverkko ulottuvat alueelle.

Ympäristöhäiriöt

Melu

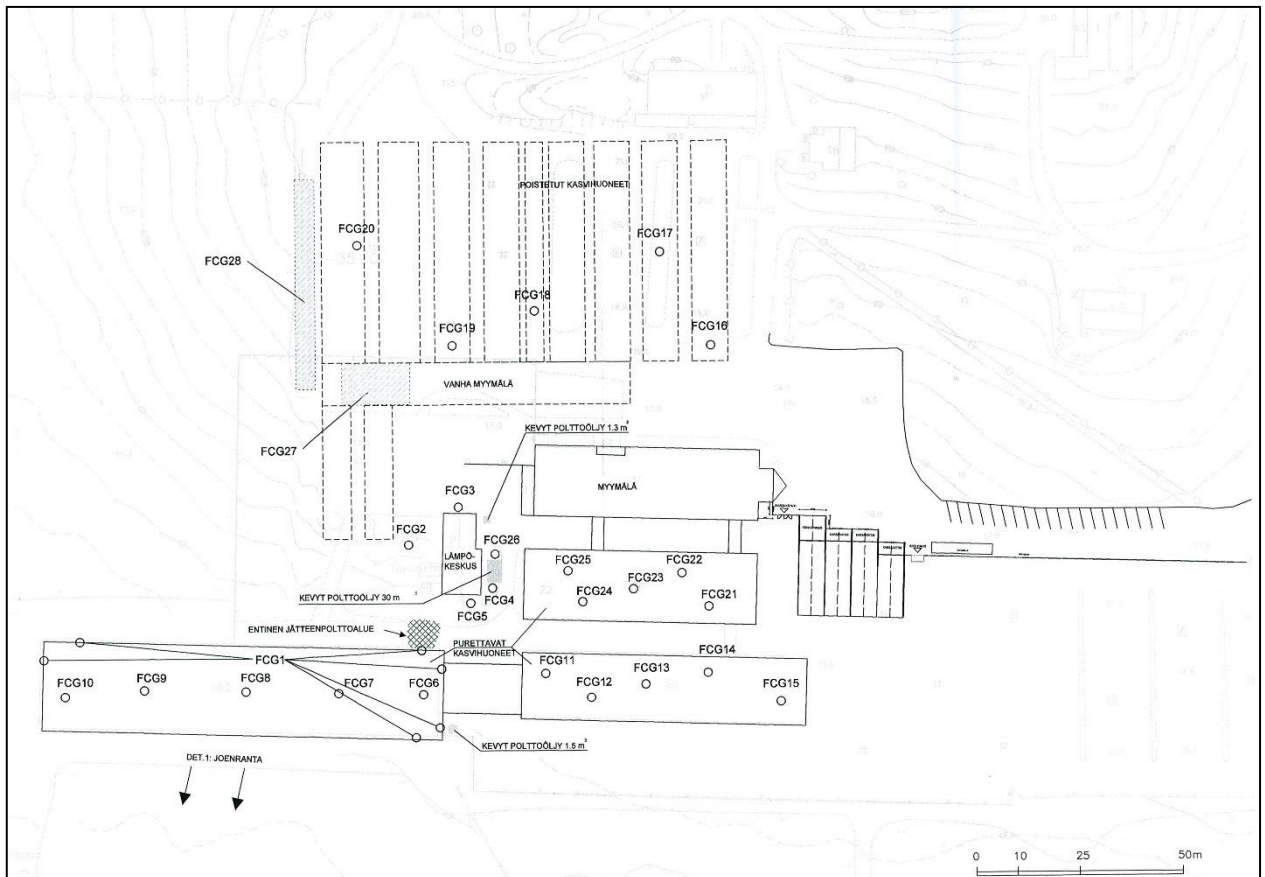
Alueella ei ole lentomelua. 55 dB:n liikennemeluvyöhyke ylettää Ylästöntien katualueen reunasta noin 30-60 metrin päähän asemakaavoitettavalle alueelle.

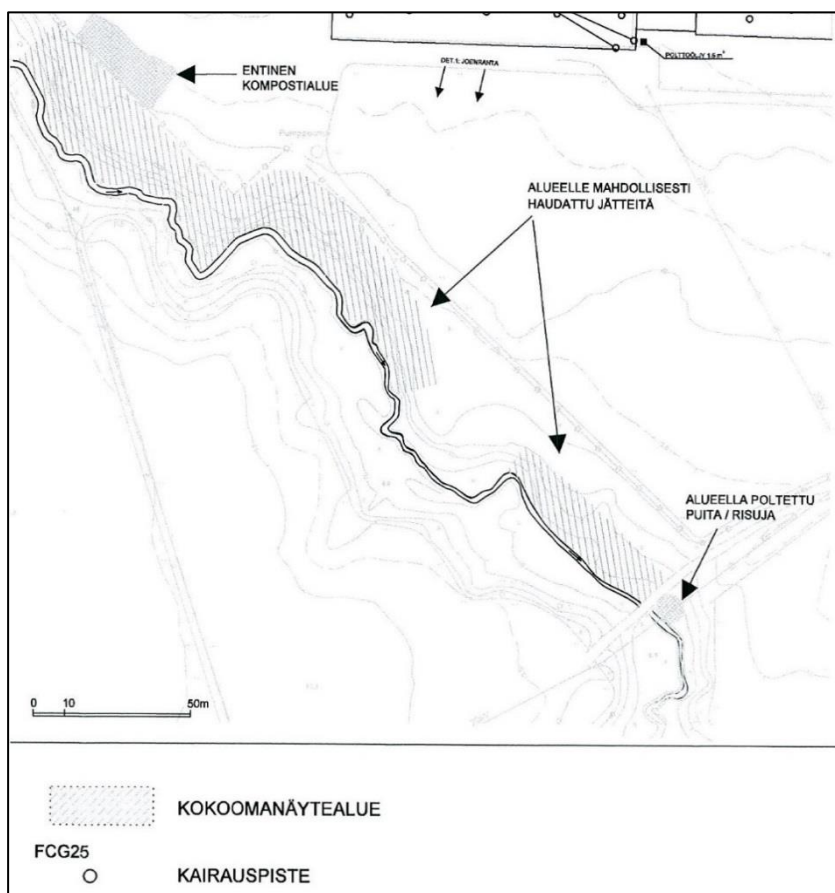
Pilaantuneet maat

Puretun kauppapuutarhan alueella tehtiin pilaantuneen maan kunnostustöitä syksyllä 2009 kasvi- huone- ja myymälärakenteiden purun yhteydessä. Kunnostustöitä valvoi ja siitä raportoi FCG Finnish Consulting Group Oy (ent. FCG Planeco Oy). Vanhan lämpökeskuksen ympärillä oli öljyllä pilaantunutta maata, joka poistettiin nykyisen Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen YS1215 (UUS-2009-Y-432-114, 6.10.2009) mukaisesti. Maaperään ei jäänyt tavoitearvoja ylittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Lisätutkimuksissa alueelta ei löydetty uusia pilaantuneita alueita tai jätealueita. Toimenpidetarvetta nykytilassa ei ole.

Kunnostuksen yhteydessä tehtiin lisätutkimuksia kauppapuutarhan eteläpuolella sijaitsevalla ojan- pientareella, jonne oli historiatietojen mukaan saatettu haudata jätettä. Alueelta todettiin haitta- ainepitoista maata, johon oli paikoin haudattu runsaasti jätettä (mm. kasvihuoneiden purkujä- tettä). Alueen maaperässä on todettu alemman ja ylemmän ohjearvon ylittäviä lyijy- ja sinkkipitoi- suuksia sekä kynnysarvon ylittäviä arsenipitoisuuksia ja yksi DDT-DDD-DDE-summapitoi- suuden kynnysarvon ylitys. Haitta-aineista ja jätteistä ei aiheudu merkittävää ekologista tai terveydellistä riskiä eikä kulkeutumiseriskä ympäristölleen tai ihmisille nykytilassa. Jos maaperää kunnostetaan, saattaa haitta-aineita kulkeutua kaivun aikana lähiympäristöön ja vesistöön. Raportissa arvioidaan, että kunnostamisesta olisi enemmän haittaa kuin kunnostamatta jättämisestä.

Seuraavat kuvat: Otteet tutkimuspistekartasta, 17.9.2009, FCG Finnish Consulting Group Oy.

Asemakaavan alue yltää hie-
man kunnostetun kaupp-
puutarhan alueelle sekä Kra-
kanojan varressa puiden ja
risujen polttoalueelle ja alu-
eelle, jonne mahdollisesti on
haudattu jätteitä.

3.1.4 Maanomistus

Kartanoalueen maat omistaa HOK-Elanto.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

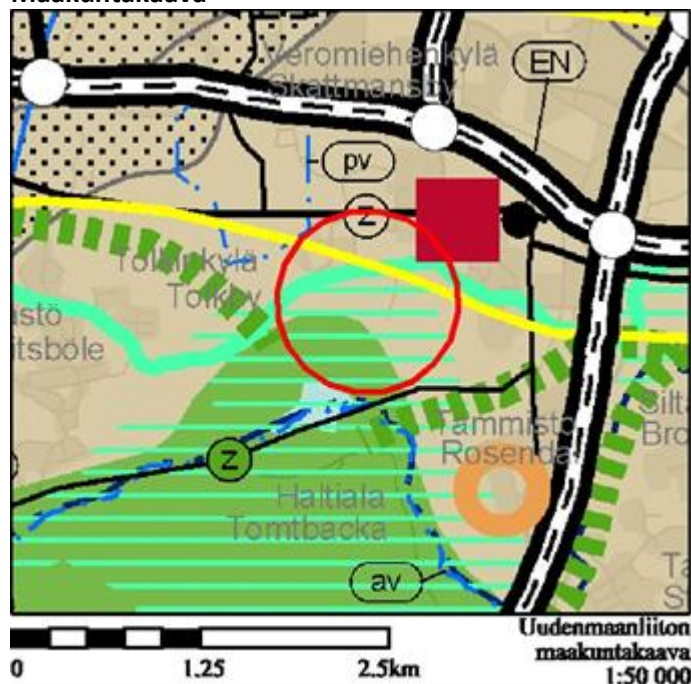
Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Alueidenkäytön suunnittelussa on edistettävä olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä luotava edellytykset hyvälle taajamakuvalle. Taajamia kehitettäessä on huolehdittava siitä, että viheralueista muodostuu yhtenäisiä kokonaisuuksia. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä. Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Näillä alueilla alueidenkäytön on sovellettava niiden historialliseen kehitykseen.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle

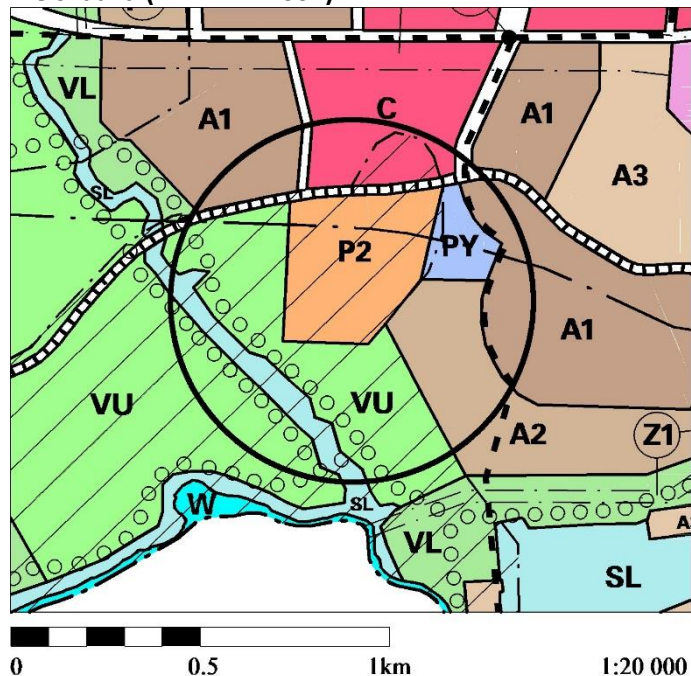
liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11. 2006) alue on taajamatoimintojen aluetta, ja kehäkaupungin kehittämisvyöhykettä. Suunnittelualue on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue. Alueella sijaitsee kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä entinen Kuninkaantie (nyk. Ylästöntie). Kaava-alueen etelä- ja länsisivulla sijaitsee virkistysalue ja viheryhteystarve. Alueen pohjoispuolella kulkee 400 kV:n voimalinja.

Yleiskaava (Kv 17.12.2007)

Kartanon mäki ja lähiympäristö on osoitettu palvelujen alueeksi (P2).

Alue varataan yksityisille ja julkisille palveluille. Alueella voidaan sallia asuin-, majoitus- ja ravitsemustiloja sekä näyttely-, koulutus-, virkistys- ja kulttuuritiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Backaksen pohjoispuolella on keskusta-toimintojen aluetta (C) toimisto-, liike- ja palvelutiloille, asunnoille sekä keskusta-alueelle soveltuville työpaikkatoimintoille. Kartanokoski ja Sandbacka ovat asuntoalueita (A1 ja A2).

Kartanon itäpuolella on julkisten palvelujen ja hallinnon alue (PY). Alueella on kansainvälinen koulu.

Kartanon länsi- ja eteläpuolella on urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä ohjeellinen ulkoilu-reitti. VU-alue varataan urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajan toiminnoille. Alueella sallitaan näihin toimintoihin liittyvä rakentaminen, ei kuitenkaan suurten urheilulaitosten rakentamista.

Länsiosassa on Krakanoja, joka on merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL). Se on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitettava luonnonsuojelualue.

Kaava-alue on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi (viivoitus), jonka maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, rakennukset pihapiireineen tai puistoinen sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet ja yksittäispuut on säilytettävä. Alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että rakentaminen sijoituksestaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä.

Ylästöntie on historiallinen tie.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa.

Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa lukuunottamatta asemakaavalla poistettavaa katualueen rajaa liikenneympyrän kohdalla Ylästöntiellä.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Kartanon rakennuksia ja lähiympäristöä koskeva suojelupäätös

Kartanon rakennuksia ja lähiympäristöä koskeva suojelupäätös on tehty Uudenmaan ympäristökeskuksessa (nyk. Uudenmaan ELY-keskus) vuonna 1998, mutta sitä ei ole toistaiseksi vahvistettu Ympäristöministeriössä. Suojeluasia on tullut vireille 17.10.1995 ympäristökeskuksen aloitteesta. ”Narikka”-asuintaloa koskevan purkamislupahakemuksen yhteydessä Uudenmaan ympäristökeskus asetti 16.11.1995 tilalla sijaitsevan asuinrakennuksen toimenpidekieltoon.

Päätöksen mukaan: ”Uudenmaan ympäristökeskus [nyk. ELY] on määrännyt Backaksen kartanon rakennusryhmän ja aluekokonaisuuden suojeltavaksi päätöksen liitteenä olevalla kartalla osoitetulla alueella. Suojeltavia rakennuksia, joita ei saa purkaa, ovat kartanon päärakennus, tilanhoitajan asuinrakennus, puutarhan asuinrakennus, narikka/asuinrakennus, idätysrakennus/juurutuskellari, paja, sysivaja/puuliiteri, kivisikala, kivinavetta, pihatto-sikala, kuivuri-puimala ja muuntajarakennus.”

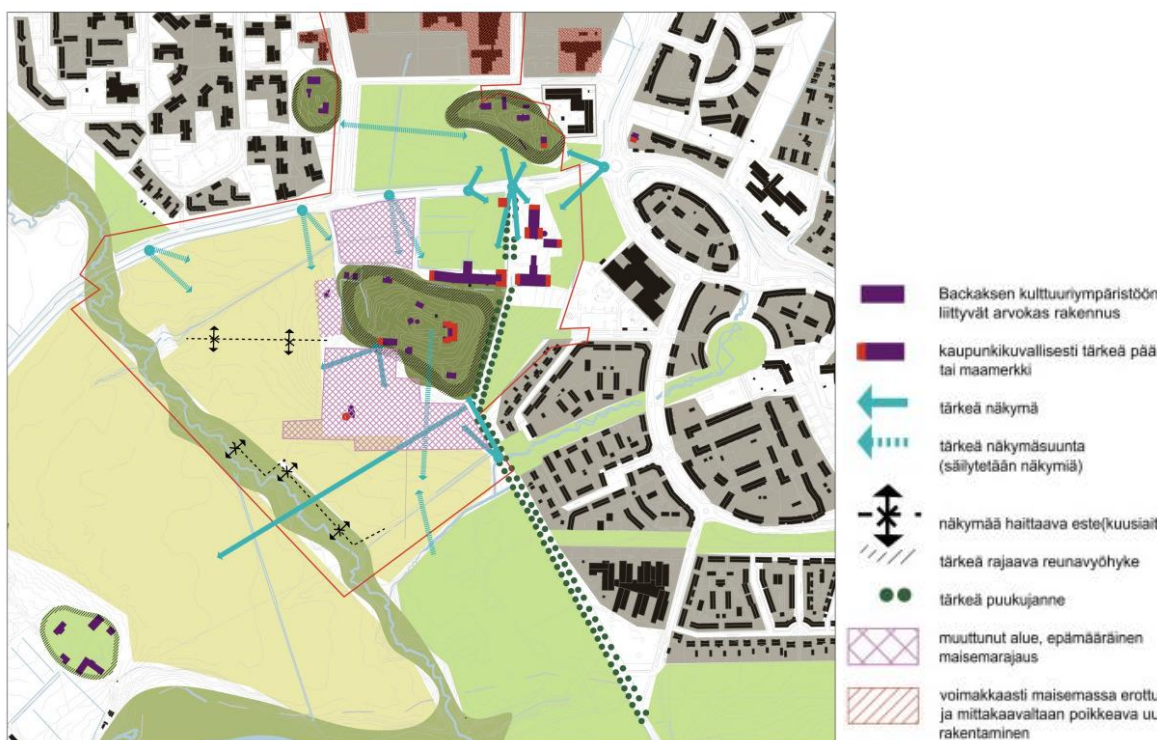
Uudenmaan ympäristökeskus antoi samalla seuraavat suojelumääräykset:

1. Kartanon rakennuksia, puistoa ja puukujanteita tulee hoitaa ja käyttää niin, että niiden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy.
2. Rakennusten ulkoasun korjauksissa tulee käyttää alkuperäistä vastaavia materiaaleja ja mahdollisten muutosten tulee olla ennallistettavia.
3. Rakennusten käytön mahdollisesti vaativat muutokset ja lisärakentaminen tulee toteuttaa Museoviraston hyväksymällä tavalla.
4. Museovirastolla on oikeus antaa tarkempia ohjeita suojelumääräysten soveltamisesta ja myöntää niistä vähäisiä poikkeuksia.

Ympäristöministeriö ei vahvistanut Uudenmaan ympäristökeskuksen rakennussuojelupäätöstä, koska YM katsoi, että ”alueen asemakaavoituksen käynnistyttyä alueen suojelu ja säilymisen turvaaminen on mahdollista maankäyttö- ja rakennuslain nojalla. Asemakaavoituksella voidaan paitsi turvata alueen kulttuurihistorialliset arvot ja kehittää aluetta kestävästi siten, että Backaksen alue säilyy elävänä ja toimivana kulttuuriympäristönä. Alueen kestävä ja hyvin suunniteltu käyttö tulee sekä rakennusten, pihan että puiston säilymistä. Alueen asemakaavoituksessa on syytä ottaa huomioon Uudenmaan ympäristökeskuksen rakennussuojelupäätöksen tavoitteet.”

Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma

Vuonna 2012 laadittiin Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma (Serum Arkkitehdit), joka käsitti Backaksen kartanon maat sekä Ylästöntien pohjoispuolella olevan, rakentamattoman alueen. Työssä tarkasteltiin mm. kartanokukkulan asemaa maisemassa ja uudisrakentamisen sijoittumista. Tavoitteena oli, että kartanon ydinalue edelleen hahmottuu omana maisemallisen kokonaisuutena. Raportin analyysikartassa tarkasteltiin näkymiä kohtikartanon ydinaluetta ja sieltä ulos, korostettiin tärkeitä ”näkömääsektoreita” ja olennaisia näkömääkseleita. Niiden säilyttäminen ja selkiyttäminen oli suunnittelun lähtökohtana.

Analyysikartta /Serum Arkkitehdit 2012

Länsi-Pakkalan yleissuunnitelma, näkymä etelästä /Serum Arkkitehdit 2012. Kuvassa näky, kuinka Backaksen kartano-alue erottuu omana saarekkeenaan täydentyvän kaupunkirakenteen ympäröimänä. Kartanon ympärillä on avointa tilaa.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Asemakaavatyö 511800 otettiin kaupunkisuunnittelun työohjelmaan keväällä 2013 (kaupunkisuunnittelulautakunta). OAS on päivätty 20.5.2013.

4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat,
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset),
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset,
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia,
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo,
- muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, HSL ja Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes.

4.3.2 Vireilletulo

Ilmoitus kaavoituksen vireille tulosta tehtiin 20.5.2013 työnumerolla 511800. Asemakaavatyön aloittamisesta on tiedotettu Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62 §) alueen maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Viranomaisyhteistyö

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 24.4.2013.

Kaavatyötä edelsi myös Ympäristöministeriön koolle kutsuma viranomaisneuvottelu 8.11.2012, jolloin keskusteltiin Backaksen kartanon suojelun järjestämisestä ja jatkotoimenpiteistä.

Asemakaavatyötä esiteltiin Uudenmaan ELY-keskukselle myös 15.11.2017. ELY totesi, että rakennussuojelutavoitteiden huomioon ottaminen on toteutettu viranomaisen tavoitteiden mukaisesti, mukaan lukien näkemäkiila Haltialan kartanolle.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Mielipiteet pyydettiin 24.6.2013 mennessä (MRL 62§) ja niitä saatiin 12 kappaletta. (*Kursivoidut toiveet ja näkemykset toteutuvat asemakaavaehdotuksessa. Tämä asemakaava ei sisällä uusia asumisen alueita, joten asumiseen liittyviä mielipiteitä ei tässä asemakaavassa voida huomioida.*)

1. Museovirasto 14.6.2013

Rakennusten tarkkuusinventointi tulee suorittaa kaavasuunnittelua varten.

2. Asukasmielipide 28.5.2013

Alueelle tulisi kaavoittaa mahdollisimman paljon asuntoja, mm. lämpökeskus voitaisiin muuttaa asunnoiksi. *Kartanon miljö ja alueen kulttuurimaisema* tulee huomioida suunnittelussa.

3. Asukasmielipide 7.4.2013

Asukkaiden osallistaminen huomioitava, alustavaa tietoa rakennettavasta neliömäärästä. Mikä on Länsi-Pakkalan yleissuunnitelman status? Ja se tulisi löytyä Vantaan nettisivuilta.

4. Asukasmielipide 5.6.2013

Matonpesupaikka alueelle, Siltayhteys Haltialan puolelle, *lähiviljelypalstoja*

5. Asukasmielipide 7.6.2013

Lystimäen kokonaisuus tulisi liittää kaavasuunnitelmaan.

Alueelle maaumala.

6. Kartanonkosken Martat 11.6.2013

Viljelypalstoja asukkaiden käyttöön.

Tiloja yhdistyksille sekä nuorisolle. Vantaan aikuisopiston opetusta sekä opetustiloja Backaksen kartanoalueelle.

7. Taloyhtiö 23.6.2017

Alueelle tulisi suunnitella *monimuotoista toimintaa, kuten ravintola- ja matkailupalveluja, koulutus- ja majoitustoimintaa, kulttuuritiloja sekä mahdollisuudet lähiviljelyyn.*

Peltoaluetta tulisi jakaa viljelypalstoiksi, joita vuokrataan lähiseudun asukkaille.

8. HSY 20.6.2013

Asemakaava ei edellytä näillä näkymin yleisten jo rakennettujen vesijohtojen ja viemäreiden lisärakentamista tai siirtämistä.

9. Asukasmielipide (puhelinsoitto)

Sikalan käyttöä tulisi tutkia asumiseen.

Alueelle tulisi tehdä erilaisia asumisvaihtoehtoja. Nuoriso tulee huomioida suunnittelussa. Naapurialueen asukkailta löytyy kiinnostusta vanhojen rakennusten säilyttämiseen ja kunnostamiseen asuinkäyttöön.

10. Vantaan kaupunginmuseo 20.6.2013

Alueella tapahtuva *rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin.*

Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että *rakentaminen sijoitukseltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöönsä.*

11. Vantaan Energia 26.6.2013

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan muuntamon ja maakaapeleiden sijainti.

Mikäli muuntamo ja maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkon osalta ei huomioitavaa.

12. Asukas 23.9.2013

Tulisi järjestää myös *nähtävilläolo- ja kommentointikierros asemakaavaluonnoksesta*, missä vaiheessa voi vielä esittää aidosti alueen kehittämisideoita.

Kartanonkosken alueella on huutava pula tilavista perheasunnoista. Alueelta puuttuvat täysin 120-200 neliöiset perheasunnot... Kaavoitetaan siis Backaksen kartanomiljöön pohjois- ja eteläpuolelle omakotitontteja sekä townhouse-asumista!

Tulisi tutkia tässä yhteydessä esim. skeittipuiston rakentamista urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU).

Työn kuluessa järjestettiin 15.4.2015 POINT:issa kaksi työpajaa, joista toinen oli kansainvälisen koulun oppilaille ja toinen asukkaille. Työpajoissa oli oppilaita 40 ja aikuisia 31.

Oppilaiden toivelistan kärjessä olivat *kauppa, veden hyödyntäminen* alueella esim. uintimahdollisuutena, asunnot, urheilukeskus, *leikkipuisto ja puisto*.

Aikuiset halusivat *puistoa, viljelypalstoja, hedelmäpuita, lähikauppaa*, uintipaikkaa (maauimala), melontapaikkaa, *tanssipaikkaa, pulkkamäkeä* – ja paljon muuta.

4.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuihin ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista.
- Maa- ja asuntopoliittikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista.
- Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.
- Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti.
- Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle.
- Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin.
- Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa.
- Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.
- Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin.
- Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015:

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Säilytämme viherrakenteen vahvana osana kaupungin kehittämistä.
- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Varmistamme pyöräilyn laatukäytävien toteutumisen.
- Säilytämme ja luonnonmukaistamme vesistöjä ja yhdistämme rannoilla ihmisten toiminnan sekä luonnon ja kulttuurimaiseman suojelun.

Hakijan tavoitteet

HOK-Elannon tavoitteena on kaavoittaa kartanonmäen ympäristöön tiivis, elävä, nykyaikainen ja ympäristöön sopiva asuinalue. Suunnittelussa otetaan huomioon alueen arvokas historia ja muut erityispiirteet. Lisäksi tutkitaan mahdollisuudet sijoittaa alueelle päivittäistavarapalveluita.

Kartanon pihapiiriin ja olemassa olevien rakennusten alueelle on tavoitteena kaavoittaa päiväkotia, majoitus-, hyvinvointi-, ravintola- ja koulutustoimintoja. Kartanonmäelle haetaan myös lisärakentamisoikeutta, joka mahdollistaisi eri toimintojen kehittämisen suojeltavien rakennusten kanssa. Suojelun osalta pyritään kohtuullisiin ja rakennusten toimintaa aktivoiviin ratkaisuihin.

Tavoitteena on asemakaava, jonka voimaantulon myötä aluetta voidaan kehittää pitkäjänteisesti, useammassa rakennus- ja kunnostusvaiheessa. Tavoitteiden pohjalta hakija on hahmotellut Backaksen kartanoalueen käyttöä oheisen suunnitelman mukaisesti. Rakennusoikeuden määrää ja tonttitehokkuutta on tarkasteltu viereisen Kartanokosken mukaan. Arvokas kartanoalue ja keskeinen sijainti antavat mahdollisuuden yhtenäisen ja korkealaatuisen asuinalueen muodostamiselle.

4.4.2 Muut tavoitteet

Suojelutavoitteet

Ympäristöministeriön ja Uudenmaan ympäristökeskuksen/Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen mukaisesti kartanomäki rakennuksineen suojellaan. Rakennusten ja puuston kunto selvitetään työn kuluessa. Vanhat, historialliset kulkureitit otetaan huomioon. Asemakaavaan suojelumerkinä pyritään saamaan mahdollisimman yksiselitteiksi ja täsmällisiksi.

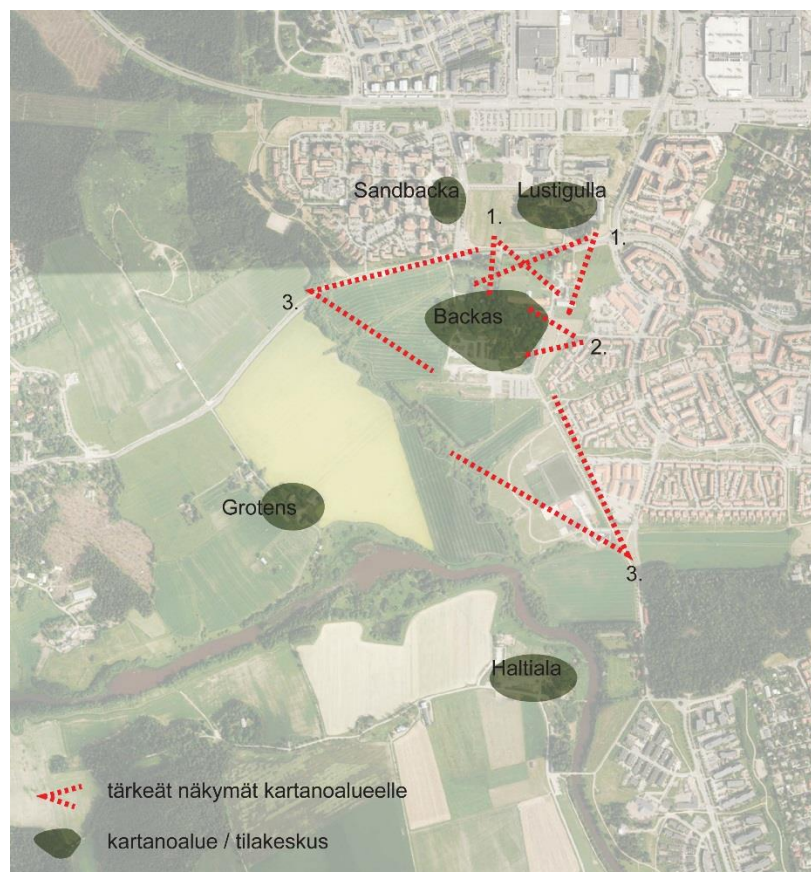
Vantaan virtavesiselvitys 2010-2011 oli Vantaan ympäristölautakunnassa 12.12.2012 (§ 8) tiedoksi. Lautakunta halusi edistää Krakanojan luonnonsuojelualuevarauksen rauhoittamista.

Maisemalliset tavoitteet

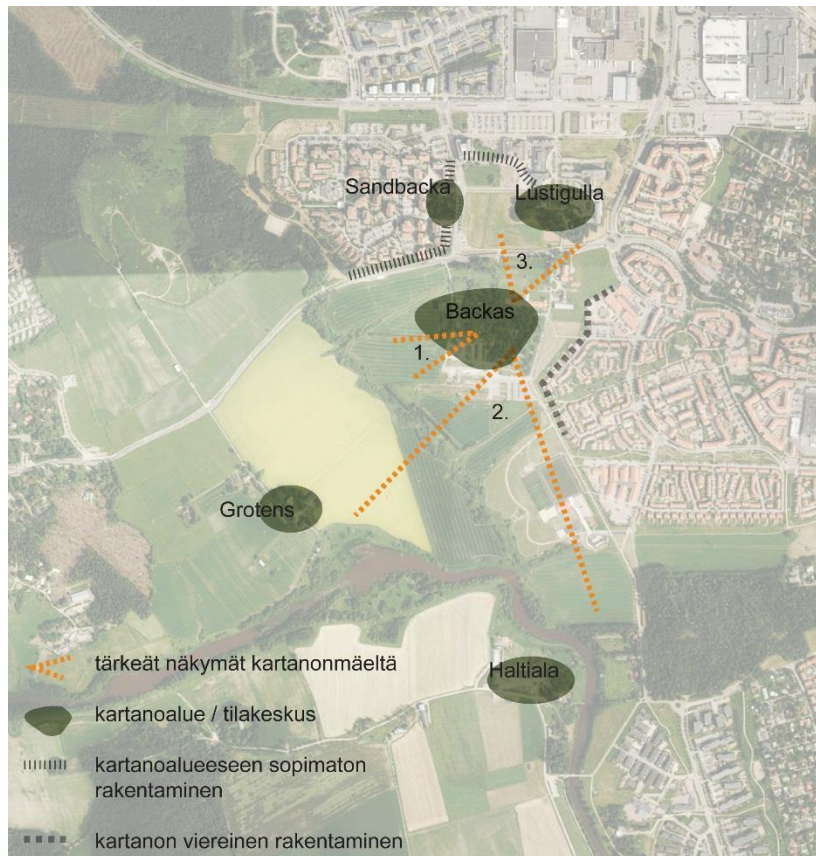
Koko alueen suunnittelun lähtökohtana on valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön status (RKY).

Rakentamisen näkökulmasta huomioon otettavia asioita ovat kartanomäkeä kiertävä avoin maisematila sekä näkemäakselit, jotka sitovat kartanon historialliseen kontekstiin ja valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Jälkimmäisiä ovat mm. näkymät Lustikullasta kartanolle ja kohti avointa peltomaisemaa, näkymät Backasta lähestyttäessä eri suunnilta sekä näkymät peltoaukean yli kartanoilta toisilleen (Backas, Haltiala, Petas – Grotens). Kartanomäen tulisi edelleen hahmottua maisemassa.

Työn kuluessa selvitetään kartanomäen asema suurmaisemassa ja oleelliset, säilytettävät näkymät niin kartanolta maisemaan kuin maisemasta kartanolle. Uusi rakentaminen sovitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön.

Tärkeät näkymät kartanoalueelle
/Loci maisema-arkkitehdit Oy

Tärkeät näkymät kartanonmäeltä
/Loci maisema-arkkitehdit Oy

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

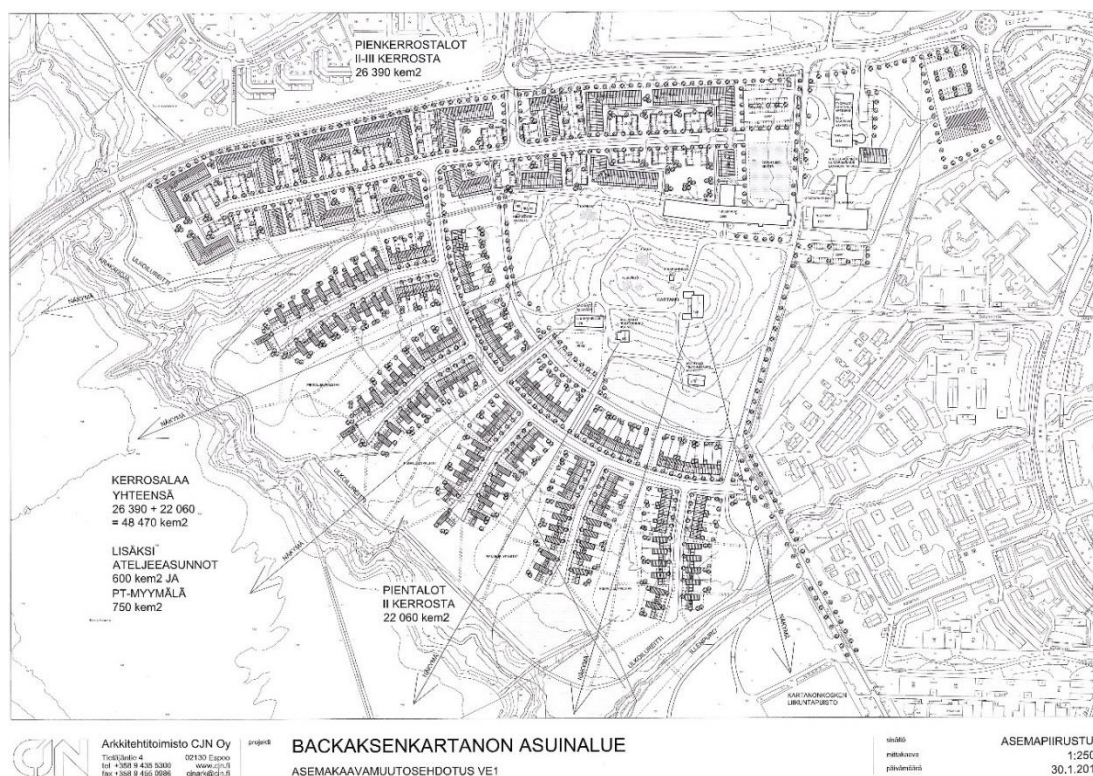
Asemakaavatyön alussa HOK-Elannon konsulttina toimi CJN Arkkitehtitoimisto Oy, joka hahmotteli Backaksen kartanon maille asuinalueita. Samalla haettiin paikkaa myös pienelle kaupalle.

1. Asuntoja kartanon ympärille maksimimäärä

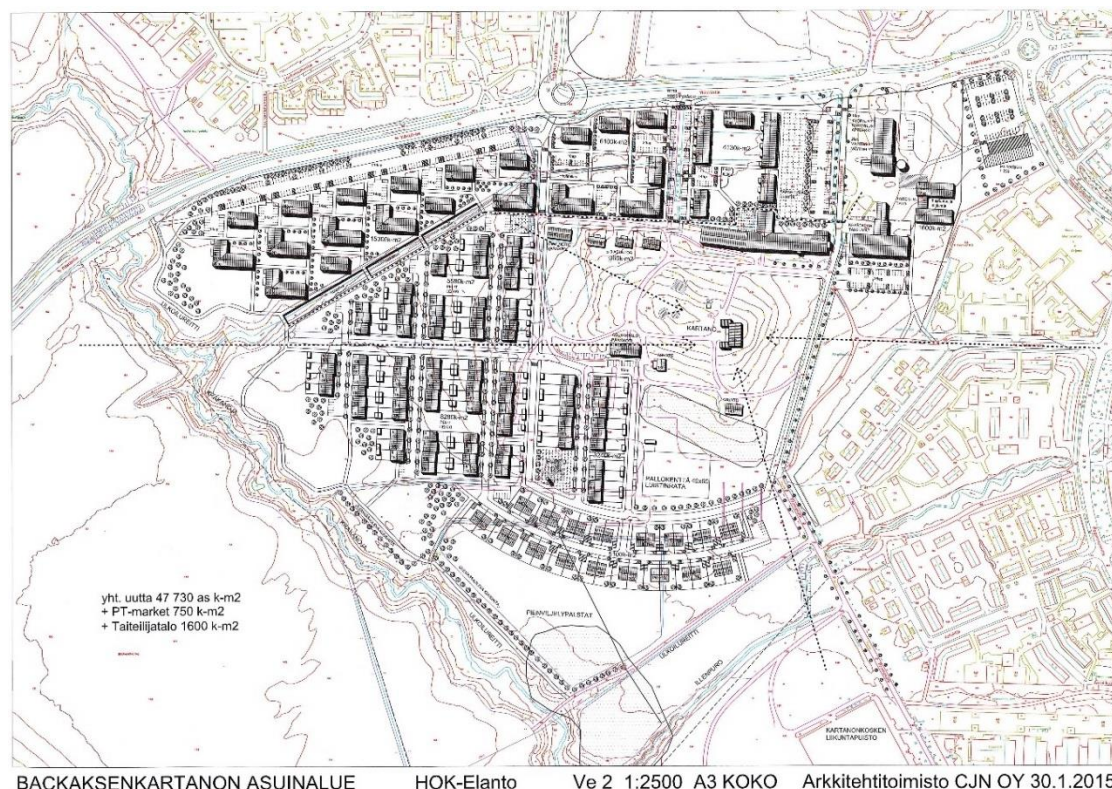
Ensimmäisissä luonnoksissa (kuvat VE1 ja VE2) uutta kerrosalaa esitettiin noin 50 000 k-m². Raskain rakentaminen, asuinkerrostalot, olivat asettuneet Ylästöntien varteen, ja pientalot kartanomäen etelä- ja länsipuolelle. Lähikauppa olisi Ylästöntien ja Hagestamintien kulmassa koulun tontilla.

Suunnitelmista todettiin, etteivät ne ota huomioon valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) eivätkä valtakunnallisesti arvokasta Vantaanjokilaakson maisema-aluetta, joiden osa Backaksen kartanomäki on. Uudisrakentamisen määrää pidettiin liian suurena. Kartanoalue ei korostuisi arvokkaasti asuinalueen keskellä.

Maaperäselvitysten perusteella todettiin, että rakentamiseen soveltuva maaperä on lähimmillään lähes 100 metrin päässä Krakanojasta. Ulkoilureitti voidaan rakentaa hieman lähemmäs.

Asuntoja maksimimäärä VE1

Asuntoja maksimimäärä VE2

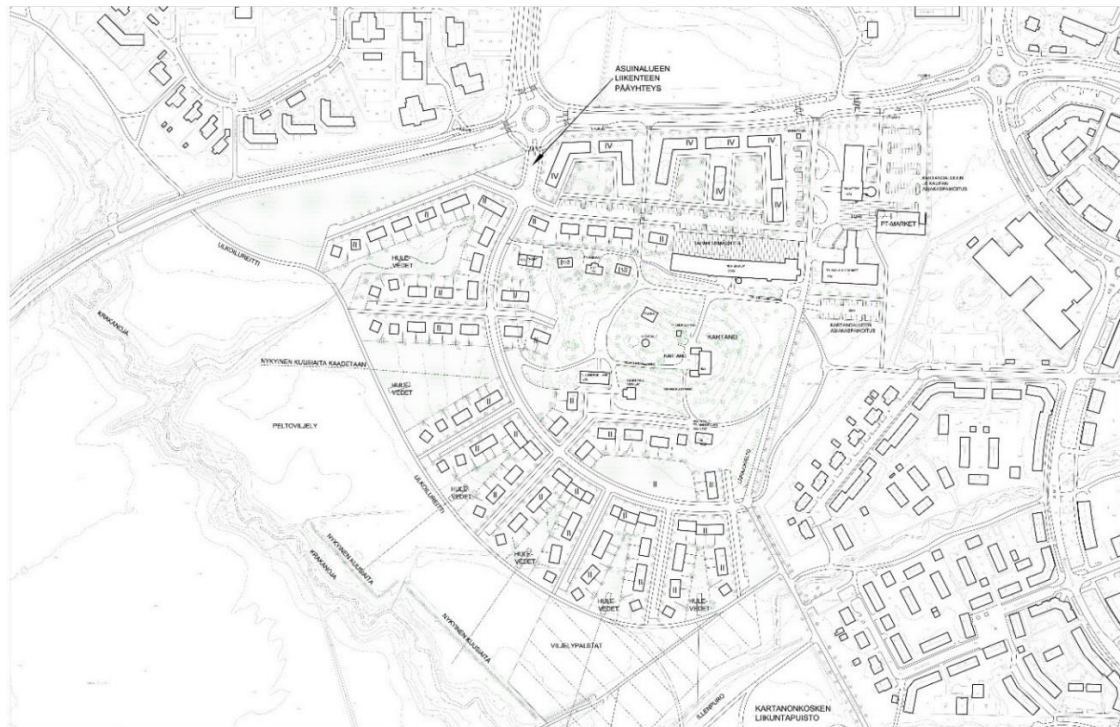
2. Asuntoja kartanon ympärille hillitymmin

Uudisrakentamisen määrää vähennettiin noin 30 000 k-m²:iin. Ylästöntien varteen esitettiin kerrostalorakentamista ja kartanomäen etelä- ja länsipuolelle sekä osin kartanomäellekin

pientalorakentamista. Kauppa sijoittuisi navetan ja puimalan välille huonokuntoisen lantalan paikalle.

Asuinalueen liikenne kulkisi liikenneympyrän kautta uudelle kadulle ja kartanon liikenne Promenadin kautta. Kaupalle olisi oma liittymä navetan itäpuolelta.

Suunnitelmasta todettiin, että kaupan sijainti on muuten hyvä, paitsi että rakennus voisi sijaita samansuuntaisesti kuin navetta, jolloin avoin tila ”virtaa” paremmin kartanokokonaisuuden itäpuolitse. Kartanopuiston rajautumista pidettiin epämääräisenä, koska asuinpihat tunkeutuivat mäkeen. Kerrostaloja pidettiin irrallisena elementtinä ja niiden tueksi kaivattiin Ylästöntien pohjoispuolen maankäytön hahmottamista.

CN Arkkitehtitoimisto CN Oy
Tiedustelut: 4 02130 Espoo
tel. +358 9 435 5300 www.cn.fi
fax +358 9 435 5989 c@cn.fi

projekti BACKAKSENKARTANON ASUINALUE
ASEMAKAAVAEHDOTUS 1

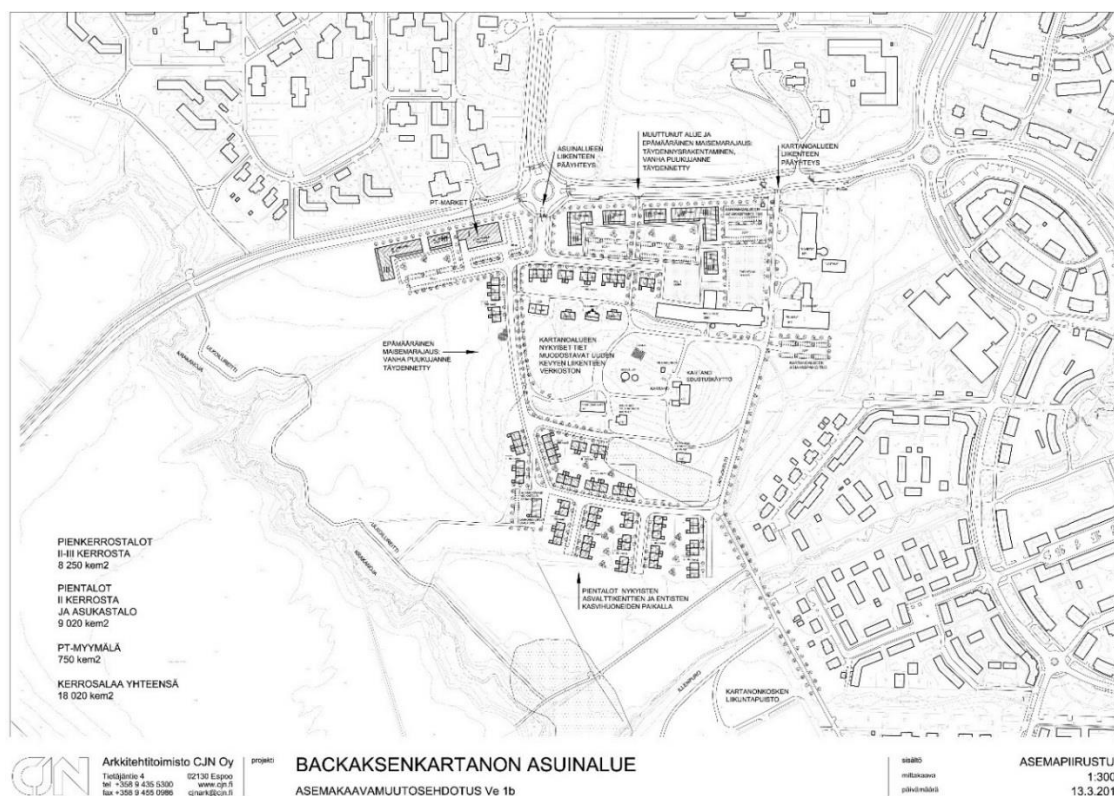
suunnitelmasta
ASEMAPIIRUSTUS
1:2500
19.01.2015

Asuntojen määrä hillitympi

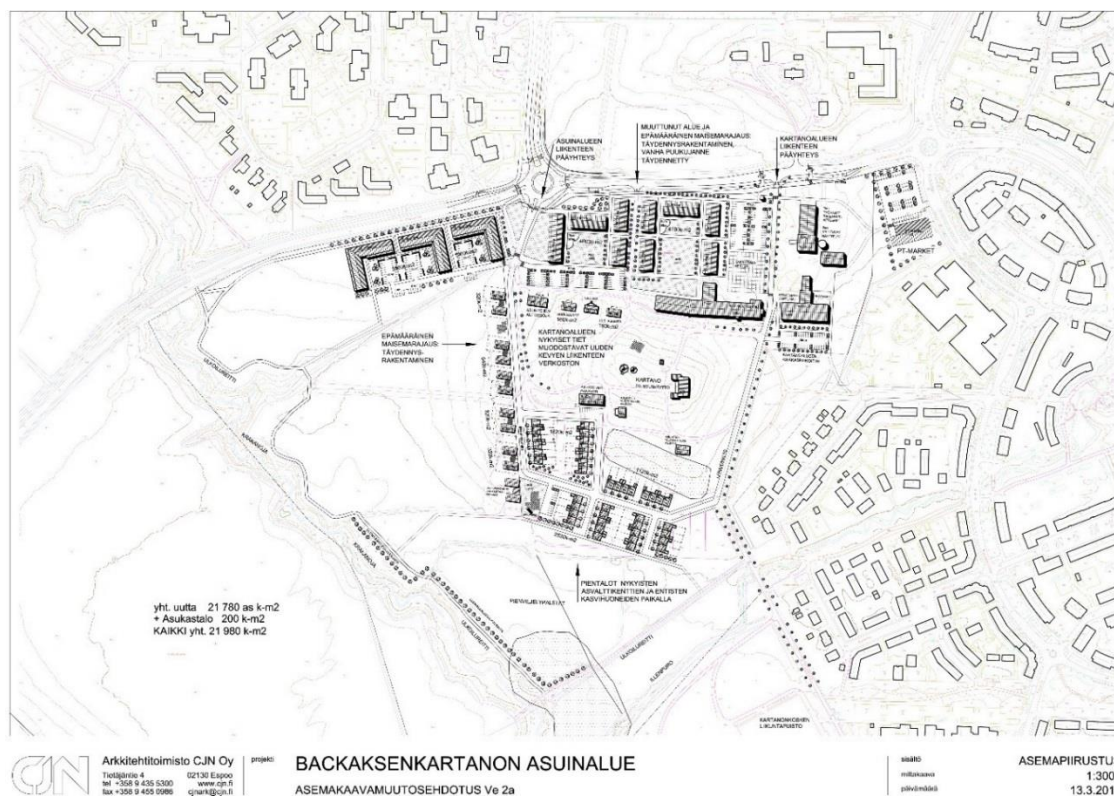
3. Asuntoja kartanon ympärille vähiten

Seuraavissa luonnoksissa (VE1 ja VE2) rakentamisen määrä oli noin 20 000 k-m². Kaupalle etsittiin paikkaa nyt myös liikenneympyräristeyksen läheltä Ylästöntien varrelta. Korkein rakentaminen on edelleen Ylästöntien varressa. Entisten kasvihuoneiden tilalla on pientalorakentamista. Länsi-Pakkalan yleissuunnitelman mukaisesti sikalan itäpäädyn eteen ei esitetty uudisrakentamista, koska komean tiilipäädyn näkymistä Ylästöntien ja Lustikullan suuntaan pidettiin tärkeänä.

Vanhon, suojeltavien rakennusten näkymistä maisemassa ja kartanolta ja kartanolle avautuvia näkemäakseleja pidettiin edelleen puutteellisena. Ajoneuvoliikenteen ohjaamista Promenadille, joka on Aviapolis-alueen kävely- ja pyöräilyselvityksessä 2012 esitetty kehitettäväksi pääreitiksi, pidettiin ongelmallisena.

Asuinrakentamisen määrä pienin VE1

Asuinrakentamisen määrä pienin VE2

kellari ja vanhempi vesisäiliö. Kivisikalan puurakenteista osaa ei suojella; sen voi korvata uudis-
osalla.

- Kartanomäen puistosta suojellaan muutama edustava puuyksilö ja puurivejä. Suojeltavat puut on luetteloitu selostuksen lopussa
- Näkemäakselit kartanomäeltä maisemaan etelään ja länteen ovat osa suojelutavoitteiden toteutumista.
- Historialliset tiet, Karttatie ja Promenadi, osoitetaan suojelumerkinnöin.
- SR-alue rajataan siten, että kartanomäen etelälaidalla kulkenut vanha tie, joka näkyy pienenä kohoumana maastossa edelleen, jää suojelualueen osaksi.

2. Uudisrakentaminen

- Uudisrakentaminen sijoitetaan kartanomäelle siten, että se tukee suojelupyrkimyksiä
- Suunnittelun lähtökohtana on kartanokukkulan maisemasiluettin hallitsevan aseman säilyttäminen. Kartanomäkeä kiertävä avoin maisemamatila on tärkeä.
- ”Narikan” ja pajaan väliin osoitetaan uudisasuinrakennuksen paikka, sillä näillä kohdin on joskus ollutkin rakennuksia.
- Tulevilta käyttötarkoituksiltaan haastellisen kivisikalan länsipuolelle sijoitetaan uudisrakennus, johon sijoittuvat toiminnot voivat tukea sikalan käyttöä. Se rajaa entistä talouspihaa länsipuolelta, mutta kuitenkin niin, että Ylästöntietä lännestä lähestyville avautuu komea näkymä kartanon rakennuksille.
- Kauppa sijaitsee purettavan lantalan paikalla siten, että avoin tila yhä ympäröi sen itäpuolitse.
- Kaupan pääovi avautuu länteen, mikä ohjaa asiakasvirtoja samalla aktivoimaan navetan ja puimalan käyttöä.

3. Liikkuminen

- Promenadi osoitetaan osittain puistoksi. Osa on suojelualueella (SR) kartanoalueella liikkumisen yksinkertaistamiseksi.
- Ylästöntien uudesta liittymästä, alueen itälaidalta, järjestetään kaupan asiakas- ja huoltoajo, kartanoalueen ajoreitit sekä kulku pysäköintialueelle.
- Suunnitelma ei ole esteenä järjestää koulun (POINT) suuntaan on tulevaisuudessa jalankulku-yhteys.
- Ylästöntien liikenneympyrästä osoitetaan alueelle uusi katu, Pitokartanontie.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla suojellaan Backaksen kartanon alue osoittamalla se rakennussuojelualueeksi. Tällä Backaksen kartanoalueen ns. suojelukaavalla vanhat rakennukset ja kartanomäen ympäristö suojellaan. Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely- ja kerhotiloja, varastoja, autonsäilytystiloja sekä tarkemmin määriteltynä asumista.

Asemakaavan muutoksella poistetaan katualueen raja Pitokartanontien ja Ylästöntien väliltä.

Suojeltaville rakennuksille annetaan yksityiskohtaiset suojelumääräykset, kartanopuiston ominaispiirteitä ja huomattavimpia puuyksilöitä suojellaan ja muinaismuistoalueiden rajoja tarkennetaan. Suojelu kattaa myös näkymiä kartanolle ja kartanolta maisemaan sekä avoimena säilytettävät alueet.

Uudisrakentaminen sijoitetaan siten, että sillä voidaan tukea vanhojen rakennusten uudiskäyttöä. Kaupan sijainti voisi aktivoida puimalan ja navetan uudiskäyttöä. Kivisikalan länsipuolelle esitetään uudisrakentamista, joka voisi tukea sikalan uudiskäyttöä. Pajarakennuksen ja vanhan asuinrakennuksen väliin esitetään paikka uudisrakennukselle, joka voisi olla asuintalo.

Ajoliikenne kartanoalueelle osoitetaan KL-alueen liittymän kautta, Promenadin jatkeen kautta, Karttatietä pitkin sekä liikenneympyrästä alkavaa, uutta katua pitkin. KL-alueen tonttitehokkuus on $e = 0,13$.

Asemakaavalla muodostetaan kortteliin 51157 liikerakennusten korttelialueelle tontti nro 2, sekä rakennussuojelu- ja katualuetta.

5.1.1 Mitoitus

Asemakaava-alueen koko on 8,21 ha. Siitä liikerakennusten korttelialuetta KL on 0,75 ha ja suojelualue 6,98 ha. Loput on katualuetta. KL-alueen tehokkuus e_k on 0,10.

Uudisrakennuksille osoitetaan rakennusoikeutta seuraavasti, yhteensä 2 030 k-m^2 :

- kauppa 950 k-m^2 yhteen kerrokseen,
- kivisikalan ”pohjoissakara” 260 k-m^2 yhteen kerrokseen,
- kivisikalan viereinen rakennus 700 k-m^2 yhteen kerrokseen,
- uusi rakennus 120 k-m^2 , yhteen kerrokseen.

Uusia pysäköintialueita osoitetaan kaupan, navetan ja puimalan lähelle. Kivisikalan pohjoispuolelle saa sijoittaa tilapäisen pysäköintialueen tapahtumien ajaksi. Kartanon mäellä olevaa pysäköintialuetta saa laajentaa.

Asuintalojen lähelle saa sijoittaa enintään kaksi autoa kutakin asuinrakennusta kohden. Muutoin autot sijoitetaan kartanoalueen pysäköintipaikoille tai autonsäilytystiloihin. Muiden toimintojen kuin asumisen osalta autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Ympäristöministeriön ja Uudenmaan ympäristökeskuksen /Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksen mukaiset suojelutavoitteet lähes toteutuvat.

Asetetut maisemalliset tavoitteet toteutuvat osin.

Vantaan arkkitehtuuriohjelman mukaiset rakennusperintöön liittyvät tavoitteet toteutuvat. Maisemalliset tavoitteet toteutuvat osin. Pyöräilyn laatukäytäviin liittyvät tavoitteet eivät toteudu.

Hakijan tavoitteet alueen arvokkaan historian ja muiden erityispiirteiden huomioimisesta, sallituista käyttötarkoituksista ja päivittäistavarakaupan sijoittumisesta toteutuvat.

5.3 ALUEVARAUKSET

Kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon, että alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Myös alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on alueen ominaispiirteisiin soveltuvaa. Kaava-alueella käytettävien materiaalien, mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristöönsä sopivia. Uudisrakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta pohjaveden tasoa, jottei vanhojen rakennusten perustukset kärsi ja rakenteet vajoa.

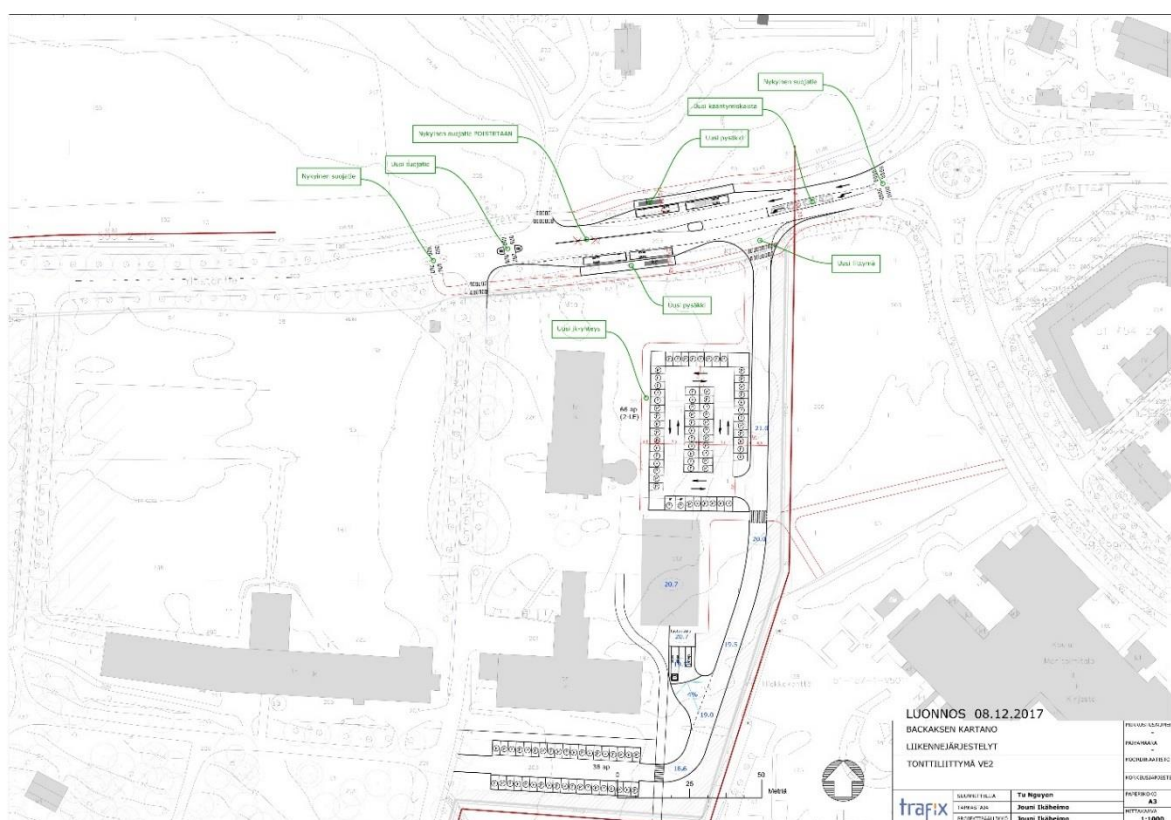
5.3.1 Korttelialueet

KL Liikerakennusten korttelialue

Liikerakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Alueen tonttitehokkuus on $e=0.13$.

Uudisrakennus liittyy kartanon talousrakennusten lähiympäristöön, minkä takia määrätään, että rakennuksen julkisivujen tulee olla joko punatiiltä tai punamullattua puuta. Kattomateriaalin tulee olla punatiiltä. Kattomuodon tulee olla harja- tai aumakatto kuten muissakin kartanoalueen rakennuksissa. Rakennukseen saa sijoittaa rakennussuojelualuetta palvelevia tiloja, esimerkiksi tapahtumia palvelevia saniteettitiloja.

Ylästöntien varteen osoitetaan avoimena säilytettävää aluetta (sma), mikä tukee alueen rakennusten näkyvyyttä ja korostaa kartanoalueen merkittävyyttä. Pysäköintialueet rajataan matalin pensasistutuksin. Koulun (POINT) pihaa vasten istutetaan pensasaita.

Liikennejärjestelyt Ylästöntiellä ja liittymä liikerakennusten korttelialueelle. /Trafix Oy

5.3.2 Muut alueet

SR Rakennussuojelualue

Kartanoalueen kaikki rakennukset ja historiallinen puisto muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, jossa rakennussuojelu ja ympäristön suojelu nivoutuvat toisiinsa. Alueen käytön pitää sopeutua historialliseen kartanomiljööseen.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, asuntoja, majoitustiloja, kulttuuri-, näyttely- ja kerhotoiloja sekä varastoja ja autonsäilytystiloja.

Asumista saa sijoittaa niihin rakennuksiin, jotka ovat olleet aiemminkin asuinkäytössä sekä entiseen pajarakennukseen ja juurrutuskellariin. Entiseen kivisikalaan (sr/8) saa sijoittaa asuntoja vain rakennuksen itäpäätyyn tiloihin, jotka ovat olleet aiemmin asuinkäytössä. Entisen pajan (sr/7) ja vanhan asuinrakennuksen (sr/5) väliin saa rakentaa uusia asuntoja. Kivisikalan luoteispuolella olevaan uudisrakennukseen sekä uudisosaan sikalan pohjoispuolella ei saa sijoittaa asuntoja.

Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.

Alueen suojeltavat rakennukset on kuvattu selostuksen kohdassa 3.1.3 Rakennettu ympäristö / Rakennettu kulttuuriympäristö / Rakennukset. Jokaiselle suojeltavalle rakennukselle on kirjattu yksityiskohtaiset suojelumääräykset. Suojeltavat rakennukset ovat historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai aluekokonaisuuden kannalta merkittäviä ja siten suojelun arvoisia. Rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Uudisrakennusten tulee ulkomuodoltaan ja materiaaleiltaan sopeutua historialliseen ympäristöön.

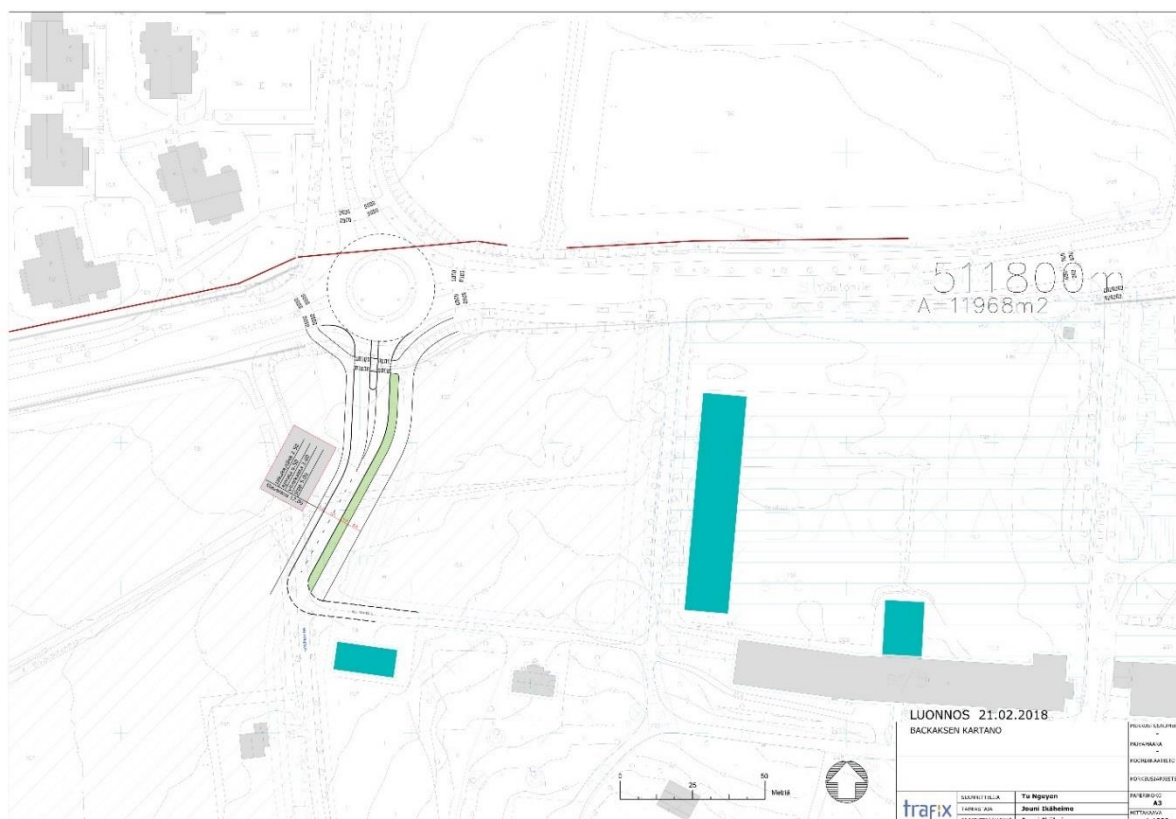
Kartanoalue tulee säilyttää kaikille avoimena. Alueen asunnoille ei saa tehdä aidattuja yksityispihoja, mutta sen sijaan asunnoille voi istuttaa pienen puutarhan. Myös kartanoalueella sijaitsevat hedelmätarhat säilytetään.

Koska huoltoajo tapahtuu yleensä suurikokoisilla autoilla, on sille esitetty kaavakartalla tietty reitti. Jäteastiat tulee sijoittaa keskitetysti huoltoajoreitin varrelle rakennuksiin tai katettuihin aitauksiin.

Kivisikalan pohjoispuolelle saa tapahtumien ajaksi sijoittaa tilapäisen pysäköintialueen, jonne ajetaan navetan (sr/9) editse Ylästöntieltä.

Katualueet

Ylästöntien liikenneympyrästä osoitetaan uutta katualuetta huoltoajon reitille asti.

Uusi katuyhteys Ylästöntien ja Pakkalan puistotien risteyksen liikenneympyrästä kartanoalueelle. /Trafix

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavataloudelliset vaikutukset

Rakentamisen vaikutukset ovat vähäisiä. Kevyen liikenteen yhteydet ovat kaupunkilaisille tarpeellisia, ja kaava-aluetta palveleva katu on lyhyt, koska alueen liikenne hoidetaan pääasiassa sisäisin ajoyhteyksin.

Uuden rakentamisen määrä on vähäistä, mutta antaa mahdollisuuden alueen elävöittämiseen ja kehittymiseen. Maanomistaja osallistuu yhdyskuntateknisiin kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Asemakaava ja asemakavan muutos muuttaa alueen nykyistä yhdyskuntarakennetta melko vähän.

Kun kauppa on toteutettu ja vanhat rakennukset korjattu ja otettu uuteen käyttöön, vilkastuu ja vireytyy alueen kaupunkikuvakin.

Kaupunkirakenne: nykytila ja asemakaavan mukainen tilanne.

Asuminen

Alueelle voi tulla uusia asukkaita sen mukaan, miten vanhoja, asumiseen sopivia rakennuksia korjataan ja otetaan asuinkäyttöön. Samoihin rakennuksiin voi sijoittua myös muutakin kuin asumista. Alueella saattaa enimmillään asua muutamia kymmeniä ihmisiä.

Palvelut ja työpaikat

Koska alueelle voi sijoittua monenlaista toimintaa, lisääntyy Pakkalan työpaikkamäärä ja palvelutarjonta. Ainutlaatuihin ympäristöön voi sijoittua hyvin ainutlaatuista toimintaa, joka houkuttelee asiakkaita kaukaa. Hyvät yhteydet Aviapolis-aseman ja lentokentän suuntaan saattavat muodostua oleelliseksi palveluiden saavutettavuuden kannalta.

Virkistys

Pakkalan virkistystarjonta kasvaa kartanoalueen palveluilla.

Vesihuolto

Kaava-alue tukeutuu Ylästöntien vesihuoltoverkostoon, joten kaavoituksesta ei aiheudu suunnittelu- tai rakennuskustannuksia yleiselle vesihuollolle.

Ylästöntieltä tulevan uuden katuyhteyden vesihuollon tarve ratkeaa myöhemmän ympäröivän kaavoituksen tai kadunsuunnittelun yhteydessä.

Liikenne

Kaavaan liittyvät liikennetarkaisut palvelevat pääosin uutta suunniteltua maankäyttöä. Niillä ei ole laaja-alaisempia liikenteellisiä vaikutuksia. Ylästöntien katualueella säilyy tilavaraus tien eteläpuoleisen raitin rakentamattomalle osuudelle. Jatkossa tulee varmistaa nykyisen pyöräily-yhteyden säilyminen ja kehittäminen pyöräilyn laatuikäväksi tulevaisuudessa osana pidempimatkaista reittiä Helsingin suunnasta lentoasemalle.

Pyöräilyn laatukäytävät Vantaalla 4.3.2014, Strafica Oy. Sinisellä on esitetty lähitulevaisuuden verkko 2020 ja punaisella tavoiteverkko 2035. Tammiston suunnasta tuleva pyöräilyn laatukäytävä kulkee Backaksen kartanoalueen halki ja edelleen kohti Aviapoliksen asemaa ja lentoasemaa.

Pyöräilyn laatukäytävien laatuvaatimuksia ovat mm. riittävä leveys, sujuva ja yhtenäinen reitti, tasainen pinta sekä hyvä valaistus.

Vaihtoehtoisia linjauksia mm. Pakkalan kohdalla tutkitaan meneillä olevassa Vantaan pyöräilyn laatukäytävien toteutettavuusselvityksen yhteydessä.

5.4.2 Vaikutukset luonnon ympäristöön

Sosiaalinen ympäristö

Kartanoalue on avoinna kaikille. Sen markkinaperusteisesta palvelutarjonnasta riippuu, kuinka hyvin ja monipuolisesti se tarjoaa toimintamahdollisuuksia kaikenikäisille.

Hanke on VAT:n mukainen.

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Entisen kasvihuoneiden alueen asfaltoitua pysäköintikenttää palautetaan pieneltä osin kasvuliseksi ympäristöksi, mikä lisää veden imeytymistä maaperään ja edistää veden kiertokulkua luonnossa.

Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue on pääasiassa luonnontilaista pintaa, josta alueelle satavat vedet pääsevät imeyty-

mään osaksi maaperään. Uuden rakentamisen yhteydessä kova pinta lisääntyy, jolloin hulevesimäärät kasvavat. Lisääntyviä hulevesiä tulee hallita niin, että nykyinen tilanne ei heikkene.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset.

Yhteenveto

Asemakaava suojelee olemassa olevaa ympäristöä ja sallii pienen täydennysrakentamisen, joka tukee alueen säilymistä. Backas on hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella.

Hanketta voidaan pitää kestäväen kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

Suojelu aiheuttaa toteuttajalle suuria kustannuksia.

5.5 NIMISTÖ

Promenadi:	Tammiston rajalta alkava ulkoilutie jatkuu SR-alueella saman nimisenä. Alun perin kulkenut Backaksen kartanolta Tammiston kartanolle.
Karttatie:	Ehrnroothien aikaan (1886 – 1916) kartanorakennuksen länsipuolelta kulkenutta ja pihaa sivunnutta tietä kutsuttiin Karttatieksi, koska se oli kartalla ja sitä käytettiin. Kulkijat tapasivat eksyä kartanon pihaan, vaikka Ehrnrooth oli teettänyt uuden tien sivummalle. Kartanonmäellä on ollut keskiajalla Skatsmansbyn kylä, joten tie saattaa olla ikivanhaa kylätietä.
Pitokartanontie	Elanto on kutsunut Backaksen kartanoa pitokartanoksi.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavaa toteutetaan tarpeen mukaan. Vanhojen rakennusten kunnostus on aloitettu.

7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Johanna Rajala Anitta Pentinmikko Merja Häsänen 31.12.2018) Ritva Kotilainen Laura Muukka Elina Ekroos Vuokko Rova Anna-Liisa Vanhala	aluearkkitehti (1.1.2019 alkaen) aluearkkitehti (31.10.2018 asti) aluearkkitehti va., (1.11.2018 – aluearkkitehti, Tikkurila maisema-arkkitehti maisema-arkkitehti suunnitteluavustaja kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus :	Harri Keinänen Jarmo Pajunen Petra Tammisto Hanna Keskinen	vesihuollon suunnittelu liikennesuunnittelu viheralueyksikkö viheralueyksikkö
Asuminen ja kiinteistöt:	Armi Vähä-Piikkiö Tomi Henriksson	sopimukset asuminen
Kaupunginmuseo:	Anne Silanto Andreas Koivisto	rakennussuojelu arkeologia
Ympäristökeskus:	Sinikka Rantalainen Maarit Rantataro	luonto pilaantuneet maat
Loci Maisema-arkkitehdit Oy:	Milla Hakari Pauliina Korhonen	
Trafix (nyk. WSP Oy):	Jouni Ikäheimo	
HOK-Elanto:	Jyrki Karjalainen Teemu Seppänen Markus Seppänen	

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 23. päivänä maaliskuuta 2020.

Merja Häsänen
asemakaava-arkkitehti

Johanna Rajala
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	17.03.2020
Kaavan nimi	511800 Backaksen Kartano		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	20.05.2013
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092511800
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	8,2128	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	8,2128
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

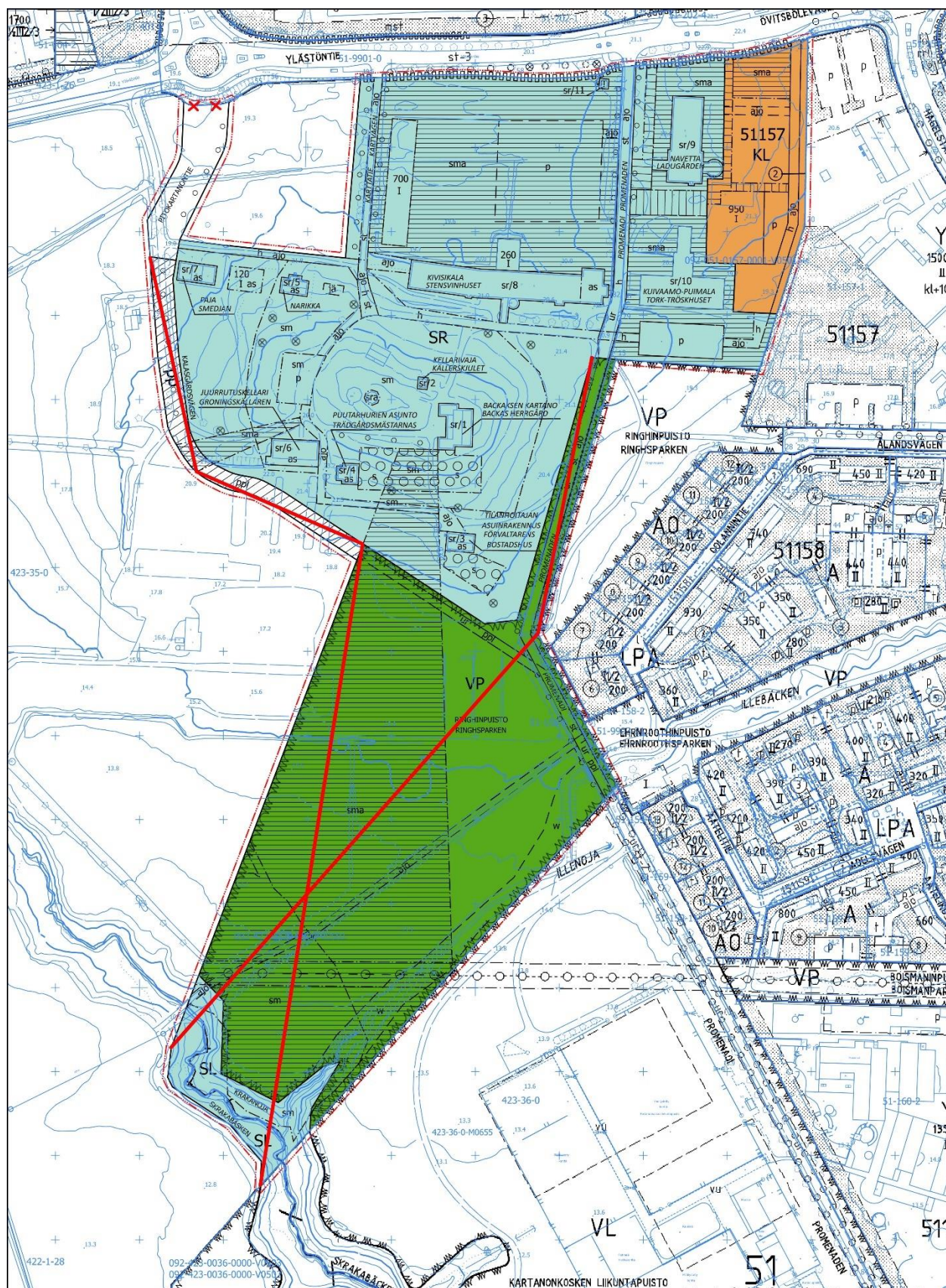
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	8,2128	100,0	2030	0,02	8,2128	2030
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,7557	9,2	950	0,13	0,7557	950
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,4820	5,9	0		0,4820	0
E yhteensä						
S yhteensä	6,9751	84,9	1080	0,02	6,9751	1080
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnyt

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	8,2128	100,0	2030	0,02	8,2128	2030
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,7557	9,2	950	0,13	0,7557	950
KL	0,7557	100,0	950	0,13	0,7557	950
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,4820	5,9	0		0,4820	0
Kadut	0,2175	45,1	0		0,2175	0
Kev.liik.kadut	0,2645	54,9	0		0,2645	0
E yhteensä						
S yhteensä	6,9751	84,9	1080	0,02	6,9751	1080
SR	6,9751	100,0	1080	0,02	6,9751	1080
M yhteensä						
W yhteensä						

ASEMAKAAVA-JA ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS

0 50 100 200 m

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

511800

Päiväys
Datum

23.3.2020

Pohjakarttalehtien numerot
Baskartbladens nummer

685496

1 / 5

Vantaan kaupunki

BACKAKSEN KARTANO**Asemakaava**

Kaupunginosa 51, Pakkala

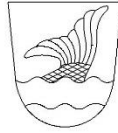
Osa korttelia 51157 sekä katu-,
~~virkeistö-~~ ja suojelualueet.~~Kaupunginosa 40, Ylästö~~~~Suojelualueita.~~**Asemakaavan muutos**

Katualueen raja.

Tonttijako

Osa korttelia 51157.

1:2000

Vanda stad

BACKAS GÅRD**Detaljplan**

Stadsdel 51, Backas

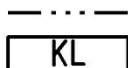
Del av kvarteret 51157 samt gatu-,
~~rekreations-~~ och skyddsområden.~~Stadsdel 40, Övitsböle~~~~Skyddsområde~~**Ändring av detaljplanen**

Gräns för gatuområde.

Tomtindelning

Del av kvarteret 51157.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Liikerakennusten korttelialue.

Yleistä

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Liikerakennusten korttelialue liittyy Backaksen kartanoalueen toiminnalliseen ja visuaaliseen kokonaisuuteen. Korttelialueella käytettävien materiaalien, mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristönsä sopivia.

Alueelle saa rakentaa rakennussuojelualueita palvelevia tiloja.

Väestönsuoja-, tekniset- ja huoltotilat saa rakentaa kaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Ulkovarastointia ei sallita.

Rakennukset

Liiketilöiden tulee avautua länteen.

Rakennuksen julkisivujen tulee olla joko punatiiltä tai punamullattua puuta.

Kattomateriaalin tulee olla punatiiltä.

Kattomuodon tulee olla harja- tai aumakatto avoräystäin.

Lastaus-, jäte- ja huoltotilat tulee sijoittaa rakennukseen.

Pihat

Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on alueen ominaispiirteisiin soveltuva.

Kaupan huoltopiha tulee aidata koulutonttia vasten pensasaidalla.

Pysäköintialue tulee rajata ja jakaa osiin matalin pensasistutuksin.

Puisto.

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on alueen ominaispiirteisiin soveltuva.

Alueella käytettävien materiaalien, rakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristönsä sopivia.

Kultureitit tulee tehdä kivituhka- tai sorapintaisina.

Puiston halki sallitaan viljelytoiminnan edellyttämä kulku Krakanojan länsipuolella olevalle pellolle.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för affärsbyggnader.

Allmänt

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009). Kvartersområdet för affärsbyggnader ingår i herrgårdens funktionella och visuella helhet vid Backas gård. Material, reklamkonstruktioner och belysning som används i kvartersområdet ska passa in i miljön.

I området får det byggas utrymmen som betjänar byggnadsskyddsområdet.

Skyddsrum, tekniska utrymmen och serviceutrymmen får byggas utöver den byggrätt som anges i planen.

Utomhuslagring tillåts inte.

Byggnader

Affärslokaler ska öppna sig västerut.

Byggnadens fasader ska bestå av antingen rödtegel eller rödmyllat trä.

Takmaterialet ska bestå av rödtegel.

Takformen ska vara sadel- eller valmtak med öppen takfot.

Utrymmen för lastning, avfall och underhåll ska placeras i byggnaden.

Gårdarna

Den växtlighet som ska bevaras och planteras i området ska väljas så att den lämpar sig för områdets särdrag.

Affärens servicegård ska inhägnas mot skoltomten med en häck.

Parkeringsområdet ska avgränsas och delas in i delar med låga buskplanteringar.

Park.

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Den växtlighet som ska bevaras och planteras i området ska väljas så att den lämpar sig för områdets särdrag.

Material, konstruktioner och belysning som används i området ska passa in i miljön.

Färdvägar ska anläggas så att de är belagda med stenmjöl eller grus.

Genom parken tillåts en av odlingsverksamheten förutsatt förbindelse till åkern på Skrakabäckens västra sida.

SL

Luonnonsuojelualue.

Jätettyä ja haitta-ainepitoisuksia sisältävän maa-aineksen takia alueella sallitaan vain välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentaminen. Maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön.

SR

Rakennussuojelualue.**Yleistä**

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Kartanoalueen kaikki rakennukset ja historiallinen puisto muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, jossa rakennussuojelu ja ympäristön suojelu nivoutuvat toisiinsa. Alueen käytön pitää sopeutua historialliseen kartano-miljöeseen.

Alueelle saa sijoittaa ravintola-, huvi- ja viihdepalveluita, lähipalveluita, liike- ja toimistotiloja, majoitustiloja, kulttuuri-, näytely- ja kerhotiloja, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja, asuntoja, varastoja ja autonsäilytystiloja.

Asumista saa sijoittaa asemakaavakartalla as-merkinnällä osoitettuihin rakennuksiin.

Merkinnällä sr/8 osoitettuun rakennukseen saa sijoittaa asuntoja vain rakennuksen itäpäätyyn tiloihin, jotka ovat olleet aiemmin asuinkäytössä.

Alueelle ei saa sijoittaa paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa tai vähittäiskaupan suuryksikköä.

Merkinnällä sr/8 osoitetun rakennuksen pohjoispuolelle saa sijoittaa tilapäisen pysäköintialueen tapahtumien ajaksi.

Jäteastiat tulee sijoittaa keskitetysti huoltoajoreitin varrelle ja ne tulee sijoittaa rakennuksiin tai katettuihin aitauksiin.

Alueella käytettävien materiaalien, mainosrakenteiden ja valaistuksen tulee olla ympäristönsä sopivia.

Suojeltavien rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto

Uusittaessa suojeltavien rakennusten täydentäviä rakennusosia, kuten ikkunoita tai ovia, tulee ne sopeuttaa rakennuksen alkuperäiseen ilmeeseen. Rakennuksen korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.

Suojeltavaa rakennusta 1 (BACKAKSEN KARTANO) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisuuteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla. Rakennuksen vanhat tulisijat tulee säilyttää.

Suojeltavaa rakennusta 2 (KELLARIVAJA) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennuksen osa. Rakennuksen kivikellaria ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistoimia, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Suojeltavaa rakennusta 3 (TILANHOITAJAN ASUINRAKENNUS) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisuuteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla. Rakennuksen vanhat tulisijat tulee säilyttää.

Suojeltavaa rakennusta 4 (PUUTARHURIEN ASUNTO) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen kivisokkeli, hirsirunko ja rakennuksen ulkomuoto tulee säilyttää tai tehdä alkuperäisen kaltaiseksi.

Naturskyddsområde.

På grund av avfallsupplag och marksubstanser som innehåller halter av skadliga ämnen är det i området endast tillåtet med sådan markbyggnad som förutsatts av nödvändiga konstruktioner och planteringar. I samband med markbyggnaden ska man se till att skadliga ämnen inte kan spridas till omgivningen.

Byggnadsskyddsområde.**Allmänt**

Området utgör bebyggd kulturmiljö av riksomfattande betydelse (RKY 2009).

Alla byggnader i herrgårdsområdet och den historiska parken bildar en funktionell helhet, där byggnadsskyddet och miljöskyddet knyts samman. Områdets användning ska anpassa sig efter den historiska herrgårdsmiljön.

I området är det tillåtet att placera restaurang-, nöjes- och underhållningstjänster, närtjänster, affärs- och kontorslokaler, inkvarteringslokaler, kultur-, utställnings- och klubblokaler, arbetslokaler som inte stör miljön, bostäder, förråd och bilförvaringsutrymmen.

Boende får förläggas till byggnader som anvisats med beteckningen as på detaljplanekartan.

I byggnaden som anvisats med beteckningen sr/8 får bostäder endast placeras i lokaler i byggnadens östra gavel, vilka tidigare använts för boende.

Specialaffärer eller stora detaljhandelsheter som kräver mycket utrymme får inte placeras i området.

På norra sidan om byggnaden som anvisats med beteckningen sr/8 får ett temporärt parkeringsområde placeras under evenemang.

Sopkärl ska placeras centraliserat längs servicekörningsvägen och de ska placeras i byggnader eller övertäckta inhägnader.

Material, reklamkonstruktioner och belysning som används i området ska passa in i miljön.

För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder i de skyddade byggnaderna ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

När de skyddade byggnadernas kompletterande byggnadsdelar förnyas, som fönster eller dörrar, ska de anpassas till byggnadens ursprungliga utseende. För reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder i en byggnad ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 1 (BACKAS HERRGÅRD):

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen. Byggnadens gamla eldstäder ska bevaras.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 2 (KALLARSKJULET):

En historiskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnadsdel. Byggnadens stenkällare får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten utföras som riskerar bevarandet av de värden som nämns ovan.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 3 (FÖRVALTARENS BOSTADSHUS):

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen. Byggnadens gamla eldstäder ska bevaras.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 4 (TRÄDGÅRDSMÄSTARNAS BOSTAD):

En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens stensockel, timmerstomme och byggnadens utseende ska bevaras eller återställas till ursprunget.

Suojeltavaa rakennusta 5 (NARIKKA) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen kivisokkeli säilytetään, hirsirunko ja rakennuksen ulkomuoto tulee säilyttää tai tehdä alkuperäisen kaltaiseksi.

Suojeltavaa rakennusta 6 (JUURRUTUSKELLARI) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen ulkomuoto, kivisokkeli, vellikello ja lastauslaituri suojellaan. Julkisivujen värit ja materiaalit tulee korjataessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisuutteen mukaisesti.

Suojeltavaa rakennusta 7 (PAJA) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen ulkomuoto ja ominaispiirteet suojellaan.

Rakennuksen ulkoseinien saastuneisuus tulee tutkia ennen korjaus- ja muutostöiden pöytä.

Suojeltavaa rakennusta 8 (KIVISIKALA) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen ulkomuoto, vesikatto, seinät ja aukot suojellaan.

Rakennuksen lautaverhoilun, ulkonevan rakennusosan osalta sokkelin kivet tulee säilyttää. Puurakenteisen osan voi korvata uudisosalla.

Suojeltavaa rakennusta 9 (NAVETTA) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen selkeä ulkomuoto, vesikatto, vellikello sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjataessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisuutteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla.

Suojeltavaa rakennusta 10 (KUIVAAMO-PUIMALA) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen selkeä ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjataessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisuutteen mukaisesti.

Suojeltavaa rakennusta 11 (MUUNTAJARAKENNUS) koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus.

Rakennuksen ulkomuoto, vesikatto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjataessa säilyttää tai ne tulee ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisuutteen mukaisesti.

Uudisrakennukset

Uudisrakennusten tulee tyylittää sopeutua historialliseen ympäristöön. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä museoviranomaisen lausunto sekä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelman sopeutumisen ympäristöönsä ja maastoon.

Rakennuksen julkisivujen tulee olla joko punatiiltä tai punamullattua tai peittomaalattua puuta.

Kattomateriaalin tulee olla punatiiltä tai maalattua, kone-saumattua peltiä.

Kattomuodon tulee olla harjakatto avoräystäin.

Pihat

Kartanoalue tulee säilyttää kaikille avoimena.

Alueen asunnoille ei saa tehdä aidattuja yksityispihoja.

Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että se on alueen ominaispiirteisiin soveltuvaa.

Hulevedet on käsiteltävä imeyttämällä ja/tai viivytämällä viherpainanteissa ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 5 (NARIKKA):

En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens stensockel bevaras, timmerstommen och byggnadens utseende ska bevaras eller återställas till ursprunget.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 6 (GRONINGSKÄLLAREN):

En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens utseende, stensockel, vällingklocka och lastkaj skyddas. Fasadernas färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 7 (SMEDJAN):

En historiskt, byggnadshistoriskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens utseende och kännetecknande drag skyddas.

Före reparations- och åtgärdsåtgärder ska föroreningsgraden i byggnadens ytterväggar undersökas.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 8 (STENSVINHUSET):

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens utseende, yttertak, väggar och öppningar skyddas.

I fråga om byggnadens brädbeklädda, utskjutande byggnadsdel ska sockelstenarna bevaras. Trädelen kan ersättas med en ny del.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 9 (LADUGÅRDEN):

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens entydiga utseende, yttertak, vällingklockan samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär. Främmande material ska ersättas med material som liknar de ursprungliga materialen.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 10 (TORK-TRÖSKHUSET):

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens entydiga utseende samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 11 (TRANSFORMATORBYGGNADEN):

En historiskt, byggnadshistoriskt, arkitektoniskt och med tanke på området som helhet betydelsefull byggnad.

Byggnadens utseende, yttertak samt fasadernas detaljer, färger och material ska bevaras vid en reparation eller så ska lösningarna följa byggnadens ursprungliga karaktär.

Nybyggnader

Nybyggnaderna ska till sin stil anpassas till den historiska miljön. Till bygglovsansökan ska museimyndighetens utlåtande bifogas samt en utredning som visar hur byggnaden/konstruktionen passar in i omgivningen och terrängen.

Byggnadens fasader ska bestå av antingen rödtegel eller rödmyllat eller täckmålat trä.

Takmaterialet ska bestå av rödtegel eller målad maskinfalsad plåt.

Takformen ska vara sadeltak med öppen takfot.

Gårdarna

Herrgårdsområdet ska bevaras så att det är öppet för allmänheten.

Områdets bostäder får inte förseas med inhägnade privata gårdar.

Den växtlighet som ska bevaras och planteras i området ska väljas så att den lämpar sig för områdets särdrag.

Dagvattnen ska hanteras genom infiltrering och/eller genom fördröjning i grönsånkör innan de leds ut i det allmänna dagvattenssystemet.

Ainoastaan kaavakartalla osoitetuilla huoltoajoreiteillä saa käyttää asfalttia. Promenadin asfaltoidun alueen leveys saa olla enintään 5 metriä.

Pysäköintipaikat ja muut ajoväylät tulee tehdä kivituhka- tai sorapintaisina. Kiveyksiä tulee käyttää harkiten ja niiden tulee sopia ympäristönsä.

Pysäköinti

Autopaikkatarve määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Asuinrakennusten pihapiiriin saa sijoittaa autopaikkoja enintään 2 autoa kutakin asuinrakennusta kohden. Muut autopaikat sijoitetaan kartanoalueen pysäköintipaikoille tai autonsäilytystiloihin.

Kivisikalan (sr/8) pohjoispuolella oleva, ohjeellinen pysäköintialue saa tapahtumien aikana toimia tilapäisenä pysäköintialueena.

Kaupunginosa raja.

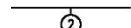
Korttelin, korttelinosa ja alueen raja.

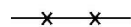
Osa - alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosa numero.

Kaupunginosa nimi.

Korttelin numero.

YLÄSTÖNTIE

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

KIVISIKALA

Korttelin, korttelinosa, alueen tai alueen osan nimi.

750

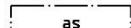
Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

II

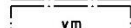
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

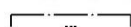
Rakennusala.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuinrakennuksen.

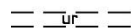
Rakennusala, jolle saa sijoittaa muuntamon.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.

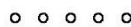
~~Ohjeellinen pyöräilyn laatuikäyttö.~~

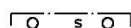
Ohjeellinen ulkoilureitti.

~~Ohjeellinen vesialue.~~

Säilytettävä / istutettava puurivi.

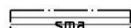
Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Hedelmätarhat tulee säilyttää. Näkymät kartanonmäältä hedelmätarhan läpi ja yli kohti kulttuurimaisemaa tulee säilyttää.

⊗

Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Puuta uudistettaessa ne tulee korvata saman lajin yksilöillä. Puun juuristoalueella, 5 metriä puun tyvestä mitattuna, ei saa tehdä kaivuuta tai muita vastaavia töitä.

Maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.

Avoimen maiseman erityispiirteet tulee säilyttää. Maisemassa olevat yksittäispuut voidaan säilyttää. Kulkuväyliä, pintamateriaaleja, rakenteita ja istutuksia tulee hoitaa ja tarvittaessa uudistaa siten, että ympäristökokonaisuuden kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Näkymät kartanonmäältä hedelmätarhan läpi ja yli kohti kulttuurimaisemaa tulee säilyttää. Kasvillisuuden tulee olla pääasiassa matalaa.

Katu.

Asfaltti saa käytettäväksi vain de servicekörningsvägar som anvisats på plankartan. Promenadens allfärdade område får vara högst 5 meter brett.

Parkeringsplatser och övriga körbanor ska anläggas så att de är belagda med stenmjöl eller grus. Stenläggningar ska användas efter övervägande och de ska passa in i omgivningen.

Parkering

Behovet av bilplatser bestäms i samband med bygglovet.

På bostadshusens gårdsområde får bilplatser placeras till ett antal av högst 2 bilar per bostadshus. Övriga bilplatser förläggas till herrgårdsområdets parkeringsplatser eller bilförvaringsutrymmen.

Den riktgivande parkeringsplatsen norr om stensvinhuset (sr/8) får under evenemang fungera som temporär parkeringsplats.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Byggnadsyta.

Byggnadsyta där bostadshus får placeras.

Byggnadsyta där transformator får placeras.

Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.

~~Riktgivande kvalitetskorridor för/till/på cykling~~

Riktgivande friluftsled.

~~Riktgivande vattenområde.~~

Trädrad som skall bevaras / planteras.

Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.

Frukträdgårdarna ska bevaras. Utsikten från herrgårdsbacken tvärs över frukträdgården och bort mot kulturlandskapet ska bevaras.

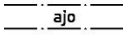
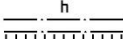
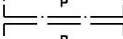
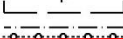
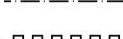
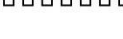
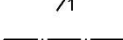
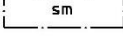
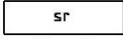
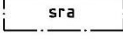
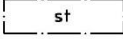
Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Då träd förnyas ska de ersättas med exemplar av samma trädslag. I området för trädets rotsystem, mätt 5 meter från trädets bas, får inga gräv- eller motsvarande arbeten utföras.

Del av område som av landskapsmässiga orsaker skall bevaras öppen.

Det öppna landskapets särdrag ska bevaras. Enskilda träd i landskapet kan bevaras. Förbindelseleder, ytmaterial, konstruktioner och planteringar ska skötas och vid behov förnyas så att miljöhelhetens kultuurhistoriska värde bevaras. Utsikten från herrgårdsbacken tvärs över frukträdgården och bort mot kulturlandskapet ska bevaras. Växtligheten ska huvudsakligen vara låg.

Gata.

	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång och cykeltrafik reserverad gata.
	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.	Riktgivande körförbindelse inom området.
	Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för områdets interna servicetrafik.
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa.	Del av område reserverad för allmän gångtrafik.
	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Ohjeellinen pysäköimispaikka.	Riktgivande parkeringsplats.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	/1 Kaavamerkintään liittyvä kohdenumero.	Projektnummer som anknyter till planbeteckningen.
	Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolain mukainen muinaismuistoalue. Alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.	Del av område inom vilken i lagen om fornminnen avsett fornminnesområde är beläget. I området finns ett fast fornminne som är skyddat genom fornminneslagen (295/1963). Med stöd av fornminneslagen är det förbjudet att gräva i området, att täcka in det, ändra eller på annat sätt göra åverkan på området. Angående åtgärder och planer som gäller området måste museimyndigheten konsulteras.
	Suojeltava rakennus.	Byggnad som bör skyddas.
	Suojeltava raunio. Historiallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä vesisäiliön raunio, jota ei saa purkaa tai muuttaa siten, että sen historiallista arvoa turmellaan. Korjaus- ja muutostoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto.	Ruin som skall skyddas. En historiskt och med tanke på området som helhet betydelsefull ruin efter en vattenreservoar som inte får rivas eller ändras så att dess historiska värde förstörs. För reparations- och ändringsarbeten ska museimyndighetens utlåtande inhämtas.
	Suojeltava tie. Alueen osa, jolla sijaitsee historiallisesti merkittävä tieosuus. Tien luonne ja linjaus on säilytettävä. Alueen rakentamis- ja hoitosuunnitelmista on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.	Väg som skall skyddas. Områdesdel där det finns ett vägavsnitt av historisk betydelse. Vägens karaktär och sträckning ska bevaras. Över områdets byggnads- och underhållsplaner ska den lokala museimyndighetens utlåtande inhämtas.
	MUUTA Rakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta pohjaveden tasoa.	ÖVRIGT Byggnad ska utföras så att det inte leder till förändringar i grundvattennivån.
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

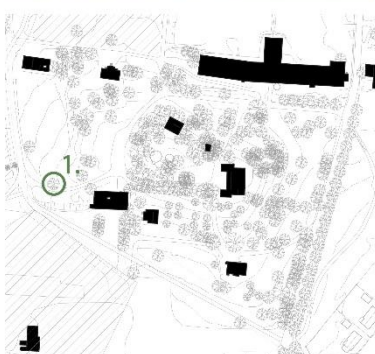
Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__/20__

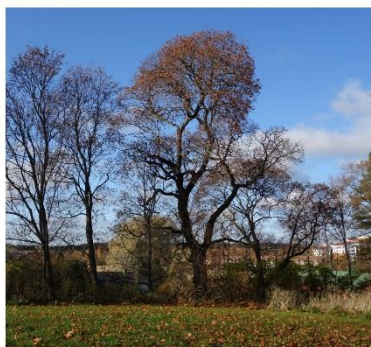
Godkänd av stadsfullmäktige __/__/20__

KAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 1 (VAAHTERA)

PUU 2 (VAAHTERA)

PUU 3 (VAAHTERA)

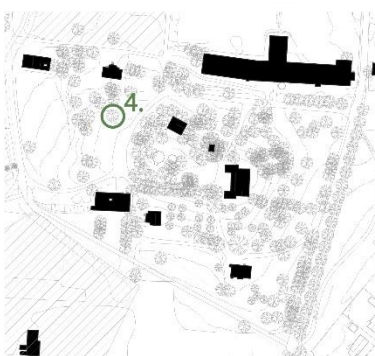

Backas - kokousmateriaali 04.10.2017 - LOCI maisema-arkkitehdit Oy

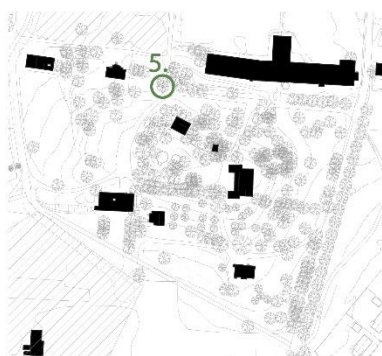
1

KAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

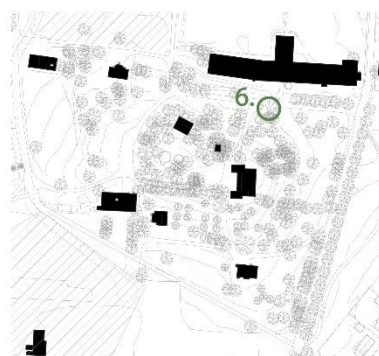
PUU 4 (VAAHTERA)

PUU 5 (TAMMI)

PUU 6 (VAAHTERA)

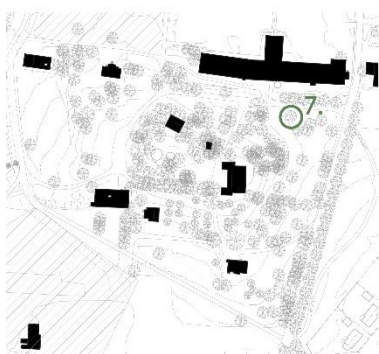

Backas - kokousmateriaali 04.10.2017 - LOCI maisema-arkkitehdit Oy

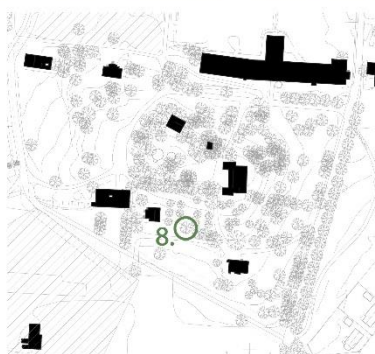
2

KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 7 (VAAHTERA)

PUU 8 (VAAHTERA)

PUU 9 (TAMMI)

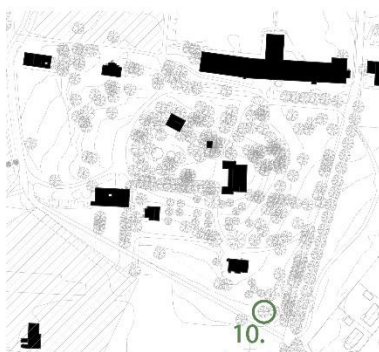

Backas - kokousmateriaali 04.10.2017 - LOCI maisema-arkkitehdit Oy

3

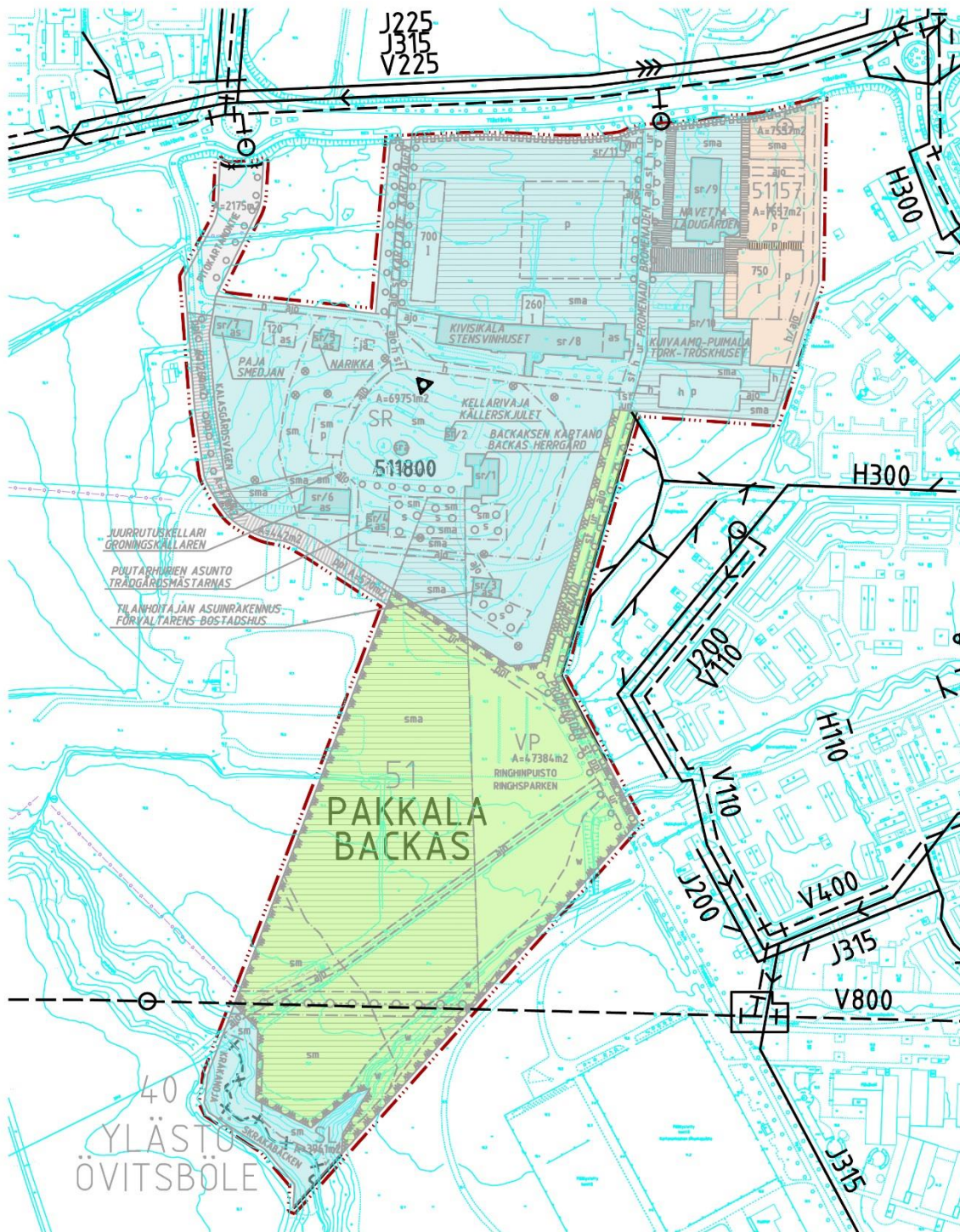
KAAVAAN SUOJELTAVAT PUUT

PUU 10 (TAMMI)

4

Backas - kokousmateriaali 04.10.2017 - LOCI maisema-arkkitehdit Oy

Vantaan kaupunki copyright Harri Keinanen tulosteen laatija 11.10.2018 päiväys	Vesihuollon esisuunnitelma 511800 Backas 0 60 300 m	ETRS-GK25 tasokoordinaattijärjestelmä N2000 korkeusjärjestelmä 1:3000 mittakaava
---	---	---

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus nro 511800 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **31.01 - 28.02.2019**. Tänä aikana jätettiin **kaksi (2 kpl) muistutusta**.

Muistuttaja	Muistutus	Tarkistukset
NRO 1 Helsingin Osuuskauppa Elanto	Asuinalue ei sisälly asemakaava-alueeseen. Selvitykset on laadittu osin virheellisesti. Tarvetta asemakaavasuojelulle ei ole ollut eikä ole. Asemakaavaehdotus on ristiriidassa yleiskaavaluonnoksen kanssa. Suojelumääräykset ovat voimakkaan ennallistavia ja rajoittavia. Määräys alueen pitämisestä avoimena kaikille on kohtuuton. Suojelumääräykset johtaisivat HOK-Elannolle miljoonien eurojen kustannuksiin. Suojelumääräyksistä aiheutuvat kustannukset ovat maanomistajalle kohtuuttomia, minkä vuoksi Vantaan kaupunki on korvausvelvollinen. Kaavan lopputulos ei kohtelee maanomistajia yhdenvertaisesti. Kaavaehdotus ei sisällä maanomistajan haittaa kompensoivaa elementtiä.	Asemakaavamääräystä täsmennetään: "Kartanoalue tulee <i>pääosin</i> säilyttää kaikille avoimena. <i>Yleisön pääsyä alueen eri osiin voidaan tilapäisesti rajoittaa. Kartanoaluetta ei saa aidata.</i>"
NRO 2 Asukas 1	Selvitys ulkoilmakonserttien melusta puuttuu. Melua ei ole huomioitu suunnittelussa. Puimalan pysäköintipaikat tulee siirtää muualle.	-

NRO 1

Helsingin Osuuskauppa Elanto

PL 53, 00441 Helsinki

Muistutus:

ASIA

Muistutus koskien asemakaavaehdotusta 511800 (Backaksen kartano)

MUISTUTUKSEN TEKIJÄ

Helsingin Osuuskauppa Elanto

PL 53, 00441 HELSINKI

Y-tunnus: 1837954-9

(jäljempänä: ”**HOK-Elanto**”)

kiinteistön, jota kaavoitus koskee, omistajana

Vantaan kaupunki on varannut mahdollisuuden esittää muistutuksia asemakaavaehdotuksesta, joka koskee Backaksen kartanoympäristön suojelua, pienimuotoisen rakentamisen sallimista suojelualueelle sekä liikerakentamisen mahdollistamista alueen koillisreunaan. Kiinteistön, jota kaavoitushanke koskee, omistajana HOK-Elanto antaa seuraavan muistutuksen asiassa.

MUISTUTUS KAAVAEHDOTUKSESTA 511800/ BACKAKSEN KARTANO

1. Asemakaavoituksen vireille tulo ja asian tausta

Muistutuksen kohteena oleva asemakaavaehdotus perustuu HOK-Elannon hakemuksesta vireille tulleen kaavoitusprosessiin. Backaksen kartanon alue on ollut pitkään HOK-Elannon omistuksessa, ja HOK-Elanto on pidemmän ajan kuluessa selvittänyt tapoja kehittää kartanon aluetta sen historialliset ominaispiirteet säilyttäen ja kaupunkilaisten etu ja toiveet huomioiden. HOK-Elannon tavoitteena on ollut kehittää Backaksen aluetta huomioiden sen merkitys historiallisena miljöönä. Samalla on kuitenkin pyritty huomioimaan kiinteistökehitykselle asetettavat taloudelliset reunaehdot.

Edellä todetusta lähtökohdasta tehdyn kaavoitushakemuksen taustalla oli HOK-Elannon tavoite säilyttää kartanon historiallinen miljöö rakennuksineen ja kehittää alueesta yhdessä kumppaneidensa kanssa kaikille vantaalaisille avoin tapahtumakeskus. Osana tätä kehittämistä HOK-Elanto on vuonna 2017 peruskorjannut kartanon päärakennuksen. Hankkeen kustannus oli noin 2,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 aikana HOK-Elannon kumppanina toimiva vuokralainen on pitänyt alueella tilausravintolaa, kesäkahvilaa sekä järjestänyt erilaisia tapahtumia, kuten teatteriesi-tyksiä, tansseja, konsertteja, myyjäisiä, näyttelyitä jne.

Kartanoalueen kehittäminen sinänsä on kuitenkin liiketoimintana kannattamatonta, mistä johtuen HOK-Elanto tavoitteli kaavamuutoksella myös mahdollisuutta kehittää välittömästi Backaksen etelä- ja länsipuolisille alueille asuntotuotantoa. Asuntotuotannosta saatavat tuotot olisivat mahdollistaneet Backaksen kartanoalueen kehittämisen edellä todetulla tavalla. Myös vireillä olevassa yleiskaavassa valmisteltava raitiotiehanke olisi puoltanut asuntorakentamisen lisäämistä alueelle. Asuntotuotanto lähellä raideyhteyksiä myös tukisi kestävän kaupunkikehityksen mukaista strategiaa.

Asemakaavaehdotusta on kaavoitusprosessin kestäessä muutettu siten, että kaupunginhallituksessa käsitelty kaavaluonnos ei vastaa kaavoitushakemuksen jättövaiheessa HOK-Elannon ja kaupungin välillä sovittuja tavoitteita. Kaavaluonnoksesta on jätetty kokonaan pois Backaksen etelä- ja länsipuolelle suunnitellun asuntotuotannon mahdollisuus, jonka seurauksena kaavaluonnoksen tosiasiallisena sisällönä on toimia Backaksen alueen suojelukaavana. 10.12.2018 päivätyssä kaavaselostuksessa (s.35) tätä perusteltiin sillä, että *"asuinalueen suunnittelu tarvitsisi tuekseen laajemman alueen tarkastelua, jotta... valtakunnalliset maisemalliset ja kulttuuriympäristön kannalta tärkeät tavoitteet toteutuisivat"*. Perustelu jää kuitenkin vajaaksi, eikä kaavaselostuksesta sen tarkemmin ilmene, mitä tämän näkemyksen taustalla on varsinkin kun lähialueelle on samaan aikaan suunnitteilla merkittävää asuntorakentamista.

Kaavahanketta koskevasta kaavaselostuksesta ilmenevällä tavalla kaavaluonnos perustuu lukuisiin selvityksiin, jotka HOK-Elanto maanomistajana on velvoitettu tilaamaan ja maksamaan. Selvitysten laatimista ohjasi kuitenkin vahvasti Vantaan kaupunki, eikä niiden tilaajana ollut HOK-Elanto. HOK-Elannon käsityksen mukaan Vantaan kaupungin ohjaus on johtanut siihen, että kaavahanketta koskevat selvitykset on laadittu osin virheellisesti ja joka tapauksessa tarkoitushakuisesti tavoitellen mahdollisimman kattavaa suojelumääräystä.

Koska kaavaluonnosta on edellä todetulla tavalla olennaisesti muutettu HOK-Elannon ja kaupungin välillä alun perin sovituista tavoitteista ja HOK-Elannon hankkeelle asettamista reunaehdoista, on HOK-Elanto peruuttanut kaavoitushakemuksensa 8.1.2019.

2. Kaavaehdotuksen suojelufunktio ja kaupungin korvausvelvollisuus

2.1. Rakennussuojelun tarve

Backaksen kartanon rakennuksia ja lähiympäristöä koskevaa suojelua on käsitelty aikaisemmin ympäristökeskuksessa vuonna 1998, mutta ympäristöministeriö ei tällöin nähnyt tarvetta vahvistaa suojelupäätöstä silloisen rakennussuojelulain nojal-

la. Sen sijaan ympäristöministeriö on tuolloin katsotut, että alueen suojelu tulisi turvata asemakaavoituksella. Myöskään nyt puheena olevan kaavan valmistelun yhteydessä ei ole katsottu, että suojelulle olisi rakennusperinnön suojelusta annettusta laissa tarkoitettua tarvetta.

Vuoden 1998 jälkeen asia ei kuitenkaan ole asemakaavoituksessa edennyt. Asiassa on merkitystä sillä, että vuoden 1998 jälkeen kaavasuojelua ei ole katsottu tarpeelliseksi toteuttaa, vaan aloite Backaksen kartanon miljööön säilyttämiselle ja kehittämiselle on tullut maanomistajalta so. HOK-Elannolta. Olosuhteissa vuoteen 1998 nähden ei kuitenkaan rakennussuojelun näkökulmasta ole tapahtunut olennaista muutosta.

Ympäristöministeriö on todennut, että Backaksen kartanon aluekokonaisuus olisi sellainen valtakunnallisesti merkittävä kohde, mitä tarkoitetaan nykyisessä rakennusperintölaissa. Tästä huolimatta rakennusperintölain mukaista suojeluprosessia ei ole käynnistetty. Ympäristöministeriön esittämä valtakunnallista merkittävyyttä koskeva maininta on ristiriitainen Vantaan kaupungille kohdistettujen kaavasuojelua koskevien vaatimusten kanssa: mikäli Backaksen kartano todella olisi siten valtakunnallisesti merkittävä kohde kuin nykyisen rakennusperintölain 2 §:ssä tarkoitetaan, olisi suojeluprosessi tullut käynnistää jo edellisen lain aikana. Näin ei kuitenkaan ole toimittu, vaan suojeluprosessia ollaan säilytetty Vantaan kaupungin vastuulle, vaikka alueella ei vielä edes ole voimassa asemakaavaa.

Tästä voidaan päätellä, että varsinaista tarvetta asemakaavasuojelulle ei ole ollut aikaisemmin eikä ole nytkään. HOK-Elanto maanomistajana onkin jo huolehtinut Backaksen kartanon miljööön säilymisestä, eikä Vantaan kaupunkikaan tähän asti ole nähnyt kaavasuojelua tarpeellisenä. Kulttuuriympäristöjen säilyminen on mahdollista turvata myös muuten kuin nyt puheena olevan kaltaisella suojelukavalla tai rakennusperintölain mukaisella suojelulla.

Myöskään kaupunginhallituksen helmikuussa 2019 hyväksymästä yleiskaavaluonnoksesta ei seuraa suoraa tarvetta asemakaavalla tapahtuvalle suojelulle. Lisäksi nyt puheena oleva asemakaavaluonnos on osittain ristiriitainen valmisteltavana

olevan yleiskaavan kanssa. Vaikka yleiskaava on vasta valmisteltavana, ei nyt laadittavia uusia asemakaavoja tulisi laatia ottamatta huomioon valmisteilla olevaa yleiskaavaa.

2.2. Asemakaavaehdotuksen suojelumääräyksistä

Asemakaavaehdotuksen sisältämien suojelumääräysten mukaisesti kartanoalueen rakennukset pääosin suojellaan ulkopuolisilta osin. Kaavaluonnos sisältää kullekin suojeltavalle rakennukselle annettavat suojelumerkinnot, jotka ovat voimakkaan ennallistavia ja rajoittavia. Backaksen alueen rakennusten ulkomuoto- ja julkisivumateriaalit tulee säilyttää nykyisen kaltaisena tai sitten vieraat materiaalit korvata alkuperäisen kaltaisella täysin riippumatta siitä, ovatko em. rakenteissa tehdyt ratkaisut nykymittapuulla tarkoituksenmukaisia tai teknisiltä ominaisuuksiltaan hyvän rakentamistavan mukaisia.

Asemakaavaehdotus sisältää myös kartanon pihapiirin eteläpuolisen alueen muuttamisen VP- alueeksi (puisto). Kaavasta seuraa maanomistajalle velvollisuus säilyttää olemassa olevaa kasvillisuutta ja valita tuleva kasvillisuus siten, että se on alueen ominaispiirteisiin soveltuva. Kaavaselostuksen mukaan VP- merkinnällä tavoitellaan ennen kaikkea näkymäkiilan säilymistä kartanonmäeltä Haltialan suuntaan, joka käytännössä tarkoittaa myös peltoalueen suojelua, vaikka näkymät olisivat säilyneet HOK-Elannon suunnitelmiin sisältyneissä maankäyttösuunnitelmissakin.

Lisäksi kaavaluonnos sisältää määräyksen, jonka mukaisesti ”kartanoalue tulee säilyttää kaikille avoimena”. Kaavamääräys johtaisi maanomistajana olevan HOK-Elannon kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen, sillä määräys rajoittaisi merkittävästi maanomistajan kiinteistöön kohdistuvaa määräysvaltaa.

Backaksen alueella toimii tällä hetkellä HOK-Elannon vuokralaisena mm. tilausravintola- ja kokoustoimintaa harjoittava yrittäjä, ja HOK-Elannon tavoitteena on edellä todetulla tavalla kehittää kiinteistöllä nyt harjoitettavaa toimintaa. Hyvät liikenneyhteydet ja lentokentän läheisyys tekevät Backaksen kartanosta sijaintinsa takia optimaalisen ympäristön erilaisten yritystapahtumien järjestämiseen ja siihen

liittyvän liiketoiminnan harjoittamiseen. Suuryritysten kiristyvät turvallisuusvaatimukset kuitenkin käytännössä edellyttävät, että kiinteistön piha-alueet on tarvittaessa voitava sulkea yleisöltä. Kaavaehdotukseen sisällytettävä määräys yleisölle avoinna pitämisestä on tästäkin näkökulmasta maanomistajan kannalta kohtuuton. Käytännössä Backaksen alue on jo nykyisin pääosin yleisölle avoin, eikä tarvetta erilliselle kaavamääräykselle siten edes ole.

2.3. Suojelumääräysten kohtuuttomuus

Maankäyttö- ja rakennuslain ("MRL") 57 §:n 2. momentin mukaisesti asemakaavassa annettujen suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia. Nyt esitetyt suojelumääräykset eivät sitä ole. Kaavaluonnoksen sisältämät suojelumääräykset johtaisivat HOK-Elannolle aiheutuviin miljoonien eurojen kustannuksiin pelkästään suojeltavien rakennusten korjauksista ja vähintään sadan tuhannen euron vuosittaista ylimääräisistä ylläpidon kustannusta. Nämä kustannukset jäisivät lähtökohtaisesti HOK-Elannon maksettavaksi. Koska HOK-Elanto ei voisi rahoittaa kustannuksia kaavoitushakemuksen alkuperäisen idean mukaisesti asuntotuotannosta saatavilla tuloilla, ovat kaavoitusratkaisu ja sen sisältämät suojelumääräykset maanomistajan kannalta kohtuuttomia.

Koska mahdollisuus asuntotuotantoon on kaavaluonnoksesta edellä todetulla tavalla poistettu, ei Vantaan kaupunki osoita kaavaehdotuksessa maanomistajalle käytännössä mitään kompensatiota suojelumääräysten vastapainoksi. Kiinteistön koillisreunaan osoitettu liikerakennusoikeus ja siitä saatava hyöty ei ole olennainen tarkasteltaessa kaavaehdotuksesta maanomistajalle aiheutuvia haittoja. Edelleen kaavaluonnoksessa maanomistajan vastuulle säilytetään sen laissa edellytetyn kunnossapitovelvollisuuden ulkopuolelle meneviä toimia ja kustannuksia. Lisäksi kaavamääräyksellä puututaan maanomistajan mahdollisuuteen rajoittaa yleisön vapaata pääsyä yksityisessä omistuksessa olevalle kiinteistölle ja sen pihapiiriin.

Kaavaluonnoksen mukaisista suojelumääräyksistä aiheutuu siten merkityksellistä haittaa ja vahinkoa HOK-Elannolle. Asemakaavamääräys, joka aiheuttaa merkityksellistä vahinkoa tai haittaa maanomistajalle, on tulkittava MRL:n mukaan kohtuut-

tomaksi. HOK-Elanto korostaa, että asemakaavaratkaisu olisi voinut olla kokonaisuutena kohtuullinen, jos se olisi pitänyt sisällään kaavaluonnoksesta pois jätetyn asuinrakennusoikeuden tai muun vastaavan kompensaation.

Suojelumääräyksistä maanomistajalle aiheutuvat ylimääräiset kustannukset on korvattava siltä osin kuin ne ovat selvästi kiinteistönomistajalle kuuluvan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen kunnossapitovelvollisuuden ulkopuolella. Korvausvelvollinen asiassa on MRL 57 §:n 3. momentin mukaisesti Vantaan kaupunki. Tästä johtuen suojelukaavasta Vantaan kaupungille seuraavat kustannukset voivat muodostua varsin merkittäviksi. Vantaan kaupungille seuraavaa korvausvelvollisuutta ei ole kuitenkaan kaavan valmistelun yhteydessä käsitelty tai tuotu julki.

3. Asemakaavoitukselle asetettu kohtuuttomuuskielto

MRL 54 §:ssä säädetään asemakaavalle asetettavista sisältövaatimuksista. Ko. lainkohdan 3. momentin mukaan asemakaavalla ei saa asettaa maanomistajalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita loukkaamatta voidaan välttää.

Arvioitaessa asemakaavan kohtuullisuutta tai kohtuuttomuutta maanomistajalle kyse on kokonaisharkinnasta, eli kaavasta aiheutuvaa haittaa tarkasteltaessa arvioidaan myös maanomistajalle kaavasta aiheutuvaa hyötyä. Kyse on siten tietynlaisesta tasapainoarvioinnista. Kuten edellä on todettu, kaavaluonnosta on kaavahakemusvaiheen jälkeen muutettu siten, että kaavahakemuksen lähtökohtana olleesta kaavoitusratkaisusta on kokonaan poistettu maanomistajalle aiheutuva hyöty ja jäljelle on jätetty ainoastaan maanomistajan asemaa rajoittavat ja huonontavat kaavamääräykset. Yksittäisellä asemakaavaan sisällytettävällä ratkaisulla voidaan asettaa maanomistajalle merkittäviäkin rajoituksia tai muuten heikentää maanomistajan asemaa, mutta tämä edellyttää käytännössä sitä, että asemakaavaratkaisu muilta osin luo hyötyä maanomistajalle. Nyt esillä oleva kaavaluonnos ei täytä MRL:n tätä edellytystä.

4. Yhdenvertaisuusvaatimus asemakaavoituksessa

Edellä todettujen MRL:n asemakaavalle asetettujen sisältövaatimusten lisäksi asemakaavoituksen perusteisiin kuuluu myös vaatimus maanomistajien yhdenvertaisesta kohtelusta, joka viimekädessä pohjautuu Suomen perustuslakiin. Vaikka yhdenvertaisuusvaatimus ei tarkoita maanomistajan subjektiivista oikeutta saada hyväkseen tietyn sisältöistä kaavaa, asettaa yhdenvertaisuuden vaatimus kaavoittajalle velvollisuuden kohdella maanomistajia yhtäläisten periaatteiden mukaisesti. Vaatimus yhdenvertaisuudesta ja siihen liittyvien harkintavallan rajoitusperiaatteiden noudattamisesta koskevat kuntia ja kaupunkia myös silloin, kun ne kaavoittavat omistamiaan maa-alueita.

HOK-Elannon tietojen mukaan Backaksen alueen välittämään läheisyyteen sen pohjoispuolelle on suunniteltu merkittävää asuntorakentamista. Ko. alue on pääosin Vantaan kaupungin omistuksessa. Backaksen kaavoituksen yhteydessä esillä ei ole ollut kunnollisia perusteita sille, miksi asuntorakentaminen on edellä todetulla tavalla jätetty pois nyt puheena olevasta kaavaluonnoksesta, kun samalla asuntotuotantoa suunnitellaan merkittävässä määrin aivan Backaksen alueen välittömään läheisyyteen Vantaan kaupungin omistamille maille.

Maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimukseen liittyvät olennaisesti tilanteet, joissa lähellä toisiaan sijaitseville ja olosuhteiltaan samankaltaisille alueille kaavoituksen yhteydessä kaavoitetaan rakennusoikeutta merkittävästi erilaisin perustein. Tällöin kaavoituksen kokonaistilanne ei täytä maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimuksia.

Huomioiden edellä todettu kaavaluonnoksen mukaisista määräyksistä maanomistajalle aiheutuva merkittävä haitta, rajoitteet ja kohtuuttomuus sekä toisaalta voimakasta asuntotuotantoa käsittävät lähialueita koskevat suunnitelmat ja siihen liittyvä maanomistajien epätasapuolinen kohtelu, kaavaehdotusta ei voida pitää kaavoituksessa noudatettavan yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisena.

5. Yhteenveto

Edellä todetulla tavalla esillä oleva kaavaluonnos on kaavoitusprosessissa kehittynyt siten, ettei se enää täytä niitä tavoitteita, joita kaavoitukselle on asetettu HOK-Elannon ja Vantaan kaupungin käymissä keskusteluissa siinä vaiheessa, kun kaavoitusprosessi on käynnistetty. Kaavaluonnoksessa omaksutut ratkaisut tähtäävät tarkoitushakuisesti mahdollisimman kattaviin suojelumääräyksiin, joiden tarve on perusteltu virheellisesti laadituilla selvityksillä.

Kaavaluonnos sisältää suojelumääräyksiä, joista aiheutuu HOK-Elannelle merkittävää haittaa ja kustannuksia. Koska asemakaavaluonnos ei enää sisällä elementtiä, jolla aiheutuva haitta maanomistajalle kompensoitaisiin, ei kaavaluonnos täytä asemakaavalla tapahtuvalle suojelulle asetettuja edellytyksiä. Kaavaluonnos ei muiltakaan osin täytä MRL:n asettamia vaatimuksia, kuten kohtuuttomuskiellosta ja yhdenvertaisuusperiaatteesta seuraavia rajoituksia.

Tästä johtuen HOK-Elanto ilmoittaa valittavansa esillä olevasta asemakaavaluonnoksesta, mikäli asemakaavaluonnos hyväksytään nyt esitetyssä muodossa.

HOK-Elanto on joka tapauksessa halukas neuvottelemaan Vantaan kaupungin kanssa niistä toimenpiteistä ja asemakaavamuutosehdotukseen tehtävistä muutoksista, joilla rakennetun ympäristön suojelulle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa ja suojelusta aiheutuva haitta kompensoida siten, että HOK:lle aiheutuva haitta ei muodostu kohtuuttomaksi.

Helsingissä, 27. päivänä helmikuuta 2019

HELSINGIN OSUUSKAUPPA ELANTO

Vastine:

1. Asemakaavoituksen vireille tulo ja asian tausta

On hyvä, että HOK-Elannon tavoite Backaksen kartanoalueen kehittämisessä historiallisia ominaispiirteitä vaalien, kaikille vantaalaisille avoimena tapahtumapaikkana on myös Vantaan kaupungin tavoite. Rakennusten kunnossapito erilaisin huolto- ja korjaustöin on myös maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämää kansallisomaisuuden vaalimista.

Yleiskaavassa 2007 Backaksen alue on osoitettu palvelujen alueeksi P. Merkittävän kokoisen asuntotuotannon määrä Backaksen kartanoalueella on täten voimassa olevan yleiskaavan vastainen. Backaksen kartanoalueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Asemakaavoituksen suunnitteluvaiheessa maanomistaja esitti erilaisia versioita asuinalueen sijoittumisesta kartanokukkulan ympärille ja asumisen mahdollisuuksia tutkittiin, mutta asumisen määrä oli ehdotuksissa yleiskaavamerkintään ja valtakunnallisiin, kulttuurimaisemallisiin ominaispiirteisiin nähden liian suurta, minkä vuoksi sitä ei sisällytetty tähän asemakaavaehdotukseen. Nyt kyseessä oleva asemakaavaehdotus (511800 Backaksen kartano, 10.12.2018) on ainoa asemakaavaehdotus, joka on Backaksen kartanoalueelle laadittu.

Kaavatyön alkaessa kullakin osapuolella on yleensä omat tavoitteensa työn lopputuloksen suhteen. Kaavoitustyön alussa ei ole mahdollista määrittää lopputulosta, koska useimmiten ei ole tiedossa kaikkia lopputulokseen vaikuttavia lähtötietoja, varsinkin näin merkittävässä kohteessa kuin Backaksen kartanoympäristö. Lisätietojen saamiseksi yleensä tehdään kaavoitustyön kuluessa erilaisia selvityksiä. Niin tässäkin tapauksessa.

Backaksen kartanon lähialueelle ei tällä hetkellä ole laadittavana ns. asuntokaavoja. Lähimmät, kaupunkisuunnittelun työohjelmassa mainitut, tekeillä olevat asuntokaavat ovat Ylästössä, Veromiehessä ja Tammistossa. Kaupunkisuunnittelun työohjelmassa 2019 on mainittu suunnitteluperiaatteiden laadinta ja asemakaavan muutosluonnos Lustikullan alueelle, Ylästöntien pohjoispuolelle, Backasta vastapäätä, mutta koska työtä ei ole vielä aloitettu, ei voida tässä vaiheessa arvioida tulevan kaavan sisältöä eikä uudisrakentamisen määrää eikä sitä, onko kyseessä ”merkittävä asuntorakentaminen”.

Asemakaavaan tai asemakaavan muutokseen liittyvät selvitykset tilaa ja maksaa aina maanomistaja. Vantaan kaupunkisuunnittelu määrittelee, mitä selvityksiä kunkin kaavatyön edistämiseksi kulloinkin tarvitaan. Selvityksen tekijä vastaa selvityksen tietojen oikeellisuudesta. Vantaan kaupunki ei milloinkaan ohjaa selvitystä tiettyyn tulokseen, vaan asemakaavan laadintaan liittyvät päätelmät tehdään vasta selvityksen perusteella.

HOK-Elanto ei ole kirjallisesti esittänyt muistutuksessa mainitsemiaan ns. reunaehdoja. Kaavatyön kuluessa on keskusteltu tavoitteista, joita kullakin keskustelun osapuolella on ollut. Eri osapuolilla voi olla joko erilaiset tai yhtenevät tavoitteet. Työn edetessä eri tavoitteita yhteensovitettaessa saattaa käydä niin, että kaikkia tavoitteita ei voida saavuttaa. Lopullinen asemakaava tai asemakaavan muutos on usein kompromissi.

2. Kaavaehdotuksen suojelufunktio ja kaupungin korvausvelvollisuus

2.1 Rakennussuojelun tarve

Uudenmaan ympäristökeskus (nykyisin Uudenmaan ELY-keskus) on tehnyt suojelupäätöksen Backaksen rakennusten ja kartanopuiston suojelusta 26.5.1998. Ympäristöministeriö ei silloin vahvistanut suojelupäätöstä, vaan jäi odottamaan alueen asemakaavoituksen etenemistä. Jo tuolloin vuonna 1998 alueella on ollut vireillä koko Backas-tilan maankäytön suunnittelu ja siihen liittyvän, mahdollisen asemakaavan laatiminen, minkä yhteydessä rakennussuojelun oletettiin voitavan ratkaista.

Backas on noussut vuosien varrella esiin kaavoituksessa mm. SOK:n suunnitelmissa vuonna 2005 siirtää pääkonttorinsa Vallilasta Pakkalaan. Samassa yhteydessä kartanoalueen suojelu olisi saatu toteutettua. Pääkonttoria varten laadittiin lopulta asemakaava Ylästöntien pohjoispuolelle, koska niin suuren (40 000 k-m²) rakennushankkeen sijoittaminen kartanon ympäristöön ei ollut suojelutavoitteiden mukaista mm. valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön kannalta. Asemakaavaa ei ulotettu Backaksen kartanonmälle asti, vaan se rajattiin Ylästöntien pohjoispuolelle. SOK vetäytyi hankkeesta eikä kaavan mukaista rakentamista ole toteutettu.

Ympäristöministeriössä 13.11.2012 pidetyssä viranomaisneuvottelussa todettiin, että ”suojelemalla alue asemakaavalla kulttuuriympäristön suojelua voitaisiin tarkastella kokonaisvaltaisesti osana alueen muita kehitystavoitteita”. Asemakaava nähtiin siis parempana ratkaisuna kuin rakennussuojelulain nojalla tehtävä suojelu. Neuvottelussa päätettiin ”selvittää kaavoituskehotuksen käyttöä, jolloin ympäristökeskuksen suojelupäätös jätettäisiin vahvistamatta”. Lisäksi: ”Mikäli ministeriö ei anna kaavoituskehotusta, edetään ympäristökeskuksen suojelupäätöksen vahvistamisen suuntaan. Tämä edellyttäisi ainakin katselmuksen järjestämistä, suojelumääräysten päivittämistä sekä kaikkien asianosaisten kuulemista. Rakennussuojelupäätöksen vahvistaminen olisi mahdollista, koska asemakaavoitus ei ole vireillä.” Alueen suojelutarve ei siis ole milloinkaan hävinnyt. Ympäristöministeriö on päinvastoin pyrkinyt edistämään alueen asemakaavallista suojelua jopa kaavoituskehotuksen uhalla. Asemakaavoituksen toteutumattomuus johtaisi siis rakennussuojelulain nojalla tehtävään suojeluun.

Asemakaava tai rakennussuojelupäätöksen määräykset määrittelevät, miten suojelu toteutetaan. On toki hyvä, jos valistunut maanomistaja on suojelutavoitteista ja -keinoista samaa mieltä suojeluasioista vastaavien viranomaisten kanssa. Maaomaisuus saattaa kuitenkin vaihtaa omistajaa, jolloin vasta viranomaismääräyksillä voidaan varmistaa suojelutavoitteiden ja -keinojen säilyminen.

Yleiskaavaluonnoksessa Backaksen kartanon alue on esitetty merkinnöillä palvelujen ja hallinnon alue (P), lähivirkistysalue (VL) sekä arvokas kulttuuriympäristö (vino raidoitus), joiden halki kulkee pyöräilyn baana, pitkämatkaisen pyöräilyn reitti (turkoosi katkoviiva). Krajanojan varressa ja ojan varresta Illenpuistoon on ohjeellinen ulkoilureitti (palloviiva). Krakanojan rannat ovat suojelualuetta (SL). Arvokas kulttuuriympäristö on määritelty näin: ”Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Alueiden käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on vaalittava kulttuuriympäristön ominaispiirteitä. Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen yleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattavissa oleva toimenpide on luvanvaraista siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä on säädetty.” Asemakaava on laadittava yleiskaavan määräysten mukaan. Laaditussa asemakaavaehdotuksessa nro 511800 (10.12.2018) yleiskaavan ja yleiskaavaluonnoksen sisältövaatimukset täyttyvät: alueelle saa sijoittaa erilaisia palveluja, osa alueesta osoitetaan virkistysalueeksi, alueen halki

kulkee pyöräilyn baana, Krakanojan varsi on luonnonsuojelualueetta ja arvokkaan kulttuuriympäristön piirteet on huomioitu alueen käyttötarkoituksessa ja määräyksissä. Asemakaavaluonnos ei siis ole ristiriidassa yleiskaavaluonnoksen kanssa.

2.2 Asemakaavaehdotuksen suojelumääräyksistä

Asemakaavaehdotuksen suojelumääräykset ovat luonteeltaan samanlaisia kuin vastaavaa, toista kulttuurihistoriallista suojelukohdetta, Håkansbölen kartanoa, koskevassa asemakaavassa vuodelta 2012 (nro 001932, Håkansbölen kartanoalue). Backaksen kartanon asemakaavamääräyksissä edellytetään, että ”suojeltavien rakennusten korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava museoviranomaisen lausunto”. Tällä pyritään ensinnäkin siihen, että toteutus vastaa asemakaavan asettamia tavoitteita kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön suojelusta. Toiseksi, museoviranomaisella on mahdollisuus lausunnossaan esittää, kuinka rakennukseen sijoitettava nykytekniikka, tai esimerkiksi saniteettitilat, voidaan ratkaista suojelutavoitteiden mukaisesti. Tarkoitus ei suinkaan ole, että suojelukohteessa eletäisiin tai sitä käytettäisiin kuin sata vuotta sitten.

Asemakaava-alueen eteläosan puistoon (VP) voi sijoittua erilaisia puistotoimintoja ehdolla, että alueella käytettävät materiaalit, rakenteet ja valaistus sekä kasvillisuus ovat sopusoinnussa kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kartanomiljöön ja maiseman kanssa, koska alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Peltoa sinänsä ei suojella.

Näkemäkiilan säilyminen kahden kartanon, Backaksen ja Haltialan, välillä taataan juuri sillä, että ko. välille ei sijoiteta rakentamista. Jos kyseiselle välille tulisi esimerkiksi asuinrakentamista, tarkoittaisi se myös mm. erikorkuista kasvillisuuttakin, mukaan lukien korkeita puita. Puut ovat istutettuina kovin pieniä, mutta vuosien kuluessa saattavat kasvaa yllättävänkin korkeiksi ja – kuten mahdollisesti tässä tapauksessa – voisivat lehvästöllään tukkia merkittävän näkemäakselin.

Myös Håkansbölen kartanon asemakaavassa on samantyyppinen määräys kartanoalueen säilyttämisestä kaikille avoimena kuin Backaksen asemakaavaehdotukseen on kirjattu. Håkansbölen asemakaavassa määräys kuuluu: ”Puisto tulee säilyttää yleisölle avoimena. Yleisötapahotumien määrää on rajoitettu. Myös vanhan talouspihan käyttö on rajoitettu.”, kun taas Backaksen asemakaavaehdotuksessa ”Kartanoalue tulee säilyttää kaikille avoimena”. Håkansbölen määräyksessä mainitaan ”puisto”, koska kartanon ympärillä on ollut kartanopuistoksi suunniteltu alue. Backakseen puistosuunnitelmaa ei tietävästi ole koskaan laadittu. Backaksen asemakaavamääräystä voidaan täsmentää: ”Kartanoalue tulee *pääosin* säilyttää kaikille avoimena. *Yleisön pääsyä alueen eri osiin voidaan tilapäisesti rajoittaa. Kartanoaluetta ei saa aidata.*” On hyvä, että Backaksen alue on jo nykyisin pääosin yleisölle avoin, mutta asemakaavalla tilanne saadaan vakiinnutettua mm. siinä tapauksessa, että alueen maanomistus muuttuisi.

2.3 Suojelumääräysten kohtuuttomuus

Maankäyttö- ja rakennuslain 166 §:n 1 momentissa veloitetaan kiinteistönomistaja pitämään huolta rakennuksistaan: ”Rakennus ympäristöineen on pidettävä sellaisessa kunnossa, että se jatkuvasti täyttää terveellisuuden, turvallisuuden ja käyttökelpoisuuden vaatimukset eikä aiheuta ympäristöhaittaa tai rumennusta ympäristöä”. Backaksen kartanoalue on ollut Elannon (myöh. HOK-Elanto) omistuksessa vuodesta 1916 eli 103 vuotta. Omistuksen alkuaikoina tilaa ja sen toimintaa laajennettiin monin eri tavoin. Viime

vuosikymmeninä ilmennyttä korjaustarvetta ja sen kustannuksia olisi voinut jakaa tasaisemmin eri vuosikymmenille niin, ettei nykyisenkaltaista tilannetta olisi päässyt syntymään. Korjauskustannusten kattamiseksi kiinteistönomistaja voi toki kehittää liiketoimintaansa innovatiivisella tavalla.

Vantaan kaupunki on ymmärtänyt asemakaavaehdotuksen aiheuttavan maanomistajalle suhteellisen pienet hyödyt, minkä vuoksi kaupunki ei ole aikonut periä asemakaavaehdotuksen sallimasta lisärakennusoikeudesta maankäyttökorvauksia, jotka tässä tapauksessa olisivat olleet ulkoisen kunnallistekniikan osalta n. 172 600 euroa (liiketilän rakennusoikeudesta $950 \text{ k-m}^2 \times 80 \text{ €/k-m}^2 = 76\,000 \text{ €}$, asuinrakennuksesta $(120 \text{ k-m}^2 \times 650 \text{ €/k-m}^2)/2 = 39\,000 \text{ €}$, muun toiminnan rakennusoikeudesta $960 \text{ k-m}^2 \times 60 \text{ €/k-m}^2 = 57\,600 \text{ €}$). Myös sisäisen kuntatekniikan korvaukset on aiottu jättää perimättä, yhteensä n. 400 000 € (uusi Pitokartanontien katualue 325 m) sekä kaavanlaadintakulut 18 000 €. Kaupunki jättää näin perimättä HOK-Elannolta yhteensä 590 600 € korvaukset. Täten ei voida sanoa, etteikö kaupunki olisi aikeissa kompensoida maanomistajalle asemakaavan vaikutuksia. Tähän, käsiteltävänä olevan asemakaavan alueeseen ei sisällytetty kartanonmäkeä ympäröivää peltoa lukuun ottamatta suojelutavoitteiden mukaista, kiilamaista aluetta, jolla taataan historiallisten näkymien säilyminen Vantaanjokilaakson kartanoiden välillä. Siihen, mitä myöhemmin saattaa tulla tämän asemakaava-alueen ulkopuolelle, asemakaavaehdotus ei ota kantaa.

Asemakaavaehdotuksen nro 511800 suojelumääräykset on laadittu kullekin suojeltavalle rakennukselle tai rakenteelle sillä periaatteella, että ensin on yleisesti mainittu, onko rakennus historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti vai aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus. Seuraavaksi on määriteltä, mitä rakennuksesta säilytetään ja miten se tulee tehdä. Yleensä säilytettäväksi määritellyt rakennusosat ”tulee korjattaessa säilyttää tai ratkaista rakennuksen alkuperäisen ominaisluonteen mukaisesti. Vieraat materiaalit tulee korvata alkuperäisen kaltaisilla.” Vieraat materiaalit ovat monesti sellaisia, jotka eivät kuulu rakennuksen perinteiseen rakentamistapaan ja ovat mm. sen vuoksi asennettu väärin, mistä on saattanut aiheutua rakennukselle vaurioita. Kun tällainen kohta korjataan rakennuksen alkuperäisen luonteen mukaisesti alkuperäistä vastaavalla materiaalilla, saadaan rakennus säilymään pidempään. Suojelumääräyksillä pyritään lisäksi edistämään sellaista korjaus- ja lisärakentamissuunnittelua ja -toteutusta, joka tuo lisäarvoa niin koko Backaksen kartanoalueelle kuin yksittäisille rakennuksille. Suojelumääräyksien ei näin voida katsoa aiheuttavan ylimääräisiä kustannuksia maanomistajalle.

3. Asemakaavoitukselle asetettu kohtuuttomuuskielto

Asemakaavaehdotuksen nro 511800 tavoitteena on suojella valtakunnallisesti arvokas ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä Backaksen kartanokokonaisuus osana laajempaa maisemansuojelua, mitä ympäristöministeriö on odottanut jo vuosikymmeniä Uudenmaan ympäristökeskuksen (nyk. Uudenmaan ELY-keskus) suojelupäätöksen jälkeen. Tällä asemakaavalla rajataan maanomistajan alueesta se osa, jota suojelumääräykset koskevat. Lisäksi toteutetaan maanomistajan tavoitteita ja toiveita kaupan sijoittumisesta ja monipuolisen toiminnan sallimisesta rakennussuojelualueella sekä kulkureittien, kuten huoltoajoreittien, sijoittumisesta.

4. Yhdenvertaisuusvaatimus asemakaavoituksessa

Vantaalla ei ole montaa Backaksen kaltaista kartanokokonaisuutta, jota voitaisiin pitää tässä tapauksessa asemakaavoituksen ja maanomistajien tasavertaisen kohtelun mallina. Vantaan kaupungin omistama Håkansbölen kartano on ympäristönä kuitenkin lähinnä Backaksen kaltainen. Sen viimeisin asemakaavamuutos on vuodelta 2012. Backaksen suojelua koskevat asemakaavamääräykset on muotoiltu samalla tavalla kuin Håkansbölen asemakaavassa. Näin voidaan sanoa, että maanomistajia on kohdeltu samalla tavalla samanlaisissa kohteissa.

Kuten aiemmin on kerrottu Backaksen asemakaavan taustalla on ympäristöministeriön halu edistää alueen suojelua asemakaavoituksen keinoin. Sen tähden asemakaavan nro 511800 lopputulos on ns. suojelukaava.

Backaksen kartanon pohjoispuolelle, Ylästöntien pohjoispuolelle, on vuosien kuluessa suunniteltu muutakin maankäyttöä kuin voimassa olevan asemakaavan mukainen toimistokokonaisuus, joka laadittiin SOK:n aloitteesta 2005. Tuolloin SOK:n haaveena oli saada toimitilaa Backaksen kartanon maille Ylästöntien eteläpuolelle, mutta hankkeen laajuuden takia mm. Museovirasto vastusti hanketta. Sen vuoksi SOK:n toimistohanketta ryhdyttiin suunnittelemaan Ylästöntien pohjoispuolelle SOK:n ja kaupungin yhteisestä sopimuksesta. Mitään ei ole kuitenkaan rakennettu.

Tällä hetkellä kyseiselle Lustikullan alueelle ei suunnitella mitään. Vantaan kaupunkisuunnittelun työohjelmaan on vuodelle 2019 kirjattu Lustikullan suunnitteluperiaatteiden ja asemakaavan muutosluonnoksen aloittaminen, mutta työ ei ole vielä alkanut. Tällä hetkellä ei siis voi arvioida, kuinka paljon ja minkälaista rakentamista kyseiselle alueelle joskus tulee.

Tällä hetkellä Backasta lähinnä olevat ja Vantaan kaupunkisuunnittelun kaavoitusohjelmassa olevat asuinalueasemakaavat sijaitsevat Ylästössä, Veromiehessä sekä Tammistossa. Niissä kaikissa suunnittelutilanne on täysin erilainen kuin Backaksessa, jossa ollaan avoimen, valtakunnallisesti arvokkaan, rakennetun kulttuurimaiseman äärellä.

5. Yhteenveto

Muistutuksessa viitataan useassa kohdin ”asemakaavaluonnokseen”, joka nyt käsiteltävänä oleva asemakaavaehdotus ei ole. Backaksen kartanoalueelle on laadittu asemakaavaehdotus nro 511800, joka aikanaan vahvistuu asemakaavaksi nro 511800.

Asemakaavaehdotuksen suojelumääräykset pyrkivät olemaan mahdollisimman kattavia, aivan kuten muistutuksessa todetaan, mutta ei voida katsoa, että sen pohjaksi laaditut selvitykset olisivat virheellisesti laadittuja.

Ei voida myöskään katsoa, että suojelumääräykset olisivat maanomistajalle kohtuuttomia tai aiheuttaisivat kustannuksia. Se, ettei maanomistaja ole vuosikymmenten kuluessa pitänyt kaikista rakennuksistaan huolta, on pääsyy korjauskustannusten suuruuteen. Vantaan kaupungilla on siitä huolimatta aikomus joustaa maankäyttö- ja kaavoituskorvausten suhteen.

Backaksen kartanoaluetta koskevat suojelumääräykset ovat linjassa vastaavan kohteen, Håkansbölen kartanon, suojelumääräysten kanssa, minkä perusteella voidaan sanoa maanomistajia kohdellun tasavertaisesti samantyyppisissä asemakaavoituksen tilanteissa.

Asemakaavaehdotukseen tehdään joitain tarkistuksia jo päättäneen nähtävilläolon jälkeen. Asemakaavaehdotusta esitetään hyväksyttäväksi tarkistuksilla muokattuna.

Tarkistukset:

Asemakaavamääräystä täsmennetään: *"Kartanoalue tulee pääosin säilyttää kaikille avoimena. Yleisön pääsy alueen eri osiin voidaan tilapäisesti rajoittaa. Kartanoaluetta ei saa aidata."*

NRO 1**Asukas 1****Muistutus:**

Huomauttaisin, että suunniteltaessa viihdetiloja, jotka ovat lähes ulkoilmakonsertin luontoisia, olisi syytä tehdä selvitys mahdollisista meluhaitoista. Suunnitelman tulisi perustua selvityksestä saatuihin tietoihin. Melun vaikutusta ei ole huomioitu kaavassa. Meluhaittojen vaikutukset ovat hyvin tunnettuja. Asuinalueella tulisi voida virkistyä ja levätä yöaikaan. Nykyisellään Kuivaamo-puimalan tiloja on käytetty pahimmillaan useita kertoja viikossa kello 1:een yöllä, myöhemmin kello 11 yöllä asti konserttitiloina. Melu kantautuu asuntoihin ja lähiympäristöön voimakkaasti. Tila oli toissa vuonna myös treenikämpänä päivisin. Suunnittelija on kertonut vuonna 2015 pidetyssä asukastyöpajassa/suunnittelutilaisuudessa, että meluasiala otetaan huomioon suunnittelussa, mutta mielipide ja vastine puuttuvat selostuksesta. Suunnitelmassa tulisi estää ympäristöhaittaa aiheuttavan viihdetoiminnan haitat, joko puimalan tilan ääneneristävyyden tai tilan käyttöä koskevin määräyksin. Kaupungilla on käytössään tieto esim. melun kantautumisesta naapuruston asuintaloihin, joissa asuu useita lapsiperheitä ja jotka on suunniteltu kaupungin laatiman asemakaavan mukaisesti niin, että niissä ei ole huomioitu aiheutuvaa melua. Suunnittelussa on puute myös puimalan parkkipaikkojen osoittamisessa asutusalueen ja puiston puolelle, hyvin näkyvälle paikalle. Ne tulisi siirtää muualle. Myös nykyiset Kartanonkosken asukkaat tulee huomioida.

Ystävällisin terveisin

Vastine:

Asemakaavaa laadittaessa ei voida etukäteen tietää, missä satunnaisia ulkoilmakonsertteja järjestetään eikä näin voida maankäytön järjestämisellä määritellä niiden aiheuttamien meluhaittojen torjumista. Melun huomioiminen tässä yhteydessä muistuttajan esittämällä tavalla ei ole asemakaavoitukseen kuuluva asia. Sen sijaan Vantaan rakennusjärjestyksen § 42 "Tapahtumien järjestäminen" määrää, että tapahtuman järjestäjän on huolehdittava riittävästä häiritsevän melun ehkäisystä. Myös ympäristönsuojelulaki (527/2014) velvoittaa ilmoittamaan naapureille kirjallisesti mm. tilapäisestä, erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta tapahtumasta.

Asemakaavahanke nro 511800 on ollut vireillä useita vuosia, minkä aikana työhön osallistuneita on ehtinyt vaihtua, mukaan lukien kaavoittaja. Kaikki suullinen tieto ei ole valitettavasti siirtynyt tekijältä seuraavalle. Kirjattuna tietona kuitenkin on, että muistuttajan mainitsemassa yleisötilaisuudessa 15.4.2015 esitettiin kovin vastakkaisiakin tavoitteita alueen suunnittelulle, mm. bänditiloja ja tanssitilaisuuksia.

Backaksen kartanoalueen asemakaavassa 511800 pysäköintipaikat on sijoitettu useaan paikkaan, jotta välttyään laajoilta, kartanomaisemaan sopimattomilta pysäköintikentiltä. Pysäköintipaikkoja on paitsi puimalan vieressä, myös kartanonmaella, navetan ja puimalan itäpuolella sekä tilapäinen pysäköintialue tapahtumien aikana sikalan pohjoispuolella. Muistuttajan mainitsema pysäköintialue sijoittuu puimalan taakse, puimalarakennuksen ja Ringhinpuiston väliin, missä se on katseilta suojassa päälähestymissuuntiin nähden. Kyseiselle pysäköintialueelle mahtuu n. 40 autoa. Kooltaan se on pienempi kuin esimerkiksi Pakkalan oppimis- ja informaatiotalon POINT:n pysäköintialue Oolannintien puoleisella tontin osalla. Lähimpään asuinrakennukseen on etäisyyttä n. 65 metriä puiston halki.

Tarkistukset:

-

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus/
nro 511800 Backaksen kartano. Pakkala
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / 11.2.2020

Kaupunginhallitus 10.12.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksesta **nro 511800 Backaksen kartano. Pakkala**. Lausuntoja pyydettiin 4 kpl ja saatiin 4 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 HSY	Muutosehdotus ei edellytä nykyisen vesihuollon siirtämistä eikä uuden rakentamista.	-
NRO 2 Uudenmaan ELY-keskus	Selostukseen päivitettävä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. sr-määräykseen lisättävä, että rakennusta ei saa purkaa. Peittomaalauksen ja maalattavan peltikaton sävyjä ei ole määritetty. Selostukseen pilaantuneista maista kartta kunnostuksen jälkeen. SL-alueella jätetäytön aluetta ei ole rajattu. SL-alueen suojeluperuste on kirjaamatta.	Kaavaselostukseen päivitetään valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva kohta sekä pilaantuneita maita koskevat kartat ja SL-aluetta koskeva suojeluperuste. SL-alueen jätetäyttöä koskevaa määräystä tarkennetaan sanallisesti: "Jätetäyttöä ja haitta-ainepitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia alueella olevan, ohjeellisen ajoyhteyden pohjoispuolella sallitaan vain välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentaminen. Maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön. Maarakentamista alueelle suunniteltaessa tulee toimenpiteestä olla yhteydessä kaupungin ympäristökeskukseen."
NRO 3 Vantaan kaupunginmuseo	sm-alueella olevaan ajoyhteysmääräykseen tulee lisätä, että sen toteuttamisen yhteydessä on huomioitava muinaisjäänös sm-merkinnän mukaisesti.	-
NRO 4 Vantaan Energia	Ei huomautettavaa.	-

NRO 1

Lausunto:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunkisuunnittelu
Asematie 7
01300 Vantaa
VD/2327/10.02.04.00/2013

**ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 511800, BACKAKSEN KARTANO 40. KAUPUNGINOSA
YLÄSTÖ / 51. KAU-PUNGINOSA, PAKKALA**

Asemakaavoitettava alue sijaitsee Pakkalan ja hieman myös Ylästön kaupunginosassa Ylästöntien eteläpuolella. Aluetta rajaavat pohjoisessa Ylästöntie, idässä Kartanonkosken asuinalue, lännessä viljelykäytössä oleva peltoalue ja etelässä entisten kasvihuoneiden alue ja Kartanonkosken liikuntapuisto.

Asemakaavalla suojellaan kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen kartanoympäristö ja sallitaan hieman uudisrakentamista suojelualueelle sekä mahdollistetaan liikerakennuksen rakentaminen entisen tallin ja puimalan yhteyteen.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä nykyisen vesihuollon siirtämistä eikä uuden vesihuollon rakentamista.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. (09) 1561 2109.

Vastine:

-

Tarkistukset:

-

NRO 2

Lausunto:

kirjaamo(a)vantaa.fi

Vantaan kaupunki

Asematie 7

01300 VANTAA

Viite: lausuntopyyntö 17.12.2019

**Lausunto asemakaavasta ja asemakaavan muutosehdotuksesta,
Vantaa,
Backaksen kartano, 511800**

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Backaksen asemakaavasta ja asemakaavan muutosehdotuksesta (kaava nro 511800).

Kaavaselostuksen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva osio on syytä päivittää. Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Rakennusten suojelumääräystä sr on syytä täydentää maininnalla:

"Rakennusta ei saa purkaa." Muilta osin asemakaavaehdotus huomioi ansiokkaasti valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön (Backas - Elannon suurtila) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamalla tavalla. Rakennussuojelun osalta suojelutavoitteet on tunnistettu sekä huomioitu esimerkillisesti ja asemakaavaehdotus on tältä osin laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n tarkoittamalla tavalla.

Uudisrakennusten osalta peittomaalatun julkisivun osalta ei käy ilmi, tuleeko myös niiden olla sävyiltään punaisia vai sallitaanko myös muita sävyjä. Myöskään konesaumatus peltikaton osalta ei anneta määräyksiä sen sävystä.

Kaavaselostuksessa esitetyt pilaantuneita maita koskevat kartat kertovat ennen kunnostusta tehdyistä tutkimuksista. Kunnostuksen loppuraportissa esitetyt kartat kertoisivat paremmin alueen tilanteesta ainakin Krakanojan varrella olevan jätetäytön osalta. Kunnostuksen aikana tällä alueella tehtiin lisätutkimuksia.

Kaavamääräyksissä jätetäyttö on huomioitu osana SL-määräystä. Jätetäytön aluetta ei ole erikseen rajattu. Jätetäyttöä on tiedossa Krakanojan pohjoispuolella kaavakarttaan merkityn ajoyhteyden läheisyydessä eikä siis koko SL-alueella. Nykyisellä merkinnällä on

mahdollista saada virheellinen käsitys jätetäyttöalueen laajuudesta.

Jätetäyttöalueen merkitsemistä erillisellä osa-alueajauksella olisi tämän vuoksi hyvä harkita. Määräykseen on hyvä lisätä, että maanrakentamista alueella suunniteltaessa tulee toimenpiteistä olla yhteydessä kaupungin ympäristökeskukseen. Suojeluperuste on kirjattava kaavaselostukseen sekä arvioitava luonnontilaa säilyttämistä koskevien määräysten antamista.

Ennen kaivutöiden toteuttamista alueella, jolla saattaa esiintyä jätetäyttöä, tulee maaperän haitta-aineiden pitoisuus ja jätetäytön laajuus selvittää kaivualueella.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut

alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI UUDELY: Erika Heikkinen, Kirsi Hellas, Olli Jaakonaho, Timo Kinnunen, Elina Kerko, Anna Puolamäki, Marjo Vuola, Henrik Wager

Tämä asiakirja UUDELY/464/07.01/2013 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument

UUDELY/464/07.01/2013 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Autere Tuomas 27.02.2019 12:14

Ratkaisija Dahlqvist-Solin Brita 27.02.2019 12:14

Vastine:

Kaavaselistukseen on päivitetty valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva kohta.

Asemakaavamerkinnän sr sanallinen määritelmä "suojeltava rakennus" sisältää ajatuksen, että rakennusta ei pureta, sillä purkamisen jälkeen ei enää olisi mitään rakennusta suojeltavaksi, joten suojeltavan rakennuksen purkaminen olisi asemakaavan vastainen teko.

Uudisrakennusten julkisivukäsittelyistä ja -sävyistä asemakaavamääräyksissä mainitaan punatiili, punamultaus ja peittomaalaus ja katon osalta punatiili tai maalattu, konesaumattu pelti. Koska uudisrakennuksen rakennuslupahakemukseen on liitettävä museoviranomaisen lausunto sekä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelman sopeutumisesta ympäristöönsä ja maastoon, ei ole katsottu tarpeelliseksi määritellä erikseen peittomaalauksen tai peltikaton värisävyä.

Päivitetään kaavaselistukseen oikeat, pilaantuneita maita koskevat kartat.

SL-alueen jätetäyttöä koskevaa määräystä tarkennetaan sanallisesti, jottei kaavakartasta tule siltä osin lukukelvotonta (kursiivit lisäyksiä asemakaavaehdotuksen määräykseen): "Jätetäyttöä ja haitta-ainepitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia alueella *olevan, ohjeellisen ajoyhteyden pohjoispuolella* sallitaan vain välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentaminen. Maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön. *Maarakentamista alueelle suunniteltaessa tulee toimenpiteestä olla yhteydessä kaupungin ympäristökeskukseen.*"

Päivitetään SL-aluetta koskeva suojeluperuste kaavaselistukseen.

Tarkistukset:

Kaavaselistukseen päivitetään valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskeva kohta.

Päivitetään kaavaselistukseen oikeat, pilaantuneita maita koskevat kartat.

SL-alueen jätetäyttöä koskevaa määräystä tarkennetaan sanallisesti: "Jätetäyttöä ja haitta-ainepitoisuuksia sisältävän maa-aineksen takia alueella *olevan, ohjeellisen ajoyhteyden pohjoispuolella* sallitaan vain välttämättömien rakenteiden ja istutusten edellyttämä maarakentaminen. Maarakentamisen yhteydessä on huolehdittava, ettei haitta-aineita pääse leviämään ympäristöön. *Maarakentamista alueelle suunniteltaessa tulee toimenpiteestä olla yhteydessä kaupungin ympäristökeskukseen.*"

Päivitetään SL-aluetta koskeva suojeluperuste kaavaselistukseen.

NRO 3

Lausunto:

Vantaa

17.02.2019

VKM/024/2019

LAUSUNTO

Vantaan kaupunki | Vantaan kaupunginmuseo

Vantaan kaupungin kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa

Viite: Lausuntopyyntönne 30.1.2019**Asia:** ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAMUUTOKSEN EHDOTUS
NRO 511800 PAKKALA JA YLÄSTÖ, BACKAKSEN KARTANO**Sijainti:** Ylästöntie 28-30, 01520, Vantaa
Pakkala 51, Ylästö 40

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta nro 511800, Backaksen kartano. Kaavan tavoitteena on suojella kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas Backaksen kartanoympäristö ja sallia harkitusti uudisrakentamista suojelualueelle, sekä mahdollistaa liikerakennuksen rakentaminen entisen tallin ja puimalan yhteyteen. Kartanoalueen kaikki rakennukset ja historiallinen puisto muodostavat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, jossa rakennussuojelu ja ympäristön suojelu nivoutuvat toisiinsa. Alueen käytön pitää sopeutua historialliseen kartanomiljööseen. Kaava-alueelle kuuluu itse kartanon päärakennuksen lisäksi useita suojeltuja pihapiirin rakennuksia sekä merkittävä osa Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemasta. Lisäksi alueella sijaitsee muinaismuistolailla (295/1963) suojattuja muinaisjäännösalueita. Vantaan kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologian osalta.

Backaksen kartanon alue ja sen lähiympäristö muodostavat merkittävän osan Vantaanjokilaakson kulttuurimaisemaa. Se on valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta (Ympäristöministeriö, mietintö 66/1992) sekä valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Valtioneuvoston valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevan päätöksen (14.12.2017) mukaan näillä alueilla tulee huolehtia valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen säilyminen.

Vantaan kaupunginmuseo suoritti kesällä 2015 HOK-Elannon tilauksesta arkeologisen koekaivauksen Backaksen kartanon ympäristössä, keskiaikaisen Skattmansbyn kylän alueella (mj. rek. tunnus 1000001725). Koekaivausten avulla todettiin, että tutkimusalueella ei enää ollut jäljellä kulttuurikerroksia tai muita muinaiseen ihmistoimintaan liittyviä merkkejä. Puutarhamullasta poikkeavia maakerroksia kaivetuissa koeojissa olivat ainoastaan vanhan pihatien sorakerrokset. Lisäksi Skattmansbyn kylään on kuulunut nykyisestä kartanorakennuksesta noin 350 m etelään sijainnut

VANTAA KAUPUNGINMUSEO, Tikkurilan vanha asema, Hertaksentie 1, 01300 Vantaa, +358 40 838 0401, kulttuuriymparisto@vantaa.fi, www.vantaankaupunginmuseo.fi

Nederbyggarnen tonttima (mj. rek. tunnus 1000001771), johon 1600-luvun lopun karttaan on merkitty autioituneita tonttimaita. Nederbyggarnen tontti on merkitty kaavakarttaan asianmukaisesti sm-alueena. Saman sm-alueen läpi on kuitenkin merkitty myös ajoyhteys. Ajoyhteysmerkintään tulee lisätä määräys, että sen toteuttamisen yhteydessä on huomioitava paikalla oleva muinaisjäännös sm-merkinnän määräyksen mukaisesti.

Kaavaehdotuksen mukaan alueen olemassa olevat rakennukset suojellaan lukuun ottamatta entistä lantala. Lisäksi suojellaan rauniona vanhempi vesisäiliö sekä kartanopuiston maisemallisia ominaispiirteitä, kuten puuyksilöitä, puurivejä, näkymäakseleita ja historiallisia tielinjauksia. Suojeltaville rakennuksille annetaan yksityiskohtaiset suojelumääräykset. Muinaismuistoalueiden rajoja on tarkennettu kaavaehdotuksessa. Krakanojan varsi osoitetaan luonnonsuojelualueeksi. Uudisrakentaminen on pyritty sijoittamaan siten, että sillä voidaan tukea vanhojen rakennusten uudiskäyttöä. Kartanomäkeä ympäröivä avoin maisematila on säilytetty, mikä mahdollistaa kartanokukkulun hallitsevan aseman maisemassa.

Vantaan kaupunginmuseo on osallistunut tiiviisti kaavatyöhön liittyviin ohjausryhmiin ja viranomaispalaveriin sekä kohteeseen tehdyille maastokäynneille. Kaupunginmuseon esittämät suojelutarpeet valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvojen säilyttämiseksi on kaavaehdotuksessa huomioitu riittävinä suojelumerkintöinä ja -määräyksinä lukuun ottamatta sm-alueelle merkittyä ajoyhteysmerkintää.

Vastine:

Puistoalueen halki on olemassa oleva ajoyhteys Krakanojan länsipuolella olevalle pellolle esitetty ohjeellisella kaavamerkinnällä (katkoviiva), kun taas muinaismuistoalueen sm-merkintä on sitovalla merkinnällä (pistekatkoviiva). Asemakaavan logiikan mukaisesti sitova merkintätapa on oikeusvaikutuksiltaan vahvempi kuin ohjeellinen merkintätapa, eli koko sm-alueella kaivaminen, peittäminen, muuttaminen tai muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla mielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa. Määräys koskee siis myös ohjeellisen ajoyhteyden merkintää.

Tarkistukset:

-

NRO 4

Lausunto:

40 - Ylästö - 511800

21. joulukuuta 2018 14:31

Dn:o VU/232/10.02.04.00/2015

VE:	24.1.2019	VES:	21.12.2018	KAUPUNGILLE:	24.1.2019
-----	-----------	------	------------	--------------	-----------

Vantaan kaupunki
Kirjaamo (Kaupunkisuunnittelu)
Asematie 7
01300 VANTAA

Asia: Lausunto

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO [511800](#)

Kaupunginosa 40, Ylästö

Kohdealue Backaksen kartano

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Tomi Virtanen, puh. 050-3502664.

Kunnioittavasti

VANTAAN ENERGIA OY

Tomi Virtanen

VANTAAN ENERGIA SÄHKÖVERKOT OY

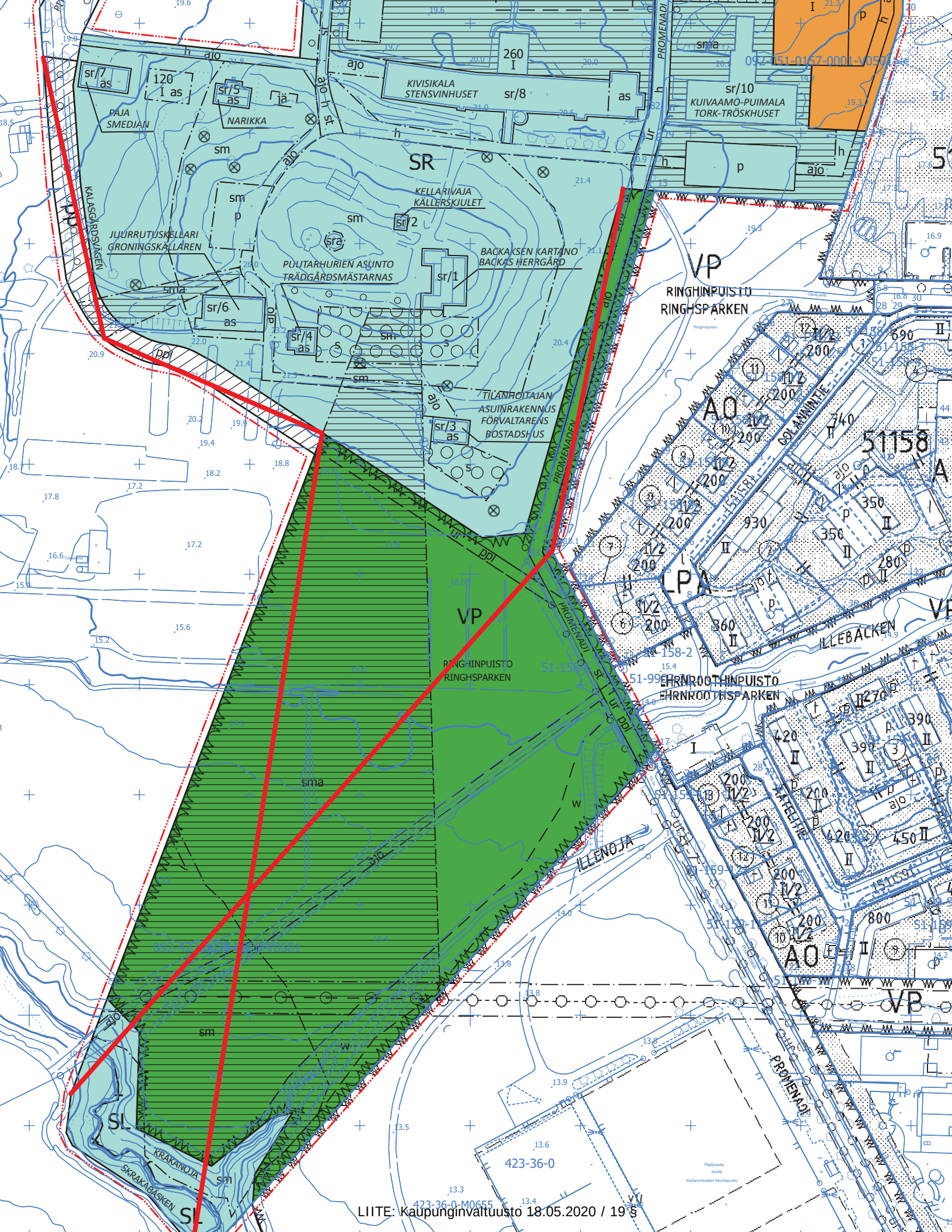
Antti Hartikainen

LIITTEET

1. Keskijänniteverkon kartta 1:3000
2. Pienjänniteverkon kartta 1:3000

Vastine: -

Tarkistukset: -

20 § Asemakaavamuutos 002364 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1 - 3

VD/8716/10.02.04.01/2017

HP/TLA/TKA/MKU/LS

Asemakaavamuutoksella esitetään purettavan Kuohukujan ostoskeskuksen paikalle uutta arkkitehtuuriltaan korkeatasoista 8-kerroksista asuinrakennusta ja yksikerroksista liikerakennusta, yhteensä 3 645 k-m². Autopaikat sijoittuvat osin pysäköintihalliin, jonka katolle tulee oleskelupiha, ja osin LPA-tontille. Sauna sijoittuu asuinrakennuksen katolle.

Asemakaavamuutos koskee osaa korttelista 15652 sekä katualuetta, kaupunginosassa 15, Myyrmäki. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 15653, osaa korttelista 15652 sekä katualuetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskevat osaa korttelista 15652.

Alue sijaitsee Myyrmäen pohjoisosassa osoitteessa Kuohukuja 1-3 ja koskee korttelia 15653 ja korttelin 15652 LPA-alueena olevaa tonttia 10 sekä katualuetta kaupunginosassa 15, Myyrmäki. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa asuintonttiin osoitteessa Kuohukuja 5, etelässä Uomatiehen, idässä viereiseen asuintonttiin ja lännessä Kuohukujaan. Suunnittelualueella sijaitsee Kuohukujan ostoskeskus, parkkialue, aukio sekä Kuohupolun katualuetta.

Kaavan hakija

Kiinteistö Oy Myyrimäki.

Maanomistus

Kaavamuutosalue on yksityisessä maanomistuksessa lukuun ottamatta katualueita.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut Kari Leppänen Arkkitehdit Oy, Optiplan Oy ja Helimäki Akustikot Oy konsultteina sekä T2H Oy rakennuttajana.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on tehokasta asuntoaluetta (A1) kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa. Suunnittelualue sijoittuu n. 350 m päähän kehäradan Louhelan asemasta (LJ).

Asemakaavan muutos

Kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa kaupunkirakenteen sopivaa täydennysrakentamista. Asemakaavalla muutetaan nykyinen asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta asuin- ja liiketilojen korttelialueeksi AK. Nykyinen ostoskeskusrakennus puretaan ja tilalle esitetään 8-kerroksista asuin- ja liiketaloa ja liiketilaa kivijalkakerrokseen. Kerrosalaa asumiselle esitetään 3 300 k-m², mikä mahdollistaa noin 80–90 asuntoa 85–95 asukkaalle. Asuinrakennuksen maantasokerrokseen Uomatien ja viereisen aukion suuntaan esitetään liike- ja palvelutilaa liiketilaa 190 k-m². Asuinrakennuksen kaakkoiskulmaan tulee sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja. Varsinainen oleskelupiha on sijoitettu 1-kerroksen rakennusmassa katolle. AK-korttelialueen pohjoisosaan osoitetaan ajoyhteys, jolla huolto ja tontille ajo on sallittu. Autopaikat sijoitetaan osin pysäköintilaitokseen, osin maan tasoon LPA-alueelle.

Kaavamääräyksissä on painotettu erityisesti uudistuvan korttelin arkkitehtuuria sekä kytkeytymistä alueen kaupunkirakenteeseen.

Kuohukujan ostoskeskus on monissa selvityksissä todettu kulttuurihistorialliselta arvoltaan erittäin merkittäväksi, mutta se on huonokuntoinen ja siksi osin tyhjillään. Kaavatyössä on tutkittu myös ostarin säilyttävä vaihtoehto sekä osittainen uudisrakentamisvaihtoehto. Kaupunkisuunnittelu teetti Kuohukujan ostoskeskuksen uudiskäytön mahdollisuuksista selvityksen, jonka laati Optiplan Oy.

Asemakaavamuutoksen mukaista, ostoskeskuksen purkavaa vaihtoehtoa perustellaan rakennuksen heikolla kunnolla, osittaisella käyttämättömyydellä sekä kustannussyillä. Lisäksi ratkaisulla saadaan lisää uusia, esteettömiä ja hyvin ääni- ja lämpöeristettyjä asuntoja Myyrmäkeen.

Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, se on naapuritontilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 1.2.2018

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa 3.2.2018 ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteet pyydettiin 2.3.2018 mennessä (MRL 62 §) sekä erillisellä kuulemisella 3.8.2018 mennessä ja niitä saatiin 16 kappaletta, joista kaksi on saman asuntoyhtiön. Lisäksi hankkeesta järjestettiin 12.2.2018 asukastilaisuus sekä erillinen kuuleminen naapurikiinteistöille 14.6.2018. Mielipiteissä nousi esille muun muassa nykyisin tyhjillään olevat liiketilat sekä autopaikkamäärän säilyminen. Osa asukkaista koki, että rakentaminen varjostaa ympäröiviä asuinrakennuksia.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa 3 300 k-m², (noin 85–90 asuntoa).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutostkustannukset maksaa hakija Kiinteistö Oy Myyrinmäki ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1 000 €), yhteensä 19 000 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 5.11.2018 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.11.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Kiinteistö Oy Myyrinmäki maksaa muutostkustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 19 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 12.11.2018 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 5.11.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokaksi 4 ja todeta, että hakija Kiinteistö Oy Myyrinmäki maksaa muutostustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 19 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.11.2018–2.1.2019.

Tällöin jätettiin kolme muistutusta, joissa esitettiin

- rakennus saisi olla korkeintaan kolme- tai neljäkerroksinen,
- kaavamuutos on hylättävä,
- ostoskeskusta ei tule purkaa, aloitettava suojelukaavan valmistelu Myyrmäen pohjoisosaan.

Muistutukset vastineineen ovat liitteenä.

Lausunnot

Kaupunginhallitus päätti 12.11.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot.

Kaupunginmuseolta pyydettiin lausunto, jonka mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot.

Rakennus on kuitenkin heikon kunnon vuoksi pääosin tyhjillään eikä rakennusvalvonnan arvion mukaan ole taloudellisteknisesti korjattavissa.

Lausunto ja vastine on liitteenä.

Tarkistukset

Kaavaselostusta on tarkistettu.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.2.2019 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,

- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Käsittely:

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Maija Vanhanen esitti asian palauttamista valmisteluun. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Kaupunginhallitus 4.3.2019 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
- c) lähettää kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Sopimus:

Asiaa koskeva maankäyttösopimus on allekirjoitettu 28.2.2019.

Kaupunginhallitus 25.3.2019 § 29

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
- c) lähettää kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon,
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,

- c) lähettää kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Sade Tahvanainen esitti kaupunginhallituksen jäsen Pirkko Kotilan kannattamana asian palauttamista takaisin valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian palauttamista takaisin valmisteluun äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin kuusi (6) jaa-ääntä (Juurikkala, Kaira, Multala, Norrena, Orpana, Rokkanen) ja kuusi (6) ei-ääntä (Abdi, Hakulinen, Kaukola, Kotila, Puoskari, Tahvanainen). Äänestyksessä annettujen äänten näin mennessä tasan, ehdotus, jota puheenjohtaja on äänestänyt, tulee päätökseksi, joten asian käsittelyä jatkettiin.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 25.2.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginvaltuuston jäsen Jouko Jääskeläinen esitti asian palauttamista takaisin valmisteluun. Palautusta kannattivat Keskustan valtuustoryhmä, vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja sosialidemokraattinen valtuustoryhmä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian palauttamista takaisin valmisteluun äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 32 jaa-ääntä ja 33 ei-ääntä, joten asia palautettiin valmisteluun.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaavaehdotuksen uudelleen valmistelu

Palautuksen johdosta kaavaehdotukseen on tehty seuraavia tarkistuksia:

Huoneistojakauma on tarkistettu siten, että yksiöitä on 22 kpl eli 28,6 % ja perheasuntoja (3 h+) 16 kpl eli 20,8 %. Samalla asuntojen lukumäärä on vähentynyt 88 asunnosta 77 asuntoon. Sauna sijoitetaan asuinrakennuksen katolle ilmastointihuoneen viereen, minkä myös nähtävillä ollut kaavaehdotus sallii. Huoneistojakauma sovitaan maankäyttösopimuksessa.

Vanhassa ostoskeskuksessa ei ole käyttökelpoisia rakennusosia. Ne eivät täytä nykyisiä rakentamismääräyksiä tai ovat kunnoltaan huonoja tai eivät ole alkuperäisiä. Katto on vuotanut, palkit ovat taipuneita ja pilarit alapäistään lahot. Vain liimapuupalkkeja voidaan käyttää katoksessa. Uudisrakennuksessa voidaan kuitenkin käyttää uudella tavalla vanhan ostoskeskusrakennuksen aiheita: tummaa tiiltä, liimapuupalkkeja, ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä. Puupilarit rekonstruoidaan.

Kaavamuuotosehdotus määräyksineen on tarkistettu uutta luonnosta vastaavaksi, erityisesti

- Liiketilojen julkisivuissa tulee käyttää vanhaan ostoskeskukseen viittaavia julkisivuaiheita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä.
- Vanhan ostoskeskuksen liimapuupalkkeja on käytettävä katosrakenteissa.
- Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytettävistä rakenteista on tehtävä tutkimus sekä järjestettävä katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana.
- Lentokentän laskeutumisvyöhykkeellä ääneneristävyysvaatimus lentomelua vastaan on asunnoissa 35 dB ja liiketiloissa 28 dB.
- LPA-tonttia ei pienennetä vaan katuvalaisimen ja kaapelin saa sijoittaa LPA-tontin puolelle.
- Tarpeettomiksi jääviä kaavamääräyksiä on poistettu.
- Lisäksi kaava on piirretty uuteen tietojärjestelmään.

Uusi rakennusoikeus on 3 475 k-m² + liiketiloja 170 k-m², yhteensä 3 645 k-m².

Muutokset on kuvattu tarkemmin kaavaselostuksessa.

Kaavan nähtävilläolon aikana annettuihin muistutuksiin ja lausuntoon annetaan tarkistettua kaavaehdotusta vastaavat vastineet.

Kaavaan on saatu myös kaupunginmuseon pyytämä lausunto, Arkkitehdit Leppänen Oy 13.12.2019.

Myyrmäen Huolto Oy on kuultu tarkistuksista MRA 32 §:n mukaisesti sähköposteilla 20.12.2019 ja 2.1.2020.

Vastauksessaan 14.1.2020 Myyrmäen Huolto Oy edellytti sopimusta jätehuollon sijoituksesta sekä mahdollisten autokatosten ja autotallien rakentamisesta.

Tarvittavat yksityisoikeudelliset sopimukset eivät vaikuta kaavaratkaisuun.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtäville pano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.2.2020 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.2.2020 päivätty asemakaavamuuotosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muuotosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Sopimus

Asemakaavamuuotosta koskeva maankäyttösopimus on allekirjoitettu 27.3.2020.

Kaupunginhallitus 6.4.2020 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.2.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 20.4.2020 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoon ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.2.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 20

Kaupunkihallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 11.2.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002364 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 15 Myyrmäki / Kuohukuja 1-3.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että Vasemmistoliiton valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon vihreiden valtuustoryhmä ja sosialidemokraattinen valtuustoryhmä yhtyivät:

"Hyväksyessään tämän kaavan valtuustoryhmät edellyttävät, että sille tuodaan tämän valtuustokauden aikana Vantaan vanhojen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden ostoskeskusten suojeluun tähtäävä suunnitelma."

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 11.2.2020
- Muistutukset ja vastineet 11.2.2020
- Lausunto ja vastine 11.2.2020

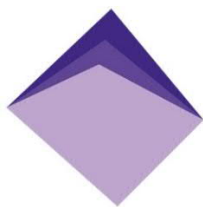

- Lausunto, Arkkitehdit Leppänen Oy 13.12.2019

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Myyrmäki

002364 Kuohukuja 1–3

Kuohukujan ostoskeskuksen tilalle asuntoja ja liiketilaa

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 11.2.2020 päivättyä asemakaavakarttaa
nro 002364

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Kuohukujan ostoskeskuksen purku ja uuden asuin- ja liiketalon rakentaminen.

Asemakaavan muutos

Vantaan kaupunki, kaupunginosa 15 Myyrmäki

Osa korttelia 15652 sekä katualuetta

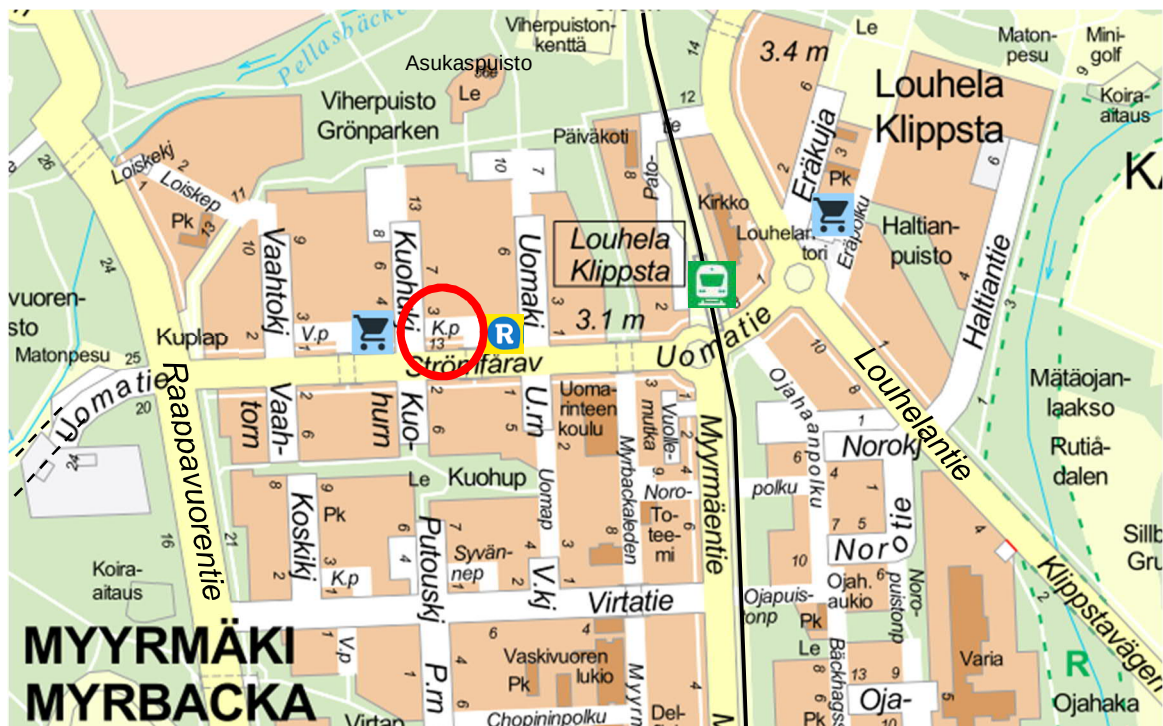
(Kumoutuvan asemakaavan kortteli 15653, osa korttelia 15652 sekä katualuetta)

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Osa korttelia 15652

Kaava-alueen sijainti

Kuohukuja 1 – 3

Alueen sijainti, lähipalvelut ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Kaavan laatijat

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti

Johanna Rajala, asemakaavasuunnittelija, 31.12.2018 asti

Kaavaprosessin vaiheet

- Kiinteistö Oy Myyrimäen kaavamuutoshakemus 29.9.2017
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 1.2.2018, mielipiteet 2.3.2018 mennessä
- Erillinen kuuleminen 1.6.2018, mielipiteet 3.8.2018 mennessä
- Asukastilaisuus 12.2.2018 ja erillinen kuulemistilaisuus 14.6.2018
- Nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 28.11.2018 – 2.1.2019
- Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 palautti kaavan uudelleen valmisteltavaksi
- Myyrmäen Huolto Oy:n erillinen kuuleminen 2.1. – 21.1.2020.

Sisällysluettelo

1. Tiivistelmä.....	4
2. Lähtökohdat.....	5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	5
2.2 Suunnittelutilanne	11
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	15
3.1 Suunnittelun käynnistäminen ja vireilletulo	15
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	15
3.4. Asemakaavan tavoitteet	26
3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	27
4. Asemakaavan kuvaus.....	37
4.1 Kaavan rakenne	37
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	39
4.3 Aluevaraukset.....	39
4.4 Kaavan merkittävät vaikutukset	48
4.5 Ympäristön häiriötekijät	52
4.5 Nimistö.....	52
5. Asemakaavan toteutus	53

Luettelo kaavaa koskevista selvityksistä

- Kuohukuja 1, rakennushistoriaselvitys, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 30.11.2017
- Ostarien uudet konseptit, Kuohukuja 1, Optiplan Oy 1.6.2018
- Meluselvitys, Koy Myyrinmäki, Helimäki Akustikot 29.5.2018
- Varjoanalyysit, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 8.6.2018

Edelliset ovat luettavissa https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/myyrmaen_kaavat/myyrmaen_kaavat_arkisto/101/0/137195 ja ne on referoitu tässä kaavaselostuksessa.

Muita lähteitä

- Olli Helasvuo & Niina Vainio; Laatua laitakaupungilla – Vanaan ostoskeskukset 1961–1986. Vantaan kaupunginmuseo ja Vantaan kaupunkisuunnittelu, C8:2008
- Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1961–1986 maankäytön mahdollisuuksista, Kala 18.5.2015, Kh 8.6.2015 tiedoksi
- KOy Myyrinmäki; Laskelma korjauskustannuksista 25.8.2017
- KOy Myyrinmäki; Selvitys kiinteistön kunnosta, kannattavuudesta ja vuokrausasteesta 25.8.2017
- KOy Myyrinmäki; Tiilijulkisivujen kuntotutkimus ja vesikaton kuntokartoitus 31.12.2013
- KOy Myyrinmäki; Vesivahingon kosteuskartoitus 10.2.2016

1. TIIVISTELMÄ

Havainnekuva Kuohuaukiolta idästä.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.10.2019

Asemakaavamuutoksessa Kuohukujan ostoskeskuksen paikalle esitetään uutta arkkitehtuuriltaan korkeatasoista 8-kerroksista asuinkerrostaloa ja yksikerroksista liikerakennusta. Rakentaminen sovitetaan näin Pohjois-Myymäen kaupunkirakenteeseen ja Uomatien kaupunkikuvaan.

Kerrosalaa tulee asumiselle 3 475 k-m² ja liiketiloiksi 170 k-m², yhteensä 3 645 k-m². Kaava tuottaa 77 asuntoa. Näistä yksiöitä on 22 kpl (29 %) ja perheasuntoja 16 kpl (21 %).

Autopaikat sijoitetaan osin pysäköintihalliin, osin maan tasoon viereiselle LPA-tontille. Oleskelupiha sijoittuu pysäköintihallin katolle, sauna asuinrakennuksen katolle ullakolle.

Yleiskaavassa alue on tehokasta asuntoaluetta A1.

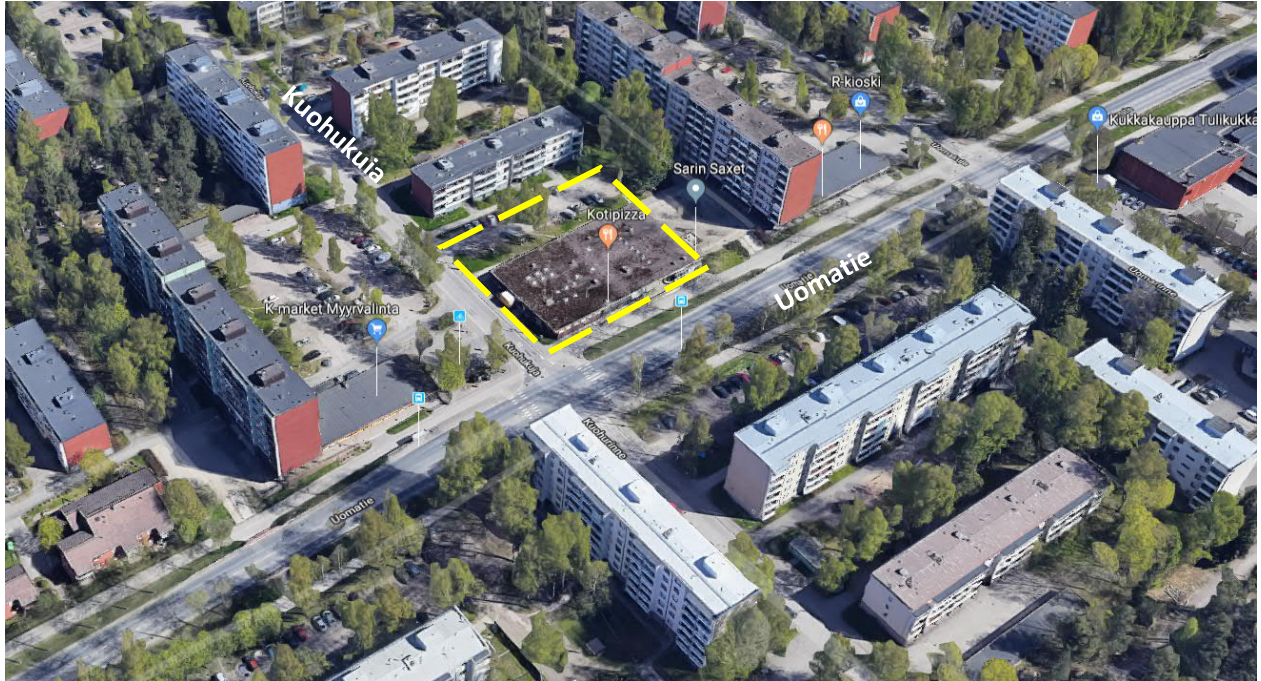
Kaavamuutoksessa nykyinen asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta muutetaan asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Kuohupolun paikalle osoitetaan yleinen jalankulku- ja huoltoajoyhteys ja tontille ajo Kuohuaukiolle. Lisäksi 1 metrin levyinen kaistale Kuohukujan puoleista tontinosaa muutetaan katualueeksi, jolloin nykyinen katuvalaisin ja kaapeli sijoittuvat katualueelle.

Kuohukujan ostoskeskus on todettu selvityksissä kulttuurihistorialliselta arvoltaan erittäin merkittäväksi. Tämän vuoksi kaavatyössä on tutkittu myös ostoskeskuksen säilyttävä ja osittain säilyttävä vaihtoehto. Ostoskeskus on kuitenkin heikkokuntoinen ja siksi pääosin tyhjiillään. Rakennusvalvonta on arvioinut, että rakennus ei ole taloudellisteknisesti korjattavissa. Rakennuksessa ei ole käyttökelpoisia rakennusosia. Ne eivät täytä nykyisiä rakentamismääräyksiä tai ovat kunnoltaan huonoja tai eivät ole alkuperäisiä. Katto on vuotanut. Palkit ovat taipuneita ja pilarit alapäistään lahot. Vain liimapuupalkkeja voidaan käyttää katoksessa.

Uusissa rakennuksissa käytetään kuitenkin uudella tavalla vanhan ostoskeskuksen aiheita: tummaa tiiltä, liimapuupalkkeja, ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä. Puupilarit rekonstruoidaan.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Kaavamuutosalue ja sen lähiympäristö lounaasta.

Google 2019

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Myyrmäki on rakennettu osaksi Haaga – Vantaan nauhakaupunkia ja läntisen Vantaan aluekeskukseksi. Alerakentamissopimus solmittiin 1967. Sen jälkeen kaupunginosaa on rakennettu kaikkina vuosikymmeninä. Martinlaakson rautatie valmistui 1975 ja Kehärata 2015.

Myyrmäki sijaitsee liikenteellisesti erinomaisella paikalla Kehäradan varrella ja lähellä Hämeenlinnanväylää. Yhteydet Helsingin keskustaan, lentoasemalle ja muualle pääkaupunkiseudulle ovat hyvät. Muita vetovoimatekijöitä ovat erinomainen palvelutarjonta, virkistysalueet ja yhteisöllisyys. Kaupunkikulttuuri kukoistaa etenkin Myyrmäki-liikkeen ansiosta. Alue on profiloitunut myös katu- ja taiteen kaupunginosana. Kaavoituksen pääpaino on nyt Myyrmäen keskustassa. Uudet kaavoituskohteet sijoittuvat tiiviisti nykyiseen kaupunkirakenteeseen kehäradan vaikutusalueelle.

Kuohukujan ostoskeskus liittyy Myyrmäen pohjoisosan aluerakentamiseen. Ostoskeskuksen ympäristö on osa Uomatien ja risteävien jalankulkureittien muodostamaa, miellyttävää jalankulkuympäristöä. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmiin puoliin oleviin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Kokonaisuus on hyvin säilynyt. Rakennuksen itäpuolella on pieni toriaukio, josta nousee portaita pitkin ostoskeskuksen paviljongeille. Aukio muodostaa viihtyisää julkista ulkotilaa.

Kiinteistö Oy Myyrmäki on teetetty ostoskeskusrakennuksesta ulkopuolisen asiantuntijan kuntotutkimuksen. Tutkimuksen mukaan rakennus on niin huonossa kunnossa, että sen taloudellinen käyttö on elinkaarensa päässä. Kuntotarkastuksen lisäksi rakennuksessa on tehty kartoituksia satuneiden vesivahinkojen johdosta. Rakennuksen tiloista on käytössä enää vain kolmannes.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Myyrmäen pohjoisosaan moreeniselänteelle, joka kohoaa monin paikoin yli 48 metrin korkeuteen. Tällä selänteellä kulkee myös Mätäjoen ja Pitkäjärven valuma-alueiden välinen vedenjakaja. Kuohupuisto on yksi korkeimmista lakialueista, jonka korkein kohta on 48,6 metrin korkeudella. Siellä on vielä näkyvissä maiseman alkuperäinen luonne, jossa on komeita kallioita ja mäntyjä. Nykyisin suurin osa kaupunginosan pintamaasta on kuitenkin täyttömaata.

Vesistöt ja vesitalous

Nykytilanteessa kaava-alue on osin vettä läpäisemätöntä katto- ja asfalttipintaa ja osin puoliläpäisevää hiekkakenttää. Tonttien kuivatus perustuu yleiseen hulevesiviemärintiin. Kaava-alueen länssiosan hulevedet johdetaan Pellaksenojaan ja edelleen Varistonojaa Pikkujärveen ja Pitkäjärveen ja lopulta Espoossa mereen. Kaava-alueen itäosan hulevedet johdetaan Mätäjoaan. Mätäjoanlaakso on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue ja se toimii luontaisena tulva-alueena. Mätäjoanlaaksossa elää harvinaisia eläin- ja kasvilajeja, joista merkittävin on halavasepikkä. Kaava-alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Kaava-alue on täyttömaata.

Topografia

Alue viettää hieman länteen. Maaston korko vaihtelee +41,9 ... 44,0 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

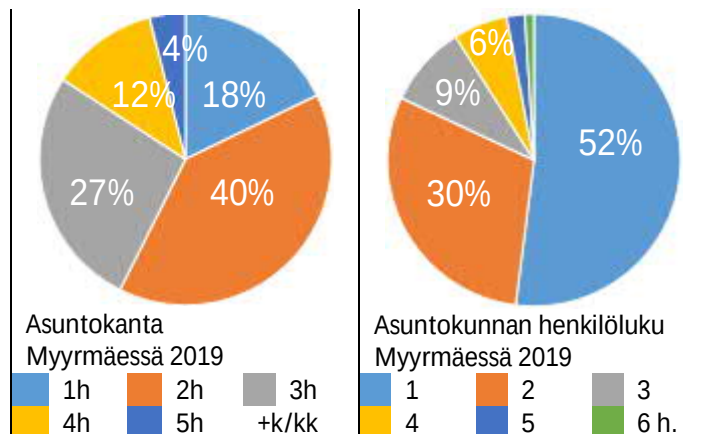
Väestön rakenne ja kehitys

Myyrmäki on Vantaan väkirikkain kaupunginosa, asukkaita nyt 17 200 henkeä, ja asukastiheydeltään suurin, 6 100 asukasta/km². Väkiluku on kasvanut täydennysrakentamisella koko vuosikymmenen. Asunnoista lähes kaikki ovat kerrostaloissa. Myyrmäen asutokunnista puolet on yhden hengen talouksia ja asutokunnan keskikoko on 1,8 henkeä. Asuntojen keskikoko on 61 m², yksiöitä on 18 %. Myyrmäkeläisten ikärakenne on nykyisin senioripainotteinen (65+ vuotiaita 23 %). Myös vieraskielisten osuus on kasvanut ja on nyt 24 %. Myyrmäen suuralueella on 57 000 asukasta. (1.1.2019)

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäki on läntisen Vantaan aluekeskus, josta löytyy runsaasti julkisia ja kaupallisia palveluita. Kaupallisen ytimen muodostavat Myyrmannin ja Isomyyrin kauppakeskukset. Kaupunginosassa on erinomaiset vapaa-ajan palvelut. Alueella sijaitsee urheilutalo, uimahalli ja urheilupuisto. Myyrmäki on myös koulutuspalveluiden keskus.

Myyrmäessä on runsaasti työpaikkoja. Niistä suurin osa sijaitsee Kehäradan asemien läheisyydessä.

Kaupunkirakenne ja kaupunkikuva

Myyrmäki on osa Haaga – Vantaaksi kutsuttua rautatiehen ja Hämeenlinnanväylään tukeutuvaa kaupunkirakennetta. Kaavamuutosalue sijaitsee Myyrmäen pohjoisosassa Uomatien varrella noin 360 metrin päässä Louhelan asemasta. Myyrmäen rakentaminen alkoi Louhelasta ja Uomatieltä 1960-luvulla ja kaupunginosa rakentui vähitellen pohjoisesta etelään päin. Myyrmäkeä on rakennettu kaikkina eri vuosikymmeninä. Martinlaakson rautatie valmistui 1975 ja Kehärata 2015.

Uomatietä rajaavat asuinkerrostalojen punatiilipäädyt ja niihin liittyvät yksikerroksiset liiketilasiiivet. Naapuritonteilla on 4 – 8-kerroksisia taloja. Maanpäällinen kellari lasketaan nykyisin kerrokseksi. Viereisillä tonteilla Uomatien varrella on kaupallisia palveluita, muun muassa K-market ja R-Kioski.

Kuohukujan ostoskeskus.

R-kioski, Uomakuja 2.

JRa 2018

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kuohukujan ostoskeskusrakennus on vuodelta 1972 ja sen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Uniplan ky / Ilpo Hälvi. Rakennus on säilynyt osittain liikerakennuksena. Pääosa tiloista on tyhjiillään. Ostoskeskus on mittakaavaltaan pieni ja suunnittelultaan oman aikansa edustava esimerkki. Vantaan kaupunginmuseon ylläpitämässä Kirsti-tietokannassa rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo on luokkaa erittäin merkittävä, R1. Laatua laitakaupungilla –inventoinnissa (2008) ostoskeskusta on kuvattu muun muassa näin: Ostoskeskus on poikkeuksellisen näyttävä ja harkittu arkkitehtoninen teos, jonka rakennusosat vaikuttavat tarkasti suunnitelluilta ja ne on toteutettu huolellisesti. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin, Eino Tuompon vuonna 1969 suunnittelemiin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Rakennus edustaa 1960-70-lukujen ostoskeskuksille ominaisen liimapuuarkkitehtuurin viimeisteltyä parhaimmistoa. Kokonaisuus on erittäin hyvin säilynyt.

Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1961 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (2015) sisältää inventointikortit ostareista. Tällä tietokannalla on pyritty hahmottamaan jokaisen ostoskeskuksen tai kauppakeskuksen kohdalla sen merkitystä osana Vantaan paikallishistoriaa, alueen kokonaisuutta sekä kehittymisen edellytyksiä. Lopullisesti kohteiden tulevaisuus ratkaistaan asemakaavoittamalla. Inventoinnissa Kuohukujan ostoskeskuksen todetaan liittyvän Myyrmäen pohjoisosan aluerakentamiseen. Ostoskeskuksen ympäristö on osa Uomatien ja risteävien jalankulkureittien muodostamaa, miellyttävää jalankulkuympäristöä. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Rakennuksen itäpuolinen pieni toriaukio muodostaa viihtyisää julkista ulkotilaa. Ostoskeskuksen merkittävyys paikallisessa palveluverkossa on todettu olevan vähäinen ja sen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellisesti-tekniisesti korjattavissa. Kuitenkin rakennushistorialliselta arvoltaan ostoskeskus on inventoinnissa esitetty erittäin merkittäväksi.

Kuohukujan ostoskeskus.

Ostoskeskuksen itäpuoleinen aukio.

JRa 2018

Kuohukujan ostoskeskuksen (1972) jälkeen Myyrmäkeen ovat valmistuneet Myyrinpuhos (1975), Isomyyri (1985), Myyrmanni (1994) ja uusi Louhelan ostoskeskus (2012).

Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuu-toshakemuksen mukainen vaihtoehto, jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä säilyttävä ja osittain säilyttävä tarkastelu.

Rakennushistoriallinen selvitys, yhteenveto

Asemakaavamuutosta varten Kuohukujan ostoskeskuksesta on tehty rakennushistoriallinen selvitys (Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 30.11.2017).

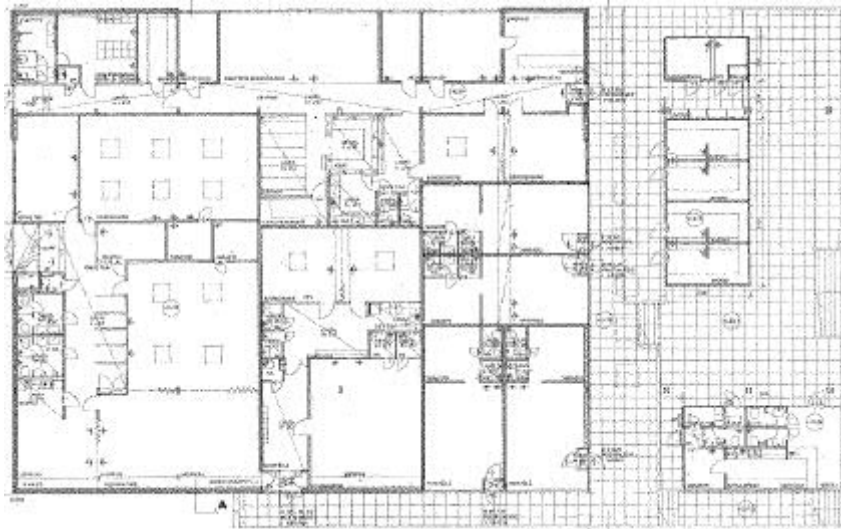
--- Ilpo Hälvän suunnittelema ostoskeskus on vuonna 1972 valmistunut suorakaiteenmuotoisen lii-kerakennuksen ja kahden pienemmän kioskipaviljongin muodostama kokonaisuus. Yhteinen katto ja paviljonkeja ympäröivä terassi sitovat osat yhdeksi kokonaisuudeksi. Ostari on oranssia paviljonkia lukuun ottamatta värimaailmaltaan tummasävyinen.

Kulttuurihistorialliset arvot

Hälvän suunnittelema kokonaisuus kuuluu Vantaan modernin rakennuskulttuurin kohteisiin ja on osa vantaalaista rakennusperintöä. Rakennus edustaa tyyliltään konstruktivismia ja on 1970-luvun arkkitehtuurin tyylipiirteitä omintakeisesti yhdistävä kokonaisuus.

Vantaan kaupunki on teettänyt selvityksen vanhojen ostoskeskusten maankäytön mahdollisuuksista. Lautakunta poisti ostoskeskusten jaottelun eri koreihin. Rakennusvalvonnan arviona oli luokka 2 (heikko, tilanne huononee, ei taloudellisteknisesti korjattavissa) ja yleiskaavoituksen arviona luokka 3 (ostoskeskuksen merkittävyys paikallisessa palveluverkossa on vähäinen; kiinteistöä voidaan kehittää ilman että paikallinen palvelutarjonta heikkenee oleellisesti) (Heikkola, 2014; Rekonen, Aavaharju, Korhonen, Lamminen, Timo & Viitanen, 2015; Vantaan kaupunkisuunnittelu, Kala 18.5.2015). Ostoskeskus sai Laatua laitakaupungilla – Vantaan ostoskeskukset 1961 – 1989 -selvityksessä luokituksen "kansainvälisesti tai valtakunnallisesti merkittävä" (Helasvuo & Vainio 2008), mutta inventointi ei ollut kansainvälisesti eikä valtakunnallisesti kattava eikä kohde sisälly Museo-viraston valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennussuojelukohteisiin. Kaupunginmuseo antoi Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 – 1979 -inventointiraportissa luokituksen A1, Vantaan rakennus-perinnön kannalta merkittävä (Eskola 2002). Nykyinen Vantaan kaupunginmuseon luokitus on R1, inventoitu kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä.

1972 valmistuneen rakennuksen ulkopuoli, sekä useat ovet, ikkunat ja tuulikaapit ovat säilyneet pääosin alkuperäisessä asussaan. Pintojen ja elementtien korjauksia ei ole rakennukseen juurikaan tehty ja näin ollen rakennus on kauttaaltaan huonossa kunnossa. Ulkoiset muutostyöt eivät ole tehty muistuttamaan alkuperäistä kovinkaan paljon, vaan julkisivujäsentelyä, väritystä ja materiaaleja on paikoin muutettu. Massoittelu ja suuret linjat ovat kuitenkin ennallaan. Muutostöitä on tehty tiheään ja huolettomasti etenkin sisätiloihin käyttötärpeiden muuttuessa.

Pohjapiirros.
Ilpo Hälvä 1971

Ostoskeskukseen
tehdyt muutokset.

- Ei merkittäviä muutoksia.
- Uusittuja pintoja ja yksityiskohtia:
- 1970 – 1980
- 1990 – 2000
- 2000 – 2010

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2017

Yleiseen kaupunkirakenteeseen suhteutettuna liikekeskukset voidaan jakaa karkeasti kahteen eri tyyppiin: pienimuotoisiin asuinalueita palveleviin ostoskeskuksiin ja autoilla liikkuville tarkoitettuihin suurellisiin kauppakeskuksiin. Kuohukujan ostoskeskus on pienimuotoinen sisä- ja ulkotilan käsittävä ostari. Rakennus on historiallisesti tyypillinen alueelleen. Uomatiellä, Myyrinmäen ostarin molemmin puolin on vastaavan ikäiset ostoskeskukset, joissa yhteneviä piirteitä ovat muun muassa tumma ulkoasu, matala tasakatto ja suorakulmaisuus. Lisäksi 1970-luvun ostoskeskussuunnittelulle tyypillinen yhtenäisen tilan luominen näkyy rakennuksissa sisätilojen muunneltavuutena, sekä ulkotilojen kattamisena. Muunneltavuus oli ostoskeskusten kohdalla hyvin keskeistä, niin tilaajan pyrkimysten kuin arkkitehdin suunnittelun kannalta. Rakennussuojelun kannalta muunneltavuus ja väliaikaisuus ovat kuitenkin erittäin haasteellisia lähtökohtia. (Ilkkala, Joutsalmi, 2010)

Ympäristöarvot

Piha-alue on ympäristön suhteen toistuva ja jäsenneilty, mutta kasvillisuudeltaan vaatimatonta. Nykyisin yleisilme on epäsiisti ja levoton. Julkisivuissa on runsaasti markiiseja ja mainoksia, jotka eivät ole keskenään yhtenäisiä.

Betonisokkeli.

Portaat ja kaide.

Palkit ja pilarit.

Sisätiloja.

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2017

Virkistys

Tontin vieressä on Kuohuaukio. Lähimmät viheralueet ovat Kuohupuisto (200 m), Viherpuisto (300 m) ja Raappavuoret (500 m).

Liikenne

Uomatie on paikallinen kokoojaku, jonka liikennemäärä on 2 940 ajon/vrk (2018) ja nopeusrajoitus 40 km/h. Kuohukuja on päättävä lyhyt tonttikatu, 600 ajon/vrk (2018), 30 km/h. Uomatiella on jalankulku-pyörätiet ja alikulkuja. Kuohukujalla on jalkakäytävät ja kadunvarsipysäköintiä.

Louhelan asemalle on noin 360 m. Uomatiellä kulkee useita bussilinjoja.

Tekninen huolto

Vedenjakelu

Kaava-alue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset vesijohdot sijaitsevat Uomatiellä (63 M 1988, 300 V 1969) ja Kuohukujalla/Kuohurinteellä (150 V 1969). Kaava-alue kuuluu vedenjakelujärjestelmässä Myyrmäen painepiiriin, johon vedet johdetaan Pitkäkösken vedenpuhdistuslaitokselta Helsingistä. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +82 m... +95 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

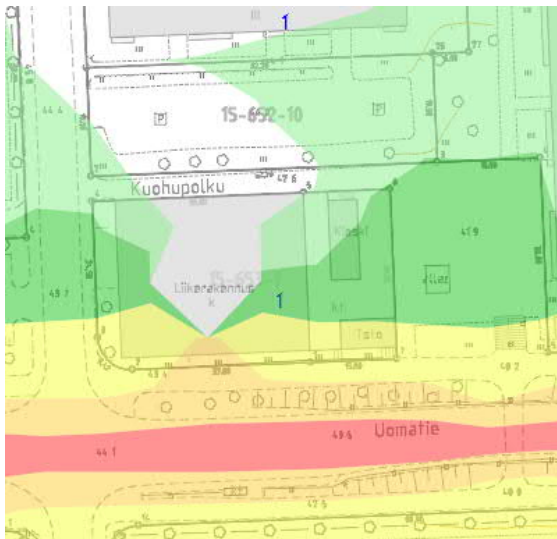
Kaava-alue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Kuohukujalla/Kuohurinteellä (300 B 1969) ja Uomatiellä (300 B 1969). Kaava-alueen jätevedet johdetaan Vapaalan jätevedenpumppaamolle. Vapaalasta jätevedet johdetaan runkoviemäriässä Vihdintien alitse Hämeenkylässä ja sieltä Hämevaaraan. Hämevaarassa runkoviemäri liittyy Espoon viemäriverkostoon, jossa jätevedet ohjataan Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Kaava-alue on rakennetun hulevesiviemäriverkoston piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Kuohukujalla/Kuohurinteellä (300 B 1969) ja Uomatiellä (400 B 1969, 300 B 1969). Hulevedet johdetaan hulevesiviemäreissä ja avo-ojissa Mätäojaan sekä Pellaksenojaan.

Sähköverkko ja kaukolämpö

Vantaan Energian pienjännitemaakaapeleita on kaava-alueen koilliskulmassa. Kaukolämpöjohdot kulkevat Kuohukujalla.

Ympäristöhäiriöt

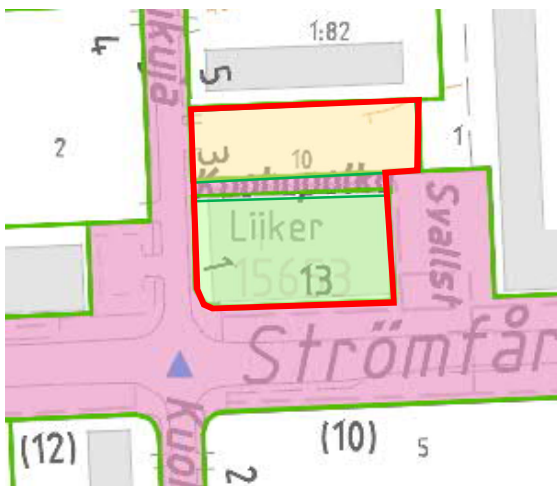
Alueella on lento- ja katumelua. Lentomelutaso Lden 50 ... 55 dB edellyttää asunnoilta 32 dB ja toimistoilta 28 dB ääneneristävyyttä sekä laskeutumisvyöhyke asunnoilta 35 dB ääneneristävyyttä. Katumelun torjuntasuunnitelma on esitetty jäljempänä. Tässä tapauksessa ääneneristävyytsvaatimus lentomelua vastaan on määräävä.

Tiemelutilanne 2016.

Keskiäänitaso (LAeq), päivällä (klo 7-22)

Vantaan ympäristökeskus 2016

Maanomistus

Maanomistustilanne.

Maanomistaja		Alue
	Myrmyrmaen Huolto Oy	Kuohukuja 3
	Kiinteist6 Oy Myyrinmaki	Kuohukuja 1
	Vantaan kaupunki	Katualueet

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

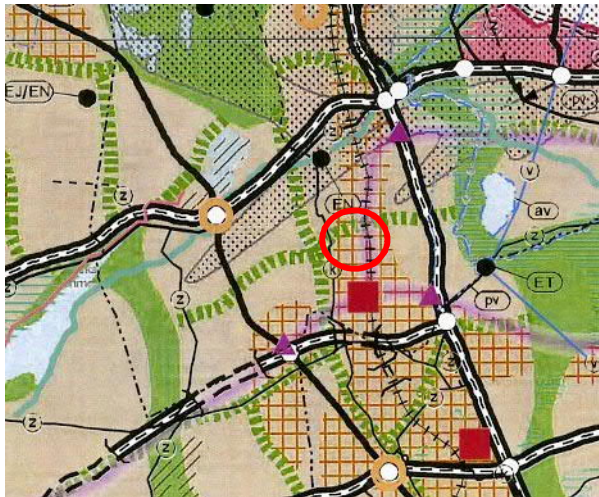
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Tähän asemakaavamuutokseen liittyviä tavoitteita (VN 14.12.2017)

- Luodaan edellytykset väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Yksittäiseen rakennushankkeeseen tavoitteet välittyvät kaavoituksen kautta.

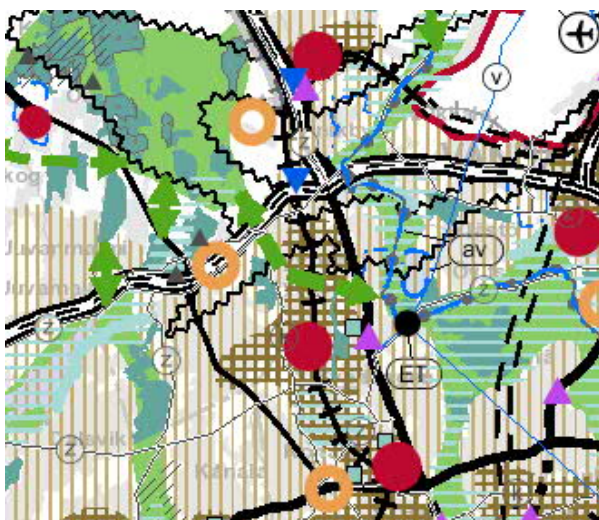
=> Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen. Ostoskeskus ei ole valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavoissa (2014) alue on taajamatoimintojen aluetta ja tiivistettävää aluetta.
=> Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

- Keskustatoimintojen alue.
- Taajamatoimintojen alue.
- +++ Tiivistettävä alue.
- Virkistysalue.
- ||||| Viheryhteystarve.
- Lentomelualue.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

Uusimaa-kaava 2050, ehdotus

Kaavan tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Louhela kuuluu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeeseen. Kaavaehdotus oli nähtävillä syksyllä 2019. / Uudenmaan liitto
=> Kaavamuutos on maakuntakaavaehdotuksen mukainen.

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- ||||| Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- ↔ Viheryhteystarve.

Yleiskaava

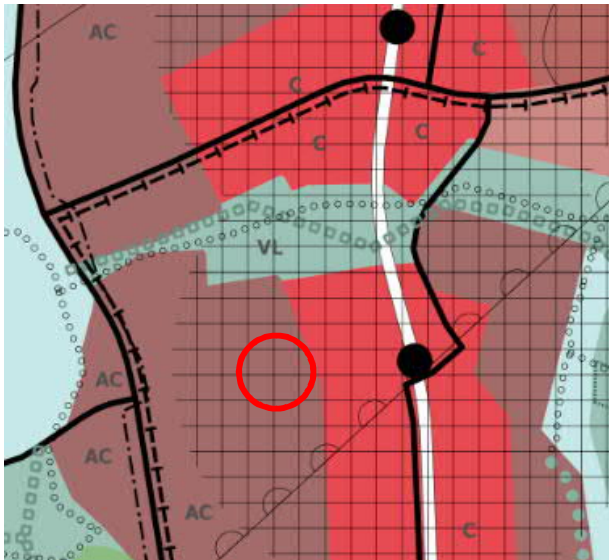
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on tehokasta asuntoaluetta A1. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. => Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

Vantaan yleiskaava 2007

- A1 Tehokas asuntoalue.
- A3 Pientaloalue.
- C Keskustatoimintojen alue.
- P1 Palvelujen alue.
- PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
- VL Lähivirkistysalue.
- (LJ)- Joukkoliikenteen terminaali.
- LR Rautatiealue.

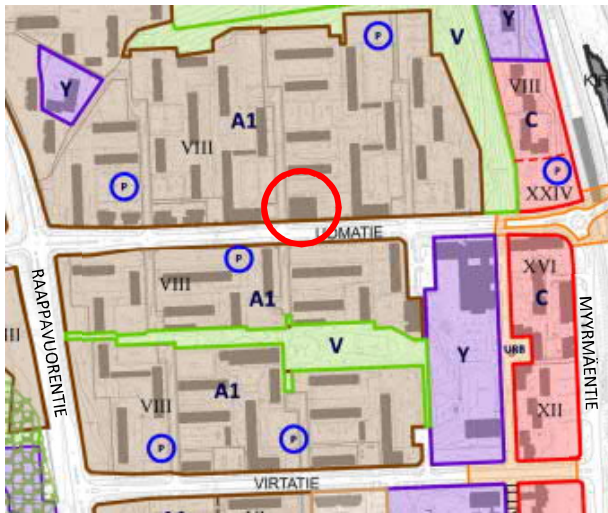
Yleiskaavaluonnos 2020

Kaupunki varautuu 90 000 asukkaan kasvuun vuoteen 2050, mikä tarkoittaa huomattavaa määrää rakentamista. Pääkeskustoista Tikkurilasta, Aviapoliksesta ja Myyrmäestä kehitetään monipuolisia työpaikkojen ja palvelujen keskittymiä. Tämä kaava-alue on asuntovaltaista keskusta-aluetta AC, kestävän kasvun vyöhykettä ja lentoaseman laskeutumisvyöhykettä. Kestävän kasvun vyöhyke on joukkoliikenteen runkolinjastoon tukeutuva vyöhyke, jolle kaupunginosan maankäyttöä tehostava rakentaminen ensisijaisesti ohjataan. (Kh 11.2.2019, ollut nähtävillä 18.2. – 29.3.2019)
=> Kaavamuuotos on yleiskaavaluonnoksen mukainen.

Vantaan yleiskaavaluonnos 2020

AC	Asuntovaltainen keskusta-alue.
C	Kaupunkikeskustan alue.
SL	Luonnonsuojelualue.
VL	Lähivirkistysalue.
	Kestävän kasvun vyöhyke.
	Ekologinen runkoyhteys.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.
	Rautatieasema.
	Joukkoliikenteen runkoyhteys.
	Pyöräilyn baana.
	Laskeutumisvyöhyke.

Myyrmäen kaavarunko

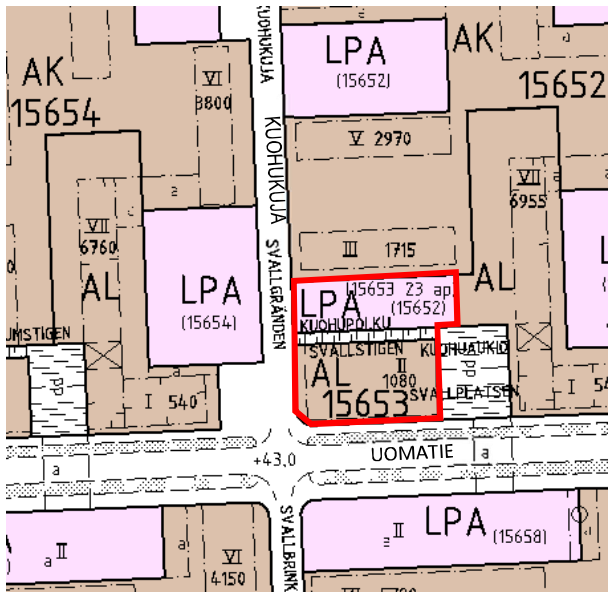
Kaavarungossa on määritelty tavoitteet ja keinot ohjaamaan Myyrmäen kokonaissuunnittelua. Kaavarungossa on esitetty, että tällä alueella voi yleisesti olla kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. (Kh 29.4.2019 § 36)
=> Kaavamuuotos on kaavarungon mukainen.

A1	Tehokas asuntoalue.
C	Keskustatoimintojen alue.
URB	Urbaniin sykkeen alueet.
V	Virkistysalue.
Y	Yleisten rakennusten alue.
VIII	Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.
	Keskittetty pysäköinti.

Myyrmäen kaavarungon havainnekuva, ote.

Uomatien varrella kaupunkikuvaa muodostavat korkeat asuinrakennusten päädyt ja matalat liikerakennusten siivet. Maanpäällinen kellari laskeaan nykyisin kerrokseksi.

Voimassa oleva asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava 001319 (Kv 20.10.1997), jossa kaavamuuotosalue on asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta AL, autopaikkojen korttelialuetta LPA sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua katualuetta (pp).

Ajantasa-asemakaava.

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AL	Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.
15652	Korttelin numero.
1080	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
II	Suurin kerrosluku (room. numeroin).
pp	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.
	Kaavamuuotosalueen rajaus.

Asuinkortteleissa saa rakennusoikeuden ja kerrosluvun lisäksi rakentaa palvelutiloja 10 %.
Asuinkortteleissa saa ullakolle rakentaa sauna-, vaatehuolto- ym. tiloja.
LPA-alueelle on rakennettava korttelia 15653 varten 23 autopaikkaa.

Kaavoja, karttoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: kartta.vantaa.fi

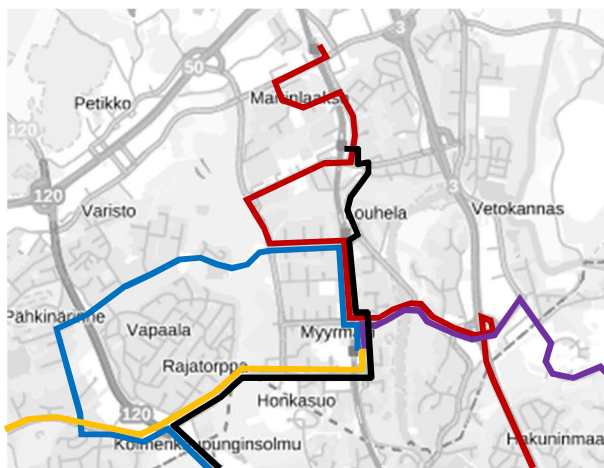
Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan asemakaavoituksen tavoitteet 2020

Kaavoitetaan laadukasta, kohtuuhintaista ja monipuolista asumista 260 000 k-m2.

=> Kaava tuottaa asumista 3 475 k-m2 ja 77 asuntoa.

HSL:n linjastosuunnitelma, luonnos

HSL esittää, että Myyrmäkeen tulisi Kehäradan lisäksi viisi tiheästi liikennöivää runkobussilinjaa. Näistä kolme kulkisi Louhelan aseman kautta. Linjasto on tarkoitus toteuttaa elokuussa 2022.

- 300 Elielinaukio – Vihdintie – Pähkinärinne – Louhelan asema – Myyrmäen asema
 - 400 Elielinaukio – Hämeenlinnanväylä – Myyrmäki – Louhelan as – Martinlaakso – Vantaankosken as
 - 520 Martinlaakso – Leppävaara – Matinkylä
 - 530 Myyrmäki – Jorvi – Espoon keskus – Matinkylä
 - 560 Myyrmäki – Malmi – Vuosaari
- Lisätietoja: hsl.fi

Rakennusjärjestys: Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri: Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot: Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Ostoskeskus sijaitsee avaralla paikalla. Panoraama Uomatieltä.

TKa 14.1.2019

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA VIREILLETULO

Kiinteistö Oy Myyrinmäki haki kaavamuutosta 29.9.2017.

Kaavatyö otettiin kaupunkisuunnittelun vuoden 2018 työohjelmaan, nro 002364 (Kala 29.1.2018).

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

- Kaavoituksessa osallisia olivat
- alueen maanomistajat ja maanvuokraajat,
- kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, naapurit,
- asukas- ym. yhdistykset,
- kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia,
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset,
- kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia,
- Uudenmaan ELY-keskus, Liikennevirasto, Pelastuslaitos, Vantaan kaupungin museo, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt, Uudenmaan liitto, HSY, HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 1.2.2018. Asemakaavamuutoksen alkamisesta tiedotettiin Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa 3.2.2018 sekä kirjeitse 1.2.2018 maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Mielenpitoa pyydettiin 2.3.2018 mennessä. (MRL 62 §)

Kaavoituksen vireillä olosta ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 9.3.2018.

Naapurikiinteistölle Asunto Oy Myyrinmäki (Kuohukuja 5) järjestettiin lisäksi erillinen kuuleminen kirjeellä 1.6.2018, johon mielenpitoa pyydettiin 3.8.2018 mennessä.

Asukastilaisuus osallisille järjestettiin 12.2.2018 ja erillinen kuulemistilaisuus Asunto Oy Myyrinmäkille 14.6.2018, molemmat Kilterin koululla.

Osallistumisessa ja vuorovaikutuksessa saadut mielipiteet

Asukastilaisuudessa 12.2.2018 nousi esille muun muassa nykyisin tyhjillään olevat liiketilat ja autopaikkamäärän säilyminen. Osa asukkaista koki, että rakentaminen varjostaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Sen sijaan itäpuolisen asuinrakennuksen asukkaat kokivat suunnitelman pääosin hyvänä. Osalta asukkaista tuli myös positiivista palautetta mm. arkkitehtuurista.

Erillisen kuulemistilaisuus 14.6.2018 järjestettiin kaavamuutosalueen naapurikiinteistölle As Oy Myyrinmäki, koska 12.2. järjestetyssä asukastilaisuudessa tuli kysymyksiä Kuohukuja 5:n autopaikkojen järjestämisestä. Paikalla oli neljä asuntoyhtiön edustajaa. Asukkaille esiteltiin asemapiirrosta, johon oli esitetty kummankin kiinteistön tarvitsemat autopaikat. Asukkaat pyysivät tarkistamaan viitesuunnitelmien autopaikkojen leveyden. Lisäksi todettiin, että pelastusajoneuvo tarvitsee enemmän tilaa autorivien välissä. Tämä tulisi olla noin 8 metriä. Korkoero Kuohupolun suuntaan voidaan hoitaa tukimuurilla, joka maisemoidaan. Kulku parkkialueelta aukiolle varmistetaan. Myös varjostuskaaviot esiteltiin asukkaille.

Kirjallisia mielipiteitä saatiin yhteensä 16 kpl, joista kaksi on saman taloyhtiön.

Tiivistelmä kirjallisista mielipiteistä

- Uusi rakentaminen on liian korkea. 8-kerroksinen rakennus varjostaa ympärillä olevia rakennuksia. Asuntojen arvo laskee, kun näköala muuttuu tämänhetkisestä.
- Liian tiheä uudisrakentaminen johtaa ahtaaseen asumistunnelmaan ja betonilähiön epämukavuuteen.
- Säilyykö Kuohukuja 5:n autopaikat? Onko niiden mitoitus riittävä?
- Ostoskeskusrakennus tulisi säilyttää (kaupunginmuseo ja muutama asukas)
- Saadaanko liiketiloihin toimijoita?

1. Caruna Oy / 1.2.2018

Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

2. Asukas 1, Uomakuja 2 / 7.2.2018

Pyydän ottamaan huomioon kaavamuutostyötä tehtäessä seuraavat seikat:

- Korkea kerrostalo estää Uomakuja 2:n alakerrokseen tulevan valon ja auringonpaisteen.
- Näköala peittyy jo olemassa olevaan kasvillisuuteen (mm. isot kauniit koivut ym. luonnonpuut).
- Oma yksityisyys asunnossa ja parvekkeella häiriintyy, mikäli vastapäätä rakennetaan asuntoja, joista on suora näkyvyys Uomakuja 2:sen asuntoihin.
- Rakentaminen aiheuttaa huomattavaa melu- ja pölyhaittaa naapuritalojen asukkaille. Mahdollinen viikonloppuihin ja kesälomaan sijoittuva rakentamismelu haittaa pitkään jatkuessaan lähitalon asukkaita
- Asuntojen arvo laskee, kun näköala muuttuu tämänhetkisestä.
- Liian tiheä uudisrakentaminen johtaa ahtaaseen asumistunnelmaan ja betonilähiön epämukavuuteen.
- Toivon, että kaava suunniteltaessa säilytetään maltti tulevien talojen kerrosten lukumäärässä (max. 3 kerrosta kuten naapuritalossa Kuohukujalla)

Vastine:

- 8-kerroksinen asuinrakennus sijoittuu noin 60 metrin päähän Uomakuja 2:n julkisivusta. 1-kerroksisessa liikerakennuksessa ei ole asuntoja ja siinä on viherkatto.
- 8 kerrosta on perusteltua tässä kohdassa. Uomatien varrella on sarja 8-kerroksisten asuinrakennusten päätyjä yhdistettyinä 1-kerroksisiin liiketilasiipiin. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakentamiseen Uomatien varrella. Maanpäällinen kellari lasketaan nykyisin kerrokseksi.
- Valitusta ratkaisusta on tehty varjostusanalyysit. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen

varjo ohittaa nykyisen Uomatie 2:n rakennuksen. Toukokuusta heinäkuuhun varjostusolosuhteet eivät juuri muutu verrattuna nykytilanteeseen. Myös nykyiset puut varjostavat.

- Vaihtoehdon A (kaavan mukainen viitesuunnitelma) variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoitteluvaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5 – 6 -kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan pysäköintihallin päällä oleva piha jäisi varjoisaksi. Kumpikaan vaihtoehto ei istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1. Katso selostuksen kohta 3.5.

3. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy / 13.2.2018

Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti. Keskijänniteverkkoa ei sijaitse suunnittelualueella. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöverkon siirtolinja liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (liite 2). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan siirtolinjan sijainti ja mahdollinen siirtotarve. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

- Kaavassa huomioidaan sähköverkon maakaapeleiden sekä kaukolämmön siirtolinjan sijainti ja mahdollinen siirtotarve.
- Uomatiellä valaisin kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujaan lisätään tontilta 1 metrin kaistale, jolloin katuvalaisin ja kaapeli sijoittuvat katualueelle. LPA-tontille lisätään määräys katuvalaisimen ja kaapelin sijoittumisesta tontin puolelle. Pysäköintilaitoksen yhteyteen saa tarvittaessa sijoittaa muuntamon.

4. Asukas 2, myyrmäkeläinen / 14.2.2018

Palautteena suunnitelmaan pidän ehdotettuja uudisrakennuksia liian korkeana. Esim. Kuohukuja 5 näkymä etelään peittyy kohtuuttoman paljon, ja varsinkin alempien kerrosten asunnot jää kovin pimeiksi jos uusista rakennuksista tulee 7-8 kerroksisia. 5-6 kerrosta olisi mielestäni sopivampi korkeus.

Vastine: Katso vastine mielipiteeseen 8.

5. Asukas 3, Norotie 6 / 23.2.2018

Ostoskeskuksen arkkitehtuurissa on ilmeikkyyttä, jota toivon säilytettäväksi tulevassa rakentamisessa. Erityisesti ostoskeskuksen näkyvät liimapuupalkkirakenteet edustavat hyvin 1960-luvun tyyliä ja sopivat hyvin pohjoisen Myyrmäen metsäiseen värimaailmaan. Esimerkiksi liimapuupalkki-idean toteuttaminen tulevan rakentamisen katutasen kerroksessa voisi hyvin luoda jatkuvuutta alueen ilmeen nykytilaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty idea liike- ja palvelutilan sijoittamisesta Uomatien suuntaan on kannatettava. Alueella kävelyetäisyydellä (Myyrmäki ei ole tulkintani mukaan kävelyetäisyydellä) olevat palvelut ovat sen verran pienimuotoisia, että liike- ja palvelutilan sijoittaminen kaavatyon 002364 tarkastelukohteen kivijalkaan on käytännössä välttämätöntä riittävien kaupallisten lähipalveluiden turvaamiseksi.

Alueen palveluverkko laajemmin ajateltuna tukisi esitettyä isompaakin asuinkerrosalaa. Tässä tapauksessa isompi kerrosala poissulkenee ostarin kokonaan säilyttävän vaihtoehdon. Ostarin osittain säilyttävä vaihtoehto voisi yllä mainituista kaupunkikuvallisista syistä olla mielekäs, jos se vaan on kustannustehokkaasti toteutettavissa.

Lähialueella on lukuisia pieniä aukioita. Tässä tapauksessa en pitäisi välttämättömänä aukion säilyttämistä ainakaan kokonaisuudessaan, sillä lähialueen nykyisetkin aukiot ovat lähinnä läpikulkupaikkoja ja tässä tapauksessa aukio sijaitsee vielä varsin varjoisassa kohdassa, mikä ei tue aukion houkuttelevuutta.

Vastine:

- Asemakaavamuutoksen lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C). B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan Oy.
- Vanha ostoskeskus on heikossa kunnossa eikä ole taloudellisteknisesti korjattavissa. Myös uuden käyttötarkoituksen löytäminen säilytettävälle ostoskeskukselle (vaihtoehto B) voi olla vaikeaa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen on haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei ole tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä ei ole kaupungin ohjeiden mukaan sovelias paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkotikiinteistö saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen asemanseudulle. Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnan vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (Optiplanin arvio 2 200 000 €) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.
- Osittain säilyttävässä vaihtoehdossa C esitetty palveluasuminen ei ole mahdollista. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat. Vanhat rakennusosat eivät ole käyttökelpoisia.

6. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL / 23.2.2018

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukainen Myyrmäen alueen tiivistäminen tukee hyvin Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015:n kärkitavoitteiden toteutumista. Suunnitteluala sijaitsee kohtuullisen kävelymatkan päässä Louhelan rautatieasemasta. Lisäksi alueen eteläreunalla Uomatietä pitkin kulkevat bussilinjat 311A, 335/B, 411, 415N, 431N, 565, 571 ja 574. Alueelta on myös hyvät polkupyöräyhteydet eri puolille Vantaata sekä joukkoliikenteen solmukohtiin. Lisäksi Raappavuorentielle on yleiskaavassa linjattu pikaraitiotievaraus.

Alueen eteläreunalla on Kuohukujan pysäkki itään päin. Pysäkin pari sijaitsee Kuohukujan ja Uomatien luoteiskulmassa vähän suunnittelualan ulkopuolella. Pysäkkien sijainti on hyvä, mutta ne eivät täytä nykyvaatimuksia mm. leveyden osalta. Aluetta suunniteltaessa pysäkkejä tulee parantaa, niiden kunto on hyvä tarkistaa ja tehdä mahdolliset korjaustoimenpiteet samassa yhteydessä. Tavoitteena tulee olla kahden teliauton mittaiset esteettömät pysäkit. Uomatietä pitkin on alustavasti myös suunniteltu runkolinjan reitti.

HSL haluaa jatkossa edelleen osallistua Myyrmäen aluetta koskevaan suunnitteluun, mikäli sillä on vaikutuksia alueen liikennejärjestelyihin.

Vastine: Linjasto muuttuu, kun runkolinjasto toteutetaan. Pysäkki ei sijaitse kaavamuutosalueella. Pysäkkiä voidaan tutkia erikseen runkolinjojen suunnittelun yhteydessä.

7. Asukas 4, Uomakuja 2 / 27.2.2018

Toivoisin, että suunnitelmissa huomioidaan lähitalojen asumisviihtyvyys. Kahdeksan kerroksinen kerrostalo on aivan liian korkea, joka ratkaisevasti varjostaa lähi-taloja. Ymmärrän, että vanha ostari alkaa olla tiensä päässä, enkä vastusta sen purkamista. Eikö tulevaisuuden suunnitelmissa voitaisi toteuttaa matalampaa, korkeintaan neljä-viisi kerroksista taloa. Mielestäni matalampi talo sopisi katukuvaankin paremmin, onhan vieressä matala kerrostalo ja ruokakauppa.

Vastine: Katso vastineet mielipiteeseen 2 ja 8.

8. Asunto Oy Myyrinmäen hallitus / 28.2.2018

Auringon varjostus

Esitettujen suunnitelmien mukaan Kuohukuja 1:een (KOy Myyrinmäki) tuleva rakennus olisi varsin korkea. Koska etäisyys As Oy Myyrinmäen (Kuohukuja 5) rakennukseen on arviolta samaa luokkaa kuin uuden Myyrinmäen korkeus, uuden rakennuksen luoma varjo poistaisi Myyrinmäen etelän puoleisilta parvekkeilta ja ikkunoilta suoran auringonvalon ajoittain kokonaan. Tämä vähentäisi merkittävästi Myyrinmäen asukkaiden asumisviihtyvyyttä ja ennen pitkää vaikuttaisi heikentävästi myös asuntojen arvoon.

Monet Myyrinmäen asukkaat ovat aikanaan hankkineet asuntonsa luottaen siihen, että eteläparvekkeella voi nauttia auringonvalosta matalan Myyrinmäen rakennuksen yli keskipäivästä alkuiltaan. Lähin korkea rakennus, joka edes teoriassa olisi voinut varjostaa Myyrinmäen asuntojen eteläpuolta, on kaukana Uomatien eteläpuolella. Siksi viereisen Myyrinmäen korkeuden kasvattaminen näin merkittävästi muuttaa Myyrinmäen asukkaiden tilanteen auringonvalon osalta täysin. Vaikka varjot ovat lyhimmillään ja varjostuksen haitat siten pienimmillään kesäisin, korkean rakennuksen varjon aiheuttama haitta asumisen laadulle on merkittävä.

Niinä vuoden- ja vuorokaudenaikoina, jolloin Myyrinmäen aiheuttama varjo ylettyy Myyrinmäen katolle, katolle mahdollisesti suunniteltujen aurinkopaneelien tuotto pienenee. Paneelien vähäisenkin osittainen varjostus vähentäisi saatavan aurinkosähkön määrää siinä määrin, että varjostus käytännössä poistaa Myyrinmäeltä mahdollisuuden aurinkosähkön käyttöön tulevaisuudessa.

Varjostuksen tarkemman kohdentumisen arviointi edellyttää tutkimusta, jossa uuden Myyrinmäen varjon koko ja suunta kuvataan eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Laskelmissa tulee myös käyttää Myyrinmäelle vaihtoehtoisia rakennuskorkeuksia.

Pysäköinti Kuohukuja 3:n autopaikatontilla

Myyrinmäen pysäköinnissä on tarkoitus valtaosin tukeutua Kuohukuja 3:ssa sijaitsevalle Myyrinmäen kanssa yhteiskäytössä olevalle autopaikatontille. Mitoitus on suunniteltu siten, että Myyrinmäki ottaisi tontilta käyttöönsä 23 autopaikkaa. Tällä hetkellä autopaikatontilla on paperilla Myyrinmäellä 22 paikkaa (joista 20 vuokrattuna) ja Myyrinmäellä 23 paikkaa (joista 7 vuokrattuna). Todellisuudessa autopaikatontille on toteutettu 32 autopaikkaa, joista vuokrattuna on yhteensä 27.

Myyrinmäen autopaikkoihin sovelletaan hyvin tiukkaa normia: yksi autopaikka 130 kerrosneliometriä kohden. Näin ollen on odotettavissa, että kaikki autopaikatontille Myyrinmäen käyttöön suunnitellut 23 autopaikkaa tarvitaan ja osa asukkaista jää jonoon. Ongelma on siinä, että Myyrinmäen nykyiset 20-22 paikkaa ja Myyrinmäen tulevat 23 paikkaa eivät mahdu nykyiselle tontille.

Tarvittavien autopaikkojen määrä ja niiden sijoittelu tulee täsmentää suunnitelmissa ottaen huomioon vallitsevan tilanteen. Myyrinmäen suunnitelmat eivät saa johtaa siihen, että Myyrinmäen käytössä olevaa autopaikkamäärää vähennetään. Myyrinmäen autopaikkojen runsas todellinen lisätarve (nyt 7 paikkaa käytössä, jatkossa melko varmasti 23 paikkaa) kumpuaa yksinomaan Myyrinmäen laajentumissuunnitelmasta. Suunnitelma ei tällöin saa aiheuttaa Myyrinmäelle lisäkustannuksia esimerkiksi autopaikkojen mahdollisen lisärakentamisen osalta.

Vastine:

- 8-kerroksisen uudisrakennuksen kapeampi pääty sijoittuu noin 30 metrin päähän Kuohukuja 5:n julkisivusta. Rakennusmassan päätyjä on hiukan kavennettu alkuperäisestä suunnitelmasta. 1-kerroksisessa liikerakennuksessa ei ole asuntoja ja sen katolla on viherpiha.

- 8 kerrosta on perusteltua tässä kohdassa. Uomatien varrella on sarja 8-kerroksisten asuinrakennusten päätyjä yhdistettyinä 1-kerroksisiin liiketilasiipiin. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen Uomatien varrella. Maanpäällinen kellari lasketaan nykyisin kerrokseksi.
- Valitusta ratkaisusta on tehty varjostusanalyysit. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen varjo ohittaa nykyisen Kuohukuja 5:n rakennuksen. Huhtikuusta elokuuhun varjostusolosuhteet eivät juurikaan muutu nykytilanteeseen verrattuna.
- Vaihtoehdon A (kaava mukainen viitesuunnitelma) variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoittelevaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5 – 6 -kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan pysäköintilaitoksen päällä oleva piha jäisi varjoiseksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1. Katso selostuksen kohta 3.5.
- LPA-tontilla säilyy Kuohukuja 5:n nykyinen autopaikkamäärä 27 kpl.

9. Asukas 5, Uomakuja 2 / 1.3.2018

Kuohukuja 2:n uusissa suunnitelmissa pistää silmään suunnitellun uuden kerrostalon korkeus. Sekä Uomakuja 2:n että Uomatie 15:n kerrostalo on seitsenkerroksinen ja lisäksi Kuohukuja on muutama metrin korkeammalla kuin katutaso Uomakuja 2:n ja Uomatie 15:n kerrostalojen eteläpäädyssä. Tällöin vanhan ostarin paikalle suunniteltu kerrostalo olisi toteutuessaan 8-kerroksisena huomattavan paljon ympäristön rakennuksia korkeampi, tavallaan kaksi kerrosta naapureitaan korkeampi. Niin korkeana se ei suinkaan sulautuisi luontevasti ympäristöönsä. Päinvastoin talo töröttäisi silmiinpistävän häiritsevästi ja lisäksi varjostaisi naapuritaloja ja pientä toria. Näin ollen vaikuttaisi kaikin puolin järkevältä, että uudesta talosta tehtäisiin enintään kuusikerroksinen.

On harmillista, että ostaria suunnitellaan purettavaksi, vaikka rakennus on todettu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi. Epäilemättä asiaan vaikuttaa suuresti se, että osa liiketiloista on ollut pitkään tyhjänä. Herää kuitenkin epäily, ettei uusiinkaan liiketiloihin saada pysyviä vuokralaisia, kun niitä ei nykyisiinkään tiloihin saada.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.

10. Asukas 6, Uomakuja 2 / 1.3.2018

Älkää ihmeessä rakentako Uomatien korkeimmalle paikalle tikkuna silmään pistävää kolossia. Vieraiset korkeat talot ovat viettävällä rinteellä tai vastapäätä 6-kerroksinen. Ymmärrän, että trendinä on nykyisin tupata taloja joka rakoon, jotka sitten seuraava sukupolvi purkaa. Matalampi rakennus menettelee, jos on pakko rakentaa ja pilata entinen hyvä suunnitelma. Kivijalkakaupat voitte unohtaa. Kuka niitä käyttää? Ei täällä pussin perällä suutarit, pesulat, erikoismyymälät pärjää. Entisetkin ovat lähteneet.

Informaatiotilaisuus oli varmasti tarpeellinen, mutta onko täysi mahdollisuus opetella mikrofonin käyttöä. Puhujat olivat pääsääntöisesti epäselvästi mumisevia, solkottavia puhujia, joista osa ei edes käyttänyt mikrofonia. Yleisöä poistui. Jo entinen suomen kielen opettajani opetti: puhukaa selkeästi ja kuuluvasti.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2 ja 8.

11. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY / 1.3.2018

Asemakaavamuuotosalueen lähimmät jakelu- ja keräilyverkostoyhteydet sijaitsevat Kuohukujalla (vj 150, jv 300, hv 300), Uomatiellä (vj 300, hv 300) ja toriaukiolla (hv 300). Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon esisuunnitelmassa.

Asemakaavan muutosalueella, nykyisellä pp-alueella sijaitsee huleveden yleinen keräilyviemäri (hv 300). Mikäli asemakaavan muutos aiheuttaa yleisen huleveden johtosiirtotarpeen, tulee johtosiirrosta ja sen kustannuksista sopia HSY:n kanssa.

Kiinteistöjen 15-652-10, 414-1-82, 414-1-81 ja 15-652-1 yhteinen hulevesitonttiviemäri sijaitsee kaavamuutosalueen itäosassa nykyisellä pp-alueella. Ennen kaavamuutosalueen rakentamista tulee sopia kiinteistöjen liitosten mahdollisesta uudelleen järjestelystä. HSY ei osallistu yksityisten johtojen siirtokustannuksiin.

Vastine: Kiinteistöjen liitosten mahdollisesta uudelleen järjestelystä sovitaan erikseen ennen kaavamuutosalueen rakentamista.

Ostoskeskus Uomatien suuntaan. Vain osa julkisivusta on avointa liiketilaa.

TKa 14.1.2019

12. Vantaan kaupunginmuseum / 2.3.2018

--- Kuohukujan ostoskeskus on Vantaan kaupungin erittäin merkittäväksi arvoitettu rakennusperintökohde. Rakennus on mukana vuonna 2008 valmistuneessa Vantaan ostoskeskusten inventoinnissa, jossa se on saanut korkeimman luokitustunnuksen. Vuonna 2015 valmistuneessa päivitysinventoinnissa, sen kulttuurihistoriallisen tarkastelun osiossa, todettiin kohteen rakennusperintöarvojen säilyneen ja luokitus pysyi tältä osin ennallaan. Rakennuksesta on tehty rakennushistoriallinen selvitys (Kari Leppänen arkkitehdit Oy 30.11.2017), joka täydentää olemassa olevaa inventointitietoa ja kulttuurihistoriallinen arvottaminen voidaan suorittaa kaavatyötä varten.

Arkkitehti Ilpo Hälvän suunnitelmien mukaan rakennetun Kuohukujan ostoskeskuksen rakentaminen ajoittuu 1970-luvun suuren massamuuton ja kaupungistumisen aikaan. Tämä yhteiskunnallinen murros vaikutti suuresti Vantaaseen, joka pääkaupunkiseudun kuntana houkutteli maalta muuttavaa väestöä ja väestömäärä kasvoi räjähdysmäisesti. Vantaasta tuli virallisesti kaupunki vuonna 1974. Teollistuvan yhteiskunnan keskusten kasvupainetta helpottamiseksi kehittyi aluerakentamismalli, jonka puitteissa suuri osa Vantaan uusista asutuskeskuksista rakentui. Suunnittelutavoitteet noudattivat 1970-luvulle tultaessa tiivisasutuksen mallia, niin kutsuttua kompaktikaupunki-ideologiaa.

Pohjois-Myyrmäki on yksi Vantaan lähiöaluekokonaisuuksista, joka suunniteltiin ajan ihanteiden mukaisesti löyhää ruutukaavaa noudattaen. Kaikkein tyypillisin lähiö Myyrmäki ei kuitenkaan ole sen aseman viereen sijoittuvan palvelukeskuksen takia. Alue suunniteltiin kunnan läntiseksi keskukseksi, vastapainoksi idässä sijaitsevalle Tikkurilalle. Pohjoisosiltaan kaupunkirakenne asuin-kerrostaloineen ja niihen liittyvine pienine liikerakennuksineen edustaa jo tyypillisempää lähiömaailmaa. Uomatien, joka kulkee Kuohukujan ostoskeskuksen eteläpuolella, varrelle sijoittuu

Myyrmäen rakentamisen ensimmäiset vaiheet. Varsinainen aluekeskus palveluineen saatiin alueelle paljon suunniteltua myöhemmin ja palvelut olivat alkuvuosikymmeninä pääosin pienten liikkeiden varassa.

Teollistuva rakennustapa saneli sauntotarpeen kasvaessa etenevässä määrin asuinrakennusten muodon ja sijainnin, jolloin suunnittelijoiden merkitys alueiden arkkitehtonisessa ilmeessä väheni. Merkittävimmiksi suunnittelukohteiksi nousi usein alueiden julkiset rakennukset, kuten ostoskeskukset, joiden suunnitteluun pystyttiin panostamaan enemmän. Niiden arkkitehtuurissa ilmenee hyvin ajan suunnitteluihanteet.

Kuohukujan ostoskeskuksen arkkitehtuuri noudattaa jo 1960-luvulla alkanutta konstruktivistista suuntausta, jonka keskeinen ajatus on rakenteiden korostaminen. Konstruktivistisen rakennuksen tunnuspiirteitä ovat suorakulmaisuus, avoin pohjaratkaisu, pilari-palkkijärjestelmä, tasakatto, kevyet seinärakenteet sekä suuret lasipinnat. 1960-luvulla ostoskeskusrakentamisessa oli tyypillistä, että saman katon alle ryhmiteltiin rakennusmassoja siten, että syntyi katettuja käytäviä ja edustiloja. Myös rakenneosien konstastisuuden (kevyt – raskas) korostaminen, esimerkiksi kattorakenteen ja paviljonkien kohdalla, on 1960-luvun ihanteiden mukaista. 1970-luvun lisän arkkitehtuuriin tuovat rakennuksen länsipäädyn harjattua tiiltä olevat julkisivut ja paviljonkien osittain säilynyt oranssi väri. Rakennuksen itäpuolella oleva aukio nitoo rakennuksen osaksi kompaktikaupunki-ideologian mukaista kokonaissuunnitelmaa. Kävely-ympäristön miellyttävyyden varmistaminen oli osa suunnittelua ja sitä on Kuohukujan ostoskeskuksen aukion kohdalla pyritty varmistamaan muun muassa istutuksilla, laatoituksilla ja kiinteillä piharakenteilla.

Kuohukujan ostoskeskusta koskevissa selvityksissä ilmenee, että rakennus on arkkitehtonisesti harvinainen, alueelleen tyypillinen ja aikansa edustava rakennus, jossa on hyvin näkyvissä alkuperäiset suunnitteluihanteet ja alkuperäiset materiaalit. Rakennuksessa on säilynyt näihin päiviin liiketoimintaa ja sillä on historiallista todistusvoimaisuutta. Rakennuksella on ympäristöarvoa osana pohjoisen Myyrmäen jalankulkuympäristöä. Näiden arvojen perusteella museo toteaa ostoskeskuksen suojeluperusteiden täyttyvän. Näin ollen kaupunginmuseo näkee, että säilytettävän vaihtoehdot tutkiminnan tulee olla lähtökohtana alueenkehittämiselle. Kaavatyön aikana tulee selvittää millä edellytyksillä ostoskeskus voitaisiin kunnostaa tai miten täydennysrakentamista voitaisiin alueelle tehdä ilman, että rakennuksen purkamisen johdosta kulttuurihistoriallisia arvoja menetetään.

Myyrmäessä tehtävän kaavarungon tavoitteina on paikallisidentiteetin vahvistaminen ja paikan henki, mieleenpainuva kaupunkikuva ja viisaasti täydentyvä kaupunki. Nämä ovat kaikki teemoja, jotka tukevat rakennuksen säilyttämistä. Pohjois-Myyrmäen alueen yleisilme on vielä hyvin säilynyt ja Kuohukuja ostoskeskuksen suojelu täydentyvässä ympäristössä ylläpitäisi alueen ominaispiirteitä ja toisi uudistuvaan kaupunkikuvaan mielenkiintoa. Näkyvissä olevat eri historiallisten kehitysvaiheiden konkreettisen ilmentymät ovat identiteetin kannalta vahvistavia tekijöitä. Ostoskeskukset ovat oma erityinen rakennustyyppinsä, joilla on keskeinen rooli niin lähiöalueiden fyysisessä kaupunkirakenteessa kuin yhteiskunnallisesn ilmiön kuvaajana.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettuja muinsisjäänöksiä.

Vastine:

Ostoskeskusselvityksen (2015) mukaan ostoskeskuksen merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennusvalvonnan arvion mukaan kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellisteknisesti korjattavissa. Rakennuksen tiloista vain kolmannes (35 %) on heikon kunnan vuoksi enää käytössä. Kaavaa varten on tehty kuntoselvityksiä. Jäljempänä myös Arkkitehdit Leppänen Oy:n lausunto.

- Asemakaavamuutoksen lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään uutta asuin- ja liikerakennusta sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C). B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan Oy (2018) ja johon kaupunginmuseo osallistui.
- Uuden käyttötarkoituksen löytäminen säilytettävälle ostoskeskusrakennukselle (vaihtoehto B) voi olla vaikeaa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen olisi haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei ole tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä ei ole kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkotisi saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman seudulle. Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (Optiplanin arvio 2 200 000 €) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.
- Osittain säilyttävässä vaihtoehdossa C esitetty palveluasuminen ei ole mahdollista. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat. Vanhat rakennusosat eivät ole käyttökelpoisia.
- Kaupunginmuseo on antanut asiassa lausunnon, joka on erillisenä liitteenä.

13. Asukas 7, Kuohukuja 6 / 2.3.2018

Kuohukujan ostarin tilalle on syytä rakentaa uusi talo. Siinä tulee olla enintään neljä kerrosta. Tällöin se soveltuu hyvin erityisesti pohjoispuolella olevien talojen yhteyteen. Korkeamman talon rakentaminen nimenomaan tähän kohteeseen ei ole tarpeen myöskään asuntopulaa helpottamaan. Myyrmäen asuinalueella on jo laajennettu ja laajennetaan edelleen. Näille uusille alueille voidaan rakentaa korkeampiakin taloja. Huono esimerkki vanhojen talojen yhteyteen sijoitetusta korkeasta talosta on Raappavuorentien ja Rajatorpantien kulmaan rakennettu talo.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2 ja 8.

14. Asukas 8, Uomatie 15 / 2.3.2018

1.2.2018 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nimetty otsikolla "Kuohukujan ostarin tilalle asuntoja". On erikoista, että otsikossa annetaan ymmärtää, että asia on jo päätetty. Pidän menettelyä hyvin hallinnon vastaisena ja kansalaisia harhaanjohtavana.

Suunnitelmassa on kuitenkin hyvin selostettu alueen nykytilanne ja se antaa mielestäni hyvät lähtökohdat asian puolueettomalle käsittelylle. Nykytilanne ei suinkaan puolla ostarin purkamista, vaan sen säilyttämistä.

Lähialueen yleistilanteesta

Lähistöltä on purettu Martinlaakson ostari ja sen tilalle rakennetaan asuintaloja. Kaivokselan ostarin alue on "tuhottu". Myyrmäen alueella rakennetaan uusia asuintaloja monella suunnalla. Kuohukujan ostarilta n 300 metrin päähän Raappavuorentien varteen on rakennettu ja rakenteilla kymmenkunta taloa. Uomatien länsipäähän n 300 metrin päähän on tulossa kymmeniä uusia asuintaloja. Näiden rakentamisella kavennetaan viheralueita ja tuhotaan liito-oravan asuinpaikkoja. Alueelle on siis tulossa uudisrakentamista aivan riittävästi ilman, että tarvitsisi puuttua pysyväksi miellettyyn ja hyvin suunniteltuun kokonaisuuteen Kuohukujan ostarin alueella.

Nämä muutokset vaikuttavat ihmisten elinoloihin ja ympäristöön. Monet Vantaalle muuttaneista ovat tulleet tänne luonnon läheisyyden ja hyvän kaupunki- ja yhdyskuntarakenteen vuoksi. Myyrmäen alueen rakennusten sijoittelu ja muodostuneet näkymät ovat hyvin suunnittelun tulosta.

Suunnitelmassa on ostarin osalta kuvattu tätä hyvin mm. Vantaan kaupunginmuseon teksteinä. Täydennysrakentamisella ei ole syytä turmella asukkaiden nykyistä hyvää ympäristöä.

Edellä sanotun perusteella ostarin purkamista ei tule asettaa vaihtoehdoksi jatkosuunnittelulle.

Tarvittaessa lienee mahdollista harkita ostarin suojelua rakennussuojelulailla. Tätä voinevat museo-
viranomaiset yhteistyötahoineen harkita erikseen.

Vastine:

- Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.
- Osallistumisvaiheessa kysytään mielipiteitä kaavamuutoshakemukseen.
- Kaupunki kasvaa. Maakuntakaavassa Myyrmäki on tiivistettävää aluetta ja yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta. Tavoitteena on asuntorakentamisen keskittäminen rautatien ja palvelujen yhteyteen. Myyrmäen kaavarungossa kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia korttelialueita ja laajoja pysäköintialueita täydennysrakennetaan myös muualla Myyrmäessä, mutta maltillisemmin kuin ydinkeskustassa. Sen sijaan vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet säilytetään vastapainona tiiviille rakentamiselle. Näillä periaatteilla vastataan asuntotuotannon ja täydennysrakentamisen tavoitteisiin sekä asukailta tulleeeseen palautteeseen, jossa alueen vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä.

Naapuritontilla on K-market Myyrvalinta ja Asunto Oy Myyränniityn asuintalo (Uomatie 15). TKa 14.1.2019

15. Asunto Oy Myyränniitty, Uomatie 15 / 1.5.2018

Kysymyksessä olevan kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on voinut esittää mielipiteitä 2.3.2018 mennessä. Asunto-osaakeyhtiö Myyränniityn varsinainen yhtiökokous on pidetty 17 päivänä huhtikuuta 2018. Tätä ennen yhtiöllä ei ollut edellytyksiä ottaa kantaa kysymyksessä olevaan kaavatyöhön.

Asiaa käsiteltäessä yhtiökokous täysin yksimielisesti asettui kielteiselle kannalle Kuohukujan ostarin purkamiseen ja korvaamiseen huomattavalla asuntorakentamisella. Lähialueille on rakennettu ja on tulossa valtavasti lisää asuntorakentamista. Olemassa olevaa hyvää miljöötä ei ole syytä turmella. Yhtiökokous velvoitti yhtiön hallituksen toimimaan tehdyn päätöksen mukaisesti.

Ilmoitamme siis täten Vantaan kaupungille kielteisen kantamme ostarin purkamiseen ja tuleamme asian käsittelyn myöhemmissä vaiheissa toimimaan yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti ja perustelevaan kantamme aikanaan tehtäviin esityksiin.

Yhtiössämme asuu 146 henkilöä.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5, 8 ja 14.

Ostoskeskus itäpuoleisen Kuohuaukion suuntaan.

TKa 14.1.2019

16. Asunto Oy Myyrinmetsän hallitus, Kuohukuja 5 / 1.8.2018

Kommentit perustuvat viimeisimpään näkemäämme kehitysehdotukseen, päivätty 12.6.2018. Ehdotus esiteltiin 14.6.2018 klo 17-18.

Pysäköinti Kuohukuja 3:n autopaikkatontilla

Ehdotukseen on piirretty 46 autopaikkaa, joista 27 tulisi As Oy Myyrinmetsän käyttöön ja 19 KOy Myyrinmäen käyttöön. Autopaikkojen leveys on suunnitelmasta mitattuna 2,30 metriä. Mitoitus ei sovellu nykyaikaan. Autot ovat vuosi vuodelta leventyneet ja kehitys todennäköisesti jatkuu. Kuohukuja 5 tarvitsee suunnitellun määrän paikkoja, mutta esimerkiksi 2,50 metriä leveinä.

Nykyisellään Kuohukuja 5:n portaiden eteen voi tarvittaessa ajaa autolla Kuohukujan suunnasta ja poistua pysäköintialueen suuntaan - tai toisin päin. Tämä on antanut joustavan mahdollisuuden huoltoajoon. Uuteen suunnitelmaan on piirretty pysäköintipaikkoja C-portaan eteen, jolloin kulkureitti ei olisi enää käytettävissä.

Jalankulkijat, muutkin kuin Kuohukuja 5:n asukkaat, käyttävät kulkureittinä runsaasti pysäköintialueen kaakkoiskulmassa olevia portaita. Kulku vaikeutuisi, koska sekä C-portaan että kaakkoiskulmassa olevien portaiden eteen tulisi pysäköityjä autoja, joiden välistä jalankulkijoiden tulisi puikkelehtia. Runsaan jalankulun vuoksi reitille osuvat paikat eivät myöskään olisi pysäköijien suosiossa. Reittiä käyttäville jalankulkijoille tulisi saada esteettömämpi kulku.

Pysäköintialueelle suunniteltu kulkuramppi Kuohukuja 1:n tontilla tapahtuvaa pysäköintiä varten olisi ongelmallinen, koska se lisäisi pysäköintialueen liikennettä tarpeettomasti. Ramppi myös veisi tilaa pysäköintipaikoilta. Liikenne Kuohukuja 1:n pysäköintipaikoille sekä jäteauton kulku tulisi järjestää Kuohupolkua pitkin, ei pysäköintialueen kautta.

Vastine:

- Autopaikkojen määrät ja mitoitus viitesuunnitelmissa on tarkistettu.
- Ajoyhteys on siirretty nykyiselle Kuohupolulle uuden Kuohukuja 1:n tontin pohjoisosaan.

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaupungin tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017)

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssivisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet

- Erilaisten väestöryhmien asumistarpeisiin vastaaminen tarjoamalla edellytykset kohtuuhintaiselle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Yhdyskuntarakenteen eheytyminen ja joukkoliikenteen edistäminen sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen tiivistämällä ja täydentämällä olevaa keskustaa raideliikenteen aseman välittömässä läheisyydessä

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja tontinluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015)

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Uudistamme keskustojen pysäköintijärjestelyt esteettisesti korkeatasoisiksi.
- Luomme mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuudelle myös rakennetuissa ulkotiloissa.
- Huolehdimme pihojen kauneudesta, monimuotoisuudesta ja vesitaloudesta.
- Otamme käyttöön uusia työkaluja, kuten vihertehokkuuden.

=> Kaavamuutos on kaupungin tavoitteiden ja linjausten mukainen.

3.4.2 Muut tavoitteet

Kaavatyön aloituskokouksessa 25.1.2018 kirjattiin seuraavat keskeiset tavoitteet

- Maanomistaja: Nykyisen Kuohukujan ostoskeskuksen purku ja uuden asuinkorttelin rakentaminen.
- Kaavatyö noudattaa samaan aikaan tehtävää Myyrmäen kaavarunkoa.
- Uuden rakentamisen tulee sopeutua Uomatien varren kaupunkikuvaan. Rakennuksen katujen puoleiset julkisivut ovat erityisen tärkeitä kaupunkikuvallisesti.
- 8-kerroksinen osuus toimii kiinnekohtana.
- Uomatien ja aukion varrelle tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa.
- Viereisen aukion elävyys ja viihtyisyys huomioitava.

- Piha tulee suureksi osaksi koostumaan kansipihasta, jolloin kasvillisuudella erittäin tärkeä merkitys. Kaavan yhteydessä tehdään vihertehokkuuslaskelma.
- Kaupunginmuseo: Kuohukujan ostarirakennus tulisi esittää suojeltavaksi.
- Kaavamuutoksen osana tulee tutkia purkavan vaihtoehdon lisäksi myös säilyttävä ja osin säilyttävä vaihtoehto.
- Kaukolämpöputket, sähköjohdot ja tontin itäreunassa aukiolla lähellä tontin rajaa kulkeva huulevesiviemäri tulee huomioida tarkemmassa suunnittelussa ja rakennuksen sijoittelussa.
- Hulevesien hallintasuunnitelma laaditaan kaupungin ohjeiden mukaisesti.
- Julkinen ulkotila tulee yhdistyä luontevasti osaksi korttelirakennetta.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja

- A) kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto, jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista ja liiketiloja,
- B) ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä säilyttävä vaihtoehto,
- C) osittain säilyttävä tarkastelu.

B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan. Vantaalla on useita 1960–70 -luvulla rakennettuja ostoskeskuksia. Suuri osa niistä on paikallishistorian, arkkitehtuurin, oman aikakautensa ja aluerakentamisen historian kannalta merkittäviä. Ostoskeskukset sijaitsevat asumalähiöiden ytimissä, ovat tiloiltaan melko pieniä ja kaipaavat kunnostusta täyttääkseen muun muassa kaupallisia edellytyksiä. Vantaan kaupunkisuunnittelu halusi etsiä uudenlaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoja modernin rakennusperinnön säilyttämisen haasteisiin. Selvityksessä tutkittiin kaikkiaan kolmen Länsi-Vantaalla sijaitsevan ostoskeskuksen (Kuohukujan ostoskeskuksen lisäksi Myyrinpuhos ja Kaivoksela) uudistamisesta säilyttävän ja osittain säilyttävän ratkaisun. Suunnitellut vaihtoehdot laadittiin alueiden kokonaissuunnittelua varten, mahdollisten asemakaavamuutosten lähtötiedoksi sekä suojelun tavoitteiden määrittelemiseksi. Rakennusten käyttötarkoitus oli tehtävänannossa vapaa, mutta ideoiden oli oltava toteuttamiskelpoisia. Lisäksi suunnitelmista pyydettiin yleispiirteinen, mutta realistisiin kustannuksiin perustuva kustannusarvio.

Optiplan Oy:n tehtävänä oli tutkia kaksi idea-/suunnitteluvaihtoehtoa

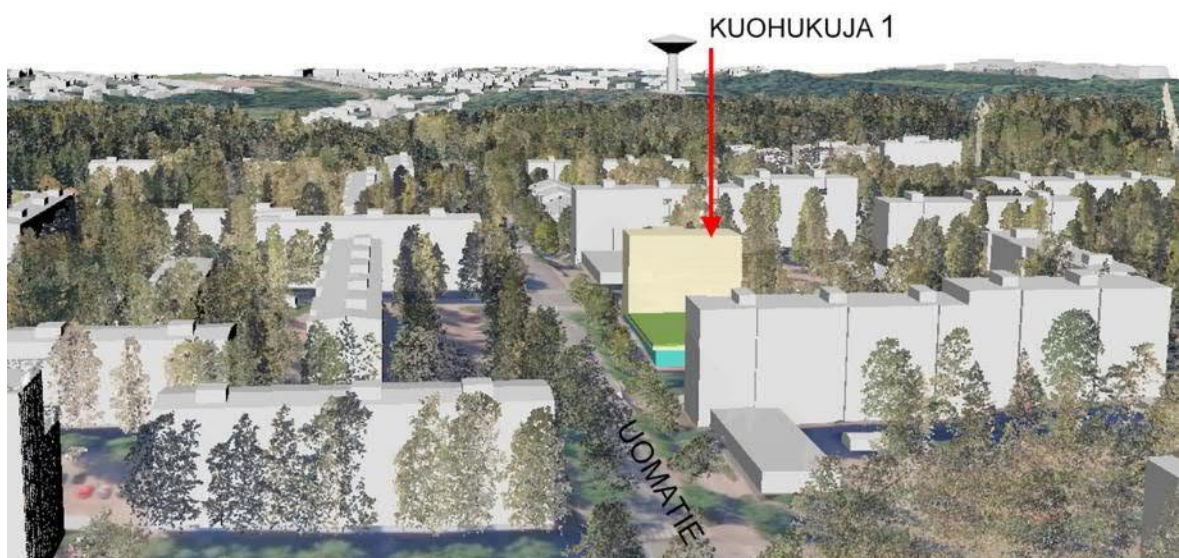
- B) Rakennus kunnostetaan säilyttäen ja
- C) Rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja uudistetaan osittain.

Vaihtoehto A, purettavan ostoskeskuksen paikalle uudisrakennus

Vaihtoehto A1

Uomatien ja Kuohukujan risteykseen sijoittuva nykyinen Kuohukujan liikerakennus puretaan. Purettavan liikerakennuksen paikalle rakennetaan 8-kerroksinen asuinkerrostalo sekä siihen yhdistyvä 1-kerroksinen rakennusmassa, johon sijoittuu osa autopaikoista ja liiketilaa. Loput autopaikat ovat tontin pohjoispuolisella LPA-alueella. Rakennus massoitellaan siten, että se yhdistyy alueen kaupunkikuvalliseen kokonaisuuteen. 8-kerroksinen pohjois-eteläsuuntainen rakennus 1-kerroksisine liike-tilasiipineen yhdistyy kaupunkikuvallisesti Uomatien varren 8-kerroksisiin asuinkerrostaloihin. Piha osoitetaan rakennuksen 1-kerroksisen osan katolle.

Myyrmäen kaavarungossa Uomatien varrelle suunnittelualueelle saakka on esitetty ns. urbaanin sykkeen aluetta, jolla julkinen ulkotila yhdistyy rakennusten alimpien kerrosten liiketiloihin, työtiloihin ja etupihoihin ja levenee välillä aukioiksi. Ulkotila rakennetaan laadukkaaksi ja viihtyisäksi käyttäen erilaisia pintamateriaaleja, kasvillisuutta, kalusteita ja valaistusta. Suunnittelualueella liike- ja palvelutilaa tulee sijoittaa Uomatiehen ja viereiseen aukioon rajautuen. Julkinen ulkotila yhdistetään luontevasti osaksi korttelirakennetta. Kortteli rajautuu länsipuolella ohi kulkevaan kehitettävään reittiin.

Luonnos A1.

Johanna Rajala 2018

Vaihtoehdot A2 ja A3

Vaihtoehdon A variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoittelevaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5-6-kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan 1-kerroksisen rakennuksen osan päällä oleva piha jäisi varjoiseksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1.

Luonnokset A2 ja A3.

Johanna Rajala 2018

Vaihtoehto B, ostoskeskus peruskorjataan

Ostoskeskus peruskorjataan palvelutiloiksi arvokkaat ominaispiirteet säilyttäen. Optiplanin selvityksessä rakennukselle esitettiin käyttötarkoitukseksi esimerkiksi päiväkotia ja muita palvelutiloja. Aukiota voitaisiin kehittää kalustein ja istutuksin asukkaiden toiveiden mukaan. Pieni leikkipaikka tai aktiivipuisto toisi myös paikkaan eloa ja iloa. Terassi voidaan myös lasittaa.

Vaihtoehto B:n kustannustarkastelu (alv 0 %)

B1: Rakennus kunnostetaan säilyttäen esim. palvelukeskukseksi tai päiväkodiksi 1 480 k-m² (2 200 000€)

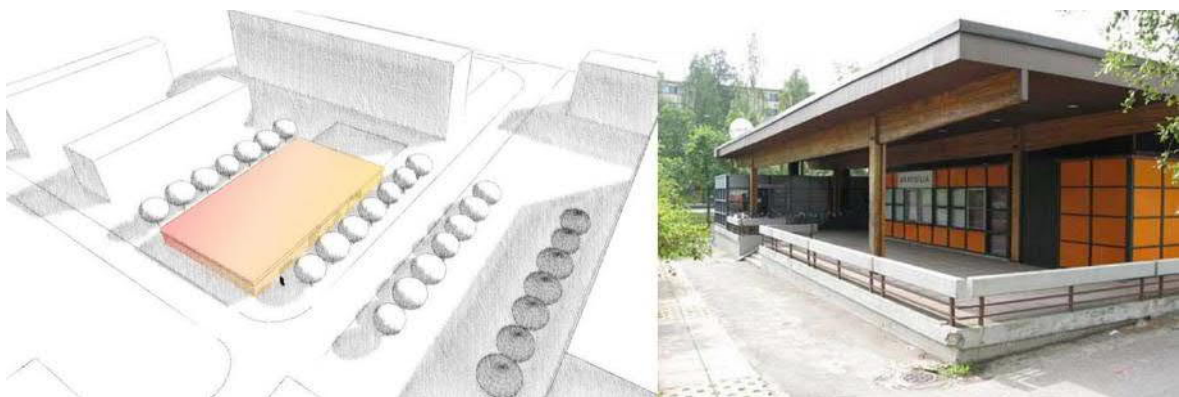
- Säilytettävän osan kerrosala 1 080 m² kerrosluku 1
- Terassin / sisääntuloalueen lasittaminen 400 m²
- Kerrosalat toiminnoittain: uusi sisääntuloalue 400 m², keittiö 80 m², sosiaali- pesutilat 50 m², ryhmätilat/monitoimitilat (jaettavissa) 950 m²

B2: Kevyt kunnostus, 1 080 m² (1 000 €/brm², 900 – 1 100 €/brm²)

- Vesikate, ikkunat, märkätilat, tilojen pintarakenteet, julkisivun pintarakenteet, kiintokalusteet ja talotekniikan laaja uusiminen

B3: Laaja Kunnostus, 1 480 m² (1 500 €/brm², 1 300 – 2 000 €/brm²)

- Lasitettu sisääntuloalue 400 m²

Luonnos B.

Optiplan Oy 1.6.2018

Vaihtoehto C, pääosa ostoskeskuksesta säilyy

Ostoskeskuksen länsipäähän rakennetaan noin 8-kerroksinen asuinkerrostalo (2 500m²), joka eheyttää väljää katuristeystä. Ostoskeskuksen länsipää puretaan, mutta pääosa rakennuksesta säilyy. Tällöin siitä syntyy asumista palveleva siipi naapurikerrostalojen tapaan.

Uudisosaan esitettiin Optiplanin selvityksessä palveluasumista, jolloin peruskorjattavaan ostoskeskusosaan voisi sijoittua mm. ravintola-juhlatila, sauna, harrastustiloja ja hyvinvointipalveluja yhteensä 1000 m². Palvelutilat avattaisiin myös lähialueen asukkaille. Ostoskeskuksen rakennejärjestelmä mahdollistaa sisätilojen vapaan sijoittelun ja myös katon kautta tulevan luonnonvalon. Terassein lasittaminen monipuolistaa sen käyttöä ympäri vuoden.

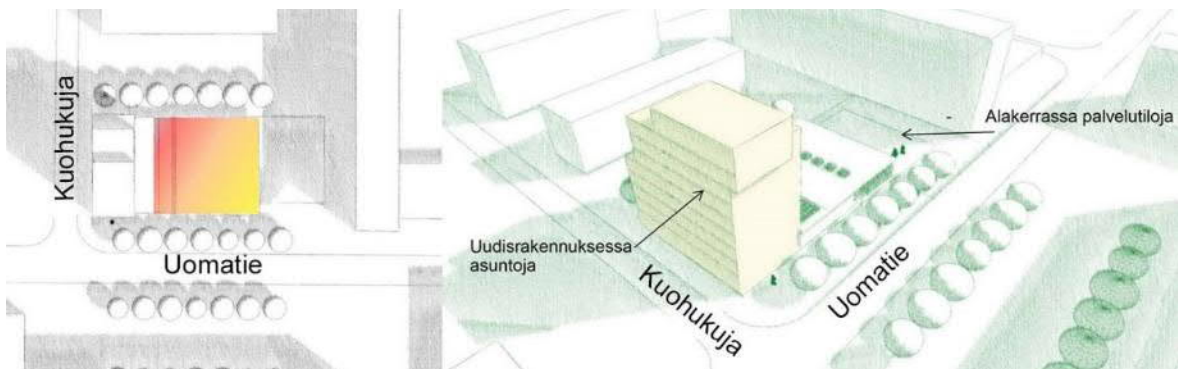
Vaihtoehto C:n kustannustarkastelu (alv 0 %)

C1: Rakennus osittain kunnostetaan tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja osittain uudistetaan palvelukeskukseksi tai palveluasumiseen 4 580 k-m² (8 400 000 €)

- Säilytettävän osan kerrosala 480 m², kerrosluku 1
- Terrassin / sisääntuloalueen lasittaminen 400 m²
- Kerrosalat toiminnoittain: asuminen II–VIII 2 500 m², pysäköinti kellarissa 600 m²
- Keittiö 80 m², sosiaali- ja pesutilat 50 m², ryhmätilat/monitoimitilat alakerroksessa (jaettavissa) 950 m² (vanhaa 480 m² ja uutta 470 m²), lasitettu sisääntuloalue 400 m²

C2: Osittainen purku ja laaja kunnostus, 880 m² (1 300 €/brm², 1 200 – 1 800 €/brm²) ja uusi asuinkerrostalo tai palvelutalo, 3 700 m² (1 950 €/brm², 1 900 – 2 100 €/brm²)

- Asuntoja 40 – 65 kpl, autopaikkoja kellarissa noin 25 kpl

Luonnos C.

Optiplan Oy 1.6.2018

Vaihtoehtojen arviointi

Vaihtoehtoja A, B ja C vertailtiin rakennuksen käytön ja tulevaisuuden kannalta todennäköisimmistä alavaihtoehtoista A1, B1 ja C1.

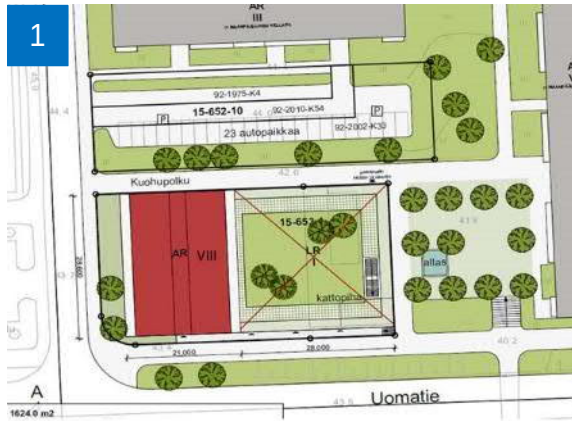
Vaihtoehto	Plussat	Miinukset
A (A1)	Saadaan lisää uusia esteettömiä asuntoja ja uutta hyväkuntoista liiketilaa Kehäradan vyöhykkeelle. Kokonaisuus liittyy hyvin Uomatien varren kaupunkikuvalliseen kokonaisuuteen. Arkkitehtuurissa on muistumia vanhasta ostoskeskuksesta.	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä, mutta huonokuntoinen ja taloudellisteknisesti korjauskelvoton ostoskeskus puretaan.
B (B1)	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus säilyisi pääosin. Alueen historiallinen kerroksellisuus säilyisi.	Uuden käyttötarkoituksen löytäminen saattaa olla vaikeaa. Peruskorjaus nostaa liiketilojen vuokratasoa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen olisi haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei ole tilaa. Myöskään melun ja pienhiukasten kannalta tämä tontti ei ole kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkoti saataisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupungin osan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman lähelle. Vaihtoehto ei ole taloudellisesti järkevä ratkaisu kiinteistönomistajan näkökulmasta (Optiplanin arvio 2 200 000 €).
C (C1)	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus olisi mahdollista osittain säilyttää. Asuin-kerrostalosta ja ostoskeskuksesta saataisiin näyttävä kokonaisuus, joka on samalla yhteinen, viihtyisä tapaamispaikka. Alueen historiallinen kerroksellisuus osin säilyisi.	Tontti ei ole sopiva palveluasumiselle, koska Myyrmäessä on jo riittävästi vanhusten palveluasumista ja lisäksi on tulossa muualle Myyrmäkeen. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat. Vanhan rakennuksen uudistaminen ja erityisesti yhteensovittaminen uuden kerrostalon kanssa saattaa olla teknisesti haastavaa. Jos vanhaa rakennusta säilytettäisiin osittain, sen käyttöikä olisi huomattavasti uutta kerrostaloa lyhyempi. Autopaikkojen (25 kpl) rakentaminen kellariin nostaisi Optiplanin kustannusarviota noin 1 500 000 €, jolloin hankkeen kannattavuus laskee huomattavasti.

Suunnittelua jatkettiin realistisen vaihtoehdon A1 pohjalta.

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Viitesuunnitelman kehittyminen

Alla on esitetty viitesuunnitelman kehittyminen kaavaprosessissa. Autopaikkoja ja niiden mitoitusta, jätehuollon sijaintia ja piharakenteita on tarkennettu prosessin aikana. Osa Kuohupolun kaualueta liitetään tonttiin ja aluetta käytetään tontille ajoon ja huoltoon.

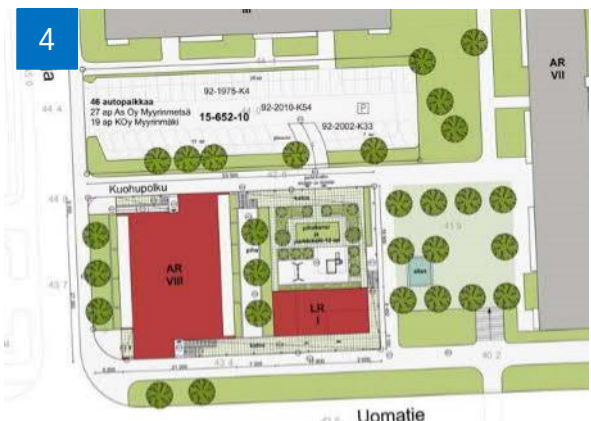
21.2.2017

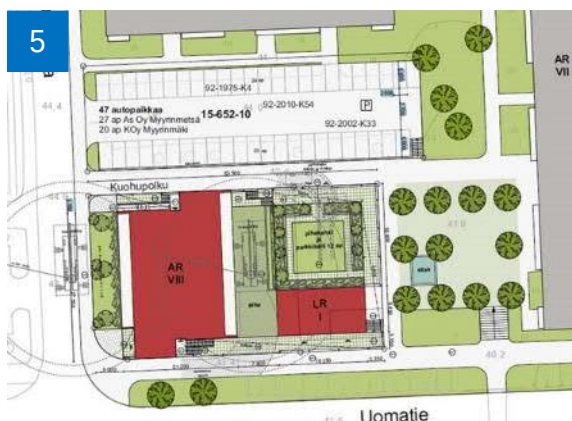
1.9.2017

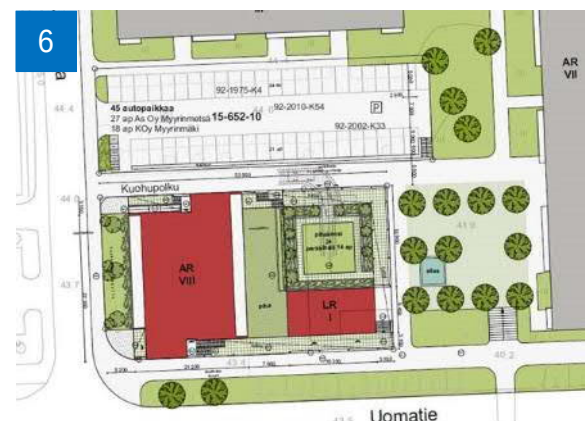
7.3.2018

12.6.2018

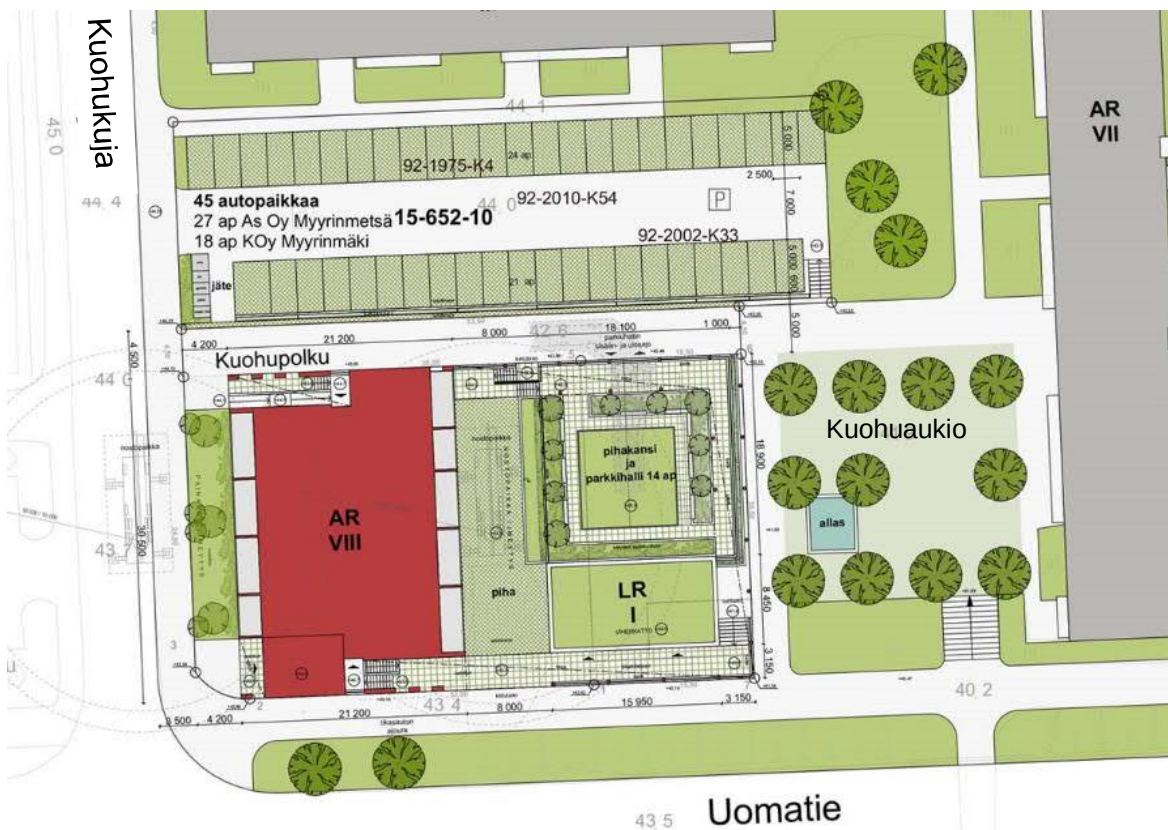

19.6.2018

10.8.2018

Luonnokset Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Asemakaavan muutosehdotus, Kala 5.11.2018 ... ollut nähtävillä 28.11. – 2.1.2019 ... Kv 20.5.2019 palautti. / Leppänen Arkkitehdit Oy 14.9.2018

Valitun ratkaisuvaihtoehdon kuvaus

Uuden asuin- liikerakennuksen muodostama kokonaisuus kytkee yhteen muistumia paikan historiasta sekä nykypäivän rakentamiselle ja ympäristölle asetetut tavoitteet. Asuin- liikerakennus huomio ympäröivän Myyrmäen asuinalueen kaupunkirakenteen massoittelun ja sijoittelun osalta ja tuo siihen uuden ja arkkitehtuuriltaan tunnistettavan kaupunkikuvaa rikastuttavan lisän.

Uusi pohjois-eteläsuuntainen 8-kerroksinen asuinkerrostalo sijoittuu tontin länsireunaan Kuohukujan suuntaisesti. Tällöin rakennus varjostaa ympäröiviä rakennuksia mahdollisimman vähän. Uomatien varteen rakennettava 1-kerroksinen liikerakennus liittyy asuinrakennukseen pihaa kiertävän ja sitä jäsentävän katoksen välityksellä. Liikerakennuksen editse kadun puolelta kulkeva jalankulku taso yhdistyy portailla tontin itäpuolella sijaitsevaan aukioon. Asukkaiden yksityiselle oleskelupihalle on yhteys liikerakennuksen ja asuinrakennuksen välistä Uomatien puolelta. Pihalla sijaitseva leikkialue on korotettu muuta ympäröivää aluetta ylemmäksi alapuolella sijaitsevan pysäköintihallin johdosta.

Asuin- ja liikerakennuksen arkkitehtuuri on tyyliltään ajatonta ja modernia. Elävyyttä julkisivuihin on saatu aikaiseksi vuorottelemalla tiili- ja rappauspintoja, joita puuverhoillut julkisivuosat korostavat. Pihaa kiertävä valkoiseksi maalattu betonirakenteinen katos sitoo rakennusosat toisiinsa ja modernilla tavalla antaa viitteen purettavan liikerakennuksen `japanilaiselle` arkkitehtuurille. Piha-alue muodostaa asukkaille vehreän oleskelualueen, jota liikerakennuksen viherkatto täydentää.

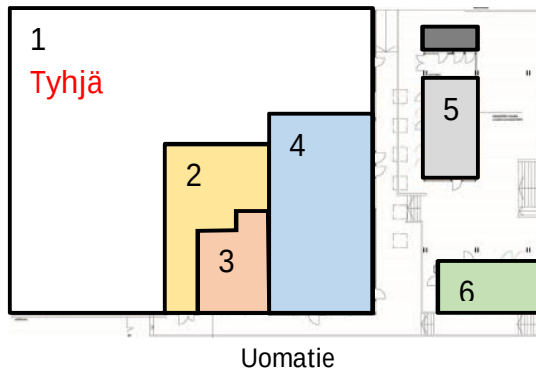
Pysäköinti 14 ap on järjestetty pihakannen alle ja 18 ap LPA-tontille. Ajoyhteys pysäköintihalliin tapahtuu tontin pohjoisosan ajoyhteyden kautta. Osa pysäköinnistä sijoittuu tontin pohjoispuolella sijaitsevalle pysäköintikentälle, jonka yhteyteen on järjestetty myös jätehuolto.

1. – 8. kerrokseen sijoittuvat asunnot avautuvat joko Kuohukujan tai pihan puolelle. Asuinrakennuksen keskikäytäväratkaisu mahdollistaa erikokoisten asuntojen laadukkaan ja joustavan suunnittelun. Asuntojen avarat ja valoisat oleskelutilat kytkeytyvät huoneistojen lasitettuihin parvekkeisiin. 1. kerrokseen sijoittuvat asukkaiden sauna- ja yhteistilat, muiden varasto- ja aputilojen sijaitessa kellarissa.

Uomatien varteen suunniteltu 1-kerroksiseen liikerakennukseen ja liiketiloihin on käynti Uomatien puoleisen jalankulku tason kautta. Liikerakennukseen tehdään viherkatto. Kulkuyhteys liikerakennuksen ja viereisen aukion välillä on järjestetty porrasyhteyden avulla. Asuinrakennuksen Uomatien ja Kuohukujan kulmaukseen sijoittuu katutasossa erillinen liiketila.

Pelastusajoneuvon nostopaikat sovitetaan yhteen pihan kasvillisuuden kanssa, esimerkkinä Kuohukujan puoleiset matalat puuistutukset. Valaisin Uomatiellä kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen lisätään tontista 1 metrin kaistale, jotta nykyinen katuvalaisin ja kaapeli mahtuvat katualueelle. Jätteenkeräys on esitetty LPA-tontille, mikä sujuvoittaa huoltoliikennettä.

Ostoskeskuksen nykyinen käyttö

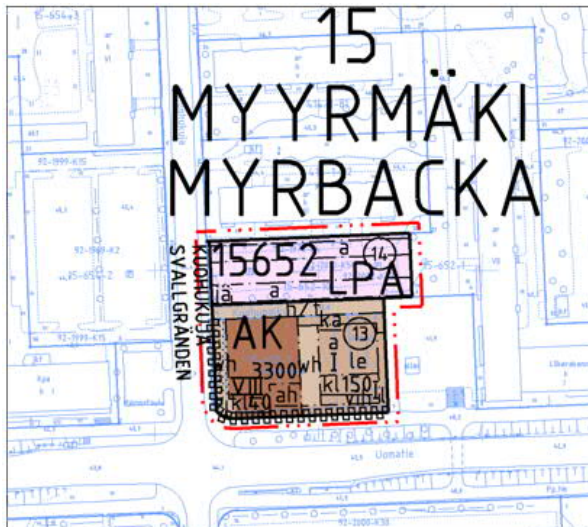
Tilakaavio 4.2.2019

1. Suomen kirjatukku, tyhjä, vain kalusteita
 2. Vantaankosken seurakuntayhtymä, kerhotila
 3. Kotipizza Myyrmäki
 4. Kaihdinmaailma Vantaa
 5. Jätehuone ja lehtijakelun varastot
 6. Parturi-kampaamo Sarin saxet
- TKa

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan

kalliin korjauksen suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla. Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnan vuoksi.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olo, muistutukset ja lausunnot

Kaupunginhallitus 12.11.2018 hyväksyi kaavaehdotuksen nähtäville. Kaavamuutos on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 28.11.2018 – 2.1.2019, jolloin jätettiin kolme muistutusta. Kaupunginmuseolta pyydettiin 11.1.2019 lausunto, joka saatiin 29.1.2019. Muistutukset ja lausunto vastineineen olivat päätöksenteossa liitteinä.

Nähtävillä ollut asemakaavan muutosehdotus.

Kaupunginvaltuuston käsittely

Kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 palautti kaavaehdotuksen valmisteluun äänin 32 jaa – 33 ei.

Kaavan uudelleen valmistelu

Huoneistojakauma on tarkistettu siten, että yksiöitä on 28,6 % ja perheasuntoja (3 h+) 20,8 %.

Vanhassa ostoskeskuksessa ei ole käyttökelpoisia rakennusosia. Vain liimapuupalkkeja voidaan käyttää katoksessa. Muut rakennusosat eivät täytä tämän päivän rakentamismääräyksiä tai ovat kunnoltaan huonoja tai eivät ole alkuperäisiä. Katto on vuotanut. Palkit ovat taipuneet ja pilarit ovat alapäistään lahot. Uudisrakennuksessa voidaan kuitenkin käyttää uudella tavalla vanhan ostoskeskusrakennuksen aiheita: tummaa tiiltä, liimapuupalkkeja, ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä. Rakennusoikeus ja kaavamääräyksiä on tarkistettu. Ullakolle on lisätty sauna, minkä myös voimassa oleva kaava ja nähtävillä ollut kaavaehdotus sallivat. LPA-tontti ei pienene vaan katuvalaistimen ja kaapelin saa sijoittaa tontin puolelle. Lisäksi kaava on piirretty uuteen tietojärjestelmään.

Tarkistukset eivät ole olennaisia eivätkä siten edellytä kaavan uutta nähtäville panoa.

Erillinen kuuleminen

Myyrmäen Huolto Oy on kuultu muutoksista sähköposteilla 20.12.2019 ja 2.1.2020 (MRA 32 §).

Myyrmäen Huolto Oy antoi 14.1.2020 seuraavan vastauksen:

”Myyrmäen Huollon mielipide kaavaselostusluonnokseen.

1. Mikäli tontille sijoittuu jätteenkeräys tulee siitä tehdä rasitesopimus, sekä huolto ja kunnossapitosopimus tontin omistajan kanssa.
2. Autotallien ja autokatosten rakentamiseen tarvitaan tontinomistajan kirjallinen suostumus. Muuten asia on hyväksyttävissä.”

=> Tarvittavat yksityisoikeudelliset sopimukset eivät vaikuta kaavaratkaisuun.

Lausunto Kuohukujan ostoskeskuksen liikepaviljonkien purkamisesta ja paviljongin uudelleen rakentamisesta

”Vantaan kaupunginmuseon pyynnöstä lausumme kannanottomme koskien nykyisen ostoskeskuksen purkamista ja uuden asuinrakennuksen ja liikerakennuksen muodostaman kokonaisuuden rakentamista.

Arkkitehti Ilpo Hälvän suunnittelema nykyinen ostoskeskus koostuu puukatosta ja sen alle vapaasti sijoitetuista erillisistä oranssivärisistä liikepaviljongeista. Nämä rakenteet ovat kaupunkikuvallisesti luonteenomaisia tälle paikalle, mutta ovat saavuttaneet toiminnallisesti ja rakennusteknisesti elinkaarensa pään. Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tekemän ostariselvityksen (31.12.2014) mukaan rakennus ei ole taloudellis-teknisesti korjattavissa. Kyseisessä selvityksessä todetaan mm., että ulkotilan liimapuurakenteet ovat taipuneet ja niiden kunto on epäilyttävä.

Liimapuupalkit ovat noin 50 vuotta vanhoja ja on epätodennäköistä, että liimasaumat kestäisivät toiset 50 vuotta. Palkkeja kannattelevat puupilarit ovat päässeet säärasituksen johdosta alapäästä lahoamaan. Lisäksi liikepaviljonkien julkisivujen ulkorakenteet ovat huonossa kunnossa. Alkuperäisistä levyistä, jotka ovat oranssiksi maalattuja peltikasetteja, on osa maalattu jälkeensä harmaaksi ja osa vaihdettu vaneri- ja mineriitti-levyiksi. Metallirunkojen ja peltikasettien lämmöneristys ei myöskään täytä tämän päivän vaatimuksia.

Edellä mainituista syistä johtuen olemassa olevien rakenteiden säilyttäminen ei ole enää kaikilta osin mahdollista.

Ottamalla huomioon alkuperäisen rakennuksen arkkitehtuurin ja rakennushistoriallisen merkityksen osana Myyrmäen aluetta, viitesuunnitelma pyrkii rekonstruoimaan puukatoksen ja Uomatien puolella olevan liikepaviljongin.

Uusi puukatos ja liikepaviljonki toteutetaan värien, detaljien ja materiaalien osalta mahdollisimman lähelle alkuperäisten rakennuksien arkkitehtuuria. Nykyiset kattorakennetta kannattavat liimapuupalkit pyritään kunnostamaan ja käyttämään uudelleen. Nykyiset puupilarit rekonstruoidaan, mutta jako ja paikat pyritään säilyttämään ennallaan.

Uuden liikepaviljongin värit ja mittakaava huomioidaan hienovaraisesti viereen rakennettavan asuinrakennuksen jalustaosan arkkitehtuurissa siten, että katutasen ilme on jatkuva ja yhtenäinen.”

Helsinki 13.12.2019

Leppänen Arkkitehdit Oy

Kari Leppänen, arkkitehti SAFA

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

Havainnekuva kaakosta, etualalla Uomatie.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.10.2019.

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Lisäksi 1 metrin levyinen kaistale Kuohukujan puoleista tontinosaa muutetaan katualueeksi, jolloin nykyinen katuvälisin ja sen kaapeli sijoittuvat katualueelle.

Nykyinen ostoskeskusrakennus puretaan. Tämän tilalle rakennetaan 8-kerroksinen asuinkerrostalo 3 475 k-m², sen kivijalkaan liiketilaa 40 k-m² Uomatien ja Kuohukujan kulmaukseen sekä erillinen yksikerroksinen liikerakennus 130 k-m² Uomatien ja Kuohuaukion kulmaukseen. Rakennusoikeus on yhteensä 3 645 k-m². Kuohupolun paikalle AK-tontin pohjoisosaan merkitään yleiselle jalankululle varattu piha-alue, jolla huoltoajo Kuohuaukiolle ja tontille ajo on sallittu (h/t).

Autopaikat sijoitetaan osin tontille pysäköintilaitokseen, jonka päälle tulee leikki- ja oleskelupiha, ja osin viereiselle LPA-tontille maan tasoon. Oleskelualue ympäröidään katoksella. Liikerakennus kaivetaan viherkatolla.

Saunaosasto ja kattoterassi sijoittuvat asuinrakennuksen katolle ullakolle ilmastointikonehuoneen ja jo sen tarvitseman porrashuoneen yhteyteen.

Havainnekuva kaakosta, etualalla Uomatie.

Leppänen Arkkitehdit Oy 6.11.2019

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue AK

Tontti	1 833 m2, rakennusoikeus 3 475 + kl 170 k-m2, tonttitehokkuus e = 1,99			
Kerrosala	3 674 k-m2, siitä asunnot 3 474 k-m2, liikkeet 169 k-m2			
Huoneistoala	3 258 h-m2, siitä asunnot 3 100 h-m2, liikkeet 158 h-m2			
Asunnot	1 h + kt	22 kpl	28,6 %	
	2 h + kt	39	50,6	
	3-4 h + kt	16	20,8	
	Yhteensä	77	Keskipinta-ala 40,3 h-m2	
Autopaikat	Vaatus	asunnot	1 ap / 130 k-m2	27 ap
		liikkeet	1 ap / 100 k-m2	2 ap
		yhteensä		29 ap
	Toteutus	parkkihallissa 14 ap + LPA-tontilla 18 ap		32 ap
Pysäköinnin asumisen kokeilunormin (Kala 19.12.2013) tavoitteena on helpottaa ja lisätä asuntotuotantoa joukkoliikenteen kannalta edullisilla alueilla sekä edistää asuntorakentamisen kohtuuhintaisuutta optimoimalla erityisesti rakenteellisten pysäköintipaikkojen määrää.				
Polkupyöräpaikat		asunnot	1 pp / asuinhuone	149 pp
		liikkeet	1 pp / 30 k-m2	7 pp
		yhteensä		156 pp

Autopaikkojen korttelialue LPA

Tontti 1 213 m², autopaikkoja 45 kpl, josta As Oy Myyrinmetsälle 27 kpl ja hankkeelle 18 kpl.

Tontille saa rakentaa autotalleja ja autokatoksia (a). Tontille sijoittuu jätteenkeräys (jä).

Katuvalaisimet ja sen kaapelin saa sijoittaa tontin puolelle.

Havainnekuva luoteesta, etualalla Uomatie.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.10.2019

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueelta puretaan kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus, joka on kuitenkin heikkokuntoinen eikä taloudellisteknisesti korjattavissa ja josta vain kolmannes on rakennuksen heikon kunnon vuoksi enää käytössä. Uusi asuin- ja liikerakennus noudattaa ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa ja edustaa korkeatasoista arkkitehtuuria. Kaavassa annetaan määräyksiä arkkitehtuurin laadusta, julkisivumateriaaleista, viherkatoista, viherrakentamisesta, hulevesien käsittelystä ja meluntorjunnasta. Kaikki parvekkeet tulee lasittaa.

4.3 ALUEVARAUKSET

AK, Asuinkerrostalojen korttelialue

Asuinrakennuksen, liikerakennuksen ja pysäköintilaitoksen tulee yhdessä muodostaa arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen kokonaisuus. Asuinrakennuksen pohjois- ja eteläjulkisivut ovat pääosin tummaa paikallamuurattua tiiltä, tiilen sävyisin saumoin, kuten nykyisessä ostoskeskuksessa. Asuinrakennuksen idän ja lännen puoleisille julkisivuille luodaan yhtenäinen ilme lasitetuilla parvekkeilla. Parvekkeiden julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia ja kestäviä sekä muodostaa rakennusten pääasiallisten julkisivumateriaalien kanssa ehjä kokonaisuus. Parvekkeiden ja pielirakenteiden tulee olla pintakäsiteltyjä. Parvekkeiden ja niiden väliseinien tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan veistoksellinen kokonaisuus.

Sokkelin, rakennuksen 1. kerroksen, pihakannen julkisivujen ja muurien tulee muodostaa yleisilmeeltään yhtenäinen vaalea arkkitehtoninen kokonaisuus. Alimmissakin kerroksissa tulee olla ikkunoita. Julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Mahdolliset liikunta- ja elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin.

Vanhan ostoskeskuksen aiheita käytetään uudisrakennuksen arkkitehtuurissa.

Havainnekuva luoteesta, etualalla Uomatie.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.10.2019

Liiketilojen julkisivuissa käytetään vanhaan ostoskeskukseen viittaavia julkisivuaihteita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä. Vanhan ostoskeskuksen liimapuupalkkeja on käytettävä soveltuvin osin katosrakenteissa. Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytettävistä rakenteista tehdään tutkimus ja järjestetään katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana.

Porrashuoneiden tai porraskäytävien tulee erottua muusta julkisivusta ja niitä tulee korostaa suurin ikkunapinnoin.

Pihakansi rajataan tummalla katoksella. Pysäköintilaitoksen julkisivuja jäsennetään aukotusten lisäksi vaihtelevan korkuisella kasvillisuudella esimerkiksi viherseinämin. Julkisivun ja viherrakentamisen tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Yksikerroksisen liikerakennuksen sisätilan vapaan korkeuden tulee olla vähintään 4 metriä. Tilat varustetaan toimisto-, ravintola- tai kahvilakäytön mahdollistavalla talotekniikalla. Kaikkien liiketilojen etuosa suunnitellaan ja rakennetaan siten, että liiketoiminta voi laajentua ulkotilaan. Liiketiloihin tulee olla suuria avattavia ikkunoita tai ovia kadun puolella tilojen yhdistämiseksi ulkotiloihin. Liikerakennuksen katolle on rakennettava viherkatto.

Asukas- ja yhteistiloja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Ullakko- tai ylimpään kerrokseen sijoituessaan saunan yhteyteen tulee toteuttaa kattoterassi.

Rakennusalueelle saa rakentaa kannellisia autopaikkoja ja autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alimpiin kerroksiin pihakannen alaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen. Pihakannen alla olevaan pysäköintitilaan saa sijoittaa tele- tai muita teknisiä ja väestönsuojatiloja sekä asumista palvelevia varastotiloja.

Pysäköintilaitos yhdistetään arkkitehtuuriltaan koko korttelin arkkitehtuuriin. Itäpuolisen aukion suuntaisten seinien tulee olla osin viherseinää tai niiden edustoille tulee istuttaa kahden metrin välein sivusuuntaan leviäviä köynnöksiä.

Havainnekuva Kuohuaukiolta idästä.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.10.2019

Tontille laaditaan pihasuunnitelma, jossa huomioidaan eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Piha toteutetaan kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoa. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, istutetaan. Pihalla tulee saavuttaa vihertehokkuus 0,8.

Pysäköintilaitoksen katolle sijoitetaan vihreä kansipiha, joka jäsenellään erilaisin materiaalein. Kansipiha tulee mitoittaa siten, että sille tulee hulevesiä viivytävää kasvillisuutta. Asuntopihojen aitaus sovitetaan muihin pihan ja rakennusten materiaaleihin sekä arkkitehtuuriin. Asuntokohtaisia pihoja saa sijoittaa pihakannelle.

Rakennusten ja katu- ja torialueiden väliset tontin osat ovat yleiselle jalankululle varattuja alueita, ja ne käsitellään osana korkeatasoista kaupunkimaista katutilaa. Pinnoitemateriaalit sovitetaan yhteen katu- ja torialueiden pintamateriaalien kanssa. Korttelin lounaiskulma laatoitetaan aukiomaiseksi tilaksi.

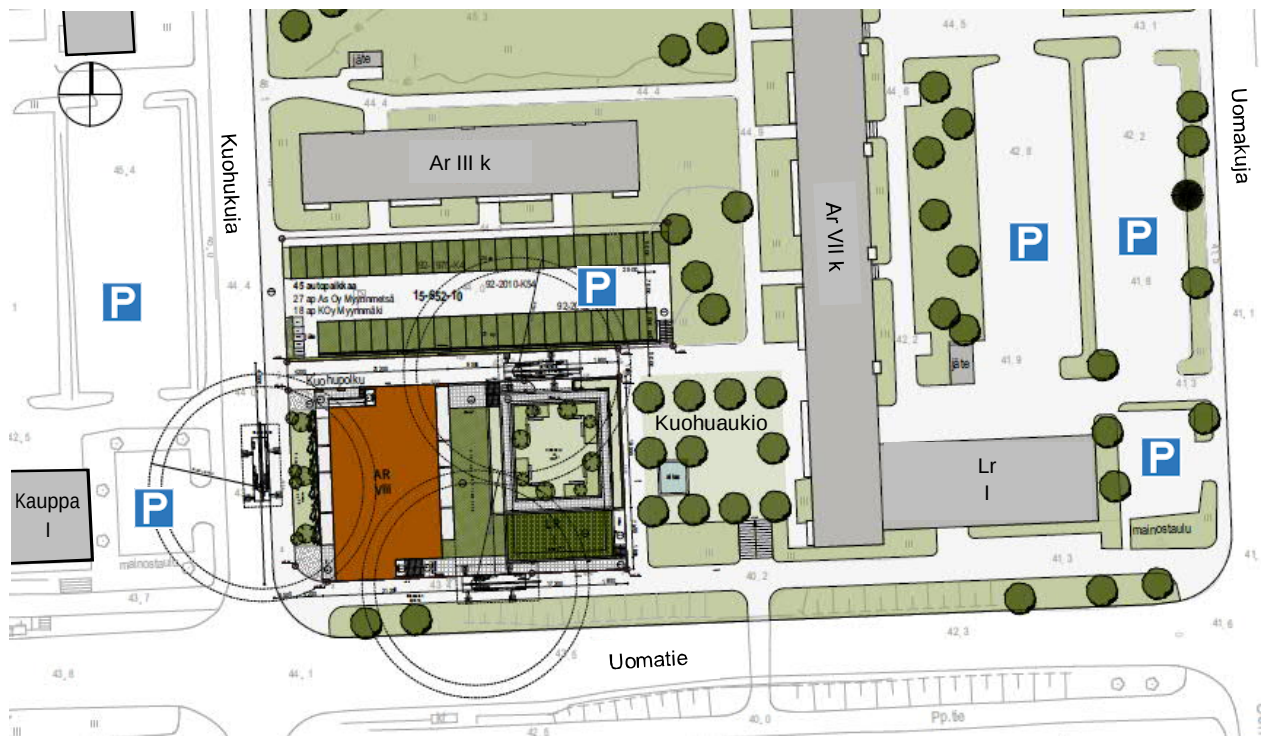
Alueella järjestetään hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta. Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallii imeyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja.

Tontin pinta-alojen muutokset

Vanhasta AL-tontista muutetaan katualueeksi 27 m² katuvalaisinta ja kaapelia varten. Kuohupolusta liitetään AK-tonttiin 236 m² ja Kuohukujan katualueeseen 4 m². AL-tontin pinta-ala on nyt 1 624 m². Uuden AK-tontin pinta-ala on 1 833 m² (muutos 209 m²).

LPA, autopaikkojen korttelialue

Osa uuden asuinkerrostalon pysäköinnistä sekä nykyisen Kuohukuja 5:n autopaikat sijoittuvat autopaikkojen korttelialueille LPA. Tontin etelärajalta ja muille rajoille korkoeron vaatiessa on rakennettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen maisemoitu tukimuuri. Mahdollisen autokatoksen ja tukimuurin tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus. Autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä. Katuvalaisimet ja sen kaapelin saa sijoittaa tontille.

Asemapiirros.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.12.2019

Suunnitelmaan ja asemakaavaan palautuksen jälkeen tehdyt tarkistukset perusteluineen

Huoneistojakauma on tarkistettu siten, että asunnoista on yksiöitä 28,5 % ja perheasuntoja (3 h +) 20,8 %. Kaavoitus on aloitettu ja tuotu kaupunkisuunnittelulautakuntaan aikana, jolloin maankäyttö-sopimuksissa ei ollut perheasuntovaatimusta, joka on nyt vähintään 30 %.

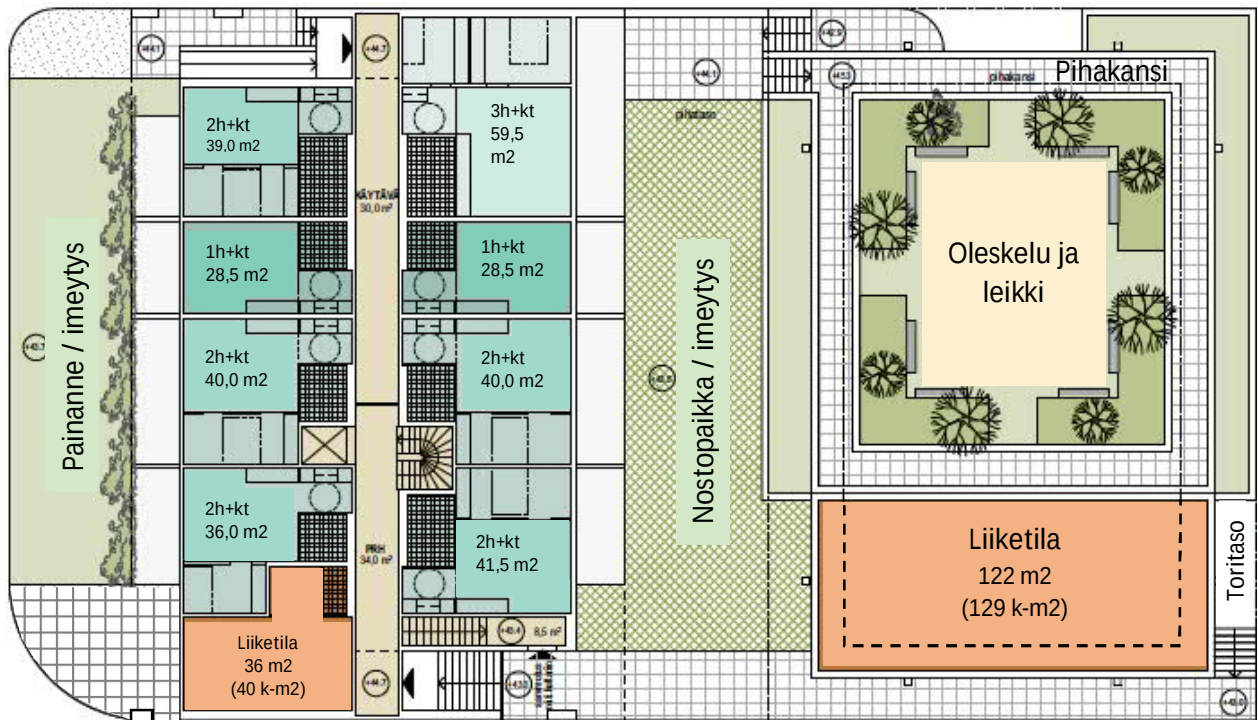
Perheasuntojen määrä on lisääntynyt 4 asunnosta 16 asuntoon. Samalla asuntojen lukumäärä on vähentynyt 88 asunnosta 77 asuntoon. Huoneistojakauma sovitaan maankäyttösopimuksessa.

Arkkitehtuurista määrätään, että rakennuksessa käytetään nykyisen ostoskeskuksen julkisivuai-heita: tummaa tiiltä, liimapuupalkkeja, ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä.

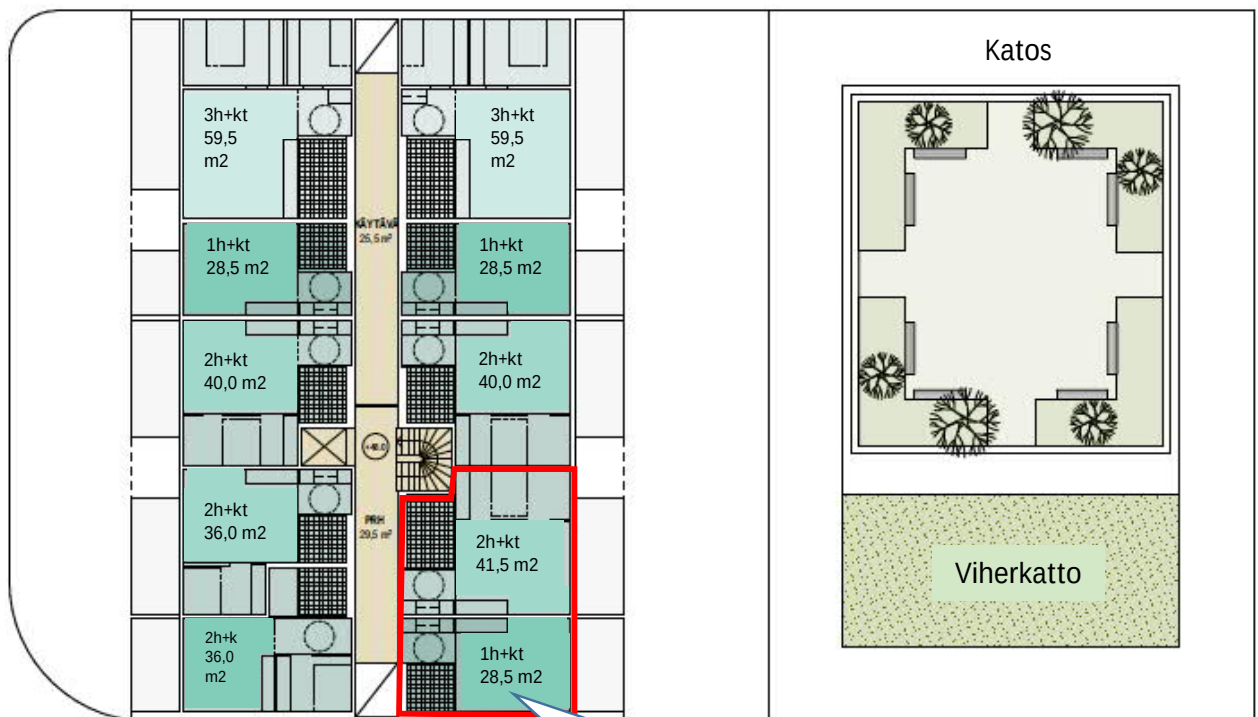
Nykyisen ostoskeskuksen vanhoja heikkokuntoisia puurakenteita ei voi rakentamisessa enää käyt-tää. Puurakentamisessa on tyypillistä, että vanhoja rakennusosia joudutaan aika ajoin uusimaan. Ostoskeskuksen laajempi säilyttäminen on mahdotonta myös tarvittavan pysäköintihallin vuoksi.

Kaavamääräykset on tarkistettu uutta luonnosta vastaaviksi: Asuinrakennuksen, liikerakennuksen ja pysäköintilaitoksen tulee... Asuinrakennuksen pohjois- ja eteläjulkisivujen... Asuinrakennuksen idän ja lännen puoleisille julkisivuille... Liiketilojen julkisivuissa tulee käyttää vanhaan ostoskeskuk-seen viittaavia julkisivuaiheita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä. Vanhan ostoskes-kuksen liimapuupalkkeja on käytettävä katosrakenteissa. Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytet-tävistä rakenteista on tehtävä tutkimus sekä järjestettävä katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana. Pysäköintihalli ja erillinen liikerakennus on ympäröitävä tummalla katoksella. Yksiker-roksisen liikerakennuksen... Korttelin lounaiskulma tulee laatoittaa aukiomaiseksi tilaksi. Lentoken-tän laskeutumisvyöhykkeellä ääneneristävyysvaatimus lentomelua vastaan on asunnoissa 35 dB ja liiketiloissa 28 dB. LPA-tontille lisätään autopaikkojen varaus eri tontteja varten. LPA-tonttia ei pie-nennetä vaan katuvalaisimen ja kaapelin saa sijoittaa LPA-tontin puolelle. Tarpeettomaksi jääneitä kaavamääräyksiä on poistettu. Lisäksi kaava on piirretty uuteen tietojärjestelmään.

Uusi rakennusoikeus on 3 475 k-m² + liiketiloja 170 k-m², yhteensä 3 645 k-m². Sauna sijoitetaan katolle ilmastointihuoneen ja portaikon viereen, minkä myös nähtävillä ollut kaavaehdotus sallii.

1. kerros.

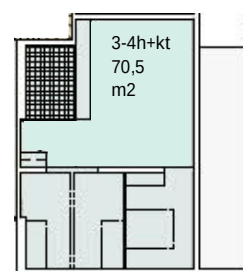

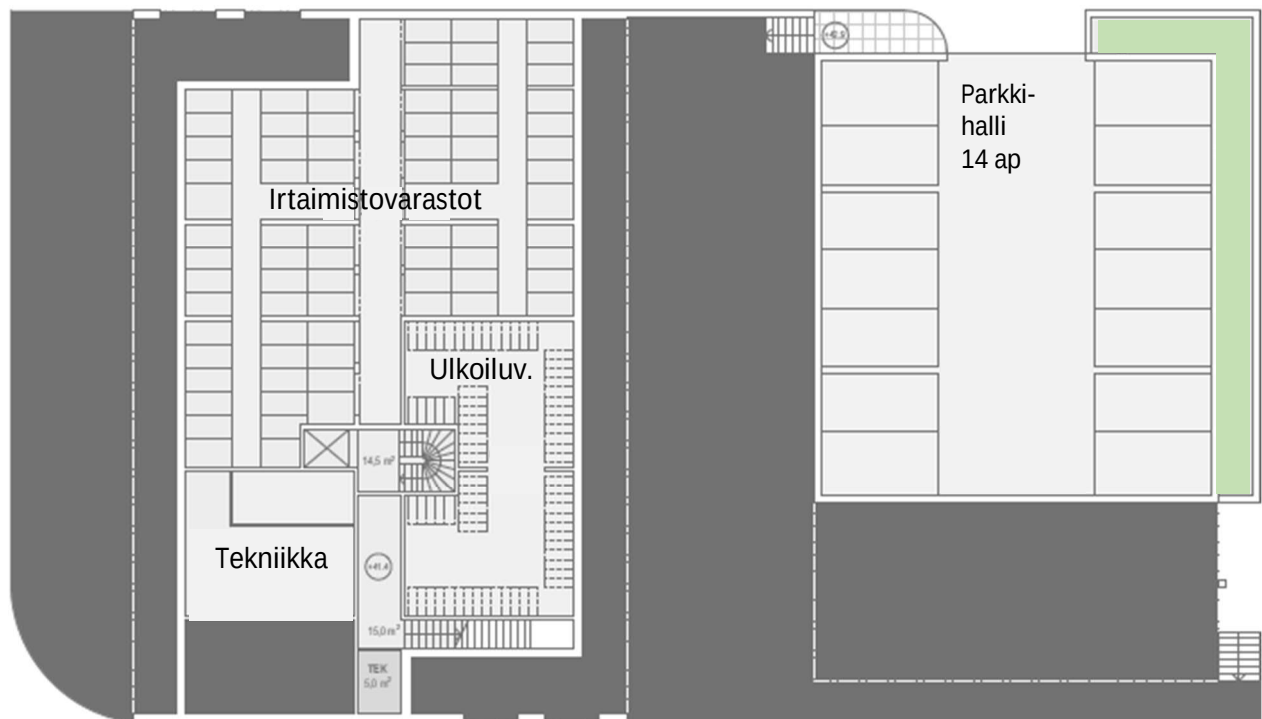
2. – 8. kerros.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.12.2019

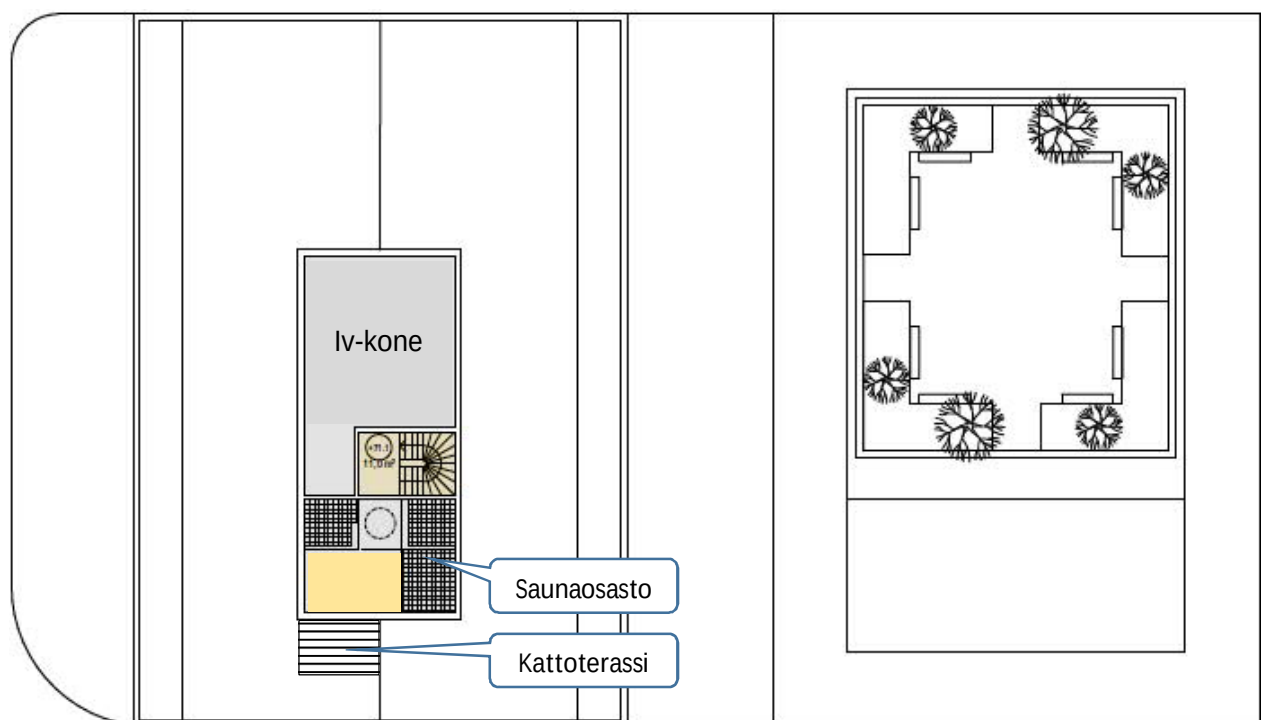
8. kerroksessa
yhdistetty asunto.

Kulmahuoneistoista
avautuu näkymät
kahteen suuntaan.

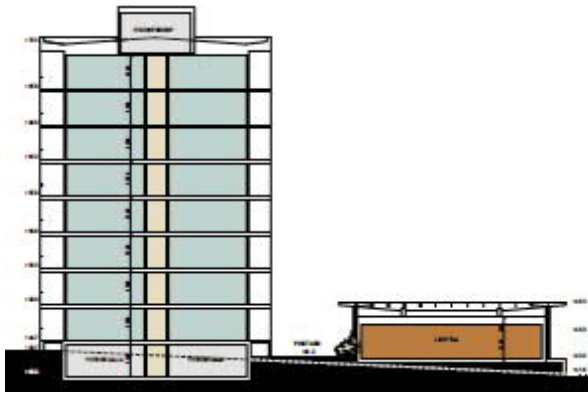

Kellari.

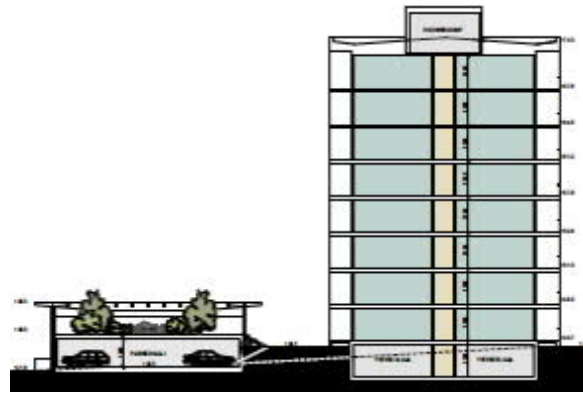

Ullakko.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.12.2019

Leikkaus etelään.

Leikkaus pohjoiseen.

Leikkaus länteen.

Uomatie

Kuohukuja

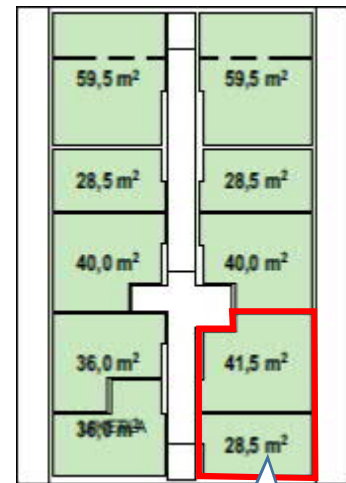
Muuri etelään nykyiselle Kuohupolulle

Kuohuaukio

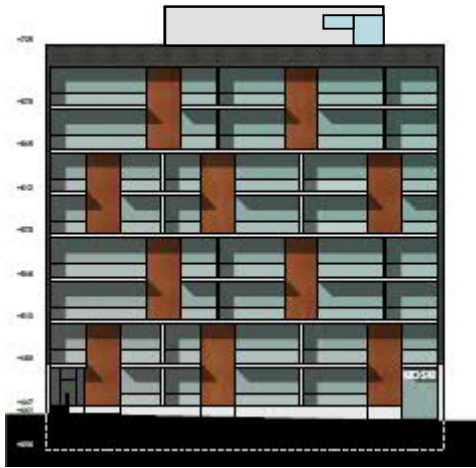
Huoneistoalat, 1. kerros.

Leppänen Arkkitehdit Oy 10.12.2019

2. – 8. kerros.

8. kerroksessa yhdistetty asunto 70,5 m²

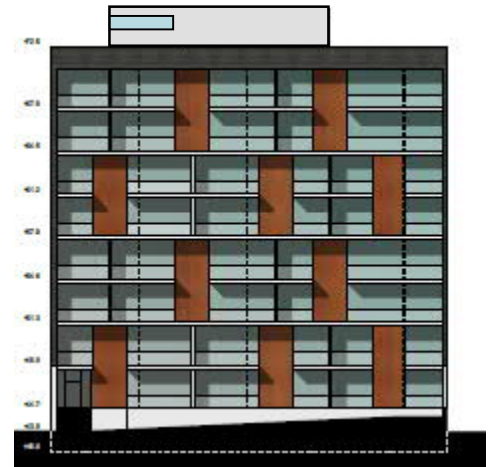
Julkisivu länteen Kuohukujalle.

Julkisivu etelään Uomatielle.

Julkisivu pohjoiseen nykyiselle Kuohupolulle.

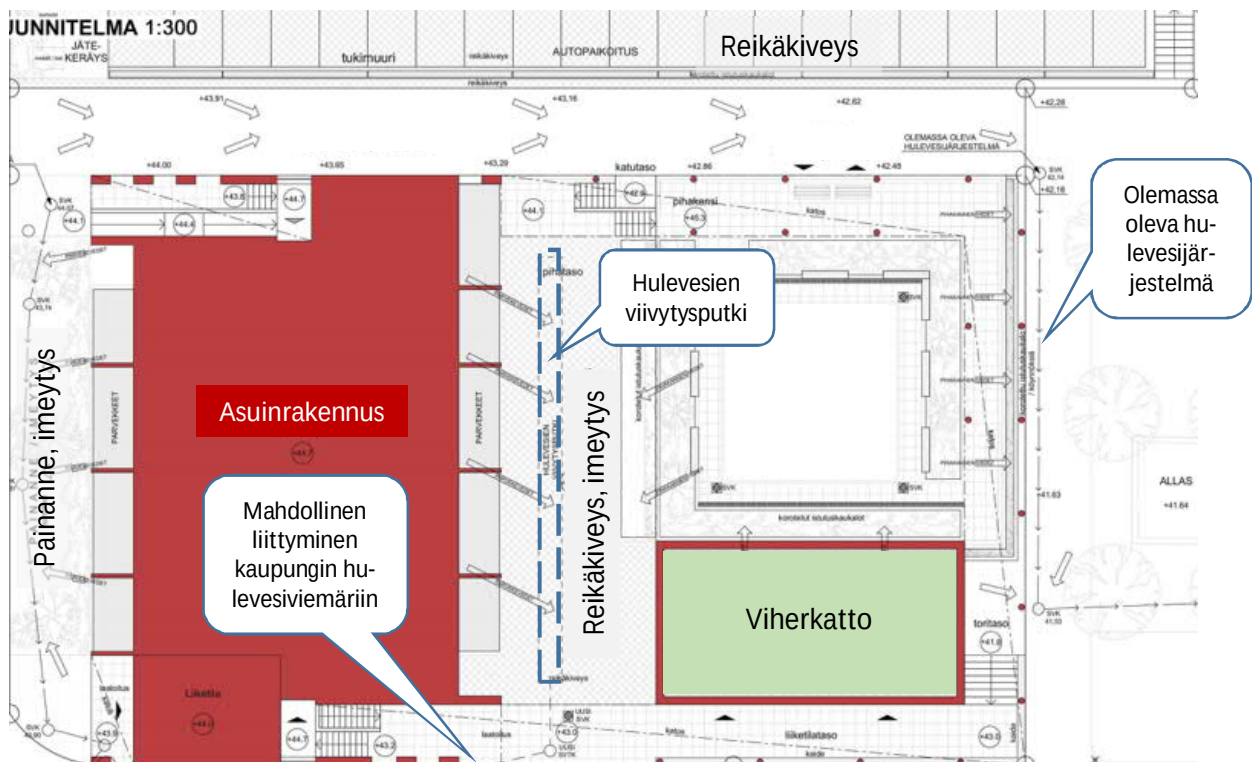
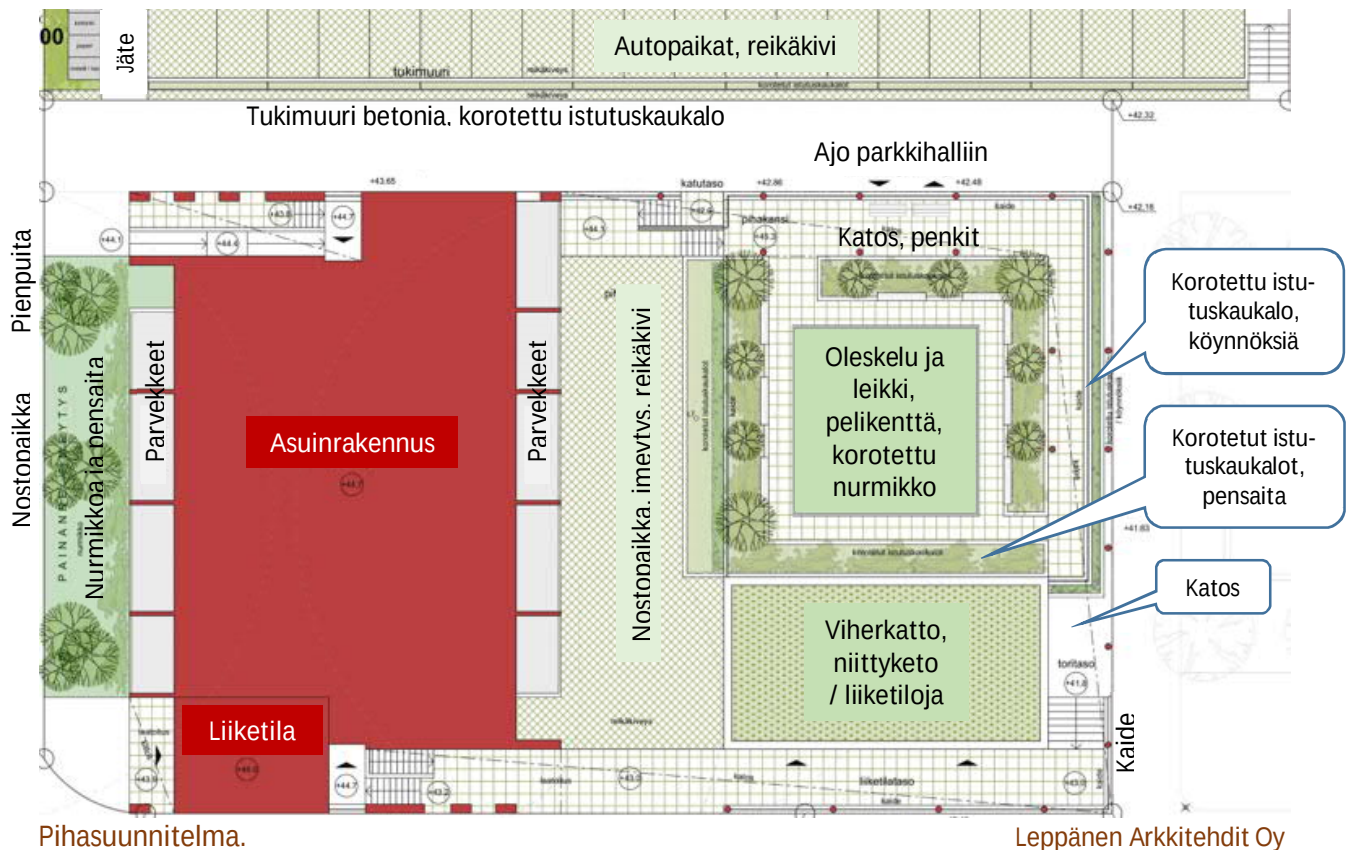

Julkisivu itään pihalle.

Julkisivu itään Kuohuaukiolle.

Leppänen Arkkitehdit Oy 6.11.2019

Hulevesien käsittelyssä suositetaan maahan imeytystä ja hyötykäyttöä. Hulevesien virtaamaa pyritään vähentämään ensisijaisesti vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla ja suodattamalla vedet osin maamateriaalin lävitse. Parvekkeiden ja katosten sadevedet johdetaan imeytyspainanteisiin ja istutusalueille hyötykäyttöön. Kattovedet ja pihakannen hulevedet viivytetään tontilla hidastusrakenteella ennen kaupungin viemäriin liittymistä. Hulevesien viivytystarve on 15 m³, joka voidaan hoitaa hulevesiputkikokoa kasvattamalla esimerkiksi 800 mm.

Hulevesisuunnitelma.

Leppänen Arkkitehdit Oy

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja näin tiivistää ja täydentää kaupunkirakennetta. Se sijoittuu lähelle rautatieasemaa hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Siten hanke on kestävä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukainen. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Suhde kulttuurihistoriallisiin arvoihin

Kaavan toteutuminen hävittää tontilta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot, jotka on todettu inventoinneissa erittäin merkittäviksi. Rakennus on kuitenkin heikon kunnon vuoksi pääosin (65 %) tyhjillään eikä ole rakennusvalvonnan arvion mukaan taloudellisteknisesti korjattavissa. Myös omistaja on tehnyt kuntoselvityksiä. Ostoskeskus korvataan korkeatasoisia arkkitehtuuria edustavalla uudisrakennuksella, joka luo alueelle uusia arvoja.

Kaupunkikuva

Paikalle rakennetaan uusi arkkitehtonisesti korkeatasoinen asuin- ja liikerakennus, joka täydentää alueen kaupunkikuvaa nykyhetken verrattuna. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakentamiseen Uomatien varrella. Uusi 8-kerroksinen asuintalo tuo esiin solmukohtana Uomatien ja Kuohukujan risteuksen. Uudet liiketilat korvaavat poistuvaa ostoskeskusta.

Kaupunkirakenne

Kaavamuutos täydentää Myyrmäkeä. Rakennus sijoittuu Uomatien varrella. Hanke edistää täydennysrakentamista ja luo osaltaan tiivistä ja tehokasta kaupunkirakennetta kokoojakadun varteen.

Tontti sijaitsee lähellä rautatieasemaa. Kehärata yhdistää toisiinsa 200 000 asukasta ja 200 000 työpaikkaa.

Asuminen ja väestö

Kaavamuutos vastaa kaupungistumisen haasteeseen tarjoamalla mahdollisuuden asua hyvällä sijainnilla lähellä rautatieasemaa ja palveluja ja tuottaa uusia esteettömiä kerrostaloasuntoja 77 kpl. Ne vastaavat asuntojen kysyntään ja kasvavan kaupungin asuntotarpeeseen. Hanke toteuttaa maakuntakaavan ja yleiskaavan täydennysrakentamistavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa raideliikenneyhteyksien varrella. Uusia asukkaita tulee noin 95 – 110.

Palvelut ja työpaikat

Kuohukujan ostoskeskuksen merkitys palveluverkossa on vähäinen ja se on ollut jo pitkään pääosin tyhjillään. Tontille tulee 170 k-m2 liiketilaa, mikä mahdollistaa esimerkiksi kahvilan tai ravintolan ja kampaamon. Asukasmäärän lisäys vaikuttaa positiivisesti Myyrmäen palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen ja alueen elävyyteen.

Taloudelliset vaikutukset

Kaupungin kasvaessa ja maankäytön tehostuessa bruttokansantuote kasvaa.

Maanomistaja hyötyy, kun tontti rakennetaan eikä korjauskelvotonta rakennusta tarvitse ylläpitää ja korjata. Vuokratuotto ei kata korjauskustannuksia.

Kaupunki saa maanmyyntituloja ja sopimuskorvauksen rakennusoikeudesta. Hanke tuottaa verotuloja, joilla kaupunki tuottaa palveluja. Uudet asukkaat lisäävät myös kaupallisten palvelujen kysyntää.

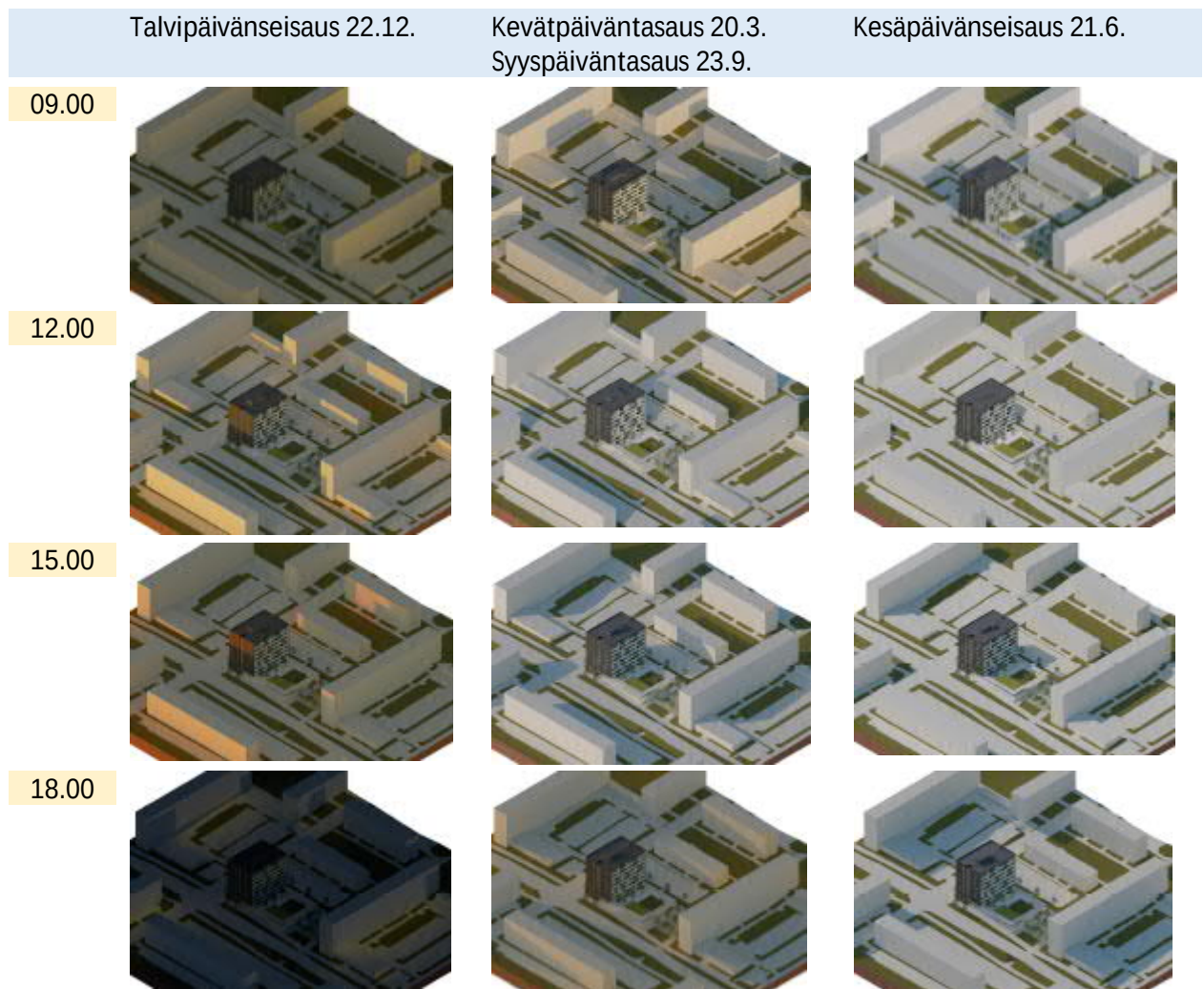
Sosiaaliset vaikutukset

Pienehkön hankkeen vaikutus ympäristöön ei ole merkittävä. Hanke tuottaa uusia omistusasuntoja. Kohteesta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Rakentaminen tarjoaa työtä.

Virkistys

Uudet asukkaat lisäävät Myyrmäen virkistysalueiden ja urheilupuiston käyttöä.

Varjostus

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2018

Rakennus sijoittuu avaralle paikalle, joten se ei aiheuta merkittävää varjostusta. Myös alueella oleva puusto varjostaa. Aamuisin, iltaisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjainen.

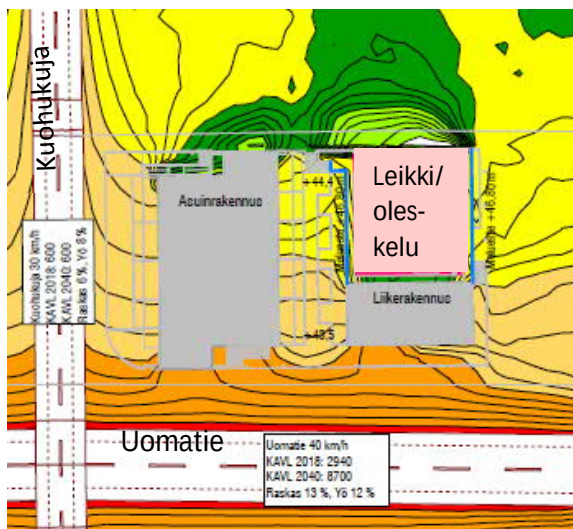
Varjostustutkielma tehtiin nykytilanteesta ja valitusta ratkaisusta. Varjot on tutkittu joului-, maaliskuu-, huhtikuu- ja kesäkuussa kahdesta eri suunnasta, kaakosta ja lounaasta. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen varjo ohittaa naapuritaloja. Huhtikuusta elokuuhun varjostusolosuhteet eivät juuri muutu nykytilanteeseen verrattuna.

Liikenne

Louhelan asemalle on kävelyetäisyys ja Uomatiellä on hyvä joukkoliikenne, mikä mahdollistaa autottoman elämäntavan. Hankkeen liikennetuotos on noin 90 ajon/vrk, mutta nykyisen ostoskeskuksen liikenne poistuu. Liikenne mahtuu hyvin katuverkolle.

Ympäristöhäiriöt

Viitesuunnitelmista on tehty katumeluserivitys (Helimäki Akustikot Oy, 29.5.2018). Leikki- ja oleskelupihalla vallitsee päivällä enintään 58 dB keskiäänitaso. Oleskelualueet tulee suojata melulta läpinäkyvin meluestein. Meluserivityksessä on esitetty esimerkkiratkaisuja meluntorjunnasta. Asuinrakennuksen Uomatien puoleisen julkisivun tiemelun äänitasoero vaatimus on mallinnuksen mukaan 31 dB. Lentoaseman laskeutumisvyöhykkeellä asuntojen ääneneristävyysvaatimus on 35 dB, joten lentomelu on määräävä. Liiketilojen ääneneristävyysvaatimus määrittyy tiemelusta ja on 28 dB. Kaikki parvekkeet on lasitettava.

Meluntorjuntaesimerkki 1.

Keskiäänitaso (Aeq), päivällä (klo 7-22) vuonna 2040.

Melukäyrät 2 m korkeudella maan pinnasta.

45-50	50-55	55-60	60-65
65-70	70-75	75- dB	Melueste

Helimäki Akustikot Oy 29.5.2018

Tiemelun huomioon ottaminen

Tiemeluvyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimitoissa ΔL (dB)
65...100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60...64,9	35	30
55...59,9	30	25
alle 55	30*	—

Vantaan rakennusjärjestys Kv 15.11.2010; *) YM asetus 796/2017.

Kunnallistekniikka

Hanke hyödyntää olevaa yhdyskuntatekniikkaa.

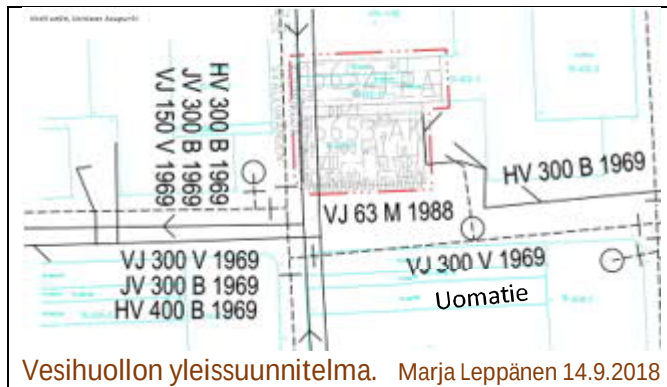
Uudet rakennukset voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkkoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle lisäkustannuksia. Uudisrakennus saattaa tarvita kiinteistökohtaisen paineenkorottamon. Tarkempi painetaso annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Uomatiellä valaisin kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen otetaan tonteilta 1 metrin kaistaleet, jotta nykyiset katuvalaisimet sijoittuvat katualueelle.

Pysäköintilaitokseen tulee tarvittaessa sijoittaa muuntamo maan tasoon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Rakentaminen sijoittuu jo rakennetulle alueelle eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin.

Hulevedet

Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat. Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttaa ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha.

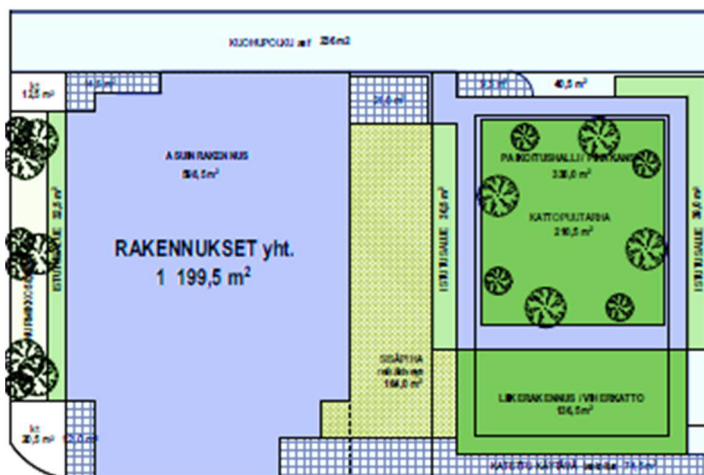
Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamiotoitus tehdään 30 minuuttia kestäväälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle. Kaavatyön yhteydessä kaava-alueelle on laadittu hulevesien hallintasuunnitelma. Rakennusluvan yhteydessä tulee tehdä tarkemmat hulevesisuunnitelmat, jotka hyväksytään kaupungilla rakennusluvan yhteydessä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastoon

Hankkeen vaikutukset ilmastoon ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava tontti tiivistää kaupunkirakennetta, tukeutuu Kehärataan ja tuleviin runkobussilinjoihin ja palvelut ovat lähellä. Siten hanke mahdollistaa autottoman elämäntavan.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastomuutokseensopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastokestävä kaupunki-hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimuksen tavoitetaso 0,8 on saavutettavissa.

	Tontin pinta-ala 1834 m ²
	Rakennettu ja läpäisemätön pinta yhteensä 1476 m ²
	Läpäisevä pinta ja imeytys
	Kivituhka 33 m ²
	Reikäkivetys 164 m ²
	Imeytys / nurmikko 58 m ²
	Istutusalueet 102 m ²
	Kattopuutarha 210 m ²
	Viherkatto 136 m ²
	Läpäisemätön pinta / laatoitus 138 m ²

Tontin pintamateriaalit.

Kari Leppänen Arkkitehdit 6.11.2019

Vihertehokkuuslaskelma

Päivämäärä: 24.10.2018

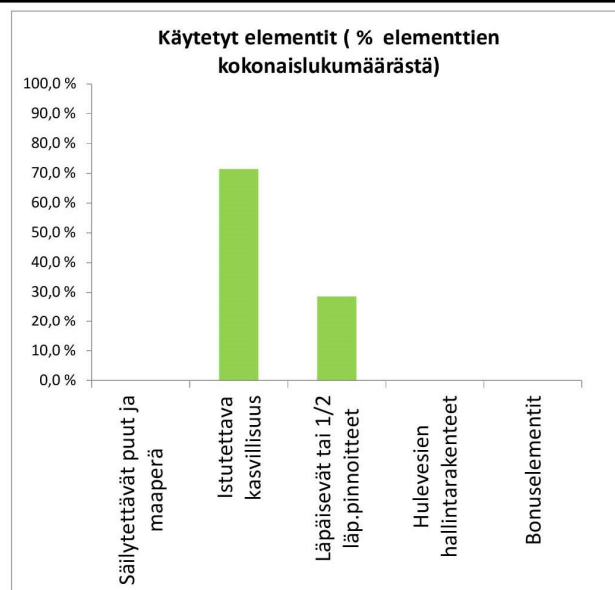
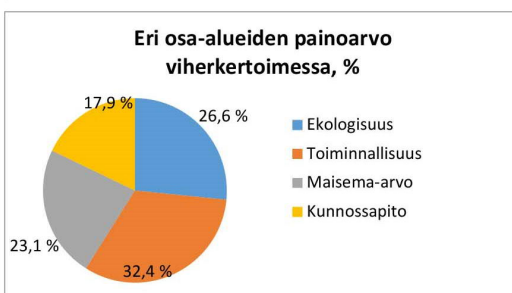
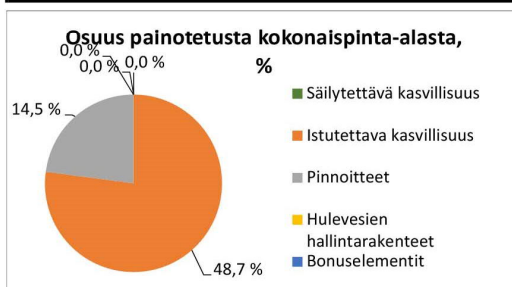
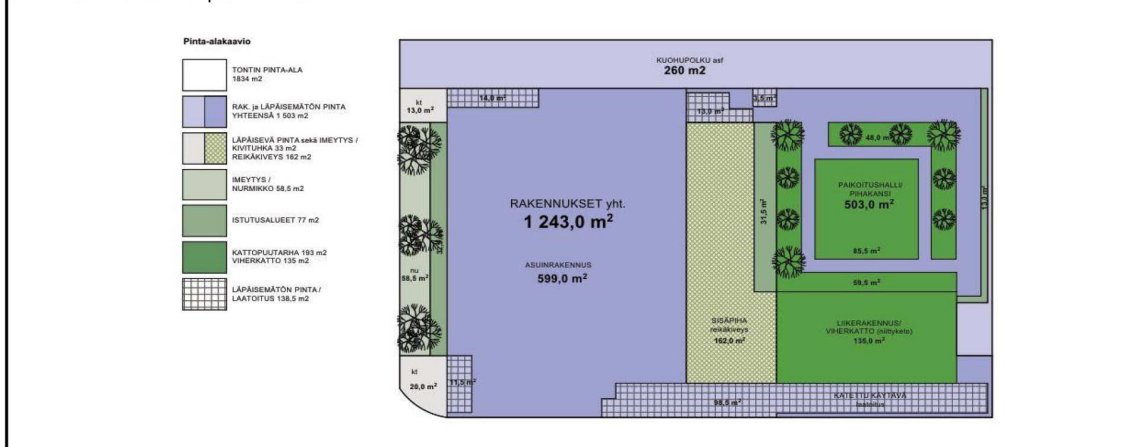
Lomakkeen täyttäjä ja yritys: Benita Leisso, Leppänen arkkitehdit Oy

Saavutettu vihertehokkuus
0,8
Tavoitetaso
0,8
Minimitaso
0,5

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	0	5
Istutettava kasvillisuus	5	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	2	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	7	25

Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tiemelu on käsitelty kohdassa 4.4.1.

4.5 NIMISTÖ

Kaava-alueelta poistuu Kuohupolku, Svallstigen (2012). Jäljelle jäävän toriaukion nimeksi on jo annettu Kuohuaukio, Svallplatsen (Nr 5.11.2018, Kala 25.2.2019).

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Rakennusluvasta ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla (MRL 133 §).

Kaavatyöhön osallistuneet		
Vantaan kaupunki		
Asemakaavoitus	aluearkkitehti	Timo Kallaluoto
	asemakaavasuunnittelija	Johanna Rajala
	suunnitteluavustaja	Marko Hoffren
	kaavoitusinsinööri	Mikko Järvi
	maisema-arkkitehti	Elina Ekroos
Kadut ja puistot	suunnitteluinsinööri	Marja Leppänen
	suunnitteluinsinööri	Elina Kettunen
	liikenneinsinööri	Teemu Vihervaara
	projektisuunnittelija	Seija Tulonen
Kaupunginmuseo	maisema-arkkitehti	Inka Lappalainen
	rakennustutkija	Susanna Paavola
	asumisasioiden päällikkö	Tomi Henriksson
Kiinteistöt ja tilat	lakimies	Paula Kovari
	kaupunkikuva-arkkitehti	Matti Kärki
Rakennusvalvonta	lupa-arkkitehti	Timo Tamminen
		Mikko Vartiainen
Kiinteistö Oy Myyrinmäki		Olli Tuominen
		Ville Tirola
T2H Rakennus Oy		Juuso Puroila
		Kari Leppänen
Leppänen Arkkitehdit Oy		Peter Butter
		Benita Leisso
Optiplan Oy		Elli Maalismaa

Kiinteistö Oy Myyrinmäen asiamiehenä toimi T2H Rakennus Oy ja sen konsulttina Kari Leppänen Arkkitehdit Oy, sittemmin Leppänen Arkkitehdit Oy. Kaupungin konsulttina toimi Optiplan Oy.

VANTAAN KAUPUNKI

Länsi-Vantaan asemakaavoitus

Vantaa 11.2.2020

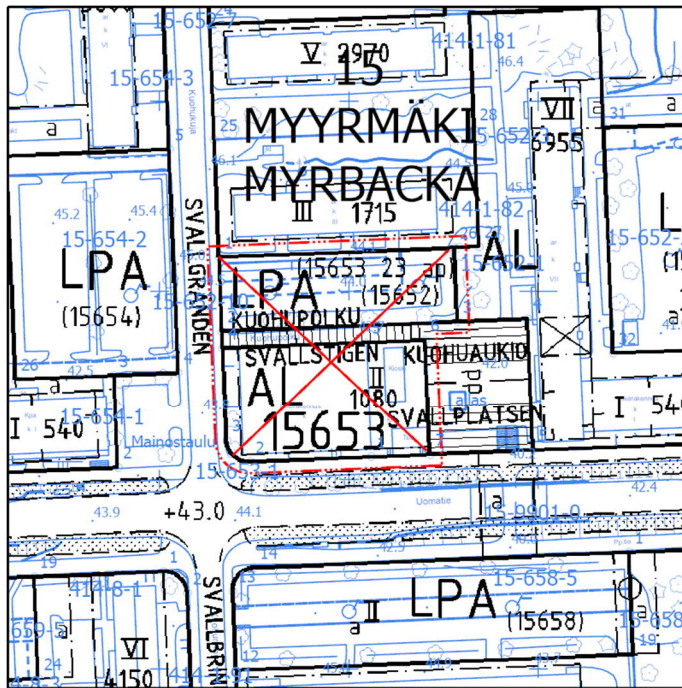
Timo Kallaluoto

Timo Kallaluoto

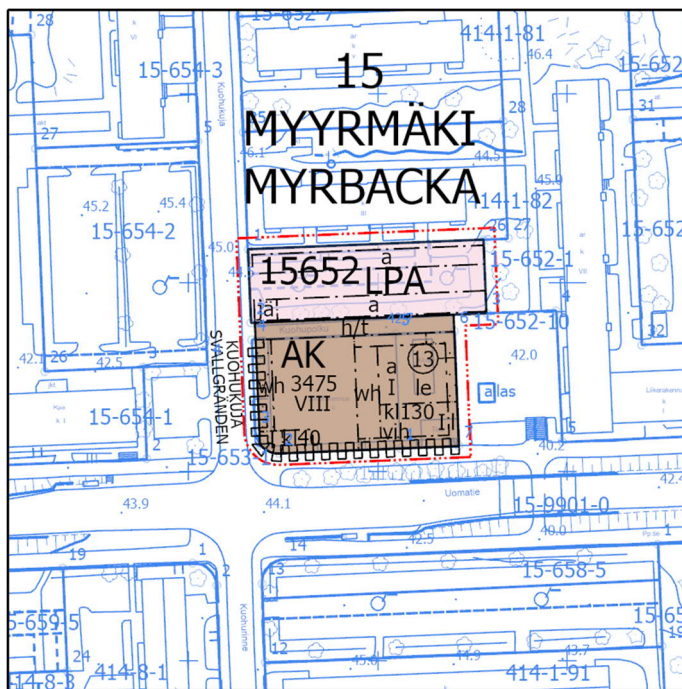
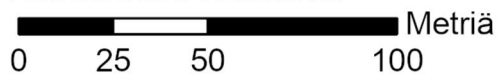
aluearkkitehti

Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelu, Kielotie 28, PL 1860, 13010 VANTAAN KAUPUNKI

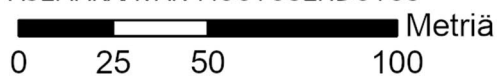
p. 050 312 2132, timo.kallaluoto@vantaa.fi

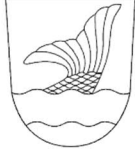

POISTETTAVAT MERKINNÄT

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002364	Päiväys Datum 11.2.2020	1/4
Vantaan kaupunki KUOHUKUJA 1-3 Kaupunginosa 15, Myyrmäki Asemakaavan muutos Osa korttelia 15652 sekä katualuetta. Tonttijako ja tonttijaon muutos Osa korttelia 15652. 1:2000	 Vanda stad SVALLGRÄNDEN 1-3 Standardsdel 15, Myrbacka Ändring av detaljplanen Del av kvarteret 15652 samt gatuområde. Tomtindelning och ändring av tomtindelningen Del av kvarteret 15652. 1:2000	

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

- - - - -

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva

Asuinkeuhkalojen korttelialue.**Arkkitehtuuri**

Asuinrakennuksen, liikerakennuksen ja pysäköintilaitoksen tulee yhdessä muodostaa arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen kokonaisuus.

Asuinrakennuksen pohjois- ja eteläjulkisivujen tulee olla pääosin tummaa punasävyistä tiiltä. Saumat tulee olla tiilen sävyisiä. Etelän ja pohjoisen puoleisilla julkisivuilla tulee olla ikkunoita.

Asuinrakennuksen idän ja lännen puoleisille julkisivuille tulee luoda yhtenäinen ilme parvekkeilla. Kaikki parvekkeet tulee lasittaa. Parvekkeiden julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia ja kestäviä sekä muodostaa rakennusten pääasiallisten julkisivumateriaalien kanssa ehjä kokonaisuus. Parvekkeiden ja piilirakenteiden tulee olla pintakäsittelyä. Parvekkeiden ja niiden väliseinien tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan veistoksellinen kokonaisuus.

Liiketilöiden julkisivuissa tulee käyttää vanhaan ostoskeskukseen viittaavia julkisivuaiheita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä. Vanhan ostoskeskuksen liimapuupalkkeja on käytettävä soveltuvien osien katosrakenteissa.

Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytettävistä rakenteista on tehtävä tutkimus sekä järjestettävä katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana.

Kulmahuoneistoista ja kulmaparvekkeilta tulee avautua näkymä kahteen suuntaan.

Liikerakennuksen kerrosala on rakennettava.

Pysäköintihalli ja erillinen liikerakennus on ympäröitävä tummalla katoksella.

Sokkelin, rakennuksen 1. kerroksen ja pihakannen julkisivujen sekä muurin tulee muodostaa yleisilmeeltään yhtenäinen vaalea arkkitehtoninen kokonaisuus.

Alimmissakin kerroksissa tulee olla ikkunoita. Julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Mahdolliset liikunta- ja elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tai porraskäytävien tulee erottua muusta julkisivusta ja niitä tulee korostaa suurin ikkunapinnoin.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns

Kvarterets område för flervåningshus.**Arkitektur**

Bostadshuset, affärshuset och parkeringsanstalten ska tillsammans bilda en helhet som håller hög kvalitet till arkitekturen.

Fasaderna i bostadshuset mot norr och söder ska huvudsakligen bestå av mörkt tegel i en röd nyans. Fögarerna ska ha samma färg som teglet. Fasaderna på södra och norra sidan ska ha fönster.

Fasaderna i bostadshuset mot öster och väster ska ges ett enhetligt intryck genom balkonger. Alla balkonger ska inglasas. Balkongernas fasadmateriäl ska vara högklassigt och hållbart samt utgöra en harmonisk helhet tillsammans med byggnadernas huvudsakliga fasadmateriäl. Balkongerna och karmkonstruktionerna ska vara ytbehandlade. Balkongerna samt mellanväggarna mellan dessa ska tillsammans bilda en till sin arkitektur skulptural helhet.

I affärslokalernas fasader ska användas fasadteman som hänvisar till det gamla köpcentret: fönsterrutdelningen, svarta ramar och orange byggsivor. De gamla limmade träbalkarna i köpcentret måste användas i lämpliga fall i skyddstaks konstruktioner.

En undersökning av återanvändningsstrukturerna i det gamla köpcentret och en syn före och under rivningsarbetet ska genomföras.

Lägenheterna i byggnadens hörn och hörnbalkongerna ska öppnas mot två riktningar.

Byggnadsrätt för affärsvåningsyta ska byggas.

Bilhall och separat affärsbyggnad ska omges av ett mörkt skyddstak.

Sockeln, fasaderna till byggnadens första våning och gärdsdäcket samt murarna ska bilda en helhet som arkitektoniskt ger ett genomgående ljus intryck.

Också de nedersta våningarna ska ha fönster. Fasaden får inte ge ett slutet intryck.

Eventuella rörliga fögar och elementfögar ska döljas med arkitektoniska medel.

Trapphusen eller trappuppgångarna ska bilda en kontrast till den övriga fasaden och de ska framhävas med stora fönstertytor.

Ilmanvaihtokonehuoneet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria.

Pihakansi rajataan tummalla katoksella. Pysäköintilaitoksen julkisivuja tulee jäsentää aukotusten lisäksi vaihtelevan korkuisella kasvillisuudella esimerkiksi viherseinämin. Julkisivun ja viherrakentamisen tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Yksikerroksisen liikerakennuksen sisätilan vapaan korkeuden tulee olla vähintään 4 metriä. Tila tulee varustaa toimisto-, ravintola- tai kahvilakäytön mahdollistavalla talotekniikalla. Kaikkien liiketilöiden etuosa tulee suunnitella ja rakentaa siten, että liiketoiminta voi laajentua ulkotilaan. Liiketilöissä tulee olla suuria avattavia ikkunoita tai ovia kadun puolella tilojen yhdistämiseksi ulkotiloihin.

Yksikerroksisen liikerakennuksen katolle on rakennettava viherkatto.

Rakennusoikeus

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia. Porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan saa rakentaa kussakin kerroksessa porrashuonetta kohti rakennusoikeuden lisäksi edellyttäen, että tämä lisää porrashuoneen viihtyisyyttä ja luonnonvaloisuutta.

Asukas- ja yhteistiloja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Ullakko- tai ylimpään kerrokseen sijoituessaan, saunan yhteyteen tulee toteuttaa kattoterassi tai parveke. Kaavassa määrätty asumista palvelevien yhteistilöiden rakennusoikeudet ja sallitut muut asumisen lisärakennusoikeudet eivät mitoiteta auto- tai polkupyöräpaikkoja tai väestönsuojatiloja.

Rakennuslalle saa rakentaa kannellisia autopaikkoja ja autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alimpiin kerroksiin pihakannen alaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen.

Pihakannen alla olevaan pysäköintitilaan saa sijoittaa tele- tai muita teknisiä ja väestönsuojatiloja sekä asumista palvelevia varastotiloja.

Liikenne ja pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Asuminen 1 ap / 130 k-m²
Liiketilat 1 ap / 100 k-m²

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
Asuminen 1 pp / asuinhuone
Liiketilat 1 pp / 30 k-m²

Katoksettomat autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikevyksellä.

Pysäköintilaitoksen arkkitehtuurin tulee yhdistyä selkeästi koko korttelin arkkitehtuuriin. Itäpuolisen aukion suuntaisien seinien tulee olla osin viherseinää tai niiden edustoille tulee istuttaa kahden metrin välein sivusuuntaan leviäviä köynnöksiä.

Tarvittaessa pysäköintilaitokseen tulee sijoittaa muuntamo maantasoon.

Meluntorjunta

Ulkoseinien ulkoisuuden ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava asuinrakennuksissa vähintään 35 dB sekä liikerakennuksissa vähintään 28 dB.

Parvekkeet tulee lasittaa.

Oleskelualueet tulee suojata melulta läpinäkyvin meluestein.

Piha

Tontille on laadittava rakennuslupavaiheessa yhtenäinen pihasuunnitelma, jonka suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkokasveja. Pihan osat, joita ei käytetä välittämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava.

Luftkonditioneringens maskinrum ska anpassas till att utgöra en naturlig del av byggnadens arkitektur.

Gärdsdäcket avgränsas med ett mörkt skydd. Parkeringsanläggningens fasader ska förutom med öppningar struktureras med växtlighet i varierande höjd, t.ex. gröna väggar. Fasaden och grönbyggnaden ska bilda en harmonisk helhet.

Den fria höjden inomhus i affärshus med en våning ska vara minst 4 meter. Utrymmet ska förses med husteknik som möjliggör kontor-, restaurang- eller kafébruk. De främre delarna i alla affärslokaler ska planeras och byggas så att affärsverksamheten kan utökas till uterummet. Affärslokalerna ska ha stora fönster som går att öppna eller dörrar på gatans sida för att skapa en förbindelse mellan lokalerna och uterummen.

På taket till affärshus med en våning ska ett gröntak anläggas.

Byggrätt

Trapphusen ska ha dagsljusintag. En del som överskrider 15 m²-vy i trapphusen får byggas utöver byggrätten i varje våning per trapphus under förutsättning att den ökar trivselen och dagsljuset i trapphuset.

Inväner- och gemensamma lokaler får byggas utöver den byggrätt som anges i planen. Lokaler som placeras till vindsvåningen eller det översta planet ska en takterrass eller balkong byggas i anslutning till bastun. Den byggrätt för gemensamma utrymmen för boende som anges i planen och den tillätna ytterligare tilläggsbyggrätten för boende räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser eller skyddsrum.

På byggnadsytan får byggas bilplatser på däck och bilplatser får också placeras i byggnadernas nedersta våningar i anslutning till en parkeringsanläggning under gärdsdäcket.

Teletekniska eller andra tekniska utrymmen och skyddsrum samt förrädsrum som betjänar boendet får placeras i parkeringsutrymmet under gärdsdäcket.

Trafik och parkering

Minimiantalet bilplatser:
Boende 1 bp / 130 m²-vy
Affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser:
Boende 1 cp / bostadsrum
Affärslokaler 1 cp / 30 m²-vy

Bilplatserna utan tak, med undantag för inva-platserna, ska beläggas med gräsarmering.

Parkeringsanläggningens arkitektur ska ha en tydlig anknytning till hela kvarterets arkitektur. Väggarna mot den östra öppna platsen ska delvis bestå av en grön vägg, alternativt ska klängväxter som sprider sig sidledes planteras med två meters mellanrum.

Vid behov ska en transformator placeras på markplanet i parkeringsanläggningen.

Bullerbekämpning

Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller ΔL i bostadsbyggnadernas ytterskikt ska vara minst 35 dB samt i affärsbyggnader minst 28 dB.

Balkongerna ska inglasas.

Vistelseutrymmen ska skyddas mot buller med transparenta bullerskydd.

Gärdsplanen

För tomten ska i bygglovsskedet en enhetlig plan för gärdsplanen utarbetas vid vars planering behoven hos användare i olika åldrar ska beaktas. Gärdsplanen ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planteras olika slag av träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling. De delar av gärdsplanen som inte används som nödvändiga gångvägar, områden för lek eller utevistelse eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.

Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,8. Laskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Pysäköintilaitoksen katolle tulee sijoittaa vehreä kansipiha, joka tulee jäsenellä erilaisin materiaalein.

Kansipiha tulee mitoittaa siten, että sille tulee hulevesiä viivytävää kasvillisuutta.

Asuntopihojen aitaus tulee sovittaa muihin pihan ja rakennusten materiaaleihin sekä arkkitehtuuriin. Asunokohtaisia pihvoja voidaan sijoittaa pihakannelle.

Rakennusten ja katu- ja torialueiden väliset tontin osat ovat yleiselle jalankululle varattuja alueita, ja ne tulee käsitellä osana korkeatasoista kaupunkimaista katutilaa. Pinnoitemateriaalit tulee sovittaa yhteen katu- ja torialueiden pintamateriaalien kanssa.

Korttelin lounaiskulma tulee laatoittaa aukiomaiseksi tilaksi.

Hulevedet

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.

Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.

Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita.

Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallii imeyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja.

Hulevesirakenteet tulee toteuttaa rakentamisen yhteydessä.

Autopaikkojen korttelialue.

Tontilla tulee olla 45 autopaikkaa, joista 27 kpl tonttia 9 (Kuohukuja 5) varten ja 18 kpl tonttia 13 (Kuohukuja 1) varten.

LPA-alueen eteläpuoliselle rajalle ja muille rajoille korkoeron vaatiessa on rakennettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen maisemoitu tukimuuri. Mahdollisen autokatoksen ja tukimuurin tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus.

Autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä.

Katuvalaistuksen ja sen kaapelit saa sijoittaa tontin puolelle.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.

Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.

Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita.

Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallii imeyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja.

Hulevesirakenteet tulee toteuttaa rakentamisen yhteydessä.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja

Osa-alueen raja

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista

Kaupungin- tai kunnanosan numero

Gärden ska ha minst 0,8 i effektivitet för grönyggandet. Kalkylen bifogas bygglovsansökan tillsammans med planen för gårdsplanen.

Ett grönskande gårdsdäck som ska delas in med hjälp av olika material ska placeras på parkeringsanläggningens tak.

Gårdsdäcket ska dimensioneras så att det förses med växtlighet som fördröjer dagvattnet.

Inhågnaden av bostadsgårdarna ska anpassas till gårdsplanens och byggnadernas övriga material och arkitektur. Bostädernas gårdsplaner kan placeras på gårdsdäcket.

De tomtdelar som ligger mellan byggnaderna och gatu- och torgområdena är reserverade för allmän gångtrafik och de ska hanteras som en del av ett högläskigt urbant gaturum. Ytmaterialet ska samordnas med ytmaterialet i gatu- och torgområdena.

Kvarterets sydvästra hörn ska stenas med plattor såsom torgutrymme.

Dagvatten

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i området innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Fördröjningen av dagvatten kan ordnas oberoende av tomtens gränser.

I området ska genomsläppliga ytbeläggningar användas.

I de områden i kvarteren, där marken medger infiltrering, ska man favorisera sådana dagvattenlösningar där vattnet infiltreras.

Dagvattenkonstruktionerna ska anläggas i samband med byggandet.

Kvartersområde för bilplatser.

På tomten ska vara 45 bilplatser, varav 27 st. för tomten 9 (Svallgränden 5) och 18 st. för tomten 13 (Svallgränden 1).

En stadsbildsmässigt högläskigt stödmur som anpassats till miljön ska byggas på LPA-områdets södra gräns och på övriga gränser då höjdskillnaden kräver det. En eventuell täckt bilplats och stödmur ska till arkitekturen bilda en enhetlig helhet.

Bilplatserna, med undantag för inva-platserna, ska beläggas med gräsarmering.

Gatubelysning och dess kablar får placeras på tomtens sida.

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i området innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Fördröjningen av dagvatten kan ordnas oberoende av tomtens gränser.

I området ska genomsläppliga ytbeläggningar användas.

I de områden i kvarteren, där marken medger infiltrering, ska man favorisera sådana dagvattenlösningar där vattnet infiltreras.

Dagvattenkonstruktionerna ska anläggas i samband med byggandet.

Kvarter-, kvartersdels- och områdesgräns

Gräns för delområde

Riktgivande gräns för område eller del av område

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas

Stadsdels- eller kommunaldelsnummer

LPA

13

15

MYYYR	Kaupungin- tai kunnanosan nimi	Namn på stads- eller kommundel
15652	Korttelin numero	Kvartersnummer
KUOHUKUJA	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område
3475	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta
VIII	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa liiketiloja.	Byggnadsyta där affärslokaler får placeras.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.	Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.
	Auton säilytyspaikan rakennusala	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil
	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.	Riktgivande del av område som skall reserveras för lek och utevistelse.
	Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.	Områdesdel som skall beläggas med plattor eller sten.
	Ohjeellinen hulevesialue.	Riktgivande dagvattenområde.
	Istutettava alueen osa	Del av område som skall planteras
	Viherkatto.	Gröntak.
	Katu	Gata
	Yleiselle jalankululle varattu piha-alue, jolla huoltoajo ja tontille ajo sallittu.	Gårdsområde reserverat för allmän gångtrafik där servicekörning och infart till tomten är tillåten.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö Asemakaavoitus		Stadsstruktur och miljö Detaljplanerin	
Kaupunkimittaus Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.		Stadsmätning Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.	
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.		Vantaalla / Vanda ____20__	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.
		Kimmo Junttila Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet	
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____/____20__		Godkänd av stadsfullmäktige ____/____20__	

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	21.01.2020
Kaavan nimi	002364 Myyrmäki 15 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	01.02.2018
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092002364
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,3077	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	0,3077

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,3077	100,0	3645	1,18	0,0000	2565
A yhteensä	0,1833	59,6	3645	1,99	0,0209	2565
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1244	40,4	0		-0,0209	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k- m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,3077	100,0	3645	1,18	0,0000	2565
A yhteensä	0,1833	59,6	3645	1,99	0,0209	2565
AK	0,1833	100,0	3645	1,99	0,1833	3645
AL	0,0000		0		-0,1624	-1080
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1244	40,4	0		-0,0209	0
Kadut	0,0031	2,5	0		0,0031	0
Kev.liik.kadut	0,0000		0		-0,0240	0
LPA	0,1213	97,5	0		0,0000	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Asemakaavan muutosehdotus 002364 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.11.2018 – 2.1.2019. Tällöin jätettiin kolme muistutusta.

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 22 antoi lausuntoon vastineen, mutta kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 palautti asian uudelleen valmisteltavaksi, joten muistutuksiin annetaan uudet vastineet tarkistetun asema-kaavan muutosehdotuksen pohjalta.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 Asunto Oy Myyränniitty	Kerros määrä rajattava kolmeen tai neljään, jolloin minimoidaan varjostuksen aiheuttama haitta.	–
Nro 2 Naapuri, Uomatie 15	Kaavamuutos on hylättävä. Ostoskeskus on suojeltava. Vielä selvitettävä löytyisikö ostarin säilyttävä ja mahdollisesti pientä lisärakentamista mahdollistava vaihtoehto.	Lisätään kaava-määräyksiä arkkitehtuurista.
Nro 3 Myyrmäkeläinen Koskikujalta	Ostoskeskusta ei tule purkaa. Aloitettava suojelu-kaavan valmistelu Myyrmäen pohjoisosaan.	Lisätään kaava-määräyksiä arkkitehtuurista.

NRO 1 ASUNTO OY MYYRÄNNIITY

Muistutus

”Vaatimus: Kerrosmäärän alentaminen ehdotettuun asemakaavan muutosesitykseen

Perustelut: Kaavaehdotuksen mukainen 8- kerroksinen talo aiheuttaisi lähialueen asukkailla sellaista elinympäristön laadun heikkenemistä, joka on katsottava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa kielletyksi. Rakennus muuttaisi oleellisesti alueen yleisilmeen nykyistä ahdistavammaksi, kun se kohoaisi selvästi ympäröiviä rakennuksia korkeammaksi.

Erityisesti Asunto Oy Myyrinniityn osalta ehdotettu uudisrakennus olisi varsin haitallinen. Kaavaluonnoksen liitteiden mukaiset varjostustarkastelut ovat hyvät ja osoittavat selvästi, että taloamme korkeampi uudisrakennus idän puolella aiheuttaa varjonmuodostuksen keväällä ja kesällä auringon nousuajasta riippuen n. klo 9 saakka. Pidämme tästä meille aiheutuvaa haittaa sellaisena elinympäristön laadun heikkenemisenä, joka on laissa kielletty. Taloyhtiössämme asuu 146 ihmistä, joiden puolesta esitämme muutosta hankkeeseen.

Jatkotoimenpiteet: Esitämme, että uudisrakennuksen kerrosmäärää rajataan kolmeen tai neljään kerrokseen, jolloin minimoidaan esittämämme varjostuksen aiheuttama haitta.

Vastine

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 22 antoi muistutukseen vastineen, mutta kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 palautti asian uudelleen valmisteltavaksi, joten muistutukseen annetaan uusi vastine tarkistetun asemakaavan muutosehdotuksen pohjalta.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarungossa (kaupunginhallitus 29.4.2019) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Uudisrakennus varjostaa Asunto Oy Myyränniityn taloa vain osittain ja ohimenevästi, 20.4. – 20.8. ja 2.12. – 21.1. välisinä aikoina ei ennen klo 9.00 ollenkaan. Myyrmäessä aurinko nousee klo 9.00 alkaen ajalla 21.1. – 2.12. (2019). Tällöin aurinko laskee aikaisintaan klo 15.20, jolloin päivän pituus on vähintään 6 tuntia 20 minuuttia. Pisimmillään päivä on kesäpäivän seisauksena 21.6. (2019), jolloin aurinko nousee klo 3.53 ja laskee 22.52, jolloin klo 9.00 jälkeen päivän pituus on 13 tuntia 52 minuuttia eli 77 % päivän aurinkoisesta ajasta. Varjoanalyysissä ei ole esitetty puita, jotka nekin varjostavat.

Kaupunkien rakentamisessa ei voida lähteä siitä, että mikään rakennus ei koskaan varjosta toista. Tämä ei täyty nykytilanteessa Myyrmäessäkään. Varsinkin aamuisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Näkymä Kuohukujalta Asunto Oy Myyränniityn talolle (Uomatie 15). / Google maps 2019

Asunto Oy Myyränniityn talossa on seitsemän asuinkerrosta ja maanpäällinen kellari, joka nykyisin lasketaan kerrokseksi. Siten kerroksia on kahdeksan, samoin kuin tulevassa uudisrakennuksessa.

Uudisrakennus sijoittuu väljälle paikalle. Asuinrakennusten väliin jää välimatkaa peräti 70 metriä ja isoja puita, jotka nekin varjostavat.

Ottaen huomioon sijainti tiivistettävällä tehokkaalla asuntoalueella, talojen sama kerrosluku, asuinrakennusten välinen etäisyys ja talojen väliin jäävät isot puut, ei uudisrakennuksen korkeutta ja varjostusta voi pitää kohtuuttomana eikä kaava aiheuta elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen (MRL 54 § 3 mom.).

Asia käsitellään uudelleen kaupunginvaltuuston 20.5.2019 § 14 palautuspäätöksen jälkeen. Kaavaehdotusta on tarkistettu niin, että huoneistojakaumaa on tarkistettu ja vanhan ostoskeskuksen aiheita käytetään uuden rakennuksen arkkitehtuurissa. Vanhan ostoskeskuksen rakenteista vain liimapuupalkit ovat käyttökelpoisia katoksessa.

Tarkistukset

–

NRO 2
NAAPURI, UOMATIE 15

Muistutus

”Vaatimus: ehdotettu asemakaavan muutosesitys on hylättävä, koska se on lainvastainen.

Perustelut: Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kuohukujan ostari on kaikissa rakennushistoriallisissa inventoinneissa todettu erittäin merkittäväksi ja sen purkamisen on katsottava olevan maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaan kielletty.

Kaavanmuutosehdotuksen ostarin purkavaa vaihtoehtoa perustellaan rakennuksen heikolla kunnolla, osittaisella käyttämättömyydellä ja kustannussyillä. Nämä eivät ole riittäviä perusteluja merkittävän kohteen purkamiselle. Ikävä kyllä vaikuttaa olevan maassamme yleinen tapa jättää rakennukset huonolle hoidolle, jolla sitten pyritään perustelemaan rakennusten purkamista. Omistajalla on kuitenkin velvollisuus pitää rakennuksensa kunnossa, joten huono kunto ei ole asiallinen perustelu purkamiselle. NykYTEKNIKIN voidaan rakennukset pitää hyvässä kunnossa kun halua siihen on.

Alueen täydennysrakentamisesta: kaupungin taholta kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa kaupunkirakenteeseen sopivaa täydennysrakentamista. Tämän osalta on todettava, että lähistölle n. 300 metrin päähän tulee n. 30 uutta asuinkerrostaloa. Viherpuistoon on jo valmistunut 10 uutta kerrostaloa ja Uomatien päähän viheralueelle on tulossa noin 20 uutta kerrostaloa. Kaupungin perustelut täydennysrakentamistarpeelle ostarin tilalle ontuvat pahasti kun sanotaan, että tähän pitää lisärakentaa, jotta viheralueet säilyvät. Lisärakentamisella ei saisi huonontaa nykyistä hienoa miljöötä. Kaupungin perustelut lisärakentamistarpeelle eivät ole hyväksyttävät tässä kohteessa. Joillekin muille Myyrmäen alueille täydennysrakentaminen sopii paremmin kun asemien ympäristöt on rakennettu siten, että asuintalot ovat vähän kauempana. Louhelan asemantienoon ja Uomatien lähistön täydennysrakentamiseen sopivat alueet on jo käytetty.

Kaavaehdotuksen mukainen 8- kerroksinen talo aiheuttaisi lähialueen asukkaille sellaista elinympäristön laadun heikkenemistä, joka on katsottava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa kielletyksi. Rakennus muuttaisi oleellisesti alueen yleisilmeen nykyistä ahdistavammaksi, kun se kohoaisi selvästi ympäröiviä rakennuksia korkeammaksi. Erityisesti Uomatie 15 talon osalta aamuaurinko jäisi kokonaan pois ja Uomatie 11 osalta taas estäisi ilta-aurinkon näkymisen.

Jatkotoimenpiteet: Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 2 momentin mukaisesti ”Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristösyiden vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset)”. On siis harkittava sellaisten suojelumääräysten antamista, jotka takaavat ostarin säilymisen. Ehkä olisi vielä selvitettävä löytyisikö ostarin säilyttävä ja mahdollisesti pientä lisärakentamista mahdollistava vaihtoehto, joka tyydyttäisi riittävästi suojelutarpeet ja aiheuttaisi lähialueen talojen asukkaille mahdollisimman pienen haitan. Jos ei sellaista vaihtoehtoa löydy, niin kaavassa pitäisi antaa riittävät suojelumääräykset.

--- Pyydän päätöksen.”

Vastine

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 22 antoi muistutukseen vastineen, mutta kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 palautti asian uudelleen valmisteltavaksi, joten muistutukseen annetaan uusi vastine tarkistetun asemakaavan muutosehdotuksen pohjalta.

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta rakennusta ei ole suojeltu. Rakennuksen suojelukysymys on tutkittu tässä asemakaavamuutoksessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ovat hyvin yleispiirteisiä. Kaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituksipöydän ohjaustavoitteet (MRL 1, 5 ja 50 §).

Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (kaupunkisuunnittelulautakunta 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellisteknisesti korjattavissa.

Ostarissa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja pääosa rakennuksesta on tyhjillään heikon kunnan vuoksi. Rakennus edustaa 1970-luvun kevyttä rakentamista.

Kaavaselostuksessa on jo arvioitu sekä säilyttävä että osin säilyttävä vaihtoehto (Optiplan Oy 2018), jotka on hylätty epärealistisina, perustelut kaavaselostuksessa s. 31.

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, saati että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaavamuutoksissa. Myyrmäen kaavarungossa (kaupunginhallitus 29.4.2019 § 36) on esitetty suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Virtatalo ja Metropolian vanha osa.

Kuohukujan ostoskeskus korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää myös liiketiloja 170 kerrosneliömetriä.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi, Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi ja yleiskaavaluonnoksessa kestävän kehityksen vyöhykkeeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarungossa (kaupunginhallitus 29.4.2019) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Uudisrakennus varjostaa Asunto Oy Myyränniityn taloa vain osittain ja ohimenevästi, 20.4. – 20.8. ja 2.12. – 21.1. välisinä aikoina ei ennen klo 9.00 ollenkaan. Myyrmäessä aurinko nousee klo 9.00 alkaen ajalla 21.1. – 2.12. (2019). Tällöin aurinko laskee aikaisintaan klo 15.20, jolloin päivän pituus on vähintään 6 tuntia 20 minuuttia. Pisimmillään päivä on kesäpäivän seisauksena 21.6. (2019), jolloin aurinko nousee klo 3.53 ja laskee 22.52, jolloin klo 9.00 jälkeen päivän pituus on 13 tuntia 52 minuuttia eli 77 % päivän aurinkoisesta ajasta. Varjoanalyysissä ei ole esitetty puita, jotka nekin varjostavat.

Kaupunkien rakentamisessa ei voida lähteä siitä, että mikään rakennus ei koskaan varjosta toista. Tämä ei täyty nykytilanteessa Myyrmäessäkään. Varsinkin aamuisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Näkymä Kuohukujalta Asunto Oy Myyränniityn talolle (Uomatie 15). / Google maps 2019

Asunto Oy Myyränniityn talossa on seitsemän asuinkerrosta ja maanpäällinen kellari, joka nykyisin lasketaan kerrokseksi. Siten kerroksia on kahdeksan, samoin kuin tulevassa uudisrakennuksessa.

Uudisrakennus sijoittuu väljälle paikalle. Asuinrakennusten väliin jää välimatkaa peräti 70 metriä ja isoja puita, jotka nekin varjostavat.

Ottaen huomioon sijainti tiivistettävällä tehokkaalla asuntoalueella, talojen sama kerrosluku, asuinrakennusten välinen etäisyys ja talojen väliin jäävät isot puut, ei uudisrakennuksen korkeutta ja varjostusta voi pitää kohtuuttomana eikä kaava aiheuta elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen (MRL 54 § 3 mom.).

Uomatie 11:n taloon on uudisrakennuksen 8-kerroksista asuinosa 55 metriä, eivätkä Uomatie 11:n taloyhtiö tai asukkaat ole muistuttaneet kaavamuutosehdotuksesta.

Asia käsitellään uudelleen kaupunginvaltuuston 20.5.2019 § 14 palautuspäätöksen jälkeen. Kaavaehdotusta on tarkistettu niin, että huoneistojakaumaa on tarkistettu ja vanhan ostoskeskuksen aiheita käytetään uudella tavalla uuden rakennuksen arkkitehtuurissa.

Vanhan ostoskeskuksen rakenteista vain liimapuupalkit ovat käyttökelpoisia katoksessa. Muut rakennusosat eivät täytä nykyisiä rakentamismääräyksiä tai ovat kunnoltaan huonoja tai eivät ole alkuperäisiä. Katto on vuotanut, palkit ovat taipuneet ja pilarit ovat alapäistään lahot.

Tarkistukset

Kaavaehdotukseen on lisätty seuraavat kaavamääräykset:

- Liiketilojen julkisivuissa tulee käyttää vanhaan ostoskeskukseen viittaavia julkisivuaiheita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä.
- Vanhan ostoskeskuksen liimapuupalkkeja on käytettävä katosrakenteissa.
- Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytettävistä rakenteista on tehtävä tutkimus sekä järjestettävä katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana.

Tarkistetaan kaavaselostusta ja sen havainnekuvia vastaavasti.

NRO 3 MYYRMÄKELÄINEN KOSKIKUJALTA

Muistutus

Myyrmäki on Vantaan ensimmäisiä 1960-luvun suuria aluerakentamiskohteita. Kaupunginosan vanhimmat korttelit (Asemakaava Myyrmäki I, 21.5.1970) ovat omaleimainen esimerkki ihmisläheisestä rakentamisesta, jossa huomioitiin kalliainen maasto, säästettiin luontoa pieniksi puistikoiksi ja tehtiin yhtenäiset jalankulkureitit kauppoihin, kouluihin ja päiväkoteihin. Myyrmäen ensimmäinen ostoskeskus pääkadun Uomatien ja Kuohukujan kulmauksessa viereisine aukioineen ovat kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja oleellinen osa pääkadun eheää arkkitehtonista ilmettä. Aukiolle on sijoitettu Vantaan kaupungin ensimmäinen julkinen taideteos vuonna 1972.

Ostoskeskusta ei tule vähäisen käyttöasteen tai kunnossapidon laiminlyönnin vuoksi purkaa. Tontille ei tule antaa rakennuslupaa korkealle, tummapintaiselle alueen ilmeeseen sopimattomalle rakennukselle. Sen sijaan Kuohukuja 1:n kiinteistölle tulee tehdä tarpeellinen peruskorjaus ja saada se vastaamaan kiinteistössä pitkään vuokralaisina toimineiden liikeyritysten sekä alueen asukkaiden tarpeita.

Kaupunginosan samanikäisten asuinrakennusten kunnosta ovat kaikki taloyhtiöt huolehtineet ja noudattaneet korjauksissaan kaupungin ohjeita julkisivujensa materiaaleja ja väritystä myöten. Näiden vanhimpien kortteleiden rakennuskanta on säilynyt yhtenäisenä ja vastaa peruskorjausten jälkeen täysin tämän päivän vaatimuksia. Myyrmäen vanhin osa vaaleina taloineen vihreyden keskellä on eheä ja näyttävä esimerkki 1960-luvun lähiösuunnittelusta. Sen säilyminen on vielä mahdollista, sen rikkominen olisi vastuutonta.

Vantaan kaupungin on syytä huolehtia arvokkaasta lähihistoriastaan – nykyisenkin suuren kasvun aikana. Vantaan kaupunki voisi vuonna 2019 juhlistaa suuren läntisen kaupunginosansa 50-vuotista historiaa aloittamalla suojelukaavan valmistelun Myyrmäen vanhimmalle osalle (asemakaava-alue 1, 21.5.1970).

Vastine

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 22 antoi muistutukseen vastineen, mutta kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 palautti asian uudelleen valmisteltavaksi, joten muistutukseen annetaan uusi vastine tarkistetun asemakaavan muutosehdotuksen pohjalta.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa (kaupunginhallitus 23.4.2018) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksan-kerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta sitä ei ole suojeltu. Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (kaupunkisuunnittelu-lautakunta 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen

merkitys, mutta merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellisteknisesti korjattavissa.

Ostarissa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja osa rakennuksesta on tyhjillään heikon kunnan vuoksi. Rakennus edustaa 1970-luvun kevyttä rakentamista.

Kuohukujan ostoskeskus korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää myös liiketilaa. Nykyinen ostoskeskus on tumma, punatiilipintainen, ja Uomatien pohjoispuolisissa taloissa on punatiilipäädyt. Naapuritaloja jonkin verran tummempi julkisivu korostaa ostoskeskusta, joka koostuu kahdesta uudesta liiketilasta ja vanhasta kaupasta Kuohukujan länsipuolella. Se kertoo myös modernimman talon rakentamisajankohdasta. Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi, joten naapuritalotkin ovat kahdeksan-kerroksisia.

Asia käsitellään uudelleen kaupunginvaltuuston 20.5.2019 § 14 palautuspäätöksen jälkeen. Kaavaehdotusta on tarkistettu niin, että huoneistojakaumaa on tarkistettu ja vanhan ostoskeskuksen aiheita käytetään uudella tavalla uuden rakennuksen arkkitehtuurissa.

Vanhan ostoskeskuksen rakenteista vain liimapuupalkit ovat käyttökelpoisia katoksessa. Muut rakennusosat eivät täytä nykyisiä rakentamismääräyksiä tai ovat kunnoltaan huonoja tai eivät ole alkuperäisiä. Katto on vuotanut, palkit ovat taipuneet ja pilarit ovat alapäistään lahot.

Tarkistukset

Kaavaehdotukseen on lisätty seuraavat kaavamääräykset:

- Liiketilojen julkisivuissa tulee käyttää vanhaan ostoskeskukseen viittaavia julkisivuaiheita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä.
- Vanhan ostoskeskuksen liimapuupalkkeja on käytettävä katosrakenteissa.
- Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytettävistä rakenteista on tehtävä tutkimus sekä järjestettävä katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana.

Tarkistetaan kaavaselostusta ja sen havainnekuvia vastaavasti.

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS NRO 002364

/ KUOHUKUJA 1 - 3

15 MYYRMÄKI

LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

11.2.2020

Kaupunginhallitus 12.11.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asema-kaavan muutosehdotuksesta nro 002364 / Kuohukuja 1 - 3. Lausuntoja pyydettiin yksi ja saatiin yksi. Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 22 antoi lausuntoon vastineen, mutta kaupunginvaltuusto 20.5.2019 § 14 palautti asian uudelleen valmisteltavaksi, joten lausuntoon annetaan uusi vastine tarkistetun asema-kaavan muutosehdotuksen pohjalta.

Lausunnonantaja	Lausunnon tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 Vantaan kaupunginmuseo	Kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot.	Lisätään kaavamääräyksiä ja tarkistetaan kaavaselostusta.

NRO 1

VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Lausunto

"Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Kuohukuja ostoskeskuksen asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002364. Kaavatyön tavoitteena on muuttaa nykyinen asuin- liike- ja toimistorakennusten korttelialue (AL), sekä viereistä katualuetta asuin- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AK). Asemakaava voimistuessaan mahdollistaa Kuohukujan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ostoskeskusrakennuksen purkamisen. Museo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäänneksiä.

Kaupunginmuseo on jättänyt mielipiteensä kaavamuutosehdotuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 2.3.2018 (Dnro 026/2018). Museo totesi kannanotossaan, että tehtyjen selvitysten perusteella rakennuksessa on riittävästi kulttuurihistoriallisia arvoja suojeluperusteiden täyttymiseen. Näin ollen museo esitti kaavatyön lähtökohdaksi säilyttävän vaihtoehdot tutkimisen.

Kaavatyön aikana tehtiin selvitys "Ostarien uudet konseptit" (1.6.2018, Optiplan Oy), jossa visioitiin uutta käyttöä kolmelle ostoskeskukselle. Näistä yksi oli Kuohukujan ostoskeskus. Selvityksessä todettiin, että Kuohukujan ostoskeskus on poikkeuksellisen näyttävä ja harkittu arkkitehtoninen teos, jossa rakennusosat on suunniteltu ja toteutettu tarkasti. Siksi liimapuorakenteiden, julkisivun dominoelementtimukaelmien, värimaaliman sekä betonilaattojen ja kaiteiden muodostaman kokonaisuuden säilyttäminen on tärkeää. Etenkin rakennuksen itäpääty koettiin yhdessä aukion kanssa tärkeäksi.

Selvityksessä ideoitiin kahta erilaista maankäytön vaihtoehtoa. Vaihtoehdossa A ostoskeskus kunnostetaan säilyttäen ja vaihtoehdossa B rakennus korvattaisiin osittain uudisrakennuksella, tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen. Konseptikuvaukset ovat viitteellisiä ja niiden oli tarkoitus näyttää suuntaa alueen ja rakennusten kehittämiselle siten, että kulttuurihistoriallisia arvoja voidaan vaalia.

Kaavaselostuksessa olevassa OAS -vaiheen vastineessa (s.13) on vaihtoehdon A hylkäämistä perusteltu sillä, että uuden käyttötarkoituksen löytäminen saattaa olla vaikeaa, kaupungilla ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille ja että säilyttävä vaihtoehto

on kiinteistön omistajan kannalta liian kallis. Vaihtoehto B:n hylkäämistä perustellaan sillä, että palveluasuminen ei ole mahdollista ja tavalliselle asumiselle ei riitä autopaikat.

Museo näkemys on, että Kuohukujan ostoskeskusta voitaisiin vielä kehittää osana tiivistyvää kaupunkirakennetta, jolloin arvoja saadaan ainakin osittain säilymään. Syyt kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi todetun rakennuksen purkamiseen eivät ole riittävän perusteltuja. Museo näkee osittain säilyttävän suunnitteluratkaisun kehittämisen vaihtoehtona, jossa myös kiinteistön omistaja voi saada taloudellista hyötyä. Ratkaisun ei tarvitsisi noudattaa juuri Optiplanin selvityksessä esiin tuomia vaihtoehtoja. Selvityksellä on kuitenkin pystytty osoittamaan, että säilyttäminen on mahdollista, jos suojelutahtoa on riittävästi.

Kaavaselostuksessa ei Asemakaavan kuvaus -luvussa ole selostettu riittävästi kaavan toteutumisen vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön. Luvussa 3.3.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön todetaan ainoastaan, että muutos on positiivinen kaupunkikuvan kannalta. Jos kaavaehdotus hyväksytään nykyisenlaisena, niin museon näkemyksen mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot. Tämä tulisi lisätä vaikutuksien kuvaukseen.

Kuohukujan asemakaavan sanotaan noudattavan Myyrmäen kaavarungon tavoitteista muun muassa paikallisidentiteetin vahvistamista ja paikanhengen luomista. Museon näkökannan mukaan nämä tavoitteet eivät toteudu uudisrakentamisen keinoin, vaan vaalimalla olemassa olevaa rakennuskantaa muuttuvassa ympäristössä. Kuohukujan ostoskeskuksen suojeleminen tai osittain suojeleminen on myös Maankäyttö- ja rakennuslain asemakaavan sisältövaatimusten § 54 mukaista. Laki määrää, että asemakaava on laadittava siten, että rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.”

Vastine

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta rakennusta ei ole suojeltu. Rakennuksen suojelukysymys on tutkittu tässä asemakaavamuutoksessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ovat hyvin yleispiirteisiä. Kaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituspykälän ohjaustavoitteet (MRL 1, 5 ja 50 §).

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, saati että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaavamuutoksissa. Myyrmäen kaavarungossa (Kh 29.4.2019) esitetään suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Metropolian vanha osa ja Virtatalo (aiemmin Imatran Voiman pääkonttori ja Colosseum).

Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (Kala 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta yleiskaavoituksen arvion mukaan merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennusvalvonnan arvion mukaan rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellisteknisesti korjattavissa. Rakennuksesta on myös sen omistajan teettämiä kuntoselvityksiä.

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla. Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnon vuoksi.

Kaavaselostuksessa on arvioitu sekä säilyttävä että osin säilyttävä vaihtoehto (Optiplan Oy 2018), jotka on hylätty epärealistisinä, perustelut kaavaselostuksessa s. 30. Kaupunginmuseo on osallistunut selvityksen tekemiseen. Arviointia täydennetään kaavaselostukseen.

Asiaan on saatu myös kaupunginmuseon pyytämä lausunto, Arkkitehdit Leppänen 13.12.2019.

Kaupunginmuseolle annettua vastinetta on tarkistettu kaavaselostukseen, s. 22 – 23.

Kaavaselostukseen on lisätty kaupunginmuseon arvio, jonka mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta vanhaan ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot. Ostoskeskus kuitenkin korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää myös liiketiloja 170 k-m². Rakennus sijoittuu näkyvälle paikalle kokoojakadun risteykseen ja rakennukseen tulee muistumia vanhasta ostoskeskuksesta. Näin uusi asuin- ja liikerakennus vahvistaa paikallisidentiteettiä ja paikan henkeä. Kuohuaukio säilyy.

Ostoskeskuksen vanhoista rakennusosista voidaan käyttää vain liimapuupalkkeja katoksessa. Muut rakennusosat eivät täytä tämän päivän rakentamismääräyksiä tai ovat kunnoltaan huonoja tai eivät ole alkuperäisiä. Palkit ovat taipuneet ja pilarit ovat alapäistään lahot.

Kaupunginvaltuuston 20.5.2019 § 14 palautettua kaavaehdotuksen uudelleen valmisteluun hanketta on suunniteltu edelleen niin, että vanhan ostoskeskuksen aiheita käytetään uudella tavalla uuden rakennuksen arkkitehtuurissa. Asuinkerrostalon päätyjulkisivuissa käytetään tummaa tiiltä. Liiketilojen julkisivuissa käytetään ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä. Liimapuupalkkeja käytetään katoksissa. Pilarit rekonstruoidaan.

Kaavaehdotukseen on lisätty kaavamääräyksiä, erityisesti

- Liiketilojen julkisivuissa tulee käyttää vanhaan ostoskeskukseen viittaavia julkisivu-aiheita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä.
- Vanhan ostoskeskuksen liimapuupalkkeja on käytettävä katosrakenteissa.
- Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytettävistä rakenteista on tehtävä tutkimus sekä järjestettävä katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana.

Kaavamääräyksistä on neuvoteltu kaupunginmuseon kanssa.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi, Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi ja yleiskaavaluonnoksessa kestävän kehityksen vyöhykkeeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittämisen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarungossa (Kh 29.4.2019) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (Kv 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Kaavaehdotukseen ei ole tehty olennaisia tarkistuksia, joten kaavan uusi nähtäville pano ja uudet lausunnot eivät ole tarpeen.

Tarkistukset

Kaavaselostukseen on lisätty kaupunginmuseon arvio, jonka mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta vanhaan ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot.

Kaavaehdotukseen on lisätty seuraavat kaavamääräykset:

- Liiketilojen julkisivuissa tulee käyttää vanhaan ostoskeskukseen viittaavia julkisivuaihteita: ruutujakoa, mustia kehyksiä ja oransseja levyjä.
- Vanhan ostoskeskuksen liimapuupalkkeja on käytettävä katosrakenteissa.
- Vanhan ostoskeskuksen uudelleen käytettävistä rakenteista on tehtävä tutkimus sekä järjestettävä katselmus ennen purkutyön aloittamista ja sen aikana.

Tarkistetaan kaavaselostusta ja sen havainnekuvia vastaavasti.

Vantaan kaupunginmuseo
Rakennustutkija Susanna Paavola
Hertaksentie 1
01300 Vantaa

Viite: ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002364

**LAUSUNTO KUOHUKUJAN OSTOSKESKUKSEN
LIIKEPAVILJONKIEKSEN PURKAMISESTA JA PAVILJONGIN
UUELLEEN RAKENTAMISESTA**

Kohde: Kuohukujan Ostoskeskus
Kuohukuja 1
01600 Vantaa

Vantaan kaupunginmuseon pyynnöstä lausumme kannanottomme koskien nykyisen ostoskeskuksen purkamista ja uuden asuinrakennuksen ja liikerakennuksen muodostaman kokonaisuuden rakentamista.

Arkkitehti Ilpo Hälvän suunnittelema nykyinen ostoskeskus koostuu puukatosta ja sen alle vapaasti sijoitetuista erillisistä oranssivärisistä liikepaviljongeista. Nämä rakenteet ovat kaupunkikuvallisesti luonteenomaisia tälle paikalle, mutta ovat saavuttaneet toiminnallisesti ja rakennusteknisesti elinkaarensa pään. Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan tekemän ostariselvityksen (31.12.2014) mukaan rakennus ei ole taloudellis-teknisesti korjattavissa. Kyseisessä selvityksessä todetaan mm., että ulkotilan liimapuurakenteet ovat taipuneet ja niiden kunto epäilyttävä.

Liimapuupalkit ovat noin 50 vuotta vanhoja ja on epätodennäköistä, että liimasaumat kestäisivät toiset 50 vuotta. Palkkeja kannattelevat puupilarit ovat päässeet säärasituksen johdosta alapäästä lahoamaan. Lisäksi liikepaviljongien julkisivujen ulkorakenteet ovat huonossa kunnossa. Alkuperäisistä levyistä, jotka ovat oranssiksi maalattuja peltikasetteja, on osa maalattu jälkeensä harmaaksi ja osa vaihdettu vaneri- ja mineriitti-levyiksi. Metallirunkojen ja peltikasettien lämmöneristys ei myöskään täytä tämän päivän vaatimuksia.

Edellä mainituista syistä johtuen olemassa olevien rakenteiden säilyttäminen ei ole enää kaikilta osin mahdollista.

Ottamalla huomioon alkuperäisen rakennuksen arkkitehtuurin ja rakennushistoriallisen merkityksen osana Myyrmäen aluetta, viitesuunnitelma pyrkii rekonstruoimaan puukatoksen ja Uomatien puolella olevan liikepaviljongin.

Uusi puukatos ja liikepaviljongi toteutetaan värien, detaljien ja materiaalien osalta mahdollisimman lähelle alkuperäisten rakennuksien arkkitehtuuria. Nykyiset kattorakennetta kannattavat liimapuupalkit pyritään kunnostamaan ja käyttämään uudelleen. Nykyiset puupilarit rekonstruoidaan, mutta jako ja paikat pyritään säilyttämään ennallaan.

Uuden liikepaviljongin värit ja mittakaava huomioidaan hienovaraisesti viereen rakennettavan asuinrakennuksen jalustaosan arkkitehtuurissa siten, että katutasen ilme on jatkuva ja yhtenäinen.

Kari Leppänen, Arkkitehti SAFA

LEPPÄNEN

21 § Asemakaavamuutos 002206 ja tonttijako, 86 Nikinmäki / Harrikuja

VD/2102/10.02.04.01/2013

HP/TLA/VKA/NKO/MKU/LS

Pohjois-Nikinmäen alue täydentyy kaksikerroksisilla pientaloilla ja palveluasumisella voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Kaavamuutos sallii useita pientalotyyppisiä tehokkuudella $e=0,25$. Uusi asuinkortteli A muodostuu Pohjoisen Nikinmäentien varteen ja sen rakennusoikeus on 1873 k-m^2 . Ikäihmisten palvelutalon YSAA-tontti rakennusoikeudella 2700 k-m^2 sijaitsee Täkytien ja Harrikujan risteyksessä osittain yksityisellä maalla. Jokivarren vanhan koulun tontilla täydennetään suojelumerkintä, mutta rakennusoikeudet eivät siellä muutu. Viheralueen määrä pienenee hieman Siimapuistossa. Kaavaan liittyy YSAA-tonttia koskeva toteuttamissopimus.

Asemakaavamuutosehdotus käsiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa ensimmäisen kerran 19.12.2018 ja kaupunginhallitus asetti sen 17.12.2018 nähtäville lausuntoja ja muistutuksia varten. Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 31.1.–28.2.2019. Lausuntoja saatiin 7 ja muistutuksia yksi. Lausuntojen perusteella tehtiin vähäisiä tarkistuksia kaavakarttaan ja selostukseen. Muistutus koski luontoselvityksiä, joista lisättiin maininta kaavaselostukseen. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 6.5.2019 esittää kaupunginhallitukselle, että se saattaisi kaavan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kaupunginhallitus jätti kaavan pöydälle 20.5.2019 ja 3.6.2019 päätti palauttaa kaavaehdotuksen valmisteluun luontoselvityksen laatimisen ajaksi. Asemakaavamuutosehdotuksen rajauksesta on jätetty pois siinä aiemmin mukana olleet korttelit 86006, 86026 ja 86028 sekä katu- ja virkistysalueita nähtävilläolon jälkeen laaditun laihokaviosammal- ja luontoselvityksen tulosten perusteella.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 86043 ja 86044 sekä virkistysalueita, kaupunginosassa 86, Nikinmäki.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 86043 sekä virkistysalueita.

Tonttijako koskee korttelin 86043 tonttia 2.

Alue sijaitsee Täkytien ja Harrikujan risteyksen pohjoispuolella rajautuen lännessä Lahdentiehen ja itäreunassa Pohjoiseen Nikinmäentiehen.

Kaavan hakija

Asemakaavamuutoksen hakija on yksityinen perikunta sekä Vantaan kaupunki.

Maanomistus

Asemakaavamuutosalueen omistaa Vantaan kaupunki, lukuun ottamatta palvelutalolle suunniteltua korttelin 86043 tonttia 2, josta osa on yksityisen maalla.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut palvelutalon tontin viitesuunnitelman osalta perikunnan / kuolinpesän konsulttina Fincap Kiinteistökehitys Oy suunnittelijanaan arkkitehtuuritoimisto Eero Koponen Oy ja Arkkitehdit Sankari. Kaavatyö on muuten tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tiivistä ja matalaa pientalovaltaista aluetta A2, pientaloaluetta A3 sekä virkistysaluetta VL.

Kaavamuuotos on yleiskaavan mukainen, rakentamista ei synny yleiskaavan viheralueille. Yleiskaavaluonnoksessa rajaas asumiselle on pysynyt samana.

Asemakaavan muutos

Kaavamuuotoksen tarkoituksena on Pohjois-Nikinmäen alueen täydentäminen voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Kaavatyössä syntyy yksi uusi asuinkortteli A (asuinrakennusten korttelialue).

Täkytien ja Harrikujan risteukseen esitetään YSAA-tonttia, johon voi rakentaa kaksikerroksisen ikäihmisten palvelutalon. YSAA-tontille tehdään tonttijako. Harrikujan Y-korttelissa sijaitsevan entisen Jokivarren kansakoulun kortteliin täydennetään suojelumerkintää sr. Muuten Y-kortteliin ei kohdistu muutoksia eikä rakennusoikeus siellä muutu.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 28.10.2014 ja päivitetty 1.10.2018. Päivityksen syynä oli alkuperäisen kaava-alueen pienentyminen ja senioriasumisen muuttuminen palvelutaloasumiseksi.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin suullisesti 11.11.2014 Siimapuiston päiväkodissa pidetyssä asukastilaisuudessa. Viheralueen pienentymistä vastustettiin jonkin verran mm. päiväkodin henkilökunnan ja lähiasukkaiden toimesta. Toisaalta ymmärrettiin yleiskaavan mukainen täydennysrakentaminen. Suunnittelun edetessä Siimapuiston viheralue pieneni vähemmän kuin alussa kaavailtiin ja toisaalta lähellä on viheralueita kuten Karppipuisto.

Myös Elisan, HSY:n ja HSL:n tavoitteet on huomioitu kaavaehdotuksessa. Elisan mielipiteessä mainittu mastohanke on toteutettu kaava-alueen ulkopuolelle. Museoviraston ja kaupunginmuseon mielipiteet on huomioitu.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaavatyö kohdistuu pääosin Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa 3840 kerrosneliötä. Palvelutalon osuus tästä on 2700 kerrosneliömetriä. Tämä tarkoittaa yhteensä noin 50 uutta asuntoa ja 100 uutta asukasta.

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Hakijalta on saatu sitoumus maan ostosta kaavan voimaantulon jälkeen. Hakijalla on esisopimus määräalan luovutuksesta.

Muutuskustannukset maksaa hakija yksityinen perikunta ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 2 (5000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 6000 €.

Nähtävilläolo ja kaupunginhallituksen 3.6.2019 päätöksen jälkeinen valmistelu

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus oli ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 31.1.–28.2. 2019. Tänä aikana jätettiin yksi muistutus.

Muistutuksessa Suomen luonnonsuojeluliitto mm. huomautti puuttuvista luontoselvityksistä ja esitti asuinkortteleiden poistamista asemakaavamuutosehdotuksesta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi annetun vastineen, mutta kaupunginhallitus palautti asemakaavaehdotuksen valmisteluun 3.6.2019 luontoselvityksen laatimisen vuoksi.

Kaavamuutosalueelta päätettiin tehdä aluksi paikallinen luontoselvitys erityisesti lahokaviosammalen esiintymisen selvittämiseksi. Työ tilattiin kesäkuussa 2019 ja maastotyöt tehtiin loka-marraskuussa. Lajin esiintymistä alettiin selvittää myös kaupunkitasoisesti syksyn 2019 ja talven 2020 aikana yleiskaavatyön yhteydessä ja Nikinmäki oli mukana tarkastelussa.

Suunnittelualueelta havaittiin muutama lahokaviosammalen ydinalue. Pääosa näistä oli jo aiemmissa kaavoissa viheralueiksi osoitetuilta alueilta. Lisäksi löytyi jonkin verran lajin esiastetta. Alustavan paikallisen selvityksen perusteella asemakaavamuutoksesta rajattiin pois kolme asuinkorttelia, viheraluetta ja katualuetta. Nykyisen asemakaavaehdotuksen mukaisen uuden asuinkorttelin ja palveluasumisen korttelin alueella on osittain yksi lahokaviosammalen ydinalue, joka ei ole lajin säilymisen kannalta merkittävä. Lajin säilyminen ei vaaranna asemakaavamuutoksen kautta. Lahokaviosammalselvityksen tulokset osoittavat, että lajia esiintyy niin laajasti, että lajin säilyminen on koko Vantaan mittakaavassa turvattavissa.

Luontoselvitys tunnistaa alueella METSO-luokituksessa 1.luokan alueen, joka jäisi osittain rakentamisen alle. Kuitenkin laadukkaammat ja yhtenäiset METSO-luokituksen 1.luokan mukaiset metsäkuviot välittömästi kaava-alueen vieressä virkistysalueiksi kaavoitettuna kompensoivat vähenemistä niin, että vaikutusta voidaan pitää merkitykseltään vähäisenä.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 8 ja saatiin 7 kappaletta. Kaupunginmuseon ja ELYn lausuntojen perusteella tarkennettiin suojellun koulurakennuksen suojelumääräystä sekä suojelun vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Kaupunginmuseon lausunnon perusteella poistettiin talousrakennuksen suojelumääräys. Muuten Y-kortteliin ei kohdistunut muutoksia eikä rakennusoikeus siellä muutu. Gasumin lausunnossa mainitsevat suojaetäisyydet toteutuvat. Muut lausunnot aiheuttivat vähäisiä tarkennuksia kaavaselostukseen. Kaavalausuntoihin laaditut, 6.5.2019 Kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymät vastineet ovat päteviä myös uudelleen rajatun asemakaavaehdotuksen osalta.

Tehdyt tarkistukset

Tehtyjen luontoselvitysten johdosta asemakaavaehdotuksen suunnittelualuetta pienennettiin. Asemakaavaehdotuksen rakennusoikeudet tai muu oleellinen sisältö ei ole muuttunut uuden rajauksen sisään kuuluvilla alueilla. Luontoselvitysten johdosta ei ole tehty tarkistuksia kaavakarttaan, mutta kaavaselostukseen on lisätty tarkistuksia, kuten selvityksen johtopäätöksiä ja liitekuvia. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (1876 k-m², n. 30 asuntoa).

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut Arkkitehtuuritoimisto Koponen ja Arkkitehdit Sankari Fincapin konsulttina. Kaava on tehty kaupungin työnä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.4.2020 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.4.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja, ja
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67§:n mukaisesti pyytäneet.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine selosti asiaa kokouksessa.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen Sveta Silvennoinen-Hiisku esitti, että lähivirkistysalueen (VL) kaavamääräys muutetaan muotoon: "Nykyinen puusto säilytetään pääosin luonnontilaisessa kehityksessä." Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin kaupunkisuunnittelujohtajan esitys.

Sopimus

Asemakaavamuutosta koskeva maankäyttösopimus on allekirjoitettu 13.2.2020.

Kaupunginhallitus 4.5.2020 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 21.4.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja, ja
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähettää tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67§:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 21

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 21.4.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja.

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 21.4.2020
- Muistutukset ja vastineet 21.4.2020
- Lausunnot ja vastineet 21.4.2020

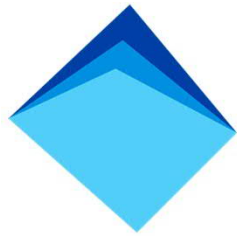
- Aikaisemmat käsittelyvaiheet 21.4.2020

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 750 7339, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaavasuunnittelija Noora Koskivaara, puh. 050 302 9293, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

002206 Harrikuja

NIKINMÄKI

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 21.4.2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002206. Kaavoitus on tullut vireille 28.10.2014.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Korttelit 86043 ja 86044 sekä virkistysalueita kaupunginosassa 86, Nikinmäki.

(kumoutuvan asemakaavan kortteli 86043 sekä katu- ja virkistysalueita, MRL-ase-
makaavan Korso I maatalousaluetta M3007 kaupunginosassa 86, Nikinmäki).

Tonttijako:

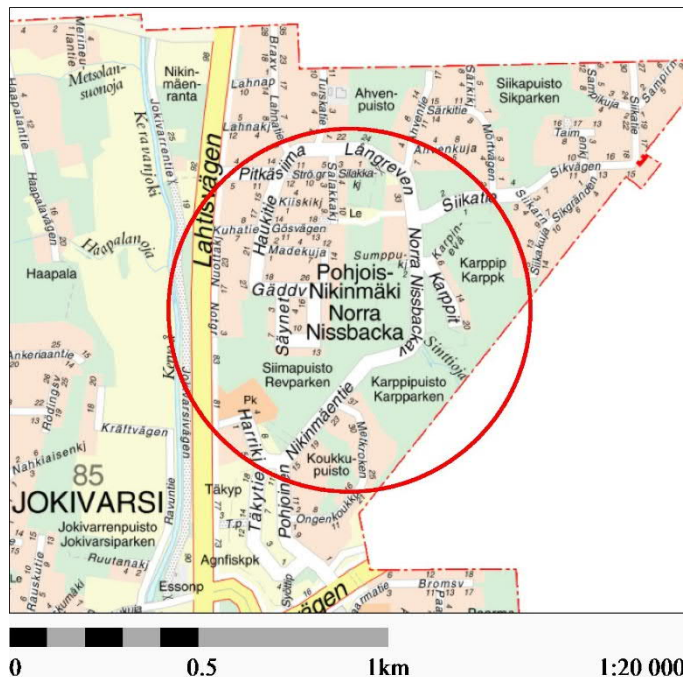
Osa korttelia 86043 kaupunginosassa 86, Nikinmäki.

Pohjois-Nikinmäen alue täydentyy kaksikerroksisten pientalojen korttelilla A ja palveluasumisen korttelilla YSAA voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Kaavamääräys A sallii useita pientalotyyppisiä tehokkuudella $e = 0.25$ (1897 k-m²) Pohjoisen Nikinmäentien varteen. Ikäihmisten palvelutalon YSAA-tontti rakennusoikeudella 2700 k-m² sijaitsee Täkytien ja Harrikujan risteyksessä osittain yksityisellä maalla. Jokivarren vanhan koulun tontilla täydennetään suojelumerkintä. Rakennusoikeudet eivät siellä muutu. Virkistysalueen määrä pienenee hieman Siimapuistossa. Kaavaan liittyy YSAA-tonttia koskeva toteuttamissopimus. Kaavatyössä aiemmin mukana ollut, asumiseen osoitettu pohjoisosa on rajattu pois asemakaavaehdotuksesta. Alueelle on laadittu luontoselvitys mm. lahopuuston ja metsän monimuotoisuuden näkökulmista.

Kaavan laatija: Noora Koskivaara, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki

etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 9293

Kaava-alueen sijainti

Suunniteltava alue sijaitsee Sipoontien pohjoispuolella Nikinmäessä. Käyttötarkoitus muuttuu kaava-alueilla Harrikujalla ja Nikinmäentien varressa. Sinne sijoittuu vanhusten palvelutalo ja pientaloasumista.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

Alueelle on laadittu asemakaavat 860700 ja 860800. Osa nyt laadittavasta kaavamuutoksesta oli mukana näissä aiemmissa kaavoissa, mutta jäivät pois mm. sopimussyitä.

Yksityisen perikunnan jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 1.10.2014. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa 002206. Kaavoitus tuli vireille 28.10.2014.

Mielipiteet pyydettiin 30.11.2014 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 5 kappaletta. Asemakaavamuutoksesta järjestettiin 11.11.2014 asukastilaisuus Siimapuiston päiväkodissa.

1.10.2018 kaava-aluetta päätettiin pienentää, joten päivitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma rajauksen osalta ja täsmennettiin senioriasuminen palvelutaloasumiseksi. 12.11.2019 päivitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma edelleen kun pohjoisosan asuinkortteleiden muutos rajattiin pois asemakaavamuutoksesta.

Asemakaavaehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 10.12.2018 ja KH asetti sen nähtäville 31.1.-28.2.2019. Lausuntoja pyydettiin 8 ja saatiin 7 kappaletta. Muistutuksia saatiin yksi. Lausunnoissa ELY ja kaupunginmuseo halusivat täydennystä koulurakennuksen suojelumerkintään sekä poistaa varastorakennuksen suojelumerkinnän. Nämä tarkistukset on tehty lausuntojen pohjalta kaavamääräyksiin.

Muistutuksessa Suomen luonnonsuojeluliitto huomautti puuttuvista luontoselvityksistä, halusi selvitettävän luontotyyppejä ja mahdollisen laho-kaviosammalen esiintymisen sekä esitti asuinkorttelivarausten poistamista asemakaavaehdotuksesta. Virkistysalueen määräyksiin haluttiin tarkennuksia. Kaavaselostukseen lisättiin tieto 2000-luvulla tehdyistä kasvillisuusselvityksistä ja täydennettiin vaikutusta luonnonoloihin. Lahopuun kannalta on hyvä, että kosteikkoisimmat alueet on tässä ja aikaisemmissa asemakaavoissa jätetty virkistysalueiksi jopa laajemmin, kuin yleiskaava osoittaa. Virkistysalueen puustoa ja asuinkorttelien viherkerrointa koskeva määräys lisättiin kaavamääräyksiin. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 20.5.2019 jättää kaavaehdotuksen pöydälle ja 3.6.2019 palauttaa asemakaavaehdotuksen valmisteluun riittävien luontoselvityksen laadinnan ajaksi.

Luontoselvitys, jossa pääosassa on laho-kaviosammalen esiintyminen alueella, tilattiin kesäkuussa ja ensimmäisiä tietoja saatiin lokakuussa 2019 sekä tuloksia koko Vantaan laholaviotilanteesta tammikuussa 2020. Koko kaupungin selvitys osoittaa, että lajia esiintyy Vantaalla runsaasti. Tärkeimmät laho-kaviosammalen ydinalueet eivät sijaitse suunnittelualueella. Kuitenkin myös asemakaavamuutoksessa rakennettavaksi osoitetulle alueelle osuu osittain yksi laho-kaviosammalen ydinalue. Esiintymän merkitys lajin säilymisen kannalta on katsottu vähäiseksi, joten kaavamuutosehdotus voi edetä hyväksymiskäsittelyyn. Maaliskuussa saatiin johtopäätökset luontoselvityksen tuloksista METSO-luokituksen, luontotyyppien ja kiinnostavien lajien osalta. Ne myötäilevät laho-kaviosammalselvityksen tuloksia. Luonnonsuojelulain tarkoittamia lajeja ei alueella ole.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	4
2. Lähtökohdat	5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista	5
2.2 Suunnittelutilanne.....	13
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	15
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo.....	15
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	16
3.3. Asemakaavan tavoitteet.....	18
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot.....	18
4. Asemakaavan kuvaus	20
4.1 Kaavan rakenne.....	20
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	20
4.3 Aluevaraukset	21
4.4 Kaavan vaikutukset	21
4.5 Ympäristön häiriötekijät	26
4.6 Nimistö	26
5. Asemakaavan toteutus.....	26
6. Kaavatyöhön osallistuneet	27
7. Asemakaavan seurantalomake.....	28

1. TIIVISTELMÄ

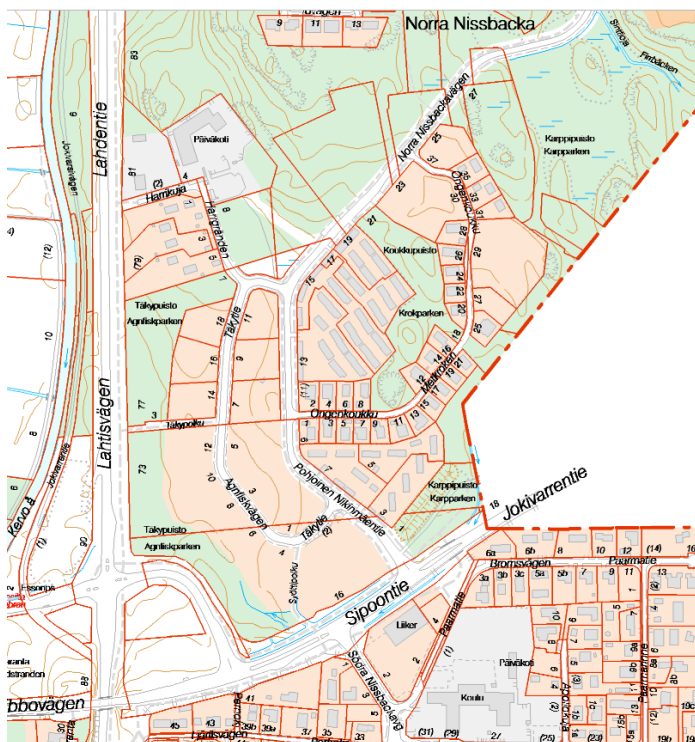
Kaavamuuoksen tarkoituksena on Nikinmäen pohjoisosan täydennysrakentaminen voimassaolevan yleiskaavan mukaisesti. Harrikujalle ja Nikinmäentien varteen muodostuu kaksi uutta korttelia, joista toiseen (YSAA) sijoittuu vanhusten palvelutalo ja toiseen pientaloasumista (A). Jokivarren vanhan kansakoulun suojelumerkintää on täydennetty.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Pientalovaltainen Nikinmäen kaupunginosa sijaitsee Lahdentien itäpuolella ja Sipoontie jakaa sen etelä- ja pohjoisosaan. Nikinmäki on Korson suuraluetta. Korson keskusta on matkaa noin kolme kilometriä. Alueella on paljon eri-ikäisiä pientaloja. 2000-luvulla laadittu useita asemakaavoja, joiden pohjalta Nikinmäkeen on syntynyt paljon täydennysrakentamista sekä palveluina koulu, päiväkoteja ja päivittäistavarakauppa. Pohjois-Nikinmäessä on myös laajoja metsäisiä virkistysalueita.

Kartalla näkyvät Nikinmäen keskeiset palvelut ja viheralueet. Sipoontien eteläpuolisessa liikerakennuksessa sijaitsee päivittäistavarakauppa.

2.1.2 Luonnonympäristö

Suunnittelualueen ja sen lähialueen luonnonympäristö on rikas käsittäen monta metsätyyppiä ja vanhaakin metsää. Nikinmäestä huomattava osa on asemakaavoin osoitettu virkistysalueeksi VL. Luonnonympäristön arvoja on selvitetty vuonna 2002 Pohjois-Nikinmäen kasvillisuus (Vantaan ympäristökeskus, Anna Ojala) sekä Keski-Nikinmäen kasvillisuus (Vantaan ympäristökeskus 2009, Anna Haukka).

Suunnittelualueelle on laadittu luontoselvitys v.2019 – 2020 (Olli Manninen). Selvityksen tuloksen mukaan suunnittelualueella on yksi 1.luokan METSO-luokituksen metsäkuvio, joka osuu osittain virkistysalueelle ja osittain rakennettavaksi suunnitellulle alueelle. Kaava-alueella tai sen viereisellä kartoitusalueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä. Kaava-alueen viereisiltä

virkistysalueilta löytyy huomionarvoisia lajeja ja luontotyyppejä. Kts. muut merkittävät lajihavainnot kaava-alueella.

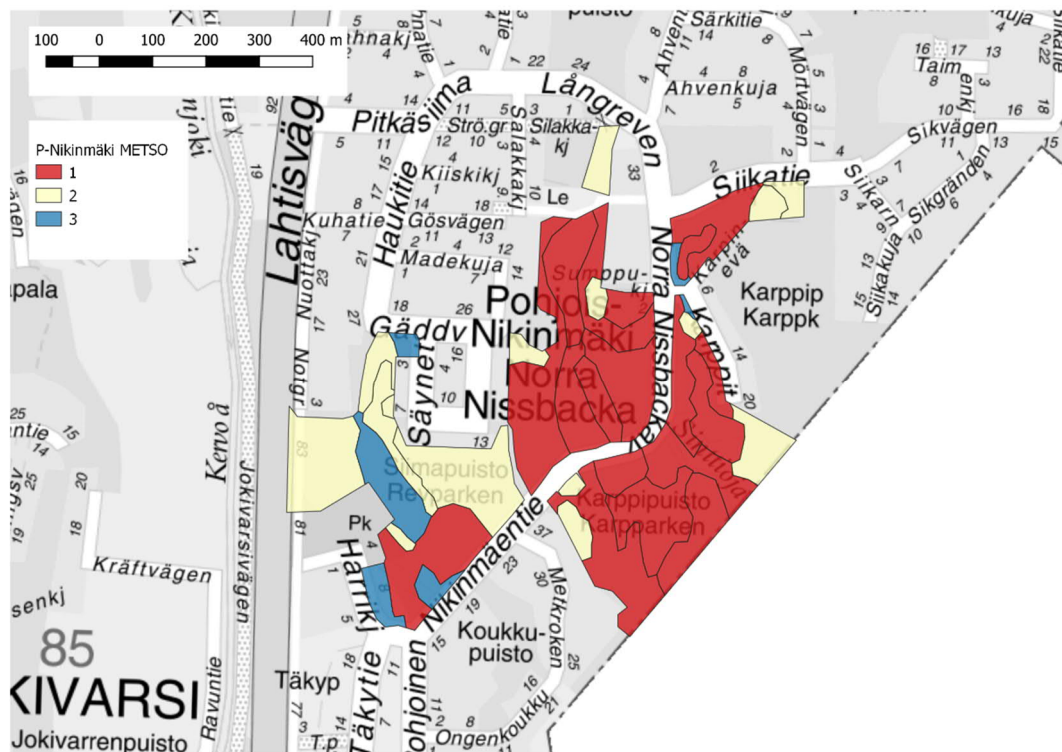
Luontoselvitys

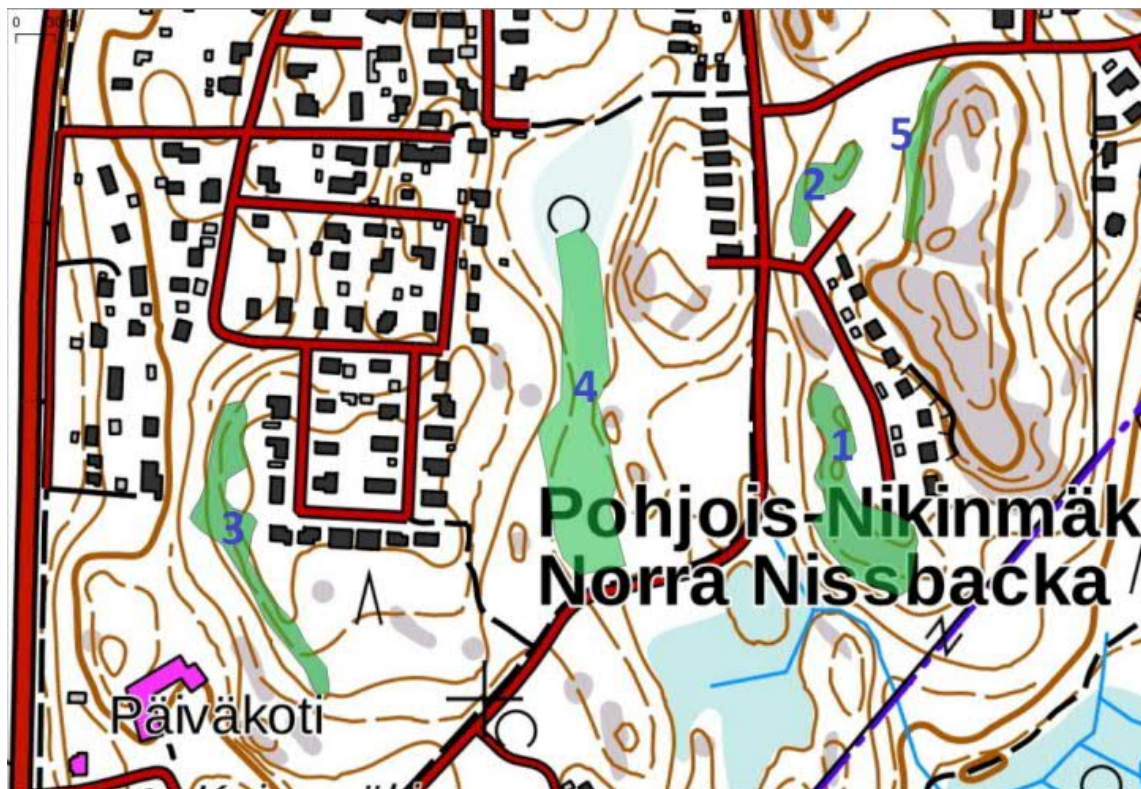
Koko kartoitusalueelta, eli myös suunnittelualueen ulkopuolelta, tutkittiin lahopaviosammalen esiintyminen, luontotyytit, METSO-ohjelman suojelukriteerien mukaiset kohteet sekä muu merkilepantava metsälajisto (lähinnä lahottajasieniä, jäkäliä ja muita sammalia). METSO-arviointi eli Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmassa tarkastellaan metsäluonnon monimuotoisuutta elinympäristöjen ominaisuuksien, puuston rakennepiirteiden ja lajiston perusteella (esim. lehdot, monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät, suot, lahopuu, vanhat lehti- ja havupuut, jalopuut, puuston erirakenteisuus, uhanalaiset lajit).

METSO-luontotyytit arvioidaan kolmiportaisesti, jolloin luokka I edustaa monimuotoisuudeltaan parhaita ja on ensisijainen METSO-ohjelmaan soveltuva kohde. Luokka II on puustoltaan I-luokkaan verrattuna nuorempaa, mutta sisältää monimuotoisuusarvoja esim. elinympäristöjen ja puuston rakennepiirteiden osalta. Luokkaan III sisältyy metsiä, joissa kehittyminen monimuotoisuudeltaan suotuisaan suuntaan on nopeaa tai luonnonhoitotoimenpitein kehitettävissä.

METSO-selvitysalueella määriteltiin useita metsäkuviota, jotka täyttävät METSO I-luokan kriteerit. Näitä alueita oli tämän Harrikujan kaava-alueen lisäksi Karppipuistossa ja Siimapuistossa, jotka jo ovat huomattavan suurelta osin vahvassa asemakaavassa lähivirkistysalueita. Elinympäristötyyppejä olivat erityisesti turvekankaat ja korvet. Myös muutama METSO II- ja III-luokan metsäkuviomääriteltiin. Suurelta osin I-luokan METSO-kohteet ovat päällekkäisiä lahopaviosammalinventoinnissa ydinalueiksi määriteltyjen alueiden kanssa.

1=punainen = luokka I 2=keltainen = luokka II 3=sininen = luokka III METSO-luokat

Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt kartoitusalueella (ks kuvaukset yltä)

Kartoitusalueen metsälain 10. pykälän mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt kartoitettiin varsin yleisluonteisesti. Kolme kalliomännikkökohdetta voidaan katsoa täyttävän vähäpuustoisien kalliometsän kriteerit rakenteeltaan ja luonnontilaltaan. Varsinkin laajahko kallioalue kartoitusalueen kaakkoisosassa (kohde 1) on edustava, muut kaksi kohdetta eivät ole erityisen laadukkaita luonnontilaltaan. Karppipuiston pohjoisosan kallioalue (kohde 2) on pieni eikä erityisen luonnontilainen. Kohteelta löytyneet kuivalla mäntykelolla viihtyvät uhanalaiset ryväsjäkälä ja hongantorvijäkälä ovat kuitenkin niin merkittäviä lajihavaintoja, että tämäkin kallio rajattiin arvokohteeksi. Ainoa kaava-alueella osittain sijaitseva kohde on pitkä pohjois-eteläsuuntainen kallioselänne päiväkodin itäpuolella. Se rajattiin myös kalliokohteeksi (kohde numero 3). Kohde on paikoin kulu- nut, mutta sen arvoa lisäävät pari pientä kallioketoa, kaksi kosteaa painannetta ja varsin moni- puolinen puusto. Asemakaavassa alue on virkistysaluetta.

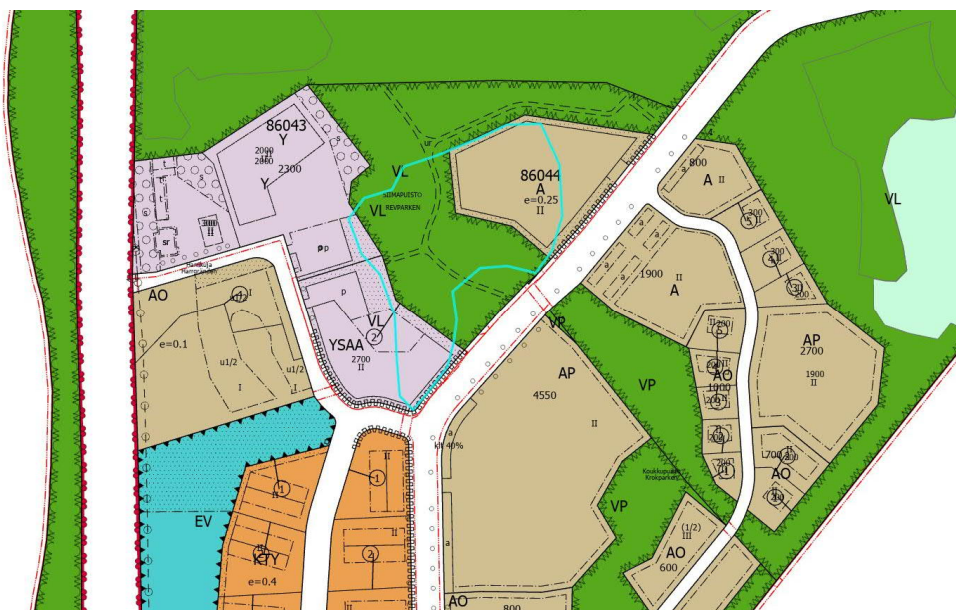
Lahokaviosammalselvitys

Lahokaviosammalselvityksen alueelta on laatinut Olli Manninen Vantaan kaupungin tilauksesta. Syksyn 2019 aikana Vantaan kaupunki selvitti lahokaviosammalen esiintymistä myös laajemmin koko Vantaan alueella Olli Mannisen ja Faunatican toimesta. Nikinmäen alueella asemakaavamuutosaluetta koskee karttakuvan esiintymä nro 46. Lahokaviosammalen itiöpesäkkeitä ei kaava-alueelta löydy (punaiset pisteet IP) vaan kyseessä on protoneemagemma eli itujuväsryhmä, ns. esiaste. Esiintymää ei voida pitää Nikinmäen kokonaisuutta tarkastellen merkittävänä. Kaava-alueen ulkopuolella löytyy kolme vahvempaa ydinaluetta itiöpesäkkeillä sekä kaksi pienempää ydinaluetta. Kaikkien ydinalueiden sijainti ilmenee oheisesta kartasta.

46. Harrikuja 0 + 16 esiintymärunkoa. Ydinaluerajaus 1,33ha

Päiväkodin lähimetsästä löytyi tarkalla etsinnällä myös useita protoneemagemmaesiintymiä. Esiintymät ovat pääosin pieniä, melko pienillä lahoppuunkappaleilla löytyneitä kasvustoja. Metsikön lounaisosassa on pienialainen kuusivaltainen soistuma, josta esiintymiä löytyi useita. Muut esiintymät ovat hieman kuivemmasta ja hakkuin aiemmin käsitellymmästä osasta aluetta vanhoilta kannoilta. Esiintymä voi säilyä alueella, mutta erityisen elinvoimainen se ei liene. Jos alueen metsien annetaan kehittyä luontaisesti ja lahoppuuta ei poisteta, voivat olosuhteet lajille parantua ajan kanssa. Kohteella on esiintymäkeskittymien välissä järeitä kuusen kantoja ja rungonkappaleita rinnekuusikossa. Nämä saattavat hyvinkin jatkossa olla soveliaita lajille.

Esiintymä nro 46 sinisellä rajauksella kaava-alueen päällä

Maisemakuva ja -rakenne

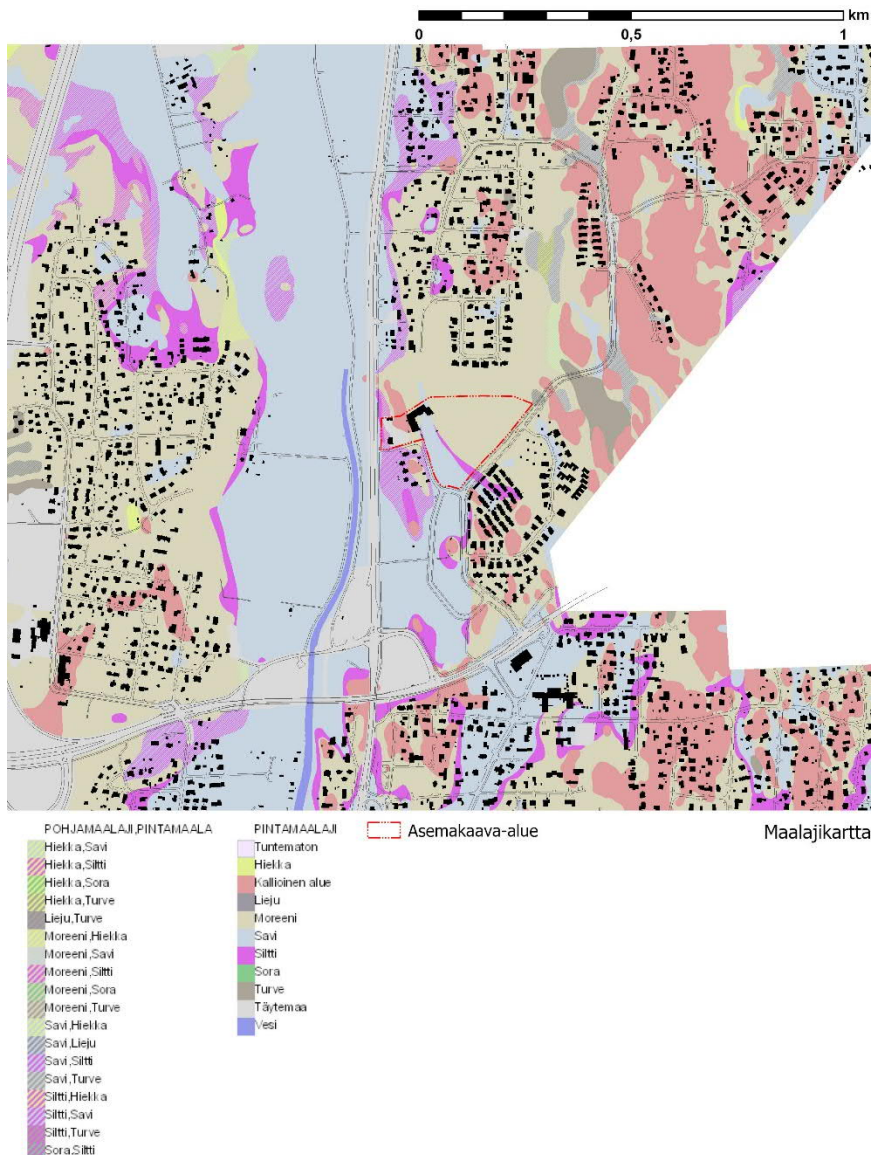
Maisemallisesti Nikinmäki on arvokas käsittäen Keravanjoen laakson alavaa peltomaisemaa ja toisaalta kalliosta metsää ja rinnettä.

Vesistöt ja vesitalous

Keravanjoki valuma-alueineen kulkee Nikinmäen länsipuolella. Rakennetut vesihuoltolinjat sijaitsevat Nikinmäentiellä.

Maaperä

Alueen maaperä on savea, kalliota ja moreenia. Sen perustettavuus on hyvä.

Topografia

Alueen maastonkorkeus vaihtelee runsaasti, merenpinnasta noin +35,0 ja +52,0 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Nikinmäessä asui vuoden 2018 alussa 3 880 henkeä. Alueen väkiluku on noussut melko tasaisesti 2000-luvun aikana. Väkiluku on noussut vuodesta 2012 noin 500:lla asukkaalla. Uusia asuntoja on rakenteilla jonkin verran, joten kaupunginosan väkiluku nousee myös lähivuosina. Nikinmäessä on paljon lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti pieni. Koko Korson suuralueen asukasluku oli 29 727 henkeä.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja, mutta sen välittömässä ympäristössä asutaan yksi-kaksikerroksisissa omakoti- ja rivitaloissa.

Sosiaalinen ympäristö

Lähes täysin pientaloasumiseen perustuva Nikinmäki on lapsiperhevaltainen alue.

Palvelut ja työpaikat

Nikinmäessä on lähipalvelut, eli kaksi päivittäistavarakauppaa, koulu, päiväkoteja ja seurakunnan tiloja. Lisää palveluita on Korson keskustassa ja Tikkurilassa. Joitakin pieniä varasto- ja teollisuusrakennuksia sijaitsee Lahdentien varren työpaikka-alueilla. Täältä käydään paljon töissä muualla Vantaalla, Helsingissä ja lähikunnissa kuten Keravalla.

Yhdyskuntarakenne

Nikinmäki on vanhaa väljää omakotialuetta, joka on täydennysrakentamisen avulla tiivistynyt monipuoliseksi pientaloalueeksi. Nikinmäen kauppa ja koulu sijaitsevat keskeisesti Lahdentien ja Sipootien liittymän lähituntumassa. Sipootien pohjoispuolelle on rakentunut tiivis yhtiömuotoinen alue, jossa on pienkerrostaloja.

Kaupunkikuva

Nikinmäessä kaupunkikuvalle leimallista on maaston vaihtelevuus, joka näkyy rakennusten sijoittelun moninaisuutena. Omakotitaloja on vuosien saatossa rakennettu haastaviin maastoihin. Sipootien välittömässä läheisyydessä maasto on tasaisempaa ja siellä kaupunkikuvaa hallitsevat tehokkaammat yhtiömuotoiset rivitalot ja pienkerrostalot.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Jokivarren vanha kansakoulu sijaitsee suunnittelualueella Lahdentien varressa. Rakennus pihapiireineen on suojeltu aiemmassa asemakaavassa 860800. Rakennuksessa ei ole koulutoimintaa.

Virkistys

Pohjois-Nikinmäen kallioinen maasto ja monipuolinen metsä muodostaa hyvän mahdollisuuden virkistykseksi. Siimapuiston ja Karppipuiston kautta muodostu itä-länsisuuntainen yhteys Keravanjoen varresta kohti Sipoonkorpea ja eteläistä Nikinmäkeä.

Liikenne

Nikinmäessä liikutaan paljon omilla autoilla. Julkisen liikenteen bussit kulkevat alueen läpi Nikinmäentietä ja Lahdentietä. Suoria yhteyksiä Helsinkiin on vähennetty ja liityntäliikennettä Korson asemalle lisätty. Tonttikaduilla ei useimmiten ole jalkakäytäviä, uusilla kokoojakaduilla on jalkakäytävät ja pyörätiet. Kevyen liikenteen pääreitit kulkevat Lahdentien ja Sipootien varsilla.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaava-alueen käyttövesi johdetaan Nikinmäentien d225 jakelujohdolla. Alue kuuluu Korson paine-piiriin.

Käyttövesi tulee pääasiassa Pitkälän vedenpuhdistuslaitokselta, josta vesi pumpataan Ylästön ja Koivukylän paineenkorotuspumppaamoiden välityksellä Korson ylävesisäiliöön. Ylävesisäiliön tilavuus on 4000 m³. Painetasot ovat: ylin +94 m ja alin +85 m merenpinnasta.

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen jätevedet johdetaan Nikinmäentien ja Täkytien d200 sekä Harrikujan d160 ja Pitkälän d200 jätevesiviemäreillä ja kootaan Jokivarren jätevedenpumppaamolle. Pumppaamo johtaa jätevedet Mikkolan ja Matarin viemäriverkoston kautta Korso-Tikkurila runkoviemäriin. Jätevedet käsitellään Helsingin Viikin jätevedenpuhdistamolla ja lasketaan Suomenlahteen.

Hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen hulevedet johdetaan Nikinmäentien ja Pitkälän d300 hulevesiviemäreillä länteen ja puretaan Keravanjokeen. Keravanjoki laskee Vantaanjoen kautta Helsingin Vanhankaupungin lahteen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko sijaitsee noin 3 km päässä. Sen rakentamista ei pidetty mahdollisena alueen aiempia kaavoja laadittaessa. Monet asukkaat ovat ottaneet maalämmön suoran sähkölämmityksen tueksi.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapelit.

Ympäristöhäiriöt

Lahdentien reunan läheisyydessä liikennemelun taso on 45 - 50 dB. Lahdentien liikennemelu ja pienhiukkaset eivät kohdistu kaavamuutosehdotuksen uuteen rakentamiseen. Olevien rakennusten osalta asia on ratkaistu aiemmassa asemakaavassa 860800.

Maakaasulinja

Lahdentien itäreunassa kulkevan kaasulinjan suojaetäisyydet täyttyvät eikä sillä ole vaikutuksia suunnittelualueelle.

2.1.4 Maanomistus

Harrikujan itäreunassa sijaitsevan kiinteistön 92-401-4-44 maan, laajuus 5,5 ha, omistaa hakija, joka on yksityinen perikunta. Muun suunnittelualueen maan omistaa Vantaan kaupunki.

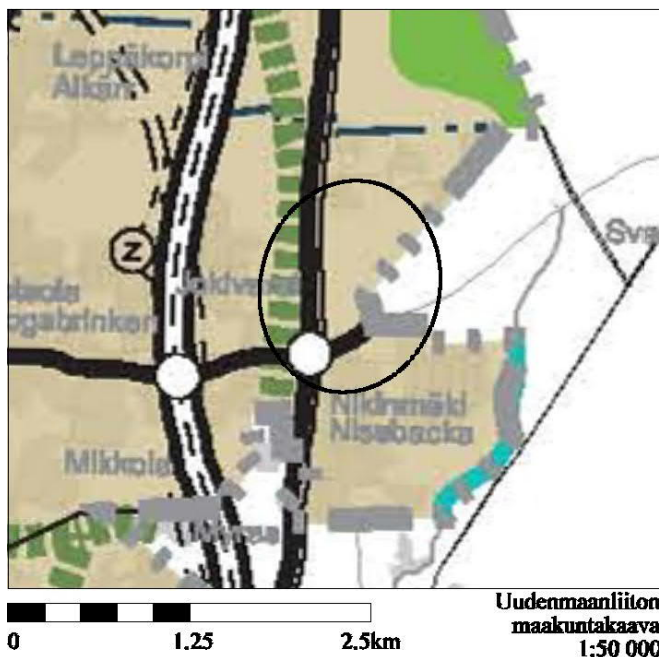
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrki-
myksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja
kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös so-
peudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden
mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

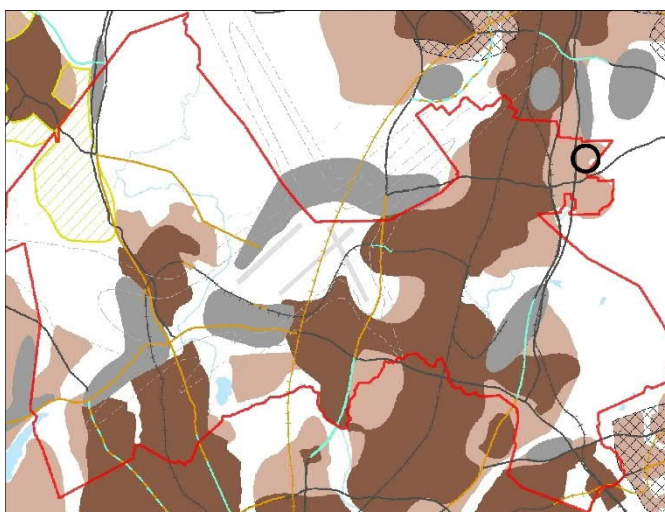
Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihe-
maakuntakaavan, jossa suunnitteluala-
alue on osoitettu tiivistettäväksi alueeksi.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tavoitteita ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntopolitiikalle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittäminen vyöhykkeiksi. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80 % uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

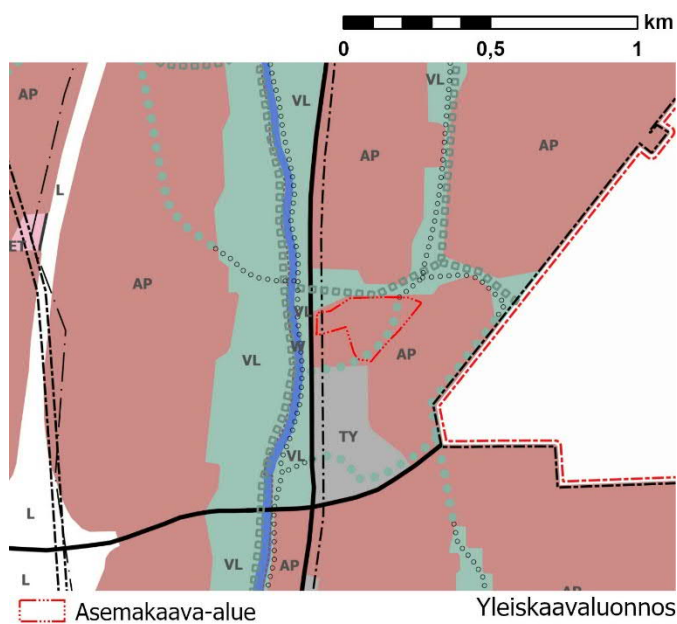
MASU 2050 määrittelee seudun ta-
voitteellista maankäyttöä ja toimii
tausta-aineistona Helsingin seudun
liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä
Helsingin seudun asuntopolitiikalle.
MASU 2050 on strateginen suunnit-
telma, joka osoittaa seudun maan-
käytön kehittämisen vyöhykkeet. Yh-
teisesti sovittujen tavoitteiden mu-
kaisesti 80 % uudesta asuntotuotan-
nosta ohjataan seudun ensisijaisesti
kehitettävälle vyöhykkeelle (tumman
ruskea vyöhyke). Kaava-alue sijoittuu
vaaleanruskealle vyöhykkeelle. Van-
taan kaupunginvaltuusto on hyväk-
synyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

Vantaan voimassaolevassa yleiskaavassa alue on tiivistä ja matalaa pientalovaltaista aluetta A2. Kaavahanke toteuttaa yleiskaavaa. Virkistysalue on tulkittu laajempaan kuin yleiskaava esittää.

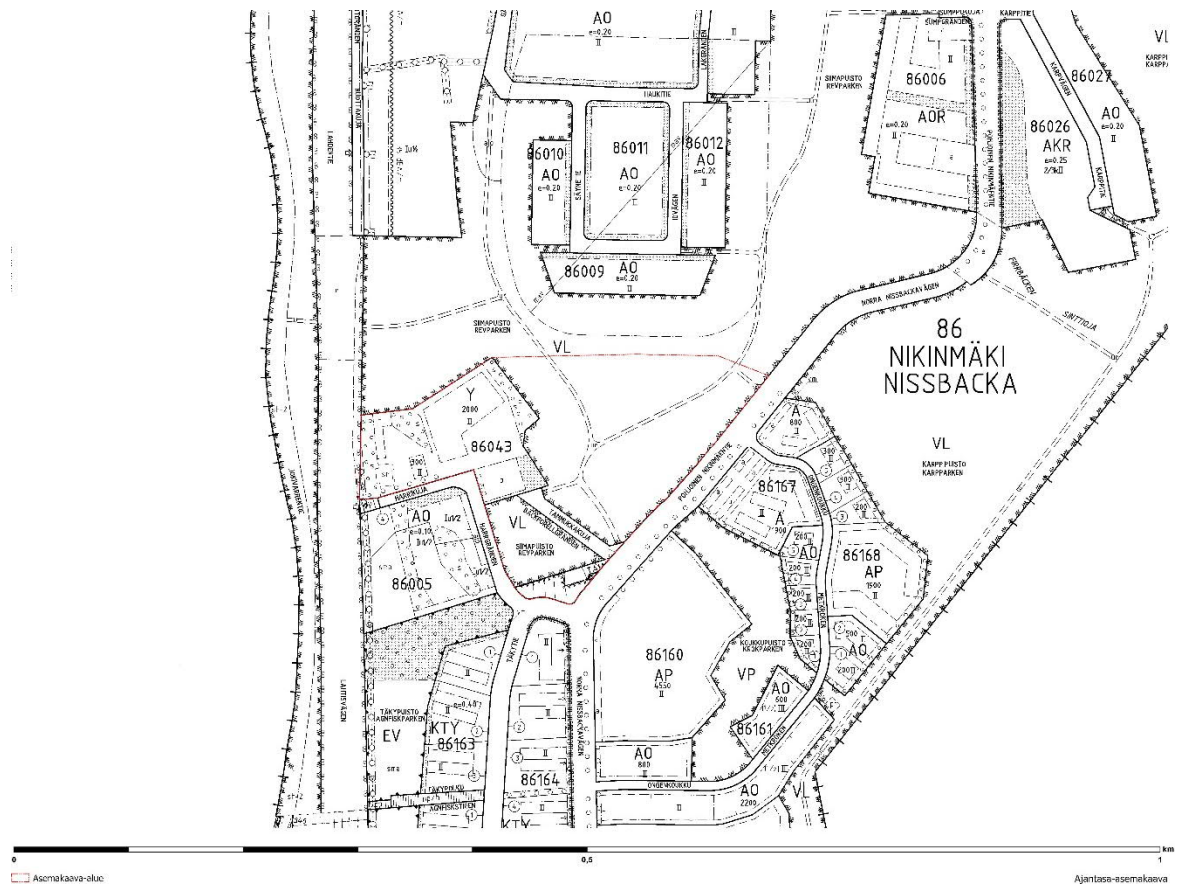
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009.

Uudessa yleiskaavaluonnoksessa

(nähtävillä 18.2. – 29.3.2019, KH 11.2.2019) alueen varaukset ovat säilyneet hyvin samoina ja käyttötarkoituksena on pientalovaltainen alue AP sekä virkistysalue VL. Virkistysyhteyksien tarve on huomioitu.

Asemakaava

Alueella on asemakaavat 860300 ja 860800 sekä MRL-aseamakaava Korso I.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Asemakaavaa 860600 yhteydessä laadittiin alueelle kaavarunkoluonnos vuonna 2005.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Yksityisen maanomistajan jättämä kaavamuutoshakemus koskien senioriasumista on kirjattu saapuneeksi 1.10.2014. Kaavahakemusta täydennettiin liittämällä mukaan yhtiömuotoista pientaloasumista kaupungin maalle. Y-korttelin entisen kansakoulun rakennus tontteineen on mukana sen piharakennuksen suojelun vuoksi ja oleva päiväkotitontti katualueen muutoksesta johtuneen tontinrajan tarkistuksen vuoksi.

Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002206 ja kaavoitus tuli vireille 1.11.2014.

Yksityisten maanomistajien kanssa tehdään maankäyttösopimus, joka sisältää kunnallistekniikan rakentamissopimuksen ja esisopimuksen määräalan luovutuksesta.

Alueelle on aiemmin laadittu asemakaavat 860700 ja 860800. Nyt laadittavalla asemakaavamuutoksella voidaan täydennysrakentaa alue valmiiksi.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkiympäristön toimiala (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj, Gasum.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Asukkaiden mielipiteitä kuultiin asukastilaisuudessa Siimapuiston päiväkodissa 11.11.2014. Paikalla 10 asukasta, sekä päiväkodin henkilökuntaa ja asemakaavasuunnittelija.

Päiväkodin toimijat toivoivat metsäisen Siimapuiston säilymistä mahdollisimman laajana, koska päiväkotikiikari ulkoilee siellä runsaasti. Polkureitistön suunnitteluun haluttiin osallistua.

Osallistuneita asukkaita kiinnosti mm. palveluiden riittävyys sekä lasten turvallinen liikkuminen kouluun Sipoontien ali. Nikinmäen katujen, asuintalojen, työpaikkarakentamisen ja seniorirakentamisen aikataulusta kysyttiin. Nykyisiä laajoja metsäalueita arvostetaan paljon.

Viheralueen käytettävyyteen ja reitistöjen hyvään toteutettavuuteen on kaavatyössä kiinnitetty huomiota.

Kuulemisajan jälkeen on satunnaisesti sähköpostilla tai puhelimitse keskusteltu joidenkin alueen asukkaiden kanssa. Asukkaat haluavat alueelle omakotitaloja, kaupunki haluaa tiiviimpiä pientaloja ja pienkerrostaloja.

Elisa Oyj:n mielipiteessä pyydettiin EMT-matkaviestintukiasemaa. Tukiaseman haluttiin sijaitsevan Sipoontien ja Lahdentien liittymän alueella, joka oli mukana alkuperäisessä asemakaavamuutosalueen rajauksessa. Tukiasema oli mahdollista toteuttaa myös ilman kaavamuutosta. Elisan mielipide on huomioitu.

HSL toivoi tiivistä pientaloasutusta kilpailukykyisen joukkoliikenteen järjestämiseksi ja pysäkkiparin palvelutalon lähelle. Mielipide on huomioitu.

HSY haluama vesihuollon yleissuunnitelma on laadittu.

Museovirasto ilmoitti, ettei heillä ole huomautettavaa alueella. Vantaan kaupunginmuseo pitää hyvänä, että Jokivarren entisen koulun talousrakennukselle osoitetaan suojelumerkintä.

Nähtävilläolovaihe 31.1. – 28.2.2019

Asemakaavaehdotus oli nähtävillä 31.1. – 28.2.2019 ja sinä aikana saatiin yksi muistutus ja kahdeksan lausuntopyyynnön perusteella saatiin seitsemän lausuntoa. Suomen luonnonsuojeluliiton muistutuksessa todettiin, että luontoselvityksiä ei ole laadittu alueelta. Niitä toivottiin tehtäväksi. Muistutuksessa myös esitettiin keskeisiä asuinkortteleita poistettavaksi asemakaavaehdotuksesta.

Lausunnoissa ELY ja Vantaan kaupunginmuseo halusivat tarkennusta Jokivarren vanhan koulun suojelumääräyksiin ja kaavaselistukseen. Gasum halusi huomioitavan kaasulinjan suojaetäisyyden. Lausunnon antoivat myös HSY, HSL, Vantaan energia ja Elisa Oyj. Nikinmäen omakotiyhdistykseltä ei saatu lausuntoa.

Muistutuksen perusteella täydennettiin kaavaselistukseen tieto 2000-luvulla tehdyistä selvityksistä ja todettiin vastineessa, ettei asuinkortteleiden jättäminen pois asemakaavasta olisi taloudellisesti eikä yleiskaavankaan näkökulmasta perusteltua. Kaavamääräyksiin lisättiin virkistysalueelle puuston säilyttämistä koskeva määräys.

Kaupunginmuseon ja ELYn lausuntojen perusteella tarkennettiin Jokivarren vanhan kansakoulun suojelumääräyksen tekstiosuutta, sekä kaupunginmuseon esityksestä poistettiin piharakennuksen suojelumääräys. Kouluinventoinnissa oli huomattu piharakennuksen tehdyn sen arvoja heikentäviä muutoksia. Itse koulurakennuksen suojeluarvot ovat selkeät ja vahvat.

Kaavaselistukseen tehtiin tarkennuksia mm. vaikutuksista rakennettuun ympäristöön. Muidenkin lausuntojen perusteella tehtiin tarvittavat vähäiset korjaukset.

Kaupunginhallitus 3.6.2019 sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman päivitys 21.11.2019

Kaupunginhallituksen 3.6.2019 käsittelyssä kaavaehdotus jäi odottamaan tarvittavia luontoselvityksiä. Selvitys lahokaviosammaleen esiintymisestä alueella kilpailutettiin ja tilattiin. Alustavien tulosten saavuttua marraskuussa päätettiin kaavaehdotuksesta rajata pois alueet, joilla lahokaviosammalta näytti esiintyvän eniten. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitettiin 21.11.2019 ja asiasta mainittiin kaavatyön nettisivulla.

Asemakaavamuutosehdotus päätettiin viedä päätöskäsittelyyn vasta, kun koko kaupunkia koskenut lahokaviosammalselvitys on valmistunut ja lajin esiintymisestä on käsitys. Tämä tapahtui helmikuun 2020 aikana. Lahokaviosammalselvityksen tuloksia ja johtopäätöksiä seurasivat Vantaan kaupungin asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä ELY-keskuksen asiantuntijat.

Asemakaavamuutosehdotuksen 002206 osalta voitiin todeta, että koska Pohjois-Nikinmäen alueella on lahokaviosammalta runsaasti, ei yhden vähemmän merkittävän ydinalueen tuhoutuminen ole este kaavamuutoksen hyväksymiselle.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssivii-saasti. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoi-maa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittä-misessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

Kaavamuutos tukee kaupungin strategiaa. Korttelien ympärille jää runsaasti lähiluontoa ja toi-saalta rakentamiseen järkevästi hyödynnettävät alueet on kaavassa osoitettu.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden ra-kentamisen tarvetta.
- Varmistetaan pientaloalueiden kaavavaranto
- Kaavoituksen tavoitteena on kohtuuhintainen, laadukas ja toteuttamiskelpoinen asuntotuo-tanto.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestäväan rakentamiseen sekä uu-sien energiamuotojen käyttöön.

Maapoliittiset tavoitteet toteutuvat, sillä kaikki asuntorakentaminen on kaupungin maalla.

3.3.2 Muut tavoitteet

Yksityisen maanomistajan tavoitteena on ollut saada kaavoitettua maansa ja myytyä se palvelu-asumisen toteuttajalle.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Yksityinen maanomistaja on kaavatyön aikana etsinyt erilaisia yhteistyökumppaneita seniori- tai palveluasumisen toteuttamiseksi. Viimeisessä vaiheessa toteutusvaihtoehdoksi muodostui palve-lutalo.

Alkuvaiheen suunnitelma / Emeritus-säätiön yksikerroksinen senioritalo ja erillinen yhteisrakennus hoivapalveluille.

Sinänsä asukkaalle miellyttävä yksikerroksisuus syö korttelimaata ja pysäköinti on hieman hankalasti rinneessä. Toisaalta ratkaisu olisi sopinut hyvin pientalo-alueelle.

FinCap / Esperi / Ikäihmisten palvelutalo

Rakennus sijoittuu Harrikujan ja Täkytien varteen muodostaen suojaisen pihan oleskelulle. Oleskelupihan puoleinen osa korttelista muutettiin myöhemmin osaksi Siimapuistoa.

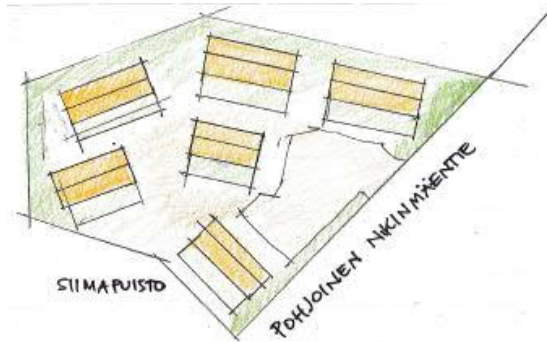
Alla alustava luonnos rakennuksen hahmosta ja puujulkisivusta.

Asuinkorttelia on tutkittu mitoituksellisesti niin, että esitetty tehokkuus on toteutettavissa myös rinteisessä maastossa. Toteutusvaihtoehtoja on useita. Kortteli toteutetaan yhtiömuotoisina.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Pientalokorttelin osalta on tarkasteltu erilaisia mitoitustavavaihtoehtoja. Kaupunki tulee kilpailuttamaan korttelin kaavan vahvistuttua ja siinä yhteydessä haetaan korttelikohtaisesti kaupunkikuvalisesta ja maaston sopiva ratkaisu.

Oheessa esitetty luonnosvaihtoehto kaksikerroksisille omapihaisille pientaloille. Korttelin 86044 tehokkuusluku $e = 0.25$ tarkoittaa 1897 k-m² rakennusoikeutta.

Rakennukset voivat olla erillistaloja, rivitaloja, pienkerrostaloja tai niiden yhdistelmiä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavassa monipuolistetaan Nikinmäen palveluita tuomalla vanhusten asumista lapsiperheiden suosimalle alueelle. Kaavassa lisätään myös pientalovaltaista asumista joukkoliikenneyhteyden varrelle sekä turvataan tärkeät virkistysalueet.

4.1.1 Mitoitus

Asuinrakennusten korttelialue A

Rakennusoikeus korttelissa 86044 1873 k-m². Tehokkuusluku $e = 0.25$

autopaikkoja: 1.5 ap/asunto k-m², pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone.

Sosiaalitointa palvelevien laitosten ja asuntoloiden sekä asuinrakennusten korttelialue YSAA.

Alueelle saa rakentaa vanhusten palvelutalon.

0,65 hehtaarin alue. Rakennusoikeus 2700 k-m², tehokkuusluku $e = 0.41$.

Yleisten rakennusten korttelialue Y. Aiemmin kaavoitettu rakennusoikeus 2000 k-m². Korttelissa on toteutettu päiväkot.

Jokivarren entisen kansakoulun tontilla on olevien suojelusrakennusten nykyisessä käytössä oleva rakennusoikeus sekä jo aiemmin kaavoitettu lisärakennusmahdollisuus 300 k-m².

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset tulevat jatkamaan ympäröivän kaupunkirakenteen mitataavaa. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Korttelit ovat pienehköjä, katualueiden vaatima pinta-ala on minimoitu. Asemakaavan alueella on virkistykseen

sopivaa metsää ja ohjeellisia virkistysreittipaikkoja. On syytä maksimoida viheralueeksi jäävän metsän pinta-ala ja muodostaa asuinkortteleista mahdollisimman tiiviitä, kuitenkin niin, että rakentamisessa voidaan huomioida vaihteleva maasto. Muistutuksen ja lausuntojen perusteella kaavamääräyksiin on lisätty määräys asuinkorttelien viheraluekertoimesta, joka tarkoittaa pihojen viherrakentamista ja johon nojaten voidaan perustella olevien puiden säilymistä korttelialueella.

4.3 ALUEVARAUKSET

Alue on kaksikerroksista, pientalovaltaista asuinrakennusten aluetta A, sekä viheraluetta VL. Lahdentien varressa on yleisten rakennusten aluetta Y ja sosiaalitointa palvelevaa YSAA -aluetta.

4.3.1 Korttelialueet

A asuinrakennusten korttelialue

Asemakaavan puhtaasti asumiseen osoitettu kortteli on merkinnällä A, asuinrakennusten korttelialue. Tällä haluttu mahdollistaa erilaiset toteutustavat, joko kytkettyinä erillistaloina, rivitaloina tai kaksikerroksisina pienkerrostaloina eli käytännössä luhtitaloina.

YSAA

Alueelle saa sijoittaa vanhusten palvelutalon. Palvelutalossa voi olla erilaisessa elämäntilanteessa olevia iäkkäitä asukkaita tai senioreita.

Y

Aiemmassa vaiheessa talousrakennukselle osoitettu sr-suojelumerkintä on poistettu

Kaupunginmuseo katsoi, että kouluinventoinnin yhteydessä oli huomattu arvojen vähentyneen piharakennuksessa. Sen sijaan koulurakennuksen osalta haluttiin määräyksiin tarkentaa ja voimistaa sen suojelun merkitystä. Muilta osin Y-korttelien toiminnot Siimapuiston päiväkotia ja etinen Jokivarren kansakoulu pysyvät kaavallisesti ennallaan eli rakennusoikeus ei täällä muutu.

4.3.2 Muut alueet

VL

Siimapuiston ja Karppipuiston yhtenäiset virkistysalueet muodostavat osan itä-länsisuuntaista laajaa viheryhteyttä Korson keskuspuistosta Metsolansuon ja Jokivarren kautta kohti Sipoonkorpea. Siimapuisto on myös viereisen päiväkodin käyttäjille tärkeä metsäleikkialue. Virkistysaluemääräykseen on lisätty määräys puuston elinvoimaisuudesta ja säilymisestä alueella.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

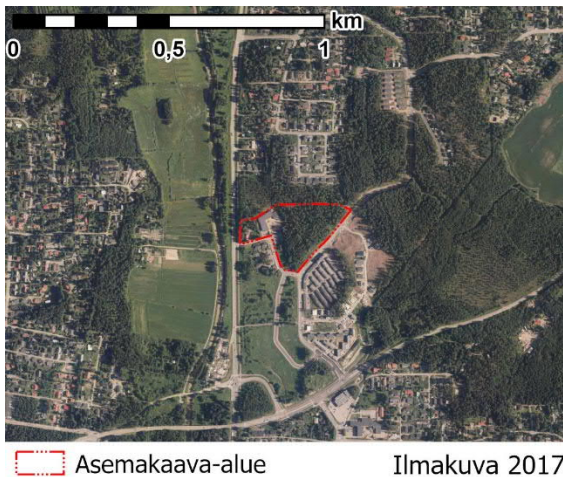
Hanke sijoittuu jo asemakaavoitetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu kohtuullisen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestäväksi kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa. Pääosa infran rakentamisesta on jo tehty.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuuotos täydentää Nikinmäen pientaloaluetta, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja ja palveluasuntoja tulee noin 100 kappaletta arviolta noin 150 uudelle asukkaalle.

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavan merkintöjen ajantasaistaminen sekä uusien kortteleiden kaavoittaminen edesauttaa alueen rakentumista.

Virkistysalueen ja asumisen suhde Pohjois-Nikinmäessä selkiytyy. Nikinmäen väljätkö yhdyskuntarakenne tiivistyy, mutta alueelle oleellisia virkistysalueita jää edelleen merkittävästi.

Täydennysrakentaminen tuo lisää käyttäjiä joukkoliikenteelle ja kevyen liikenteen reiteille.

Kaupunkikuva

Metsäinen ja maastoltaan vaihteleva Nikinmäki täydentyy hallitusti ja ympäröivään mittakaavaan sopeutuen.

Asuminen

Kaava-alue voi toteutua monipuolisesti erillispientaloina, rivi- luhti- tai pienkerrostaloasuntoina. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa kohtuullisten joukkoliikenneyhteyksien varrella.

Vaikutus rakennettuun kulttuuriympäristöön

Koulurakennuksen tarkennettu suojelumerkintä vaikuttaa arvokkaan koulurakennuksen säilymiseen. Suojelumerkinnällä on vaikutusta myös koulutontin pihapiirin laatuun.

Palvelut ja työpaikat

Palveluasuminen Harrikujan YSAA-tontilla tuo ikääntyneille pientaloasukkaille mahdollisuuden muuttaa helpompaan asuntoon samalla alueella.

Taloudelliset vaikutukset

Kunnallistekniikan osalta alue on pääosin jo rakennettu, joten uudet kustannukset jäävät vähäisiksi.

Kaupungin omistamalle maalle osoitetaan 1873 k-m² uutta asumisen rakennusoikeutta.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, joista etenkin pientaloasukkaat ovat yleensä hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Vanhan pientaloalueen ikääntyville asukkaille tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan palvelutaloasumiseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Siimapuiston käyttöä. Virkistysreittien toteutusmahdollisuuksia vahvistetaan, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita. Asuinkorttelin rajausta on tarkoituksella napakka, jotta yhtenäinen metsäinen virkistysalue voi säilyä mahdollisimman laajana ja rakentamisen vaikutus siihen ei ole liian heikentävä. Korttelin 86043 ja 86044 välistä viheraluetta on kaavoituksen aikana laajennettu. Siimapuiston luonto- ja viljelypainotteinen päiväkotikäyttöä aluetta ulkoiluun ja opetukseen.

Liikenne

Kaava-alueen vieritse kulkeva Pohjoinen Nikinmäentie on joukkoliikenteen runkoyhteys. Pysäkit sijaitsevat kävelyetäisyydellä suunnittelualueen kortteleista. Ratkaisu lisää hieman alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Kasvava asukasmäärä lisää jonkin verran ajoneuvoliikennettä Pohjois-Nikinmäentiellä, Lahdentiellä ja Sipoonentiellä.

Vesihuolto

Hulevesien hallinnan periaatteet

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttaa tonteilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamiitoitus tehdään 30 minuuttia kestäväälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikenteen, lähinnä Lahdentien aiheuttama melu tai pienhiukkaset eivät etäisyyksien näkökulmasta aiheuta ongelmia uusissa asuinrakennuksissa.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Lahokaviosammalselvitys Vantaalla

Vireillä olevan yleiskaavan 2020 valmistelua varten ja lahokaviosammalen huomioimiseksi kaavoituksessa, Vantaan kaupunki teetti syksyllä 2019 selvitystyön lahokaviosammalen suojelusuunnitelman laatimiseksi Vantaalle. Faunatica Oy:n laatiman selvityksen Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma ansiosta Vantaan lahokaviosammaltilan tunnetaan nyt ehdottomasti parhaiten Suomen kaupungeista ja kunnista.

Selvityksen mukaan lahokaviosammalen tilanne vaikuttaa olevan Vantaalla poikkeuksellisen hyvä Suomen mittapuulla arvioituna. Lahokaviosammalen kasvupaikkoja löytyy ympäri Vantaata metsäalueilta, joissa on paljon lahokaviosammalle sopivaa elinympäristöä ja lajin säilymisen todennäköisyys jatkossakin kattavasti Vantaan kaupungin alueella näyttää hyvältä/turvatulta (tämänhetkisen tiedon pohjalta). Selvityksessä rajattiin tunnettujen esiintymäalueiden perusteella 107 ydinaluetta, joiden pinta-ala on yhteensä n. 1 071 ha. Ydinalueista n. 3/4 (86 % niiden yhteispinta-alasta), itiöpesäkkeistä n. 3/4 ja itiöpesäkkeiden kasvupaikoista n. 2/3 sijaitsee nykytilanteessa hyvin tai kohtalaisesti turvatuilla kohteilla.

Suojelusuunnitelma perustuu voimassa olevan yleiskaavan ja uuden yleiskaavaluonnoksen ehdotuksen valmisteluaineiston väliseen vertailuun. Kaavamerkinnoissa lajin elinoloja oletettavasti parantavat muutokset tulkittiin täysimääräiseksi tai osittaiseksi kompensatioksi, kun siirretään muuten heikentymässä tai tuhoutumassa olevien esiintymien alueita suojelluiksi tai muutoin niiden säilymisen kannalta suotuisamman maankäytön piiriin. Myös päinvastaiset muutokset huomioitiin, ja kaavaluonnoksessa olevat heikennykset vähennettiin kokonaiskompensatiosta. Tarkasteluun sisältyivät ydinalueiden pinta-ala sekä kasvupaikkojen ja itiöpesäkkeiden määrä.

Uuden yleiskaava 2020 valmisteluaineistossa, verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan, maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat yleiskaavaluonnoksen rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien lahokaviosammaleesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla.

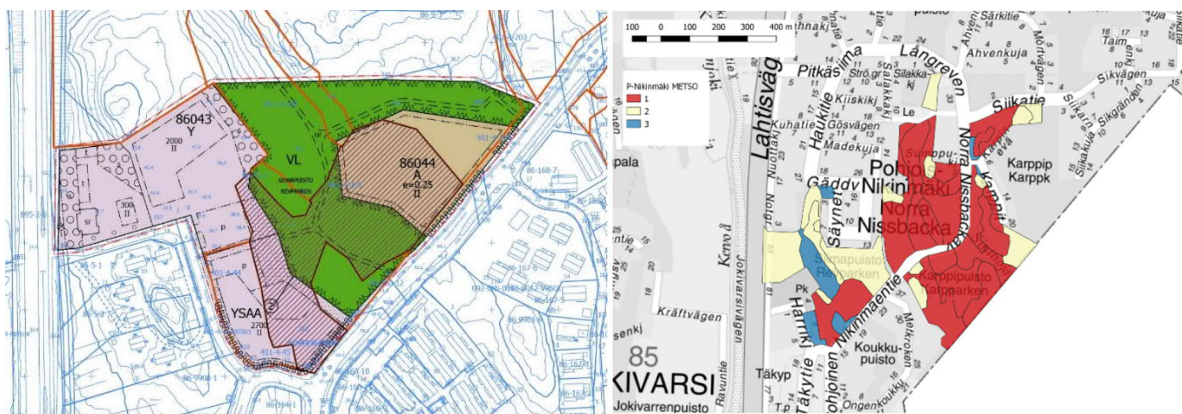
Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020.

Asemakaavoituksen vaikutus luonnonoloihin

Vaikutus luonnon monimuotoisuuteen

Inventoinnin ja -arvoluokituksen perusteella Harrikujan kaava-alueella rakentamista sijoittuu osalle I-luokan METSO-elinympäristöksi luokitellusta turvekankaasta sekä lehtoalueelle, joka on luokiteltu III-luokkaan. Osa näistäkin alueista jää kaavassa lähivirkistysalueeksi. Koska rakentaminen todennäköisesti tulee muuttamaan lähialueen pienilmastoa ja kosteusolosuhteita sekä lisää virkistyskäyttöpainetta ja myös metsänhoitotarpeita, on todennäköistä, että lähivirkistysalueeksi jäävät METSO-elinympäristöt Harrikujan kaava-alueella heikentyvät.

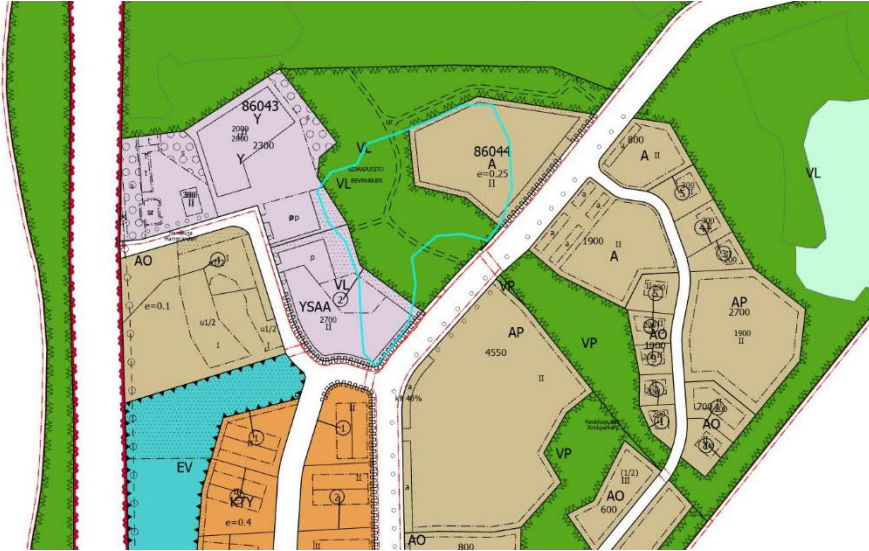
Kun tarkastellaan laajemmin koko METSO-selvitysalueen tilannetta, voidaan pitää Harrikujan kaava-alueen luontoarvojen menetystä vähäisenä, mikäli muut METSO I-luokan arvoalueet, etenkin Karppipuiston eteläosa ja Siimapuiston pohjoisosa voidaan turvata. Alueilla on myös huomionarvoisia sammal- ja jäkälesiintymiä sekä arvokkaita elinympäristöjä. Nämä sijaitsevat suurelta osin jo virkistysalueiksi asemakaavoitetulla alueella, jossa turvaamiselle on hyvät edellytykset.

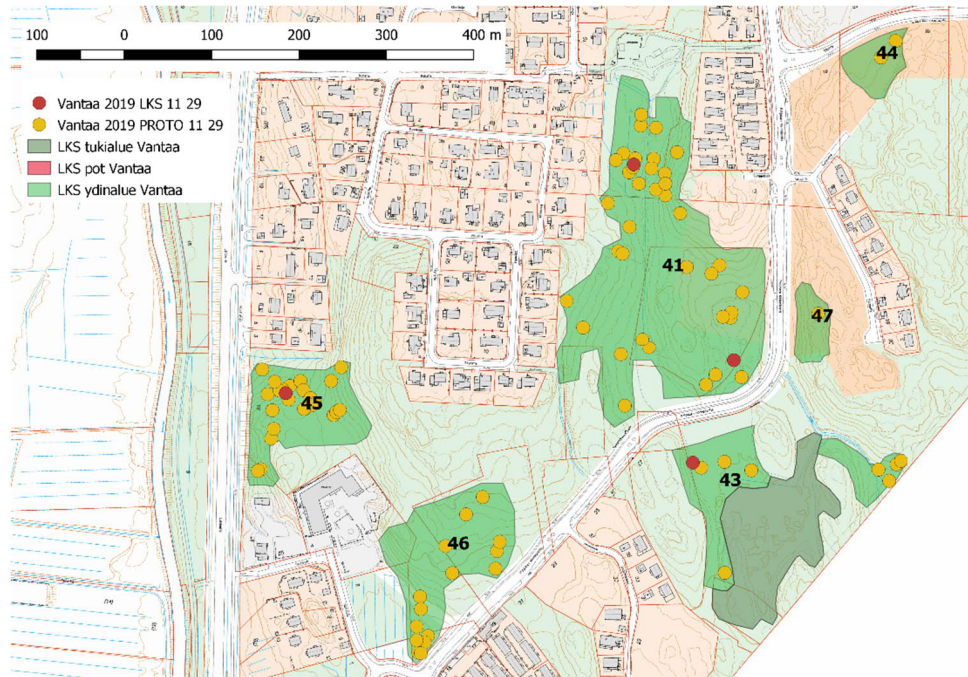
Asemakaavan 002206 toteuttaminen vähentää luonnonympäristön määrää. Kortteleiden keskelle kuitenkin jää reittien toteutuksen kannalta riittävästi virkistysaluetta. Myöskään alueen viereiset, aiemmin vahvistuneet kaavat eivät ole toteuttaneet yleiskaavan asumisen varauksia täysmääräisesti, vaan virkistysalueeksi on jäänyt rinteisiä ja soistuvia alueita. Määräys puuston säilyttämisestä on lisätty kaavamääräyksiin.

Vaikutus lahakaviosammaleesiintymiin

Lahokaviosammalselvityksen mukaan lajin esiintymä alueella (sininen rajausta kartalla) ei välttämättä tuhoudu kokonaan, mutta alueen rakentaminen ja virkistysalueeksi jäävän osuuden runsas

käyttö mm. viereisin luontopäiväkodin ja koululaisten reitin osan muodostavat riskin. Selvityksen mukaan esiintymä ei ole kovin elinvoimainen. Lahokaviosammalen parhaat ja laajemmat esiintymät sijaitsevat läheisillä Karpkipuiston ja Siimapuiston virkistysalueilla (kohteet 41, 43, 45).

Virkistysaluetta ja luonnonympäristöksi luokiteltavaa aluetta on runsaasti. Heikentävää vaikutusta

alueen luontoarvoihin syntyy, mutta sitä voidaan silti pitää kohtuullisena. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueen hulevedet hallitaan tontilla Vantaan hulevesiohjelman ja hulevesien toimintamallin mukaisesti ennen johtamista vastaanottavaan Keravanjoen vesistöön.

Kaavamuutos ei merkittävästi heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta alueen täydennysrakentaminen tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukee joukkoliikennepalveluja.

Asuinkorttelia ei ole kaavavaiheessa tarkasteltu viherkertoimen avulla, koska asumisen hankkeita ei vielä ole olemassa. Asuinkortteli tullaan kilpailuttamaan kaupungin omana työnä. Kilpailutuksen yhteydessä ennen rakennuslupavaihetta varmistetaan korttelisuunnitelmilla viherkertoimen toteutuminen ja hulevesien riittävä hallinta. Nähtävilläolovaiheessa kuitenkin lisättiin kaavamääräys viherkerrointarkastelusta suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu on ei koske asemakaavan muutosehdotuksen uusia alueita. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

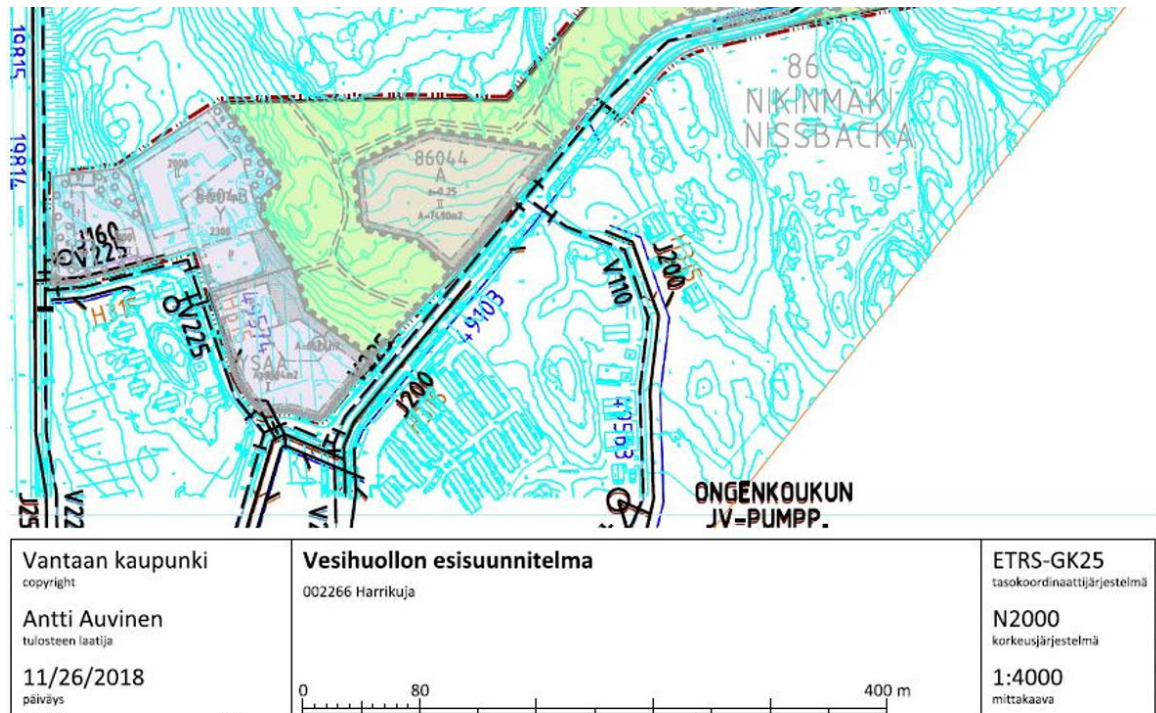
4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutoksessa ei synny tarvetta uusille nimille.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa palvelutalon rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen. Asumisen osalta edetään kaupungin linjausten mukaisesti.

Vesihuollon esisuunnitelma on laadittu kaupungin toimesta. Vesihuollon osalta investoinnit on tehty eikä uusia investointeja tarvita.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki

Asemakaavoitus: Aluearkkitehti Vesa Karisalo, asemakaava-arkkitehti Noora Koskivaara, suunnitteluavustajat Outi Colliander, Päivi Kinnunen, Merja Kuparinen ja Raija Lehtola, kaavoitusteknikko Merja Hokkanen

Ympäristökeskus: Sinikka Rantalainen, ympäristösuunnittelija

Kadut ja puistot: Antti Auvinen, vesihuoltoinsinööri, Susanna Koponen, liikenneinsinööri

Kiinteistöt ja asuminen: Armi Vähä-Piikkiö, maanhankintapäällikkö,

Jouni Kahila, maanhankintainsinööri

Muut : Juha Kivimäki, Olli Kuusisto, Fincap Oy sekä perikunnan edustajat

Manninen O: Lahokaviosammal ja muut luontoinventoinnit Vantaa Pohjois-Nikinmäessä 2020

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelu-suunnitelma – Faunatican raportteja 1/2020

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Itä-Vantaan asemakaavayksikkö

Vantaalla, 21. päivänä huhtikuuta 2020

Noora Koskivaara
Asemakaava-arkkitehti

Vesa Karisalo
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	12.12.2019
Kaavan nimi	002206 Harrikuja		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	28.10.2014
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092002206
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	4,3724	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	4,3724

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	4,3724	100,0	6873	0,16	0,0000	4573
A yhteensä	0,7491	17,1	1873	0,25	0,7491	1873
P yhteensä						
Y yhteensä	1,9441	44,5	5000	0,26	0,6524	2700
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,6792	38,4	0		-1,1447	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0000		0		-0,1556	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	0,0000		0		-0,1012	0
W yhteensä						

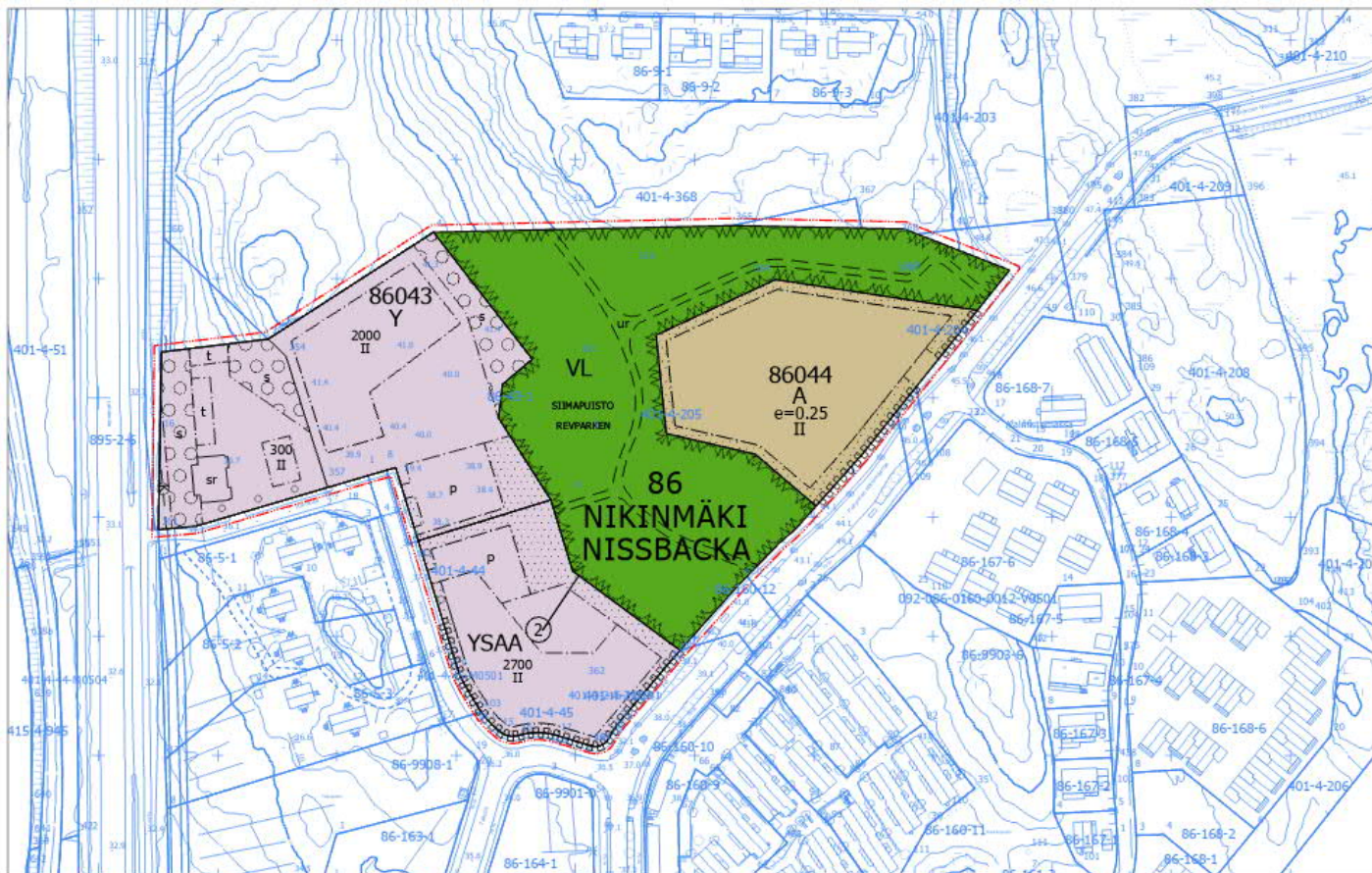
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	1	436	0	0

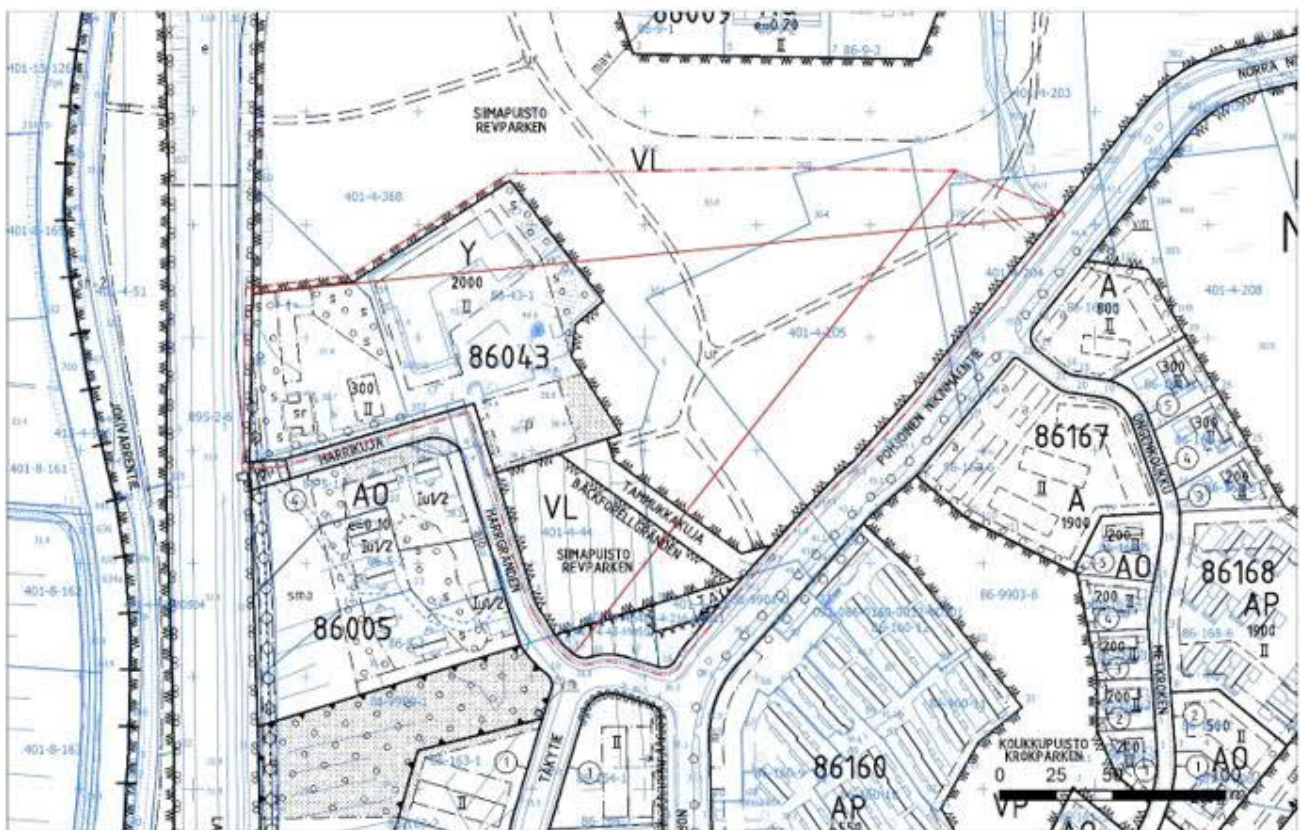
Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	4,3724	100,0	6873	0,16	0,0000	4573
A yhteensä	0,7491	17,1	1873	0,25	0,7491	1873
A	0,7491	100,0	1873	0,25	0,7491	1873
P yhteensä						
Y yhteensä	1,9441	44,5	5000	0,26	0,6524	2700
Y	1,2917	66,4	2300	0,18	0,0000	0
YSAA	0,6524	33,6	2700	0,41	0,6524	2700
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,6792	38,4	0		-1,1447	0
VL	1,6792	100,0	0		-1,1447	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0000		0		-0,1556	0
Kadut	0,0000		0		-0,1556	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä	0,0000		0		-0,1012	0
M	0,0000		0		-0,1012	0
W yhteensä						

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	1	436	0	0
Asemakaava	1	436	0	0

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

POISTUVAT MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002206	Päiväys Datum 21.4.2020
Vantaan kaupunki HARRIKUJA Kaupunginosa 86, NIKINMÄKI Asemakaavan muutos Korttelit 86043 ja 86044 sekä virkistysalueet Tonttijako Osa korttelia 86043 1:2000	Vanda stad HARRGRÄNDEN Stadsdel 86, NISSBACKA Ändring av detaljplanen Kvarteren 86043 och 86044 samt rekreatiomsråden Tomtindelning Del av kvarteret 86043 1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

Asuinrakennusten korttelialue.

Asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi saa rakentaa asumista palvelevia, asunnon ulkopuolisia varasto-, huolto-, sekä yhteiskäyttöisiä tiloja enintään 20 % tontin rakennusoikeudesta.

Ennen rakennusluvan hyväksymistä on laadittava korttelisuunnitelma ja hulevesien hallintasuunnitelma.

Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,8.

Hulevesiä tulee viivyttaa tontilla.

Rakennettavien alueiden ulkopuolella tulee välttää louhintaa.

Rakennusten julkisivumateriaali on puu.

Asunnolla tulee olla viihtyisä ulko-oleskelutila.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Pientalot, enintään 10 asuntoa tontilla	2ap/asunto
Pientalot, yli 10 asuntoa tontilla	1,5ap/asunto
Asuinkerrostalot	1,2 ap/asunto
Vieraspysäköinti	1 ap/ 1500 k-m ²
Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:	
Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 pp/ asuinhuone	

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
Kvartersområde för bostadshus.

Utöver det våningstal som anvisats i detaljplanen får på högst 20 % av tomtens byggrätt utanför bostaden byggas sådana lager- och serviceutrymmen samt utrymmen för gemensamt bruk som betjänar boendet.

Före byggnadslovet godkänns ska en kvartersplan och en plan för hanteringen av dagvatten utarbetas.

Gården ska ha minst 0,8 i grönytefaktor.

Dagvattnet på tomten ska fördröjas på tomten.

Bergsbrytning ska undvikas utanför de områden som ska byggas.

Byggnadernas fasadmateriäl ska utgöras av trä.

Bostaden ska ha ett utevistelseutrymme.

Minimiantalet bilplatser:

Småhus, högst 10 bostäder på tomten	2 bp/bostad
Småhus, mer än 10 bostäder	1,5 bp/bostad
Flervåningshus	1,2 bp/bostad
Gästparkering	1 bp/ 1500 m ² -vy

Minimiantalet cykelplatser:

Antalet cykelplatser som reserveras skall vara minst 1 cp / bostadsrum.

	Yleisten rakennusten korttelialue. Talousrakennusten ja autokatosten tulee muodostaa melueste. Uudisrakennuksessa tulee olla konesaumattu peltikatto. Alueelle saa rakentaa kiinteistön huollon kannalta välttämättömän asunnon. Autopaikkatarve määritellään rakennusluvun yhteydessä.	Kvartersområde för allmänna byggnader. Ekonomibyggnaderna och carportarna ska bilda ett bullerhinder. Nybygget ska ha maskinfälsat plåttak. Skall ha mörkt färgat eller maskinfälsat plåttak. På området får byggas en bostad nödvändig med avseende på fastighetsskötsel. Behovet av bilplatser bestäms i samband med bygglovet.
	Sosiaalitoiminta palvelevien laitosten ja asuntoloiden sekä asuinrakennusten korttelialue. Alueelle saa rakentaa vanhusten palvelutalon. Ennen rakennusluvun hyväksymistä on laadittava korttelisuunnitelma ja hulevesien hallintasuunnitelma. Rakennusten julkisivumateriaali on puu. Tontille tulee istuttaa puita ja pensaita. Jätehuoltopiste tulee näkösuojata. Autopaikkojen vähimmäismäärät 1 ap / 150 k-m²	Kvartersområde för anstalter och internat för social verksamhet samt bostadshus. På området får byggas vårdhem för äldre. Före byggnadslovet godkänns ska en kvartersplan och en plan för hanteringen av dagvatten utarbetas. Byggnadernas fasadmateriäl ska utgöras av trä. På tomten skall planteras träd och buskar. Sopstationen ska förses med insynsskydd. Minimiantalet bilplatser är 2 bp/ 150 m²-vy
	Lähivirkistysalue Alueella olevaa luonnonmukaista puustoa on säilytettävä.	Område för närrecreation Naturligt trädbeståndet på området ska bevaras.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva	Linje 3 m utanför planområdets gräns
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns
	Osa-alueen raja	Gräns för delområde
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja	Riktgivande gräns för område eller del av område
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas
86	Kaupungin- tai kunnanosan numero	Stadsdels- eller kommunaldelsnummer
NIKIN	Kaupungin- tai kunnanosan nimi	Namn på stads- eller kommunal
86044	Korttelin numero	Kvartersnummer
	Ohjeellinen tontin raja.	Riktgivande tomtgräns.
SIMAAPUISTO	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område
2700	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav
e = 0.25	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/ rakennuspaikan pinta-alaan	Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens/ byggnadsplatsens yta

	Rakennusala	Byggnadsyta
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen	Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras
	Istutettava alueen osa	Del av område som skall planteras
	Säilytettävä/istutettava puurivi	Trädrad som skall bevaras/planteras
	Pysäköimispaikka	Parkeringsplats
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden
	Suojeltava rakennus Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja ympäristön kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä. Korjaus- ja muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto. Suunnittelutyössä tulee käyttää ammattitaitoisia ja historialliseen rakennuskantaan perehtynyttä suunnittelijaa. Koulurakennuksen sisätiloista suojellaan huonejako ja tulisijat, huonetiloista porraskäytävät sekä vanha koulusali. Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	Byggnad som skall skyddas En historiskt, byggnadshistoriskt och värdefull byggnad med avseende på miljön. Byggnad eller ett del av det får inte rivas. Vid reparations- tillbyggnads-, och ändringsarbeten ska byggnadens särdrag och värder bevaras. Den lokala museimyndighetens utlåtande ska inhämtas om reparations-, tillbyggnads-, och ändringsåtgärderna. I Planering behövs en yrkesutbildad planerare som har erfarenhet av historiska byggnader. Av interiören skyddas rumdelning och eldstäder, trappor och den gamla skolsalen. Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
	Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.	Del av område där trädbeståndet skall skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.
	Maakaasujohtoa varten varattu alueen osa	För naturgasledning reserverad del av område
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö Asemakaavoitus		Stadsstruktur och miljö Detaljplanering	
Vesa Karisalo Aluearkkitehti / Områdesarkitekt			
Kaupunkimittaus Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.		Stadsmätning Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.	
Tasokoordinaatio ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Vantaalla / Vanda <Päiväys>	Plankoordinatijärjestelmä ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.	
Kimmo Junttila Kaupungeingeodeetti / Stadsgeodet			
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa (Hyväksymispäivä)		Godkänd av stadsfullmäktige (Hyväksymispäivä)	

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002206 / HARRIKUJAMUISTUTUKSET JA VASTINEET
21.4.2020

KARA/Asemakaavoitus / VKA, NKO

Harrikuja -asemakaavamuutosehdotus nro 002206 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **31.1. - 28.2.2019.**

Tänä aikana jätettiin **yksi (1 kpl)** muistutus.

Muistuttaja	Muistutus	Tarkistukset
NRO 1 Suomen luonnonsuojeluliitto	Selostuksen mukaan luontoselvityksiä ei ole tehty A-korttelien alueelta. Niitä esitetään tehtäväksi. Samoin esitetään poistettavaksi korttelivarauksia asemakaavan muutosehdotuksesta. Esitetään myös lisättäväksi virkistysalueelle kaavamääräys, jossa edellytetään puuston mahdollisimman luonnontilaista kehitystä.	Selostukseen on lisätty puuttuvat tiedot vuosina 2002 ja 2010 tehdystä kasvillisuusselvityksistä. Virkistysalueen kehittämistä koskeva kaavamääräys on lisätty virkistysalueen kaavamääräykseen Vihertehokkuuden määräys asuntorakentamisen kortteille. Tarkempi luontoselvitys alueelta erityisesti lahakaviosammalen esiintymisen selvittämiseksi valmistui tammikuussa 2020. Tulosten perusteella asemakaavamuutoksesta on rajattu korttelit A86006, A86026 ja A860228 pois. Kaavaehdotuksen alueella on yksi lahakaviosammalen ydinalue ja METSO-luokan I alue ja metsälain tarkoittama kalliokohde, joka jää lähinnä virkistysalueelle. Selostusta on täydennetty v.2019 - 2020 saatujen selvitysten, kuten lahakaviosammalen, lajihavaintojen, luontotyyppien ja METSO-luokituksen tiedoilla.

NRO 1
Suomen luonnonsuojeluliitto

Muistutus:

Asia: Muistutus Harrikujan asemakaavaehdotuksesta (002206)

Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys on tutustunut kaavaehdotukseen ja antaa siitä alla olevan muistutuksen. Muistutuksen teossa on hyödynnetty kaava-aineiston ohella yhdistyksen ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin luontoasiantuntijoiden (Kimmo Jääskeläinen, Keijo Savola) kaava-alueelle 26.2.2019 tekemää maastokatselmusta.

Kaava-alueen luontoarvoista

Kaavaselostuksen perusteella kaava-alueella ei ole tehty lainkaan luontoselvityksiä. Tätä voidaan kaava-alueen metsäinen luonne huomioiden pitää huonosti harkittuna kaavan laillisuuden kannalta.

Luontojärjestöjen luontoasiantuntijoiden 26.2.2019 tekemällä maastokatselmuksella kaava-alueelta paikallistui merkittävä keskittymä puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaisia varttuneita ja vanhoja kangas-, korpi- ja kalliometsiä. Ilmakuvatarkastelun perusteella vastaavat, puustoltaan varttuneisiin ja vanhoihin painottuvat metsät jatkunevat kaava-alueen itäpuolelle sekä vähäisemmässä määrin länsi-, pohjois- ja koillispuolelle. Kaava-alueella ja sen ympäristössä on mahdollisesti säilynyt sen verran laaja luonnontilaisen kaltaisten metsien keskittymä, että sen merkitys saattaa lähetä jopa maakunnallista tasoa.

Lumitilanteen takia kaava-alueen metsien lahopuumäärää ei ollut mahdollista luotettavasti arvioida, mutta puuston luonnontilan asteen, pystylahopuun sekä lumipeitteen päälle näkyvän järeämmän maalahopuun määrä ylitti useilla metsikkökuvioilla METSO II-luokan kriteerinä pidetyn 5 kuutiometriä/ha.

Ainakin osalla alueen metsistä (varsinkin varaus A86006 sekä sen eteläpuolinen osin korpinen metsä) on myös potentiaalia toimia erityisesti suojeltavan lahokaviosammalen (*Buxbaumia viridis*) sekä muiden vaateaiiden lahoppulajien elinympäristönä.

Kaavaselostuksen aineistojen perusteella alueella ei ole tehty lainkaan luontoselvityksiä. Se, että Vantaan edelleen monelta osin epäkattava luontotietojärjestelmä ei ole tunnistanut kaava-alueelta luontoarvoja, ei riitä lailliseksi perusteeksi jättää luontoselvityksiä tekemättä. Nähdäksemme kaavan vieminen hyväksymiskäsittelyyn ilman osallisten käytössä ja nähtävillä olevia luontoselvityksiä on selvästi maankäyttö ja -rakennuslain 9 § vastaista.

Esitämme, että kaupunki teettää kaava-alueella ja sen vaikutuspiirissä olevissa lähimetsissä asiallisen pohjaluontoselvityksen, joka sisältää ainakin seuraavat selvitettävät asiat: mahdolliset uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit (kattaen vesi-, metsä- ja luonnonsuojelulain kohteet), luokkien I, II ja III METSO-elinympäristöt (Syrjänen ym. 2016) sekä lahokaviosammalen mahdollisen esiintymisen.

Esitetyistä rakentamisvarauksista

Kaavaehdotuksessa esitetään pientalorakentamista useille metsikkökuvioille, joilla on selviä luontoarvoja itsessään sekä varsinkin kokonaisuuden osana.

Erityisen haitallinen on Sumpukujan eteläpuolelle esitetty aluevaraus A86006, jonka alle jää puustoltaan luonnontilaisen kaltaisia ja melko lahoppuustoisia vanhoja sekametsiä (kuvat 1 ja 2).

Karppitien eteläpuolinen A86026 sisältää puustoltaan luonnontilaisen kaltaista varttunutta kalliometsää sekä tämän ja tien välisen vanhaa havusekametsää kasvavan, niin ikään puustorakenteeltaan luonnontilaisen kangasmetsän. Lumen päälle näkyvää lahoppuuta havaittiin maastokäynnillä jonkin verran, mutta määrä on selvästi alhaisempi kuin edellisellä A-alueella.

Hyvää METSO II-luokan puustorakenteeltaan luonnontilaisen kaltaista vanhaa havusekametsää (kuva 3) löytyy myös kaava-alueen pohjoisimman A-varauksen alueelta (A86028). Aluevarauksen koillisosa on puustoltaan luonnontilaisen kaltaista kalliometsää ja kallioista kuivahkoa kangasta, joka jatkuu vastaavana arvobiotooppina myös kaava-alueen ulkopuolelle.

Esitetyistä A-varauksista vähiten haitallinen luontoarvojen kannalta on A86044, jonka alueella kasvaa vanhojen ylispuumäntyjen ja -koivujen alle luontaisesti kehittynyttä nuorta sekapuustoa. Puuston luontaisesta rakenteesta huolimatta metsikkö ei ole luontoarvojen kannalta yhtä merkittävä kuin varttunutta ja vanhaa valtapuustoa kasvavat muut alueen metsät.

YSAA-aluevaraus kohdentuu osin reheväpohjaiseen (oletettavasti eteläosa lehtoa) varttuneeseen sekametsään, joka pohjoisempana muuttuu vanhapuustoiseksi lehtomaisen kankaan kuusikoksi. Metsässä on jonkin verran lahoppua ja alueen useat varttuneet haavat ja järeät kuuset tekevät siitä potentiaalisesti liito-oravalle soveliaan.

Esitämme, että alueen luonnontilaisen kaltaiset varttuneet ja vanhat metsät vähintäänkin rajataan asuinrakentamisen ulkopuolelle. Tämä tarkoittaa siis seuraavien asuinrakennusten korttelivarausten poistamista: A86006, A86026 ja A86028.

Virkistysalueesta

Osa kaava-alueesta on kaavoitettu lähivirkistysalueeksi. Merkittävä osa näistä alueista sisältää luontojärjestöjen maastokäynnin perusteella metsiä, joilla on puuston luonnontilan asteeseen, korpisuuteen sekä lahoppuustoisuuteen liittyviä luontoarvoja. Lähivirkistysalueen aluevaraukselle ei kuitenkaan ole esitetty minkään asteista kaavamääräystä. **Esitämme, että lähivirkistysalueeksi esitettävälle metsille annetaan kaavamääräys, jossa edellytetään puuston mahdollisimman luonnontilaista kehitystä pois lukien teiden ja asuinrakennusten reunavyöhykkeet.**

KUVAT (kolme kpl)

Kuva 1. Luonnontilaisen kaltaista ja kohtalaisen lahoppuustoista, METSO II-luokan vanhahkoa sekametsää kaavavarauksen A86006 alueella.

Kuva 2. Vaateliaan lajiston kannalta hyvin potentiaalinen kuusimaapuu Sumpputien eteläpuolisen A86006 alueella.

Kuva 3. Luonnontilaisen kaltaista vanhaa sekametsää kaava-alueen pohjoisosan XX alueella.

Vastine:

Koko Vantaan strategia perustuu nykyisten alueiden täydentämiseen ja kasvuun sisäänpäin. Asemakaavaehdotus on Vantaan voimassaolevan ja lainvoimaisen yleiskaavan 2007 mukaisesti tiivistä ja matalaa asumisen aluetta A2. Yleiskaavaluonnoksessa alue on pientalovaltaista aluetta AP. Maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta.

Yleiskaavan mukaista virkistysaluetta ei tässä asemakaavan muutosehdotuksessa muuteta asumiselle lainkaan. Jo rakennetun Pohjoisen Nikinmäentien länsipuolelle kortteliin A 86044 osoitettua yleiskaavan mukaista asumisen aluetta ei esitetä yleiskaavan mahdollistamassa laajuudessa, koska virkistysalueen ja poikittaisten virkistysyhteyksien tarve on katsottu tässä tärkeämmäksi.

Samaa, nimenomaan virkistysalueen maksimoivaa periaatetta toteutettiin huomattavasti laajemmin jo edellisessä asemakaavassa Keski-Nikinmäki 2 860800 (KV 26.8.2013), jossa nykyisen Karppipuiston soistuvaa lahoppuualuetta ei osoitettu yleiskaavan mukaisesti asumiseen vaan muutettiin virkistysalueeksi. Tämä rajausta oli osittain 2000-luvun alussa tehtyjen selvitysten ansiota. Vuonna 2002 on selvitetty Pohjois-Nikinmäen kasvillisuus (Vantaan ympäristökeskus, Anna Ojala) sekä vuonna 2008 Keski-Nikinmäen kasvillisuus (Vantaan ympäristökeskus 2009, Anna Haukka). Virkistysalueen osuus on siten Nikinmäen asemakaavoitetuilla alueilla huomattavasti laajempi kuin yleiskaavat olisivat mahdollistaneet.

Maininta kasvillisuusselvityksistä on nyt lisätty kaavaselostuksen materiaaliin. Samoin kaavamääräykseen on lisätty virkistysalueelle määräys olevan luonnontilaisen puuston huomioimisesta aluetta kehitettäessä ja asuinrakennusten kortteleihin määräys vihertehokkuuden toteutumisesta.

Kesäkuussa 2019 päätettiin käynnistää luontoselvitys mm. mahdollisesti arvokkaiden luontotyyppien ja lajien selvittämiseksi alueelta. Pääpaino selvitettävässä lajissa on ollut lahokaviosammal, mutta myös METSO-luokituksen mukainen selvitys sekä luontotyyppien ja lajiston kartoitus laadittiin. METSO-luokitus tarkoittaa metsäluonnon monimuotoisuutta elinympäristöjen ominaisuuksien, puuston rakennepiirteiden ja lajiston perusteella - esim. lehdot, monimuotoisuudelle merkittävät kangasmetsät, suot, lahoppu, vanhat lehti- ja havupuut, jalopuut, puuston erirakenteisuus, uhanalaiset lajit.

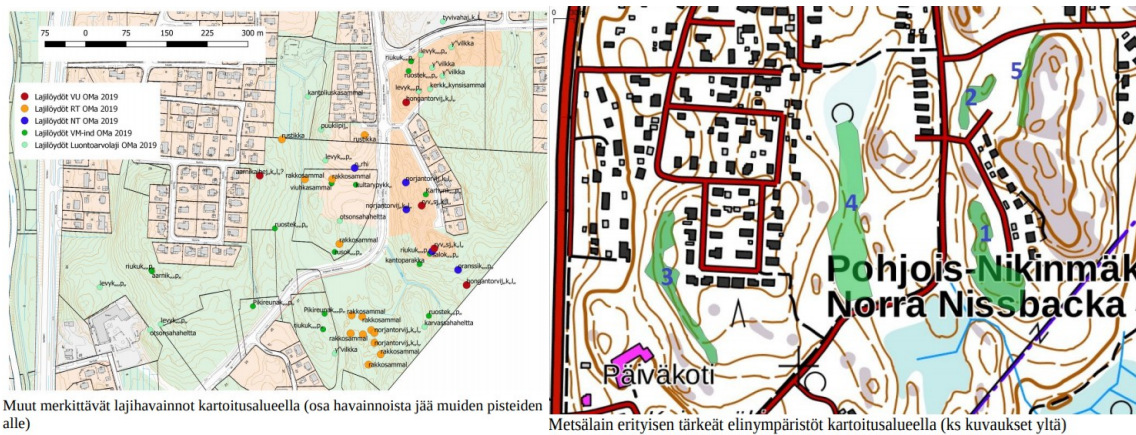
Lahokaviosammalen esiintymisajan vuoksi maastotyöt oli mahdollista aloittaa vasta lokakuussa. Syksyn aikana Vantaan kaupunki päätti teettää yleiskaavatyön pohjaksi myös laajemman lahokaviosammalen suojelusuunnitelman. Nikinmäen alue on mukana suunnitelmassa.

Alustavien kartoitusten perusteella marraskuussa 2019 päätettiin rajata asemakaavaehdotus koskemaan vain oleellisesti muuttuvia alueita eli asumiseen muuttuvaa korttelia 86044 ja hoiva-asumiseen laajenevaa korttelia 86043.

Lahokaviosammalselvityksen lopullisten tulosten mukaan Nikinmäen alueella on useita lahokaviosammalen ydinalueita. Niistä tämän asemakaavamuutoksen alueelle osaa osittain yksi ydinalue, joka ei ole kokonaisuutta tarkastellen merkittävä. Pääosa Nikinmäen todetuista lahokaviosammaleesiintymistä sijaitsee olevilla virkistysalueilla.

Luontokartoituksessa metsäkuvioiden tarkastelun ja muun luontoselvityksen mukaan suunnittelualueella on METSO I -luokkaa oleva rajausta, joka on osittain virkistysaluetta ja toisaalta jää osittain rakentamisen alle. Lajistoltaan rikkaampi ja merkittävästi laajempi alue METSO I -luokkaa sijaitsee yhtenäisenä viereisillä, jo aiemmin virkistysalueeksi osoitetulla alueella. Voidaan siis katsoa, että kaava-alueen 002206 rakentaminen ei merkittävästi vähennä korkean luokituksen metsäkuvioita kokonaisuutena. Alueella ei ole luonnonsuojelulain tarkoittamia lajeja.

Merkittävimmät lajihavainnot eivät sijaitse kaava-alueella. Luontotyyppinä arvokkaaksi, joskin kuluneeksi arvioitu kalliomuodostelma (oiea kartta nro 4) sijaitsee suunnittelualueen pohjoisosassa virkistysalueella.

Faunatica Oy:n laatiman selvityksen Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma ansiosta Vantaan lahokaviosammaltilanne tunnetaan nyt ehdottomasti parhaiten Suomen kaupungeista ja kunnista.

Selvityksen mukaan lahokaviosammalten tilanne vaikuttaa olevan Vantaalla poikkeuksellisen hyvä Suomen mittapuulla arvioituna. Lahokaviosammalten kasvupaikkoja löytyy ympäri Vantaata metsäalueilta, joissa on paljon lahokaviosammalle sopivaa elinympäristöä ja lajin säilymisen todennäköisyys jatkossakin kattavasti Vantaan kaupungin alueella näyttää hyvältä/turvautulta (tämänhetkisen tiedon pohjalta). Selvityksessä rajattiin tunnettujen esiintymäalueiden perusteella 107 ydinaluetta, joiden pinta-ala on yhteensä n. 1 071 ha. Ydinalueista n. 3/4 (86 % niiden yhteispinta-alasta), itiöpesäkkeistä n. 3/4 ja itiöpesäkkeiden kasvupaikoista n. 2/3 sijaitsee nykytilanteessa hyvin tai kohtalaisesti turvatuilla kohteilla.

Suojelusuunnitelma perustuu voimassa olevan yleiskaavan ja uuden yleiskaavaluonnoksen ehdotuksen valmisteluaineiston väliseen vertailuun. Kaavamerkinnöissä lajin elinoloja oletettavasti parantavat muutokset tulkittiin täysimääräiseksi tai osittaiseksi kompensatioksi, kun siirretään muuten heikentymässä tai tuhoutumassa olevien esiintymien alueita suojelluiksi tai muutoin niiden säilymisen kannalta suotuisamman maankäytön piiriin. Myös päinvastaiset muutokset huomioitiin, ja kaavaluonnoksessa olevat heikennykset vähennettiin kokonaiskompensatiosta. Tarkasteluun sisältyivät ydinalueiden pinta-ala sekä kasvupaikkojen ja itiöpesäkkeiden määrä. Uuden yleiskaava 2020 valmisteluaineistossa, verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan, maankäyttöön tehdyt muutokset oletettavasti kompensoivat yleiskaavaluonnoksen rakennettaviksi osoitetuilla alueilla olevien lahokaviosammaleesiintymien heikennykset riittävällä tasolla, jotta lajin suojelutaso säilyy suotuisana Vantaalla.

Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma. – Faunatican raportteja 1/2020.

Lahokaviosammal kaava-alueella

LIITE: Kaupunginvaltuusto 18.05.2020 / 21 §

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002206 / HARRIKUJA

Asemakaavoitus / NKO

LAUSUNNOT JA VASTINEET
21.4.2020

Kaupunginhallitus 17.12.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta **nro 002206** / Harrikuja. Lausuntoja pyydettiin 8 kpl ja saatiin 7 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 Vantaan kaupunginmuseo	Koulurakennuksen suojelumerkinnän tarkentaminen ja talousrakennuksen suojelutarpeen poistuminen.	Olevan talousrakennuksen osalta sr- suojelumerkinnän poistaminen asemakaavamerkinnoista. Tarkennus selostukseen.
NRO 2 Nikinmäen omakotiyhdistys	Lausuntoa ei saatu	-
NRO 3 Elisa Oyj	ei huomautettavaa	ei tarkistuksia
NRO 4 Gasum Oy	Suojaetäisyydet Lahdentien varren kaasulinjaan huomioitava.	ei tarkistuksia
NRO 5 Uudenmaan ELY-keskus	Koulurakennuksen suojelumerkinnän tarkentaminen	Tarkennus sr- suojelumerkintään ELYn ja kaupunginmuseon lausunnon mukaisesti.
NRO 6 Vantaan Energia Oy	ei huomautettavaa	ei tarkistuksia
NRO 7 HSL Helsingin seudun liikenne	Pysäkkien paikat edelleen samat, halutaan olla mukana jatkosuunnittelussa.	ei tarkistuksia
NRO 8 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut	mainittava että ei vesihuollon tarpeita.	tarkistettu selostusta

Sivunvaihto

NRO 1

Vantaan kaupunginmuseo

Lausunto:

Viite: Lausuntopyyntönnö 20.12.2018

Asia: ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS NRO 002206 JA TONTTIJAKO, HARRIKUJA

Sijainti: Korttelit 86006, 86026, 86028, 86044 ja 86043 sekä katu- ja virkistysalueita Nikinmäki 86

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavaehdotuksesta nro 002206 (Harrikuja). Kaavamuutoksen tarkoituksena on Nikinmäen pohjoisosan täydennysrakentaminen voimassaolevan yleiskaavan mukaisesti. Kaava-alueelle kuuluu Jokivarren vanha kansakoulu, jonka piharakennus on kaavaehdotuksessa esitetty suojeltavaksi. Itse koulurakennus on suojeltu jo aikaisemmassa asemakaavassa. Vantaan kaupunginmuseo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologian osalta. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolaitilla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Kaupunginmuseon rakennustutkija on osallistunut kaavatyöhön antamalla mielipiteensä asemakaavasta sen osallistumis- ja arviointisuunnitelma vaiheessa 28.11.2014. Kaava- aluetta on pienennetty tämän jälkeen ja museon rakennusperintökohteista esittämät selvityspyynnöt eivät enää koulutonttia lukuun ottamatta koske kaava-ehdotuksen käsittämää aluetta. Museo on mielipiteessään pitänyt talousrakennuksen suojelun tutkimista ja koulurakennuksen suojelumerkinnän tarkistamista hyvinä tavoitteina.

Kaavatyön aikana on valmistunut Vantaan koulurakennusten inventointi (Vantaan kaupunkisuunnittelu 2017), josta saatavan tiedon avulla voidaan Jokiniemen kansakoulun 1920-luvulla rakennettujen rakennusten suojeluperusteet määritellä ja muotoilla suojelumääräyksiksi. Koulurakennus on arvotettu luokitustunnuksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat todettu merkittäviksi. Arvoja on edustavuus, alkuperäisyys,

rakennustaiteelliset ja ympäristöarvot. Museon rakennustutkijat ovat täydentäneet kouluinventoinnin tuloksia inventoimalla rakennuksen sisätilat 23.2.2018 (Jokivarren entinen kansakoulu. Suojeluperusteita ja ohjeita restaurointiin, Vantaan kaupunginmuseo 23.2.2018) ja todennut, että koulurakennuksen sisätiloissa suojelun arvoista olisi huonejako, tulisijat, huonetiloista porraskäytävät sekä vanha koulusali. Näissä tiloissa alkuperäisten materiaalien, väritusten ja rakennusosien vaaliminen todettiin erityisen tärkeäksi.

Koulun talourakennuksessa todettiin tehdyn muutoksia vuoden 1955 jälkeen. Rakennusta on muun muassa laajennettu ja julkisivuihin ja ikkunoihin on tehty muutoksia. Julkisivusta on poistettu klassismin arkkitehtuurista kertovia rakennusosia. Rakennuksella todettiin olevan edustavuusarvoja ja historiallista todistusvoimaisuutta osana koulukokonaisuutta. Rakennus on kuitenkin saanut inventoinnissa luokitustunnuksen V, eli sen rakennusperintöarvot ovat todettu vaatimattomiksi. Näin ollen museo ei esitä talourakennuksen suojelemista asemakaavassa.

Ehdotuksen kaavakartassa koulurakennus on merkitty merkinnällä sr, mutta merkintään ei liity suojelumääräystä. Museo ehdottaa, että määräys muotoiltaisiin kouluinventoinnin perusteella rakennuksen yksilölliset arvot huomioiden seuraavasti:

Koulurakennus: Sr-1 - Suojeltava rakennus

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja ympäristön kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- ja lisärakentamistoimenpiteitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä. Korjaus- ja muutos- ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto. Suunnittelutyössä tulee käyttää ammattitaitoisia ja historialliseen rakennuskantaan perehtynyttä suunnittelijaa. Koulurakennuksen sisätiloista suojellaan huonejako, tulisijat, huonetiloista porraskäytävät sekä vanha koulusali.

Selostuksessa kaavan vaikutukset rakennettuun ympäristöön otsikon alle olisi syytä mainita myös vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön. Vaikutuksena on, että arvokkaaksi todettu koulurakennusten säilyä ja suojeluperusteet tarkentuu.

Vastine:

Kaupunginmuseon lausunnossa todetaan, että Jokivarren entisen kansakoulun suojeluarvot ovat kouluinventoinnin yhteydessä tarkentuneet ja lisääntyneet koulurakennuksen osalta ja vähentyneet piharakennuksen osalta. Lisäksi on syytä tarkentaa kaavoituksen vaikutuksia kulttuuriympäristöön.

Asemakaavamääräystä on tarkennettu kaupunginmuseon lausuntoa vastaavaksi.

Tarkistukset:

Täydennetään suojelumerkintä koulurakennuksen osalta ja poistetaan se piharakennuksen osalta. Lisätään kaavaselostukseen vaikutusten arviointiin vaikutukset rakennettuun ympäristöön.

NRO 2**Nikinmäen omakotiyhdistys****Lausunto:**

- Lausuntoa ei saatu

NRO 3**Elisa Oyj****Lausunto:**

Asemakaavamuutos 002206, Senioriasumista ja pientaloja Pohjois-Nikinmäkeen, 86. kaupunginosa

Elisa Oyj:llä ei ole huomauttamista asemakaavan muutosluonnokseen

Alueella on Elisa Oyj:n tietoliikennekaapeleita joiden olemassaolo tarvitsee alueella toimijoiden tiedostaa ja huolehtia niiden riittävästä suojauksesta.

Mikäli kaapelia joudutaan siirtämään pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto.

Siirrot ovat maksullisia (Maankäyttö- ja Rakennuslaki 89§).

Vastine:

Ei huomautettavaa.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 4**Gasum Oy****Lausunto:**

Hei,

Gasum pyytää ottamaan huomioon DN400 kaasulinjan suojaetäisyydet asemakaavoituksessa. Alla ote asetuksen 551/2009 suojaetäisyyksistä kaasuputken ja rakennuksien väliltä:

3.3.1 Suojaetäisyydet rakennuksista

Suojaetäisyyksiä määritettäessä ulkopuoliset rakennukset jaetaan ryhmiin A ja B.

Ryhmään A kuuluvat yleiset kokoontumiseen tarkoitetut rakennukset: majoitushuoneistot (hotelli, sairaala, vanhainkoti), kokoontumishuoneistot (koulu, elokuvateatteri, suurmyymälä), asuinhuoneistot (kerrostalo). Lisäksi ryhmään A kuuluu räjähteitä valmistava, varastoiva tai käytävä laitos sekä vaarallisia kemikaaleja teollisesti käsittelevä tai varastoiva laitos.

Ryhmään B kuuluvat asuinhuoneistot (omakotitalo, rivitalo), työpaikkahuoneistot tai muut kuin asumiseen tarkoitetut rakennukset, missä ihmisiä säännöllisesti oleskelee sekä erillinen rajattu alue.

Taulukko 1

Rakennusten suojaetäisyys maakaasun siirtoputkesta

Putken nimelliskoko	Etäisyys ryhmän A kohteista, m	Etäisyys ryhmän B kohteista, m
DN ≤ 200	10	5
200 < DN ≤ 500	16	8
DN > 500	20	10

Vastine:

Asemakaavoituksen näkökulmasta kaasulinjan suojaetäisyydet toteutuvat alueella. Asemakaavamuutoksessa ehdotettu uusi palveluasumisen yksikkö YSAA-korttelissa 86043 vertautuu vanhainkotiin eli kuuluu ryhmään A. Välimatkaa kaasulinjaan on vähintään 100 metriä.

Jokivarren entinen koulurakennus on vuodelta 1922 ja se sijaitsee korttelin 86043 länsireunassa. Etäisyys kaasulinjaan on 13 metriä. Asemakaavamuutoksessa esitetty käyttötarkoitus on Y eli julkisten rakennusten korttelialue. Rakennus ei ole moneen vuosikymmeneen ollut koulukäytössä eikä toimi kokoontumishuoneistona. Käyttötarkoituksen luonteen soveltuvuuden asemakaavan mukaiseen toimintaan arvioi rakennusvalvonta. Ryhmän B mukainen suojaetäisyys 8 metriä, toteutuu.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 5**Uudenmaan ELY-keskus****Lausunto:**

Viite: lausuntopyyntö 17.12.2018

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, 86. Nikinmäki, Harrikuja, nro 002206

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Harrikujan asemakaavan muutosehdotuksesta (002206).

Asemakaavaratkaisu tiivistää olemassa olevaa rakennetta ja tarkentaa yleiskaavassa esitettyä maankäytön ratkaisua. On hyvä, että kaavan vaikutuksia on arvioitu myös ilmastomuutoksen kannalta.

Asemakaava-alueelta liitytään Harrikujan liittymän kautta Lahdentielle (seututie 140). Vuonna 2018 valmistuneessa aluevaraus suunnitelmassa maantien 140 välille Koivukylänväylä-maantie 1452 ei ole esitetty parantamistoimenpiteitä Harrikujan liittymään.

Sr-määräystä on syytä täydentää seuraavasti: *"Suojeltava rakennus, jota ei saa purkaa. Rakennuksen ominaispiirteet tulee säilyttää korjaus- ja muutostöissä."*

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä asian hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Vastine:

Harrikujan liittymä Lahdentielle on ajantasaisessa asemakaavassa kevyen liikenteen yhteys. ELYn lausunnossaan viittaama liittymä ei sisälly asemakaava-alueeseen eikä nyt laadittava muutos muuta tilannetta.

ELY mainitsi sr- suojelumääräyksen tarkennuksen tarpeesta. Samaa määräystä oli tarkentanut samankaltaisesti ja jopa yksityiskotaisemmin myös museovirastona toimiva Vantaan kaupunginmuseo. Vantaan kaupunki katsoo tarpeelliseksi huomioida molemmat lausunnot.

Tarkistukset:

Tarkennetaan suojelumääräystä tämän ja kaupunginmuseolta saadun lausunnon perusteella.

NRO 6

Vantaan Energia Oy

Lausunto:

Asia: Lausunto

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO [002206](#)

Kaupunginosa 86, Nikinmäki

Kohdealue Harrikuja

Sähköverkko

Ei huomautettavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija Antti Hartikainen, puh. 050-3266913.

Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

Vastine:

-

Tarkistukset:

ei tarkistuksia

NRO 7

HSL Helsingin seudun liikenne

Lausunto:

Viite
Lausuntopyyntö 20.12.2018

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN KANNANOTTO ASEMAKAAVAN MUUTOKSESTA, NRO 002206, POHJOIS-NIKINMÄKI

Suunniteltava alue sijaitsee Pohjois-Nikinmäen alueella, Pohjoisen Nikinmäentien varrella. Kaavan tarkoitus on mahdollistaa seniori- ja palveluasumisen sekä pientalorakentamisen Pohjoisen Nikinmäentien varteen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty, koska kaavamuutosalueesta on rajattu pois siihen aiemmin kuuluneet Sipoontiehen liittyvät alueet. HSL on antanut kannanoton osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta vuonna 2014. Palvelutalon osalta kaavamuutoksen hakija ja maanomistaja on yksityinen. Muilta osin maanomistaja on Vantaan kaupunki.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä lausuu kannanottonaan kaavamuutoksesta seuraavaa:

Nikinmäen joukkoliikenneverkko on uudistunut vuonna 2015 Kehäradan liikenteen käynnistymisen yhteydessä. Alueen linjastoa on tarkasteltu uudelleen vuonna 2017 alkaessa Lahdenväylän linjastosuunnitelmassa ja linjastosuunnitelma on hyväksytty HSL:n hallituksessa vuonna 2018. Uuden linjaston mukaisen liikenteen aloitus on viivästynyt Ojangon varikon rakentamisen lykkääntymisen myötä. Lahdenväylän linjastosuunnitelman mukaisen liikenteen on tarkoitus käynnistyä vuoden 2021 syksyllä.

Uuden linjaston myötä Pohjois-Nikinmäkeä kulkeva Pohjoinen Nikinmäentie tulee olemaan uudistuneiden linjojen 736 ja 739 ajoyhteys. Linjoilla 736 ja 739 tarjotaan tiheä yhteys Korsoon ja suora seutuyhteys linjalla 739 Helsingin keskustaan. HSL pitää tärkeänä, että Pohjoinen Nikinmäentie on joukkoliikenteelle soveltuva ja liikennöitävissä telikokoisella bussikalustolla. Alueen joukkoliikennepalvelujen järjestäminen edellyttää myös Pohjois-Nikinmäessä sijaitsevan kääntöpaikan säilyttämistä. Päätepysäkiltä tulee kulkemaan koulumatkayhteyksiä palveleva linja 737(K).

Kaava-alue on yleiskaavassa merkitty A2-alueeksi. HSL toivoo alueen rakentuvan mahdollisimman tiiviiksi pienkerrostalorakentamista suosien.

KANNANOTTO

2 (2)

15.01.2019

560/10.02.03.00/2018

Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymä haluaa olla mukana alueen jatkosuunnittelussa. Mikäli Pohjoisen Nikinmäentien bussipysäkkejä tullaan esim. siirtämään rakentamistöiden ajaksi, on erittäin tärkeää, että HSL pääsee vaikuttamaan pysäkin väliaikaiseen sijaintiin.

Vastine:

Bussipysäkkien paikat on suunniteltu katusuunnitelman yhteydessä eikä niiden paikkoja ole tarkoitus muuttaa jatkossa.

Tarkistukset:

Ei tarkistuksia.

NRO 8
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut

Lausunto:

VD/2102/10.02.04.01/2013

ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002206, HARRIKUJA, 86. KAUPUNGINOSA, NIKINMÄKI

Suunniteltava alue sijaitsee Sipoontien pohjoispuolella Nikinmäessä. Käyttötarkoitus muuttuu kaava-alueilla Harrikujalla ja Nikinmäentien varressa. Sinne sijoittuu vanhusten palvelutalo ja pientaloasumista.

Kaavamuutoksen tarkoituksena on Nikinmäen pohjoisosan täydennysrakentaminen voimassaolevan yleiskaavan mukaisesti. Harrikujalle ja Nikinmäentien varteen muodostuu kaksi uutta korttelia, joihin sijoittuu vanhusten palvelutalo ja pientaloasumista. Kaava-alueen pohjoisosassa on aiemmin asemakaavoitettuja mutta toteutumattomia kortteleita, jotka on osoitettu asumiseen. Kaava-määräykseksi esitetään asuinrakennusten korttelialuetta A, joka sallii mahdollisimman monia toteutusmuotoja. Karppitien päässä osa toteutumattomasta asuinkorttelista muuttuu vihheralueeksi.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä nykyisen vesihuollon siirtämistä eikä uuden vesihuollon rakentamista.

Kaavaselostuksessa tulisi olla maininta myös silloin, kun tarvetta vesihuoltoinvestoinneille ei ole. Kaupunki on laatinut kaavatyön yhteydessä esisuunnitelman, jossa on esitetty alueen rakennettu vesihuoltoverkosto ja josta on nähtävissä, että uudet tontit voivat liittyä rakennettuun verkostoon. Esisuunnitelman mukaan korttelin 86026 reuna-alueilla sijaitsee rakennettua vesihuoltoa, jota varten kaavakarttaan on tarvittaessa lisättävä johtokuja.

Vastine: HSY huomauttaa, että aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu valmiiksi.

Tarkistukset:

Lisätään kaavaselostukseen maininta, että vesihuoltoinvestointeja ei tarvita. Ei tarkistuksia kaavakarttaan.

Asemakaavamuutos 002206 ja tonttijako, 86 Nikinmäki / Harrikuja

VD/2102/10.02.04.01/2013

HP/TLA/VKA/NKO/MKU/LL

Pohjois-Nikinmäen alue täydentyy kaksikerroksisilla pientaloilla ja palveluasumisella voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Kaavamuutos sallii useita pientalotyyppejä tehokkuudella $e=0.20 - 0,25$. Uusi asuinkortteli muodostuu Pohjoisen Nikinmäentien varteen. A-kortteleihin yhteenlaskettu kerrosala on $10\,766\text{ k-m}^2$. Ikäihmisten palvelutalon YSAA-tontti rakennusoikeudella 2700 k-m^2 sijaitsee Täkytien ja Harrikujan risteyksessä osittain yksityisellä maalla. Jokivarren vanhan koulun tontilla täydennetään piharakennuksen suojelumerkintä. Rakennusoikeudet eivät muutu. Viheralueen määrä lisääntyy Karppipuistossa ja pienenee hieman Siimapuistossa. Kaavaan liittyy YSAA-tonttia koskeva toteuttamissopimus.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 86006, 86026,86028, 86043, 86044 sekä katu- ja virkistysalueita, kaupunginosassa 86, Nikinmäki.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa kortteleita 86006, 86026,86028, 86043 sekä katu- ja virkistysalueita.

Tonttijako koskee korttelin 86043 tonttia 2.

Alue sijaitsee Harrikujan pohjoispuolella sekä Pohjoisen Nikinmäentien varressa Täkytien ja Siikatien välisellä alueella.

Kaavan hakija

Asemakaavamuutoksen hakija on yksityinen perikunta sekä Vantaan kaupunki.

Maanomistus

Asemakaavamuutosalueen omistaa Vantaan kaupunki, lukuun ottamatta palvelutalolle suunniteltua korttelin 86043 tonttia 2, josta osa on yksityisen maalla.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut palvelutalon tontin viitesuunnitelman osalta perikunnan / kuolinpesän konsulttina Fincap Kiinteistökehitys Oy suunnittelijanaan arkkitehtuuritoimisto Eero Koponen Oy. Kaavatyö on muuten tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tiivistä ja matalaa pientalovaltaista aluetta A2, pientaloaluetta A3 sekä virkistysaluetta VL. Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen, rakentamista ei synny yleiskaavan viheralueille.

Asemakaavan muutos

Kaavamuutoksen tarkoituksena on Pohjois-Nikinmäen alueen täydentäminen voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti. Kaavatyössä syntyy yksi uusi asuinkortteli A (asuinrakennusten korttelialue) ja samaa kaavamerkintää A esitetään kolmelle jo asemakaavoitetulle asuinkorttelille. Muutoksella tähdätään alueen parempaan toteutettavuuteen.

Täkytien ja Harrikujan risteykseen esitetään YSAA-tonttia, johon voi rakentaa kaksikerroksisen ikäihmisten palvelutalon. YSAA-tontille tehdään tonttijako. Harrikujan Y-korttelissa sijaitsevan entisen Jokivarren kansakoulun korttelin piharakennukseen on lisätty suojelumerkintä sr. Muuten Y-kortteliin ei kohdistu muutoksia eikä rakennusoikeus siellä muutu.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 28.10.2014 ja päivitetty 1.10.2018. Päivityksen syynä oli alkuperäisen kaava-alueen pienentyminen ja senioriasumisen muuttuminen palvelutaloasumiseksi.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin suullisesti 11.11.2014 Siimapuiston päiväkodissa pidetyssä asukastilaisuudessa. Viheralueen pienentymistä vastustettiin jonkin verran mm. päiväkodin henkilökunnan ja lähiasukkaiden toimesta. Toisaalta ymmärrettiin yleiskaavan mukainen täydennysrakentaminen. Suunnittelun edetessä Siimapuiston viheralue pienenee vähemmän kuin alussa suunniteltiin ja toisaalta Karppipuistossa viheralueen määrä kasvaa.

Myös Elisan, HSY:n ja HSL:n tavoitteet on huomioitu kaavaehdotuksessa. Elisan mielipiteessä mainittu mastohanke on toteutettu kaava-alueen ulkopuolelle. Museoviraston ja kaupunginmuseon mielipiteet on huomioitu. Kaupunginmuseon aloitteesta on lisätty piharakennuksen sr-merkintä Y-kortteliin.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaavatyö kohdistuu pääosin Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa 3840 kerrosneliötä. Palvelutalon osuus tästä on 2700 kerrosneliömetriä. Kun toteutumattomat asumisen kaavat lasketaan mukaan, on asumista mahdollista toteuttaa 10 766 kerrosneliötä. Tämä tarkoittaa noin 150 uutta asuntoa ja 400 uutta asukasta.

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Hakijalta on saatu sitoumus maan ostosta kaavan voimaantulon jälkeen. Hakijalla on esisopimus määräalan luovutuksesta.

Muutostkustannukset maksaa hakija yksityinen perikunta ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 2 (5000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 6000 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2018 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistetaan maksuluokka 2 ja todetaan, että hakija yksityinen perikunta maksaa muutostkustannukset (5000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 6000 €.

Käsittely:

Merkittiin, että tehdään kaavan nähtävilläoloaikana tekninen korjaus selostuksen autopaikkoja koskevaan kohtaan ja lisätään selostuksen loppuun kaavakuva.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 17.12.2018 § 38

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 10.12.2018 päivätty asemakaava-muutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokaksi 2 ja todeta, että hakija yksityinen perikunta maksaa muutostannukset (5000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1000 €), yhteensä 6000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 31.1. – 28.2. 2019. Tänä aikana jätettiin 1 muistutus. Muistutuksessa Suomen luonnonsuojeluliitto huomautti puuttuvista luontoselvityksistä ja esitti asuinkortteleiden poistamista asemakaavamuutosehdotuksesta. Vastineessa on todettu mm. että asuinkortteleiden poistaminen ei muuttaisi tilannetta, sillä esitetyt korttelit ovat jo ajantasaisessa asemakaavassa hieman asemakaavan muutosehdosta tehokkaammin asumiseen osoitetut. Tehdyistä kasvillisuusselvityksistä on lisätty kaavaselostukseen maininnat, mutta uusia ei ole katsottu mahdolliseksi tehdä tässä vaiheessa.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 8 ja saatiin 7 kappaletta.

Kaupunginmuseon ja ELYn lausuntojen perusteella tarkennettiin suojellun koulurakennuksen suojelumääräystä sekä suojelun vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Kaupunginmuseon lausunnon perusteella poistettiin talousrakennuksen suojelumääräys. Gasumin lausunnossa mainitsemat suojaetäisyydet toteutuvat. Muut lausunnot aiheuttivat vähäisiä tarkennuksia kaavaselostukseen.

Tehdyt tarkistukset

Muistutuksen ja lausuntojen johdosta on tehty tarkistuksia kaavamääräyksiin ja kaavaselostukseen. Rakennusoikeuksiin tai rajoihin ei ole tullut muutoksia. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävällepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 6.5.2019 § 20

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 6.5.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 13.5.2019.

Kaupunginhallitus 20.5.2019 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 6.5.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 3.6.2019 § 19

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 6.5.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002206 sekä tonttijakoehdotus, 86 Nikinmäki / Harrikuja,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 6.5.2019
- Muistutukset ja vastineet 6.5.2019
- Lausunnot ja vastineet 6.5.2019

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Vesa Karisalo, puh. 040 750 7339, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaavasuunnittelija Noora Koskivaara, puh. 050 302 9293, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

22 § Asemakaavamuutos 002357 sekä tonttijaon muutos, 52 Veromies / Pyhtäänkorventie 15

VD/8326/10.02.04.00/2017

HP/TLA/ JOR/CÖ/MKU/LS

Pytinojan ympärille suunnitellaan asuinrakentamista 23 000 k-m² noin 460:lle asukkaalle. Pytinojaa ja sen pientä koskea ympäröi viheralue ulkoilureitteineen ja oleskelupaikkoineen. Asuinrakentaminen sovitetaan mittakaavaltaan hienoon luontoon ja nykyiseen rakennuskantaan sopivaksi. Korttelien rakennustehokkuudet ovat e=1,2.

Asemakaavamuutos koskee osia kortteleista 52250 ja 52306 sekä virkistysaluetta, kaupunginosassa 52 Veromies.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa osaa korttelista 52250, kaupunginosassa 52 Veromies.

Tonttijaon muutos koskee osia kortteleista 52250 ja 52306, kaupunginosassa 52 Veromies.

Alue sijaitsee reilun kilometrin päässä Aviapoliksen juna-asemasta, Veromiehen kaupunginosassa. Aluetta rajaa etelässä Pyhtäänkorventie, idässä Ilmailuopisto ja lännessä kerrostalorakentaminen.

Kaavan hakija

Posiber Oy/Vianor Oy

Maanomistus

Kaavoitettavan alueen maanomistajia ovat Posiber Oy/Vianor Oy, Kiinteistö Oy Fly Pyhtää, Kiinteistö Oy Air Pyhtää, Kiinteistö Oy Pyhtäänkorventie 19, Peseba Oy ja Finavia.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut arkkitehtitoimisto HMW Oy sekä arkkitehtitoimisto Kanttia 2 konsultteina. Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Kaavaan liitetyt hakemukset

Asemakaavan muutos 002362, 52 Veromies, Pyhtäänkorventie 15. Hakija Kiinteistö Oy Pyhtäänkorventie 19.

Asemakaavan muutos 002361, 52 Veromies, Pyhtäänkorventie 15. Hakija Kiinteistö Oy Air Pyhtää Vantaa ja Kiinteistö Oy Fly Pyhtää Vantaa.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa työpaikka-alue (TP). Valmisteilla olevassa yleiskaavassa 2020 suunnittelualue on asuntovaltaista keskusta-alue (AC) ja varastotoiminnan alue (TY). Pytinojaa pitkin kulkee virkistysalueyhteys.

Voimassa oleva yleiskaava on Aviapoliksen alueen osalta vanhentumassa. Aviapoliksen maankäyttösuunnitelmat ovat yleiskaavan laadinnan jälkeen muuttuneet täysin. Aviapoliksesta on jo pitkään suunniteltu sekoittuneiden toimintojen kaupunkia, joka tukeutuu lentokenttään, ja jossa asunnot, työpaikat ja virkistys tukevat toisiaan. Tämä näkemys Aviapoliksen alueesta näkyy Uudenmaan maakuntakaavassa, jossa kaava-alue on tiivistettävää taajamatoimintojen aluetta ja valmisteilla olevassa

yleiskaavassa, jossa alue on puoliksi asuntovaltaista keskusta-alueetta (AC). Kaavaehdotus noudattaa myös Veromiehen Verkot -työtä virkistysalueen, katujen ja korttelialueiden suhteen.

Aviapoliksen kaavarungossa kaava-alue on virkistysaluetta ja katualuetta. Virkistysale on asemakaavamuutoksessa huomioitu jättämällä Pytinojan ympärillä nykyisin oleva vihreä alue kokonaan virkistysalueeksi. Myös korttelialueella on paljon vihreää, isot sisäpihat ja viherrakentamista mm. pysäköintilaitoksen seinällä.

Asemakaavan muutos

Asemakaavalla muutetaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue (T) asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK) ja lähivirkistysalueeksi (VL). Alueelle suunnitellaan asumista, jonka keskipisteenä on Pytinoja ja sen ympärillä oleva viheralue vesistöineen, puineen ja istutuksineen. Olemassa oleva luonto säilytetään. Pytinojan varrelle suunnitellaan ulkoilureittiä ja oleskelupaikkoja sekä siltaa vesistön yli. Asuminen on mittakaavaltaan alueen hienoon luontoon ja nykyiseen rakennuskantaan yhteensopivaa. Asuinpihat ovat suojaisat ja avautuvat puistoon.

Alueelle suunnitellaan lisäksi 3-kerroksinen asumista palveleva pysäköintitalo.

Alueelle on suunnitteilla rakentaa 23 000 uutta asuinkerrosneliömetriä. Toteutuessaan tämä mahdollistaisi noin 460 uuden asukkaan muuttamisen alueelle. Asuinrakennusten kerroskorkeudet vaihtelevat neljästä kuuteen.

Pytinojan länsipuolella sijaitsee kaksi vuonna 1974 rakennettua teollisuuden tuotantorakennusta. Alueen pohjoislaidassa sijaitsee vuosina 1962 ja 1986 rakennetut kauppavarastot. Alueen eteläosassa sijaitsee vuonna 1966 rakennettu teollisuusrakennus. Lisäksi alueella on matala varasto ja vuonna 1960 rakennettu pieni asuinrakennus.

Nämä on tarkoitus purkaa, ja tilalle rakennetaan uusia asuinkerrostaloja.

Alueelle tehdyn meluselvityksen perusteella on annettu kaavamääräys, että korttelissa 52250 tontilla 16, kerroksissa 3-6, jossa melutasot julkisivuilla ylittävät 60 dB, asuntojen tulee avautua kahteen ilmansuuntaan. Parvekkeet tulee lasittaa.

Kaavaehdotus noudattaa Veromiehen Verkot -työtä (Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.8.2018 § 7) virkistysalueen, katujen ja korttelialueiden suhteen.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 7.2.2018.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin mielipiteet 23.2.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.

-Wihuri Oy ilmoitti toimintansa aiheuttavan melua, joka ei ole yhteensopivaa asumisen kanssa.

-Finavia ilmoitti, että alueella rakentamisen korkeus saa olla enintään 30m.

-Muilla ei ollut huomautettavaa kaavasta.

Kaavaluonnosta esiteltiin asukastilaisuudessa 18.9.2018 Varia ammattiopistossa.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyo noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy neljä toteuttamissopimusta.

Muutostkustannukset maksaa hakija Posiber Oy/Vianor Oy ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (2250 €), yhteensä 20250 €.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 30.9.2019 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 30.9.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002357 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies/Pyhtäänkorventie 15,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Posiber Oy/Vianor Oy maksaa muutostkustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (2250 €), yhteensä 20250 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 7.10.2019 § 28

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 30.9.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002357 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies/Pyhtäänkorventie 15,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokaksi 4 ja todetaan, että hakija Posiber Oy/Vianor Oy, maksaa muutostkustannukset (18 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (2250 €), yhteensä 20250 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 23.10.-21.11.2019. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 7.10.2019 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 3 ja saatiin 3 kappaletta, Uudenmaan ELY-keskukselta, Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY) sekä Finavia Oyj:ltä. Lausunnot ja niiden vastineet on esitetty asemakaavamuutoksen selostuksessa sekä erillisessä lausuntojen koonnissa.

Tehdyt tarkistukset

Nähtävillä olon jälkeen kaavakarttaan ei ole tehty muutoksia.

Määräyksiin on tehty seuraavat muutokset:

Korttelin 52250 melumääräys korjataan koskemaan tontteja 18 ja 19. Lisätään, että huoneistojen on avauduttava myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle.

Parvekemääräyksiin lisätään, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot.

Selostuksessa on korjattu teknisluonteisia virheitä.

Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävällepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 17.3.2020 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, ja
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 17.3.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002357 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Pyhtäänkorventie 15

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tekniset korjaukset

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksen jälkeen asemakaavamuutoksen selostuksen sivun 32 yhteenvetotilastosta on korjattu päivittämätön kerrosalaluku 23 700 k-m². Oikea asemakaavamuutoksen tuottama kerrosalamäärä on kaupunkisuunnittelulautakunnan päätöksen mukainen 23 000 k-m².

Sopimus

Asemakaavamuutokseen liittyvät neljä maankäytösopimusta on allekirjoitettu 22.4.2020.

Kaupunginhallitus 4.5.2020 § 14

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 17.3.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002357 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Pyhtäänkorventie 15.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 22

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 17.3.2020 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002357 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Pyhtäänkorventie 15.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

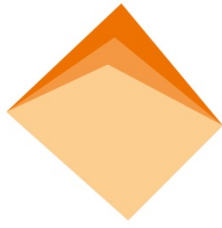
- Asemakaavamuutoksen selostus 17.3.2020 (II)
- Lausunnot ja vastineet 17.3.2020

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

aluearkkitehti Johanna Rajala puh. 050 302 8975, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaava-arkkitehti Carina Ölander, puh. 043 826 7039, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Aviapolis

002357, VEROMIES

PYHTÄÄNKORVENTIE 15

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 17.3.2020 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002357. Kaavoitus on tullut vireille 7.2.2018.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

osa kortteleista 52250 ja 52306 sekä virkistysaluetta kaupunginosassa 52, Veromies.

Tonttijaon muutos:

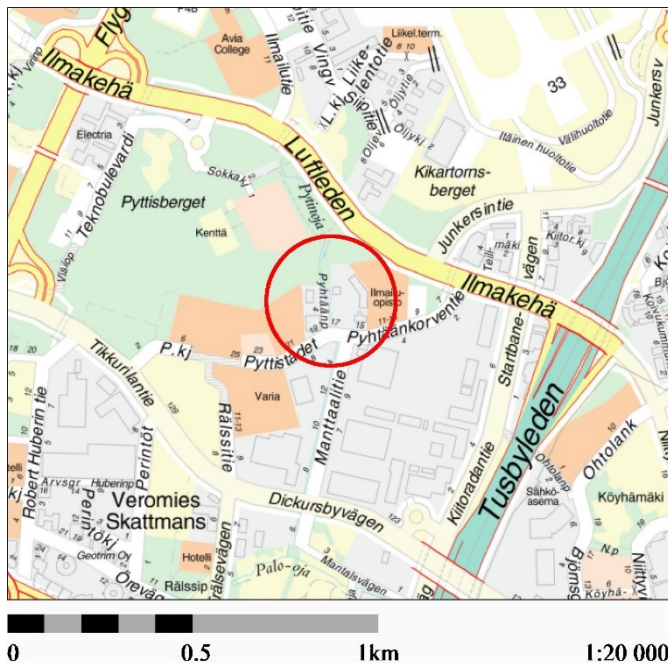
osa kortteleista 52250 ja 52306 kaupunginosassa 52, Veromies.

Alueelle suunnitellaan asumista, jonka keskipisteenä on Pytinoja ja sen ympärillä oleva viheralue vesistöineen, puineen ja istutuksineen. Olemassa oleva luonto säilytetään. Pytinojan varrelle suunnitellaan ulkoilureittiä ja oleskelupaikkoja sekä siltaa vesistön yli. Asuminen on mittakaavaltaan alueen hienoon luontoon ja nykyiseen rakennuskantaan yhteensopivaa.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Carina Ölander, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; sukunimi.etunimi@vantaa.fi, puh +358 438267039.

1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaava-alue sijaitsee reilun kilometrin päässä Avaipolksen juna-asemasta, Veromiehen kaupunginosassa. Aluetta rajaa etelässä Pyhtääncorventie, idässä Ilmailuopisto ja lännessä kerrostalorakentaminen.

1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Posiber Oy/Vianor Oy:n jättämä kaavamutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 15.9.2017. Kaavamutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numerot 002357, 002361 ja 002362. Kaavasta käytetään tässä dokumentissa numeroa 002357.
- Kaavoitus tuli vireille 7.2.2018.
- Mielenpitoet pyydettiin 23.2.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.
- Hankke esiteltiin asukastilaisuudessa 19.9.2018.
- Lausunnot ja muistutukset pyydettiin 21.11.2019 mennessä ja lausuntoja saatiin 3 kpl.

1.3 SISÄLLYSLUETTELO

<u>1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT</u>	<u>1</u>
1.1 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI	1
1.2 KAAVAPROSESSIN VAIHEET	1
1.3 SISÄLLYSLUETTELO	2
1.4 LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA	3
<u>2. TIIVISTELMÄ</u>	<u>3</u>
<u>3. LÄHTÖKOHDAT</u>	<u>4</u>
3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA	4
3.2 SUUNNITTELUTILANNE	13
<u>4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET</u>	<u>17</u>
4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO	17
4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ	17
4.4 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET	19
4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT	20
<u>5. ASEMAKAAVAN KUVAUS</u>	<u>25</u>
5.1 KAAVAN RAKENNE	25
5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	25
5.3 ALUEVARAUKSET	25
5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET	26
5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT	30
5.6 NIMISTÖ	30
<u>6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS</u>	<u>30</u>
<u>7. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET</u>	<u>30</u>

1.4 LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

Meluselvitys, Sitowise, 2018.

Hulevesiselvitys, Sitowise 2018

Aviapolis, Veromiehen verkot, Vantaan kaupunkisuunnitteluvirasto.

Aviapoliksen kaavarunko, KV. 18.4.2016

Aviapolis-kaavarungon liikennesuunnitelma, Ramboll, 2016

Aviapolis-kaavarungon tie- ja katuliikenteen meluselvitys, 2016

2. TIIVISTELMÄ

Alueelle suunnitellaan asumista, jonka keskipisteenä on Pytinoja ja sen ympärillä oleva viheralue vesistöineen, puineen ja istutuksineen. Olemassa oleva luonto säilytetään. Pytinojan varrelle suunnitellaan ulkoilureittiä ja oleskelupaikkoja sekä siltää vesistön yli. Asuminen on mittakaavaltaan alueen hienoon luontoon ja nykyiseen rakennuskantaan yhteensopivaa.

Alueelle suunnitellaan lisäksi kolmekerroksinen asumista palveleva pysäköintitalo.

Kaava mahdollistaa alueelle 23 000 uutta asuinkerrosneliometriä. Toteutuessaan tämä mahdollistaisi noin 470 uuden asukkaan muuttamisen alueelle. Asuinrakennusten kerroskorkeudet vaihtelevat neljästä kuuteen.

Käyttötarkoitus muuttuu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta (T), asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK).

Pytinojan länsipuolella sijaitsee kaksi vuonna 1974 rakennettua teollisuuden tuotantorakennusta. Alueen pohjoislaidassa sijaitsee vuosina 1962 ja 1986 rakennetut kauppavarastot. Alueen eteläosassa sijaitsee vuonna 1966 rakennettu teollisuusrakennus. Lisäksi alueella on matala varasto ja vuonna 1960 rakennettu pieni asuinrakennus.

Nämä on tarkoitus purkaa, ja tilalle rakennetaan uusia asuinkerrostaloja.

Maisemasuunnitelma, Sitowise Oy

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue Veromiehessä sijaitsee Kehä III:n, Tuusulantien ja Lentoaseman välisellä alueella. Reilun kilometrin päässä kaava-alueesta sijaitsee Aviapoliksen asema.

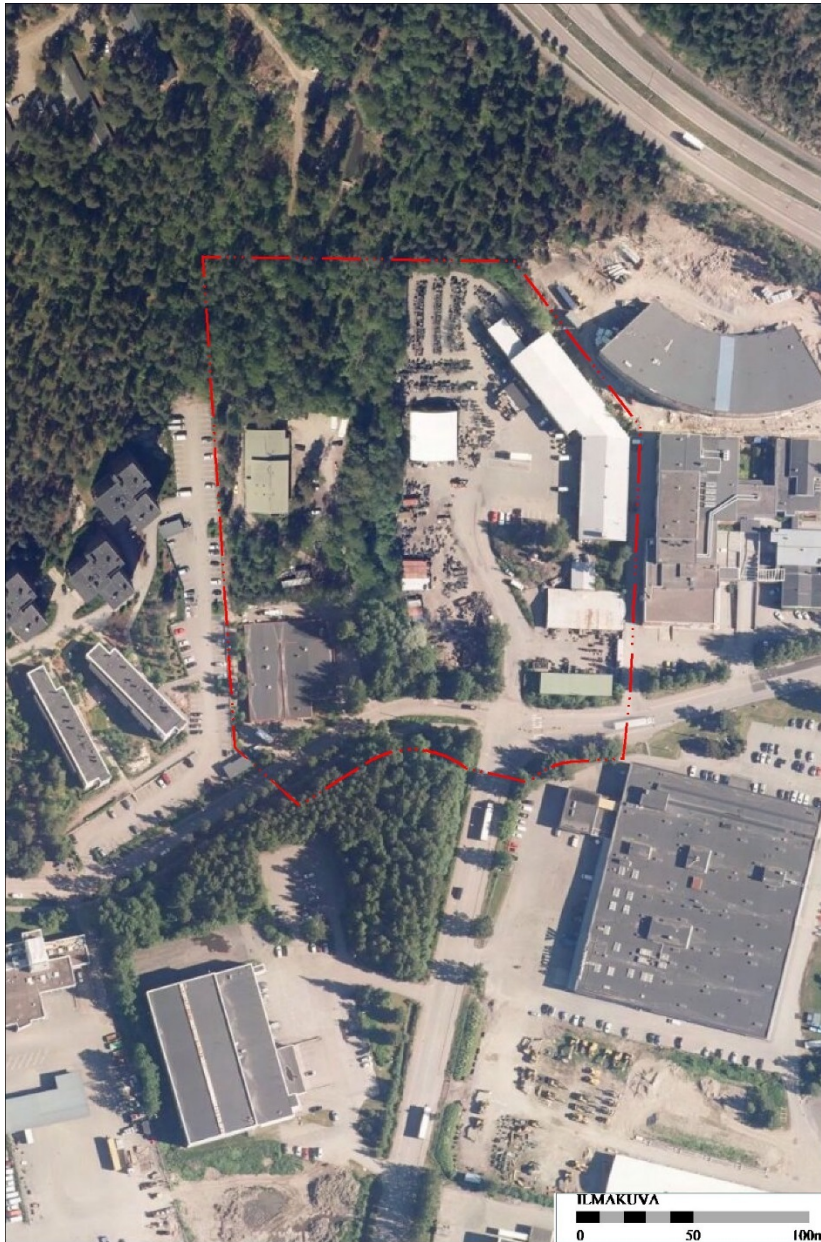
Kaupunginosassa kohtaavat jääkauden jälkeensä jättämät kalliomäet ja hiekkakerrostumat sekä hedelmälliset jokilaaksojen savikot.

Työpaikka-alueiden rakennukset sijaitsevat paikoin harvassa, luoden epäyhtenäistä kaupunkikuvaa, joka ei houkuttele kävelystä.

Kaava-alueen länsipuolelle rakennettiin vuosina 1953–55 Aero Oy:n korjaamohenkilökunnalle tarkoitettu asuinalue, Aerola, jonka suunnitteli arkkitehti Alvar Aalto. Alue käsitti aluksi kaksi kaksikerroksista, rinteeseen sijoitettua asuinkerrostaloa sekä huoltorakennuksen. Lisäksi kaava-alueen vieressä sijaitsee 2010-luvun alussa rakennettuja asuinkerrostaloja sekä ilmailuopiston rakennukset.

Kaava-alueella sijaitsee 2 tuotantorakennusta vuodelta 1974, kauppavarastot alueen pohjoislaidassa, vuosilta 1962 ja 1986, teollisuusrakennus alueen eteläosassa vuodelta 1966, omakotitalo sekä matala varasto vuodelta 1960.

3.1.2 Luonnonympäristö

Kaava-alue ympäristöineen sijoittuu lentokentän selännealueen reunan pienipiirteiseen kalliomaistamaan. Kaava-alueen läpi kulkee Pytinoja, joka virtaa pojoisesta Aerolan läpi ja jatkaa Manttaalitietä pitkin etelään. Ojassa on maisemallisesti hieno virtauspaikka keskellä kaava-aluetta. Ojan ympärillä on sen ekosysteemille arvokasta tiheää, luonnonmukaista kasvustoa. Kaava-alueen rakennettu osa on pääosin asfaltoitua. Maaston korot vaihtelevat +27,5 ja 34,5 metrin välillä.

Alueen keskellä kulkeva Pytinoja

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Aviapoliksen suuralueen väestö kasvaa nopeasti. Vuonna 1997 väkiluku oli reilut 4 200 henkeä ja vuonna 2018 jo 19 143 henkeä. Väestön ennustetaan kasvavan vuoteen 2023 mennessä vajaaseen 21 000:een. Vireillä olevat kaavahankkeet tulevat muuttamaan ennustetta arvioitua suuremmaksi.

Kaavamuutosalueen läheisyydessä asunnot ovat pääosin vuokra-asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Kaava-alueella lähin palvelukeskittymä on Jumbo, reilun kilometrin päässä. Aviapoliksen keskustaan, reilun kilometrin päähän suunnitellaan myös palvelukeskittymää. Aviapoliksen kaavarungossa esitetty kiinnostavuuden kehä, jolle suunnitellaan kaupallisia palveluita kadunvarteen, kulkee vajaan puolen kilometrin päässä kaava-alueesta.

Aviapoliksen alueella oli vuonna 2015 lähes 36 500 työpaikkaa, mikä on kolmasosa koko Vantaan työpaikoista. Merkittävin työpaikkakeskittymä on lentokenttä, jonka toiminta laajenee koko ajan. Lentoasema on houkuttanut ympärilleen yrityksiä, ja alueelle on vireillä suuri määrä toimitilahankkeita.

Lähimmät koulut ovat kansainvälinen koulu, POINT (Pakkalan oppimis- ja informaatiotalo), ja Veromäen koulu Kartanonkoskella. Pointin yhteydessä on myös kansainvälinen päiväkotikoulu, kirjasto ja yhteis palvelupiste.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Veromiehen alue on kaupunkikuvaltaan hajanainen. Lentokenttätien ja Kehä III:n varrelle on viime

vuosina rakennettu toimitiloja, mikä on jäsentänyt kadunvarsinäkymiä ja alueen ilme onkin muuttumassa.

Teollisuushallit ja tyhjät tontit ovat silti edelleen tyypillisiä kaupunkikuvalle.

Aerolan asuinalue 1950-luvulta on arkkitehtoninen yllätys metsäisessä rinteessä. Sen naapuriin on valmistunut muutama vuosi sitten uusia asuinkerrostaloja. Tummalla tiilellä verhotut rakennukset nousevat korkeimmillaan kahdeksaan kerrokseen. Ylhäällä mäellä sijaitsevat pistetalot näkyvät kauas Tuusulanväylälle asti. Alempana on matalampia asuinrakennuksia, ammattiopisto Varia sekä teollisuus- ja varastorakennuksia.

Rakennettu kulttuuriympäristö

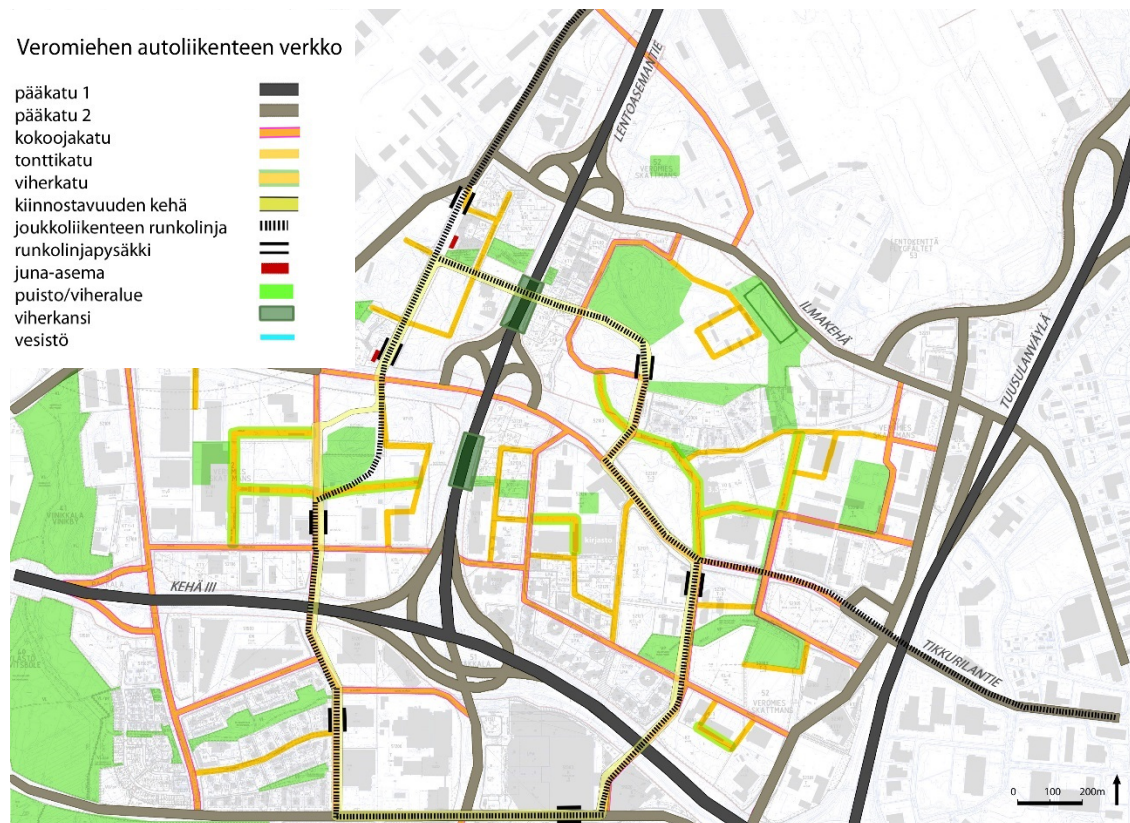
Kaava-alueen länsipuolella, osoitteessa Pyhtäänkorventie 23 sijaitsee kaupunkikuvallisesti arvokas, suojeltu Aerolan alue. Tutkimuksessaan modernista vantaalaisesta rakennuskulttuurista arkkitehti Amanda Eskola nostaa erityisesti esiin Aerolan, joka on esimerkki harvinaisesta 1950-luvun rivitaloarkkitehtuurista. Aero Oy:n korjaamohenkilökunnalle rakennettu Aerola sijoittuu kallioisen moreenimäen lämpimälle etelärinteelle. Alvar Aallon suunnittelemaat asuintalot porrastuvat luontevasti maastoon. Vuosina 1953–1955 rakennettujen rivitalojen arkkitehtuuri on yksinkertaista, mutta niissä ilmenee hyvin tekijänsä ajaton kädenjälki. Talot on huolellisesti remontoitu. Rajaus sisältää myös 1970-luvulla rakennetut kerrostalot, jotta alueen suojelutarpeet harkittaisiin tarkemmassa suunnittelussa kokonaisuutena. Lähiympäristön rakentuminen on sittemmin tapahtunut toisenlaisten suunnitelmien pohjalta, jotka eivät noudata Alvar Aallon alkuperäistä ideaa siitä, miten alue täydentyisi. Pyhtäänkorventien eteläpuolelle, jonne Aalto oli kaavaillut mm. pallokenttää ja väljempää rivi- ja pientaloasutusta, on rakennettu oppilaitos. Aerolan kaksikerroksiset asuinrakennukset ja saunarakennus lähiympäristöineen on suojeltu asemakaavalla nro 001942.

Aallon suunnittelemaat talot.

Virkistys

Kaava-alueen läpi virtaa Keravanjokeen laskeva Pytinoja (Pyhtäänkorvenoja, Kirkonkylänoja), jossa on pieni koski. Koskea ympäröi tiivis kasvusto. Alueella on hienoja metsäisiä ja kallioisia kukkuloita mm. Pyttisberget. Kaavoitettavan alueen pohjoispuolitse on yleiskaavassa esitetty lähivirkistysalue ja Itä- ja Länsi-Vantaata yhdistävä ulkoilureitti, jota ei ole rakennettu. Aviapoliksen kaavarungossa kaava-alue on esitetty virkistysalueena, joka jatkuu pohjoiseen seuraten Pytinojaa.

Ajoneuvoliikenneverkko, Veromiehen verkot -raportista

Joukkoliikenne

Sekä Vantaan sisäiset että seutuliikenteen joukkoliikenneyhteydet ovat keskimääräiseen tasoon nähden monipuoliset ja alue on hyvin saavutettavissa. Aviapolis-asema on noin 1 kilometrin kävelymatkan päässä Lentoasemantien länsipuolella.

Lähimmät bussipysäkit ovat Tikkurilantien varressa. Tikkurilantiella kulkevat linjat 46 (Tikkurila – Katriinan sairaala) ja 52 (Korso – Myyrmäki). Lentoasemantietä käyttävät mm. linjat 51 (Lentoasema – Hämeenkyliä), 61 (Tikkurila – Lentoasema), 514 (Lentoasema – Westend), 519 (Lentoasema – Itäkeskus), 535 ja 540 (Lentoasema – Espoon keskus). Linjat 415, 451, 613, 615, 620 kulkevat Helsinkiin.

Yleiskaavassa on esitetty alustava joukkoliikenteen runkoyhteys (pikaraitiotielinjaus) Tikkurilantielle. Linjaus yhdistäisi Keski-Vantaan Tikkurilan kautta Porttipuistoon ja Hakunilaan. Lentoasemantielle, kevyen liikenteen sillan kohdalle, tulee linja-autopysäkit.

Kävely ja pyöräily

Yhdistetyt kävely- ja pyörätiet on rakennettu Pyhtäänkorventien ja Pyhtäänkorvenkujan eteläpuolelle, Rälssitien itäpuolelle sekä molemmin puolin Teknobulevardia ja Ilmakehää.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Kaava-alueen sisällä kulkee vuonna 1965 rakennettu DN250 runkovesijohto. Kaava-alueen eteläpuolella Pyhtäänkorventiellä kulkee vuonna 1976 rakennettu DN 100 vesijohto. Kaava-alueen eteläpuolella tontilla 92-52-18-1 ja Manttaalitiellä kulkee 1966 rakennettu DN 150 vesijohto.

Alue kuuluu nykyisin Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +82.00 ja LW = +66.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemäröinti

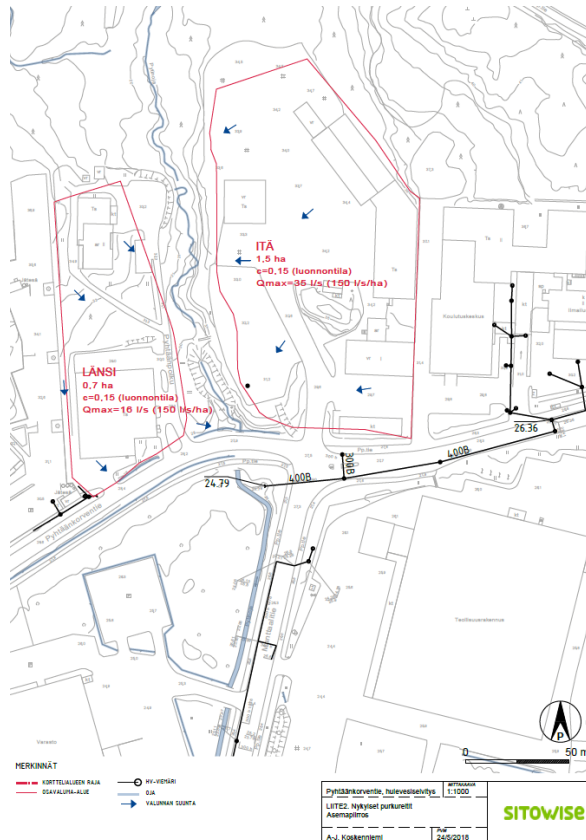
Kaava-alueen sisällä kulkee vuonna 1965 rakennettu DN 500 jätevesirunkoviemäri. Kaava-alueen eteläpuolella Pyhtäänkorventiellä kulkee vuonna 1976 rakennettu DN 250 jätevesiviemäri. Kaava-alueen eteläpuolella tontilla 92-52-18-1 ja Manttaalitiellä kulkee 1966 rakennettu DN 225 jätevesiviemäri.

Alueen jätevedet johdetaan Veromiehen runkoviemäriin. Runkoviemäristä vedet johtuvat Köyhämäen mittausaseman kautta Keski-Uudenmaan vesiensuojelun kuntayhtymän viemäritunneliin ja lopulta Viikinmäen keskuspuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti

Kaava-alueen eteläpuolella Pyhtäänkorventiellä kulkee vuonna 1990 rakennettu DN 400 hulevesiviemäri.

Alueen hulevedet johtuvat Pytinojaan. Pytinojasta hulevedet kulkeutuvat Palo-ojan ja Kattilanojan ojan kautta Keravajokeen.

Kaava-alueen valuma-alueet, hulevesisuunnitelma

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle.

Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

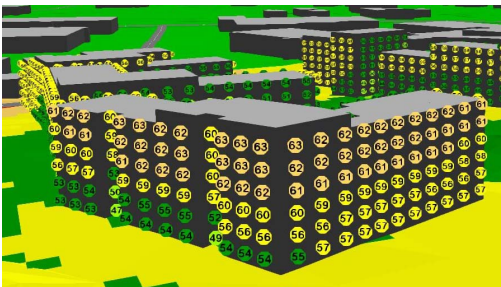
Suunnittelualue on yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 50–55 dB), mikä ei aseta rajoituksia alueen toiminnoille, mutta asettaa vaatimuksia rakenteiden ääneneristävyydelle. Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentoliikennemelua ΔL vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Tieliikennemelu

Sitowise teki kaavatyön yhteydessä alueesta meluselvityksen. Selvityksestä ilmenee, että suunnittelualue on osittain Ilmakehän liikennemelualueilla.

Kaava-alueen melutaso korttelipihoilla, päivä ja yö

Kaava-alueen melutaso julkisivuilla, kortteli 3 ja kortteli 1

Melutilanne kaava-alueella ei estä asuinrakennusten toteuttamista, kunhan reunaehdot äänitasoero vaatimusten, julkisivumelutasojen sekä oleskelualueiden ja parvekkeiden sijoittamisen osalta otetaan huomioon. Ulko-oleskelualueet suositetaan sijoitettavaksi kortteleissa rakennusten länsi- ja eteläpuolelle, missä ne ovat suojassa lentoliikenteen melulta. Näillä alueilla myös tie- ja katuliikenteen melun osalta ohjearvot toteutuvat, eikä erillistä meluntorjuntaa tarvita.

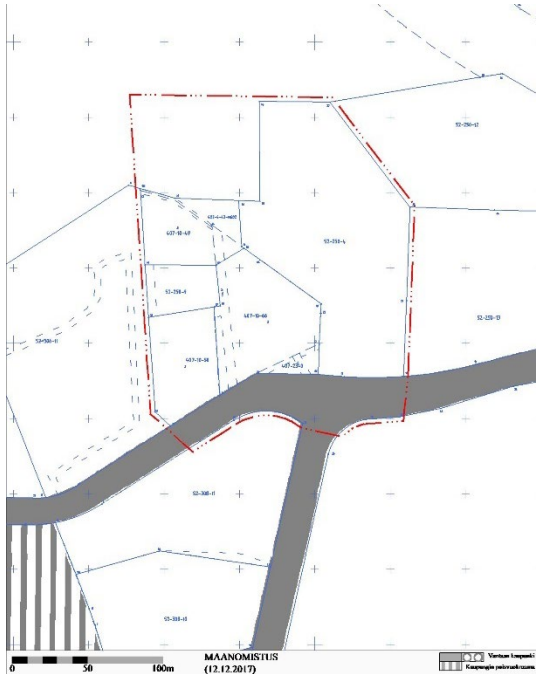
Koko alueelle suositetaan annettavaksi julkisivujen äänitasoero vaatimukseksi (ΔL) 35 dB lentomelun vuoksi. Tieliikennemelu ei edellytä suurempaa arvoa. Niillä seinustoilla, missä 60 dB ylittyy pysyvästi (korttelit 18 ja 19) suositetaan asuntojen avautumista kahteen suuntaan, mikäli meluntorjuntaa ei voida toteuttaa. Korttelissa 14, julkisivuihin kohdistuva melu tulee vähentymään, kun Aviapoliksen liikenneverkko rakennetaan valmiiksi. Melutilanne korttelin 14 julkisivuilla on näin ollen väliaikainen. Tuleva liikenneverkko on esitetty kohdassa Liikenne.

Parvekkeet suositetaan sijoitettavaksi rakennusten länsi- ja eteläseinustoille, missä ne ovat suojassa lentomelulta. Kaikki parvekkeet tulee lasittaa ohjearvojen toteutumiseksi tieliikennemelun osalta päivällä ja yöllä.

Manttaalitie 9:ssä tapahtuva koneiden käytöstä aiheutuva melu ei ylitä ohjearvoja eikä sillä ole vaikutusta kokonaismelutilanteeseen. Sijainti suhteessa kaava-alueeseen sekä lentomelun edellyttämä ääneneristys vähentävät vaikutusta. Huomattava on, että koekäytön melu on luonteeltaan sen tyyppistä, että se voidaan kokea häiritsevänä, vaikka ohjearvot eivät ylittyisi.

3.1.4 Maanomistus

Kaavoitettavan alueen maanomistajia ovat Posiber Oy/Vianor Oy, Kiinteistö Oy Fly Pyhtää, Kiinteistö Oy Air Pyhtää, Kiinteistö Oy Pyhtäänkorventie 19, Peseba Oy ja Finavia.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

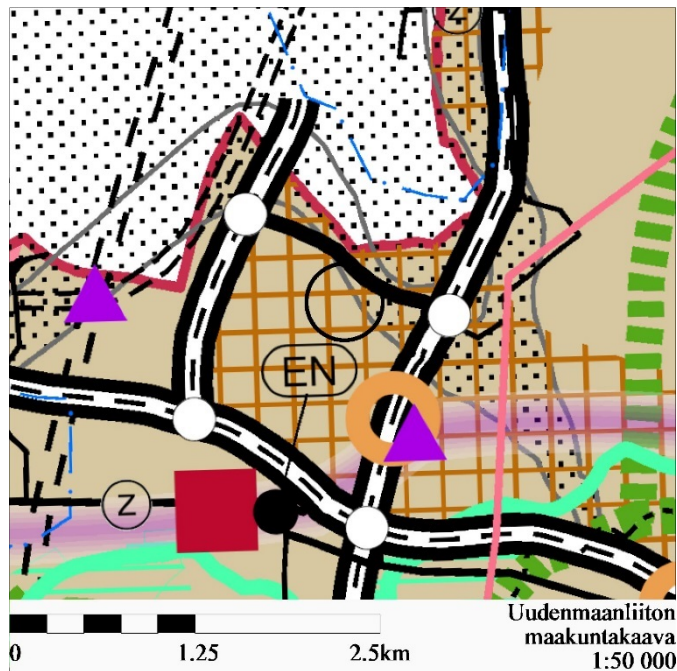
3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yhdyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

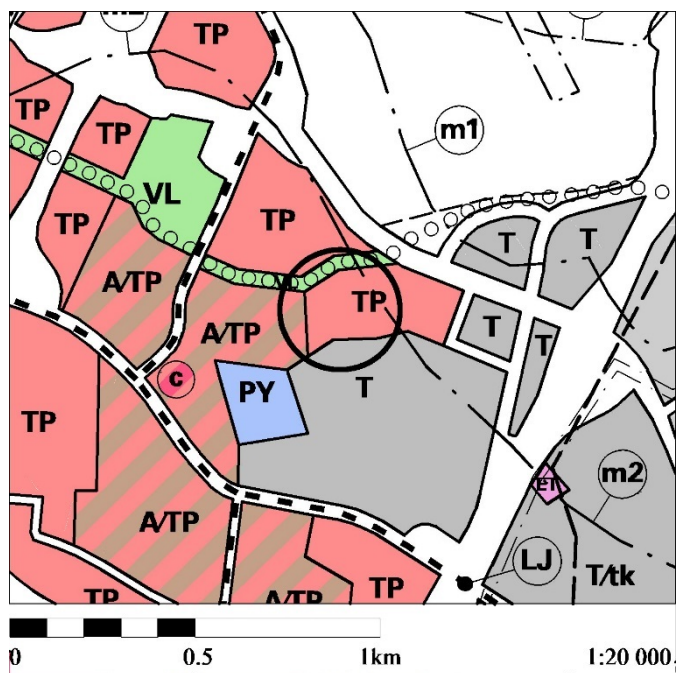
Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11. 2006) alue on tiivistettävää taajamatoimintojen aluetta.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa työpaikka-alue (TP). Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009.

Voimassa oleva yleiskaava on Aviapoliksen alueen osalta vanhentumassa. Aviapoliksen maankäyttösuunnitelmat ovat yleiskaavan laadinnan jälkeen muuttuneet täysin. Aviapoliksesta on jo pitkään suunniteltu sekoittuneiden toimintojen kaupunkia, joka tukeutuu lentokenttään, ja jossa asunnot, työpaikat ja virkistys tukevat toisiaan. Tämä näkemys Aviapoliksen alueesta näkyy Uudenmaan maakuntakaavassa, jossa kaava-alue on tiivistettävää taajamatoimintojen aluetta ja valmisteilla olevassa yleiskaavassa, jossa alue on puoliksi asuntovaltaista keskusta-alue (AC).

Yleiskaava 2020

Valmisteilla olevassa yleiskaavassa suunnittelualue on asuntovaltaista keskusta-alue (AC) ja tuotanto ja varastotoiminnan alue (TY). Pytinojaa pitkin kulkee virkistysalueyhteys.

Aviapoliksen kaavarunko

Aviapoliksen kaavarungossa esitetään uudet kehittämisperiaatteet lentoaseman etelä-puoliselle Veromiehen alueelle. Nykyistä työpaikka-aluea kehitetään jatkossa monipuolisena työnteon, asumisen, palvelujen ja virkistyskaupunkina.

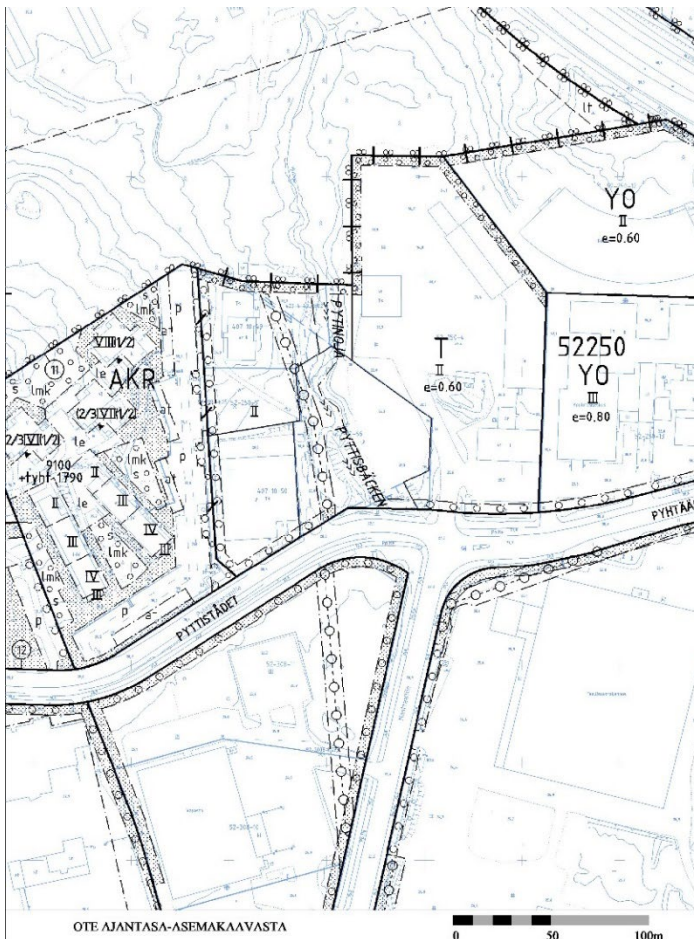
Aviapoliksen kaavarungossa kaava-alue on virkistysaluetta ja katu-alue. Virkistysale on asemakaavamuutoksessa huomioitu jättämällä Pytinojan ympärillä nykyisin oleva vihreä alue kokonaan virkistysalueeksi. Myös korttelialueella on paljon vihreää, isot sisäpihat ja viherrakentamista mm. pysäköintilaitoksen seinällä.

Veromiehen verkot

Veromiehen verkot -työ (Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.8.2018) tarkentaa kaavarunkoa. Siinä kokoojakatu joka kaavaringossa kulkee kaava-alueen läpi, on linjattu kulkemaan idempänä. Kaavaehdotus noudattaa Veromiehen Verkot -työtä virkistysalueen, katujen ja korttelialueiden suhteen.

Asemakaava

Kaavamuutosalueella on voimassa asemakaava Veromies 1 (YM 22.9.1988). Koko kaavamuutosalue on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T).

Rakennusoikeutta on merkitty alueelle tehokkuusluvulla $e=0,60$.

Kaava-alueen keskeltä kulkee Pytinoja.

Kaava-alueen läpi on varattu maanalaista johtoa varten alue, jolle ei saa istuttaa puita.

Pyhtäänkorventien varteen sekä alueen länsireunalle on osoitettu istutettavat puurivit. Alueen pohjois- ja koillisreunaan on osoitettu istutettavaa aluetta.

4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Posiber Oy/Vianor Oy:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 15.9.2017

Kaavamuutos sai työohjelmassa numerot 002357, 002361 ja 002362 ja kaavoitus tuli vireille 7.2.2018.

4.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

alueen maanomistajat

naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)

asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset

ne, jotka katsovat olevansa osallisia

kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (KIAS, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo

Muut viranomaiset ja yhteisöt: HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

4.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä/ Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin mielipiteet 23.2.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 7 kappaletta.

-Wihuri Oy ilmoitti toimintansa aiheuttavan melua, joka ei ole yhteensopivaa asumisen kanssa.

-Finavia ilmoitti, että alueella rakentamisen korkeus saa olla enintään 30m.

-Muilla ei ollut huomautettavaa kaavasta.

Kaava esiteltiin asukastilaisuudessa 18.9.2018 Varia ammattiopistossa.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen.

Asemakaavaehdotus on ollut kaupunginhallituksen 23.10.2019 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 23.10.-21.11.2019 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY) sekä Finavia Oyj:ltä.

Määräaikana ei jätetty yhtäkään muistutusta.

Lausuntoja saatiin 3 kpl. Lausuntojen huomioiminen on esitetty kunkin lausunnon yhteydessä kursivilla ja merkeillä (→).

Uudenmaan ELY-keskus:

Alueen ääniympäristön kannalta tulisi kaikkien ratkaisujen olla tarkkaan harkittuja melun torjunnan kannalta. Tavoitteena tulisi olla, että sisäpihat olisivat mahdollisimman hyvin suojattuja melulta. Julkisivuille annettu eristävyys yleismääräys (35 dB) on riittävä.

Korttelia 52250 tontin 16 3-6 kerroksia koskeva määräys on epäselvä. Kaava-aineistossa olevan meluselvityksen mukaan ko. kohdassa melutaso ei edes ylitä 60 dB tasoa julkisivuilla. Asemakaavaratkaisua tulee tarkistaa tältä osin. Läpitalon asuntoja koskeva määräys tulee yksinkertaistaa kattamaan kaikki asuinrakennukset, joilla julkisivun melutaso ylittää 60 dB. Huoneistojen tulee tällaisessa tilanteessa avautua myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle.

Yleismääräyksenä tulisi parvekkeiden lasituksen lisäksi antaa määräys siitä, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot (993/1992).

(→ Korttelia 52250 koskevan melumääräyksen on ollut tarkoitus koskea tontteja 18 ja 19, määräykseen oli jäänyt väärä tonttinumero. Niillä tonteilla, kerroksissa 3-6, julkisivun melutaso ylittää 60dB. Korjataan tonttinumero ja kirjataan että huoneistojen on avauduttava myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle.

Parvekemääräyksiin lisätään, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot.)

Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY

Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee rakennettua vesihuoltoverkostoa Pyhtäänpolulla ja Pyhtäänkorventiellä.

Nykyisten kiinteistöjen 407-10-49, 52-250-9 ja 407-10-66 kohdalle sijoittuu asemakaavaan merkitty johtokuja, jolla sijaitsee edellä mainittu Pyhtäänpolun vesijohto ja jätevesiviemäri. Asemakaavaselostuksessa on esitetty, että johdot siirretään uuden puistoraitin alle. Lisäksi on mainittu, että uudet rakennukset eivät aiheuta johtosiirtotarvetta. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty siirrettävän vesihuollon laajuutta eikä alustavaa kustannusarviota.

Kaavaselostuksen liitteenä olevassa vesihuollon esisuunnitelmassa on puutteita; käytännössä siinä on ainoastaan esitetty olemassa oleva vesihuoltoverkosto. Siirrettäviksi aiottuja johto-osuuksia ei ole esitetty eikä merkitty rukseilla. Tarpeelliset selitystekstit puuttuvat. Rakennetut ja uudet johdot on esitetty samalla viivapaksuudella; rakennetut johdot tulee esittää ohuella viivalla ja uudet paksulla. Asianmukaiset merkinnät ja tekstit parantaisivat suunnitelmaa huomattavasti.

Jätetilojen suunnittelussa on huomioitava jätehuoltomääräysten asettamat vaatimukset jätepiستeen järjestämiselle mm. mahdollistaa jäteauton pysähtyminen mahdollisimman lähelle, enintään 10 metrin päähän, jätetilan ovesta tyhjennyksen ajaksi. Jos kiinteistön haltija haluaa lukita tai on lukinnut keräysvälineille johtavan reitin, on lukitus järjestettävä siten, että jätteiden noutaja voi avata lukituksen "HSY:n jätehuolto" -avaimella tai HSY:lle luovutetulla koodilla. Lukituksessa on käytettävä HSY:n jätehuoltosarjaan sarjoitettua lukkoa. Putkilukon käyttö on luvanvaraista.

(→Asemakaavamuutoksesta ei aiheudu muutostarvetta olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaselostuksessa ei ole esitetty siirrettävä vesihuollon laajuutta eikä alustavaa kustannusarviota siirrolle. Vesihuollon esisuunnitelmassa on esitetty vain olemassa oleva vesihuolto. Tuleva vesihuollon siirto tehdään HSY:n tarpeen ja aikataulun mukaisesti. Kaavaan varattu rasitealue mahdollistaa HSY:n johtojen saneerauksen.

Jätepisteiden sijainti ratkeaa tarkemmassa suunnittelussa. Jokaiselle tontille on osoitettu ajoyhteys. Jätepisteiden lukitusta ei ratkaista asemakaavoituksessa.)

Finavia

Finavia muistuttaa, että asemakaavan alue sijaitsee lähellä lentoasemaa ja vaikka se ei sijaitse suoraan lentoonlähtö- tai laskeutumisreittien vaikutusalueella, lentoaseman toiminnosta aiheutuvaa melua havaitaan alueella toistuvasti. Finavia katsoo, että uusi verhokäyrä tulee merkitä asemakaavan aineistoon.

Finavia huomauttaa, että Pytinojassa voi ajoittain esiintyä lentoaseman hulevesistä aiheutuvaa hajua.

Kohde sijaitsee hyvin lähellä lentoasemaa, joten Finavia muistuttaa, että alueen suunnittelussa tulee huomioida lentoaseman esterajoituspinnat.

(→Verhokäyrät käyvät ilmi selostuksen kappaleessa 3.2.1, jossa on esitetty kaavatilanne.

Pytinojan vedenlaatu on aistinvaraisesti koettu usean kerran kaavoituksen aikana, eikä siinä ole huomattu merkittäviä tai kaava-alueita haittaavia ongelmia.

Rakentamisen korkeus kaava-alueella ei nouse 60m merenpinnan yläpuolelle, joten lentoaseman esterajoitukset on huomioitu.)

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt tarkistukset

Nähtävillä olon jälkeen kaavakarttaan ei ole tehty muutoksia.

Määräykseen on tehty seuraavat muutokset:

Korttelin 52250 melumääräys korjataan koskemaan tontteja 18 ja 19. Lisätään, että huoneistojen on avauduttava myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle.

Parvekemääräykseen lisätään, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot.

Selostukseen on korjattu teknisluonteisia virheitä.

4.4 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

4.4.2 Muut tavoitteet

Kaupunkisuunnittelun tavoitteet:

- Pytinojan jokiuoman ja sitä ympäröivän kasvillisuuden säilyminen luonnontilassa. Veromiehen alueella on hyvin vähän luonnontilaisia virkistysalueita. Pytinoja koskineen on yksi hienoimmista. Kaavassa on tärkeä turvata tämän luontokokonaisuuden säilyminen.
- Rakentaminen, mittakaava ja massoittelu, joka sopii yhteen herkän luontokohteen kanssa.

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Ensimmäisessä vaihtoehdossa korttelit jakautuvat Pytinojan ja sitä ympäröivän virkistysalueen molemmiin puolin. Itäpuolella on kolme korttelia isoine korttelipihoineen, jotka avautuvat ojan suuntaan. Asuinkortteleiden itäpuolella on 3-kerroksinen pysäköintitalo. Länsipuolella on kaksi puikko-maista rakennusta. Niiden länsipuolella on kansipiha, jonka alla on pysäköintiä. Rakennukset ovat 4-6 kerroksisia.

Puron länsipuoli,

kerrosala:

kortteli 4: 3400 k-m²
 kortteli 5: 4000 k-m²
 yhteensä 7400 k-m²

autopaikkoja 1 ap/90 k-m² = 82 ap

itäpuoli,

kerrosala:

kortteli 1: 5700 k-m²
 kortteli 2: 5700 k-m²
 kortteli 3: 4400 k-m²

autopaikkoja 1 ap/90 k-m² = 176 ap

Molemmille tonteille pitäisi saada vieraspysäköintiä... suunnitella.

- pihasauna, pyöräkatos, grilli- /oleskelu
- pysäköintirakennus, maanpäällinen
- maanalainen pysäköinti + pihakansi
- olemassaoleva rakennus

ASEMAPIIRROSLUONNOS 1:1000

Pyhtäänkorventie 15
 LUONNOS, 11.9.2017

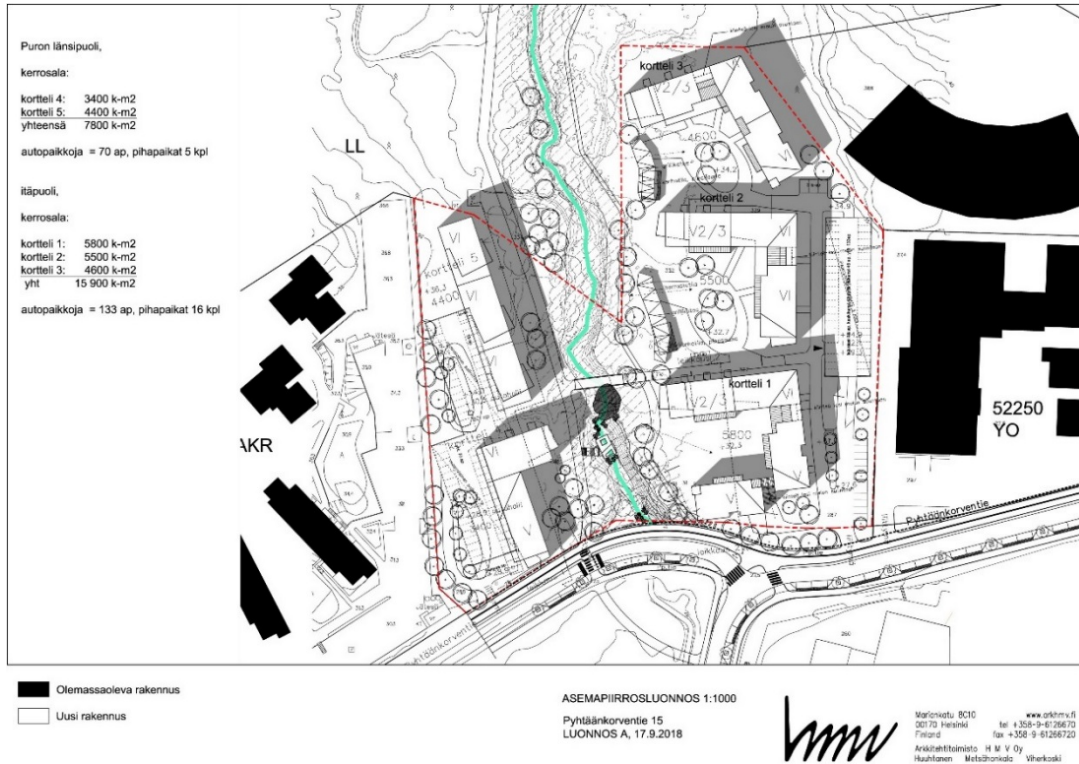
Vaihtoehto A. Arkkitehtitoimisto Hmv.

Toisessa vaihtoehdossa tutkittiin suunnitelman länsipuolisten puikkomaisten rakennusten korvaamista pistetaloilla. Näin kävely-ympäristö ulkoilureitillä olisi ehkä hieman vaihtelevampi. Mutta todettiin, että nämä rakennukset tulisivat liian lähelle ojaan ja sitä ympäröivää kasvillisuutta.

Vaihtoehto B : pistetaloja länsipuolelle. Arkkitehtitoimisto Hmv.

Kolmannessa vaihtoehdossa tutkittiin eteläisimmän pihapiirin muokkaamista U-muotoiseksi. Näin saadaan korttelipihan melutaso pysymään viitearvoissa. Lisäksi Pyhtäänkorventien myötäinen rakennusmassa lisää kaupunkimaisuutta kadun varrella.

Vaihtoehto C : U-mallinen kortteli Pyhtäänkorventien varteen. Arkkitehtitoimisto Hmv.

Vaihtoehto D : Idänpuoleisia kortteleita on muokattu hieman vähemmän umpinaisiksi. Piharakennukset ja katokset on siirretty rajaamaan pihapiiriä. Arkkitehtitoimisto Kanttia 2

Kaava-alueen virkistysalueelle on laadittu maisemasuunnitelma. Suunnitelmassa on osoitettu oleskelupaikka ojan läheisyyteen sekä silta ojan yli. Pytinojan länsipuolella kulkee ulkoilureitti ja itäpuolella polku.

Maisema-suunnitelma, Sito Oy

4.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Vaihtoehto D valittiin asemakaavaehdotuksen pohjaksi. Vaihtoehdossa toteutuu laadukas asuin-ympäristö asunnoissa ja piha-alueilla sekä viihtyisä virkistysalue kortteleiden välissä.

5. ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen teollisuus- ja varastoalue asuinkäyttöön. Olemassa olevat rakennukset puretaan. Alueen keskellä kulkeva Pytinoja kasvillisuuksineen säilyy ja osoitetaan virkistysalueeksi VL. Pytinojan molemmiin puoliin sijoittuu asuinkerrostalojen korttelialueet AK. Ojan itäpuolelle sijoittuu lisäksi pysäköintitalo, ja länsipuolelle pihakansi, jonka alle tulee pysäköintiä.

5.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 1,9 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 23 000 k-m². Tehokkuusluku $e=1,20$.

autopaikkoja: 1 ap/100 asutokkerrosm², kuitenkin vähintään 2ap/3asuntoa.

Lisäksi vieraspysäköintiin vähintään 1 ap/1500 k-m² ja lyhytaikaista huolto ja kotipalvelupysäköintiä varten porraskäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m². Perusnormista voidaan vähentää 15 %, jos pysäköinti keskitetään nimeämättömin paikoin pysäköintialueelle/ -laitokseen.

pyöräpaikkoja tulee olla 2 kpl/ asunto. Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon tai katoksen alle.

Virkistysalue, VL 0,45 hehtaarin alue.

Autopaikkojen alue, LPA 0,24 hehtaarin alue.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan keskipiste on Pytinoja kasvillisuuksineen, joka on esitetty virkistysalueena. Ojan yli, kosken läheisyyteen on esitetty silta, joka korostaa pientä putousta paikkana.

Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Pyhtäänkorventien varren julkisivu on suunniteltava eheänä ja kaupunkimaisena. Julkisivua kadun puolelta tulee korostaa arkkitehtuurin tai taitein keinoin ja se tulee julkisivuvalaista. Materiaalin tulee olla paikalla muurattua punatiiltä. Koriste-elementtinä saa käyttää pitsimäistä tiilimuurausta.

Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Pysäköintilaitoksen katto on rakennettava viherkattona, ja pysäköintilaitoksen sekä pysäköintikannen eteläseinät tulee pääosin verhoilla kasvillisuudella.

Korttelien sisäisin reitin on huolehdittu siitä, että yhteydet virkistysalueelle ovat lyhyitä ja miellyttäviä. Pysäköinti toteutetaan laitoksissa.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Asuinkerrostalojen alueet jakautuvat virkistysalueen molemmiin puoliin. Länsipuolen tontit ovat pienempiä, ja rakennukset lähempänä Pytinojaa. Näiden rakennusten länsipuolella on kansipiha. Idän puoleiset tontit ovat isompia, ja niissä on suojaisat korttelipihat. Rakennukset madaltuvat ojalle päin, siten että korkeamat 6-kerroksiset rakennukset sijaitsevat kaava-alueen reunalla, ja lähempänä virkistysaluetta rakennukset ovat 4 kerrosta. Korttelipihat avautuvat virkistysalueen suuntaan.

Rakennusoikeudet ovat ojan länsipuolella 7 800 ja itäpuolella 15 200 kerrosneliömetriä. Rakennusten julkisivujen tulee olla pääosin punatiiltä. Länteen päin aukeavilla julkisivuilla sallitaan myös rapatut pinnat. Julkisivuvärien tulee olla murrettuja ja värikylläisiä.

Pysäköinti sijoittuu pysäköintilaitokseen ja korttelipihalle pihakannen alle. Pihat tulee rakentaa korkeatasoisiksi. Pihoille on esitetty ohjeelliset hulevesialueet.

Pysäköintikannen eteläreuna on pääosin verhoiltava kasvillisuudella.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentoliikennemelua ΔL vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Pyhtääankorventien varren julkisivu on suunniteltava eheänä ja kaupunkimaisena. Katutason julkisivun tulee olla runsaasti aukoitettu ja se ei saa antaa suljettua vaikutelmaa.

LPA, Autopaikkojen korttelialue

Autopaikkojen korttelialueelle rakennetaan kaava-alueen idän puoleisia tontteja palveleva kolmekerroksinen pysäköintilaitos.

Pysäköintilaitoksen katon on oltava viherkatto.

Pysäköintilaitoksen eteläseinä on pääosin verhoiltava kasvillisuudella.

5.3.2 Muut alueet

VL, virkistysalue

Pytinojan ympärillä nykyisin oleva vihreä alue kaava-alueen keskellä on esitetty kokonaan virkistysalueeksi. Pytinoja on esitetty vesialueena. Virkistysalueen länsireunalla kulkee ulkoilureitti. Myöskin virkistysalueen länsireunalla on HSYn vesijohto ja viemäriputki. Vanha putki on jäänyt ojanuoman kasvillisuuden ja puuston alle ja jää paikalleen, jotta kasvillisuus voidaan säilyttää. Uusi putkenpaikka on esitetty kulkemaan ulkoilureitin alla. Alueelle saa rakentaa sillan Pytinojan yli, sekä näköalatasanteita kosken lähstään.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikennedyteyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Asuminen ja väestö

Kaavamuutos täydentää Veromiehen kaupunginosan asuinrakentamista, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 470 kappaletta. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa ja monipuolistavat asuntokantaa hyvien raideliikennedyteyhteyksien varrella.

Yhdyskuntarakenne

Rakentaminen sijoittuu Pyhtäänkorventien varteen ja tulevan joukkoliikenteen runkoyhteyden lähistölle. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen pyritään materiaaleitaan sovittamaan yhteen lähistön asuinrakentamisen kanssa. Kaava-alueen länsipuolen puikkomaiset korttelit lainaavat muotokieltään lähistön rakennuskannasta. Pyhtäänkorventien varteen sijoittuva asuinrakennus elävöittää jalankulkuympäristöä. Alueen keskiosassa Pytinojan luonnonympäristö antaa alueelle Veromiehen kaupunginosassa ainutlaatuisen ilmeen. Yksityiskohtaisempi suunnittelu jää silti rakennuslupavaiheeseen, jolloin nähdään kuinka hyvin arkkitehtoniset tavoitteet saavutetaan.

Arkkitehdin näkemys Pyhtäänkorventien varren julkisivusta, Arkkitehtitoimisto Kanttia 2

Palvelut ja työpaikat

Alueelle ei tule uusia työpaikkoja. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Veromiehen palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat kävely- tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Taloudelliset vaikutukset

Alueen sijainti yhdyskuntarakenteessa on tärkeää kaavatalouden kannalta. Kaava-alue sijaitsee valmiin kunnallistekniikan ja kohtuullisen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Linja-autot kulkevat Tikkurilantietä pitkin ja sitä pitkin on myös linjattu tuleva raitiotie. Aviapoliksen alueen rakentuminen erityisesti Tikkurilantien eteläpuolella sitoo myös tämän kaava-alueen kiinteämmin kaupunkimaiseen yhdyskuntarakenteeseen.

Kaava-alueen läpi menee HSY:n vesihuollon johdot. Niitä ei tarvitse siirtää rakennusten takia. Johdot siirretään HSY:n aikataulun mukaan ulkoilureitin alle.

Pytinojan ympäristön virkistysalueelle rakennetaan ulkoilureitti, mikä palvelee alueen asukkaita kaava-aluetta laajemminkin.

Tontit ovat kertaalleen jo rakennettuja ja enimmäkseen tasattuja, eikä rakentamatonta aluetta oteta juurikaan käyttöön. Tämä on hyvä massatalouden kannalta, koska maa-ainesten kuljetustarpeet vähenevät.

Tonteilla sijaitsevien, enimmäkseen 1960- ja 1970-luvuilla rakennettujen rakennusten kerrosala on yhteensä noin 6000 k-m². Rakennusten elinkaari on oletettavasti aika lopussa, jolloin purkaminen tehokkaamman rakentamisen tieltä on perusteltua. Rakennusten purkujätteet tulisi kierrättää. Maanomistaja osallistuu yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin maankäyttösopimuksella.

Sosiaalinen ympäristö

Kaava-alue on virkistysalueen ja Pytinojan ansiosta alueen hienoimpia. Alueelle tulee uusia asukkaita, joilla on mahdollisuus nauttia kerrostaloasumisesta ainutlaatuisen luonnonympäristön läheisyydessä. Osa asukkaista tulee olemaan hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia. Kerrostaloasuntojen koko vaihtelee, ja alueelta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Pytinoja jatkuu kaava-alueesta pohjoiseen, ja virkistysalue yhdistyy Pyttisbergetin metsään. Rakennukset sijoittuvat vanhalle varasto- ja teollisuusalueelle, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee noin kilometrin päässä Aviapolis-asemasta ja kävelyetäisyydellä kaavaillusta lähimmästä joukkoliikenteen runkoyhteydestä. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä Veromiehessä. Yhteydet Ilmakehälle ja Tuusulanväylälle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Kaava-aluetta palveleva vesihuolto on rakennettu. HSY tarkastaa lentoasemalle johtavan vesihuoltoyhteyden kapasiteetin ja saneeraustarpeen. Kaavaan on varattu riittävä rasitealue mahdollisille

uusille vesihuoltolinjoille. Pyhtääankorventiehen rajautuville tonteille ajorasitteen yhteyteen on varattu rasite tonttijohdoille.

Kaavamuuotosalue on nykyisin osin rakennettua pintaa ja osin kasvipeälysteistä pintaa. Alueen tiivistymisen johdosta rakennetun pinnan osuus kasvaa nykyisestä, jonka seurauksena hulevesien muodostuminen lisääntyy. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttaa/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, jotta tontilta pois lähtevät hulevesimäärät eivät kasva entisest.

Rakennuslupan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt suurimmaksi osaksi asfalttipäällysteistä. Pihoille on osoitettu hulevesialtaat.

5.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettavat korttelit tiivistävät olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Ne tukeutuvat ja tukevat laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastokestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävä kehitys ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita.

Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimus 1,0 toteutuu hyvin.

Vihertehokkuuskaavio

5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Alueelle laadittu meluselvitys on esitelty luvussa 3.1.3.

Alueella mitoittavina melulähteinä on Ilmakehän melu sekä lentomelu, mitkä huomioidaan asuinhuonien ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena jonka on oltava vähintään 35 dB.

5.6 NIMISTÖ

Pytinpuisto, nimistöryhmä 5.11.2018

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

7. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Arkkitehtitoimisto HMY Oy: Juha Huuhtanen
Arkkitehtitoimisto Kanttia 2: Mila Tolppanen

Sitowise: Seppo Karppinen
Elina Aarnisalo

SRV: Heidi Kanner
Jouko Pöyhönen
Toni Kankare

Vantaan kaupunki:

Kaupunkisuunnittelu:	Ani Penttimäki	alue-arkkitehti 30.10.2018 asti-
	Merja Hänen	va. alue-arkkitehti 1.11.2018 lähtien
	Johanna Rajala	alue-arkkitehti 2.1.2019 lähtien
	Carina Ölander	asemakaava-arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Vuokko Rova	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus :	Harri Keinänen	vesihuollon suunn.
	Paula Luomala	vesihuollon suunn.
	Jarmo Pajunen	liikennesuunnittelu
	Anna Kyytinen	vesihuollon suunnittelupäällikkö
Ympäristökeskus:	Ari Pietilä	ympäristöinsinööri
	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 17. päivänä maaliskuuta 2020.

Carina Ölander
asemakaava-arkkitehti

Johanna Rajala
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	28.08.2019
Kaavan nimi	002357 veromies 15 kaupunginosa		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm	13.02.2018	
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus	092002357	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	2,6098	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,1486	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	2,6098

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Lomarakennuspaikat [lkm] Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,6098	100,0	23000	0,88	0,0000	7341
A yhteensä	1,9225	73,7	23000	1,20	1,9225	23000
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000		0		-2,6098	-15659
V yhteensä	0,4468	17,1	0		0,4468	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,2405	9,2			0,2405	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

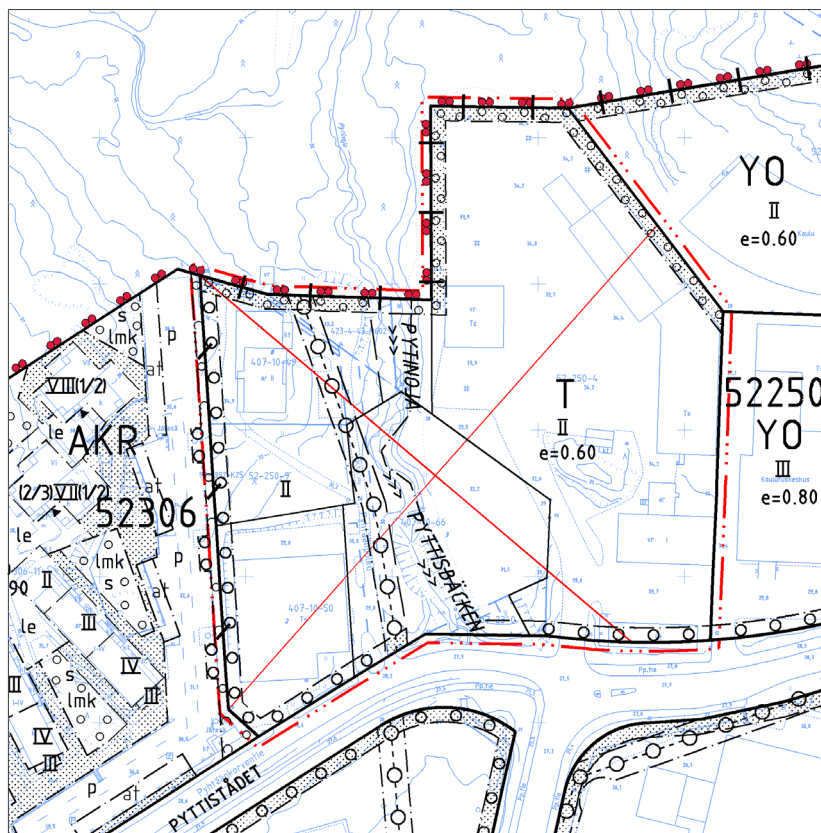
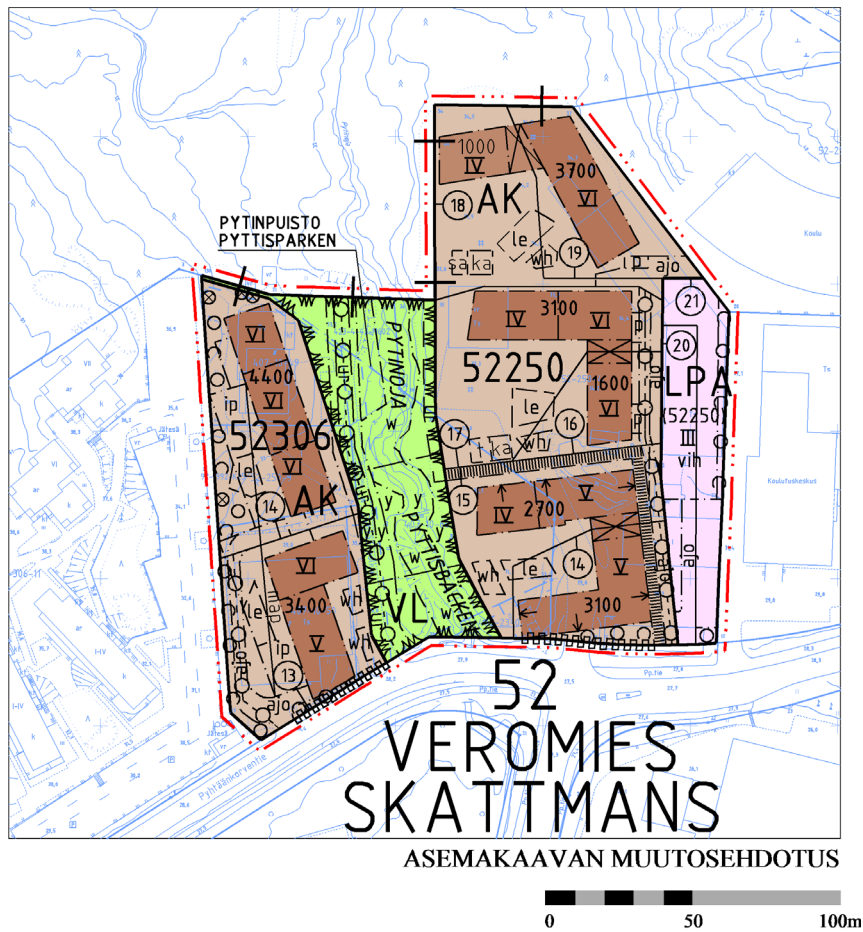
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,1486	5,7	0	0,1486	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	2,6098	100,0	23000	0,88	0,0000	7341
A yhteensä	1,9225	73,7	23000	1,20	1,9225	23000
AK	1,9225	100,0	23000	1,20	1,9225	23000
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000		0		-2,6098	-15659
T	0,0000		0		-2,6098	-15659
V yhteensä	0,4468	17,1	0		0,4468	0
VL	0,4468	100,0	0		0,4468	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,2405	9,2			0,2405	0
LPA	0,2405	100,0			0,2405	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,1486	5,7	0	0,1486	0
map	0,1486	100,0	0	0,1486	0

POISTETTAVAT MERKINNÄT

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002357

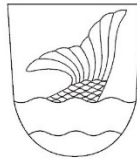
Päiväys
Datum

17.3.2020

Vantaan kaupunki

PYHTÄÄNKORVENTIE 15

Kaupunginosa 52, Veromies

Vanda stad

PYTTISTÅDET 15

Stadsdel 52, Skattmans

Asemakaavan muutos

Osat kortteleista 52250 ja 52306
sekä virkistysaluetta.

Tonttijaon muutos

Osat kortteleista 52250 ja 52306.

1:2000

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteren 52250 och 52306
samt rekreationsområde.

Ändring av tomtindelningen

Del av kvarteren 52250 och 52306.

1:2000

 	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ: 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva. Asuinkerrostalojen korttelialue Yleistä Kortteliin saa rakentaa asukkaiden yhteiseen käyttöön asu- mista palvelevia sauna-, kerho-, askartelu-, pyykin käsittely-, huolto-, varasto-, viherhuone-, väestönsuoja-, teknisiä- yms. tiloja asemakaavassa annetun rakennusoikeuden lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja. Rakennusten yläpintaan kerrokseen tai hienolle paikalle puist- onäkymän tai pihakatoksiin on rakennettava saunatilat. Pihakatosten yhteyteen tulee rakentaa asukkaita palvelevia oleskelu- ym. yhteisiä tiloja. Asuinkerrostalojen korttelialueesta tulee rakentaa kaupunki- kuvallisesti monimuotoinen ja laadukas kokonaisuus. Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia. Rakennusten suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huo- miota maantasojulkisivuihin, siten että kävely-ympäristöstä syntyy elävä, visuaalisesti monimuotoinen ja laadukas koko- naisuus. Rakennusten sisäänkäyntien on erotuttava selkeästi raken- nuksen massasta esim. katosten, sisäänvetojen ja valais- tuksen avulla. Pihan katosten tulee olla kevytrakenteisia. Talousrakennuk- set, katokset, aidat ja muut kevyet rakenteet tulee tehdä tummaksi käsitellystä puusta. Niiden tulee muotokieleltään noudattaa asuinrakennusten arkkitehtuuria. Porrashuoneisiin tulee olla kulku rakennuksen molemmilta puolilta. Porrashuoneiden 15 kerrosneliön ylittävän osan kussakin kerroksessa saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerros- alan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja. Porras- huoneiden tulee olla luonnonvaloisia. Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennuksen tai pysäköinti- laitoksen maantasokerrokseen. Maaperän pilaantuneisuus on tarkistettava ja tarvittaessa maaperää on puhdistettava ennen rakennustöiden aloitta- mista.
------	---

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER: Linje 3 m utanför planområdets gräns. Kvarterets område för flervåningshus Allmänt I kvarteret är det tillåtet att, utöver den byggrätt som anvisas an- visas i detaljplanen, bygga sådana bastu-, klubb-, hobby-, tvätt- hanterings-, service-, förrådsutrymmen, grön-, skyddsrum, tekniska o.dyl. utrymmen som är gemensamma för de boende och tjänar boendet. Dessa utrymmen räknas inte med i dimen- sioneringen av bilplatser. Bastuutrymmen ska byggas i byggnadernas översta våning eller på en fin plats med parkutsikt eller i takkonstruktioner på gården. I anslutning till gårdens takkonstruktioner ska det byggas vistel- se- o.dyl. gemensamma utrymmen som betjänar de boende. Kvarterets område för flervåningshus ska byggas som en helhet som är mångsidig och högklassig med avseende på stadsbilden. Byggnaderna ska till sin arkitektur hålla hög kvalitet. I planeringen av byggnaderna ska särskild uppmärksamhet fästas vid fasaderna i markplanet, så att promenadmiljön utgör en levande, visuellt mångsidig och högklassig helhet. Byggnadernas ingångar ska tydligt gå att urskilja i förhållande till byggnadens massa tex. skärmtak, indragningar och belysning. Gårdens takkonstruktioner ska vara konstruerade i lätta material. Ekonomibyggnader, takkonstruktioner, staket och övriga lätta konstruktioner ska byggas av trä som behandlats i en mörk nyans. Dessa ska till sitt formspråk följa bostadshusens arkitektur. Till trapphusen ska det finnas en ingång från byggnadens båda sidor. En del som överskrider 15 m²-vy i trapphusen får byggas i varje våning utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. Dessa utrymmen räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser. Trapphusen ska ha dagsljusintag. Utrymmena för sophantering ska placeras i byggnadens eller parkeringshuset markplansvåning. Jordmånens föroreningsgrad ska kontrolleras och vid behov ska jorden saneras innan byggnadsarbetena inleds.
--

Asuinkerrostalojen julkisivujen tulee kadulle päin sekä itään ja pohjoiseen olla punatiiltä. Myös rakennusten päätyjen tulee olla punatiiltä. Kadun ja puiston suuntaan avautuvien punatiilijulkisivujen tulee olla paikallaan muurattuja. Kaikkien punatiilijulkisivujen tulee valmistustavasta riippumatta olla keskenään samanvärisiä.

Länteen päin julkisivujen tulee olla rapattua, slammattuja tai paikalla muurattua tiiltä tai puuta. Lännen suuntaisten julkisivujen väreinä tulee suosia aikaa kestäviä, värikylläisiä ja maanläheisiä värisävyjä. Mahdollisten väri vaihteluiden tulee olla vertikaalisia ja viihtyisää kaupunkikuvaa tukevia. Irtonaisia väriäisiä tulisi välttää.

Korttelissa 52250 Pyhtäänkorventien varren julkisivu on suunniteltava eheänä ja kaupunkimaisena. Julkisivua kadun puolelta tulee korostaa arkkitehtuurin tai taiteen keinoin, ja se tulee julkisivuväläistä. Julkisivumateriaalin tulee olla paikalla muurattua punatiiltä. Koriste-elementtinä saa käyttää pitsimäistä tiilimuurausta. Katutason julkisivun tulee olla runsaasti aukoitettu ja se ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Mahdolliset elementtisaumat eivät saa näkyä. Ne tulee häilyttää saumojen sijoituksen tai pintarakenteen avulla.

Julkisivulevyjä ei sallita.

Rakennusten päädyt eivät saa olla umpinaisia.

Pysäköintirakennuksen ja pysäköintikannen eteläseinät kadulle päin tulee pääosin verhota kasvillisuudella.

Katot

Kattomuodon tulee olla pulpettikatto tai epäsymmetrinen harjakatto.

Kattojen tulee olla tummanharmaata tai mustaa konesaumatua peltiä.

Katoissa tulee olla räystäät.

Ilmastointikonehuoneet tulee sijoittaa rakennuksen päävaipan sisään käyttäen hyväksi esimerkiksi vesikatkon muotoa.

Parvekkeet

Parveketorneja ei sallita. Ulokeparvekkeet tulee olla irrallisia runkoon kiinnitettyjä tai osana visuaalisesti yhtenäistä parvekejulkisivua. Kadun puoleiset parvekkeet tulee olla kaupunkimaisia, joko ranskalaisia parvekkeita tai sisäänvedettyjä.

Parvekkeet ja erkkerit saa rakentaa rakennusalan rajan yli. Kulkureiteillä vapaan kulkukorkeuden tulee olla vähintään 4m.

Parvekkeet tulee lasittaa ja parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot.

Jokaiseen asuntoon tulee liittää ulko-oleskelutila.

Pohjakerroksen asunnoilla tulee olla ulko-oleskelutila joka liittyy pihaan ja josta on yhteys pihaan.

Pihat

Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma. Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri ikäisten käyttäjien tarpeet ja riittävä yksityisyys ja yhteisöllisyys. Piha-alueet on rakennettava yhtenäisiksi tonteilla, jotka rajautuvat toisiinsa. Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata. Rakentamattomat pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviihdytystä, on istutettava.

Tontit tulee rajata pensasistutuksin ja kuntalla virkistysalueen suuntaan. Tontteja ei saa aidata.

Pihakannen istutusten on oltava monipuolisia ja korkeatasoisia. Niiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävällä kasvualustoilla.

Asfaltin käyttö on sallittua ainoastaan pysäköimisalueella.

Yleiselle jalankululle varatun alueen osalla sallitaan huoltoajo.

Maantasaautopaikat tulee erottaa istutuksella muusta piha-alueesta.

Flerväningshusens fasader ska bestå av rödtegel mot gatan samt mot öster och norr. Också husgavlarna ska bestå av rödtegel. De rödteglfasader som öppnar sig i riktning mot gatan och parken ska vara murade på platsen. Alla rödteglfasader ska sinsemellan ha lika färg oberoende av tillverkningsättet.

Mot väster ska fasaderna bestå av putsat, slammatt eller platsbyggt tegel eller trä. Som färgsättning i fasaderna mot väster ska åldersbeständiga, färgmättade och jordnära färgnyanser prioriteras. Eventuella färgvariationer ska vara vertikala och bidra till en trivsamt stadsbild. Det är inte tillåtet med fristående färgfläckar.

I kvarter 52250 ska fasaden utmed Pyttistådet planeras så att den är enhetlig och urban. På gatans sida ska fasaden framhållas med arkitektoniska eller konstnärliga metoder och den ska förse med fasadbelysning. Fasadmaterialet ska bestå av platsbyggt tegel. Spetsliknande tegelmurning får användas som dekorativt element. Gatuplanets fasad ska ha rikligt med öppningar och den får inte ge ett slutet intryck.

Eventuella elementfogar får inte synas. De bör döljas genom fogens placering eller med hjälp av ytstrukturen.

Fasadskivor är inte tillåtna.

Byggnadernas gavlar får inte vara slutna.

Parkeringsanläggningens och parkeringsdäckets väggar söderut mot gatan ska till huvuddelen kläs med växtlighet.

Tak

Takformen ska vara pulpettak eller osymmetriskt sadeltak.

Taken ska bestå av mörkgrå eller svart maskinfalsad plåt.

Taken ska ha takfötter.

Ventilationsmaskinrummen ska integreras i byggnadens huvudmassa genom att utnyttja yttertakets utformning.

Balkonger

Balkongtorn är inte tillåtna. Utskjutande balkonger ska vara fristående och fastsatta i en stomme eller bilda en del av en visuellt enhetlig balkongfasad. Balkonger mot gatan ska vara urbana, antingen franska balkonger eller indragna.

Balkonger och burspråk får byggas så att de skjuter ut över byggnadsytans gräns. På förbindelsevägarna ska den fria gånghöjden vara minst 4 meter.

Balkongerna ska inglasas och på balkongerna ska riktvärdena för buller uppnås.

Varje bostad ska förse med en uteplats.

Bostäderna i bottenplanet ska ha en uteplats i anslutning till gården och med en förbindelse till gården.

Gårdar

För kvartersområdet ska en enhetlig plan för gårdarna utarbetas. Vid gårdarnas planering ska de behov som angemänskap beaktas. Gårdsområdena ska byggas sammanhängande på de tomter som gränsar till varandra. De obebodda delarna av gården som inte används för nödvändiga färdvägar, lek- eller vistelseområden, eller utnyttjas för stadsodling, ska förse med planteringar.

Tomterna ska avgränsas med buskplanteringar och mår i rekreationens riktning. Tomterna får inte inhägnas.

Gårdsdäckets planteringar ska vara varierande och hålla hög kvalitet. Deras livsbetingelser ska tryggas med tillräckliga växtunderlag.

Asfalt får användas endast på parkeringsområdet.

Servicekörning tillåts på den del av området som reserverats för allmän gångtrafik.

Bilplatserna på markplanet ska avskiljas från det övriga gårdsområdet med planteringar.

Tontille tulee laskea rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on asuinalueiden pihalla oltava vähintään 1,0. Pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.

Alueelta kaadettavaa puustoa tulee käyttää lahoppuna pihasuunnittelun osana 1-2 runkoa pihaa kohti.

Alueelle tulee laatia erillinen hulevesisuunnitelma.

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä työmaavesien käsittelysuunnitelma RT 89-11230 -ohjeen mukaisesti. Pytinojan läheisyyden takia hulevesien käsittely on suunniteltava huolella, jotta rakentamisen aikainen kiintoaines, typpi- ja fosforikuormitus ei päädy hulevesien mukana herkkään vesistöön.

Pihasuunnitelmassa korttelin 52250 tontin 14 lounaiskulmaan läjitettyjä maamassoja on madallettava noin metrimäärä. Korkotaso tulee määrittellä nykyisten puiden juuristoa vahingoittamattomaksi. Kasvillisuuden ja pintamuotoilun tulee ehkäistä sortumavaaraa puroon ja tien suuntaan. Betonimuuria ei saa rakentaa.

Melu

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden lentoliikennemelua ΔL vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Korttelissa 52250, tonteilla 18 ja 19, niissä kerroksissa, joissa melutasot julkisivuilla ylittävät 60 dB, asuntojen tulee avautua myös hiljaiselle puolelle.

Autopaikat

Vähintään 5% pysäköintipaikoista tulee varustaa sähköautojen latauspisteillä.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

1 ap/100 k-m², kuitenkin vähintään 2 ap / 3 asuntoa

Lisäksi vieraspysäköintiin vähintään 1 ap/1500 k-m² ja lyhytaikaista huolto ja kotipalvelupysäköintiä varten porrasikäytävien läheisyyteen vähintään 1 ap/5000 k-m².

Perusnormista voidaan vähentää 15 %, jos pysäköinti keskitetään nimeämättömiin paikoihin pysäköintialueelle/-laitokseen.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

2 pp/asunto. Paikoista vähintään puolet on sijoitettava pihat-
asossa olevaan ulkoiluvälinevarastoon.

Lähevirkistysalue

Virkistysaluetta tulee hoitaa ekologisesti laadukkaana kokonaisuutena. Lahoppuuta tulee säästää sekä pystyrunkoina että maahan jätettyinä runkoina.

Virkistysalueen muokkaus tulee hoitaa massatasapainoa kunnioittaen. Metsäpohjan pintamaata ei saa kuljettaa pois alueelta. Alueelta ei saa valua kiintoainesta puroon. Läjittäminen ei saa aiheuttaa puroon luontaisen reunan sortumavaaraa.

Autopaikkojen korttelialue

Pysäköintilaitoksen katon on oltava viherkatto.

Pysäköintirakennuksen eteläseinä kadulle päin tulee pääosin verhota kasvillisuudella.

Kaupunginosan raja.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

För tomten ska det i bygglovsskedet beräknas en grönytefaktor som ska vara minst 1,0 på bostadsområdenas gårdar. Planen för gården och grönytekalkylen, vilka anger förverkligandet av grönytefaktor, bifogas till bygglovsansökan.

Träd som fälls i området ska utnyttjas i form av rötträd som en del av gårdsplaneringen, 1-2 stammar per gård.

För området ska en separat dagvattenplan utarbetas.

Till bygglovsansökan ska en hanteringsplan för byggplatsvatten bifogas i enlighet med anvisningen RT 89-11230. På grund av närheten till Pyttisbäcken ska hanteringen av dagvatten planeras noggrant så att fasta substanser, kväve och fosfor från byggandet inte hamnar i och belastar det känsliga vattendraget genom dagvattnet.

I planen för gården ska jordmassorna som deponerats i det syd-västra hörnet av tomt 14 i kvarteret 52250 sänkas med ca en meter. Höjdnivån ska fastställas så att de befintliga trädens rotsystem inte skadas. Växtlighet och ytbehandling ska förebygga risk för ras i bäckens och vägens riktning. En betongmur får inte byggas.

Buller

Ljudisoleringen mot flygtrafikbuller ΔL i bostadsrummens ytterskikt ska vara minst 35 dB.

I kvarteret 52250, på tomterna 18 och 19, i de våningar där bullernivåerna i fasaderna överskrider 60dB, ska bostäderna också öppna sig mot den tysta sidan.

Bilplatser

Minst 5% av parkeringsplatserna ska förse med laddningsplatser för elbilar.

Minimiantalet bilplatser:

1 bp/100 m²-vy, dock minst 2 bp / 3 bostäder.

Utöver detta minst 1 bp/1500 m²-vy för gästparkering och minst 1 bp/5000 m²-vy i närheten av trapphusen för korttidsparkering för underhåll och hemservice.

Den grundläggande normen kan minskas med 15 % om parkeringen koncentreras till ommarkerade platser i ett parkeringsområde/ en parkeringsanläggning.

Minimiantalet cykelplatser:

2 cp/bostad. Av cykelplatserna ska minst hälften placeras i ett förråd för friluftssredskap eller under en takkonstruktion på gårdsplanet.

Område för närrekreation

Rekreatiomsområdet ska värdas ekologiskt som en högklassig helhet. Rötträd ska bevaras både som upprättsående stammar och som stammar som lämnats kvar på marken.

Bearbetningen av rekreatiomsområdet ska ske med hänsyn till massabalansen. Skogsunderlagets yttjord får inte forslas bort från området. Sediment från området får inte rinna ner i bäcken. Upplagring får inte riskera att den ursprungliga bäckkanten rasar.

Kvartersområde för bilplatser

Parkeringsanläggningens tak ska vara ett gröntak.

Parkeringsanläggningens väggar söderut mot ska till huvuddelen kläs med växtlighet.

Stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
52	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
VERO	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
52250	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
PYTINPUISTO	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
PYTINOJA	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.
4400	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
IV	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa katoksen.	Riktgivande byggnadsyta där ett skärmtak.
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa saunarakennuksen.	Riktgivande byggnadsyta där bastubyggnad får placeras.
	Ohjeellinen talousrakennuksen rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta för ekonomibyggnad.
	Maanalainen pysäköintitila	Underjordiskt parkeringsutrymme
	Rakennukseen jätettävä kulkuaukko	Genomfartsöppning i byggnad
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.	Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.
	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattu alueen osa.	Riktgivande del av område som ska reserveras för lek och utevistelse.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.	Riktgivande friluftsled.
	Vesialue.	Vattenområde.
	Ohjeellinen hulevesialue.	Riktgivande dagvattenområde.
	Viherkatto.	Gröntak.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område där träd och buskar skall planteras.
	Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.
	Istutettava pihakansi.	Gårdsplansdäck som ska förses med planteringar.
	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa	För allmän gångtrafik reserverad del av område
	Ohjeellinen pysäköimispaikka.	Riktgivande parkeringsplats.
	Vesialueen ylittävä katu tai ulkoilureitti. Puron yli tulee rakentaa katselutasanne, silta ja kulkureitti. Rakenteet tulee suunnitella hienovaraisesti maisemaan sovitteen, olemassa olevaa puustoa säilyttää ja välttää massiivisia tukirakenteita. Olemassa olevaa kallopinettä ei saa muokata. Tukirakenteet saa tarvittaessa kiinnittää kallioon. Puron ympäristön lähimetsä tulee säilyttää. Puuston muokkaustarpeet tulee toteuttaa maisemametsän hoidon keinoin. Tielinjan läheisyydessä purouoman nykyinen puusto on säilytettävä rinteiden sortumisvaaran ehkäisemiseksi.	Gata eller friluftsled över vattenområde. Över bäcken ska en utsiktsterrass, bro och gångleder byggas. Konstruktionerna ska planeras varsamt så att de anpassas till landskapet genom att bevara det befintliga trädbeståndet och undvika massiva stödkonstruktioner. Den befintliga bergsytan får inte bearbetas. Stödkonstruktionerna får vid behov förankras i berget. Närskogen vid bäcken ska bevaras. Behov av ändringar i trädbeståndet ska tillgodoses genom vårdmetoder för landskapskog. I närheten av väglinjen ska bäckfårans befintliga trädbestånd bevaras för att förebygga att slutningen rasar.

	Virkistysalueen läpi kulkeva virkistysreitti valaistaan Veromiehen valaistuksen yleissuunnitelman ohjeiden mukaisesti. Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Den rekreatjonsled som passerar genom rekreatjonsområdet förses med belysning i enlighet med anvisningarna den allmänna planen för belysningen i Skattmans. Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden
(52250)	Suluissa olevat numerot osoittavat korttelit, joiden autopaikkoja saa alueelle sijoittaa. TONTTIIAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.	Siffrorna inom parentes anger de kvarter vilkas bilplatser får förläggas till området. TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.
Kaupunkirakenne ja ympäristö Asemakaavoitus		Stadsstruktur och miljö Detaljplanerin
Kaupunkimittaus Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset. Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000. Vantaalla / Vanda __. __ 20__		Stadsmätning Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den. Plankoordinaatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__/20__		Godkänd av stadsfullmäktige {Hyväksymispäivä}

ASEMAPIIRUSTUS

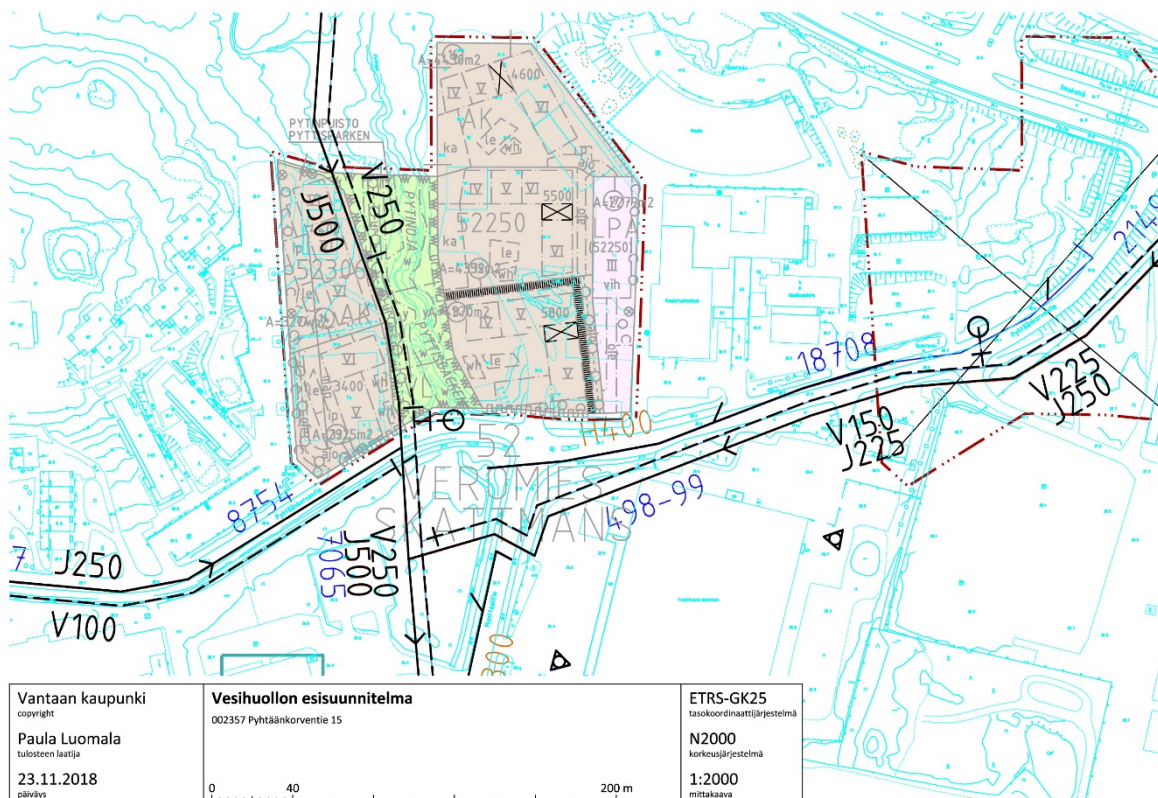
1:1000 Asemapiirustus

KANTTIA2

Arkkitehtitoimisto Kanttia 2
Hämeenlinn 11
00530 Helsinki

www.kanttia2.fi
+358 (0)8 372 273
email: info@kanttia2.fi

Design and Quality of Finland

Tuloskortti

Päivämäärä: 16.11.2018

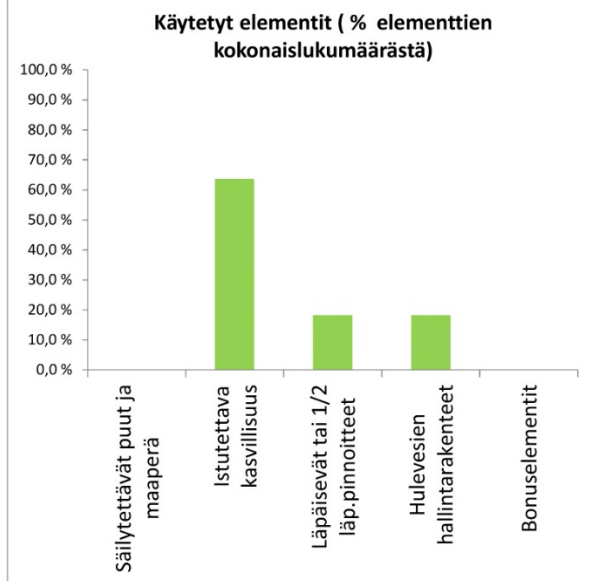
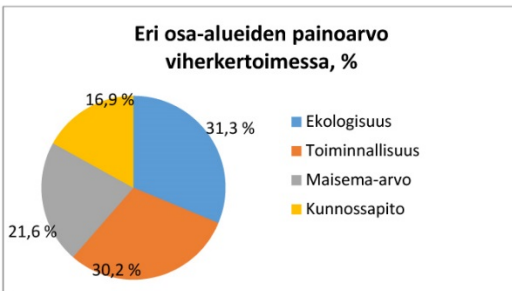
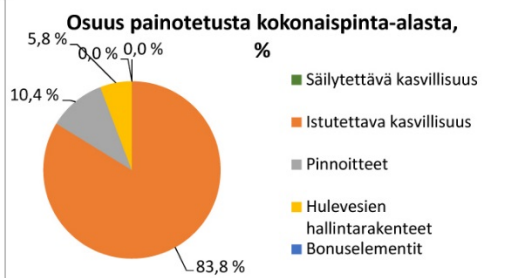
Lomakkeen täyttäjät ja yritys: Elise Aarnisalo, Sitowise

Kohteen osoite
Kortteli- ja tonttinumeroPyhtäänkorventie, itä-puoli
52. Veromies, kortteli 52250

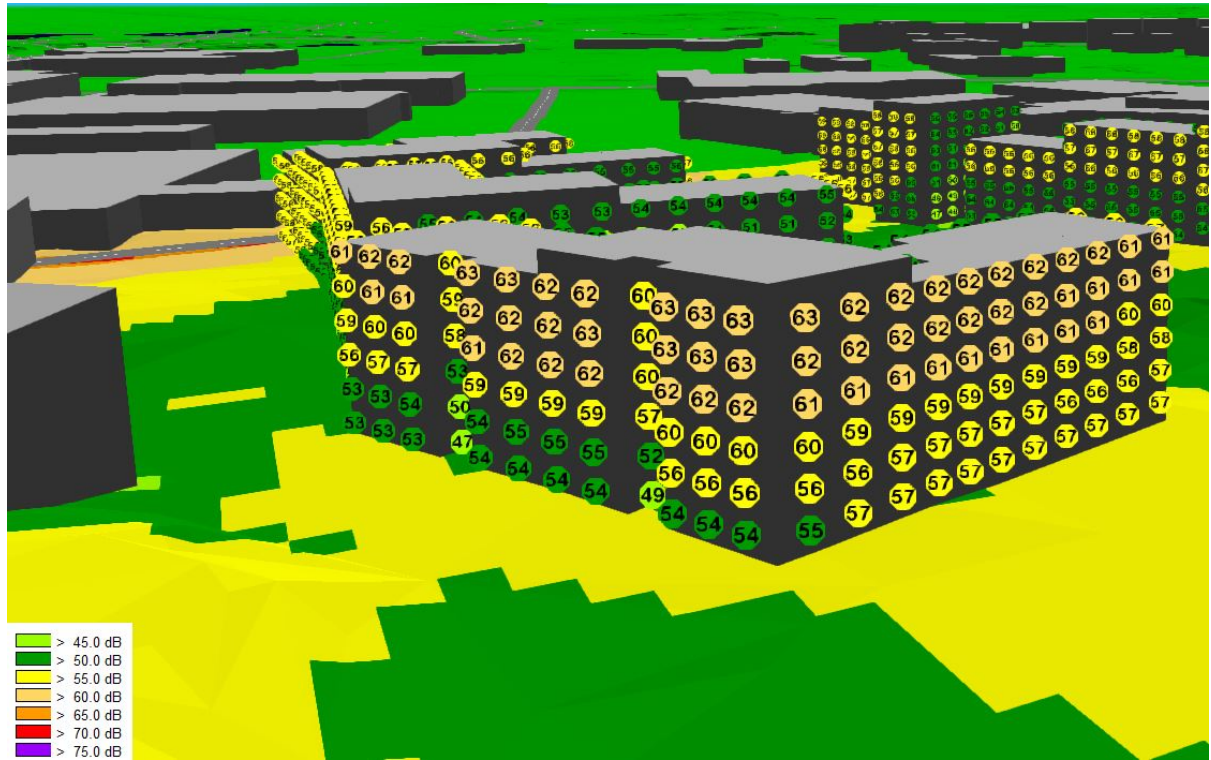
Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Saavutettu vihertehokkuus
1,1
Tavoitetaso
0,8
Minimitaso
0,6

Elementtityyppi	Elementtejä täytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	0	5
Istutettava kasvillisuus	7	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	2	2
Hulevesien hallintarakenteet	2	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	11	25

LAUSUNNOT JA VASTINEET**Asemakaavoitus / 17.3.2020**

Kaupunginhallitus 7.10.2019 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002357 Pyhtäänkorventie 15. Veromies**. Lausuntoja pyydettiin 3 ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 HSY	Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee rakennettua vesihuoltoverkostoa Pyhtäänpolulla ja Pyhtäänkorventiellä. Nykyisten kiinteistöjen 407-10-49, 52-250-9 ja 407-10-66 kohdalle sijoittuu asemakaavaan merkitty johtokuja, jolla sijaitsee edellä mainittu Pyhtäänpolun vesijohto ja jätevesiviemäri. Asemakaavaselostuksessa on esitetty, että johdot siirretään uuden puistoraitin alle. Lisäksi on mainittu, että uudet rakennukset eivät aiheuta johtosiirtotarvetta. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty siirrettävän vesihuollon laajuutta eikä alustavaa kustannusarviota. Kaavaselostuksen liitteenä olevassa vesihuollon esisuunnitelmassa on puutteita; käytännössä siinä on ainoastaan esitetty olemassa oleva vesihuoltoverkosto. Siirrettäviksi aiottuja johto-osuuksia ei ole esitetty eikä merkitty rukseilla. Tarpeelliset selitystekstit puuttuvat. Rakennetut ja uudet johdot on esitetty samalla viivapaksuudella; rakennetut johdot tulee esittää ohuella viivalla ja uudet paksulla. Asianmukaiset merkinnät ja tekstit parantaisivat suunnitelmaa huomattavasti. Jätetilojen suunnittelussa on huomioitava jätehuoltomääräysten asettamat vaatimukset	-

LAUSUNNOT JA VASTINEET

	jätepisteen järjestämiselle mm. mahdollistaa jäteauton pysähtyminen mahdollisimman lähelle, enintään 10 metrin päähän, jätetilan ovesta tyhjennyksen ajaksi. Jos kiinteistön haltija haluaa lukita tai on lukinnut keräysvälineille johtavan reitin, on lukitus järjestettävä siten, että jätteiden noutaja voi avata lukituksen "HSY:n jätehuolto" -avaimella tai HSY:lle luovutetulla koodilla. Lukituksessa on käytettävä HSY:n jätehuoltosarjaan sarjoitettua lukkoa. Putkilukon käyttö on luvanvaraista.	
NRO 2 Finavia	Finavia muistuttaa, että asemakaavan alue sijaitsee lähellä lentoasemaa ja vaikka se ei sijaitse suoraan lentoonlähtö- tai laskeutumisreittien vaikutusalueella, lentoaseman toiminnosta aiheutuvaa melua havaitaan alueella toistuvasti. Finavia katsoo, että uusi verhokäyrä tulee merkitä asemakaavan aineistoon. Finavia huomauttaa, että Pytinojassa voi ajoittain esiintyä lentoaseman hulevesistä aiheutuvaa hajua. Kohde sijaitsee hyvin lähellä lentoasemaa, joten Finavia muistuttaa, että alueen suunnittelussa tulee huomioida lentoaseman esterajoituspinnat.	-
NRO 3 Uudenmaan ELY-keskus	Alueen ääniympäristön kannalta tulisi kaikkien ratkaisujen olla tarkkaan harkittuja melun torjunnan kannalta. Tavoitteena tulisi olla, että sisäpihat olisivat mahdollisimman hyvin suojattuja melulta. Julkisivuille annettu eristävyys yleismääräys (35 dB) on riittävä. Korttelia 52250 tontin 16 3-6 kerroksia koskeva määräys on epäselvä. Kaava-aineistossa olevan meluselvityksen mukaan ko. kohdassa melutaso ei edes ylitä 60 dB tasoa julkisivuilla. Asemakaavaratkaisua	Korttelin 52250 melumääräys korjataan koskemaan tontteja 18 ja 19. Lisätään, että huoneistojen on avauduttava myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle. Parvekemääräyksiin lisätään, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot.

LAUSUNNOT JA VASTINEET

	tulee tarkistaa tältä osin. Läpitalon asuntoja koskeva määräys tulee yksinkertaistaa kattamaan kaikki asuinrakennukset, joilla julkisivun melutaso ylittää 60 dB. Huoneistojen tulee tällaisessa tilanteessa avautua myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle. Yleismääräyksenä tulisi parvekkeiden lasituksen lisäksi antaa määräys siitä, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot (993/1992).	
--	--	--

LAUSUNNOT JA VASTINEET**NRO 1****Lausunto:****ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002357, PYHTÄÄNKORVENTIE 15, 52. KAUPUNGINOSA VEROMIES**

Kaava-alue sijaitsee reilun kilometrin päässä Aviapoliksen juna-asemasta, Veromiehen kaupunginosassa. Aluetta rajaa etelässä Pyhtäänkorventie, idässä Ilmailuopisto ja lännessä pieni kerrostaloalue.

Alueelle suunnitellaan asumista, jonka keskipisteenä on Pytinoja ja sen ympärillä oleva viheralue. Olemassa oleva luonto säilytetään. Pytinojan varrelle suunnitellaan ulkoilureittejä ja oleskelupaikkoja sekä silta vesistön yli.

Kaava mahdollistaa alueelle 23 700 uutta asuinkerrosneliometriä. Toteutuessaan tämä mahdollistaisi noin 470 uuden asukkaan muuttamisen alueelle. Asuinrakennusten kerroskorkeudet vaihtelevat neljästä kuuteen. Käyttötarkoitus muuttuu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta (T), asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK).

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suunnittelualueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee rakennettua vesihuoltoverkostoa Pyhtäänpolulla (valurautainen 250 mm vesijohto ja betoninen 500 mm jätevesiviemäri) ja Pyhtäänkorventiellä (valurautainen 100 mm vesijohto ja muovinen 250 mm jätevesiviemäri).

Nykyisten kiinteistöjen 407-10-49, 52-250-9 ja 407-10-66 kohdalle sijoittuu asemakaavaan merkitty johtokuja, jolla sijaitsee edellä mainittu Pyhtäänpolun vesijohto ja jätevesiviemäri. Asemakaavaselostuksessa on esitetty, että johdot siirretään uuden puistoraitin alle. Lisäksi on mainittu, että uudet rakennukset eivät aiheuta johtosiirtotarvetta. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty siirrettävän vesihuollon laajuutta eikä alustavaa kustannusarviota.

HSY käynnistää lähiaikoina yleissuunnitelmahankkeen, jonka suunnittelualueeseen sisältyy myös Pyhtäänpolulla sijaitseva siirrettäväksi esitetty vesihuolto.

Kaavaselostuksen liitteenä olevassa vesihuollon esisuunnitelmassa on puutteita; käytännössä siinä on ainoastaan esitetty olemassa oleva vesihuoltoverkosto. Siirrettäväksi aiottuja johto-osuuksia ei ole esitetty eikä merkitty ruksilla. Tarpeelliset selitystekstit puuttuvat. Rakennetut ja uudet johdot on esitetty samalla viivapaksuudella; rakennetut johdot tulee esittää ohuella viivalla ja uudet paksulla. Asianmukaiset merkinnät ja tekstit parantaisivat suunnitelmaa huomattavasti.

Lisätietoja antaa aluepäällikkö Mikko Stenius, puh. (09) 1561 2109.

Jätetilojen suunnittelussa on huomioitava jätehuoltomääräysten asettamat vaatimukset jätteen keräilyjärjestämiseksi mm. mahdollistaa jätteen pysähtymisen mahdollisimman lähelle, enintään 10 metrin päähän, jätetilan ovesta tyhjennyksen ajaksi. Jätetiloja suunniteltaessa on syytä ottaa huomioon myös tulevaisuudessa laajentuvat erilliskeräysvelvoitteet mm. muovipakkausten osalta. Jos kiinteistön haltija haluaa lukita tai on lukinnut keräysvälineille johtavan reitin, on lukitus järjestettävä siten, että jätteiden noutaja voi avata lukituksen "HSY:n jätehuolto" -avaimella tai HSY:lle luovutetulla koodilla. Lukituksessa on käytettävä HSY:n jätehuoltosarjaan sarjoitettua lukkoa. Putkilukon käyttö on luvanvaraista. Tarvittaessa lisätietoja ja opastusta voi kysyä HSY:n asiantuntijoilta jatkosuunnittelun edetessä.

Lisätietoja antaa palvelupäällikkö Kati Siekinen, puh. 045 3111 838.

Vastine:

Asemakaavamuutoksesta ei aiheudu muutostarvetta olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaselostuksessa ei ole esitetty siirrettävä vesihuollon laajuutta eikä alustavaa kustannusarviota siirrolle. Vesihuollon esisuunnitelmassa on esitetty vain olemassa oleva vesihuolto. Tuleva vesihuollon siirto tehdään HSY:n tarpeen ja aikataulun mukaisesti. Kaavaan varattu rasitealue mahdollistaa HSY:n johtojen saneerauksen.

Jätepisteiden sijainti ratkeaa tarkemmassa suunnittelussa. Jokaiselle tontille on osoitettu ajoyhteys.

Jätepisteiden lukitusta ei ratkaista asemakaavoituksessa.

Tarkistukset:

-

LAUSUNNOT JA VASTINEET

NRO 2

Lausunto:

Finavia Oyj:n lausunto asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002357, Pyhtäänkorventie 15, Vantaa

Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002357, Pyhtäänkorventie 15.

Asemakaavan muutoksessa muutetaan nykyisten teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueet asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Kaavaehdotuksessa alueelle on hahmoteltu yhteensä viisi 4-6 -kerroksista kerrostaloa ja 3-kerroksinen pysäköintitalo. Kerrostalojen välisellä viheralueella säilytetään Pytinoja ja sitä ympäröivä kasvillisuus.

Kohde sijaitsee Veromiehen alueella, noin 0,4 kilometrin etäisyydellä Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien 2 eteläpäästä ja noin 0,8 kilometriä kiitotien jatkeelta länteen. Kohde on Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitoteiden 1 ja 2 välisessä kainalossa ja lentoaseman ympäristöluvan liitteessä esitetyllä L_{den} 50-55 dB lentokonemelualueella. Kaavaehdotuksessa on asuinrakentamisen korttelialueelle määrätty, että asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden tulee olla vähintään 35 dB. Tieliikennemelun vuoksi osassa rakennuksia edellytetään läpitalon huoneistoja. Kaikki parvekkeet kaava-alueella on lasitettava. Finavia muistuttaa, että asemakaavan alue sijaitsee lähellä lentoasemaa ja vaikka se ei sijaitse suoraan lento-onlähtö- tai laskeutumisreittien vaikutusalueella, lentoaseman toiminnoista aiheutuvaa melua hallitaan alueella toistuvasti. Finavia katsoo, että uusi verhokäyrä tulee merkitä asemakaavan aineistoon.

Pytinoja on yksi lentoaseman hulevesien lasku-uomista, jonka valuma-alueella sijaitsee mm. lentoaseman asematasoalueita. Finavia on toteuttanut puron yläjuoksulle tulva-altaan, jolla tasataan lentoaseman päällystetyiltä alueilta tulevien hulevesien ajoittain suuria virtaamavaihteluita. Tulva-allas sijaitsee selvitysalueen välittömässä läheisyydessä. Finavia tarkkailee säännöllisesti lentoaseman laskuojien veden laatua ja raportoi tulokset

ympäristöviranomaisille. Finavia huomauttaa, että Pytinojassa voi ajoittain esiintyä lentoaseman hulevesistä aiheutuvaa hajua.

Kohde sijaitsee hyvin lähellä lentoasemaa, joten Finavia muistuttaa, että alueen suunnittelussa tulee huomioida lentoaseman este-terajoituspinnot.

Lisätietoja Finaviassa antaa ympäristöasiantuntija Satu Routama, puhelin 020 708 2278, satu.routama@finavia.fi.

LAUSUNNOT JA VASTINEET**Vastine:**

Verhokäyrät käyvät ilmi selostuksen kappaleessa 3.2.1, jossa on esitetty kaavatilanne.

Pytinojan vedenlaatu on aistinvaraisesti koettu usean kerran kaavoituksen aikana, eikä siinä ole huomattu merkittäviä tai kaava-aluetta haittaavia ongelmia.

Rakentamisen korkeus kaava-alueella ei nouse 60m merenpinnan yläpuolelle, joten lentoaseman esterajoitukset on huomioitu.

Tarkistukset:

-

NRO 3**Lausunto:****Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, Pyhtäänkorventie 15, nro 002357**

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Pyhtäänkorventie 15 asemakaavan muutosehdotuksesta (002357)

Asemakaavalla täydennetään yhdyskuntarakennetta lähietäisyydellä tulevasta Vantaan raitiotiestä, joka muodostaa joukkoliikenteen runkoyhteyden.

Voimassa olevassa yleiskaavassa asemakaavan muutosalue on työpaikka-aluetta (TP). Valmisteilla olevassa yleiskaavan muutoksessa suunnittelualue on osittain asuntovaltaista keskusta-aluetta (AC) ja tuotanto ja varastotoiminnan aluetta (TY). Pytinojaa pitkin kulkee virkistysyhteys. Maakuntakaava tukee yhdyskuntarakenteen tiivistämistä alueella.

Aluetta on tarkasteltu laajemmin Aviapoliksen kaavarungossa ja esitetty kehittämisperiaatteet lentoaseman eteläpuoliselle Veromiehen alueelle. Aviapoliksen kaavarungossa kaava-alue on virkistys- ja katualueita. Asemakaavaratkaisussa tämä on pyritty huomioimaan jättämällä Pytinojan varteen lähivirkistysalue ja avaamalla asuinrakentamisen pihat kohti Pytinojaa.

Alueen ääniympäristön kannalta tulisi kaikkien ratkaisujen olla tarkkaan harkittuja melun torjunnan kannalta. Tavoitteena tulisi olla, että sisäpihat olisivat mahdollisimman hyvin suojattuja melulta. Julkisivuille annettu eristävyys yleismääräys (35 dB) on riittävä.

Korttelia 52250 tontin 16 3-6 kerroksia koskeva määräys on epäselvä. Kaava-aineistossa olevan meluselvityksen mukaan ko. kohdassa melutaso ei edes ylitä 60 dB tasoa julkisivuilla. Asemakaavaratkaisua tulee tarkistaa tältä osin.

Läpitalon asuntoja koskeva määräys tulee yksinkertaistaa kattamaan kaikki asuinrakennukset, joilla julkisivun melutaso ylittää 60 dB.

LAUSUNNOT JA VASTINEET

Huoneistojen tulee tällaisessa tilanteessa avautua myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle. Yleismääräyksenä tulisi parvekkeiden

lasituksen lisäksi antaa määräys siitä, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot (993/1992).

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikkö Timo Kinnunen. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Vastine:

Korttelia 52250 koskevan melumääräyksen on ollut tarkoitus koskea tontteja 18 ja 19, määräykseen oli jäänyt väärä tonttinumero. Niillä tonteilla, kerroksissa 3-6, julkisivun melutaso ylittää 60dB. Korjataan tonttinumero ja kirjataan että huoneistojen on avauduttava myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle.

Parvekemääräyksiin lisätään, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot.

Tarkistukset:

Korttelin 52250 melumääräys korjataan koskemaan tontteja 18 ja 19. Lisätään, että huoneistojen on avauduttava myös hiljaiselle, ohjearvojen mukaiselle puolelle.

Parvekemääräyksiin lisätään, että parvekkeilla tulee saavuttaa melun ohjearvot.

23 § Asemakaavan muutos 002073 sekä tonttijako ja tonttijaon muutos, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja

KA/1794/10.02.04.00/2009
HP/TLA/JOR/JKÖ/MKU/LL

Kauan rakentamattomana ollut toimistorakennusten korttelialue sekä autopaikkojen korttelialueet muutetaan rakennusoikeudeltaan 40 000 k-m²:n teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Katriinantien reunaan muodostetaan rakennusoikeudeltaan 2 000 k-m²:n liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Osa Turvalaaksonkujaa siirretään Kehä III:n reunaan ja kadun sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden välisiä rajoja tarkistetaan. Kaavamuuotosalueen rakennusoikeuden kokonaismäärä vähenee 13 280 k-m².

Asemakaavamuutos koskee korttelia 41100, osaa korttelista 41101, urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta sekä katualuetta, kaupunginosassa 41 Viinikkala.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 41100, osaa korttelista 41101, urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta sekä katualuetta, kaupunginosassa 41 Viinikkala.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee korttelia 41100 ja osaa korttelista 41101.

Alue sijaitsee Viinikkalan kaupunginosassa Kehä III:n ja Katriinantien liittymän koillispuolella Turvalaaksonkujan alueella.

Kaavan hakija

Suomen Pankki Oy sekä sen omistama Turvalaakson Parkki Oy.

Maanomistus

Kumoutuvan asemakaavan autopaikkojen korttelialueet (LPA) omistaa Suomen Pankin omistama Turvalaakson Parkki Oy. Kumoutuvan asemakaavan toimistorakennusten korttelialueiden (KT) omistuksesta on tehty Suomen Pankin ja Aberdeen European Balanced Property Fund Sicav-Fis:n välinen esisopimus.

Kumoutuvan asemakaavan osat Turvalaaksonkujan ja Suokalliontien katualueista sekä Vasamagolf-nimisestä urheilu- ja virkistyspalveluiden alueesta (VU) omistaa Vantaan kaupunki.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupunki on laatinut asemakaavamuutosehdotuksen. Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Suomen Pankki Oy sekä Aberdeen European Balanced Property Fund Sicav-Fis sekä heidän konsulttinsa Varte Oy, Arkkitehtuuritoimisto Ark Lab Oy, Pöyry Finland Oy, WSP Finland, Vireo Oy sekä Sipti Infra Oy.

Yleiskaava

Kaavamuuoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa työvoimavaltaisia ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia toimisto-, tuotanto- ja palvelutyöpaikkoja varten varattua työpaikka-aluetta (TP), joka sijaitsee L_{DEN} yli 60 dB lentomeluvyöhykkeellä 1 (m1). Kaavamuuotosalueelle on Kehä III:a vasten osoitettu voimansiirtolinjat 110 kV + 400 kV (Z1/4) ja Katriinantietä vasten 400 kV (Z4).

Asemakaavan muutos

Suomen Pankki ja sen omistama Turvalaakson Parkki Oy ovat hakeneet Turvalaaksonkujan ja Turvalaaksonkaaren alueen toimistokorttelin ja pysäköintialueiden muuttamista teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT) ja sen laajentamista Kehä III:n suuntaan. Toimistorakennuksille vuonna 2000 asemakaavoitetun alueen toteuttamiselle ei ole ollut kysyntää ja alue on jäänyt rakentamattomaksi. Katriinantien viereinen autopaikkojen korttelialue muutetaan liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K), jolla ei kuitenkaan sallita päivittäistavarakaupan tiloja. Turvalaaksonkuja siirretään Kehä III:n reunaan ja katualuetta on hieman laajennettava Suokalliontien itäpuoleiselle urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle. Suokalliontien ja nykyisen Turvalaaksonkujan kiertoliittymä poistuu ja siltä vapautuva alue liitetään osaksi urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU). Kaavamuutosalueen kortteleita halkovat lukuisat sähkölinjat leveine vaara-alueineen rajoittavat rakennuksille sekä isoille puille ja istutuksille soveltuvien alueiden sijoittumista ja kokoa. Vantaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa edistämällä elinkeinoelämän kehittämistä.

Turvalaaksonkujan siirrosta johtuen tonttien rajat muuttuvat, joten asemakaavamuutoksen yhteydessä laaditaan myös tonttijako ja tonttijaon muutos. Kortteliin 41100 muodostetaan tontti nro 2 ja kortteliin 41101 tontti nro 19. Tontin osaksi muuttuvalla Turvalaaksonkujan nykyisen katualueen osalla sijaitsee kunnallistekniikan maanalaisia verkostoja, joita on siirrettävä. Niihin liittyvistä kustannuksista vastaa asemakaavamuutoksen hakija.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 9,28 ha, josta korttelialueita on noin 8,06 ha. Kumoutuvan asemakaavan toimistokortteleiden nykyinen kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 55 280 k-m². Kaavamuutoksen myötä koko kaavamuutosalueen kokonaisrakennusoikeuden määrä vähenee 13 280 k-m² ja uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 42 000 k-m² (e=0,45). Siitä 40 000 k-m² (e=0,57) osoitetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueelle (TKT) ja 2 000 k-m² (e=0,19) liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle (K). Kaavamääräyksiä tarkistetaan nykyvaatimusten mukaisiksi erityisesti polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärän, hulevesien hallinnan sekä viherkertoimen osalta.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 26.10.2018.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin Asukaslehdessä 27.10.2018 ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin kuusi kappaletta. Niiden sisällöistä on tiivistelmät kaavaselostuksessa (kohta 3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus).

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa työpaikkatontteja (2 kpl).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.8.2019 § 14

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 19.8.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002073 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 3 ja todetaan, että hakijan valtuuttama Varte Oy maksaa muutuskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (kaksi tonttia, 1 000 €), yhteensä 11 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 26.8.2019 § 23

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 19.8.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002073 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistaa maksuluokka 3 ja todeta, että hakijan valtuuttama Varte Oy maksaa muutuskustannukset (10 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (kaksi tonttia, 1 000 €), yhteensä 11 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 11.9.–10.10.2019. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2019 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin viisi kappaletta (Uudenmaan ELY-keskus, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY, Fingrid Oyj, Vantaan Energia Oy, Finavia).

Finavia toteaa, että kaavamuutosalue sijaitsee Helsinki–Vantaan lentoaseman 04-suunnan lähestymisten välisellä alueella, joten aurinkopaneelien sijoittamisessa lentoaseman läheisyyteen on huomioitava mahdolliset paneelien lentoliikenteelle aiheuttamat heijastukset ja häikäisy.

Lausunnoille on tämän päätösasiakohdan liitteenä erilliset vastineet. Lausuntojen käsittely on kaavaselostuksessa sivulla 19–23.

Tehdyt tarkistukset

Finavian lausunnon johdosta on TKT- sekä K-korttelialueiden aurinkopaneeleja ja mainoslaitteita koskevia kaavamääräyksiä tarkistettu lisämääräyksellä *"Aurinkopaneelit, mainoslaitteet yms. eivät saa aiheuttaa lentoliikennettä vaarantavia heijastuksia ja häikäisyä."*

Nähtävillä olleen kaavakartta- ja kaavamääräysasiakirjan TKT-korttelialuetta koskevan kolmen kaavamääräyksen määräyslauseet ovat tulostuneet teknisestä virheestä johtuen vaillinaisesti. Em. määräyslauseet ovat olleet nähtävillä olleessa 19.8.2019 päivätyssä kaavaselostuksessa oikein.

Kaavamuutosehdotuksen vaillinaisesti tulostuneet TKT-korttelialueen 1., 6. ja 7. kaavamääräyksiä

vaillinaisten lauseiden osat on tarkistettu ns. teknisenä tarkistuksena oikeaan muotoon ja vastaamaan nähtävillä olleen kaavaselostuksen sivulla 44 olevia kaavamääräyksiä. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävällepano ei ole tarpeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 4.11.2019 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 4.11.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002073 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 25.11.2019 § 20

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 4.11.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002073 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 23

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 4.11.2019 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002073 sekä tonttijakoehdotus ja tonttijaon muutosehdotus, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

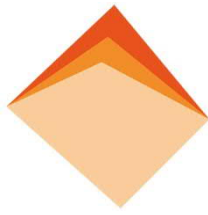
Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 4.11.2019
- Lausunnot ja vastineet 4.11.2019

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

aluearkkitehti Johanna Rajala, puh. 050 302 8975,
kaavasuunnittelija Jukka Köykkä, puh. 050 302 9283 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Aviapolis

002073 TURVALAAKSONKUJA

VIINIKKALA

(Kuva: Arkkitehtuuritoimisto Ark Lab Oy)

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 4.11.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002073. Kaavoitus on tullut vireille 26.10.2018.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

Kortteli 41100, osa korttelia 41101 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta sekä katualuetta kaupunginosassa 41, Viinikkala (kumoutuvan asemakaavan kortteli 41100, osa korttelia 41101 sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta sekä katualuetta).

Tonttijako ja tonttijaon muutos:

Kortteli 41100 ja osa korttelia 41101.

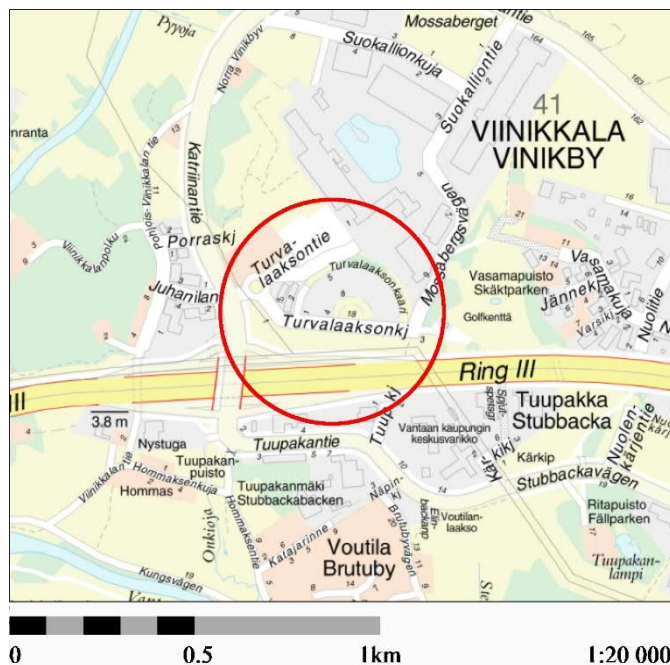
Keskeinen sisältö:

Kauan rakentamattomana ollut toimistorakennusten korttelialue sekä autopaikkojen korttelialueet muutetaan rakennusoikeudeltaan 40 000 k-m²:n teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Katriinantien reunaan muodostetaan rakennusoikeudeltaan 2 000 k-m²:n liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Osa Turvalaaksonkujaa siirretään Kehä III:n reunaan ja kadun sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden välisiä rajoja tarkistetaan. Kaavamuutosalueen rakennusoikeuden kokonaismäärä vähenee 13 280 k-m².

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatija: Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Viinikkalan kaupunginosassa Kehä III:n ja Katriinantien liittymän koillispuolella Turvalaaksonkujan alueella.

Suunniteltavaan alueeseen kuuluvat Turvalaaksonkaaren eteläpuoleiset osat korttelista 41101, Turvalaaksonkujan katualue, kortteli 41100 sekä osa urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta.

KAAPROSESSIN VAIHEET

- Suomen Pankki Oy:n sekä sen omistaman Turvalaakson Parkki Oy:n jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 12.10.2018.
- Kaavoitus tuli vireille 26.10.2018 (ilmoitus Asukaslehdessä 27.10.2018). Suunnittelualueen maanomistajille ja naapureille vireille tulosta on ilmoitettu kirjeellä ja viranomaisille sähköpostilla, mitkä ovat sisältäneet 26.10.2018 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman. (MRL: 62 §, 63 §)
- Mielipiteet pyydettiin 7.12.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 19.8.2019 sekä 26.8.2019 kaupunginhallitus, joiden myötä kaavamuutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 11.9–10.10.2019 ja ehdotuksesta on pyydetty tarvittavat lausunnot (MRL 65 §, MRA 27 §). Siitä saatiin viisi lausuntoa mutta ei yhtäkään muistutusta. Tarkistettu kaavaehdotus sekä lausuntojen vastineet on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 4.11.2019. Tarkistukset eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä uutta nähtävillä oloa.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä.....	5
2. Lähtökohdat.....	6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	6
2.2 Suunnittelutilanne	14
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	17
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	17
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....	17
3.3 Asemakaavan tavoitteet	23
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	24
4. Asemakaavan kuvaus.....	26
4.1 Kaavan rakenne	26
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	28
4.3 Aluevaraukset.....	28
4.4 Kaavan vaikutukset.....	31
4.5 Ympäristön häiriötekijät	40
5. Asemakaavan toteutus	40
6. Kaavatyöhön osallistuneet.....	40
7. Asemakaavan seurantalomake	42
8. Asemakaavakartta ja -määräykset	44
9. Muu suunnitelma-aineisto.....	53

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Liikenneselvitys 15.5.2019 (WSP Finland Oy)
- Hulevesisuunnitelma 19.6.2019 (Sipti Infra Oy)

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 26.10.2018
- Mielipiteiden luettelo (id 1547606)

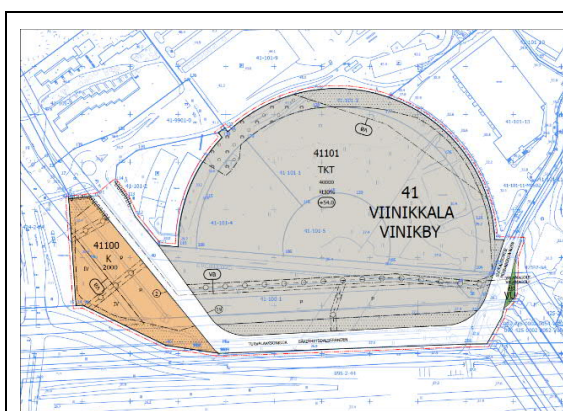
1. TIIVISTELMÄ

Suomen Pankki ja sen omistama Turvalaakson Parkki Oy ovat hakeneet Turvalaaksonkujan ja Turvalaaksonkaaren alueen toimistokorttelin ja pysäköintialueiden muuttamista teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT) ja sen laajentamista Kehä III:n suuntaan. Toimistorakennuksille vuonna 2000 asemakaavoitetun alueen toteuttamiselle ei ole ollut kysyntää ja alue on jäänyt rakentamattomaksi. Katriinantien viereinen autopaikkojen korttelialue muutetaan liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K), jolla ei kuitenkaan sallita päivittäistavarakaupan tiloja. Turvalaaksonkuja siirretään Kehä III:n reunaan ja katualuetta on hieman laajennettava Suokalliontien itäpuoleiselle urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle. Suokalliontien ja nykyisen Turvalaaksonkujan kiertoliittymä poistuu ja siltä vapautuva alue liitetään osaksi urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU). Kaavamuutosalueen kortteleita halkovat lukuisat sähkölinjat leveine vaara-alueineen rajoittavat rakennuksille sekä isoille puille ja istutuksille soveltuvien alueiden sijoittumista ja kokoa. Vantaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa edistämällä elinkeinoelämän kehittämistä.

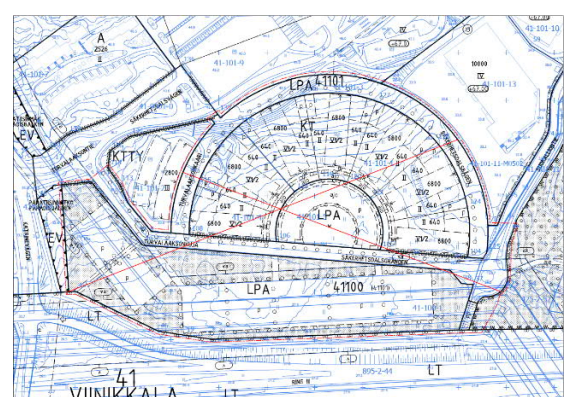
Turvalaaksonkujan siirrosta johtuen tonttien rajat muuttuvat, joten asemakaavamuutoksen yhteydessä laaditaan myös tonttijako ja tonttijaon muutos. Kortteliin 41100 muodostetaan tontti nro 2 ja kortteliin 41101 tontti nro 19. Tontin osaksi muuttuvalla Turvalaaksonkujan nykyisen katualueen osalla sijaitsee kunnallistekniikan maanalaisia verkostoja, joita on siirrettävä. Niihin liittyvistä kustannuksista vastaa asemakaavamuutoksen hakija. Asemakaavamuutokseen liittyy toteuttamis-sopimus.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 9,28 ha, josta korttelialueita on noin 8,06 ha. Kumoutuvan asemakaavan toimistokortteleiden nykyinen kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 55 280 k-m². Asemakaavamuutoksen myötä koko kaavamuutosalueen kokonaisrakennusoikeuden määrä vähenee 13 280 k-m² ja uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 42 000 k-m² (e=0,45), josta 40 000 k-m² (e=0,57) osoitetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueelle (TKT) ja 2 000 k-m² (e=0,19) liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle (K). Kaavamääräyksiä tarkistetaan nykyvaatimusten mukaisiksi erityisesti polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärän, hulevesien hallinnan sekä viherkertoimen osalta.

Vantaan kaupunkisuunnittelun laatiman kaavamuutoksen tueksi on laadittu viitesuunnitelmia ja selvityksiä yhteistyössä kaavamuutosalueen maanomistajien sekä heidän konsulttiensa Varte Oy:n, Arkkitehtuuritoimisto Ark Lab Oy:n, Pöyry Finland Oy:n, WSP Finland:n, Vireo Oy:n sekä Sipti Infra Oy:n kanssa.

Kaavamuutos 002073

Kumoutuva kaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue on osa Helsinki-Vantaan lentoaseman eteläpuoleista Kehä III:en tukeutuvaa logistiikkavaltaista työpaikka-aluetta Helsingin metropolialueen keskellä. Viinikkala on yritysalueetta. Lentomelun johdosta alueelle ei voi sijoittua asumista.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijoittuu Vantaanjokilaakson peltomaiseman itäpuoleiselle, Hyrylästä Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta Viinikkalaan ulottuvan kallio- ja moreeniylängön eteläreunan laakso-painanteeseen. Kaavamuutosalue on pääosin saviperäistä entistä peltoa, joka on alkanut metsittyä. Alueella ei ole rakennuksia eikä inventoituja luontokohteita.

Vesistöt ja vesitalous

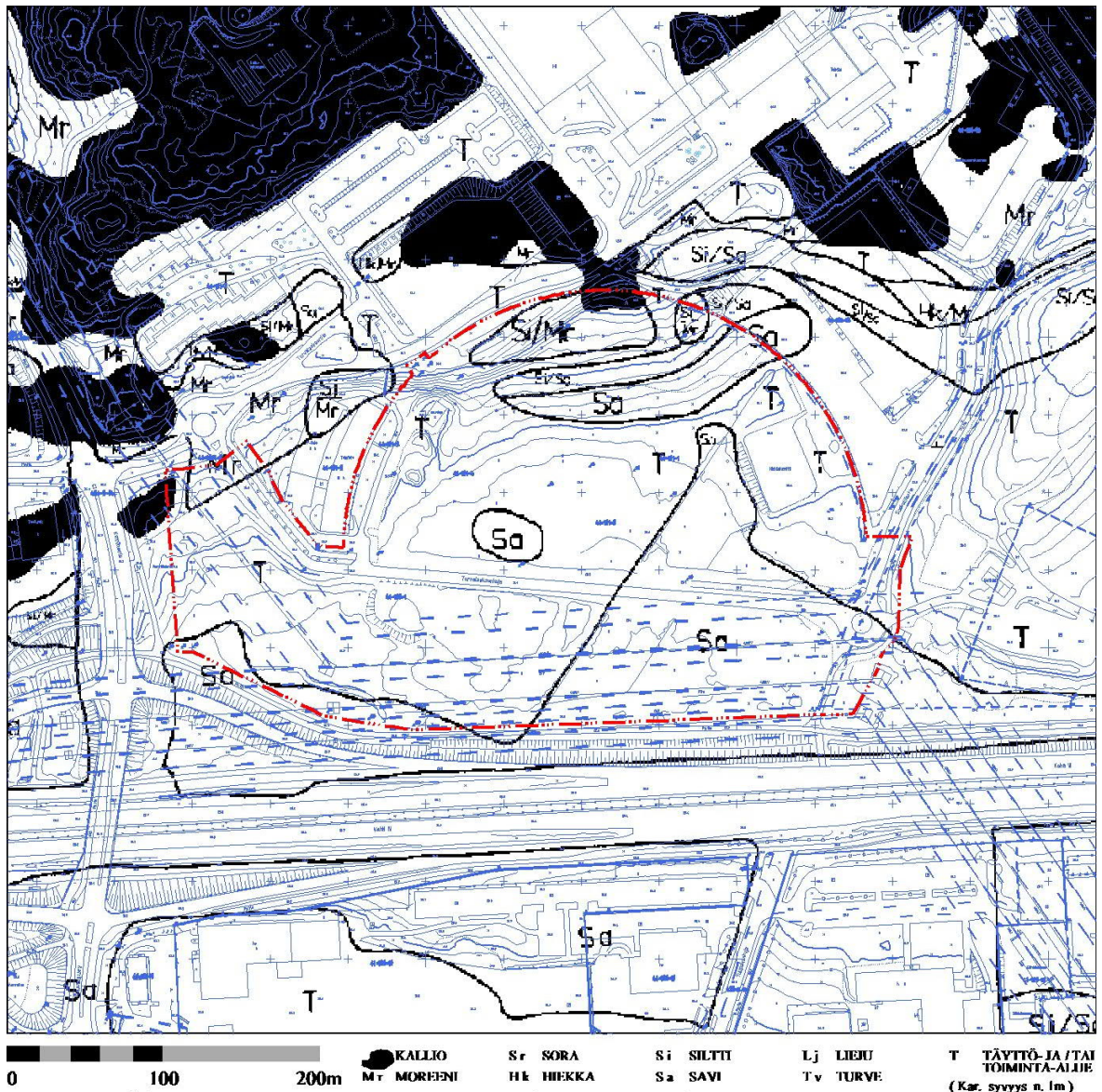
Kaavamuutosalue on Turvalaaksonkujaa lukuunottamatta rakentamatonta, saviperäistä entistä peltoa, joka on alkanut paikoin metsittyä. Kaavamuutosalueella ei ole varsinaisia vesistökohteita.

Maaperä ja topografia

Kaavamuutosalueen pohjoisosan maaperä on maalajikartan perusteella moreenia, silttiä ja savea. Alueen keskiosissa on tehty kaivua ja täyttämistä. Alueen itä- ja eteläosat ovat savea.

Kaavamuutosalueen maanpinnan taso on pohjoisosassa korkeimmillaan korkeusasemalla +43,5. Turvalaakson tien ja Turvalaaksonkujan kiertoliittymä on korkeusasemalla +35,9. Alueen keskiosa on keskimäärin korkeusasemalla +28. Kehä III:a reunustava vyöhyke on korkeusasemalla +27.

Perustamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja –suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Asuminen, väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Aviapoliksen suuralueella sijaitseva Kehä III:en rajoittuva Katriinantiehen ja Tikkurilantiehen tukeutuva Viinikkala on yleiskaavoitettu ja asemakaavoitettu teollisuus-, varasto- ja työpaikka-alueeksi. Kaavamuutosalueella ei ole asuntoja. Viinikkalan kaupunginosassa asui vuoden 2018 alussa 71 asukasta. Viinikkalan asukasmäärä on kuluneen kymmenen vuoden aikana vähentynyt 19:llä asukkaalla.

Palvelut ja työpaikat

Vantaalla oli lähes 110 800 työpaikkaa vuoden 2016 lopussa, mikä oli 4,9 prosenttia kaikista Suomen työpaikoista. Viimeisten kymmenen vuoden aikana (2007–2016) työpaikkamäärä kasvoi lähes 7 600 työpaikalla (7,4 %), mikä on valtakunnallisestikin tarkasteltuna omaa luokkaansa. Vuoden

2016 lopussa Vantaan työpaikoista 20 prosenttia oli tukku- ja vähittäiskaupassa, 15 prosenttia kuljetuksen ja varastoinnin parissa sekä 11 prosenttia teollisuudessa. Viimeisten kymmenen vuoden aikana työpaikat ovat kuitenkin eniten lisääntyneet rakennussektorilla. Viinikkala on osa Aviapoliksen suuraluetta, jolla oli v. 2016 kolmannes (36 760) Vantaan kaikista työpaikoista. Suuralueen työpaikkojen määrä on viimeisten kymmenen vuoden aikana kasvanut kahdeksan prosenttia. Viinikkalassa oli v. 2016 työpaikkoja

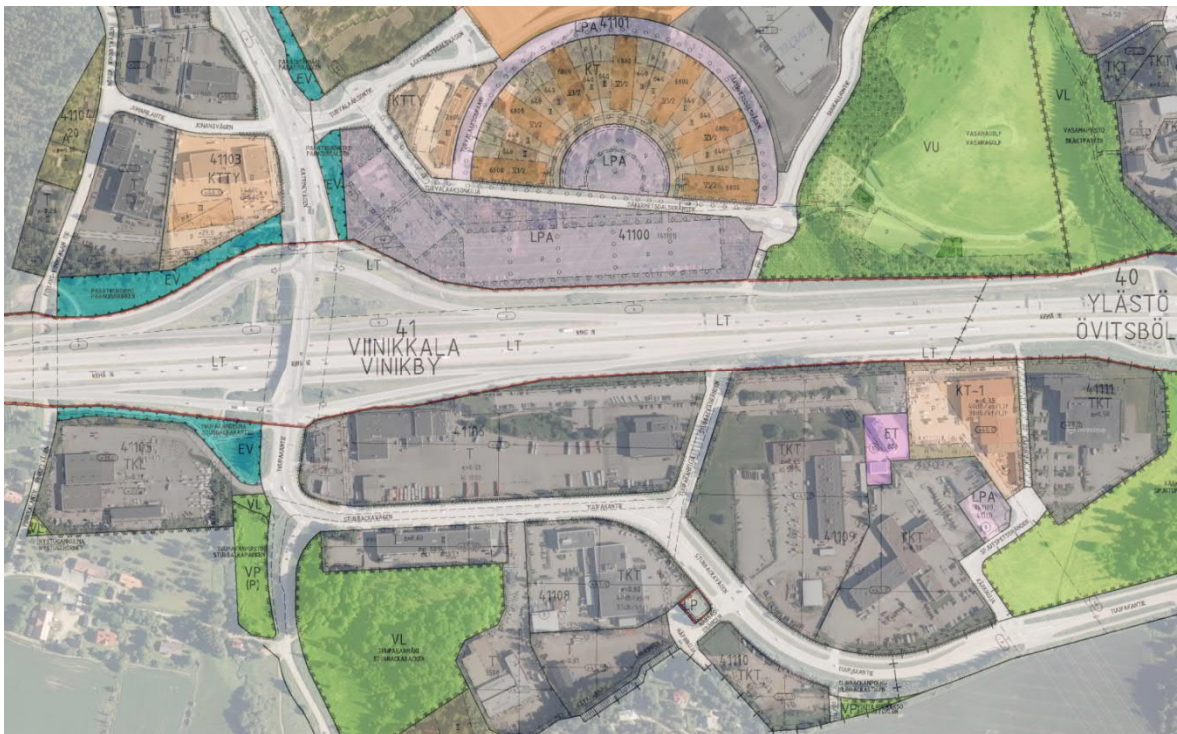
Vuoden 2016 lopussa Viinikkalassa oli 5 137 työpaikkaa ja kasvua vuoteen 2007 verrattuna oli 16,5 prosenttia. Kaavamuutosalue on rakentamaton eikä siellä ole työpaikkoja.

Yhdyskuntarakenne

Helsinki-Vantaan lentoaseman eteläpuolella sijaitseva kaavamuutosalue on Suokalliontien, Turvalaaksonkujan, Turvalaakson tien sekä Katriinantien välityksellä Kehä III:en tukeutuvaa ja rakentamassa olevaa työpaikka-aluetta.

Kaavamuutosaluetta lännessä rajaa v. 2002 rakennettu toimistorakennus, pohjoisessa Suomen Pankki, koillisessa Movetec Oy (rakennettu v. 2016; mekatroniikan, automaation, IoT:n komponenttien maahantuonti koneistus, asennus). Kaavamuutosalueen itäpuolella toimii Vasamagolf. Eteläpuolella on Kehä III ja sähkölinjoja.

Turvalaaksonkujan ja Kehä III:n sekä Katriinantien välissä on sähkön 400 kV (2 kpl) ja 100 kV voimajohtolinjat. Vantaan Energia Sähköverkot Oy:llä on tarve löytää uudelle 110 kV:n sähkölinjalle reitti alueen halki. Turvalaaksonkujan alla on maanalaisia vesi- ja viemäriputkia. Kaavamuutosalueen luoteisosassa on muuntamorakennus. Muilta osin kaavamuutosalue on rakentamaton.

Kaavamuutosalueen länsipuolelle Katriinantien, Juhanilantien ja Kehä III:n liittymäalueen kainalo-oon kortteleihin 41102 ja 41103 on teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueille (T, KTTY) asemakaavoitettu liiketilaa yhteensä 1 700 k-m², joiden sisältöä ei ole rajoitettu. Kortteleissa toimivat yritykset eivät ole vähittäiskaupan myymälöitä. Fine Foods toimittaa elintarvikkeita päivittäistavarakaupan ketjuille. Skuba Suomi Oy on kuorma-autojen, linja-autojen ja perävaunujen varaosien sekä tarvikkeiden maahantuontiin ja myyntiin erikoistunut yritys. Malmberg-Elekro Oy on sähköliiketoimintaan, tukkureille ja teollisuudelle suunnattu ammattilais- ja tukkumyymälä.

Kaavamuutosalueen ja Kehä III:n eteläpuolella Tuupakantien varrella on kortteleihin 41105 ja 41108–41111 asemakaavoitettu teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueille (T, TKL, TKT, KT-1) liiketilaa yhteensä 32 988 k-m². Niiden liiketilat eivät saa olla automarket/supermarket- tai päivittäistavarakaupan tiloja. Liiketiloja on toteutettu 28 437 k-m² ja niissä on moottoripyörien, veneiden, moottoreiden, maansiirtokoneiden sekä teollisuuden tuotteiden ja teknisen kaupan alan myyntiä (Yamaha Center, KTM Nordic, Team Örthen Oy, Bike World, Brandt, Volvo Construction Equipment Oy, IKH, Masino). Teollisuusrakennusten korttelissa 41106 on liiketilojen rakennusoikeutta yhteensä 1 000 k-m², eikä niiden sisältöä ole rajoitettu. Korttelissa on linja-auton varikko, eikä liiketiloja ei ole toteutettu. Ko. Tuupakantien alueella on liiketilojen rakennusoikeutta yhteensä 33 988 k-m².

Kaupunkikuva

Aluetta leimaavat Kehä III ja isot logistiikkakiinteistöt laajoina liikennöinti- ja logistiihineen. Kaavamuutosalue on metsittyvää peltoa ja näkyy merkittävästi etelään Kehä III:lle.

Viistoilmakuva v. 2016 idästä katsottuna. Kaavamuutoksen likimääräinen aluerajaus on osoitettu keltaisella viivalla.

Virkistys

Kaavamuutosalueen itäreunassa Suokalliontien itäpuolella on osa Vasamagolf-nimistä urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta. Kaavamuutosalueen ulkopuolella Vasmagolfin itäpuolella on Vasamapuiston lähivirkistysalue. Kaavamuutosalueella ei ole kaavoitettuja eikä toteutettuja ulkoilureittejä.

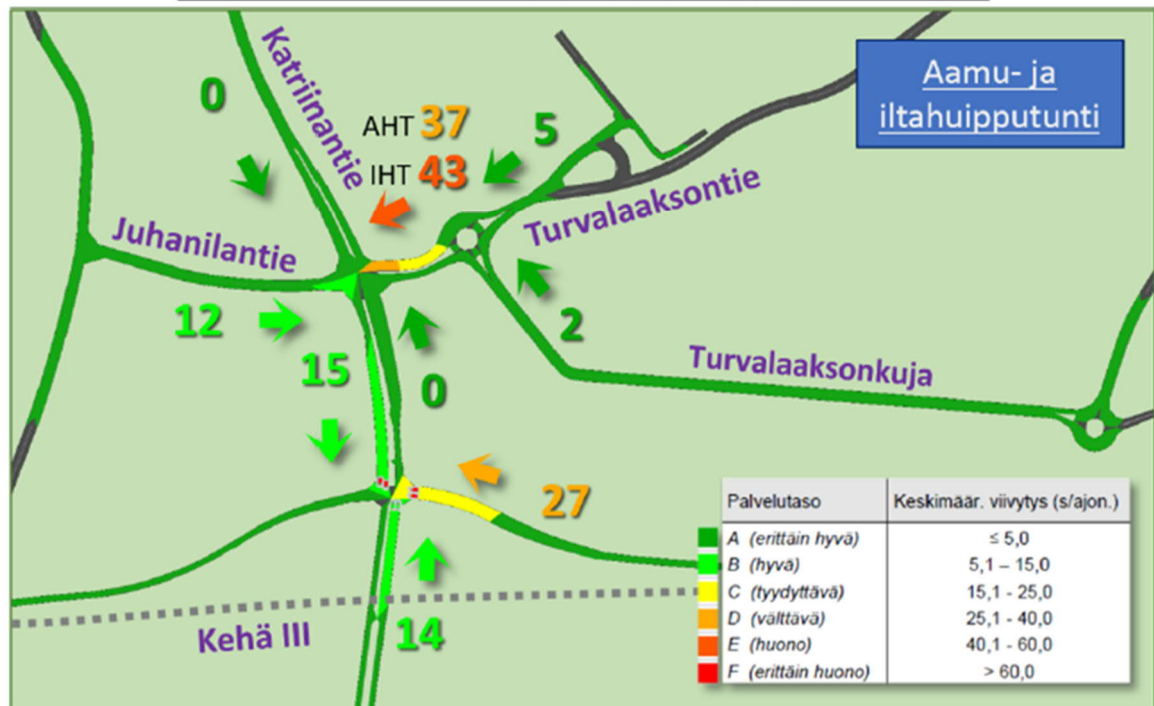
Liikenne

Kaavamuutosaluetta rajaa etelässä Kehä III. Kaavamuutosalue liittyy Turvalaaksonkujan ja Turvalaakson tien välityksellä alueen pääkatuverkostoon Katriinantiehen, jolla on liikennevalo-ohjattu eritasoliittymä Kehä III:lle. Turvalaaksonkuja on Katriinantien ja Suokalliontien välinen yhdyskatu. Suokalliontieltä on yhteys pääkatuverkostoon Tikkurilantielle.

WSP Finland on laatinut asemakaavamuutosta varten liikenneselvityksen. Katriinantien ja Turvalaakson tien sekä Turvalaakson tien ja Turvalaaksonkujan liittymien liikennemäärätiedot perustuvat tiistaina 20.11.2018 klo 7:30–8:30 ja 15:00–16:00 suoritettuun liikennelaskentaan. Raskaan liikenteen osuus on noin 30 %.

Selvityksen mukaan Katriinantien nykyinen liikenne vaikeuttaa kääntymistä Turvalaakson tieltä vasemmalle etelän suuntaan Katriinantielle (kohti Kehä III:a). Iltaruuhkassa vasemman ryhmittymiskaistan jono ylittää hetkittäin Turvalaakson tien ja Turvalaaksonkujan kiertoliittymään asti, mutta ei aiheuta laajempia häiriöitä.

Keskimääräinen viivytys (s/ajon) ja palvelutaso

Kehä III:lta idän suunnasta Katriinantielle johtavalla rampilla liikenteen keskimääräinen viivytys Katriinantielle kääntyessä on 27 sekuntia ja palvelutaso on välttävä. Rampin jonot purkautuvat yhden vihreän aikana. Rampin muilla tulosuunnilla palvelutaso on hyvä tai erittäin hyvä.

Kehä III:lla on Katriinantien eritasoliittymässä sekä Vasamapuiston itäosassa sijaitsevan kevyen liikenteen alikulun kohdalla pysäkiparit sekä länteen että itään johtaville bussilinjoille (572, 572K, 574, 616). Katriinantien eritasoliittymässä ja Tuupakantiellä ovat pysäkit bussilinjalle 575.

Turvalaaksonkujan pohjoisreunaan tarkoitettu kevyen liikenteen väylä on pääosin jäänyt toteuttamatta. Kehä III:n pohjoisreunassa on aluetta halkova kevyen liikenteen väylä, jolta on yhteydet Suokalliontielle, Katriinantielle sekä Kehä III:n varren linja-autopysäkeille.

Uudenmaan ELY-keskus on käynnistänyt Kehä III:n parannushankkeen (Vantaankoski-Pakkala), jonka tarkoituksena on toteuttaa sekä itään että länteen johtaville väylän ajoradoille lisäkaistat. Siihen sisältyy myös joukkoliikenteen sujuvoittaminen mm. pysäkkijärjestelyitä ja niille johtavia kvl-yhteyksiä parantamalla.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Katriinantien ja Suokallionkujan yhdistävän Turvalaaksonkujan alla sekä Katriinantien itäreunassa olevan kumoutuvan asemakaavan autopaikkojen LPA-korttelialueen (kaavamuutoksen uusi liike-

ja toimistorakennusten korttelialue) halki kulkevat v. 2001 rakennetut runkovesijohdot DN225 ja DN315.

Kaavamuutosalue kuuluu nykyisin Myyrmäen painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 4500 m³, HW = +96.00 ja LW = +82.00) sijaitsee Myyrmäessä. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemärinti

Katriinantien ja Suokallionkujan yhdistävän Turvalaaksonkujan alla sekä Katriinantien itäreunassa olevan kumoutuvan asemakaavan autopaikkojen LPA-korttelialueen (kaavamuutoksen uusi liike- ja toimistorakennusten korttelialue) halki kulkevat v. 2001 rakennetut jätevesiviemärit DN 200 sekä DN315.

Alueen jätevedet johdetaan Kehä III varressa sijaitsevaan runkoviemäriin, josta ne johtuvat Vouttilan jäteveden pumppaamon kautta Espoon viemäriverkostoon ja edelleen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärinti

Turvalaaksokujalle laskee idän suunnasta vuonna 2001 rakennettu DN315 hulevesiviemäri ja lännen suunnasta vuonna 2001 rakennettu DN600 hulevesiviemäri. Hulevedet johtuvat viemäriässä Kehä III:n alitse, josta ne kulkeutuvat lopulta Onkiojaan.

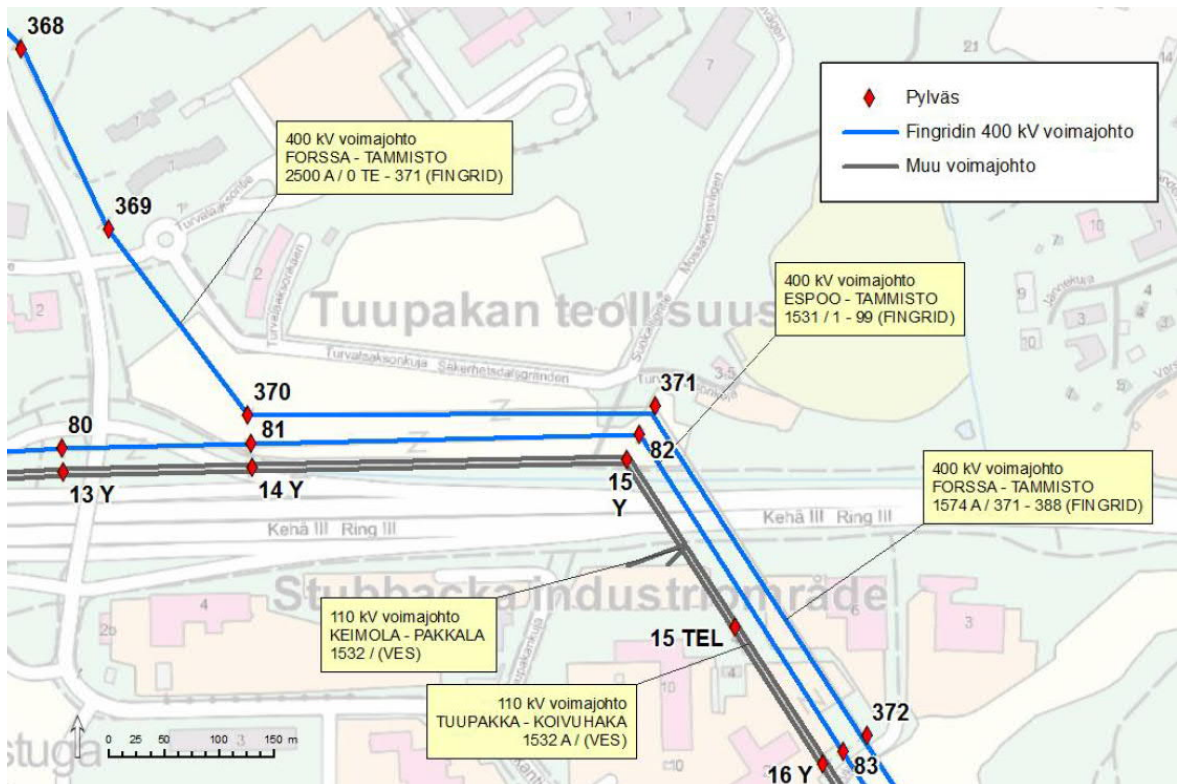
Kaukolämpö

Kaavamuutosalue on kaukolämpöverkon piirissä. Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputket sijaitsevat kaavamuutosalueen reunoilla Suokalliontien ja Turvalaaksontien katualueilla.

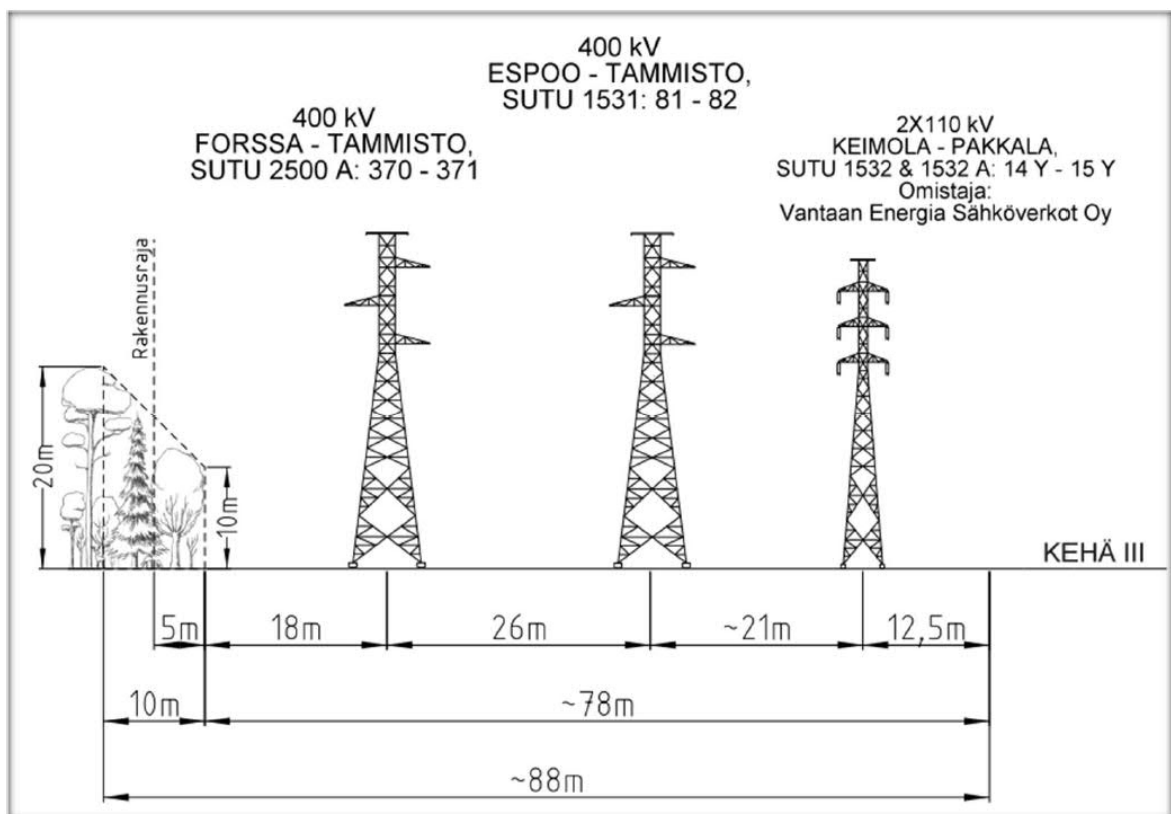
Sähköverkko

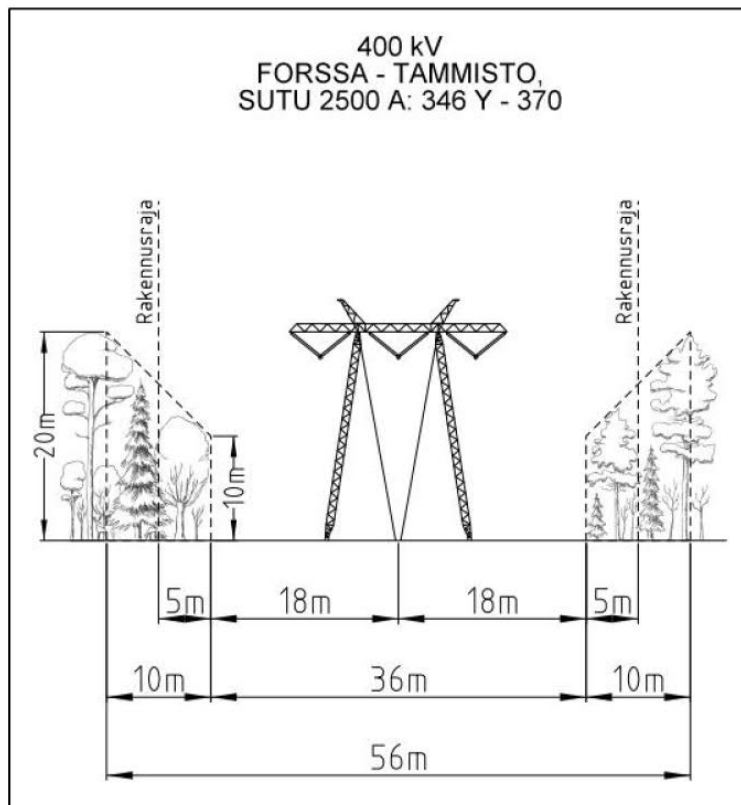
Kaavamuutosalueen eteläreunassa Kehä III:a vasten ovat sähkön 400 kV (2 kpl, Fingrid) ja 110 kV (Vantaan Energia Sähköverkot Oy) voimajohtolinjat. Pohjoisempi 400 kV:n sähkölinja kääntyy Katriinantien reunaan ja jatkuu pohjoiseen. Vantaan Energia Sähköverkot Oy:llä on tarve löytää uudelle 110 kV:n sähkölinjalle reitti alueen halki.

Kaavamuutosaluetta ympäröivät Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n sähköverkon keskijännitemaakaapelit (20 kV) sekä pienjännitemaakaapeleita (0,4 kV).

Fingridillä on pitkän aikavälin tavoitteena päivittää voimajohtojen rakennusrajat johtoalueen ulko-reunaan siten, että rakennusrajoitusalue kattaa koko voimajohtoalueen.

Fingrid on antanut hankkeesta Varte Oy:lle myös erillisen risteämälausunnon (5.12.2018, tunnus AC-2500A-8-46). Risteämälausunnossa otetaan yksityiskohtaisemmin kantaa rakentamiseen ja turvallisuusnäkökohtiin voimajohtojen näkökulmasta.

Ympäristöhäiriöt

Kaavamuutosalue on Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoliikenteen lentomeluviyöhykkeellä, jolla melutaso L_{DEN} on yli 60 dB. Vantaan kaupungin rakennusjärjestyksen perusteella se edellyttää toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 35 dB.

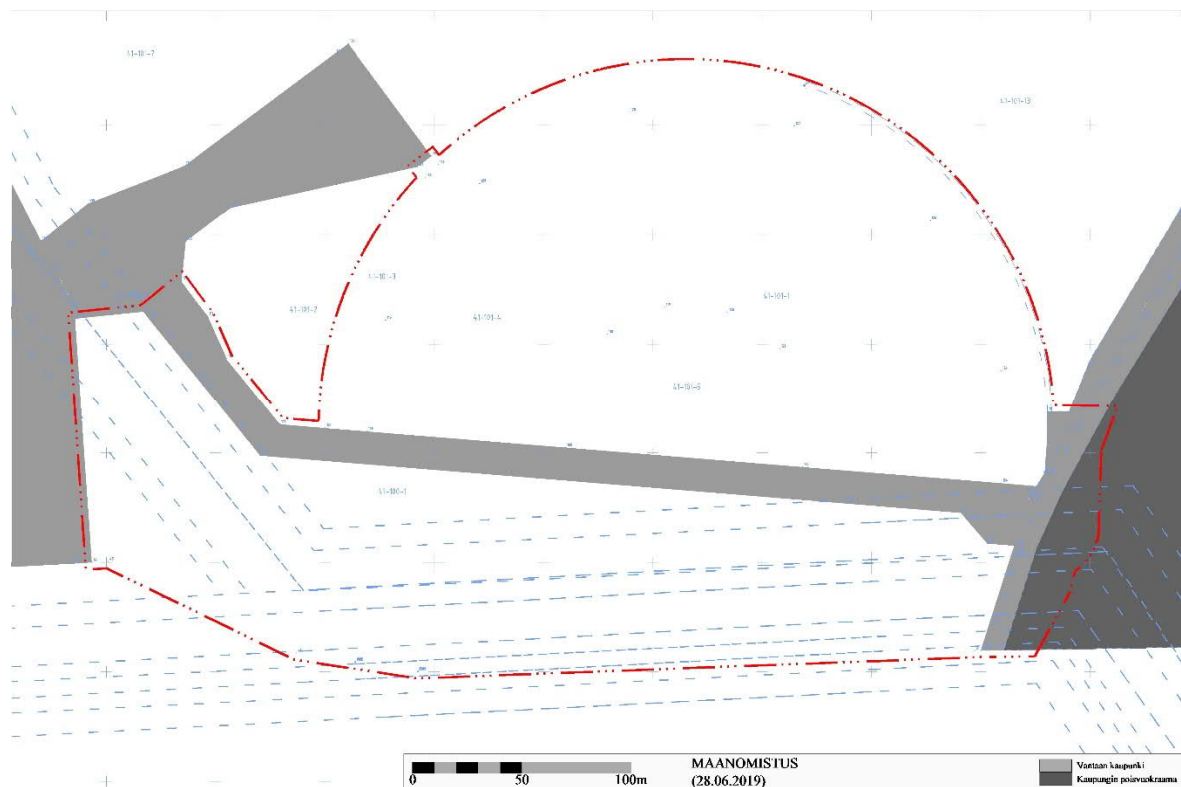
Vantaan nykytilanteen liikennemäärästä on vuoden 2016 liikennetiedoilla tehty Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2017. Sen perusteella Kehä III:n liikenteen aiheuttaman melun päiväajan keskiäänitaso L_{Aeq} 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella on aivan Kehä III:n reunassa sähkön voimajohtojen alla 70–75 dB ja voimajohtojen ja nykyisen Turvalaaksonkujan välissä 65–70 dB. Tulevat rakennukset sijoittuvat alueille, joille kohdistuu tieliikennemelua 60–65 dB. Se edellyttäisi toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 30 dB.

Kaavamuutosalueen merkittävin ympäristöhäiriö aiheutuu lentoliikenteen melusta.

Erityistoiminnot

Kaavamuutosalueella on sähkön voimajohtojen vaara-alueita (kts. 2.1.3 > Sähköverkko).

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalueen kumoutuvan asemakaavan toimistorakennusten korttelialueiden (KT) omistuksesta on tehty Suomen Pankin ja Aberdeen European Balanced Property Fund Sicav-Fis:n välinen esisopimus. Kumoutuvan asemakaavan autopaikkojen korttelialueet (LPA) omistaa Suomen Pankin omistama Turvalaakson Parkki Oy.

Kumoutuvan asemakaavan osat Turvalaaksonkujan ja Suokalliontien katualueista sekä Vasamagolf-nimisestä urheilu- ja virkistyspalveluiden alueesta (VU) omistaa Vantaan kaupunki.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-41-100-1	Turvalaakson Parkki Oy / Suomen Pankki	3,54
92-41-101-1	Suomen Pankki	2,28
92-41-101-3	Turvalaakson Parkki Oy / Suomen Pankki	0,99
92-41-101-4	Suomen Pankki	0,84
92-41-101-5	Turvalaakson Parkki Oy / Suomen Pankki	0,65
92-425-2-54	Vantaan kaupunki (VU- sekä katualuetta)	0,99
Yhteensä		9,28

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

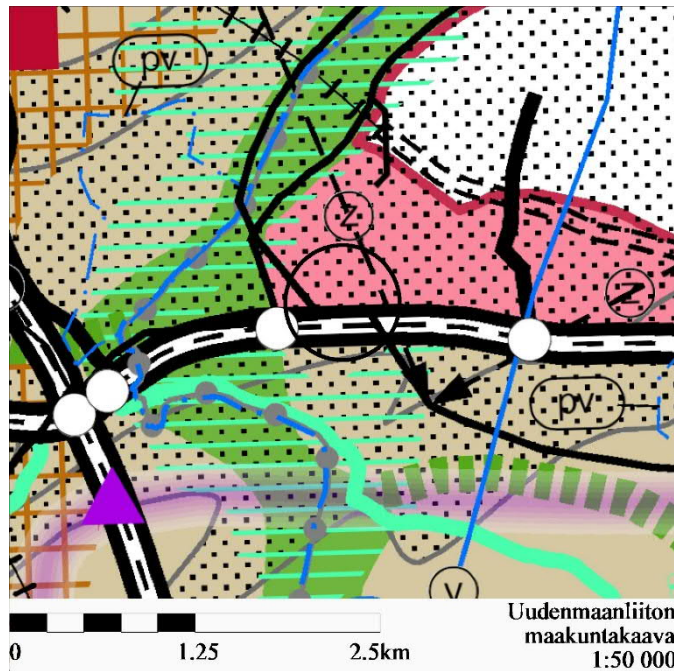
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien ja 1.4.2018 voimaan tulleiden valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja, luoda edellytykset monipuoliselle asuntotuotannolle sekä parantaa elinkeinojen ja yritystoiminnan uudistumismahdollisuuksia. Niillä

myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne tukeutuvat olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa. Virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta huolehditaan. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 3 ja 4.

Maakuntakaava

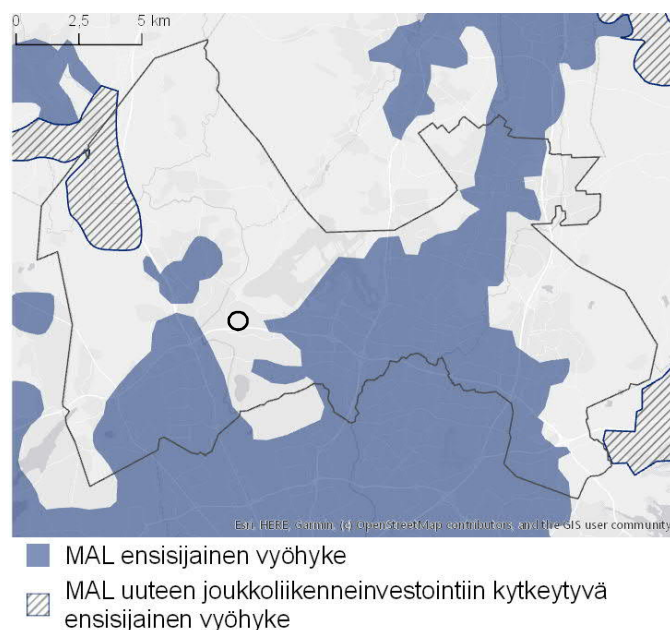

Kehä III:en rajoittuva asemakaava-muutosalue on työpaikka-alue () ja Helsinki – Vantaan lentoaseman lentomelualue 2 (), jolla melutaso L_{DEN} on yli 60 dBA. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota mm. hulevesien hallintaan ja varauduttava sään ääri-ilmiöihin.

Muutosalueen länsireunassa sekä eteläosassa Kehä III:n reunassa kulkee 400 kV sähkön voimajohto (—). Muutosalueen itäpuolelle on osoitettu 110 kV voimajohdon tai merkitävän merikaapelin yhteystarve (—).

Ympäristöministeriö on vahvistanut Uudenmaan maakuntakaavan 8.11.2006, 1. vaihemaakuntakaavan 22.6.2010, 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014 ja 3. vaihemaakuntakaavan 14.12.2012. Kaavahanke on maakuntakaavojen mukainen.

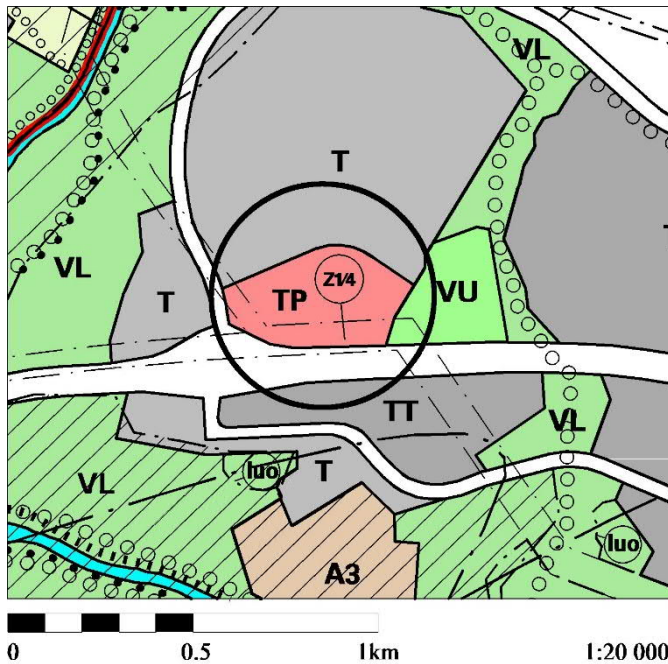
Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty mm. että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määrävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. MAL 2019 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 26.3.2019 (liikenteen osuus) ja kaupunginvaltuustossa 20.5.2019. MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020–2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken.

Yleiskaava

Muutosalue on työvoimavaltaisia ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia toimisto-, tuotanto- ja palvelutyöpaikkoja varten varattua työpaikka-alue (TP), joka sijaitsee L_{DEN} yli 60 dB lentomeluviyöhykkeellä 1 (m1).

Muutosalueelle on Kehä III:a vasten osoitettu voimansiirtolinja 110 kV + 400 kV (Z1/4) sekä Katriinantietä vasten 400 kV (Z4).

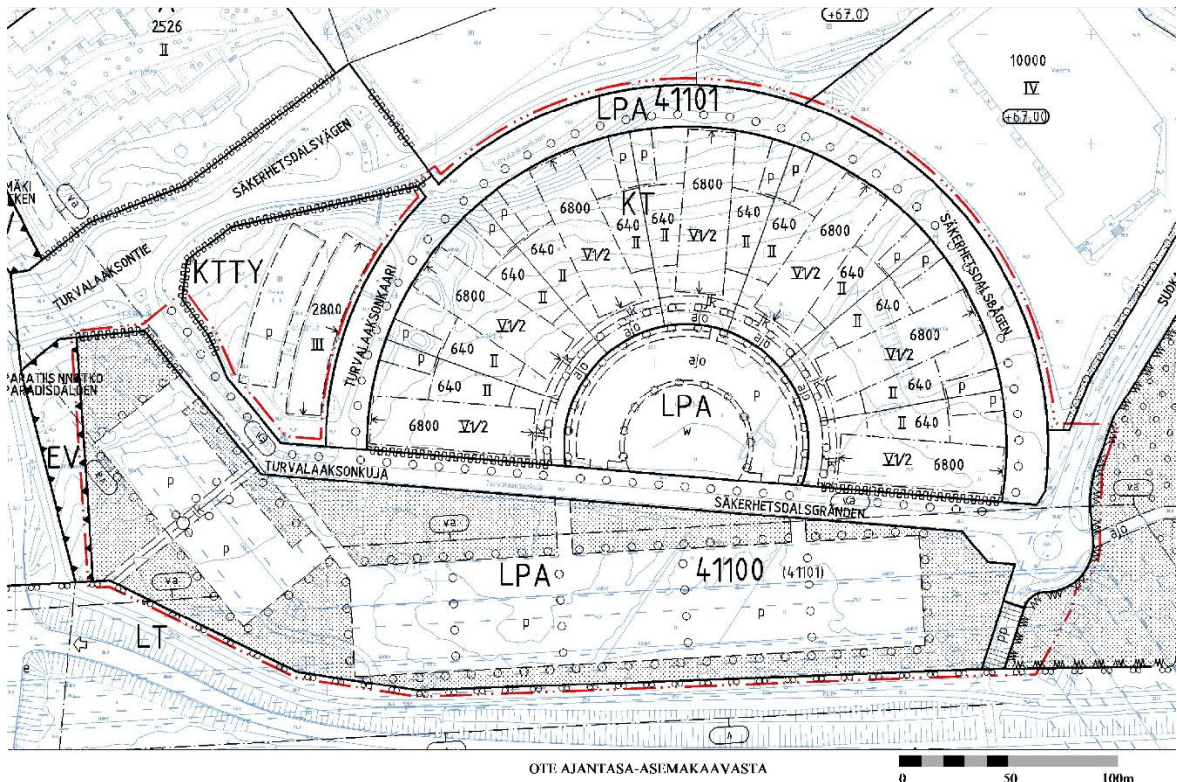
Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Turvalaaksonkujan katualueella sekä korttelissa 41101 Turvalaaksonkaaren autopaikkojen korttelialueella (LPA) on voimassa kaupunginvaltuuston 11.12.2006 hyväksymä asemakaavan muutos nro 001899. Alueille on osoitettu puurivit (o o).

Korttelin 41101 eteläosassa sekä korttelissa 41100 on voimassa kaupunginvaltuuston 19.6.2000 hyväksymä asemakaavan muutos nro 001511. Toimistorakennusten korttelialueelle (KT) saa rakentaa seitsemän enintään viisikerroksista rakennusta ja niille ullakot (V1/2). Kunkin rakennuksen rakennusoikeuden määrä on enintään 6 800 k-m². Rakennukset yhdistyvät toisiinsa enintään kaksikerroksisilla (II) osilla, joiden kokonaisrakennusoikeuden määrä on enintään 12 x 640 k-m². Rakennusten ja Turvalaaksonkujan välissä on autopaikkojen korttelialue (LPA), ajoyhteyksiä (ajo), jalkakululle varattuja alueen osia (jk), puurivejä (o o) sekä ohjeellinen tekolampi (w). Kortteli 41100 on korttelin 41101 käyttöön tarkoitettua autopaikkojen korttelialuetta (LPA), josta valtaosa on sähkön voimajohtojen vaara-alue (va).

Kaavamuutosaluetta ei ole Turvalaaksonkujaa lukuun ottamatta rakennettu. Asemakaava voidaan katsoa vanhentuneeksi, ellei se ei ole toteutunut 13 vuoden aikana (MRL 60 §).

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavamuuotosta on hakenut Suomen Pankki Oy ja sen omistama Turvalaakson Parkki Oy. Kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 12.10.2018. Kaavamuutos on tullut vireille 26.10.2018 numerolla 002073.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- vantaalaiset asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupungin museo, kaupunkisuunnittelu, kiinteistöt ja asuminen, kuntatekniikan keskus, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä ja niihin liittyvästä mielipiteiden kuulemisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan kaupungin asukaslehdessä 27.10.2018, kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköpostilla viranomaisille. Kirjeet ja sähköpostit ovat sisältäneet 26.10.2018 päivätyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Mielipiteiden kuulemisen (26.10.–7.12.2018) yhteydessä saatiin 5 viranomaiskannanottoa sekä 1 mielipide. Muita mielipiteitä ei jätetty. Kaavoittajan keskeiset huomiot on osoitettu (→kursiivilla).

Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymällä (HSL) sekä Vantaan kaupungin museolla ei ollut huomautettavaa asemakaavamuutoksesta ja sen lähtökohdista. Alueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kohteita eikä kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä maisemallisia arvoja. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

KOy Vantaan Suokalliontie 9: Käyttötarkoituksen muutos logistiikka-varastokäyttöön on hyväksyttävää. Alueen katujen ja Kehä III:n liikenne on vilkasta ja sisältää paljon raskasta liikennettä. Turvalaakson tien ja Katriinantien liittymää tulee kehittää siten, että raskas kalusto pääsee sujuvasti liittymästä Katriinantielle sekä Kehä III:n suuntaan. Liikennevalot olisivat paras ratkaisu. Kiertoliittymät Suokalliontie/Turvalaaksonkuja sekä Turvalaakson tie/Turvalaaksonkuja tulisi poistaa ja muuttaa raskaalle liikenteelle sopiviksi. Wihurin ja Postin terminaalien liikenne rasittaa jo nykyisellään Tikkurilantien ja Suokallion tien sekä Suokallionkujan sekä Katriinantien risteyskohtia. Liikennevalot myös näihin risteyskohtiin helpottavaisivat raskaalla kalustolla liikkumista. (→ Kaavamuutosta varten on laadittu erillinen liikenneselvitys. Suokallion tien ja Turvalaaksonkujan kiertoliittymä on poistettu ja liittymä muutettu läpiajettavaksi.)

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suur-, keski- ja pienjännitejohtoja sekä Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Asemakaavan muutosalueen suunnittelualueella sijaitsee myös Fingridin 400 kV kantaverkko. Johtojen ympärille on määritelty rakentamisen rajoituksia ja turvaetäisyyksiä. Alueelle etsitään reittiä Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n uudelle 110 kV voimajohtolle, jonka tilantarve tulisi huomioida. Selvitystyötä jatketaan yhdessä kaavamuutoksen hakijan ja Vantaan kaupungin kanssa. Mikäli sähköverkkojen tai kaukolämmön maakaapeleita ja putkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. (→ Rakennusrajoitusalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa. Uudelle 110 kV:n voimajohtolle on osoitettu reitti uuden TKT-korttelialueen itäreunaan.)

Fingrid Oyj: Asemakaava-alueelle sijoittuu Fingrid Oyj:n 400 kV (kilovoltin) voimajohto Espoo - Tammisto ja Forssa - Tammisto. Osuudella, jossa em. voimajohto ovat rinnakkain Kehä III suunnaisesti, voimajohtoja varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus noin 98 metriä leveälle yhteiselle johtoalueelle. Rakennusraja ulottuu voimajohtojen pohjoispuolella 23 metrin päähän Fingridin 400 kV voimajohtoon (SUTU 2500 A) keskilinjasta. Katriinantien suunnaisella osuudella Fingridin 400 kV voimajohto Forssa-Tammisto (SUTU 2500 A) erkanelee muista johdoista. Sitä varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 56 metriä leveälle johtoalueelle (pylvästä 370 pohjoiseen). Rakennusrajoitusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle voimajohtoon keskilinjasta. Samalla johtoalueella Fingridin voimajohtojen kanssa on myös osin Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 2 x 110 kV voimajohto. Fingrid on antanut hankkeesta Varte Oy:lle myös erillisen risteämälauseannon (5.12.2018, tunnus AC-2500A-8-46), jonka täydennys on tekeillä. Risteämälauseunnossa otetaan yksityiskohtaisemmin kantaa rakentamiseen ja turvallisuusnäkökohtiin voimajohtoon näkökulmasta 400 kV johtojen Forssa–Tammisto sekä Espoo–Tammisto pohjoispuolella pylväsvälillä 370–371.

(→ Rakennusrajoitusalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa.)

HSY: Asemakaavamuutosalueella sijaitsevat jakeluvesijohto sekä jäteveden ja huleveden keräilyviemärit. Ne sijoittuvat voimassa olevaan asemakaavaan merkityille johtokuja- sekä katualueille. Jatkosuunnittelussa tarkentuvat johtosiirrot tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa. Suunnitelmat hyväksytetään HSY:llä. Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon sekä johtosiirrot tarkastellaan kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon esisuunnitelmassa. Johtosiirtokustannuksista vastaa asemakaavamuutoksen hakija. Varsinaisen katualueen ulkopuolelle jäävälle vesihuollolle tulee kaavassa esittää vähintään kuusi metriä leveät johtokujat.
(→ Johtosiirrot on suunniteltu yhteistyössä HSY:n kanssa. Katualueiden ulkopuolelle korttelialueiden sisälle jääville vesihuollon maanalaisille putkille on osoitettu johtokujat kaavakartalla.)

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen.

Fingrid on antanut hankkeesta Varte Oy:lle erillisen risteämälausunnon (5.12.2018, tunnus AC-2500A-8-46). Risteämälausunnossa otetaan yksityiskohtaisemmin kantaa rakentamiseen ja turvallisuusnäkökohtiin voimajohdon näkökulmasta.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut kaupunginhallituksen 26.8.2019 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 11.9.–10.10.2019 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta, Helsingin seudun ympäristöpalveluilta (HSY), Fingrid Oyj:ltä, Vantaan Energia Oyj:ltä sekä Finavialta.

Kaavamuutosehdotuksesta ei jätetty yhtäkään muistutusta.

Lausuntoja saatiin 5 kpl. Lausuntojen huomioiminen on esitetty kunkin lausunnon yhteydessä kursiivilla ja merkeillä (→).

Uudenmaan ELY-keskus: Asemakaavaehdotus tarkentaa onnistuneesti voimassa olevaa yleiskaavaa ja ottaa myös huomioon valmisteltavana olevan yleiskaavamuutoksen.

Asemakaava-alue rajautuu etelässä Kehä III:een (kantatie 50). Asemakaavassa on siirretty Turvalaaksonkujan katualue Kehä III:n pohjoisreunaan. Lisäksi Turvalaaksonkujan ja Suokalliontien kävely- ja pyöräliikenne on ohjattu käyttämään nykyistä Kehä III:n liikennealueella sijaitsevaa kävelyn ja pyöräilyn väylää. Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan molemmat toimenpiteet ovat mahdollisia.

Asemakaava mahdollistaa logistiikkakiinteistön sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialueen toteuttamisen. Uusien toimintojen sijoittaminen alueelle edellyttää liikenneselvityksen mukaan liikennevalo-ohjauksen toteuttamista Katriinantien ja Turvalaaksontien liittymään. Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä, että liikennejärjestelyillä varmistetaan se, ettei haittavaikutuksia Kehä III:n liikenteelle aiheudu. Tämän vuoksi on tarpeellista varautua toteuttamaan tulevaisuudessa tarvittaessa myös muita liikenneselvityksessä tunnistettuja jatkotoimenpiteitä, joilla varmistetaan Kehä III:n liikenteen toimivuus. Näitä toimenpiteitä ovat vapaa oikea Kehä III:lta Katriinantielle kääntyville, kaksi suoraan menevää kaistaa Katriinantielle sekä liikennevalojen säätö.

(→ Jonoutuva liikenne heikentää Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan liikenteen palvelutason erittäin huonoksi, ellei liikenneselvityksessä suositeltuja toimenpiteitä toteuteta. Kehä III:n liikenteen sujuvuutta lisäliikenne ei kuitenkaan heikentäisi. Liikenneselvityksessä suositellaan liikennevalo-ohjausta Turvalaaksontien ja Katriinantien sekä Kehä III:n ja Katriinantien liittymiin ja jatko-toimenpiteinä mm. lisäkaistajoa yms. järjestelyjä, jotta myös Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan liikenne olisi sujuvaa. Tällöin Turvalaakson alueen ja Kehä III:n liikenteen sujuvuus voidaan varmistaa liikennevalojen säädöillä. Mikäli Katriinantielle tarvitaan lisäkaistoja ja Kehä III:n ja Katriinantien ramppi liittymään vapaa oikea Kehä III:lta Katriinantielle kääntyville, on ne mahdollista toteuttaa asemakaavojen katu- ja liikennealuevarausten puitteissa.)

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY): Suunnittelualueen lähimmät verkostoyhteydet sijaitsevat Turvalaaksonkujalla ja Suokalliontiellä. Turvalaaksonkujalla kulkevat jakeluvesijohdot DN 225 ja DN 315, jätevesiviemärit DN 200 sekä DN 315. Suokalliontiellä jakeluvesijohto DN 225 ja jätevesiviemäri DN 200. Turvalaaksokujalle laskee idän suunnasta rakennettu DN 315 hulevesiviemäri ja lännen suunnasta rakennettu DN 600 hulevesiviemäri. Hulevedet johtuvat viemäriässä Kehä III:n alitse, josta ne kulkeutuvat lopulta Onkiojaan.

Kaavamuutoksen myötä Turvalaaksonkujan katualueesta muutetaan noin 330 m pituinen osuus osaksi TKT-korttelialueen logistiikkakiinteistöä. Täten jakeluvesijohto DN 225 ja jätevesiviemäri DN 200 tulee siirtää noin 250 metrin pituiselta osuudelta. Kyseiselle tontille tulee merkitä vähintään 8 metriä leveä johtokuja.

Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä rakenteita, täyttöjä, maanleikkauksia eikä istutusta puita tai pensaita. Johtosiirrot tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä ja sen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa. Suunnitelmat tulee hyväksyttäväksi HSY:llä.

(→ Useista maanalaisista vesi-, viemäri- yms. putkista koostuvat maanalaisia johtoja varten varatut alueiden osat on osoitettu kaavakartalle 8 m levyisinä. Kaavamerkintä "Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa." johtaa rakentamisen luvituksessa siihen, että johtokujalle ei voi rakentaa rakennuksia tms. kiinteitä rakennelmia. Kaavamääräykset myös edellyttävät, että maanalaisia johtoja varten varatut alueiden osat on toteutettava siten, että putkien painuminen on estetty ja putkien kunnossapito on mahdollista tehdä helposti eikä alueiden osille saa istutusta puita ja syväjuurisia pensaita. Kaavamuutoksen toteuttamissopimuksessa edellytetään, että johtosiirrot tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä ja sen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa. Suunnitelmat tulee hyväksyttäväksi HSY:llä.)

Fingrid Oyj: Asemakaava-alueelle sijoittuvat Fingrid Oyj:n 400 kV (kilovoltin) voimajohdot Espoo - Tammisto ja Forssa - Tammisto. Samalla johtoalueella Fingridin voimajohtojen kanssa on myös osin Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 2 x 110 kV voimajohdot. Olemme lausuneet kaavaluonnoksesta 13.12.2018. Kaavaehdotukseen on merkitty lunastetun voimajohtoalueen rakennusrajotusalue merkinnällä vaara-alue (v). Korttelialueiden määräyksiin on tuotu tärkeitä tietoja johtoalueista, mutta ne ovat hieman epätarkasti ilmaistu:

Teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueen TKT 41101 määräyksessä lukee: "Rakennusrajotusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinjaa kummallekin puolelle. Rakennusrajotusalue ulottuu 12,5 metrin etäisyydelle 110 kV voimajohdon keskilinjaa kummallekin puolelle". Johtoalue, jossa on rinnakkain useita voimajohtoja, tulee kaavassa käsitellä yhtenä johtoalueena (eikä erotella sen yksittäisten johtojen päällekkäisiä vyöhykkeitä, jotka ovat vaikeita hahmottaa eikä niillä ole käytännön merkitystä). Tässä tapauksessa asia pitäisi ilmaista esim. seuraavasti: "Kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus koskee johtoaluetta, johon kuuluu johtoaukea ja johtoaukean molemmin puolin olevat 10 metriä leveät reunavyöhykkeet. Voimajohtojen pohjoispuolella johtoalue ulottuu 28 metrin etäisyydelle ja rakennusraja 23 metrin etäisyydelle pohjoispuoleisen 400 kV voimajohdon keskilinjasta mitattuna". Tällä kohdin eteläpuoli on kokonaisuudessa johtoaluetta ja rakennusrajotusaluetta kaava-alueen ulkorajaan saakka.

Liike- ja toimistorakennusten korttelialueen K 41100 määräyksessä on myös tietoja johtoalueesta: "Voimajohtoalue (400 kV) ja kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus koskevat 36 metriä leveää johtoaukeaa ja johtoaukean molemmin puolin olevia 10 metriä leveitä reunavyöhykkeitä. Rakennusrajotusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinjaa kummallekin puolelle". Määräys ei kata Kehä III suuntaista poikkileikkausta (joka ulottuu ko. korttelialueelle). Vaikka asialla ei olisi käytännön merkitystä, ilmaisu on epätarkka.

Rakennusrajan ja johtoalueen esiintuominen on tärkeää, sillä koko lunastettu johtoalue ei näy alueen osana tässä kaavaehdotuksessa (merkinnän "vaara-alue v" kattaessa vain rakennusrajoitusalueen). Koko johtoalueeseen (ml. rakennusrajan ja johtoalueen ulkorajan välinen 3 metriä leveä alue) liittyy monia rajoituksia, kuten esimerkiksi varastoinnin ja lastauksen kiello sekä puuston korkeuden rajoitukset. Tämän ilmaiseminen kaavamääräyksissä on toki haastavaa, sillä käsitteet menevät helposti sekaisin. Tähän liittyen kaavaselostuksen sivulla 18. on käsitelty vastine edelliseen Fingridin lausuntoon. Siellä lukee, että "johtoalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa". Lause tulee korjata siten, että "rakennusrajoitusalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa".

Fingrid on antanut hankkeesta erilliset risteämäläusunnat (Heidi Oja 5.12.2018 ja 17.12.2018). Huomasimme, että risteämäläusunnat eivät koske uutta katurakennusta kokonaisuudessaan, K-korttelialueen 41100 toimintoja eikä myöskään TKT- korttelialueen 41101 pysäköintiä. Suosittelemme, että teette risteämäläusuntopyynnön tarkentuneista suunnitelmista, sillä kokonaisuuteen liittyy paljon yhteensovittamista voimajohtojen kanssa. Tässä kaavaläusunnossa ei voi ottaa kantaa asemakaavan mahdollistaman rakentamisen tekniseen toteutukseen, Risteämäläusunnossa käsitellään asioita yksityiskohtaisemmin (liittyen suunnitelmien toteutuskelpoisuuteen ja reunaehtoihin sekä rakentamiseen ja turvallisuusnäkökohtiin voimajohtojen näkökulmasta). Läusuntopyynnön voi lähettää osoitteeseen Fingrid Oyj, Risteämäläusunnat, PL 530, 00101 Helsinki tai sähköpostilla risteamalausunnat@fingrid.fi.

Fingridin voimajohtot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä läusunto koskee Fingrid Oyj:n voimajohtoja. Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

(→ TKT-korttelialueen kaavamerkinntät ja -määräykset voimajohtojen koskevat korttelialueen eteläosassa Fingrid Oyj:n 400 kV:n sähkölinjoja mutta koillisosassa Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 110 kV:n tulevan sähkölinjan varausta. Kummatkin sähkölinjakokonaisuudet on käsitelty omina yhtenäisinä johtoalueina ja Kehä III:a reunustava 110 kV:n sähkölinja on huomioitu osana 400 kV:n sähkölinjojen johtoaluetta. K-korttelialueen vaara-alueen kaavamerkinntät sekä voimajohtojen kaavamääräykset huomioivat myös Kehä III:n suuntaisen 400 kV:n Espoo–Tammisto-sähkölinjan. Kaavaselostuksen sivun 18 lauseet koskien vaara-alueita on tarkistettu muotoon "Rakennusrajoitusalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa".)

Vantaan Energia Oy: Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti ja kaavamuutoksessa sen koillislaitaan haettu sijainti 110 kV voimajohtolle huomioidaan ja pidetään voimassa. Vantaan yleiskaavaan 2020 on tuotu esille uuden koko voimajohtoyhteyden tarve Seutulasta Tolkinkylään. Turvalaaksonkujan asemakaavamuutosalueen sivuutus on osa yleiskaavan 110 kV voimajohtojen linjauksen kokonaisuutta. Asemakaavaluonnoksessa on huomioitu voimajohtojen tarvitsemat varoalueet. Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

(→ Asemakaavamuutosalueen koillisosaan osoitettu osuus 110 kV:n sähkövoimajohtoalueesta virallistuu asemakaavamuutoksen voimaantulon yhteydessä. Läusunnossa mainittujen maakaapeleiden sijainti on paikkatietona kaupungin tietokannoissa, joista ne tarkistetaan mm. rakennuslupavaiheessa. Kaukolämpöputket sijaitsevat katurakennuksien asemakaavoitetuilla alueilla muiden yhdyskuntateknisten verkostojen kanssa. Mikäli maanalaista verkostoa on tarpeellista siirtää, siirtokustannuksiin sovelletaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laadittua yhteistyösopimusta.)

Finavia: Kaavamuutoskohde sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitoteiden 1 (22L) ja 3 (22R) välissä noin 1,6 kilometrin etäisyydellä kiitotien 22R jättöpäädästä.

Kohde sijaitsee lentoaseman L_{den} 60 dB ylittävällä lentokonemelualueella. Ehdotuksen kaavamääräyksissä on lentoliikenteen melun vuoksi määrätty liike- ja toimistotiloille vähintään 35 dB ääneneristävyysvaatimus. Kaavaselostuksen perusteella Kehä III:n maantieliikenteen melu edellyttää kohteeseen vähintään 30 dB ääneneristävyyttä. Finavia katsoo, että esitetty ääneneristävyysvaatimus soveltuu kohteeseen.

Kaavaehdotuksen TKT-korttelissa on määrätty vesikaton ylimmäksi korkeusasemaksi +54 m. K-korttelissa on esitetty suurimmaksi sallituksi kerrosmääräksi 4 kerrosta. Sekä K- että TKT-korttelissa on kaavamääräyksellä määrätty, että mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja. Helsinki-Vantaan lentoaseman korkeusrajoituspinnoilla vaihtelevat alueella tasolla noin +70-100 m maan- tai merenpinnasta. Finavia katsoo, että kaavassa esitetyt määräykset soveltuvat hyvin kohteeseen.

Kaavaehdotuksessa on molemmille korttelialueille asetettu määräys, jonka mukaan tulee suosia aurinkopaneeleita tai muita energiataloudellisia ratkaisuja. Tähän Finavia toteaa, että aurinkopaneelien sijoittamisessa Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyyteen on huomioitava mahdolliset paneelien lentoliikenteelle aiheuttamat heijastukset ja häikäisy. Kaavakohde sijaitsee 04-suunnan lähestymisten välissä alueella, jossa mahdollisten heijastumien riski on selvittettävä erityisen huolellisesti. Riskien arvioimiseksi on aurinkovoimalaa suunnittelevan tahon oltava yhteydessä ANS Finlandiin.

Kaavaehdotuksessa molemmille korttelialueille on määrätty, että alueelle sijoitettava mainospylönä ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Finavia toteaa, että mahdollisten mainospylönien sijoittamisessa on huomioitava, mitä Finavia on edellä lausunut sekä lentoaseman esterajoituskorkeuksien että mahdollisten heijastusten ja häikäisyn arvioinnista.

Lisäksi Finavia huomauttaa, että muutosehdotuksen kaavakartassa osa TKT-alueen suunnittelumääräyksiä on puuttunut.

(→ TKT- sekä K -korttelialueiden kaavamääräyksiä on tarkistettu aurinkopaneelien ja mainoslaitteiden osalta lisämääräyksellä "Aurinkopaneelit, mainoslaitteet yms. eivät saa aiheuttaa lentoliikennettä vaarantavia heijastuksia ja häikäisyä.". Lentoestekorkeudet on huomioitu jo nähtävillä olleessa kaavamuutosehdotuksessa kaavamääräyksellä "Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja.". Kaavamuutosehdotuksen vaillinaisesti tulostuneiden TKT-korttelialueen kolmen kaavamääräyksen lauseiden osat on tarkistettu oikeaan muotoon ja vastaamaan nähtävillä olleen kaavaselostuksen sivulla 44 olevia kaavamääräyksiä.)

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt tarkistukset

Kaavamääräyksiä on tarkistettu.

Finavian lausunnosta johtuen on TKT- sekä K -korttelialueille lisätty määräys:

- Aurinkopaneelit, mainoslaitteet yms. eivät saa aiheuttaa lentoliikennettä vaarantavia heijastuksia ja häikäisyä.

Nähtävillä olleen kaavakartta- ja kaavamääräysasiakirjan TKT-korttelialuetta koskevan kolmen kaavamääräyksen määräyslauseet ovat tulostuneet teknisestä virheestä johtuen vaillinaisesti. Em. määräyslauseet ovat olleet nähtävillä olleessa 19.8.2019 päivätyssä kaavaselostuksessa oikein. Kaavamuutosehdotuksen vaillinaisesti tulostuneet TKT-korttelialueen 1., 6. ja 7. kaavamääräyksiä koskevien lauseiden osat on tarkistettu ns. teknisenä tarkistuksena oikeaan muotoon ja vastaamaan nähtävillä olleen kaavaselostuksen sivulla 44 olevia kaavamääräyksiä. Tekninen tarkistus koskee kaavamääräyksiä (tulostusversiosta puuttuneet lauseiden osat on osoitettu alleiviivattuna kurssiivilla):

- Korttelialueelle saa rakentaa teollisuus-, varasto-, toimitila-, toimistorakennuksia, autojen korjaamo- ja huoltotiloja sekä niiden yhdistelmiä.
- Korttelialueelle tulee varata maantasoon tila muuntamolle, joka on helposti huollettavissa. Muuntamon saa rakentaa osoitetun kerrosalan lisäksi.
- Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin.

Turvalaaksonkujan itä-länsisuuntaisen osuuden ja Suokalliontien liittymän itäpuoleinen osuus katualueesta on osa Suokalliontietä. Suokalliontien katualueen osuus osoitetaan teknisenä tarkistuksena kaavakartalle nimellä Suokalliontie.

Tehdyt tarkistukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne edellytä kaavamuutosehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

3.3 ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset (Kv 18.6.2018)

Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan ja täydennetään. Rakentamista ohjataan erityisesti joukkoliikenneyhteyksien varrelle ja olemassa olevan infrastruktuurin yhteyteen. Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla. Kaavoituksella luodaan edellytyksiä vetovoimaisille yritys- ja työpaikka-alueille. Yritystoimintaa suunnataan alueille, joilla on parhaimmat edellytykset toiminnan harjoittamiseen ja jotka muodostavat muiden yritysten kanssa menestymisen mahdollisuuksia.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018): Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta. Resurssiviisauden tiekartalla edetään neljällä kaistalla, joiden tavoitteet ja toimenpiteet tukevat toisiaan. Kaistat ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen vaikuttavat merkittävästi kaupungin resurssitehokkuuteen. Tiivistyvän kaupunkirakenteen päästöt ovat huomattavasti hajautuneen kaupunkirakenteen päästöjä vähäisemmät. Kaavoituksessa lisätään energia- ja resurssitehokkuuden ohjaavaa vaikutusta mm. seuraavasti:

- Jatketään laskentatyökalujen käyttöä kaavoituksessa (keko, vihertehokkuus).
- Kaavamääräyksiin lisätään vaatimus varautumisesta uusiutuvan energian tuotantoon tontilla.
- Asemakaavoissa ja tontinluovutuksessa lisätään ilmastokestävyyteen tähtääviä vaatimuksia.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

- Vihertehokkuuden käyttöönotto, minkä avulla osaltaan toteutetaan kestävä kehitys ja ilmastomuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita.

MAL-tavoitteet:

Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen.

Hulevesien hallinnassa on noudatettava Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (Kh 11.5.2009).

Muut tavoitteet

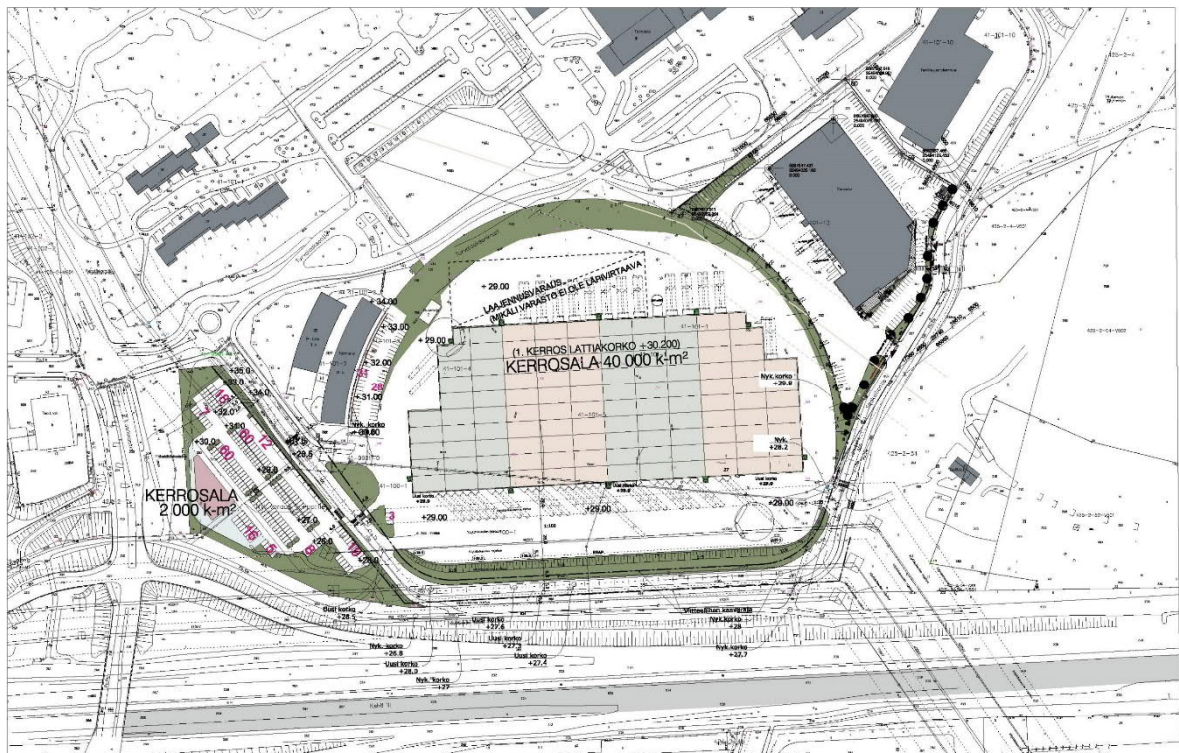
Suomen Pankin ja Vantaan kaupungin tavoitteena on muuttaa vuodesta 2000 saakka rakentamattomina olleiden työpaikkatonttien asemakaavan käyttötarkoitus vastaamaan elinkeinoelämän tarpeita ja kysyntää, jotta alue uusine työpaikkoineen voidaan toteuttaa.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Kaavamuutoksessa on tutkittu kaavamuutoksen hakijan tarpeita vastaava ratkaisu, joka mahdollistaa 40 000 k-m² kokoisen teollisuus-, varasto- ja toimistorakennuksen sekä 2 000 k-m² kokoisen liike- ja toimistorakennuksen rakentamisen kumoutuvan asemakaavan toimistorakennusten ja autopaikkojen korttelialueiden tilalle.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Toimistorakennusten korttelialueeksi asemakaavoitettu alue on ollut vuodesta 2000 saakka rakentamattomana eikä isoille toimistorakennuskokonaisuuksille ole riittävästi kysyntää. Alueen maanomistaja on etsinyt alueelle toimijoita jo pitkään. Kaavamuutosalue on osa Kehä III:en tukeutuvaa työpaikkavyöhykettä, jolla on kysyntää tuotanto- ja varastopainotteisille logistiikkarakennuksille sekä liiketiloille.

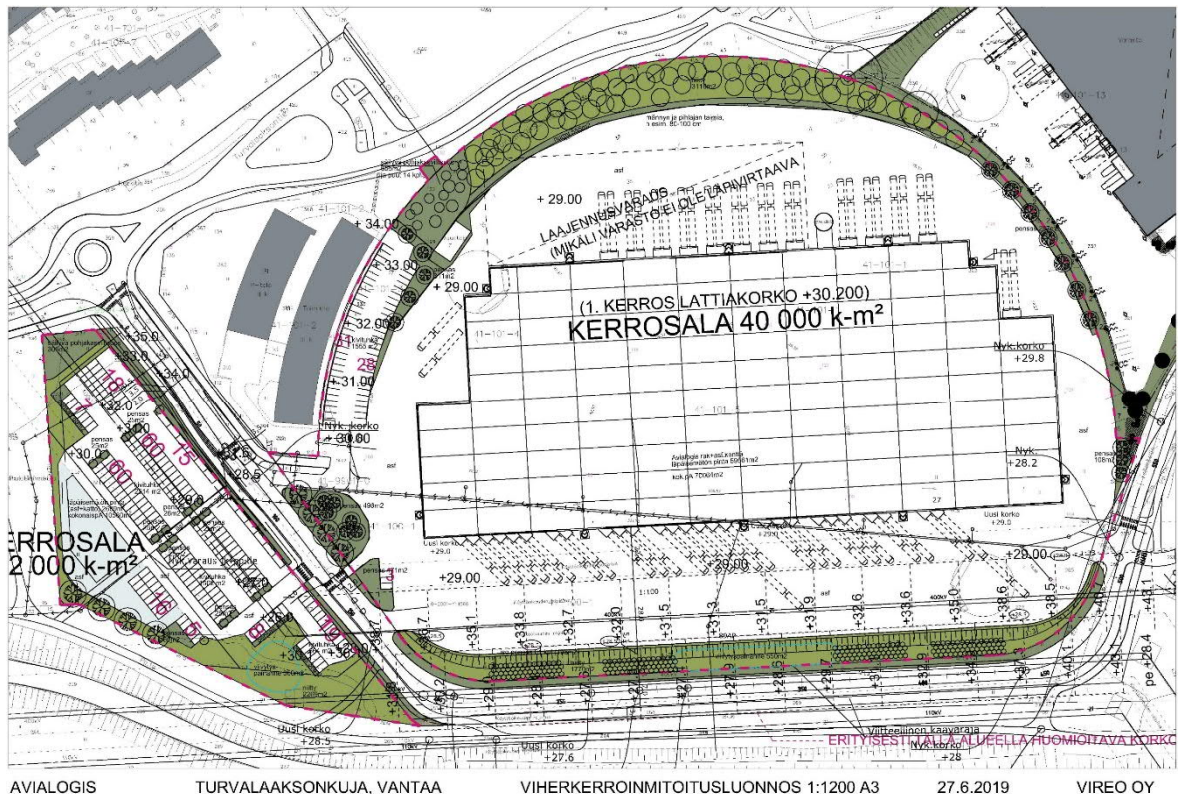
Luonnos alueen maankäytöstä kaavamuutoksen tilanteessa (Arkitehtuuri toimisto Ark Lab Oy)

Kaavamuutosalueen nykyiset toimistorakennusten sekä autopaikkojen korttelialueet muutetaan teollisuus-, varasto ja toimistorakennusten korttelialueeksi sekä liike- ja toimistorakennusten kortteliksi vastaamaan maanomistajan tarpeita. Itä-länsisuuntainen osuus nykyisestä Turvalaaksonkujan katualueesta muutetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueen osaksi ja korvaava uusi Turvalaaksonkujan katuosuus muodostetaan Kehä III:n pohjoisreunaan, jotta uudelle logistiikkakiinteistölle saadaan muodostettua käyttökelpoinen alue. Turvalaaksonkujan ja Suokallionkujan nykyinen kiertoliittymä poistetaan. Uusi liittymä toteutetaan Kehä III:n reunaan ja katualuetta on hieman laajennettava kaavamuutosalueen itäpuoleiselle urheilu- ja virkistyspalvelujen alueelle. Poistuvan kiertoliittymän katualueen osia liitetään uuteen logistiikkakiinteistöön sekä Vasamagolfiin urheilu- ja virkistyspalveluiden alueeseen.

Kaavamuutosalue on keskusta-alueiden ja vähittäiskaupan suuryksiköille maakunta- ja yleiskaavoissa osoitettujen alueiden ulkopuolella. Uusien korttelialueiden liiketilojen enimmäismäärä rajoitetaan 2 500 k-m²:in. Niistä enintään 2 000 k-m² osoitetaan paljon tilaa vaativalle erikoiskaupalle ja 500 k-m² vähittäiskaupalle. Päivittäistavarakaupan tiloja ei kuitenkaan sallita.

Kehä III:n sekä Katriinantien reunoissa olevat sähkön voimajohdot (2 kpl 400 kV, 1 kpl 110 kV) sekä kaavamuutosalueen itäosaan tarvittava uusi aluevaraus sähkön 110 kV:n voimajohtoa varten levine vaara-alueineen rajoittavat rakennuksille käytettävän rakennusalueen sijaintia ja kokoa merkittävästi. Uudet rakennukset voivat sijoittua kaavamuutosalueen pohjoisosaan sekä aivan Katriinantien reunaan. Sähkön voimajohtojen alimmat korkeudet asettavat rajoituksia myös niiden alle sijoitettavien pihatoimintojen ja uuden kadun korkeusasemille. Kaavamuutoksen erillissuunnitelmilla on tutkittu, että kaavamuutosratkaisu kunnallistekniikan maanalaisine johtoverkostoineen on toteutettavissa sähkön voimajohtojen asettamat rajoitteet huomioiden.

Voimajohtojen vaara-alueille ei saa istuttaa luontaisesti yli 4 m korkuiseksi kasvavia puita ja pensaita eikä maanalaisten johtojen alueille saa istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita. Uuden logistiikkakiinteistön korttelialueen (TKT) istutettavista alueista valtaosa on voimajohtojen vaara-alueilla, mikä vaikeuttaa Vantaalla logistiikkakiinteistöjä koskevan vihertehokkuuden normitavoitteluvun 0,5 saavuttamista kokonaistaloudellisesti järkevillä ratkaisuilla. Asiaa kompensoidaan sillä, että liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle asetetaan niitä koskevaa normitavoittelukua 0,6 tiukempi tavoiteluku 1,2. Se on vihertehokkuuslaskelman mukaan saavutettavissa.

Logistiikkakiinteistön uuden rakennuksen alueeksi muuttuvan katuosuuden alla sijaitsevia HSY:n hulevesi- sekä jätevesiviemäreitä ei voi siirtää uudelle Turvalaaksonkujan katualueelle, koska viemäreiden viettokaltevuus jäisi niin pieneksi, että se edellyttäisi uutta pumppaamoa HSY:n putkiin. Pumppaamot ovat kalliita ja ne voivat vikaantua painovoimaan perustuvia viettoviemäreitä helpommin. HSY ei myöskään hyväksy uusien pumppaamoiden toteuttamista kiinteistölähtöisissä hankkeissa, joten HSY:n siirrettävät vesi- ja viemäriputket osoitetaan rasitteiksi uuden logistiikkakiinteistön eteläosaan. Katriinantien reunan uuden liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta kahdesta eri kohdasta halkovat vesi- sekä jätevesiviemäriputket jäävät rasitteiksi korttelialueelle.

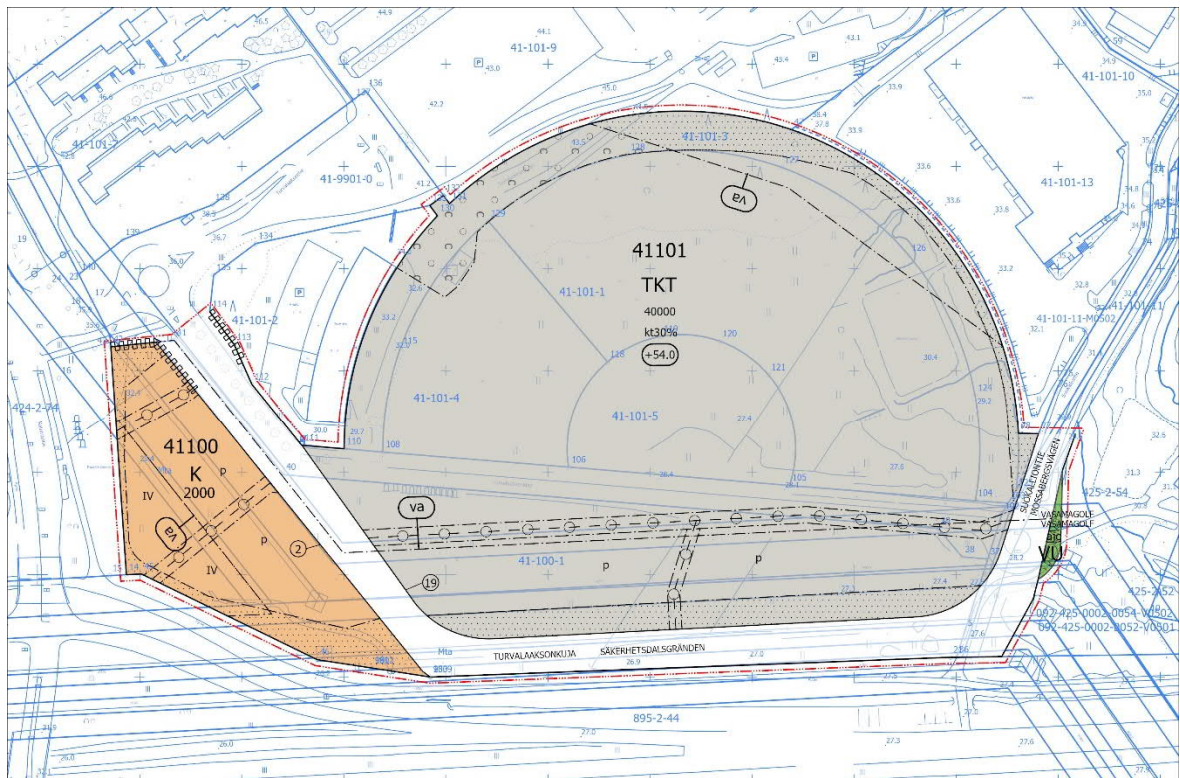
4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaavamuutosalue muodostuu korttelin 41101 teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueesta (TKT), korttelin 41100 liike- ja toimistorakennusten korttelialueesta (K), Vasamagolf-nimisen urheilu- ja virkistyspalveluiden alueen osasta (VU) sekä Turvalaaksonkujan ja Suokalliontien katualueiden osista. Kaavamuutosaluetta reunustavat pohjoisessa Suomen Pankki ja työpaikka-alueet, idässä Vasamagolf-niminen urheilupuisto, etelässä Kehä III ja lännessä Katriinantie työpaikkakortteleineen.

Korttelin 41101 eteläosan toimistorakennusten korttelialue (KT) sekä autopaikkojen korttelialueet (LPA) muutetaan teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (TKT), josta muodostetaan tontti nro 19. Uusi korttelialue laajenee etelään päin ja Turvalaaksonkujan katualueen itä-länsisuuntainen osuus siirtyy Kehä III:n pohjoisreunaan.

Katriinantien itäreunassa sijaitsevasta autopaikkojen korttelialueesta muodostuva kortteli 41100 pienenee ja muuttuu liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (K), josta muodostetaan tontti nro 2.

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

Korttelialueille ajetaan Katriinantieltä Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan kautta. Turvalaaksonkujan katualueen itä-länsisuuntainen osuus sekä Turvalaaksonkujan ja Suokalliontien uusi liittymä on siirretty Kehä III:n pohjoisreunaan. Kadun siirtoon liittyen n. 558 m² osa Vasamagolf-nimisen urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen lounaisosasta on muutettu Suokalliontien sekä Turvalaaksonkujan katualueiden osiksi. Turvalaaksonkujan ja Suokalliontien nykyinen kierto liittymä poistuu ja 225 m² osa siltä vapautuvasta katualueesta liitetään urheilu- ja virkistyspalveluiden alueen osaksi.

4.1.1 Mitoitus

Kaavamuutosalueen pinta-ala on n. 92,8 ha ja uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 42 000 k-m², mikä vastaa tehokkuuslukua $e=0,45$. Kumoutuvan asemakaavan kokonaisrakennusoikeuden määrä on 55 280 k-m², mikä vastaa tehokkuuslukua $e=0,596$. Kaavamuutosalueen rakennusoikeuden kokonaismäärä vähenee 13 280 k-m².

Teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueen (TKT) pinta-ala on noin 7,01 ha ja kokonaisrakennusoikeuden määrä on 40 000 k-m², mikä vastaa tehokkuuslukua $e=0,57$. Liike- ja toimistorakennusten korttelialueen (K) pinta-ala on noin 1,06 ha ja kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 000 k-m², mikä vastaa tehokkuuslukua $e=0,19$. Vähittäiskaupan liiketiloja saa rakentaa enintään 2 500 k-m² ja niiden tulee olla paljon tilaa vaativan erikoiskaupan tiloja. Päivittäistavarakaupan tiloja ei sallita.

Auto- sekä polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät ovat:

- liiketilat 1 ap / 60 k-m² ja 1 pp / 50 k-m²
- toimistot 1 ap / 50 k-m² ja 1 pp / 80 k-m²
- tuotantotilat 1 ap / 150 k-m² ja 1 pp / 240 k-m²
- varastot ja muut 1 ap / 250 k-m² ja 1 pp / 240 k-m²

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärien mukaan logistiikkakiinteistön teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueelle (TKT) on suunniteltu 62 henkilöautopaikkaa. Logistiikkakiinteistön autopaikkoja saa toteuttaa myös liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle (K), jonne mitoituksen mukaan on suunniteltu yhteensä 205 henkilöautopaikkaa sekä logistiikkakiinteistöä että liike- ja toimistorakennusta varten.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alueiden pinta-ala vähenee kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna 333 m².

Katualueiden pinta-ala kasvaa kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna 2 559 m².

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavamuutoksessa on huomioitu ympäristön laatua koskevat tavoitteet. Kaavamuutoksen kokonaisratkaisulla, asemakaavamääräyksillä ja –merkinnöillä sekä niiden huomioimisella rakennusluvia myönnettäessä edistetään rakentamisen ja lähiympäristön hyvän laatutason toteutumista.

4.3 ALUEVARAUKSET

Valtaosa kaavamuutosalueesta on teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialuetta (TKT). Katriinantien reunassa on liike- ja toimistorakennusten korttelialue (K), jonka vähittäiskaupan liiketilojen tulee olla paljon tilaa vaativan erikoiskaupan tiloja. Päivittäistavarakaupan tiloja ei sallita. Kehä III:n pohjoisreunaan siirtyvä Turvalaaksonkuja on katualuetta. Osa Suokalliontien nykyisestä katualueesta on muutettu urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen (VU) osaksi.

4.3.1 Korttelialueet

TKT, Teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialue

Korttelialueesta muodostetaan tontti nro 19. Korttelialueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 40 000 k-m² ja kokonaisrakennusoikeuden määrä vähenee kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna 15 280 k-m². Toimistotilojen määräksi osoitetaan enintään 30 % kokonaisrakennusoikeudesta (kl30%), mikä on yleinen käytäntö Vantaan asemakaavoissa logistiikkakiinteistöille. Kiinteistölle saa teollisuus- varasto- ja toimistorakennusten lisäksi rakentaa autojen korjaamo- ja huoltotiloja sekä korttelialueen pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liike- ja näyttelytiloja. Vähittäiskaupan liiketilojen kokonaismäärä korttelialueella saa olla enintään 500 k-m². Koska kiinteistö ei sijaitse keskusta-alueella, päivittäistavarakaupan liiketilat kielletään. Toiminnot sopivat alueen yhdyskuntarakenteeseen ja lisäävät alueen monipuolisuutta.

Korttelialuetta halkoo koillisosassa 110 kV:n tuleva sähkölinja ja eteläosassa 400 kV:n sähkölinja. Korttelialueen eteläosassa on maanalaisia putkia. Logistiikkarakennus sijoittuu korttelialueen keskelle sähkölinjojen vaara-alueiden väliin. Logistiikkapihat ovat rakennuksen etelä- ja pohjoispuolella, mikä on logistiikkakiinteistöjen toiminnan kannalta optimaalista. Henkilöautopaikat sijoittuvat korttelialueen länsireunaan sekä eteläosan vaara-alueelle. Korttelialueen autopaikkoja saa sijoittaa myös viereiselle uudelle liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle (K). Korttelialueen pohjois-, itä- ja eteläreunoilla on istutusvyöhykkeet. Korttelialueelle voidaan järjestää tonttiliittymät Turvalaaksonkujalta, Suokalliontieltä sekä Turvalaaksontien itäpäästä.

Korttelialue muodostaa yhden tontin. Mikäli se halutaan jakaa useaksi tontiksi ja rakentaa rakennukset tarvittaessa toisiinsa kiinni tontinkäyttö optimoiden, on rakennuksien ja palomuurien sallittu sijaita korttelialueella tonttijaosta riippumatta. Myös hulevesien hallinnan edellyttämät järjestelmät saavat sijaita tonttijaosta riippumatta, jotta ko. järjestelmät on mahdollista toteuttaa tonttikohtaisten ratkaisujen sijaan koko korttelin kannalta tarkoituksenmukaisimpana kokonaisuutena.

Rakennusten ja uusien pihojen rakentamisessa sekä mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa on huolehdittava kaupunkikuvan kannalta keskeiseltä Kehä III:lta kiinteistölle avautuvista näkymistä. Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen eikä piholla sallita avovarastointia. Rakennusten sallittu enimmäiskorkeus +54.0 mahdollistaa maanpinnan tasosta katsoen enintään noin 25 m korkuisen rakennuksen toteuttamisen. Teknisiä tiloja ja ilmanvaihdon konehuoneita yms. saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle. Rakennusten korkeus on hieman matalampi kuin kaavamuutosalueen koillis- ja pohjoispuolen ylärinteiden korttelialueilla. Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja. Rakennuksille on määrätty tarvittava ääneneristävyyks lento- ja liikennemelua vastaan. Korttelialueen reunoille on istutettava puita, pensaita ja muuta kasvillisuutta, mikä jäsentää isoa logistiikkakiinteistöä ja tukee hyvän kaupunkikuvan muodostamista. Autopaikat on jäsennettävä puilla ja pensaila enintään 40 paikan yksiköiksi. Kaavamääräyksissä on huomioitu myös, ettei korttelialueelta aiheudu lentoliikennettä eikä Kehä III:n liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä tai muuta vaaraa. Kaavamääräykset edistävät Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmaa.

Korttelialueen eteläosassa sijaitsee sähkön 400 kV:n voimajohto ja korttelialueen koillisosaan tarvitaan aluevaraus uudelle 110 kV:n voimajohdolle. Voimajohtojen vaara-alueet on osoitettu voimajohtojen edellyttämään rakennusrajoitusalueeseen saakka (johtoaukea ja 5 m levyiset reunavyöhykkeet). Voimajohtoalue ja kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus koskevat johtoaukeaa ja johtoaukean molemmin puolin olevia 10 metriä leveitä reunavyöhykkeitä. Rakennusrajoitusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinan kummallekin puolelle (yhteensä 56 m) ja 12,5 metrin etäisyydelle 110 kV voimajohdon keskilinan kummallekin puolelle (yhteensä 25 m). Vaara-alueille ei saa sijoittaa rakennuksia eikä istuttaa puita, joiden luontainen kasvukorkeus on yli neljä metriä. Voimajohtoalueelle sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää risteämälausunto voimajohdon omistajalta.

Korttelialueen luoteisosassa on muuntamorakennus. Se on huomioitu kaavamääräyksissä edellyttämällä, että korttelialueelle tulee myös varata maantasoon tila muuntamolle, joka on helposti huollettavissa. Muuntamon saa rakentaa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Korttelialueella sijaitseville nykyisille ja uuteen paikkaan siirrettäville HSY:n maanalaisille vesi- ja viemäriputkille on muodostettu rasitteet maanalaisia johtoja varten varatuilla alueen osilla korttelialueen eteläosaan uuden logistiikkarakennuksen eteläpuolelle. Jakeluvesijohtoa DN 225 ja jätevesiviemäriä DN 200 varten johtoalueen leveys kaavakartalla on 8 m. Rakennettaessa ajoyhteyksiä, pysäköintialueita tms. rasitealueille, on putket suojattava painumiselta sellaisella ratkaisulla, joka mahdollistaa putkien helpon kunnossapidon. Maanalaisia johtoja varten varatulle alueen osalle ei myöskään saa istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.

Hulevesien hyvä hallinta on osa Vantaan kaupungin hulevesiohjelman toteuttamista. Hulevedet tulee viivyttää tontilla. Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Rakennuslupaa varten on laadittava tontikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Edellyttämällä moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoimintojen sekä niihin liittyvän kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin sijoittamista rakennuksiin, edistetään ympäristön tilan säilymistä hyvänä.

Viherkerroin on osa ilmastomuutoksen hillintää, jota edistetään istutusten ja hulevesiratkaisujen lisäksi myös edellyttämällä aurinkopaneelien ja muiden energiaa säästävien ja tuottavien ratkaisujen suosimista. Tontilla voidaan hyödyntää maalämpöä. Vihertehokkuuden tavoitteluvun määrittämiseen on mm. vaikuttanut merkittävästi se, että korttelialuetta halkovien lukuisien, useita kymmeniä metrejä leveiden sähkön voimajohtojen vaara-alueille ei saa istuttaa luontaisesti yli neljä metriä korkeiksi kasvavia puita ja pensaita. Uuden logistiikkakiinteistön rakennusta ympäröivien ajopihojen on oltava lähes samalla korkeustasolla, joten pohjoisreunan nykyistä rinnettä puineen ei ole mahdollista säästää kokonaistaloudellisesti järkevällä ratkaisulla vaan se on luiskattava ja

istutettava uudelleen. Vaje logistiikkakiinteistöjen normitavoitelukuun 0,5 kompensoidaan asettamalla viereisen uuden K-korttelialueen vihertehokkuudelle kauppa-alueiden normitavoitelukua 0,6 huomattavasti tiukempi vihertehokkuuden tavoiteluku 1,2. Ympäristön kannalta kestävien liikkumismuotojen käyttöä kannustetaan edellyttämällä, että rakennuksesta tulee järjestää luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeille ja sijoittamalla polkupyöräpaikat pääsisäänkäyntien yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia. Em. kaavamääräykset edistävät Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa, arkkitehtuuriohjelmaa sekä resurssiviisautta.

K, Liike- ja toimistorakennusten korttelialue

Korttelialueesta muodostetaan tontti nro 2. Korttelialueen kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 000 k-m². Kiinteistölle saa rakentaa liike-, varasto- ja toimistorakennuksia. Koska kiinteistö ei sijaitse keskusta-alueella, vähittäiskaupan liiketilat saavat olla vain paljon tilaa vaativan erikoiskaupan tiloja ja päivittäistavarakaupan liiketilat kielletään. Toiminnot sopivat alueen yhdyskuntarakenteeseen ja lisäävät alueen monipuolisuutta.

Korttelialueen itä- ja eteläosia halkovat 400 kV:n sähkölinjat. Korttelialueen pohjois- ja keskiosan halki kulkee maanalaisia putkia. Rakennus voi sijoittua vain aivan Katriinantien reunaan. Pysäköintialueet, jotka on tarkoitettu sekä K- että TKT-korttelialueiden autoille, sijoittuvat rakennuksen ja Turvalaaksonkujan väliin sähkölinjan leveälle vaara-alueelle. Korttelialueen länsi-, pohjois- ja eteläreunoilla on istutusvyöhykkeet. Korttelialueelle voidaan järjestää tonttiliittymät Turvalaaksonkujalta.

Rakennusten ja uusien pihojen rakentamisessa sekä mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa on huolehdittava kaupunkikuvan kannalta keskeiseltä Kehä III:lta kiinteistölle avautuvista näkymistä. Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen eikä pihoina sallita avovarastointia. Rakennuksen suurin sallittu kerrosluku on neljä. Teknisiä tiloja ja ilmanvaihdon konehuoneita yms. saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle. Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja. Rakennuksille on määrätty tarvittava ääneneristävyys lento- ja liikennemelua vastaan. Korttelialueen reunoille on istutettava puita, pensaita ja muuta kasvillisuutta, mikä jäsentää kiinteistöä ja tukee hyvän kaupunkikuvan muodostamista. Autopaikat on jäsennettävä puilla ja pensailla enintään 40 paikan yksiköiksi. Kaavamääräyksissä on huomioitu myös, ettei korttelialueelta aiheudu lentoliikennettä eikä Kehä III:n liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä tai muuta vaaraa. Kaavamääräykset edistävät Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmaa.

Korttelialueen itä- ja eteläosissa sijaitsevat sähkön 400 kV:n voimajohtot. Voimajohtojen vaara-alueet on osoitettu voimajohtojen edellyttämään rakennusrajoitusalueeseen saakka (johtoaukea ja 5 m levyiset reunavyöhykkeet). Voimajohtoalue ja kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus koskevat johtoaukeaa ja johtoaukean molemmin puolin olevia 10 metriä leveitä reunavyöhykkeitä. Rakennusrajoitusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohtojen keskilinjaa kummallekin puolelle (yhteensä 56 m). Vaara-alueille ei saa sijoittaa rakennuksia eikä istuttaa puita, joiden luontainen kasvukorkeus on yli neljä metriä. Voimajohtoalueelle sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää risteämäläusunto voimajohtojen omistajalta.

Korttelialueen pohjois- ja keskiosissa sijaitseville nykyisille HSY:n maanalaisille vesi- ja viemäriputkille on muodostettu rasitteet maanalaisia johtoja varten varatuilla alueen osilla. Rakennettaessa ajoyhteyksiä, pysäköintialueita tms. rasitealueille, on putket suojattava painumiselta sellaisella ratkaisulla, joka mahdollistaa putkien helpon kunnossapidon. Maanalaisia johtoja varten varatulle alueen osalle ei myöskään saa istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.

Hulevesien hyvä hallinta on osa Vantaan kaupungin hulevesiohjelman toteuttamista. Hulevedet tulee viivyttaa tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Edellyttämällä moottoriajoneuvojen

pesu-, huolto- ja korjaustoimintojen sekä niihin liittyvän kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin sijoittamista rakennuksiin, edistetään ympäristön tilan säilymistä hyvänä.

Viherkerroin on osa ilmastomuutoksen hillintää, jota edistetään istutusten ja hulevesiratkaisujen lisäksi myös edellyttämällä aurinkopaneelien ja muiden energiaa säästävien ja tuottavien ratkaisujen suosimista. Tontilla voidaan hyödyntää maalämpöä. Vihertehokkuuden tavoitteluvun määrittämiseen on mm. vaikuttanut merkittävästi se, että korttelialuetta halkovien lukuisien, useita kymmeniä metrejä leveiden sähkön voimajohtojen vaara-alueille sekä maanalaisten johtojen alueille ei saa istuttaa luontaisesti yli neljä metriä korkeiksi kasvavia puita ja pensaita. Korttelialueelle asetaan kauppa- ja liikerakentamista koskevaa normitavoittelukua 0,6 tiukempi tavoitteluku 1,2, millä kompensoidaan viereisen uuden TKT-korttelialueen normitavoittelukua alempi luku. Ympäristön kannalta kestävien liikkumismuotojen käyttöä kannustetaan edellyttämällä, että rakennuksesta tulee järjestää luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeille ja sijoittamalla polkupyöräpaikat pääsisäänkäyntien yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia. Koska kiinteistö on tarkoitettu liike- ja toimistorakennuksille, edellytetään myös, että liikkeen pääsisäänkäyntiä tulee korostaa ja jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä muista alueista. Em. kaavamääräykset edistävät Vantaan kaupungin hulevesiohjelmalla, arkkitehtuuriohjelmalla sekä resurssiviisautta.

4.3.2 Muut alueet

Liikenne- tai katualueet

Turvalaaksonkujan katualueen itä-länsisuuntainen osuus on siirretty etelämmäksi Kehä III:n pohjoisreunaan. Katualueelle ei ole liittymiä Kehä III:n liikennealueelta. Turvalaaksonkujan länsireunaan rakennetaan kevyen liikenteen väylä, joka yhdistetään Kehä III:n reunassa olevaan kevyen liikenteen väylään.

Vasamagolf-nimisen urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen lounaisosasta on noin 558 m²:n osa muutettu Suokalliontien sekä Turvalaaksonkujan katualueiden osiksi. Kumoutuvan asemakaavan tonttiliittymäkiellot Turvalaaksonkujalla säilyvät ennallaan.

VU, Urheilu ja virkistyspalvelujen alue

Suokalliontien nykyisestä katualueesta on noin 225 m²:n osa muutettu Vasamagolf-nimisen urheilu- ja virkistyspalvelujen alueen (VU) osaksi.

Suokalliontieltä osoitetaan VU-alueen halki Vasamagolfin alueelle johtava ajoyhteys, joka liittyy nykyiseen ajoyhteyteen.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuu-
tosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, hulevesien hallinnasta sekä viherkertoimesta.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle tai rakennettavaksi asemakaavoitetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Alue on saavutettavissa joukkoliikenteellä. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

Vaikutusten arviointi on ollut osa kaavan laadintaa ja vaikutusten arviointia on tehty kaavoituksen eri vaiheissa. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa kaavamuu-
toksen mahdollistaman maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen merkittävät vaikutukset. Asemakaavamuu-
toksen vaikutukset on arvioitu kaupungin omana työnä. Viranomaisten lausunnot ja muiden osallisten kannanotot ovat osa vaikutusten arviointia.

Mikäli alueen asemakaavaa ei muutettaisi, sen nykyiset käyttötarkoitukset toimistorakennusten sekä autopaikkojen korttelialueina ja kokonaisrakennusoikeus sekä Turvalaaksonkujan katualue säilyisivät ennallaan. Alueen rakentaminen valmiiksi siirtyisi pitkälle tulevaisuuteen.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutosalue sijoittuu Helsinki-Vantaan lentoaseman lounaisosan ja Kehä III:n väliin olemassa olevan katu- sekä kunnallistekniikan verkostojen piiriin. Ympäröivät alueet on asemakaavoitettu suurista rakennuksista koostuvaksi teollisuus-, varasto- ja logistiikkapainotteiseksi työpaikka-alueeksi eikä kaavamuutos muuta tilannetta oleellisesti. Uudet korttelialueet sijaitsevat olemassa yhdyskuntarakenteessa siihen tukeutuen.

Uusi logistiikkakiinteistö (TKT-korttelialue) laajenee Kehä III:n suuntaan ja Turvalaaksonkujaa siirretään lähemmäksi Kehä III:n reunaa. Turvalaaksonkujan länsipuolelle rakennetaan kevyen liikenteen väylä, joka yhdistetään Kehä III:n pohjoisreunassa olevaan kevyen liikenteen väylään. Turvalaaksonkujan siirrolla Kehä III:n pohjoisreunaan ei ole merkittävää vaikutusta kaavamuutosalueesta kävelyetäisyydellä sijoittuvien Kehä III:n varren bussipysäkkien saavutettavuuteen eikä Kehä III:n liikenteeseen ja liikennejärjestelyihin.

Kaupunkikuva

Kumoutuvan asemakaavan korttelin 41101 Turvalaaksonkujan pohjoisreunassa oli tarkoitus rakentaa puolikaaren muotoon seitsemästä enintään viisikerroksisesta toimistorakennuksesta ja niiden välissä olevista matalammista kaksikerroksisista yhdysosista. Kaavamuutoksen myötä toimistorakennusten korttelialue muuttuu yhdestä rakennusmassasta muodostuvaksi isoksi logistiikkakiinteistöksi. Turvalaaksonkujan ja Katriinantien väliin rakentuva liike- ja toimistorakennus rajaa Katriinantien ja Kehä III:n liittymän katutilaa reunustavaa kaupunkikuvaa kumoutuvaa asemakaavaa paremmin. Rakentamattoman ja pusikoituvan kaavamuutosalueen rakentuminen valmiiksi kohentaa ja jäsentää alueen kaupunkikuvaa.

Havainnekuva Turvalaaksonkujan kaavamuutosalueesta lounaan suunnasta. (Arkkitehtuuritoimisto Ark Lab Oy)

Asuminen

Kaavamuutosalueella ei ole asumista. Lähin asuinkortteli sijaitsee Suomen Pankin korttelissa Katriinantien ja Turvalaakson tien liittymän pohjoispuolella noin 70 m etäisyydellä kaavamuutoksella teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi muutettavasta alueesta luoteeseen eikä kaavamuutoksella ole suoria vaikutuksia asuinkortteliin.

Asemakaavamuutosalueen liikenne kulkee asuinkorttelin eteläpuolella olevaa Turvalaakson tietä pitkin. Alueen liikennemääriin vaikuttavat tonttien käyttötarkoitukset sekä niissä työskentelevien työntekijöiden ja heidän autojensa määrä. Alueen nykyisessä kumoutuvassa asemakaavassa on Turvalaaksonkujan toimistokortteliin (KT) 41101 osoitettu kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 55 280 k-m². Asemakaavamuutoksessa sen käyttötarkoitus muuttuu logistiikkakiinteistöksi ja kokonaisrakennusoikeuden määrä kaavamuutosalueella vähenee 13 280 k-m². Kumoutuvan asemakaavan toimistokortteli mahdollistaa alueelle enemmän työntekijöitä autoineen kuin asemakaavamuutoksen mukainen logistiikkakiinteistö. Asemakaavamuutoksen myötä liikenteen kokonaismäärä ja henkilöautoliikenteen määrä vähenevät nykyiseen kumoutuvaan asemakaavan tilanteeseen verrattuna Turvalaakson tiellä mutta raskaan liikenteen osuus liikenteestä kasvaa.

Palvelut ja työpaikat sekä kaupan sijoittuminen

Kumoutuva asemakaava sisältää kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 55 280 k-m², mikä on tarkoitettu toimistorakennuksille. Muutoksen myötä kaavamuutosalueen kokonaisrakennusoikeuden määrä vähenee 13 280 k-m² ja korttelialueen pääkäyttötarkoituksen muutoksen myötä myös toimistorakennusten osuus vähenee merkittävästi. Kaavamuutoksen mukaan alueelle voisi toteutua toimistotiloja enintään 14 000 k-m², joten toimistotilojen vähennys kumoutuvaan asemakaavan verrattuna olisi 43 280 k-m². Toimistot sisältävät rakennusoikeuden kerrosneliömetriin suhteutettuna enemmän työpaikkoja kuin teollisuus- ja varastorakennukset. Kokonaisrakennusoikeuden määrään ja rakennusten käyttötarkoituksiin suhteutettu laskennallinen työpaikkamäärä on uudessa asemakaavassa siten pienempi kuin kumoutuvassa asemakaavassa. Kaavamuutosalueen rakentumiselle kumoutuvan asemakaavan mukaisena toimistotyöpaikkojen alueena ei kuitenkaan ole ollut kysyntää lähes kahteenkymmeneen vuoteen. Toimistotyöpaikat sijoittuvat ja jatkavat keskittymistään pääkaupunkiseudulla ja Vantaalla alueille, jotka ovat aluekeskuksissa tai muutoin hyvien joukkoliikenneyhteyksien piirissä. Kaavamuutosalue ei ole houkutteleva tai todennäköinen sijoittumispaikka toimistorakennuksille, joten sen rakentuminen kumoutuvan asemakaavan mukaisesti ei olisi todennäköistä ja realistista. Uuden asemakaavan myötä alue uusine työpaikkoinaan kuitenkin toteutuu lähitulevaisuudessa.

Turvalaaksonkujan asemakaavamuutoksen liike- ja toimistotilojen korttelialueelle (K) on osoitettu kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 2 000 k-m², eikä liiketilojen osuutta rakennusoikeuden määrästä rajoiteta. Uudella teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueella (TKT) sallitaan pääkäyttötarkoitukseen liittyvät liike- ja näyttelytilat mutta vähittäiskaupan liiketilojen kokonaismäärä korttelialueella saa olla enintään 500 k-m². Kumoutuvassa asemakaavassa ei ole rakennusoikeutta liiketiloille, joten siihen verrattuna liiketilojen määrä kaavamuutosalueella kasvaa 2 500 k-m². Maankäyttö- ja rakennuslaki määrittelee yli 4 000 k-m² suuruisen vähittäiskaupan myymälän vähittäiskaupan suuryksiköksi. Kaavamuutosalueen korttelialueiden liiketilat eivät erikseen tai yhdessä muodosta vähittäiskaupan suuryksikköä. Uusilla korttelialueilla ei sallita päivittäistavarakaupan liiketiloja, joten asemakaavamuutoksella ei ole vaikutuksia päivittäistavarakauppoihin ja niiden toimintaedellytyksiin.

Turvalaaksonkujan Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset edellyttävät, että Katriinantien reunan uuden liike- ja toimistorakennusten korttelialueen vähittäiskaupan liiketilat saavat olla vain paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan liiketiloja eikä päivittäistavarakaupan tiloja sallita. Paljon tilaa vaativaa erikoiskauppaa ovat mm. rauta-, auto-, huonekalu-, kodinkonekauppa jne. Paljon tilaa

vaativan erikoiskaupan tilojen on luontaista mm. kaupan laatu ja asiointitiheys huomioiden sijaita keskusta-alueiden ulkopuolella, jollainen kaavamuutosalue on.

Merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alaraja paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupalle, joka voi perustelluista syistä kaupan laatu huomioiden sijoittua Vantaalla myös keskusta-alueiden ulkopuolelle, on maakuntakaavan mukaan 30 000 k-m². Turvalaaksonkujan asemakaavamuutoksen korttelialueiden liiketilojen rakennusoikeuden määrä ei muodosta merkitykseltään seudullista vähittäiskaupan suuryksikköä.

Vähittäiskaupan myymäläkeskittymäksi katsotaan myös useasta erillisestä ja toisistaan lähietäisyydellä olevasta myymälästä muodostuva toiminnallisesti yhtenäinen kaupan aluekokonaisuus. Turvalaaksonkujan kaavamuutosalueen ja Katriinantien länsipuolella Juhanilantien alueella olevien toimistorakennusten ja/tai ympäristöä häiritsemättömien teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (KTTY) sekä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) rakennusoikeudesta saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen liittyvinä myymälätilona enintään yhteensä 1 700 k-m². KTTY-korttelialueella toimii A-katsastus (Juhanilantie 2). T-korttelialueilla toimivat Juhanilantie 4:ssä Fine Foods sekä Skuba Suomi Oy ja Juhanilantie 1:ssä Malmberg-Elektro Oy. Fine Foods toimittaa edustamiensa tuotemerkkien elintarvikkeita päivittäistavarakaupan ketjuille. Skuba Suomi Oy on kuorma-autojen, linja-autojen ja perävaunujen varaosien sekä tarvikkeiden maahantuontiin ja myyntiin erikoistunut yritys. Malmberg-Elektro Oy on sähköliikkeille, tukkureille ja teollisuudelle suunnattu ammattilais- ja tukkumyymälä. Juhanilantien alueen nykyiset liiketilat eivät ole luonteeltaan vähittäiskaupan myymälöitä, eivätkä ne siten muodosta Turvalaaksonkujan kaavamuutosalueen liiketilojen, jotka on tarkoitettu vain tilaa vievälle kaupalle, kanssa toiminnallista kokonaisuutta eikä vähittäiskaupan myymäläkeskittymää. Mikäli ne toteutuisivat paljon tilaa vaativan erikoistavaran kauppoina, niistä ei Turvalaaksonkujan kaavamuutosalueen liiketilojen kanssa muodostuisi vähittäiskaupan suuryksiköksi tulkittavaa myymäläkeskittymää.

Turvalaaksonkujan asemakaavamuutosalueen ja Kehä III:n eteläpuolelle Tuupakantien varteen noin 1 150 m pituiselle alueelle on teollisuusrakennusten korttelialueille (T) sekä teollisuus-, varasto- ja liikerakennusten korttelialueelle (TKL) sekä teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueille (TKT) sekä liike- ja toimistorakennusten ja teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (KL-1) asemakaavoitettu rakennusoikeutta myös liiketiloille yhteensä 33 988 k-m². Tuupakantien korttelialueilla nykyisin toimivat yritykset (Yamaha Center, KTM Nordic, Team Örthen Oy, Bike World, Brandt, Volvo Construction Equipment Oy, IKH) ovat moottoripyörien, veneiden, moottoreiden, maansiirtokoneiden sekä teollisuuden tuotteiden ja teknisen kaupan alan kauppia. Ne toimivat rakennuksissa, joiden toteutunut kerrosala on yhteensä 28 437 k-m². Niistä 13 796 k-m² sijaitsee Turvalaaksonkujan kohdalla Kehä III:n ja Tuupakantien liittymän sekä Tuupakankujan välisellä alueella Tuupakantiellä. Tuupakankujan itäpuolella noin 650 m etäisyydellä Kehä III:n ja Tuupakantien liittymästä sijaitsevat IKH sekä Masino, joiden kerrosala on yhteensä 9 358 k-m², voidaan tulkita paljon tilaa vievän erikoistavarakaupan sijaan muun erikoistavaran kaupaksi. Lisäksi Masinon asiakaskuntana ovat muut yritykset, eikä se ole luonteeltaan vähittäiskaupan myymälä. Turvalaaksonkujan asemakaavamuutoksen liiketilat sekä ko. Tuupakantien varren toteutuneet tilaa vaativan erikoiskaupan tilat eivät yhdessä ylitä seudullisen merkittävyyden rajaa. Asemakaavamuutoksen vaikutukset paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan nykyiseen palveluverkkoon ja toimintaan ovat erittäin vähäiset.

Maakuntakaavan mukaan muun erikoistavaran kaupan osalta seudullisen merkittävyyden koon alaraja on 10 000 k-m². Turvalaaksonkujan asemakaavamuutoksen teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liike- ja näyttelytiloja ja vähittäiskaupan liiketilojen kokonaismäärä korttelialueella saa olla enintään 500 k-m², eivätkä ne saa olla päivittäistavarakaupan tiloja. Asemakaavamuutoksella ei ole merkittävää vaikutusta muun erikoistavaran kauppaan.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että vähittäiskaupan suuryksikköä ei saa sijoittaa maa- kunta- tai yleiskaavan keskustatoiminnoille tarkoitetun alueen ulkopuolelle, ellei alue ole asema- kaavassa erityisesti osoitettu tätä tarkoitusta varten. Tämä koskee myös olemassa olevan vähit- täiskaupan myymälän laajentamista tai muuttamista vähittäiskaupan suuryksiköksi, vähittäiskau- pan suuryksikön laajentamista sekä sellaista myymäläkeskittymää, joka vaikutuksiltaan on verrat- tavissa vähittäiskaupan suuryksikköön. Turvalaaksonkujan kaavamuutosalueen lähialueelle asema- kaavoitettuja liiketiloja ei ole erityisesti osoitettu vähittäiskaupan suuryksiköitä varten. Mikäli lähi- alueen kiinteistöjen liiketiloja Juhanilantien alueella tai Kehä III:n eteläpuolella Tuupakantien var- rella muutettaisiin nykyisten asemakaavojen puitteissa rakennusluvilla vähittäiskaupoiksi, kullekin kiinteistölle toteutettavan myymälän tulisi olla kooltaan enintään 4 000 k-m², jotta niistä ei erilli- sinä muodostuisi vähittäiskaupan suuryksiköitä. Turvalaaksonkujan asemakaavamuutoksen liiketi- lat kuitenkin rajoittavat mahdollisuuksia muuttaa alueen muiden kiinteistöjen liiketiloja paljon ti- laa vaativan erikoistavaran kaupan tai muun erikoistavaran kaupan tiloiksi.

Asemakaavamuutoksella ei ole vaikutusta kaupan nykyiseen toteutuneeseen palveluverkkoon eikä asiointimatkojen pituuteen ja tiheyteen. Suunnitellulla maankäytöllä ei ole paikallisesti tai seudul- lisesti haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Asemakaavamuutos edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset siten mahdollisimman vähäiset. Alueelle sijoittuvat palvelut ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavoitettava alue sijaitsee nykyisessä yhdyskuntarakenteessa ja hyvien yhdyskuntateknisten ver- koston alueella, mikä on yhdyskuntataloudellisten kustannusten kannalta edullisempaa kuin uu- den, yhdyskuntarakenteesta irrallisen alueen toteuttaminen. Hanke hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa.

Uusi logistiikkakiinteistö (TKT-korttelialue) laajenee kumoutuvan asemakaavan Turvalaaksonkujan katualueelle siten, että kadun itä-länsisuuntainen osuus ja sen alla uuden rakennuksen alueella olevia HSY:n vesi- ja viemäriputkia joudutaan siirtämään nykyistä etelämmäksi. Katualueen osuu- den ja HSY:n putkien siirroista sekä uuden kevyen liikenteen väylän rakentamisesta nykyiseen to- teutuneeseen tasoon saakka aiheutuvista kustannuksista vastaa kaavamuutoksen hakija Suomen Pankki Oy. Kustannusarvio em. muutosten osalta on noin 623 000 €.

Turvalaaksonkujan siirrettävälle osuudelle ei ole koskaan toteutettu katuvaloja, reunakiviä eikä kevyen liikenteen väylää kadun reunaan. Nyt kaupunki toteuttaa uuteen paikkaan siirtyvälle Tur- valaaksonkujalle katuvalot ja luonnonkiviset reunakivet sekä tietyt rakenneerrokset uudesta ke- vyen liikenteen väylästä, mistä arvioidaan aiheutuvan kaupungille kustannuksia 150 000 €. Lisäksi kaupunki toteuttaa Katriinantielle uusia liikenneohjausjärjestelyitä ja järjestelmiä, joiden alustava kustannusarvio on noin 300 000 €. Ne olisi tarvittu jo kumoutuvan asemakaavan mukaisten raken- nusten toteutuessa.

Kaavamuutoksen pitkän aikavälin taloudellisten hyötyjen on katsottu ylittävän kaavamuutoksen toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavamuutosalue ei ole Viinikkalan ja Ylästön asutuksen käytössä olevaa naapurustoa tai aluetta eikä kaavamuutos siten aiheuta vaikutuksia niiden sosiaaliseen ympäristöön.

Virkistys

Kaavamuutos ei muuta virkistysalueita eikä vaikuta lähialueen virkistysalueverkostoon.

Liikenne

Asemakaavamuutoksen myötä Turvalaaksonkujan Kehä III:n suuntainen osuus siirretään Kehä III:n pohjoisreunan viereen. Turvalaaksonkujan erillinen Kehä III:n suuntainen kevyen liikenteen väylä poistuu ja sen osalta kevyt liikenne siirtyy Kehä III:n reunan nykyiselle kvl-väylälle.

Logistiikkakiinteistön teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueelle (TKT) on autopaikkojen vähimmäismäärän mukaan suunniteltu 62 henkilöautopaikkaa. Logistiikkakiinteistön autopaikkoja saa toteuttaa myös liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle (K), jonne mahtuisi 205 henkilöautopaikkaa sekä logistiikkakiinteistöä että liike- ja toimistorakennusta varten.

WSP Finland on laatinut asemakaavamuutosta varten liikenneselvityksen. Kaavoitettavan logistiikkakokonaisuuden liikennetuotos on laskettu kaavailtujen käyttötarkoitusten ja toimintojen (tavarava- ja liikenneterminaalit, ravintola- ja majoituspalvelut) kerrosneliöiden perusteella sekä soveltamalla Ympäristöministeriön julkaisua "Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa" (27/ 2008). Asemakaavamuutoksen mukaisen logistiikkakeskuksen (kerrosala 40 000 k-m²) arvioitu liikennetuotoksen muutos liikenteen huipputuntina on 35 saapuvaa ja 35 poistuvaa henkilö-/pakettiautoa tunnissa sekä 29 saapuvaa ja 29 poistuvaa rekka-autoa tunnissa.

Asemakaavamuutosalueen liikennemääriin vaikuttavat tonttien käyttötarkoitukset sekä niissä työskentelevien työntekijöiden ja heidän autojensa määrä. Alueen nykyisessä kumoutuvassa asemakaavassa on Turvalaaksonkujan toimistokortteliin (KT) 41101 osoitettu kokonaisrakennusoikeutta yhteensä 55 280 k-m². Asemakaavamuutoksessa sen käyttötarkoitus muuttuu logistiikkakiinteistöksi ja kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä 42 000 k-m² (josta logistiikkakiinteistöllä 40 000 k-m²) on 13 280 k-m² vähemmän kuin nykyisessä kumoutuvassa asemakaavassa.

Nykyinen kumoutuvan asemakaavan toimistokortteli mahdollistaa alueelle enemmän työntekijöitä autoineen kuin asemakaavamuutoksen mukainen logistiikkakiinteistö. Asemakaavamuutoksen myötä liikenteen kokonaismäärä ja henkilöautoliikenteen määrä vähenevät nykyiseen kumoutuvaan asemakaavan tilanteeseen verrattuna Turvalaaksontielle ja alueen muilla väylillä mutta raskaan liikenteen osuus liikenteestä kasvaa. Toimistokorttelin tilanteessa Turvalaaksontien liittymän kautta toimistoilta poistuisi iltahuipputunnilla noin 400-500 ajoneuvoa (23 % vrk-liikenteestä) ja raskaan liikenteen osuus olisi 4 %. Liikennelaskennan vastaavat nykytilanteen tiedot iltahuipputunnin osalta ovat 200 ajoneuvoa (7,2 % vrk-liikenteestä, raskasta liikennettä 43 %).

Asemakaavamuutoksen sekä siitä riippumattoman muun kokonaisliikennemäärän kasvun myötä liikenteen jonoutuvia tulosuuntia ovat sekä aamu- että iltahuipputunnilla Kehä III:n ja Katriinantien ramppi, Katriinantie pohjoisen tulosuunnasta sekä Katriinantien liikennevaloliittymien (Kehä III, Turvalaaksontie) väli etelän tulosuunnasta. Kokonaisliikennemäärä (nykytilanne + uusi maankäyttö) voi kasvaa aamulla 50 % tai illalla 30 % ilman väylien välityskyvyn ylittymisiä tai laajempia liikenteellisiä häiriöitä.

Oheiset liikenteen keskimääräiset viivytykset (s/ajoneuvo) perustuvat 27 300 k-m² kokoiseen logistiikkakeskukseen. Asemakaavamuutoksen mukainen 40 000 k-m² logistiikkakeskus kasvattaa oheisia keskimääräisiä viivytyksiä yhdellä sekunnilla.

Katriinantien nykyinen liikenne ilman asemakaavamuutoksen maankäyttöä vaikeuttaa kääntymistä Turvalaaksontieltä vasemmalle etelän suuntaan Katriinantielle (kohti Kehä III:a).

Keskimääräinen viivytys (s/ajon) ja palvelutaso

Vasemman ryhmittymiskaistan jono ylittää nykytilanteessa iltahuipputunnin ruuhkassa hetkittäin Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan kiertoliittymään asti mutta ei aiheuta laajempia häiriöitä. Asemakaavamuutoksen mahdollistaman maankäytön aiheuttama lisäys liikenteeseen (viereinen kuva) vaikeuttaa kääntymistä Turvalaaksontieltä vasemmalle etelän suuntaan Katriinantielle (kohti Kehä III:a) entisestään.

Turvalaaksonkujan välityskyky ylittyy ja autojonon pää on lähellä Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan kiertoliittymää. Jonoutuva liikenne varaa kiertoliittymän käyttöönsä ja häiritsee myös Turvalaaksontien pohjoisen tulosuunnan liikennevirtaa. Asemakaavamuutoksen mahdollistama lisäliikenne heikentää nykyisillä liikennejärjestelyillä Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan liikenteen palvelutason erittäin huonoksi.

Katriinantien ja Turvalaaksontien liittymän liikennevalo-ohjaus poistaa iltahuipputunnin pitkät jonot ja viivytykset Turvalaaksonkujalta ja Turvalaaksontien tulosuunnan palvelutaso on tällöin välttävä.

Keskimääräinen viivytys (s/ajon) ja palvelutaso

Liikennevalo-ohjaus (viereinen kuva) aiheuttaa Katriinantien pohjoisen tulosuunnan liikenteelle 35 sekunnin keskimääräisen viivytyksen, jolloin tulosuunnan palvelutaso heikkenee välttämiseksi mutta väylän välityskyky on liikennemäärälle riittävä. Katriinantielle johtavan Kehä III:n rampin toimivuus säilyy nykytilanteen mukaisena ennallaan ja jono purkautuu yhden vihreän aikana.

Liikenneselvityksessä on tutkittu myös vaihtoehto, jossa liikennevalo-ohjaus tehtäisiin sekä Katriinantien ja Turvalaaksontien että Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan (nyk. kiertoliittymä) liittymiin.

Alueen liikenneverkon toimivuuden kannalta tärkeälle Kehä III:n ja Katriinantien liikennevalo-ohjatuille rampiliittymälle saadaan tarpeellinen vihreän valon aika esimerkiksi ns. ottamalla vihreän valon aikaa Katriinantien etelän tulosuunnasta ja liikennevalo-ohjatuksi muutettavan pohjoisen liittymän Turvalaakson tulosuunnasta.

Turvalaaksonkujan siirtäminen Kehä III:n pohjoisreunaan ei muodosta uusia liittymiä liikennealueeseen.

Vesihuolto

Kaavamuutoksen myötä Turvalaaksonkujan katualueesta muutetaan noin 330 m pituinen osuus osaksi TKT-korttelialueen logistiikkakiinteistöä. Poistuvan ja uuteen paikkaan siirrettävän katu-osuuden alla kulkevat v. 2001 rakennetut hulevesiviemärit (Ø 600 mm ja Ø 315 mm), jätevesiviemäri (Ø 200 mm) ja runkovesijohto (Ø 225 mm). Viemäreitä ei voi siirtää uudelle katualueelle Kehä III:n pohjoisreunaan, koska viemäreiden viettokaltevuus jäisi liian pieneksi. Se edellyttäisi uutta pumppaamoja HSY:n putkiin, mitä HSY ei hyväksy kiinteistölähtöisissä hankkeissa. Ko. viemäreitä ja vesijohtoa on siirrettävä uuden logistiikkarakennuksen tieltä noin 250 m pituiselta osuudelta uuteen paikkaan tontilla, jolloin vältetään jätevesien pumppaamiselta. HSY:n putket jäävät rasitteiksi Turvalaaksonkujan laajennetun TKT-korttelialueen eteläosaan. Kaavamuutoksen hakija toteuttaa vesihuollon siirron HSY:n hyväksymien suunnitelmien mukaisesti ja vastaa aiheutuvista kustannuksista. Kaavamääräykset edellyttävät, että maanalaisia johtoja varten varattu alueen osa on toteutettava siten, että putkien painuminen on estetty ja putkien kunnossapito on mahdollista tehdä helposti.

Katriinantietä reunustavan uuden K-korttelialueen maanalaiset nykyiset viemärit ja vesijohdot jäävät rasitteiksi nykyisille sijoilleen.

Kaavamuutosalueen hulevesien hallinnan mitoitust perustuu Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamalliin (julkaistu 2014). Uudet kaavamääräykset edellyttävät, että kaavamuutosalu-

eella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ja yleisillä alueilla ennen niiden johtamista yleisiin hulevesiviemäriin. Lähtökohtana on, ettei kaavamuutosalueen hulevesimäärien virtaama tonttien ulkopuolelle lisäännä eikä äärevöidy nykytilanteesta. Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin. Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia tarkempi hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla. Sipti Infra Oy on laatinut alustavan suunnitelman kaavamuutosalueen hulevesien viivyttämisestä tonteilla.

Ympäristöhäiriöt

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on päiväajan enimmäismelutason ohjearvo LAeq liike- ja toimistohuoneille 45 dB.

Kaavamuutosalue on Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoliikenteen lentomeluviyöhykkeellä, jolla melutaso L_{DEN} on yli 60 dB. Vantaan kaupungin rakennusjärjestyksen perusteella se edellyttää toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 35 dB.

Vantaan nykytilanteen liikennemääristä on vuoden 2016 liikennetiedoilla tehty Vantaan kaupungin ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2017. Sen perusteella Kehä III:n liikenteen aiheuttaman melun päiväajan keskiäänitaso LAeq 7–22 kahden metrin laskentakorkeudella on aivan Kehä III:n reunassa sähkön voimajohtojen alla 70–75 dB ja voimajohtojen ja nykyisen Turvalaaksonkujan välissä 65–70 dB. Tulevat rakennukset sijoittuvat alueille, joille kohdistuu tieliikennemelua 60–65 dB. Se edellyttäisi toimistotilojen ulkovaipalta äänitasoeroa ΔL 30 dB. Kehä III:n ja Katriinantien tieliikenteen aiheuttama melu tai pienhiukkaset eivät edellytä niiden erityistä huomioimista asemakaavassa.

Kaavamuutosalueen merkittävin ympäristöhäiriö aiheutuu lentoliikenteen melusta. Vantaan kaupungin rakennusjärjestyksen perusteella rakennusten ulkovaipan ääneneristävyyden kannalta lentoliikenteen melu on mitoittava, mikä huomioidaan kaavamääräyksissä toimisto- yms. hiljaisten työtilojen ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena 35 dBA.

Kaavamuutos ei oleellisesti muuta alueen ympäristöhäiriöiden tilannetta kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu entiselle peltoalueelle, joka on alkanut metsittyä. Kaavamuutosalueella ei ole erityisiä luontoarvoja, eikä kaavamuutoksella ole oleellisia vaikutuksia alueen luontoarvoihin. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutoksen uudet kaavamääräykset edellyttävät hulevesien viivyttämistä ja hallintaa tontilla kumoutuvaan asemakaavaan ja nykytilannetta paremmin. Se vaikuttaa tontilta poisjohdettavien hulevesien laatuun ja määrään positiivisesti. Kaavamuutosalueella ja sen lähistöllä ei ole vesistökohteita.

4.4.3 Vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta

Keskeiset vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta aiheutuvat rakentamisesta, rakennusten käytöstä ja ylläpidosta sekä liikenteestä kiinteistöille. Näiden osalta kaavamuutos ei oleellisesti muuta tilannetta kumoutuvaan asemakaavaan verrattuna. Kaavamuutos mahdollistaa nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen tukeutuvan alueen rakentumisen, mikä on ilmanmuutoksen kannalta parempi vaihtoehto kuin täysin uuden rakennusalueen muodostaminen ja toteuttaminen yhdyskuntarakenteesta irrallaan olevaan neitseelliseen luonnonympäristöön.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävä kehitys ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Kaavamuutoksen kaavamääräyksissä edellytetään teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten tontin toteuttamiselta viherkerrointa 0,4 (normitavoiteluku on 0,5) ja liike- ja toimistorakennusten tontin osalta tavoitelukua 1,2 (normitavoiteluku on 0,6). Liike- ja toimistorakennusten normitavoitelukua huomattavasti tiukempi tavoiteluku kompensoi logistiikkakiinteistön normitavoitelukua hieman pienempää tavoitelukua.

Kaavamääräyksissä mahdollistetaan myös maalämmön käyttö sekä edellytetään, että aurinkopaneelleita ja muita energiaa säästäviä ja tuottavia ratkaisuja tulee suosia.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- sekä tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöt on otettu VAT:n mukaisesti huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Suomen Pankki:	Paavo Perttu	
Aberdeen European Balanced Property Fund Sicav-Fis:	Tomi Grönlund	
Varte Oy:	Mikko Sirviö	
Arkkitehtuuritoimisto Ark Lab Oy:	Tommi Tuokkola	
Pöyry Finland Oy:	Anssi Heikkilä	
WSP Finland :	Juho Kero	
Vireo Oy:	Eeva-Maija Ekman	
Sipti Finland Oy:	JP Saarelainen	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Anitta Pentinmikko	aluearkkitehti (→31.10.2018)
	Merja Häsänen	aluearkkit, va. (1.11.–31.12.2018)
	Johanna Rajala	aluearkkitehti (1.1.2019→)
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Vuokko Rova	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus :	Harri Keinänen	suunnitteluinsinööri, vesihuolto
	Paula Luomala	suunnitteluinsinööri, vesihuolto
	Mikko Kettunen	alueinsinööri
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri
	Mikko Vanhanen	projekti-insinööri
Mittausosasto:	Petri Rantala	toimitusinsinööri
Ympäristökeskus:	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija

Kiinteistöt ja asuminen:

Armi Vähä-Piikkiö
Jukka Köykkä

tonttipäällikkö
kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI, Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Vantaalla, 4. päivänä marraskuuta 2019.

Jukka Köykkä
kaavasuunnittelija

Johanna Rajala
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	06.08.2019
Kaavan nimi	002073 Viinikkala 41 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	26.10.2018
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092002073
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	9,2794	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	9,2794

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset

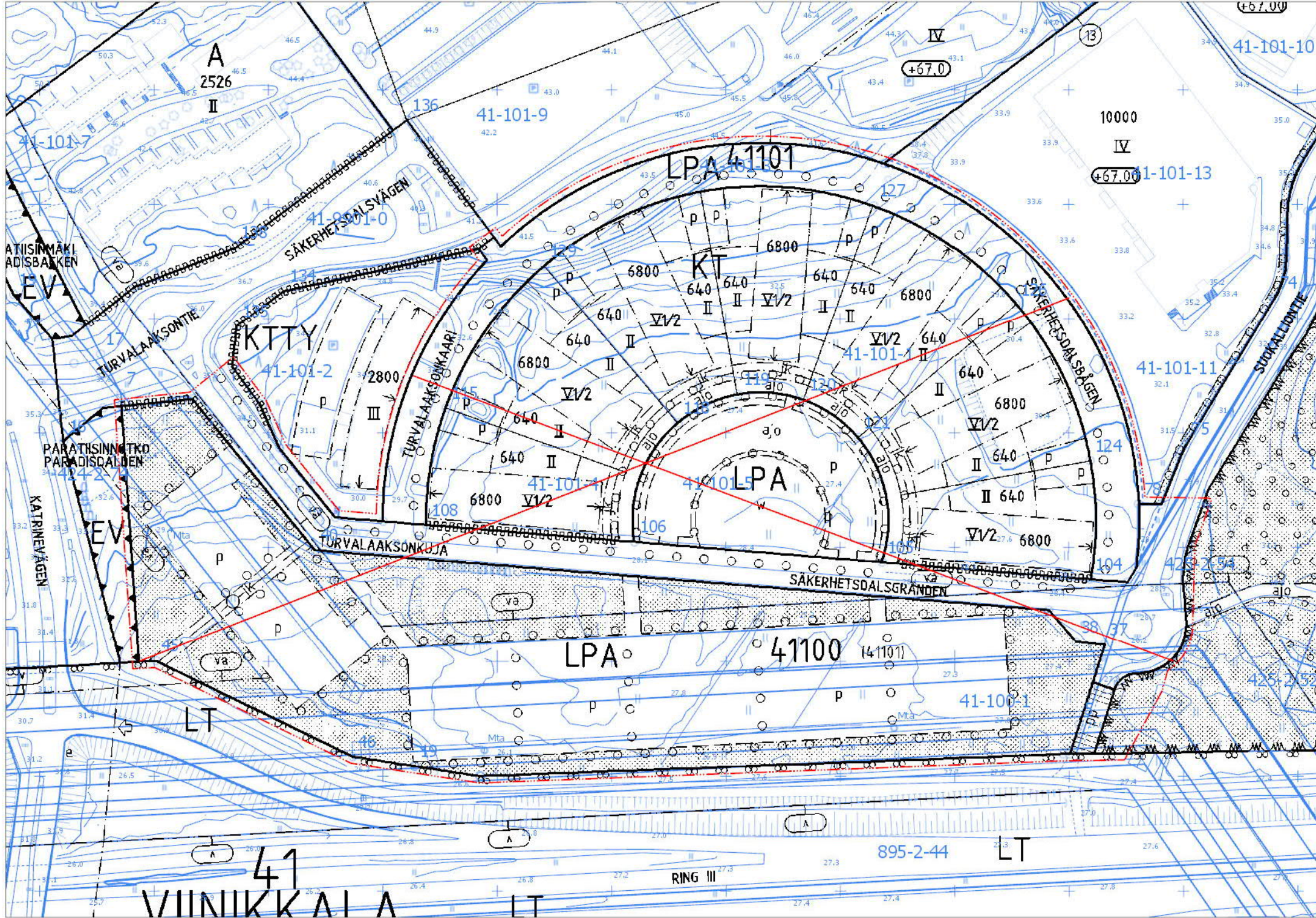
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	9,2794	100,0	42000	0,45	0,0000	-13280
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	1,0561	11,4	2000	0,19	-2,0601	-53280
T yhteensä	7,0064	75,5	40000	0,57	7,0064	40000
V yhteensä	0,0225	0,2	0		-0,0333	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,1944	12,9	0		-4,9130	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

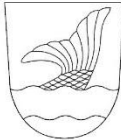
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	9,2794	100,0	42000	0,45	0,0000	-13280
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	1,0561	11,4	2000	0,19	-2,0601	-53280
K	1,0561	100,0	2000	0,19	1,0561	2000
KT	0,0000		0		-3,1162	-55280
T yhteensä	7,0064	75,5	40000	0,57	7,0064	40000
TKT	7,0064	100,0	40000	0,57	7,0064	40000
V yhteensä	0,0225	0,2	0		-0,0333	0
VU	0,0225	100,0	0		-0,0333	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,1944	12,9	0		-4,9130	0
Kadut	1,1944	100,0	0		0,2870	0
Kev.liik.kadut	0,0000		0		-0,0311	0
LPA	0,0000		0		-5,1689	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Kaava-alueen numero Planområdets nummer 002073	Päiväys Datum 4.11.2019	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer 687493, 687494
--	-----------------------------------	---

Vantaan kaupunki TURVALAAKSON-KUJA Kaupunginosa 41, Viinikkala Asemakaavan muutos Kortteli 41100 ja osa korttelia 41101 sekä virkistys- ja katualuetta. Tonttijako ja tonttijaon muutos Kortteli 41100 ja osa korttelia 41101. 1:2000	 Vanda stad SÄKERHETSDALS-GRÄNDEN Stadsdel 41, Vinikby Ändring av detaljplanen Kvarteret 41100 och del av kvarteret 41101 samt rekreations- och gatuområde. Tomtindelning och ändring av tomtindelningen Kvarteret 41100 och del av kvarteret 41101. 1:2000
---	---

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ: 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva. K Liike- ja toimistorakennusten korttelialue Alueelle saa rakentaa liike-, varasto- ja toimistorakennuksia sekä niiden yhdistelmiä. Vähittäiskaupan liiketilat saavat olla vain paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan liiketiloja. Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan tiloja. Korttelialuetta ei saa käyttää avovarastointiin. Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaus-toiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin. Teknisiä tiloja ja IV-konehuoneita saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle. Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoitus-pintoja.	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH Linje 3 m utanför planområdets gräns. Kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader På området får byggas affärs-, lager- och kontorsbyggnader samt kombinationer av dessa. Affärslokaler för detaljhandel får enbart vara affärslokaler för specialvaror som kräver mycket utrymme. Butikslokaler för dagligvaror får inte placeras i området. Kvartersområdet får inte användas för öppen lagring. Funktioner för tvätt, underhåll och reparation av motorfordon samt tillhörande behandling och lagring av kemikalier ska placeras i byggnader. Tekniska utrymmen och maskinrum för ventilation får placeras ovanom yttertaket. Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får penetrera höjdbegränsningsytorna för flyghinder på Helsingfors-Vanda flygstation.
---	--

Voimajohtoalue (400 kV) ja kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus koskevat 36 metriä leveää johtoaukeaa ja johtoaukean molemmin puolin olevia 10 metriä leveitä reuna vyöhykkeitä. Rakennusrajoitusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinjan kummallekin puolelle.

Voimajohtoalueelle sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää risteämälausunto voimajohdon omistajalta.

Vaara-alueella kasvillisuus tulee valita siten, ettei kasvukorkeus ylitä neljää metriä.

Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.

Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Kehä III:lle.

Tontti tulee rajata Kehä III:n ja Katriinan tien puolelta kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisin kaupunkimaisiin rakentein ja istutuksiin. Rakennuksesta ja tonttia rajaavista rakenteista sekä huoltoalueiden ja jätetilojen rakenteista tulee muodostaa yhtenäinen kaupunkikuvallinen kokonaisuus.

Tontin vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 1,2. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Tontilla voidaan hyödyntää maalämpöä.

Aurinkopaneeleita ja muita energiaa säästäviä ja tuottavia ratkaisuja tulee suosia.

Hulevedet tulee viivytää tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohdainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Maanalaisia johtoja varten varatulle alueen osalle ei saa istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita. Putkien painuminen on estettävä ja putkien kunnossapito on oltava mahdollista tehdä helposti.

Mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa häitää maantien liikenneturvallisuudelle.

Kraftledningsområdet (400 kV) och inskränkningen av fastig heternas nyttjanderätt omfattar en 36 meter bred ledningsgata och 10 meter breda kantzoner på båda sidor om ledningsgatan. Byggnadsbegränsnings området ligger på 23 meters avstånd om båda sidorna av 400 kV kraftledningens mittlinje.

Om byggande som förläggs till ett kraftledningsområde ska ett utlåtande om korsande ledningar skaffas från kraftledningsägare.

Växtligheten i faroområdet ska väljas så att vegetationen inte överstiger fyra meter.

Kvartersområdet ska byggas så att det byggnadsätt och den arkitektur som används håller hög klass. Särskilt vyerna från Ring III ska tas i beaktande.

Kvartersområdets fasader, belysning samt parkerings- och trafikområdena på den sida som är vänd mot trafikleden får inte orsaka bländning mot Ring III så att trafiksäkerheten äventyras.

Tomten ska avgränsas mot Ring III och Katrinevägen med urbana konstruktioner och planteringar som stadsbildsmässigt och arkitektoniskt håller hög klass. Byggnaden och de konstruktioner som avgränsar tomten samt underhållsområdenas och soprummens konstruktioner ska utgöra en sammanhängande helhet i stadsbilden.

Tomtens gröneffektivitet ska uppfylla målsättningstal 1,2. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Jordvärme kan utnyttjas på tomten.

Solpaneler och andra energisparande och -producerande lösningar ska gynnas.

Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

På den del av området som reserverats för underjordiska rör och ledningar får man inte plantera träd och djuprotade buskar. Man måste förhindra ledningarna att sätta sig i marken och göra det enkelt att utföra underhåll av ledningarna.

Vid placeringen och konstruktionen av reklam- och informationspyloner ska särskild hänsyn till stadsbildaspekter tas.

Reklam- och informationspylonen intill landsvägsområdet får inte äventyra trafiksäkerheten på landsvägen.

Aurinkopaneelit, mainoslaitteet yms. eivät saa aiheuttaa lentoliikennettä vaarantavia heijastuksia ja häikäisyä.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Liiketilat 1 ap / 60 k-m²

1 pp / 50 k-m²

Toimistot 1 ap / 50 k-m²

1 pp / 80 k-m²

Varastot ja muut 1 ap / 250 k-m²

1 pp / 240 k-m²

Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Autopaikat tulee jäsentää runkopuvin ja pensain enintään 40 autopaikan yksiköiksi.

Korttelialueelle saa sijoittaa TKT-tontin 41101/19 autopaikkoja.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotetuilla reuna kivillä muista pihalueista.

Liikkeen pääsisäänkäyntiä tulee korostaa.

Liike- ja toimistotilojen ulkokuoren äänen-eristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

TKT

Teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialue.

Korttelialueelle saa rakentaa teollisuus-, varasto-, toimitila-, toimistorakennuksia, autojen korjaamo- ja huoltotiloja sekä niiden yhdistelmiä.

Korttelialueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liike- ja näyttelytiloja.

Vähittäiskaupan liiketilojen kokonaismäärä korttelialueella saa olla enintään 500 k-m².

Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavara-kaupan tiloja.

Korttelialuetta ei saa käyttää avovarastointiin.

Korttelialueelle tulee varata maantasoon tila muuntamolle, joka on helposti huollettavissa. Muuntamon saa rakentaa osoitetun kerrosalan lisäksi.

Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin.

Rakennukset ja palomuurit saavat korttelialueella sijaita tonttijaosta riippumatta.

Solpaneler, reklamandordningar o.dyl. får inte orsaka sådana reflektioner och bländningseffekter som äventyrar flygtrafiken.

Minimiantalet bil- och cykelplatser:

Affärslokaler 1 bp / 60 m²-vy

1 cp / 50 m²-vy

Kontor 1 bp / 50 m²-vy

1 cp / 80 m²-vy

Lager och övrigt 1 bp / 250 m²-vy

1 cp / 240 m²-vy

Cykelplatser ska placeras vid huvudingången. Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramläsning.

Bilplatserna ska delas in med hjälp av stamträd och buskar i enheter på högst 40 bilplatser.

I kvartersområdet får placeras bilplatserna för TKT-tomt 41101/19.

Fotgångarområdena ska stenläggas och med infällda kantstenar avgränsas från de andra gårdsområdena.

Affärens huvudingång ska framhåvas.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska i affärs- och kontorslokaler ytterhölje vara minst 35 dB.

Kvartersområde för industri-, lager- och kontorsbyggnader.

I kvartersområdet får det byggas industri-, lager-, verksamhets-, kontorsbyggnader, reparationsverkstads- och underhållslokaler för bilar samt kombinationer av dessa.

I kvartersområdet får placeras affärs- och utställningslokaler i anknäpning till det huvudsakliga användningsändamålet.

Den totala storleken på affärslokaler för detaljhandel får uppgå till högst 500 m²-vy i kvartersområdet.

Butikslokaler för dagligvaror får inte placeras i området.

Kvartersområdet får inte användas för öppen lagring.

I kvartersområdet ska i markplanet reserveras utrymme för transformator som är lätt att underhålla. Transformatorn får byggas utöver den anvisade våningsytan.

Funktioner för tvätt, underhåll och reparation av motorfordon samt tillhörande behandling och lagring av kemikalier ska placeras i byggnader.

Byggnader och brandmurar får i kvartersområdet placeras oberoende av tomtinledningen.

Teknisiä tiloja ja IV-konehuoneita saa sijoittaa vesikaton yläpuolelle.

Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoasemanlentoesteiden korkeusrajoituspintoja.

Voimajohtoalue ja kiinteistöjen käyttö oikeuden supistus koskevat johtoaukeaa ja johtoaukean molemmiin puolin olevia 10 metriä leveitä reunavyöhykkeitä. Rakennusrajoitusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinjan kummallekin puolelle. Rakennusrajoitusalue ulottuu 12,5 metrin etäisyydelle 110 kV voimajohdon keskilinjan kummallekin puolelle.

Voimajohtoalueelle sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää risteämäläusunto kunkin voimajohdon omistajalta.

Vaara-alueella kasvillisuus tulee valita siten, ettei kasvu korkeus ylitä neljää metriä.

Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen. Erityisesti tulee huomioida näkymät Kehä III:n suunnasta.

Korttelialueen liikenneväylän puoleiset julkisivut, valaistus sekä paikoitus- ja liikennöintialueet eivät saa aiheuttaa liikenneturvallisuutta vaarantavaa häikäisyä Kehä III:lle.

Korttelialue tulee rajata Kehä III:n puolelta kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisin kaupunkimaisin rakentein ja istutuksin. Rakennuksista ja tontteja rajaavista rakenteista sekä huoltoalueiden ja jätetilojen rakenteista tulee muodostaa yhtenäinen kaupunkikuvallinen kokonaisuus.

Korttelialueen vihertehokkuuden tulee täyttää tavoiteluku 0,4. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Tontilla voidaan hyödyntää maalämpöä.

Aurinkopaneeleita ja muita energiasäästäviä ja tuottavia ratkaisuja tulee suosia.

Hulevedet tulee viivyttaa tontilla. Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohdainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan.

Tekniska utrymmen och maskinrum för ventilation får placeras ovanom yttertak.

Ingen byggnadsdel, konstruktion, anläggning eller växtlighet får penetrera höjdbegränsningsytorna för flyghinder på Helsingfors-Vanda flygstation.

Kraftledningsområdet och inskränkningen av fastighetsnärings nyttjanderätt omfattar ledningsgatan och 10 meter breda kantzoner på båda sidor om ledningsgatan. Byggnadsbegränsningsområdet ligger på 23 meters avstånd om båda sidorna av 400 kV kraftledningens mittlinje. Byggnadsbegränsningsområdet ligger på 12,5 meters avstånd om båda sidorna av 110 kV kraftledningens mittlinje.

Om byggande som förläggs till ett kraftledningsområde ska ett utlåtande om korsande ledningar skaffas från respektive kraftledningsägare.

Växtligheten i faroområdet ska väljas så att vegetationen inte överstiger fyra meter.

Kvartersområdet ska byggas så att det byggnads- och arkitektur som används håller hög klass. Särskilt vyerna från Ring III ska tas i beaktande.

Kvartersområdets fasader, belysning samt parkerings- och trafikområdena på den sida som är vänd mot trafikleden får inte orsaka bländning mot Ring III så att trafiksäkerheten äventyras.

Kvartersområdet ska avgränsas mot Ring III med urbana konstruktioner och planteringar som stadsbildsmässigt och arkitektoniskt håller hög klass. Byggnaderna och de konstruktioner som avgränsar tomterna samt underhållsområdena och soprummens konstruktioner ska utgöra en sammanhängande helhet i stadsbilden.

Gröneffektivitet i kvartersområdet ska uppfylla målsättningsstal 0,4. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

Jordvärme kan utnyttjas på tomten.

Solpaneler och andra energisparande och -producerande lösningar ska gynnas.

Dagvattnet ska fördröjas på tomten. För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten.

Raskaan liikenteen alueiden hulevedet on käsiteltävä hiekan- ja öljynerotusjärjestelmin.

Hulevesien hallinnan edellyttämät järjestelmät saavat sijaita tonttijaosta riippumatta.

Maanalaisia johtoja varten varatulle alueen osalle ei saa istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita. Putkien painuminen on estettävä ja putkien kunnossapito on oltava mahdollista tehdä helposti.

Rakennuksesta tulee järjestää luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeille.

Toimistotilojen ja vastaavien hiljaisten työtilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

Mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle.

Aurinkopaneelit, mainoslaitteet yms. eivät saa aiheuttaa lentoliikennettä vaarantavia heijastuksia ja häikäisyä.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Liiketilat 1 ap / 60 k-m²

1 pp / 50 k-m²

Toimistot 1 ap / 50 k-m²

1 pp / 80 k-m²

Tuotantotilat 1 ap / 150 k-m²

1 pp / 240 k-m²

Varastot ja muut 1 ap / 250 k-m²

1 pp / 240 k-m²

Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Autopaikat tulee jäsentää runkopuun ja pensain enintään 40 autopaikan yksiköiksi.

Tontin 41101/19 autopaikkoja saa sijoittaa K-tontille 41100/2.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Dagvatten i områden med tung trafik ska behandlas i sand- och oljeavskiljningssystem.

De system som hanteringen av dagvatten förutsätter får vara belägna oavsett tomtindelningen.

På den del av området som reserverats för underjordiska rör och ledningar får man inte plantera träd och djuprotade buskar. Man måste förhindra ledningarna att sätta sig i marken och göra det enkelt att utföra underhåll av ledningarna.

Från byggnaden ska en smidig och trygg gångförbindelse till hållplatser för kollektivtrafik ordnas.

I kontorslokaler och motsvarande tysta arbetsrum ska ljudisolering ΔL mot flyg- och trafikbuller i ytterhöljet vara minst 35 dB.

Vid placeringen och konstruktionen av reklam- och informationspyloner ska särskild hänsyn till stadsbildaspekter tas.

Reklam- och informationspylonen intill landsvägsområdet får inte äventyra trafiksäkerheten på landsvägen.

Solpaneler, reklamordningar o.dyl. får inte orsaka sådana reflektioner och bländningseffekter som äventyrar flygtrafiken.

Minimiantalet bil- och cykelplatser:

Affärslokaler 1 bp / 60 m²-vy

1 cp / 50 m²-vy

Kontor 1 bp / 50 k-m²

1 cp / 80 k-m²

Produktoinslokaler 1 bp / 150 k-m²

1 cp / 240 k-m²

Lager och övrigt 1 bp / 250 k-m²

1 cp / 240 k-m²

Cykelplatser ska placeras vid huvudingången. Av cykelplatserna ska minst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramläsning.

Bilplatserna ska delas in med hjälp av stamträd och buskar i enheter på högst 40 bilplatser.

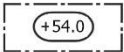
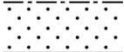
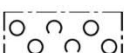
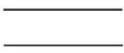
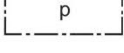
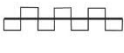
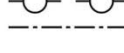
Bilplatserna för tomt 41101/19 får placeras på K-tomt 41100/2.

Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
41	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
VIINI	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
41100	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
TURVALAAK	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
40000	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
kt 30%	Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia sallitusta rakennusoikeudesta saa käyttää toimistotiloja varten.	Beteckningen anger hur många procent av den tillåtna byggnadsrätten som får användas ör kontorslokaler.
IV	Roomalainen numero osoittaa rakennuksen, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.
	Rakennuksen vesikaton ylimmän kohdan korkeusasema.	Högsta höjd för byggnadens vattentak.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som skall planteras.
	Alueen osa, jolle on istutettava puita ja pensaita.	Del av område där träd och buskar skall planteras.
	Katu	Gata
	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	Vaara-alue.	Faroområde.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä

Vantaalla / Vanda __/__/20__

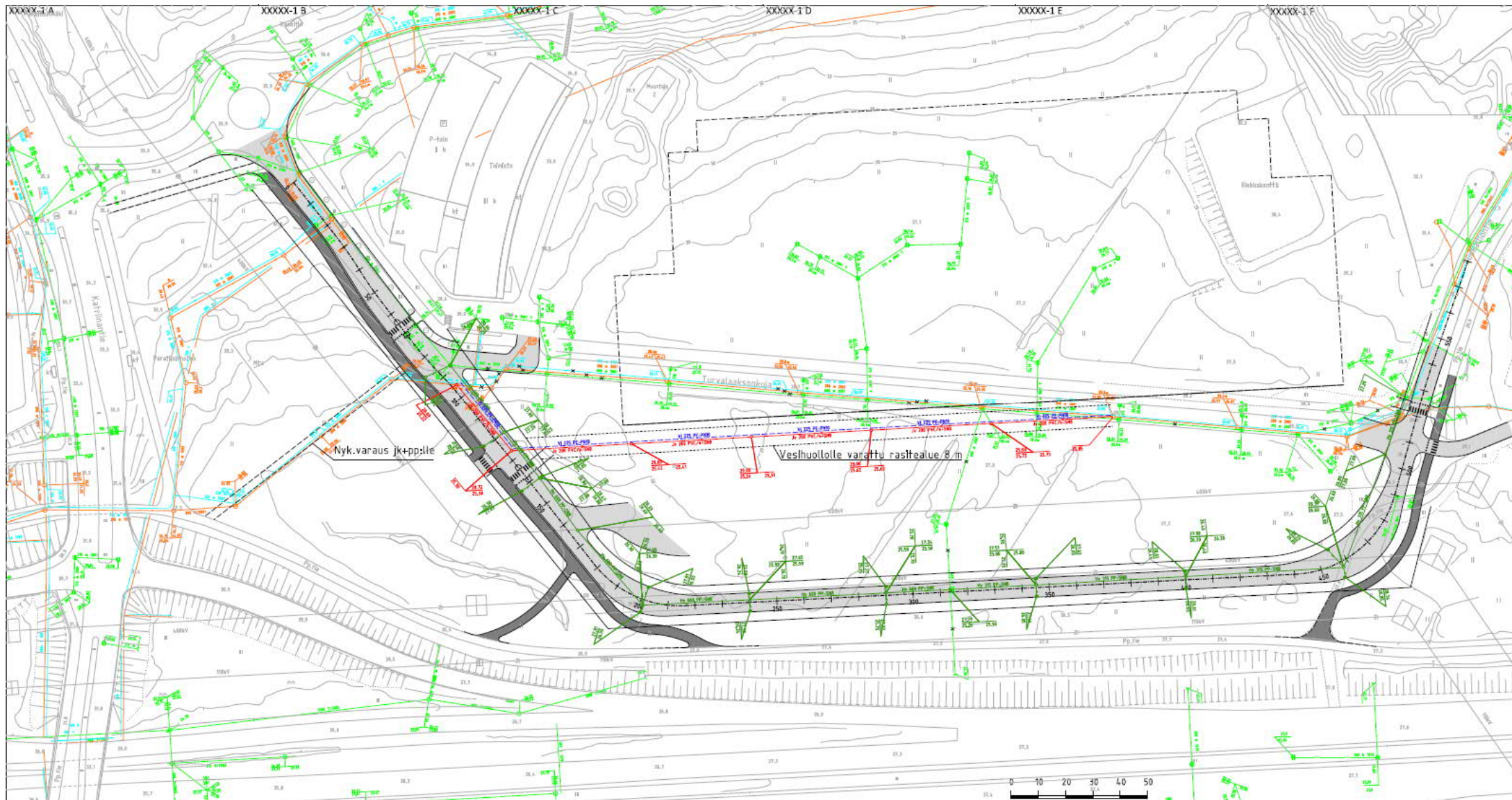
Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet

Kaupungeingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/

Godkänd av stadsfullmäktige __/__/20__

Turvalaaksonkuja: katusuunnitelma ja vesihuollon esisuunnitelma

Kaupunkisuunnittelu / JKÖ, VRO

Kaupunginhallitus 26.8.2019 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **nro 002073 / Turvalaaksonkuja, Viinikkala**. Lausuntoja pyydettiin 5 kpl ja saatiin 5 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 Fingrid Oyj	Johtoalueita koskevat määräykset ovat hieman epätarkkoja. Kaavaselostuksen sivua 18 tulee korjata johtoalueiden, rakennusrajoitusalueiden ja vaara-alueiden osalta.	Kaavaselostuksen sivua 18 on tarkistettu lausunnon mukaisesti.
NRO 2 Finavia Oyj	Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä on huomioitava mahdolliset aurinkopaneelien ja mainoslaitteiden lentoliikenteelle aiheuttamat heijastukset ja häikäisy. Kaavakartalta puuttuu osa TKT:n kaavamääräyksistä.	Kaavamääräyksiä on tarkistettu.
NRO 3 Uudenmaan ELY-keskus	Asemakaavamuutosehdotus tarkentaa onnistuneesti yleiskaavaa ja huomioi myös valmisteltavana olevan yleiskaavamuutoksen. On tärkeää, että liikennejärjestelyillä varmistetaan se, ettei Kehä III:n liikenteelle aiheudu haittaa.	-
NRO 4	Kaavamuutoksessa on huomioitu tulevan 110 kV:n sähkön voimajohdon	-

Vantaan Energia Oy	(Seutula–Tolkinkylä) tarvitsemat varoalueet. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	
NRO 5 HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut	TKT-tontille tulee Turvalaaksonkujan siirtoon liittyen merkitä vähintään 8 metriä leveä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita, täyttöjä, maanleikkauksia eikä istuttaa puita tai pensaita. Johtosiirrot tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä ja sen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa. Suunnitelmat tulee hyväksyttää HSY:llä.	-

NRO 1**Fingrid Oyj****Lausunto:****Asemakaavamuutos nro 002073, 41 Viinikkala / Turvalaaksonkuja,**

Kiitämme lausuntopyynnöstänne.

Asemakaava-alueelle sijoittuvat Fingrid Oyj:n 400 kV (kilovoltin) voimajohdot Espoo - Tammisto ja Forssa - Tammisto. Samalla johtoalueella Fingridin voimajohtojen kanssa on myös osin Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 2 x 110 kV voimajohdot. Olemme lausuneet kaavaluonnoksesta 13.12.2018.

Kaavaehdotukseen on merkitty lunastetun voimajohtoalueen rakennusrajoitusalue merkinnällä vaara-alue (v). Korttelialueiden määräykseen on tuotu tärkeitä tietoja johtoalueista, mutta ne ovat hieman epätarkasti ilmaistu:

Teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueen TKT 41101

määräyksessä lukee: *"Rakennusrajoitusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinan kummallekin puolelle. Rakennusrajoitusalue ulottuu 12,5 metrin etäisyydelle 110 kV voimajohdon keskilinan kummallekin puolelle"*. Johtoalue, jossa on rinnakkain useita voimajohtoja, tulee kaavassa käsitellä yhtenä johtoalueena (eikä erotella sen yksittäisten johtojen päällekkäisiä vyöhykkeitä, jotka ovat vaikeita hahmottaa eikä niillä ole käytännön merkitystä). Tässä tapauksessa asia pitäisi ilmaista esim. seuraavasti: *"Kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus koskee johtoaluetta, johon kuuluu johtoaukea ja johtoaukean molemmin puolin olevat 10 metriä leveät reunavyöhykkeet. Voimajohtojen pohjoispuolella johtoalue ulottuu 28 metrin etäisyydelle ja rakennusraja 23 metrin etäisyydelle pohjoispuoleisen 400 kV voimajohdon keskilinjasta mitattuna"*. Tällä kohdin eteläpuoli on kokonaisuudessa johtoaluetta ja rakennusrajoitusaluetta kaava-alueen ulkorajaan saakka.

Liike- ja toimistorakennusten korttelialueen K 41100 määräyksessä on myös tietoja johtoalueesta: *"Voimajohtoalue (400 kV) ja kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus koskevat 36 metriä leveää johtoaukeaa ja johto-aukean molemmin puolin olevia 10 metriä leveitä reunavyöhykkeitä. Rakennusrajoitusalue ulottuu 23 metrin etäisyydelle 400 kV voimajohdon keskilinan kummallekin puolelle"*. Määräys se ei kata Kehä III suuntaista poikkileikkausta (joka ulottuu ko. korttelialueelle). Vaikka asialla ei olisi käytännön merkitystä, ilmaisu on epätarkka.

Rakennusrajan ja johtoalueen esiintuominen on tärkeää, sillä koko lunastettu johtoalue ei näy alueen osana tässä kaavaehdotuksessa (merkinnän "vaara-alue v" kattaessa vain rakennusrajoitusalueen). Koko johtoalueeseen (ml. rakennusrajan ja johtoalueen ulkorajan välinen 3 metriä leveä alue) liittyy monia rajoituksia, kuten esimerkiksi

varastoinnin ja lastauksen kieltä sekä puuston korkeuden rajoitukset. Tämän ilmaiseminen kaavamääräyksissä on toki haastavaa, sillä käsitteet menevät helposti sekaisin. Tähän liittyen kaavaselostuksen sivulla 18. on käsitelty vastine edelliseen Fingridin lausuntoon. Siellä lukee, että "johtoalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa". Lause tulee korjata siten, että "rakennusrajoitusalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa".

Fingrid on antanut hankkeesta erilliset risteämäläusunnnot (Heidi Oja 5.12.2018 JA 17.12.2018). Huomasimme, että risteämäläusunnnot eivät koske uutta katu kokonaisuudessaan, K-korttelialueen 41100 toimintoja eikä myöskään TKT- korttelialueen 41101 pysäköintiä. Suosittelemme, että teette risteämäläusuntopyynnön tarkentuneista suunnitelmista, sillä kokonaisuuteen liittyy paljon yhteensovittamista voimajohtojen kanssa. Tässä kaavaläusunnossa ei voi ottaa kantaa asemakaavan mahdollistaman rakentamisen tekniseen toteutukseen, Risteämäläusunnossa käsitellään asioita yksityiskohtaisemmin (liittyen suunnitelmien toteutuskelpoisuuteen ja reunaehtoihin sekä rakentamiseen ja turvallisuusnäkökohtiin voimajohdon näkökulmasta). Läusuntopyynnön voi lähettää osoitteeseen Fingrid Oyj, Risteämäläusunnnot, PL 530, 00101 Helsinki tai sähköpostilla risteamalausunnnot@fingrid.fi.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä läusunto koskee Fingrid Oyj:n voimajohtoja. Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään läusunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI. Ystävällisin terveisin
Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Vastine:

TKT-korttelialueen kaavamerkinntät ja -määräykset voimajohdoista koskevat korttelialueen eteläosassa Fingrid Oyj:n 400 kV:n sähkölinjoja mutta koillisosassa Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n 110 kV:n tulevan sähkölinjan varausta. Kummatkin sähkölinjakokonaisuudet on käsitelty omina yhtenäisinä johtoalueinaan ja Kehä III:a reunustava 110 kV:n sähkölinja on huomioitu osana 400 kV:n sähkölinjojen johtoaluetta. K-korttelialueen vaara-alueen kaavamerkinntät kaavakartalla sekä voimajohtojen kaavamääräykset huomioivat myös Kehä III:n suuntaisen 400 kV:n Espoo–Tammisto-sähkölinjan.

Kaavaselostuksen sivun 18 lauseet koskien vaara-alueita on tarkistettu muotoon ”*Rakennusrajoitusalueet on huomioitu vaara-alueina asemakaavamuutoksessa.*”.

Tarkistukset:

Kaavaselostusta on tarkistettu läusunnon vastineessa esitetyllä tavalla.

Vantaa

NRO 2

Finavia Oyj

Lausunto:

Finavia Oyj:n lausunto Turvalaaksonkuja -asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002073, Vantaa

Vantaan kaupunki on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa Turvalaaksonkuja -asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002073.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on esitetty toimistorakennusten ja autopaikkojen korttelialueiden muuttamista teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Kaavamuutostyö sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitoteiden 1 (22L) ja 3 (22R) välissä noin 1,6 kilometrin etäisyydellä kiitotien 22R jättöpäästä.

Kohde sijaitsee lentoaseman L_{den} 60 dB ylittävällä lentokonemelualueella. Ehdotuksen kaavamääräyksissä on lentoliikenteen melun vuoksi määrätty liike- ja toimistotiloille vähintään 35 dB ääneneristävyyksivaatimus. Kaavaselostuksen perusteella Kehä III:n maantieliikenteen melu edellyttää kohteeseen vähintään 30 dB ääneneristävyyttä. Finavia katsoo, että esitetty ääneneristävyyksivaatimus soveltuu kohteeseen.

Kaavaehdotuksen TKT-korttelissa on määrätty vesikaton ylimmäksi korkeusasemaksi +54 m. K-korttelissa on esitetty suurimmaksi sallituksi kerrosmääräksi 4 kerrosta. Sekä K- että TKT-korttelissa on kaavamääräyksellä määrätty, että mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja. Helsinki-Vantaan lentoaseman korkeusrajoituspinnat vaihtelevat alueella tasolla noin +70-100 m maan- tai merenpinnasta. Finavia katsoo, että kaavassa esitetyt määräykset soveltuvat hyvin kohteeseen.

Kaavaehdotuksessa on molemmille korttelialueille asetettu määräys, jonka mukaan tulee suosia aurinkopaneeleita tai muita energiataloudellisia ratkaisuja. Tähän Finavia toteaa, että aurinkopaneelien sijoittamisessa Helsinki-Vantaan lentoaseman

lähisyyteen on huomioitava mahdolliset paneelien lentoliikenteelle aiheuttamat heijastukset ja häikäisy. Kaavakohde sijaitsee 04-suunnan lähestymisten välissä alueella, jossa mahdollisten heijastumien riski on selvitettävä erityisen huolellisesti. Riskien arvioimiseksi on aurinkovoimalaa suunnittelevan tahon oltava yhteydessä ANS Finlandiin.

Kaavaehdotuksessa molemmille korttelialueille on määrätty, että alueelle sijoitettava mainospyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Finavia toteaa, että mahdollisten mainospylonien sijoittamisessa on huomioitava, mitä Finavia on edellä lausunut sekä lentoaseman esterajoituskorkeuksien että mahdollisten heijastusten ja häikäisyn arvioinnista.

Lisäksi Finavia huomauttaa, että muutosehdotuksen kaavakartassa osa TKT-alueen suunnittelumääräyksien teksteistä puuttuu.

Vastine:

Kaavamääräyksiä on tarkistettu aurinkopaneelien ja mainoslaitteiden osalta lisämääräyksellä *"Aurinkopaneelit, mainoslaitteet yms. eivät saa aiheuttaa lentoliikennettä vaarantavia heijastuksia ja häikäisyä."* Lentoestekorkeudet on huomioitu jo nähtävillä olleessa kaavamuutosehdotuksessa kaavamääräyksellä *"Mikään rakennuksen osa, rakenne, laite tai kasvillisuus ei saa läpäistä Helsinki-Vantaan lentoaseman lentoesteiden korkeusrajoituspintoja."*

Nähtävillä olleen kaavakartta- ja kaavamääräysasiakirjan TKT-korttelialuetta koskevan kolmen kaavamääräyksen määräyslauseet ovat tulostuneet teknisestä virheestä johtuen vaillinaisesti. Em. määräyslauseet ovat olleet nähtävillä olleessa 19.8.2019 päivätyssä kaavaselostuksessa oikein. Kaavamuutosehdotuksen vaillinaisesti tulostuneet TKT-korttelialueen 1., 6. ja 7. kaavamääräyksiä vaillinaisten lauseiden osat on tarkistettu ns. teknisenä tarkistuksena oikeaan muotoon ja vastaamaan nähtävillä olleen kaavaselostuksen sivulla 44 olevia kaavamääräyksiä. Tekninen tarkistus koskee kaavamääräyksiä *(tulostusversiosta puuttuneet lauseiden osat on osoitettu alleviivattuna kursivilla)*:

- Korttelialueelle saa rakentaa teollisuus-, varasto-, toimitila-, toimistorakennuksia, autojen korjaamo- ja huoltotiloja sekä niiden yhdistelmiä.
- Korttelialueelle tulee varata maantasoon tila muuntamolle, joka on helposti huollettavissa. Muuntamon saa rakentaa osoitetun kerrosalan lisäksi.
- Moottoriajoneuvojen pesu-, huolto- ja korjaustoiminnot sekä niihin liittyvä kemikaalien käsittely ja varastointi on sijoitettava rakennuksiin.

Tarkistukset:

Aurinkopaneelija ja mainoslaitteita koskevat kaavamääräykset sekä vaillinaisesti tulostuneet TKT-korttelialueen kaavamääräykset on tarkistettu lausunnon vastineessa esitetyllä tavalla.

NRO 3**Uudenmaan Ely-keskus****Lausunto:****Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta,
Vantaa, 41 Viinikkala, Turvalaaksonkuja, 002073**

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Turvalaaksonkujan asemakaavan muutosehdotuksesta (nro 002073).

Asemakaavaehdotus tarkentaa onnistuneesti voimassa olevaa yleiskaavaa ja ottaa myös huomioon valmisteltavana olevan yleiskaavamuutoksen.

Asemakaava-alue rajautuu etelässä Kehä III:een (kantatie 50). Asemakaavassa on siirretty Turvalaaksonkujan katualue Kehä III:n pohjoisreunaan. Lisäksi Turvalaaksonkujan ja Suokalliontien kävely- ja pyöräliikenne on ohjattu käyttämään nykyistä Kehä III:n liikennealueella sijaitsevaa kävelyn ja pyöräilyn väylää. Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan molemmat toimenpiteet ovat mahdollisia.

Asemakaava mahdollistaa logistiikkakiinteistön sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialueen toteuttamisen. Uusien toimintojen sijoittaminen alueelle edellyttää liikenneselvityksen mukaan liikennevalo-ohjauksen toteuttamista Katriinantien ja Turvalaaksontien liittymään. Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä, että liikennejärjestelyillä varmistetaan se, ettei haittavaikutuksia Kehä III:n liikenteelle aiheudu. Tämän vuoksi on tarpeellista varautua toteuttamaan tulevaisuudessa tarvittaessa myös muita liikenneselvityksessä tunnistettuja jatkotoimenpiteitä, joilla varmistetaan Kehä III:n liikenteen toimivuus. Näitä toimenpiteitä ovat vapaa oikea Kehä III:lta Katriinantielle kääntyville, kaksi suoraan menevää kaistaa Katriinantielle sekä liikennevalojen säätö.

Vastine:

Uuden logistiikkakiinteistön sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialueen mahdollistaman liikenteen myötä Turvalaaksonkujan välityskyky ylittyy asemakaavamuutoksen liikenneselvityksen mukaan iltahuipputunnin liikennemäärillä, ellei liikenneselvityksessä esitettyjä uusia liikennejärjestelyjä tehdä. Kääntyminen Turvalaaksontieltä Katriinantien etelään suuntautuvalle kaistalle olisi vaikeaa. Jonoutuva liikenne heikentäisi Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan liikenteen palvelutason erittäin huonoksi mutta Kehä III:n liikenteen sujuvuutta lisäliikenne ei heikentäisi.

Liikenneselvityksessä suositellaan liikennevalo-ohjausta Turvalaaksontien ja Katriinantien sekä Kehä III:n ja Katriinantien liittymiin ja jatkotoimenpiteinä mm. lisäkaistajoa yms. järjestelyjä, jotta myös Turvalaaksontien ja Turvalaaksonkujan liikenne olisi sujuvaa. Tällöin Turvalaakson alueen ja Kehä III:n liikenteen sujuvuus

voidaan varmistaa liikennevalojen säädöillä. Mikäli Katriinantielle tarvitaan lisäkaistoja ja Kehä III:n ja Katriinantien ramppiliittymään vapaa oikea Kehä III:lta Katriinantielle kääntyville, on ne mahdollista toteuttaa asemakaavojen katu- ja liikennealuevarausten puitteissa.

Tarkistukset:

-

NRO 4**Vantaan Energia****Lausunto:****ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS NRO 002073**

Kaupunginosa 41, Viinikkala
Kohdealue Turvalaaksonkuja

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 -2 mukaisesti. 110 kV suurjännitejohdot on kuvattu aiemmin ja mainittu kaavaselostuksessa yhdessä Fingridin 400 kV johdon kanssa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että kaavamuutoksessa sen koillislaitaan haettu sijainti 110 kV voimajohdolle huomioidaan ja pidetään voimassa. Vantaan yleiskaavaan 2020 on tuotu esille uuden koko voimajohtoyhteyden tarve Seutulasta Tolkinkylään. Turvalaaksonkujan asemakaavamuutosalueen sivuutus on osa yleiskaavan 110 kV voimajohdon linjauksen kokonaisuutta. Asemakaavaluonnoksessa on huomioitu voimajohdon tarvitsemat varoalueet. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 4).

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Asemakaavamuutosalueen ja TKT-korttelialueen koillisosaan on kaavamuutosehdotuksen kartalle osoitettu osuus 110 kV:n sähkön voimajohtoalueesta, joka virallistuu asemakaavamuutoksen voimaantulon yhteydessä.

Lausunnossa mainittujen maakaapeleiden sijainti on paikkatietona kaupungin tietokannoissa, joista ne tarkistetaan mm. rakennuslupavaiheessa. Kaukolämpöputket sijaitsevat katualueiksi asemakaavoitetuilla alueilla muiden yhdyskuntateknisten verkostojen kanssa. Mikäli maanalaisia verkostoja on tarpeellista siirtää, siirtokustannuksiin sovelletaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laadittua yhteistyösopimusta.

Tarkistukset:

-

NRO 5**HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut****Lausunto:****LAUSUNTO KOSKIEN ASEMAKAAVAN MUUTOSTA, TURVALAAKSONKUJA (002073)**

Kauan rakentamattomana ollut toimistorakennusten korttelialue sekä autopaikkojen korttelialueet muutetaan rakennusoikeudeltaan 40 000 k-m² :n teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten korttelialueeksi. Katriinantien reunaan muodostetaan rakennusoikeudeltaan 2 000 k-m²:n liike- ja toimistorakennusten korttelialue. Osa Turvalaaksonkujaa siirretään Kehä III:n reunaan ja kadun sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden välisiä rajoja tarkistetaan. Kaavamuutosalueen rakennusoikeuden kokonaismäärä vähenee 13 280 k-m².

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Suunnittelualueen lähimmät verkostoyhteydet sijaitsevat Turvalaaksonkujalla ja Suokalliontiellä. Turvalaaksonkujalla kulkevat jakeluvesijohtot DN 225 ja DN 315, jätevesiviemärit DN 200 sekä DN 315. Suokalliontiellä jakeluvesijohto DN 225 ja jätevesiviemäri DN 200. Turvalaaksonkujalle laskee idän suunnasta rakennettu DN 315 hulevesiviemäri ja lännen suunnasta rakennettu DN 600 hulevesiviemäri. Hulevedet johtuvat viemäriässä Kehä III:n alitse, josta ne kulkeutuvat lopulta Onkiojaan.

Kaavamuutoksen myötä Turvalaaksonkujan katualueesta muutetaan noin 330 m pituinen osuus osaksi TKT-korttelialueen logistiikkakiinteistöä. Täten jakeluvesijohto DN 225 ja jätevesiviemäri DN 200 tulee siirtää noin 250 metrin pituiselta osuudelta. Kyseiselle tontille tulee merkitä vähintään 8 metriä leveä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita, täyttöjä, maanleikkauksia eikä istuttaa puita tai pensaita. Johtosiirrot tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä ja sen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa. Suunnitelmat tulee hyväksyttää HSY:llä.

Vastine:

Useista maanalaisista vesi-, viemäri- yms. putkista koostuvat maanalaisia johtoja varten varatut alueiden osat korttelialueilla on osoitettu kaavakartalle 8 m levyisinä. Kaavamerkintä *"Maanalaisista johtoa varten varattu alueen osa."* johtaa rakentamisen luvituksessa siihen, että johtokujalle ei voi rakentaa rakennuksia tms. kiinteitä rakennelmia. Korttelialueiden kaavamääräykset edellyttävät lisäksi, että maanalaisia johtoja varten varatut alueiden osat on toteutettava siten, että putkien painuminen on estetty ja putkien kunnossapito on mahdollista tehdä helposti eikä alueiden osille saa istuttaa puita ja syväjuurisia pensaita.

Kaavamuutoksen toteuttamissopimuksessa edellytetään, että johtosiirrot tulee suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä ja sen kustannuksella yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat tulee hyväksyttää HSY:llä.

Tarkistukset:

-

24 §

Taloussuunnitelman 2021-2024 lähetekeskustelu

VD/4671/02.01.00.00/2020

Kaupunginvaltuusto kävi taloussuunnitelman 2021–2024 lähetekeskustelun.

Keskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Minna Räsänen, Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Sakari Rokkanen, Kokoomuksen valtuustoryhmä
Emmi Pajunen, Vihreä valtuustoryhmä
Antero Eerola, Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Niilo Kärki, Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Tiina Tuomela, Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Jussi Vähäkangas, Keskustan valtuustoryhmä
Patrik Karlsson, Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä
Pietari Jääskeläinen, Vantaa Siniset valtuustoryhmä
Jenni Chen, valtuustoryhmä

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 24

Päätös:

Merkittiin lähetekeskustelu tiedoksi.

Liite:

- ryhmäpuheet, kaupunginvaltuuston lähetekeskustelu 18.5.2020

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2021-2024 lähetekeskustelu

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2021-2024 lähetekeskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheen-
vuorot:

Minna Räsänen, Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Sakari Rokkanen, Kokoomuksen valtuustoryhmä
Emmi Pajunen, Vihreä valtuustoryhmä
Antero Eerola, Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Niilo Kärki, Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Tiina Tuomela, Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Jussi Vähäkangas, Keskustan valtuustoryhmä
Patrik Karlsson, Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä
Pietari Jääskeläinen, Vantaa Siniset valtuustoryhmä
Jenni Chen

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä **Valtuustoryhmän puheenjohtaja Minna Räsänen**

Hyvä valtuuston puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut

Monen vantaalaisen mielessä päällimmäisenä on nyt huoli. Huoli terveydestä ja toimeentulosta, huoli läheisistä ja arjen sujumisesta.

Meillä on perheitä, joissa molemmat vanhemmat ovat lomautettuina ja irtisanomisuhkaa pelätään. Meillä on lapsia ja nuoria, joilla se, että koulut siirtyivät etäopetukseen, lisäsi elämän epävarmuutta. Meillä on vanhuksia, jotka ovat yksin ja, jotka ansaitsevat parempaa hoivaa ja huomiota.

Ja meillä on kaupunki, joka on jälleen vakavan talouskeskustelun äärellä. Avoinna on kysymyksiä kuten, paljonko menorajoitusten kautta tilannetta voidaan ratkaista? Kuinka paljon velkaa pitää, uskalletaan tai voidaan ottaa?

Ja, olemmeko tilanteessa, jossa veroprosentteja täytyy tarkastella?

Koronakriisi vaikuttaa Vantaan talouteen syvästi. Nyt säästöpainneiden alla sosialidemokraattinen valtuustoryhmä ei taivu juustohöylällä leikkaamiseen. Tulevat säästöt on harkittava tarkkaan. Ne eivät saa osua kipeimmin niihin, jotka ovat jo muutenkin ahtaalla.

Me tarjoamme ratkaisuksi tuottavuutta ja luovuutta. On käynyt selväksi, että palvelurakenteemme vaatii uudistamista. Lisäksi olemme havainneet, että kaupunkimme on – pakon edessä, aivan liikaa palveluiden ostamisen varassa. Tämä yhtälö ei ole kestävä eikä taloudellisesti viisas.

Koronakriisin myötä olemme harpanneet digitaalisissa palveluissa valtavasti eteenpäin. Näitä opittuja kokemuksia on hyödynnettävä, kun talouden vakauttamisen nimissä palveluita lähdetään toteuttamaan tehokkaammin.

Me haluamme turvata, että jo nyt mittavien lomautuksien varjossa elävät, ja mahdollisesti työpaikoistaan irtisanoitut vantaalaiset eivät tipu pois työmarkkinoilta vuosikausiksi. Siksi ensi vuoden taloussuunnitelmassa tärkeässä osassa on oltava toimet, joilla työttömyyttä torjutaan, työllisyyttä kasvatetaan ja pitkäaikais- sekä nuorisotyöttömyyttä vähennetään.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on sitoutunut siihen, että vaikeinakin aikoina vantaalaisista pidetään huolta. Tilanteessa, jossa nyt olemme, on meidän mielestämme huolehdittava peruspalveluiden toimivuudesta. Meidän on edelleen panostettava alueellisen eriytymiskehityksen torjumiseen ja kehitettävä kaupunkia tasapuolisesti. Pelkästään investointien jarruttaminen ei ole ratkaisu tilanteessa, jossa tarvitsemme tuloja tulevana vuosina ja kaupungin, joka pysyy elinvoimaisena ja vetovoimaisena.

Kiitos!

Kokoomuksen valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Sakari Rokkanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset,

hyvä uutinen on se, että olemme selvinneet olosuhteisiin nähden hyvin koko maailmaa riepotelleesta koronaviruksesta. Iso kiitos tästä kuuluu kaikille terveydenhuollon ja hoivan ammattilaisille, opettajille ja koko muulle kaupungin henkilöstölle. Kiitos kuuluu myös kaikille muille eri alojen ammattilaisille, yrittäjille sekä vapaaehtoisille, jotka omalla tärkeällä panoksellaan ovat osallistuneet koronan vastaiseen taisteluun. Kiitoksen ansaitsevat myös kaikki suomalaiset, jotka ovat omalla toiminnallaan estäneet viruksen leviämistä.

Huono uutinen on se, että virusta ei vielä ole kukistettu kokonaan. On hyvä asia, että maan hallitus pyrkii asteittain avaamaan yhteiskuntaa ja taloutta. Epäselväksi ovat kuitenkin jääneet ne konkreettiset toimet, joilla estetään tartuntamäärien kääntyminen jälleen kasvuun. Suojavarusteiden riittävydestä sekä laajamittaisen testauksen, jäljityksen ja eristyksen vaatimista resursseista ja tehokkaasta toimenpanosta on huolehdittava.

Vantaa johtaa valitettavasti koko valtakunnan lomautustilastoa. Vantaalla työttömiä ja lomautettuja on jo enemmän kuin 1990-luvun lamassa. Koronakriisi on iskenyt poikkeuksellisen lujaa juuri Vantaan elinkeinoelämään. Kaupunkimme suurin työnantaja – lentokenttä oheistoimintoineen – on hiljentynyt rajoitusten seurauksena.

Lomautukset iskevät suoraan siihen tulovirtaan, jolla vantaalaisten palvelut rahoitetaan. Meidän kaikkien on vaikutettava siihen, että hallituksen mahdollinen tuleva tuki jaetaan kunnille menetettyjen verotulojen suhteessa.

Erityinen vastuu tässä asiassa on hallituspuolueiden valtuutetuilla. Hallituksen tulisi myös pidättäytyä kaikista uusista toimista, jotka heikentävät kuntien taloutta.

On hyvä muistaa, että olimme taloutemme kanssa ongelmassa jo ennen koronaa. Viime syksyn budjettipuheessa totesin: "Vain terve talous turvaa palvelut kestävästi. Meidän on hyvän sään aikana ryhdyttävä korjaustoimiin".

Nyt korjaustoimiin on ryhdyttävä huonon sään aikana. Meidän on yhdessä rohkeasti ja ennakkoluulottomasti etsittävä keinoja, joilla saamme talouden syöksykierteen käännettyä. Kokoomus tulee tarjoamaan ratkaisuja ja on sitoutunut yhteiseen työskentelyyn. Suuntaa ei käännetä säästämällä, vaan tekemällä asioita uusilla fiksumilla tavoilla.

Hyvät valtuutetut, päätän puheeni tasavallan presidentin sanoihin:

"Me olemme kohdanneet mahdottoman, eikä se alkuunkaan ole ohi. Mutta tämä pirulainen on voitettavissa. Me nujerramme sen"

Vihreä valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Emmi Pajunen

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen totesi koronavirukseen alkaessa, että ”siitä me lähdemme, että viimeinen, joka tässä kaupungissa sammuttaa valot, on Vantaan kaupunki itse.” Tämä hyvä ohje meidän on syytä muistaa myös silloin, kun akuuteimmasta pandemian vaiheesta on päästy yli ja katse suunnataan kriisin jälkeiseen aikaan.

Uusi Vantaa on osoittanut olevansa ketterä ja innovatiivinen. Emme jääneet epidemian alkaessa sohvan taakse piiloon vaan rohkeasti käynnistimme uusia palveluita ja toimintoja tilanteen vaatimalla tavalla, ja resurssikeskus hyödynsi vapaaksi jäänyttä työvoimaa sinne missä oli suurin tarve. Näin sen kuuluukin mennä.

Kaupunki on sen asukkaita varten. Koulut, päiväkodit, sairaanhoito, vanhusten palvelut, liikunta, nuoriso, lähi- luonto, kadut ja puistot. Jos me koronan aiheuttaman talouskurimuksen alkaessa nyt sammutamme valot ja sul- jemme verhot, mitä kaupungista jää jäljelle? Meidän tehtävämme on luoda uskoa tulevaisuuteen. Me selviämme myös tästä kriisistä. Olemme näyttäneet ennenkin, että vaikeista paikoista on mahdollisuus nousta. Jälleen kerran pitäisi jaksaa kääntää kaikki kivet, vaikka tuntuukin siltä, että tässä kaupungissa on vuosien saatossa säästetty, tehostettu ja kiristetty vyötä loputtomasti. Nyt säästöissä pitäisikin hakea rohkeutta ja innovatiivisuutta juusto- höylän sijaan.

Kun talous sakkaa, kaupungin täytyy uskaltaa investoida tulevaan. Vantaa ratikan kaltainen investointi luo työ- paikkoja ja mahdollistaa kaupunkikehityksen. Se on taantumien aikaan erittäin arvokasta. Julkinen rakentaminen puolestaan on edellytys talouskasvulle. Houkuttelevat asuin ympäristöt palveluineen, uudet rakentuvat urheilu- puistot ja terveelliset koulurakennukset luovat edellytykset yhä kasvavalle Vantaalle, jossa halutaan asua vauvasta vaariin.

Katse on kohdistettava myös valtion suuntaan. Ei voi olla niin, että suuret kaupungit joutuvat tämän talouskriisin kohtuuttoman suuriksi maksajiksi, kun samaan aikaan meidän tehtävämme on pitää yllä talouskasvua ja elinvoi- maa. Me varmasti kannamme oman osamme, mutta näihin talkoisiin tarvitsemme valtion apua.

Tulevan vuoden kehystä rakennettaessa tulee muistaa, että tärkein tehtävämme on kuitenkin huolehtia, että tässä kaupungissa me pidämme mukana ja lähellä sydäntä heidät, jotka kaikkein kipeimmin apua tarvitsevat. Kuka meistä kehtaa jälkeinpäin katsoa peiliin ja todeta, että talouden heikkona hetkenä unohdimme lapset, nuoret, vanhuksat, vammaiset tai mielenterveys- ja päihdepotilaat? Tai että talouslukujen lomassa unohdimme, että yhä edelleen elämme tulevien sukupolvien luonnonvaroilla?

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, hyvät vantaalaiset,

Suomalaiset ovat tänä keväänä joutuneet ennen näkemättömien koettelemusten keskelle. Lähes koko yhteiskunnan sulki maaliskuussa uhka, jota paljaalla ihmissilmällä ei edes näe.

Mutta tästäkin selvitään yhdessä. Toipuminen koronakriisistä on jo alkanut. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan tautihuippu ohitettiin huhtikuussa, uusien tartuntojen määrä vähenee ja parantuneiden määrä nousee. ”Sairaat nousevat, ottavat vuoteensa ja kävelevät”, kuten eräässäkin tunnetussa teoksessa sanotaan.

Suomen talouden pudotus on ollut nopea ja raju, mutta ei vielä pitkäaikainen. Suomi nousee vielä. Ja niin nousee myös Vantaa.

Silti edessä on vielä paljon tuntematonta. Professori Vesa Vihriälän vetämä taloustieteilijöiden ryhmä totesi raportissaan, että ”kriisi on luonteeltaan hyvin poikkeuksellinen ja sen kehitys on mitä suurimmassa määrin epäselvä. Tästä seuraa, että johtopäätökset voivat olla vain alustavia ja ehdollisia sekä politiikkasuositukset yleisiä.”

Vantaalla Vasemmistoliiton keskeinen viesti onkin, että nyt pitää välttää äkkinäisiä, syviä ja peruuttamattomia ratkaisuja, jotka lisäävät epävarmuutta tavallisten ihmisten elämässä. Tällaisia toimia olisivat peruspalveluiden leikkaukset. Nyt ei pidä ryhtyä kokoamaan minkäänlaisia kipupaketteja.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset

Julkisuudessa on oikein sanottu, ettei koronakriisin jälkihoidossa pidä toistaa 1990-luvun laman virheitä. Tuolloin syntyneen pitkäaikaistyöttömyyden ja ylivelkaantumisen arvet näkyvät yhä yhteiskunnassa.

Vantaalla opetus voisi olla, että niin sanotun talous- ja velkaohjelman virheitä ei pidä toistaa. Tällä leikkauslistalla ajettiin kaupungin palveluita myös laittomaan tilaan.

Vantaalla on viimeisen kahden valtuustokauden aikana pidetty päävihollisena kaupungin velkaantumista.

On olemassa silti myös hoito-, terveys- tai rakennusvelkaa. Tätä velkaa ei pidä päästää kaatumaan syliin äkkivähillä leikkauksilla.

Vasemmistoliiton mielestä kaikkein kiireellisintä on nyt:

- ryhtyä siirtämään terveyspalveluiden voimavaroja koronasta takaisin perusterveydenhoidon suuntaan. Ihmisten muut sairaudet eivät ole pitäneet lomaa koronaepidemian aikana.
- huolehtia kattavasti ikäihmisistä, joiden henkistä ja fyysistä kuntoa koronaeristys on rapistanut,
- huolehtia lapsista, nuorista ja perheistä, joiden pärjäämistä koulujen ja varhaiskasvatuksen sulkeminen on eniten koetellut,
- sekä avata kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita nopeasti ja hallitusti, sillä se lisää myös henkistä kestävyyttä.

Vasemmistoliitto ei hyväksy peruspalveluiden heikentämistä. Lisää tuloja ei pidä kerätä korottamalla palvelumaksuja, sillä ne iskevät pienituloisimpiin ihmisiin. Vasemmistoliiton mielestä myös kunnallisveron maltillinen korottaminen on pidettävä pöydällä yhtenä vaihtoehtona muiden joukossa.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät vantaalaiset,

Yhdessä tästä selvitään – oikeudenmukaisesti ja solidaarisesti.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Niilo Kärki

Pari kuukautta olemme olleet korona-pandemian vaikutusten alaisia. Emme tiedä tarpeeksi koronan suorista vaikutuksista, saati sitten lähivuosien taloudellisista vaikutuksista – kuinka syvästi se vaikuttaa valtion talouteen tai Vantaan talouteen. Valtion tuen määrä Vantaalle on yhtälailla vain arvailujen varassa.

On selvää, että Vantaan on jatkossakin huolehdittava peruspalveluista. Koronan keskellä meiltä puuttuu vielä tarkemmat tiedot sen vaikutuksista eri toimialojen tämän vuoden talouteen. Ehkä syksyllä on jo kertynyt lisää perusteita arvioinneille.

Nyt on kuitenkin perusteita arvioida esimerkiksi suurien tiehankkeiden asemaa.

TEM kansliapäällikkö Gustafsson totesi Korkmanin raporttia arvioidessaan mm. Tiehankkeet on arvioitava kustannus-hyöty analyysin perusteella.

Vantaalla kiinnitän huomion esim. Suomi-rata ja Lento-rata hankeisiin. Ne molemmat ovat valtakunnallisia tiehankkeita ja siten valtion hoidettavia ja rahoitettavia – mitä niistä myöhemmin päätetäänkin. Vantaalaiset osallistuvat niiden rahoitukseen täysin riittävästi tuloveroja maksaessaan. Kuntaverot on käytettävä kuntalaisten hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Vantaan omaa ratikka-hanketta perussuomalaiset eivät kannata kalliina kiskovaihtoehtona. Siksi suunnittelussa on syytä keskittyä esitettyyn superbussivaihtoehtoon. Selvityksessähän todettiin, että liikennehankkeiden vaikutukset eivät ole liikuntatavasta riippuvaisia. Ei ole siis eroa onko kyseessä bussi vai ratikka. Kiinteistökehityksen kannalta on olennaista, että bussit tai ratikat kulkevat omalla kaistallaan, eivät muun liikenteen seassa.

Bussin – tai ratikan – odotetaan edesauttavan kiinteistökehitystä ja tuovan Vantaalle veronmaksukykyisempiä kuntalaisia. Koronan aiheuttama epävarmuus – ja sen kesto – ovat vain entisestään lisänneet kalliin ratikkavaihtoehdon epävarmuutta, myös tuleville vuosille.

Siksi – edelleen - kannatamme toistasataa miljoonaa edullisempaa vaihtoehtoa – sähköbussia.

Kaupunginjohtajan tilannekuvauksessa merkittävä toimintaympäristön muutos koronan lisäksi – on edelleen - vieraskielisten määrän kasvu.

Vieraskielisten määrässä olemme viimeisten tilastojen mukaan Suomen vieraskielisin kunta. Väestönkasvustamme 80% on kymmenen vuoden ajan tullut vieraskielisestä väestöstä.

Vantaan strategian mukaan kaupungin toimialat toimivat alueellisen segregaatian ehkäisemiseksi.

Budjettikirjassa mainittu positiivisen erityiskohtelun ohjelma vaikuttaa lähinnä oireiden hoitamiselta, ei segregaatian ehkäisyltä. On selvää, ettei segregaatio ole yksin Vantaan ongelma. Espoon kaupunginjohtaja on jo julkisuuksessakin (HS 4.3.) vaatinut valtiolta parempaa maahanmuuttajista aiheutuvien valtavien kulujen kattamista. Helsingin suomenkielisten pikkulapsiperheiden muuttamisesta heikko-osaisilta alueilta ennen lasten kouluun menoa kirjoitti jo Helsingin Sanomatkin (3.10.).

Viime vuonna korineuvotteluissa päästiin yhteisymmärrykseen hyvästä muotoilusta ”Käynnissä olevan metropolistrategiatyön yhteydessä kehitetään keinoja alueellisen segregaatian vähentämiseksi metropolialueella.”

Jäämme odottamaan tuloksia.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä Valtuustoryhmän puheenjohtaja Tiina Tuomela

Arvoisa puheenjohtaja, valtuustokollegat, virkahenkilöt ja muut tilaisuutta seuraavat.

Koronavirus on kurittanut meitä jokaista tämän kevään aikana. Monissa vantaalaisissa perheissä eletään epävarmuuden aikaa. Työttömyysaste on noussut 8.8% 20.3% tasolle. Huoli toimeentulosta on siis konkreettisesti läsnä ja näkyy ruoka-avun ja muun konkreettisen avun lisääntyneenä tarpeena.

Vantaan talous oli jo vuoden 2019 lopulla aiempaa vaikeammassa tilanteessa. Nyt koronan jäljiltä talousarviossa on aukko, joka vastaa vajaan kahden veroprosentin tuottoa, jopa neljän vuoden ajan. Miten paljon valtion tuki tätä keventää, jää nähtäväksi.

Tilanteen korjaamiseksi tarvitsemme säästöjä, lainanottoa ja valtion tukea. Keskusteluun tulee varmasti myös ikävä asia eli vero% tilapäinen nosto, koronavero.

Juustohöylämäinen leikkauspolitiikka ei toimi. Jatkossa työstettävä tuottavuus- ja kasvuohjelma ei saa olla aieman talous- ja velkaohjelman tapainen leikkuri. On keskityttävä olennaiseen, siihen mikä edistää asukkaidemme hyvinvointia.

Sosiaali- ja terveyspalvelut vaativat täyden huomiomme ja riittävän rahoituksen. Nyt jo sosterin budjetin ylitysuhka on 21milj euroa, ilman että koronan kuluja on vielä arvioitu.

Vantaan asukasluku kasvaa ja ikäihmisten osuus kasvaa. Siten palvelutarve vääjäämättä kasvaa. Ihmiset tarvitsevat hoitoa ja hoivaa, siitä ei voi tinkiä.

Koronan aikana hoitamatta jääneet ei-kiireelliset potilaat tulevat aiheuttamaan terveydenhuoltoon lisäkapasiteetin tarvetta. Koronakriisin jälkihoitona tarvitsemme resursseja myös mielenterveyspalveluihin, eri ikäisten tukipalveluihin ja psykososiaaliseen tukeen.

Voimmeko realistisesti rajoittaa menoja? Emme ainakaan sosterissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukitoimet tulevat olemaan olennaisessa asemassa koronan jälkeisessä tilanteessa.

Investointeja sen sijaan tulee tarkastella kriittisesti. Osaa voidaan varmasti siirtää.

Ratikkaa on perusteltu tulossa olevilla tuotoilla. Parhaimmillaankin tuo tuotto realisoituu vasta vuosien päästä. Suunnitelmaa voidaan siis kivutta siirtää vaikkapa kolmella vuodella. Tämä säästäisi kuluja ensi vuonna 6 miljoonaa euroa!

Kunnan tehtävä on turvata asukkaidensa hyvinvointia. Nyt on aika keskittyä tähän olennaiseen tehtäväämme.

Keskustan valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Jussi Vähäkangas

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut!

Tarkkaan harkitut tavoitteet ovat kaikessa suunnittelussa paras tapa varmistaa onnistunut lopputulos. Korona kriisi haastaa historiallisella tavalla koko pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan ja sen keskeisten toteuttavien, kuntien ja kaupunkien talouden ja toiminnan suunnittelun.

Tuottavuus ja kasvu ollaan nostamassa meillä Vantaalla kriisistä selviytymisen välineiksi. On kuitenkin syytä muistaa, että nämä kaksi asiaa ovat keinoja ja välineitä kaikessa talouden ja toiminnan suunnittelussa. Miten itse tavoite tai keskeiset tavoitteet sitten pitäisi määritellä? Yritysten osalta tämän kriisin suurin uhka on konkurssi. Se merkitsee kaiken loppumista. Kaikki päättyy.

Osalle kaupungeja ja kuntia näköpiirissä on kriisiytymisen vuoksi kaksivaiheinen kujanjuoksu. Ensimmäisessä vaiheessa kunta joutuu ns. lex-karkkila-lain nimellä kulkevaan valtion holhoukseen. Itsenäisyyden menetys uhkaa niitä kuntia, jotka eivät saa talouttaan ja toimintaansa kuntoon. Ne mainitaan jatkossa vain kunnallisessa histori-an kirjoituksessa.

Miten Vantaan pitäisi määritellä tämän kriisin keskellä päätavoitteensa? Voisiko se olla sen peruspalvelukokonaisuuden määrittely, jossa me emme saa missään tilanteessa epäonnistua? Puhuttaisiin rajatusta määrästä toimintoja, jolle asetettaisiin sitovat tavoitteet. Se olisi samalla paluuta kunnallisen toiminnan juurille, huolehdittaisiin kriisinkin keskellä niistä, jotka ovat myös omassa kaupungissamme heikkoja ja haavoittuvia. Tämän jälkeen määriteltäisiin ne keinot ja välineet, joilla tavoitteet saavutettaisiin. Niihin kuuluvat mm. tuottavuutta ja kasvua koskevat lisäävät toimet.

Meidän on syytä muistaa, että on konsernikokonaisuus, johon kuuluvat emokaupunki ja tytäryhtiöt. Myös tytäryhtiöt ovat keskellä kriisiä. Onneksi niillä on riskienhallintaohjelmat, mutta ne on pikaisesti päivitettävä. Nyt on syytä unohtaa perinteinen konserniohjauksen tiukka navigointiote ja luotettava yhtiöiden hallitusten ja toimitusjohtajien kykyyn luotsata oman yhtiönsä mahdollisimman vähillä vaurioilla ulos kriisistä. Siltä löytyy se paras osaaminen ja innovaatiot, joita juuri nyt tarvitaan. Emon mahdollisuudet tyttärien pääomittamiseen tulevana vuosina tuskin on mahdollista. Kiitos!

Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä Valtuustoryhmän puheenjohtaja Patrik Karlsson

Ärade ordförande, fullmäktigekolleger, mina damer och herrar, kommuninvånare

Vi har haft det exceptionellt de sista månaderna. Coronapandemin har fått många på knä på det personliga planet och även för stadens anställda och ekonomin har detta tårt hårt. Dessvärre vet vi inte heller hur länge vi kommer att leva med coronan. Vi är glada att regeringen nu öppnat upp landet stegvis från 14.5.2020. Vi kommer att få dra åt svångremmen under detta år, men säkert även de kommande åren. Årets och nästa års budget kommer inte att vara lätt att få ihop. Nu krävs det goda idéer och gott samarbete. Framtidsstro måste vara ett ledord! Att göra rätt satsningar kommer att vara av avgörande betydelse. Vi måste våga investera oss ur den här krisen, vi kan inte dra på handbromsen, för det gör att vi har ännu större problem i framtiden, men vi måste vara väldigt kostnadsmedvetna. Vi måste våga tro på framtiden och vad den för med sig. Vanda måste få sin ekonomi i balans igen, men osthyselmodellen är inte bra. Vi måste effektivisera verksamheten genom nya sätt att arbeta och genom att utnyttja den teknik som finns.

Vår skattepolitik måste vara attraktiv. SFP är inte redo för en skattehöjning på kommunal- eller fastighetsskatten. Nu efter coronan finns det dock inget utrymme att höja på den utan att fortsätta att förlora innevånare till de andra städerna.

Man måste bedriva en planpolitik, som möjliggör byggande av attraktiva områden. Det finns bra förutsättningar: Flygfältet, Dickursby station och kollektivtrafiken samt goda trafikleder i kombination med en grönskande miljö. Vi måste även satsa på att göra Vanda attraktiv! Sälja tomter och planera för att ta emot fler företag. I generalplanens arbete har man frågat invånarna om åsikter till den. Enligt vår uppfattning har man inte beaktat invånarnas åsikter i tillräcklig grad. Nu när den igen är framlagd, hoppas vi att man på allvar försöker beakta dem bättre än hittills.

Ta privata markägarna med i planeringen av vår framtida stad, för att kunna utveckla Vanda behövs också de privata markerna inte enbart stadens marker.

Vanda stads parkeringspolitik måste ändras. Parkeringsnormerna bör ses över för nu utvecklas det områden med de nuvarande normerna och de har visats att det inte räcker till.

Social- och hälsovården har verkligen haft det tufft, ett stort tack till alla arbetstagare som gett och ger allt i dessa tider. Inom social- och hälsovården krävs mycket även i framtiden och ny lösningar och nya former på service behövs. Inom hälsovården behövs bla. ett vårdavgiftssystem som uppmuntrar till att använda den tid som man reserverat.

Inom bildning och undervisning har de gångna månaderna varit en utmaning. Skolorna och daghemmen har haft det tufft, en stor eloge till alla ute i skolor och daghem samt alla föräldrar för er stora hjälp. Viktigt är att vi satsar på de ungas välmående!

Vi har inlett Nya Vanda – Uusi Vantaa 2020, vi inom SFP är nöjda att den svenska servicens koordinering centraliserats i och med Nya Vanda men som nu tyvärr bromsas in pga Corona vad beträffar tillsättande av vissa tjänster. Inom SFP är vi mycket oroliga angående äldreboende för den svenskspråkiga befolkningen, vi hoppas att detta ses över och åtgärdas snarast. Vanda skall även göras attraktiv för svenskspråkiga och stadens marknadsföring borde förbättras på den punkten. Det talas om att Vanda är en tvåspråkig stad, vilket det är, men det borde även synas utanför Vandas gränser.

Vi jobbar vidare tillsammans mot ett ännu bättre Vanda.

Kiitos, tack!

Vantaa Siniset valtuustoryhmä

Valtuustoryhmän puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen

Hyvä puheenjohtaja, valtuutetut ja arvoisa Kansa

Luonteeltani olen positiivinen, mutta kotikuntamme Vantaan tulevaisuus on todella huolestuttava. Kaikki kaupunkimme kehitystä kuvaavat mittarit ovat nyt punaisella (enkä nyt tarkoita punaisella liputtavia). On huomattava, että Kaupungin ja koko konsernin talous heikkenivät jo viime vuonna. Tilinpäätökset olivat alijäämäisiä ja lainamäärät kasvoivat.

Koronan seuraukset Vantaalle ovat karut. Tulosenuste tälle vuodelle on yli 100 miljoonaa negatiivinen. Yritykset sulkevat oviaan, työttömyys on yli kaksinkertaistunut jopa yli 20 %-iin. Tällä hetkellä Vantaa on jo kriisikunta suhteellisen velkaantuneisuuden osalta. On vaarana, että jos hoidamme taloutemme huonosti, joudumme valtion holhoukseen.

On johtopäätösten aika. Kaupungin viime vuoden toiminta- ja taloussuunnitelma on pantava täysin uusiksi. On keskityttävä siihen, miten saadaan kaikkein keskeisimmät tehtävät ja palvelut – kuten koulutus, sosiaali- ja terveyspalvelut - turvattua sekä yritykset käyntiin ja luomaan työpaikkoja. Vähemmän tärkeät asiat on jätettävä haamaan tulevaisuuteen. Kuntalaki suorastaan edellyttää, että laitamme taloutemme kuntoon ja tasapainoon. Joudumme tekemään kipeitä ratkaisuja kuten esimerkiksi Oulun kaupungin järeät toimet osoittavat. Onkin käsittämätöntä, suorastaan noloa että kaupunginhallitus jätti ryhmämme valitun Tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunnan ulkopuolelle.

Olemme pitäneet jo aiemmin Vantaan suurinta investointia ratikkalinjan rakentamista Hakunilasta lentokentälle veronmaksajillemme vahingollisena, ovathan pelkät rakennuskustannukset ainakin mainitut 400 miljoonaa.

Kaikki perustelut on nyt katsottava uudelleen ja pikaisesti tehdä uusi päätös asiasta.

Mikään ratikkaa puoltava perustelu ei enää pidä paikkaansa. Asukasmäärän kasvu tulee Vantaalla aiemmista vuosista vähenemään, verotulot uusista asukkaista, joista valtaosa on vieraskielisiä, ovat hyvin vähäisiä, sijoittajien kiinnostus ja pääomien saanti uusien asuinalueiden rakentamiseen on kyseenalaista, kaiken kaikkiaan Vantaan veronmaksajat joutuvat kustantamaan arvioitua enemmän hankkeen toteutusta. Todennäköistä myös on, ettei matkustajamäärissä päästä lähellekään tavoitetta – yli 80000 käyntiä/vrk. On lisäksi käsittämätöntä, ettei huomattavasti edullisempaa sähkönivelbussivaihtoehtoa ole edes selvitetty.

Olemme juuri saaneet toimivan Helsingistä Tikkurilan ja lentokentän kautta Helsinkiin palaavan kehäradan käyttöömmme. On omituista, että Vantaa hinkuu mukaan rakentamaan suoraa junayhteyttä Pasilasta lentokentälle ja siitä Hämeenlinnaan. Koko Vantaan alueella juna kulkisi maan alla. Mitä hyötyä tämä toisi Vantaalle. Tuskin kukaan vantaalainen käyttäisi junaa. Tikkurilan alue olisi häviäjien joukossa. Tunnelin teko kymmenien kilometrien matkalla aiheuttaisi valtavan ympäristöhaitan miljoonien tonnien kivi- ja muiden maa-aineksien louhintana ja rekkojen kuljetuksina teilläämme aiheuttaen lisäksi valtavia liikenneruuhkia. On tarpeen, että Vantaa vetäytyy tästä hankkeesta kaupunkilaisten edun vastaisena.

Jenni Chen

TALOUS JA TYÖLLISYYS

Kaupunki pyrkii ensisijaisesti pitämään kuntalaisistaan hyvää huolta, ylläpitämään peruspalvelut laadukkaana. Sosiaali- ja terveystalouden, koulutuksen sekä muiden lakisääteisten palvelujen laatu ei saa heiketä säästötoimenpiteiden takia

Koronaepidemia on nostanut Vantaan työttömyysasteen historiallisen korkealle. Koulut ja päiväkodit on avattu, palvelut aloittavat jälleen toimintansa pikkuhiljaa ja normaali arki palautuu sen myötä. Julkisten palveluiden ylläpito vähentää työttömyyttä. Korona ei vähennä julkisen palvelun kysyntää. Koronan vaikutuksesta palvelut on yhä enenevässä määrin on siirtynyt sähköiseen muotoon digikokouksen ja puhelupalaverin muodossa. Voidaan todeta, että digipalvelujen tarve on kasvanut. Jenni Chen-Ye valtuustoryhmä esittää, että Vantaan kaupunki rekrytoi lisää digiammattilaisia tukemaan kaupungin työllisyyttä. Kaupunki pyrkii ensisijaisesti työllistämään vantaalaisia työttömiä.

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Korona on kasvattanut terveydenhuollon sähköistä asiointia merkittävästi. Kaupunki pitää huolen, että sähköisen asiointin fasilitteetit pystyvät kattamaan käyttöä, hankkii lisää laitteita ja tietojärjestelmiä tukemaan kasvavaa digipalvelujen käyttöä. Kaupunki lyhentää puhelinalvelujonoja rekrytoimalla lisää puhelinasiakaspalvelijoita. Hoivakotien vanhuksista pidetään huolta varmistamalla lääkitysten saatavuus, hoitajien riittävyys ja riittävät ulkoilu-mahdollisuudet. Vanhuksilla, lapsilla ja vammaisilla on oikeus nopeutettuun hoidon pääsyyn. Kaupunki huolehtii terveydenhuollon henkilökunnan jaksamisesta sekä hygienian tarvikkeiden riittävyydestä.

KASVATUS JA OPPIMINEN

Koulutuksen monipuolisuus taataan myöskin korona-aikoina. Opetussuunnitelman mukainen opetus ja oppituntimäärä toteutetaan täysimääräisesti kriisiaikanakin. Suomen kansainvälisimpänä kaupunkina kansainvälisyys näkyy ja kuuluu koulun arkeen. Erilaisuus on rikkaus, eikä kiusaamisen aihe. Päiväkodeissa ja kouluissa jatketaan monikielistä tiedostusta, suosituksena laajemminkin kielillä. Korona-aikoina niin kouluissa kuin varhaiskasvatuksessa-kin jatketaan erityisen hyvää hygieniakäytäntöjä ja tapoja, koulupudokkaita pitää välttää tarjoamalla ajoissa apua.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Kaupunki pyrkii rakentamaan tiiviisti junaraideyhteyteen ja julkisten liikenneyhteyksien varteen. Rakentamisessa otetaan huomioon monipuolinen asumiskanta, perhekuntien koko ja inhimillisen elämisen tarpeet. Palvelut rakennetaan samalla aikataululla kuin alueelle muuttavat asukkaat. Kaupunki ylläpitää elinvoimaa ja pitovoimaa panostamalla ympäristön monipuolisuuteen, erityisesti uusien ulkoilu- ja liikuntapuistojen, leikkipuistojen ja pyöräilyreittien rakentaminen ja entisten korjaaminen riittävillä resursseilla on tärkeää. Kivistön pitkittyneeseen palvelujen puutteelliseen tilanteeseen pyritään löytämään nopea (väliaikainen) ratkaisu.

KAUPUNKIKULTTUURI

Vapaa-ajan toiminta tuo tasapainoa elämään niin henkisesti kuin fyysisestikin. Liikuntapuistot, leikkipuistot, pallokentät, uimahallit ja jäähallit on tarpeen rakentaa lisää ja entisiä ylläpitää asianmukaisella määrärahalta. Liikunta on sijoitus, jonka terveydelliset vaikutukset näkyvät sosiaali- ja terveystalouden säästämässä. Kulttuuri- ja nuorisotyö on hyvää syrjäytymisen ennaltaehkäisyä ja yhteenkuuluvuudentunteen kanava. Kivistön kulttuurikeskus nähdään hyvänä korvauksena menetetyille kauppakeskukselle.

Vantaa

25 §

Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma

VD/4711/00.02.00.03/2020

Antero Eerola sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Koronakevään aikana 2020 myös Vantaalla on tehty todellinen digiloikka. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan kaupungin sähköisten palveluiden käyttö kasvoi 700 prosentilla valtakunnallisen poikkeustilan julistamista seuraavana päivänä.

Kaupungin palveluiden ja kokousten siirtämisestä verkkoon on kertynyt myönteisiä kokemuksia. Niiden pohjalta syntyneitä toimintatapoja on mahdollista jatkaa myös poikkeusolojen jälkeen, vaikka peruslähtökohtana palveluiden saatavuudessa on syytä olla paluu vähintään koronaepidemiaa edeltäneeseen tilanteeseen.

Erityisesti ikäihmisistä moni ei kuitenkaan käytä sähköisiä palveluita. Yleisradion vuonna 2018 ikäihmisille suuntaaman "Nettiä ikä kaikki" – valistuskampanjan tietojen mukaan vajaat puoli miljoonaa eläkeikäistä on pudonnut ulos digitaalisesta kehityksestä. Neljännes 65-74-vuotiaista eli noin 170 000 suomalaista ei asioi lainkaan verkossa. Yli 75-vuotiaista tähän joukkoon kuuluu arviolta 300 000 ihmistä.

Vantaalaisten ikäihmisten osuuden Suomen eläkeikäisistä voi laskea olevan noin viisi prosenttia. Se tarkoittaisi, että yli 23 000 ikääntynyttä vantaalaista ei käytä internetiä. Luvut kertovat ainakin ilmiön mittakaavasta. Siksi kaupungin palveluiden pitää olla saavutettavissa ja niistä pitää viestiä yhdenvertaisesti myös niille ikäihmisille, jotka eivät asioi verkossa.

Samalla on kuitenkin paljon tehtävissä ikäihmisten digitaitojen kohentamiseksi. Verkossa asioiminen pääosin helpottaa elämää. Siksi tällaisten arkipäivää sujuvoittavien palveluiden pitäisi olla nykyistä huomattavasti laajemmin myös ikäihmisten käytössä.

Vantaan olisikin syytä käynnistää erityinen ikäihmisten digitaito-ohjelma, jossa ensiksi kartoitettaisiin vantaalaisten ikäihmisten tarpeita digitaalisissa taidoissa. Selvityksen perusteella käynnistettäisiin ohjelma, jossa koulutuksen, kurssien ja kerhotoiminnan kautta kohennettaisiin ikääntyneiden vantaalaisten digitaitoja.

Kampanja olisi syytä toteuttaa yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa. Samalla kaupungin asiointipisteitä, joissa voi käyttää ilmaiseksi tietokonetta, olisi syytä lisätä ja laajentaa.

Digitaitojen kohentamisen voi ajatella olevan myös investointi kaupungin palveluiden sujuvoittamiseen.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää, millaisia tarpeita ja osaamista eläkeikäisillä vantaalaisilla on digitaalisten taitojen, erityisesti verkossa asioimisen suhteen,

* sekä selvityksen perusteella käynnistää koko kaupungin kattavan ikäihmisten digitaitojen koulutusohjelman yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa.”

Kaupunginhallitus 18.5.2020 § 25

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma

Vantaalla käynnistettävä ikäihmisten digitaalisten taitojen ohjelma

Valtuustoaloite

Koronakevään aikana 2020 myös Vantaalla on tehty todellinen digiloikka. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan kaupungin sähköisten palveluiden käyttö kasvoi 700 prosentilla valtakunnallisen poikkeustilan julistamista seuraavana päivänä.

Kaupungin palveluiden ja kokousten siirtämisestä verkkoon on kertynyt myönteisiä kokemuksia. Niiden pohjalta syntyneitä toimintatapoja on mahdollista jatkaa myös poikkeusolojen jälkeen, vaikka peruslähtökohtana palveluiden saatavuudessa on syytä olla paluu vähintään koronaepidemiaa edeltäneeseen tilanteeseen.

Erityisesti ikäihmisistä moni ei kuitenkaan käytä sähköisiä palveluita. Yleisradion vuonna 2018 ikäihmisille suunnatun ”Nettiä ikä kaikki” – valistuskampanjan tietojen mukaan vajaat puoli miljoonaa eläkeikäistä on pudonnut ulos digitaalisesta kehityksestä. Neljännes 65-74-vuotiaista eli noin 170 000 suomalaista ei asioi lainkaan verkossa. Yli 75-vuotiaista tähän joukkoon kuuluu arviolta 300 000 ihmistä.

Vantaalaisten ikäihmisten osuuden Suomen eläkeikäisistä voi laskea olevan noin viisi prosenttia. Se tarkoittaisi, että yli 23 000 ikääntynyttä vantaalaista ei käytä internetiä. Luvut kertovat ainakin ilmiön mittakaavasta. Siksi kaupungin palveluiden pitää olla saavutettavissa ja niistä pitää viestiä yhdenvertaisesti myös niille ikäihmisille, jotka eivät asioi verkossa.

Samalla on kuitenkin paljon tehtävissä ikäihmisten digitaitojen kohentamiseksi. Verkossa asioiminen pääosin helpottaa elämää. Siksi tällaisten arkipäivää sujuvoittavien palveluiden pitäisi olla nykyistä huomattavasti laajemmin myös ikäihmisten käytössä.

Vantaan olisikin syytä käynnistää erityinen ikäihmisten digitaito-ohjelma, jossa ensiksi kartoitettaisiin vantaalaisten ikäihmisten tarpeita digitaalisissa taidoissa. Selvityksen perusteella käynnistettäisiin ohjelma, jossa koulutuksen, kurssien ja kerhotoiminnan kautta kohennettaisiin ikääntyneiden vantaalaisten digitaitoja.

Kampanja olisi syytä toteuttaa yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa. Samalla kaupungin asiointipisteitä, joissa voi käyttää ilmaiseksi tietokonetta, olisi syytä lisätä ja laajentaa.

Digitaitojen kohentamisen voi ajatella olevan myös investointi kaupungin palveluiden sujuvoittamiseen.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki selvittää, millaisia tarpeita ja osaamista eläkeikäisillä vantaalaisilla on digitaalisten taitojen, erityisesti verkossa asioimisen suhteen,

* sekä selvityksen perusteella käynnistää koko kaupungin kattavan ikäihmisten digitaitojen koulutusohjelman yhteistyössä eri toimialojen, vanhusneuvoston, eläkeläisjärjestöjen ja Vantaan aikuisopiston kanssa.

Vantaalla 18.5.2020

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas.)

Aloitteen allekirjoittajat (allekirjoittaa voi myös sähköisesti)

1. Kai-Ari Lundell
2. Mika Kasonen
3. Kati Tyystjärvi
4. Jarno Eskelinen
5. Minttu Sillanpää
6. Minna Kuusela
7. Sveta Silvennoinen-Hiisku
8. Pirkko Kotila
9. Ranbir Sodhi
10. Vaula Norrena
11. Tiina Tuomela
12. Jenni Chen-Ye
13. Chau Nguyen
14. Juha Hirvonen
15. Sirkka-Liisa Kähärä
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.

26 §

Jenny Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloite Kivistön autoparkki ongelmalle ratkaisu

VD/4717/00.02.00.03/2020

Jenny Chen-Yen sekä 9 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Kivistön keskustan ja Keimolan autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on vakava ongelma, joka kuohuttaa erityisesti kerrostalo asukkaita. Autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on pitkään jatkunut ongelma ja tulee jatkumaan, jos sille ei tehdä mitään. Kivistön keskusta on suunniteltu junaliikenteen varalle. Teknisessä lautakunnassa on päätetty, että yksi autopaikka 130 k-m² kohti riittää autopaikkanormiksi. Tämä ei läheskään riitä kattamaan kysyntää. Tarjonta ei kohtaa kysynnän määrää. Mikäli Kivistön vetovoima ja pitovoimaa halutaan ylläpitää, asialle on tehtävä jotain. Muutoin seurauksena on ihmisten pois muutto ja kerrostaloasuntojen myyntihinnan lasku.

Ongelma saa lisäpotkua, kun luvattu kauppakeskus ei ole valmistunut aikataulussa, jonka takia kivistöläiset tekevät ostoksia kauempaa Jumbossa, Kaaressa, Myyrmannissa, Sellossa jne., mikä tekee kivistöläiset riippuvaisiksi autoista. Käsien ei ole helppo kantaa painavia ruokakasseja tai isompia päivittäisostoksia. Lisäksi kivistöläiset työskentelevät hyvin laajalla pääkaupunkiseudun alueella, julkisilla liikkuminen on hankalaa tai vie liian paljon aikaa. Olisi suotavaa, että jokaiselle isommalle taloudelle varataan jo rakennusvaiheessa vähintään yksi autopaikka, esimerkiksi kolmiosta ylöspäin 1 autopaikka.

Autoparkki ongelma ei vähene ostoskeskuksen valmistumisen jälkeen, sillä Tikkurilantien varteen on suunnitteilla liikuntapuisto ja asuintaloja, jotka tulevat tarvitsemaan pysäköintitilaa.

Allekirjoittamalla tämän aloitteen, vaadimme teknistä lautakuntaa päivittämään Kivistön ja Keimolan autopaikkanormia vastaamaan todellista tarvetta."

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 26

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Jenny Chen-Yen ja 9 muun valtuutetun aloite Kivistön autoparkki ongelmalle ratkaisu

Kivistön autoparkkiongelmalle ratkaisu

Valtuustoaloite

Kivistön keskustan ja Keimolan autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on vakava ongelma, joka kuohuttaa erityisesti kerrostaloasukkaita. Autojen pysäköintipaikkojen vähäisyys on pitkään jatkunut ongelma ja tulee jatkumaan, jos sille ei tehdä mitään. Kivistön keskusta on suunniteltu junaliikenteen varalle. Teknisessä lautakunnassa on päätetty, että yksi autopaikka 130 k-m2 kohti riittää autopaikkanormiksi. Tämä ei läheskään riitä kattamaan kysyntää. Tarjonta ei kohtaa kysynnän määrää. Mikäli Kivistön vetovoima ja pitovoimaa halutaan ylläpitää, asialle on tehtävä jotain. Muutoin seurauksena on ihmisten pois muutto ja kerrostaloasuntojen myyntihinnan lasku.

Ongelma saa lisäpotkua, kun luvattu kauppakeskus ei ole valmistunut aikataulussa, jonka takia kivistöläiset tekevät ostoksia kauempaa Jumbossa, Kaaressa, Myyrmannissa, Sellossa jne., mikä tekee kivistöläiset riippuvaisiksi autoista. Käsien ei ole helppo kantaa painavia ruokakasseja tai isompia päivittäisostoksia. Lisäksi kivistöläiset työskentelevät hyvin laajalla pääkaupunkiseudun alueella, julkisilla liikkuminen on hankalaa tai vie liian paljon aikaa. Olisi suotavaa, että jokaiselle isommalle taloudelle varataan jo rakennusvaiheessa vähintään yksi autopaikka, esimerkiksi kolmiosta ylöspäin 1 autopaikka.

Autoparkkiongelma ei vähene ostoskeskuksen valmistumisen jälkeen, sillä Tikkurilantien varteen on suunnitteilla liikuntapuisto ja asuintaloja, jotka tulevat tarvitsemaan pysäköintitilaa.

Allekirjoittamalla tämän aloitteen, vaadimme teknistä lautakuntaa päivittämään Kivistön ja Keimolan autopaikkanormia vastaamaan todellista tarvetta.

Jenni Chen-Ye
kaupunginvaltuutettu
Valtuustoaloite 18.5.2020

Aloitteen allekirjoittajat (allekirjoittaa voi myös sähköisesti)

1. Vaula Norrena
2. Tiina Tuomela
3. Sami Kanerva
4. Juha Malmi
5. Juha Hirvonen
6. Emmi Pajunen
7. Minna Atiye
8. Jussi Vähäkangas
9. Stefan Åstrand

27 § Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 16 muun valtuutetun aloite viljelyosuuskuntien perustamisesta

VD/4720/00.02.00.03/2020

Minna Kuusela ja Maija Rautavaara sekä 16 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston
työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kaupunkiviljelypalstojen kysyntä on kasvanut merkittävästi tänä keväänä aiempaan verrattuna. Koronakriisillä on todennäköisesti vaikutusta kysyntään. Kiinnostus kaupunkiviljelyä kohtaan on ollut kuitenkin kasvussa jo vuosia. Omaa palstaa jonotetaan.

Kaupunkiviljely nostaa kaupunkilaisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Lisäksi se tukee hiilineutraaliustavoitteita, tarjoaa lähiruokaa ja osoittaa pienille - ja isoillekin - kaupunkilaisille, miten ruoka saadaan pöytään.

Muissa pääkaupunkiseudun kunnissa on jo olemassa perinteisten viljelypalstojen lisäksi ruokaosuuskuntia, esim. Herttoniemen, Kirkkonummen ja Espoon Pienkylän ruokaosuuskunnat. Näissä kaupunkiviljelyosuuskunta vuokraa kaupungilta pellon ja palkkaa puutarhurin, joka ohjaa viljelytoimintaa ja ehkäisee virhearviointeja. Osuuskunnan jäsenet, tavalliset kaupunkilaiset, tekevät pellolla töitä talkooperiaatteella. Herttoniemen ruokaosuuskunta on vuokrannut viljelymaata Korsosta. Toiminnan laajentaminen ja kehittäminen Vantaalla olisi tervetullutta.

Kaupungin rooli on tarjota osuuskunnan toiminnalle maa-alue vuokrattavaksi. Lisäksi kaupunki voi tarjota apua ja tarvikkeita muun muassa maanparannukseen, tarvittavien vajojen rakennukseen ja kompostointiin. Perinteisiin viljelypalstoihin verrattuna osuuskuntamallin merkittäviä hyötyjä on yhteisöllisyys ja ruoantuotannon varmuus. Lisäksi yhdessä tekemällä säästetään logistiikkakustannuksissa ja siten pienennetään hiilijalanjälkeä.

Osuuskuntia voisi hyödyntää vaikeasti työllistyvien osa-aikaisena työpaikkana tai nuorten kesätyöpaikkana. Lisääntyvä kaupunkiviljely, jonka osana viljelyosuuskunnat olisivat, edistää alueen taloutta, viihtyvyyttä, ruokakulttuuria ja työllisyyttä. Urbaani ruoantuotanto on osa kestäväää kaupunkikehitystä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki selvittää kaupunkiviljelyosuuskuntien perustamisen mahdollisuudet ja aikataulun. Lisäksi esitämme, että kaupunki selvittää, miten kaupungilla on mahdollisuus tukea toimintaa ja millaiset mahdollisuudet on löytää sopivia peltoalueita.”

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 27

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Minna Kuuselan ja Maija Rautavaaran sekä 16 muun valtuutetun aloite viljelyosuuskuntien perustamisesta

VALTUUSTOALOITE VILJELYOSUUSKUNTIEN PERUSTAMISESTA

Kaupunkiviljelypalstojen kysyntä on kasvanut merkittävästi tänä keväänä aiempaan verrattuna. Koronakriisillä on todennäköisesti vaikutusta kysyntään. Kiinnostus kaupunkiviljelyä kohtaan on ollut kuitenkin kasvussa jo vuosia. Omaa palstaa jonotetaan.

Kaupunkiviljely nostaa kaupunkilaisten hyvinvointia ja viihtyvyyttä. Lisäksi se tukee hiilineutraaliustavoitteita, tarjoaa lähiruokaa ja osoittaa pienille - ja isoillekin - kaupunkilaisille, miten ruoka saadaan pöytään.

Muissa pääkaupunkiseudun kunnissa on jo olemassa perinteisten viljelypalstojen lisäksi ruokaosuuskuntia, esim. Herttoniemen, Kirkkonummen ja Espoon Pienkylän ruokaosuuskunnat. Näissä kaupunkiviljelyosuuskunta vuokraa kaupungilta pellon ja palkkaa puutarhurin, joka ohjaa viljelytoimintaa ja ehkäisee virhearviointeja. Osuuskunnan jäsenet, tavalliset kaupunkilaiset, tekevät pellolla töitä talkooperiaatteella. Herttoniemen ruokaosuuskunta on vuokrannut viljelymaata Korsosta. Toiminnan laajentaminen ja kehittäminen Vantaalla olisi tervetullutta.

Kaupungin rooli on tarjota osuuskunnan toiminnalle maa-alue vuokrattavaksi. Lisäksi kaupunki voi tarjota apua ja tarvikkeita muun muassa maanparannukseen, tarvittavien vajojen rakennukseen ja kompostointiin. Perinteisiin viljelypalstoihin verrattuna osuuskuntamallin merkittäviä hyötyjä on yhteisöllisyys ja ruoantuotannon varmuus. Lisäksi yhdessä tekemällä säästetään logistiikkakustannuksissa ja siten pienennetään hiilijalanjälkeä.

Osuuskuntia voisi hyödyntää vaikeasti työllistyvien osa-aikaisena työpaikkana tai nuorten kesätyöpaikkana. Lisääntyvä kaupunkiviljely, jonka osana viljelyosuuskunnat olisivat, edistää alueen taloutta, viihtyvyyttä, ruokakulttuuria ja työllisyyttä. Urbaani ruoantuotanto on osa kestäväää kaupunkikehitystä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki selvittää kaupunkiviljelyosuuskuntien perustamisen mahdollisuudet ja aikataulun. Lisäksi esitämme, että kaupunki selvittää, miten kaupungilla on mahdollisuus tukea toimintaa ja millaiset mahdollisuudet on löytää sopivia peltoalueita.

18.5.2020

Minna Kuusela ja Maija Rautavaara

Aloitteen allekirjoittajat (allekirjoittaa voi myös sähköisesti)

1. Emmi Pajunen
2. Juha Hirvonen
3. Jouko Jääskeläinen KD
4. Anssi Aura
5. Kai-Ari Lundell
6. Jenni Chen-Ye
7. Eve Rämö
8. Minttu Sillanpää
9. Sveta Silvennoinen-Hiisku

10. Sirpa Siru Kauppinen
11. Vaula Norrena
12. Minna Atiye
13. Anniina Kostilainen
14. Timo Juurikkala
15. Päivi Laakso
16. Joel Linnainmäki
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.

28 § **Markku Weckmanin, Tiina Tuomelan ja Juha Hirvosen sekä 8 muun valtuutetun aloite Kuusitien (Asola) läpiajon kieltämiseksi**

VD/4739/00.02.00.03/2020

Markku Weckman, Tiina Tuomela ja Juha Hirvonen sekä 8 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tulee ryhtyä toimenpiteisiin Kuusitien (Asola) läpiajon kieltämiseksi.

Tavoitteen toteuttaminen edellyttää tehokkaampien ajohidasteiden / korotettujen suojateiden (töyssyt) rakentamista. Kuusitielle on laitettava moottoriajoneuvolla ajo kielletty liikennemerkki, varustettuna lisäkilvellä tonteille ajo sallittu. Ajokiellon noudattamisen valvonta on haasteellista, mutta muutamalla ajoittain toistettavalla valvontaiskulla toteutettavissa.

Vuosien kuluessa suoritettujen laskentojen taustoin on todettu kauttakulkuliikenteen Kuusitiellä lisääntyneen ja lisääntyvän kohtuuttomasti erityisesti aamu ja iltaruuhkan aikana (liitteet 1 ja 2). Liikennevaloin varustettuja risteyskäytäviä välttääkseen (viisi valoristeystä) Koivukylänväylältä tulevat autoilijat kiertävät valoristeykset kääntymällä Haapatielelle ja ajavat edelleen Koivukylän puistotien yli Kuusitien kautta Asolanväylälle aiheuttaen turvattomuutta ja onnettomuusriskien lisääntymistä koko matkalla ja erityisesti kapealla ja mutkaisella Kuusitiellä. Kuusitiellä on maaston muodostuksesta (mäkisyyden) johtuvia näkemäesteitä. Ongelma korostuu erityisesti talvikelien aikana.

Samassa yhteydessä tulee selvittää kadunvarsipaikoitukseen liittyvät ongelmat. Kadun laitaan lyhyeksikin ajaksi pysäköidyistä ajoneuvoista aiheutuu vaaraa ja haittaa Kuusitien asukkaille.

Asolan kylätoimikunta on usean vuoden ajan käynyt neuvotteluja ja suorittanut Kuusitiellä liikennemäärien laskentaa, sekä ajonopeuden seuranta yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa. Kylätoimikunta on esittänyt töyssyjen, sekä korotettujen suojateiden rakentamista. Myös läpiajon kieltävän liikennemerkkin asentamista on kyläyhdistyksen toimesta toivottu. Toistaiseksi tuloksetta.”

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 28

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Markku Weckmanin, Tiina Tuomelan ja Juha Hirvosen sekä 8 muun valtuutetun aloite Kuusitien (Asola) läpiajon kieltämiseksi

VALTUUSTOALOITE

Tulee ryhtyä toimenpiteisiin Kuusitien (Asola) läpiajon kieltämiseksi.

Tavoitteen toteuttaminen edellyttää tehokkaampien ajohidasteiden / korotettujen suojateiden (töyssyt) rakentamista. Kuusitielle on laitettava moottoriajoneuvolla ajo kielletty liikennemerkki, varustettuna lisäkilvellä tonteille ajo sallittu. Ajokiellon noudattamisen valvonta on haasteellista, mutta muutamalla ajoittain toistettavalla valvontaiskulla toteutettavissa.

Vuosien kuluessa suoritettujen laskentojen taustoin on todettu kauttakulkuliikenteen Kuusitiellä lisääntyneen ja lisääntyvän kohtuuttomasti erityisesti aamu ja iltaruuhkan aikana (liitteet 1 ja 2).

Liikennevaloin varustettuja risteyksiä välttääkseen (viisi valoristeystä) Koivukylänväylältä tulevat autoilijat kiertävät valoristeykset kääntymällä Haapatielle ja ajavat edelleen Koivukylän puistotien yli Kuusitien kautta Asolanväylälle aiheuttaen turvattomuutta ja onnettomuusriskien lisääntymistä koko matkalla ja erityisesti kapealla ja mutkaisella Kuusitiellä. Kuusitiellä on maaston muodostuksesta (mäkisyys) johtuvia näkemäesteitä. Ongelma korostuu erityisesti talvikelien aikana.

Samassa yhteydessä tulee selvittää kadunvarsipaikoitukseen liittyvät ongelmat. Kadun laitaan lyhyeksikin ajaksi pysäköidyistä ajoneuvoista aiheutuu vaaraa ja haittaa Kuusitien asukkaille.

Asolan kylätoimikunta on usean vuoden ajan käynyt neuvotteluja ja suorittanut Kuusitiellä liikennemäärien laskentaa, sekä ajonopeuden seuranta yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa. Kylätoimikunta on esittänyt töyssyjen, sekä korotettujen suojateiden rakentamista. Myös läpiajon kieltävän liikennemerkkin asentamista on kyläyhdistyksen toimesta toivottu. Toistaiseksi tuloksetta.

Liite 1: Muistio 19 2 Kuusitie läpiajo.pdf, sivut 2-3

Liite 2: kuusitie 18 historiallinen liite 2.1.pdf, sivu 4

Vantaalla toukokuun 18. päivänä 2020

MARKKU WECKMAN
Markku Weckman
kaupunginvaltuutettu

TIINA TUOMELA
Tiina Tuomela
kaupunginvaltuutettu

JUHA HIRVONEN
Juha Hirvonen
kaupunginvaltuutettu

4. Jouko Jääskeläinen KD

5. Tanja Vahvelainen KD

6. Jenni Chen-Ye

7. Jussi Vähäkangas KESK

8. Vaula Norrena

9. Pentti Hakulinen

10. Sami Kanerva

11. Sakari Rokkanen

12.

Asia: Kuusitien läpiajon vähentäminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen Asola 01400 Vantaa

Aika ja paikka: 19.2.2020 Kuusitie 9

Läsnä: Markku Weckman, kaupunginvaltuutettu Vantaa

Pekka Salonen, Asola Kylätoimikunnan puh.johtaja

Raimo Niskala, Asolan kylätoimikunta, Kuusitie 10

Risto Laitinen, Asolan kylätoimikunta, Kuusitie 9

Yleistä

Kuusitien kautta tapahtuva läpiajo on vuosien saatossa lisääntynyt merkittävästi. Tähän on ehkä suurimpana syynä Leinelän alueen kasvu sekä Asolan väylän liikennevalojen ajoittainen synkronoimattomuus (viidet perättäiset liikennevalot). Leinelästä - Koivukylän väylän kautta liittyminen Asolan väylälle kohti Korson suuntaan (ja päinvastoin) houkuttelee autoilijoita oikaisemaan Kuusitien kautta.

1. Liikennelaskenta

Kuusitien lapioajoliikennettä on laskettu Asolan Kylätoimikunta toimesta sekä yhdessä kaupungin edustajien kanssa mm. vuosina 2010 sekä viimeksi 2018.

Sen lisäksi Kuusitie 17 kohdalla olevalla nopeusnäyttötaululla sekä Kuusitie 18 kohdalla olevalla HI-Starilla on mitattu ajoneuvojen nopeuksia sekä liikennemääriä vuosina 2017 ja 2018.

Liikenteen laskentapaikat sijaitsivat Kuusitien eteläpäässä Asolantie risteyksessä (K1-piste) sekä samoin Kuusitien itäpäässä (K2-piste). Kts liite 1

1.1. Vantaan kaupungin mittalaitteilla mitattu ajoneuvomäärät, kts Suvi Rytönen-Halonen sähköposti 21.8.2018. (Kts liite 2, Liite 2.1, Liite 2.2 ja Liite 2.3)

Hi -Star –mittalaite Kuusitie 18 kohdalla:

- 29.5 -31.5.2017 arkipäivän liikennemäärä 1320 ajoneuvoa

Nopeusnäyttö Kuusitie 17 kohdalla:

- 13.8-17.8.2018 arkipäivän liikennemäärä 1300 ajoneuvoa

1.2 Kuusitien läpiajo Kylätoimikunnan (lähetetty kirje kaupungille liitteineen 12.6.2010

Raportista poimittuna Kuusitie kautta ajoa yhteensä, K1-piste

- 19.5.2010 klo 6.30-8.00 (laskenta-aika 1,5 h) 66 ajoneuvoa
- 20.5.2010 klo 14.30-17.00 (laskenta-aika 2,5h) 124 ajoneuvoa

1.3 Kuusitien läpiajo, Kylätoimikunnan laskenta 30.8.2018 (lähetty tulokset kaupungille sähköpostilla 14.9.2018)

Raportista poimittuna Kuusitie kautta-ajoa yhteensä, K1-piste

- 30.8.2018 klo 6.30-8.30 (laskenta-aika 2,0 h) 195 ajoneuvoa
- 30.8.2018 klo 14.30-17.00 (laskenta-aika 2,5h) 336 ajoneuvoa

1.4 Vantaan kaupungin edustajat (opiskelijat) laskivat osittain eri aikaan samana päivänä. Eivät sen vuoksi ole täysin verrattavissa!

- 30.8.2018 klo 7.00-9.00 (laskenta-aika 2 h)
 - o K1-piste 280 ajoneuvoa, josta läpiajoa 149
 - o K2 –piste 238 ajoneuvoa, josta läpiajoa 149
- 30.8.2018 klo 15.00 – 16.30 (laskenta-aika 1,5 h)
 - o K1-piste 288 ajoneuvoa, josta läpiajoa 153
 - o K2 –piste 257 ajoneuvoa, josta läpiajoa 154

2. Asolan kylätoimikunnan ehdotuksia Kuusitie läpiajon vähentämiseen ja liikenneturvallisuuden parantamiseksi

- Läpiajo vain tonteille sallittu- liikennemerkki lisääminen
- Kuusitien nopeusnäyttö toimivaksi. Nopeusnäyttö välillä pimeänä (ilmeisesti huonokuntoinen akku)
- Kuusitien hidasteiden (neljä hidastetta) toimivuuden tarkistaminen. Erityisesti Kuusite 10 kohdalla talon ikkunat tärisivät.
- Asolanväylän liikennevalojen (viidet peräkkäiset) parempi synkronointi vähentäisi myös osittain Kuusitien läpiajoa.
- Kuusitien pysäköinnin rajoitus liikennemerkein turvallisuussyistä. Kuusitie 1-3 alueelle (Asolantien – Leppätien leikkikentän puoleiselle katualueelle).

Ajettaessa Kuusitietä etelän suuntaan Kuusitie tekee mutkan vasemmalle samalla nousten heikentäen osittain vastaan tulevaa näkyvyyttä (lisäksi myös auringon häikäisy päivällä). Tilannetta pahentaa vielä runsaiden autojen pysäköinnit erityisesti viikonloppuisin mäen suuntaisesti aiheuttaen kadun ajokaistan huomattavan kaventumisen. Ohitettaessa pysäköidyt autot ylämäen alueella pitää siirtyä vastaantulevien kaistalle.

3. Muuta

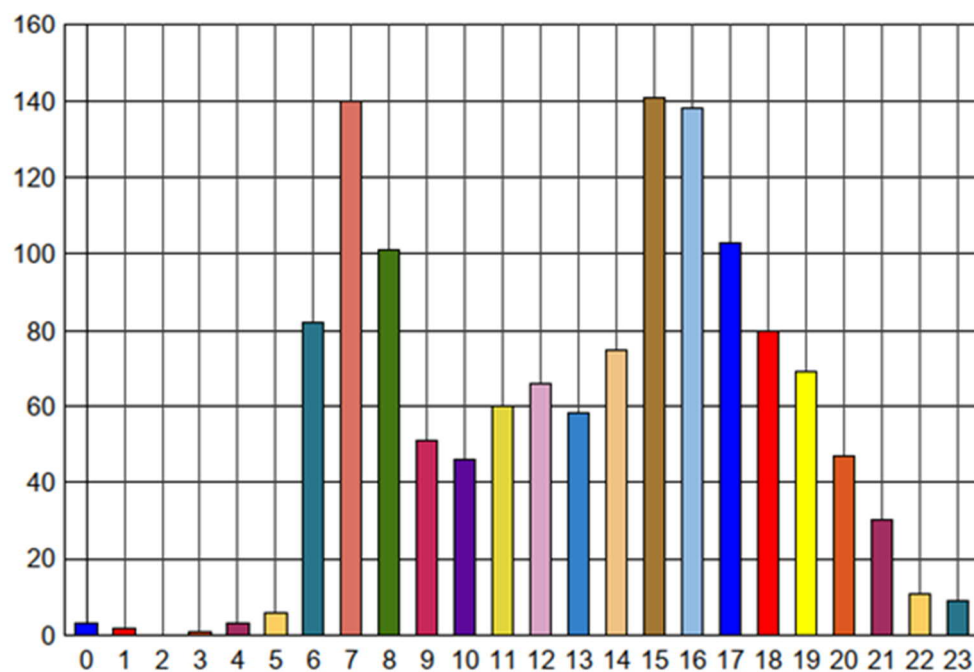
Vantaan kaupungin valtuutettu Tiina Tuomela KD asuu myös Asolassa.

Asolan kylätoimikunnan psta

Risto Laitinen

Time/Volume Graph

Device ID: 400104	Location: Kuusitie 18	Raw Count: 1 322
Operator: SRH	Lane: molemmat	AADT Count: 1 322
Begin: 30.05.17 00:00	Street: Kuusitie 18	AADT Factor: 1
End: 31.05.17 00:00	City: Vantaa	Speed Limit: 39
Hours: 24.00	County: Vantaa	
Period (min): 60	State: 72	

ti.30.05.17							
(0) 12:00 - 12:59	3	(6) 06:00 - 06:59	82	(12) 12:00 - 12:59	66	(18) 18:00 - 18:59	80
(1) 01:00 - 01:59	2	(7) 07:00 - 07:59	140	(13) 13:00 - 13:59	58	(19) 19:00 - 19:59	69
(2) 02:00 - 02:59	0	(8) 08:00 - 08:59	101	(14) 14:00 - 14:59	75	(20) 20:00 - 20:59	47
(3) 03:00 - 03:59	1	(9) 09:00 - 09:59	51	(15) 15:00 - 15:59	141	(21) 21:00 - 21:59	30
(4) 04:00 - 04:59	3	(10) 10:00 - 10:59	46	(16) 16:00 - 16:59	138	(22) 22:00 - 22:59	11
(5) 05:00 - 05:59	6	(11) 11:00 - 11:59	60	(17) 17:00 - 17:59	103	(23) 23:00 - 23:59	9

Kokouksen päättäminen

Kaupunginvaltuusto 18.5.2020 § 29

Päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 23.45.

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen

Voit tehdä valituksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä valituksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Rakennuskiellon määrittämisestä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä

- asianosainen
- viranomainen, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen

Yleiskaavan, asemakaava ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä

- kunnan jäsen
- asianosainen
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan kuitenkin tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopuksi tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto

2.1 Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

2.2 Tähän päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

2.3 Tähän päätökseen, joka koskee kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 24 §)

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatumukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä

tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2050 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 4100 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6140 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 510 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi
asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>